Universitätsbibliothek Wien
II
261.052

E. S.

Universitäts-Bibliothek Wien
II
261052

E. S.

V III 3

628. O. 12

II
261052

Incunabel

Tibullus cum commentariis Cyllænii Veronensis.

Catullus cum commentariis Parthenii Veronensis & Palladii patauini.

Emendationes Catullianæ per Hieronymum Auancium Veronensem & eiusdem in Priapeias castigationes.

Propertius cum commentariis Phylippi Beroaldi.

Annotationes in Propertium: tum per Domitium Calderinum: tum per Ioannem Cottam Veronensem.

Hæc omnia sunt ex exẽplaribus emendatis domini Hieronymi Auãcii.

¶ Bernardinus Cyllænius Veronenſis clariſſimo uiro Baptiſtæ Vrſino ærarii pontifi. cuſtodi: & almæ urbis Gymnaſii uice rectori bene merito. Salutem plurimam dicit.

Sæpe meo uolui dñm ſignare libello:
Magnaq; p mimo tradere tecta lare.
Sæpius argutas is reddidit ore q̄rellas
Deiiciēs aīum ſimplicitate meum
Suſtinui dura puer nigreſcere barba
Vt daret alma dies qđ negat ingeniū.
Creuit: & e patrio ſtatuī depellere nido:
Nunc igitur trepido talia uerba tuli.
Nate uides quæ nunc inopem me torquet egeſtas:
Muſaq; q̄ tenuem ſufficit ægra cibum
Non poſſum ſtudio ſobolem nutrire frequenti:
Res eſt parua domi: turbaq; multa premit.
Tu potes extremos precibus tentare penates:
Tu potes eximiæ quærere ſortis herum.
Elige de numero quem curia præſtat honeſto.
Elige de toto qui placet orbe uirum.
Quem cupies dabitur. uiues fœlicior illic:
Hic triſtem pateris ingenioſe ſitum.
Hæc dixiſſe ſemel ſatis eſt: nihil amplius addam:
I nunc ſtultitia res age quaſq; tua.
Vix bene finieram: ſimulato uerba dolore
Excipit: & lachrymis immaduere genæ.
Veſtra quidem genitor ſemper mandata faceſſam:
Imperium iuſſus ſemper obibo tuum.
Sed caue me longo miſerum demergere cœno:
Mors ubi ſit citius q̄ data uita mihi.
Turpia delectant. ſapiens ridetur apollo:
Eſuriuntq; nouem docta corona deæ.
Nos ſumus abiecti. nemo eſt qui clamitet: he⁹ tu
Huc adſis: noſtræ uiuere uis ne domi?
Et mala de nobis quærit ludibria uulgus:
Et locuples uiſos longius ordo fugat.
Te penes utilius uideor ſqualleре tenebris:
Quam me turba ſago iactet in aſtra rudi.
Eſt tamen eſt unus: cui me committere poſſis:
Vt phœnix olidas unicus inter aues.
Ille ſacris ueterum libris incumbit: & æui
Inclyta præteriti geſtaq; reſq; ſapit.
Optima quæſito ueneratur numina cultu.
Eſſe numam dicas religione pium.
Supplicibus ueniam pacem deferre petenti
Promptus: & ænea uel pietate prior.
Gymnaſium tanta ſollers ratione gubernat:
Vt ſit in æneadum cultius urbe nihil.
Hic eſt urſinæ baptiſta propaginis: hic eſt:
Cuius in arbitrio ſtare perenne queo.
Huic ego q̄ ſupero malim ſeruire tonanti.
Huius ero. iam nunc conor adire. Vale.
Dixit & exiluit: reuoco: non audit: & ambos
Accelerat curſu ceu ſolet aura pedes.
Suſcipe læte manu properantem rector amica.
Viuat & auſpiciis ſæcula multa tuis.
Et quotiens natum dextra luſtrabis utraq;:
Tum precor o patris ſis memor ipſe ſui.
Stant gemini nobis: tenet umbria fertilis unum.
Inſula nunc alium ſyrmionenſis habet.
Hic uenient ad te rutili pollucis in ortu:
Si quo frater erit cultus honore ſcient.

Vanq̄ a me nuſq̄ lectū ſit apud quēpiā unū certiſſimū maioꝝ noſtroꝝ codicē de Albii Tibulli claritate: ſuo tñ ipſiuſmet teſtimonio adductus cōſpicio eū diuitias olim ampliſſimas poſſediſſe & generis conditionē ex eleganti ꝓgenie emanaſſe. Nā quiſq; Panagyricon de Coruino Meſſa/la diligēter legerit: is ibi ita eſſe ſcriptū inueniet. Nā mihi quom magnis opibus domus alta niteret. Cui fuerāt flaui ditātes ordine ſulci: Horrea fœcundis nō deficiētia mēſis: Cuiq; pecus dēſo paſcebāt agmi/nē colles: Et domino ſatis: & nimiū furiq; lupoq;. Sed cū belloꝝ: ut puto ciuiliū ꝓturba io nō urbē modo ſed finitimos ēt infeſtaret: ad egeſtatē forte fortuna corruit: ut in eodē panagyrico innuit: & in prima oīum ele/gia notat his uerbis. Vos quoq; fœlicis quondā: nūc paupis agri Cuſtodes fer/is munera ueſtra lares. Tum uitula inumeros luſtrabat cæſa iuuēcos. Nunc agna exigui eſt hoſtia parua ſoli. Nec miꝝ cuipiā illud uideri debet: quom Proptius nauta poeta coætaneus talē itidē ſibi caſū eadē accidiſſe rōne in ſuo ad Cynthiā mono byblo ipſemet teſtificet. Ait. n. elegiaꝝ quarto. Nā tua quom multi uerſarēt rura iuuēci: Abſtulit exculſas pti/ca triſtis opes. Eſt aūt natus ea tēpeſtate: qua Hircius & panſa romani cōſules in bello ad mutinam geſto aīam deſpōdētes deſiderati ſunt: qđ aptiſſime demōſtrat li. iii. quom ait. Natalē primo nri uidere parētes: Quom cecidit fato cōſul uterq; pari. Nā & Ouidius Naſo ſe natū illis cōſulibus dicit in libro triſtiū pēthametro Ti/bulliano utēs artifi/cioſe. Refert aūt Euſebius libro tēpoꝝ Naſonē in pelignis ortū ſcdo Octauii Cæſaris ipe/rii anno. Sed quom Tibullus ingenii ꝓſtātia & corporis bonitate eēt amabilis: quattuor ex iuuētute Roma/na fœias: ſed aliā alio tpe depliſſe dr: quaꝝ tñ aliquas cū qbuſdā quoq; aliis cōes ſibi fuiſſe ex uniuerſo ope cōſeqmur. Cæteꝝ eū Deliæ ex illis primæ implicit⁹ eſſet illecebris: Coruin⁹ Meſſalla creat in Aſiā Romani exercit⁹ impator: cui ſe nullo pacto Tibullus tāetſi miſere ardebat Deliā: ob illius tñ in ſe merita cōtubernii comitē recuſauit. Itaq; ꝓficiſcentē in ꝓuinciā comitatus: ut primū Corcyrā appulit: febri corripit⁹: ubi mor/bo dieꝝ quindecim cōtinuo & maximo fractus & imbecillis: ulterius ſubſequi nō potuit: ut in elegia tracta/tur: quæ Ibitis egeas incipit. Et Ouidius Naſo in elegia lamentatoria de eius obitu dixit. Sed tñ hoc melius q̄ ſi phœacia tellus Ignotū uili ſuppoſuiſſet humo. Hac ægritudine leuatus: & in priſtinā reſtitutus cōualeſcen/tiā: ad patrios penates hoc eſt Romā reuertitur: molliuſculiq; ſæculi ſui cōſuetudinem ꝓſequens: denuo ua/cauit amoribus quos: heu fata crudelia: dum per elegidia ſuauiſſima exprimit ex humanis migrare cogitur: īmatura enim morte præuentus occubuit: qđ ita ꝓfecto eſſe Ouidius eodem quo iſte natus anno ſignificat: ubi lib. triſtiū. iiii. ſuoꝝ tempoꝝ poetas attingit: quibus pp artiū cōium uinculū & eorūdem cognatōem ſtu/dioꝝ familiariſſime utebat. Ait. n. Virgiliū tñ uidi. Nec auara Tibullo Tps amicitiæ fata dedere meæ. Ro/mæ demū honeſtiſſime ſepultus eſt: ante cuius rogū matrē & ſororē adſtitiſſe: ꝓterq; eas Deliā & Nemeſin

amatas mulierculas. Ouid. in ꝑfata ſcribit elegia. Ad coniuꝯ aũt Meſſallã opus hoc miſit in quattuor libel los digeſtũ: amores ſuos in totidẽ fœminũculas manifeſtãs: ex qbus duas tm̃modo: Nemeſin. ſ. & Deliam memorãt poetæ: inter quos ꝑcipue Naſonẽ ſequor: qui eo: quẽ iã antea ſæpius memini: loco ait. Sic Neme ſis longũ: ſic delia nomẽ hẽbit: Altera cura recẽs: altera prim⁹ amor. Neherã. n. & Sulpitiã Seruii Sulpitii ro mani patritii filiã nuſq̃: qđ memoria ſuppeditet: decãtauit antiqtas. Vñ cõpellor exiſtimare has minus ab eo obſeruatas fuiſſe. ultimus. n. libellus laudes Meſſallæ & Sulpitiæ ac Cherinti amores cõtinet: quinimo Deliã poetæ unicã amatricẽ extitiſſe. Quãuis. n. Ouidius in añdicto loco referat Nemeſin poſt primos cũ Delia cõ plexus in ſecũdis habitã delitiis. Horati⁹ tĩ Flaccus ad eũ libro carminũ prĩo: ſi Acroni cõmẽtario credimus: ſcribẽs ei⁹ amicã uocat Glicerẽ: uel ficto noĩe forſitã & uero his. n. uerbis de cõtẽptu ab amica aduorſũ illum habito cõſolat. Albi ne doleas plus nimio memor ĩmitis Gliceræ: neu miſerabiles decantes elegos: & cætera. Quippe pro amoꝝ ſucceſſione ꝑmutato noĩe Nemeſin uocitaſſe: quaſi odioſam atq; ſtomachoſam: nãq; & Ouidi⁹ de arte amãdi. iii. quom Romanas cõmonefaceret ex poetaꝝ familiaritate fructũ colligi ĩmortalẽ: q; ſcilicet ſuis uerſibus quas adamaſſent: æternitati temporꝝ dedicarẽt: arguit a Cynthia Propertiana & Nemeſi Tibulliana: nullã de Delia mentionẽ faciẽs. Præterea Martialis bilbilẽſis in Diſticon lib. ubi de poetis memi nit ita ſcribit. Luſit amatorẽ nemeſis laſciua Tibullũ: In tota iuuit quẽ nihil eſſe domo: Tibullus. n. nõ ad Ne meſin ſed ad Deliã hoc uſus eſt pẽthametro. Adiuuet. ſ. in tota me nihil eſſe domo. Nẽpe Nemeſis græcũ eſt uocabulũ deæ cuiuſdã: quã Plinius noſter in naturali ſcribit hiſtoria: ne in capitolio qdẽ nomẽ latinũ ad ſua tpa inueniſſe: quæ ut ipſe ait locũ hẽt poſt aurẽ equæ dexterã quo per tactũ ori proximũ a minimo digito ue niã ſermonis a diis repoſcimus. Et accipiẽ pro dea quæ per ſtomachationẽ & uindicatõem quiſpiã inſolẽter facta cõtumaces: & nimiũ ſibi arrogãtes plectit & ecõuerſo. Catullus me⁹ ad licinũ pueꝝ miſere dilectũ. Hũc audax caue ſis: preceſq; nr̃as oramus caue deſpuas ocello: Ne pœnas Nemeſis repoſcat a te. Eſt uehemẽs dea lædere hãc caueto. Auſoni⁹ quoq; burdigalẽſis in tetraſtico qđ in prĩo epigrãmatũ libro poſitũ ex græco de ſtatua Nemeſeos traduxit. Me lapidẽ quondã pſæ aduexere trophœũ Vt fierẽ bello nũc ego ſũ nemeſis. At ſi cut græcis uictoribus aſto trophœũ: Punio ſic perſas uaniloquos Nemeſis. Hi duo pcelebris autoritatis uiri uidenẽ intellexiſſe Nemeſin deã eſſe facinoroſos & delinquẽtes punientẽ. Quæ aũt benefacti eadẽ ſit remune ratoria Antimachi epigrãma teſtimonio eſt: in quo quidem: ſi Gregorio tiphernati fidẽ adhibem⁹: ita ſcriptũ eſt in Strabonis gæographiæ lib. xiii. Et dea quã nemeſin dicũt: dea magna potẽſq;. Quæ bona cæleſtũ con ceſſu cuncta deoꝝ Poſſidet: & cætera quæ ſequunẽ. Veꝝ quoquomodo res ſe habeat: ex amorib⁹ fœminarum hoc opuſculũ repoſuit: cui⁹ character eſt lepidus: dulcis: ſuauis: terſus: copioſus: in quo facilitas ineſt mirifica & uarietas floret: nitor eminet: & laſciuia iuuat. Quæ oĩa uſq; adeo pfecta ſunt: ut quom teneræ ingenii adole ſcẽtis dulcedini arrideamus pulchritudinẽ in muſica ꝑter ætatem admiremur. Quo circa ſunt q quom de ele giacis poetis diſceptent: Proptiũ huic anteponãt. Sũt qui Tibullũ elegiographoꝝ principẽ uelint. Poſterioꝝ Quintilianus ductor eſt in oratoriis inſtitutiõibus. Ouidiũ. n. laſciuiuſculũ & eneruẽ magis putat. Qui ſi ta men ſuo nequaq̃ ingenio paruiſſet: optimũ pfecto apud latinos locũ pmeruiſſet. Reperiunẽ aũt nonnulli: q quom de uirtute locuti clunẽ agitent: hunc noſtr̃ autorẽ mirũ ĩ modũ ſuauẽ abiiciunt: ea ſane ratione pmoti q; tũ quædã pteruiuſcule cecinerit: tũ q; Priapũ cõſulat ſup deteſtabili puerorũ amore quibus oĩbus calũnia toribus quom Lælius Apulleius eleganter & docte libro primo Magiæ rñderit: cũ multoꝝ exemplo tũ ma xime de Platonis uita philoſophi acutiſſimi atq; modeſtiſſimi teſtimonio. Sciant tĩ illiuſmodi hoĩes atq; in tellexiſſe uelint in maſculos olim libidinis licentiã trãſferri ſine pœna ne dicã uitupio pmiſſũ: quom apd ex teras nationes puellulis dedecori datũ eſſet qui nõ habuiſſent amatorculas. Aemilius Probus in prohemio ſui operis exarauerit. Quid aũt turpius qđ ad hãc maxime rẽ ſpectet inueniri legiq; põt q̃ Alexis Virgiliana? In precio tĩ eſt: & eã puellulos uix primaꝝ litteraꝝ cognitõe imbutos ꝓceptores in ſcholis edocent. Quippe Catamitis licenter abuſam antiqtatẽ Seruĩ⁹ in buccolicis rettulit. Et Catullus ad Malliũ in epithalamio dixit Nec nuces pueris neget Deſertũ domini audiens cõcubinus amorem. Et Proptius elegiaꝝ ſecũdo maius qđ eſt auſus ſuis carminibus inſerere. Hoſtis ſiquis erit nobis: amet ille puellas: Gaudeat in puero ſiqs amic⁹ erit. Iuuenalis quoq; uatũ antiquoꝝ oĩum ſanctiſſimus in increpandis uitiis hoĩum caſtigator ſatyraꝝ ſecũdo re darguit. Poſthumũ Vrſidiũ q; uelit ille uxorẽ ducere: quom tormenta incõmodaq; quæ uiri ex mulieꝝ con ſortio ꝑpetiunẽ & ſuſtinẽt ignoret: ueluti pſuaderet ex duobus peccatis tolerabilius. Nõne putas inqt melius q; tecũ puſio dormit Puſio qui noctu non litigat exigit a te Nulla iacens illic munuſcula: nec queritur q; Et la teri parcas: nec q̃tum iuſſit anheles. Quis uero tã ſtolidæ mẽtis eſt homo: qui ſi ſemel recte iudicare datum ſit uelit ideo hũc nr̃m autorẽ q; ſemel aut iteꝝ in toto opere de Maratho ac Titio dilectis mẽtionẽ fecerit abiicer & ueluti poſtliminio dãnare: nõ ſecus ac ſi uiolaria ſubruẽda aut roſeta ſuccidẽda eſſe a ſtirpe arbitretur q; in ſra pulchritudinẽ & elegantiã cæteroꝝ floꝝ unos uel alteros produxerũt? Nemo profecto eſt. Itaq; Tibullũ legendũ eſſe oĩbus cenſeo: qui dulcedinẽ quandã in elegis & iunctura cũ nenuſtate & copia aſſequi cupiant: quæ talis ac tanta eſt: ut ſuo ipſe ſæculo eruditiſſimo dignus habitus ſit: quẽ oĩs ætatis & omnis ſexus hoĩes p legerent: memoriæq; mandarent. Quã rẽ Ouidianũ illud declarat: ubi ſe poeta facetiſſimus excuſans q; mol les ac libidinoſos de amoribus libellos edidiſſet: conatuſq; efficere ut ſibi eſſet uenia cõcedenda: nitit Tibulli exemplo q tãetſi reticenda quædã Romanis fœminis ante oculos poſuerit: nihilominus laudeẽ ab oĩbus: & laudatus placeat: & cui placuerit legatur. ait. n. ad Auguſtũ libro triſtiũ ſcdo. Nec fuit hoc illi fraudi: legiturq; Tibullus: Et placet: & iã te principe notus erat. Siqs tĩ in ſchola magiſter explanare diſcipulis tenerioris ætatis uoluerit: eũ ipm p deũ obteſtor: ut quom legẽdo puenerit ad illa loca ubi quoddã obſcœnitatis ꝓceptũ tra

dic̃: qđ aĩos adolescẽtulos in deteriorẽ partẽ flectere: & a uirtutũ recta uia auocare possit: cũ silẽtio trãseat: seq; citius uelut rigidũ & infacetũ accusari patiat̃: q̃ ut obsequẽtẽ nimis indulgẽtia sua iuuẽtutẽ corrupisse de⁹ ipse merito talione corripiat. Memor. n. sp illius, esto egregii facinoris lacedæmonios: qui cũ Archilochum poetam etiã maximũ pudendis detrectationibus quosdã insecutũ cernerent: edicto statim facto de ciuitate libros eius exterminarũt: quoniã eos lectio: ut bene ac sapienter arbitrati sunt: q̃ esset turpitudinibus & inuerecundis scaturiens maledictis: mentes liberos suos potius nocendo puerteret: q̃ ingenia doctrina excoleret atq; illustraret. Quisquis. n. opus hoc exponendũ acceperis: multo silentio ueluti exilio indecentiora mulctato.

ALBII Tibulli equitis Romani poetæ clarissimi Liber primus.

IVITIAS alius fuluo sibi cõgerat auro: Et teneat culti iugera magna soli. Quẽ labor assiduus uicino terreat hoste:

IVITIAS ali⁹ fuluo sibi cõgerat auro. Et teneat cul. iug. ma. so. Gen⁹ carmis dr̃ elegiacũ: qđ hexametro penthametroq; uersu alternati locato cõstat. Est ãt dict⁹ eleg⁹ ἀπο τοῦ ἐλαιον. i. misericordia, fcũs ẽ. n. ad cõpassionẽ de mortuo cõcitandã. Oui. in elegia de Tibulli ĩteritu. Flebilis ĩdignos elegeia solue capillos: Ah nimis ex uero nũc tibi nomẽ erit. hoc. n. uersiculo maiores prĩo de hoĩb⁹ iã defũctis⁹ uita: q̃rimõias mox: & ĩ amorib⁹ æst⁹ edidẽrũt. Hora. Flacc⁹ in poetica. Versib⁹ impari ter iũctis q̃rimonia primũ. Post ẽt ẽ inclusa uoti sñia cõposse dict⁹ est elegus a uoce lamẽtantiũ sup funere: q; ĩstituisse Midã gorgii lidis impantẽ ferũt dũ celebraret mr̃i parẽtalia: Siue hoc ẽ desipiscere prisca græcos ligua. Nãq; autorẽ hui⁹ Theodẽ naxiũ siue Erethrieũ tradidẽrũt dũ p insaniã uociferat̃. Siue hoc ẽ a laudãdis mortuis: fiebant. n. illos laudationes uersu alterna uice posito: fuit & carminis genus lugubre Nænia nomine: qđ mortuis ẽt tybia accinebat̃: qđ quidã latinũ: quidã græcũ esse uoluerunt. id nunc epithaphiũ uocari dixit Acron scđo carminũ cõmentario. Inuentũ aũt fuisse a Symonide scribit̃ poeta lyrico ex Cea insula oriũdo. Quãobrẽ Catullus ad Egnatiũ Celtiberos ait: Paulũ qdlibet allocutiõis mœsti⁹ lachrymis Symonideis. Sed epithaphion est elogiũ illud qđ in sepulchris marmoreis seu lapideis inciſũ uidemus. fit. n. ut dixit Seruius in buccolicis cõpleta sepultura: ut Daphnis ego in siluis. Sed næniã & epicœdium esse idẽ ferme existimo. Vtrunq; enim dicebat̃ cadaueri priusq; tumulo mandarẽt̃: quos alterum nuncupatur ultimũ & extremũ cũ lamẽtatõe, alteros uero .i. canticum. Stati⁹ Siluas. ii. Vulnus ut fis epicœdio, p secutus sum: adeo festinãter ab elego deducit̃ elegidiũ p diminutionẽ qđ elegiacas cõpones signat: ut Persius. Nõ si qua elegidia crudi Dictarũt, pceres: ab eodẽ quoq; descendit elegia quæ miseria dr̃: q̃ ueluti iã latina. L. Apulei⁹ in prĩo de magia usus ẽ: cui⁹ nulla carmina extãt nisi amoris elegia: hæc uario accẽtu apud nr̃os, pferẽt̃. Nã Oui. rõnẽ latinitatis secutus primã & scđam, p duxit: accẽtuũ locãs in anpenultia: uñ in prĩo de remedio. Blãda pharetratos elegia cãtet amores: & in. iii. de sine titulo. Venit odoratos elegia nexa capillos. Stati⁹ aũt Papini⁹ lib. siluas. i. græcos imitatus primã & alterã piter corripiens in penultia obseruauit accẽtuũ. Quas inter uultu petulãs elegia, p pinquat. Nec alr̃ Persius dixit. Ebria ueratro nõ si qua elegidia crudi. Quis uero fuerit certus elegos inuẽtor: ignorari adhuc & in qõe esse. Hora. in poetica uoluit. In hoc gñe plurimi græcos cõscripsere: oĩum tñ celebratissimi fuerũt Callimachus & philetas: dicẽte, p ptio elegias. iii. Callimachi manes & choi sacra philetæ. In usm q̃so me sinite ire nem⁹. Sane Tibullus hic uitã agrestẽ desiderat dũmõ deliæ hoc ẽ Planiæ mutuis sibi amoribus potiri liceat. Est. n. aĩaduertẽdũ morẽ fuisse poetas ut ĩ cãticis amatoriis recta noĩa fugitarẽt: & q̃dã, p, ppriis efficta usurpates ueris ponis pcerẽt. Sic Catullus Lesbiã, p clodia. Et ticida pillã, p metella. Propti⁹, p hostia Cynthiã dissimularũt. Vir. quoq; in buccolicis Alexãdrũ Polliõis amici: seu Mecœnatis ut. viii. scribit Martia, pueros uocitat Alexi: q̃si sine rñsione ac supbia modeste alludẽs ad adolescẽtis ingenuitatẽ & naturæ illi⁹ suauitatẽ. Deliã aũtẽ pro Plania appellari iccirco ẽ interptatio q; prima fuerit quã depierit Tibullus: utpote dignã uatis amoribus ob ei⁹ pter reliq̃s romanas adolescẽtulas pulchritudinẽ: & corpis excellẽtiã. Nã Δηλοῖν ẽ appere: uñ delia q̃si inter pulchras eminẽs. Ali⁹ cõgerat diuitias: q uis a me alter rẽ pro arbitrio paret: & ẽ dictũ cũ nausea stomachãtis: diuitias ãt ptiosã facultatẽ: q̃s a dite q græce πλοῦτος dr̃ deductas arbitror. ls. n. terra ẽ: ut ĩ deo rũ natura Ci. cõmemorat: in q̃ oĩa ab ea ipa orta recidũt: est dives q ut de⁹ nihil indiget: a diuo ut Varro ait. Dis ditior ditissim⁹ facit. Dives aũt diuitior tñ Calphurni⁹ in ægloga Iolæ & licidæ. Sũ quoq; diuitior certa uerit ille tot hædos Pascere. Mar. ad Car. nũ. Crœso diuitior licet fuissem. Fuluo auro: aut diuitias auri fului. i. pciosos cõgerie. Figura ẽ quã epithetõ græci: nos latini adiectũ possum⁹ dr̃e. Fit. n. quoties noĩ suũ adiectiuũ dam⁹. Græci duo ẽt epitheta in oĩone cõnectũt: qđ, ppemodũ apđ latinos uitiosũ ẽ. Cõgerat: coaceruet accumulet: ẽ cõgerere coadunare. uñ Homer⁹ Mãtuan⁹. Quo cõgessere palũbes ait, p nidificauere: ad palũbos instruẽdo nidũ naturã respiciẽs. Et teneat culti iugera magna soli. Ius ẽ in uerbo culti. Quãuis. n. gspiã multos pdios eẽt dñs: ea tñ nisi magnifice culta possederit: rẽ plane habet ab uno quoq; magna animi ultro negligendã. Iugeros est terræ spaciũ qđ in uno die duobus bobus arari põt: de cuius mẽsura alia alii scripserũt ut Cato Priscus &. L. Columella libro. vi. & Plinius noster in naturalis historiæ. xviii. Vicino hoste: aut

Au. imo ad Cornificium

hostibus prīæ bellū inferētibus qui agros depopulātes creberrimis incursionibus rura diruūt. Aut uicino hoste. ſ. exiſtēte. Vicini quidē alter alterius rebus inuidēt. Cui uero multa ſunt multū quoq; inuigilat ne furto rē pdat. Claſſica martia: ſonit⁹ tubaꝝ pugnā indicantiū: quos cū oēs fere ciues expaueſcant: lauarus tū diues ſ primis exhorret. Claſſica turbæ ſunt: & eaꝝ ſignū in bello κελεύω uoco. ſit ēt claſſicū adiectiuū a claſſe p na uali collectōe. Propti⁹ li. elegiaꝝ. ii. Nā quoties mutinā & ciuilia buſta philippos: Et canerem ſiculæ claſſica bella fugæ. Fugēt ſōnos. pluralē numeꝝ ptulit ut ei⁹ iterruptōes inueret. Diuiti. n. tātus eſt cōſeruādæ rei ſtimulus & augendæ appetit⁹: ut ſæpiſſime noctu exprectus querem neq; cōtinuare. Sic Hor. li. carminū. ii.

Martia cui ſomnos claſſica pulſa fugent,
Me mea paupertas uitæ traducat inerti:
Dum meus aſſiduo luceat igne focus.
Ipſe ſeram teneras maturo tempore uites
Ruſticus: & facili grādia poma manu.
Nec ſpes deſtituat: ſed frugū ſemp aceruos
Præbeat: & pleno pinguia muſta lacu.
Nā ueneror: ſeu ſtipes hēt deſert⁹ in agris:
Seu uetus in triuio florida ſerta lapis.
Et qdcūq; mihi pomū nouus educat annus:
Libatum agricolæ ponitur ante deum.
Flaua ceres tibi ſit noſtro de rure corona
Spicea: quæ templi pendeat ante fores.
Pomoſiq; ruber cuſtos ponatur in hortis:

Nec leues ſomnos timor aut cupido Sordidus aufert.

Traducat uitæ inerti: Antiptoſis ē: & uitā uocat ignauā: q̄ priuata eſt & publicæ adminiſtratōis īmunis. nā ut Marcus Varro li. reꝝ ruſticaꝝ. iii. ſcribit: q olī colebāt terrā q̄ mr̄ & ceres dr̄: piā & utilem uitā agere crediti ſunt: & hi ſoli reliquas eſſe ex ſtirpe Saturni regis. Quapropter poeta lepidus p totū hoc ſuū opus mirū īmodū & q̄ ſepiſſime laudat Saturni ſæculū. Dum meus aſſiduo luceat igne focus. Per figurā totius rei familiaris ſubām itelligit. hoc eſt ad uictū mediocrem facultatem. Neq; īdocte. Sceleratis nanq; & in rep. parricidis aqua & igni oliꝫ interdictū eſt: q̄ duo elementa in hc minū uſu maxime ſūt neceſſaria. ſic Hora. li. carminū. ii. oſtendens uitā beatā conſiſtere in mediocritate paupertatis ait: Viuit paruo bñ: cui pr̄nū Splendet in menſa tenui ſalinū: p ſynecdochen nempe dictū eſt. Sic & Stati⁹ ad hūc locū Siluaꝝ prio: Diueſq; foco lucente Tibullus. Ipſe ſerā teneras maturo tpe uites. Quæ factur⁹ eſt narrat poſteaq̄ ea ſibi quæ optat cōtigerint. Agricolationem ſe exercitaturū affirmat: cuius tenor maiores nr̄os mira ſuauitate detinuit. Cui Maro quoq; ſe operā impartiri dixit: ſi muſæ qñq; defeciſſent. Tenueras uites: nouellas uiticulas. i. malleolos. Malleoli enim teſte Columella libro de re ruſtica quarto. Sunt nouelli palmites innati prioris anni flagellis: cognominatiq; a ſimilitudine rei: q; in ea parte quæ decidit: quod ueteres ſacro p̄minentes utriq; malleolo⁹ ſpeciem p̄bent. Tribus aūt modis ſit uitiū īſitio ut Cato Priſcus docet: & itē una ē p uer: altera quū uua floret: iō dcm̄ ē maturo tpe. Grādia poma: fructū poſuit pro arbore: ut Propti⁹ lib. elegiaꝝ ultīo. Hic dulces ceraſos: hic autūnalia poma. Hac licentia & in ꝑſa oīone ſcribentes plerūq; uſi ſūt. grādia aūt epithetō referē ad arboris pomiferæ magnitudinē: ad fructⁱ etiā q̄titatem. Quā to. n. poma grādiora ſūt: tāto p̄cioſiora hūtur. Et pomū qdpotu indigeat dictū placuit Varroni in prīo reꝝ ruſticaꝝ. Nā illis p ſiccitatē aquā addi opus ē: ut ſtabilia matureſcāt. Facili manu: aut ad ſerendū apta: ut uitē aut arborē fī delibret & bñ cōiūgat ſurculos: aut nō calloſa: q̄les eē ruſticoꝝ man⁹ cognouim⁹. Nec ſpes deſtituat. i. nec me fallat ſpes: q̄ ea ē ut agricolis ī cōtinuo uerſantib⁹ labore ſpōdeat futuri, puēt⁹ ubertatē. Qua de re īferi⁹ lectū eſt. Spes alit agricolas: ſpes ſulcis credit auaris Semina: q̄ magno fœnore reddat ager. Acer uos frugū: copiā reꝝ utēſiliū frugis appellatōe nr̄i autores iuriſcōſultoꝝ uanā ꝑpe reiiciētes opinionē uoluerūt itelligi nō ſolū qđ ex frumētis & leguminib⁹ ē: ueꝝ ēt qđ ex uitib⁹ & arboribus oīfariā capit. Pinguia muſta: mellita & ſuauia. Muſta pinguedinē in ſe hñt, p priā ſi ex uuis exprimant: q̄ ad maturitatē puenerīt. Pleno lacu. abūdātiā oſtendit dicēdo pleno. Lacus ē uas ad excipiēda uina de torculo defluētia: Lucius Columella & Paladi⁹ Rutilius: & añ hos ambos Cato priſc⁹ ſcripſit. Illud ſciēdū a ueteribus dici torculū torcular & torcularīū pro ædificio uinario quo uua torquet. Nā ueneror. q; bñ ſpare debeat arguit a ſua in deos religiōe.

Stipes deſert⁹: trūcus ſine frōdibus ad religionē relict⁹ in agello: q̄ ī limite poſſeſſionū pro deo hītus ē: hoc eſt terīo. Oui. faſto. ii: Termīe ſiue lapis ſiue es defoſſus ī agris: Stipes ab antiqs tu quoq; nomē hēs. Lapis uetus uetuſtate facer. In triuio. Triuia & Quadriuia erāt ruſticoꝝ ſacris attributa. illic. n. & oues cædebant: ſerta appēdebant. Et pro loco frequēti quo antiq cōuenire ſoliti ſūt poſita iueniunt ab autoribus. Catullus. Oībus ut triuiis uulgēt fabula paſſim. Iuue. Nōne libet medio cæras īplere capaces Quadriuio. Quodcūq; pomū: fructū cuiuſcūq; gñis mollē. Macrobi⁹ in ſaturna. dicit pomū eē qdcūq; exterius eſt eſui: interius uero nō eſui: de nuce ſec⁹ eē. Nā & Properti⁹ elegiaꝝ. iiii. pyꝝ ſub mali noīe poſuit his uerbis. Inſtitor hic ſoluit pomoſa uota corona. Quū pyrus inuicto ſtipite mala tulit. Libatū: deis oblatū in ſacro pro primitiis ut ipſi a frugib⁹ mala auertāt. Ponit añ deū. illū. ſ. deū cui⁹ in tutella ſit arbor: ex qua primitias offert. Flaua ceres. Apoſtropha ē ad Cererē frumētoꝝ deā: q̄ teſte Tullio lib. de natura deoꝝ. ii. dicta eſt q̄ſi geres a gerēdis frugibus. hāc græci Δημητέρ uocāt. Flaua āt epithetō ē ad frumēti qualitatē matureſcētis. Corona ſpicea. Sertū ex ſpicis qđ illi dant ut arua frugiferēt. Virg. in priapeis. Magnaq; fœcūdis quū meſſib⁹ area deſit: In cereris crines una corona dat. Nā poetæ ſecuti ueteꝝ opinionē theologoꝝ: q̄ cererē Tellurē iterp̄tati ſūt: finxerūt deā ipſam corolla frumētitia comas deuincire. Oui. faſtoꝝ. iiii. Impoſuitq; ſuæ ſpicea ſerta comæ. Cuſtos ruber ꝑtectos hortuli: quē rubꝝ apte totū dicit pp mētulā. Sic Oui. faſtoꝝ ultimo. Et ruber hortoꝝ cuſtos. Cuſtos āt eſt idē qđ miniſter ut in. ii. ſaturnaliū Macrobi⁹ ſcri. eſt & ꝓhibitor ut hic & alibi. Et cuſtos fugꝝ atq; auīū.

Terreat ut sæua falce priapus aues. in dextra Priapus falcem habuisse fingitur: cuius motu aues & furun/
culos perterrefacerent. Moderatus Columella libro. xi. Inguinibus puero ꝑdoni falce mineꝫ. Et Hora. Ná fu/
res dextra coercet. Sed Martialis ait: Tu q penne uiros terres: & falce cynædos. Ouid. uero Metamorphoseos
xiiii. Quiq deus fures uel falce uel inguine terret. Vos quoq fœlices quõdã. Sermonẽ uertit ad familiares
deos: per quẽ fuisse olim se locupletẽ uult intelligi. Et secundũ antiqua põtificũ instituta loquiꝫ: ubi scriptũ ẽ
qbus hostiis imolãdũ esset: & cui deo: quẽ hoꝝ dignũ maioribus: quẽ lactentibus: quẽ maribus: quem fœ/
minis putarem⁹. Lares dii sũt q ad urbis cõmoda ui
gilare dñt inter cõpita: eosdemq coronaꝝ honore ce/
lebrari. Oui. lib. fastoꝝ ultimo. Lucifero subeũte lares
delubra tulerũt: Hic ubi sit clara multa corona manu.
Sũt & lares agroꝝ dii apud rusticos: de qbus hic legi
tur: eoꝝ originem poeta ingeniosissim⁹ lib. fastoꝝ. ii.
ptractauit. Iupiter. n. quũ in potenti Iuturnæ amore
depiret: rem nymphis tyberis accolentib⁹ exponit: qb⁹
ad opem sibi ferendã expeditis: interminat⁹ est irã suã:
si de dolo capto Iuturnã ex eis quempiã cõmone face
ret. Larla Almõis fluminis nympha & Iunoni furtum
Iouis apẽrire: & Iuturnã insidias iã paratas docere au/
sa est: cui Larlæ Iupiter in ꝓcacitatis & immodesti ser/
monis suppliciũ linguã indignat⁹ eripuit: Mercurioq
ad infernas sedes & silentii loca deducendam tradidit.
Sed inter eũdũ dux placid⁹ formositate nymphæ cor/
reptus eã ui cõpsit: q̃ geminos qui lares uocant filios
sustulit urbis & agri custodes. Munera uña: aut co/
ronas ex floribus. Calphurni⁹ ægloga. ii. Nos quoq
pomiferi laribus cõsueuim⁹ horti Mittere primitias:
aut uictimã. Nã statim subdit. Agna cadet uobis. Le
gimus ꝓterea in Horatii carminib⁹ lares thure & hor/
na fruge & porca & agna & hædo placari: & coronas
ex rore marino & myrtho & cuiuscũq gñis flosculus
offerri. hæc ãt sacra cõpitalia sunt. Tunc uitula: a cõ
sequenti ꝓbat q pauper effectus sit. Innumeros lu/
strabat cæsa iuuẽcos: ex grege solitũ fuit: ut eximior in
deoꝝ honorẽ imolaret: ob hoc credebãt pestẽ a reliqs
depelli. lustrare ꝓter tria significata usitatissima: signat
ẽt q̃d uulgo dñt facere mõstrã: cui⁹ sniæ duo sũt quoq
uerba recognosco. s. & recẽseo. Agna cadet. Hora. itidẽ libro carminũ primo. Seu poscat agnã seu malit hæ
do hoc sacrificii genus teste Festo & Seruio cõmentatore in Damœta dr ambaruale: q. s. arua ambiret uictia.
Virg. i geor. Terq nouas circũ fœlix eat hostia fruges: sic amburbale uel amburbiũ dr illa supplicatio q̃ urbẽ
circuim⁹. Lucan⁹. Mox iubet & totã pauidis a ciuib⁹ urbẽ Ambiri. Rustica pubes clamat. i. facꝝ faciendo
hymnos dicit: ut tempestatem dii auertãt. hũc ritũ Maro in georgicis egregie cõplectit. Io messes & bona
uina date. Io uox ouantis est: cui⁹ prima syllaba sp corripit. Sed Io pro Inachi regis argiuoꝝ filia eandem ꝓ
ducit. Quare miror Ouidiũ in epistola Hypmestræ ita scriptũ reliqsse. Quæ tibi causa fugæ: q̃d Io freta lõga
perras? Sed latinam in uocabulis similib⁹ rõnem secut⁹ur. Clamat: ꝓ clamabit. Virg. in priapeis. Dũ tenet
Au. Lego teret obsessas inuida barba genas. Notandum est q̃dam ita poni in oꝛone uerba ut q̃si põtes rem uideam⁹ transige
re: & est tunc energia in dicendo. Catullus. Scelastane te: q̃ tibi manet uita: alij tũ textus hũt clamet. Vina bo
na: quoꝝ dulcedine rustici exhilarati incõpositæ saltatõis modum inuenerunt: ideo bona. Iam mõ nõ pos
sum. Epicur⁹ dixit si ad naturã uiues nunq̃ eris paup: si ad opinionem nunq̃ diues. Exiguũ natura desiderat:
opinio imensum. in hac sententia loqtur poeta: sed magis placet ut (mõ nõ) sit dictum ꝓ pentheſim: & sit sen
sus iam possum uiuere cõtent⁹ paruo: mõ nõ. s. poterã cum Deliam nõ arderem. Sed canis æstiuos æstus.
Canis signum est nõ exiguæ magnitudinis: in quo teste Ptolemæo sunt. xviii. stellæ: atq extra corpus. xi. Hic
fuit Icari fidelis custos: ut in priapeis explicuim⁹. Quam q̃dem meditatõem iamduduꝫ edidisse: nisi me quo
rundã seueriꝝ amicoꝝ rigiditas inhibuisser. Aestiuos canis: æstus. i. caniculares dies caloris intensissimi
Persi. Siccas in sana canicula messes lãdudũ coqt. hoc fit circa mediũ Iulii: qñ ipse canis in. xxix. cãcri gradu
est. Ad riuos ꝓtereũtis aquæ: in ripis fonticuloꝝ æstiuali tpe delectabilis captaꝫ refrigeratio: si ꝑcipue locuꝫ
frõdosæ opacãt arbusculæ. Vir. Hic inter flumĩa nota Et fõtes sacros frigus captabis opacũ. Riu⁹ ẽ loc⁹ p lõgi
tudinẽ depssus aquæ currẽtis q̃si alue⁹ ἀπὸ τοῦ ῥεῖν. i. fluere dict⁹. Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Rusticoꝝ morẽ exprimit: q uerbis & stimulo boues ĩcrepãt lẽte curriculũ ptrahẽtes. Stimulus ẽ fustis acutæ
cuspidis: quẽ bob⁹ rustici suppũgẽtes inurũt. Fures: surreptores taciti. fures a furuo. i. nigro appellãt teste La
beone: uel a fraudãdo siue auferẽdo: uel a græco. φορ. n. uocãt græci q̃d in octauo cõmentario Serui⁹ ꝓbat.

Terreat ut sæua falce priapus aues.
Vos quoq fœlices quõdã: nũc paupis agri
Custodes: fertis munera uestra lares.
Tũc uitula inũeros lustrabat cæsa iuuẽcos
Nunc agna exigui ẽ hostia parua soli.
Agna cadet uobis: quã circũ rustica pubes
Clamet Io messes: & bona uina date.
Iam (mõ nõ) possũ cõtentus uiuere paruo
Nec semper longæ deditus esse uiæ.
Sed canis æstiuos ortus uitare sub umbra
Arboris ad riuos prætereuntis aquæ.
Nec tamẽ interdũ pudeat tenuisse bidentẽ:
Aut stimulo tardos increpuisse boues.
Nõ agnãue sinu pudeat fœtumue capellæ
Desertum oblita matre referre domum.
At uos exiguo pecori furesq lupiq
Parcite: de magno ẽ ꝑda petẽda grege.
Hic ego pastorẽq meũ lustrare quotannis
Et placidam soleo spargere lacte palem.
Adsitis diui: neu uos e paupere mensa
Dona: nec e puris spernite fictilibus.

Hic ego pastorẽq meũ lustrare quotãnis. Mos ab ãtiqs hit⁹ ẽ singulis qbuscũq ãnis purificare pec⁹ & pasto

res aſſq; rẽ annuã plifacerẽt. Quã rẽ Oui. li. faſtoꝝ. iiii. ponit. Quippe de ueſtali tẽplo culmẽ durioris falæ ac modicũ ex uitulina fauilla ſuffimẽq; accipiebãt. Eſt aũt ſuffimẽ ſanguis eqnus. Deiñ cũ ex coronis & frõdo ſis uirgultis ouilia ꝓtexiſſent luſtrabãt ſub crepulculũ pecꝰ ſaturatũ: quo tpe celeberrimi igniculi ex puro ſulphure fiebãt: pecuſq; iter fumãtia tuguriola ut balaret neceſſe erat ad ſacræ rei pfectioue. Pali tãdẽ libã milia cẽã: quã iuxta fiſcella milio plena ſubſequebaꝫ deportabãt: itaq; poſita dape numini ſupplicare arbitrati ſũt.

Spgeſ. l. p. pales ẽ paſtoꝝ dea cuiꝰ diẽ ſacꝝ uocãt palilia uel pilia ꝑ pilia. L. lra tráſpoſita. Hi dies natalis eſt urbis Romæ a paſtoribꝰ cõditæ: ut Euſe. ſcri. lib. tẽporũ: & Propertiꝰ elegiaꝝ. iiii. teſtaꝫ dicẽs. Vrbi feſtꝰ erat: dixere palilia pres. Hic primꝰ cœpit mœnibꝰ eẽ dies. Genus ſacrificii erat: ut accẽſis ſtramẽtitiis faſſibꝰ ignẽ ſaltu trãſilirẽt: poſteaq; lac biberẽt: q fructꝰ pecoris ẽ. Spgere ergo lacte palẽ: hoc ẽ ĩ Palis honorẽ fũdere. Oui.

Fictília antiquus primũ ſibí fecit agreſtis
Pocula: de facili compoſuitq; luto.
Et tepido lacte ꝓcate palẽ. Pocula fictilia: laudat agreſtũ ĩgenia a ſolertia. Primi. n. uaſa terrea finxerũt: q̃ fictilia dñr: quoꝝ artifex uocaꝫ figulus. Ex. f. l. Lutũ ĩtelligit argillã genꝰ terræ molliſſimæ: q̃ figuli utunꝫ: ut Moderatꝰ Columella li. iiii. autor ẽ: q̃re luue. aſſentatori ait. Argillã atq; rotã citiꝰ ꝑpate. Parua ſeges ſatis ẽ: dubiũ ẽ utꝝ ſegetẽ ꝑ frumẽtis poſuerit: an ĩtelligat modicũ agri ſatis. ſeges. n. ut Varro prĩo reꝝ ruſticaꝝ docet: ẽ q̃ dã aratũ ẽ: ſed nec dũ ſatũ.

Non ego diuitias patrũ fructuſq; requiro:
Quos tulit antiquo condita meſſis auo.
Parua ſeges ſatis ẽ: ſatis ẽ requeſcere lecto
Scilicet: & ſolito membra leuare toro.
Quã iuuat ĩmitis uentos audire cubantẽ:
Et dominam tenero continuiſſe ſinu.
Aut gelidas hybernꝰ aquas quũ fuderit auſter:
Securũ ſõnos igne iuuãte ſeq.
Hoc mihi cõtingat: ſit diues iure: furorem
Qui maris: & triſtes ferre põt pluuias.
O quãtũ ẽ auri pereat: potiuſq; ſmaragdi:
Quam fleat ob noſtras ulla puella uias.
Te bellare decet terra meſſalla mariq;:
Vt domus hoſtiles præferat exuuias.
Me retinent uictũ formoſæ uincla puellæ:
Et ſedeo duras ianitor ante fores.
Non ego laudari cupio mea delia: tecum
Dũmodo ſim: quæſo ſegnis inerſq; uocer
Te ſpectẽ ſuprema mihi quũ uenerit hora:
Et teneam moriens deficiente manu.
Flebis & arſu o poſitum me delia lecto:
Triſtibꝰ & lachrymis oſcula mixta dabis
Flebis: nõ tua ſunt duro præcordia ferro
Vincta nec in tenero ſtat tibi corde ſilex.
Illo nõ iuuenis poterit de funere quiſq̃
Lumina nõ uirgo ſicca referre domum.
Tu manes ne læde meos: ſed parce ſolutis

Præferat exuuias. Spolia ex hoſtibus ſupatis bello exuuiæ uocanꝫ: & ꝑferat dictũ eſt ad honorẽ ſuæ gentis quaſi ꝑmõſtret pũtibus & poſteris. Vincla: q paret amori: is dr̃ ferre iugũ. Vnde inferius. Poſt ueneris uinclis ſubdere colla ſenem. ꝓterea fingũt poetæ amatores illigari: uſq; adeo: ut ab amore diſcedere ẽt læſi nequeant. Hora. iccirco freq̃ntius ait. aut cõpede aut loro aut uinculis iuuenes detineri. Ianitor. i. cuſtos puellæ quã diligit. Ianitores ſũt ꝑ prie qb⁹ ex famulitio ianuæ cuſtodia cõmiſſa eſt: ne quis domum temere ſubeat. i. oſtiarii. Sed cuſtodẽ dixit pro ſe amãte: qui tãto amoris perurat incendio: ut noctu ꝑiectꝰ añ amice oſtiolũ dormiat. Duras aũt ſores. i. inexorabiles. Hora. ecõtra dicit. Quæ prius multũ facilis mouebat cardines. Segnis inerſq; uocer. Inſulſus & piger dicar. Segnis ad aĩ deſidiã: Iners ad corpis ignauiã referẽt. Flebis & arſuro poſitũ me delia lecto. Antiqſſimũ ſepulturæ genꝰ fuit corpus terra humare: tanq̃ opimẽto mris obducere. Quẽadmodũ de Cyro apud Xenophõtẽ legit. Sed Cicero ſcribit in eo lib. quẽ de legibus cõpoſuit. Quod Cornelius Romæ primus e primitiis igni cremari uoluit. Lecto. Lectus & capulus & feretꝝ dr̃. Sic Proptius li. elegiaꝝ. ii. Nec mihi tũ fulcro lectus ſternaꝫ ebur no. Nec ſit in attalico mors mea mixta toro. Sed ſciendũ funerarios dici ueſpilones: qui baiulãt cadauera ad ſepulturã. Polinctores eſſe eos: qui ungũt ἀπὸ τοῦ λίνιν. i. ungere: Buſtuarios qui purũt: & hi uocanꝫ ẽt tũ ab hiſtoricis: tũ a poetis uſtores. Catullus. Ab ſemiraſo tõderẽꝫ uſtore: ſed hoꝝ oĩum ars q̃is eorũdem oĩuꝫ idem ſit offĩm: libitina appellaꝫ a Valerio maximo dicente lib. memorabiliũ. iiii. Qui tũc libitinã exercebãt.

Triſtibus & lachrymis oſcula mixta dabis. Proptius hoc idem. Oſculaq; in gelidis pones ſupma labellis.

Nõ tua ſũt duro ꝓcordia ferro. Rõ eſt ab humanitate Deliæ ſũpta atq; facilitate. huiuſmõi uerba ab iratis amãtibus obiiciunꝫ apud autores. Silex uero eſt lapis obdurus: cuiꝰ genus tã maſ. q̃ fœ. ꝑferẽꝫ. Lumina ſicca: lachrymis carentia. Luca. Qui ſicco lumine cãpos Viderit æmathios. Tu manes ne læde meos. Legum ſniam ſequunꝫ ex. xii. tabulis: in quibꝰ teſte Ciceroe in li. de legibꝰ ſcriptũ erat. Mulieres genas ne radũto Neue

Iesum funeris ergo habento. Quod ueteres interpretes Sextus Heliùs &. L. Attilius nõ satis intellexerunt: sed suspicati sunt uestimenti aliqd genus funeris. Lælius aũt Iesu quasi lugubrẽ amicã deflere suũ cadauer: sed ita ne seipsa laniet: in quo poetæ facile & elegãs ingeniũ deprehendit. At Proptius se aspiorem in amorib⁹ Patho oñdit aliter cõprecatus de domina post suũ obitũ inquiens. Tu uero nudũ pectus lacerata sequaris. Dicit aũt umbrã sui funeris afflictari posse: si se amica deformaret. Genis teneris: mollib⁹ genis: nec est synecdoche. Nã & supradictũ est: mulieres genas ne radũto. Interea dũ fata sinũt. Sic & Oui. ad amatrices li. de arte amã. iii. Dũ licet & ueros etiã nũc editis annos: Ludite: cũt anni more fluentis aquæ. Mors adoperta caput tenebris. i. a nullo cõspecta: & a nemine intellecta: Vel atrũ eius aspectũ designat. Hora. lib. sermonũ. ii. Seu mors atris circũuolat alis. Nec amare decebit. Nihil est Ciceronis testimonio turpius sene libidinoso. Nã qđ in iuuenta decuit: iam modo crimen habet. Blanditias lasciuiuscula uerba. Propertius usus est blãditia in singulari. Arguta referes carmina blãditia: unde blãdicella p diminutionẽ teste festo dicimus. Dũ frãgere postes Nõ pudet: & rixas inseruisse iuuat. hoc est dũ iuuenis ego sum. est. n. iuuenilis ætatis rixas & cõtumelias inferre. Hora. lib. carminũ. iii. Lenit albescens aĩos capillus Litiũ & rixæ cupidus proteruæ. Dux miles⁹q; bonus. Ducẽ pro rectore: & militẽ pro ministro ponit. Lucanus itidẽ lib. vii. Si placet hoc inquit supi: similiter magno nõ duce tps eget. Signa: uexilla militaria signis. i. figuris: ut aquila⁹q; picta. Cõposito: cõgesto coaceruato. Dites despiciã: ideo Diuitias ali⁹ fuluo sibi cõgerat auro dictũ est supra. Despiciãq; famem: quia cõposito frugũ aceruo trãquille uitã aget.

Crinibus: & teneris delia parce genis.
Interea dũ fata sinunt iungamus amores:
Iã ueniet tenebris mors adoperta caput.
Iã subrepet iners ætas: nec amare decebit:
Dicere nec cano blanditias capiti.
Nũc leuis ẽ tractãda uen⁹ dũ frãgeꝛ postes
Non pudet: & rixas inseruisse iuuat.
Hic ego dux milesq; bon⁹: uos signa tubæ
Ite pcul: cupidis uulnera ferte uiris.
Ferte & opes: ego cõposito securus aceruo
Dites despiciam: despiciamq; famem.

ELEGIA SECVNDA.

ADde merũ: uinoq; nouos compesce dolores. In scribẽdo Tibullus sermonẽ uariat: ita ut uni rei cœptæ nõ insistat: sed modo huc modo illuc plerunq; ferat. Et iccirco grata eius oro: & plurimo abũdat lepore. Hic iubet picernã sibi comessanti largius uinũ subministrare: ut iniuriã deleret: quã ob hoc cœpit acerbissimam: q; custode posito nullus adit⁹ ad amicã pateat. Et nouos cõpesce dolores. ideo dictũ cõstat quia Bacchus afflictis mortalib⁹ requiẽ pstat. igit ad eũ Propertius elegia⁹. iii. iqt. Tu potes insanæ Veneris cõpescere fast⁹: Curarũq; tuo fit medicina mero. Occupet ut fessi lumina uicta sopor Fessi dixit pp amoris insaniã. Catullus ad Lucinum. Sed defessa labore membra postq; semimortua lectulo iacebant: huic labori remediũ est optimi uini ingurgitatio. Propertius eodẽ. Tu modo seruitio uacuũ me sistes supbo: Atq; hoc sollicitũ uince sopore caput: physice nanq; loquit. Vinũ. n. cũ rõne sumptũ ueneꝛẽ accẽdit: & amoris curas renouat. ubi uero ĩmoderate receptum ẽ: oẽs euanescũt ægritudines animi: quod Oui. quẽ nihil latuit: nõ ignorauit: in fine secũdi de remedio inquiens. Vina parant aĩos ueneri: nisi plurima sumas: Vt stupeãt multo corda sepulta mero: & subdit. Aut nulla ebrietas: aut tãta sit: ut tibi curas Eripiat: si qua est inter utrunq; nocet. Percussum tpa. Vinũ sine modo infusũ acriores pulsus facit: ideo de eodẽ Proptius ait. Quod si bacche tuis per feruida tpa donis: Accersitus erit somn⁹ in ossa meis: Quidã legũt pfusũ: & tũc res ẽ apta. Dura sera. i. pessulo seu patibulo a serando i. claudẽdo. Ianua difficilis. Impcatio est in ianuã p phãtasiã poeticã. malũ. n. rei inaĩatæ tanq; affectũ hũti optat: qđ statĩ in se ferri depcat: si ipsa placida suffrageꝛ iter ad amicã. Hoc fit ex amoris uehemẽtia: ut. s. hostio clauso male loquat: & eidẽ apto bñ. Sic plautin⁹ Phedronus in Gurgulioẽ. Valuistin hostiũ oculissimũ.

Vni mihi uicta q̃relis: datiuus est pro ablatiuo: & uicta mihi pro exorata ponit. Ita Proptius elegia⁹ prio de ianua. Victa meis nũq; ianua munerib⁹. Nec furtim uerso cardine apta sones: idẽ Phedronus Plautinus. Bellissimũ hercle uide & taciturnissimũ: nunq; ullũ uerbũ mittit cũ aperit: tacet: cũ illa noctu clanculũ ad me exit tacet. Aperta sones: ideo ait: quoniã uncta ianua nõ crepat dum panditur. Hora. lib. carminũ primo. Quæ prius multũ facilis mouebat cardines. Quũ posti florida serta darẽ: hoc est dũ te & precibus & munere exoratũ uenirẽ. Sic Propertius libro antedicto. Et mihi non desunt turpes pendere corollæ: Nãq; præcipitur ab Oui. li. de arte amãdi. ii. Postib⁹ & duræ supplex blãdire puellæ: Et capiti dẽptas in fore pone rosas.

Audẽdum ẽ: fortes adiuuat ipſa uenus.
Illa fauet: ſeu qs iuuenis noua limina tẽtat:
Seu referat fixo dẽte puella fores.
Illa docet furtim molli decedere lecto:
Illa pedẽ nullo ponere poſſe ſono.
Illa uiro corã nutus cõferre loquaces:
Blandaq; cõpoſitis addere uerba notis.
Nec decet hoc oẽs: ſ̃ quos nec ſortia tardat:
Nec uetat cbſcura ſurgere nocte timor.
En ego cũ tenebris tota uagor ãxius urbe:
Securum in tenebris me facit ipſa uen⁹.
Nec ſinit occurrat qſq̃: qui corpora ferro
Vulneret: aut rapta præmia ueſte petat.
Q uiſqs amore tenet eat tutuſq; facerq;
Q ualibet: inſidias ñ timuiſſe decet. (ctis:
Nõ mihi pigra nocẽt hybernæ frigora no-
Nõ mihi quõ multa decidit hymber aq̃.
Nõ labor hic lædit, referet mõ delia poſtes:
Et uocet ad digiti me taciturna ſonum.
Parcite luminibus: ſeu uir ſeu fœmina fiat
Obuia: celari uult ſua furta uenus.
Nec ſtrepitu terrere pedũ: neu q̃rite nomẽ:
Neu ꝓpe fulgenti lumina ferte face.
Si qs & imprudẽs aſpexerit: oculat ille:
Perq; deos oẽs ſe meminiſſe neget.
Nã fuerit qcũq; loquax: is ſanguine natam
Is uenerem e rapido ſentiat eſſe mari.
Nõ tñ huic credet cõiunx tu⁹ ut mihi uerax
Pollicita eſt magico ſaga miniſterio.
Hanc ego de cælo ducentem ſidera uidi.
Fluminis hæc rapidi carmine uertit iter.
Hæc cãtu finditq; ſolũ; maneſq; ſepulchris
Elicit: & tepido deuorat oſſa rogo.
Iã ciet infernas magico ſtridore cateruas:
Iam iubet alpſas lacte referre pedem.
Q uũ libet hæc triſti depellit nubila cælo:
Q uũ libet æſtiuo ꝓuocat orbe niues.
Sola tenere malas medeæ dicitur herbas:
Sola feros hecates ꝑdomuiſſe canes.
Hæc mihi cõpoſuit cãt⁹: qs fallere poſſes.

Fortes adiuuat ipſa uenus. Ita Oui. de Thiſbes aĩo puellari inq̃t. Audacem faciebat amor. Fixo. d. dentem uocat clauẽ ipſam, quæ dentata eſt. Nullo. ſ. qa ꝓtimore ſuſpenſi uadunt amantes. Nutu: arriſione oculorum. Notis: ſignis. Oui. primo de arte: Nec mihi p nutus accipienda nota ẽ. Surgere. n. t. Qui uere amat omnia intrepide ꝑſeq̃t: & audet intrepide. Phedron⁹ Plautin⁹. Quo uenus cupidoq; impat ſuadetq; amor: Si media eſt ſiue eſt prima ueſpa: ſi ſtatus cõdictus cum hoſte intercedit dies: tñ eſt eundum quo impat in gratis. Aut r. p. u. p. Circitores: hoc eſt urbis cuſtodes quem noctu inuenerint ſine facib⁹ aut in carcerem detrudũt: aut arrepto palliolo præmium expoſtulant.

Quiſq; ſ. a. t. e. t. ſ. Qualibet. iſi. non ti. de. Sic Propertius elegiarum. iii. Nec tamen ẽ quiſquã ſacros qui læ dat amãtes: Sironis media ſim licet ire uia. Quiſquis amator erit ſcithicis licet ambulet oris. Nemo deo ut noceat barbar⁹ eẽ põt. Frigora pigra: frig⁹ nõ ẽ pigꝛ ſed pigꝛ os hoies ſua ſæuitia facit. A mãtiũ qdẽ ẽ: ut noctu añ hoſtia dominaꝛ, ꝓcũbãt. Propti⁹ de ſe ait. Me mediæ noctes me ſidera plena tuẽtur: Frigidaq; æoo me uidet aura gelu. Multa decidit hymber aqua: hymber eſt teſte Apuleio in libro de mundo: agmẽ aq̃ rũ largius ex cõcretis effuſum nubibus. Nymbus uero repẽtinior & uæhementior pluuia & q̃to eſt ꝓcipitatior: & breuiore aſtrigit̃ caſu. Pluuia. n. iugis. Parcite luminibus: ſẽſus ẽ: auertite oculos ĩ aliã partẽ: & ſilentio occultate: ſi forte fortuna ĩci deritis in amantes: & eſt cõmonefactio a futuro periculo. Sua furta: furtiuos coitus. Catull⁹: Furtiuos hominum uident amores. Se meminiſſe neget. Si ab eo quiſpiam hoc forſitan requiſierit. Is ſanguine natam. Antiquiſſimi fabulantur ex teſticulorum cæli patris in mare proiectorum ſpuma Venerem exortam. Ex quo facto Macrobius ſaturnalium primo ἀφροδίτην appellatam dixit. Oui. li. faſtorum. iiii. Sed ueneris menſem graſo ſermone notatum Auguror: a ſpumis eſt dea nata maris: & ĩ Metamorphoſeos quarto. Si tamen in medio quondã generata ꝓfundo Spuma fui: gratũ q; manet mihi nomen ab illa. E marinatam Venerem ait: per quod eã ſanguinariã in omnes q ſua linguæ procacitate furta detexerint. Sed ſciendũ plures Veneres ex Ciceronis ſententia de natura deorum. iii. fuiſſe. Prima enim ex cælo & die nata eſt. Cui⁹ heli delubrum fuit. Altera e ſpuma procreata: quæ de Mercurio Cupidinem ſecundum genuit. Tertiam ferunt Iouenatam ex Dione: quæ Vulcanum maritum habuit ex qua & Marte Antheros natus ẽ. Quartã ſyria Cyroq; cõceptã: & aſtrea uocatur: quã Adonidi cõiũctã fuiſſe cõiugio dixerũt ueteres. Saga uerax: fidẽ facit amicæ ab eo q d̃ icãtatrix pollicita ẽ: & obiectũ abſoluit q d̃ fieri poſſet. Saga teſte Acrõe prio carminũ commẽtariolo dcã ẽ q; ſatis agat: & ea ẽ: q̃ carmib⁹ & herb mala hoib⁹ dicebat̃ uel arcere uel ĩpellere. Hora. Quæ ſaga qs ẽ ſoluere theſſalis mag⁹ uenẽis. Magico miniſte. arte dæmoniaca. Nã mag⁹ ẽ ap d̃ nos ſapiẽs: aut lingua ꝓfaꝛ ſacerdos: ſi. L. Apuleio credim⁹ hoc ĩ prio de magia ſẽtiẽti: ſ̃ magi icãtatores ex offõ ap d̃ nos uocari ꝑmit. Vidi: argumentũ ẽ a ſui ipi⁹ ꝓſentia: q d̃ ſupius dictũ ſit certiſſimũ. Ducẽtẽ ſidera: Vir. Carmia d̃ cælo ꝑmt deducere lunã. In. vi. ſuper Lucanũ cõmentario nro multa ſup hac re exarabius: q̃ hic breuitatis gra relĩquũtur. Flumis hæc rapidi carmie uertit iter. Ouĩ. ĩ epiſtola Iſiphiles de Medea uenefica: Illa refrenat aq̃s obliq̃q; flumia ſiſtit: & Luc. Amniſq; cucurrit. Nõ q̃ ꝓn⁹ erat. Hæc cãtu finditq; ſolũ. Luca. Terra quoq; immoti percuſſit pondẽris axem. Etiam maneſq; ſepulchris elicit: ideſt cadauer facit reuiuiſcere: ut legitur in

præallegato Lucani lib. de Herychtho. Et Horatius libro ſermonum primo. Cruor in foſſam confuſus: ut inde manes elicerent animas reſponſa daturas. Tepido deuorat oſſa rogo: hoc idem Ouidius in præſata dicit epiſtola. Certaq; de tepidis deuorat oſſa rogis: & Lucanus. Fumantes iuuenem cineres: ardentiaq; oſſa E mediis rapit illa rogis. Infernas cateruas tenet: animarum multitudinem cum angore demoratur.

Aſpergas lacte: lactis enim alimento frui defuncto rum animas credidere maiores noſtri: cuius aſperſiõe conciliari etiam putauere. Triſti depellit nubila cælo. Lucanus: uocibus iiſdẽ Humẽtes late nebulas nymboſq; ſolutis. Excuſſere comis. Hæc autẽ omnia quõ ſint impoſſibilia: Lucanus maius quiddam addit. ſ. Nubes ſuſpexit olympus: quod contra omnium rõnẽ fieri manifeſtum eſt. Herbas medeæ. i. herbas quas medeidas uocant poetæ: hoc eſt illarum uim q̃s Medea percalluit. Canes hechates. Male cerberum tricipitem ſed tres recte furias accipimus: ut Lucanus. Stygiaſq; canes in uoce ſuprema Deſtituam: & Horatius lib. ſermonum primo. Hechaten uocat altera ſæua. Altera cteſyphonem ſerpentes atq; uideres. Infernas errare canes. Hechate ſane perſephone dicitur a poteſtatum uarietate q̃ cælo atq; herebo potens ſit.

Ter cane. Vult illa ter eſſe canenda: quæ ſaga ſapiẽs p̃ſtabit. Putauere qdã ĩ ſacris ternariũ & q̃ternariũ fuiſſe nũer̃ pfectiſſimũ: ut O terq; q̃terq;: & Oui. Dic q̃ter & uiuo pluere mero: qdã ſeptẽnariũ nũer̃ ut Pytagoras religiõib⁹ aptiſſimũ. Illã ãt notã dũ q̃ ĩ magicis refert Plinius terna deſpuere deprecatione in carminib⁹ neceſſarium. Quid credam: tacitæ obiectiõis reſpõſio eſt: & a ſimili ſuperioris dicti probatio. Cãtib⁹ aut herbis Horatius primo ſermonum. Quantum carminibus quæ uexant atq; uenenis Humãos animos.

Hoſtia pulla: rationem ſacrorum diligenter ſeruat. Inferis enim uictimas nigri uilli ueteres ĩmolauerũt. Horatius lib. ſermonum prĩo: pullam diuellere mordicus agnam cœperunt. Deos magicos. Infernales deos qui dæmones ſunt extitioſi. Nam neq; tum pluuiæ: tangit ea q̃ ſõnum ꝓuocant: pluuiæ nãq; ſua humiditate capitis uentriculos opprimunt: & cãtur dormitio. Stragula picta. Stragulum ueſtis ẽ qua lecti ſternunt̃: q̃ uario figurarum delinimẽto aut acu picto aut textili inſigniri ſolita eſt: hoc in Martialis coq̃ ſæpius epigrammatis perlegimus. Magnæ ueneris: Amato⁹ reſpectu magnæ: quibus Venus ipa præſidet. Inceſtus. Is dr̃ inceſtus qui cum ſacerdote aut cõ ſanguinea rem habuerit q̃ ſacra cõtaminarit: deorum ĩt ſedes ſunt adytus templi quo nulli p̃terq̃ ſacerdoti acceſſus cõceditur: per hoc ſe dubiuſcule arguit an religionem uiolauerit: ſed de ſanctis focis diripuiſſe ſerta: nihil aliud uult intelligi niſi ſacrificium interturbaſſe quaſi piaculum. Genibus ꝓpere ſupplex: Suppli cãtis ſignum ẽ: & ueniã pcõ⁹ a diis expoſcentis nudato genu p terrã obrepere. Iuuenalis libro ſatyrarum ſcdo. Nuda a tremebunda cruentis ereptet genibus.

Fingere: ornare diſponere. Semper tibi dedita ſeruit: Mens mea. Putarunt antiqui & bona & mala ex qualitate numinis amatori prouenire. Iccirco ſenex Scalmo in caſina Plauti ratiocinatur. Aut q̃ ego nunq̃ erga Venerem inique fecerim. Sic tot amanti mihi obuiam euenerunt moræ.

Ter cane: ter dictis expue carminibus.
Ille nihil poterit de nobis credere cuiq̃:
Nõ ſibi: ſi in molli uiderit ipſe toro.
Tu tãtũ abſtineas aliis: nam cætera cernet
Omnia: de me uno ſentiet ipſe nihil.
Quid credã? nẽpe hæc eadẽ ſe dixit amore
Cantibus aut herbis ſoluere poſſe meos.
Et me luſtrauit tædis: & nocte ſerena
Cõcidit ad magicos hoſtia pulla deos.
Non ego tot⁹ abeſſet amor: ſed mutu⁹ eẽt
Orabã: nec te poſſe carere uelim.
Ferreus ille fuit: q̃ te quom poſſet habere:
Maluerit prædas ſtultus & arma ſequi.
Ille licet cylicũ uictas agat ante cateruas:
Ponat & in capto martia caſtra ſolo.
Totus & argento contextus totus & auro
Inſideat celeri conſpiciendus equo.
Ipſe boues mea ſi tecũ modo delia poſſum
Iungere: & in ſolito paſcere monte pecus:
Et te dũ liceat teneris retinere lacertis:
Mollis & inculta ſit mihi ſomnus humo.
Quid tyrio recubare toro ſine amore ſcdo
Prodeſt: quom fletu nox uigilãda uenit?
Nã neq; tũc pluuiæ: nec ſtragla picta ſopo
Nec ſõit⁹ placidæ ducere poſſet aq̃. (rẽ:
Nũ ueneris magnæ uiolaui numina uerbo
Et mea nũ pœnas impia lingua luit?
Nũ feror inceſtus: ſedes adiiſſe deorum:
Sertaq; de ſanctis eripuiſſe focis?
Nõ ego ſi metui dubitẽ ꝓcũbere templis:
Et dare ſacratis oſcula liminibus.
Nõ ego tellurem genib⁹ prepere ſupplex:
Et miſerũ ſancto tundere poſte caput.
At tu qui lætus rides mala noſtra: caueto
Mox tibi: non unus ſæuiet uſq; deus.
Vidi ego q̃ iuuenũ miſeros luſiſſet amores:
Poſt ueneris uinclis ſubdere colla ſenem.
Et ſibi blandicias tremula cõponere uoce:
Et manibus canas fingere uelle comas
Stare ne ante fores puduit: caræue puellæ
Ancillam medio detin uiſſe foro.
Hũc ꝓuer hũc iuuẽis turba circũterit arcta
Deſpuit in molles & ſibi quiſq; ſinus.
At mihi parce uen⁹: ſemp tibi dedita ſeruit
Mens mea: quid meſſis uris acerba tuas?

ELEGIA TERTIA.

Bitis ægeas ſine me meſſalla p undas. Quom meſſallā ducē Romanī exercit⁹ poeta ſeq̄ret: ut aſi dctūz
a ē: aduerſa eū ualitudo Corcyræ iuaſit. Quāobrē hic lamētat cū illo ulteri⁹ pgredi nō poſſe: ī q̄ cōqōe captat occaſionē ab iſania belloꝝ: ut Saturni ætatē cōmēdet: deīde cāpos helyſios: quo ſe piū quō fato pfūct⁹ fuerit: deſcēdere nō dubitat. Meſſalla roman⁹ priti⁹ fuit: fuerit ne ille de quo Euſebi⁹ ī li. tēpoꝝ memi⁹ nit dubitat. Nā ille Coruin⁹ Meſſalla: prim⁹ pfectus urbis factus. vi. die magiſtratū abdicauit ciuilē ptātē eē conteſtatus: & de alio ſiue eodem etiā īquit q fuit orator: & ante bienniū quā moreretur: ita memoriam ac ſē ſum amiſit: ut uix pauca uerba coniūgeret: ad extremū ulcere illi circa ſacram ſpinam nato inedia ſe affecit anno. lxx. ætatis: eſt autem Meſſalla nomē a Meſſana urbe Siciliæ deductū: ut ī. i. ſaturnaliū Macrobius dixit. Nam ualeri⁹ quidā maxim⁹ ea urbe nobiliſſima capta hoc cognomen accepit. O utinā: geminatio eſt affectum aī p energiā māifeſtāt: ut Vir. O utinā ex uobis unus uriq̄ fuiſſē. Phæacia. Corcyra Phæacū eſt prima ī Ionii maris littore: deriuatiuū fit phæaci⁹ & phæacus ca. cū. una ſyllaba min⁹ ſuo primitiuo. Propt⁹ elegiaꝝ tertio. Nec mea phæacas æquant pomaria ſyluas. Quod āt ægrotauerit corcyræ: qſpiam fictū puta ret: niſi Oui. Naſo ī elegia de ei⁹ obitu diceret. Sed tamē hoc melius: q̄ ſi phæacia tell⁹ Ignotū uili ſuppoſuiſſet humo. & ad ea q̄ poeta hic infra ponit alludēs ait. Hic certe fugiētes pſſit ocellos Mater: & ī ceneres ultia dōa tulit. Hic ſoror ī ptē mixti cū mre doloris. Venit iornatas dilacerata comas. Nigra: ga deformis eē dr q̄ hominē nigrū facit: uſi ſubdit: Abſtineas mors atra p̄cor. Quæ legat ī mœſtos oſſa peruſta ſinus. Tangit ātiquū morē: defuncti enī cineres qui ex genere ꝓximior aderat colligebat. Quod ſecutus Propertius elegiarū ſcdo ait de Briſeide. Maximaq̄ in parua ſuſtulit oſſa mānu. Quom tibi nec peleus aderat: nec cærula mater: Scyria nec uiduo deidamia uiro. In mœſtos ſinus: pro ipa mœſta colligat gremio. Lucanus. Trepida ueſtes iplere fauilla. Aſſyrios odores: amomū & balſamū & cætera huiuſmodi aromata: qualia thus: coſtum: q̄ rogo ſuper ifūdere uetuſtas cōſucuit. Lucan⁹ li. viii. Non p̄cioſa petit cumulato thure ſepulchra Pōpei⁹ fortuna tuus: nō pinguis ad aſtra. Vt ferat e membris æoos fumus odores: odores ergo aſſyrios. i. diuerſas unguentoꝝ & odoramentorum ſpēs: ut Properti⁹. Deſit odoratis ordo mihi lancibus. Aſſyria regio eſt in Aſia maiori quā Porphyrius & Acron in ſuo qſq̄ cōmentario ſup Horatii carminū. ii. dictā uoluit prius Syriā: poſteaq̄ una addita ſyllaba uocitatā Aſſyriā. Cleodemus q Malchas quoq̄ dicit aliter ſentit: ſcribit. n. multos Abraam o fuiſſe filios: & ex his tres noīat Apher Aſſyn Aphrā: & Aſſyriā ab Aſſy denoīatam cōtendit. Ab Apher & Aphrā urbē Aphrā & regionē Aphricā appellatā. Delia nō uſq̄: De hac & nemeſi Oui. ī p̄dicta elegia ſcribit ap d rogū altercatōe utraeaꝝ mage fuerit dilecta. Illa ſacras pue. ſor. ter ſuſtulit: orta gēus fuit ſortilegii p taloꝝ iactū. Nā ſcdm eoꝝ nūeꝝ rei euētū p̄monebāt. Iuue. li. ii. Et ſortes ducet. Suſtulit: eleuauit de urna. n. tollebāt: ī q̄ ſortes ipæ dimittebāt. Hora. li. ſermonū prīo. Quot puero cecinit diuina mota anus urna. Dabāt reditus ſpondebant reuerſionem. Quom iā mandata dediſſē. Cōſuetudinē amātiū notat q lōgīqus abituri mādāt uiciſſim eaq̄ ſunt amoris mutui argumentum & de reditu diſcedētis ſolatiū nō minuſq̄ remanētis expectatiōe. Sappho ad phaonē: Nō mādata dedi. neq̄. n. mādata dediſſē Vlla: niſi ut nolles ſmemor eē mei. Anxi⁹ q̄rebā: morā ī hoc uī ſui amoris explicat. Cāt⁹ aues: Iccirco cāt⁹ ut cū amica eēt diuti⁹ cāri ē excuſare cās ánectēdo. Vir. Cāndo nr̄os ī lōgū ducis amores: & ē allegāt q̄ſi p rōeꝝ aliq̄d fctūm eē: aut fieri ñ poſſe. Oui. d arte prīo. Si ñ eē domi quos des cāber nūmos. Dicim⁹ āt cauſor repētinas pluuias iter nobis īpediſſe: ꝓ īexcuſatōeꝝ affero: ut excuſo mortē pris repētinā ne te uiderez aſi q̄ diſcederes negauiſſe.

Timuiſſe diē ſaturni: Sabbatū ītellīgit: q dies ītierātib⁹ exitiabilis eſt: nāq̄ & ſtella ſaturni ſcdm aſtro. rōcinatōem nocua ē: & geomātici illi⁹ die ut dānoſo uetāt holes iter carpe. Pedē offēſū ī porta. i. ī limīe portæ. Antiqtas. n. tā īgrediētiū q̄ egrediētiū pedes ī limīe obſeruauit. Nā ſi qd offendiſſēt Ianū & ueſtā iratos putabāt. q̄re dixit Luc. li. i. Nec limīe qſq̄ Hæſit: q̄ſi & p̄mæ & deoꝝ neglecta cū exitio pietate. Quid tua nūc Iſis tibi delia. Is dānat. q̄ cultrici pīæ caſtæq̄ auxiliū neget: nā amatores Iſidi uouebāt. Propti⁹ ſcdo. Redde etiā excubias diuæ nūc ante iuuentæ. Iſis fuit inachi filia pri⁹ dicta q̄ perrās oliz quō ad nili fines pueniſſet. Iouis amatoris ope formā uaccæ imutauit eſtq̄ ab ægyptiis ꝓ dea celebrata: ap d quos Iſis eſt iuſtitia. ut in ſcdo de præpatiōe euāgelica ſcribit Euſebius. ιϛον. n. græce latine æq̄le dr: uñ iuſtitia orit. Diodo. uero uult Iſim la-

ne dici priscā lūæ hoc noīe īdito ab illis: ea. n. ſp æterna priſcaq; ē. uñ Ouí. met. lx. īqt. ierāt lūaria frōti Cornua. Siſtra re. m. Siſtr; ē turbæ gen⁹ ægyptiacæ: cui⁹ ſonit⁹ ī ſacris Iſidis memoriā Oſyris mariti ſignificabat

Pureq; lauari te memini: hoc addit qa Delia Iſidi ſacrū facere potuiſſet: ſ; ñ pure: hoc eſt a ſordib⁹ defæcata. Nā caſta ſupbis placēt: ut iferi⁹ hr̄. Quare dixit Mar. ī epiſtola ad Dōitianū. Meminerit īqt ñ niſi religioſa purificatiōe luſtrat⁹ accedere ad tēpla debere. Et puro ſe. to. Qui ſacrificaturi erāt priſco tpe ſe a coitu tēpabant nocte p̄cedēti. Vñ iferi⁹ legit. Diſcedat ab aris Cui tulit heſterna gaudia nocte uen⁹. Oui. li. faſto; primo. Sic epulis fūcti: ſic dāt ſua corpa ſōno: Et poſitis iuſta ſe cubuere toris. Cā reptori uitis pia ſacra parabāt: Quæ facerēt puræ quū foret orta dies. Eadē ſacra Iſidi q̄uis meretrici fiebāt: q̄ Propti⁹ grauiter tulit ob aſe puellam ſeiūctā īqt: Quæ dea tā cupidos totiēs diuiſit amātes? Quæcūq; illa fuit ſp auara fuit: & ſ̄bdit. Quid ue tibi p̄deſt uiduas dormire puellas: S; tibi crede mihi cornua rurſus erūt: & Oui. ī elegia p̄dicta ad hāc eādē ſentētiā ait: Quid nos ſacra iuuāt? qd nos ægyptia p̄ſunt Siſtra? qd ī uacuo ſecubuiſſe toro. Nā poſſe. m. Pic. d. t. m. t. t. ab īdiciis freq̄ntiſſima; tabula; arguit Iſidē poſſe auxiliū ferre ægrotāti. Mederi aūt dixit p̄ ſanari: huic deæ ægrotātes liberati mala ualitudine: & euaſi naufragio tabellas ſuſpēdebāt. Iuue. Et quā uotiua teſtāt phana tabella Plurima pictores q̄s neſcit ab Iſide paſci. Tecta lino: iō lino poti⁹ coopta q̄ aliq̄ alia re q; ab oſyride marito ill ī uētū cōſtat. q̄re Lucanus facti ignarus ait p̄ tectū lino. n. dictū ē p̄ lino uelamento q mos ē ægyptio; : lino nāq; uſi ſūt ad rē diuinā: ut in Apologiæ primo docet Apulei⁹: qm̄ ſeges ei⁹ ē mundiſſima & inter optimas fruges ex terra ortas nō mō īdutui & amictui ē aptiſſima: ſed optui quoq; ab ægyptiis ipſis in ſacris uſurpata. Sed dum tecta dicit morem ſacrificulorum antiquiſſimum tangit: q ſe pannis operiebant. Iuue. Stetit ante aram: nec turpe putauit Pro cithara uelare caput. Plautus in gurgulione. Quis eſt hic qui adoperto capite Aeſculapium ſalutat? hoc propterea conſtitutum eſt: ne quid inter roganduꝫ ſupplicis mentem turbaret. Quare. Q. Curti⁹ libro primo ait. Ille in candida ueſte uerbenas manu proferens capite uelato præibat. & Helenus uirgilianus Aeneam caput uelare iuſſit. Votiuas preces: aut piphraſticos uota ītelligit: aut uerba depræcatoria. Turba pharia: ideo turba quia ſemiuiri ſūt Iſidis ſacerdotes: ut Iuuenalis. Qui grege lanigero circundatus & grege caluo. Mēſtrua thura: a mēſe ſit menſtruus: mēſurnus: & menſtrualis. Lucanus li. quinto. Mēſtru⁹ ī faſtos diſtinguit ſæcula conſul. Cicero primo rhetoricorum: Pars quædam æternitatis cum alicuius anni menſurni diurni nocturni ueſpertini certa ſignificatio habet. Plautus in captiuis. Quibus ſolebā mēſtruatis epulas āte adipiſcere. Menſtruum uero ſubſtantiuū ſignificat mulie; p̄ fluuiū: de quo Solin⁹ & Plini⁹ admiranda dixerūt. Quā bñ ſaturno uiuebāt rege: Aureā laudat ætatē ab hoīum īnocētia: & telluris ubertate. Rege dixit: p̄ regnāte. Iuuenalis itidē. Credo pudicitiā ſaturno rege moratā. S; ill ī hiſtoricū ē: hoc āt poeticū magis. Virgilius octauo. Aureaq; ut phibent illo ſ̄b rege fuerūt ſæcula. Repetēs cōpēdia: ex itinere & nauigatiōe & lucrū utilitatemq; ſequēs. Cōpēdiū lucr; ſignificat & breuitatē: diſpēdiū uero dānū. Quō ſatur⁹ orbis potit⁹ ē maxīa fuit hoīum ītegritas nulla pecunia; ſiti laborantiū. Quippe ſuis q̄q; finib⁹ cōtētus erat: Ac ſi quid opus erat ex opportunitate p̄mutādi ſumebat: quē morē duraſſe ad troiana uſq; tpa: Home. oīdit in Iliade.

Illa tua totiens ſiſtra repulſa manu?
Quid ue pie dū ſacra colis: pureq; lauari
Te memini: & puro ſecubuiſſe toro?
Nūc dea nē ſuccurre mihī: nā poſſe mederi
Picta docet tēplis multa tabella tuis.
Vt mea uotiuas pſoluēs delia uoces:
Ante ſacras lino tecta fores ſedeat.
Biſq; die reſoluta comas tibi dicere laudes
Inſignis turba debeat in pharia.
At mihi cōtingat primos celebrare pēates:
Reddereq; antiquo mēſtrua thura lari.
Quā bene ſaturno uiuebāt rege: priuſq;
Tellus in longas eſt patefacta uias.
Nōdū cæruleas pin⁹ cōtēpſerat undas.
Effuſum uentis præbueratq; ſinum:
Nec uagus ignotis repetēs cōpendia terris
Preſſerat externa nauita merce ratem.
Illo nō ualidus ſubiit iuga tempore taurus.
Non domito frenos ore momordit equus
Nō dom⁹ ulla fores hūit: nō fix⁹ in agris
Qui regeret certis finibus arua lapis.
Ipſæ mella dabāt q̄rcus: ultroq; ferebant
Obuia ſecuris ubera lactis oues.
Nō acies: nō ira fuit: nō bella: nec enſes
Immitti ſæuus duxerat arte faber.

Frenos ore momordit equus. Frenū dī a frāgēdo: frāgit. n. equo; ora: & teſte Feſto oria apud ātiquos dicebāt q̄ ora equo; coercet: ut aurea q̄ ad aures religābāt a quo aureax. i. auriga. Frenū in ſingulari gñe efferimus neutro: ī plurali uero frenos & frena legim⁹. Nec aliter ait momordit q̄ Vir. Stat ſonipes ac frena ferox ſpumātia mādit. Lapis fix⁹ ī agris: ſaxū p̄ termīo iter cōfines poſitū. Iuue. Satyra ultīa. Aut ſacrū effodit medio ī limite ſaxū. Erat āt hic plerūq; Stipes. Oui. faſto; ſcdo. Termīe ſiue lapis ſiue ē defoſſus ī agris Stipes: ab ātiqs tu quoq; nomē hēs. Certiſq; finib⁹: ut litigātiū uicio; rixæ tollāt ī medio: q plerūq; alter alterius agrū ſtudent uſurpare. Iō ſeparat iudicio hic deus arua ſuo. Ipſæ mella dabāt q̄rc⁹: rerum oīum copiā oſtēdit fuiſſe ſaturnī tempeſtate. Sic Ouid. Flauaq; de uiridi ſtillabāt ilice mella. Et Virgi. Et duræ quercus ſuda bunt roſcida mella. Ipſæ ſua ſp̄te: nullo colente: Iuuenalis: Tanquam ipſe ſuas incenderit ædes. i. ſponte.

Vbera lactis. Sic Maro: Ipſæ lactæ domū ferūt diſtēta capellæ Vbera. Sæuus faber: iō ſæu⁹ q̄a gladios

finxit: prima enim ætate enſes fabricare neſciebant. Iuuenalis ſatyra penultima. Neſcirent primi gladios extẽdere fabri: excuſat tamẽ eoſdem fabros iferius quom dicat: Nos ad mala noſtra Vertim⁹: ĩ ſæuas quod dedit ille feras. In ſcriptis notis: litteris pro epithaphio poſitis. Hic iacet: Diſtichon eſt eulogiale. Ipa uen⁹: Veneris opus poeta executus eſt. Ouidius ex hoc ait in elegia de iſtius morte: Nec minus eſt confuſa uen⁹ moriente Tibullo. Quem iuueni rupit cum uerus inguen aper. Ad helyſios campos. Sedes piorum ſunt helyſii: quos alii ut Strabo ſcribit ſecundum Homer̃ in tarteſſiaca regione hiſpaniæ eẽ uoluerũt: qdã fortunatas eẽ iſulas quas Home. idem ΚΗΣΟΥΣ ΤΩΝ ΚΑΚΑΡΩΝ uocat. Quidã eẽ apud iferos: Lucan⁹ uero circa lunæ globũ atq; circulũ: q̃q̃ de heroibus tãtũ ipſe intellexerit. Vnde Statius ſiluarum. ii. in eius genethliaco dubitans ait: At tu ſeu rapidum poli per axem. Famæ curribus arduis leuatum. Qua ſurgunt animæ potentiores. Terras deſpicis & ſepulchra rides. Seu pacis merito nemus recluſi fœlix hælyſii tenes in oris. Quo pharſalica turba congregatur. Sed ad hunc locum inquit Ouidius in præfata elegia: Si tamen e nobis aliquid niſi nomen & umbra Reſtat: in helyſia ualle Tibullus erit. Hic choreæ cantuſq; uigent. Ab amœnitate & delectatione laudat helyſios. Caſiam: Caſia herba eſt ſeu frutex: ut Plinius ſcribit magni odoris: cuius prima ſemper corripitur. Virgilius. Tum caſia atq; aliis. Nõ culta ſeges: ſeges terram hic ſignat: ut Quid faciat lætas ſegetes. Totos per agros. Claudianus in raptu proſerpinæ. Nec mollia deſunt Prata tibi: zephyris illic meliorib⁹ alant Perpetui flores quos nec tua percutit ætna. Myrthea ſerta: Mirthus arbuſcula ſub tutela Veneris eſſe legitur: cuius frondibus heroici poetæ coronabãt. Ouidius libro de arte amandi ſecundo. Sertaq; odoratæ myrthea ferte comæ.

Nũc ioue ſub domino cædes & uulnera ſpectẽ:
Nunc mare nunc lethi mille repente uiæ.
Parce pater: timidum nõ me piuria terrent.
Non dicta in ſanctos impia uerba deos.
Quod ſi fatales iã nũc expleuimus annos:
Fac lapis in ſcriptis ſtet ſup oſſa notis.
Hic tacet immitti cõſumpt⁹ morte tibull⁹.
Meſſallam terra dum ſequiturq; mari.
Sed me q̃ facili tenero ſum ſemper amori:
Ipſa uenus campos ducet ad helyſios.
Hic choreæ cãtuſq; uigẽt: paſſiq; uagãtes
Dulce ſonãt tenui gutture carmen aues.
Fert caſiã nõ culta ſeges. totoſq; p agros
Floret odoratis terra benigna roſis.
Ac iuuenem ſeries teneris immixta puellis.
Ludit: & aſſidue prælia miſcet amor.
Illic ẽ cuicũq; rapax mors uenit amanti:
Et gerit inſigni myrthea ſerta coma.
At ſcelerata iacet ſedes in nocte profunda
Abdita: quã circũ flumina nigra ſonant.
Tiſiphoneq; impexa feros p crinib⁹ ãgues
Sæuit: & huc illuc impia turba fugit.
Nunc niger in porta ſerpẽtum cerber⁹ ore
Stridet: & æratas excubat ante fores:
Illic iunonem tentare ixionis auſi
Verſantur celeri noxia membra rota.
Porrectuſq; nouẽ Tityus per iugera terræ
Aſſiduas atro uiſcere paſcit aues.
Tantalus eſt illic: & circũ ſtagna: ſed acrẽ
Iamiam poturi deſerit unda ſitim.

Noctẽ profunda: Maximis & perpetuis tenebris: quemadmodum Virgilius late pertractat. Flumina nigra: aut qualitate aquarum: aut caliginoſa opacitate obſita. Impexa feros pro crinibus angues. Ad fabulas reſpicit: quibus ſcriptum eſt furias habere ſerpentes per quam multiplices loco capillorum ad maiorẽ terribilitatis oſtentationem. Catullus in argonautica. Eumenides quibus anguineo redimita capillo Frons expirantis præportat pectoris iras. Fugit. timore ſupplicii: Tum niger in porta: Canis quem poetæ fingunt inferorum aditum cuſtodire triceps eſt: & a uoracitate cerberum nominatum conſtat: ΤΟΚΡΕΟΣ enim caro βορος uorans interpretatur. Mortuorum nãq; cadaueribus paſcitur. Statius thebaidos ſecundo. Illos ut cæco recubans in limine ſenſit Cerber⁹: atq; omnes capitum ſurrexit hiatus Sæuus in intrãti populo iam nigra tumebat Colla minax: iam ſparſa ſolo turbabat oſſa. Serpentum ſtridet: hoc ita dictum eſt ut ilud in ſtatio: Iam nigra tumebat Colla minax. Æratas: adamantinas. Tentare Iunonem: de concubitu interpellare Iunonem: & eſt aphæreſis. Tentare enim eſt rem non intellectam atq; incertam aggredi: attentare uero de pudicitia cum id: ſcilicet agitur ut pudic⁹ fiat aliqs. Ixion Iouis fuit ſecretarius: qui quũ uitiare Iunonem auſus eẽt: ab ipſo Ioue fulminis ĩpetu detruſus ad iferos ſup celeri rota conuoluitur. Tityus: hic filius iouis ex tyara filia Oromeni dicitur: qui Latonæ uim parãs ſagittis ab Apolline cõfoſſus iacuit: dicente Statio thebaidos primo. Tu matris honore Terrígenam tityõ ſtigiis extendis harenis. Aſſiduas aues: inde faciẽtes a paſtu. Virgilius. Nec fibris requies datur ulla renatis: uultur enim in ſupplicii aſſiduitatem nunq; laſſatur ab ingluuie. Claudianus in raptu Preſerpinæ. Lateriſq; piger ſulcator opaci Iuitus trahitur laſſo de pectore uultur. Tantalus: hic filiꝰ Iouis ex plote nympha qui deis hoſpitio a ſe ſumptis filiũ Pelopẽ epulãdũ appoſuit: dum uult deorum mentes inquirere: cuius ſaporis gratia tale apud inferos ſuppliciũ perpetitur: uel qđ ut ait Lactãtius grãmaticus. i. thebaidos utrãq; attingens opinionẽ dũ deos cõuiua eẽt: eos ſecreta p̃didit mortalibus. Ideo Stati⁹. Et ſæuæ periit iniuria mensæ. Ouidius de arte. ii. O bene quod fruſtra captatis arbore pomis Garrulus in media Tantalus ardet aqua.

Danai proles: Danaus quinquaginta filias habuit: quas danaides uocãt poetæ: & belides a noīe aui Belli. Hæ oēs prima nocte uiros ſuos pariter iterfecerunt: ꝓter unam Hypmeſtram quæ lino'pepcit. In caua dolia: ſeu urnas perforatas: ut in Medea dixit Tragicus: ſeu dolia ſine fundo: ut Horatius carminũ. iii. Virginũ pœnas & inane lymphæ doliũ fũdo pereũtis imo. ſeu utrũq; Náq; aquã ut dolia ſibi ipleant haurire urnis finũt qđ argute ꝓpertius cõplectẽs ait li. elegiaꝝ. ii. Dolia uirgineis idẽ ille repleuerit urnis. Puella: ancilla q̃ cũ dña lanas trahat & mulieꝝ pudicaꝝ officiũ iduit: quæ lanificio ſe exercẽt: ut libidinis appetitũ ab ſe procul abigant: ut Ouidius qui li. Faſtorum. ii. caſtiſſimã Lucretiæ uitam conatus oñdere iqt: Nebat. Ante torũ calathi lanaq; mollis erat. Lumẽ ad exiguũ fabulæ data pẽſa trahebãt. Aurora cãdida: roſeis equis: fictio ẽ poetica a uario cæli colore quẽ ſol cũ ab oriẽte leuatur diffũdit: græcoꝝ qdã fabulatores dixerũt ſolẽ & lunã & auroram ex Hypione gẽitas. Is. n. deꝰ ẽ ſup oĩa ſæcula ut nomẽ ĩdicat.

ELEGIA Quarta.

Sic umbroſa tibi cõtigãt tecta priape.
Sup obſcœna re & iuerecũda cõſuluit
Priapũ laſciuiæ deũ. Sic: hæc ꝓpticula ẽ optãtis illi bonũ: a quo negociũ petimꝰ. Mar. Perpetuo ſic flore mices ſic deiq; ñ ſit Tá lõgæ Bromio q̃ tibi phœbe comæ. Oui. faſtoꝝ. iiii. Sic tibi quã raptã q̃rit filia ſoſpes. ſurge nec exiguæ dſpice tecta caſæ: & ĩ. viii. metamor. Sic mare cõpoſitũ ſic ſit tibi piſcis ĩunda. Soles: ſoles dicimꝰ æſtuoſos dies: & ſolariũ radioꝝ feruores: nã & ſoles & ſolibꝰ ꝓ ſole ñ uno ſæpe legimꝰ. Priapꝰ ãt ſtare ſ̃ diuo cõſueuit coleis aptis ut ĩ priapeis ad plenũ tracta tur. Quæ tua formoſos cæpit ſollertia: ex his ſignificat formoſos pueros ñ Priapi' elegãtia iueſtitu aut hĩtu corpis ſ̃'mẽbri nimietate delectari: ad cuiꝰ teli ictũ apte cõuolat: ẽ. n. tale ut id patici tenere cupiãt cynædi.

Certe ñ tibi. Rõ ẽ cur eũ pueri obſeruẽt: & ẽ ſũpta a turpitudis obſcœnitate: & iuenuſto corpis hĩtu. Bruma hibernæ. Dies breues'ñ niſi hyemis tpe eẽ ꝓfit: q̃ tẽ peſtate oĩa gelu cõgelaſcũt: & caligie obruũt. Tpa ſica æſtiui canis. Canẽ cælo regnãte circa ſolſticiũ ĩmẽſi exæſtuãt calores. lõ ſicca: nã'terra fathiſcit ĩpuluerẽ. Catull': Quũ grauis exuſtos æſt' hiulcat agros. Tũ Bachi rñdẽt, ruſtica, ꝑles. Priapꝰ dr̃ bacchi filius: uel q̃ ut agreſte numẽ rura tueat. Iuu. ſatyraꝝ. ii. Cuſtodẽ uitis & horti. uel certe liberi ꝓris filiꝰ & nymphæ: ut Strabo memĩt li. iii. geographiæ. Curua falce: epithetõ ẽ falcis. Vir. ĩ ꝓpeis. Sæua nec ĩ curua uulnera falce dabo armatꝰ ãt falce dr̃ ut aues terreat: fures, ꝓcul repellat. Pellit aquã: q̃ nat brachiis pellit undas. Statiꝰ achilleidos prio. Ter conata manu liqdũ ter greſſibꝰ æquor Repulit. Lõga. d. h. arguit a fortiori: uñ Calphurniꝰ in ægloga ultima. Quiſq; amat pueros ferro ꝓcordia duret. Nil, ꝑeret: diſcatq; diu patiẽter amare. Prudẽteſq; aĩos teneris nõ ſpnat ĩ ãnis. Perferat & faſtꝰ: ſic oli grãdia ſumet: Si mõ ſollicitos aliqs deꝰ audit amãtes. Saxa p. a. nõ aliter Oui. iqt de arte. i. docẽs' i amanda mulíere ꝑſeuerãtiã. Quid magis ẽ duꝝ ſaxo: qd mollius unda? Dura tũ molli ſaxa cauãt aq̃. In ap. collibꝰ: colles ad ſolẽ expoſiti aprici uocãt: iccirco dcm̃ ẽ ab excellẽti uate. Bacchus amat colles. Annꝰ agit certa lucida ſigna uice: ſol ut aſtrologi referũt: ꝓ. xii. Zodiaci ſigna excurrẽs annũ cõficit: a cuius cõuerſiõe ãnꝰ denominat. Irrita p terras & freta ſum. ſc. Propti'ꝑ cõtriã huic ſniaꝝ dterret amicã a piurio. Nã li. elegiaꝝ. ii. Nõ ſp iqt placidis piuras ridet amãtes Iupiter: & ſurda negligit aure ꝓces. Sꝫ Oui. cũ tibul. ait. Iupit ex alto piuria ridet amãtũ. Et iubet æolios irrita ferre notos. Sed

Et danaí ꝑles ueneris quæ numina læſit:
In caua lætheas dolía portat aquas.
Illíc ſít quicũq; meos uíolauit amores:
Optauit lentas & mihí mílitias.
At tu caſta precor maneas: ſciq; pudoris
Aſſídeat cuſtos ſedula ſemper anus.
Hæc tibí fabellas referat: poſítaq; lucerna
Deducat plena ſtamína longa colo.
Ac círca grauíbus penſis affixa puella
Paulatim ſomno feſſa remittat opus.
Tũc ueniã ſubito: nec quiſq̃ nunciet ante:
Sed uídeat cælo míſſus adeſſe tibí.
Tũc mihí q̃lis eris lõgos turbata capillos
Obuía nudato delía curre pede.
Hoc ꝓcor hunc illũ nobílis aurora nítentẽ:
Luciferum roſeis candída portet equis.

ELEGIA Q VARTA.

Sic umbroſa tibí contíngãt te-
cta príape:
Ne capíti ſoles: ne noceant
quæ níues. Clertia: certe
Quæ tua formoſos cœpit ſo
Nõ tibí barba nítet: nõ tibi culta coma eſt
Nudus & hybernæ ꝑducis tpa brumæ:
Nudus & æſtíuí tempora ſícca canis.
Sic ego tũ bacchi reſpõdet ruſtíca proles:
Armatus curua ſic mihí falce deus:
O fuge te teneræ puerorum tradere turbæ:
Nam cauſã iuſti ſemper amoris habent:
Híc placet ãguſtís qđ equũ cõpeſcit hẽnis
Híc placídã niueo pectore pellit aquam:
Huíc q̃a fortís adeſt audacía cœpit: at illí
Vírgineus teneras ſtat pudor ante genas.
Sed ne te capiant prímo ſí forte negabit
Tedía paulatím ſubíuga colla dabit.
Lõga díes homíní docuit parere leones:
Lõga díes molli ſaxa peredit aqua.
Annus ín apricís maturat collíbus uuas:
Annus agit certa lucida ſigna uice.
Nec iurare time: ueneris periuria uenti
Irrita ꝓ terras & freta ſumma ferunt.

hæ ſoiæ cões uocanť. ad libitũ.n.ponũť. Nã & Horatiꝰ ait carminũ.ii. Ridet hoc ĩquã uenus ĩpa: ridẽt ſimplices nymphæ: ferus & cupido ſp ardẽtes acuẽs ſagittas cote cruẽta. Gra: bẽignitas. gra p̃ter hoc ſignificat amorẽ & eã̃ ſeu reſpectũ. Valeť firmũ & ratũ eẽ. Inept⁹ amor: icautũ amãtẽ itelligit ponẽs amor p amatore. ut Virgilius uenus p amica. Parta meæ ueneri ſũt munera. Dictyna. diana dicta eſt dictyna a fulgore luminis: quo noctu oĩa oſidat: uel a retibꝰ quæ Δικτύα uocãt. Eſt.n. uenãdi dea. q̃ re dixit Catullus. Mõtiũ dña ut fores ſiluarũ cp uirẽtiũ ſaltuũ cp recõditorũ amniũ cp ſonãtiũ. Suos crines: quoꝝ pulchritudĩe cæteras fere oẽs deas excellit. Nõ ſegnis. liptote ẽ. Nã Oui. inqt. Fugit irrepabile tp̃s. Et celer admiſſis ſubditur annꝰ eqs. Quãcito: admiratiua locutio ẽ. uel dicit ætatẽ nõ minꝰ ocyter trãſire q̃ dies & cætera q̃ ſubſequiť. Colores purpureos: floſculoꝝ diuerſitas ĩ coloribꝰ terrã exornat: a quoꝝ ueſtitu terra ueſta ẽ appellata. Formoſas comas: frõdes bicolores. Eleo carcere: Elis ciuitas ẽ arcadiæ ubi annua equoꝝ currentiũ ſpectacula fiebãt ĩ honorẽ Iouis olĩpii. Miſſus prior ergo uictoriã adeptꝰ. p id. n. qđ p̃ceſſit qđ poſtea ſubſecutũ ẽ itelligimꝰ. Seriora iuuẽta. iclinatior ad ſeniũ.

Gra magna iouí: uetuit pater ĩpe ualere:
Iuraſſet cupide quicquid ineptus amor.
Perq ſuas impune ſinit dictyna ſagittas
Affirmes: crines perq minerua ſuos.
At ſi tardus eris: errabis: tranſiet ætas.
Quam cito nõ ſegnis ſtat remeatq dies:
Quam cito purpureos depdit terra colores
Quam citoꝰ formoſas populꝰ alta comas
Quã iacet infirmæ uenere ubi fata ſenectæ
Qui prior eleo ẽ carcere miſſus equus.
Vidi iam iuuenẽ p̃meret cum ſerior ætas:
Mœrẽtem ſtultos præteriiſſe dies.
Crudeles diui. ſerpens nouus exuit annos:
Formæ non ullã fata dedere moram.
Solis æterna eſt phœbo bacchoq iuuenta:
Nam decet intonſus crinis utrũq deum.
Tu puero quodcunq tuo tẽptare licebit:
Cedas. obſequio plurima uincit amor.
Neu comes ire neges q̃ uis uia longa pareť:
Et canis arente torreat arua ſiti.
Quãuis p̃texẽs picta ferrugine cælum:
Vẽturã admittat hymbrifer arcꝰ aquam.
Vel ſi cæruleas puppi uoletire p undas:
Ipſe leuem remo per freta pelle ratem.
Nec te pœniteat duros ſubiiſſe labores:
Aut operi inſuetas attenuaſſe manus.
Nec: uelit inſidiis altas ſi claudere ualles.
Dum placeas: humeris retia ferre neges.
Si uolet arma leui tentabis ludere dextra:
Sæpe dabis nudum uincat ut ille latus.
Tunc tibi mitis erit: capias tũc cara licebit
Oſcula: pugnabit: ſed tamen apta dabit.
Rapta dabit prio: poſt offeret ipe uolẽti:
Poſt etiã collo ſe implicuiſſe uolet.
Heu male nũc artes miſeraſ hæc ſæcula tra
Iã tener aſſueuit mũera uelle puer. Ætãt.
Iã tu qui uenerẽ docuiſti uendere primus:
Quiſquis es infœlix urgeat oſſa lapis.

Stultos dies: quos ipe dũ nõ itelligit quoad licuit ſtultus fuit. Serpẽs nouus: fctũs. ſ. nouus abiectiõe pellis. Oui. de arte amãdi. iii. Anguibꝰ exuiť tenui cũ pelle uetuſtas. Nouus ergo. i. rediẽs ad priorẽ ætatẽ. Virgilius. Quum poſitis nouus exuuiis nitiduſq iuuẽta Voluiť. Solis æterna ẽ baccho Phœ. cp iuuẽ. Nã de. inton. cri. utrũq deũ. Bacchus & Apollo ĩ iuuenũ facie depĩguntť. ſed Bacchꝰ ſpẽm magis uirginis præ ſe fert: ambo tamen comati. Virgilius in priapeis. Forma cõſpiciendus eſt Apollo. Formoſus quoq pingitur liæus. Ouidius. iiii. metamor. Tibi. n. incõſũpta iuuẽta. Tu puer æternus: tu formoſiſſimus alto Aſpiceris cælo: tibi quũ ſine cornibꝰ aſtas: Virgineũ caput ẽ. Mar. uotũ faciẽs ĩ epigrãmate. Sic deniq nõ ſit. Tã lõge bromio q̃ tibi phœbe comæ. Quãuis p̃texens picta ferrugine cælũ. Arcꝰ cælestis denũtiat tp̃s futuruꝫ ſcđm eã ptẽ cæli q̃ ſe extulerit: hoc Seneca ĩ qõnibꝰ dicit naturalibus. Ferrugo ẽ color nigrioris rubedinis q̃ ſi uiolacei. Vir. Obſcura uultũ ferrugine texit: & dũ picta dicit reſpicit ad coloꝝ uarietatẽ. Venturã aquã. Nõ ſp decidit aq̃ ex arcꝰ appitõe: ſꝫ ſerenũ ẽt ĩdicat. Igr notãdũ ẽ qđ Seneca ĩ libro đ qõnibꝰ naturalibꝰ dixit.

Puppi uolet ire. Puppi ablatiuꝰ caſus ẽ. Nã q̃ ĩ noĩa tiuo terminãt ĩ gemĩa cõſonãte mittũt ablatiuũ ſcđm grãmaticos ĩ e uel ĩ i. Virgiliꝰ ĩ octauo. A diectũ æneã claſſi victoſq penates. Ceruleas undas: Epitheton mari ipõiť a ſpẽ aquaꝝ & accidẽtia: ut Homerꝰ uocat οἰνοπα ποντον. i. uinoſum mare. Atteruiſſe: pro attriuiſſe p epẽtheſim & ãtiſtichion. Inſidiis: ĩdagĩe. Nãq ĩdago feras latẽtes claudit: & paulatim admotis claſſibꝰ arctat. Capias tũ cara licebit oſcula: Baſia qp pe amatoꝝ repugnãtiũ gratioſiora ſunt. Catullus: Surripui tibi dum ludis mellite iuuenti Suauiolum dulci dulcius ambroſia. Sappho ad Phaonem. Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas: hoc eniꝫ pudor ſuadet ado leſcentulis: quãq magis eripere baſia quã a ſe eripi uelint: ideo Horatius libro carminũ. ii. de Lichima amatrice dixit. Quum flagrantia torquet ad oſcula ceruicẽ: aut facili ſæuĩtia negat: Quæ poſcente magis gaudeat eripi: interdum rapere occupat. Tractant exercent: & eſt dolentis locutio. Venerem: coitum: & rem pro re poſuit more poetarum uſitatiſſimo. Vrgeat oſſa lapis: imprecatio grauiſſima eſt ut defuncti oſſa ſaxũ urgeat tãq dolore afflictẽť. Ecõtra optĩa erat Iuue. ſatyraꝫ. iii. Dii maioꝝ umbris tenuẽ & ſine põdere terram.

Pierides pueri doctos & amatē poetas: exhortatio ē ut pueri amore uirtutis capti: musas & earum cultores obseruēt. Sic Oui. ad matronas. Carmia q facim⁹ mutam⁹ carmina tātum. Hic chorus ante alios aptus ama re sumus. Nam facimus placidæ latæ præconia formæ. Nomē habet nemesis cynthia nomen hēt. Aurea nec supent munera pieridas. Quæ munera musicam p̄stēt ī amore Oui. Grauiter īdoluit īgens. A doctis p̄ ciū scel⁹ē spare poetis: Me miserum scel⁹ hoc nulla puella mouet. Pierides musæ denoīatæ sūt uel a loco uel a pieri filiab⁹ī musica supatis. Musæ uero ἀπὸ τοῦ μοῦσθαι dictæ sūt: quod latinæ hōesta bōaq; doctria īsti tuere signat: ut Eusebi⁹ dixit ex diodori snīa: fuer Iouis cæli ac terræ filiæ: q̄s Hesio. ī theogonia cum nouē nu⁹ merasset: Varro tres tamen cōmemorat. Sed Ci. li. de natura deoꝝ. iii. scribit q̄ttuor musas p̄rias Ioue altero natas. s. Hathaē: Theximonē Edearchē Melethē. Secū das āt nouē ꝑcreatas ex Ioue tertio & Mnemosine: ter tias Ioue tertio Pierio & antiopa: quas pieridas & Pie ras solent poetæ appellare iis noīb⁹ eodē numero quo maxīe supiores. Coma nisi: Nisus rex megarēsium fuit filius Pādionis pater scyllæ: q̄ sceleſtissima ut Mi noi p̄is hosti iūgeret turpi amor: crinē aureū p̄i mu tilauit: hoc ē ceruicē abscidit: q̄ ad hostem delata repu diat: & figmēto poetico ī auem sui noīs dr cōuersa: q̄ græce cīris uocat adepta nomē adēpto p̄is capillo ut ait oui. nāq; κείρω tōdeo: & uulgo dr alaudula. Quū ip̄i qdē historici scribāt a minoe deiecta eē ī maris, p̄fū dū post sibi Nisea urbē, p̄ditā: & scylleo nomē ex sce⁹ di disse accepto honor sepulturæ. De nisi capillo ubiq; a poetis īsertū ē: ip̄e. n. alietus ē: & smerilīū uocamus: nāq; ἀπὸ τῆς ἁλιείας p̄da alietus dictus ē. hinc poetaꝝ utilitas ex eoꝝ familiaritate noscitur: qui mor tales īmortales faciūt suis scriptis. Ex hūero pelopis non nituissēt ebur. Pelops Tātali filius a patre diis ho spitibus pro brutali carne appositꝰ fuit: qđ dii oēs quū agnouissent sola Ceres fame affecta humerū ex eo de uorauit: sed re tādem cognita partē quā comederat ex ebore rependit. Fuit & alter Pelops siue hic ideꝫ qui te ste Seruio in nouo cōmentario habitus est Attei pater genitus ex uno Atlantis filiorū. Quem referent mu sæ uiuet: æternitati donabitur quem musæ cecinerunt. Iō Lucanus Libro nono. O sacer & magnus uatum la bor oīa fato Eripis: & populis donas mortalib⁹ æuū.

Pierides pueri doctos & amate poetas:
Aurea nec superent munera pieridas.
Carie purpurea est nisi coma: caria ni sint:
Ex humero pelopis non nituisset ebur.
Q uē referēt Musæ uiuet: dū robora tellus:
Dū cœlū stellas: dū uehet amnis aquas.
At qui non audit musas: qui uēdit amorē,
Ideæ currus ille sequatur opis.
Et tercentenas erroribus impleat urbes:
Et secet ad phrygios uilia mēbra modos:
Blāditiis uult eē locū uenus ipsa: querelis
Supplicibus miseris flentibus illa fauet
Hæc mihi (q̄ canerē tityo) deus edidit ore
Sed tityū coniunx hæc meminisse uetat.
Pareat ille suæ: uos me celebrate magistrū:
Q uos male hēt multa callidus arte puer
Gloria cuiq; sua ē: me q ispernent amantes
Consultent: cunctis ianua nostra patet.
Tepus erit cū me ueneris præcepta ferētē
Deducat iuuenum sedula turba senem.
Heu heu q̄ maratus lēto me torq̄t amore.
Deficiunt artes: deficiuntq; doli.
Parce puer quæso: ne turbis fabula fiam.
Cum mea ridebunt uana magisteria.

Dū robora tellus. Per ambitū orationis significat mundi perpetuitatem. Sic Virgilius. In freta dū fluuii current: dum montibus umbræ Lustrabunt: conuexa polus dum sydera pascet. Dum cælum stellas: dum uehet amnis aquas: uehet stellas. i. sustinebit: sed ad uulgi opinionem respicit: qui uolūt stellas noctu ascēdere ex oceano cælū: & interdiu sub aqs delitescere: uñ Enniū secut⁹ Maro dixit: Et ruit oceano nox. Ideæ currus ille sequat opis. Ops deū mater Idæa dr a mōte phrygiæ ubi primū coli cœpit. Hui⁹ ministri furore spirari dī uino crediti sunt: & uagantes sacrā rem Berecyntiæ facere. Qui mos ab Aty depditiss me ab illa dilecto assū pt⁹ est. Oui. fastoꝝ. iiii. Venit ī exemplū furor hic mollesq; ministri. Cædunt iactatis uilia membra comis. Ops opis genitiuum facit. Opis: nomen est nymphæ comitis Dianæ. Claudianus ī stilicone. Et soror opta tū nomen uenientib⁹ Opis hui⁹ primā. Virgi. ī æneide corripuit: quem tñ errorem teste Macrobio saturnaliū iiii. uidet feciſſe ex nimia doctrīæ ꝑfūditate: quēadmodū Alexāder ætol⁹ poeta egregi⁹ asseruit. Cæteꝝ ꝑ hæc uerba autor uult itelligere lymphatū atq; sine rōne hosem. Tercentenas urbes: Finit⁹ nūer⁹ ꝑ ifinito. Sane sciendū tercentos dici & trecentos: q̄d ex poeticæ ignorātia Laurenti⁹ Valla elegātiaꝝ. iii. negat. Catull⁹ ad Fu riū & Aureliū comites. Quos simul cōplexa tenet trecentos. Hor. Mille patens ī frōte trecentos cipp⁹ ī agros.

Errorib⁹ expleat: excursiōib⁹ trāseat: & uim habet expleat. Nāq; corybantes furendo tympana q̄tiebant: & cymbala creberrimo pulsu. Hoc Ouidius fastorum. iiii. & Catullus in Aty explicant. Vilia membra: men tulam capimus quæ adeo illis habet uilis: ut abscidatur tāq̄ inutile mēbꝝ. Sic Iuue. satyraꝝ prio. Phrygio⁹ q̄s tp̄s erit iā. More supuacuā cultris abscindere carnē. Ad phrygios modos: ad ritū sacerdotū Cybelis ideæ: q̄ suū sibi uirile testaceo frusto amputabant Iuuenalis. Mollia qui rapta secuit genitalia uesta. Canerem ti tyo. Tityus nomen est ado escētuli dilecti a Tibullo. quidā tamē male legūt tityo ore a titys auibus: quas ī au guriis certis obseruauit antiquitas. Male hēt. i. male tractat. Arte: astutia quā tegnin græci uocant: & eo quasi iam romano. Terentius latinissim⁹ utitur. Magisteria: exercitia opera a magistro nominata.

ASper erã & bñ diſſidiũ me ferre loquebar. Queritᵉ de animo ſuo erga amicã officioſo: & quæ pro illius ægrotantis ſalute fecerit: quæq; ſibi illa: ſi in priſtinam fuiſſet reſtituta conualeſcentiam: propoſuerit: cum ſummo dolore obiicit. Hoc ideo facit: ut eam ab alterius amore ad ſe reuocet. Diſſidiuꝫ autem ſegregationem p diſcordiam ſignat: uel a diſſidendo. Vnde Terentiᵘ: Valeãt qui iter nos diſſidium quærunt: uel a ðeorſum cedendo: unde Ouidius. xiiii. metamorphoſeos pro diſceſſu poſuit iquiẽs. Non bene diſſidium phrygii latura mariti. Ferre ergo diſſidium. i. pati iniuriam per ſeiunctiõem ab amica.

ELEGIA QVINTA.

ASper eram: & bene diſſidium
me ferre loquebar.
At mihi nunc lõge gloria fortis abeſt.

Nãq; agor ut p plana citᵘ ſola uerber turbo
Q uẽ celer aſſueta uerſat ab arte puer.
Vre ferũ & torq̃: liceat nec dicere quicquã
Magnificũ: poſt hæc horrida uerba dõa
Parce tamen parce furtiui fœdera lecti
Per uenerẽ quæſo: cõpoſitũq; caput.
Ille ego: quũ triſti morbo defeſſa iaceres:
T e dicor uotis eripuiſſe meis.
Ipſeq; ter circũ luſtraui ſulphure puro:
Carmine cũ magico præcinuiſſet anus.
Ipſe p curaui ne poſſet ſæua nocere
Somnia: ter ſancta deueneranda mola.
Ipſe ego uelatus filo: tũnicíſq; ſolutis
Vota nouem ueneri nocte ſilente dedi.
Omnia p ſolui: fruitur nũc alter amore:
Et p cibᵘ fœlix utitur ille meis.
At mihi fœlicem uitam: ſi ſalua fuiſſes:
Fingebam demens: ſed renuẽte deo.
Rura colã: frugũq; aderit mea delia cuſtos:
Area dũ meſſes ſole caléte teret.
Aut mihi ſeruabit plenis in lintribᵘ uuas:
Preſſaq; uelocí candida muſta pede.
Cõſueſcet nũerare pecᵘ: cõſueſcet amãtis
Garrulᵘ in dominæ ludere uerna ſinu.
Illa deo ſciet agricolæ p uitibᵘ uuam:
Pro ſegete ſpicas: p grege ferre dapem.
Illa regat cũctos: illi ſint omnia curæ:
Et iuuet in tota me nihil eſſe domo.

Nãq; agor: ſuam denotat inſtabilitatem cum a turbine ſimilitudinem ſumat: amantes enim uario æſtu afflictionum fluctuant. Plautᵘ i Ciſtellaria: lactor: crucior: agitor: ſtimulor: extorqueor in amoris rota miſer: exanimor: feror: differor: diſtrahor: diripior: ita nullam metam animi habeo. Tubo: genus eſt iſtri luſorii pueros maxime delectans: a cuius faſtigiata & præacuta cuſpide turbino uerbum apud Plinium frequens deſcendit. Celer: dum currens puer corrigia i ſequitur. Verſat: funiculo. Torque: Perſius. Neu quis calidior buxũ torq̃re flagello. Liceat nec dicere quicquã Magnificum: quale illud Terentii in eunu. Egone illã: q̃ illum: q̃ me: quæ nõ: ſine modo: mori me malim ſentiet q uir ſiem. Fœdera pactiones clãdeſtinas inter utrũq; factas intelligit: & iõ furtiui lecti.

Ipſeq; ter circũ luſ. ſul. puero, ſic Proper. elegiarum iiii. Terq; meum tetigit ſulphuris igne caput. Et Ouidius de arte amãdi. ii. hoc ita apte declarat: Et ueniet q̃ luſtret anus lectũq; locũq; Perferat: & tremula ſulphur & oua manu. Eſt autem Ouidii præceptum in prædicto libro: ut pro amica uoueamus: & in præſentia ſua id palã faciamus. Vñ Propertius elegiarum. ii. indignatus de riuali inqt ad Cynthiã. Hæc mihi uota tuã pp ſuſcepta ſalutem. Quã caput hoc ſtygiæ iam pmeret aquæ: Et lectũ flẽtes circũſtarentᵘ amici. Semina: rem nulli pter ſibi amãtibus intelligibilẽ pertingit: q̃dã tñ nõ ſemina ſed ſõnia textus habent: & ẽ ſenſus facilis: nã uenerãda ter, p pianda tribus uicibus: ut ſæpe ſcripſimᵘ: itelligit. Tunicíſq; ſolutis: de more ſacrificãtiũ: ut i. iiii. ænei. Virg. de Didone ſcripſit. Dedí nouẽ uota: nouies uotũ faciẽs Veneri ſacrum exhibui.

Oía p ſolui: huc redigitᵉ oís oſo: nãq; multa poterat uouiſſe ſed nõ p ſoluiſſe. Fruitᵉ nũc alter amore: fruitᵉ, i. uoluptatẽ capit ex te oliꝫ a me miſere pamata.

Vtitᵉ p cibᵘ meis: p cibᵘ. ſ. q̃bus te p cari cõſueueram.

Fingebã demens: ſe dicit iſanũ q̃ ſpẽ i cõſtantia mulieris habuerit. Horati. li. carmi. i. Qui nũc te fruitᵉ credulus aurea q̃ ſemp uacuã ſp amabilẽ ſpat neſciᵘ auræ fallaciis. Ideo Catullᵘ de Leſbia ſua dixit: Nulli ſe dicit mulier mea nubere malle Quã mihi: non ſi ſe iupiter ipe petat. Dicit: ſed cupido mulier q̃d dicit amanti In uento & rapida ſcribere oportet aq̃. Rura colã: hæc ſũt q̃ Tibullᵘ i aĩo, p poſuerat. Cuſtos frugũ: guberᵘnatrix adminiſtratrix, puẽtuũ. Plenis i li. u. Linter ẽ genus dolii ruſticani: ut oſtendit Cato priſcus: ſed hic pro naui ponitur: & eſt teſte Feſto lignum cauatum ut nauis quo i uindemiis ruſtici uti ſolent: & p metapho ram pro nauicula poniᵗ. Cõſueſcet nu. pe. paſto: es cõſueuerũt ueſpi'pecus numerare neq̃ inter paſcua aberrauiſſet: aut ab actores lupiue ſuſtuliſſent: quẽ morem Home. mãtuanus executus ait. Biſq; die numerãt ãbo pecus alter & hedos. Verna: famulus domi natus uerno tpe ex ãcilla: græce e ãp ivoũ diciᵗ. Martialis uxorẽ hñdã nõ putat. Quirinalis cũ uelit hñe filios & inuenit: quo poſſit illud more futuit ãcillas domũq; agros iplet eqtibᵘ uernis: hĩc fit uernaculus, p, prio patriæ. Ci. de oratore. iii. Vt ego ædilitate laboraui q̃ quotidianis & uernaculis rebus ſatiſſacere me poſſe huic populo nõ putabã. Ferre. d. uictimã & reliq̃ quæ p grege ut ualeat recte & fœtura creſcat imolãtur. Sane aĩaduertẽdũ ẽ q̃d Cato Priſcᵘ ſcribit q̃ uotũ ſit, p bobus mulier itereſſe ſi debet ad rẽ diuinã neq; uidere quo pacto ea fiat. Sꝫ hic autor ſacrificiũ itelligit cõpitale q̃d ruris deꝰ exhibeaᵗ. Me nihil eſſe domo: hoc ẽ nulliᵘ pcii atq; autoritatis. In pfatiõe opis diximᵘ: hĩc illã Mar-

tialem assumpsisse ī distichis. Lusit amatorē nemesis lasciua Tibullū: In tota iuuit quē nihil ē domo. Ipa mistra. Signū ē nō modicæ ī Messallā beniuolētiæ: cū cibū illi appari ab amata muliere cōcedat. Per arme nios odoratos. Armenia regio ē Asiæ Capadociæ cōtermina: dicta ab Armenio Iasonis socio: & duplex est ubi pcios um iter reliqua aromata nascit amamū. Curas depellere uino: sic supra. Adde meg: uino nouos cōpesce dolores. Gaudia adirē: rē turpē dictu honeste satis & elegāter dat intelligere. Admonuit dñæ: me cōmonefecit: ne dominā desererē. Notādū ē locutiōis genus antiqssimū: qđ ab historicis usurpatū legi: ad moneo te patris uel cuiuspiā īprudēter facti sine actio pro eo quod est admonitionem tibi præsto: quod sa ne a græcis traductum uidetur: q utuntur genitiuo cū ablatiuo careant: scdm quos structurā Horatius car minum. ii. ait. Desine tandem mollium quærelarum: pro a q̄relis mollibus. Deseruitq; uenus: quippe uo to frui nō licuit: qđ aptius ī sequenti declarat. Deuo tū: fascinatū & execratū carmib⁹. Nō facit hoc uer bis: ut amicæ amore; erga se recōciliet: ei⁹ formā occul te laudat. Nāq; ueneficæ fascinat iuuēculos herbarum potentia fretæ. Talis ad hemoniū: cōparat pulchri tudinē amatricis cū formositate Thetidis: quādo oli; ducta ē domum Pelei mariti. Nereis. Thetis nereæ: hoc est ex Nereo. nympha nāq; fuit Chironis filia.

Pisce frenato: delphino iugato qui marinas deas ue here dicit. Statius ea pp ī achilleide ait. Elicit inde fre tis: & murice frenat acuto Delphines biiuges: & Clau dianus in stilicone. Venerem a Tritone Mediola nū ue hi: ut Honorii & Mariæ nuptiis īteresset: cum diuarū marinarg: aliæ tigribus: aliæ ariete: aliæ leæna mōstris æquoreis portarentur. Sanguineas edat: illa dapes: A sprima execrantis lenā īprecatio. Felle: amaritie: fel lis. n. folliculus bilis atræ īdignationē cōtinet: & mem brog intrinsecog fel est amarissimum. Querentes sua fata. du. s centum ānos trāsegerint: ut putauit ātiqtas.

Strix uiolenta canat. Strix uolucris est īportuna a stridendo dicta: quēadmodū Ouidi⁹ fastog. vi. sensit: ubi hāc ipam his uerbis effinxit. Grāde caput: stantes oculi: rostra apta rapinæ: Cunicies pēnis: unguib⁹ ha mus ieft: iō āt uiolēta dictū est q; pueros nutricis egen tes aggredit: & ex illog corpusculis uitalem sāguinem absorbet: a cui⁹ uis nocumento factū est: ut iā striges appellem⁹ mulieres noctu uel die puellulos fascinātes suo cōtactu & lactis mūerū; oblatōe. Qu. Serenni⁹: Præterea si forte pmit strix atra puellos Virosa immul gens exertis ubera labris. Sagæ rapacis. Sagā uocat lenā rapacissimā & īcātatoriā. Nā donis uincit ois amor: Snīa pegregia: nulla certe tā casta ē q̄ pcio cor rūpi ñ possit. Paup erit. Præsto signat pñs sū: & fa neo: & aduenio: docet hic cōmoditates q̄s amicæ ex paupculis capiūt amatorculis. Angusto: āgustū pōit p spisso & iculcato. Vicla detrahit: a pte totū intelli gimus calceolū: & est sensus: te paup si op⁹ est exalciat.

De niueo pede: laus est pedum ab elegātia cādoris. Sic Stati⁹ de Thetide achillei dos. i. Ei niueas feriūt ua da thessala plantas. Heu canim⁹ frustra: uox est poe tæ ualde conquerentis. Plena manu: plena. s. nūmis & aureolis: nāq; muneribus amor cōciliatur: q nō af fert excluditur ac negligitur. Quāobrem Properti⁹ de amica dixit. Cynthia non sequit fasces: non curat ho nores: Semper amatorum ponderat illa fin⁹. At tu q potior nūc es. illū monet qui suis ī amore uicib⁹ uti tur: ut dum licet quod cupit capiat. Fortunæ enī uaria ē & pceps īstabilitas: sed ī amorib⁹ pstertim alterna t.

Huc ueniet messallí meus: cui dulcia poma
Delia selectis detrahat arboribus. ret
Et tm̄ uenerata uig hūc pet: hūc sedula cu
Huic pareat. atq; epulas ipa mistra gerat.
Hæc mihi fingebā. q̄ nūc caruscq; noctuscq;
Iactat odoratos ūota per armenios.
Sæpe ego tentauí curas depellere uino:
At dolor ín lachrymas uerterat oē meum
Sæpe aliā tenuí: sed iā quū gaudia adirē
Ad monuit dominæ: deseruitq; uenus.
Tunc me discendens deuotū fœmina dixit
Et pudet. & narrat scire nefan da mea:
Non facit hoc uerbis. facie teneriscq; lacertis
Deuouet: & flauis nostra puella comis.
Talis ad hemoniū nereis pelea quōdam
Vecta est frenato cærula pisce thetis.
Hæc nocuere mihí: q; adest huic díues ama
Venit ín exitiū calída lena meū. tor.
Sanguíneas edat illa dapes: atq; ore cruēto.
Tristia cū multo pocula felle bibat.
Hanc uolitēt animæ circū sua fata querētes
Semper: & e tectís strix uiolenta canat.
Ipsa fae stiulāte furēs: herbasq; sepulchrís.
Q uærat: & a sæuis ossa relícta lupís.
Currat & inguinibo nudís: ululetq; p urbes
Post agat hanc tríuiís aspera turba canū.
Euenīēt: dat signa deus: sunt numina amāti.
Sæuit & ín iusta lege relícta uenus.
At tu q̄ primū sagæ præcepta rapacis
Desere. nā donis uincit omnís amor.
Pauper erit præsto tibí: præsto paup adíbit
Primus. & ín tenero fixus erit latere.
Paup ī angusto fidus comes agmine turbæ
Subiicietq; manus: efficietq; uiam.
Pauper & occultos furtín deducit amicos.
Vinclaq; de niueo detrahit ipe pede: scit
Heu canimus frustra: nec uerbís uicta pate
Ianua: sed plena est percutienda manu:
At tu quí potior nūc es: mea furta caueto.
Versatur celeri fors leuís orbe roía.
Non frustra qdā iā nunc ín limíne perstat.

Vīde Prop. elegiag. ii. ait. Oía uertū t: certe uertū t amātes. Viceris aut uicis: hæc ī amore rota ē. Fors leuis

orbe rota. Secundū antiquiſſimoꝝ fantaſiā loquit̄: q fortunā ſup rota uolubili aſſidentē depinxerūt. q̄o figmento mobilitas illius ut pateret oībus curarūt. & eſt quaſi dictū ſimile cū Parmenone Terētiano. Oium rerū uiciſſitudo eſt. Excreat. excreare ē conatu quodā de pectore ſputū eiicere. Virgilius in priapeis. Dentē de tribus excreauit unū. & excreauit ꝓ expuit accipimus hic elegāter. Plautus facetiaꝝ ſuaꝝ memor in aſinaria ſignificauit. ibi. n. Libanū ſeruū itroduxit dicentē domino. Teq̄ obſecro hercle: ut q̄ locutus ſim deſpuas. ſubdit ipſe. Age quæſo hercle uſq̄ ex penitis faucibꝰ. & poſt ait. Age age uſq̄ excrea. In liqda nat tibi linter aqua. Metaphoricos dicit. Dū tecuꝫ fortuna bene agit utere amoribꝰ Deliæ: quæ me neglecto tibi uni ſeruit. Hanc fere eādē ſnīam Ouidiꝰ in fine tertii de faſtis mutuatus eſt. Nauiget hinc alia iam mihi linter aqua.

Sedulus: ac crebro proſpicit atq̄ fugit:
Et ſimulat trāſire domū: mox deide recurrit
Solus: & ante ipſas excreat uſq̄ fores.
Neſcio qd furtiuus amor parat: utere q̄ſo
Dum licet in liqda nat tibi linter aqua.

ELEGIA SEXTA.

SEmper ut inducar blandos offers mihi uultus:
Poſt tamen es miſero triſtis & aſper amor.
Quid tibi ſæuitiæ mecū eſt? an gloria magna
Inſidias hōmini compoſuiſſe deum?
Iam mihi tendūtur caſſes. iam delia furtim
Neſcio quem tacita callida nocte fouet.
Illa qdē tā multa negat. ſed credere durū ē:
Sic etiam de me pernegat uſq̄ uiro.
Ipſe miſer docui: quo poſſet ludere pacto
Cuſtodes: heu heu nūc premor arte mea.
Fingere tūc didicit cauſas: ut ſola cubaret.
Cardine tunc tacito uertere poſſe fores.
Tunc ſuccos herbaſq̄ dedi: qs liuor abiret
Quē facit impreſſo mutua dente uenus.
At tu fallacis coniunx incaute puellæ
Me quoq̄ ſeruato: peccet ut ipſa nihil.
Neu iuuenes celebret multo ſermōe caueto
Neue cubet laxo pectus aperta ſinu.
Neu te decipiat nutu. digitoq̄ liquorem.
Ne trahat: & menſæ ducat in orbe notas.
Exibit q̄ ſæpe time: ſeu uiſere dicet
Sacra bonæ maribus non adeunda deæ.

SEmp ut inducar blādos offers mihi uultus. Quod amica ſibi ſæpiſſime arriſerit: q̄q̄ poſtmodū ſe īexorabilē ꝓbuerit: uſque adeo dolet: ut iſtuc iīpm amoris deo imputet. Sed quū itelligat aliū a Delia hoīem foueri: cōſulit marito: ne eā libere uagari ꝓmittat: quoniā fallet̄ a mulie re ſua libidinis īpatiēte. Quid tibi ſæuitiæ mecū ē? aut cur i ſe ſæuiat q̄rit: aut inqt qd ē cur iniuriaꝝ inter utrūq̄ oriat̄ occaſio. Eſt aūt antiqſſima i latinitate locutio. Vir. i priapeis: Quid mecum tibi circitor moleſte. Tēdunt̄ caſſes: metaphoricos ait decipior a Delia. Fouet: amplexu: tenet. Duꝫ ē: difficile atq̄ ī tolerabile. Vſq̄: ꝓſeuerāter i oī re. Miſer: miſeꝫ ſe dicit more amātiū q̄ ab amica deſerat̄. Heu heu: duplicatio ē ad emphaſiꝫ doloris. Vertere fo. aperire ianuā: & dicēdo uertere reſpicit ad cardines quibꝰ fores ſuſtentant̄. fores dicunt̄ q̄ foris apiunt̄: ualuæ q̄ intro uoluant̄ uertanturq̄. Cardie tacito: q̄ppe cū apiāt̄ hoſtiū ſtridorē cardo facit: q q̄ſi ipſius ianuæ ꝓs ē. Terē. Cōcrepuit hoſtium. Liuor: liuorē plūbeꝰ color: q̄ꝓ inuidia uſurpat̄. Nempe qui inuidet pallet. Mutua uenꝰ impreſſo dente: unanimē coeuntiū exprimit appetitū. ꝓ pruritū. n. amoriſq̄ ſuauitatē colluctādo alt̄ alteꝫ morſitat. Propti. elegiaꝝ. iiii. Semp hēs morſus circū tua colla recentes: Litibꝰ alternis quos putet eē datos. Hora. carmi. i. Siue puer furens īpreſſit memoreꝫ dente labris notā nō ſic me ſatis audias ſperes ꝑpetuū dulcia barbare lædentē oſcula: q̄ uentꝰ q̄nta ꝑte ſui nectaris imbuit. mutuā ergo uenerem uocat quum pari coitu fœia uirq̄ ſoluuntur. Seruato: cuſtodito. Neu iuuenes celebret multo ſermōe caueto. Hāc ſnīaꝫ Iuue. & eoꝝ q̄ ſequuntur q̄ plurima cōplectitur ſatyrarum. ii. Sed cantet potius quā totā ꝑuolet urbem Audax: & cœtꝰ q̄ poſſit ferre uitioꝝ. Cunq̄ paludatis ducibus ꝓſente marito: Ipſa loq recta facie ſtrictiſq̄ māmillis. Neue cubet laxo pectꝰ apta ſinu. Hāc cū uerbis ſnīam. Ouid. faſto. i. mutuatꝰ eſt dicens. Altera diſſuto pectus aperta ſinu. Significat autē ne cū brachio iaceat expapillato: hoc eſt exerto: ut ait Feſtus. nam dum iſtud fit papilla nudatur. Neu te decipiat nutu: ne te ꝓſente aliis īnuat: ut id te poſſit latere. Præceptū ē. n. ab Ouidio de arte amādi. i. Atq̄ oculos oculis ſpectare fatentibus ignē. Sæpe tacēs uocē uerbaq̄ uultus hēt.

Et menſæ ducat in orbe rotas. Figura ē hermineuſis: ꝓ quā declarat̄ id. Digitoq̄ liquorē ne trahat: hoc item a poeta omniū ingenioſiſſimo. Blanditiaſq̄ leues tenui ꝓſcribere uino: Vt dominā in mēſa ſe legat illa tuam. Quā ſæpe: ꝓ quā frequēter. i. quotieſcūq̄. tūc enī ad mœcchū tēdit. Iuue. ſatyraꝝ. ii. Iāq̄ expectat̄ in hortis: Aut apud iſiacæ potius ſacraria lenæ. Sacra bonæ maribus non adeunda deæ. Bona dea apud nos Varrone teſte fuit Dryas Fauni filia: ut Plutarcus refert: uxor: quā uirilē adeo fugitaſſe aſpectū ferūt: ut ī publico nūq̄ ꝓſpecta ſit. q̄ res effecit: ut poſtmodū mares inire illius ſacra uetarent̄. Iuue. Nota bonæ ſecreta deæ. Nec mares tantū mō homines:: uerū etiā maſculini ſexus aīalis figurā ineſſe nefas erat.. ut late Iuue. ſatyra. ii. tetigit: & Seneca epiſtola. lxxxxvii. dixit. Credat aliqs pecuniā eſſe uerſatā in eo iudicio quo reus erat Clodius ob id adulteriū q̄d cum Cæſaris uxore in apto cōmiſerat uiolatis religionibus eius ſacrificii: q̄d ꝓ populo fieri dicitur: ſic ſi īmotis extra cōſpectū omnibus uiris: ut picturæ quoq̄ maſculoꝝ aīaliū cōtegant̄.

quare Festus dixit Damiū sacrificiū qđ fiebat in opto in honorē deæ Bonæ noiatum a cōtrarietate: ꝙ mini me. esset.i.publicū.dea quoq; ipsa. & sacerdos eius appellabat.Cæterū græci gynyciā nomināt:quā phryges teste Plutarcho matrē Midæ asserūt.nō nulli uero græcoꝝ illā esse etiam liberis matribus:quā nō fari liceat:q̄ quū ꝑesset pturientibꝰ dicta ē. Adeūda:passiue positū est: ut subeant ꝑ spera castra. Sit:deē liceat. Gēmas:ānulos p synecdochē. Signū:īpressurā. Probarē: laudarē ut egregie factū. Per cāz memini me tetigisse manū:p cām.i.hac cū licētia spectādi annuli.Iccirco Plautus in asinaria inter amantes legē cōscribens hoc interposuit.s.spectandum ne cui annulum det atq; roget. Pepi:suscitaui meracia tibi uina porrigēdo. Nō ego te læsi prudens.excusatio ē criminis p translationē culpæ in cupidinē.Nēpe uī accusandꝰ ꝙ sub familiaritatis ꝓtextu insidias uxori amici sui tetendisset: & est suauis atq; amatoria excusatio. Cōtra qs fe.ar. deos:hoc est qs deo resistat q.d.īpossibile est aduersus numinis uoluntatem insurgere.excusatio est ꝙ ad impossibile nemo tenet:& dum arma ferat dicit:a conseq̄nti antecedēs accipit.i.repugnet deinde sit ad arma ueniendū. Simulat con.ca.ut inde fiat occasio conueniendi cū adultero. Detre. nō ego uin.pe.compedes non recusat ferre si se Delia fefellerit custodē. detrectare est negare & depellere.uincla aūt ꝑ cōpedibꝰ q̄ & boiæ dicunt:siue ferreæ:siue sint ligneæ. Quisquis eo.ar.ca.i.cōcinnat puellariter:qđ ab hoīe ꝓcul abest & graui & modesto:iō inquit Oui. Sed tibi nec ferro placeat torq̄re capillos.& est figura ꝓplepsis īperfecta. Hic lasciuos notat ab criniū cōpositura:ut ī seq̄nti ab habitu togæ demissæ.& dum dicit:Effluit effuso cui toga laxa sinu:togæ formā exprimit: laxa qppe erat: & in sinū multis crispulis subtractū subcingebat:qualia sunt hodie quorūdā religiosoꝝ uestimenta. unde Hora.sermonū primo oñdens amicoꝝ uitia ferenda esse si sint leuia:ait de hoīe iā maturioris ætatis eo ꝙ Rusticius tonso toga defluit: & male laxus in pede calceus hæret.sed libidinosos & molles tāgit:qui politiꝰ incedentes ad pedes oēm uestē demittebāt. Ouidiꝰ de remedio ī.ii. Nec cōpone comas:quū sis uenturus ad illas: Nec toga sit laxo conspicienda sinu. Sacerdos: Bellonæ q̄dē sacerdos excuretibus seu corybātibꝰ effla ta diuino spū. Hæc ubi bellonæ motu est agitata: Bellona est dea belli:q̄ pallas est siue Martis soror: ut Claudianus in stilicone:siue auriga ut in thebaide scrībit Statius.huius sacerdotes rem diuinā faciebant ꝓprii sanguinis effusione:quē ritū Lactantiꝰ firmianus primo diuinaꝝ institutionum enarrat & in raptu Proserpinæ Claudianꝰ ait.Coribas nō īpulit ensem in ipsa sanguinis effusione diuinū afflatum capiebant:ita ut præsentia explicarent:futura uaticinarentur. quare Iuuena.in Crispino dixit.Sed ut phanaticus œstro Percussus Bellona tuo diuinat:& ingens Omen hēt: & Horatiꝰ sermonū primo.Hūc circūtonuit gaudens bellona cruentis. Nec acrem flāmā non & amās uerbera torta timet:ordo est.nec nō timet amās acrē flāmā & torta uerbera.acrem flāmā.i.calorem exitialem. Lucanus.v. Magnoque exestuat igne. Sciendum sane sacrificia oīa non eadem animi ratione agitari: Sed alia cum afflactione numinis fiunt:quā rem synentusiasmon appellant græci. Hic enim synentusiamos uidetur habere diuinā quandā de rebus inspirationem ad uaticinium. Alia fiunt sine afflactione sed remissione quadam quæ mentes hoīum amouens ab inferioribus negociis trahit intellectū:& cōuertit ad diuinationem. Quædā cum musica:quædā sine musica.nōnulla mystica.i.sine aperta significatiōe. nōnulla manifesta scām deorum qualitatē. Et torta uerbera:uel in seipam spōte cōuersa uulnera:uel q̄ illi dea ingerit.Lucanus. Eodez nec uerbere solo Veteris: & stimulos flammasq; in uiscere mergis. Violata autem est participium pro participio hoc est uiolans.Ouidius.Hostibus a domitis hostia nomen habet:pro domandis: aut uiolata furore arepticia.Luca.primo. Vocibꝰ his ꝓdens urgentem pectora phœbū. Bipenne genus instrumēti utrinq; ferrum anceps habentis:quas pinnas uocāt. Suos lacertos.Nil sane ꝑter brachia ex toto corpore corybātes in sacris uulnerabāt.Luca.primo.Tū quos sectis bellona lacertis Sæua mouet: cecinere deos. Inulta:non rea piaculi:qppe in aliū sacrilegiū ruisset:si diuinā effigiem sanguine polluisset:sed is ita sacrificii ritus expostulabat. Veru:stilo:gladio.est autē instrumentum ad eliciendū sanguinem sed abusiue:& est synæcdoche

At mihi si credas;illā sequar unus ad aras:
Tunc mihi non oculis sit timuisse meis.
Sæpe uelut gemmas eius signūq; probarē:
Per causam memini me tetigisse manum:
Sæpe mero somnū pepi tibi:at ipse bibebā
Sobria suppositā pocula uictor aqua.
Non ego te læsi prudens:ignosce fatenti.
Iussit amor:contra quis ferat arma deos?
Ille ego sum:nec me iā dicere uera pudebit:
Instabat tota cui tua nocte canis. (leis
Quid tenera tibi cōiuge opus?tua si bōa ne
Seruare;ac frustra clauis inest foribus
Te tenet:absentes alios suspirat amores:
Et simulat subito condoluisse caput.
At mihi seruandū credas:non sæua recuso.
Verbera:detrecto non ego uincla pedum.
Tunc ꝓcul ablitis;qsqs colit arte capillos:
Effluit effuso cui toga laxa sinu.
Quisquis & occurret ne crimē possit hre:
Stet ꝓcul;aut alia stet procul ante uia:
Sic fieri iubet ipse deus;sic magna sacerdos
Est mihi diuino uaticinata sono.
Hæc ubi bellonæ motu ē agitata:nec acrē
Flāmam nō & amans uerbera torta timet.
Ipsa bipēne suos cædit uiolata lacertos.
Sanguine & effuso spargit inulta deam.
Statq; latus præfixa ueru;stat saucia pectꝰ

in ſtructura. Monet. ſubminiſtrat. Parcite quã cuſtodit amor: uerba ſunt ſacerdotulæ inſanientis. parcite, abſtinete. Attigerit: ſupplet ſi: ut ſi quiſquã eã attigerit: quã cuſtodit amor. ſic Iuuena. Græculus eſuriens in cœlũ iuſſeris ibit. Labent. euaneſcent: ut male parta male dilabunt. Cinis: puluis: quem manibus excepta uerſus cõiecerat. eſt cinis tã masculini q̃ fœminini generis ut puluis. Propertius. Sit mihi præcipue puluis hetruſca dolor. & alibi. Et duo ſunt uerſus qui nunc iacet horrida puluis. Dixit tibi: quas ſignificauit te ꝓpeſſurã q̃ me a te amoues. Admittas: in priſtinã amicitiã recipias. Illa leuis: miti ſit in te execrando. Anus aurea aureã uocat anum: quæ ſua ſedulitate non contra auro emi poſſet. & eſt amantium iuſ laudãda uetulæ diligentia prouerbiũ. Tenebris: nocte tenebroſa. Multo timore: ne cõiunx tuus hoc perſentiſcat. Manet me: expectat me. & notãdũ maneo te pro expecto ſæpe dictum ab antiquis. Plautus in amphitrione. Nunc te nox quæ manſiſti mitto: ut cedas diei.. Affixa foribus: Innixa hoſtiolo. Cognoſcit ſtrepitus me ueniente pedum. Obſeruationem uetulæ in ſe oſtendit: quæ uenientẽ procul agnoſcat ex pedũ ſtrepitu: qd̃ non niſi ex maxima oritur aſſiduitate cõſuetudinis. Cõtribuiſſe tecũ: ꝓ eo qd̃ eſt meos annos tuis aut tuos meis adiũgi: ut adeo ſenex non eſſes: tecũ ꝓticipare: ut una ambo de uita migrarem*. Eſt aũt uæhemẽs beniuolẽtiæ ſignũ. Quãuis non uitta ligatos impediat crines: nec ſtola lõga pedes: Sacerdotũ integritatẽ tangit: & matronaꝝ pudicitiã: qꝑ ſacerdotes capillos ſuos uitta puriſſima obligabãt. Iuuena. in criſpino: Cũ quo nuper uittata iacebat. Matronæ uero ſtola utebantur. id aũt erat indumentũ ad talos. Vtrũq; hoc Ouidius de arte amandi primo cõplexus ẽ. Eſte ꝓcul uittæ tenues inſigne pudoris. Quæq; tegis medios inſtita longa pedes. namque inſtita ut Acron. i. ſermonũ teſtis ẽ: fuit tenuis faſciola: q̃ etiam ꝓtexta dicit̃: quæ ſtolæ unam ꝑtem ambit. Hor. Quarum ſubſuta talos tegit inſtita ueſte. Nec ſæuo ſis caſta metu. Commendandæ ſunt mulieres: quæ uirtutis amore peccare nolunt. q̃ uero delinquere metuunt pœnæ formidine: ſunt omnino relinquẽdæ. nõ enĩ mens earum caſta eſt: ſed ludibrii turpitudo impudicitiam coercet. Victa ſenecta: methaphoricos dictum ẽ qua ſi uictrici ſenectuti ſuccubuerit: & diutiſſime ſenem facã intelligit. Inops: egena. Manu tremula ꝓpter paraliſim: q̃ in uetulis naſcitur defectu ſanguinis nihil autem infortunatius mulieri poteſt accidere: q̃ ſi ſenio confectam cogat neceſſitas aut filare: aut texere: aut telas liciis connodare. Licia: Licia ſunt quibus appenduntur telæ. unde teſtiuilicium eſt fila de telis decidentia: ut Fulgentius planciades ſcribit. Plautus in caſina. Nõ ego hoc uerbũ expreſſi teſtiuilicio. i. re admodũ uiliſſima. prima in licio ſemper longa eſt: ſi a lycia regiõe deſcendat primã corripit: q̃ littera græca ponit̃. ẽ & lyctius poſſeſſiuum a loco Cretæ: ut Lycti* Idomeneus. i. cretẽſis: qd̃ quũ eadẽ lra ſcribat̃: tamen. k. ante taph recipit: ut in emendatis græcorũ exemplis legi. Cana coma: Senectutẽ capit dicendo cana coma. naturaliter enĩ in ſenectute hoibus capita caneſcunt: & exẽplum dicit amoris ſecundi nam raro fit ut amãtes ad ſenium perueniant concordes in amore: iccirco Horati. carminũ primo inquit: Fœlices ter & amplius quos irrupta tenet copula: nec male diuulſus querimoniis ſupræma citius ſoluet amor die.

Et canit euẽtus quos dea magna mõnet.
Parcite quã cuſtodit amor uiolare puellam:
Ne pigeat magno poſt didiciſſe malo.
Attigerit: labentur opes ut uulnere noſtro
Sanguis. ut hic uentis diripiturq; cinis.
Et tibi neſcio quas dixit mea delia pœnas:
Si tamen admittas ſit precor illa leuis.
Non ego te ꝓpter parco tibi: ſed tua mater
Me mouet: atq; iras aurea uincit anus.
Hæc me deducit tenebris: multoq; timore
Cõiũgit nras clã taciturna manus: Cuiq;
Hæc foribuſq; manet noctu me affixa: pro
Cognoſcit ſtrepitus me ueniente pedum.
Viue diu mihi dulcis anus ꝓpꝛios ego tecũ
Sit modo fas: annos contribuieſſe uelim.
Te ſemp natãq; tuã te ꝓpter amabo.
Quicquid agit ſanguis ẽ tamen illa tuus.
Sit modo caſta doce: q̃uis nec uitta ligatos
Impediat crines: nec ſtola longa pedes.
Et mihi ſunt duræ leges: laudare nec ullam
Poſſum ego: qn oculos appetat illa meos.
Et ſi quid peccaſſe putat: ducorq; capillis
Immerito: proprias proripiarq; uias.
Nõ ego te pulſare uelim: ſed uenerit iſte
Si furor: optarim non habuiſſe manus.
Nec ſæuo ſis caſta metu: ſed mente fideli
Mutuus abſenti te mihi ſeruet amor.
Aſt quæ fida fuit nulli: poſt uicta ſenecta
Ducit inops tremula ſtamia torta manu.
Firmaq; conductis annectit licia telis:
Tractaq; de niueo uellere fila parat:
Hãc aio gaudente uidẽt: iuuenũq; cateruæ
Cõmemorãt merito tot mala ferre ſenẽ.
Hanc uenus ex alto flẽtẽ ſublimis olimpo
Spectat: & infœlix qd̃ ſit acerba monet.
Hæc aliis maledicta cadãt, nos delia amoris
Exemplum cana ſimus uterq; coma.

ELEGIA SEPTIMA.

Vnc cecinere diem parcæ fatalia nentes.
Stamia nõ ulli diſſoluẽda deo

Vnc cecinere diem parcæ fatalia nentes Stamina: Natalem Meſſalæ celebrat ea commemorãs quæ ille auguſtiſſime trãſegerit.

ſed more ſuo dū hoc agit euagaſ. Stamina fa.uitæ diſpoſitionē accipim⁹ p ſtamina ſcām antiquoꝝ opinionē. Parcæ ät dictæ ſūt a cōtrario ſenſu: ut Diogenianus ait: q nemini parcät. Sortes ēt uocatæ q ita unicuiq; ſortitū ſit: ut ipſæ uoluerūt. Nō ulli diſ. deo: ſi deis hoc negaſ: minus hoc mortalib⁹ cōceſſum eſt. Diſſoluēda p diæreſim ponit: ut illud Catulli. Cōdita qn uere pectoris euoluē. Quin Virgilius magis inuſitate inl priapeis dixit. Pallorē maciēq; larualē. Gentes aqtanas. Aqtania regio eſt hiſpäiæ ſeu galliæ tranſalpinæ. ut Stra. ait: quæ ī artanos: belgas celtaſq; diuidit tripartito: ſeu quadripartito ſcām Cæſarē ī cōmēta. narbonēſes adiungentem. Aquitani uero ſunt hi q ad ſeptētrionem pyrenei ptē & cemeniä habität uſq; ad oceanū: & intra garūnä fluuiū. Hos populos Meſſalla bello ſuperauit. Ideo legit in. ii. lib. Gentis aquitanæ celeber meſſalla triumphis. Et magna intonſis gloria uictor ades

Hūc forte aqtanas poſſet q fundere gētes:
Quem tremeret forti milite uictus atax.
Euenere: nouos pubes romana triumphos
Vidit: & euinctos brachia capta duces.
At te uictrices lauros meſſalla gerentem
Portabat nitidis currus eburnus equis.
Nō ſine me eſt tibi partus honos: tua bella
Teſtis & oceäi littora fanctonici. Pirene
Teſtis arar: rodan9q; celer: magnuſq; garū
Carmoti: & flaui cærula lympha liger Cna
At te cydne canam: tacitis qui leuiter undis
Cæruleus placidis per uada ſerpis aquis.
Quät9 & æthereo cōtingēs uertice nubes

Forti. m. p militibus robuſtis & ſtrenuis. ut Luca. Implentur ualido tyrone cohortes. Et romanū intelligit exercitū. Atax. atax fluuius eſt qui ortum habet ex pyreneo monte: & infundit in mare tyrhenum: ut Pomponius mella li. ii. ſcribit: ut Strabo gnoſius: ex cēmeo monte. noīa uero fluuioꝝ p gētib⁹ accolis poetico de more ponunt. Luca. ſub iuga iam ſeres: iā barbarus iſſet araxes. Tremeret: expaueſceret. & tremo te p uehementer timeo te dicit. Virgilius libro octauo Te ſtygii tremuere lacus. Pubes romana: utriuſq; ſexus iuuentutē intelligim⁹: nā iuuenes mixtæq; puellæ ſpectatū ibāt. Et euictos brachia capta duces. Synecdochicos. Sic Ouidius de arte amädi primo Ibunt ante duces onerati colla cathenis. Victrices lauros. i. ex lauro corona triūphalis: nāq; ut ait Plinius in naturalis hiſtoriæ. xx. laurus triumphis dicata ē. Portabit nitidis currus eburnus eqs. apparatū triumphätiū tāgit. nā currū ex ebore inauratum quattuor equi cādidiſſimi trahebant. Oui. in præallegato libro. Quattuor ī niueis aureus ibis equis. Nō ſine me: qppe q Meſſallæ fuerat comes. ut antedictum ē. Cōmilitones enim currū ductoris triūphalem ſequebant: Lucanus quinto. p phibitionē. lauriferos nullo comitetur uulnere currus. Tua bella pyrene teſtis: pyrene mons eſt hiſpaniæ: cuius primā Lucanus in primo produxit. Nubiferæ colles atq; aeriam pyrenē: quāq; aliter in deriuatiuo fecerit. läq; pyrene aq̄s nunq̄ ſoluere titan. Sed & deriuatiuū ī primitiui rōnē ſeruauit Claudia. ī ſtilicone. Pyrenea tegit lapidoſis frōdibus ilex. Eſt aūt appoſitio pyrene tua bella & cætera. Oceani littora ſanctonici. ideſt mare ſanctonicū. Sanctones ſunt populi nō longe a Toloſſatium finibus: quæ ciuitas eſt in puincia ut Cæſar primo cōmentarioꝝ ſcribit. eorum urbs eſt Mediolanum ad oceanū uergens: ut in gæographia Strabo cōmeminit. De his Lucanus primo. Gaudetq; amoto ſanctonus hoſte. Omnes enim hi ad oceanum ſpectät. ſed quū dicat. littora teſtis. eſt uſurpatum: ut Seruius in daphnide annotauit: Vos corpli teſtes & flumina nymphis. nuſquā enim teſte aut teſtia lectum eſt in neutro genere. per diffinitionem ergo dicimus. teſtes mihi ſunt quæ res pyrene & littora oceani ſanctonici. Sic Propertius elegiaꝝ. ii. Sidera ſūt teſtes & matutina pruina. & Horatius carminum. iiii. Teſtis metaurum flumen & haſdrubal deuictus. Arar. flumen eſt: quod teſte Cæſare in eodem cōmentario per fines heduorū & ſequanorum in rhodanū fluit: eūq; ſuo flumine p̄cipitē reddit: ut in ſtilicone ſcribit Claudianus. Rhodanuſq; celer: rhodanus eſt narbonēſis puīciæ antea celte dictæ flumē adeo magni curſus: ut uix aduerſa poſſit nauigari aqua. quē Strabone ī gæographiæ. iiii. referē te: quidā ſeptem hoſtiis conſtare dixerunt: ſed Artemidorus tribus dixit. Timæus uero quinq;: quē Timæū Polybius arguit duo tm̄ rhodano tribuēs hoſtia. de hoc Sylius lib. iii. Aggeribus caput alpinis & rupe niuali Proſilit in celtas: ingentēq; extrahit amnē Spumäti rhodanus p ſcindens gurgite cāpos. Magnuſq; garūna: garumna fluuius eſt eiuſdem regionis: cuius magnitudinē ex gæographis noſci poteſt. tribus enim amplificatur amnibus: & p bituriges: quos ſoſcos nominät: & ſanctones gallicā utrāq; gentē influit: quem in oceanū labi oſtendit Claudianus in ſtilicone. Quoſq; rigat retro pernicior unda garumnæ Oceani pleno quotiēs impellitur æſtu. Carmoti autem ſunt in aquitania populi: per quos & aluernos: ut Strabo ſcribit: liger delat⁹ in oceanum influit. uterq; aūt maximi eſt curſus. nāq; liger & garumna paribus a pyrene diſtantes interuallis quaſi deductis & pariter diſtantibus inuicē lineis duo cōficiunt loca aliis finita lateribus: oceano. ſ. montibuſq; cemennis. duobus aūt ſtadioꝝ milibus utriuſq; fluminis eſt nauigatio. Cærula lympha liger: ligerim uiridis coloris eſſe dicit: cū lymphā eius cærulam dicat. hic inter pictōes & uäuitas excurrit. At te cydne canā: Cydnus fluuius eſt ciliciæ q Iuſtino & Curtio teſtibus Tharſum urbē p̄terfluit: dicente Priſciano in interpretatione Dionyſii. Flexilis & Cydnus dirimit q flumine Tharſon. huius origo ut Solinus dicit īmemorabilibus ignorat. Sed Strabo lib. xiiii. a thauro ortū hre ſcripſit nō p cul a tharſo. Verum ut Solinus ait ab undaꝝ colore denoīat⁹ ē. nāq; qcquid candidū eſt: gentili lingua Syri cydnum uocät. atqui Solinus ab albedine Cydnū uocari dixit: & Valerius Maximus. c. de cōſtantia ait: Qui aquæ liquore conſpicuus tharſon interfluit. ſed epitheta ponūt fluminib⁹ apud poetas ad placitū: & plerūq; generalia. Tacitis undis. aut ad dubitationē cydni refert: aut ad flumis naturā: nā in q̄tto ſibi cōtradicere uī ingens. Aut rapid⁹ cyri demētia

cydnus.ubi gyndes legendū eſt.Quin Strabo ſcribit aluei⁹ eius ꝑ ꝓfundā uallē illatū recta in urbē ingredi: cui⁹ aqua eſt rapidiſſima & frigida:quapropter hoibus & beſtiis auxiliat⁹:q̄ neruos craſſiores habēt,iō placidis aquis ut arbitror poſitū ē. Frigidus taurus: Taurus mōs eſt in aſia lōgiſſimus de quo Pliníus l.iiii.naturalis hiſtoriæ multa cōmemorat.& Priſcianus in interꝓtamento Dionyſii.& longitudinem eius & noīs rationē ita ponít.Aſt aſiā q̄ nō excelſus diuidit omnē:Incipit a mediis terræ pāphillidis oris:Et longis ſeſe ſpaciis ꝓducit ad īdos.Nūc obliq̄meas nūc recto limite currēs Vertice quē toruo ꝓhibent cognomine taurum:

Frígidus íntonſos taurus árat cílices.
Quid referā ut uolítet crebras ítacta p urbes
Alba paleſtíno ſctā colūba ſyro
Vtq̄ maris uaſtū ꝓſpectet turrib⁹ æquor.
Prima ratē uētis credere docta tyros.
Qualis & arētes cum findít ſyrius agros:
Fertílis æſtíua nílus abundet aqua.
Níle pater qua nā poſſim te dícere cauſa:
Aut quibus ín terrís occuluíſſe caput.
Te pp nullos tellus tua poſtulat himbres:
Arida nec pluuio ſupplicat herba ioui.
Te canit:atq̄ ſuū pubēs míratur oſyrim:
Barbara mēphiten plaudēt docta bouē.
Prímus aratra manu ſolertí fecit oſyris:
Et teneram ferro ſollícitauit humum.

Cornua nā ſūmis:ſcopulis imitat⁹ acutis: multifidoſq̄ ſuos huc colles ſpargit & illuc. Frigidus altitudíne ſua & arborū denſitate. Intonſos:hiſpidos & ſq̄lidos:q̄ latrocinīū exercebāt:& mācipioꝝ uenūdādorū mercatores acuēditores erant. Taurus arat hipalage eſt:de hoc ita ſcribit Strabo ī gæographiæ duodecimo.Mira eſt ꝓfecto locoꝝ natura cū in ſummis tauri partíbus locus ſit adeo ferax:ut multa hoīum milia poſſit enutrire.pleraq̄ loca ibi oleis & uitib⁹ cōſita ſūt & oīum pecoꝝ paſcuis abūdat.Circū īminēt ſiluæ uaria materie plenæ.Deīde libro eiuſdē opis.xiiii.oſtendit duplicē ſyriā eſſe.ſ.ciliciā & tracheā:q̄ montana eſt & perangusta & cāpeſtris.Sed mōtanæ taurus immínet male habitatus uſq̄ ad latera borealia:q̄ circa iſauriā ſunt. Quid referam ut uolítet crebras ıntacta per urbes: Alba paleſtino ſancta colūba ſyro: Sciendū lege olim fuiſſe apud ſyros uſum colūbaꝝ prohibitū:ideo illis in locis eorum copia tanta fuit ut accidētium mercatorum ora peruolarent:māſuetius etiā q̄ feraꝝ natura pati uideret.Quod Euſebius lib.deꝓparatione euāgelica.ix.ſcribit ubi Philo. Iudæ⁹ hebræā diſciplinam protegens introducit.Intacta ergo.i.illeſa lege prohibente. Volitet:huc illuc uageť ſine inſidiaꝝ periculo: q̄q̄ & illud procedere uideat ut uolitet ꝑ crebras urbes dictū ſit q̄ damaſceni ſyriq̄ oēs ab amicis lr̄as accipere & dare ſoliti ſunt:quas columbis uelut nunciis & curſoribus ſub alis obligabant:quē morē noſtros etiā ſecutos uiſus eſt Iuuenalis in Criſpino oſtendiſſe dicens. Tanq̄ ueniſſet epiſtola pēna:Præcipiti.Colūba uero dicitur nō q̄ colat lūbos:ut Acron acute allucinat⁹:ſed q̄ culmina uillæ ſumma petat ꝓp naturalem pauorem ut Varroni placuit libro reꝝ ruſticaꝝ.iiii. Paleſtino Syro:Paleſtina regio eſt in ſyria cōtermina arabiæ:dicta a paleſti urbe metropoli:ut in qnto Plinius ſcribit.Nā & Herodotus.iii.ſyriā alterā uocat paleſtinā.Eſt & altera paleſtina ꝓp phæaciā:de qua Luca.in quinto:Laxa paleſtinas nudis cōfinxit arenas. & Ouid.faſtoꝝ.iiii. Sæpe paleſtinas iurat adeſſe deas.i.furias q̄ de paleſtino hiatu ad ſupos ꝓgrediunt. Syro:ſyriā colēti Syria duplex ē teſte Plinio:una dicta paleſtina.altera anthiochia.Nā ſyros Scopa uocitat⁹. & ſyri deffoſſiones ſūt terræ puteoꝝ ī modū ubi trāſmarinæ q̄dā ꝓuinciæ loco horreoꝝ frumēta defoſſa ſeruāt.ut ī prīo Columella ſcribit:&.M.Varro ī libris reꝝ ruſticaꝝ.Prima ratē uētis credere docta tyros. Tyros urbs ē ſyriæ ut in primo Pōponi⁹ mella ſenſit:q̄ cōtinenti q̄ttuor ſtadioꝝ lōgitudine diuiſa eſt: ut Quin. Curcius atteſtat⁹.hāc poeta uult primū fabricaſſe nauigiū:& Priſcianus in interꝑtamēto Dionyſii confirmat dicēs.Quod pelagus primi tētātes nauib⁹ altis Diſtūctas gētes docuerūt iūgere merces. Sed poeta argonautas primos teſtat⁹ fuiſſe auctore Typhi:Quos tū Clemens Sidonius ſcribit triremē inuenīſſe. Carchidonios aūt q̄triremē:cuius architectus Voſporus fuit. Syrius findit agros.Sole ad cācrū accedēte nilus exit:& totā indiā inundat:quo tpe regnat Syri⁹ Canis.Luc.x.Hūc ubi ps cœli tenuit q̄ mixta leōis Sydera ſūt cancro: rapidus q̄ ſyrius ingēs Exerit:& uarii mutator ſyri⁹ anni Aegocerō cācrūq̄ tenet:cui ſubdita nili Ora latent.

Abūdet aq̄ æſtiua:rōnes cur hoc fiat uariæ ſūt q̄s legēdas relinqmus:cū apud Luc.li.ꝑdicto:tū Solinū in collectaneis:& anneū Senecā ī qōnib⁹ naturalib⁹:& in gæographia ſua Strabonē. Quib⁹ ī terris:qm̄ eius ort⁹ ab oīb⁹ ignorat⁹:ut ī prīo cōmētario pharſaliæ dicem⁹. Te pp nullos tellus tua po.im.Luc.de fœcūditate ægyptū cōmēdās inqt: Terra ſuis cōtēta bonis:nō īdiga mercis Aut Iouis:ī ſolo tāta eſt fiducia nilo. Pluuio Ioui:uel cœlo pluuioſo:uel Ioui quē forſitā uocātes pluuiū adorāt:ut de īdis lectū ē Strabonis gæographiæ lib.xv. Te canit.laudat:ut regēq̄ canebāt. Atq̄ ſuum pubes mirat⁹ oſyrim:Oſyris rex ægypti cōiūx Iſidis a Thyphone ſeu Stiphōe frē clādeſtina morte oppꝛſſus dedit uxori ꝑpetui luctus materiā.Sed tā dē iuētus iuxta philas ſycnes lacerat⁹ honorē ſepulturæ:īcerte tū ut Strabo ſcribit ꝓmeruit. Quum uero bos cœpiſſet appere rati hoīes Oſyri ꝓ deo coluerūt:& cōmutato noīe apim uocitarūt:hoc eſt gētili lingua bouē. de hoc Pli.li.viii.& in memorabilibus Solin⁹ late ptractarūt. Docta plaudere bouē mēphitē: Quippe in uentū apim ſtatuto die demergūt:mox ad exēplū Iſidis alter q̄rit⁹:quē reptū cētū antiſtites cū pueroꝝ gregib⁹ populoq̄ frequēti Mēphī uſq̄ ꝓſequunt⁹ prīos cātātes hymnulos:& plauſū faciētes:iō plaudere poſitum ē. Mēphitem accuſatiuus ē denoīatiui q̄ſi pronimici a Mēphis,ut hic & hæc mēphites & hoc mēphite huius mēphitis. At Iuue.aliā fecit declinationē ſatyraꝝ.v. An ne aliā terra mēphitide ſicca Inuidiam facerēt nolēti ſurgere nilo. Prim⁹ aratra manu.hoc ēt Diodorus ait. Sed ut Serui⁹ primo georgicoꝝ teſtat⁹ primus q̄dem

Oſiris aratri fuit iuētor: ſz apd ægyptios tātū: ná id diuerſi diuerſis ī locis demſtrārūt. Ferro ſol. hu. i. arauit Náqꝫ q ſurſum uertit terrā exercet. & ſubigendo ſollicitat. Sollicitare. n. eſt ſolo citare. i. mouere. Cōmiſit ſe. ter. ſed hoc apud ægyptios tātūmō: Ná in græcia & aſia Triptolemus fuit. Palis adiun. gñaliter dixit, p cultura uitium. Ná Varro libro reꝛ ruſticaꝛ primo docet q ſpēs uitis plurimæ ſunt ſunt eni q̄dā ſublimes ut iugatæ quæ pedamentis & iugis colluntur: & iugeoꝛ quattuor ſunt gña ptica: harundo: reſtes uites: ſunt ꝓterea q̄dā humiles ac ſine ridicis: id enim eſt palus quo uitis erigit: itaqꝫ ꝓ oī cultu uineæ hoc dictum conſtat. Cedere fal. co. periphraſis eſt putādi. falx eſt q̄ purgant arbores. Catul. ī argonautica. Nō falx attenuat frōdatoꝛ arboris umbrā. & Virg. Incidere falce no uellas: paſtorali carmine inſeruit. Incultis. pedore & ſtercore oblimatis. Voces infle. can. muſicæ pitiam notat. Náqꝫ Apollini & muſis & libero pri antiqtas attribuit choricon. i. choreaꝛ ſolēnia cōia: & muſicæ ornamentū ad certos modos ad definitā cōmēſuratio nē: et tripudiū q̄ ſaltatio ēt dr: Bacchū oſtendit docuiſſe. Quare dixit Maro. Saltātes ſatyros imitabit alphe ſibæus. de origine paſtorii carminis uaria eſt trā apud græcos q̄ latinos opinio. Quā ſexcupliciter Serui. Honoratus in principio buc. cōplexus ē. hic illud intelle xiſſe ſatis ſit: Libeꝛ inueniſſe ruſticanæ modulos cātilenæ. Dura cuſpide. calcari aut ſpina. Nec lu. oſiri. Oſiris idem eſt apud ægyptios q Bacchꝰ: apud græcos: & ſacer liber apud nos: de cuiꝰ nois uarietate ita ex græco Auſonius imixto barbaro Liberi trāſtulit Ogygiæ me bacchū uocāt: Oſirī ægyptꝰ putat: Miſtæ phanetē nomināt. Dionyſon indi exiſtimāt: Rōana ſacrū libeꝛ: Arabica gens adoniū: Lucaniacus pātheum. Frōs redi. co. Hedera bacchi arbuſcula eſt: ꝓpterea q Oui. ſcribente faſtoꝛ. iii. Nyſeias nymphas pueri q̄rē te nouerca. Hāc frōdem cuiꝰ oppoſuiſſe ferūt: Carpuſculi hederæ corymbi uocant. Sed ad re. lutea p. p. ueſtis Liberi pris longo ſyrmate p humū trahebat dū ipſe incederet: ideo ad teneros pedes dictū eſt. Statius achilleidos primo. Si decet aurata bacchū ueſtigia palla Vertere. ab hoc ueſtimenti genere baſſareus bacchus dictus eſt ut Acron & Porphirio in prio carminū horatianoꝛ ſcripſerunt. Veſtis. n. ipſa ad imos pedes demittebat. & a baſſara loco lydiæ baſſaris noiata ē. unde bacchæ baſſarides. Perſius. Et raptum uitulo caput ablatura ſupbo Baſſaris. Lutheus at color eſt rubeus a qd eſt ſanguinolentū. uel a lute ut Aulus Gelli. ſcribit in noctibꝰ atticis. & ꝓ ſplendido accipimꝰ: ut Plātiades Fulgentiꝰ ſcribit. Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris. Bacchi antiſtites: ut Strabo in gæographia memoriæ ꝓdidit: fuerūt ſiēli bacchæ lenæ thyæ Mimalīones naiades nymphæ tityri Satyri: q & curetes noīant. hi ꝓferre cōſueuerūt fabulā de iouis origine. nā tympanis & aliorum armorum ſtrepitu agilitatem edētes et tumultuātes reā uidebantur circunſiſtere: ne Saturnꝰ filios in lucem editos deuorans parturientis dolores ſentiret: ſed attonitus Iouem infantem ad ſeipſos oblegatum & occultis cunis enutriendum datum non agnoſceret. quo ex facto poſſumus orgiaſim iſtā per ciſtas occultas intelligere. aut ideo myſta iſta in capſulis recōdita fuiſſe ſumptū ex fabula. q bacchū. ſ. nymphæ liberaſſent a manibus lunonis ſupimpoſitis cunabulo frōdibꝰ hederaceis. qd ſenſiſſe Horatius uī carminū primo. Nec uiriis obſita frondibus ſub diuo rapiā. aut ideo factum q ſerapis qui et Bacchus dicitur: tertius ab Inacho cum mortuus eſſet in foro repoſitus eſt in .i. arca. unde. primo uocitatū: mox. Nymphodorus in tertio de aſiaticis legibꝰ contendit. ad huius itaqꝫ imitationē ciſtellas ſolis ſacerdotibus cognitas bacchātes ferebāt. Catullus in argonautica: Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis. Orgia quæ fruſtra cupiunt audire prophani. Stillent unguenta capillo: Romanorum more antiquorum qui ſuper cōuiuiis unguento demoliebātur. Horatiꝰ carminū. ii. Cum quo morantem ſæpe diē mero fregi coronatꝰ nitentes malobatro ſyrio capillos. Stillare eſt guttatim fluere. nanqꝫ ſtilla eſt gutta: ſed ſtilla fluit: gutta ſtat: ut Palemon uicentinꝰ Grāmaticus interrogatꝰ referente Euſebio li. temporꝫ reſpōdit. Thuris honores. thureum fumū in honore nec abſq ratione. Ná ut Ouidius ſcribit faſtoꝛ. iii. Bacchus cinama primus & thura ex captis gentibꝰ dedit. Liba et mopſopio dulcia melle ferā. liba genus eſt dulciarii cibi a Libero patre dicta uel a libando: ut in eodem Naſo poſuit. Sed aliud eſſe libum aliud placentam docet Cato priſcus de agricolatione. Melle mopſopio: ideo cum melle quia hoc et ipſe inuenit. Ouidius Naſo in ibi: Liba deo fiunt ſuccis quia dulcibus ille gaudet, et a baccho mella reperta ferunt. et poſt enarratam fabulam

Primus in expertæ cōmiſit ſemina terræ:
Pomaqꝫ nō notis legit ab arboribus.
Hic docuit tenerā palis adiungere uitem:
Hic uiridem dura cedere falce comam.
Illi iucundos primum natura ſapores
Expreſſa incultis uua dedit pedibus.
Ille liquor docuit uoces inflectere cantu:
Mouit & ad certos neſcia mēbra modos.
Bacchꝰ & agricolæ magno cōfecta labore
Pectora triſtitiæ diſſoluēda dedit. (fert:
Bacchus & afflictis requiē mortalibus af-
Crura licet dura cuſpide pulſa ſonent.
Non tibi ſunt triſtes curæ: nec luctus oſyti:
Sed chorus & cātus: leuis & aptus amor.
Sed uarii flores: & frōs redimita corymbis
Fuſa ſed ad teneros lutea palla pedes.
Et tyriæ ueſtes: & dulcis tybia cantu:
Et leuis occultis conſcia ciſta ſacris.
Huc ades: & centū ludes geniūqꝫ choreis
Cōcelebra: & multo tēpora funde mero.
Illius nitido ſtillent unguenta capillo:
Et capite & collo mollia ſerta gerat.
Sic ueniat hodierne tibi dū thuris honores
Liba: & mopſopio dulcia mella feram.

ſubdit in fine. Melle pr fruit: liboq; infuſa caleti Iure reptori cădida mella damus. Mopſopio autē uel dicemus ſpumaceo mediū ſuccus. uel cilicio Mopſopio legimus a mopſo. q teſte Euſe. li. tēporegnauit in cilicia. a quo mopſicrene & mopſiſtre. Vel atheniēſi a rege athenarz. uñ Cui. ī fine qnti metamorphoſeos. Mopſopiū iuuenē ſacros agitare iugales. dixit de Triptolemo atheniēſi. Idē in Hermione: Reddita meſopia tyndaris urbe ſoror. Hymetiū ăt mel ſignificat. Quippe hymet⁹ mōs ē atticus ut in naturali hiſtoria ſcribit Plinius: cuius mel ꝓcioſum ē. Martia. ī diſtichis. Hoc tibi theſei populatrix miſit hymeti pallados & ſolitis nobile nectar apis. At tibi meſſalá alloquit.

At tibi ſuccreſcat ꝓles: quæ facta parentis
Augeat: & circa ſtet ueneranda ſenem.
Nec taceat monumēta uiæ: q̄ tuſcula tell⁹
Candidaq; antiquo detinet alba lare.
Nāq; opibus cōgeſta tuis hic glarea dura
Sternitur: hic apta iungitur arte ſilex.
Te canit agricola e magna cū uenerit urbe
Serus: inoffenſum rettuleritq; pedem.
At tu natalis multos celebrande per annos
Candidior ſemper candidiorq; ueni.

ELEGIA OCTAVA.

ON ego celari poſſū qd nutus amantis:
Q uidue ferāt miti leuia uerba ſono.
Nec mihi ſūt ſortes: nec cōſcia fibra deorz
Præcinit euentus nec mihi cantus auis.
Ipſa uenus magico religatū brachia nodo
Perdocuit multis non ſine uerberibus
Deſine diſſimulare: deus crudeli⁹ urit
Q uos uidet inuitos ſuccubuiſſe ſibi.
Q uid tibi nūc molles ꝓdeſt coluiſſe capillos
Sæpeq; mutatas diſpoſuiſſe comas? (los
Q uid fuco ſplēdēte cōas ornaſ? qd ūgues
Artificis docta ſubſecuiſſe manu?

Monumēta uiæ. Litoſtrationē illius uiæ dicit ab Alba Tuſculū uſq; ipēſa Meſſalæ fabricatā. Tuſcula tellus. i. tuſculū oppidulū nō ꝓcul ab urbe: qđ ignobile Cato ſupior ut Vale. inqt Maxi. nobiliſſimū reddidit ortu ſuo. Alba cădida. alba ciuitas fuit Romāiuxta: quā cădidā uocat reſpiciēs ad hiſtoriæ ueritatē q̄ Aeneas dr albā porcā cū trigenarii numeri fœtu eiusdē coloris cōperiſſe. a cui⁹ cognomīe trigita poſt ānos Aſcanius urbē ædificās noīauit. Nāq; ut Var. ſcribit rex rufticarū ſcdo. ſi plures porca pariat porcellos q̄ mámas hēat: portētū ē. in quo hoc fuiſſe cōmemorat cui⁹ tēpeſtate illi⁹ ſuis ac porcorz ēt tūc ueſtigia apparuiſſe in ānē teſtaē. ſignificat ăt Meſſalæ iuſſu & ſūptu uiam illam ſilicatā fuiſſe: q̄ a tuſculo albā uſq; ꝓtēdiē qđ aptius carm̄ ſeq̄ns manifeſtat. Glarea. uia glareoſa. ē glarea terra ſabuloſa lapillulis denſiſſimis cōferti ſima. Luca. Aut īpulſa leui turbaē glarea uena. Silex lapis durus a quo ſtratæ uiæ dñr ſilicatæ. Te canit i. laudib⁹ uehit. Natalis Seruius ī dameta ānotauit ueteres dixiſſe natalis ſine die: qđ quāq̄ p ſe plenū eēt poſteri tamē ill⁹ addiderūt: luue. Natali coruine die mī hi dulcior hæc lux. Cădidior. fœlicior beatior: & ē ab ipis thracib⁹ tractū: q diē fortunatū albo: aduerſū uero nigro lapillo deſignarūt: inde factū ē ut poetæ ꝓ fauſto & ſcdo dicāt cădidū. Catullus: Fulſere uere candidi tibi ſoles. & cōtra nigrū ꝓ triſti & exitioſo Horati⁹ ſermonū primo: Hunccine ſolē tā nigrū eē mihi.

ON ego celari poſſum qd nutus amātis. Pholoē cōmonet ne dura eē uelit ī maratū optimæ formoſitatis adoleſcētē neq; illū ſtudeat ſua pfidia detorq̄re: qm̄ ſenex ipa poſtmodū facta oī b⁹ erit cōtēptui: Celari ăt poſitū ē: ut ſcire ex aſſiduo amoris uſu. Leuia. polita. facūdula. ornatula. Miti ſono: uocis mollitudine gratuita. Nec mi. ſunt ſor. q̄uis nullā in arte magica pitiā teneat: tñ affirmat ſe notas amatoris itelligere. & p ſortes accipit ſortilegii genus ī uaticinādo antiqſſimū. Nō cō. ſi. deorz. haruſpiciū dicit appellatū qdē ab auiū paſtu uel iſpectiōe: & dū fibra ponit extiſpiciū tāgit. Exprimit euē. nec. mi. can. auis. Auguriū notat dcm̄ ab auium garritu. uñ augures q ſuas aures auiū uocib⁹ accōmodātes futura ꝓnunciāt. Nodo magico. i. catena q̄ ñ mioris ē efficatiæ q̄ nod⁹ magic⁹. ē. n. is ſexplicabilis: quē nr̄i ut qbuſdā placet: Salamōis uocāt: uel itelligim⁹ nodū oēm itricationē magicā. q̄ uī ꝓpotētē ꝺtinet ī carie: ut Luca. Traxerſt torti magica uertigīe fili. uel accipim⁹ ānulū Veneris atq; Cupidinis catenulā ꝺ quo Mar. ad Iuliā: Ludit acidalio ſ ñ uēus aſpa nodos: Quē rapuit collo puer cupido tuo: Vel ſimplr itelligim⁹ nodo religatū brachia: qđ ē metaphoricos irretitum amoris uecordia. ut ab amādo ſe extricare ñ poſſit. Quid tibi nūc, ꝓdeſt. q. d. nihil ħ cura te iuuat niſi ames. Sæpe mutatas: īnuit ſedulitatē mulieris ī ſeipſā diligēter ornādo: & ait comas ſæpe mutatas: utpote ſeptepositas & ſine arte cōptas. Fuco ſplēdēte comas ornare. Fucū ponit ꝓ unguēto q̄le malobatrū myrobalanus myrrhā poetæ memorāt. his. n. odoramūtis atq; unguētis fœiæ capillos ſuos pungebāt: ut gratioſiores eēnt. Prop. elegiarz. i. Aut qd orōtea crines pfūdere myrrha. Nāq; phucū ꝓ purpuriſſa ſeu ceruſato colore legim⁹ Quī Hora. car. iii. Nō amiſſos colores lana referre medicata phuco ꝓ tīctura locauit: iuxta quā ſnīam uult Acrō maronē ī bucolico ſcripſiſſe: Alba nec aſſyrio phucaē lana ueneno. Artificis. tōſoris. artifex ad oē exercitiū genelr ꝓtinet. Docta manu: laus ē ab pitia artificis. Iuue. alr: Quo tondente grauis iuueni mihi barba ſonabat: ꝓ imperito dixit. Matronæ ſane quondā ī reſecandis unguiū ꝓſegminibus utebanē tonſoris officio: quod nequis dubitet illud Valerii Maximi cōprobat: ubi Portiæ Catonis uticenſis filiæ & Bruti uxoris fortitudinem fere uirilem tractans dicit illā abrepto cultello tōſorio q̄ſi reſecandorz unguiū cauſa ſe ipſam ex induſtria uulneraſſe: & a uiro per ancillarz clamorem accerſito obiurgatam q̄ tonſoris ꝓripuiſſet officiū

Fruſtra iã ueſtes fruſtra mutã.ami. Veſtis appellatiõe tã uirilis q̃ muliebris amict⁹ cõtinet ex antiquorum in iure ciuili ſnĩa: ſed ueſtẽ puto interiorem: ſupra quã amict⁹ ponit. eſt.n. ipe exterior q̃ ſi palliũ ſeu pallium ab amiciendo.i. induendo. Anſaq; cõpreſſos alligat arcta pedes. Anſam capimus, p fibula ſeu fixulã: quæ calceis ĩſuit ab arcendo dictã: ut hic patet dũ arcta adiungit. aut certe arcta poſuit reſpiciens ad calcei aptitudinẽ. eſt.n. anſa cantari aurei utrinq; pminẽs. Cãtarus ãt uaſculũ uinariũ & Bacchi p̃cipue: ut in.iii. Saturnaliũ legim⁹: tãetſi Philelphoꝝ qdã dixerit eſſe uas ad euacuãdũ uentrem: qd uulgus Zancolã uocat: & Iuuenalis utit teſtimonio. Nec nõ & puulus infra Cantarus quũ Satyrus aqnas de œnophoro ĩtellexerit: nõ de uaſe qd illius ſuis craſſa minerua litteras eructantis ad receptaculũ ſordiũ blacterat. cui⁹ uaſculi nomen eſt laſanũ: ut Acron primo ſermonum teſtis ẽ. Hora. Te pueri laſanum portãtes œnophorumq;. Illa placet q̃uis inculto uenerit ore. Q. in Horati⁹ dixit maius hoc uror ſeu tibi candidos Turparunt humeros immodicæ mero rixæ. Nec niti. tar. cõp. ar. ca. Acute ſatisuerba locauit tardiuſculæ nẽpe ſunt mulieres in ſe pollicendo: iccirco Terẽ. Dũ moliunt dũ comunt annus eſt.

Nũ te carminibus. de ſagaꝝ ĩcãtatiõib⁹ ſatis ſupra ut arbitror dixim⁹. Cãtus uicinis fruges traducit ab agris. Hoc fuiſſe ueꝝ lex duodeciz tabulaꝝ ĩdicat. ubi ſcriptũ ẽ: Ne ue alienã ſegetẽ pellexeris. Quã opinionẽ ſecut⁹ Maro inqt. atq; ſatas alio uidi traducere meſſes.

Detinet anguis iter. Quin hoc maius ait Virgi. Frigidus i pratis cãtando rumpit anguis. Iratæ. exaſperatæ: & iõ magis noxiæ. Dedncere lumĩa tẽtat. hoc ſupra affirmauit. Hãc ego de cælo ducẽte ſydera uidi. Et fa. ſi ñ æra re. ſo. In theſſalia hoĩes pulſãt q̃cũq; poſſũt inſtumẽta arripere. quũ magas ad carm̃ accinctas ſentiſcũt hac ratione ne uis ueneficiorum ad lunam peueniat. Iuuenalis ſatiraꝝ. ii. Verboꝝ tanta cadit uis. Tot pariter pelues actintinabula dicas Pulſari. iam nemo tubas atq; æra fatiget. Vna laboráti poterit ſuccurrere lunæ. Aera recurua: quæcũq; uaſa cõuexa qualeſ gutturniones labra caratres. Sili⁹ libro. xvii. Circũ arguta cauis tinnitib⁹ æra ſimulq; Certabãt rauco reſonantia tympana pulſu. Forma. pulchritudo. Sed ſemori conſeruiſſe femur. rem turpem ſatis honeſte dicit. Catullus itidẽ ad Ruffum: Ruffe uelit teneꝝ ſuppoſuiſſe femur. Frigida mẽbra. ĩbecilla. Nã uetuli ex hauſtu ſanguinis frigidiores ſunt. At iuuenes cõtra ſẽ abundãtia calidiores. iõ a magno ẽ poeta dictum: At uos quib⁹ integer æui Sanguis ineſt. Terit amplexus. amplexam offendit mulierem. Suppone. ſupra extende & porrige. Et regũ magnæ deſpiciant opes: reſpectu uoluptatis deſpiciant. Ita Propertius elegiarũ .ii. Nõ ſi cãbyſæ redeãt & flumina croeſi: Dicat de noſtro ſurge puella toro. Concũbere puero: antique dictum: ut Mõtibus in noſtris ſolus tibi certet amyntas ueteres. n. datiuo iungebant nũc ablatiuo cũ p̃poſitiõe cum. Conſerit ſinus teneros: actum libidinis uerecunde exprimit. Anhelanti. agitatione clunium dum Veneris opus perficitur. Pugnantibus linguis: laſciua eſt oratio. Nam linguarum intelligit mobilitatem: dum in coitu colluctantur. quod cum fit pugnare inter ſe uidentur. & inde humida dantur oſcula ſeu baſia.

Fruſtra iã ueſtes: fruſtra mutant amictus
Anſaq; compreſſos alligat arcta pedes.
Illa placet q̃uis inculto uenerit ore:
Nec nitidum tarda cõpſerit arte caput.
Nũ te carminibus: nũ te pallẽtibus herbis
Deuouit tacito tempore noctis anus:
Cantus uicinis fruges traducit ab agris:
Cantus & iratæ detinet anguis iter.
Cantus & e cœlo deducere lumina tentat:
Et faceret: ſi non æra repulſa ſonent.
Q uid q̃ror heu miſero carm̃ nocuiſſe? qd
Forma nihil magicis utit auxiliis (herba
Sed corp⁹ tetigiſſe nocet: ſed lõga dediſſe
Oſcula: ſed femori conſeruiſſe femur.
Nec tu difficilis pũero tamẽ eẽ memento:
Perſequitur pœnis triſtia facta uenus.
Mũera ne poſcas: det mũera cãus amator:
Vt foueat molli frigida membra ſinu.
Carior eſt auro iuuenis: cui mollia fulgent
Ora: nec amplexus hiſpida barba terit.
Huic tu cãdẽtes humero ſuppone lacertos
Et regum magnæ deſpiciantur opes.
At uenus inuenit puero concũbere furtim
Dum timet: & teneros cõſerit uſq; ſinus.
Et dare anhelãti pugnãtib⁹ humída liguis
Oſcula: & in collo figere dente notas.
Nõ lapis hãc gẽmæq; iuuãt: q̃ frigore ſola
Dormiat: & nulli ſit cupienda uiro.
Heu ſero reuocatur amor ſeroq; iuuenta:
Cum uetus infecit curua ſenecta caput.
Tũ ſtudiũ formæ ẽ: cõa cũ mutat; ut ãnoſ

Notas. Signa maculas. Non lapis hanc gemmæq; iuuant. lapis & lapillus margaritum & margaritam ſignificat. quod aliter conchilium uel conchile dicimus: uulgus perlam uocat. Gemma autem eſt ueluti Criſolitus & ſmaragdus cæteraq; huiuſmodi. Quæ frigore ſola dormiat: ſine uiro iaceat. ſic Lucanus quinto de Cornelia. Viduo tum primum frigida lecto. Heu ſero reuocatur amor: uox eſt admonentis cum mœſticia atq; dolore. q. d. tunc amare cupies quum a nullo ſis amanda. Horatius carminum. iiii. Nec coæ referunt iam tibi purpuræ: nec clari lapides tempora. Quæ ſemel notis condita faſtis indulſit uolucris dies. Sero autem ultimam habet indifferentem: ut omnia huiuſmodi aduerbia. Statius in thebaide: Sero memor thalami. Iuuenta. ætas pulchritudoq; iuuenalis. Tum ſtudium formæ eſt. Nihil uerius dicitur. Mulieres. n. cum ad grandeſcentem ætatem inclinauerint: ſtudent formæ: ut amatores ad ſe alliciant. Quare

Hor.li.car.iiii hanc ſententiã cõplexus ad Lycen inquit: Audiuere lyce dii mea uota dii audiuere lyce. Fis anus: & tñ uis formoſa uideri. ſudiſq; & bibis impudẽs: & tñ tremulo pota cupidinẽ lentũ ſollicitas. & cætera. Coma cũ mutat: ut ãnos diſſimulet. Viridi cortice tincta nucis. Dicũt ũguẽtarii canitiẽ aboleri & ĩ nigredinẽ cõuerti: q̃ ſucco uiridulæ nucis ſæpe pmaduerit. & Pli. xv. refert nucũ iugladiũ cortice lanas tingi & capillos ruffari: hoc cõpertũ eſt manib⁹ tractatu illaꝛ infectis. nã iõ nux dicta eſt q̃ ut nox acrẽ: ita ea ſucco ſuo corp⁹ atꝛ faciat. ſeu q̃ noceat linguæ. hui⁹ diminutiuũ eſt nucula. i. minuta nux: & ei⁹ ut puto nucella. Sedp piphraſin Culliolã intelligit. hæc eſt teſte Feſto cortex nucis uiridis. dcã a ſimilitudie culleoꝛ q̃b⁹ uinũ ſiue oleũ cõtineẽ. Gulioca uero p g. eſt nucũ iugladiũ: ſũma & uiridia putamina. oñdit etiã Q. Serenius crinem canũ ĩmutari ex cupreſſu cũ aceto acri compreſſa: aut frõde lẽtiſci cũ ſãbuci fructu. Præterea ex nõ nullis hærbis factũ medicam̃ canos a uertice aut eleuat aut pmutat. Q. d Oui. de arte amãdi. iii. tetigit: Fœia caniciem germanis inficit herbis: Et melior uero quæritꝰ arte color. A ſtirpe: ab radice. Et albos capillos canos uult. his pene uerbis Propti⁹ elegiarũ. iii. uſus eſt. Vellere tũ cupies albos a ſtirpe capillos. Et ſpeculo rugas increpitãte tibi. Dempta pelle. anili. ſ. q̃ arefacta artificioſis liquorib⁹ tollitꝰ. S; ut ait ſatyr⁹ facies oĩo cõ putat annos. At tu dũ primi floret tibi tpis ætas Vtere Oui. de arte amãdi. iii. Dũ licet & ueros ẽt nũc editis annos. Ludite. eunt ãni more fluẽtis aquæ: Nec quæ pteriit iteꝛ reuocabitꝰ unda. Nec q̃ pteriit hora redire põt. Vtẽdũ eſt ætate. cito pede labitꝰ ætas. Nec bona tã ſequitꝰ q̃ bona prima fuit. Veteres ſenes. bis ibi ſenẽ repetit ad nauſeã. Nõ illi ſontica cã ẽ. Sõtes uocanẽ noxii: & ſontic⁹ typus ægritudinis ex ſpẽ morbi cuiuſpiã: ut puta color ille q̃ſi pallidus croceat⁹: q̃ ex inteſtinis uiciatis ꝓuenit: pulmonis & iecoris inſanitatẽ põdẽ cat. Nãq; Feſtus ait morbũ ſonticũ exiſtimari q̃d ppetuo noceat. Sed nimius luteo corpa tingit amor. Hæc eſt ueriſſima morbi cã ĩ adoleſcẽte. amor. n. cõcoquit amãtiũ iteſtina: & pallidos eos facit paulatim deferuescendo. Qui color: ut Oui. ait. eſt amãti aptiſſimus. iõ dictũ cõſtat a Claudiano: Et gratꝰ amãtũ pallor. & Hora. car. iii. dixit. Nec tinctꝰ uiola pallor amãtiũ. Luteo. nõ lucido ſubſanguineo lẽto ſed pallido ferugineo nã a luto uenit. i. cœno q̃ſi coloris luti: iõ primã corripit. Nã ſi lucidũ uel rubeũ pulchrũq; ſignificaret: eãdẽ ꝓduceret: ut ſupra. Et ad teneros lutea pala pedes: tũc. n. alterã habet deriuationẽ: ut iã dictũ eſt. Et lachrymis oĩa plena madẽt: Amatoꝛ ea eſt leuitas: ut uel repulſi plorẽt: uel riuales hodio habeãt. Hora. car. prio Quũ tu lydia telephi ceruicem roſeã cærea telephi laudas brachia ue meũ feruẽs difficile bile tumet iecur tũc nec mens mihi nec color certa ſede manet. Humor & ĩ genas furtim labitꝰ arguens quã lentis penitꝰ cõcremer ignibus. Fallere. cuſtodes decipere. Vt leuis agatꝰ ſpiritus. ut ſenſim amantes ſpirent quum ad amicam acceſſum habent. agere eſt ſurſum ducere a pectoris profunditate: unde pro mori uſurpatum addendo animam. Seneca epiſtola. uigeſima ſexta. Quid egeris tũc apparebit quum animam ages. Reſerare. aperire. reꝓplerunq; in compoſito ſignat contrarium primitiui ut rego reregó: claudo recludo. Vel quum promittit ſubito: ſed perſida fallit. Eſt mihi nox multis euig. malis: hoc quod poeta hic dicit perquam duriſſimum eſt. Propertius elegiaꝛ. ii. Hic unus dolor eſt ex omnibus acer amanti: Speranti ſubito ſiqua puella negat. Quanta illum toto uerſant ſuſpiria lecto. Illius credo tũc ſonuiſſe pedem. nimium ex hoc amantis affectum indicat. Frangitur. flectitur: ut Nec lachrymas uictus dedit aut miſeratus amantem eſt. Tument. cauſam phyſicam ſcimus cur ocelli tumeſcant. Catullus. Flendo turgiduli tument ocelli. Faſtidia. quibus faſtidiis amantem nauſeas. & eſt nomen quaſi paſſiue poſitũ

Diſſimulet uiridi cortice tincta nucis.
Tollere tũc cura eſt albos a ſtirpe capillos:
Et faciem dempta pelle referre nouam.
At tu dum primi floret tibi temporis ætas:
Vtere nõ tardo labitꝰ illa pede. cto ẽ:
Seu maratũ torques: puero quæ gloria ui-
In ueteres eſto dura puella ſenes. [
Parce precor tenero: non illi ſontica cã eſt:
Sed nimius luteo corpora tingit amor.
Vel miſer abſenti mœſtas q̃ ſæpe querelas
Cõiicit: & lachrymis omnia plena madẽt.
Q uid me ſpnis ait: poterat cuſtodia uinci.
Ipſe dedit cupidis fallere poſſe deus.
Nota uenus furtiua mihi eſt: ut leuis agatꝰ.
Spiritus: ut nec dent oſcula rapta ſonum
Et poſſum media q̃is obrepere nocte:
Et ſtrepitu nullo clam reſerare fores.
Q uid ꝓſunt artes: miſeꝛ ſi ſpernit amãtẽ:
Et fugit ex ipſo ſæua puella toro:
Vel cum ꝓmittit ſubito: ſed perfida fallit:
Eſt mihi nox multis euigilanda malis.
Dũ mihi uẽturã fingo quodcũq; mouetꝰ:
Illius credo tunc ſonuiſſe pedes.
Deſiſtas lachrymare puer. nõ frãgitur illa:
Et tua iam fletu lumina feſſa tument.
Oderunt pholoe moneo faſtidia diui:
Neu prodeſt ſanctis thura dediſſe focis.
Hic maratus quõdã miſeros ludebat amã-
Neſcius ultorẽ poſt caput eẽ deũ (tes:
Sæpe etiã lachrymas fertur riſiſſe dolentis
Et cupidum ficta detinuiſſe mora.
Nunc omnis odit faſtus: nunc diſplicet illi:
Q uæcũq; oppoſita eſt ianua dura ſera.

Thura dediſſe. ſupplicaſſe. Neſcius ultorem poſt caput eſſe deum ſecundum hanc libidinoſorum ſententiam generalem: illa quoque tragici procedit: Sequitur ſuperbos uictor a tergo deus.

At te pœna manet. hæc eſt mulieris pœna ut ſenex effecta negligatur. Propertius elegiarum. iii. Excluſa iu q̄ uices faſtus patiare ſupbos: Et quæ feciſti facta quæraris anus. Sed ante oculos Ouidi⁹ de arte amandi. iii. poſuit dicens. Tempus erit quo tu quæ nunc excludis amantes: Frigida deſerta nocte iacebis humo. Nec tua frangetur nocturna ianua: rixa Sparſa nec inuenies limina mane roſis. Et Hora. li. car. ii. ad lydiam: Inuicem mœchos anus arrogátes flebis in ſolo leuis angiportu thracio bacchátе magis ſub iterlunia uēto. Quū tibi flagrás amor & libido quæ ſolet matres furiare equarum ſæuiet circa iecur ulceroſum non ſine quæſtu.

QVid mihi ſi fueras miſeros læſurus amántes. De puero comquerit q ſe neglexerit: Per diuos. i. deo⁹ teſtimōio perpetrata. Et ſi quis. hoc dicit q̄ſi iferēs illū ſolum eſſe perfidum: quibus uerbis eum ab amore alieno reuocet. Tacitis pe. lento. n. gradu ad uindictā ſui diuina ꝓcedit ira: tarditatēq̄ ſupplicii grauitate cōpēſat. Et tacitis pedib⁹: dixit ad opinionē antiqtatis. ná ut refert Porphyri⁹: dii pedes hre lanatos creditі ſūt: q̄ nōnunq̄ tarde punirēt pctōres. Hora. car. iii. Raro ātecedēte ſceleſtū deſeruit pede pœna claudo. Numina for. læ. ue. ſe. mutat ſnīam quā ſupra dixit. Ne iurare time. ueneris piuria uēti Irrita p terras: & freta ſúma ferāt. ſta ēt Proptius elegia⁹. ii. Nō ſp placidus piuros ridet amātes ſuppiter. Lucra petēs ha. pecuniæ cupiditate pue⁹ captū dicit a ſimili. ſecut⁹ é. n. lucrū ac arator & nauclerus: q labores oēs īmodicos: & aſprima ppetiunē īcōmoda: dūmō lucrū faciāt. Du⁹ op⁹ terræ: laborioſā ſignificat agricolationē. ná ſp ī ea qd é agēdū. Prætetea: ut prio re⁹ ruſtica⁹ ſcribit Varro. Quū primū terrā ruſtici arant: dñr ꝓſcidere: quū ite⁹: effrigere appellant: qm̄ prima aratiōe glebæ grādes ſolēt excitari. quū iterāt offringere uocāt. deide lirāt ſeu occāt: q̄ gen⁹ agricultura multa ſūt. Sidera cer. ſidera multa multis ſūt fidiſſima: & alia aliis: ut Cynoſura tyriis: helice graiis. Flaccus ī argonauticæ. i. Neue ī tyriis cynoſura carinis Certior: aut grais helice ſeruāda magris. Oīb⁹ āt nris gñalr īſpicit ſeptētrio. Manili⁹ li. aſtronomicō: Súma tenēt eius miſeris notiſſima nautis Signa p īmēſū cupidos ddu cere pōtū. Certa ergo. i. curſū ſuū dirigētia: ut Hor. car. ii. Neq̄ certa fulgēt ſidera nautis. Detrahet dec. deformidauit pulchritudinē. Vrent ſo. ca. q̄ppe ſol nimi⁹ aſpos & nigros capillos efficit. Vñ Hercules apd Proptiū elegia⁹. iiii. inqt ad nymphas. Terreat & lybico ſole puſta coma. Deteret. lædēdo īminuet. ē. n. deterere detrahere & diminuere. luu. ī umbricio: Atq̄ eadē cras Deterere exiguis aliqd Sæpe ſolēt auro multa ſubeē mala: ueri⁹ uero ē & certi⁹ certo. ná pp aurū: ut Phocyllides ſcribit: bellū raptuſq̄ neceſq̄: qd ei⁹ ē dolī apud mortales: ut quū oīum malo⁹ cā⁹ iniūgat: & uitā triſticia affligat: irreptū fuiſſe ꝓſtiterit. Diuitiis capt⁹. iratā Venerē dicit his q diuitias amori ꝓpōderāt. Quare Propti⁹ idignat⁹ elegia⁹. ii. exardet dicēs. Ergo munerib⁹ qs mercator amorē ſuppiter: īdigna merce puella pit. Aſpaq̄ ē illi difficiliſq̄ uen⁹. Sic ſupra: Et īfidis q̄ ſit acerba monet. Intorto uer. flagrū ſeu ſcutica ex má ītorta ſignificat. Ederet. ut mul. li. uer. me. tumulētо⁹ uitiū ē ut oīa publicēt ſecreta aī: cū nullam rōnē ī ſe hēant: & ignorēt īguinis & capitis q̄ ſint diſcrimia: q̄ ex cā ab eis occulta facile detorq̄nt. Hor. ī arte poetica. Et torq̄re mero quē ꝓſpexiſſe laborāt. An ſit amicitia dign⁹. Et ī carib⁹ ait: Arcanaq̄ fides ꝓdiga plucidior uitro. Li ba āt uerba ſine reſpcū ītelligit & a libero pre liber ra ⁹ deducit. q ut Val. Ma. ait li balitas quoq̄ ex ipo nūie nomē q̄ūtū ē. Perdef. dſtruere atq̄ uiolata abiicere. Cāpania ter. cāpania fertiliſſima eſt regio a quo ꝺnoīatiuū fit cāpāus minuſculū ſuo primitio una ſyllaba ut hiſpāia hiſpan⁹. ſ⁹ metri gra cāpāia

At te pœna manet. niſi deſinis eē ſuperba:
Quam cupies notis hunc reuocare diem.

ELEGIA NONA.

QVid mihi ſi fueras teneros læſurus amantes:
Fœdera per diuos clam uiolanda dabas.
Ah miſer: & ſi quis primo periuria celat:
Sera tamen tacitis pœna uenit pedibus.
Parcite cæleſtes: æquum eſt impune licere
Numina formoſis lædere ueſtra ſemel.
Lucra petens habili tauros adiungit aratro
Et durum terræ ruſticus urget opus.
Lucra petituras per freta patentia uentis
Ducunt inſtabiles ſidera certa rates.
Mūeribus meus ē captus puer: at deus illa
In cinerē & liqdas munera uertet aquas.
Iā mihi perſoluet pœnas: puluiſq̄ decorem
Detrahet: & uentis horrida facta coma.
Vretur facies: urentur ſole capilli:
Deteret inualidos & uia longa pedes.
Admonui quotiens auro ne pollue formam
Sæpe ſolent aūro multa ſubeſſe mala.
Diuitiis captus ſiquis uiolauit amorem:
Aſperaq̄ eſt illi difficiliſq̄ uenus.
Vre meū potius flāma caput: & pete ferro
Corpus: & intorto uerbere terga ſeca.
Nec tibi celanti fas ſit peccare: paranti
Sit deus occultos qui uetat eſſe dolos.
Ipſe deus tacito permiſit lene miniſtro
Ederet ut multo libera uerba mero.
Ipſe deus ſomno domitos emittere uocem
Iuſſit: & inuitos facta tegenda loqui.
Hæc ego dicebā: nūc me fleuiſſe loquentē
Nūc pudet ad teneros procubuiſſe pedes.
Tu mihi iurabas nullo te diuitis auri
Pondere: non gemmis uendere uelle fidē.
Non tibi ſi preciū cāpania terra daretur:

Non tibi ſit bacchi cura phalernus ager.
Illis eriperes uerbis mihi ſidera cœli
Lucere: & puras fluminis eſſe uias.
Quin etiã flebas: at non ego fallere doctus
Tergebã humentes credulus uſq; genas.
Quid facerẽ niſi & ipſe foresí amore puel-
Sed precor exẽplo ſit leuis illa tuo. læ:
O quotiens uerbis ne quiſq̃ conſcius eſſet:
Ipſe comes multa lumina nocte tulí.
Sæpe inſperanti uenit tibi munere noſtro:
Sed latuit clauſas poſt adoperta fores.
Tum miſer interii ſtulte confiſus amarí.
Nã poterã ad laqueos cautior eſſe tuos:
Quin ẽt attonita laudes tibi mẽte canebã:
Et me nunc noſtrí pieridumq; pudet.
Illa uelím rapida uulcanus carmina flãma
Torreat: & liquida deleat amnis aqua.
Tu ꝓcul hinc abſis: cuí formã uẽdere cura ẽ
Et precium plena grande referre manu.
At tu q puer̃ donis corrũpere es auſus:
Rideat aſſiduís uxor inulta dolís.
Et cum furtiuo iuuenem laſſauerit uſu:
Tecum interpoſita languida ueſte cubet.
Sint externa tuo ſemper ueſtigia lecto.
Et pateat cupidís ſemper aperta domus.
Nec laſciua ſoror dicatur plura bibiſſe.
Pocula: q̃ plures emeruiſſe uiros.
Illam ſæpe ferãt conuiuia ducere baccho.
Dum rota luciferí prouocet orta diem.
Illa queat nullã melius conſumere noctem
Atq; operum uarias diſpoſuiſſe uices.
At tua perdidicit: nec tu ſtultiſſime ſentís:
Cũ tibí non ſolita corpus ab arte mouet.
Tu ne putes illam pro te diſponere crines:
Aut tenues denſo pectere dente comas.
Illa hæc perſuadet facies: auroq; lacertos.
Vinciat: & tyrio prodeat apta ſinu.
Nõ tibi ſed iuuenì cuidã uult bella uideri:
Deuoueat ꝓ quo rẽq; domũq; tuã. (gra.
Nõ facit hoc uitio: ſed corpora fœda poda
Et ſenís amplexus culta puella fugit.
Huic tñ accubuit nr̃ puer: hũc ego credam
Cũ trucibus uenerem iungere poſſe feris.
Blãditiaſne meas aliís tu uẽdere es auſus:
Tu ne aliís demens oſcula ferre mea:
Tũ flebis cũ me uictũ puer alter habebit:

ꝓ capana ponit̃ uſurpatiue. Ager pha. phalernũ mõs ẽ cãpaniæ iuxta puteolos: ubi uinũ optimũ naſcit̃: q̃ propter cura Bacchi eẽ dicit̃ q uitis ſator fuit. Eripe res. q̃ſi ĩuitũ cogeres: ut ita tibí crederẽ. Puras flumĩ nis eẽ uias. flun ĩa naturaliter lutulẽta ſũt ſi rapide fluant: tũ qa fabulũ deuoluũt: tũ ꝙ ĩ ea domoꝝ purgam̃ta & cloacaꝝ ſordes ĩmittũt̃. Alii legũt fulmĩs. fulmẽ .n. dũ exprimit̃ luctatõe uẽtoꝝ ſcĩdit aera: & uias nõ puras agit. In amo. pu. aq̃ illuderis. & Marathũ ui det̃ ſignificare: de quo in elegia ad Pholoem meminit

O quotiẽs. picula ſua obiicit: q̃ ipſe prompte adiit: dũ eũ ad puellã euntẽ comitat̃. Munere. officio.

Latuit. iõ latuit ne a me agnoſceret̃. Attoni. nimia cupiditate canẽdi. At tu q pu. dira ẽ ĩprecatio ĩ puerí corruptorẽ. Dolis. furtiuis cõcubitib⁹. Laſſauerit uſu. aſſiduo coitus uſu p cluniũ excuſſionẽ defatigauerit. uſum. n. aſſidue in libidine clunopalí uocãt q̃ luue. ait. Et laſſata uiris nec dũ ſatiata receſſit. Interpoſita ueſte. ſeu ſtratũ capit ſeu culcitrã. ſenſus eſt ꝙ mulier inter ſe & uiꝝ q̃ſi irata ueſtẽ interponat neſe tãgat. Externa. aliena adulteritia. Cupidis. cupide intrare cũ uxore cupiẽtibus. Nec la. ſo. nõ uxorẽ tãtũmõ uult iſti⁹ corruptoris eẽ ĩpudicã: ſed ei⁹ ẽt ſororẽ: ut q̃ſtũ meretriciũ faciat ĩprecat̃ eẽ uulgati corpis.

Plura bibiſſe po. aut toto uitæ ſpacio plures cyatos bibiſſe: aut nocte illa atq; die: quaſi ꝙ uinoſior ſit ĩferat. Quã plu. emeru. ui. ſenſus eſt: non plures ad q̃ſtũ ſui corpis accepiſſe uiros q̃ cyathos uini biberit: & emeruiſſe dixit: quoniã ꝓſtitutæ dicunt̃ meretrices a merẽdo: unñ & ſcorta meritoria uocant̃. & notãda eſt locutio nõ plura bibiſſe pocula q̃ emeruiſſe plures uiros. Dũ rota luciferi ꝓuocet orta die. ſignificat per hoc laſſiuã puellã ab occidẽte ſole ad alteꝝ ſolẽ orientẽ cõuiuiũ ꝓtrahere. Varias ui. ope. exercitationum uariã actionẽ aut fututionũ uariatos uſus. de quibus Oui. ĩ calce uoluminis: q̃d de arte amãdi cõpoſuit elegãter meditat⁹ẽ. Tua per. adulteria. ſ. didicit. Nãq; ut facin⁹ adulteri celet quũ debita Veneris munera coniunx exigit ipa clunes q̃dẽ mouet: ſed nõ mutuo coit⁹ appetitu: quẽadmodũ ĩter caros cõiuges conuenit. Ab arte nõ ſolita. olĩ q̃dẽ nõ ſolita. & arte ĩquit. i. apta mobilitate corpis ad cõcubitũ ita q̃dẽ ut ſuũ cũ amatore celet adulteriũ. Dẽſo dẽ. a pte totũ p ꝑiphraſim pectinẽ dicit: q ꝙ dẽticulos minutiſſimos ẽ ĩſectus. Bella. formoſa pulchra. bon⁹ & dimĩutiuũ bell⁹ elegãtẽ ſignificat. Prop. elegiaꝝ. ii. At ſi cæruleo q̃dã ſua ipa phucho tinxit. Iccirco cærula forma bõa ẽ. i. pulchra.

Deuoueat. i. deuouẽdo cõſumet: uel cũ depcatione execret. Nõ fa. hoc ui. ut acerbi⁹ inimicũ corruptorẽ pueri uituperet: dicit cõiugẽ ei⁹ nõ ſuopte ĩgenii uitio ad ulterã eẽ: ſed ipi⁹ culpa. fœtet. n. & ſenio & podagris q odor uxori maxĩe ẽ odio: q̃re Catull⁹ amicũ de Riuali podagroſo conſulẽs dixit: Nã quotiẽs futuit totiẽs ulciſcit̃ ãbos. Illã affligit odore: ipe perit podagra. Corpa fœ. po. fœdata intelligit corpa pp unguẽta: quib⁹ podagrico dolori medent̃. Culta puel. ergo ſene ĩdigna hoíe. Huic. uetulo. quẽ cõiũx tenera fugit: & ẽ admiratiue ꝓ platũ. Iũgere uenerẽ. libidis op⁹ pfice re. Cũ tru. fe. ſane ut rẽ pene ĩpoſſibilẽ dret: addidit trucib⁹. nã feraꝝ quædã cicures ſunt. hoc aũt aſpius ẽ illo Virgiliano. Iũgent̃ iã griphes eqs. & eſt uehemẽti⁹ illo Horatiano. Sed pri⁹ appulis iunget̃ caprea lupis.

Et geret in gremio regna ſuperba.i.domino.nãq; amicæ uocantur dominæ: & eaꝝ obſequium regnũ ſeu ſperiũ: q̃ſi amatores amãtis ſubditi ſint iure ſeruitutis. Hora. car. iiii. Nõ ſum qualis erã bonæ ſub regno cinarę: deſine dulciũ mater ſæua cupidinũ circa luſtra decem flectere mollibus iam durum imperiis. Hãc tibi fallaci. proſeuche eſt ad Venerem: ut amatori ſuo gratæ mentis indicium exhibeat. hoc uero ſciet ſi puero ipſi cuius amore impotente Tibullus languit: ſe duram & inexorabilem in alias præbuerit.

QVis fuit horrẽdos primus q̃ ptulit enſes. Iouis ætatẽ ſperantis uituperat: ſub cuius ſperio tũ enſes fabrefacti ſunt: tũ lœti diuerſitas orta ẽ. q̃ cœpta occaſione aureũ Saturni ſæculum miro p̃conio extollit. Tibullũ q̃dẽ Meſſalla expedito exercitu in arupinos & hipigas ſequi caſtra cogebat. Lucretius autem . li. v. ait. Aeris uſus prius fuit cognit⁹ q̃ ferri: q̃ ferrum idæi dactyli reppererunt.

Quã ferus & ue. fer. il. fu. ferus eſt q̃ durioris ẽ uitæ & animi crudelioris: ferreus uero durus & ĩmitis q̃ſi intractabilis. a ferro: q̃ nihil ín ſe p̃ter duriciẽ hẽt. Breuior. p̃cipitatior. ſ. ante diẽ. In ſæuas fe. ab icut ſu truculẽtoꝝ aĩaliũ tutelæ hoíum gr̃a: & ſæuas addidit: ut cãm augeſceret: ut ſupra cũ trucib⁹ feris. Diuitis auri. diuitis. i. p̃cioſi hoíes diuites efficiẽtis. Sic ſupra. Tũc mihi iurabas nullo tibi diuitis auri. Fagi nus ſcyphus. ſcyphus uel ciphus uas Herculis fuit potoriũ: ſicut in. iii. ſaturnaliũ legim⁹. hoc in ſacris ueteres uſi ſũt & in cõuiuiis. Hora. car. i. Natis in uſum lætitiæ ciphis: de quo uaſe q̃dã inter nr̃itpis hoíes lr̃atos ſane doct⁹ uult Virgilium intellexiſſe. vii. ænei. Hoc pr̃ anchiſes cipho libabat ad aras: cũ auro libabat a Marone ſcriptũ eſt. nã prima ciphi ubiq; breuis ẽ. Nõ uallus erat. uallus uſurpatiue dictũ a maſculino gñe: cũ uallũ dicaẽ: ſed ab eo q̃ efficit id q̃ efficiẽ intelligit: Nẽpe ex uallis hoc ẽ palis uallũ fit: quo caſtra muniunt. uulg⁹ palificatã uocat. Varias dux gregis iter oues. aut uarias q̃m eaꝝ q̃dã cãdidæ ſunt: aliæ nigræ: aut diuerſi gñis aĩalia ſub ouis uocabulo cõprehẽdit. fuiſſe ãt caſam & pecori & paſtori cõem: cũ Stati⁹ thebaidos primo dixerit. Et pecori cõe ſolũ. Iuu. aptius oñdit ſatyra. ii. Et pecus & dominos cõmuni claudere umbra. Foret. de præterito uſus eſt foret: ut Virgilium Serui. li. viii. annotauit. Quiq; a ſtirpe fores geminis cõiunctus atridis. Cæteꝝ ẽ optantis oratio. Triſtia. deteſtabilia. Corde micãte. ex tubaꝝ clãgoribus cor trepidat: abeo ut plerunq; timidis fluxũ uentris afferat. Iuuena. Saty. xiiii. A trepido ſoluunt tibi cornua uentrẽ. Cum litu⁹ audita. E priſco ſtipite. e ligneꝝ truncis: ut antíquoꝝ in religiõe fuit cõſuetudo Aui. auum pro tota maioꝝ ſuorũ ſerie poſuit. Veteres ſedes. antiquas ædes ſuæ ſtirpis. Tũ melius tenuere fidẽ quũ paupere cultu Stabat in exigua ligneus æde deus. ſenſus eſt cum fictiles fuerunt imagines deoꝝ: tum ipſi magis fideles habiti ſunt: ut in humanis rebus. Iuuena. ſatyra. xi. his monuit nos. Hãc reb⁹ latiis curam præſtare ſolebat Fictilis: & nullo uiolat⁹ Iuppiter auro. Propertius elegiarum. iiii. Fictilib⁹ creuere deis hic maxima regna: Nec fuit opprobrio facta ſine arte caſa: Seneca epiſtola trigeſima libri quarti. Exurge & tequoq; dignum finge deo: finges autem non auro aut argẽto. nõ poteſt ex hac materia a magno deo exprimi ſimilis. cogitã illos cũ propitii eſſent fictiles fuiſſe. Voti cõpos. uictor. dr̃. n. uoti cõpos qui ex ſententia animi deſideratã rem obtinuit. Purum fauũ . i. ſine fæce. fauus uocantur cæreæ tabellæ: in quarum cellulis apes mel recondunt. & hunc in altaria allatum fuiſſe diis acceptiſſimum refert Varro rerum ruſticarum. iii. E plena myſtica porcus hara. hara porcorum eſt ſtabulum quæ eadem corripit primam: quam aſpirat Virgilius in priapeis: Ceditur e tepida uictima porcus hara: eſt autem porcus græcum uocabulum. Sed ut Varro refert ruſticarum rerum. ii. antiquitate obſeruatum: quod uocant Hic etiam ſus uocatur: quia eodem teſte græce dicitur: ſed olim

Et geret in gremio regna ſuperba tuo.
At tua tũ me pœna iuuet: ueneriq; merenti
Fixa notet caſus aurea palma meos.
Hanc tibi fallaci reſolutus amore tibullus
Dedicat: & grata ſis dea menta rogat.

ELEGIA DECIMA.

QVis fuit horrendos primus qui protulit enſes.
Quam ferus, & uere ferreus ille fuit.
Tũc cædes hoíum genẽri: tũc prælia nata:
Tunc breuior diræ mortis aperta uia eſt.
At nihil ille miſer meruit: nos ad mala nr̃a
Vertimus ín ſæuas quod dedit ille feras.
Díuitis hoc uitiũ eſt auri: nec bella fuerũt:
Faginus aſtabat cui ſcyph⁹ ante dapes.
Nõ arces nõ uallus erat, ſomnũq; petebat
Securus uarias dux gregis ínter oues.
Tũc mihi uita foret: uulgi nec triſtia noſſẽ
Arma nec audiſſem corde micante tubã:
Nũc ad bella trahor, & iã q̃s forſitan hoſtis
Hæſura ín noſtro tela gerit latere.
Sed patrii ſeruate lares: aluiſtis & idem.
Curſarem ueſtros cum tener ante pedes.
Neu pudeat priſco uos eſſe e ſtípite factos:
Sic ueteres ſedes incoluiſtis aui.
Tũc melius tenuere fidẽ: cũ paupere cultu
Stabat ín exigua ligneus æde deus.
Hic placatus erat ſeu quis libauerat uuam:
Seu dederat ſanctæ ſpicea ſerta comæ.
Atq; aliquis uoti cõpos liba ipſa ferebat:
Poſtq; comes purum filia parua fauum.
At nobis ærata lares depellite tela.
Hoſtiaq; e plena myſtica porcus hara.

uocabatur quod est immolare. sacri enim instituti initium a Suillo gñe cœptũ esse & græcoꝝ & latinoꝝ obseruatões docẽt. unde Ouid. metamor. ultio ex Pythagoræ sententia scribit. Et prima putatur Hostia sus meruisse mori: quia semina pando Eruerit rostro spemq; interceperit anni. Notandum sane obseruatum fuisse: ut diebus natalitiis non immolaretur hostia. Nã ut Varro ait: indignum uisum est aliis lucem adimere die quo ipsi acceperunt. Pura ueste. sacerdotalem tunicam intelligit & candidã & sine sordib⁹. Canistra: canistrum uas uimineum est: græci uocant nos canistrũ: & p diminutionẽ canistellũ. Marte fauente. secundo prælio uictoribꝰ semper mars fauet. Et ĩ mẽsa pĩgere castra mero. morez militãtiũ exprimit: qui domũ reuersi narrãt sua circũstãtibus facinora faciẽdo signum ut gladiolo aut cyatho: ut ante oculos audiẽtiũ res ipsa de qua sermo est: uideat existere. Ouidi⁹ in Heroidibus. Pĩgit & exiguo pgama celsa mero. Quis furor est. sermo increpatorius ex dolore ꝓficiscẽs. Lucanus. Quis furor o ciues.

Clam uenit. subrepit. n. nõ ĩtellecta senectus. Infra. in inferno. Nã sedes ĩfernoꝝ ẽ infra terrã ut poetæ sentiũt. Nauita. charon. quẽ Fulgentius in editione phy sica sup. xii. uirgilianos codices ĩterpꝛtat q̃si .i. tps. Errat. Cẽtũ errant annos aĩæ quaꝝ corpora iacẽt inhumata: & hoc sentit antiqtas.

Ad. apud luxra. Calidã aquã. ut per allutionem squaloꝛẽ deponat. Pigra. at q cito uenit: sed pigra a cõsequẽti: q̃ pigros & delũbes hoies reddat. Casa. gurgustiũ. antiq a cauãdo casam uocarũt: nẽpe cauatas rupes inhabitabãt. Facta tẽporis prisci. Horatiꝰ in poetica. Laudator tẽporis acti. de sene inquit. nã semp senes laudant præteritos: præsentes despiciũt annos.

Testa paterna. testa uegetẽ significat a tegẽdo: & ẽ uinariũ doliũ: Paterna uero ait in quã pater uinũ infuderat nouũ ut a filio uetus exhauriret. Bidẽs. est ferramenti genus rusticani duobus dentibus utrinq; ꝓmittẽtibus. Ouidius fastoꝝ. iiii. Sarcula nunc durusq; bidens & uomer aduncus Ruris opes uigeant: inquinet arma situs. Bella ueneris calent: Vt Onon in uenerẽ segnes nocturnaq; bella. & calẽt dixit quoniã Bacchus & Ceres libidinis incitamenta sunt. nã & male sobriꝰ supra posuit: cum e luco ipso ubi sacrã rem fecerat domũ iter uorteret. Dementes manus: q̃ ĩ colluctatione cũ amica capillos illius fregerit: & genas contuderit.

Lapis. immobilis ut lapis. Ferrum: inexorabilis inflexibilis: hoc est affectibus humanis carens: ut lapis & ferrũ. Quater. pro perfecte respectu numeri dicitur. Quo tenera irato flere puella potest. Signum est immensi amoris cum puella ipsa lachrymas effundat: q̃ iratum sibi amatorculum sentiat: hoc autẽ ab ea fit ut ſteniuolum reddat. Is gerat scutumq;. su. i. stipendium facit. nam nulla fides pietasq; uiris qui castra sequuntur. sudis genus est teli militaris secundum ueteres. Properpertius elegiarum. iiii. Nec rudis infestis miles radiabat in armis Miscebant usta prælia nuda sudæ. & est paxillus igni retorridus. Virgilius: Sudibusue præustis. Pax alma. epitheton pacis. Sylius xi. Pax optima rerum Quas homini nouisse datum ẽ pax una triumphis innumeris potior: pax custodire salutem: Et ciues seruare potens. Huius simulacrum effingebatur manu spicam gerens: ideo alma. nam pacis tempore agriculturæ florent. unde illi spicæ & poma & huiusmodi reliqua offerebantur. Candidus sinus. fingũt poetæ pacem esse alis albissimis & uultu: ideo sinus candidus. Calphurnius in prima ægloga: Candida pax aderit: nec solum candida uultu.

Hũc pura cũm ueste sequr. mytroq; canistra
Vincta gerã: myrto uictꝰ & ipse caput:
Sic placeam uobis: alius sit fortis in armis.
Sternat & aduersos marte fauente duces.
Vt mihi potanti possit sua dicere facta.
Miles. & in mensa pingere castra mero
Quis furor ẽ atrã bellis accersere mortem.
Imminat. & tacito clam uenit illa pede.
Nõ seges ẽ infra: nõ uinea culta: sed audax.
Cerberus. & stygiæ nauita puppis aquæ.
Illic percussisq; genis: ustoq; capillo.
Errat ad obscuros pallida turba lacus.
Quã ponus laudãdus hic ẽ. quẽ ꝑple parta.
Occupat in parua pigra senecta casa.
Ipse suas sectatur oues: at filius agnos.
Et calidam fesso comparat uxor aquam:
Sic ego sim: liceatq; caput cãdescere canis.
Temporis & prisci facta referre senem.
Interea pax arua cola: pax candida primum
Duxit araturos sub inga curua boues.
Pax aluit uires: & succos condidit uuæ.
Funderet ut nato testa paterna merum.
Pace bidens uomerq; uigent: at tristia duri.
Militis in tenebris occupat arma situs.
Rusticus e lucoq; uehit male sobrius ipso.
Vxorẽ plaustro: ꝓgenieq; domũ. los
Sed ueneris tunc bella calẽt: scissosq; capil-
Fœmina per fractas cõqueriturq; fores:
Flet teneras subtusa gẽas: sed uictor & ipse
Flet sibi dementes tam ualuisse manus:
At lascius amor rixe mala uerba ministrat:
Inter & iratum lentus utrunq; sedet.
Ah lapis est: ferũq; suã quicunq; puellam.
Verberat: e cælo diripit ille deos.
Sit satis e mẽbris tenuẽ præscindere uestẽ:
Sit satis ornatas dissoluisse comas.
Sit lachrymas mouisse satis: q̃ter ille btuns.
Quo tenera irato flere puella potest.
Sed manibus qui seuꝰ erit: scutũq; sudeq;
Is gerat: & miti sit procul a uenere.
At nobis pax alma ueni: spicamq; teneto:
Perfluat & pomis candidus ante sinus.

Bernardini Veronensis Poetæ in elegias Albii Tibulli secundum commentarium incipit.

Quis adest ualeat: fruges lustramus & agros. Hic secūdus liber incipit. Diuidit.n. totū hoc opusculū in quattuor: ut diximus: libellos: quoꝝ primus maximus est: hoc in loco lustrum celebrat: & ruresté uitá sūmopere cōmēdat. Sed Cato in libro de agricultura ostendit solitaurilia cōsuescens diuis circūagi: & ponit quibus uerbis utebat antiquitas in pcatōe. id uolumē qm̄ Veneriis dū hāc meditationē sequor: imprimit: quæ ille ibi cōmemorat legēda curiosis relinquo: breuitate quidē maxime delector. Insuper quoq; de lustrā di ritu multa supius exposita sunt. uidet aūt sacrificia pro asseruatōe frugū facere: quasi dimissa expeditione militiæ possit sine fastidio agros colere. nā ut Cato ait ille fuerat maxime laudatus: qui bonus dictus colon⁹ eēt. Plinius refert Romulū aruoꝝ sacerdotes instituisse & se. xii. frēm appellasse. Hos deos pcipue nouit rusticitas Sæiā deā a serēdo: ac segestā a segetib⁹: Fortunam caluā: cui sarris torrēdi ferias Numa istituit. Termios agroꝝ & lares. Tria tpa obseruarūt frugib⁹ periculosa pp qđ feriæ festiq; sunt instituti. Floralia. iiii. calendas maii anno urbis. cccccxii. ex oraculo sybillæ ut oia bñ florescerent. Rubigalia Numa instituit. xi. regni sui anno: quæ Plinius refert sua tēpestate acta. vii. calē. maii. Rubigo. n. quæ est scabies: seu uitiū in culmo nascens tūc tpis occupat segetes. Vinalia. ix. calē. martii. p degustādis uinis istituta. E tuis cornib⁹: rō physica est cur Bacch⁹ in uirgūculæ spē pīgat cū corniculis. nā nimio uino hoīes truces fiūt: uñ .i. furere & insanire Bacchus dr: q aūt ait: uua pēdeat: prælargā denūciat futuræ uīdemiæ ubertatē. Luce sacra reqescat humus: festis diebus colēdi dei sunt ex pōtificū libris. Iō i. ut ait Virg. In primis uenerare deos.

Graue op⁹: sic supra. Et durum terræ rusticus urget opus. Suspenso uomere: applicato parieti aut trabi ne scabiē cōtrahat. Iugis: uinculis. ē. n. iugū quo boues adiuicē arctant: & est lignū quo textores telā conuoluūt. Oui. metamor. vi. Tela iugo ē iūcta. Nunc ad p. de. Iuli⁹ autor ē sacerdotes ambaruales coronare solitos spicis & frugiferis ramusculis boues ad' pīsepia pabulātes: quibus in uilicatione usi eēnt. Opata deo: sēnsus est oēs sacrificēt: nāq; operor est rē diuinā facio. Proptius elegiaꝝ. ii. Cynthia iā noctes est opata decē.

Lanificā pēsis īposuisse manū: ab antecedēti cōsequntia ītelligit. primo. n. filatrices manū stamini applicāt: deinde deducēdo filāt: sed lanificā dixit manū: ut breui duo cōplecterēt. nā & carminare & filare mulieꝝ fuit qđ ostēdit Oui. metamor. iiii. de minei filiabus lanificiū exercētib⁹. Aut ducūt lanas aut stamina pollice uersant. Cui tulit hesterna gaudia nocte uenus. supra diximus fuisse procul ab religione pollutum hominē accedere ad rem diuinam. Casta placēt superis: ex lege religionis sumptum est: quam Cicero in libro de legibus recitat: ubi ita scriptum constat: Ad diuos adeunto castæ. Castæ autem accipitur animo uidelicet in quo sunt omnia: nec tamen tollit castimoniam corporis: sed quum animus multo præstet corpori: etiam obseruatur ut casta corpora sacris adhibeantur. Pura cum ueste uenite: ut supra. Hac pura cum ueste sequar. Festus enim scribit sacerdotes ad sacrificium pura habuisse uestimenta. i. non obsita: nō fulgurata: non funesta: non maculam habentia. Et manibus puris sumite fontis aquam: religio sacrificii apud antiquitatem exigebat ut ante sacrū sacrificulus manus abluerēt: a quo facto delubrum putant deriuatum. hauriebat enim sacrificaturus aquā de flumine currenti. Virgilius octauo. Vndam de flumine palmis. Sustulit. hoc ideo obseruatum dixit Seruius quando superius sacrificabatur: uel propterea quod nox etiam solo somno polluere credita est. Propertius elegiaꝝ. iii. Ac primū pura somnum tibi discute lympha. Vt enim Cicero in prædicto loco dixit corporis peccata tolluntur uel aspersione aquæ: uel dieꝝ numero. Puris ergo pro expurgatis a sceleꝝ macula dictum est: ut Hora. car. iii. Immunis aram si tetigit manus non sumptuosa blandior hostia. Agnus sacer: dicendo sacer illud intelligit quod sit purus ad sacrificium ut immoletur: nanq; ut refert Varro rerum rusticarum. ii. agni ad quatuor menses a mammis ubi nati sunt non disiunguntur: hædi tres: porci duos: e quibus quoniam puri sunt ad immolationem sacres appellarunt. Plautus. Quanti sunt porci sacres. Victa comas olea. synecdochicos: olea ē arbor palladia pacē significās: & illius ībecillitatē a quo pfertur græci dicūt & oleum. enim est misericordia unde olea. Agrestes: pastores agricoles.

Liber secundus. De agri lustratione.

Vis qs adest uale-
at: fruges lustra-
mus & agros:
Ritus ut a prisco
tradit⁹ extat auo.
Bacche uenī: dul-
cisq; tuis e corni-
bus uua
Pendeat: & spicis
tempora cinge ceres.
Luce sacra reqescat humus: reqescat arator
Et graue suspenso uomere cesset opus.
Soluite uicla iugis: nūc ad præsepia debent
Plena coronato stare boues capite.
Omnia sint operata deo: non audeat ulla
Lanificā pēsis īposuisse manū. Caris
Vos quoq; abesse ,pculiubeo: discedite ab
Cui tulit hesterna gaudia nocte uen⁹.
Casta placēt superis: pura cūueste uenite:
Et manibus puris sumite fontis aquam.
Cernite fulgētes ut eat sacer agnus ad aras
Vinctaq; post olea cādida turba comas.
Dii prīi purgam⁹ agros: purgam⁹ agrestes

Pellite ma.i. auertite mala. in antiquitatib⁹ ſcriptū ē auertuncaſſint ꝓ auertūcent & auertant. Fallacib⁹ her. aut herbas obruentes ſegetē in agris: q̄les ſunt lolium: lapa: tribulus cardinis herba alba panico ſimilis. & oīum ſatorum uitium orobanche erraticum feſtuca egilops ſecuri daca q̄ palagmon. Aut ipſaꝫ ſegetem intelligit: q̄ ſine fruge calamos educat: & fallat agricolaꝫ ſpem. Et eludat meſſem dicit ad orationē alludēdo quā habuerunt oli in purgatiōe luſtrali. Nam Cato priſcus ea cōmemorans ita ait: Vtiq; tu fruges frumenta: uíne ta uirgultaq; grādire beneq; euenire ſinas: paſtores paſcuaq; ſalua ſeruaſſis. Nec timeat celeres tardior agna lupos: hoc eſt q d' ait Horatius carminū. iii. Inter audaces lupus erret agnos. Grādia ligna. aut magnos trūcos & arbores: aut ad copiā reſpicit: ut Horati⁹ primo. Ligna ſup foco large reponēs. Turbaq; uer. ſa. bo. ſi. co. Lu. & ex uir. extru. ar. ca. Satyri colōt. aut ꝓ hoc uult itelligi oīum ſilueſtriū deoꝝ formas: quas ex uirgultis uernas cōfecturos dicit: aut Bacchi tantū effigiē ſeu ſimulacruꝫ: q ruris deus eſt & ſatyroꝝ ductor. Vnde Catullus cū thyaſo ſatyroꝝ. Aut certe Priapi imaginē intelligit: q ſatyr⁹ eſt: & ſignū eius ſatyricū: ut in priapeis diximus. Sed quoquo mō uerſum interptemur hoc ait: uernalē turbā extructurā eē ꝓ itercolūnia caſarum formas ex uirgis ad ueros deoꝝ uultus circū q̄s ipſa ludet. Virgi. georgi. ii. Oſcylla ex alta ſuſpendunt mollia pinu. Bona ergo ſigna ſi ad priapū referas: acci pe ubertatē ſignificantia. Ná ꝑter multas quas rettulit Serui⁹ de oſcyllis opiniones: illud quoq; ab eo dictum meminimus oſcylla eſſe mēbra uirilia deflumineis iūcis facta: q̄ ſuſpendebant' ꝓ intercolūnia: ita ut ī ea homines acceptis clauſis pſonis ipingerent: & ea ore cille rent. i. mouerēt ad riſum populo cōmouēdū. Et q̄rit' cur ludet poeta dixit. & eſt hypalage ꝓ extruet bona ſigna ante caſas: & ludet. Viden. appocope eſt ꝓ uíndes ne: & ultima ſemp corripit'. repētinū aūt qd ſignat ut Catullus: Viden ut pniciter exiluere. ergo q̄ſi repētinū ſpectaculū fuerit uiden ait. Fibra. fibrā ꝓ iterane is ponit: quoꝝ īſpectiōe deoꝝ mēs ꝓdit'. Lucan⁹ primo: Atq; irā ſupeꝝ raptis q̄ſiuit in extis. Sūt. n. fibræ extrēa iocinoꝝ a fibro: ut ait Feſt⁹. Eſt. n. fiber gen⁹ ueſpæ ícitatiſſimū q̄ drupedib⁹: quo noīe extrēæ fluminū oræ appellant': & fimbrias ueſtimentoꝝ dicim⁹. Fumoſos pha. quoniā de uino intelligit maſculino genere ꝓtulit in plurali. nanq; ſingulare neutrum eſt: & locum nota. Fumoſos. auſteros uult accipi. Perſius: In domitū q̄ deſpumare phalernū Sufficiat. ideo ſatyrus aquinas ad naturā eius rettulit dicens: Cū pulmo phalerno arderet. Seruius enim ſcribit phalernū aqua domari uix poſſe. tria eius ſunt genera: auſterū: dulce: & tenue. Veteris cōſulis: ex hoc uini uetuſtas noſcitur in celario reconditi. mos enim fuit ut annos a cōſulibus denominarēt: hoc in Horatio & Lucano ſæpius plegitur. Et chio ſol. uin. cado. Ideo ſoluite q̄ lagœnas ſuas antiqui operimento operiebāt cū pice ac gypſo illito. Hora. car. iii. Hic dies anno redeunte Feſtus corticem aſtrictum pice dimouebit amphoræ fūmū bibere inſtitute cōſule tullo. Chio aūt cado. i. amphoræ plenæ uino chio: q d' cōſtat eſſe optimum: Plautus in gurgulione: quaſi tu lagœnā dicas ubi uinū chium ſolet eē. cadus enim eſt œnophoꝝ. Vir. Vina bonus q̄ deinde cadis onerarat aceſtes. Madere. ebrium eſſe. unde madidi ebrii. Male fer. pe. er. errātes. ſ. quātū ad ſaltationē. Virg. Tum motus incōpoſitos. i. īplicitos: aut male errātes nimietate uini: cū nec pes nec caput ſuū facit officiū. Dicet. inuocet. Gentis aquitanæ. uerba ſunt Tibulli ſacrificantis in honorē Meſſallæ. Celeber triūphis. ſic ſupra. Hunc fors aquitanas poſſet q frangere gentes. Ades gloria magna intonſis: hic intōſis nō placet intelligere romanā iuuentutē. q̄ niſi ad. xl. annū pueriſſet tondi nouacula nō poterat: ut A. Gellius li. iii. noctiū atticaꝝ teſtis ē: quē morē Iuue. ſecut⁹ ait. Nam ſergiolus iā radere guttur Cœperat. ſed intōſis ſenib⁹ grauioribꝫ in repu. qui ea fuerunt ſeueritate: ut nullā de corpore curā haberent: intenti tātiſper publico bono. Horatius carmi. ii. ait. Non ita Romuli perſcriptū & intonſi Catonis auſpiciis ueterūq; norma. Nam & in primo eiuſdē operis dixerat: Hunc & íncōptis curiū capillis utilē bello tulit: & camillum ſæua pauptas. Et Iuuena. ſatyraꝫ quinto: Et credā dignū barba dignūq; capillis maioꝝ. Sed quanq̄ Teren. in hæautōtumerumenon ſenes tōderi faciat: tamē ut Varro refert reruꝫ ruſticaꝝ ſecundo: olim tonſores non fuiſſe ſignificant antiquoꝝ ſtatuæ: q̄ pleræq; habent capillum & barbā magnā. Nā dicunt tonſores in italiam primum ueniſſe ex ſicilia. P. R. conſ: an. cccliiii. ut ſcriptum in pnblico ardeæ litteris extat: eoſq; adduxiſſe Publicum ticinium Alenam. Alii putāt intonſis triumphis: quos de uictoria pānonū hūit intelligi q ſunt comati. Cælitibus agricolis: cōtradictio eſt. nā ſi cælicolæ non ergo agricolæ. & ecōtra. Sed cælicolis dixit ꝓ eis qbus datū eſt epulis diuoꝝ accūbere. & ſuperoꝝ intereſſe cōſiliis quales ſūt Satyri: Fauni: Pomona: Vertūnus: Sed hi ut fabulant' poetæ: ſūt turba minor: & ſeniones uocant'

Vos mala de noſtris pellite límitibus.
Neu ſeges eludat meſſē fallacibus herbis:
Neu timeat celeres tardior agna lupos.
Tunc nítidus plenís cōfiſus ruſtícus agris
Ingerat ardentí grandía lígna foco:
Turbaq; uernaꝫ ſatyrí bona ſígna coloni
Ludet: & ex uírgis extruet arte caſas.
Euentura precor: uiden' ut fœlícibus extís
Significet placídos nuncia fibra deos.
Nunc mihí fumoſos ueteris pferte phaler⁄
Cōſulís: & chío ſoluite uícla cado. ⁄nos
Vina díē celebrent: non feſta luce madere
Eſt rubor: errantes & male ferre pedes.
Sed bñ meſſallā ſua qſq; ad pocula dícat:
Nomen & abſentís ſíngula uerba ſonent.
Gentís aquítanæ celeber meſſalla triūphis:
Et magna íntonſís gloria uíctor ades.
Huc ades: aſpiraq; mihí dū carmíe noſtro
Reddítur agrícolís gratía cælítibus.
Rura cano: ruríſq; deos; hís uita magrís

Querna glande, qua eum primi homines uescerent Ceres eam mutauit arista. a quercus fit q̄nus querceus & quercetum. Tigillis cō. i. apte ordinatis trabibus. Tignum ē trabs: qua uarie dispositā domꝰ extruit: a tegendo dr̄ ut Vulpianus et Paulus meminerunt: q ex lege. xii. tabulaꝝ referunt oē genus materiei ex qua ædificia cōstant: tigni appellatiōe cōtineri. Inde fit tigillum prima correpta: ut a signo sigillum. Gelliꝰ ait Doxiū Celei filium lutei ædificii inuentorē: sumpto exēplo ab hirundinum nidis. Plini. refert Eurelium et Hiperbium fratres Athenis domos latericias cōstituisse: et antea specus fuisse pro domibꝰ. Frōde uiridi. Sic de Saturno Eutropius primo inqt: Ipe adhuc rudes populos domos ædificare: terras colere: plātare uineas docuit: atq; humanis moribꝰ uiuere: cum antea semiferi glādiū tātūmō alimētis uitā sustētarēt: et autʿin spelun cis aut frōdibꝰ uirguʿtisq; tōtextis casulis habitarēt.

Desueuit querna pellere glande famem.
Illi compositis primum docuere tigillis
Exiguam uiridi fronde operire domum.
Illi etiam tauros primi docuisse feruntur
Seruitium: & plaustro supposuisse rotā.
Tūc uictus abiere feri: tunc cōsita pomus:
Tunc bibit irriguas fertilis hortus aquas.
Aurea tūc pressos pedibꝰ dedit uua liquores:
Mixtaq; securo est sobria lympha mero.
Rura ferunt messes: calidi cū syderis æstu
Deponit flauas annua terra comas:
Rure leuis uerno flores apis ingerit alueo:
Compleat ut dulci sedula melle fauos.
Agricola assiduo primum satiatus aratro:
Cantauit certo rustica uerba pede.
Et satur arenti primū est modulatus auena
Carmen: ut ornatos duceret ante deos.
Agricola & minio suffusus bacche rubēti:
Primus inexperta duxit ab urbe choros:
Huic datus a plēo mēorabile munus ouili
Dux pecoris hyrcus auxerat hyrcꝰ oues
Rure puer uerno primū de flore coronam
Fecit: & antiquis imposuit laribus.
Rure ēt teneris curā exhibitura puellis:
Molle gerit tergo lucida uellus ouis.
Hic & fœmineus labor ē: hic pēsa: colusq;
Fusus & apposito pollice uersat opus.

Irriguas aquas. aquæ irriguæ dicunt q̄ irrigant. i. humectāt hortū: et irriguus hortus q humectat passiue dictū ut Festi cōprobat auctoritas. Aestꝰ syderis calidi. aut feruores æstiuales: aut canis ardores. sol. n. sydus calidū est. Verno flores apis gerit alueo. duplex est apis in noīatiuo terminatio. s. in es: & in is: sed in is nō: nisi raro. Oui. metamor. xiiii. Non apis indetulit collectos sedula flores. & Calphurniꝰ ægloga. ii. Deda la nectareis apis intermittere florē. Hāc melissam græci uocāt a Melissa pulcherrima muliere: quā teste Mode rato Columella de re rustica. x. Iuppiter in apē conuertit: quanq̄ Homerus poetaꝝ princeps ex cabronibꝰ & sole apes genitas rōcinet: quas apes nymphæ phrusonides educauerit: mox eas apes in specu iouis fuisse nutriculas ipsaq; pabula dei munere sortitas: q̄bꝰ educauerūt alūnū. Alueo: pro alueario suo. nā alueus seu aluus: ut Varro utit: sunt cauatæ cortices: aut uiminea uascula manu facta: in qbus qd pp cōcauitatē reponitur: ubi apes etiā mellificāt. dictæ alui a mellis alimonio: ut idē. iii. regꝝ rusticaꝝ uoluit. Tria sunt mellis genera Plinio auctore: uernū uocatū & antymū ex florū suauitate. æstiuū qd æreū ab herba & rutiliū est: post solsticiū cōficitur. Siluestre quod ericeū ab herba quæ in siluis floret post primos autumni imbres. Certo pede. definita rhythmorum lege: ut supra in primo annotauimus. Nā Censorinꝰ ait cantus fuisse antiquores ex nūeris sed inornatis: postea modulata sunt legitime. Lucretius enim cantū inuentum a pastoribus ait imitatione auium concentus. Rustica uerba. Bucolicum carmen. Modulatus auena: modulari est per modos carmen elicere. Auena est genus segetis. sic Maro. Gracili modulatus auena. Minio suffusus bacche rubenti: hoc est habēs faciem rubricam illinitam per synecdochen: qui mos obseruatus est in exemplum Panos pastoris: qui ita depingebatur propter ætheris cōcoloritatem: & æther ipse est Iuppiter. Virgi. Sanguineis ebuli baccis minioq; rubenti. Miniū fuit olim magnæ religionis auctore Verrio. Nā iouiani simulacri faciem illinebāt diebꝰ festis: & triumphantium corpora: ut Camilli minio inungebantur. Inexperta. non illis cognita: & stat passiue. Dux pecoris hyrcus auxerat hyrcus oues. Hyrcus est capraꝝ admissarius. ideſt uir dictus quasi ircus sabinorū lingua si Terentio Varroni credimus. alii ab hirquis putant qui sūt oculoꝝ anguli: ut Suetonius trāquillus de uitiis corporis affirmat. propterea q̄ libidinis appetitu sæpe aciem ad hirquos capri retorqueant. Pecoris autem appellatione refert Marcellus libro digesto. l. putasse Cassiū eas q̄dru pedes cōtineri: quæ gregatim pascuntur & cōtineantur: unde Oui. meta. v. inquit. Quasq; creauit init pecudes caper. ouis. n. græcū est. Nam illi dicunt sed u interposita ouis fit: & plerunq; capellarum gregē signi ficat ut supra legere est: sed dux earum ouium aries & missus appellatur: ut Varronē Seruius in. iii. georgicorum commentario allegat. Et antiquis imposuit laribus: diximus in primo cōmētario lares ab antiqs celebratos esse cum multis oblationibus: cum coronaꝝ honore. Iuuenalis satyra. iii. Oparui nostriq; lares quos thure minuto: Aut farre & tenui soleo exornare corona. Lucida. alba. Exhibitura. curā puellis: ad fillandum sollicitudinem datura. Lana. n. postq̄ carminata est puellis trahitur. Hinc & fœmineus labor ē: quia solis mulierculis propter sexus imbecillitatem lanificium & cætera huiusmodi mollia cōcessa sunt. Lucretius ait hoies ante genus mulieꝝ lanam fecisse: sed postea impeditos duriori opere fœminis concessisse. Apposito pollice uersat opus: Ad cōuersionē fusi pollex adhibet. Catullus. Tum prono in pollice torquēs libratū

tereti uerſabat turbine ſuſum. Textrix operata mineruam: inuentricem pro re inuenta. i. telam poſuit. Sic Propertius elegiarum primo: Coniugium falſa poterat differre minerua: Nocturno ſoluens texta diurna dolo. Palas. n. textoriam artē pdocuit. Oui. faſto. iii. Illa etiā ſtātes radio percurrere telas Erudit: & raꝝ pectine denſat opus. Tela ſonat appulſo latere: Geſtū textricis innuit. Nā appulſo pectine ui brachioꝝ latus telarii cōſtrepit cū tela & iugo. Inter equas īdomitas: Diſcretionē facit iter equas & armēta: cū tamen cōſtet ſub armenti uocabulo quadrupedes oēs grādiores cōplecti: iccirco ut furore libidinis equas trahi feruētius cæteris aīalibus oñderet: inter quas luxuriæ deus genitus fera tur: indomitasitaq; feruore ferueſcētis libidinis. Virg. Scilicet ante oēs furor eſt inſignis equaꝝ. Qua ex re tefte Acrone. Hora. car. primo nouo uerbo uſus eſt cum ait: Quū tibi flagrans amor & libido q̄ ſolet matres futiare equoꝝ. Arcu īdocto. p ipſe indoctꝰ ſagittā loco deſtinato figeret. Iuueni det. op. i. effundere. pdigaliter fecit. Iratæ. puellæ. Et pedibꝰ præ. iter ſuſti. eleganter incedentis puellæ nocturnū egreſſum ad amatorē deſcribit. Suſpēſa ti. ne exeūtē cuſtodes audiāt. Explorat cæ. cui ma. an. ui. ſic Virg. inſimulo Sollicitaq; manu tene. exp. iner. Ah miſe. q. h. gra: de. ur. miſerātis oro. grauiter aūt dicit. p profunde & ī mēſe: hoc ē totis uiribꝰ. Leuiter. mediocriter ſine ſtimulatiōe uecordiæ. Abde. abſconde amoue. Faces. poetæ fingūt cupidinē geſtare manu faculas. Oui. Altera tela arcus altera tela faces. Palā. clare: apte. Clā. occulte intra ſe ne uicinus exaudiat. Iocoſa: iocoplena: & tripudiis dedita. Et phry. tybia curuaſono: ſic Catullus: Tybicen ubi canit phryx curuo graue calamo. Plinius refert. Mydā obliquā tybiā ī phrīgia inueniſſe dextra parte unū: in ſiniſtra duo foramina habētē ī ſacris Cybeles ad dindima adhibitam Virgilio auctore li. ix. ſed Cybele q̄dē ut Diodorus. iii. hiſtoriaꝝ ſcribit phiſtulā inuenit: quā græci uocant: quā ſententiā Naſo ſequit faſtoꝝ. iiii. Protinus ī plexo berecynthia tybia cornu Flauit: & iteꝝ. Tybia dat phrygios ut dedit ante modos. Nam & Acron in primo Horatianoꝝ carminū cōmētario ſcribit: Euterpem tybiarum inuentricem fuiſſe: in quibus eſt ſonus. Horatius: Si neq; tybias euterpe ꝓhibet. Et ut teſtis eſt Porphyrio eorūdē carminū. iii. phrygia dicebat ad cuius cantus etiā cōuiuantes ſaltabāt. ideo Horatius ait. Cur berecynthiæ ceſſant flamina tybiæ: & ut ideꝫ ipſe Porphyrio in ultimo eiuſdem operis reponit tres modi tybiarum fuerunt. ſ. ionicus: lydius: barbarus.

Sequuntur ab oceano digredientia.

Icamꝰ bōa uerba: uenit natalis ad aras
Cornuti ſeu cherīthi natalē celebrat q
ſibi & officio & beniuolētia iūctꝰ fuiſſe legit. Poteſt tū de ſuo ēt ad Cornutū natali ſcribere. utrūq; licet augurari
Dicamus bona uerba. iubet eē ſacrificio ꝓparatos omiſſis rebus & uerbis laſciuiuſculis.

Atq; aliq̄ aſſidue textrix ōpata mineruam
Cantat: & appulſo tela ſonat latere.
Ipſe quoq; iter agros: iterq; armēta cupido
Natus: & indomitas dicitur inter equas.
Illic & indocto primum ſe exercuit arcu:
Hei mihi q̄ doctas nūc habet ille manus.
Nec pecudes uelut āte petit: fixiſſe puellā
Geſtit: & audaces perdomuiſſe uiros.
Hic iuueni detraxit opes: hic dicere iuſſit
Limen ad iratæ uerba pudenda ſenem.
Hoc duce cuſtodes furti trāſgreſſa iacētes
Ad iuuenem tenebris ſola puella uenit.
Et pedibus prætētat iter ſuſpenſa timore:
Explorat cæcas cui maꝰ ante uias. Cle:
Ah miſeri quos hic grauiter deꝰurget: at ilFœlix cui placidus leuiter afflat amor.
Sancte ueni dapibꝰ feſtis: ſed pōe ſagittaſ:
Et procul ardētes hinc ꝓcor abde faces.
Vos celebrē cantate deū: pecoriq; uocate
Voce palē: pecori clam ſibi q̄ſq; uocet.
Aut etiā ſibi quiſq; palam. nā turba iocoſa
Obſtrepit: & phrygio tybia curua ſono.
Ludite: iā nox iūgit equos: currūq; ſequutē
Martis laſciuo ſydera fulua choro:
Poſtq; uenit tacitus fuluis circundatus alis:
Somnus: & incerto ſomnia uana pede.

ELEGIA SECVNDA.

Icamus bona uerba uenit natalis ad aras:
Q uiſquis ades lingua uir mulierq; faue:
Vrantur pia thura focis: urantur odores
Q uos tener e terra diuite mittit arabs.

Venit natalis ad aras. honor ſcilicet pro natali diis exhibēdus. Quiſqs ades lingua uir mulierq; faue. uox eſt in ſacris ſacerdotum frequentior. Fauete linguis. Horatius lib. carminum. iii. Odi profanum uulgus & arceo. Fauete linguis: hoc ē mecū ſupplicate. Nā ſeneca in lib. de uita beata: Et quotiens inquit mentio ſacra litterarum interuenerit. Fauete linguis. hoc uerbum non ut plerīq; exiſtimant a fauore trahitur: ſed imperatur ſilentium: ut rite peragi poſſit ſacrum nulla uoce mala obſtrepente. Thura pia: religionibus apta ideo ſane ſacrificare dicta. Tener arabs. arabem uocat tenerum reſpectu comparaturæ. i. gracilē: nā qui in calidis locis naſcuntur ut in architecturæ lib. memoratur a Vitruuio noſtro: ſunt gracilioris corporis. Vel tener. i. mollis: quoniam odoramentorum copia abutuntur: & effœminati habentur. Catullus: Arabaſq; mollis urantur odores. Amomum & cinamomum. & cætera aromata. Nam cinamomum perfectiſſimum naſcitur in æthiopia ſecūdum Plinium in. xi. naturalis hiſtoriæ. Propertius elegiarum. iii. Cinamō q̄ multi paſtor odoris arabs. Sed amomum cum naſcatur in pōto: armenia: arabia: arabicum laudatur magis.

Ipſe ſuos genius. Genius eſt uere deus: qui teſte Feſto uim obtinet omnium rerum gerendarum: & Antiſtius ſiquit. Genius eſt deorum filius & parens omnium quo homines gignuntur: cuius ut ait Qu. Cenſorinus ductu proſpera eueniunt: & pro igne concipitur. Nec mirum cum antiqui appellauerunt deos geniales aquã aerem terram ignem. Perſius: Funde merũ genio: huic genialis pro uoluptuoſus. Iuuenalis in criſpino: Genialis agatur iſte dies. Suos honores. quia ipſe genius ſecundum Socratis & Platonis ueterem ſententiam cũ homine ſimul naſcitur: & cum homine pariter concidit: Illius puro diſtillent tempora nardo. Sic ſupra: illius & nitido ſtillent unguenta capillo. Nardum genꝰ eſt unguẽti precioſi ex nardo ſuauiſſima herba ſeu fructice & nardinum folliatum quod dicimus apud antiquos caput in epulis unguentari ſupra diximus. Horatius carminum ſecundo. Sic tenere roſa canos odorati capillos dum licet aſſiriaq; nardo potamus uncti. Eſt autem nardus tam neutro q̃ fœminino genere ab antiquiſſimis prolata. Puro autem ideſt non adulterato: ẽ enim ut ait Plinius magna materia adulterandi: & herbarum ſpecies ſunt nouem: quas quia imitantur nardum meminiſſe debent unguentarii. Annuat. concedat. nam nutus deorum uoluntatem ſignificat. ideo Virgilius in priapeis iocis ſcaturiens ait. Mentulamq; mouit pro nutu deus: & rogata fecit. Putarũt antiqui quicquid feciſſẽt in natali genium conceſſurum: ideo Ouidius in triſtibus ait. Si tamen ẽ aliquid nobis hac luce petendum: In loca ne redeas amplius iſta precor.

Ipſe ſuos genius adſit uiſurus honores:
Cui decorent ſanctas florea ſerta comas.
Illius puro deſtillent tempora nardo:
Atq; ſatur libo ſit: madeatq; mero.
Annuat & cherinthe tibi quodcũq; rogabis
En age quid ceſſas: annuit illa: roga.
Auguror uxoris fidos optabis amores:
Iam reor hoc ipſos edidiciſſe deos.
Nec tibi maluerís totũ q̃cunq; per orbem:
Fortis arat ualido ruſticus arua boue.
Nec tibi gẽmaꝝ quicquid fœlicibus indis:
Naſcitur: æoi qua maris unda rubet.
Vota cadũt: utinã ſtrepitãtibꝰ aduolet alís:
Flauaq; coniugio uincula portet amor.
Vincula q̃ maneãt ſemp dũ tarda ſenectus
Inducat rugas: inficiatq; comas.
Huc ueniat natalis auis: prolẽq; miniſtret.
Ludat & ante tuos turba nouella pedes.

En age. exhortantis oratio. Quid ceſſas: ideſt tardas moram trahendo quin aliquid roges tuum genium. Amores uxoris fidos. Quippe res eſt precipua caſti corporis & ſinceræ fidei uxorem habere: Nam ſatyrico teſte ocius illud extorquebis ut hæc oculo contenta ſit uno. Edidiciſſe: prægognouiſſe: quaſi inferat non hoc impetrari poſſe: quod factum ſit difficillimum. Fortis arat ualido ruſticus arua boue. Plenꝰ eſt uerſiculus: duobus enim epithetis conſtat alternatim poſitis & proprie locatis: & ſtructura perfacilis: & tenor egregius eſt: per hoc uult intelligere fertilem terram. Aeoi qua maris unda rubet. In mari rubro gemmarum lapidumq; precioſorum inuenitur copia. Qua ſcilicet parte rubet quæ auſtralis eſt. Nam ut Priſianus in interpretamento Dionyſii ſcribit: mare in orientali regione dicitur æoum & indum: in meridionali ora æthiopicũ & rubrũ uocatur: ſed quod rubeat diuerſæ ſunt opiniones: nam græce dicitur a colore harenularum: ut Varronis ſententiã Solinus refert in memorabilibus. ſed Qu. Curtius in principio ſexti libri non a colore undarum: ſeu harenarum uult appellatum: ſed ab Erythro rege quapropter libro. iiii. de india loquens ait: Mare certe quidem alluitur: nec colore quidem abhorret a cæteris. Ab Erythro rege inditum eſt nomen: Propter quod ignari rubere aquas credunt. hoc Priſcianus in eodem ſenſit. Vlterius pergas ſi poſt carmanica ſumma Ogyris occurrat qua dicitur eſſe ſepulchrum Regis Erythrei dederit qui nomia ponto. Et Strabo ita ſcribit gæographiæ. xvi. nam ex ſententia Arthemidori dixit putare quoſdam mare rubrum eſſe a colore per refotionem expreſſo: uel a ſole cum ſupra uerticem eſt: uel a montibus ex aduſtione rubentibus. Nam utroque modo ueriſimile eſt. Cteſiam uero Gnidium hiſtoriæ mandaſſe refert fontem quendã eſſe: qui aquam rubicundam ac minio plenam in mare emittit. Agatarchidem autem illius ciuem a boxo quodam accepta tradidiſſe q̃ perſa quidã cum equorum armentum a leæna uel aſillo tactum uſque ad mare agitaretur. atque inde in inſulam quandã tranſmitteret: primus conſtructa rate in inſulam tranſierit: uidenſque habitabilem armentum rurſum in perſiam abegerit ac miſſis in eam & in alias inſulas colonis & in maritimam oram pellagus de ſuo nomine appellarit. Aliqui uero perſei filium Erythram aſſerunt: qui in his locis imperarit. Vota cadunt. uota dicunẽ cadere cnm preces nullum effectum ſortiuntur. Alis ſtrepitantibus. ideo ſtrepitantibus ut augurium fortiꝰ procedat. Flaua uincula. Zonam accipit: quã Venus ad honeſtas nuptias afferre credita eſt. a græcis ceſton nominatur. qua quidem centura coniuges deuinci putarunt uti concordes in uita uiuerent. Ideo Marcialis ĩ diſtichis ait: Sume cytheriaco medicatum nectare ceſton. Vſſit amatorem balteus iſte louem: & ante dixerat: Collo necte puer meros amores Ceſton de Veneris ſinu trahenetes. Nanque Claudianus eius potentiam uolens inuere dixit in epithalamio: Et blando ſpirantem numine ceſton Cingitur impulſos pluuiis quo mitigat amnes. Quo mare quo uentos irataque flumina ſoluit. nam ſcribit Lactantius grammaticus ſecundo theba idos Venerem ad turpes nuptias non uenire: ideo inceſtum dicitur q̃ ſacrato illo Veneris cingulo non fuerit uinctum. ꝓterea hoc ita ait Tibullus qa ut idem eodẽ libro teſtatur antiq iura nuptiaꝝ celebrabãt ante aras numinũ. Mãdant. pdurãt. Inficiatq; comas. hoc ẽ dũ canis albicẽt capilli. & ẽ ificere maculis deturpaſ.

PVra tenent cornute meã uillæq; puellã. Ad cornutũ cruciatus ſui uim ſcribens aperit quẽ dolorẽ ex puella cõceperit ruri⁹uitã traducẽte. Quæq; inſup fœmellæ romanæ nõ pulchritudine amatoꝝ uel ſcia delectent ſed ꝓcio ceptæ diuinbus ultro aſcultẽt. Rus græcũ eſt uocabulũ .n. dicit latine ager ſiue hoc ẽt græcũ. q̃q̃ q; in eo aliqd ſemper agat putet latiniſſimũ. Villa ẽ cã uillatica a uallis: qb⁹ extruit: ſeu a uehẽdo q; illuc ex agri ſi anni fructus aduehũtur. O ego, ex amoris ĩmenſitate cupit ĩ cõſpectu dominæ agꝝ arare atro uertere. Verſarẽ, foderẽ, foſſorio. Calido bidẽte. Bidẽs qd⁹ ut ſupius dixim⁹ ferreũ c̃ inſtrumẽtũ qd⁹ tũ caleſcit quũ in pigui & ſpiſſa tellure ĩprimit. maior .n. uis brachioꝝ in illa pquirit. & uerſarẽ dicẽdo ſolũ ſarrirẽ accipit. a quo ſarculum pro foſſorio deducit.

ELEGIA TERTIA.

RVra tenent cornute meam uillæq; puellam:
Ferreus eſt heu quiſquis in urbe manet.
Ipſa uenus latos iã nunc migrauit in agros
Verbaq; aratoris ruſtica diſcit amor.
O ego cũ dominã aſpicerẽ quã fortiter illic
Verſarem calido pingue bidente ſolum.
Agricolæq; modo curuũ ſectarer aratrum:
Dũ ſubigunt ſteriles arua ſerenda boues.
Nec quererer q; ſol graciles exureret artus:
Læderet & teneras puſtula rupta manus.
Pauit et admeti tauros formoſus apollo:
Nec cythara intonſæ ꝓfuerũt ue comæ.
Nec potuit curas ſanare ſalubribus herbis:
Q uicqd erat medicæ uicerat artis amor.
Ipſe de⁹ ſolitus ſtabulis expellere uaccas:
Et potum paſtas ducere fluminibus.
Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte
Lacteus & miſtus obriguiſſe liquor.
Tuuc fiſcella leui detexta eſt uimine iunci
Raraq; per nexus eſt uia facta ſero.
Ah quotiẽs illo uitulũ geſtante per agros
Dicitur occurrens erubuiſſe ſoror.
O quotiẽs auſæ caneret dum ualle ſub alta
Rumpere mugitu carmina docta boues.
Sæpe duces trepidis petiere oracula reb⁹:
Venit & e templis irrita turba domum.

Agricolæq; mo. cur. ſec. a. Curui ſunt aratores ĩ arãdo ꝓpterea q; duri manu tenẽtes ſequũt aratꝝ. Quar ait Pli. in naturali hi. Arator niſi curu⁹ arauerit ꝓuaricat. Subigunt ſurſum euertunt. Steriles boues. ſi boues ſunt ſteriles: ſed terra ĩfructuoſa. Exureret. urẽdo nigros efficeret. ut ſupra urent. ſo. ca. Puſtula ru. læ. ma. Puſtula eſt ſpẽs occultæ uomicæ. hic pro callo man⁹ accipit: q̃ duricies cũ tumefacta moleſcit⁹ aq̃ ĩter cepta uulg⁹ ueſicã uocat. Calfurni⁹ in ægloga miconis & cãti. Tacitum ne puſtula uirus Texerit occulto ſub uulnere. de occulto morbo ĩtellexit. Sꝫ puſula ẽ tumefactio illa leuis: q̃ ĩ coquẽdo pãe ſolet aſſurgere: quam Feſt⁹ hetã quoq; uocari dicit: q d⁹ pro re nulli⁹ ꝓcii ponit. Moderat⁹ uero Columel. li. viii. ꝓ gñe ſacri ignis puſulã accepit: ita de morbis pecudũ. Eſt ẽt ĩſanabilis ſacer ignis: quã puſulã uocãt paſtores. Pauit & ad. tau. for. apollo. Qui ſibi turpe nõ ſit rus colere: ꝓbat a maiori. Admet⁹ fuit theſſaliæ rex Pherecii fili⁹: dicẽte Ouidio de arte amãdi. iii. Fata phereciade cõiũx pegaſea redemit: hui⁹ armẽta Apollo pauit annos nouẽ priuat⁹ cœlo: ꝓpterea q; cyclopas flagellaſſet: qui Ioui fulmĩa ſubminiſtrauerãt ad ĩternitionẽ æſculapii. Nãq; ut refert Euſebi. ꝓparatiõis euãgelicæ. ii. ex Diodori ſnĩa hiſtoriaꝝ. iiii. Iuppiter ĩdignat⁹ iõ dr̃ Aeſculapiũ cõfeciſſe: q; adeo medicinaliũ artiũ peritia ꝓſtaret ut ab ĩcurabili morboꝝ oĩ gñe ſanaret ægrotantes: ut poetæ fabulant: q; Hyppolitũ ab ĩferis ſedib⁹ in priſtinã uitã ſua ſcia reuocaſſet. Apollines aũt plures fuiſſe in antiqtatib⁹ in dies legit. Nec po. cu. ſa. ſalu. her. curas uocat moleſtos ac ſollicitos amores. Amor eniꝫ nullis ẽ: ut Oui. ait: medicabilis herbis: quam ſnĩam. Prop. elegiaꝝ. ii. prior cõplexus ẽ: Non hic herba uales: nõ hic nocturna cytheis: Nec ꝓ medeæ gramina cocta man⁹. & in eodẽ: Oẽs humanos ſanat medicĩa dolores: Sol⁹ amor morbi nõ amat artificẽ. Curas. i. amorẽ. Ipe macharei filiæ ita ut nõ puduerit hĩtu paſtorali ſeruire Machareo dũ nata potiret: cui⁹ rei meminit Oui. vi. meta. Et paſtor machareida luſerit ipſen. Vicerat amor: nõ. n. ꝓderãt domino q̃ ꝓſunt oĩbus artes. nãq; falaris agrigẽtinus ſcribit ĩ epiſtolis. Morbum corpis medicus ſanat. Morbũ aĩ ſanat mors. Stabulis depel. a ſtabulis in paſcua agere. Et miſcere nouo docuiſſe coagula lacte: ſignat Apollinẽ docuiſſe ruſticos caſeũ facere. eſt coagulũ ut Noni. Marcellus inqt dictũ a coagẽdo q̃d ẽ colligẽdo. eo. n. lac cõglobat in maſſã. Tũc fiſcella le. de. eſt ui. iũ. ſic Vir. Gracili fiſcel lã texit hibiſco: eſt ſane fiſcella uaſculũ uirgulteũ: quo lac colat dũ caſeus ĩprimit: uñ antiqtas appetitorem caſei mollis fiſcellũ uocitauit. Raraq; p. ne. eſt. ui. fa. ſero. iõ hoc factũ ẽ ut lac purificatũ defluat. Seꝝ eſt lactis aq̃ dũ id ꝓmit ĩ caſeũ. Virg. Paſce ſero pigui. hoc qdã male coluſtrũ uocãt: qa ut ait Palladi⁹ de nouẽbri mẽſe: coluſtrũ uocãt paſtores illud exiguũ lactis ĩ quo ẽ ſpiſſior. nã mulget ex uberib⁹ fœtæ anteq̃ natus uberib⁹ mꝛis admoueat: uñ Martia. ĩ diſtichis ĩnuit: Surripuit paſtor q̃ nõdũ ſtãtib⁹ hædis: De primo matrũ lacte coluſtra dam⁹. Per nexus: ꝓ tenuiſſima foramina. Soror. Diana. nẽpe ex Latona Apollo & Diana geniti ſũt. Alta. ꝓfũda: ſpacioſa. Petiere ora. oraculũ ẽ rũſum ab ore dictũ: ut Priſci. ſcribit ĩ libello: quem de duodeci Virgilianis carmĩb⁹ cõpoſuit. Trepidis re. dubiis. ſ. & laborioſis Liui. li. iiii. de bello macedõico. Ne ſe ĩ reb⁹ tã trepidis deſerat. & Hor. car. iii. Vitãq; ſub diuo & trepidis agat ĩ reb⁹. Nã ut Ser. in Vir. ego in Horatio aĩaduertim⁹ utercq; eoꝝ trepidare ꝓ feſtinare ſeu maturare ſæpiſſime uſi ſunt. Irrita. deluſa uana.

Horrere: ſordeſcere turpari. Ipa no. Iuno. ſ. Capillos mirā oſtēdit pulchritudinē quos mulier dea etiam inimica ē admirata. Delos tua. tua. i. genialis qm̄ Latona geminos enixa ē in delo inſula ex cycladib⁹. Del phica py. pytō ſerpēs fuit: quē miſſū Iunonis iuſſu ut dictāt fabulamēta poetica Apollo puer in cunis ntere/ mit: ex quo ludi q pythia uocanē ei⁹ in honorē fuerūt inſtituti: quēadmodū in. i. met. tractat Oui. Sed Epho rus Strabone teſte gæographiæ nono talē affert cū fabula hiſtoriā. Quo tpe parnaſii autochthone. i. īdigenæ & aborigines parnaſum colebāt: Apollo ī terrā aduētauit. Et māſuefaciens hoīes in uiuendī ritu aſperrimos adiit delphos ab athenis eā p uiā qua nūc athenienſis populus: pytidē ſupplicationē cū pōpa p̄mittit ad pa nopeā: deīde cōſiſtētē urbē Tityuū clade affecit eius lo ci tyrānū uiz uiolētū ac flagitioſum. Poſtea cōiuncti illi parnaſii alio nūciarūt hoīem eē noīe pytonē: ac co gnomine draconē: quo ſane ſagittis debellato inter ad hortandum clamitaſſe. uñ cō ſuetudinē traditam ferunt ut qui conſequūtur aciē ſic pæanis celebrationem clamitent. Pytō autē fœminino genere pr tulit. At Claudianus maſculino. Cæruleus tali proſtratus apolline pyton. Seruire æternos non puduiſſe deos. Hoc trahit ex fabula. cū marte olim ue nus coniungi cōſueuerat. rem Vulcano ſol explicat. il/ le retia tenui fabrica cudit: amboſq coeūtes adulteros in amplex b⁹ captos diuis cæleſtibus aduocatis oſtēdit ex quibus multi cum nudæ ueneris formoſitatem con ſpicerēt in martis ſubſtitui locum cupiebāt. Quare ait Ouidius de arte amādi. ii. Hic aliqs ridēs i me fortiſſi/ me mauors Si tibi ſunt oneri uīcula trāſſer ait. & ī me tamorphoſeos. iiii. Atq aliquis de diis non triſtibus optat ſic fieri turpis. Fabula. ſermo a fando. Iuue. A diuerticulo repetatur fabula. De⁹. Cupido amo ris præſes. ſed plures fuerunt Cupidines ut refert Cice/ ro de natura deorum. iii. Primus ex Mercurio & Dia/ na prima natus: ſecundus ex Mercurio & Venere ſecū/ da. tertius quidem antheros ex Marte & Venere tertia.

Geminare pericula ponto: qui nauigant uitam ī du bio habent. qui eodem præliantur duplicant diſcrimē Bellica. belligera. Roſtra dubiis ratibus: roſtrum eſt proræ pars alti or ferrea a roſtri alitis ſimilitudīe no minata: ratis autem ipſius nauis utrunq latus. Innuit autem bellum nauale commiſſum ubi naues roſtratæ fabrefieri cœptæ ſūt: aut peritiam notat in nauali certa mine. Sic Lucan⁹ de inſtructione nauali in maſſilienſi um pugna: Phocaicis medias noſtris oppone carinas.

Cui lapis externus curæ eſt. Sēſus ē. Quē iuuat ædi ficare: ille profecto piſcinas & uiuaria ad uoluptatem ſtruit. Externus uero lapis. ideſt adductitius exticius. Nam aduchebantur marmora ex phrygia numidia cariſto. paro: lacedemonia nilo ægypto æthiopia Ger/ mania. Columna. lapis magnus oblongus: qui ob longitudinem & grauitatem uehitur per urbem maximo cum tumultu. Quare Iuuenalis indoluit in umbri cio: Nam ſi procubuit qui ſaxa liguſtica portat Axis: & euerſum fudit ſuper agmina montem: Quid ſuper eſt de corporibus. Mille ualidis iugis: ideſt mille paribus boum. & ex hoc iudicatur lapidis columnaris grandītas. Cornelius nepos tradit trigintaduorum pedum longitudine columnas uidiſſe habitas magno mi raculo. Claudit moles mare indomitum. Senſus. maris inundationes excipiunt. magnificis ædificioz molibus: ut piſcium ſint quaſi receptaculum ſeu piſcina. iccirco Horatius carminum. iii. inuectus in luxuriā omnia prophanantem. Cementis dixit licet occupes tyrrhenum omne tuis & mare ponticum. Negligat hybernas piſcis adeſſe minas. Idem Horatius carminum. iii. Contractat piſces æquora ſentiunt iactis in altuz molibus: huc frequens cementa demittit redemptor cum famulis dominuſq terræ faſtidioſis. Teſtæ ſa/ miæ. Samos inſula ægei ubi olim fictilia ſuntegregie fabricata: unde ſamia uocantur. Auſonius Burdigalen ſis de Agathocle tyranno: Fictilibus cœnaſſe ferunt agathoclea regem: Atq abachum ſamio ſæpe oneraſſe lu to. Eſt & altera ſamos Iunoni ſacra eo q prima illius nuptias uidiſſe feratur. Læta conuiuia. ideo læta: quia ut ait Satyrus nulla aconita bibuntur fictilibus. Rota cumana. Cumæ ciuitas campaniæ uaſis olim terreis gloriabatur. Lubrica terra. argillam intelligit per periphraſim. Nemeſis. nomen eſt amicæ Tibulli: de

Sæpe horrere ſacros doluit latōa capillos:
Quos admirata eſt ipſa nouerca prius.
Quiſqs iornatūq caput: crineſq ſolutos
Aſpiceret phœbi: quæreret ipſe comam.
Delos ubi nūc phœbe tua ē: ubi delfica py
Nēpe amor in parua te iubet eē caſa. (tō
Fœlices olim ueneri cum fertur aperte
Seruire æternos non puduiſſe deos.
Fabula nūc ille eſt: ſed cui nūc cura puellæ
Fabula ſit mauult q̄ ſine amore deus.
At tu quiſquis is es cui triſti fronte cupido
Imperitat: noſtra ſint tua caſtra domo.
Ferrea nō uenerē: ſed prædā ſæcula laudāt
Præda tamen multis eſt operata malis.
Præda feras acies cinxit diſcordibus armis:
Hic cruor: hic cædes: mors ꝓpiorq uēit.
Præda uago iuſſit geminare pericula pōto
Bellica cum dubiis roſtra dedit ratibus.
Prædator cupit immenſos obſidere cāpos:
Vt multo innumerā iugere paſcat ouem.
Cui lapis externꝰ curæ ē urbiſq tumultus:
Portatur ualidis mille columna iugis.
Claudit & īdomitū moles mar: lētus ut ītra
Negligat hybernas piſcis adeſſe minas.
At tibi læta trahant ſamiæ conuiuia teſtæ:
Fictaq cumana lubrica terra rota.
Heu heu diuitibus uideo gaudere puellas:
Iam ueniant prædæ ſi uenus optat opes.
Vt mea luxuria nemeſis fluat. utq ꝑ urbē
Incedat donis conſpicienda meis.

qua hic auctor in.ii.li.ſcribit: quare Oui.ait nomẽ habet nemeſis: cynthia nomen habet. Martia. in diſtichis Luſit amatorem nemeſis laſciua tibullũ: In tota iuuit quẽ nihil eẽ domo. Quas fœmina choa texuit: Chous inſula ẽ in ægeo: ut Solinus ait: q̃ arte lanificii ita claruit: ut chous amictus cathexochen dicat' quaſi ſubtili & artificioſo opere textus. Proper. elegia. primo: Aut tenues choa ueſte mouere ſinus. & infra habituri ſumus: & choa puellis ueſtis. Auratas diſpoſuitq; uias. i. fila auri cũ tela ſubtili intertexuit: unde auro chlamis intertexta dicitur. & uulgus broccatam ex auro uocat. picturata autem ueſtis uel acu picta: uel phrygiata dr̃ irachamata. Fuſci: Fuſcus color eſt ſubniger: hoc ẽ nõ plene niger. Ouidius de arte. ii. Fuſca uocetur Nigrior illyrica cui pice ſanguis erit. Talis. n. eſt indorum meridionalium color et æthiopiũ. Sappho ad phaonẽ Andromade prĩæ fuſca colore ſuæ. Solis & admotis inficit ignis equis: hermineuſis eſt. Declarat. n. id q̃d ĩ dia torret. Nã ſolaribus radiis propinquior ẽ india & æthiopia. ideo nigra ſunt habitãtiũ corpora: & opinionem poetarum ſequitur de ſole iſtis ꝓpinquiore: ut Theodoctis qui ait: Quibus propinquam phœbus admouens rotã. Atra fauilla corpa infecit uiꝝ Caloribuſq; adducẽs præpotentibus Retorridas criſpauit eorum comas. ude Ouidius metamor. ii. per poeticam fantaſiam attribuit phaetontisfabulæ inquiens. Sanguine tunc credunt in corpora ſumma uocato Aethyopum populos nigrum traxiſſe colorẽ. Sed Theodectem Oneſicritus ut Strabo refert criminatur qui cauſam talem referat ad ſolem: quum ipſe aquam eſſe in animalibus proprietatum cauſam putet. nam & pecora colorem ſuum immutant: ſi peregrina illuc aduehãtur: & his qui in uentre matris ſunt ſol non eſt coloris nigrioris cã: quũ eos nondum attigerit. ſoli tamen teſte Strabone tribuenda eſt cauſa & eius aduſtioni: ꝓ uehementẽ quandam ſummi humoris attractionẽ Quãuis enim indi humido & temperato ſatis aere participent nihilhominus per ſeminalem ex ſole diſpoſitionem tales ſunt quales qui eos progenuerunt: hæ enim paſſiones a generatione contrahunt'. Admotis eqs. indis quidem ſol eſt magis perpendicularis & ꝓpinquor. Nam quũ terra ſit quaſi punctus ad ſolis ſphæram: nõnullæ regiones ut de proximo ualde calidæ ſunt. nõ nullæ ut de longĩquo minus. Aphrica puniceũ purpureũq; tyros. Duplicẽ purpuræ colorẽ tãgit. Purpura utiq; ꝓ ſolis ꝓpinquitate colorẽ habet: ut in. vii. de architectura noſter Vitruuius memorat. Puniceũ. n. ꝓcreat africa. i: quaſi uiolaceo colore. Tyros aũt rubeũ. i. purpureũ. græce hæc purpura oĩum optima eſt ut ſcribit Strabo. unde Oui. in. ii. de remedio: Cõfert amydeis medicatũ uell' ahenis Murice cũ tyrio: turpius illuderit. Aphrica regio calida eſt meridiẽ uerſus unde ab. a. ſine frig' denominatã latini pene oẽs ſentiũt. At Ioſephus de antiquitate Iudaica prĩo. uult ab Aphro filio Abrææ qui eam regiõem occupauit. Nota loquor regnũ ipſe tenet: quẽ ſæ. co. Bar. gyp. fer. ca. pedes. Quidam intelligunt de fœmina quæ uenalis fuerit ac ueluti regina nunc incedit: ut probetur mulieres gaudere diuitiis Quidam de Lucilio accipiũt dictum a poeta facili ſine reprehenſione. Hic ſeruus romam uectus libertinitatẽ promeruit. & perbreui tam opulentus euaſit: & auctoritate potens ut ad arbitrium cunea miniſtraret. de quo Iuuenalis. Nuper in hanc urbem pedibus qui uenerat albis. nec is ſolum ex grege ſeruorum magnus fuit ſed alii quidem permulti. Quare Plinius in naturalis hiſtoriæ. xxxv. Iam enumerare inquit non eſt libertos ex ſanguine quiritum & proſcriptionum licentia ditatos. Cataſta genus compedis ſeruilis. Perſius: Cappadocas rigida pingues pauiſſe cataſta. accipitur pro loco ubi pueri: & puellæ uenales ſeruabantur. hoc in ſiluis papinii. hoc in Martialis epigrãmatibus legitur. Pedes gypſatos. argentaria creta illinitos. quod uenalis ſerui ſignum fuit. Nam Plinius in naturali hiſtoria uarias cretæ ſpecies enumerat: inter quas eſt quædam dicta argentaria: quæ arti nitorem reddit: eſtque omnium uiliſſima: cuius tactu: ut diximus: uenalium ſeruorum pedes tranſmare aduectorum maiores noſtri illinire inſtituerũt. Gypſum eſt genus lapidis quaſi calcis albæ quæ lente dureſcit: & facile ſoluitur. Nulla fide. ut fallax ſit: & nullo fœnore depoſitum reddat. Conſitor. uitis ſator. Relinque lacus. ut nulla ſcilicet ſit uuarum uindemia. O ualeant ideſt pereant quaſi ad nos amplius non reuerſuræ. Glans aluit ueteres. Iuuenalis ſatyrarum. iiii. Gratæ poſt munus ariſtæ. Contingunt homines ueteris faſtidia quercus. & Lucretius ait. Quod ſol atq; imbres dederant: quod terra crearat Sponte ſua ſatis id placabat pectora: demum. Glandiferas inter curabant corpora quercus Plerunq; & quæ nunc hyberno tpe cernis Arbuta puniceo fieri matura colore. Aſpirabat. afflabat: fauebat. Vmbroſa ualle: frõdoſis & amœnis locis: Prebebat apte gaudia. coit' ſine occultatione. i. paſſim: & licẽter. pruebãt in cõcubit'.

Illa gerat ueſtes tenues: quas fœmina choa
Texuit auratas: diſpoſuitq; uias.
Illi ſint comites fuſci quos india torret
Solis & admotis inficit ignis equis.
Illi ſelectos certent prebere colores
Aphrica puniceum purpureumq; tyros.
Nota loquor regnũ ipe tenet: q̃m ſæpe coegit
Barbara gypſatos ferr̃ cataſta pedes.
At tibi dura ſeges nemeſim quia ducis ab urbe
Perſoluat nulla ſemina terra fide.
Et tibi bacche tener iucundæ conſitor uuæ:
Tu quoq; deuotos bacche relinque lacus.
Haud impũe licet formoſas triſtibus agris
Addere: non tanti ſunt tua muſta pater:
O ualeãt fruges ne ſint modo rure puellæ.
Glans alat: & priſco more bibant' aquæ:
Glans aluit ueteres et paſſim ſemp amarũt
Quid nocuit ſulcos non habuiſſe ſatos:
Tũ qbus aſpirabat amor p̃bebat aperte.
Mitis in umbroſa gaudia ualle uenus.
Null' erat cuſtos: nulla excluſura dolentes

Si fas ẽ. ꝓ ſi lꝫ: ⁊ poſſibile ẽ. Mos ꝓcor ille redi: iteratio ẽ eiuſdẽ dicti aut auiditatẽ mẽtis exprimat. Villoſa aĩaliũ ex pellib⁹ q̃ſi aſpa. Laxã togã. ut ſupra. Effluit effuſo cui toga laxa ſinu. Ducite ex amoris deſpatõe loqt̃

Ic mihi ſeruitiũ uideo dominãq; perarã: cõquerit̃ de Nemeſi: quæ alieno amore correpta eũ ipſum negligit: qđ amatori graue eſt. Sed illud ut grauiſſimũ dolet ꝙ illa pecuniaꝝ ꝓcio ſub cũbat: ad cuius amorẽ erga ſe reconciliandũ nihil muſas operari ſuas ĩdignat̃. Libertas. ꝓ. aut antiqua aut quã a pr̃e accepit: ut nulli unq̃ ſeruiret. quaſi nõ poſſit ab amantis ſe faſtidiẽtis ĩperio diſſolui & liberari. Tenẽorq; cathenis. q; cauſatĩa ẽ ut apud Lucanũ: Bellumq; ſine hoſte eſt. Cupit. n. ſolui ab amore Nemeſis. Sed ita ſe irretitũ ſentit: ut hoc nõ poſſe doleat. Vicla remittit amor: eſt nẽpe in Nemeſin amore deperditus quã quũ miſere amet: illius ĩpotẽte ardore rũpit̃. Quare Plaut⁹ in aſinaria. Fixus eſt hic apud nos aĩus tuus clauo cupidinis. Faces: amorẽ nemeſis dicit: q ſe nõ min⁹ q̃ ignis torreat. Oego ne poſſem optat ſe inſenſibile faxũ fieri: ne quos ꝓpetitur dolores ſentiat. In gelidis mõtibus: gelidis rõe frigidis. naꝫ alti mõtes aut auris ſemꝑ afflant̃: aut gelu rigeſcunt & niuibus. Cautes obnoxia expoſita. Lucanus. v. Dalmatico boreæ calabroque obnoxius auſtro. Inſanis uẽtis: magnis ut inſani feriãt ſine littora fluctus. uẽti nẽpe procatiter effuriũt: unde inſani quoq; dicũtur. Catull⁹: Deprehẽſa naui in mari ueſaniẽte uẽto. Naufraga dubiũ ẽ cautes ne naufraga dixerit: an ũda naufraga. i. ꝓcelloſa quæ naues frãgat. Tõderet. aſſiduis fluctibus illideret. Vmbra noctis. ꝓ nox ũbroſa: ut Iuuenalis. Criſpini iucunda ſenectus. Periphraſticos.

Triſti felle. triſti amaritudĩe: utpote qui & oculis et aĩo doleat cũ corporis ægritudĩe. Plautus in ciſtellaria Náq; ecaſtor amor & melle & felle fœcũ diſſim⁹. dulce guſtũ dat. amaꝝ ad ſacietatẽ uſq; cõgerit. Eſt ãt animaduertendũ iteſtinoꝝ noĩa plerũq; ad mores trãſferri ut mẽbroꝝ. Cor. n. ꝓ aĩo ponit̃ ut mimi cordis. i. aĩ: ita felis ꝓ amaritudĩe aĩ accipi põt. Elegi qđ pro ſunt: elegi ꝙ querelo ſi ſint. denoĩant̃. unde Oui. in elegia de morte Tibulli: Flebilis ĩdignos elegia ſolue capillos. Ah nimis ex uero nũc tibi nomẽ erit. ꝙ aũt Tibullus in amore fuerit depdit⁹. Horatius ĩdicat carminũ prĩo ut ſupra dixim⁹. elegi ergo nil pro ſunt q ad cõpaſſionẽ mouẽdã inuẽti ſunt. Appollo auctor carmis. Quippe poetis ꝑeſt apollo. ut ĩ prĩo cometario dixim⁹. Fuere uero Apollines q̃ttuor ſcd̃z Ciceronẽ in deoꝝ natura. iiii. Quoꝝ antiqſſim⁹ fuit ille quẽ Vulcan⁹ genuit alter Corybãtis fili⁹ nat⁹ in creta. Terti⁹ Ioue tertio nat⁹ & latõa: q̃rtus in archadia: quẽ archades nomionem appellãt: ꝙ ab eo ſe ferũt. leges accepiſſe Manu caua: mulieris poſcẽtis pecunias geſtũ exprimit. Nec refero ſoliſq; uias: hoc ẽ nõ aſtrologicã diſciplinã ſcribo ubi narrat̃ an ſol erret a Zodiaco nec ne: an alti⁹ mõ: mõ depſſi⁹ meet. Verſis eqs tã q̃ cõpleto mẽſtruo ſpatio. Orbẽ. curſũ ſnũ quo orbẽ minuit & auget. Facinus. ſcelus maximũ ueluti ſacri legiũ. qđ ſtatĩ ſubdit. Sũt dona parãda. i. acquirenda res ẽ. ũde Nemeſi donũ mittat. Et ia. clau. fle. an. do. rẽ dicit q̃ nihil eſt in amore duri⁹. Proptius elegiaꝝ. i. Tũ graue ſeruitiũ nr̃æ cogere puellæ. Diſcere: & excluſũ qđ ſit abir̃ domũ. Inſignia. oblata diis mũera.

Malũ facin⁹. bñ malũ. naꝫ facin⁹ meſũ ẽ uocabulum.

Ouẽ niueã. uell⁹ ouis albũ. ẽ ãt cõtinẽs ꝓ cõtẽto ſynecdochicos. Tyrio murice. purpura tyria. i. ſarrana. Luci. cõ. cõchyle dicit: quã margaritã uocam⁹. q̃lucidi tatẽ ꝑſe fert ſcd̃z roré quẽ abſorpſerit: ut ĩ mẽorabilib⁹

Ianua: ſi fas eſt mos precor ille redi.
Ah pereant artes & mollia iura colendi:
Horrida uilloſa corpora ueſte tegant.
Nũc ſi clauſa mea ẽ: ſi copia rara uidẽdi:
Heu miſerum laxã quid iuuat eſſe togã?
Ducite ad ĩperiũ domiæ ſulcabim⁹ agros:
Non ego me uinclis uerberibuſq; nego.

ELEGIA QVARTA.

Ic mihi ſeruitium uideo domiq; paratam.
Iam mihi libertas illa paterna uale.
Seruitiũ ſed triſte dat̃: tenerorq; cathenis:
Et nunq̃ miſero uincla remittit amor.
Et ſeu quid merui: ſeu qđ peccauim⁹ uror.
Vror. io remoue ſæua puella faces.
Oego ne poſſem tales ſentire dolores.
Quã malẽ in gelidis mõtibus eſſe lapis.
Stare uel inſanis cautes obnoxia uẽtis:
Naufraga quã uaſti tõderet unda maris
Nũc & amara dies: & noctis amarior ũbra
Omnia nã triſti tẽpora felle madent. (ẽ
Nec ꝓſũt elegi: nec carminis auctor apollo
Illa caua precium flagitat uſq; manu.
Ite procul muſæ ſi non prodeſtis amanti:
Non ego uos ut ſint bella canenda colo.
Nec refero ſoliſq; uias: nec qualis ut orbẽ
Compleuit uerſis luna recurrit equis.
Ad dominam faciles aditus per carmina q̃
Ite procul muſæ ſi nihil iſta ualent. (ro
At mihi per cædẽ et facin⁹ ſunt dõa parãdã
Ne iaceam clauſam flebilis ante domũ.
Aut rapiam ſuſpenſa ſacris inſignia fanis:
Sed uenus ante alias eſt uiolanda mihi.
Illa malũ facin⁹ ſuadet: dominãq; rapacem
Dat mihi: ſacrilegas ſentiat illa manus.
Opereat quicũq; legit uiride ſq; ſmaragdos
Et niueam tyrio murice tingit ouem.
Hic dat auaritiæ cauſas & choa puellis
Veſtis: & a rubro lucida concha mari.
Hæc fecere malas: hiñc claueꝫ ianua ſenſit.
Et cœpit cuſtos liminis eſſe canis.

ſcribit Solin⁹. Cuſtodia: cuſtodes ipſi: loc⁹ ẽ, p cuſtodiẽtib⁹. Cuſtodia. n. ẽ excubia & carcer græcis cuſtodire: uñ cuſtos. Plaut⁹ ī captiuis. Illic ẽ ab duct⁹ recta ī philacã uti dign⁹ ẽ: Sed cuſtoditio ẽ opa ad cuſtodiendũ qd ſumpta. Victos p̃cio: q nequeunt amicæ lucꝛ exhibere qđ petiť: uicti p̃cio dſir. Addat aquã flãmæ. i. īgerat aquã ut flãma extinguať. Manus: q̃les ſolẽt in exeq̃as amicaꝛ cõferre amatorculi. Bona pulchra elegãs. Fuit nec auara. i. mulier quæ uenuſta fuit: nec rapax. Ante ardentem rogũ. ubi corpa defunctoꝛ ex ritu cõburebanť. Bene placide. fœliciter. tráqlle. Terraq; ſecuræ ſit ſup oſſa leuis: uſitatũ amatorũ uerbũ: Martialis. Sit licet inde ſibi tell⁹ plaĩcata leuiſq; & alibi: Sit p̃cor & tellus mitis & unda tibi

Sed p̃ciũ ſi grãde feras: cuſtodia uicta eſt:
Nec ꝓhibent claues: & canis ipſe tacet:
Heu qcunq; dedit formã cæleſtis auaræ:
Quale bonum multis attulit ille malis.
Hinc rixe fletuſq; ſonãt: hæc deniq; cauſa:
Fecit ut infamis hinc deus eſſet amor.
At tibi: quæ precio uictos abducis amãtes
Eripiant partas uentus & ignis opes.
Quin tua tũc iuuenes ſpectẽt incẽdia læti
Neu qſquã flãmis ſedulus addat aquam.
Seu uẽiet tibi mors: nec erit q lugeat ullus
Nec qui det mœſtas manibus exequias.
At bona quæ nec auara fuit: cẽtũ licet ãnoſ
Vixerit ardẽtẽ flebitur ante rogum.
Atq; aliqs ſenior ueteres ueneratus amoꝛs
Annua cõſtructo ſerta dabit tumulo.
Et bene diſcedẽs dicet placideq; quieſcas:
Terraq; ſecuræ ſit ſuper oſſa leuis.
Vera qdẽ moneo: ſed ꝓſunt qd mihi uera:
Illius eſt nobis lege colendus amor.
Quin etiã ſedes iubeat ſi uendere auitas:
Ite ſub imperium ſub titulũque lares.
Quicqd habet circe: qcqd medea ueneni:
Quicquid & herbaꝛ theſſala terra dedit
Et qđ ubi idõitis gregib⁹ uẽus afflat amoꝛs
Hippomães cupidæ ſtillat ab iguine eq̃
Si mõ me placido uideat nemeſis mea uul-
Mille alias herbas miſceat illa bibã. (tu:

ELEGIA QVINTA.

PHœbe faue: nou⁹ ingreditur tua templa ſacerdos
Huc age cum cythara carminibuſque ueni.

Lege cõditiõe ut munera. ſ. ferat ſi recipi uult. Sub imperiũ. ſub alteri⁹ hoīs poteſtatẽ. Sub titulũ: qui ẽ uẽditi iuris: ut. ſ. alterius eẽ dicamini. Oui. in primo de remedio. Sub titulos nr̃os miſit auara lares. hoc ſolet fieri poſtq̃ oīs res minor facta ẽ. præterea quaſi domina p̃cium ædium ſuaꝛ in ornamẽtis & ueſtibus expẽdere debeat. nã tunc etiã tp̃is mulieres ſũptuoſæ erãt Plautus in epidico. Quid iſtuc mirabile eſt q̃ſi nõ fundis exornatæ multæ incedant p uias. Circe: ſolis filia ex Perſa nympha ueneficioꝛ ſumma artifex habita eſt: quæ Vlyxis ſocios in porcos: ut ferunt poetæ: cõuertit. Theſſala terra. theſſalia profert tũ gramina tũ ſaxa ueneficiis aptiſſima: dicẽte Lucano libro. vi. Theſſala quin etiã tellus herbaſq; nocẽtes Rupib⁹ īgenuit ſẽ ſuraq; ſaxa canentes Arcanũ ferale magos: ibi pluria ſurgunt Vim factura deis: & terris horpita colchis Legit ī hemoniis q̃s nõ aduexerat herbas. Hippomanes cupidæ ſtillat ab inguine equæ: uirus quod ab īguinib⁹ furiaꝛ amore aquaꝛ fluit hippomanes dr̃ ut Plinĩ⁹ ait. Prop. elegia. iiii. Cõſuluitq; ſtriges nr̃o ā ſãguĩe & ī me Hippomanes fœtæ ſemia legit equæ. ergo quuꝛ uenus afflat amorẽ gregib⁹ tũ colligiť hippomanes qđ infurorem uertit. Cuius rationẽ Columella his uerbis lib. ſeptimo ponit. nam menſe duodecimo partũ edũt maxime. Itaq; curandũ eſt ut prædicto tp̃e anni tã fœminis q̃ admiſſariis deſiderantib⁹ fiat coeũdi poteſtas. qa id præcipue armentũ ſi prohibeas libidine extimulat furiis. Vnde & eqnũ nomen ueneno inditum ẽ: qđ eqnæ cupidinis ſimilẽ amorẽ mortalib⁹ accẽdit. cupidæ itaq; dixit: quoniã ī eaꝛ cõceptu ut Scribit Solin⁹ hoc uirus enaſciť. Bibã: ex amoris ipotẽtia dictũ ẽ: q̃ſi dicat q̃cũq; uult ipa amica itrepide ſumã toxica.

PHœbe faue: nouus īgrediť tua templa ſacerdos. Inuocat Apollinis numen. ut ſibi ſacrificãti fauorem p̃ſtet: a cuius laudib⁹ ad ſibyllæ uaticiniũ deſcendit: qđ ab effectu cõmẽdat: tũ īgrediť rõani loci primordia Sed ſciendũ id qđ Acron ſermo. ii. repoſuit: q; ſcdm numinũ q̃litatem la⁹ ipa deoꝛ diuerſo noīe uocaťur. Nã ſi Iouis celebrãť p̃conia hymni uocanť. Si Apollini aut Dianæ aut latonæ caniť pæanes ſi Libero aut Semelæ: dethyrãbi. ſi ad cæteros omnes deos oro hr̃: p̃ſodia. ſi hoīes laudamus ea eſt laus. ſi īprobam⁹. ea dr̃ uituperatio. Meſſalino aũt cõgratulaťur. q augur fuerat creat⁹. augures. n. ſunt Apollinis ſacerdotes. uñ ait: Nou⁹ ſacerdos. i. augur: uel nouus ſacerdos: qa poetæ muſaꝛ & Apollinis ſacerdotes ſũt. iõ ſacri hñtur. nã eoꝛ capiũt afflatũ. Quare dixit Oui. Numen ineſt illis pieridesq; lauent. Hora. car. iii. Carmĩa nõ prius audita muſaꝛ ſacerdos Virginib⁹ pueriſq; cãto. & Prop. elegiaꝛ. iii. Primus ego ingredior puro de fõte ſacerdos Itala p graios orgia ferre choros. Quin imo ipſi poetæ plerũq; dii noīanť. Virgi. in buc. Mirabar qd mœſta deos amarylli uocares. & Prop. elegiaꝛ. i. Te quoq; ſi certo puer hic cõcuſſerit arcu: Quod nolim noſtros euiolaſſe deos. Nec miꝛ eſt. nã græce & deũ & uatem ſignificat q̃ſi factor. ſunt autem uates dicti a uiendis uerſibus: ut Varroni placuit. nã uiere ſignificat uincire. Tua templa: aut palatium templum uult: quod ab Auguſto ædificatum eſt poſt acciacam uictoriam de quo Propertius elegiarum quarto meminit. Muſa palatini referamus Apollinis ædem. aut fanum in foro conſtitutum. Huc age cum cythara

carminibuſq; ueni. Macrobius in ſaturnalium libro uarias Apollinis poteſtates refert. ẽ enim ipſe carminis auctor: ut ſupra: Nec carminis auctor apollo. Eſt uaticinii præſes: ut ſupra Sæpe duces trepidi spetiere oracula rebus. Sagittãdi peritiam habuit. Iuue. Parce precor pæan: ſed pæan cõtrahit arcũ. Diuinã medicinæ artẽ pcalluit: ut ĩferius. Huc ades & teneræ morbos expellæ puellæ. Chordæ uocales. Horatius carminum primo. Tuq; teſtudo reſonare ſeptẽ callida neruis. Eſt maxima Apollinis laus ipſa muſica. Náq; ab ea Pythagorici oẽs & plato philoſophiã uocauerunt muſicã. quia mũdi fabricam uniuerſam ex harmonia & cõcentib⁹ cõſtare ratiocinati ſunt. Ideo omne muſicũ genus deor⁹ eſſe opus arbitrabant. unde Apollo muſæq; oẽs hymnorum celebratores dicuntur: ipſarum uero muſar⁹ miniſtri ſunt eruditiſſimi uiri: & hi' pprie muſici. apparatus enim moralis attribuit muſicæ: & cũ eiuſdem dei præſides ſint: reliquum eſt ut recte mentis ſint qui muſicæ operam ĩdulgẽt. Sed Apollinis miniſtri cum exculti litteris homines ſint: addunt etiã uates. Sz poetæ quum litteratiſſimi ſint & diuina quadam mentis agitatiõe moueant ad futuror⁹ ẽt ſcientiã merito ſacri: & inde ſacerdotes muſar⁹ & Apollinis habentur.

Veſtẽ ſepoſitam. eam ueſtẽ dicit. quam Apollinem indui nõ niſi diebus feriatis putauit antiqtas. Qualẽ te memorãt: ex antiqua fabula dictum ẽ. Poetæ fabulant Apollinẽ Ioui patri laudes celebraſſe de triumpho quẽ ille aſſecutus ẽ de fuga ſaturni. Tũc enim phebus tantæ fuit elegãtiæ: ut deos oẽs in ſe cõuerterit. Cãtet auis: hiuc auguriũ dictum ab auium garritu dep̃hẽdimus. Prouida: itelligẽs. Præſentit aruſ. lu. ſignauit quũ deus exta notis. hĩc aruſpicẽ noĩari q̃ exta auium inſpiciat: manifeſtũ ẽ. Te duce. Quippe fatidicum ſpiritum in uiſcera uaticinãtis mergit Apollo.

Sibylla cumanam dicit: quæ fata populi romani heroico carmine cõſcripſit. unde ait. Senis pedib⁹: ex ſex enim pedibus cõſtat uerſus heroicus. Hãc ferũt illã fuiſſe: quæ libros nouem attulit ad Tarquinium Priſcũ: p̃ que illis poſtulauit trecẽtum philippeos: rege uero ei⁹ inſaniam ílludẽte ſex ex illis ſemel atq; iteruz cõbuſſit motus tãdem rex pſeuerãtia mulieris in precio exigẽdo: tres reliquos quo uolebat fœmina precio emit. ĩ q̃bus romanorum fata continebãtur. ut Aulus Gellius noctium atticar⁹ primo cõmemorat. Meſſalinum. filium Meſſalæ. Sine: permitte. Tangere ſacras chartas uatis. aut uatis id ẽ Apollinis: ut poeta fiat: aut Tibulli carmina: aut Sibyllæ libros. ut auguralem diſciplinam recte percipiat: quia augur erat creatus: quod placet. Hæc dedit æneæ ſortes. hoc totum in diuio Maronis opere pertractatur Parentem: Anchiſem. Lares captos. deos patrios: quos: ut tolleret: Hector in ſomnis admonuit. captos autem a græcis utique euerſa urbe intelligendum. Virgilius. Aduectum æneã claſſi uictoſq; penates Inferre. Ilion. græcus eſt accuſatiuus: & neutri generis. At Ouidius de arte amandi primo fœminino genere p̃tulit. Tunc cum triſtis erat defenſa eſt ilion armis. & Euſebius libro temporum ait. Ilion condita ab ilio. & quarto carminum Horatius. Non ſemel ilios uexata eſt. Nondum firmauerat: nondũ ſancierat urbem ſuo de nomine: niſi deinceps captis in Auentino auguriis. uel nondum urbem muro ſepſerat. aut ſeptam muro nequis tranſgrederetur per ſupplicium nondum firmauerat. Propertius elegiarum tertio: Et cœſo mœnia firma remo. Conſorti non habitanda remo. Nempe Romulus ubi muro urbẽ ſepſit: legem tulit nequis mœnia tranſiliret: qui ſecus faceret reus eſſet capitis: Remus ſeu fratris præcepta negligens ſeu iuuenili raptus impetu ea ſupergreſſus eſt: & a Celere ductore: ut hiſtorici ſcribunt: ſeu a Fabio: ut Euſebius libro temporum meminit: nam Fabius celer forte uocabatur: paſtorali raſtro percuſſus occubuit. Lucan⁹ primo. Fraterno primi maduerunt ſanguine muri. Conſors dicitur eiuſdem ſortis. ídeſt qualitatis in omni fere negotio. Sappho ad Phaonem. Non tantum alceus conſors patriæq; liræq; Laudis habet. hic enim de fratre dixit: ut Ouidius metamarphoſeos undecimo de Ceice. Quæ dum lucifero genitis miracula narrat de conſorte ſuo. Herboſa palatia: loca herbis obſita: ubi romana palatia ſuperba ſtructura ponenda erant.

In iouis arce. ubi nunc eſt capitolium quod dicitur arx iouis: quod ut ait Varro in ſummitate tarpei loca ta eſſet ea ædes. Propertius elegiarum quarto. Tarpei uſque pater nuda de rupe tonabat. Stabant caſæ: ideſt conſtructæ erant. Idem eodem elegiarum: Hoc quodcunque uides hoſpes quam maxima roma ante phrygem æneam collis & herba fuit. atque ubi nauali ſunt ſacra palatia phœbo Euandri profuſa procubuere boues.

Nunc te uocales ípellere pollice chordas:
Nũc p̃cor ad laudes flecter̃ uerba meas.
Ipſe triumphali deuinctus tẽpora lauro
Dum cumulant aras ad tua ſacra ueni.
Sed nítid⁹ pulcherq; ueni: nũc ídue ueſtẽ
Sepoſitã: longas nũc bene pecte comas.
Q ualẽ te memorãt ſaturno rege fugato
Victori laudes concinuiſſe ioui.
Tu p̃cul euẽtura uides: tibi deditus augur
Scit bene quid fati p̃uida cantet auis.
Tuq; regis ſortes: p̃ te præſentit aruſpex:
Lubrica ſignauit cũ deus exta notis.
Te duce romanos nunq̃ fruſtrata ſibylla:
Abdita quæ ſenis fata canit pedibus.
Phœbe ſacras meſſalinũ ſine tãger̃ chartas
Vatis: & ipſe precor qd' canat illa doce.
Hæc dedit æneæ ſortes: poſtq̃ ille parentẽ
Dicitur & captos ſuſtinuiſſe lares. (to
Hæc fore credebat romã: cũ mœſt⁹ ab al-
Ilion ardentes reſpiceretq; deos.
Romulus æternæ nõdũ firmauerat urbis:
Mœnia cõſorti nõ habitãda remo.
Sed tũc paſcebãt herboſa palatia uaccæ
Et ſtabant humiles in iouis arce caſæ.

Fiſtula garrula.i.arguta uocalis. Sic Maro in copa. En & menalio q̄ garrit dulce ſub antro Ruſtica paſto ris phyſtula in ore ſonat. Agreſti:rudi. Syluestri phyſtula facta deo. Fabulā mouet. Pan quū Syringæ amo re detētus fugiētē puellā iſeqret: dei miſeratiōe moti ſupplicē in calamū cōuerterūt: quē calamū iciſum ad ſui doloris ſolatiolū ille in phyſtulā paulatim cōiunxit: quæ poſtea ſeptē cicutis: hoc ē internodiis calamoꝝ cōpī gebat. Quod ideo figuratū ē: quoniā Pan naturæ ſimilitudinē hēt: & ſeptē ſonos in cæleſti harmonia decla rat p phyſtulæ ſeptimā cōpagē. dicta uero eſt phyſtula inflo. Pan ipſe natꝰ eſt ex tertio Mercurio & penolopa: ſi Ciceroni credimus de natu. de. iii. & He rodoto hiſtori. ii. Iungit cæra. ex arte. ſ. inuētoris. Virgilius. Pan primus calamos cæra cōiūgere plures inſtituit. At qua uelabri regio patet. Auētini accipit circuitū: cuius pars ima prope tiberim dr uelabꝝ a ue lis: q Romā uerſus per flumē uelabāt. i. nauigabant: ſeu a uehendo: ut Varro ſcribit. de Velabro Propertius ita elegiaꝝ. iiii. Qua uelabra ſuo ſtagnabant flumine quoq Nauta per urbanas uelificabat aq̄s. Illuc enī ad ſacrū cōmune homines latini uehebant nauigiis. Ni ueæ candidus agnus ouis: laus eſt muneris. q agnus cum ſit albi coloris: ex matre tamen candida natus di catur. Scimus enim oues q̄to candidiores tanto precio ſiores haberi ob eam rem q lana earum uarios & ſine difficultate capiat colores.

Lacte madēs illuc ſſerat pan ilicis umbrā
Et facta agreſti lignea falce pales.
Pendebatq uagi paſtoris in arbore uotū
Garrula ſilueſtri fiſtula facta deo:
Fiſtula cui ſemp decreſcit arūdinis ordo:
Nam calamus cæra iūgitur uſq minor.
At qua uelabri regio patet: ire ſolebat
Exiguus pulla per uada linter aqua.
Illa ſæpe gregis ditis parītura magiſtro
Ad iuuenē feſta eſt uecta puella die.
Cū qua fœcūdi redierūt munera ruris:
Caſeus: & niueæ candidus agnus ouis.

ELEGIA SEXTA.

IMpiger ænea uolitātis frater amoris:
Troica qui profugis ſacra uehis ratibus:
Iam tibi laurētes aſſignat iuppiter agros:
Iam uocat errantes hoſpita terra lares.
Illic ſanctus eris: cū te uenerāda numici
Vnda deū cœlo miſerit indigetē.
Ecce ſuper feſſas uolitat uictoria puppes:
Tandē ad troianos diua ſuperba uenit.
Ecce mihi lucent rutulis incendia caſtris:
Iam tibi prædico barbare turne necem.

IMpiger ænea uolitantis frater amoris. Sybillæ uaticinium ſcribit de Aenea & urbe cōdenda habitū, ſignaq futuro po pulo ꝓdigioſa enarrat: & ſuæ ſe demū. Nemeſi etiam atq etiā cōmendat. Om nes autē quos uidi codices hanc a ſuperiori diuiſaꝝ ha bent: quū tamen uideaē mēbrū eſſe præcedētis. dixit. n. Hæc dedit æneæ ſortes. reuertitur enim ad propoſi tū poſt multam euagationem. Sciendū ſane nihil hic ab eo tangi: quod a Liuio diffuſe & ordinatim nō ſit in hiſtoria ab urbe condita commemoratum. quem tamen una cum reliquis hiſtoriographis: ut noſter eſt mos: omittimus: cōtenti poetaꝝ teſtimoniis: quæ oīa tametſi ad hiſtoriæ utiq cōprobationem nō erunt: ad uerba tamē referent inexponendū. Volitantis fra ter amoris: Aeneas ex Anchiſe & Venere genitus eſt: at Cupido ex Venere & marte natus: qui Antheros dicit. Quāquā ſcda uenus ut ſupra diximus ex ſecūdo mer curio Cupidinē alteꝝ ſuſtulerit. Frater ergo Aeneas cu pidinis. Virgilius: Frater ut æneas pelago tuus oīa cir cū Littora iacteē. Ibi Seruius Honoratus ſcribit Simo nidē uoluiſſe Cupidinē ex uenere tm eē ꝓgenitū: ideo ab eodē poeta. Nate meæ uires dictū. Alii uero ex Ve nere & Chao: primæ rerū naturæ eū eſſe filium uolunt: & amoris Tibullus dixit pro cupidinis. ut Maro: Ergo his aligeꝝ dictis affatur amorē. græcos ambo imitati: qui uno nomine utrūq ſignificant. Volitantis. uagabundi. Nam philoſophi uentoſas ei pennas addiderūt: ſententiæ inſtabilitatē ſuæ demonſtrantes in ama tore. Terētius. In amore hæc ſunt uitia: iniuriæ: ſuſpitiones: inimicitiæ: induciæ: bellum. Impiger: ſtrenu us: diligēs. Cicero: Quis ē tā in ſcribēdo impiger q̄ ego. Sacra: deos penates. Iam tibi laurentes deſignat iuppiter agros: Laurens oppidum a Pico cōditū. Virgilius: Laurētis regia pici: uel a Latino: ut meminit Ser uius utrāq in ſeptimo commētario colligens opinionem a lauro maxima denoīatum. Aeneas aūt ut ſcribit Euſebius libro tēpoꝝ ī latiū uenit poſt captā troiā anno tertio ſeu octauo: ut quidā alii putāt: latiniſq impe rauit: q poſtea romani dicti ſunt: annoꝝ triū ſpatio. Errātes deos: multis qppe in locis cōſederūt ubi ſedē figere nō licuit. Numici unda: numicius fluuius ē ī agro laurēti: iuxta quē æneas ſacrificās ꝓlapſus nec in uētus: poſtea iuppiter īdiges uocatus ē: Ouidio ſcribēte. xiiii. metamor. Fecitq deū quē turba q̄rini Nūcu pat īdigetē tēploq ariſq recepit. Cato tamē ſcri apud Laurolauinū orta pugna Aeneā nō cōparuiſſe: q̄ Lati nus moriē: & Turnus aufugit. Diua ſupba: uictoria nobilis: quā ꝑcaē Aeneæ faueat: ſecutus Maronē: q turnū dicit ignes iaculatū fuiſſe ī naues troianoꝝ: cū Aeneas ipe ad ſocialia arma cōparādū tetēdiſſet: ſed ex matris deū precibus in nymphas mutatæ fuerūt Rutulis caſtris. Rutula gens fuit: cui Turnus imperauit

Iam tibi prædico barbare turne necem. Turnus ab Aenea ſingulari certamine uictꝰ eſt: ut diuinū Maro nis poema teſtaē. Atqui male dicit Turnū barbaꝝ uocādo: quū ille Rutulus fuerit. ſed uel eū barbarum uo cat: q tāetſi Rutulus erat tamē ſui maiores ex græcia oriūdi fuerant. Venilia enī Amatæ Latini regis uxoris

ſoror eum genuit: quã cõſtat duxiſſe genus a Danae Acriſii filia. hæc etenim uitiata a Ioue quũ arcula eſſet incluſa ꝓiicitur in mare parẽtis iuſſu. ſed ĩ italiã delata ĩuenit a piſcatoribus cũ Perſeo puero: quẽ ĩ illa ædiderat: & oblatã regi. rex ſibi iũxit in matrimoniũ: ardeãq; ipa cõdidit. Quare cũ turnus q̃ſi ſemilatin⁹ eẽt forſitan ob id q̃ prauitate in loq̃ndo uteret. & latina impfecte q̃ſi barbare ꝓnũciaret: barbarũ appellauit: uel q̃ difficulter cũ aſpitate & duritia tanq̃ inuita natura loqueret: quos hoĩes balbos bleſoſq; dicere ſoliti ſumus. Quapropter ingenioſus poeta alludẽs ad craſſitudinẽ Turni regis barbaꝝ dicit: effingens tarditati cognatuꝫ in loq̃ndo nomẽ p cõuiciũ q̃dẽ: quaſi duriloquum & craſſilinguẽ dicere eũ uoluiſſet. Laurẽs caſtrũ. laurẽtum dicit. Caſtrũ ẽ locus muro circũdat⁹ q̃d p diminutionẽ teſte Priſciano caſtellum facit. Oui. metamorphoſeos ultio. donec caſtrũq; ſacraſq; Lauini ſedes tiberina q; ad hoſtia uenit. Sed caſtra tentoria ſunt in q̃b⁹ expeditionum tpe milites diuerſant. Muruſq; lauini eſt. periphraſticos lauinu; ſignificat ab lauina latini regis filia denoĩatum. Iuue. ſaty. iiii. Atq; nouercali ſedes p̃lata lauino. Albaq; ab aſcanio cõdita lõga duce. Alba uocata eſt lõga: ut Liui⁹ ſcribit: a ſitu in longũ dorſum porrecto: quã Aſcanius cõdidit: ſed uter fuerit dubitat Tit⁹ Liui⁹: ille ne ex Creuſa patrem Aeneã fugiẽtem ſecut⁹ ĩ italiã: An q̃ ex Lauina genit⁹ ſit. Dixit. n. Virgilius octauo. Ex quo terdenis urbem redeuntib⁹ annis: Aſcanius clare cõdet cognominis albã. Perplures tũ affirmãt Aſcanium ex Creuſa. Stati⁹ ſyluaꝝ q̃nto ĩ epicædio pris. Iugera nra tenens ubi poſt æneia fata Stellatus Latiis ingeſſit mõtib⁹ albã Aſcanius: Phrygio dum pĩgues ſanguine campos Odit: & infeſtæ regnũ dotale nouercæ. Hoc itẽ Eutropi⁹ lib. i. & Euſebi⁹ de tẽporib⁹: & Iuuenalis ꝓallegata ſatyra atteſtant. Ilia q̃ mater Romuli & remi fuit: dicta Ilia Rea Siluia. tri nomia. n. fuit. Vittaſq; iacentes. nanq; dum aquari uult ſomno urgente iacens humi a Marte cõprimit unde comaꝝ turba uitta cõcidit. Forſitan etiã ad id refert quod illa ante corporis fluxũ uidit. Ouidio ſcribente hoc faſtoꝝ tertio: Ignibus iliacis aderam cum lapſa capillis Decidit ante ſacros uitta ſoluta focos. De ſeptem montib⁹. a quib⁹ roma ſeptemcollis appellata eſt. eorum montium nomina ſunt hæc. capitolinus: q & Tarpeius. Auẽtinus. Palatinus. Celius maior & minor: Exquilinus. Viminalis. Quirinalis. Magnæ iã locus urbis erit. magna fuit Roma & amplitudine loci & imperio. Propertius elegiarum tertio. Septẽ urbs alta iugis toto quæ præſidet orbi. Qua ſua de cœlo ꝓſpicit arua ceres. Error eſt de Sicilia intelligere. Nempe Romani imperii fines latiores fuiſſe q̃ Sicilia concipiat quiſq; uel infantiſſimus nouit. Sed totius fere terræ ambitus accipiendus eſt. Dixit enim Ceres ſua arua proſpicit: pro quacunq; hoĩes cereris alimento: ideſt rationabiliter uitã ducunt. Nam & Romani ſuum imperium per orbem terrarum ſed neutiq; totum prolatarunt. Seu Cererem pro luna ponit ediuerſo Virgilius georgicorum primo. Nam democritus & ſtoici unum deum & alteram deam ſed diuerſis in utilitate mortalium nominibus aſſeuerarint. Quaque patent ortus de utroque mundi cardine ponens. mundum intelligit uniuerſum in laudem romani imperii: & eſt q̃ſi expoſitio ſuperioris uerſiculi. Vt enim diximus: per ortum & occaſum: totius mundi naturam colligit. Sic Horatius carminum tertio per arcticon & antarcticon de Romanis inquiens. Quicunque mũdo terminus obſtitit. Hunc tanget armis uiſere geſtiens. Qua parte debacchentur ignes. Qua nebulæ pluuiiq; rores. Vndis fluitantibus. propter naturalem oceani fluxum. Amnis: liptote ut Apparent rari nantes in gurgite uaſto. aut reſpicit ad maris naturam amnis dicendo nare uertere. Nam oceanus terram circuit. & uelox eſt. unde teſte Priſciano de duodecim Virgilii carminibus dicitur hoc eſt celeri motu: quare fluitantib⁹ undis dictũ eſt. Equos. ſolis equi quattuor ſunt: Pyrous: Eous: Ethon & flegon. Anhelantes: diurno labore anxios. Statius achilleidos primo. Et oceani penetrabile littus anhelis Promittebat equis. Troia quidẽ tunc ſe mira. alludit ad uocabulum animalis & inſigne troianorum. nam troianorum inſigne Troia fuit. uulgus latinitatem ſeruat. i. ſcrofam ſeu ſuem. unde arma que fixit Troia: & ingentem ſatiſſet ad ethera troiam. Virgilius ait. i. inſigne romanorum. ut ad Octauium meſſala interpretatur. Mirabitur ergo ſe ex ſui nominis homines adeo creuiſſe. Conſuluiſſe: conſulto determinaſſe: ut conſultaq; bella. Veſcar laurus ſacras. i. fungar ſcientia uaticinandi: & antique poſuit ueſcor cum accuſatiuo: ut potior & fungor apud Terentium eiuſmodi uerba ablatiuum recipiũt. Te ſibi phœbe uocauit: ut ſcilicet a furoris pondere leuaretur.

Ante oculos laurẽs caſtꝝ: muruſq; lauini ẽ
Albaq; ab aſcanio condita longa duce
Te quoq; iã uideo martí placitura ſacerdoſ
Ilia ueſtales deſeruiſſe focos.
Concubituſq; tuos furtim uittaſq; iacẽtes:
Et cupidí ad rípas arma relicta dei.
Carpite nũc tauri de ſeptẽ mõtibus herbas
Dum licet: hic magnæ iã locus urbis erit
Roma tuũ nomẽ terris fatale regendis:
Q ua ſua de cœlo ꝓſpicit arua ceres.
Q uaq; patẽt ortus: & q̃ fluitãtib⁹ undís
Solís anhelantes abluit amnis equos.
Troia quidẽ tũc ſe mirabitur: & ſibí dícet
Vos bene tam longam cõſuluiſſe uiam.
Vera cano: ſic uſque ſacras ínoxia laurus
Veſcar: & æternũ ſit mihí uirginitas.
Hæc cecinit uates: & te ſibí phœbe uocauit:
Iactauit fuſas & caput ante comas. Quit:
Q uicqd Amalthea: q̃cq̃d marpeſía dixit

Quicquid amalthea: quicquid marpeſia dixit Eryphile phœbo gratãq; quod monuit. Lactantius firmianus diuinarum inſtitutionũ primo decẽ ſybillas enumerat: & q̃ de re: quibuſq; auctorib⁹: quæq; ſcripſerint.

Prima fuit de perſis: ut Nicanor geſtorum ab Alexandro ſcriptor ait. Secūda libyca. Tertia Delphica. Quarta cumana in italia. Quīta erythrea: quā Strabo dicit fuiſſe tpe Alexādri. & aliā ex eodē loco noīat: quæ Athenais noīe dicebaī. Sexta Samia. Septima cumea noīe Amalthea: quæ ab aliis: ut ait Demophile nominatur: quæ nouē libros ad Tarqnum detulit: ut ſcriptores oēs atteſtanī. Octaua helleſpōtiaca ī agro troiano nata uico marpiſſo circa oppidū gargitiū. Nona phrygia: q̄ uaticinata fuit ancyræ. Decima Tiburs noīe Albunea. Sed ut Euſebius refert libro tēporū: quæ in ſamo fuit inſignis habita Eriphyle dicta ē. fuit antē Candale lydis regnāte anno fere imperii illius decimo. Cæterum Lactantius ipſe firmianus dicit tantā eē de ſybillis confuſionē: ut ignoreī qd uere dici poſſit. Ex græcia enim ſibyllini libri Romā trāſuecti ſunt: quorū am monitu reſpublica Rōana gerebaī. Quaſq̄ albana ſacras Ex omnib⁹ q̄ttuor uaticinatas refert. Et Tiburtinā ſortes Romā detuliſſe p Anienē: qui Tyberim auget. Alii iterptantī uaticiniū de Remo & Romulo abiectis in Tyberim iuſſu Amulii albani. fluui⁹ aūt fatorū ꝓuidus ſe cōtraxit. Alii Chœliæ facin⁹ itelligunt: quæ a Lauſo genus duxit albano. Legimus ēt in qnto ab urbe cōdita apud Liuiū lacum in albano nemore ſine ullis aqs cælleſtib⁹ ī altitudinē miraculoſam creuiſſe: & uaticinatū fuiſſe a ueiēte aruſpice: & ita ab apolline delphico reſpōſum: diſſipādū eē p agros albanā aquam tūc Veios futuros ſub poteſtate populi romani: q̄bus captis Iuno ueiētana ī auētinum p iuuenes electos portata ē. Sed poeta ait p flumina tibris. Hæc fore dixerunt. De comete in prio Lucani cōmētario abunde dicemus. Latini crinitā uocāt: græci cometē & ē malum plerunq̄ futuri piculi ſignum: cum populi nō īpune uidēt. Declarat āt ꝓdigia: quæ ab urbe cōdita apparuerunt. Multus ut ī terras deplueritq̄ lapis. Hoc explicat Titus Liuius in Decade ab urbe cōdita Depluerit āt ꝓ deciderit. Sed notādū contra oīum grāmaticaꝝ regulas dictum eē de q̄b⁹ litteratores moderni multa ſūt allucinati dicētes pluo carere ſuppoſito habēs appoſitū ablatiuū: ut Tit⁹ Liuius lib. vi. de bello macedonico. Terracinæ & Amiterni nūciatum ē ali quotiēs lapidib⁹ pluiſſe. Nā ut aiunt: nunc dicim⁹ De us pluit carnē & eſcam. Sed præter uſitatum Titi Liuii in dicendo modū: Valerius maximus libro ſuo in capitulo de ꝓdigiis in piceno lapides pluiſſe aiī: & hic lapis depluerit. Et Liuius ipſe in decimo de bello macedonico. ī area Vulcāi & cōcordiæ ſāguis pluit. Martialis ad Fauſtinū lōge aliter ſcribēs utiī uerbo: Capena grādi porta qua pluit gutta: ſed alii legūt fluit. textꝰ antiquus habet pluit. Tubas atq̄ arma audita: ſyleptis eſt cauſa maioris ſignificati. Tubas Lucanus prio Inſonuere tubæ: & quātū clamore cohortes Miſcentur: tantum nox atra ſilētibus umbris. Edidit. Arma ſtrepitantia: Sic Lucanus eodem. Tum fragor armoꝝ. Lucos præcinuiſſe fugam: Idem ibi. Magnæq̄ p auia uoces Auditæ nemoꝝ. Defectum lumine: ſplendorem ſub eclipſi amittentē. defectus uocem præteriti participii habet: & in ſignificantiā præſentis. Virgilius in priapeis: Defectus puerosq̄ fœminasq̄ pallentis. per defectum. Et ſimulacra deum lachrymas fudiſſe. Lucanus ibi: indigetes fleuiſſe deos: urbiſq̄ labores Teſtatos ſudore lares. Virg. Et mœſtum illachrymat templis ebur. Boues uocales. Lucanus Tum pecudum faciles humana ad murmura linguæ. Virgi. Pecudeſq̄ locutæ Infandum. Merge: dele metaphoricos. Prodigia: ſigna malum prodigentia. ideſt indicantia. Bene crepet: ſignum eſt fertilitatis ſi laurus clare crepitum fecerit. exprimit enim naturam lauri dum peruſtulatur. Ouidius faſtoꝝ quarto. Et creper in mediis laur⁹ ad uſta focis. Iſtius facti rationem refert Euſebius præparationis euangelicæ. ii. Nanq̄ antiqui laurum Apollini dedicarunt: quia ignea eſt: unde odio dæmonibus: & ſi comburitur plurimum ſonat: quod prædicendi uirtutem ſignificat. Fœlix & ſacer. ideo religioſus & abundans: q̄ laurus bene crepitans optima ſigna dedit. Horrea granaria quaſi forrea a farre. Diſtentet: onerabit. Oblitus: illinitus turpatus ab oblino. ideſt inquino. Ille leuis ſtipulæ. Ouidius faſtorum quarto. Moxque per ardentes ſtipulæ crepitantis acernos Treicias celeri ſtrenua membra pede. Fœtus: liberos. Compreſſis auribus: morem puellorū exprimit in libādo prīs oſculo. Tedebit: futurum ē indicatiui a tedet impſonali. i. pigebit. Paruo aduigilare nepoti. ut. ſ. puellus ſomnum capiat. Balba uerba: īperfecta & inexpedita. a ſenibus enim exiduſtria

Heriphile phœbo gratāq̄ qđ monuit.
Quaſq̄ albana ſacras tiburs p fluia ſortes
Portarit: ſicco perlueritq̄ ſinu.
Hæ fore dixerūt belli mala ſigna cometē:
Multus ut in terras deplueritq̄ lapis.
Atq̄ tubas atq̄ arma ferūt ſtrepitātia cœlo
Audita: & lucos præcinuiſſe fugam.
Ipſum etiā ſolem defectū lumine uidit
Iungere palētes nubilus annus equos.
Et ſimulacra deū lachrimas fudiſſe tepētes
Fataq̄ uocales præmonuiſſe boues.
Hæc fuerāt olim: ſed tu iam mitis apollo
Prodigia indomitis merge ſub equoribꝰ
At ſuccēſa ſacris crepitet bene laurea flam
Omine quo fœlix & ſacer annꝰ eat. (mis
At laurus bona ſigna dedit: gaudete coloni
Diſtentet ſpicis horrea plena ceres.
Oblitus & muſto feriat pede ruſticꝰ uuas
Dolia dum magni deficiūtque lacus.
At madidꝰ baccho ſua feſta parilia paſtor
Concinet: a ſtabulis tūc ꝓcul eſte lupi.
Ille leuis ſtipulæ ſolēnes potus aceruos
Accendet: flāmas trāſilietque ſacras.
Et fœtus matrona dabit: natuſque parenti
Oſcula cōpreſſis naribus eripiet.
Nec tedebit auū paruo aduigilare nepoti:
Balbaque cum puero dicer uerba ſenem.

nō ex linguæ defectu uerba impplexa effutiunt: ut puellis alludāt. Aliter. n. esset naturæ uitiū balbutire. At boris antiquæ qua leuis umbra cadit: Cōuiuiis riui & umbra cōueniūt. Hora. car. i. Nūc uiridi mēbra sub arbuto stratus: nūc ad aquæ lene caput sacræ. Aut cū uestę sacris tendēt umbracula sertis: sensus ē umbracula cōficient ex uestibus inuicē cōplicatis. hoc ē qđ dicit Oui. Pauci tentoria ponūt. Desup extētas imposuere togas. Calix coronatus: aut calicē plenū intelligit ad sūmū marginē: aut coronis. i. sertis circū amictū. unđ legit: magnū cratera corona Induit ipleuitq; mero. Quin ut Seruius in primo æneidos attestat: tractū est ab Home. qui istiusmōi sermonis genere in iliade utitur.

Cespitibus: idcirco cespitibus: ut religiosius res ꝓcedat. Ars bo. Amor. s. si sit inermis iuuat ꝙ amem Sine qua uersus mihi nullus. sic Propertius elegiarū. .ii. Quæritis unde mihi totiens scribant amores: Vnđ meus ueniat mollis in ora liber. Nō hæc calliope: non hæc mihi cantat apollo. Ingeniū nobis ipa puella facit

Iustos pedes: pedes uersuum iustum
hoc ē mēsurā hūt: cū syllabaꝝ seruata rōne æq̄liter cōponunt. Tutela diuū: Sūt nēpe uatibus cū cœlo cōmercia: & numinis diuinitate participant: sicut supra edocuimus. Feret: in triūpho portabit. Oppida uicta: simulacra depicta ad uerā oppidoꝝ similitudinē Oui. de arte aman. i. Quæ loca: qui fructus: quæue ferant. Lauro agresti. lauri uariæ sūt spēs. tres ꝓcipue Priscus Cato de agricultura noīat Delphicā. s. cypriā & siluaticā. Quare miror Plinīū allegasse Catonē: cum duo tm̄ genera esse dixisset. sed imꝑssoꝝ est error: eorū ꝙ idiotaꝝ qui libros imꝑssoribus ipsis nō castigatos: sed sua imperitia corruptos tradūt. de qbus in lucubrationibus nostris late pertractauimus. Io triumphe: militum est uociferatio in triumphis: ut. M. Varroni scribit Horatius ad ipsum triumphū sermonē conuertens car. iiii. Teq; dum procedis io triūphe ciuitas oīs dabimusq; diis thura benignis. Triūphus āt a græcis qui dicunt acceptus ē: seu a triamuo Liberi patris cognomēto. unde triumphare. & iō io triūphe uox lætantis usurpata. Pia semper. iō significātia pietatem patris in filium: ꝙ ipse equo insidens sequi uelit filiū triūphātē ut de Fabio Rutiliano legimus ī historiis. Prætereūte curru. currū itellige non Messalæ: sed messalini triumphantis. Perpetuo casta ut casta seruetur uirginitate perpetua.

Astra macer sequit tenero q̄d fiet amori. Hoc elegidio tria cōplectit: đ Macro ꝓficiscēte ī militiā relicta puella loquitur. tū Nemesim rogat nec ea se sibi inexorabilē præstet. demū Phyrnes lænunculæ calliditatē detestat. Macer aūt fuit Tibulli familiaris: ad quē Oui. scribit de Pōto sed fuerit ne hic Macer romanus an ueronensis ignorat. possumus tamen augurari eum ipsum fuisse Aemiliū Macrum ciuē nostrum: qui teste Eusebio li. tēporum ī asia diem ultimū obiit. fuit enim eadē tēpestate qua Tibullus. Vaga. fluctuantia. Puer cupido: & ē sermōis apostrophas. Sub tua signa. dixim⁹ alibi ociū amatoriū uocari a poetis expeditiōis cuiusdā genus. & militiæ. Oui. de ar. am. i. Qui noua nūc primū miles in arma uenis: & ī eiusdē opis. iii. Militiæ spēs amorē: discedite segnes. Nō sūt hæc timidis signa petēda uiris.

Tūc opata deo pubes discūbet in herba:
Arboris antiquæ qua leuis umbra cadet.
Aut cū uestę sacris tēdēt umbracula sertis
Vincta: coronatus stabit & ipse calix.
At sibi quisq; dapes: & festas extruat alte
Cespitibus mēsas: cespitibusq; torum.
Ingeret hic potus iuuenis maledicta puellæ
Postmodo quæ uotis irrita facta uelit.
Nam ferus ille suæ plorabit sobrius idem:
Et se iurabit mente fuisse mala.
Pace tua pereāt arcus: pereantq; sagittæ
Phœbe: mō in terris erret inermis amor.
Ars bōa sed postq̄ sūpsit sibi tela cupido
Heu heu q̄ multis ars dedit illa malum.
Et mihi præcipue taceo cū saucius annum
Et faueo morbo cum iuuat ipse dolor.
Vsq; cano nemesim: sine q̄ uers⁹ mihi nul/
Verba pōt iustos aut reperire pedes. ℂ⁹
At tu: nam diuū seruat tutella poetas.
Præmoneo uati parce puella sacro.
Vt messalinum celebrē: cū præmia belli
Ante suos currus oppida uicta feret.
Ipse gerens laurū lauro deuinctus agresti
Miles: iō magna uoce triumphe canet.
Tū messala me⁹ pia det spectacula turbæ
Et plaudat curru prætereunte pater.
Annue: sic tibi sint intonsi phœbe capilli.
Sic tua perpetuo sit tibi casta soror.

ELEGIA SEPTIMA.

Astra macer sequit: te nero quid fiet amori?
Sit comes: & collo fortiter arma ferat.
Et seu longa uirū terræ uia seu uaga ducent
Aequora cum telis ad latus ire uolet.
Vre puer quæso tua qui ferus ocia liquit:
Atq; iterū erronem sub tua signa uoca.

Ob hoc. n. Hora. car. iii. renūciās amorib⁹ iqt. Vixi puellis nup idoneus: & militaui nō sine gloria. uñ Porphyrio cōmētator uult Horatiū per allegoriam bella & militiam ueneris pro amoribus dicere. Sic enim q̄rt⁹ car. liber incipit: Intermissa uenus diu rursus bella moues. Erronē. uagabūdū hoīem dicimus erronē abeerrādo. Sic Sappho ad phaonē: At uos erronē tellure remittere nostrū. Sed Vlpian⁹ libro digestorū. xxi. refert erronem ita a Labeone diffinitum: nō quidē q fugit: sed q frequenter sine causa uagatur: & tēporibus in res

nauigatorias consumptis ſerus ad dominũ redit. Idcirco Hora. alludens ad ſeruilẽ cõditionẽ ſermonũ. ii. ait Te quoq; ipſum uitas fugitiuus & erro. Iterũ uoca: aut iteꝝ qm̃ ſemel alias aberrare uoluerit: aut iterũ uoca ꝓ reuoca dictũ. Potet galea: galea eſt militis poculũ. Statius thebaidos. iii. Hoſtilẽ iſmeniũ galea dircẽq; bibemus. Et Propertius elegiaꝝ tertio ad hãc ſniam. Tu tamen in tecta tectus ueſane lacerna Potabis galea feſſus araxis aqua. Valeatq; uenus: nõ ualeat. i. pereat Venus: ſed diſcedat tanq̃ a ſe nunq̃ amplius cõſpicienda & diligenda. Nam ualere a deductũ: qd̃ eſt ſaluus ſum: uideri põt. unde Apollinẽ mileſii deliiq; uocitarũt. i. ſaluatorẽ. Fóres clauſæ: excluſio amantẽ uſq; adeo affligit: ut nihil putetur i amore grauius. hic uero iſtabilitas amãtium ponitur: q nunc unũqd ſibi ꝓponũt: nunc aliud eligunt. nã ab oi deficiũt propoſito ut Terentius facũde cõplectit. Spes credula: iõ credula q̃ hoſtes credulos facit de euentu fortunæ meliori. q̃ ſola ridiculi ſũt oẽs amatores. Fœnore reditu. fœnus ẽ terræ ꝓuentus a fundo fundis. poſtea ad pecuniã trãſlatũ eſt. Varro a fœtu deductũ uult. unde fœneror & fœnero & fœnerator. A. Gelius Cloatiũ riſit noc. acti. xvi. q fœneratorẽ appellatũ dixit quaſi q̃. ſ. id genus hoſtium ſpẽm oſtẽtet humanitatis & cõmodis eſſe uidentur in opib⁹ nũmos deſiderãtis q̃ſi apparẽtes ad humanitatẽ p̃ſtandã. Laq̃o. nodo. caſſe. Harũdine. hamo infixo calamis. Eſt aũt hamus genus curui unci & puſilli a quo hamatus curuatus. prima huius eſt naturaliter ꝓducta. Sed ſi inſtrumentũ ferreũ ſignificet quo diuitũ arcæ nũmariæ obſepiunt: ne res facili aptu ſurripiat: eadem corripit. Iuuenalis ſatyraꝝ qnto Diſpoſitis prædiues hamis uigilare cohortẽ. poſſet ẽt . liq̃ſcere ut inter ſe coiſſe uiros & decernere ferro. Cib⁹: eſca piſcatoria. Valida cõpes. Compes uinculum cuius arctura rei cuſtodiebant ſeruuli ad ergaſtula miſſi. ea erant officinæ ubi opus illi facere cogebant opor uel opus mitto. Iuuena. ſaty. iiii. Sq̃lidus in magna faſtidit cõpede foſſor. Ferro: ferrea boia. Inter opus: dũ opat & eſt pulchra latinitas inter opus ꝓ inter opandũ ut ſup opus. Stati⁹ thebaidos. ii. E ſup externas licuit cognoſcere menſas. Deã. ſpeꝝ ipſam quã nõ ſecus atq; fortunã deã facim⁹. Oſſa immatura: mortem itẽpeſtiuã & añ diem uenientem. Soror: ipſius qdem nemeſis ſoror germana cũ e feneſtra decidiſſet e uita repente exceſſit: ſtatiq; nãq; ſubiicit. Qualis ab excelſa &c. quare notãdũ q̃ Plantiades Fulgentius ſcribit coragiũ eſſe uirginale funus. Apuleius i metamor. Coragio itaq; perfecto omnes dormitioneꝝ parant. Suggrũdariũ uero eſſe infantium ſepulchrum ſed eorum qui nedum. xl. dies implerint: quia nec buſta dici poterant: quoniam oſſa quæ comburebantur non erant: nec tanta immanitas cadaueris qua loc⁹ tumeſceret. unde Rutilius Geminius in aſtianactis tragedia: Melius Suggrundarium miſer quæſieris: q̃ ſepulchrum. Humo tenera: leui & facili. Nihil enim mortuis ut ſemel atq; iterum ſupra memorauimus deprecari uiui poterant q̃ ut bene placideq; quieſcerent Ouidius in elegia lamentatoria de Tibul. obitu. Oſſa qeta præcor tuta requieſcite in urna. Et ſit humus cineri non onerоſa tuo. Muto: extincto. Feret: patietur. Suum clientem: ſe dicit clientem q̃ illius amoribus olim fuerit deditus: ut Ouidius. i. de arte amãdi Qui modo patronus nunc cupit eſſe cliens. Cliens eſt quaſi coliens dictus a colendo: qui & aſſecla alio nomine uocatur ab aſſequendo. Iuuenalis ſatyrarum tertio. Vos humili aſſeclæ uos indulgebitis unquam Cultori: ſed ſicut cliens dicitur amator reſpectu amatricis: ita & domina puella ipſa dicitur patrona reſpectu clientis per correlationem. Catullus: Qualecunque quod hæc patrona uirgo. Somnia mala. nocturnæ appariciones malæ q̃ homines perterrefaciant in ſomnis. Venit: iuit. uenire eſt ire & econtra. Stati⁹ achilleidos

Q d̃ ſi militib⁹ p̃ces: eris hic quoq; miles:
Ipſe leuẽ galea q ſibi potet aquam.
Caſtra peto: ualeatq; ueus. ualeãtq; puellæ
Et mihi ſũt uires: & mihi facta tuba eſt.
Magna loquor: ſed magnifice mihi magna
Excutiũt clauſæ fortia uerba foꝛs. (locuto
Iurauí quotiẽs rediturũ ad limina nũquã:
Cum bene iurauí pes tamẽ ipſe redit.
Acer amor fractas utinã tua tela ſagittas:
Scilicet extinctas aſpiciãq; faces.
Tu miſerũ torques: tu me mihi dira p̃cari
Cogis: & inſana mẽte nefanda loquí:
Iam mala finiſſem lœto: ſed credula uitã
Spes fouet: & melius cras fore ſemp aít:
Spes alit agricolas: ſpes ſulcis credit aratis
Semina: quæ magno fœnore reddat ager
Hæc laq̃o uolucres: hæc captat arũdine piſces
Cũ tenues hamos abdidit añ cibus. (Cũ
Spes etiã ualida ſolat cõpede uinctum:
Crura ſonãt ferro: ſed canit inter opus.
Spes facilẽ nemeſim ſpõdet mihi: ſ; negat
Hei mihí ne uicas dura puella deã. (illa:
Parce per imatura tuæ p̃cor oſſa ſororis:
Sí bene ſub tenera parua qeſcat humo.
Illa mihi ſancta ẽ. illius dona ſepulchro.
Et madefacta meis ſerta ferã lachrymís.
Illius ad tumulũ fugiã: ſupplexq; ſedebo.
Et mea cũ muto fata querar cinere.
Non feret uſq; ſuũ te ꝓpter flere clientem:
Illius ut uerbis ſis mihi lenta ueto.
Nã tibi neglecti mittãt mala ſõnia manes:
Mœſtaq; ſopitæ ſtet ſoror ante torum:
Q ualis ab excelſa p̃ceps delapſa feneſtra
Venit ad infernos ſanguinolenta lacus.

primo. Tū pr̄ire iubet natas. Renouent̄: recrudescant. Dominæ sorori ip̄ius nemesis: q̄ Tibulli domina .i. amica fuit. Oculos lo. amantiū ocelli dn̄r loquaces: q̄ in notis assignādis uocis uim hēnt. Fœdare: maculare turpare. fletus q̄dem cōtinuus faciem pdit & genas nitorē tollit. Bona tractabilis. Lena no. phy. nom̄ ē lenæ idoneū. nāq; ut ī historiis legim⁹: phyrne fuit scortū athenis nobile: quæ cū adolescētib⁹ pacta est se Xenocratis cōstātiā labefactare posse. Tabellas litterulas. Nā antiq in pugillaribus scribebant: a quo ritu māsit ut l̄ras uocem⁹ tabellas. Vitelliani át sunt pugillares amatorii. Martia. in distichis. Nōdū legerit hos licet puella: Nouit q̄d cupiát uitelliani. Quotacūq;. i. minima a quot⁹ quotacūq; deducit̄ & p̄ pauo usurpat̄: habita in re diligēti rōne.

Bernardini Veronēsis poetæ i elegias Albii Tibulli commentarium tertium incipit.

MArtis romāi festæ uenere Calēdæ. Terti⁹ opusculi tot⁹ liber hinc initiū hēt Qui breuiora elegidia ꝓtinet ad neerā tertiā p⁹ deliā: & Nemesim dominas pscripta. In hac oīum prīa q̄ d̄mun⁹ ad amicā Tibullus miserit d̄clarat̄ sed quoniā fœminas aliæ mūera p̄ciosa quærūt: aliæ magis uersib⁹ oblectant̄: ipse ceu dubitabūdus musas interrogat: & uelut ab eis accepto cōsilio: q̄d̄ &ipsemet antea uidet̄ nouisse libellū quēdā canticis heroicis a se cōpositū: & elegāter a cōpaginatore exornatū destinat Sane apud antiquos fuit cōsuetudo ut martiis Calendis: q dies: ut Porphirio car. iii. testat̄: mātronas fest⁹ d̄ ad amicas amatoria munera mitterent̄. Quod Iuuenalis satyras. iii. tetigit dicēs: Aut madidū uer Incipit: & strata impositus lōgaq; cathedra Munera fœmineis tractas secreta Calendis. Nec Iuuenalis tm̄ meminit: ueras ēt alii pmulti quos inter Valerius Martialis epigrāmaton graphiarcos ē q ait ad Gallā: Scis certe puto uestra iā uenire saturnalia martias Calendas. Tū reddā tibi galla q̄d̄ dedisti. Id circo Horatius flacc⁹ carminū. iii. ad Mecœnatē scribens se purgat q̄ Calendas martias quū ñ sit sibi uxor celebret. Martiis cælebs q̄d agā calēdis. Quid uelit flores & acerra thuris plena miraris: positaq; carbo cespite uiuo &c. Huiuscōstituti rationē Oui. fastor. iii. enarrat q̄m quidem sabinæ pacē inter Romanos & sabinos composuerūt. nel quoniaꝫ Ilia Rhea Siluia mater de Marte bene merita est: cuius in honorē mēs romanæ recte colūt sacra: diēq; martis mensis primū uel Pōpeio teste q̄ eo die Iunonis ædes coli cœpta sit. Festæ ergo calendæ erāt. i. prim⁹ mēsis dies. Ouidi. in allegato loco: Inde diem q̄ prima meas celebrare calendas: Oebaliæ mēres nō leue munus hñt. Exoriens nr̄is hic fuit ānus auis. Scd̄m Romuli dispositionem marti⁹ tot⁹ anni primus mensis est hītus dicente Ouidio libro eodem. A te principiū romano ducimus anno. Primus de patrio nomine mensis eat. Et uaga nūc certa discurrunt undique pompa. Vaga munera ideo dictum: quod huc illuc discurrunt: & certa pompa pro apparatu annuatim statuto: uel ad amicas destinato sine dubietate. pompa enim ab .i. præmitto latinæ dicitur. Honore. honorabili munere: & est capta consuetatio ad collegium musas ut digna q̄ppe formositate præstat: & ab auaritia p̄cul est. Membrana lutea: membranam dicit corium aut pellem rubei quasi coloris. Membrana enim dicta est q̄ ab animalium membris educatur & olim pro charta habita est. postea uero uocata pergamena: ubi pergami rex Attalus Romam misit multitudinem membranarum ob chartarum inopiam. Graphice autem scribit librum compaginatum a bibliopola: quem dono mittit ad Neæra: non exornatum modo quantum ad pumicationē & umbilicorum conglutinationem politæ factā: sed etiam ad malleationem. malleati enim libri dicuntur uulgo stampati. Vnde V⁹pianus. xxxii. digestorum inquit. sed perscripti libri nondum malleati uel ornati. Pumicet pumice poliatur. Nam Plinius in natura⁹ historia dicit pumicem ad polliendos libros aptissimum. Catullus: Arido modo pumice expolitum. Tondeat canas comas: abradat eminentias libri extrinsecus. Litteras facta. scilicet in ea parte libri quæ tondetur: quā ipse uocat summa fastigia. Indicet nomen: Antiquo-

Desino: ne domiæ luctus renouent̄ acerbi
Non ego sum tanti ploret ut illa semel.
Nec lachrymis oculos digna ē fœdare loq̄
Lena nocet nobis: ip̄a puella bōa ē: (ces
Lena uetat miser̄ phyrne furtiq; tabellas
Occulto portās itq; reditq; sinu.
Sæpe ego cū dominæ dulces a limine duro
Agnosco uoces: hæc negat esse domi.
Sæpe ubi nox p̄missa mihi ē: lāguer̄ puel-
Nūciat: aut aliquas extimuisse minas (lā
Tūc morior curis: tē mēs mea pdita fingit
Q uisue meā teneat: quot teneatue mōis:
Tūc tibi lena p̄cor diras: satis anxia uiuas
Mouerit e uotis pars quotacūq; deos.

LIBER TERCIO INCIPIT

MArtis rōani festæ uenere Calendæ
Exoriēs nr̄is hic fuit annus auis.
Et uaga nūc certa discurrūt undiq; pompa
Perq; uias urbis munera: perq; domos.
Dicite pierides quo nā donet̄ honore:
Seu mea seu fallor cara neæra tamen.
Carmine formosæ: precio capiunt̄ auaræ
Gaudeat ut digna est uersibus illa meis.
Lutea sed niueū inuoluat mēbra libellum
Pumicet & canas tondeat ante comas.

rum more & græcorum indicet: qui inter utrãq; tabellam compo sitæ parti scribebant libri nomen & auctoris: recte enim indicet id est manifestet. Nam index idest titulus ab indico uenit. Pingantur cornua: id est uersicoloris fiant: puta auri oblinimento: seu auri pigmento & minio: & huiusmodi coloribus. Frontes geminas: libri capita utrinq; existentia methaforice frontes uocat: libri maxima cura exornabantur ut poeta significat. & Ouidius infortunium suum notãs ait ad librũ: Vade sed incultus: qualẽ decet exulis esse. Iufœlix hitum tẽporis huius habe. Nec te purpureo uelent uaccinia succo. Nõ est cõueniẽs luctibus ille color. Nec titul⁹ minio nec cedro charta notẽ Candida: nec nigra cornua frõte geres. Auctores fœminino genere protulit. est auctor is q̃ potestatẽ habet alicuius rei faciẽdæ uel cuius ductu quipiã fit. et est obsecratio apte posita.

Sũmaq; prætexat tenuis fastigia chartæ:
Indicet ut nomen littera facta tuum.
Atq; inter geminas pingant cornua frõtes:
Sic etiã comptum mittere oportet opus.
Per uos auctores huius mihi carminis oro
Castaliamq; umbram: pierioq; lacus:
Ite domũ: cultũq; illi donate libellum
Sicut erit: nullus defluat inde color.
Illa mihi referet si nostri mutua cura est:
An minor: an toto pectore deciderim.
Sed primũ nymphã larga donate salute:
Atq; hæc submisso dicite uerba sono.
Hæc tibi uir quõdã: nũc frater casta neæra
Mittit: & accipias munera parua rogat.
Teq; suis iurat caram magis esse medullis
Siue sibi coniunx. siue futura soror.
Sed potius coniunx: huius spem nois illi
Auferet extincto pallida' ditis aqua.

ELEGIA SECVNDA.

QAi primus caram iuueni carum que puellæ
Eripuit iuuenẽ: ferreus ille fuit.
Durus & ille fuit qui tantum ferre dolorẽ:
Viuere & erepta coniuge qui potuit:
Nõ ego firmus in hoc: nõ hæc patiẽtia nro
Ingenio: frangit fortia corda dolor.
Nec mihi uera loq; pudor est: uitæq; fateri
Tot mala perpessæ tedia nata meæ.
Ergo ego cũ tenuẽ fuero mutat⁹ in umbrã:
Candidaq; ossa sup nigra fauilla teget:
Ante meũ ueniat longos incõpta capillos
Et fleat ante meũ mœsta neæra rogum.
Sed ueniat caræ matris comitata dolore:
Mœreat hæc genero: mœreat illa uiro.
Præfatæ ante meos manes animãq; rogate.

Castaliã umbrã. i. amœnũ castaliũ. nã fontes & flumina arboribus obsita sunt delectabilia. Castalius fõs est boetiæ musis consecratus circa quẽ magnas arbores nasci dixit Lactãtius grãmaticus. Vnde poeta li. i. the. Squamisq; annosa terentẽ hora castaliis dum fontibus ore trisulco susus hiat. Pyerios lacus. aganippen itelligit hippocrenẽ. Domũ neæræ. s. ædem. Sicut erit. sicut ꝑ qualiscũq; erit. Defluat: dũ ad neærã deportat. Refert. pro recõpensabit. Pectore decideri hoc est sit ne mei penitus oblita. A mãtiũ quidẽ curæ i pectore. i. corde uersant. Larga donate salute: multis uerbis iubetote saluere. & larga dicit. i. ut optia & diutissima. Sciendũ tamẽ q̃ salutare & salutẽ dicere nõ accedentibus tantũ: sed abeuntibus ẽt attribuit ꝑ uale. qd' ante loquacitatẽ Vallensem Lactantius grãmatic⁹ annotauit dicẽte Statio libro quarto the. Stãt tũ & nota puppim de rupe salutãt Submisso: humili: nã q̃ se submittit se hũiliat. Futura. s. sis futura soror seu potius ut cupit cõiunx. Huius spẽ nominis: nois dicit id'est cõiugis. Sperat. n. se illi⁹ futurũ maritũ. Pallida aqua ditis. i. lethe. & ꝑ añcedens mors ipsa. Et est sensus. sola mors cõiugii nomẽ ex aio meo delere potest. quasi dicat oĩno te mihi uxorem futuram uelim.

QVi primus carã iuueni carũq; puellæ. Quidam opinati sunt Tibullum nominasse se Lygdami nomine ut titulus ꝑius in amore ocultaretur. Sed male. Nã & in aliis seipsum amoribus deditum propalauit. Sed seu ꝑ Lygdamo puero loqtur: cuius dissidiũ cum neæra dolet: dicitq; illũ emori uelle dũ Neæra cũ mre suo funeri iteresit: & epithaphiũ illi⁹ facit amore Neæræ dñæ cõsumptí. Seu uult ut sub Lygdami noĩe i urna epithaphiũ i primat'. Eripuit iu. Iuuenis cõis generis ẽ a quo iuuẽcus & iuuẽca: & ꝑ diminutionẽ iuuenculus & iuuẽcula ueniũt. quẽadmodũ i Hora. Porphirio cõmẽtat'.

Eripuit sua ꝑ curauit diligẽtia: ut iniuriaꝝ iter illos itercederet occasio. Et ꝑ ẽt: ut Vir. Attulit & no b̃ali quãdo optãtib⁹ ætas Auxiliũ. Dur⁹: isensat⁹. Potuit ui. poti⁹ q̃ emori sicut res exigebat. Pli. refert. M. Lepidũ facto diuortio cũ uxore Apuleia extictum nimia pietate. Nõ ego fir. i h. negat se uelle: aut posse dolorẽ pati. Nã nõ molles mõ dolor emacerat: sed robustos quoq; eneruat & emollit. Vera lo. q̃si pleonasmon fecit: ut supra. Hãc dicere iussit Limẽ adiratæ uerba pudẽda senẽ. In. um. te. tãgit opinionẽ antiquorũ supra mẽoratã: boies. s. post corpis cõbustionẽ uerti i umbrã iuisibilẽ & iptractabilem. Nigra fauilla: q̃ demũ i nigredinẽ uertit'. Ossa can. cinerem ex ossib⁹ collectũ: q̃ cãdid⁹ est. Comitata: uis est passiui participii: ut Virgilius: Fido comitatus achate. Nec mixꝝ cũ Proper. elegiaꝝ. ii. dixerit comitato ut populo. Qui si uera meæ comitarent castra puellæ. Hæc gene. de mre loqt' q̃ fleat ob generi iteritũ. Illa: neæra. Præfatæ: ꝑ q̃ ꝑfatæ fueritis antea græco more dictũ. Consuetudo fuit ut ꝑpinqores admissis in cubiculũ quos uellent ter mortuũ ꝑprio noĩe uocarent. seu ait ter uale dicto affari cadauer: ut seruat Virgi. Animãq; rogate. text⁹ est antiqtatis uitio obscurus. Nam qdã habent rogate: qdã codices seruãt ꝑcate. Si rogate legimus inusi

tate dictū cōſtat: ſin aliter recte quidē & latine. Nā q̄ eſt hypalage p̄ zeumā: ut ſit ſenſus: mater generum : filia uirū ſuū ploret. ambæ tū antea mutis manibus p̄fatæ & aiam p̄catæ. At nōnulli dicūt illud q̄ eſſe ſupuacuū animā q̄ rogatæ: ut ſit: p̄fatæ meos manes & ante pfuſæ manus pio liquore rogate aiam: & rogate impatiui modi ſit. Liquore. aq̄ pura & feruēti ut ſacri ritus expoſtulāt: ut tāq̄ expgefacti ſe uiuere oñderēt. Nigra pulla: ut dolori extet indiciū: Legent: colligēt: & ī urnā cōgerent. Spargent pſu. lyæo. i. ſpargēt & pfundēt ex ritu antiqtatis. Manib⁹. n. antiq uino ſacrificabāt ímixto lacte recēti. Quā cōſuetud uē Vir. ubiq̄ ī ſuo diuino poemate meminit. Lyæo anno. metonymicos pro uino ueteri. Tollere humo. deſiccare humorem ex oſſibus: & arida facere. Ventis carbaſei uenti nō ſunt carbaſei. Sed carbaſa hoc eſt uela ſuo pellūt flamine. ſed carbaſeis p̄ agitatione carbaſi ueſtis excitatis ut Properti⁹. iiii. Exhibuit uiuos carbaſus alba focos Nā carbaſus ſpēs ē uelamenti in hiſpania citeriore in uenti. Diues panchaia mer. Pāchaia teſte Seruio in ii. geor. & ſabæoꝝ gens eadem eſt apud quā thus naſcitur. unde Plautus arabico thure dixit &

Perfuſæq̄ pias ante liquore manus.
Pars quæ ſola mei ſuperabit corporis oſſa
Incinctæ nigra candida ueſte legent.
Et primum annoſo ſpargent collecta lyæo:
Mox etiam niueo fundere lacte parent.
Poſt hæc carbaſeis humorē tollere uentis:
Atq̄ in marmorea ponere ſicca domo.
Illíc quas mittit díues panchaía merces:
Aeoiq̄ arabes: díues & aſſyría:
Et nr̄í memores lachrymæ fundant: eodē
Sic ego componí uerſus in oſſa uelím.
Sed triſtem mortis demonſtret líttera caſū
Atq̄ hæc in celebrí carmína fronte notet.
Lygdam⁹ hic ſítus ē: dolor huíc & cā neæra
Coniugís ereptæ cauſa perire fuit. (ra

deducit. Aeoiq̄ arabes. Arabia regio orientalis eſt ſacra olim dcā p̄uentu aromatū p̄cioſo. Diues & aſſyria: diues uocat pp uaria unguentoꝝ genera. Sed in primo cōmentario ſatis ſup aſſyria multa diximus. Cōponi: collocari. Littera: breue epithaphium. Frōte celebri: in parte ſuperioris frōtiſpicii: q̄d ab oībus uideri legiq̄ pōt. Dolor huic & cā neæra Ordo eſt. Neæra dolor & cā ereptæ coniugis fuit huic cā perire. Senſus uero eſt: q̄ ob ereptā ſibi Neærā quā ſibi in matrimonium copulare ſperauerat morte occubuit. Cauſa perire: ſtructura ad imitationem græcorum: infinitū. n. pro gerundio ponūt: ut Proper. elegiarū primo. Ibat & hirſutas ille uidere deas: ſed hic perire p̄ ut periret exponit. Coniugis: nō quæ cōiunx eſſet: ſed quā ſperabat futurā uxorem. Virgilius itidē. Quos ego ſum totiens iam dedignata maritos.

Vid prodeſt cœlū uotis īpleſſe neæra. De ſacro uotiuo a ſe deis exoluto neærā alloqtur. Impleſſe cœlum: hyperbolicos aerem capit. aut eſt continens pro cōtēto hoc eſt deos cœleſtes. E limine marmorei tecti: hoc refertur ad porticum ex marmore ſtructā. Hora. car. ii. Nō trabes hymetiæ p̄mūt columnas ultima receſſas aphryca. Inſignis: notus & egregius: inſignis: ut annotat Feſti auctoritas: & ueterum uſus cōprobat: tam bene q̄ male accipitur. Boues. n. qui in fœmore atq̄ pede album habent quaſi inſigniti: uocant inſignes. Conſpicuus: uenerabilis. Senſus ē: uota feci non ut nobilis generoſitate fierē aut opulentus: ſed te ut frui potiriq̄ poſſem. Benigna ter. tellus dicit benigna q̄ depoſitum fideliter reddat. Noſtra ſenecta: pro ego ſenex effectus. Permenſæ defunctus tempore lucis. Defūcti uocantur magiſtratus excedentes ex officio: unde p

Non ut marmorei prodírem e límine tecti:
Inſignis clara conſpícuuſq̄ domo.
Aut ut multa mei renouarent iugera tauri
Et magnas meſſes terra benígna daret.
Sed tecum ut longæ ſatíarem tēpora uitæ:
Inque tuo caderet noſtra ſenecta ſínu:
Tūc cū permenſæ defunctus tēpore lucís
Nudus læthea cogerer íre rate.
Nā graue qd p̄deſt pōd⁹ mihí díuítis aurí:
Aruaq̄ ſí findāt pinguía mille boues.
Q uídue dom⁹ p̄deſt phrygíis ínnixa colū
Tænare ſíue tuís: ſíue caryſte tuis: (nis

translationem defuncti uita mortui dicuntur. Graue. oneroſum. Findant boues. i. arent. Terra. n. dum colitur ſcindi uidet. Innixa: ſuffulta. Phrygiis colūnis: hoc dixit quātū ad columnas teſtudineatæ porticus. In ſynada ciuitate phrygiæ olim marmor effodiebat laudatiſſimum. Hora. car. iii. Quod ſi dolētem me phrygius lapis: & cætera. de hoc marmore Strabo ſcribit gæographiæ duodecimo. Synada. n. urbs ē nō magna: ante quā planicies iacet oleis cōſita. xl. fere ſtadioꝝ. Vlterius eſt docimia uicus & Synadicis lapidis lapici fodina. ſic enī Romani eū appellant: indigenæ uero docimitē & docimeā. Vena in initio paruas glebas emittebat. ſed poſtea p̄pter maximos Romanoꝝ ſūptus colūnæ integræ & ingētes extrahebantur uarietate alabaſtrico lapidi p̄ximæ. iō Claudianus ī ſtilicone dixit. Precioſaq̄ picta marmore purpureis cedit q̄d ſynada uenis. Et Statius ſiluaꝝ. i. Sola cauo phrygiæ mittit quā ſynados antro Ipſe cruētauit maculis lucētib⁹ atys. Nā multa huiſmōi onera ad mare deuehebant: & colūnæ & lapideæ tabulæ magnitudīe ac pulchritudine admirabiles Romā deferebant. Tænare ſi. tu. ſi. ca. tuis. Tenar⁹ teſte Lactātio grāmatico ī prīo the. ē loc⁹ um broſus ī radice maleæ p̄mōtorii laconiæ: iuxta hūc ſpecū marmora q̄ laconica dūr effoſſa ſūt. Prop. elegiaꝝ

iii. Quod nõ tænarẽs dom⁹ mihi fulta colũnis. Caryſt⁹ uero ĩſula ẽ ĩ laconia ĩ arcadiã uergẽs locus aegis extat. a quo uinũ caryſtiũ ab alemene celebrat. & ẽ ciuitas ĩ euboea ubi erãt Strabõe teſte latomiæ caryſtiæ & colũnæ: i. lapidum exciſio marmoreo⁹: q̃ a loco ẽt caryſtea appellabant. Quare Luca. v. ait. Qua maris angu ſtat fauces ſaxoſa caryſtos. Et nẽora ĩ domib⁹ ſacros imitãtia lucos. Luci ſũt ĩcædui deo⁹ dicati numib⁹. Nemora uiridaria uoluptatis gra & amœnitatis. Siluæ cõditæ manu: q̃ oli ĩnobiliũ ædib⁹ ampliſſimæ fuerũt. Iuue. ĩ criſpino. Quãta nemo⁹ iactet ĩ umbra. Hor. itidẽ oſidere cupiẽs ad Lycen car. iii. ꝙ in illi⁹ nemorib⁹ tẽpeſtas ſæuiebat ĩqt. Audis quo ſtrepitu ianua. Quo nem⁹ inter pulchra ſitũ tecta remugiat uentis. Aura tæ trabes: iõ auro cooptæ ut ſũptuoſiores uideret: Luca. x. Craſſum ꝙ trabes abſcõderat au⁹. Solũ: ſolũ dr quodcũ ꝙ ſuſtentat. hic accipit ꝙ pauimento quod uulgus ſolariũ uocat. Cõcha. piſcis ex quo margarita ſumitur. In erythreo litte re: in mari rubro quod græci a rege noſtro dicitur. Sydonio murice. murex purpura ẽ quã ſydon urbs ſyriæ gignit: & murex eſt ferreus triãgulatus p cuſpidẽ uulgo tribulũ uocam⁹. Inuida: inuidia digna: hoc eſt neglectibilia. Sua le. q̃ inſtabilis eſt: & mõ affert mõ aufert. At ſine te regũ mũera nulla uolo. Quin Plautus in gurguliõe Phedronũ dictẽ ẽ itroducit: Siq dem hercle mihi regnum det: nunq̃ id potius ſequar: Quãdo ego te uidebo. nã pri⁹ dixerat. Sua ſibi hẽant regna reges: ſibi diuitias diuites: ſibi honores: ſibi uirtutes: ſibi pugnas: ſibi p̃lia: dũ mihi abſtineãt inuidẽ: ſibi habeat q ſ ꝙ qd⁹ ſuũ eſt. O mihi di. fœ. expolitio eſt. nã & lux & dies idẽ eſt: & ter & q̃ter ꝙ abſolute ponit. Auerſa. irata. Vir. Auerſa deæ mens. Nõ me. de. hoc eſt nõ mihi p̃ſens ꝓpti⁹ fautor. Lydius au. am. i. pactolus lydiæ fluui⁹ harenas ureas & ſtrigmenta uoluiſſe legit ap̃ auctores. Orbis terra. Themeſis eſt. eſt aũt n os loquẽdi: ut minime gẽtiũ: ubiq̃ locor⁹. Timidis faueas ſaturnia uotis. bũ ſaturniã precat: q̃ nuptiis præeſt. Ouí. in epiſtola Medeæ Conſcia ſit iuno ſacris præfecta maritis. Cypria: Venus quæ cypris & cypria dicitur: ꝙ nata in cyprũ ſtatim applicuit: uel ꝙ parturientibus p̃ſideat. Tua concha: q̃ mari deuecta eſt in cyprum: cũ primũ exſpumis genita eſt. Triſteſq; ſorores. hermineuſis eſt. Nigrã paludẽ: ſtygen intelligit. Luridus or. orch⁹ eſt inferni flumen ab ſtyge defluens ab urgẽdo dict⁹: aut ab iuramentũ: ꝙ p id dei iurare ſolebãt. Ci. uero de natura deo⁹. iii. ſcribit Orchum Neptuni & Iouis frem fuiſſe: p quẽ Ditẽ nos ſeu Plutonẽ poſſum⁹ accipere. Orcha ẽt reperit ſed eſt genus marinæ beluæ maximũ: ut Feſtus ait: ad cuius ſimilitudinem uaſa ficaria orcæ dicũtur: ſunt. n. teretes atq̃ informi ſpẽ. Eſt quoq̃ orca uaſculi genus oris anguſtiores: in quam pueri nuces dato pignore certant miſcere. Perſius. Raderet anguſtæ collo non fallier orcæ.

Et nemora ín domib⁹ ſacros ímitãtía lucos:
Auratæq; trabes: marmoreũq; ſolum.
Q uídue ín crythreo legit q̃ lítore cõcha:
Tínctaq; ſidonío murice lana iuuat:
Et quæ præterea populus míratur ín illís
Inuídia quæ falſo plurima uulgus amat.
Nõ opib⁹ mentes hominũ curæq; leuant:
Nam fortuna ſua tempora lege gerit.
Sit míhí paupertas tecum iucunda neæra:
Et ſine te regum munera nulla uolo.
O níueã quæ te poterít mihí reddere lucẽ:
O mihí fœlícem terq; quaterq; díẽ.
At ſi pro dulcí reditu quæcunq; uouentur:
Audíat auerſa nõ meus ante deus: Cnis
Nec me regna iuuãt: nec lydius aurifer am
Nec quas terrarum ſuſtinet orbis opes.
Hæc alíi cupíant: líceat mihí paupere cultu
Securo cara coníuge poſſe frui.
Adſis & timídis faueas ſaturnía uõtís:
Et faueas concha cypría uecta tua.
Aut ſi fata negant reditus triſteſq; ſorores:
Stamina quæ ducũt: quæq; futura neũt:
Me uocet ín uaſtos amnes nígrãq; paludẽ
Díues ín ignaua luridus orchus aqua.

ELEGIA Q VARTA.

Ili meliora ferant: nec ſint mea ſomnia uera:
Q uæ tulit heſterna peſſima nocte quies.
Ite procul uani: falſumq; auertite uiſum
Deſinite ín uotís quærere uelle fidem.
Diuí uera monent: uenturæ nuncía ſortis
Vera monẽt tuſcís exta probata uiris.
Somnía fallaci ludunt temeraría nocte:
Et pauídas mentes falſa timere iubent.

Ili meliora ferãt ne ſint inſomnia uera. Explicat ĩſomniũ qd⁹ de Neæra nocte p̃cedẽti ſõniauerat: ſed ante q̃ hoc enaret prius uanũ eẽ optat quodcunq; aparuerit. Notãdum ſane cõtra litteratores nr̃i tp̃is ſomniũ dici inſomnẽ: & ita ĩſõnia: qd⁹ Virg. & Proper. factitauerunt. Lucretius tradit ſtudio mortales obnoxios rer⁹ mẽte pturbata ſõniare. Peſſima q. qppe nõ ꝙes fuit: ſed pterrefactio ſomniculoſa Vani: hos dicit q rẽ minimã ſuſpitioſe q̃rũt. Falſũ ui. fictã appitionẽ. In uo. deſideriis deſideratis. Fidẽ: credulitatẽ Vera nũ. uota núciũ ꝓ re núciãda ĩ genere neutro cõtra Laurẽtiũ Vallã Seruio illudentẽ ĩ elegãtiar⁹ ambagib⁹. Sic catullus ĩ ati. Geminas deo⁹ ad aures noua núcia referens. Sorti for. ſ. fortunæ. Tuſcis exta pro. ui. cõſtat tuſcos auruſpicinæ artis fuiſſe reptores: ut Liuius ab urbe condita. & Vale. Maxi. ĩ cap. de cultu & religiõe deo⁹ teſtãt. Quare dixit Iuue. Et tuſcis digna libellis. Nocte fal. iõ fallaci

q̄ p̄ corpis alterationē plurīa noctu uisūt falso Lu. Pharsaliæ. ii. Ecqd ait uani terrent imagie sōni. Pauidas meticulosas incōstātes. Et uanū metuēs hoīum gen⁹, hoīum nēpe formido ingenita deos esse fecit. Iō Statius Thebaidos. iii. Prim⁹ in orbe deos fecit timor: scripsit. Fuit. n. epicureoꝝ sīa deos esse: sed de mortalib⁹ curā nō hr̄e: eo q̄: ut ait Lucreti⁹. Immortali æuo cū sūma pace fruunt: semota a nr̄is reb⁹ lōgeq̄ reuincta. Farre pio pla. far p̄ mola posuit a pte totū assumēdo. Immolare. n. est farre molito & sale hostiā pfusam sacri ficare. Iouē aūt placādū mola scim⁹. Plau. in amphitriōe. Sōniū narrat tibi: sed mulier postq̄ expecta es p̄dī giali ioui aut mola salsa hodie aut thure cōprecatum oportuit. Et sa. sale. Sal suapte natura dū supiniicit igni exilit cū crepitu. Hora. car. iii. Fare pio & faliente mica: de sale intellexit. Lucina: luna: q̄ eadē ē diana a luce den ̄ata: Catul. Tu lucia dolētib⁹ iuno dicta puerperis. Turpi facto: scelesto facinore. Læsit. p̄bro offendit ac falso piurio. Iā nox æthereū: describit tp̄s & noctem p̄cessisse dicit. Cæruleo am. liptote ē seu tapinosis: hoc ē mari oceano: aut ad id respexit q̄d̄ supra memorauim⁹: q̄. s. ambiat totā terrā. Fīgūt nāq̄ poetæ noctē mergi ī oceano supueniēte die. Menti deus utilis ægræ: deū uocat sōnū ip̄m: q̄ hoīes curis afflictos leuat. Virg. Tp̄s erat quo pria quies mortalib⁹ ægris. Incipit: & dono diuū gratissima serpit. Ante domos: quoniā ad torū nō uenit. Prospexit. cœpit appere ī diluculo: & ē aīaduertēdū duo dici. s. diē tam aduenisse: & se neutiq̄ unq̄ dormuisse: ut fides habeat rei quā dicturus ē. Nāq̄ aut obiectum eēt crapulā aut sōnū fuisse uisiōis cām. Sed utrunq̄ amouet. Casta lauro. Quātū ad Daphnē casta: q̄ ut castitate frueretur deoꝝ benignitate ab Apollinis manibus euadens ī arborē laurū uersa euiruit. Describit aūt graphice Apollinis elegantiā tam forma quā habitu. Myrrhea coma. i. unguenta a myrrha suauissima spē. Ouidius de arte amādi primo Illius & lachrymis q̄s arbor fundit odora Vngimur: & dūæ noīa gutta tenet. Legitur & myrthea coma: q̄d̄ a nobis nō p̄bat̄. Scim⁹. n. ab oī b⁹ quot legi auctorib⁹ scriptū eē Apollinē cingi laurea non myrtho. hoc & ipsa physica dat intelligere. q̄ aūt Apollinis crines myrtheū colorē præ se tulerint: error esset interserere: quū auri nitorē effingere crediti sint a poetis rationē cœli sequētibus. Tyrio rore. puta balsamo uel nardo. rore aūt dixit sicut Sappho ad phaonē Nec meus arabio rore capillus olet. Luna la. dia na latonæ filia: & itelligit puniceū sub lacteū colorem quo illa præstat. Inficitur te. ge. synecdoche ē: & no tādū cōtra īperītos nr̄i tēporis lr̄atores quosdam negā tes synecdochen recte posse fieri p̄ter quā in participio Sic Horati. ī poetica. O ego leuis. Qui purgor bilē sub uerni tp̄is horā. Et cū cōtexūt amaranthis alba puellæ Lilia. alia ē similitudo cōparatiua. Amarāthus flos est suauissimus & purpureus quasi īmarcesibilis uocatus de quo ita Plinius in naturali histo. Amarāthus ē spina purpurea uerius q̄ flos aliquis: & ipse sine odore, p̄uenit Augusto mense: durat in autumnū summa natura in nomine appellato: quia non marcescit: nam puto ab uerbo idest marceo: & a priuationem significante deductū: q̄si æternus. Ideo Columella dixit: īmortales amarāthi, de hortoꝝ cura pertractans. Et autumno candida mala rubent: mala quidem ex parte lactent: ex parte rubent. Palla uestis manicis apertis concutere. Ima oblonga ad imos pedes. Alludere talis, ideſt talos percutere spiris crispulosis: unde talari dicitur. Nam illudere & eludere metaphorice dictum accipitur pro eo q̄ uulgus undezare uocat. Catullus. Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant: Ouidius metamorphoseos. iiii. Et in alludentibus undis Summa pedum talosq̄ tenus uestigia tingit. Talus est quem clauiculā pedis appellamus: alii dicunt plantam pedis. i. cauum pedis. Ouidius metamorpho. x. Occidit in talum serpentis dente recepto. quanq̄ de clauicula & ipse intellexit. respexit enim ad anguis pressi cōuersionem. nā & in octauo dixit de fame. Et in modico p̄dibant tubere tali. Sed hic exprimitur habitus deis congruus. Virgilius. Talos uestis defluxit ad imos. Et uera incessu patuit dea. Lyra gar. sonora fistula seu tybia & cythara: ut supra: Garrula silue. physula facta deo.

Et uanū metuēs hominū genus oīa noctis
Farre pio placant: & saliente sale.
Et tamen utcunq̄ est siue illi uera monenti
Mendaci somno credere siue uolent:
Efficiat uanos noctis lucina timores:
Et frustra immeritū pertimuisse uelit.
Si mea nec turpi mens est obnoxia facto:
Nec læsit magnos impia lingua deos.
Iam nox æthereū nigris emersa quadrigis
Mundum: cæruleo lauerat amne rotas.
Nec me sopierat menti deus utilis ægræ
Somnus: sollicitas deficit ante domos.
Tādē cū somno phœbus p̄spexit ab ortu:
Pressit languentis lumina sera quies.
Hic iuuenis casta redimitus tēpora lauro
Est uisus nostra ponere sede pedem.
Non illo q̄cquā formosius: ulla priorum
Aetas humanum nec uidet illud opus.
Intonsi crines longa ceruice fluebant:
Stillabat tyrio myrrhea rore coma.
Candor erat: qualem præfert latonia luna:
Et color in niueo corpore purpureus:
Vt iuueni primum uirgo deducta marito
Inficitur teneras ore rubente genas.
Et cū contexunt amaranthis alba puellæ
Lilia: & autumno candida mala rubent.
Ima uidebatur talis illudere palla:
Nāq̄ hæc in nitido corpore uestis erat.
Artis opus raræ fulgens testudine & auro
Pendebat leua garrula parte lyra. (no
Hāc primū ueniēs plectro modulat⁹ ebur-

Fœlices cantus ore canente dedit.
Sed postq̃ fuerant digiti cum uoce locuti:
Edidit hæc tristi dulcia uerba modo.
Salue cura deum: casto nam rite poetæ
Phœbusq; & bacchus pierideſq; fauent.
Sed ꝑples ſemeles bacch⁹: doctæq; ſorores
Dicere nõ norunt q̃d ferat hora ſequens.
At mihi fatorum leges: ſæuiq; futuri
Euentura pater poſſe uidere dedit.
Quare ego q̃ dico nõ fallax accipe uates
Quodq; deus uero cynthius ore ferat.
Tantum cara tibi quantum nec filia matri:
Quantũ nec cupido bella puella uiro:
Pro qua ſollicitas cœleſtia numina uotis:
Quæ tibi ſecuros non ſinit ire dies:
Et cum te fuſco ſomnus uelauit amictu:
Vanũ nocturnis fallit imaginibus:
Carminibus celebrata tuis formoſa neæra:
Alterius mauult eſſe puella uiri.
Diuerſaſq; ſuas agitat mens anxia curas:
Nec gaudet caſta nupta neæra domo.
Ah crudele genus: nec fidũ fœmia nomẽ:
Ah pereat didicit fallere ſiqua uirum.
Sed flecti poterit: mens eſt mutabilis illi:
Tu mõ cũ multa brachia tẽde fide (nãtis
Sæu⁹ amor docuit dominæ fere uerba mi
Sæuus amor docuit uerbera poſſe pati.
Me quõdã admeti niueos pauiſſe iuuẽcos:
Non eſt in uanum fabula ficta iocũ. (ra
Tũc ego nec cythara poterã gaudere ſono
Nec ſimiles chordis reddere uoce ſonos.
Sed plucenti cantus meditabar auena:
Ille ego latouæ filius atq; iouis.
Neſcis q̃d ſit amor iuuenis ſi ferre recuſas
Immitem dominã coniugiũq; ferum.
Ergo ne dubita blãdas adhibere querelas:
Vincuntur molli pectora dura prece.
Quod ſi uera canũt ſacris oracula tẽplis:
Hæc illi noſtro nomina dicta refer.
Hoc tibi cõiugium promittit delius ipſe
Fœlix: ac alium deſine uelle uirum.
Dixit. & ignauus defluxit pectore ſomnus.
Ah ego non poſſum tanta uidere mala.

Ore canente: ſonũ q̃uidem Apollo ex cythara elicu it & uocis pariter modulationem cõmiſcuit. Digiti cum uoce locuti: chordæ ꝑ digitoꝝ tactũ uariatã ſym phoniã reddunt: ita ut digiti ſint illi quoꝝ opera cãtus effunditur modulatus. Dulcia quantũ ad uerborũ cõtextũ. Triſti: quãtũ ad ſniam: quæ Tibullo mini me fuit grata. Cura deũ: ſupra diximus q̃ diuorũ tutela ſeruat poetas. ad hanc ſniam (uidius ait in ele gia de Tibullo obitu: At ſacri uates: & diuũ cura uo camur. Sunt etiam q̃ nos numen hr̃e putant. Caſto poetæ: poeta caſtus eſſe debet: uñ camœnæ: q̃ q̃ eas ex ercet caſtæ mentis exiſtat: quãuis uerſiculi ſui ſint tenel luli. Catullus ad Aureliũ & furiũ comites. Nã caſtum eſſe decet piũ poetã ipſum: uerſiculos minus neceſſe ẽ. Ideo Martialis ad Cæſarem ingt: Laſciua eſt nobis pa gina: uita proba. Quanq̃ eteni laſciuiãt poetaꝝ modu li & petulci uideant eoꝝ tñ ſnia aĩ grauis ẽ & optima. Quapropter diuus Adrianu⁹ cuj teſte Lucio Apuleio in prima promagia ornare uellet Voconii poetæ fami liariſſimi ſepulturam: his uerſibus celebrauit. Laſciu⁹ uerſu: mente pudicus erat. Bacchus: ubertatis deus: ob cuius gr̃am ſup meditationibus inuocat̃ a poetis.

Sorores: muſæ ſorores nõ genitura ſunt: ſed unani mitate & cõcordia quaſi collegæ. Hora ſequẽs. non eni bacchus muſæq; nouerunt unq̃ qui ſcit reꝝ euen tus. Leges fatorum: lex, n. eſt ut ſemel edita morianẽ fatum aũt eſt lex mundi inſolubilis nulla deorum uo luntate permutabilis. Pater. Iuppitur. Poſſe uide re. Nam & Apollo ipſe reꝝ futuraꝝ caſus ignorat: ni ſi ei ꝓſcire iuppiter conceſſerit. Quod myſterioꝝ argu mentum non præterit Maronem: qui in æneide dixit. Quæ Phœbo pater oĩpotens: mihi phœbus Apollo Prædixit. Filia matri. q̃ naturali lege ualde diligit̃.

Bella: elegans. Cupido uiro: ꝓprium eſt epithe ton uiri amatoris cupidũ. Martia. Pædicare ſemel cupi do dabit illa marito. Sollicitas uotis. Vir. Diuoſq; in uota fatigas. Amictu fuſco: hoc ponit pro alarũ umbroſarum uelamento. Caſta domo: quoniã cu pit adulterari. Ah crudele genus: fœminarum ge nus aſperum uocat: q̃ ne filiis quidem ſuis pepercerit uti de Medea legitur & Althea. Nec fidum fœmi na nomen. nihil profecto uerius in hoc opuſculo poni tur. ita Proper. Nulla diu fœmina pondus habet. Et alibi. Sed uobis facile eſt uerba & componere fraudes. Hocunũ didicit fœmina ſemper opus. Et maro ĩ ænei de. Varium & mutabile ſemper fœmina. Quapropter Horatius carminum primo ſcripſit de amatore nõ cau to. Heu quotiẽs quidem mutatoſq; deos flebit & aſpe ra nigris æquora uentis emirabitur inſolens. Muta bilis. Fœmina ita mutat̃: ut nullo uento crebri⁹ fron des & fluctus moueantur. Quin Calphurnius dixit. Mobilior uentis fœmina. Et Horatius libro car. preal legato perfidioſæ mulieris inſtabilitatem auram uoca uit dicens. Neſcius auræ fallacis. In uanum iocuj: deriſio eſt uanus iocus. Sonora: ꝓp chordas uoca lis q̃s ĩ ſe hẽt. Nec ſimiles chor. red. uo. ſonos: ſimi les ſonos dicit: hoc eſt congruos & conſentaneos. Nã q̃ iam ait. Sed poſtq̃ fuerãt digiti cum uoce locuti. Auena: autnico calamo uel cicuta. Ille ego: emphaſis eſt in uerbis. q. d. ille ego q̃ ſum filius magni iouis agreſti fiſtula cẽtũ modulabar. Ignau⁹. q̃ hoĩes ignauos hoc eſt ſine iduſtria facit. Votis meis. ſ. uota tua aduerſa meis. Nã uota ſũt cõtraria uotis: cũ amator ama trice po ſi i cupit: illa uero aliũ ſibi uirũ copulæ querit, uotis ergo dicit quæ ſũt ut illa uiꝝ aliũ habere optet.

Nec tã uafti: arguit ab ea parte quæ eſt ab amãtibus uſitata: quãdo crudelitatẽ aduerſi amantis mollire nituntur: ut in. iiii. ænei. Virg. obſeruauit. Sed hic a cõtrario illius ſententiæ arguit. nãq; uult oſtendere amicã ſuã facilẽ ac phumanã eẽ: qm̃ a feris beſtiis non eſt orta. Quare Catul. hac ſnia longe acerbiorẽ facit in argonautica dicens ſub ariadnæ accuſantis Theſeũ ꝓſona. Quod mare conceptũ ſpumãtibus expuit undis. Nec flã mã uoluens ore chymera fero. in caio mõte ipſius Lyciæ monſtrum horrendũ fuit q̃ chymera uocitatur filia Typhõis & Chediræ flãmis armata: cætera leonis draconis capræ partibus ſimilis. de qua Ouid. metamorphoſeos. x. ſcribit. Voluẽs ore flãmã. Virg. in octauo:.

ne latrũculo: illi⁹ atros Ore uomens ignes. Eſt. n. caius altiſſim⁹: & globos igneos euoluit: quare fabulis figmẽtũ ſuffecit. Nec conſanguinea redimitus terga caterua: cerbe⁹ ꝓ circuitionẽ dicit q̃ iubas hẽt ſerpẽtinas & trib⁹ capitib⁹ deformis eſt. Hunc Fulgenti⁹ interpretatus eſt fuiſſe cauſidicum. ut Petroni⁹ in euſtion narrauit: quẽ iurgii calũnia & lingua uenali: quã plurimũ ĩ alienis negociis exercebat: peſſimũ oĩb⁹ uixiſſe & poſt mortẽ fabulæ datum nomen. Cõſanguinea. n. caterua ait qa & ipſe fingit ſerpens. Sic ſuue. Lõgæ cognata colubræ. dixit de anguilla. Tres lin. qm̃ & triahẽt capita. Tergeminũq; caput. i. ternũ. indocti qdã putãt tergeminum q̃ſi bis geminatum ter. hoc eſt ſex dici. Sz latinitas uoluit eodẽ partu editos tergeminos & q̃ tergemĩos: ut de tergeminis Curiatiis atq; Horatiis apud hiſtoricos legimus. Scyllaq; uir. cani. ſubni. figurã Scylla Phorci filia ex Creteide fuit oliz pamata a glauco deo marino: q̃ cum fontem ſolitum ſubĩtraſſet: ut ex conſuetudine ſordes ablueret corporis: efficacib⁹ Circes ueneficiis amore Glauci deperditæ inferiorem pubem ĩmutatã ſenſit in canes & horrida aĩalia: iõ pudore uicta ĩ mare ſe ꝓcipitem dedit: quemadmodũ. Oui. xiiii. metamorpho. ſcribit. At ꝓb⁹ cõmentator Virgilianus ſane pantiquus ponit Scyllã Tritonem habuiſſe: quem amore detorqueret: poſtea Neptunum conciliaſſe: ea re exacerbatus Triton a Circe uenenorum auxilia: quib⁹ illa pollebat: accepit: & infecto mari: p q̃d ad Neptunũ Scylla uentitabat: puella rei paratæ ignara tenus inguina conuerſa ſit in canes: reliqua delphinus ſit: pars ſola quæ ſup aquã eminet hoĩs effigiem retinuit. Sæua leæna: leænæ feritas immaniſſima ẽ. Sic Catullus ad Ruffum. Non tu leæna mõtib⁹ lybiſſinis: aut Scylla latrans infima inguinum parte tã mente dura ꝓcreauit ac tetra. Barbara tellus ſcythiæ. i. ſcythia regio efferatarz gentium plena: de q̃ multa Hero. Alicarnaſeus: & Iuſtinus in Trogi põpei epithomate dixerunt. Horrendaue ſyr. Syrtis locus in aphryca fabuloſus: ubi uariatis uicibus natura alludit. Neq; enim pede neq; nauib⁹ trãſire illac datur. tum harenarz cumulis: tum maris fluxu ac refluxu repugnante. Amabilior: dilectior: obſeruatior. Notos tepi. not⁹ meridionalis uentus eſt qui quoniam ex parte calidiſſima pflat: nobis tepidiuſculus uenit: ita quidem ſpirans ut ſerenum turbet: & nubilũ ſerenet. Quã obrẽ a græcis dr̃: a latinis uero albus. Hor. car. primo. Alb⁹ ut obſcuro detergis nubila cœlo Sæpe notus. neq; parturit imbres perpetuos.

Nec tibi crediderim uotis contraria uota:
Nec tantum crimen pectore meſſe tuo.
Nam te nec uaſti genuerũt æquora ponti:
Nec flãmam uoluens ore chymera fero:
Nec cõſanguinea redimitus terga caterua:
Cui tres ſunt linguæ: tergeminũq; caput.
Scyllaq; uirgineã canibus ſubnixa figurã
Nec te conceptam ſæua leæna tulit.
Barbara nec ſcythiæ tell⁹ horrẽdaue ſyrtis
Sed culta & diris non habitanda domus.
Et longe ante alias oẽs mitiſſima mater:
Iſq; pater quo non alter amabilior.
Hæc deus in melius crudelia cõnia uertat:
Et iubeat tepidos irrita ferre notos.

ELEGIA QVINTA.

NOs tenet ætruſcis manat q̃ fontibus unda:
Vnda ſub æſtiuum non adunda canem.
Nunc autẽ ſacris baiarz maxima lymphis.
Cum ſe purpureo uere remittit humus:
At mihi perſephone nigrã denunciat horã
Immerito iuueni: parce nocere dea.

Os tenet æthru. ma. q̃ fon. un. De ſeipſo ægrotante mentionem facit. Aduerſa. n. ualitudine corrept⁹ ꝓ qndecim dies Romæ iuxta tyberim iacuit: q̃ propter Proſerpinã dr̃iam mortis & uitæ rogat: ut ſibi diuti⁹ uiuere cõtingat: qppe & iuuenis eſt in piiſſim⁹. Fõtib⁹ ætru. nõ ex fontib⁹ tuſciæ emanãt aq̃ q̃ iuxta baias faciũt balneas amœniſſimas. ſed ait ſe Rõæ fuiſſe æſtiuo tpe cũ baiis morãdũ eẽt nã tyberis defluit ex ea pte ueſuli mõtis q̃⁹ thuſciã ſpectat. Sub æſtiuũ nõ ad. ca. q de Baiis intelligũt: aſſerunt cane regnãte baiarz fõtes eẽ piculoſos. æſtuãt. n. maxiæ & ſolaris fernor caliditatẽ ꝓpriã earz auget: lõ æſtatis tpe abſtinẽdũ ẽ. Mar. ad Fauſtinũ. Horrida ſed ferueẽt nemæi pectora mõſtri. Nec ſatis ẽ baiis igne calere ſuo. Ergo ſacri fõtes & littora grata ualete. Nympharz piter nereidũq; dom⁹. Alii ꝓ rõana dictũ putãt. Nũc au. ſa. uernale tp̃s fuiſſe dicit⁹ q̃ æger erat. ſacris uero fõtib⁹ ꝓ morbos depellẽtib⁹. Se cũ pur. ue re. hu. remittit. i. relaxat: apit: ſoluit p aduẽtũ ueris. Vir. Et zephyro putris ſe gleba reſoluit. Sed purpureũ uer appellat floſculoz uarietate. nec mirz. nã purpure⁹ ꝓ pulchro ab excellẽtib⁹ poetis uſurpat. Vir. Et ꝓ purpureo pœnas dat ſcylla capillo. Hor. car. iiii. Pauli purpureis alẽs oloribus. nãq; olores albi ſũt: nõ purpurei. Perſe. Proſerpina: cui⁹ in arbitrio nr̃æ uitæ ptãs ẽ. Vir. ĩ ænei. Quæ luctã tẽ aĩam nexoſq; reſolueret art⁹: hoc ãt facit Tibul. ueluti ante diẽ cadat. Nig. de. ho. horã ꝓ diecula mortẽ afferente. eſt. n. ut diximus Proſerpina uitæ nr̃æ arbiter. Mar. ad Lucinũ. Non oẽs fallis: ſcit te Proſerpina ca-

nũ. Persoñ capiti detrahet illa tuo. Hora. itidẽ car. i. Mixta senum ac iuuenũ densatur funera nullum Sæua caput ꝓserpina fugit. nã & ea est quæ nascẽtibus lucem præstat. uñ morientiũ dominã p lucis defectũ putauit antiqtas. Ideo dicta est luno lucina: & luno infera. Statius siluarꝝ. ii. Iã cõplexa manu crinẽ tenet infera Iuno. Tiresia libro sermonũ. ii. introductus dare inopi cõsiliũ parãdæ rei q̃si iam multa dixisset inquit. sed me imperiosa trahit ꝓserpina: uiue ualeq;. Nãq; pythagoras teste Lactãtio grãmatico libro thebaidos qnto duo dixit esse hemisperia: qbus ꝓprios deos assignauit, superioris iouẽ & iunonẽ reges fecit, inferioris ditẽ & ꝓserpinã: quos Iouẽ infernũ & Iunonẽ infernã uocauit Scdm quẽ Virgi. ait: Iunoni inferne dictus sacer, ideo Persephonẽ itelligit: & ẽ supplicationis genus ad Proserpinã p sermonis apostrophã. Nõ ego tẽtaui, ꝓbat a pietate se lõgiori uita dignissimũ. Ordo ẽ, ego audax nõ tẽtaui docere sacra deæ laudãdæ nulli deoꝝ temerãda, & fit sensus: qd ñ uerbo læsit Cereris benigne sacra quæ nulli deoꝝ publicare fas est: fuerũt. n. Cereris mysteria nulli ꝓphano hoi detegẽda. Quaꝝ Iuuenalis nec .n. bonus & face dignus Arcana: qualẽ cereris uult esse sacerdos. Hora. itidẽ car. iii. Vitabo q cereris sacꝝ uulgauit arcanæ sub iisdẽ sit trabib⁹ fragilẽq; mecũ soluat phasellũ. dixit de scelerato hoie: cui dei ipi fatũ ꝺstinãt ob suæ liguæ garrulitatẽ. Est aũt laudãda Proserpines mater Ceres ob merita: quæ in mortales cõtulit. Docere. detegere: publicare: uulgare: Venena certa. certa. i. ꝓsentanea. certũ qdẽ uenenũ dr̃ qd efficax est. Dedit. porrexit. Admouimus ægros sacrilegis tẽplis: hoc ẽ in sensu: nõ hortati sumus sceleſtos hoies ut sacra de tẽplo sublegerẽt: uel aliter: nõ arcuim⁹ ex tẽplis ægros sacra colẽtes: & tñ admouimus ꝓ expulimus legitur. Quidã textus hẽnt: admouimus ignes: & est clar⁹ sensus. Facta nephãda: facꝝ dixit nephãdũ nõ sollicitat: cor meũ p hipallagẽ. i. nõ ego pectore scelus ppetrãdũ uoluo: uel scelus nefãdũ uocat homicidiũ: qd̃ facinus uexat facinorosos & curis & sollicitudine. Ci. ꝓ Roscio: Sua quẽq; fraus & suus terror maxime uexat: suũ quẽq; scelus agitat amẽtiaq; afficit: suæ malæ cogitatiões cõsciẽtiæq; animi terrent. Impia in aduersos soluimus ora deos: blasphemiã in deos cõiecisse se negat. Nigros capillos: nigros, ꝓ teneros. nã respectu quo dixerat cani subdit nigros: aut significat se nigriores capilli fuisse: & p talẽ uerboꝝ ambitũ uult inferre: ꝙ nõdũ cõsenuit. Curua se. qppe pcuruũ facit hoiem ut Bacchuloq; adiuta seneꝯ. Tardo pede: pp ibecillitatẽ: quã infert hoi senio macerato. Quum cecidit fato consul uterq; pari: Se natum dicit eo tẽpore quo Hircius & pansa conciderunt in bello cõtra Antoniũ pro Decio apud mutinã gesto: Scdo. s. imperii Octauii anno: Suetonius attestaꝯ ambos consules opa Octauii occisos: ut solus imperaret. Aqlius niger Hirciũ in tumultu pugnæ interẽptũ ab Octauio dixit: sed Pansæ quoq; mors suspecta Gliconis medici ueneno in uulnus indito. Quid fraudare iuuat: a simili arguit ꝙ diutius uiuere mereat. Vuis crescentib⁹: uuæ nõ maturæ dũr semp excrescere usquequo ad maturitatẽ puenerit. Poma mõ nata. poma itelligit: quæ uix e ligno ꝓdierit: & mala manu dixit: ut Vir. Atq; mala uites incidere falce nouellas. Tertia regna. tertiũ regnũ uocaꝯ ifernus locus ifra terrã. ferũt. n. fabulamẽta sortib⁹ olim i urnã cõiectis ioui cœlũ: Neptuno aquã: Infernũ Plutoni cõtigisse. Cimerios lacus: Cimerii populi sunt i asia qui qm̃ remotiores sunt a nobis: apud inferos esse putanꝯ: habita cõsideratione ad mundi dispositionẽ: secũdum antiquã maiorꝝ nostrorꝝ rationẽ. Cimerii. n. græce cimbri uocanꝯ: a quib⁹ bosphorus cimerius nominaꝯ. De his i quarto ample dicemus. Tempora prisca. senes semp trãsacta laudãt: præsentia obscurãt. Ter quinos dies: qndecim dieꝝ ægritudine. Et facilis lenta pellitꝯ unda manu: eleganter uersiculum fecit dum intendit dicere innato Nãq; dum natat aqua ipellitꝯ natantis manuum agitatione. Nõ uelint. pro nolint si cuti nõ scio ꝓ nescio. sed sciendũ aliqd semp iter utrũq; poni uenustatis gratia. Nigras pecudes. ut supra: Cõcidit ad magicos hostia pulla deos. nẽpe pecus uilli nigrioris diis iuferis: ꝙ obscuritate gaudẽt: cediꝯ ad sacrificiũ. Et niuei lactis pocula mixta mero: ita mos sacroꝝ exigit. nã manib⁹ purum uinum & lac recẽs. i. statim mulctum: aut id quod post fœtum: qd̃ colustrum uocãt: libabant. Virgilius: Hic duo rite mero libãs charchesia baccho Fundit humi: duo lacte nouo: duo sanguine sacro.

Non ego tentauí nullí temeranda deorum:
Audax laudandæ sacra docere deæ:
Nec mea mortiferis infecit pocula succis
Dextera: nec cuiq̃ certa ueuena dedit:
Nec nos sacrilegos tẽplis admouius ægros,
Nec cor sollicitãt facta nephãda meum:
Nec nos insanæ meditantis iurgia linguæ:
Impia in aduersos soluímus ora deos:
Et nondum caní nígros læsere capíllos:
Nec uenit tardo curua senecta pede.
Natalem primo nostrum uidere parẽtes
Cum cecidit fato consul uterq; pari.
Quid fraudare iuuat uitẽ crescẽtibus uuis:
Et modo nata mala uellere poma manu.
Parcite pallentes umbras quicunq; tenetis
Duraq; sortiti tertia regna dei.
Elysíos olím líceat cognoscere campos
Lætheamq; ratem cymmerioscq; lacus:
Cum mea rugosa pallebunt ora senecta:
Et referam pueris tempora prisca senex.
Atq; utinam uano nequicq̃ terrear æstu:
Languent terquinos sed mea mẽbra dies.
Atq; mihi tuscæ celebrãt numia lymphæ:
Et facilís lenta pellitur unda manu.
Viuite fœlices: memores & uiuite nostrí:
Siue erimus: seu nos fata fuisse uelint
Interea nígras pecudes promittite dití:
Et níuei lactís pocula míxta mero.

Andide liber ades: ſic ſit tibi myſtica uitis. Sermonē facit ad Libex ut ſe dolore leuet: dehīc pi/ceena iuſſo pocula ſubmiſtrare: ſocios rogat uino libere īdulgeāt: q animis faueat. Ades. fa/ueas: pſens ſis ſeu fauorabilis. Cādide. pulcher: nā uirgūculæ ſpecioſæ figurā tenet. Sic ſit ti/bi myſtica uitis. antiqu⁹ mos dū p̄cari uolūt utilia uel grata: ut ſupra. Sic umbroſa tibi cōtin gāt tecta priape. Vitis āt myſtica, i. figuratiua dr̄ ad repſentationē facti: & Virg. myſtica uann⁹ hiaco dixit. ipſa ſacrox ſignificatio occulta: ut Strabo ſcri. myſtica dr̄: & in hac nos imitātes naturā numinis effugientē nr̄m ſenſum mirū ī modū num ipm hone ſtam⁹ fit āt myſticū a myſterio. & eſt myſteriū teſte Eu ſebio p̄paratiōis euāgelicæ. ii. dictū a myſo: qd latine ſcel⁹ eſt: qd Dionyſio accidit: uel ab actico myēte: qui uenādo periit: ut Apollodorus ſcripſit: uel forte q̄ſi .i. fabulamenta q̄dā: hoc eſt q̄dā fabu lax ſignificatio. Medicādo. maxima eſt iter gram/ma icos diſceptatio de gerūdiis. Diomedes aſſerit pro bū hæc pticipiali mō uerbox ſupina appellaſſe. qm̄ nec certum hñt numex nec pſonā ſed ſignificatū quo ſolo ab impſonalibus differūt. Impſonalia agentis tm̄ hñt ſignificatū ut legī ſcribī. i. oēs legūt: oēs ſcri/būt. Participialia āt & patientis hñt ſignificatū: ut Fri gidus in pratis cantādo rūpit anguis: & uritq; uiden do Fœmina: nō dū cātat uidet: ſed dū cantat dū ab oī bus uidet. Serui⁹ uero ænei. iiii. ſup illo Virgiliano. Ire itex in lachrymas itex tentare p̄cādo dixit. do. na turaliter breuē eſſe. ſed plerūq; a Virgilio p̄duci: Vt Cantādo tu illū: & cātando rumpit anguis. At Priſci anus grāmaticus octauo ſcribit: q in o terminātia q̄ gerundia a moderniorib⁹ appellant & ſupina tñ ſunt ut p̄bus teſte Diomede uoluit: tā p̄duci q̄ corripi poſ ſunt more uerbox ſeu aduerbiox ī o deſinētiū nā uel noīa uel uerba cē cōſtat. appāret aūt plurimis ex cauſis ēē noīa: qm̄ & p̄poſitioni iunguntur: ut ad legēdū: ēt ſe paratiz: qd uerbi nō eſt ut p caſus uarient. Sed ut ego arbitror noīa ſunt: qm̄ ea eſt noīum uis ut ī huiuſmōi caſib⁹ p̄ducant: ſed uerba poti⁹ dicenda: qm̄ ad libi/tū ponunt. ſed ſeu uerbi uim hēat, ſiue aduerbii rari/uſcule correptū do apud auctores inueni. Iuuenalis: Plurim⁹ hic ager morit uigilando. Qu. Seréni⁹: Noxia ſæpe ſibi nimiū madēdo fuerūt. Marti. ad Zoilū. Fœlicē cœnā zoile dando tuā: &c. quæ prara ſunt. Mune/re. uino a baccho repto: & mortalib⁹ donato in uſum uitæ fœlicioris. Puer. miniſter pincerna. Generoſo. nobili & loco & tpe. Et nobis p̄na funde phalerna manu: hoc dicto eleganti id Catullianū nō eſt minus pulchx. Miniſter uetuli puer phalerni Inger. mi. calices amariores. Ite p̄cul durx curæ genus. Appoſitio eſt curæ durx genus. Curæ dr̄ q̄ cor utant. Igitur & graues ſunt: & dicendo ite iocoſe utit ad rem inaīatam ſer/mone. Delius. Apollo: a Delo natali inſula. Niueis alitib⁹: aut q̄ſi Apollo augur omen dederit hilaritatis & fœlicitatis hoc dixit: aut ſe uino operā impendere quoad ſol pulcherrim⁹ oriat intelligit. Hora. car. iii. Via uæq; p̄ducent lucernæ dū rediens fuget aſtra phœb⁹. Propoſito. inſtituto meo. Me duce. principe ſeu pri/mario: quē archipinō ſeu archipotē uocam⁹. Náq; in ſodalitio ueteres regē faciebāt ſortib⁹ iactis. Hora. car. i. Nec regna uini ſortiere talis. Et alibi: Quē uenus arbitrox dicet bibēdi. Mitte certamē. ſuauē cōcertationē in bibēdo plurima uini pocula. Maiores. n. nr̄i tot cyathos uini bibere in cōuiuio cōſueurūt: quot annos ami ca ſua hr̄et: aut quot in eius noīe ēēnt litteræ. Martia. Nouia ſex cyathis: ſeptē iuſtina bibat: Quinq; lycas: ly/de q̄tuor: ida trib⁹. Omnis ab infuſo numeret amica phalerno: Et qa nulla uenit tu mihi ſomne ueni. Certa/men ergo mite dixit quū alter altex ſtudet bibendo uincere. nā & in cōpotationib⁹ ſacrox tot quoq; uini po cula īgurgitabāt quot annos uiuere cupiebāt. iō Oui. faſtox. iii. Sole tñ uinoq; calenti: annoſq; p̄cant Quot ſumant cyathos: ad numerūq; bibūt. Inuenies illic q neſtoris ebibat annos: Quæ ſit p calices facta ſybilla ſuos. Recuſet tanq̄ reliqs ſapiētior. Fallat eū tecto cara puella dolo. dira eſt amantib⁹ imp̄catio: ut cara fœia amatorē decipiat cū altero iniens. Ille. Bacchus. Dites aīos: uinū hoīes hilarat: & fœcūdiora ingenia reddit uñ lectuz eſt Enniū nō niſi epotum cōpoſuiſſe cañ egregium. & Hora dixit car. iii. Narrat & priſci Catonis ſæpe mero caluiſſe uirt⁹. Iō Prop. elegiax. iiii. ait: ingenium poſitis irritet muſa poetis: Bacche ſoles phœbo fertilis eſſe tuo. Quin græci putauerunt ſapientiæ uim augeri uino. uſi Hora. Munitæq; adhibe uim ſapiētiæ Armenias tygres. qppe in armenia tygres ſæuiſſimæ naſcuntur: quæ ut Solinus refert in memorabilib⁹: iccir co Bacchi currum trahere ſimul cum lyncib⁹ ferunt: q utrunq; aīal uino & uua depaſcit. Has dixerunt poe/tax fabulamenta a Baccho p̄domitas ad iugum trahendum. Ho. car. iii. Ac te merentem Bacche pr̄ tuæ uexe re tygres indocili iugum collo trahentes. Mollia corda dedit, i. manſuefecit animalia effera. Sicca. ſobria.

Conuenit ex æquo, utile & cōueniens eſt ex æquo, i. iuſta parte. Se ipſum Bacchum. Vina iocoſa: quib⁹

ELEGIA SEXTA.

Andide liber ades: ſic ſit tibi myſtica uitis
Semper. ſic hedera tempora uincta feras.
Aufer & ipſe meū pariter medicādo dolorē
Sæpe tuo cecidit munere uictus amor
Caī puer madeāt generoſo pocula baccho
Et nobis prona funde phalerna manu.
Ite procul durum curæ genus: ite labores:
Fulſerit hic niueis delius alitibus.
Vos modo ꝓpoſito dulces faueatis amici:
Ne ue neget quiſq̄ me duce ſe comitem.
Aut ſi quis uini certamen mite recuſat:
Fallat eum tecto cara puella dolo.
Ille facit dites animos: deus ille ferocem
Contudit: & dominæ miſit in arbitrium.
Armenias tygres: & ſuluas ille leænas
Vicit: & indomitis mollia corda dedit.
Hæc āor & maiora uolet: ſed poſcite bacchi
Munera: quē ueſtrū pocula ſicca iuuant.

iocoſi homines fiũt. Nã ſi īmodice bibant faciũt eos cõtumelioſos. iõ Hora. car. i. At negs modici tranſiliat munera liberi. cẽtaurea monet cũ lapitis rixa ſup mero debellata. Iã uenit. p ueniet. hæc tpus mutatio fit quũ repẽtinũ adeſſe malũ exiſtimam⁹. Sici alterã ptem Luca. Vicimus o ſocii. Bibat. nẽpe ſtatim flectet numẽ.

His. qui bibere recuſãt. Cadmeæ mris pda cruenta docet. Argumentũ ſumptũ ab exemplo Penthei q Bacch⁹ eſt iniuriag pſequntiſſimus. Pẽtheus fuit Echionis filius & Agaues Cadmi filiæ: qui cũ liberi ſacra nõ mõ negligeret: ſed mrem ẽt reliquumq; fœiag gregem ab eis ꝓhiberet: forte uiſus a bacchãte genitrice ꝓ fera diſcerptus eſt. Porphirio tñ cõmẽtator carminũ. ii. ſcribit Pentheũ fulmine ictũ iteriiſſe: q libeg prem tenueret in cuſtodia. Præda cruẽta. putauit. n. Agaue filium ꝓcul cõſpectũ eſſe ferã dicẽte Oui. metamor. iii. Ille aper in nris erat qui maximus agris. Ille mihi ferie dus aper. Illaq; ſiqua eſt. malũ Neære imprecatur. Ira dei: qm̃ illa Tibullũ amãtem ſpernit. Quid ꝓcor ah demẽs. Correctio eſt ex inſtabilitate amãtis. Venti cõtraria uota Aeriæ nubes diri. ſe. Antiquus eſt dicẽdo modus quotiens uim uerbis ſuis ineſſe uolũt: qua quoq; oſone demõſtrabãt uanũ uerbog exitũ. Catullus ad Alphenũ pfidũ amicũ: Ventos irrita ferre ne bulas aerinas ſinis. uñ Statius de Achille ꝓmiſſorum fruſtrationem uolens oſtendere inqt: Irrita uentoſæ linquẽs generoſa ꝓcellæ. At nos ſecuræ reddamus tpa menſæ: hoc ẽ ſine iurgio & rixa cõuiuemur. Ita Hora. car. iii. ꝓcul oĩs eſto clamor & ira. Præterea dicit icraſtinũ nihil ꝓſpiciam⁹ & hora pñti dona læti capiam⁹.

Conuenit ex æquo nec toruus liber in illos
Qui ſe quique una uina iocoſa colunt:
Iam uenit iratus nimium nimiũque ſeuet⁹:
Qui timet irati numina magna bibat.
Quales his pœnas quãtas de⁹ hiſce minet
Cadmeæ matris præda cruẽta docet.
Sed ꝓcul a nobis hic ſit timor: illaq;: ſi qua
Quid ualeat læſi ſentiat ira dei. (ta:
Quid precor. ah demẽs uẽti temeraria uo-
Aeriæ & nubes diripienda ferant.
Quãuis nulla mei ſupeſt tibi cura neæra
Sis fœlix & ſint cãdida facta tua.
At nos ſecuræ reddamus tempora menſæ:
Venit poſt multas una ſerena dies.

ELEGIA SEPTIMA.

Ei mihi difficile ẽ imitari gaudia falſa:
Difficile eſt triſti fingere mẽte iocum.
Nec bene mendaci riſus componitur ore:
Nec bene ſollicitis ebria uerba ſonant.
Quid q̃ror infœlix? turpes diſcedite curæ.
Odit leneus triſtia uerba pater.
Gnoſia theſeæ quondam periuria linguæ
Fleuiſti ignoto ſola relicta mari.
Sic cecinit pro te doctus minoi catullus
Ingrati referens impia facta uiri.
Vos ego nũc moneo: fœlix quicũq; dolore
Alterius diſces poſſe carere tuo.
Nec uos aut capiãt pẽdẽtia brachia collo:
Aut fallat blanda ſordida lingua fide.
Etſi perq; ſuos fallax iurauit ocellos:
Iunonẽq; ſuam: perq; ſuam uenerem.
Nulla fid esueneri: periuria ridet amãtum:

Hei mihi difficile ẽ imitari gaudia falſa. cõqueſtio de mulieg fallacia. ſane itelligẽdũ eſt Tibullũ cũ accũberet ſollicitãte cura q̃ imenſam ſuſtinebat: ĩ hũc ſermonẽ prorupiſſe. Senſus ẽ: difficile uideri poſſe ſimulare lætitiã: & hoc nulli ꝓterq̃ ſapienti cõtingit. Itaq; de Virgiliano Aenea legit: Spem uultu ſimulat: ꝓmit altũ corde dolorem. Iſtos ãt q̃tuor uerſiculos decet auri linimento trãſcribere. qa Cicero nihil fictũ poſſe eẽ diuturnũ tradit. Sollicitudine igr oppꝑſſus. ꝓpoſito ut tpa menſæ ſecura duceret declinans ſuſpirat hæc inquiens. Turpes curas: quæ hoĩem turpem: hoc eſt deformatũ efficiũt. Odit leneus triſtia uerba pr. Iõ odit qm̃ hilarat cõuiuia bacchus. Eſt leneus bacchus noĩatus a leniendo ſcdm Donatũ: q leniat mentes: quem Seruius Georgicog primo dãnat. nã ut inqt ipſe uerbũ græcũ nõ põt latinã æthymologiã recipere. Diod. n. ſiculus: ut Euſe. refert: a .i. torculari deductũ affirmat. Minoi gnoſia: Minois ariadna dicta ẽ a pre Minoe ẽ. n. fœmininũ pronymicũ. Catul. quẽ ꝓculex alga mœſtis minois ocellis. Gnoſia dnoĩatiuũ ẽ a gnoſo ciuitate Cretæ. Infert ãt optimũ eẽ: ſi dolor uitet exemplo: ueluti ſi ab Ariadna ſummam⁹ exẽplũ q ĩ Dia ĩſula ægei a Theſeo relicta ẽ. Mari ignoto. Catul. deſert tã ĩ ſola miſerã ſe cernit harẽa. Doct⁹. ca. ce. Fabulã q dẽ ariadnæ Catul. nr in argonautica elegãter tetigit. ẽ. n. doct⁹ epitheto ab oĩb⁹ ãtiqſſim⁹ Catullo attributũ. Mar. Verõa docti ſyllabas amat uatis: fuit. n. & oſone ꝓſpicu⁹: & carmĩe: Tũ facũdus: tũ laſciu⁹ & grauis: Hunc. A. G. poetag uocat elegãtiſſimũ ĩ his libris: quos noctiũ atticag titulo ĩſeruit. Viri ingrati. Theſei: q bñficiũ acceptũ ñ recõpẽſando ĩgrat⁹ merito uocat. Vos ego nunc mo. ordo ẽ: ego uos nunc moneo fœlix ẽ qcunq; diſces poſſe carere tuo ſupple dolore alteri⁹. ſenſus eſt fortunatũ uideri qcunq; dolori reſiſtit ſuo: eumq; uitat alteri⁹ ĩfœlicitatis exẽplo: uñ dcm̃ eſt Fœlix quem faciũt aliena picula cautũ. Pẽdentia brachia: illecebras mulieg notat. nã dũ uolũt aliqd a maritis ĩpetrar: oſculant eos: quos ex iratis beniuolos efficiũt brachia collo molliter iniiciẽdo. Catull⁹ ad Ceciliũ nouocomenſẽ Quãuis cãdida milies puella Eũtẽ reuocet manuſq; collo Ambas iniiciẽs roget morari. Sordida. falſa: piura & malignitate ſcaturiẽs. Iunonẽ ſuã. Iuno dr ſpõſis eſſe ꝓnuba. Oui. in epiſt. Phillidis: Iunonẽq; toris q̃ ꝓſidet alta maritis. Periuria ri. amã. Iuppiter. Sic ſupra: nec iurare time: ueneris piuria uenti irrita p terras & fre-

ta ſũma ferũt. Peruigilare.p ualde ſignificãs auget oronẽ.nã uigiliarũ ĩtegritatẽ notat. Nec obſtat an dicamus uigilo noctẽ unã: & p unã noctẽ uigilaui. qđ aliter ſentiunt q̃ ſunt ĩbecillioris ĩgenii. uti Laurentiꝰ Valla ĩ elegãtiaꝝ ambagib⁹. Maro.n.nobis ſcriptũ reliqt. Per noctes aliquot dieſq̃ ceſſo: & añ eũ Cicero ĩ ꝓhemio libelli q̃ ad herennũ ĩſcribit. Ibi p aliquot annos admirabili quadã laude ꝓuinciæ ꝓfuit. Nec merenti merito. i. ĩmerito nulla de cã: & merẽti addidit: ut rem adaugeret. Naiada. lymphã: hoc eſt aquã: Baccho q̃ dem aq̃s immiſcere utile & honeſtum eſt. Náq̃ Hora. ea pp Acrone teſte carminum. ii. ſcripſit ad Bacchum:

Tu flectis amnes: qm̃ munera ei⁹ admiſcent aquis ad
ſuauiorem uſum: qua ex cã fingunt poetæ Bacchi uiri
bus amnes domitos eſſe ac ſupatos. Miniſter: pincerna Bibo metior. Mar
tia lympha. tyberia aquula. i. romana a Marte q̃ iuxta
tyberim Siluiã cõpreſſit. Nã Priſcian⁹ oñdit in tracta
tu de nũeris & põderib⁹ ãtiquos L. ꝓ N. poſuiſſe. N.
náq̃ eſt nota qnq̃ginta: ut apollonides & L. Tartheus
teſtant. uſi latini dñt lymphã ꝓ nymphã aquã uel fõ
tes uolentes mõſtrare. Vir. Dãt famuli manibus lym
phas. Poſſum⁹ etiã martiã lymphã interptari ductilẽ
illũ riuulum: quem Ply. refert in natura. hiſto. xxxvi.
a Q. Martio iuſſu ſenat⁹: ut aq̃ꝝ alueolos reficeret in
ductũ: & auctoris noĩe appellationem ſumpſiſſe. Liq
dũ for. adde meꝝ. uult aquã uino ĩmiſceri: ſed uberio
rẽ uini copiã infundi. At Catullus ad picernã dixit: at
uos quo lubet hĩc abite lymphæ uini pernities & ad ſe
ueros migrate. hic merus ẽ thyonianus.

Bernardini ueronẽſis poetæ in elegias Albii Tibul
li commentario quar a & ultima incipit.

E meſſala caná q̃q̃ mea cognita uirtus
Terret. Quart⁹ & ultimus liber ĩcipit in
Meſſalã cõtinẽs panagyricon cũ q̃buſ
dã elegidiis: quoꝝ pleraq̃ poti⁹ epigrãmata uocari merent: q̃ de Cherito ado
leſcẽte formoſiſſimo & ſulpitia Seruii filia hent. Mea
uir. co. laus ẽ a prudẽtia. e cælo. n. deſcedit.

Vt ĩfirmæ ualeãt ſubſiſtere uires. iuxta
Horatii ꝓceptũ ĩ poetica: Sumite materiã uris q̃ ſcribi
tis æquã Viribꝰ & uerſate diu qđ ferr recuſẽt: Quid ua
leãt humeri: cui lecta potẽter erit reſ: Nec facũdia dſerit
hũc nec lucidus ordo. Subſiſtere: q̃ſi plus humeris ſu
ſtulerit q̃ ferre poſſit: & ẽ metaphora ſũpta a baiulo. ſi
ꝓ q̃uis. Laudes defi. car. hoc ẽ nõ poſſũ æq̃re laudes
tuas ꝓconiis uerſuũ meoꝝ. Cõditor. cõpoſitor. nã cõ
dere cõponere ẽ. Nec tua te p. char. ite. qſq̃ Fcã uelit.
Meſſalæ beniuolẽtiã uenat⁹: quẽ egregie doctũ fuiſſe
oñdit. Te ꝑter cuius eloq̃ntia cæteros ãteit. Eſt no. uo.
ſa. Sic Prop. Quod ſi deficiãt uires: audacia certe laus
erit: ĩ magnis & uoluiſſe ſat ẽ. & Oui. ad Ruf. nũ: ut de
ſint: uires tñ ẽ laudãda uolũtas: Hac ego ꝓtẽtos augu
ror eẽ ꝺos: & ſẽſus ẽ. uolũtas erit. ꝓ pfcõ offõ. nec mu.
par. reſ. a maiori. ꝓbat muuſcula ñ eẽ negligẽda. Cres
tulit. qđã Dædalũ putãt: q remigiũ alaꝝ poſtq̃ ex cre
ta ĩ italiã aufugit cõſecrauit Apollini. nã Dædalus nõ
cretẽſis ſ; atheniẽſis fuit. Quidã Minoẽ iuſtiſſimũ re
gẽ Crete ꝺ quo tñ ãbigim⁹. res. n. pobſcura ẽ. qſq̃ qđ
placet dicat. nr̃m ẽ nihil imaginari. Scim⁹ tñ Iginium
ſcripſiſſe ex ſnia quorũdã græcoꝝ iouẽ hedos bñficio
mr̃is iter ſydera collocaſſe. nã rex qdã Cretæ fuit ad cu
ius filias Iuppiter enutriẽdus ẽ delat⁹: quẽ q̃ lac ille nõ
hũerit caprã ei admiſiſſe amaltheã noĩe: q̃ illũ educauit: & cũ ſolita eẽt geminos ꝓcreare eo fere tpe ꝓcreauit:
quos iter ſydera Cleoſtrat⁹ dr̃ primus oñdiſſe: & alii autumãt cretẽ paſtorẽ fuiſſe ĩ Attica. alii eũ q̃ ex ſe cretẽ
noſauit. Cretes quoq̃ Iuppiter eẽ accipiẽt: q ut ſcri. Diodo. cũ gigãtes urgeret i Creta: ſed ꝑcipue Milyũ añ pu
gnã ſoli & cœlo bouẽ mactauit: quo ſacro manifeſtũ fuit Iouẽ fore uictorẽ. Icarus. io. Tor. ĩ li. ortogra. ſcri.

Iuppiter: & uentos irrita ferre iubet.
Ergo quid totiens fallacis uerba puellæ
Conqueror? ite a me ſeria uerba precor.
Quã uellẽ tecũ lõgas requieſcere noctes
Et tecum longos peruigilare dies.
Perfida nec merito nobis inimica: merenti
Perfida: ſed q̃uis perfida: cara tamen.
Naiada bacch⁹ amat: ceſſas o læte miniſter
Temperet ãnoſum martia lympha meꝝ.
Non ego ſi fugiat noſtræ cõuiuia menſæ
Ignotum cupiens uana puella torum:
Sollicitus repetam tota ſuſpiria nocte:
Tu puer & liquidum fortius adde merũ.
Iam dudũ tyrio madefact⁹ tempora nardo
Debueram ſertis implicuiſſe comas.
Ne tibi ſit mea lux æque tã feruida cura
Vt uideo paucos ante fuiſſe dies.
Sí quic q̃ tota commiſſi ſtulta iuuenta:
Cuius me fatear pœnituiſſe magis:
Heſterna q̃ te ſolum quod nocte reliqui
Ardorem cupiens diſſimulare meum:

LIBER TERTIVS INCIPIT.

E meſſala canã: q̃q̃ mea cognita uirtus
Terret: ut ĩfirmæ ualeant ſubſiſte re uires.
Incipiam tamen a meritis. ſi carmina laudes
Deficiãt humilis tantis tibi conditor actis.
Nec tua te præter chartis intexere quiſquã
Facta queat dictis: ut nõ maiora ſuperſint
Eſt nobis uoluiſſe ſatis: nec munera parua
Reſpueris: etiam phœbo gratiſſima dona
Cres tulit: & cũctis bacho iucũdior hoſpes
Icarus: ut puro teſtantur ſydera cælo.

Icarium quatrisyllabum nomen fuisse filium Oebali Laconum regis ex Dorodoche filia Orsilochi quē Liber pater comitē habuit. Sed ego apud latinos inueni triū tm syllabaꝝ: ut hic: & apud Propertiū elegiaꝝ. iii. Icare cecropiis merito iugulate colonis. Hic cū sua ī Bacchū fide uini usum meruisset: suisq; nouū messorib⁹ poculū porrexisset: ab illis opinātib⁹ uenenū sibi datū perēptus est. Quare ut lōgas fabulæ ambages omittamus sæuitia ortæ pestis sedata est: habito oraculo manibus filiæ suspēsæ & interēpti Icari sacrificādum. filia Erigone in signū q̄d iusticia dicit trāslata est. canis aūt cui mera fuit nomē: in sui nominis sydus quod etiaꝫ ꝓchyon: ipse icarus in bootē: q̄ arctophylax uocatur

Erígoneq; canís: neget ne longíor ætas:
Q uín etiā alcídes deus alcēsurus olympū.
Læta molorcheís posuit uestígia terris:
Paruaq; cæleſtes pacauit sæpe: nec illís:
Sēper ín aurato taurus cadit hostía cornu.
Hic quoq; sit gratus pu⁹ labor: ut tíbí possī
Inde alios: alioſq; memor cōponere uersus
Alter dictat opus magní memorabile mūdí
Q ualis ín immēso descenderit aere tellus.
Q ualis & ín curuū pōtus deflexerit orbē:
Et uagus e terris qua surgere nititur aer.
Huic & cōtext⁹ passim fluat ígneus æther:
Pendētiq; super claudantur ut omnia cœlo.
Et quodcūq; meæ potuerūt audeꝛ camœnæ
Seu tibi par poteꝛt: seu qđ spes abnuit ultro
Siue mín⁹: certeq; canēt minus oē mouēus
Hoc tíbí: ne tāto careat tíbí carmine charta
Nā q̄q̄ antíquæ gentís superāt tíbí laudes:
Nō tua maiorū contenta est gloría fama.
Nec q̄rís qcqd iudex sub imagine dícat:
Sed generis prísco cōtēdis uícere honores
Q uā tibí maiores mai⁹ decus ipe futurus.

Alcides deus ascēsurus olympū: Hercules cū se ī oetha cōbussisset: ob suoꝝ facinoꝝ gloriā in celestiū numeꝝ ē a pre receptus: ut ī metamor. tractat Oui. Dict⁹ est Alcides ab Alceo auo Amphytrionis pre: seu robore: quod sensisse usus est. Propertius elegiaꝝ. iiii. Audisti ne aliquē tergo qui sustulit orbem ille ego sum: alcidē terra recepta uocat. Læta molorcheis posuit uestigia terris. Molorchus pastor fuit. Cleoneus nō lōge a nemea silua inhabitās: cuius Hercules fuit hospes: cū ad leonis interitū descēdisset. De hoc Callimachus meminit in oethicon libris. Terris ergo molorcheis. i. domo molorchi cleonei: qui ꝙ paꝝ uiriliū testiculoꝝ hēret. Molorchus ē noīat⁹. Læta autē uestigia: ꝙ benigne herculē suscepit: quāq̄ pauper censu: sed effectu diues: ut ait Lactantius grāmaticus. uñ Statí⁹ poeta: Gloria nota casæ foríb⁹ simulata salignis: Hospitis arma dei: paruoq; ostendit auro robur ibi: & lassos qua declinauerit artus ilice: q̄ cubiti se deant uestigia terra. Aut quia honores illi pene diuīos tribuit: postq̄ ipse Hercules addiscēs ab eo quēadmodū leo coiret in ferrū, ꝓstrauit beluā: quæ filiū suū dilacerauerat. instituit. n. ludos quos nemea a siluæ loco appellauit. Parua mica. frustulū crusti micā uocāt.

Pauit. cibauit ī pleuit. ē: n. ꝓteritū a pasco. Cornu inaurato. ut fiat solēnius sacrum. Iuue. Et auratā iuno ni cæde iuuēcā. Grat⁹: qppe nō facultas in amico: sed uolūtas spectari debet. Inde. post hoc. Alioſq; fastus. i. multos & uarios. Opus mirabile mūdi hoc est ꝓ sciētiā philosophicā narrat de mundi machina: quæ qualis sit ipse statim declarat per partes. Qualis in imenso descēderit aere tellus: terra oīum elemētorū depressissima est: quoniā in globū cōstet formata: suisq; uirib⁹ tendat ad centrū. i. mediū circūquaq; ipso aere lustratur. Lucanus: Dum terra fretū terrāq; leuabit Aer. Nam ut ait Cicero de natura deorū. ii. Principio terra ipsa sita in media parte mundi circūfusa undiq; ē: hac amabili spirabilíq; natura: cui nomē est aer. Deflexerit orbem in curuū. totam nempe terram mare circuit: unde amphytrites & Neptunus uocitantur. Ideo Manilius libro astronomicon ait: Aequora diffudit toto nascentia ponto. Catullus: Oceanusq; mari totum qui amplectitur orbem. Aer uagus. hoc est naturæ mobilis huc illuc permeans. Qua surgere nitit. omnia elementa circularia sūt: itaq; dum a terum ab altero discedit proximum attingit. Aether Passim fluat: quatuor elementa tetigit quibus cœli fabrica constitit: quorum ignis liquidissimus est: Ouidio scribente primo metamorpho. Hūc super imposuit liquidum & grauitate carentem Aethera. Fuit uero æther filius Demogorgonis & Achæ: ut Pronapides dixit. uerum nostri cum græcis pro elemento acceperunt. quare Apuleius maius quid in libro de cosmographia ait: scilicet cœlum ipsum stellas atq; omnem sydereaꝫ compagem ætherem uocari: non ꝙ igneus sit & intensus: ut quidam putauerunt: sed ꝙ cursibus rapidis semper rotetur: unde Aristotelis sententia comprobatur in libris quos de cœlo composuit ex enim semper uoluo componi dixit. Contextus huic. aerí cōiunct⁹. Oui. in meta. Proximus ē aer illi leuitate loco q;. Cœlo pendēti. cœlū a cauitate qdem dici uoluerunt ueteres: aut a cælatura. græci cosmon ab ornatu. latini a puritie mūdū. Claudant ut oīa: quasi cælū a cælan. i. tegēdo deducat. sic Ouidius in meta. Et qđ tegit omnia cælum. Par. equalē laudem. Seu quod spes abnuit ultro: quasi uelit dicere maiora: sed hoc non sperat. Tanto carmine: ubi de tuis laudib⁹ agatur. Charta. liber iste Nā quanq̄ antique. Messallam dicit præclarum a stemmate domus suæ. Gentis. prosapiæ. Superant. super abundant. Non tua gloria est contenta maiorum fama: hac scilicet ratione non est contenta: quam ponit Satyrus. Nempe miserum est alienæ incumbere famæ. Iudex: existimator quasi iudex rerum tuarū. Imagine tuorum maiorum. Quā tibi maiores. sensus est: tu contendis anteire omnes maiores tuos re & uirtute: ut ipse futur⁹ sis uenturis maius decus: q̄ tibi tui maiores extitere. At tua non titulis: ꝓmittit Messallam æternū fore propter sua benefacta. uno. n. titulo non capient oīa a se gesta. sed magna de illis uoluīa cōstruent

Titulus ergo nō capiet. i. epithaphium non comprehendet. Eſt. n. titulus teſte Lactantio grammatico theba. iii. memoria bonorū factorū qui ſolet ſupponi tumulis mortuorū. Cupidi. auidi auctores. ſ. Compone re: ad cōponendū cōuenire. Quiq; canēt iuncto pede: poetas itelligit: quorū ars in uerſib⁹ colligit̄ ſtructura pedum egregie locatorū. Quiq; ſoluto. hiſtoriographos accipit. q libera ſcribēdi licētia uagant̄. Quis potius certamē erit. qs p quib⁹ inerit cōcertatio ut alius aliū elegāter & copioſe ſcribēdo ſuperet. Caſtriſue foroue. ſenſus ē: eorū q̄ſq; ſcriptorū excellētiora dicet de tua in militia domiq; adminiſtratiōis ſapiētia & integritate: nemo tamē uirtutē tuā æquare uerbis poterit: hoc ē digna ſatis oronib⁹ ſuis cōprehēdere: qđ ſtatim per ſimilitudinē declarat. Libra. bilanx: trutina. Se det. deſcēdit. ē aūt dictio ſumpta a trutina. Alterno orbe. orbē uocat ſcutulas ipſius bilācis. alterno uero p alternatim deſcēdēte & exurgēte. Incōſtātia uulgi. endiadis eſt p uulg⁹ icōſtātiſſimū. Sedare queat hoc ē officiū ſummi & maximæ auctoritatis uiri. ſollus. n. uir iteger ignobilē uulgū pōt cōponere. Quaſ Maro p cōparationē dixit: Tū pietate grauē ac meritis ſi forte uirū quē Conſpexere ūlēt arrectiſq; auribus aſtant. Ille regit dictis animos: & pectora mulcet. Pylo. Pylus Neſtoris ciuitas fuit: de qua diuerſa eſt apud gæographos ſnia: ut in octauo Strabonis de gæographia legit̄. Ithace oppidū ubi ulyxes regnauit: & una ex echinadib⁹ īſula: ſed iſtud referēt̄ ad ſeq̄ntē uerſum: Vel parue magnū decus urbis Vlyxē. Ille Neſtor. dū terna p orbē Sæcula fertilib⁹ titan decurreret horis: ita dictū eſt ut ab Oui. duodecimo metamor. Annos bis centū nūc tertia ducit̄ ætas. Annos. n. neſtor tercentos egit. Homerus.

At tua non titulus capiet ſub nōmine facta
Aeterno: ſed erūt tibi magna uolumia uer-
Cōuēiētq; tuas eupidi ꝓpōere laudes. (ſu:
Vndiq; qq; canent iuncto pede q̄q; ſoluto.
Q uis potius certamē erit: ſim uictor in illis
Vt noſtrum tantis inſcribā nomen in actis
Q uiſq; tibi maiora gerit caſtriſq; foroue:
Nec tamē hic aut hic tibi la⁹ maior ue mior
Iuſta parī prēit̄ ueluti cū pōdere libre: (ue
Prōa nec hac plus pte ſedt nec ſurgit ab illa
Q ualis in eq̄tū ſi q̄ onus urget utrinq;
Inſtabilis natat alterno depreſſior orbe.
Nam ſeu diuerſi fremat incōſtatia uulgi:
Non alius ſedare queat: ſeu iudicis ira
Sit placanda: tuis poterit miteſcere uerbis:
Non pylos atq; ithace tātos genuiſſe ferūt̄
Neſtora: uel puæ magnū dc⁹ urbis ulyxē.
Vixerit ille ſenex q̄uis dū terna per orbem.
Sæcula fertilibus titan decurrerit horis:
Ille per ignotas audax errauerit urbes:
Q ua maris extremis tellus includit̄ undis:
Nā cyconūq; māus aduerſis repulit armis.
Nec ualuit cyclops cœptos auertere curſ⁹
Ceſſit at ætneæ neptunius incola rupis

Acron tamē Horatianorū carminū ſcdo cōmentario ait Neſtorē annos nonaginta uixiſſe: hoc eſt trib⁹ ætatib⁹ functū. unā. n. ætatem triginta annos poſuiſſe antiquitatem refert: qđ & Lactātius grāmaticus Thebaidos quarto ſecut⁹ eſt. Credit. n. Neſtorem annorū ſexagīta fuiſſe: quū bellū thebanū cōflatū eſt: in quo tamen ipe militare uoluit. uñ poeta ſcribit: Iuuenis ætate ſecūda Neſtor & ire tamen peritura in caſtra negauit: Ille per ignotas audax errauerit urbes: Horatius in poetria ex Homero trāſferens ait: Qui mores hoīum multorū uidit & urbes Sed dū audax dicit: ulyxis laudem iminuit: ut Meſſalā uberius laudet Nā poetæ: ſicut Strabo in gæographia ſcribit: heroas illos antiqſſimos ſingulari prædītos ſapientia fuiſſe declarāt: q ad multa peregrinātes loca lōgis uagabāt̄ errorib⁹. In āpliſſīo. n. pōebāt multorū mortaliū urbes uidiſſe: & prudētiā itellexiſſe ut Neſtor & Menelaus apud Homerū gloriāt̄: qui qđē Homerus Vlyxi ante oēs in oī genere uirtutū ornato hoc attribuit in primis: Oppida multa addit: Fuit huic ſapientia nota. Hic uero tractatus Tibullianus ex Homeri ca lectione totus excerptus eſt. Qua maris extremis: ad penitiſſima quippe orbis loca Vlyxes iactatus eſt: & hiſpaniam accipit ubi extra columnas in atlantico pelago Homerus Vlyxem fuiſſe ſcribit. Cyconū manus. Cycones populi ſunt Thraciæ iuxta hebrum: quos Vlyxes certamine inito ſuperauit. Nanq; Ditis aſſerit q quum Vlyxes de Palladio cum Palamede certaret: & iā eius cauſa occubuiſſet Aiax timens ipſe ne iter ciperet̄: enauigauit clanculum. Neptunus ex obitu Palamedis nepotis indignatus eum ui tempeſtatis aggreſſus eſt. ſed ille in cyconū terras ueniens uix illis ſuperatis euaſit ſoſpes. Non ualuit cyclops ceptos auertere curſus: De polyphemo intelligit. qui in ſicilia ætnam inhabitauit. huic unum oculum in frōte ſolum attribuit antiquitas: ut rem poetico figmento doceret: fuit enim uir qui prudentia plurimum ualuit: quocirca in frōte hoc eſt in cerebro unum oculum pro uigilantia & calliditate dicitur habuiſſe. unde Polyphemus quaſi multæ famæ interpretatur ideſt percelebris. Ceſſit & ætneæ. interpretatio eſt ſuperioris uerſiculi. duriuſculum enim id uiſum eſt ad intellectum. Polyphemus quidem filius fuit Neptuni: ea rātione quam. A. Gellius in noctibus atticis ponit. Vetuſtas. n. hoīes ſupra humanas uires aliqua excellentes uia deorū filios dixit q ſi ferociores crudelioreſq; fuerāt Neptuni: ideſt maris credidit: uel certe filius fuit Neptuni ex Thoſa filia Phorci: ut Homerus in odiſſea ponit. Hic tentauit Vlyxem decipere: niſi uiri grauis prudētia iterceſſiſſet quā tāgit dicendo p ſinecdochen. Iūcta maroneo fœdat⁹ lumina baccho. S3 clarius & breui ptractāda eſt fabula Poſt excidiū troianū Vlyxes ab Celeno cœpit oraculū ſe uariis regionibus iactādū anteq̄ ad patrios lares p

ueniret. Postea q̃ igitur multa perpessus est: uenit in siciliam duodecim comitibus sociatus: ubi hominem ferum & imanem Polyphemũ nomine cõspicatus de loci situ & hominũ ritu scisciteꝫ: ille superbe: ut feritas postulabat: respondens: duos ex illis continuo inglutiuit: sequenti luce totidẽ fregit dentibꝰ: necaliter inclinante die in cæteros se habuit. Tunc Vlysses pacis recõciliatione simulata: cadũ unũ ex tribꝰ quos secũ uexerat: sitiẽti porrexit: supplicãs ut sibi reliqsq; sodalibꝰ uim nollet inferre: quod gigas si aliũ sibi dedisset uini cadũ: deide aliũ pollicitus est. Quã obrẽ ebrius somnũ cepit: cui Vlysses cum comitũ cœtu necem parans oculũ unũ (quẽ solum in fronte gestabat) acutis palis eruit: interfectarũ q; ouiũ pellibus induti omnes: ut fallaciã iniiceret: ab antro tuti digressi sunt. Maroneo ergo baccho posi tum est nõ a Marone: de qua urbe Liuius in primo de bello macedõico meminit: sed ab homĩe Maroneo nomine: ut in Probo commentatore scriptum inueni. Nã ubi Virgilius in georgicis dicit: Iuuat ismara baccho cõserere: ille ait ismaꝛ esse oppidum: quod expugnauit Vlysses quũ a Troia discederet: & uictor uinũ accepisset a Maroneo: cuius pater Cupithus tradit: qđ uinũ Cyclopi dedit. Eius aũt tãta uis fuit: ut unũ uini metron uigiti metra sustinuerit aquæ: iuxta quã sentẽtiã auctor loquit: & Propertius elegiaꝛ. ii: inquit: Necnõ ismario tu polypheme mero. Plinius aũt in naturali historia quartodecimo ex Homeri sentẽtia Maroneum nasci in loco Thraciæ maritimo dicit. Vexit & æo. pla. per ne. uen. Fabulamẽta p̃ reaꝛ referũt q; titidẽ ab æolo Hippotadæ uentos accepit in utro: ut domũ suã sine læsione eoꝛ enauigaret: at quum diebꝰ nouẽ enauigãs portum tetigisset: tãta fuit familiariũ auiditas qđ illud esset intelligẽdi. q; opes putãtes illic cõgestas utrẽ solucrũt: quo facto Vlysses iteꝛ ui uẽtoꝛ aduersaria arreptus peregre ire coactus est: dicente Ouidio meta. xiiii. Proxima post nonã quum sese aurora moueret Inuidia socios prædæq; cupidine captos: Esse ratos auꝛ dempsisse ligamina uentis: Cum quibꝰ isse retro per quas modo uenerat undas: Aeoliiq; ratem portus repetisse tyranni. Aeolus enim: ut Strabo in gæographia scribit ex græcoꝛ sententia: ideo habitus est uentorum custos: & rex: quod in ipsius freti locis: per quæ cursus & recursus est: & nauigationis asperitas per fluxus atq; refluxus aggrediendi signa cõmonstrabat. Apud enim maiores nostros ob aliquã cõmoditatis rationeꝫ magni uiri sunt celebrati pro diis: ut in deoꝛ natura Cicero scribit. & pleriq; primatu digni sunt habiti: qualis Danaus in Argis inundationes ostentans: & Atreus aduersum solis cursum uates habiti & aruspices reges. Præterea: ut idem gæographiæ sexto scribit: Sicilia Vulcano sacra tribus in locis quasi crateribus efflat: quum tota ignita sit. Si igitur uenti spiraturi sunt: pro eoꝛ qualitate signa protendunt. Nanq; si auster erit: nebulosa circum insulã effundebat caligo: adeo ut procul spectantibus Sicilia non cerneret. Si boreas: ex altero cratere puræ flammæ altius uehebant: maioresq; irrumpebãt spiritus. Sic de euri & zephyri obseruationibus scribit: in quibus omnibus custodiendis Aeolus diligentissimꝰ a poetis sub fabulamento poetico ueritatem sequentibus uentorum rex uocatus est: Vlysses autem secundum Homeꝛ in Sicilia coriorum sutorem inuenit: a quo uentos datos ab Aeolo insutos esse fictum est: qui alludere uoluit ad piscationem galeotarum piscium: quam in sexto Strabo pertractat. Incultos læstrigonas: læstrigones populi sunt in extremo Italiæ Siciliam uersus efferis moribus habitantes prius urbem Formiarum inter Terracinam & Sinuessam: dicente Ouidio. Inde lami ueteres læstrigones inquit in urbem Venimus: antiphates terra regnabat in illa. Ad hos enim Vlysses peruenit. Iuuenalis: Fingentem immanes læstrigonas. Antiphatemq;. Hic fuit læstrigonum rector: ut in antedicto loco Ouidius ostendit. Antiphates terra regnabat in illa: Sed quare Læstrigonas dixerit: postea regem illorum subdiderit: ea est ratio: ut historiam expleret. Nã q; Ouidius scribit Machareum ab Vlysse missum cum duobus sociis ad Antiphatem uix cum altero uitam fuga seruasse. Sed orto bello una cum Vlyssis naue effugisse: cætera sociorum classe amissa. Nobilis artaciæ Artacia fluuius est per læstrigonum regionem decurrens fonte limpidissimo. ut Homerus auctor est. Solũ nec doctæ uerterunt pocula circes: Circe filia solis fuit ex Persa nympha Oceani filia: ut poetæ fabulantur. Diodorus ait filiam ex Oeta & Hecate filia Persis. nam refert q; sol ex Persa duos filios habuit Oetam & Persen. ex Perse nata est Hecate: quæ cum pater uenenum assumpsisset: nupsit Oetæ patruo: tresq; liberos sustulit. Circem Medeam: Aegialeum. Hæc Circe omnes Vlyssis socios uertit in porcos. Virgilius. Carminibus Circe socios mutauit Vlyssis. Solus Vlysses euasit. Quippe ut Ouidius refert. Mercurius Vlyssi florem dederat: Tmoli nomine uocant superi: nigraque tenetur radice: & aureum colorem ostendit: de quo in naturali historia Plinius ait. Huius ope & deorum monitis ipse sospes stetit. Hunc Maro in priapeis iocis scaturiens & salibꝰ mentulam interpretatur: qua ob insolitam crassitudinem circe oblectata se abstinuit ab Vlysse. Circe enim ex Taurica regno fugiens non longe a Caieta sedẽ posuit in monte qui Circeus dicitur: de suo nomine: scribente Ouidio: Nomine dicta suo circea reliquerat arua. Herbis uel cantu: ueneficarum est herbarum & uerborũ uti potentia: ut Lucanus sexto docet. Cymmerion etiam obscuras accessit ad oras: Cymmeriõ græce positum est: & populi sunt in Asia uicini sedibus amazonum: ad quos Homerus ĩ odyssea scribit Vlyssem ex ultimo occidentis mari applicuisse: quos, certe ipse ad inferos esse constituit ea ratione q; ad septentrionem & occasum habitant loca sita ad bosphorum: uel q; Homeri ætate uel paulo ante accessum ad Cymmerios factum fuisse commemorant ad æoliam usq; ad ioniam: ideo etiam obscuras oras dicit: q; Taurum: ut ait Priscia. cym-

Victa maroneo fœdatus lumina baccho:
Vexit & æolios placidum per nerea uẽtos:
Incultos adiit læstrigonas: antiphatemq;:
Nobilis artaciæ gelidos quos irrigat unda.
Solum nec doctæ uerterunt pocula circes:
Quãuis illa foret solis genꝰ apta uel herbis
Aptaq; uel cantu ueteres mutare figuras.
Cymmerion etiã obscuras accessit ad oras

meriis gelidis habitant ſub finibus unum Quippe hoc itidem oſtendit Homerus obſcuras eorum oras per agri clima inſinuans q̄ tenebroſus ſit quum aere & nebula illi cooperti ſint. Vnde Guarinus noſter in Strabonis gæographiæ primo Homerum interpretans ait: Illis ſol nunq̄ phaeton ſua lumina ſpargit: Pernicioſa ſu per nox ſemp tendit̄ iſtis. Iccirco Oui. metamor. undecimo ſomni domū deſcribens quum ꝓpe cymmerios eſſe dixiſſet ſubdidit: Quo nunq̄ radiis oriēs mediuſue cadenſue Phœb⁹ adire pōt: nebulæ caligine mixtæ Exhalant̄ humo: dubiæue crepuſcula lucis Quis. pro q̄b⁹ antique poſitū. Cadēte die nunq̄ ortus apparuit: hinc dignoſcit̄ q̄ ſunt populi in ultima regione Aſiæ uerſus ſeptentriōem poſiti: quum neq̄ in ortu ſuo neq̄ i occaſu ſol illis ſe nūq̄ oſtēdat. Dies: ſolaris lux

Seu curreret infra: per antipodū regionem nobis inferiorē dicit: quaſi mi⁹ non ſit: ſi quum ſol nobis lucet illis non uideatur, at ſaltem quum a nobis recedens luſtrat antipodas: uideri proculdubio apud illos deberet. Vidit ut inferno plutonis ſubdita regno. Magna deum proles leuibus diſcurreret umbris: per fabulamenta poetica Vlyſſem ad inferos deſcendiſſe dicit: quum ille ſcilicet ad boſphorum Cymmeriū & cymmerios populos acceſſerit: qui quoniā tenebroſa incolunt loca: antiquitas Vlyſſem finxit ad infernos deſcēdiſſe: hoc eſt ad finitimas inferno & obſcuras regiōes. Propertius ſecundum fabulas ait elegiarum. iii. Nigrā teſq̄ domos animar⁹ impleſſe ſilentū. Nā ibi deorum prolem uidit: qualis fuit Hercules & Bacchus: quorū ſimulacra ſtatiſſe illic putauit antiquitas. Poteſt & generaliter accipi de humano genere. Omnes enim ſeri⁹ aut citius ad imā ſedē properamus: ut Ouidius tradit.

Q uis nunq̄ candente dies apparuit ortu
Seu ſupra terras phœbus: ſeu curreret infra
Vidit ut inferno plutonis ſubdita regno
Magna deū ꝓles leuib⁹ diſcurreret undis.
Præteriitq̄ cita ſyrenum littora puppi.
Illum tergemini nantem confinia montis:
Nec ſcyllæ ſæuo conterruit impetus orbe:
Cū canib⁹ rapidas inter freta ſerpet undas:
Nec uiolēta ſuo cōſūpſit in ore charybdis.
Vel ſi ſublimis fluctu conſurgeret imo.
Vel ſi interrupto nudaret gurgite pontum
Non uiolenta uagi ſileantur paſcua ſolis:
Nō amor: & fœcūda atlātidos arua calyp
Finis & error⁹ miſeri phæacia tellus. Cſus:

Illud quoq̄ non inconuenit ut magna deum proles ad Vlyſſem referatur. & ſubintelligatur dum diſcurreret. Nam ex Ioue genitus eſt Acriſius: & ex eo Laertes: ex quo & anthidia Vlyſſes a Ioue quartum tenens locum propaginis. Syrenum litora puppi: ſyrenes nymphæ fuerunt Acheloi filiæ: quæ in tractu pelori tam artificioſe cōcinebant: ut una uoce: altera lyra: tertia tybia tranſeuntes nautas detinerent: Ouidio ſcribente de arte amandi tertio: Monſtra maris ſyrenes erant: quæ uoce canora Quaſlibet admiſſas detinuere rates. Hac ex cauſa ulyſſes prudentiſſimus & rex⁹ ſcientiſſimus ſocios cæra ſuas aures obligare iuſſit: ut imminens periculū euaderet: dicente Martiale ad Caſſianū: Syrenes hilarem nauigantiū pœnam Blādaſq̄ mortes gaudiūq̄ crudele. Quas nemo quōdam deſerebat auditas Fallax ulyſſes dicitur reliquiſſe. Sed Palephatus libro primo ſcredibiliū eas fuiſſe meretrices ſcribit: quæ deciperēt nauigātes: ut Euſebius de tribus memorat. Confinia tergemini mōtis: nequaq̄ fines lilybei: pachini: pelori accipim⁹ iter quos ſcylla latrās iſima īguinū pte tumultuat. Sed q̄d ait Eratoſthenes: quē Strabo in gæographiæ primo dānat: quū Homer⁹ reprēhēdat cōpluribus in locis: tum q̄ de ſyrenibus locutus ſit ꝓperā. nā ſunt: ut ait ille: qui ſyrenes i tractu pelorio ponāt. alii ad ſyremiſſas iſulas: qua plus q̄ duo milia ſtadior⁹ abſunt: illas aūt triuerticē eſſe ſcopulū: qui cumanū apoſidomate ſinū diſtimat. Ver⁹ ſcopulus ille nequaq̄ triuertex eſt: nec nimis in ſublime tollit̄: cæterū cubit⁹ qdem lōgus & anguſtus a caprear⁹ fr. to locis extēdit̄: altero ex mōtis latere ſyrenū ſacellū habēs: ex altero aūt ad poſidomatē ſinū paruæ tres iſulæ adiacēt deſertæ petroſæ: q̄s ſyrenuſſas uocāt. Sed quū Homerus dixerit eas eſſe non eſt error: habito ad Siciliā reſpectu unde nō diſceſſit. Nātē: nauigātē. Orbe ſæuo. gurgite: tāetſi utiq̄ ſemp ꝓcelloſo. tū maxime tamen ſæuo: quippe Ouidius ſcribit metamor. xiii. Scyllā cum in monſtrū horrendum conuerſa eſſet memorem ueneficior⁹ circes abſorpſiſſe quoſdam ex Vlyſſis ſociis Circem amantes. Charybdis uiolenta ſuo ore. hoc ideo dictum eſt: quoniam mōſtrum iſtud eſt loco tempeſtuoſo. Nanq̄ alternatim ſurſum deorſum uerſus uoluitur: quod ſtatim poeta notificat. & Homerus ſcribit Vlyſſem in ſorbitionē ipſius incidiſſe: ſed tamen euaſiſſe. Paſcua uagi ſolis: non occidentem regionem accipit: ubi fabulantur poetæ eſſe ſolis ſtabula: ſed Siciliæ partem intelligit: ubi ex ſententia Homeri in Odyſſea Lampetiæ: cui⁹ ſoror erat Phætuſa ſolis filia ex Neæra nympha: patris armenta cuſtodiebat: qua iter faciens Vlyſſes ſociis permiſit ut ex illis arriperent: quod ne facerent a Circe præmonitus erat. Quāobrem fecit naufragium. hanc fabellam tetigit Propertius elegiarum tertio: Lampetien ſiculis uerubus mugiſſe iuuencos Pauerat hos phœbo filia lampetie. Atlantidos arua calypſus. Calypſo fuit Atlantis filia: ut in Odyſſea ſcribit Homerus: & Virgilius maro ī priapeis inquiens: Hic legimus Circem atlantiadanque calypſon Grandia dulichii uiſſa tuliſſe uiri. Quāquam Heſiodus in theogonia Oceani & Tethyos filiam ſcripſerit. Ad hanc naufragus Vlyſſes poſt abitum a circe peruenit: eiuſque contubernio ſeptennium uſus eſt: qnæ habitauit in inſula de ſuo nomine in mari aphrico iuxta ionium uerſus maiores ſyrtes. Tellus phæacia. Corcyram dicit: quo perueniens naufragus ab Alcynoo Rege benigne ſuſceptus eſt: cuius in dicendo copia & ornatu capta dicitur nauſicaa regis filia. Quauuis Homerus noſter in priapeis ridens dixit membri magnitudine oblectatam: cuius craſſitudinem mirata ē frō denti ramo uix potuiſſe tegi. Finis: quippe ſuorum errorum finis fuiſſet Corcyra ſi regiam filiam oblatā ſibi in matrimonium accepiſſet: ſed abiit: ut Homerus ampliſſime cecinit. Seu finis: quia inde diſcedens re-

cta domum annauigauit: sed a Thelegono interceptus uitam finiuit. Atq; hæc seu nostras, uult' poeta de erroribus Vlyssis famam diminuere: ut Messallæ gloriam largius extollat: quasi fabulosa fuerint multa quæ de eo enarrantur: ut Ouidius in tristibus. Adde quod illius pars maxima fi-a laborum, & Eratosthenes adeo fabulatorias de ulysse nugas ludit: ut eum omnes tum maxime Homerus uaniloquum fuisse testatus sit. Tua dum facundia maior. Quintilianus decimo Messallam facundum fuisse notat. Messalla nitidus & candidus & quodammodo præferens in dicendo nobilitatem suam uiribus minor. Qui etiam Cicerone florente non parum in eloquentia dignitatis cum Pollione obtinuerit. Nouum: non uerum sed fictum. Artes belli rei militaris scientiam. Fossam: fossa est castrorum & murorum circa & extra pomeria: fouea uero scobs dicitur: a fodio utrunq; uenit: inde fossor & fossorium. Describit autem particulatim quibus inniti rebus Imperator in bello debet. Neruos instrumẽta bellica qualia sunt phalarica: balista: scorpio: & huiusmodi reliqua. Sit melius claudere: scilicet ab incursu hostium. Dulces liquores, fonticulos: ne exercitus aquarum penuria obruatur. Assiduo certamine laudis. Miles nõ torpere debet: sed assiduo ludo laudem quærere: cui propter strenuitatem ductor affi-ciatur. hoc autem satellites i castris decet efficere uti postea in bello corpus ad omnem uirtutis patientiam in duratum habeant. Iccirco Lucanus de Catone scripsit: Iamq; actu belli non doctam ferre quietem Constituit mentes seruenq; agitare laborum. Et a Claudiano scriptum legimus: Si bella tonant prius agmina duris Exerce studiis: & sæuo præstrue marti. Tardam: nõ celeri uolantem cursu. Lento, flexibili uel tardo. Arcto freno, idest oria satis anguste fabrefacta. Compescere: retinere: quod magnæ est industriæ. Huius dicti contrarium statim ponet. Permittere: effundere & in totum dare. Virgili. Classiq; immittit habenas.

Atq; hæc seu nostras iterſũt cognita terras
Fabula: siue nouũ dedit his erroribus orbẽ
Sit labor illius, tua dũ facundia maior.
Nam te non alius belli tenet aptius artes:
Q ua deceat tutam castris deducere fossã:
Q ualiter aduersos hosti defigere neruos:
Q uẽue locũ ducto meli9 sit claudere uallo
Fontibus ut dulces erũpat terra liquores:
Vt faciliſq; tuis aditus sit: & arduus hosti:
Laudis & assiduo uigeat certamine miles.
Q uis tardãue sudẽ meli9: celerẽue sagittã
Iecerit: aut lento perfregerit obuia pilo:
Aut quis equũ celerẽ arcto cõpescere frẽo
Possit: & effusas tardo permittere habenas
Inq; uicẽ modo directo contendere passu:
Seu libeat curuo melius contendere gyro:
Parma seu quos dextra uelit: seu leua tueri:
Siue hac siue illac grãdis uenit ipet9 hastæ
Amplior: aut signata cita loca tangere fũda
Iã simul audacis ueniunt certamina martis
Aduersisq; parant acies concurrere signis
Tũ tibi nõ desit faciẽ cõponere pugnæ.
Seu sit opus q̃dratũ acies cõsistat in agmẽ
Rectus inæquatis decurrat frontibus ordo
Seu libeat duplicẽ: seu uictũ cernere martẽ
Dexteraq; ut leuũ teneat: dextrũq; siniſtra
Miles: sitq; duplex gemini uictoria casus.
At nõ p dubias errãt mea carmina laudes
Nam bellis experta cano: testis mihi uictæ
Fortis iapidiæ miles: testis quoq; fallax
Pannonius gelidas passim disiect9 in alpes:
Testis arupinus, et pauper natus in armis:
Q uẽ si qs uideat uetus ut nõ fregerit ætas
Terna minus piliæ miretur sæcula famæ.
Centũ fœcundos titan renouauerit annos:

Loca signata: pro scopulo dixit: quasi ad signum. i. metam electa. Martis: belli aut ueri aut in speciem ueri. Aduersis signis, uexillis obuiam directis. Faciem, prospectum totius pugnæ. Agmẽ quadratum: uti per quadrangulum dispositum incedat quadrate, huiusmodi instructionis exercituum in bello uarias spẽs Liuius in decadibus ponit. Inæquatis: ut altera sit maior: & effusior altera. Duplicẽ: dupliciter diuisum: aut iunctũ: simul cõmixtũ. Dexteraq; ut leuum teneat miles: intelligit strenuitatẽ militis utrãq; in pugnæ partem se uiriliter exercẽtis. Dubias, incognitas & non ueras. Fortis iapidiæ, laus est a corpore & animo. De fortitudine iapidũ scribit Appianus alexandrinus. Iapis ætholus fuit qui ĩea parte qua Timauus fluuius decurrit oppidum cõstituit: & inde ea pars iapidia appellata est, hoc populoq; oppidũ arupinũ messalla deuicit: ut idem auctor scribit. Fallax pannonius, fallaces hoc est rebelles & perfidos pannonios ostendit idem Appianus in libro qui inscribitur Illyrius: ubi ait: q; pannonii sunt a romanis dicti: qui a græcis pæones appellantur: olim inter illyrios annumerati, pæones autem appellati a Pæono uel pãnonio filio Autarii nepote illyrii: qui genitus est ex Galathea & Polyphemo, eam enim regiõem tenuit & a se cognomen imposuit. In gelidas alpes disiectos, in montes altissimos: & ideo ad capiendum difficilimos. Testis arupinus & pauper natus in armis: duo dicit, primum hominem natum loco durissimo: deinde pauperrimo: quæ omnia fortitudinem alumnis præstant. Vnde Horatius lib. carminum tertio. Robustã amice pati periem pati robustus acri militia puer condiscat. Vt non fregerit ætas: Quippe diutissime uiuunt. Sæcula famæ pyliæ, ætatem diutissimam Nestoris pyliæ: quem supra diximus ternã uixisse ætatẽ. Centum fœcundos. Nõ de hyperboreis loquit' populis: qui annũ cẽtesimũ trãsigũt: & ultra: ut Festus asserit: & Pindarus Symonidesq; poetæ annos mille uiuere dixerunt. Sed de gallicis quibusdam seu septẽtrionalibus ĩtelligit gẽ-

tibus. Ipſe tamen uelox: ſenſus eſt quod quanq̃ efferus ſit propter annoꝝ multitudinem: inſilit tamẽ etiam forti per quã intrepide. Moderator: rector equi infrenis. Domator: anticꝫ ꝓtulit pro domitor'. dixerũt .n. ueteres domo domaui domatũ. Domator itaq; hoc eſt gubernator & quaſi equiſo. Libera colla. nõ alias a romanis in ſeruitutẽ redacta. Cathenæ romanæ: ĩperio romanoꝝ: & ſtat in metaphora a canibus collũ loro ſupponentibus. Veracibus ſignis. uera enim ſunt: quoniã ſequit̃ cœli rationẽ: ut apparebit ex inferioribus. Quis Amithaonius neq̃at certare melãpus: Melãpus fuit Amithaonis filius ex argo regiõe medic⁹ & augur inclytus: de quo Statius in thebaide ſua. Nã modo. ſignũ ponit futuri euentus. Tyrio ſubtegmine. trama tyria & ueſtem purpuream tyrio ſtamine factam intelligit. Itidem Syluius italicus quartodecimo Veſtis ſpirantes referens ſubtegmine uultus: Quæ radio cælat babylon uel murice picto Læta tyros. Die oriente. in ortu diei: qui dux ẽ anni fertilis. hic eum puto intelligere martias calendas. a marte enim olim cœptus eſt annus. unde ſupra: Martis romani feſtæ uenere calendæ: Exoriens noſtris hic fuit annus auis. Poteſt & intelligi de ianuariis calendis. Splendidior multo lucidior ſolito: & hoc propter Meſſallam. Liquidis undis. orientali oceano. Fera flamina. impetus naufragos & pernitioſos. Diſcordes. oppoſitis adinuicem regionibus diſcedentes. Curua. epitheton eſt. Curſus aſſuetos. nempe aſtiterunt. Arguit autem a quattuor elementis futuram Meſſallæ gloriam atq; ſœlicitatem excellentiſſimam. Rapidum: quia ſemper fluctuat: eſt huic Virgiliana ſententia conſimilis: Quũ placidum uentis ſtaret mare. Intelligit uero malachias fuiſſe: quæ latinæ fruſtra dicitur: græci quoq; uocant: quando fluctus non mouentur. Iuppiter. qui uotis ac precibus orantis non defuit. Vicinum olympum liquit. hypalage eſt. Nam prius liquit cœlum: deinde ueniens affuit. Sed olympum mõtem. qui excedit nubes ſignificat ideo uicinus cœlo dicitur. Intentũq; tuis precib⁹ ſe præbuit aure. qui audit aurem præſtat. Iuuenalis. Nam cum facilem ſtillauit in aurem. In hoc autem q; attente audit propitius uidetur. Horatius ſermonum primo: Neq; ſe fore poſt hac Tam facilem dicat uotis ut præbeat aurem. i. exaudiat uota precantis. Capite annuit. diuorum ſanctitas & regum maieſtas exigit ut capitis motu & inclinatione uoluntat m indicent ſuam: ut ſupradictum. Gallia. quæ tum populo romano rebellis bellum inferebat. Audax hiſpania. proprium eſt hiſpaniæ adiectiuum. Ideo Horatius carminum quarto. Quis germania quos horrida parturit frætus incolumi Cæſare Quis feræ bellum curet hiberiæ. Latis terris: quia ampliſſima eſt hiſpania. Lucanus: Emitti terrarum in deuia martem: Inq; feras gentes Cæſar uidet. & Priſcianus in interpretamento Dionyſii: Ad ſpacium multum terrarum rura colentes: Oceanum boreo contingunt frigore durum. Sic Hora. laudans Cæſarem. carminum iiii. has duas gentes cõplectit̃. Te nõ pauẽtes funera galliæ Duræq; tellus audit hiberiæ. Nec fera the. aut theroneo legem⁹: aut thereo penultima ꝓducta adiecto te ex uerſu. Nã Salu. in iugurtino theronẽ coloniam meminit cyrenis: & aphricã itelligit: quã olim Herculis ſocii diuerſi gñis tenuerũt: ſeu tereo a tereis conditoribus: eadẽ tamẽ eſt hiſtoria. Strabo. n. in ultimo gæographiæ ſcribit Cyrenẽ urbẽ eẽ maximã: quã terei cõdiderũt: q ex Laconia ꝓfecti Therã iſulã coluerũt. hæc ãt Thera olim uocabat̃ caliſto: ut Callimachus ait. Noĩe caliſto primũ: ſed poſtmodo thera dicta fuit tellus urbis origo meæ. Et Euſebio referẽte li. tẽpoꝝ: therei condiderũt cyrenẽ oraculo ſic iubẽte: ſed ei⁹ cõditor fuit Batt⁹: q ꝓprio noĩe fuit Ariſteus. Sed cũ a cyrene lybia ſit cyrenea: ut Iuſtin⁹ ſcribit poſtmodũ uocata: hic nos aphricã intelligim⁹. Nilus ægypt⁹. ſ. nec ægyptus tãtũ: ſed & arabicus tract⁹: & regio quæcũq; nilo aluit̃: nã a flumine ꝓuicias capit. Vel regia lympha coaſpes. Qui dã driaſpes legũt. Coaſpes fluuius eſt ex Perſide ꝓfuſus fõte cadẽs ĩdo: ſtrĩgit Suſa oppidũ: ĩ cui⁹ ripis: ut Priſcianus in ĩterꝓtamẽto Dionyſii ait pclarus fulget achates Põdere cõſimilis uoluit quos unda cylindris. Huius fluminis aqua tãtæ dulcedinis eſt: ut Solinus referat in memorabilibus reges pſaꝝ ex ea iuſſiſſe ſibi in mẽſa utiq; miniſtrari: qd & Herodotus li. i. hiſtoriaꝝ teſtat̃: q ſi forte pagrãdũ eẽt: ne tã dulci carẽrẽt poculo: exhauſtam ex eo ſecum ferebant. Aut rapidus cyri dementia cydnus. aut cyri græce dixit pro Alexandri: qui

Ipſe tamen uelox celerẽ ſuperedere corpus
Audet equũ: ualidiſq; ſedet moderator hẽ/
Te duce ñ alias ouerſ⁹ terga domator (nis.
Libera romanæ ſubiecit colla catenæ.
Nec tamẽ his cõtẽtus eris; maiora peractis
Inſtãt: cõpertũ ẽ: ueracibus ut mihi ſignis
Q uis amithaoni⁹ neq̃at certare melãpus.
Nã modo fulgentẽ tyrio ſub tegmine ueſtẽ
Indueras oriente die duce fertilis anni
Splẽdidior liqdis cũ ſol caput extulit undis
Et fera diſcordes tenuerunt flamina uenti:
Curua nec aſſuetos egerunt flumia curſus:
Q ui rapidũ placidis ẽt mar̃ cõſtitit undis:
Vlla nec aerias uolucris perlabitur auras;
Nec q̃drupes dẽſas depaſcit̃ aſpera ſiluas:
Q uin largita tuis ſunt multa ſilentia uotis:
Iuppiter ipſe leui uectus per inania curru
Affuit: & cœlo uicinum liquit olympum.
Intentaq; tuis precibus ſe præbuit aure:
Cunctaq; ueraci capite annuit: additus aris
Purior eluxit ſtructos ſuper ignis aceruos:
Q uin hortante deo magnis inſiſtere rebus
Incipe: nunc idem tibi ſint aliiſq; triumphi
Non te uicino remorabitur obuia marte
Gallia: nec latis audax hiſpania terris.
Nec fera thereo tellus poſſeſſa colono:
Nec q̃ uel nilus uel regia lympha choaſpes
Profluit; aut rapidus cyri dementia gindes

.i. magnus dominus reſpectu regꝫ a ſe geſtaꝫ dictus eſt. In cydni enim alueum Alexander itineris æſtuatione feruescēs ſe iniecit: ut illius refrigeratione æſtū leuaret: ſed rigiditate obſtupefactus ægrotauit: iō demētia cyri dictū eſt. Aut Cyri regis perſaꝫ: qui quū ſigna conferret aduerſus Tomyrim: cuius filium bello interfecerat: fluuiū temere tranſgreſſus diſſipato ab aquaꝫ rapidaꝫ uorticibus exercitu fere oppreſſus ē. Seu legimus gyndes ex ſententia Herodoti primo hiſtoriaꝫ. Regionē. n. babylōiæ interſecās Opin oppidū ī terfluit. nanq; cyrus olim in Labuntū Nicoris filiū agmen mouēs cū cerneret unū ex ſacris equis id flumē ingreſſum ſumergi indignatus deos teſtatus eſt ſe adeo eū exhauſturum: ut uel mulierculæ pmeabile fieret: ac ſtatim intermiſſo itinere dum flumen diſpergit in trecentos & ſexaginta riuos æſtatē omnē contriuit. Impia nec fæuis celebrās cōuiuia mēſis Vltima uicinus phœbo tenet arua padeus. Padei populi ſunt indiæ auroꝝ uerſus carnibus crudis ueſcentes: qui teſte Herodoto libro hiſtoriarum tertio: quum uident familiarē ægrotare: eum interimunt: licet neget ſe ægrorare: necatūq; epulantur. Quin etiam ſene homine ex cōſuetudine occiſo paſcuntur. Nec qua regna uago tomyris finiuit araxe. Tomyris regina Amazōum bello inuictiſſima hoc ſuum ampliauit imperium uſq; ad araxem: qui teſte Strabōe. xi. gæographiæ Armeniam & Atropiam terminat. nā ad orientem illatus ad occaſum ſeptētrionēq; flectit: & primo Azaram prætērlabit: deinde Artazata Armeniæ urbem: poſtea per araxinum campū in mare caſpium emittit. Et Herodo. quem imitatus eſt Caliſthenes dixit eum ex mantiana profluentem in q̄ draginta amnes ſcindi: & ſcythas bactrianoſq; diuidere. Sed hæc Straboni non uiſa ſunt ualde ueriſimilia.

Crethæis ardēs aut unda caryſtia campis:
Nec qua regna uago tomyris finiuit araxe:
Impia nec ſæuis celebrans conuiuia menſis
Vltima uicinus phœbo tenet arua padeus:
Q uaq; hebr⁹ tanaiſq; getas rigat atq; magi
Q uid moror? oceā⁹ pōto q̄ ꝓtiet orbē (nos
Nulla tibi aduerſis regio ſeſe offeret armis.
Te manet inuict⁹ romano marte britān⁹:
Teq; interiecto mundi pars altera ſole.
Nam circunfuſo conſiſtet in aere tellus.
Et quinq; in partes totus diſponitur orbis.
Atq; duæ gelido uaſtantur frigore ſemper:

Creteis ardet aut unda caryſtia cāpis: de Caryſto euboeæ ſupra memorauimus: iuxta quam fuerunt aquæ calidæ ex ſententia Plinii trigeſimoprimo naturalis hiſtoriæ: & eiuſdem operis quarto. ubi ait q; Caryſtos notior eſt aquis calidis quæ alopiæ uocantur q̄ marmore caryſtio. Strabo autē refert Iouem ſcripſiſſe de euboea quod uel tenuis euripi tēpeſtas ſatyrienſiū in euboea agrū ad Omphalem a Boetiæ littore ſegregauit: quū apd Cretā fretum appellatum abſcinderet: unde crethæis cāpis unda ardet poſitū eſt. Et prius id Strabo dixerat ex poſſidonii ſententia terræmotū in euboea penetraſſe olim ex ſyria: adeo ut Arethuſæ q in chalcide fons eſt occæcatus fuerit ortus: & pmultis adeo poſt diebus ſcaturiſſe ore: nec antea conquaſſari deſiuiſſe multas inſulæ partes q̄ in lelāto cāpo telluris hiatus ignitum fluuium euomuerit. In decimo quoq; eiuſdē operis idem auctor refert: Chalcidis urbis cāpum eſſe: liliātū ſeu lelātū appellāt: ī quo calidaꝫ aquaꝫ ſcaturigines erūpebāt: ad curādos morbos aptiſſimaꝫ: quibus Cornelius Scylla iperator romanoꝫ eſt uſus: ſed hoc ſua ēt tēpeſtate prorſus euanuiſſe dicit. Seu intelligimus caryſtū flumen Cretes regionis iuxta pontum in colchos defluēs: ut Ptholemæus ſcribit. Caius Balbus primā ſyllabam corripuit in primo argonautices: Timeo pontūq; cretāq; Sed Virgilius Maro inquit in buccolicis: Pars ſcythiā aut rapidū cretæ ueniemus oaxem. Quaq; hebrus tanaiſq; getas rigat atq; maginos. Getæ & Magini populi ſunt in parte ſeptētrionali. alteros Tanais: alteros hebrus rigat. Hebrus eſt Thraciæ ex Pindo deriuans: ut in metauris dixit Ariſtoteles. Tanais Scythiæ in parte ubi aliquo oritur: ut dixit Porphyrio cōmentator carminum horatianorum tertio: Strabo uero affirmat originē habere incertā. ſed nōnullos exiſtimaſſe eum habere fontem in caucaſiis montibus: q; multus ad ſeptentrionē feratur. Poſtea cōuerſus emittit in paludē meotin. Populi iuxta hos fluuios habitātes bellicoſiſſimi ſūt Horatius carminū quarto. Auguſtū laudās: Nō ſeres inſidiq; perſæ. Non tanain prope flumen orti. Quid moror? oceanus ponto qua cōtinet orbem. Figura eſt correctio. Quippe generatim particulas totius orbis tetigit: ſed nunc uniuerſum terrarum tractum concipit dicens: Oceanus Ponto qua cōtinet orbē. Armis aduerſis: infeſtis armis & oppoſitis. Infert enim eas gentes tam uehementer formidaturas: ut ſe bello inferre contra Meſſallā non audeant. Te manet inuictus romano marte britannus: Hoc nō illi obſtat quod dixit: Oceanus ponto qua cōtinet & cætera. Nam extra orbis circulum ſunt & alia loca: ut Tyle Orchanes Britānia: quæ penitus orbe toto diuiſæ ſunt. Sūt autem Britanni bello inuicti: ut hiſtorici tradunt: quos Tibullus a romanis nūquam ſuperatos dicit. Te manet. Meſſallæ cōmēdatio non exigua. Alii quippe iperatores Britāniā ſubiugare non potuerunt: at Meſſalla expugnabit. Mundi pars altera. Antichthones intelligit: q; nobis ſub pedibus ſunt. Et interiecto ſole dicit: quoniam ſol a nobis diſcedēs illis diem affert. Quod hoc poſſibile ſit rationem ſubdit dicendo: Nā circūfuſo conſiſtit in aere tellus. Sane locutus eſt ſecundum gæonomos & Aſtrologos: talēq; affert ſenſum. terra globea eſt. i. ſphærica in medio poſita ita ut aere circūquaq; uoluaſ. Eius partes ſunt quinq;: quaꝫ duæ extremæ ſunt inhabitabiles. ſemper enim frigore rigeſcunt: media nimietate caloris excludit habitationem: Cæteræ duæ inter hanc calidam zonam mediam & extremas alias frigidas tēperiem habent. Iccirco ab hominibus coluntur. His ita poſitis demonſtrat antipodes eſſe in inferiori parte earū regionū quas nos habitam⁹: quū & aer illas tēperet & ſol. Cōſiſtit: quaſi pūctus circūfuſo aere. Luc. Dum terra fretū terrāq; leuabit aer. Diſpōit in partes. diuidit ab aſtrologis in qnq; plagas: duæ extrēæ. ſ. Vaſtant frigore. Hāc ſententiā Vig. Maro in georgicis: & Ouidius Naſo primo metamorphoſeos cōplexi ſunt.

Illic & denſa tellus abſconditur umbra: quippe ut ait Virgilius Maro: Sol pallentes haud unquam diſcutit umbras: Nec quũ iuectus equis altũ petit æthera nec quum Præcipitẽ oceani rubro lauit æquore currũ. Dẽſa itaq; umbra defectu ſolis inacceſſi. Hora. car. primo: Pone me pigris ubi nulla cãpis Arbor æſtiua recreatur aura. Quod latus mũdi nebulæ maluſq; iuppiter urget. Incepto perlabitur unda liquore: ſignat flumina cõ creſcere ui frigoris: nec naturalẽ habere curſum. quod ſtatim declarat. Durata in glaciem & niuẽ. i. concrtea & gelu & niuium rigoribus. Quippe ibi non unquam titan ſuperingerit ortus: rationem prædictoꝝ ponit. Sol enim per ſigniferum ſemper diſcurrens ab eiuſ eclipica nũq; diſcedit. Is autem obliquus eſt: & per mediam auſtralem tendit: quare ſeptentrionalis & bruma lis nunq; radios ſolares accipiunt. Sed philoſophorũ referre uarias de hac cœli parte opiniones graue nobis non eſſet. niſi uerear officium interptis tranſgredi.

Illíc & denſa tellus abſcondítur umbra:
Et nulla incepto perlabítur unda líquore:
Sed durata riget dẽſam in glaciẽq; níuẽq;:
Quippe ibí nõ unq; títan ſuperingerít ortꝰ.
At media eſt phœbi ſemper ſubiecta calorí
Seu propíor terrís æſtiuum ferẽ in orbẽ:
Seu celer hyẽnas ꝓperet deducere noctes.
Non ergo preſſo tellus conſurgit aratro:
Nec frugẽ ſegetes ꝑbent: nec pabula terræ
Nõ illíc colít arua deuſ: bacchuſue cereſue:
Nulla nec exuſtas habitant aialia partes.
Fertílis hãc ínterpoſita eſt iterq; rígentem:
Noſtraq;: & huíc aduerſa ſolo ps altera nro
Quas ſimilis utrinq; tenens uicínia cœlí
Temperat alter: & alterius uires negat aer.
Híc placidus nobís per tpa uertiẽ annus.
Híc & colla iugo didícit ſummittere taurꝰ.
Et lenta excelſos uitis conſcendere ramos.
Tondeturq; ſeges maturos annua partus:
Et ferro tellus: pontus confinditur ære.
Quín etiã ſtructís exurgũt oppída muris.
Ergo ubí ꝑclaros poſſent tua fcã triũphos
Solus utroq; ídem díceris magnus ín orbe
Non ego ſum ſatís ad tantæ ꝑconía laudís
Ipſe mihí: non ſi ꝑſcribat carmína phœbus

At media eſt phœbi ſemper ſubiecta. quæ dicitur auſtralis. Subiecta. quoniam ea eſt uia ſolis continua.

Seu propior terris æſtiuum fertur in orbem. Secundum aſtrologiam loquitur quum ſol nobis appropinquat zodiaco regrediens fit æſtas: quum uero zodiaci ſigna aſcendit: nos linquit: & hyems fit. In orbem autem æſtiuum intelligitur ſolſtitium æſtiuale. tũc. n. cũ ſol ad cancrum properans uenit & properat inquit reſpiciens ad breue ſpatium lucis. Nam q̃to magis a nobis recedit tanto minor eſt dies. Tellus exurgit. nã quum aratur terra excreſcit: & per hoc ꝙ terra non exurgat ſignat ab antecedenti terram in plaga boreali & antarctica non arari. Segetes. terræ uel ſemina: Et ẽ ſenſus. Semen ſibi ſpargatur frugem nõ facit. Pabula. paſcua herbas. Bacchuſue cereſue. hoc eſt nec uina nec frumenta naſcuntur. Animalia habitant partes exuſtas. i. mediam zonam: quæ auſtralis dicit̃: quæ non modo non habitatur ab hoĩb⁹: ſed nec ab reliqs aĩalibus præterq; paucis. Fertilis hãc interpoſita eſt ſemperq; rigentem: unam plagam uult intelligi dupliciter: & quam nos habitamus: ideo noſtra quæ per interpretationem ſubdit. & quæ ab antipodibus colitur quare infert ſtatim. Et huic aduerſa ſolo pars altera noſtro. nam ut Virgilius inquit, Sub pedibus nox atra tenet: maneſq; profundi. Aduerſa ergo quia oppoſita eſt nobis: & propter hoc eius incolas antichthonas & antipodas appellamus. Quas ſimilis utrinq; tenens uicínia cœli Temperat: Ex confinio ipſaꝝ & noſtræ & antipodum plagarum utraq; temperiem habet: ex noſtro tamen ad illorum tractum aere nullus eſt ſpiritu commiſtus: ſed per ſe utraq; earum uitalis eſt. Hinc placidus nobis. Quippe reſpectu anni antipodalis & noſtri uariantur uices temporum apud utroſq;. quando enim illis eſt æſtas: nobis tunc forte hyems eſt. Placidus quantum ad uarietatem quattuor temporum: Veris ſcilicet æſtatis autumni hyemis: ideo per tempora ſubditum. Labitur. ſua enim per ueſtigia ſe uertit. Submittere colla iugo. ideſt iugari ut terram ſubuertat aratro: & hoc quantum ad ueris & autumni tempus quo terra colitur. Et lenta excelſos uitis conſcendere ramos. Hoc quantum ad tempus ueris ſpectat. Vere enim uites pullulant. Lenta. flexibilis. Tondeturque ſeges maturos annua partus. Hoc ad æſtatem refertur: qua tempeſtate metuntur ſegetes: Et tondetur maturos partus eleganter per Synecdochen dictum eſt. Nam ut Marcus Varro rerum ruſticarum primo ſcribit: tria ſunt genera meſſionis. Vnum ut in Vmbria: ubi ſecus terram ſtramenta ſuccidunt: & manipulos redigunt. Alterum ut in Piceno: ubi ligneum habent: ut ipſe ait: incuruum baccillum: in quo ſit in extremo ſerrula ferrea: qua quidem ſerrula ubi comprehenderint faſcem ſpicarum ſecant. ita ut in agro ſtantia ſtramenta ſint poſtmodum ſubſecanda: Tertium ut ſub urbe Roma ubi manu ſiniſtra ſtramentum capiunt: & dextra ſubſecant ad medium: a quo medio ipſe idem putauit meſſem dictam: ſeu a metendo. Et ferro tellus pontus confinditur ære. Ferro. uomere raſtris bidentibus. Aere æratis cutis: ideſt palmulis: hoc eſt nauigatur. Exurgunt oppida. hoc addidit ut habitantium multitudinem oſtendens plagæ temperiem indicet. In utroque orbe. Noſtro ſcilicet & antipodum. Itidem Lucanus octauo: Sed magna feram ſolatia mortis Orbe iacens alio. Non ego ſum ſatis. ad id redit quod initio dixerat: & circulari quaſi utens oratione ſe non idoneum ad celebrationem uirtutum Meſſallæ affirmat per id quod ſi ipſe Apollo carmen ſibi dictarit: tamen eſſet inſufficiens. Præconia. laudes: præconium a præ & cano dicitur: & eſt ueluti deguſtatio ſoni. & ſignificat ſermonem & laudem. Præſcribat carmina. hoc ẽ Apollo ipſe dictatũ mihi ꝓponat qđ

enunciaturus ſum. Eſt tibi qui poſſit: Excuſat ſe ꝙ ſit min⁹ idoneus ad laudationem, ſed Meſſalā uehemē ter laudat a conſuetudine & familiaritate doctoꝝ hominū. Valgiū. n. ei amiciſſimū dicit. q ſua poſſit geſta di uino carmine conſcribere. Fuit qdē Valgius uir ſingularis amicus Horatii Flacci: ad quem ipſe Flaccus carmi num. ii. ſcribit cōſolās eū de morte Myſtis filii ſui: ubi oſtendit eū poetā fuiſſe peximiū: q̄ ait. Deſine mol lium querelaꝝ potius & noua cantemus Auguſti trophea. & Valgiū dictū putamus a ualgio labrorū uitio quod eſt q̄ſi deriſionis cuiuſdā ſpēs. Valgia. n. teſte Plantiade Fulgētio ſūt labroꝝ obtorſiōes in ſupinationē factæ. Nōalter ꝓprior. nota elocutionem: ꝓ quo ñ eſt alter ꝓprior. i. uicinior. Homero æterno: Home rus ex dubitabili loco oriundus in poetica diuinus fu it. unde æterno eleganter poſitum eſt. Quanquam non me prætereat nonnullos autumaſſe eum opus ſuū nō carmine compoſuiſſe ſed canticis. Languida non nr pagit labor ocia. Oſidit ſe de diuite pauperem effectu non poſſe grauibus uacare muſis. ocium enim langui dum uocat ſtudiū in rebus arduis poeticū. ſic Virgili⁹ pro artis poetice uacatione ſe ſtudiis florentem ignobi lis oci dixit in georgicis. Quāuis: aut q̄uis ꝓ q̄tūuis. ut illud Virgilianū. Vt q̄uis auido parerent arua colo no. Aut q̄uuis ꝓ qacūq; parte & uia. Vt mos eſt illi mos eſt fortunæ ut bonos uexet: malos ſmunitate ma lorum donet. Plautus in captiuis. Sed uiden fortuna humana fingit arctatq; ut ludet me: q liber fueram ſer uum fecit: ex ſummo infimū. Qui imperare inſueue ram nūc alterius imperio obſequor. fortunæ. n. uarie tas ē mirabilis: adeo ut dicat iocari quotiens ignauos honorat & honeſtos deprimit. Iuue. ſaty. Extollit quo tiens uoluit fortuna iocari. Claudianus contra Eutro pium eunuchum: Culmine deiectū uitæ fortuna prio ri Reddidit inſano nō ſatiata ioco. ergo aduerſa. i. inimi ca ut uiris inuida fortibus. Nam mihi cum magnis impfectus ē ſn iæ tenor. niſi ſuppleas languida quōdā ocia pagebam: quum domus niteret magnis opib⁹ hoc ē dum locuplex eēm: operam muſis impartiebar. Nā ſupra albiorum familiam oſidit opulētam fuiſſe quū dixit. Non ego diuitias patrum fructuſq; requiro. Quos tulit antiquo condita meſſis auo. Domus alta. Magnitudinē oſtendit ædium ſuarum & generis claritatem. Sulci flaui: ab effectu flaui ꝙ in eis flaueſcant ſegetes. Ditantes ordine horrea indeficientia menſis fœcundis: ordine dicit cum uelit ſignificare ſe olim colle giſſe ſuis in agris cumulos ex diuerſo frugum genere: & in repoſitorio collocaſſe per ſeriē: ut Cato priſcus de ueterum agricultura docet obſeruandum. p id uero quod ait: indeficientia: notat abundantiam. quia quāuis multa colligeret: plura tamen multo potuiſſet expendere: & ne quiſpiam auaritiam ei poſſet obiicere dixit mē ſis fœcundis: hoc ē abundanter inſtructis: & copioſe congeſtis. Denſo agmine: larga copia. Et domino ſatis: & nimiū furiq; lupoq;. pecus indicat ſuum adeo magnum fuiſſe: ut quāq̄ uolūtate domini aliquid in dies eximeretur: & lupi fureſq; ꝓ arbitrio auferrēt: ex eo tñ minuebat parum. Per hæc autē omnia & domū egregiam: & agros multos & fertiles: greges ampliſſimos habuiſſe ſe declarat. Nunc deſiderium ſupereſt. Sēnſus ē: Olim ego quidē diuitias poſſedi optimas: ſed nunc illis carens eaſdē peropto: eo certe magis quod me uideo in ætatē deſcendere: cui defuturum eſt uiaticum. Nam cura nouatur. Cura innouatur totiēs quo tiens aliquis eadem ſuper re cogitat & cupit. Relictus: in uita ſcilicet. Spolier: bonis priuer meis. Pro te uel rapidas. Quoniam Meſſala dubitare potuiſſet: an quæ Tibullus pollicetur uana eſſent: utpote ꝓ uerbo rum iactantiam edita: nunc uates ipſe præter uires ingenii corpus etiam pro illius arbitrio expoſiturum ſe ait ſi demum opus ſit uita defungi. Ire nauigare. Vndas rapidas: aut rapidas reſpectu procellarum marina rum: aut tunc præcipue rapidas quum hyems eſt: & ſæuit mare. Freta hyberna. i. mare hyberno tempore tempeſtuoſius eſt: utpote ꝙ ea tempeſtate uenti obnoxius ruant: tunc enim a nauigationibus abſtinetur. Iccir co æneam Dido de temerario propoſito increpat. Quin etiam hyberno molliris ſydere claſſem. Et mediis ꝓ peras aquilonibus ire p altum. Vel paruum ætneæ corpus committere flammæ. in ignem ſe proiecturum teſtatur pro Meſſalæ ſalute. paruum autem corpus dictum eſt pro quantulumcunq;: Aetna enim mons eſt ſi ciliæ æterna ignium eructatione mirandus. Solus ſubſiſtere: hoc eſt ſolum opponere ſe militum cateruis.

Eſt tibi quí poſſit magnis ſe accígere rebus.
Valgíus æterno ꝓprior non alter homero.
Lāguida non noſter pagit labor ocía: q̄uis
Fortuna: ut mos eſt illi: me aduerſa fatiget.
Nā mihí cū magnis opib⁹ dom⁹ alta niteret
Cuí fuerāt flaui dítātes ordine fulci
Horrea fœcundís indeficientía menſís:
Cuíq; pecus denſo paſcebant agmina colles
Et domíno ſatís: & nimiū furiq; lupoq;:
Nūc deſíderiū ſupeſt. nam cura nouatur
Cū memor accítos ſp dolor admouet ānos:
Sed licet aſperiora cadāt: ſpolierq; relictís:
Nō te deficiēt noſtræ memorare camœnæ:
Nec ſolū tibí pierii tribuentur honores
Pro te uel rapidas auſim maris ire per ūdas
Aduerſis hyberna licet tumeāt freta uentis.
Pro te uel ſolus denſis obſiſtere turmis:
Vel paruū ætneæ corpus cōmittere flāmæ
Sum quodcūq; tuū eſt: nī ſit paruula cura
Sit tibi quāta libet: ſi ſit mō: nō mihi regna

Sum quodcunq; tuum eſt. ſenſus eſt. Quicquid uis eſſe me pro te ſum: & ſi de me curam aliqualiter ha buteris non curo imperium Croeſi uel Gylippi gloriam. Si paruula: in carmine heroico diminutiuorum abiicienda eſt ratio: in antiquis tamen conſtat aliquando diminutiones: ut hic: & Catullus inquit in argonau tica: Frigidulos udo ſingultus ore cientem. Et iterum: Lāguiduloſq; paret tecum coniungere ſomnos. Sed aut neceſſitate fit: aut per expreſſionem: aut fabula teſtatur: aut laus dicitur.

Regna lydia: quæ ditissima fuerũt: ubi flumina & lacus aureas glebulas ferũt: & strigmẽta argẽtea. Quare Horatius car. iii. se sua mediocritate contẽtum inquiẽs eẽ melius q̃ si ꝓciosæ ꝓuinciæ dominus eẽt dixit. quã si migdoniis regnum alyati cãpis continuẽ. Strabo autẽ in gæographia scribit illa auri strigmẽta & stricturas illiusmodi iam prorsus defeciss̃e. Fama gylippi. Quid philippi legunt patris Alexandri magni: qui multa memoratu sempiterno digna fecit. Gylippus autẽ fuit uir lacedæmonius in bello strenuus: ut Iustinus scribit epithomatis troiani. iiii. & Pluta rchus in Niciæ uita. cum syracusanis athenienses bellũ ituliss̃ent: in eoꝝ auxilium Gylippus mititur a Lacedæmoniis: ut is in quo omnis spes eẽt. Itaq; sæpe cõgressus cũ atheniẽsib⁹ sæpe superauit. aliaq; non pauca facinora præclare ppetrauit. ideo magni fama gyllippi dictum est. Posse melethæas nec mallem mittere chartas. Melethæas. i. homericas. Nam Strabo gæographiæ duodecimo scribit plurimos existimasse Smyrnam esse Homeri patriam: ex quorum opinione hic auctor loquitur. Nanq; prope Smyrnam amnis fluit meles nomine ut ille ait: de quo Statius libro secundo siluarum in genethliaco Lucani meminit: Attollat refluos in astra fontes Graio nobilior melethe bethis. Et in tertio. Smyrna tibi gentile solum potusq; uerendo Fonte meles. Ephorus autem cumeus in libro de patriis rebus inquit Critheidã apellis filiam uitiatam a Meone patru opeperisse Homerũ: quum prope fluuium melethem proficiscereture: atque ibidem puerum melesigenem appellatum. deinceps homerum ionice: q̃ oculis captus esset. Canẽdi te: ideſt laudandi te: ut Regemq; canebant. Quin etiam quũ tumulus contexerit ossa. Ad Pythagoræ samii opinionem loquitur: qui sane dixit hominem post fata nõ absumi. sed uel in hominem uel in diuersas spẽs aĩalium mutari p metepsicosin. i. trãsitionẽ de corpe in corpus Vnde Oui. metamor. ultimo illius sniam executus ait.

Omnia mutanť: nihil interit: errat & illinc Huc uenit: hinc illuc. & quoslibet occupat artus: Spiritus: æque ferus humana in corpa transit: Inq; feras nostro: nec tpe deperit ullo: Siue ergo inqt ero hõ post mortẽ siue animal: tamẽ de te componã: & laudes tuas celebrabo. Significat autẽ post obitũ suũ illius etiam se futurum memorẽ. Dies matura fato. aut matura fato. i. approperata p mortẽ: aut iam fato debita. Longa uita. s. post priuationẽ ꝓsentis corporis. quod subdit inquiẽs. Tamẽ mutata figuram: p sinecdochẽ: ut de Titone in cicadam conuerso legimus. Gloria: p mirã candoris & formositatis spẽm. Tardi autem pecoris. pro armenti bouũ dictũ est: cui propter immẽsitatẽ corporis & neruorum crassitudinẽ tarditas ineſt cognita. Per liquidum uolucris aera pẽnis: siue fiat uolucris auis: quẽadmodum Horatiũ poetã legimus in cygnũ olim pmutandũ: quũ inqt car. ii. Nõ usitata nec tenui ferar pẽna Biformis p liqdũ æter ales Neq; in terris morabor lõgius. In quẽcũq; hominẽ: in cuiusuis hois formã ĩmutabor. Subtexã carmina inceptis chartis: metaphorice subtexã dictũ pro subiũgã his uersibus de te iam scriptis. Texere ẽ textorum qui telã faciunt. & texui textũ facit tesso aut tessis tessi testũ pro spolio & nudo. Plautus in amphitrione. Illic non uult me denuo palli

um detessere. Et Virgilius: Dum tessit hiamon halesus.

Vlpitia ẽ tibi culta tuis mars magnæ Calẽdis. Sulpitia fuit filia Seruii uiri nobilis: miræ pulchritudinis adolescẽtula: quã seu Tibul. ut in ipsius uita diximꝰ cũ cheryntho misere amauit: seu cherynthus solus dilexit. huic mirĩ modũ exornatæ martiæ Calẽ. solemnitate poeta martẽ ꝓcat ut adsit. Dictũ ẽ. n. supius cõmẽtario. iii. Calẽ. mar. fuisse mrionalia. Si sapis: si prudẽtia nõ caresĩ puellæ cõsiderãda forma & elegãtia. Hoc uenus ignoscet: auget sermonẽ. Nam Venus ipsa formosissima tã & si cũ marte assuescat: cõcessura tñ ẽ adultero ut Sulpitiã spectatũ ueniat. Scit. n. puellã eẽ tãtæ pulchritudinis ut spectari mereať. Violẽte, ĩpetuose. Mars. n. dr: ut uoluit Cice. q̃ magna uertat. Ne tibi mirãti turpiter arma cadãt. hoies nẽpe lasciuiusculi dũ petulcas illecebras spectãt ad libidinẽ mouẽtur & oblíti pudoris mot⁹ edũt ihonestissimos Vñ Iuue. ad irritamẽtũ ueneris Saty. ii. iqt: Appula gãnit Sicut ĩ ãplexu. Illius ẽ oculis. Sẽsus ẽ. Hẽt illa nescio qd uigoris ituẽdo: quo dii ẽt ad ihonestũ appetitũ icitanť. Gemĩas lãpadas. Laᵘ ẽ a potẽtia oculoꝝ. Prop. ii. Nõ oculi gemĩæ sydera nra faces. Quoquo modus dicẽdi pro in quancunq; uelit partẽ se conuerterit. Subsequiturq; decor: laus est a gratia corporis.

Lydía nõ magni ꝓtior sit fama gylippi.
Posse melethæas nec mallẽ mittere chartas
Quod tibi si uersus nr̃ notusue minusue
Vel bene si notus: summo uel meret in ore.
Nulla mihi statuẽt finẽ te fata canendi.
Qui etiã mea tũc tumulus cũ texerit ossa:
Seu matura dies fato ꝓperat mihi mortem
Lõga manet seu uita: tamen mutata figurã
Seu mẽ finget equũ rigidos ꝑcurrere cãpos
Doctũ: seu tardi pecoris sim gloria taurus:
Siue ego ꝑliqdũ uolucris uehar aera pẽnis
In quẽcũq; hoiem me lõga receperit ætas:
Inceptis de te subtexam carmina chartis.

Vlpitia ẽ tibi culta tuis mars magne Kalendis.
Spectatũ e cœlo si sapis ipse
Hoc uenus ignoscet: at (uẽi.
tu uiolente caueto:
Ne tibi mirãti turpiter arma cadant:
Illius ex oculis quum uult exurere diuos:
Accendit geminas lampadas acer amor.
Illã quicqd agit: quoquo uestigia mouit
Componit furtim: subsequiturq; decor:
Seu soluit crines fusis decet esse capillis
Seu compsit. cõptis est uenerãda comis.
Vrit seu tyria uoluit procedere palla:
Vrit seu niuea candida ueste uenit.

Vertunnus: deus ē Vertūnus: quē nasci ī thuscis oris dixit Prop. & eūdē cē tyberī. sed q̄ iter īstitutū uertit uertūnū cē duosatū. Seu dr q̄ oīum fructuū primitiæ: suæ sint. seu q̄ reꝝ oīuꝫ & hortoꝝ ꝓcipue hēat dnā tionē: in quoꝝ figuras uarias se trāsformat: ut oēs suos ornatus ī ꝑdicto loco ponit Prop. Vellera det suc. bis made. ty. in tyrio agro Phœnicie memorabili sarranū ostrū nascit: pro quo ponit. sane lana bis tincta purpureo colorꝫ ꝓciosior ē ut ꝓbat usus: & ātiquoꝝ auctoritas. bissinū āt nūcupat ac dibaphū. Sta. Sil. iii. Rubeat quo purpura succo: Sydoniis iterata uadis. Bene olētib⁹. aromatū suauitatē. Et testu. phæ. su. ly. Lyrā Mercurī⁹ iuenit ex testudine: & Orpheo donauit: ut Heratosthenes poeta scri. At Porphyrio & Acron cōmentario Horatianoꝝ car. i. asserūt prīo inuētā lyrā a Mercurio datāq; Apollini accepto baculo: quē caduceum uocant. Testudinea ergo aut incurua aut q̄ primū ex testudineo cortice seu corio fieri cœpta ē. Hora. Saxa mouent sono testudinis. Superbus uero nobilis dicit: & glorioſus respectu lyræ: ut Virg. Spoliisq; superbus Alcides aderat.

Talis in æterno fœlix uertunn⁹ olympo.
Mille habet ornatus: mille decent habet:
Sola puellaꝝ digna est cui mollia caris.
Vellera det succis bis madefacta tyros
Possideatq; metit qcqd bene olentib⁹ aruis
Cultor odoratæ diues arabs segetis.
Et quascūq; niger rubor de littore gemmas
Proximus æois colligit indus aquis.
Hanc uos pierides festis cantate calendis:
Et testudinea phœbe superbe lyra.
Hoc solēne sacꝝ multos hoc sumet in ānos
Dignior est nr̄o nulla puella toro. (cāpi

P Arce meo iuueni seu qs bona pascua
Seu colis umbrosi deuia mōtis aper.
Nec tibi sit duros acuisse in pectora dentes
Incolumen custos hūc mihi seruet amor.
Sed ꝓcul abducit uenādi delia cura:
Opereant siluæ: deficiantq; canes.
Q uis furor ē: q̄ mēs dēsos indagine colles
Claudentem teneras lædere uelle manus.
Q uid ue iuuat furtim latebras itrare feraꝝ
Candidaq; hamatis crura notare rubis
Sed tamen ut tecū liceat cherynthe uagari
Ipsa ego per montes rætia torta feram
Ipsa ego uelocis quæram uestigia ceruī:
Et demā celeri ferrea uincla canī:
Tūc mihi tūc placeāt siluæ: si lux mea tecū:
Arguar ante ipsas concubuisse plagas.
Tūc ueniat licet ad casses illæsus abibit:
Ne ueneris cupidæ gaudia turbet aper.
Nunc sine me sit nulla uenus: sed lege diānæ
Caste puer casta rætia tange manu.
Et quæcūq; meo furtim subrepit amori.
Incidat in sæuas diripienda feras.
At tu uenandi studiū concede parentī:
Et celer in nr̄os ipse recurre sinus. (cellæ

H Vc ades & teneræ morbos expelle pu
Huc ades intonsa phœbe supbe coma
Crede mihi: ꝓpera nec te iā phœbe pigebit
Formosæ medicas applicuisse manus.

Arce meo iuueni. Sub ꝓsona Sulpitiæ loqt̄: q̄ quum amore pueri uel Cherynthi depiret & ad uenationeꝫ ꝓficiscēt̄ uideret: ex formidine ne lædat a feris apꝝ rogat hi ātē loca ad quæ puer ē accessurus ut ab amatore dēt̄ amoueat postea uerso sermōe pueꝝ reꝑhēdit tāta ī sania correptū ut se potī⁹ lacerādū iter feraꝝ lustra effe rat: q̄ suo frui cōplexu uelit. Duros dentes: dens est apri telū quo solo hoīes euiscerat. Delia. nō amatrix delia: sed Diana uenationis dea. Est āt sensus. puer siluasq; amore cāpulorūq; siluestriū captus ē. Intra re latebras. excutere feraꝝ lustra. Rubis h amatis: spīnis cuspidatis: ē rubus spinæ genus: quod Hora. indicat inquiēs: Seu uirides rubum admouere lacertæ: cū Virg. scripserit. Virides occultant spineta lacertos. Ruscus quoq; uepris genus non nimiū diuersum. Calphurnius. Duris ego ꝑdita ruscis iaꝫ dudū nullis dubitaui crura rubetis Scidere. Rubi āt ruboꝝ ciuitas ē italiæ. Horati. sermo. i. Inde rubos fessi ꝑuenimus. ubi Acronis expositionē demiror: q̄ hoc ꝓbās allegat. Virgilium scribent̄. Nūc facilis rubea texat fiscina uirga quum de uirgulto sagminei uates intelligat. Rætia tor. ex filo torto ꝑ plagas: aut ꝓp spiraꝝ cōtorsiōnē. Ferrea ui. collare ē uiculū illud: quo canū colla astringunt̄ & meliū uocauit ātiqtas: ut ī scīdo reꝝ rusticaꝝ Var. refert. Fit & corio firmo cū clauis capitatis & circū collū cani annectit̄. hic copulā accipit q̄ circū brachia uenatoꝝ īspirat̄: & uulgus lassum uocat. Nā altero ipsi⁹ capite remisso canis laxat̄ aduersū ꝑdā. Ouidi. vii. metamor. Copula detrahit̄ canib⁹: quos illa sequētes. Effugit. Arguar: dicar īdicio meo. Turbet gaudia ueneris cupidæ. nos ī cōplexu ꝓiectos suo aduētu ꝑterreat. Nulla uenus: nullius luxuriæ exercitatio.

Lege dianæ quæ illibata fuit: cuius comites ꝑpetua uirginitate insignes fuerunt. Subrepit: tacite subiit ac successit: & ē ꝑteritum a subrepo.

Vc ades & tenere morbos expelle puellæ. Proseuche ad phœbū medicinæ artis pricipē pro Sulpitia Cherynthi ægrotāte. Phœb⁹ āt iccirco medicinæ magr̄ dr: qa sol sua tēpie salutis cā sit & ꝓ itēperiē mortes iferat ut Macro. & Strabo docēt: ea ꝑp Milesii ac Delii eū uocāt Vlion .i. salutifeꝝ. nā idē ē quod ualeo: & cicatrix dicitur. Artemis etiam nominatur: quod integros facit mortales. Diodorus uero refert sexto beneficiū rationis medicæ iouem donasse Apollini in celebratione nuptiarum Iunonis. Non pigebit: re maxime iuuabit.

Occupet: occupando deformet. Pallentes: morbo tabidos: non natura. Color informis: pallidi/tas in exangui corpore. Sapores: ſuccos. Cãtus incantationes. Neu iuuentẽ torque. Quippe Apollo ſi puellæ nõ te mouet pulchritudo: at Cherynth⁹ amator te flectat: qui macerat̃ ad necẽ. Vix numeranda: ꝑ inumerabilia. Pone metũ. exhortãtis eſt oratio. Sedet. ante torũ ſtat: uel ante fores ædium.

Turba credula: proci credentes ab Sulpitia ſe dili gi. Reſtituiſſe: a morte reuocaſſe Cherynthum & Sulpitiã. Sic Proper. Si nõ unius ſaltẽ miſerere duorum. Viuã ſi uiuet: ſi cadet illa cadã. Triſtior: iratior aſperior. Celeber q̃tũ ad amãtis ſeruatæ gloriam. Tutus quãtũ ad amorẽ riualiũ procorumq;.

Effice ne macies pallentes occupet artus:
Neu notet informis pallida mẽbra color.
Et quodcũq; malí eſt: & qcqd triſte timem⁹
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni tecũq; feras quicũq; ſapores:
Quicũq; & cantus corpora feſſa leuant
Neu iuuenẽ torque: metuit quí fata puellæ
Votaq; ꝑ domína uix numeranda facít.
Interdum uouet. interdũ qd̃ langueat illa
Dicit ín æternos impía uerba deos.
Pone metũ cherynthe: de⁹ nõ lædit amãtes
Tu modo ſemper ama: ſalua puella tibi ẽ.
At tũc tota tua eſt: te ſolum candida ſecum
Cogitat: & fruſtra credula turba ſedet.
Phœbe faue: laus magna tibí tríbuet̃ i uno
Corpore ſeruato reſtituiſſe duos.
Níl opus eſt fletu: lachrymis erít aptius uti:
Sí quando fuerít triſtior ílla tíbí.
Iam celeber: iã tutus eris: quũ debita reddet
Certatim ſanctís lætus uterq; focís.
Tunc te fœlicem dícet pía turba deorum.
Optabunt artes & ſibí quiſq; ſuas.

ESt q te cherynthe dies dedit hic mihi ſanctus. Sulpitia de natalitioloquitur amatoris: quem diem ſe celebraturam omnino fatetur: tum q̃ illum amet tum q̃ illo die ipſe natus ſit: Poſtea ſe conuertit ad geniũ uenerẽq; naturæ deos: orans: ut uentitent ad hunc ſi modo ſincere diligitur. Decẽ runt. Syſtole eſt: quia producta corripitur. Regna ſupba: ex tua pulchritudíne dominaris puellis. Dulciſſima furta: epiteton eſt tum aptum rei: tum amatoris iracundiæ recõciliandæ. Virgilí⁹. Fuit aut tibi q̃ dulce meum. Perq; tuos oculos. mos antiquorum fuit iurare per rem cariſſimam: amanti. n. nihil ad conciliandum amorem gratius eſt oculis: Ideo oculiſſimus pro gratiſſimus apud Plautum legimus. Itaq; Catullus inquit. Quinti ſi tibi uis oculos debere catullum: Aut aliud ſiquid carius eſt oculis. Præterea in homine uel formoſo nil laudat̃ magis q̃ oculorum uigor q̃ ſit totius corporis pars optima. Qu. Serennius: ſumma boni ẽ alacres hõi cõtingere uiſus. Suſpirat alios amores: detentus q̃pe alterius amore: ut ſupra. Te tenet: abſentes alios ſuſpirat amores. Infidos focos: reſpectu Cherinthi falacis. Iniuſta uenus: quæ tunc dicitur iniuſta quãdo alter amantium eſt mentis impos: alter uero prorſus a cura ſolutus. Catena: uinculo. Clamue palamue roget: uoluntas nanq; pro uerbis apud deos uim habet.

Et quodcũq; malí eſt: & qcqd triſte timem⁹
In pelagus rapidis euehat amnis aquis.
Sancte ueni tecũq; feras quicũq; ſapores:
Quicũq; & cantus corpora feſſa leuant
Neu iuuenẽ torque: metuit quí fata puellæ
Votaq; ꝑ domína uix numeranda facít.
Interdum uouet. interdũ qd̃ langueat illa
Dicit ín æternos impía uerba deos.
Pone metũ cherynthe: de⁹ nõ lædit amãtes
Tu modo ſemper ama: ſalua puella tibi ẽ.
At tũc tota tua eſt: te ſolum candida ſecum
Cogitat: & fruſtra credula turba ſedet.
Phœbe faue: laus magna tibí tríbuet̃ i uno
Corpore ſeruato reſtituiſſe duos.
Níl opus eſt fletu: lachrymis erít aptius uti:
Sí quando fuerít triſtior ílla tíbí.
Iam celeber: iã tutus eris: quũ debita reddet
Certatim ſanctís lætus uterq; focís.
Tunc te fœlicem dícet pía turba deorum.
Optabunt artes & ſibí quiſq; ſuas.

ATalis Iuno. Ad Iunonẽ ſermonẽ de Sulpitia: quæ diẽ natalẽ celebratura ſe expoliuit eleganter: & utriuſq; amantis cõmendatio continetur Docta: aut litteris ibuta: aut prudens & rer. nõ ignara. Tota tibi ẽ hodie: tuæ ditiõis ẽ hodie. ſe. n. tibi dicauit. i. í honorẽ tuũ. Relegat cauſas ornandi: ſe dicit ob eã cauſam

OAtalis iuno ſcõs cape thuris aceruos
Quos tibidat tenera docta puella mãu
Tota tíbi eſt hodie: tibi ſe lætiſſíma compſit
Staret ut ante tuos conſpicienda focos.

Illa quidē ornādi cauſas tibi diua relegat:
Eſt tamen occulte qui placuiſſe uelit.
At tu ſancta faue: ne nos diuellat amantes:
Sed iuueni quæſo mutua uincla para
Sic bene compones: ulli non ille puellæ
Seruire: aut cuiq̄ dignior illa uiro.
Nec poſſit cupidos uigilās deprendere cu-
Fallendiq; uias mille miniſter amor. (ſtos
Annue: purpureaq; ueni perlucida palla:
Ter tibi fit libo: ter dea caſta mero.
Præcipit & natæ mater ſtudioſa qd' optat:
Illa aliud tacita iam ſua mente rogat.
Vritur ut celeres urunt altaria flāmæ:
Nec liceat quāuis ſana fuiſſe uelit.
Sit iuuēi grata: aduenīet quom ꝓxim9 ānuſ
Hic idem uotis iam uetus adſit amor.

TAndē uēit amor: qualē texiſſe pudori
Q uā nudaſſe alicui ſit mihi fama ma
Exorata meis illū cytherea camœnis. (gis:
Attulit in noſtrum depoſuitq; ſinum.
Exoluit ꝓmiſſa uenus: mea gaudia narret:
Dicetur ſi quis non habuiſſe ſuam.
Non ego ſignatis quicquā mādare tabellis
Ne legat id nemo q̄ meus ante uelim.
Sed peccaſſe iuuat: uultus cōponere famæ
Tædet: quom digno digna fuiſſe ferar.

INuiſus natalis adeſt: q rure moleſto
Et ſine cherintho triſtis agendus erit.
Dulci9 urbe qd eſt: an uilla ſit apta puellæ:
Atq; eretino frigidus amnis agro.
Iam nimium meſſala mei ſtudioſe quieſcas
Non tempeſtiuæ ſæpe propinque uiæ.
Hic animū ſenſuſq; meos abducta reliquo
Arbitrio q̄uis non ſinis eſſe meo.

SCis iter ex aio ſublatū triſte puellæ:
Natali romæ non ſinit eſſe ſuo.
Omnibus ille dies nobis natalis agatur:
Q ui nec opinanti nūc tibi forte uenit.

GRatū ē ſecur9 multū qd iā mihi d̄ me
Permittis ſubito ne male inepta cadā
Sit tibi cura togæ potior. p̄ſumq; quaſillo:
Scortum: quam ſeruī filia lulpitia:
Solliciti ſunt ꝓ nobis qbus illa dolori eſt:
Nec credam: ignoto maxima cauſa toro.

QSt ne tibi cherite tuæ placiture puellæ
Q ui mea nūc uexat corpa feſſa calor

ornaſſe q; tibi rem diuinā factura eſt. Occulte. ſub hoc ſacrificii prætexto. Mutua uincla: Iuno agun dis præeſt matrimoniis: unde gamylia dicit'. Studioſa: ſedula. Quod optat cōiugium. ſ. pro uoto. ſed illam precatur uti poſſit Cherinthi pueri formoſiſſimi frui cōplexib9. Vritur ut celeres: compara tio ad amoris incendiū. Sana: ſine amore: cōtra ī ſana pro amante. nā qui amoribus corripiuntur īſani efficiuntur. unde Propertius: is primum uidit ſuū ſenſu uiuere amantes. Proximus. ſequens:

Andem uenit amor. Exultatio ē Sulpitiæ de amoris obtentu cum puero. Tandem ait poſt rem multum deſideratam. Qualem texiſſe pudori: ne ſodalibus exponens miphamiſſim. Nudaſſe. aparuiſſe declaraſſe Cytherea. Venus a loco ad quam ſupra fudit preces. Non habuiſſe ſuam: nō potitum eſſe ſuæ dominæ concubitu.

Nuiſus natalis adeſt. Sulpitia Meſſalā affinem alloquitur: dolens natalem adueniſſe: quem ſit ruri ſine Cherintho celebratura. Rure moleſto omnia nomina locoꝝ ꝓpria & quæꝓ ꝓpriis accipiuntur in datiuo & ablatiuo ponuntur: cum inloco ſignificant. hoc omnis correctior grammatices ratio poſtulat. quamquam Seruius ſcribat. Virgiliū per figuram poſuiſſe tyria carthagine pro carthagini: & quod magis miror: Ciceronem in ꝓſa oratiōe narbone pro narboni per antiptoſim dixiſſe. Atq; arretino frigidus amnis agro. Dicunt quidam arretinum amnem intelligi æſarim qui ex Arretio olim d̄ labebatur tribus alueis. ſed emendo textum eretino. eſt enim eretium oppidum uon longe a Nomēto albulas proſpectans gelidiſſimas. nam non conuenit: ut ex urbe puella Aretium commigraret. Studioſe ſollicite. Non tempeſtiuæ: non gratæ ut urbē deſerens in uillam tuam commeet. Abducta ab urbe aduecta ubi amator relinquitur. Arbitrio iuriſditione & uoluntate libera.

Cis iter ex aīo. Eadē ad Cherynthū: q; Rōæ natalē nō poſſit coler. rus. n. cōtra uolūtatē abit. Nō ſinit: ſupple q; iter nō permittit illā. Sublatū ex aīo ſuſceptū cōtra aī ſnīam. Agat' natalis. i. pro natali colatur.

Ratū ē. Sulpitia ad amicū ſeipſam negligētē: & ſcorti illecebri delinitū ſcribit. De me ſecurus: nullā amplius d̄ me curā hēns. Permittis: ſine euenire. Male ieptā: ut mulieres in amore depditæ: q̄ qdconueniat non decernunt. Cadam. ignominiam prolabet a pudoris ſublimitate: & eſt ex uulgari ſumptum. Cura togæ. togati ſcorti. i. adulteræ & meretrici. nam togata pro ſcorto. Horatius in primo ſermonum ponit. & Porphy. commēta. teſtatur deprehenſas in adulterio mulieres togam induiſſe. unde Iuue. Talem non ſumet damnata togam. Preſſum quaſillo ſcortum. aut pauperē meretricem obiicit: quæ uitam quærat lanificio: aut eū īpropat q; domi clauſā meretriculā teneat. Eſt q̄lus uas lanificio aptū: & q̄ſill9 calath9 ē: nā Varro refert Thalaſſionē ī nuptiis ſignū fuiſſe lanificii. is. n. uocabat' q̄ſill9. Ne credā. ne fidē hēaz uerbis tuis ꝓ cōiugio

EST ne tibi cherynte. Sulpitia igne amoris nimio aggrauata alloquitur amatorem se excusans q̄ illum hesterna nocte reliquerit amorem dissimulans suum. Tuæ puellæ. scorto ante memorato. est enim puella nomẽ nõ integritatis sed ætatis Iuue. Et ad circum iussus prostrare puellas. Tota iuuen. iuuenta est tempus iuuenilis ætatis. Iuuentas dea. sed iuuentatem nusq̄ legi. Ouidius enim iuuentæ. vii. ponit.

NVlla tuum titulis. Tibullus amicaꝫ alloquitur. Cui pollicetur amoreꝫ suum fore sempiternuꝫ. Titulis. stẽmate nobilitatis. Nil opus inuidia nil ex formositate tua quæro mihi abalienis inuideri. Procul ab. glo. uulgariuꝫ est iactantia: ut omnes intelligant se habere uxorem pulcherrimam. Tu mihi cu. req. Proper. i. Tu mihi sola domus: tu cynthia sola parẽtes. Omnia tu nostræ tempora lætitiæ. Turba multitudo. Ouidius Nos duo turba sumus. Solis. desertis: solitariis. Est tibi magna ante alios deos. est enim pronuba iuno. Quid fa. de. correctio est q̄ temere sit testatus deos se illius semper futurum. Pignora. fœdera. Prodeat euanescat. Fortis: inexorabilis. Audacius. licentius. Garrula. in iuriando prompta. Notat. non tat: idest pœna afficit.

RVmor ait nostram. Tetrastichõ de puellæ suæ infamia se prostrantis oĩbus peraudita. Peccare. cum aliis cõsuescere. Auribus sur. ut non intelligam Itidem Catul. Quæ tamen & si uno ſi est contenta catullo: Rara uerecundæ furta feremꝰ heræ. Ne nimium simus stultorum more molesti. Crimina. Criminationes de amicæ impudicitia. uel carmina. i. istud tetrastichõ. Tace ne me tanto afflictes dolore. Hactenus ex ingenio nostro Tibullī elegias exodauimus. prosecuturi lucubrationes cœptas in Propertium: & longas in Catullum peregrinationes si ex his labores nostri probabuntur.

Summa uitæ Albii Tibullī.

ALbius Tibullus eques Ro. insignis forma cultuq̄ corporis obseruabilis: ante alios Coruinũ Messalam dilexit cuius etiam contubernalis lapidio: pãnonico: & aqtano bello militaribus donis donatus est. hic multoruꝫ iudicio: & maxime Quintiliani studio litterarum acerrimæ licentiæ inter eligiographos sũmum locum obtinet. Epistolæ quoq̄ eius amatoriæ quanuis breues utiles sunt. Obiit prima iuuenta Romæ matre sororeque: & Delia & Nemesi sibi amatis superstitibꝰ: eo anno quo Ouidius natus est: consulibus Hircio & Pansa: ut amborum carmina indicant. Progenitores suos habuit ditissimos. ipse tamen paup remãsit spoliatus bonis: ut in epistola p̄cedẽti testat.

Finis.

Ah ego non aliter tristes euincere morbos
Optarim: q̄ te sic quoq̄ uelle putem.
Ah mihi quid ꝓsit morbos euincere: qd tu
Nostra potes læto pectore ferre mala.
Ne tibi sit mea lux æque tam feruida cura:
Vt uideor paucos ante fuisse dies.
Si quicq̄ tota commisi stulta iuuenta:
Cuius me fatear pœnituisse magis.
Hesterna q̄ te solum quod nocte reliqui:
Ardorem cupiens dissimulare meum
NVlla tuũ titulis subducet fœia lectũ
Hoc primũ iũcta ẽ fœdere nra uenꝰ.
Tu mihi sola places: nec iã te ꝑterĩ urbe
Formosa est oculis ulla puella meis.
Atq̄ utinã possis uni mihi bella uideri.
Displiceas aliis: sic ego tutus ero.
Nil opus inuidia est: ꝓcul absit gloria uulgi
Qui sapit in tacito gaudeat ille sinu.
Sic ego secretis possum bene uiuere siluis:
Qua nulla humano sit uia trita pede.
Tu mihi curarũ requies: tu nocte uel atra
Lumen: & in solis tu mihi turba locis.
Nunc licet e cælo mittatur amica tibullo:
Mittetur frustra: deficietq̄ uenus.
Hæc tibi sancta tuæ iunonis numina iurõ:
Quæ sola ante alios est tibi magna deos.
Quid facio demẽs? heu heu mea pignora
Iurauí stulte: prodeat iste timor. ☾credo
Nũc tu fortis eris? nũc tu me audaciꝰ ures.
Hoc peperit misero garrula lingua malũ
Iã faciã quodcũq̄ uoles: tuus usq̄ manebo
Nec fugiã notæ seruitium dominæ.
Sed ueneris sanctæ cõsidã uictus ad aras:
Hæc notat iniustos: supplicibusq̄ fauet.
RVmor ait crebro nram peccar puellã
Nũc ego me surdis auribus eẽ uelim
Crimina nõ hæc sunt nro sine facta dolore:
Quid miser torques rumor acerbe? tace

FINIS

Te quoq̄ Virgilio comitem non æqua tibulle
Mors iuuenem campos misit ad elysios:
Ne foret aut elegis molles qui fleret amores:
Aut caneret forti regia bella pede.

Sub teneris annis tenerorum scriptor amorum
Decedens dura hac ecce tibullus humo.

Donec erunt ignes: arcusq̄ cupidinis arma:
Discentur numeri culte tibulle tui.

ANtoniꝰ Parthenius Lacisius Veronensis Iulio Pōponio salutē. Plericꝫ ciues mei optimi: atꝫ clarissimi uiri disertissime Pōponi auctoritate sua me coegerūt: ut tādē ederē ad cōem studiosæ iuuentutis cōmoditatē meas ī lepidissimū poetā Catullū interptationes anno iā q̄rto singulis lectiōibꝰ lucubratas. Ego & si nouerā nullo pacto editionē esse pcipitādā: quū tū grauissimis uiris negare minime auderē: mecū diu multūꝫ cōsultaui: cui potissimū hoī hasce Catullianas enarrationes dicarem: non. n. ignorabā q̄tis inuidiæ iniuriis esset obnoxia sors atꝫ cōditio scriptoꝝ oīum: quoꝝ nemo a cōditis lr̄aꝝ monumentis usꝫ ad ætatem nr̄am maliuoloꝝ hoīum difficilē nasum effugere ualuit: Qua ego aduersa sorte monitꝰ quū tutū aliq̄d opi meo ꝓ fugiū inquirerem: Veronensem patriā meā puetustū: atꝫ sacratissimū diuinaꝝ musaꝝ templū: Cui libellus meus te auctore dedicet: delegi: sperās fore: ut hoc uoto sit a uulgi temeritate inuiolatꝰ. Nec nouo q̄dem exēplo opusculū meū īmortali pſidio tuendum esse censui. Nā prisci quoꝫ reꝝ auctores: penes quos oium fere bonaꝝ artiū inuentiōes claruerunt: quorūꝫ ingenia: & mores nō solum hæc ætas: sed etiā uetustas maxime mirata est: cū in pleriſꝫ aliis rebꝰ: tū in hac pſertim prudentissimi fuisse inueniunt. ꝙ res quas intemeratas: atꝫ memoria sempiterna munitas optabāt quo tutiores forent diis īmortalibꝰ cōsecrabāt: eorūꝫ tutelæ: oī studio: & industria cōmendabāt. hinc publicas porticus: theatra: circos: amphitheatra multoꝝ deorum numinibus dicata legimus. hinc urbium muros: artiūꝫ mœnia diis cuiusꝫ ciuitatis patriis consecrata comperimꝰ. Tu igitur doctissime Pomponi unicum sæculo nostro bonarum lr̄aꝝ oraculum: & singularis camœnaꝝ antistes: fies huic dicatiōi pinde ac pōtifex maxi. Cōmētationūꝫ meaꝝ Veronēsi pr̄iæ meæ dicādaꝝ conceptis uerbis uota nūcupabis. Et tuæ nūcupatiōi oēs celeberrimi academiæ tuæ sectatores rīdentes linguis: aīsꝫ benigne fauebunt: Sic uestris auspiciis lusus nr̄i. meorūꝫ studioꝝ primitiæ immortalitatem assequent. Vale.

Antonii Parthenii Lacisii Veronensis in Catullum commentationes.

DIturus meas in Valeriū Catullū interptationes: sæpe: ac multum mecū reuolui: utrū pfatione miserādū poetæ mei fatū cōquererer: an potius singulari lætitia nascentē eius fœlicitatem: ꝓseq̄ deberem. Nā q̄d in locupletissima lr̄aꝝ republica æque dolendū erat: q̄ doctissimū poetā Catullū usꝫ in hoc sæculū nostrū in tenebris iacuisse: atꝫ lr̄atis ciuibꝰ suis Cyllenio Domitioꝫ pſtātissimis latinæ linguæ interptibꝰ fuisse desertū: & q̄d molestiꝰ ferendum erat: ab illis externos poetas elegātissimis enarratiōibꝰ esse in lucē reuocatos? Quid deinde tāto gaudio meo mihi dignū uideri dēt: q̄ si aut ꝓ meas lucubratiūculas: aut ꝓ nōnulloꝝ uiroꝝ studia meaꝝ uigiliaꝝ æmulatiōe mota cū doctoꝝ hoīum: tū scholaꝝ: atꝫ pceptoꝝ ulla familiaritate Catullus illustrabit. Quū igit in oībꝰ ciuitatibꝰ oīum fere poetaꝝ: q̄ supsint scripta legerent: ac solus Catullus tum qa eius scripta corruptissima erāt tū qa carebāt iterpte scholaꝝ familiaritate orbatꝰ eēt: hūc poetā ab eruditissimis scriptoribꝰ noīe doctissimi: elegātissimiꝫ poetæ honoratū ī scholas: atꝫ mgroꝝ manꝰ: quoad potui: nup ĩduce rete tētaui. Etenī si utriusꝫ līguæ periti nr̄o sæculo ciues mei Cylleniꝰ: atꝫ Domitius doctis enarratiōibꝰ suis interptati sūt: alter Tibullū: alter Iuuenalē: Martialē: atꝫ Papiniū externos scriptores: q̄to studiosiꝰ debui Catullū ciuē meū quātulacūꝫ mea declaratiōe interptari? Atꝫ utinā Cyllenio Domitioꝫ mecū fuisset ꝓ poeta nr̄o idē cōsiliū: eadē uolūtas: simiſꝫ conatꝰ: ut Catullū nr̄m miserabiliter disiectū: ac exanimē: iādiu in tenebris iacētē ī sua mēbra reducerēt: atꝫ a tenebraꝝ sordibꝰ ī splēdidā lectionū lucē reuocatū honori suo restituerēt: q̄d si feciſſent: poetā ꝓfecto nr̄m: quē uix spirātē: ac male pedibꝰ inixū respicimꝰ: uiuidū: robustū: nitidū exultātē haberemꝰ. Catullus. n. usꝫ ad hāc ætatē ī tenebrosis latebris iacuit: nec adhuc ullas plectionū illustrationes ullūue interptatiōis lumē habuit. Conatꝰ igit sum: atꝫ tētaui: si possem his lucubratiōibꝰ suscitare poetā de pria nr̄a benemeritū: ut si lr̄is aliq̄d ualeo nō tātum externis scriptoribꝰ q̄tum ciui nr̄o ꝓdesse multo studiosiꝰ atꝫ honestiꝰ uoluisse uidear. Nec uero multū reformidabo q̄d ī me ihumana inuidia sit machinatura: ꝙ opꝰ hoc multis ī locis diminutū & ī pluribꝰ deprauatum: atꝫ ob id ab eruditioribꝰ bonaꝝ lr̄aꝝ ꝓfessoribus tanq̄ cadauer q̄d nullis humāis opibꝰ nulloue īgenio excitari possit: obscuritati relictū ego mediocri studio nec claro admodū īgenio audaci conatu sim aggressus. Tātū āt a me abfuit & abest huiusmōi uanaꝰ inuidiæ metꝰ: ut multo auidiꝰ q̄ statuerā susceptū opꝰ maturauerim. Nā quum sit cōsilium meum luci & honori suo restituere Catullū: q̄to plures docti uiri: meaꝝ interpretationū æmulatione mouebuntur: tanto utilius cōsulent poetæ nostro: & in quibus ego imbecillitate ingenii detentus defecero: studiosi homines cura peritius perfectiusꝫ dicendi litteratæ iuuentuti me duce satisfacient: hoc modo auspiciis meis paulatim adiuuabitur poeta noster atꝫ permultos scriptores pari studio motos decus suum reparabit. Nec mihi multum molesta erit cōmunis omniū scriptorum sors aduersa inuidorū maledicentia & obtrectatio: quas a conditis litterarū monumentis euitauit nemo. Nec inter omnes scriptores quisq̄ tā fœlici fuit ingenio: qui uel in magnis uel in paruis aliqua ex parte nō errauerit: quo fit: ut minus molestē sim subiturus hanc cōmunē sortē: quam nullo modo cauere potuissem: nisi omino nihil unq̄ scripsissem: quod pessimum atꝫ calamitosissimum uirtuti consilium si omnibus scriptoribus fuisset: nulla litterarū monumēta unq̄ extitissent: qua iactura q̄d possit ēē pniciosius hoīum ingeniis? Quāobrē q̄d ī cōmodū doctissimus qsꝫ ac diuinus scriptor nō reformidauerit: ego & si nō sūmo ingenio mediocriꝫ doctrina nō tamē minus æquo aīo sum laturus. dū labore studio īdustria ꝓsim ciui meo. Etenī si Seruius pitissimus grāmaticus in Virgiliāis expōnibꝰ Caprū Vrbanū Hyginiū Didimū Probū Asprū Donatū multosꝫ alios Virgilii enarratores secutꝰ ī pluris erraſſe deprehēdit: & nihilo minus doctissimi grāmatici nomē & dignitatem nō amittit: Ego quoꝫ a lectoribꝰ nō inhumanis aliq̄tulū ueniæ sperare possum: & debeo: quū in hoc perq̄ difficili opere interpretando ducē nactus neminem & studio

ſatiſfaciendi fratis iuuenib⁹ & ſingulari adiuuādi ciuis mei amor ac pietate tātū meæ ꝓfeſſionis onus tantūq; inuidiæ periculum ſuſceperim. Nā q̄q̄ & in græcis & ī latinis nullū librum magis corruptum magiſq; muti latū q̄ Catullū inueniri ſatis cōſtat: ea tamē q̄ tum in emendāda tū interꝓtāda lectiōe catulliana ſenſerim neq; inuidioſe cōticenda: neq; inhumane occultāda putaui. Id unū poſtremo lectores monuerim: me Catulli poemata in locis ſupra centum mendoſa deꝓhendiſſe: ut ueriſſimum appareat cuiuſdā ciuis noſtri græcis & latinis litteris eruditiſſimi dictum, quum, n. is cuius nomini honoris grā parco ſuꝑ quodam Catulli obſcuro & deprauato uerſu nuper interrogaretur: quid ſentiret: fertur reſpondiſſe prudenter: ſe nullam extempore datuꝝ eſſe reſpōſionem quoniā tanta eſſet Catulliani libri cōfuſio: tantaq; inuerſio: ut ſi ab inferis reuocaretur Catullus: carmina ſua non eſſet agniturus. Ego autem collatis & ueteribus & recentioribus Catulliani operis exemplaribus quoad potui & ſi non in totum: maxima tamen ex parte lepidiſſimi poetæ carmina a tam ſordido ſitu excitare atq; tantis ab iniuriis extrahere: uendicare: tueri ſum conatus. Nonnulla tamen confiteor eſſe loca: de quibus adhuc ualde querendum eſſe arbitror ut Salipentium ſiue Solopechyum diſertum: & bōa ꝑs epigrāmatis in Egnatium intercepta: & illud. Idmæneos ne petam montes: tum peneum prope Cylleneū & q̄dā alia pauca: de qbus ego nihilominus tam probabiles: ut opinor: attuli ſnīas: ut a lectoribus ſperem me ſi non magnam laudem: bonam tamen iudicii mei ueniam conſecutuꝝ. Vale. Catulli Vita.

Aius Valerius Catullus nobilis inter latinos lyricos poeta Veronæ natus olympiade Centeſima ſeptuageſima tertia nō humillimis q̄dē natalib⁹ neq; obſcuris parentibus fuit, nam patrē uirū Caii Cæſaris dictatoris hoſpicio claꝝ habuit. Sed paternæ fortunæ conditionē ingenio atq; uirtutis ꝓſtātib⁹ meritis euicit. Romā admodū tener a Mallio deductus īgenii facilitate ſtudiis moribuſq; cōciliātib⁹ fuit oīb⁹ Rōanis cariſſimus & perq̄ accept⁹: q̄ gratia munit⁹. M. Tul. meruit patrocinium: Cui⁹ rei teſtimoniū extat poetæ facetiſſimū Epigrāma. Licinio aūt Caluo nō inelegante elegiaꝝ poeta familiariſſime uſus fuit. Caio Mēmio ꝓtori comes in bithynniā ꝓfectus: ac multa exptus incōmoda tandem rediit in patriam: pgrata prius magna ex pte Aſia. Phaſellūq; quo uectus fuerat diis geminis dicauit. Mallium uero cuius larga munificentia benigne tractatus fuit: ſtudioſiſſime coluit: eiuſq; tum nuptias elegāti epitalamio: tum ſingularē liberalitatem elegia enixe celebrauit. Frēm āt unicum in phrygia immatura morte raptū piiſſima elegorum deploratione proſecutus fuit. Olympiade centeſima octogeſima anno ætatis ſuæ triceſimo Romæ morit. Amauit autem tum Hypſitillā ciuem ſuā: tum Clodiā quā mutato noīe Leſbiam appellat. In carminibus ſcribendis tres uiſus eſt feciſſe conat⁹: primū enim ſcripſit mundiſſimos endecaſyllabos & iābos: in quib⁹ tātum honoris meruit: ut ab Euſebio & pleriſq; aliis inter lyricos poetas recenſeatur: a Quintiliano atq; Diomede grāmatico aſcribatur iābicis auctoribus: quo in ſtillo ueteris comœdiæ licentia uſus: cum pleroſq; alios Romanos optimates. Tum Caiuꝫ Cæſarē liberrima dicendi acerbitate lacerauit. Sed quū Cæſari ſatiſfeciſſet ab eo eadē die cœnæ fuit adhibitus. Quantis aūt musarum auſpiciis in ſecundo conatu ſcripſerit heroica declarat Virgiliana in illis cōpilandis frequens imitatio. Tertium uero conatum in Elegos effudit: in qbus ꝓ priſca illa elegantia & monda ſimplicitate q̄q̄ ab utroq; Plinio & ſe & uerſus duriuſculos feciſſe dictus eſt: plurimū tamē leporis habet & gratiæ: Ac ꝓpterea eū Aulus Gellius elegātiſſimum atq; mūdiſſimum poetarum appellauit. In toto autem hoc breuiſſimo libello id auctoritatis eſt aſſecutus: ut ab Ouidio Naſone opponatur Virgilianæ maieſtati. Martialis uero quum plurimis in locis doctum Catullum nuncupauerit: ſe tandem poeta noſtro minorem non erubuit confiteri. Frequens autem eſt inter doctos uiros opinio: cui ego quoq; Plinii auctoritate ductus aſſentior a Catullo alia q̄dam poemata fuiſſe compoſita quæ ueterum neglīgentia iādiu perierunt: Fuit & quidam alius poeta nomine Quintus Catullus Gelii atq; Ciceronis teſtimonio commendatus.

Yrici carminis origo a quo potiſſimum auctore cœperit: nō facile dixerim. Nā & ſi ante latinos nouem lyricorum fama floruit græcia: non tamen huiuſce poematos prīcipium apud græcos extitiſſe affirmauerim: quippe ſi diuum Hieronymum grauem in primis auctorem audimus: Origenes: Phylo: Ioſephus: atque Cæſarienſis Euſebius ſacrarum litterarum leges & hymnos Saphico Endecaſyllabo Pindariciſque numeris examuſſim fuiſſe comprehenſos aſſeruere. Conſtat autem confeſſio omnium doctorum hominum conſenſu Hebræos ſacrorum hymnorum ſcriptores multis ante græcam poeticen ſæculis floruiſſe: Si quidem Dauid Rex diuino plenus ſpiritu: diuinorumq; canticorum ſcriptor circiter centum & quinquaginta annos ante primam olympiada fuiſſe comperitur. Sthesichorus autem ſiculus: & Alcmam e nouem lyricis antiqſſimi olympiade circiter quadrageſima ſecunda claruiſſe dicuntur. Alcæus uero & Sappho mitylenæi Olympiade quadrageſima quinta. Hos autem ſecuti ſunt diuerſis ætatibus Anacreon: Simōides: Bacchilides: Pyndarus: Hybicus. Sunt qui decimam addant Thebanam Corynnam. E latinorum uero poetarum numero neminem Catullo priorem lyrico claruiſſe carmine comperi: q̄q̄ Trimetros Iambos a Pario Archilocho inuentos Horatius ſe primum omnium latinis oſtendiſſe aſſerit: quum Catullus noſter a Quintiliano iambicis aſcriptus eo carminis genere ante Horatiū uſus fuerit. Carmen aūt Heroicum Hexametrum Oraculo delphico deberi ſcribit Plinius tametſi Ioſephus: Origenes: & Euſebius grauiſſimi auctores Moyſen, qui primus diuino iuſſu Hebræis leges tulit: eo carmine uſum memoriæ prodiderunt. Elegos uero quibus tertium ingenii ſui conatum effudit: incerto auctore adinuentos: atq; adhuc de illius metri origine litem ſub grammaticis agitari tradidit Horatius quanq̄ Iulius Pollux Elegorum inuentionem Eteocli Naxio: ſeu Eretrienſi aſſignauit. Nunc ad inſtitutum meum accedendum eſt.

PALLADIVS FVSCVS IVVENI CLARISSIMO LAVRENTIO BRAGADENO PATRITIO VENETO FOELICITATEM.

NVper ab amicis exoratus Laurenti Iuuenis optime & in noſtris ſtudiis eminentiſſime ut cõmentarios quos in catullum pridem ſcripſi: iam emitterem: diu multũq; cogitaui: cui eos potiſſimum dicarem. Verum cum mihi multi occurrerent: qui hoc munere quantulũcunq; ſit digniſſimi uiderentur: nemo tamen oblatus eſt: qui te dignior uiſus ſit. Memineram enim te noſtras litterulas ſemper plurimi feciſſe: ex quo p̃ſtantiæ tuæ me meaq; omnia libentiſſime dedicaui: ut ego quoq; iis annumerarer: qui te ob generis ſplendorem eximiáq; eruditionẽ admirati: amant: colunt: & uenerantur. Occurrebat præterea alium neminem. Catulli poetarum proculdubio elegãtiſſimi lectiõe adeo delectari. Vt q̃ in hoc ſcribendi genere eũ unũ ſecut⁹ carminis argutia atq; lepore ipm nobis mirifice effingas. Sed laudes tuas tũc pro ingenii mei mediocritate recenſere deſtinaui: cum alios quos in Plinii Iunioris epiſtolas ſcribere cœpi: cõmentarios tibi perfecero. Interea hos per leges ita tamen ut in ipſis priuſq̃ impreſſoribus tradantur: ſi quid deeſſe uiſum fuerit: id continuo addas: ſin ſupereſſe detrahas: nec mimus audacter deleas: ſi quid perperam uel ſomniculoſe a nobis dicatur: ut tua diligentia quam etiam reb⁹ mi nimis adhibere ſoles. in manus hominum q̃ emendatiſſimi ueniant. Vale patriæ ornamentum.

Viri clariſſimi Donati Ciualellii in Palladii Fuſci commentarios Endecaſyllabon.

Si quis per tenebras catullianas
Securos cupit explicare greſſus:
Hic mox palladium meum ſequatur
Claras lampadas & faces ferentem

Non ſic ſemita claruit per orbem
Quærenti cereri abditam rapinam:
Vt docti tenebræ nitent catulli
Claras Palladio faces ferente.

VAlerius Catullus quem ob eximiam eruditionem poſteriores poetæ doctũ appellarunt. Veronæ natus: ut Euſebius ſcribit in temporibus circiter centeſimam ſeptuageſimam olympiadem mortuus eſt anno uitæ. xxx. non ſine magna rei litterariæ iactura. Quippe ſi longioris ætatis beneficio uſus eẽt: & plura & meliora haud paꝝ poſteris p̃futura p̃culdubio ſcribere potuiſſet uoluiſſetq;. Valerium autem ipſius patrem. C. Iulio Cæſari gratiſſimum fuiſſe indicat his uerbis Suetonius: Valerium catullum a quo ſibi uerſiculis de mamurra perpetua ſtigmata impoſita non diſſimulauerat ſatiſſacientem eadem die adhibuit cœnæ: hoſpicioq; patris ei⁹ ſicut conſueuerat: uti perſeuerauit. Hæc ille. Sed Catullus amicos complures habuit. & in iis Veranium Fabullum: Caluum Furium & Aurelium quorum ad omnem occaſionem perlibenter mentionẽ facit. Reuerentiſſime uero coluit. M. Tullium & Cornelium Nepotem: cui etiam opus ſuum dedicauit. Sunt tamen qui mallint cornelio Gallo. Quod minime probamus: is enim nondum tanti erat: ut ipſius nomini libri ab auctoribus dicarentur. Amauit hic noſter Clodiam quam ipſe habita ueneratione quaſi ad ingeniũ Sapphus alludens leſbiam appellat. Hanc autem animi moderationem ut ueris nominibus parcerent: cæteri quoq; ſunt ſecuti. Tycidas enim ut Apuleius teſtatur pro metella ſcripſit perillam. Propertius pro Hoſtia cynthiam: Tibullus pro plania deliam: & quidem. C. Lucullus q̃q̃ iambicus fuerit improbatur quod gentiũ & macedonem ueris nominibus proſtituerit. Sed ego ad Catullum redeo: qui a nonnullis ueterum inter iambicos annumeratus ut poſteris declararet: q̃ uarium q̃ multiplex q̃q; flexibile ingenium habuiſſet non contẽtus ſcripſiſſe Epigrammata: Elegias quoq; & heroica conſcripſit. Neq; illis repugnamus immo eorũ accedimus ſententiæ qui hunc multo plura q̃ hic habeantur ſcripſiſſe dictitant. Sed quæ temporum iniuria & noſtrorũ maiorum negligentia prorſus perierint. Verum cum omnia ſcripta ſua in unum opus contraxiſſet. Illudque iam emiſſurus eſſet a deploratione mortui paſſerculi qui in delitiis Clodiæ erat paſſerem appellauit. Neq; n. illorum ſequimur opinionem: qui hanc uocem occultiorem quendam intellectum habere contendunt.

Euſebi⁹ in tẽporibus

Sueto. in Cæſare

Opus a Catullo Cornelio nepoti dicatum

Quam amauerit Catullus Apuleius Catullus

Iambicis annumeratus

Liber a Catullo Paſſer inſcriptus

PALLADIVS AD LECTOREM.

EPigramma quod genus poematis a nobis dici poteſt inſcriptio latinis magis q̃ græcis familiare fuiſſe comperio. Quippe cum apud illos pauci uix ſingulis epigrãmatibus claruerint: apud nos uero multi non exiguos epigrammaton libros ſcripſerint ut Marſus: pedo Getulicus: Catullus: Lucanus: Auſonius: ac etiam Cæſar Auguſtus. Quorum poſt Catullum hic enim uerborum tum elegantia ſuauitateque: tum lepore & eruditione cæteros lõge exceſſit: maxime laudatur Valeri⁹ Martialis Epigrammatis autem licet lex ea ſit: ut nudis prope uerbis iocandi: cauillandi: deridendiq; licentia laſciuiat: nonnunquam tamen laudat. atq; ad aliquid agendum quod peractum laudem ſit allaturum eum ipſum: ad quem ſcribitur uehementer hortatur. Hoc enim a ſatyris differunt: qui ſcribunt epigrammata. Quod illi uitia tantum acrius carpunt: hii etiam honeſta laudant & nos ad uirtutem amplexandam plerumque adhortantur. Præterea ſatyrarum ſcriptores aſpera oratione & uerborum copia: hii leni nonnunquam breuiq; ſermone fere ſemper utuntur: ſed de hoc ſatis: iam Catullum interpretari incipiamus.

SEreniſſime ac excellentiſſime Princeps: & Illuſtriſſimum dominium ſupplicatur ueſtræ ſublimitati nomine fideliſſimi ſubditi Palladii Fuſci Patauini. Vt cum idem Palladius non ſine maximo ſtudio ac labore nuper commentatus ſit Catullum poetam latinum: & opus eximium fecerit: Ipſumq; ad cõmunem ſtudioſorum utilitatem imprimi uelit. Eadem ſublimitas ueſtra ei clementer concedere dignetur. Nequis præter Ioannem Tacuinum huic negocio deputatum: ſupradictum opus in terris Illuſtriſſimæ Do. V. intra decẽnium imprimere: aut in alienis terris impreſſum uendere poſſit: uti pleriſq; aliis dignata eſt concedere: ſub pœna contra facientibus amittendi libros: & decẽ pro uno quoq; libro aureolos. Sicut tertia mulctæ pars ſit accuſatoris. Tertia domus Pietatis: & Tertia pro damno eiuſdem Ioannis: Qui præfatæ ſublimitati ueſtræ humiliter ſe commendat.

Quod Supraſcripto ſupplicanti concedatur: ut petit.

Marinus Leonus Conſi.

Andreas Gabriel Conſi.

Antonius Tronus Conſi.

Ioannes Franciſcus Bragadenus Caput loco conſiliarii.

Ad Cornelium nepotem.

ANTO.

QVoi dono lepidum nouum libellum. In hoc primo epigrammate poeta Cornelio Nepoti amico suo libellum hunc dicat: atq; in eius nomine opus edit assignans huius dicationis rationem uidelicet quia Cornelius poetæ scripta iam dudum plurimi semper fecerit. Quis autem fuerit hic Cornelius quidam docti uiri a me dissentiunt. Cornelium Gallum elegiarum scriptorem fuisse cõplures coniectant. Ego autem Eusebii tempora secutus Cornelium Gallum intelligi posse negauerim: repugnãte temporum ordine. Nam anno quo Catullus uita functus est: Cornelius Gallus uix infantiæ suæ trimatum attigisse inuenitur præterea hunc: de quo ait poeta. Cornelium historiæ scriptorem fuisse carmen ipsum demonstrat: Cornelium autẽ Gallum elegiarum poetam fuisse constat. Vero igitur similius est intelligi Cornelium Nepotem historiographum: quem padi accolam scripsit Plinius. Vnde docti uiri eum Veronensem fuisse suspicantur. Quoi datiuus antiquus ex analogia formatus: quo & Marcus Varro plærunq; usus est. Lepidum: splendidum: elegantem. Nouum: nuper absolutũ ac nondum editum. Arido pumice: hunc puto locum esse in quo Seruius a Catullo pumicem fœminino genere positum asserit: ut Catullum arida pumice credam protulisse, pumices ut scribit Plinius: sunt in usu corporum leuigandorum fœminis: iam quidem & uiris: & libris expoliendis: ut idẽ Catulli auctoritate affirmatur. Martialis libro octauo. Nondum murice cultus: asperoque morsu pumicis aridi politus. Attamen properas sequi libelle. Nanq; tu solebas rationem reddit cur potius Cornelio q̃ alteri dedicet libellum. Meas nugas. Sic poetæ suos uersus lusus: & nugas uerecunde nuncupare consueuerunt. Horatius de seipso. Nescio quid meditans nugarum totus in illis. Martialis in sexto. Dum nostras legis: exigisque nugas: & alibi. Qui uis archetypas habere nugas. Vnus italorum: præcipu⁹ ex omnibus italicis. Vnus pro præcipuo. Virgilius. Tum senior nautes unum quem maxima pallas Edocuit. Omne æuum. omne sæculum præteritum. Quum autem dicit omne æuum: plane indicat Cornelii Nepotis chronica: quorum meminit Gellius in noctibus atticis. Tribus chartis: ex mira operis breuitate scriptoris ingenium singulare demonstrat. & est numerus finitus pro infinito.

Valerii catulli Veronẽsis poetæ clarissimi ad Cornelium nepotem.

QVoi dono lepidũ nouum libellũ
Arido mõ pumice expolitum
Corneli: tibi: nanq; tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas:
Iam tũ quũ ausus es unus italorum
Omne æuũ tribus explicare chartis

PALLADII FVSCI IN CATVLLVM COMMENTARII.

QVoi dono. Versus est endecasyllabus. Idem phaleuci⁹ ab inuentore dictus constat ex spondeo dactilo & tribus trocheis. Catullus hoc primo epigrammate alloquitur Cornelium Nepotem: cui opus suum dedicat simulque optat ut musa fauente opus ipsum plus uno duret sæculo. Quoi: cui tribus quas proposui litteris enotamus: in quo pueris nobis ad pinguem sane sonum quoi utebantur tantum ut ab illo qui distingueretur. Læpidum: uerborum acumine uenustum. Nouum: nuper compositum. Arido: aridum ut Nonius asserit dicitur siccum: & est proprium pumicis epitheton. Plautus in aulularia. Quid negocii sit rogas pumex non æque aridus atque hic est senex. Pumice expolitum: q̃ olim etiam ut nunc pumices leuigandis libris adhiberentur: præter poetas indicat etiam Plinius his quidem uerbis sed ii pumices qui sunt in usu corpor⁊ leuigando⁊ fœminis iam quidem & uiris atq; ut ait Catullus libris laudatissimi sunt in melo scyro q; & æoliis insulis. Corneli: fuerunt eodem tempore plures hoc noĩe uiri illustres & quorum auctores meminerunt: Cornelius phagita: cuius nocturnas insidias Cæsar æger ac latens ne perduceretur ad Scyllam: uix præmio dato euaserat. Corneli⁹ cinna: qui pridie q̃ idẽ Cæsar occideretur de eo graniter concionatus erat. Cornelius Balbus eiusdem cæsaris in bello ciuili legatus opiiq; collega. Cornelius Gallus quanuis aliquanto iunior qui elegiarum poeta ab Augusto Aegypto præfectus cum in suspitionẽ ueniisset q̃ contra principem coniurasset propria manu se interfecit: & cornelius Nepos padi ut Plinius inquit accola: qui scriptis editisque aliquot uoluminibus diu augusti principatu obiit. Hunc proculdubio alloquitur catullus. Nanque tu solebas: ratio dedicationis. Putare nugas: poetæ cum suos uersus extenuare uolunt eos uel lusus uel nugas uocant. Martialis. Qui meruit nugas primus habere meas: & alibi a Valeriano polio petes quinto: per quem perire non licet meis nugis. Iam tum: ex quo scilicet tu unus italorum ausus es explicare omne æuum tribus chartis hoc est memorias uirorum illustrium scriptis tuis comprehendere. Quod autem de temporibus scripserit nepos testatur Gellius libro decimosexto noctium atticarum. Vn⁹: solus. Omne æuum: omne tempus præteritum orsus enim idem cornelius ab urbis uel ut alii uolunt orbis primordio uiros omnes memoria dignos breui libello complexus erat. Dictum est autem æuum ut placet Varroni ab ætate omnium annorum: & ab eo æuiternum quod factum est æternum.

PAL.
Quintilianus
Aridum Nonius
Plautus
Plinius
Plures eodem tpe
cornelii
Martialis
Gellius
Aeuum M. Varro

ANTO. Cluppiter:p exclamationē legit̄.& ē parēthesis.Quare cōcludit dicationē opis. Patroa uirgo: Sensus est uirgo & puella mea lesbia in his carminib⁹ ī tuo noīe editis diutissime maneat ī hoīum memoria. & per hoc poeta libello suo ꝓpetuā optat uitā & īmortalē auctoritatē. Virgo:puella mea.nā apud priscos uirgo non tātū īnupta intelligebat̄:ues͛ ēt puellā tenerā ab ætatis q̄litate significabat.Virgi.in bucolicis.Ah uirgo īfœlix q̄ te demētia cœpit. Patroa.i.patria:hoc ē ut ita dixerī cōpatriota mea:uel tua ciuis:est aūt græcū adiectiuum alii uero legūt. Patrōa.ſ.mea pr̄onā usurpauit ꝑ matrona.i.dña mea:ī cuius sum patrocinio:quēadmodū serui sub dñoꝝ iure.nā pr̄oni ꝑ dñis accepti sūt.alibi poeta de hac ait.Isq̄ domū nobis:isq̄ dedit dñam.ſ.Malli⁹ dedit mihi lesbiā meā & amatoꝝ mor amicā suā pr̄onā.i.dñam appellauit,Nam amātes suas amicas dre dōinas solent.Tibul.Hic mihi seruitiū uideo dominaq̄ paratā.Iā mihi libertas illa pr̄na uale.Proper.Stāt mihi cū domina prælia dura mea. Perenne:aduerbiū est: & erit ordo uirgo maneat plus perenne idest perennius uno sæclo.

Doctis:iuppiter: & laboriosis:
Quare habe tibi quicquid est libelli:
Qualecunq; quidem patroa uirgo.
Plus uno maneat perenne sæclo.

PAL. Cluppiter:exclamatio emissa ꝑ admirationē. Doctis:ad sensa. Laboriosis:ad uerba:studuerat.n.Nepos breuitatī simul & eruditiōi. Quare ha.cōclusio. Quicqd ē libelli: qcqd ad magnitudinē. Sicut:qualecūq; ad bōitatē. Patroa uirgo.Musā īuocat uel mel pomenē uel taliā uel quācūq; aliā.Musæ.n.sūt patrōæ poetaꝝ eorūq; carmina aduersus oēs īniurias sollicite defendūt. Maneat: perenne duret. Plus uno sæ.plus cētū annis.ad id aūt alludit Catull⁹ ꝙ maloꝝ poetaꝝ carmina nō diu legunt.Quidā nō musā ut nos sed dianā ītelligūt:q̄ ut Hora.apte īdicat sæculo ꝑat una cū Apolline. Alii palladē quā dicūt:ideo a Catullo īnuocari:qa eius ut Liui.ofidit:ē numer⁹. Nōnulli ꝑ pr̄ona lesbiā accipiunt.Sed quonā mō ad lesbiā apostrophat. Cū serio Nepotē alloquat̄.Cæteꝝ pōtan⁹ scriba regi⁹ uir īpēse doct⁹ & q Rōæ ꝑfitent̄ uerba mutantes uersum hūc ita scribunt qualecunq; per ora quod uirorum.

Fletq⁹ passeris Lesbiæ.
Asser delitiæ meæ puellæ.
Qui cum ludere; quē in sinu tenere:
Cui primū digitū dar
Et acris solet īcitar morsus (appetēti
Cum desiderio meo nitenti
Charum nescio quid libet iocari
Et solatiolum sui doloris:
Credo;ut cū grauis acquiescet ardor
Tecum ludere;sicut ipsa possem:
Et tristis animi leuare curas.

Passeris Deploratio.

ANTO. Asser delitiæ meæ puellæ.ex hoc carmine Mar.hoc opus passerem appellari fortasse suspicatus est,in hoc aūt poeta Lesbiæ passerem deflet:quē q̄to maiori uoluptati fuisse Lesbiæ ostēdit:puellam tāto acerbiore mœrore affectam ex auiculæ illius interitu significat.Cōmendat prius passeris delitias: & iocos.Deinde mortem eius fletu ac lamentatiōib⁹ ꝑsequit̄ mala multa īprecatus orci tenebris oīa deuorātibus. Primū ꝑ prīo aduerbiū est:aut certe appetenti primū ipm digitū quasi ante oīa digitū appeteret. & sic distinguendū ē:aut primū digitū ꝑ pr̄a ꝑte digiti.ut Vir. Primaq; uetāt cōsistere terra & Terē. Lēoni eripuit meretricē ī pr̄a fabula.ꝑ pr̄a ꝑte terræ & pr̄a ꝑte fabulæ.Ordo ē, o passer delitiæ meæ puellæ libet nūc mihi iocari tecū.ſ.desiderio meo. Nitenti:nitido splēdido & ob hoc grato.nā q̄ nitent grata eē solēt. Desiderio amor meo.nā amicæ res charæ sūt amatori.Libet mihi subaudi Iocari nescio qd chaꝝ.quendā puū iocū exercere.Chaꝝ.ſ.mihi. Et solatiolum sui do.Sēsus est & credo hoc ēt solatiū doloris lesbiæ ut ego quoq; possem ludere tecū.o passer sicut ipsa olī ludere solebat.Solatiolum credo.ſ.ꝙ sequit̄ ut tecum ego possem ludere sicut ipsa. Solatiolum sui doloris.sui pro eius posuit satis improprie. Grauis ardor.diffinitio iracundiæ amatoriæ.nā amātiū iræ facillime accendunt̄.i.amore.n.hæc oīa sunt uitia.iniuriæ.suspitiones.inimicitiæ.inducīæ.bellū.pax rursum.ut ait Teren. Acqescet: restinctus eēt aduersū me.ꝑ acqeuisset:alii legūt acqescet futuri tpis.qd⁹ minīe ꝑbo. Et tristis aī leuare cu.tā gratū ē mihi.nō.n.solū credo id eē solatiolū eius doloris q̄d⁹ accipiet ex meis cū passere iocis.sed ēt hoc mihi quoq; gratissimū ē si leuauero puellæ meæ tristes aī curas possum⁹ tamen aliū afferre sensū. Solatiolū doloris.i. credo hanc unam esse meæ puellæ cōsolationem ꝑ minuendo eius mœrore ex passeris morte susceptō.si possem tecum o passer ludere. Et grauis ardor.idest grauis mœror ex passeris interitu prouenīens.

PAL. Asser delitiæ. Versus ē ei⁹ gn̄is cui⁹ superior.Catull⁹ hīc amore īde ira æstuās ꝙ ab amica excluſus foret:passerē alloqtur demirat⁹ tū ei⁹ lusus:tū uoluptatē quā ex eo irritādo lesbia capiebat. Quar inqt si cū hic ardor q nūc me tenet qescat:ego itē ut puella solet tecū ludere ludēdoq; curas aī leuare possem:tā gratū mihi tuū esset beneficiū quā gratū ferūt fuisse malū aureū Atalātæ puellæ q̄d⁹ ab Hippomene in cursus certamine iactum ut assequeret̄:pudicitiæ famā contēpsit: & patris spreuit imperiū.

Delitiæ Virgilius

Delitiæ:oblectamenta. Virgilius. Formosum pastor Corydō ardebat alexin Delitias domini. Qui cū: cū quo. Primū digitū:primā digiti partē. Et acris solet incitare morsus:acriter mordētē irritare. Cū desiderio meo nitēti:huius & duoꝝ qui subsequunt̄ uersuū. Sensus & ordo ē.Cū libet meo desiderio nitēti iocari nescio qd chaꝝ & solatiolū sui doloris.appellat aūt amicā desideriū:q̄ mœrore aliquo affecta si cū passere luderet:ei⁹ lusib⁹ exhilarabat̄.Dixit aūt iocari ꝑ ludere. Vt cū grauis acqescat ardor:credo inqt ut si possē ludere tecum.Sicut ipsa & ludendo leuare curas animi:cum grauis ardor acquiescat:tam gratum est mihi & reliqua. Grāuis ardor:molestus ignis. Curas sollicitudines. Est.pro esset temp⁹ pro tpe. αντηκροvια.

αντηκροvια

¶ Aureolum malum. apud Ouidium hæc fabula latissime patet. quemadmodum Hyppomanes aureis malis a Venere acceptis Atalãtã puellã ĩ cursus certamine deceperit ac uicerit. nuptiisq; eĩ fit potit⁹. Pernici: ueloci. nam pedum pernicitate multos iuuenes impigros superauerat puella. Quod: malum aureum ex hesperidum hortis a Venere decerptum. Soluit zonam diu ligatam: uirginalẽ puellæ pudicitiã tradidit Hippomani solutam. Nam uirginalis puellarum uenter pro pudicitiæ custodia cingulo laneo cinctus seruabatur: nec licebat sponso noua nupta potiri: nisi prius zonam illam soluisset: & hoc est quod Festus inquit: Cingulo noua nupta præcingebatur: quod in lecto soluebat factum ex lana ouis: ut sicut illa in glomos sublata coniuncta inter se sit: sic uir suus secum cinctus uinctusq; esset. hoc Herculano nodo uinctum uir soluit omnis gratia: ut sic ille fœlix sit in suscipiendis liberis: ut fuit Herculanus: qui septuagita liberos reliquit. Cinxia item Iunonis nomen sanctum habebatur in nuptiis: q⁹ initio coniugii solutio erat cinguli quo noua nupta erat cincta. alibi. Tibi uirgines zonula soluunt sinus. Alibi. Quod posset zonam soluere uirgineam. Diu ligatam. usque ad nuptiarum tempus. Veneres uenustates elegantiæ. Nam Venus non solum amorum: sed etiam omnium elegantiarum dea est: ut scribit doctissim⁹ Porphyrio. Horatius. Ordinis hæc uirtus erit & Venus ideſt decus: & uenustas. Mellitus: dulcis: iucundus. alibi. Mellitos oculos tuos iuuenti. Puella: mea Lesbia. Pipillabat. diminutiuũ uerbũ a pipo pipas. Varro tamẽ in originib⁹ latinæ liguæ inquit. Mugit bos: balat ouis. hinnit Equus: Gallina pipat: sed Ouidius diuersa sentiens scribit: Accipitres pipant: Miluus hiansque lipit: Cucurrire solet Gallus: Gallina gracillat: papullat & pauo: trusat hirundo uaga. Ad dominã apud dominam: ad pro apud. Virgilius. Prima quod ad troiam pro charis gesserat argis. Tenebricosum hic legendũ est: unde fit tenebriculosissimum apud Ciceronem in Vatinium. Item in: L. Pisonem. Tu ex tenebricosa popina consulum extractus cum illa saltatrice censa senatum populi romani occasum interitum quem lugere uetuisti. Orci. ab urgẽdo dictus est orcus: & apud Euripidem: Deus infernus accipitur in alceſtide. O factum male o miselle passer: hic uersus per poeticam licentiam collisionis regulã nõ seruat: q d⁹ perrarissime inuenies: nisi uocali lõga p̃cedẽte: ut isulæ ionio in magno & te corydõ o alexi.

ANTO.

Tã gratum est mihi: q̃ ferũt puellæ
Pernici aureolum fuisse malum:
Quod zonam soluit diu ligatam:
Lugete o ueneres cupidinesq;:
Et quãtum est hoium uenustiorum:
Passer mortuus est meæ puellæ:
Quem plus illa oculis suis amabat.
Nam mellitus erat: suãq; norat
Ipsam tam bene q̃ puella matrem:
Nec sese a gremio illius mouebat:
Sed circunsiliens mõ huc modo illuc
Ad solam dominam uscq; pipillabat:
Quí nunc it per iter tenebricosum
Illuc unde negant redire quenquam.
At uobis male sit malæ tenebræ
Orci. quæ omnia bella deuoratis.
Tã bellum mihi passerẽ abstulistis.
O factum male. o miselle passer
Tua nunc opera meæ puellæ

¶ Pernici: ueloci: acriter currenti: ut pote quæ cum procis cursu certabat. Fabula autem talis est. Ex Scheno ciuitate fuit uirgo Atalanta cursu præpotens sic ut sponsos prouocatos & uictos occideret. postea Hippomenes uenerem ut sibi adesset rogauit: a qua cum accepisset de horto hesperidum uel damasceno Cypri agro tria mala aurea puellam præuocauit. Et singula cœpit' iacere. Tum Atalanta cupidine colligendorum malorum retenta superata est. Sed hippomenes potitus uictoria in luco Matris deum amoris impatientia cũ uicta concubuit. unde irata dea in leones eos mutauit & currui suo subdidit. Aureolum. amat hic poeta iserere suis uersibus nomina diminutiua: quia hæc ad aurem legentis dulcius sonant. Quod zonam soluit diu ligatam: quod malum causa fuit: ut Atalanta uirginitatem amitteret. Soluit diæresis. Nam nisi soluit trisyllabum sit uersus stare non potest. Zonã. cingulum quod ex lana ouis fiebat: eo uirginalis uenter præcingebatur. uerum cum puella nupsisset: illud prima nocte uir in lecto soluebat. Verrius est auctor. Quidam uero pro tecum legunt secum: & pro ipsa legunt ipse. Quæ lectio si placet dicendum est Catullum non cum passere sed cum Lesbia ludere exoptasse. Lugete o ueneres. Versus est endecasyllabus. Poeta in gratiam Lesbiæ amicæ passeris cuius lusus antea laudauit mirifice deflet interitum. Lugete: luctu dolorem indicate.

PAL. Fabula

Zona Verrius

Veneres cupidinesque: Antiqui non solum ueneres sed cupidines quoque plures esse crediderunt. Unde Statius in primo siluarum sic ait. Hic puer e turba uolucrum cui plurimus ignis. Et quantum est hominum uenustiorum: quicqd lætũ inquit & elegans est lugeat. Quem plus illa oculis suis amabat posuit oculos pro pretiosissima corporis parte: ut qui lucis usu teste Plinio uitam a morte distingu-ant. & quia quanto res pretiosior est: tanto nobis clarior est: ideo Plautus occulissimum dixit pro clarissimo. Mellitus: dulcis uel suauis a Melle. Suamque norat ipsam: expone tu dominam. Laudat autem p transitũ passeris ipsius ingenium. Ad: pro apud. Sic Virgilius. Tu ne ille æneas? quem Dardanio Anchise Alma uenus phrygii genuit simeontis ad undam. Vsque: semper. Pipillabat: a pipo uenit pipillo frequentatiuum. Est autem pipere minorum pullorum uocem emittere. Redire quenquam: communis sententia neminem ab ifernis reuerti. At uobis male sit. irritatus poeta morte passeris male imprecatur tenebris inferni. Deuoratis. in mortem trahitis. Tam bellum mihi passerem abstulistis: tam pulchram mihi auiculam ademistis. quæ merito pulchritudinis suæ longiori uita digna erat. Tua: emendo uestra. ut hoc referatur ad tenebras inferni. & sit sensus. uestro hoc malo facinore ocelli meæ puellæ rubent.

Statius

Plinius Plautus

Virgilius

Pipo

ANTO. ¶Flẽdo turgiduli tumẽt ocelli.hĩc illud Iuue. Aut tibi cui⁹ Turbauit nitidos extict⁹ paſſer ocellos. Turgiduli ocelli.ſup oẽs poetas amauit Catull⁹.dimĩutiuas uocabulo⁹ formas:ut ſupra ſolatiolũ: aureolũ miſelle.

PAL. ¶Turgiduli.tumiduli quod ſolet euenire in longiore fletu.hinc eſt illud apud Iuuenalem. Cuius turbauit nitidos extinctus paſſer ocellos. Phaſelli Dedicatio.

ANTO. Haſellus ille quem uidetis hoſpites.Iambico trimetro nauim qua ex bythinnia uſq; per diuerſa maria ſyrmionem in patriã fuerat reuerſus:Caſtori:ac Polluci nautarum tutellari ſyderi conſecrat laudans phaſelli & celeritatem & nobili ex monte originem. Phaſellus ille melius maſculino genere q̃ fœminino. Ait legendum eſt ſingulari numero:non autem aiunt: ſoloeciſmus enim eſſet ne in pueris quidem ferendus. Celerrimus:ſic quoq; caſu nominatiuo legatur:non autem celerrimum ut imperiti uolunt.hæc autem duo in hoc uerſu uerba octauo ſuperiore anno cum Catulli lectionem in patria primus publice profeſſus eſſẽ:ſic in hanc ueram lectionem correxi:ac reclamantibus iuidis:magis ratione q̃ opinione in hũc ſenſum adductus meam expoſitionem:atq; huius loci emẽdationem ſum tutatus cum reliquorum uerſuum in hoc epigrammate comprehenſorum capitibus omnibus a Iambo in choantibus:tum neceſſaria congruentis latinitatis conſequentia:lepidoq; Maronis epigrammate. quod in Sabinum quẽdam ſcriptum:ex hoc totum pene ad uerbum effictum ẽ. Neq; nequiſſe.i.quiuiſſe:liptotes eſt:& ſubaudias ait. Palmulis:remis:pars pro toto. Linteo.uelo. Negat negare affirmat affirmare. Ingenioſa.liptotes. Cycladas .i.ab orbe:in quo mella Plinioq; auctoribus diſpoſitæ ſunt:quod a Seruio alioquin doctiſſimo grãmatico negatum eſſe miror. Rhodum:a rhodo puella Neptuni filia dicitur:ut ſcribit Diodorus ſiculus:& eſt inſula: & urbs eodem nomine. Nobilem : nobilitatam ſolis coloſſo:quem Strabo Iouis eſſe ſentit. Horatius. Laudabunt alii claram rhodum.Lucanus.Claramq; reliquit Sole rhodon. Martia.Aut claram rhodon aut libidinoſæ. Horridam:aut propter frigora:aut certe bellicoſam:& feram.Horatius.Ocium bello furioſa trace. Propõtida:ꝓpontis pars eſt maris:quod teſte Mella noſtrum dr̃ inter heleſpõtum:& boſphoron protenſa. Trucẽue põticum ſinũ:ſupra boſphoron thraciũ ſeptentrionem uerſus eſt põt⁹ euxinus quẽ hic pota trucẽ ſinũ in genioſe ac pite dixit.Nã incuruus eſt maxime ad arcus ſcytici formã:breuis atrox nebuloſus raris ſtatiõib⁹ uicinus aq̃lonib⁹:& q̃ nõ ꝓfund⁹ eſt fluctuoſus:atq; feruens:excolentiũ ſæuo admodũ ingenio axen⁹.i.ihoſpitalis:poſt cõmercio aliar̃ gentium mollitis aliquãto moribus dictus euxinus.plura legito apud Plinĩũ lib. ſexto. Cytorio in iugo:Cytorus ut Solinus & Plinius ſcribũt mons eſt paphlagoniæ apud amaſtrin urbẽ buxo abundãs.Strabo aũt cytoron eẽ urbẽ olĩ ſynopeſiũ emporiũ dictũ a cytoro phryxi filio.Homerus li. iliados.ii.urbẽ eẽ hoc uerſu indicat Comata:ſilua frondoſa:uenuſta tranſlatio a capite humano.Horatius in epodo.Diffugere niues:redeunt iam gramina campis: Arboribuſq; comæ.

PAL. Haſellus ille. Verſus eſt iambicus trimeter:Cuius inuentor Archiloch⁹ ex ſex Iambis eum primũ conſtituit. Sed paulatim in cunctis ſedibus ſecunda & quarta exceptis ſpondeum recepit.Hoc epigrãmate Catullus laudat & primũ q̃dẽ a celeritate phaſellũ.Qui in paphlagonia ſumptib⁹ poetæ ædificat⁹ eundẽ firmionẽ uſq; i patriã fœliciter reportauerat. Carminis ãt gr̃a ex loco⁹ cõmemoratione plurimũ auget. Phaſellus ille:phaſellus antiqs erat genus nauigii quod in utroq; genere inuenitur frequẽtius tñ in maſculino. Neq; neq̃ſſe:potuiſſe.duæ enim negatiuæ faciũt unã affirmatiuã tres uero negatiue ꝓ una negatiua accipiunt neq; eſt neceſſe in re manifeſta inculcare exempla. Præterire:curſu uincere.

Palmulis remis pars ꝓ toto.Plinius ſcribit lib.vii.hiſto.nat. copas inueniſſe remum:latitudinẽ uero eius quæ ꝓprie palmula dicit̃ plateas: Opus foret:oporteret. Linteo:uelo. Negat negare:ait affirmare. Adriatici:q̃d ante adriacũ dicebat̃ ab Adria thuſco⁹ urbe.Pli.li.iii.Nobili portu oppidi tuſco⁹ Adriæ.a quo adriacũ antea mare appellatũ:quod nũc Adriaticum. Cycladas:quas attigit phaſellus inter nauigandum.Sũt aũt inſulæ in mari ægeo circa delũ in orbẽ Sitæ:unde nomen traxerũt. Rhodum:rhodus inſula eĩ mari lycio:cui ut Diodorus ait.Rhodos neptuni filia nomen dedit. Nobilẽ ſcilicet ſolis coloſſo.quẽ fecerat chares lyndius liſippi diſcipulus is.lxx.Cubitor̃ fuiſſe dicit̃ tãtæ q̃dẽ admiratiõis:ut ab eo Rhodii coloſſenſes ſint appellati. Horridam:frigidã aut incolar̃ feritate aſperã. Thraciam:pars eſt europæ ad ſeptentrionem olim in ſtrategeas.L.diuiſa cuius termini ſunt a ſeptentrione iſter:ab ortu pontus:ac ꝓpontis:a meridie Aegeum mare.In ea autem præter alias celebratas ab auctoribus urbes eſt Bizantium:ubi nunc ſedes habet thurcarum imperator uiris: equis:& armis haud dubie potentiſſimus. Propontida:ſic habẽt exemplaria. Ego autem emendo propontidem.Nam ſi aliter legas uerſus nõ ſtat cum in ſecũda ſede non ponatur niſi iambus.Propontis aũt mare eſt inter helleſpõtũ & Boſphorum thracium:de quo Plinius.li.iiii.ita diſ-

Cyclades
Rhod⁹ tibi ſolis coloſſ⁹ Vñ Rhodii coleſſẽſes appellati
thracia ĩ q̃ Bizãtium
Propõtis
Plinius

Flendo turgiduli tument ocelli

De Phaſello.
Haſellus ille quem uidetis hoſpites
Ait fuiſſe nauium celerrimus
Neq; ulli⁹ natãtis trab
Neq; ſſe ꝑterire: ſiue palmulis ꝯpetũ
Opus foret uolare ſiue linteo.
Et hoc negat minacis hadriatici
Negare littus inſulaſue cycladas.
Rhodũq; nobilẽ horridãue thraciã
Propõtida trucẽue ponticum ſinum.
Vbi iſte poſt phaſellus: antea fuit
Comata ſilua.nã cytorio in iugo
Loquẽte ſæpe ſibilum edidit coma

ſerit. Inde expatiatur æquor: rurſuſq; in arctũ coit. laxitas ꝓpontis appellat. Anguſtiæ thracius boſphorus latitudine quingentorum paſſuum, qua darius xerxis pater copias ponte tranſuexit. Ponticum ſinum: põtũ euxinum: quem ideo trucem uocat quia ut Mella pomponius aſſerit breuis eſt atrox nebuloſus raris ſtationibus: non molli atq; harenoſo circundatus littore uicinus aquilonibus: & quia non profundus eſt fluctuoſus atq; feruens. Vbi: in cuius ora. Antea q̃ ædificaretur. Comata ſilua: frondoſæ arbores: ex quibus phaſellus ipſe conſtructus eſt: non enim una arbor tm̃ materiæ habere potuit: ut ex ea ſola nauis fieret. Mella Põponius

Amaſtri pontica: & cytore buxifer
Tibi hæc fuiſſe & eſſe cognitiſſima
Ait phaſellus ultima ex origine
Tuo ſtetiſſe dicit in cacumine:
Tuo imbuiſſe palmulas æquore:
Et inde tot per impotentia freta
Herum tuliſſe: leua ſiue dextera
Vocaret aura: ſiue utrũq; iuppiter
Simul ſecundus incidiſſet in pedem:
Neq; ulla uota littoralibus diis
Sibi eſſe facta: cum ueniret a marí
Nouiſſime hũc aduſq; lipidum lacũ:
Sed hæc prius fuere: nunc recondita
Senet quiete: ſeq; dedicat tibi
Gemelle caſtor & gemelle caſtoris

Ad Leſbiam

¶ Amaſtri pontica: in paphlagonia poſt partheniũ amnem auctore Strabone eſt amaſtris de conditoris nomine appellata. ea poſita in peniſula portum habet. Amaſtris fuit uxor Dionyſii heracliæ tyranni: & Oxiartis filia: fratris Darii. qui cum Alexandro bellum geſſit. plura legito apud Strabonem ANTO.

Cytore buxifer in amaſtriano enim agro plurima atque optima buxus naſcitur. Virgilius. Et iuuat undantem buxo ſpectare cytorum. Hæc tibi eſſe cognitiſſima: hæc quæ dicta ſunt ſuperius de uelocitate phaſelli. Impotentia: ad malum potentia: & uiolenta. Herum: me. Leua: noxia. Virgilius. Et leuo contriſtat lumine cœlum. Dextera: proſpera propitia. Horatius in ſermonibus. Quum uellem mittere operto me capite in flumen dexter ſtetit. aut Dextera ſiue leua ideſt ab utroq; latere. Virgilius in quinto. Pariterque ſiniſtros: Nunc dextros ſoluere ſinus. Iuppiter: aer. Virgilius. Maturiſq; nimis metuendus iuppiter uuis: Horatius. Manet ſub ioue frigido uenator teneræ coniugis immemor. Secundus proſper. Virgilius. Neptunus uentis impleuit uela ſecundis: a quibuſdam exponitur ſecũdus iuppiter ideſt neptunus: cuius regnum a ioue ſecundum eſt iuxta fabulam. Sic Statius. Ibo tamen pelagiq; deos dextrãq; ſecundi. Quod ſupereſt complexa iouis. Sed tamen aer non neptunus ſolet in uela incidere. In pedem pars ueli: uel funis eſt. Virgilius. Vna omnes fecere pedem. Neq; ulla uota littoralibus diis facta ſibi eſſe: magna laus eſt ex ſumma fœlicitate fatali. Diis littoralibus: diis in littore templa habentibus quales ſunt Glaucus: Nereus: Melicerta: Neptunus: Thetys: Caſtor & Pollux. Hunc ad limpidum lacum: benacum: gardæ lacum in ueronenſi agro ſitum ingenioſe laudat. Limpidum: clarum ſplendidum. Recondita quiete: compoſito & collocato ocio. Senet: conſeneſcit in quiete: Seneo primitiuum unde ſeneſco. Senet phaſellus dicatus Caſtori & polluci a nauigatione emeritus. Caſtor & pollux in geminorum ſydus tranſlati feruntur nauigantibus propitii: unde Martialis. Et gratum nautis ſydus fulgere laconum. Horatius. Clarum tyndaridæ ſydus ab intimis quaſſas eripiunt æquoribus rates. horum fabulam in faſtis: Ouidius late conſcripſit. Hygini" uero plura q̃ Oui. & alia multa de his geminis latius tradidit. Cur aũt gemini nauigãtibus præſint ac faueant legito apud Diodoꝝ libro quinto.

¶ Cythorío in iugo: Cythorus mons eſt paphlagoniæ olim buxo uirens de quo Virgilius. Et iuuat undantem buxo ſpectare cythorum. Et Plinius libro decimo ſexto. Buxus pyreneis ac cythoro monte plurima. PAL.

Amaſtri. Amaſtris ut ſcribit Strabo oppidum eſt in eadem paphlagonia ante ſiſamon appellatum. Cythore buxifer: qui buxo abundas. Hæc quæ de celeritate ſua dixit phaſellus. Vltima: ultima dixit pro prima: ſic Quintilianus. Sed opus eſt modo ut neque crebra ſint hæc nec manifeſta quia nihil eſt odioſius affectatione. nec utique ab ultimis etiam obliterata tẽporibus: qualia ſunt topper & Antegerio. Tuo æquore: ponto euxino. Imbuiſſe: madefeciſſe. Virgilius. Sæpe tener noſtris ab ouilibus imbuet agnus. imbuet madefaciet aram ſcilicet ſuo ſanguine. Inde: ex ponto. Impotentia: tempeſtuoſa & quæ in una facie perſiſtere nequeunt. Herum tuliſſe: Catullum uexiſſe. Leua ſiue dextera uocaret aura. Siue a dextera ſiue a ſiniſtra uentus flaret. Siue utrunque iuppiter ſimul ſecundus incidiſſet in pedem: Siue uentus a pupi ueniens inter utrunque pedem uelum impelleret. Eſt enim pes inter nautica inſtrumenta pars ueli inferior uel potius funis. quo ipſum uelum foris aut tranſtris alligatur. Virgilius. una Omnes fecere pedem: & Plinius libro ſecundo iiſdem autem uentis in contrarium nauigatur prolatis pedibus: ut noctu plerunq; aduerſa uela currant. Iuppiter: aer in quo quidem uentorum eſt regnum itaq; præcipua eorum ibi natura. Littoralibus diis. Glauco Nereo & Melicertæ. quibus templa in littoribus erigebantur. Virgilius. Votaq; ſeruati ſoluent in littore nautæ Glauco panopeæq; & inoo melicertæ. Nouiſſime: ad poſtremum. Limpidum: pſpicuum. Lacum: intelligit Benacum qui hodie gardæ uocatus mintium amnem Virgilii præconio inſignem tranſmittit. Senet: ſeneſcens quieſcit Priſcianus ſeneſco inchoatiuum eſt. Nam poſitiuum eius ſeneo inuenitur in uſu. Actius in telepho: iam iam ſtupido theſſala ſomno pecora languent ſenentq;. Gemelle caſtoris pollux: caſtorem & pollucem fratres fuiſſe nemo eſt uel ſemidoctus qui neſciat. Cur autem iidem nautis olim præeſſent. Diodor" in quinto. & in ſecundo Pli. pluribus declarant. Ad Leſbiam. Cythorus Virgilius Plinius Strabo Quintilianus Imbuere Virgilius Pes Virgilius Plinius Dii littorales Virgilius Priſcian"

ANTO. Vluamus mea lesbia atq; amemus. Lesbiā amicā suā hortat' ut cōtēptis seuēriorū hoīum īcrepatiōibus ī iuueniles amores cōcitatis det operā uoluptati: dū uita & tps pmittit amoris occasiōnē. Viuamus. epicureo more ait uiuamus. epicurei. n. uerā uitā ī doloris atq; curarū uacuita te ac uoluptatis plenitudine posuerūt. hāc uitā solā ac uerā putat ubiq; Mar. Cicero ī primo de natura deorū ex Epicuri uerbis inqt. Nos āt beatā uitā ī animi securitate: & in oī uacatiōe munerū ponimus. Talis ē Ora. exhortatio ad amicā. Miserū ē neq; amori dare ludū neq; dulci mala uino lauere: aut exanimari metuētes patruæ uerbera līguæ. Vnius assis. p minimo pcio posuit. Nox ē perpetua una dormienda. sic Tibul. mortis mētione scā suadet amorū occasionē eē rapiēdā. Interea dū fata sinūt iungamus amores. Iā ueniet tenebris mors adopta caput. & Proper. Quū semel īfernas ītrarunt funera leges: Nō exorato stāt adamante uiæ. Aut neqs malus iuidere possit: ait basiorū numerū multiplicatione esse confundendum: ne cognito numero inuidus aliquis ea fascinare possit: fertur. n. in fascinis tantūmō uiz esse: quū rē certam & cognitā ueneficio illo contaminare contendant: hīc Mar. Nolo quot arguto dedit exorata catullo Lesbia: pauca cupit q numerare potest. Soles. dies an tangit epicureorū opinionē: q putarunt multos fieri & nasci soles. Plinius etiam multos soles uisos fuisse tradit. Breuis lux. lucē p uita. ut Vir. Lucēq; posi Proiecere aīas. Breuis. quid n. uita humana breuius. unde Cicero in tusculanis. Quæ uero ætas longa est. aut quid omnino homini longū: non ne modo pueros modo adolescentes ī cursu a tergo insequens: nec opinantis assecuta est senectus. Nox perpetua. Vir. Oli dura quies oculos & ferreus urget. Sōnus in æternā clauduntur lumina noctem.

Vluamus mea lesbia: atq; amemus:
Rumoresq; senum severiorum
Omnes unius æstimemus assis.
Soles occidere: & redire possunt:
Nobis cū semel occidit breuis lux
Nox est perpetua una dormienda.
Da mi basia mille: deinde cētum:
Dein mille altera: da secūda centum:
Dein usq; altera mille: dein centum.
Dein cū milia multa fecerimus:
Conturbabimus illa ne sciamus:
Aut ne quis malus inuidere possit
Cum tātum sciat esse basiorū.

Ad Lesbiam.

PAL. Vluamus mea lesbia. Versus ē endecasyllab⁹. Hortatur lesbiam Catullus: ut ipsa spretis senū susurris secū indulgeat uoluptati memineritq; nullum unquā post obitū ad uitam reuocari. Viuam⁹: uiuere apud hunc & alios lætiores poetas idem est q genio indulgere. Martialis. Nō est credē mihi sapiētis dicere uiuā. Martialis Virgilius Sera nimis uita ē crastina: uiue hodie. & Virgilius pone merum & talos: pereat qui crastina curat. Mors autem ueniens uiuite ait uenio. Rumores: susurros cū enim lesbia senes quosdā de sua & Catulli libidine susurrare cognouisset ipsa in amore refrixisse uidebatur. Quare poeta eā hortatur. ut illos despiciat. Vnius assis. Vili moneta ex ære scilicet: quippe decem assibus & nonnunquā sexdecim denarius pmutabatur. Plinius lib. xxxiii. hist. natu. postea anniba le urgente. Q. Fabio Maximo dictatore asses unciales facti: placuitq; denarium. xvi. assib⁹ permutari. Quinarium octonis. Sestertiū quaternis. ita respu. dimidiū lucrata est. In militari tamē stipendio semp denarius p. x. assibus dat⁹. As plinius Soles occidere & redire possunt Secundū uulgi opinionē. credunt enī uulgares solē mori cū tēdit ad occasum & rursus emergētem nasci. Vulgi opinio de sole Breuis lux: uitæ diffinitio. Nox ē ppetua una dormiēda. Ouidius Stulte qđ est somnus gelidæ nisi mortis imago Ouidius Longa quiescendi tēpora fata dabunt. Da mi basia: hortatus amicā ad uoluptatem petit ab ea oscula. Dein cū milia multa fecerimus conturbabimus illa. Sensus est ubi dederis mihi plurima basia numero custodito alia dabis eodem numero cōfuso: ut ueru numerū basiorū ignorem⁹: aut ne qs p iuidiā nocere possit fascinādo. Negāt enī qbus curæ fuit talia sectari fascinū hēre uī nocendi. Si nomē uel numer⁹ rei: cui p fascinū exitiū parat' a ueneficis ignoretur. Ad Flauium.

Laui delitias tuas catullo
Ni sint illepidæ: atq; inelegantes:
Velles dicere: nec tacere posses:
Verū nescio qd febriculosi
Scorti diligis. hoc pudet fateri.
Nam te nō uiduas iacere noctes

ANTO. Laui delicias. Flauii familiaris sui illepidos & ieptos in qddā sordidū scortū amores redarguens hortat' eūdē ut sibi amorū suorū notitiā faciat. qm̄ ip̄m flauiū & ei⁹ amicā laudib⁹ ad cœlū efferre cupit poeta. Flaui. d. sēsus ē: nisi illepidā & fœdā amicā possideres mihi diceres: nec tacere posses: sz qa cū sordido atq; ægroto scorto dormis: ppea pudet te tuas has ieptias amorū fateri. Illepidæ: turpes deformes. Delicias dlicatā amicā. Inelegātes: uulgares sordidæ. Verū nescio qđ febriculosi scortidiligis. elegāter ꝓcedit Catul. duplici enthymēate ꝓbās flauiū & amor & illepida mulier potiri: q illepidā tenear amicā: rō ē qm̄ nisi eēt illepida eā nō occultaret: q āt hēat scortū lecti argutatio & strepit⁹ idicāt plenissime.

Laui delitias. Vers⁹ ē ei⁹ gēris. Cui⁹ supior. Rogat Flauiū sodalē: ut suos amores sibi apiat: quos se carmīe celebraturū polliceā. ueru cū ad id flaui⁹ tardus sit: poeta hoc iō accidere suspicat q scortū illd sit inelegās atq; macilentū. Tuas delitias: tua oblectamēta. Illepidæ: sine lepore. Inelegātes sine ornatu. Scorti diligit: scorta appellāt meretrices q ut pelliculæ subigant'. oīa nāq; ex pellib⁹ facta scorta uocāt'. Auctor ē Sex. Pōpei⁹. Febriculosi macilēti q̄les sunt q febre laborāt. Nā te nō uiduas: sensus est multa esse quæ indicant flauium non solum cubare. PAL. Scorta Sexpompeius

¶Neqcq̃ tacitũ.nõ.tacitũ:neqcq̃ ꝓ nõ:Perſius:Neqcq̃ fundo ſuſpiret nũmus ĩ imo. Vir. Et ſũmo 'clypei ANTO.
ueqcq̃ umbone pepẽdit. Aſſyrio oliuo:unguẽto ſeu odore amomi:amomũ.n.ẽ aſſyriæ peculiare ex quo
fit optimũ unguẽtũ.unguẽta uero ut ſcribit Plinius optime ſeruant' ĩ alabaſtris.odores ãt in oleo. Attrit⁹
hic & illic.i.duob⁹ in locis duoꝝ corpoꝝ ꝓſſu illiſus:qđ ſignũ ẽ te nõ ſolũ iacere noctu. Peræq;.æquæ.ꝑ
abundat. Argutatio.ſtrepitus reſonás cõcuſſio. Nã.ꝓ igr̃:& ẽ cõcluſio ab antecedẽtibus. Iſta rõ.ſ.ſu-
pra dicta.iſta ãt ẽ dialecticoꝝ freqs termin⁹:freq̃nter.n.uſurpãt pono tibi iſtã ꝓbo iſtã:& pleraq; alia hmõi
Exfututa.coitu exhauſta.nã nimius coitus lateꝝ debilita-
tẽ atq; iliũ dolores parere cõſueuit:& ĩ ſenib⁹ ꝓſertim. unde
Iuue.Quod lateri parcas nec q̃tũ iuſſit anheles. Verſu:car-
minibus meis.hoc exẽplũ eẽ põt uerſũ ſingulari numero ſi-
gnificare etiam plura carmina.

Nequícq̃ tacítum cubile clamat:
Sertíſq; aſſyrio flagrans oliuo
Puluínuſq; peræque & hic & illíc
Attritus:tremuliq; quaſſa lecti
Argutatio:inambulatioq;:
Nam ní prævalet iſta:níl taceres:
Cur non tam latera exfututa pandas?
Nec tu quid facías ineptiarum:
Q uare quícquid habes boni maliq;
Díc nobis:uolo te ac tuos amores
Ad cœlum lepido uocare uerſu

Ad Leſbíam.

Væris quot mihi baſiatiões
Tuæ leſbía:ſint ſatis ſuperq;
Q uã magn⁹ numerus líbyſſæ arenæ
Laſerpiciferis iacet cyrenis
Oraclum iouis ínter æſtuoſi:
Et battí ueteris ſacrum ſepulchrum:
Aut q̃ ſydera multa cum tacet nox
Furtiuos hominum uident amores
Tam te baſia multa baſiare
Veſano ſatís & ſuper catullo eſt:
Q uæ nec pernumerare curioſi
Poſſint:nec mala faſcinare língua:

Ad ſeipſum.

¶Sertis ac ſyrio fragrans oliuo:ꝓ ſyrio oliuo ſi amomum PAL.
ut alii ſed malabathron accipio de q̃ ita ſcrib. Ply. dat & ma- Plinius
labrathon ſyria arborem folio conuoluto arido colore ex malaba
quo exprimit' oleũ ad unguẽta & Hora. in. ſecundo carmi- thron
nũ ad Põpeiũ ſodalẽ. Cum quo morantẽ ſæpe diẽ mero fre-
gi coronat⁹ nitẽtes malabathro ſyria capillos. Hoc addim⁹
qđ ad rẽ hãc maxime facere uſ. Veteres.ſ.ante coitũ ungi ſo
litos:qa uenerẽ unguẽtis ſtimulari facile credebãt. Quod af- Horati⁹
firmat Apuleius his qdẽ uerbis uino pulcherrimo atq; co- Apuleius
pioſo memet madefecerã & unguẽto fragrãtiſſimo proluui,
um ueneris ſuſcitarã. Peræque ſimiliter. Attritus uehe
menti flauii & eius ſcorti uolutatõe. Argutatio:ſonoritas, Argutatio
Argutũ.n.præter breue & callidũ ſignificat ẽt ſonorũ:unde
eſt Argutatio ꝓ ſonoritate. Inambulatio:mobilitas:il-
lis náq; coeuntib⁹ lectus cũ quodã ſtrepitu ambulare uideba
tur. Nec tu qđ facias:ineptiaꝝ: ordo ẽ cur tu nec pandas
qđ ineptiaꝝ facias. Quare qcquid habes:cõcluſio. Bo
ni maliq;:honeſti uel inhoneſti ſcorti. Si alibi: pueris bõis
maliſq;. Ad cœlũ lepido uocare uerſu. Volo inquit dona
re te atq; tuam amicam immortalitate. Ad Leſbiam

Væris quot mi. baſia. Amatorie petit ab ANTO.
amica ĩnumerabiles baſiatões: ut multipli
cũ oſculoꝝ cõfuſio ĩcõprehẽſibilis contra
faſcinatiões amãtib⁹ tutã ſecuritatẽ ꝓſtet.
Sit fatis ſupq; ſufficiãt mihi. Quã magn⁹
numerus libyſſæ harenæ laſerpiciferis iacet
cyrenis.hoc dicit q̃ ĩfinit⁹ ẽ numerus hare-
næ libyſſæ ĩ mauritania apd Hamonis oraculũ tã finita ẽt ẽ
baſioꝝ q̃ ex te opto multitudo:hĩc ill' Vir.ait Libyci uelit
æquoris idẽ Dicere q̃ multæ zephyro turbent' harenæ. Mar
tia.itẽ. Baſia da nobis diadumene ꝓſſa:quot inqs oceani flu
ct⁹ me nũerare iubes. Cyrenis laſerpi.cyrenas cõdidit Ariſtæus:q Battus ob linguæ obligationẽ dictus fuit
urbẽ ãt cyrenẽ uocauit a noĩe puellæ Heſperi theſſaliæ regis filiæ ab Apolline ĩ ea loca deportatæ: atq; q̃ttuor
ĩbi ex Apolline filios olim enixæ.legito plura apd Iuſtinũ. Cyrenis. & ſingulariter & pluraliter declinat'.hu
ius urbis nom̃ apd Strabonẽ.Iuſtinũ.Pliniũ. Laſerpiciferis:ĩ cyrenaico agro.locus ẽ ſtadioꝝ q̃ttuor ꝓdu-
cẽs ꝓcioſiſſimæ ac medicinis optimæ herbæ genus:laſerpiciũ latini:græci uero ſilphiõ uocãt:ſuccus ei⁹ laſſer
foliũ ãt maſpetũ dr̃. Succi duo gũa alteꝝ ex radice rhizias:alteꝝ ex caule caulias appellatũ. hui⁹ herbæ folia
apio maxime ſimilia:plura legito apud plinĩũ li.xix.Publicã ob uectigaliũ auariciã ꝓ pecorum paſcuis:id
herbæ gen⁹ depaſcẽdo ꝓdiderũt:ut idẽ Pli.ſcri. Strabo ãt barbaris nomadib⁹ ob iuidiã ĩ id ĩcurſantib⁹ peni-
tus deletũ ſentit. Oraclũ iouis ĩter æſtuoſi. Iouis amonis tẽplũ apud garamatas ãllibero pr̃ cõditũ ẽ ĩ torrida
libya:uel ab arenis: in qbus ſitũ ẽ: uel ab amone paſtore:ut ſcribit hyginí⁹ ex hermippi auctoritate appella
tum amonis inter ſeptẽ mirabilia mũdi ædificia recẽſẽt.cui⁹ excellẽtiã atq; oraculi ꝑſtãtiã cũ multi poetæ tũ aPAL.
ꝓſertim Q.Curtius atq; Lu.elegãtiſſime ſcripſerũt. Sed accumulat' ſſime curtius. Mar. de hoc Diſſimuletq;
deũ cornib⁹ ara freqns. Iouis æſtuoſi. Iouis Amonis cuius tẽplũ ẽ in medio arenaꝝ ritu maris æſtuãtiũ. Nã
ut Luc.ĩ nono elegãter ſcri.his ĩ aridis locis arenæ cumuli ĩ modũ marinoꝝ fluctuũ a uẽtis cõcitãt'.hũc locũ
hãmodẽ appellatũ Higy.tradit. Iouis æſtuoſi.id qđ ẽ loci ad ꝓſonam tranſtulit. Batti q cyrenaꝝ cõditor
fuit hũc callimachus ꝓ genitorẽ ſuũ fuiſſe ſcripſit. Inde a Papinio & Catullo battiades dictus eſt. Furtiuos:
hoĩum uidẽt amores. Iu.hĩc illđ. Sed luna uidet:ſed ſydera teſtes Intẽdũt oculos. Veſano.maleſano ob amo
ris ipotẽtiã. Poſſit nec mala faſcinare lingua. nã ut ſupra meminimus:cõſtat uenefícia faſcinatiõeſq; tm̃ no-
cere his reb⁹:q̃ꝝ cognitionẽ uenefic⁹ aut faſcinator hẽat:qđ & ſupiori.iii.epigrã.& hic aptiſſime ĩdicat poeta

PAL. Libya Lasserpicium

QVæris quot mihi. Versus est Endecasyllabus. Rñdet Catullus amicæ de basiis interrogãti. Lybissæ. Africa est tertia orbis pars: quæ a græcis libya appellata de se facit noĩa libycus: libyssus libyssinus. Lasserpiciferis. ferẽtibus lasserpiciũ. Quod apio simile græci silphion uocãt in cyrenaica prouincia repertũ ferũt ãt natum imbre piceo repẽte madefacta tellure circa Hesperidum ortos syrtimq; maiorẽ annis septẽ añ oppidum cyrenarũ uim uero illam p quatuor stadiorũ spaciũ inualuisse. succus eius lasser appellatus est magnificusin usu medicamentisq; & ad põdus argentei denarii pensus. auctor est Pli. Cyrenis. cyrenas a Batto conditas phibent: quẽ Callimachus dixit, pgenitorẽ suũ fuisse. uñ is ab Ouidio battiades est appellatus. Oraculũ iouis inter æstuosi. tẽplũ ammonis, proculdubio intelligit. qđ celeberrimũ si Plinio & aliis itẽ auctoribus de eo scribẽtibus credimus. aberat a Cyrenis quadringẽtis milibꝰ passuum. Et batti ueteris sacrũ sepulchrũ. Battũ cyrenis sepultũ fuisse indicat Catullus simul uastas harenas eẽ inter iouis ammonis oraculũ & oppidũ cyrenarũ. Aestuosi. fluctusagentis. illis. n. in locis ut Mella Pomponius ẽ auctor rupes ẽ austro sacra. Quæ cũ manu hominũ attingit: ille imodicus exurgit: harenasq; quasi maria agens sic sæuit ut fluctibus æquor. Scribit pterea Trogus Pompeius in primo historiarũ: exercitũ a cãbisse rege psarũ ad spoliãdũ templum ammonis in africam missum tempestatibꝰ & harenarũ molibus oppressum interiisse. Furtiuos hoĩum. amatores ut plurimũ noctu uagãtes accedũt ad amicas. Prop. Me mediæ noctes me sydera plena tuẽtur. Frigidaq; eoo me uidet aura gelu. Tã te basia multa basiare. q̃ multæ. s. harenæ sunt in Africa inter cyrenas & ammonis oraculum. aut quã multa sydera sunt in cœlo. Vesano. ob amoris incendium furenti. Curiosi. curiosi sunt: qui nimis anxie omnia pquirunt ea etiam quæ adipsos nõ pertinent. Fascinare lingua. fascinare est aliquo ueneficio nocere utpote uerbis uel uisu uel etiam tactu.

Plenius Cyrene Mella Pomponius. Rupes Austro Sacro Trogus Põpeius Proptius fascinare

ANTO.

MIser Catulle desinas ineptire. Lesbiæ puellæ suæ repudiũ atq; ultimũ uale mittẽs ei desolatæ atq; i miseria uicturæ insultat. primũ seipsũ ad deserẽdã puellã hortat. Deĩde repudiũ ĩdicit: postremo amicæ destitutæ miseriis insultat. Miser q amãt miseri sũt. Vir. Sed misera añ diẽ subito q accẽsa furore. Quod uides periisse. tẽpus: inanem laborẽ: inutile studiũ amoris. Quõdã. dũ puella tua potiebaris. Candidi soles. fœlices dies. q lapillo albo notãt añ cõtra ifœlices dies appellant atri: ut Festus: Seruius: Varro testant. Quoq; pariter. Impotẽs. ĩpatiẽs: & nõ tolerãs puellæ fastus & ĩfinita tædia. Nec q̃ fugit. ordo ẽ. nec sectat illã: q̃ te fugit: nec uiue miser: sed illã defere: ac uiue quietus & fœlix sine amorũ molestiis. Obdura. qđ maius est quã pferre. At tu dolebis. ĩsultat puellæ miseriis. Bella facilis pulchra: ut Mar. Bellꝰ hõ iflexos q̃ dirigit ordine crines.

Ad seipsũ Lesbiæ repudiũ.

m Iser catulle desinas ineptire
Et qđ uides pĩsse pditũ ducas
Fulsere qnõdã tibi candidi soles.
Cũ uentitabas quo puella ducebat
Amata nobis; quãtũ amabit nulla:
Ibi illa multa tũ iocosa fiebãt (bat
Q uæ tu uolebas: nec puella nole/
Fulsere uere candidi tibi soles:
Iã nũc illa nõ uult: tu quoq; ipotẽs es:
Nec q̃ fugit sectare: nec miser uiue
Sed obstinata mẽte perfer: obdura:
Vale puella: iã catullus obdurat:
Nec te reqret: nec rogabit inuitam:
At tu dolebis cũ rogaberis nulli
Sceleſta te ne: q̃ tibi manet uita:
Q uis nẽ te adhibit: cui uidebis bella
Q uẽ nũc amabis: cuius eẽ diceris:
Q uẽ basiabis: cui labella mordebis
At tu catulle obstinatus obdura.

PAL.

MIser catulle. Versus est iambicus Trimeter. de quo antea dictum est. Catullus eũ nullo pacto amicam sibi reconciliare possit: hortatur seipsum ad illam penitus deserendam: ita tamen: ut doceat se de eius scelere postmodum pœnas sumpturum. Inepti re: facere ineptias. inepti autem proprietatem luculenter declarat Cicero in libris de Oratore. Candi di soles. fœlices dies per quod ostendit se olim multum uoluptatis habuisse. scribit nanque Plutarchus periclem impe ratorem cum uideret Athenienses moræ pertesos ad prælium maxime spectare: nec eos a se facilem contineri posse: diuiso in octo partes omni exercitu: rem ad sortem traduxisse. ut cui parti alba faba obuenisset: ei epũlari atque in ocio esse liceret. cæteris pugnantibus. Iccirco inquit idem Plutarchus dicitur posteros cum uoluptatibus operam darent album illum diem ab alba faba nuncupare solitos: uel ad id alludit Catullus q̃ maiores nostri dies omnes lapillis notabant fœlices albis infœlices nigris cuius moris meminit Plinius libro septimo historiarum Natu. Eumque improbat. Ventitabas. frequenter ueniebas. Fulsere uere. recordatus præteritæ uoluptatis ait se uere fœlicem fuisse. Impotens: impatiens uel indicat: sanguinem non ita sibi feruere ut ante: Obdura. facte durum in lesbiam cum illa cõtra te respuat. Vale puella. coactus necessitate exit in hæc uerba. At tu dolebis. insultans futuris puellæ malis ait fore. ut ipsa a nullo amplius ametur.

Cicero

Plutarchꝰ

cãdidi dies plinius

Ad uerannium.

Ad Verannium.

Veranni oĩbus e meis amicis. Verániũ famliarẽ ſuũ Catullus humaniſſime alloq̃t: ac amiciſſi me pcontat̃ de illius ex hiſpania reditu in pri⁹: optás & pſentiá & cõfabulationẽ amici. hĩc .n. Veránius & Fabullus cõ. C. Piſone q̃ſtore ĩ hiſpaniá ꝓfecti fuerát: Vt latius dicet̃ ĩ epigrámate. Piſonis omites cohors inanis. Oĩbus e meis amicis mihi milib⁹ trecẽtis. Ordo ẽ. Veráni antiſtes e meis oĩb⁹ amicis trecẽtis milibus. Ná ſi cõuertas: caſus mutabit̃ ſeq̃ns ſic. antiſtes e trecẽtis milib⁹ oĩum meor̃ amicor̃: nec aliter recta latinitas poſſet ꝓcedere. uñ illud in ſacris lr̃is male con grueret. duodecim milia ſignati: niſi ꝑ anaſtrophẽ ꝓlatũ intelligas: ut ordo ſit. ſignati duodecim milia: aliter incõgruus ſit ꝓ duodecim milia ſignator̃. ſ. hoĩum. Antiſtes princeps. laus amicitiæ ab excellẽtia & principatũ beniuolentiæ. ANTO.

Veranni oĩbus e meis amicis
Antiſtes mihi milib⁹ trecẽtis
Veniſti ne domũ ad tuos pe
Frẽſq̃ unanimes. tuãq̃ matrẽ (nates
Veniſti o mihi nũcii beati.'
Viſam te incolumẽ audiamq̃ iber̃
Narrantẽ loca: facta: nationes:
Vt mos eſt tuus: applicãſq̃ collum
Iucundũ os oculoſq̃ ſuauiabor:
O quãtũ eſt hoĩum beatiorum
Quid me lætius eſt: beatiuſue:

Veniſti ne domũ. ſ. ex hiſpania ubi fuiſti cũ Piſone quæſtore: atq̃ inde mihi ſudaria ſethaba miſiſti: ut paulo infra dr̃ alio in epigrámate. Vnanimes nõ ſolũ ab amicitia ſz ẽt a fraterna pietate laudat Verániũ. Nũcii. hic nũci⁹ & hoc nũciũ dr̃ res quæ nũciat̃: ut paulopoſt ꝓbabimus in Atynis fabula. Beati. ab effectu faciẽtis me beatũ. Iber̃. fluuius hiſpaniæ ẽ. iberes teſte ſtrabone ſunt oriẽtis populi. uñ uenerunt priſci hiſpaniæ incolæ q̃ iberi dicti ſunt: & ide fluui⁹ & ꝓuincia dr̃. Sed oriẽtales tertiæ ſunt declinationis. hiſpani uero ſecũdæ. Facta tua. ſ. natiões: triplex. n. potiſſimũ eſt hiſpaniæ natio: & triplex diſtrictio: alia. n. ps taraconẽſis a taracone urbe: in qua pte ſunt celtiberi: natio qdẽ gallica ſed mixto noĩe: alia betica a beti flumĩe: tertia luſitania luſitanis natiõe ſic dicta. Applicãſq̃ collũ. Terẽ. aliter hoc uerbum applico cũ ꝓpoſitione. Tũ ille egẽs forte applicat primũ ad chryſidis patrem.

De Varro (res·

Arrus me me⁹ adſuos amo
Viſũ duxerat e foro ocioſũ
Scortillũ: ut mihi tũ repẽte uiſũ ẽ:
Non ſane illepidũ: neq̃ inuenuſtum
Huc ut uenimus incidere nobis
Sermones uarii. in qbus qd eſſet
Iam bithynnia. quõ ſe haberet:
Et quo nã mihi profuiſſet ære:
Reſpõdi id qd̃ erat nihil nec ipſis

De Meretriculæ ĩpudẽtia.

Veranni oĩb⁹: Verſus ẽ endecaſyllab⁹. Nimio gaudio exultat Catullus: qa audiuit ueranniũ ſodalẽ ſuũ: de quo alibi mẽtionẽ facit: ex hiſpania ad urbẽ ſaluũ rediiſſe. Antiſtes caput ſiue priceps: ſũt q̃ legãt anteſtás. Quæ lectio mihi nõ diſplicet. Incolumẽ: ſaluũ ĩcolumes dr̃: q̃ſũt citra calamitatẽ. Calamitas uero a ruſticis ut ait Donat⁹ dr̃ grádo. q̃ cõminuat calamum hoc ẽ culmũ & ſegetẽ. Hiberũ. ꝓ hiberor̃. Hiber⁹ át teſte Pli. fluui⁹ ẽ Hiſpaniæ citerioris. ꝓpq̃ẽ græci uniuerſá Hiſpaniá hiberiá & hiſpanos hiberos dixerũt. Vt mos ẽ tu⁹. Veránius ubi ex aliqua prouincia domum redierat: Quæ ipſe uidiſſet: ea amicis narrare cõſueuerat Applicãſq̃ collum. collo innixus. Oculoſq̃ ſuauiabor. Pli. lib. xi. hos cũ oſculamur aĩum ipſum uidemur attingere. PAL. donat⁹ hiberus plinius plinius ð oculis.

Arrus me meus ad ſuos amores. Varri amici ſui amores meretricios facete deſcribẽs ĩpudẽtẽ mere tricũ petitionẽ lepide oñdit: ait. n. ſe a Varro amico e foro ad amicá uiſendá deductũ poſt multa uerba de bithynnicis & iocis mgr̃atib⁹ hĩta inſidioſis meretricis precib⁹ ac petitionibus pene decꝑtũ quus illa ſub mutui noĩe callide ſeruos a Catullo petere nõ erubuerit. Varrus. ea ætate duos Varros fuiſſe multinominis ſimilitudine decepti crediderunt. ſ. Quintilianũ Varrũ poetá cremonenſem Horatii atq̃ Virgilii familiarem: ſed hic Varrius dict⁹ eſtq̃ poſtea Virgilii æneida emẽdádá mandáte Auguſto ſuſcepit: q̃q̃ apud Euſebiũ corrupte legit̃ Varrus pro uarrius: huius meminit Porphy. Vir. Sed neq̃ iá uario uideor neq̃ dicere cĩna Digna. Altẽr̃ uero Varrũ ducẽ ad quẽ Vir. ĩ bucolicis ſcribit. ſic. Varre tuũ nomen ſupet mõ mãtua nobis. Cantãtes ſublime ferẽt ad ſydera cygni: hĩc Serui⁹ ſcribit. Varrius poeta fuit de quo Hora. Scriberis uario fortis & hoſtiũ uictor. Varrus át fuit dux. Quid eẽt ĩa bithynnia quõ ſe hr̃et. bithyniá aſiæ ꝓuinciá ab oriẽte paphlagones: & mariádyni terminát populi. a ſeptẽtrione mare põticũ hẽt ab occidẽte ꝓpõtis ẽ: ad auſtr̃ miſia & phrigia ſũt cõfines: dcá bithynnia a thynnis & bithynnis thracia natiõe q̃ ex thracia in eá quæ prius bebricia dicebat̃ trãſgreſſi regiõi occupatæ a ſe nomen dederũt: ſiue a rege bithino denominata ẽ. bithynnia uero cõdita fuit a phœnice: primum mariádyna uocabat̃: hæc ex Euſebio Solino atq̃ Strabõe auctorib⁹. Profuiſſ⁹. ſ. bithynnia. Aere ſtipẽdio Mẽmii ꝓtoris mei quo cũ illuc ꝓfect⁹ fuerã. ANTO.

Arrus me me⁹. Verſus ẽ Endecaſyllabus. Varrus forte ꝓduxerat Catullũ ad meretriculã: quã ipſe tũc amabat: illa át cũ audiuiſſet poetã e bithynnia nup eẽ reuerſũ: continuo orauit: ut ſeruos quos rumor erat eũ ĩ ꝓuincia emiſſe: ſibi cõmodaret. at Catull⁹ ut aliqd lucri ĩ eadẽ bithynnia feciſſe uideret̃: ñ negauit ſe ſeruos mercatũ eẽ: ſed cũ puella magis iſtaret nõ ſe ſed. C. cinnã ſeruos hr̃e dixit: & ita meretriculæ eluſit petulátiá. Ad ſuos amores: ad ſuá amicã. Scorrillũ: puũ ſcortũ. Quid át ſint ſcorta: iá dixim⁹. Neq̃ ille. leporis exps. Neq̃ iue. neq̃ deforme. Varii: uariis de reb⁹. Iá bithynnia: q̃ ab elleſpõto ad thraciũ Boſphor̃ iuxta ꝓpontidẽ ſe ꝓtẽdit. Et quonam mihi profuiſſet ære. Qua pecunia me iuuiſſet. Seruius rex ut tradit Pli. prim⁹ æs ſignauit: ante rudi uſos romæ thymeus eſt auctor ſignatum eſt nota pecudum unde & pecunia appellata. Neq̃ ipſis. ſ. bithynnis. PAL. plinius

ANTO. ¶Cohorti:prætoriæ.ſ. Cur qſq̃ caput unctius referret.i.nullã nobis fuiſſe pecuniã ex qua lautius aut delicatius uiueremus.ná lauti:& delicati hoïes unguẽtis odoribuſq; caput ſibi collinũt:uñ Hora. Vngere ſi caules oleo meliore caputq; Cœperis in pexa fœdũ porigine. Mar. Si ſapis aſſirio ſp tibi crinis amomo Splẽdeat:& cingant florea ſerta caput. Irrumator:libere in rõanoq; ptoq; mores iuuchiẽ:q clientes aut comites ſuos ſtuprarent:accinædis auari nihil tũ cõferrẽt:Sic Neuolus de his apud Iuuenalẽ conqueriẽ. Quod tũ ulterius monſtrũ q̃ mollis auarus. Faceret pili.anaſtrophe ẽ.ná pilifacio ẽ puifacio.& Catullus ſermo pſius. gardẽſis.n.regio in q̃ oïa benaci oppida nos ueronẽſes recẽſem⁹ ſic loquunt ut in frequẽti ſermone pilũ uſurpẽt: & dicant p q̃q; re minima:cuius rei ego his in locis plurimũ uerſatus certiſſimũ affero teſtimoniũ pſertim pris mei iiſdẽ ex locis oriũdi ſermone monitus:ſic Catullus alibi.Ludere hãc ſinitut lubet nec pili facit uni. Aere.pecunia quæ apud romanos ſeruio Tullio regnante ære ſignata ẽ pecudis imagine ut ſcri.Plinius Beatiorẽ:ditiorẽ:ut Iuue. Vetulæ ueſica beatæ:Hora. Quæriẽ argẽto puericq; beata creádis Vxor. Rectos:pceros:altos:luue. Quas recto uertice portat Seruulus infœlix. Octo hoïes:ad lectică octophorõ. Pedẽ fractũ.aſſerẽ lectice: ptẽ p toto poſuit. Grabati:lecti uiliſſimi. Veteris ad rei cõtemptũ dixit ut Teren. Vetus uietus ueternoſus. Cinædiorẽ:mollioré:ĩpudiciorẽ. Quæſo inqt o mihi. Ordo eſt puella inqt mihi o mi catulle q̃ſo accõmoda iſtos mihi. Serapin ægyptioq; deus maximus aliis uocabulis appellatus Oſiris Horus diuerſis cærimoniis ſol apud illos ſignificaẽ:Legito Macrobiũ Libro.i.huius aũt dei tẽplũ & cærimonias romani receperũt. Luca. in romana tuã nos tẽpla recepim⁹ iſim Semideoq; canes.ná & Serapidis ſimulacrum canino lupino atq; leonio capitibus figurabaẽ.ad huius igiẽ dei tẽplum romæ ſe deferri uelle dicebat puella. Inqo:dico:alii legũt ĩ quii pteritũ antiquũ abinqo. Mane:expecta:uerba Catulli monentis puellã ne tã cito poetæ uerba ĩpudẽter dicta capiat p ueris & mane breui poſteriore dixit a tertia coniugatiõe ut ipſe alibi caue a tertia breuẽ ptulit. Oramus caue deſpuas ocello. Cĩna:Corne.cĩna epigrãmatũ auctor de quo naſo inquit. Cuna quoq; his comes ẽ cĩnaq; procatior anſer. Grauis:ægrotus. Inſulſa.ĩſuauis ĩſipiẽs ſine ſale hoc ẽ ſine ſuauitate ac cõdimẽto ſapiẽtiæ atq; leporis. Negligẽtẽ.ſ.ĩ loqndo:ná inſulſa es & ſtulta:qa nõ putas multa dici ac fingi ad iactationem. Sed tanquam uera dixerim a me ſeruos exigis inſulſa es igitur.

Nec prætoribus eſſe nec cohortũ
Cur qſq̃ caput unctius referret:
Præſertim qbus eẽt irrumator
Prætor:nõ facerẽt pili cohortẽ:
At certe tamẽ inquiũt:qd' illic
Natũ dicitur ære comparaſti
Ad lecticam hominis:ego ut puellæ
Vnum me facerẽ beatiorem:
Non ínq̃ mihi tã fuit maligne
Vt puincia quæ male incidiſſet
Nõ poſſẽ octo hoïes parare rectos
At mihi nullus erat neq; hic neq; illic
Factũ qui ueteris pedẽ grabati
In collo ſibi collocare poſſet
Hic'illa ut decuit cinædiorem
Q uæſo inqt mihi mi catulle paulum
Iſtos cõmoda.ná uolo ad ſerapin
Deferri:mane tum inqo puellæ.
Iſtud qd' modo dixerã me habere
Fugit me ratio:meus ſodalis
Cinna eſt grauis:is ſibi parauit.
Verũ utrũ illius:an mei:qd ad me:
Vtor tam bene:q̃ mihi pararem
Sed tu inſulſa mala & moleſta uiuis
Per quã nõ licet eſſe negligentẽ.

Ad furium & Aurelium.

PAL. caput ¶Nec cohorti:neque familiæ & comitibus ipſorum prætorum. Caput unctius:cenſum ditiorem caput enim eſt uera ſumma quam uulgo capitale appellamus:eadem ſors quoque uocatur. Horatius Quinas hic capiti mercedes exigit

Hora.

Præſertim Quibus eſſet irrumator prætor. Poeta hoc in loco taxat memium prætorem qui in Bythinniam miſſus cum illuc ab urbe egregios iuuenes inter quos fuit etiam catullus: ſecum duxiſſet:eos irrumabat Rumam ueteres uocabant Mammam a qua rumare pro lactare dictum.unde & irrumare deductum fœde ſignificationis uerbum p mentula in os alterius q̃ſi fugenda immittatur. Nec faceret pili cohortem.familiam uel comites negligeret. At certe tamen: loquitur ſcortum. Inquiunt illic natum dicitur eſſe comparaſti ad lecticam homines.ordo & ſenſus ẽ: ĩqũt tamen te comparaſſe quod dicitur natum eſſe illic: homines ſcilicet ad lecticam. Beatiorem: magis beatum. Parare:comparare.ſimplex uerbum pro compoſito. Rectos quia ſerui lecticam geſtantes recti incedebat. octo autem dixit alludens ad octophorum quod genus lecticæ octo hominum ceruicibus geſtabatur. Veteris pedem grabati.annoſæ lecticæ ſuſtentaculum. Cynædiorem:procatiorem hoc eſt cynædicis artibus bene inſtructam. Commoda:commodantur quæ eadem reſtituuntur:ut libri & ueſtes mutuantur quæ non eadem redduntur:ut pecunia triticum & oleum. Serapin.Serapis deus erat Aegyptiorum qui romæ etiam templum habuit. Quanta autem uirorum fœminarumq; laſciuia ĩdem in Aegypto colere tur. Strabo indicat libro ultimo geographiæ. Mane inquio:ne corripitur cum natura longa ſit:quia ſequitur uocalis. Cinna eſt caius ita eſt legendum:ſed tamen in dubium uenit hic ne fuerit cinna qui annis nouem:ut auctor eſt Quintilianus. Smyrna ſcripſit & emendauit.an alius eodem nomine. Is ſibi parauit is emit ſibi ſeruos. Inſulſa:ſine ſale. Negligentem:in loquendo uel p mittendo. Ad furium & Aureliũ.

irrumare

Octophorum cõmodo mutuo ſerapis Strabo.

FVri & aureli comites catulli. per Furiũ & Aureliũ comites ac ſodales ſuos poeta diuortiũ puellæ ſuæ indicit. laudat prius arctiſſimã ſecũ ſuorum ſodaliũ amicitiã ut eos minie pigeret comitari Catullũ ſuum uſq; ad ultimas & piculoſiſſimas mũdi regiões: uerſus ãt ſaphicꝰ notiſſimꝰ hr hic ẽ ille Marcus Furius cognomẽto bibaculus iter iambicos auctores a Quintilião numeratꝰ. cuius Euſebius. memĩt ſcribens eum cremõæ natum fuiſſe. de hoc Horatius ait Furius hibernas cana niue cõ ſpuit alpes. Penetrabit. Catul. de ſe loqꝫ in tertia ꝑſona. Extremos ĩ ultimo oriẽte poſitos. Eoa unda. oriẽtali oceano. Hircanos. hircania ab oriẽte ſeptẽtrionẽ uerſus extẽdit. Arabs. arabia in meridiẽ extẽſa duplex ferꝫ. eadẽ mõ & petrea. i. fœlix & deſerta: plura legito apud Solinum. Mellã alioſq; coſmographos. Molles ꝑ cæli tẽperiẽ. nam ut ait Luca. Quicqd ad eoos tractꝰ mũdiq; tepores Naſcitur emollit gẽtes clemẽtia cœli. Aut molles effœminatos Virgi. Molles ſua thura ſabæi. Sacas. ſcythæ a caſpio mari ĩcipientes magna ex ꝑte Dacæ appellanꝫ: q oriẽtaliores ſunt meſſagetæ dr̃ & ſacæ: Strabo hæc. Pli. aũt ſcribit. ultra ſunt ſcytharũ populi ꝓſæ illos ſacas uniuerſos appellauere: a ꝓxima gente celeberrimi eoꝝ ſacæ Maſſagetæ. parthi uero ſcythis cõtermi nati iter ſeptẽtrionẽ: & oriẽte extẽdunt a ſcythis oriũdi: aclin gua ſcythica exules dr̃ parthi ut ſcribit Iuſtinus. Septẽgeminus. tota una dictio: ægyptũ aũt intelligit: quã nilus in ſeptẽ alueos diuiſus ꝑmeat. Vir. Et diuerſa ſonãs ſeptẽ diſcurrit ĩ ora: Et uiridẽ ægyptũ nigra fœcũdat harena: ſtẽ in ſexto: & ſeptẽgemini turbãt trepida oſtia nili. Colorat. denigrat limo: quẽplurimũ uehere ferꝫ: nã iõ nilus q̃ſt q̃q̃ dio dorus a Nilo rege denoĩatũ arbitratꝫ. Monumẽta. caſtrorũ munitiones: q̃s cõtra gallos ſæpiſſime rebellãtes extruxit: q̃ rũ meminit ipe Cæſar in cõmẽ. & Suetonius: aut monumẽta trophæa & alia ſigna uictoriaꝝ cæſarianaꝝ: q̃ ipſe Cæſar extruxit. Rhenũ: rhenus fluuius germanias a gallia diſterminat. Gallicũ ad dr̃iam rheni fluminis: q ꝑ bononiẽſem agꝝ fluit: de quo Sillius in octauo ait. O cui priſca domꝰ paruiq; bononia rheni: deſertꝫ aũt ĩ padũ: Pli. li. xvi. Nullus ſagittis aptior calamus q̃ rheno bononiẽſi amne. Britãnias. iſula britãnia ut Mel. & Pli. tradũt iter occidẽtẽ & ſeptẽtrionem porrigit hæc iſula nũc anglia dr̃: priſcis tpibꝰ olbion noĩata. Horribiles. aſpos ĩcultos: nã britãniæ populiſũt ĩculti oẽs ac corpa ifecti. pluria d̃ hoꝝ moribꝰ Mella tradit: & Cæſar. v. beli gallici ꝯmẽtario: Hora. Viſã britãnos hoſpitibꝰ feros. ultimoſq; britãnos. temeſim fecit duos ĩ uerſus unã dictiõem diſtinguẽs. Oĩa hæc ſupradicta loca. Cælitũ uolũtas. ſecũdum ſtoicos: q putãt oĩa dei ꝓuidẽtia fieri. Trecẽtos. finitus numerꝰ ꝓ infinito Trecẽtos cõplexa nullũ amãs uere. nullũ uero amore ꝓſequẽs: ſed oẽs falſis blãditiis detinẽs: q̃d meretricũ ẽ. Rũpes ilia: nã ut ſupra dictũ ẽ: coitꝰ frequẽtia iliũ dolores cõtrahit. Culpa. læſione. Velut prati ultimꝰ flos: flos poſitꝰ in ultima prati margine: & eſt lepida ſimilitudo ad demõſtrãdã ſui amoris pulchritudinẽ extictã: hinc illud Vir. in nono dictũ. Purpureꝰ ueluti quũ flos ſucciſus aratro Lãgueſcit moriẽs

ANTO.

FVri & Aureli comites catulli
Siue in extremos penetrabit indos.
Longe ubi littus reſonante eoa
Tunditur unda:
Siue in hircanos: arabaſq; molles:
Seu ſacas: ſagittiferoſq; parthos:
Siue qua ſeptem geminus colorat
Aequora nilus:
Siue trans altas gradietur alpes
Cæſaris uiſens monumenta magni
Gallicum rhenum: horribiles & ulti
Moſq; britannos:
Omnia hæc quæcũq; feret uoluntas
Cælitum tentare ſimul parati
Pauca nunciate meæ puellæ
Non bona dicta:
Cum ſuis uiuat: ualeatq; mœchis
Quos ſimul complexa tenet trecẽtos
Nullũ amãs uere: ſed identidẽ omniũ
Ilia rumpens:
Nec meum ſpectet uelut ante amorẽ
Qui illius culpa cecidit: uelut prati
Vltimus flos: prætereunte poſtq̃
Tactus aratro eſt.

FVri & Aureli. Metrũ eſt Endecaſyllabum ſapphicum: cuius inuentio Sappho puellæ aſſignatur pedes eius ſunt Trocheus. Spondeus. Dactylus. & Duo Trochei. Tres autem uerſus ſunt æquales. Quartus uero quiſq; ex Dactylo & Spondeo conſtat & Adonius uocatur. Poeta per Furium & Aurelium quos fore ubique ſibi fidos confidit. mittit amicæ ſuæ repudium: quia audiuit eam pluribus ſui copiam facere. Comites. Catulli: nonqui eſtis Sed qui eritis ſi ita opus ſit. Sic Dido apud Virgi. in quarto æneidos. Quos ego ſum toties iam dedignata maritos. Indos: ſunt indi ultimi aſiæ populi ad orientem. quorum regioni indus amnis nomen dedit. Longe ubi littus reſonante eoa tunditur unda: ubi aquis oceani orientalis reſonantibus tellus uehementer pulſatur. Siue in hircanos: hircani ſunt populi ad mare caſpium tygribus noti. Plinius libro octauo Hiſtoriarum naturæ. Tygrim hircani & indi ferunt animal tremendæ uelocitatis. Arabeſque molles. Triplex eſt Arabia felix petrea & deſerta cuius incolæ a poetis molles dicuntur: quoniam thure & aliis abundant odoribus: uel quia parum uiriliter loquuntur: aut quod eſt ueriſimilius: quoniam ſunt ſub aere clementiore. Sacas: populi ſunt Aſiæ qui uergunt ad ſeptentrionem. Parthos: parthi medis uicini olim bella magna ex parthe ſagittis conficiebant. Ideo a Catullo ſagittiferi dicuntur. Septemgeminus ſeptem habens oſtia. nam licet plura ſint ut plinius demonſtrat: ſeptem tamen tantummodo celebrantur. Colorat. limo inficit expreſſit fluminis naturam. Gradietur alpes. Alpes Alpes Montes ſunt altiſſimi: Qui ut Mella Pomponius ait. A Genua liguriæ oppido inchoan-

PAL.

Virgi.

Indi

Hircani

Arabes

Parthi

Alpes

mella

Rhenus

tes in thraciam usq; penetrāt. Cæsaris uisens monumenta magna. Quæ cæsar in gallia fecit: dum aduersꝰ Barbaros bellum gerit. Gallicuꝫ Rhenum. Rhenus fluuius est qui in alpibus ortus exonerat se in oceanū Britannicum galliam comatam a germania distinguens: adiecit autē gallicum ad differentiaꝫ alterius Rhe

Britannia

ni qui Bononiēsem agrum irrigat. Horribiles ultimosq; britannos. Britannia insularum maxima in oceano inter septentrionem & occidentē ante Albion appellata est: cum omnes quæ ibi sunt insulæ britāniæ uocarentur ambitu colligit ut auctor est Diodorus: quadraginta duo milia stadiorum. ea postea a Seuero principe acto euripo in duas partes diuisa est. cuius incolæ ideo a Catullo horribiles dicuntur quia ipsi olim succo herbæ quæ glastum uocatur: incertum ut Mella Pomponius tradit: ob decorem an quid aliud corpora sibi

Seruius Hora.

inficiebant. Et ultimosq; britānos: lyrici ut scribit Seruius etiam incompositam partē orationis in duos nonunquam diuidūt. uersus. sic Horatius. Neq; purpurane nale neq; auro. Cælitum: deorum. Pauca nunciate. abusus est pede; secundo in loco: nam pro spondeo posuit Trocheum. Non bona dicta: uerba minime placitura. Cuꝫ suis uiuat: uerba iracundis poetæ: Valeatq; mœchis: Græci appellāt mœchos: quos latini adulteros. Trecētos. numerus finitus pro infinito. Otium illa rumpēs. oēs exhauriēs nimia palestra. Qui illius culpa cecidit uelut prati ultimi flos. pulcherrima comparatio a flore ad amorē poetæ. Qui

ANTO.

amor læsus culpa puellæ elanguit non aliter: q̄ flos. ubi ab aratro prætereunte tactus est. Ad marru.

Marrucine asini manu sinistra. Marrucinū Asinii Pollionis frēm sudario furē monet: ni sibi reddat sudariū: qđ ipse in cōuiuio abstulit: se furta illius trecētos uersuū criminatiōe ulturꝫ: qa si potest nisi ualde ac necessario amare id sudarium sibi ab amicissimis donatū. Marrucine. marrucini populi sūt cāpaniæ iuxta pelignos & uestinos: ut Strabo & Plī. tradiderūt: hic aūt marrucinus fuit Asinii pollionis oratoris atq; poetæ frater. Asini. ē uocatiuus cognominis: nā pollionis domus asinii dicti sunt. . Nō belle. male. In ioco atq; uino. in iocoso cōuiuio: uinū p cōuiuio. Hora. Vino & lucernis medus acinacis imane q̄tū discrepet. Fugit te. s. rō: hoc ē insanis si putas me falsum dicere. Sordida res ē. s. furari lintea. Pollioni fratri. s. tuo cui multa furto abstuli sti: de hoc Asinio pollione Quīt. sic scribit: Multa in Asinio pollione iuenio sūma elegātia: adeo ut qbusdā ēt nimia uideatur & cōsilii & aī satis a nitore & iucūditate Ciceronis ita lōge abest ut uideri possit scdo prior. hūc Hora. tragœdiasꝫ scriptorē fuisse testaī: uñ Vir. Pollio & ipsa facit noua carmina: & alibi. Sola sophocleo tua carmina digna cothurno. Mutari. posse redimi: mutari dixit ex ātiq̄ cōsuetudīe: nā tpibꝰ primis oē mercimoniū; ēptio: uēditio reꝫ cōmutatiōe ꝺstabat ut Seruiꝰ georgicoꝫ. iii. dixit: & instituta de emptōe & uēditōe Persius. Mercibꝰ hic italis mutat sub sole recēti Rugosuꝫ piper Emere āt & uēdere īstituit liber pr ut testaī Pli. ē. n. disertꝰ prolepoꝫ: pollionis eloq̄ntiā laudat Quī. adstipulās. Endecasyllabos. Versus phaleucius a phaleuco īuētore: endecasyllabus a syllabaꝫ. xi. numero dictꝰ ē. In hoc carminis genere plurimū grīæ ac uenustatis hūit Catullus. Vexꝫ ē mnemosinō mei. sed μνημόσυνον dr memoriale: siue monumētū: munus. n. a fabulo & uerānio datū ē Catullo monumētū: & pignus amoris: Vir. Accipe & hæc tibi quæ manuū monumīta meaꝫ Sint puer & lōgum Andromachæ testenī amorē. Sethaba sudaria. siue lītea sethabina: nā ut Stra. ē auctor: sethabis hispaniæ urbs ē: in cuius agro cāpus ē noīatꝰ spartarius a sparto lini genere: Pli. aūt scri. & hispania citerior hēt splēdo rē lini præcipuū torrētis ī quo politur natura: qui alluit taraconem. Iberis. iber hispaniæ populus: Lucanus . Si tibi durus iber: uel si tibi terga dedisset Cantaber. Ad marru.

PAL.

Marrucine Asini. uersus ē endecasyllabus. Monet marrucinū Asiniū Asinii Pollionis frem: q mappaꝫ fur erat: ut sibi remittat linteū qđ nup in cōuiuio surripuit: uel trecētos expectet endecasyllabos q ī ipm scribent. Marrucine. Quidā eruditoꝫ legūt si marrucine sꝫ iter cœnā qđ mihi ualde placet. Manu si. dextra. n. uescēdo occupata leua īuolabat. Nō belle ergo male. In io. atq; ui. dū socii iocātes bibūt. Negligētioꝫ. q sibi cauere nesciunt. Hoc. surripe. s. mappas. Salsum eē putas. hoīs salsi. i. faceti. Quid salsus significet. in

Quintilianus

vi. exactissime docet Quint. Fugit te inepte: sensus est. Si putas hoc esse salsum: nō recte sentis. Quāuis sor. q̄tūuis turpis. Nō cre. mi. q̄rit sibi fidē ex uerbis asinii frīs ipsiꝰ Marrucini. Est. n. lepoꝫ: ad id alludere uq Marrucinꝰ ī quē ē epigrāma: īsulsus erat. Quaī aut pōit marrucino optionē. Aestimatōe: ptio sui.

monimtū siue memoriale. ē āt græcū uerbū. Nā q apd nos faciūt epigrāmata ipi plerūq; īserūt suis uersibꝰ græcas dictōes. Sethaba. sethabis urbs ē hispaniæ citerioris ubi oliꝫ telæ pulcherrīæ texebāt: Siliꝰ

Siliꝰ ita.

italicꝰ. sethabis & telas arabū spreuisse supbas: & ifra Catul. sudariūq; sethabū: cathagraphonq; linū.

COenabis bene mi fabulle apud me. Ad cœnam fabullum sibi familiarem iocose inuitans facete monet secum afferat cum amica cœnæ opipare apparatum si com mode cœnare desiderat: simulq; poeta suæ rei familiaris egestatem excusat: promittés suæ uę cõuiuii unguentũ ac generosi animi amorẽ atq; hilaritatẽ conuiatoris. Paucis diebus: breui tpe. Vino: quod mihi non est nisi uappa. Sale: salibus facetis: singularis, p plurali. Non sine candida puella: pro epicureo conuiuio: quod omnium uoluptatum generib⁹ celebratur. Mar. ad libertum: Et caleat blãdo mollis amore torus: Item de unguento: quo discũbituri perungebãt capita. Si sapis assyrio semper tibi crinis amomo Splendeat: & cingant flo; ea serta caput: & de optimo uino. Candida ni grescãt uetulo crystella phalerno. Sacculus: prõptus. i. prõptuaria cella. Plenus est aranearum: eleganter & facete ab effectu: & consequentibus pauperiem & egestatem suã exp̃sit

Ad fabullum.

COenabis bene mi fabulle apud me:
Paucis si tibi dii fauent diebus:
Si tecum attuleris bonã atq; magnã
Cœnam non sine candida puella.
Et uino: & sale: & oibus cachinis:
Hæc si inq̃ attuleris uenuste noster
Cœnabis bene: nam tui catulli
Plenus sacculus est aranearum
Sed contra accipies meos amores:
Sed quid suauius: elegantiusue est:
Nã unguẽtũ dabo quod meæ puellæ
Donarunt ueneres cupidinesq;:
Quod tu cum olfacies deos rogabis
Totum ut te faciant fabulle nasum.

Meos amores: beniuolum: & hilarem conuiuatoris animum. ut Oui. Super omnia uultus accessere boni: Alii legũt Meros amores: hoc est purum & nõ fictũ animũ conuiuatoris. Veneres: amores aut elegantiæ: nã & uenus elegãtiã significat: ut diximus. Olfacies: odoraberis. Totum ut te faciant fabulle nasum: iocose ac facete dictum.

COenabis bene. Versus ẽ ei⁹ generis: cuius est superior. Inuitat fabullũ sodalem ad cœnã ea tñ lege: ut is secũ ferat cœnã & cãdidã ducat puellã. Verũ ut fabullus libentius ueniat: pollicet̃ se ei daturũ unguentũ fragrãtissimũ: qd̃ olfaciens deos rogabit ut se totũ nasum faciãt. Apud me: honestissima est elocutio. sic Cicero in primo epistolarũ familiariũ. Et ego ea die casu apud pompeiũ cœnaui. Bonã atq; magnã: bonã ad cõdimẽta magnã uero ad copiã ferculor̃. Sale: pro salibus. Sales aũt in numero pluratiuo sunt facetiæ. Sacculus est aranearum sensus est in sacculo siue marsupio tui catulli nihil est præter araneas. Sed contra accipies meos amores: audies inquit uersus: quos de meis amoribus feci. Accipio. n. interdum significat audire. Cice. Quæ hic gerant̃ accipies a Pollione. & Oui. in primo fastor̃. Accipio reuocamur ait. Nã unguẽ tũ dabo: Veteres in cõuiuiis nisi uncti discumbebant: Quã rem multis in locis indicat nobis Martialis: erant aũt unguẽta ut docet Plini⁹ li. xiii. histo. natu. odores ex multis uariisq; rebus compositi: quibus prisci corpus sibi illiniebant: ut melius olerent. Olfacies: olfacere est odorari. Martialis. Mentula tanta tibi est tantus tibi neuole nasus: Vt possis quoties arrigis olfacere. Totũ nasũ: tãta erit uis odoris & olfaciẽdi uoluptas. Ad Liciniũ Caluũ.

Ad Caluũ poetã. Crẽ

NI te pl⁹ oculis meis ama
Iucũdissime calue: munere isto.
Odissẽ te odio uatiniano
Nã qd feci ego: quidue sum locutus

NI te plus oculis meis amarẽ. Conqueritur de inhumanitate Calui: q saturnalibus pro xeniis muneribus Catullo flagitiosissima quorundam maledicorũ poetarum carmina miserat: mi natur itaq; Catullus se parem caluo malis carminibus gratiam relaturum. Iucundissime calu: duos ea ætate caluos nomine fuisse comperio: alterum licinium Caluum poetã cuius meminit Home. Nil præter caluum & doctum cantare catullum: & Oui. Par fuit exigui simillisq; licẽtia calui. Hic. n. tenui carmine Quintiliã amicã defleuit. Prop. Hæc ẽt docti cõfessa est pagina calui: Quũ caneret miseræ funera qntiliæ. de poeta hic intelligit Catul. alterum uero Caluũ fuisse oratorẽ apud Quiti. legim⁹: de quo Pli. li. xxxiii. scri. uasa cognaria ex argẽto fieri calu⁹ orator q̃rit̃ hic ãt appellat⁹ fuit Cor. Lic. caluus. ut idẽ Pli. scri. li. vii. Isto: cũ cõtẽptu dixit: ut Virgi. Aut qd petis istis. Munere: saturnalicio. s. odissẽ te. Odio ua. odio quo dign⁹ ẽ Vatini⁹. in Vatiniũ. n. q̃dã odiosa ac mordacissima ẽ Cic. oro: p quo postea Cic. depositis inimicitiis orauit: aut certe Odio uatiniano. tali ac tã acerbo odio q̃si tota fere ciuitas romana Vatiniũ isecuta ẽ: Vatiniũ. n. populo odiosũ fuisse testat̃ Macro. scribẽs eũ a populo ludis gladiatoriis lapidatũ fuisse. Cice. in Vatiniũ. Odio. n. tui in quo & si oẽs pp tuũ i me scelus supare debeo: tamẽ ab oĩb⁹ pene uicor: sic sũ icitat⁹: ut quũ te nõ minus cõtẽnerẽ q̃ odissẽ tñ uexatũ potius q̃ despectũ uellẽ dimittere. Seneca ad Nouatũ: Vatiniũ hoiem natũ & ad risũ & ad odiũ scurrã fuisse & uenustum & dicacem memoriæ proditum est. Quid feci quidue sum locutus. nec facto nec dicto te læsi.

NI te plus oculis. Versus ẽ endecasyllab⁹. Minat̃ se parẽ gratiã caluo relaturũ. Qui i saturnalib⁹ in q beuoluptati indulgebat̃ miserat amico ĩpia carmina legẽda. Iucũdissime calue: legim⁹ duos caluos eodẽ tpe fuisse unũ poetã & alterũ oratorẽ ad quẽ proculdubio nũc scribit Catullus licet multi hoc pnegent. Munere isto: qd̃ mihi misisti. Odio uatiniano: quo Cicero prosecutus ẽ Vatiniũ. extat Ciceronis oratio: in q̃ uatinii insectat̃ flagitia. Nã qd feci ego: q̃si dicat neq; re neq; uerbo te læsi

ANTO.

PAL.

ANTO.

PAL.

ANTO. ¶Malis poetis: sceleratis malorum poetarum scriptis. Isti clienti. tuo scilicet nam iocosus cliens caluo ea carmina donauerat in saturnalibus. Caluus autem catullo misit. Tantum impiorum: tam flagitio' carmina. Nouum: nuper factum ab ipso fortasse litteratore sillone. Ac repertum: inuentum ab ipso sillone Ac. pro aut. Sillo. alii legunt sulla. sed de sillone intelligo: ab quem alibi Catullus scribit: Aut sodes mihi redde decem sestertia sillo: Sillus enim appellatur nasus sursum uersus & repandus: hinc puto dictum sillonem & sillium propria nomina. Sillones autem dicti sunt' superciliis seruientes significatione manifesta: ut ait Nonius marcellus. Litterator pro grammatico ponebatur ab antiquis. Initio enim litterati dicebantur Poetarum interpretes: q a græcis grammatici nominantur. Messalla corninus eosdem litteratores uocitatos ostendit: Orbilius autem litteratum absolute doctum. Litteratorem uero mediocriter doctum diffiniuit. Mi. pro mihi. Non est mi male: non male tamen Sed bene me habeo possum enim te tuo gladio iugulare his & talibus donis remunerando. Sacrum: execrandum. Misti: pro misisti. Periret: catullus. Saturnalibus die optimo dierum. Saturnalia mense decembri quinq; uel septem continuis diebus festa celebrabantur. legito plura apud Macrobium: optimo autem die dixit: quoniam his diebus omnes omni cura laboribꝰ uacui iocis & lusibus dediti genio in seruiebant: domini quoq; seruos imperio: ac ministerio seruili per id tempus liberatos conuiuio accipiebant. Die optimo: aut opinionem eorum tangit: qui uno die saturnalia cõstare dixerunt aut singularis pro plurali numero positus est.

Cur me tot malis perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti
Qui tantum tibi misit impiorum:
Quid' si ut suspicor hoc nouũ ac reptũ
Munus dat tibi sillo litterator:
Non est mi male: sed bene ac beate
Quod non dispereunt tui labores:
Dii magni horribilẽ & sacrum libellũ
Quem tu scilicet ad tuum catullum
Misti continuo: ut die periret
Saturnalibus optimo dierum:
Nonnon hoc tibi false sic abibit:
Nam si luserit ad librariorum
Curam scrinia: cæsios: aquinos
Suphenum: omnia colligam uenena
Ac te his suppliciis remunerabor:
Vos hinc interea ualete: abite
Illuc: unde malum pedem attulistis
Sæcli incommoda pessimi poetæ.
Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis: manusq; uestras
Non horrebitis admouere nobis.

Ad Aurelium.

Non non: more græco duplex negatio magis negat. Sic abibit: sic impune feras ut falso separas. False: o decepte una spe. Nam si luserit: ĩ uespera enim id munus acceperat.

Ad librariorum: nam apud librarios: seu bibliopolas ĩ tabernis poetæ suadebant: atq; publicabant carmina: aut pilis agglutinabant: ut publice legerentur. Horatius. Nulla taberna meos habeat: neq; pila libellos: & Martia. contra cæsarẽ. Est forum taberna scriptis postibus hinc & inde totis omnes ut cito perlegas poetas. Scrinia: sunt capsæ librorꝫ receptacula: Mar. Scrinia da magnis: me manus una capit: Horati. Me crispini scrinia lippi cõpilasse putes. Cesios: nomen ꝓprium poetarꝫ: Cesius aũt nõ lentiginosum: sed glaucũ oculis significat: ut Gellius testatur: est autem epitheton palladis ad oculorum qualitatem relatum. Aquinos: cæsiũ & aquinum maledicos ac mordaces impudicorum carminum scriptores fuisse Catullus indicat. Suphenum: hic fuit dicax: atq; insulsus poeta: ut infra poeta dicet: Suphenus iste uarre quem ꝓbe nosti. Venena: uenenosa atq; mordacia carmina. Si quis forte mearum ineptiarum. suorum scriptorum modestam humanitatem ostendit: ut qui ea legerit nil sit moleste laturus. Mearum ineptiarum: poetarum est suorum scriptorum merita humili appellatione uerecunde attenuare.

PAL. ¶Malis: emendo male. Isti dii mala. Catullus malũ imprecatur illi clieti. Qui caluo patrono suo miserat tã impia carmina. ꝙ autẽ clientes in saturnalibus munera patronis mittere soliti essent: nõ uno ĩ loco indicat Martialis. Nouum: nuper factum. Ac repertum: atq; inuentũ: ut hoc referas ad inuentionem: illud uero ad compositionem. Scylla litterator: scylla grãmaticus: ita enim priscis temporibus appellabant poetarũ interpretes: quibus noua poemata dabantur castiganda: ut dicas scyllã litteratorẽ carmina maledicorꝫ poetarũ: quæ ipse nuperrime castigauerat atq; trãscripserat tanq; rẽ magnã Caluo: a quo sæpiꝰ in iudicio defensus fuerat. dono dedisse. Caluũ uero catullo. Nõ ẽ mi male: nõ est mi molestũ est aũt ironia. Tuos labores quos tulisti dũ scyllæ causas agis. Dii magni. Exclamatio. Misti: misisti syncopa. Saturnalibus optimo dierũ. Ideo sic ait: quia cũ saturnalia dies q̃nq; uel ut aliis placet. septẽ durarent: ultimꝰ oĩum optimꝰ putabatur. Quoniã hoĩes postridie ad negocia redituri eo die maxime se oblectabant. Non non: Caluo sed pene ridendo minatur. Est aũt negantis coaffirmatio. Sic Proper. Non non humani sunt partus talia dona. Si luxerit: si dies orietur q̃ nihil aliud est q̃ solis lux. Librarii rũ: librarii sunt qui libros trãscribũt: eosq; uendunt. Ii Romæ in Argileto tabernas habebant. Martialis. Argiletanas mauis habitare tabernas: Cum tibi parue liber scrinia nostra uacẽt. Cæsios agnos suphenũ: malos: ac mordaces tẽporis illius poetas. de suphenо autem infra dicet. Venena: uenenosos uersus quales illi faciebãt. Vos hinc: remittit eo carmina unde missa uenerunt. cum quibus etiam pacisci tur. Si quid forte mearum ineptiarum. sensus est. Si forte uobis contigerit legere meas ineptias: ut mihi uestras contigit: concedo ut me quoq; repellatis. Ad Aurelium.

Lfatores

Saturnalia

Properti

Librarii

Martialis

COmmẽdo tibi me ac me. amo. Aurelio familiari puerꝝ ſuum modeſte: ac caſte commendãs iocoſe monet ut ĩpudico pueri ſui amore: ac malo cupidĩe abſtineat. qđ ni faciat ĩpudico hõi ſtuprũ: & raphanorꝝ ultionẽ minitat. Me. aĩum meũ: q ẽ ĩ puero meo: Se. p miniſtro ſu- poſuit: pſoná. p pſona. Veniá pu. uerecunde beneficiũ: ueniá. p bñficio. Vir. Orátes ueniã. Quod ca. & inte. Senſus ẽ ſi unꝝ puerꝝ quẽꝝ caſtũ: & ĩtegrũ appetiſti. peto meũ ne appetas: Sed mihi cõſerues tua libidĩe ĩtactũ. Expeteres. p appeteres. nã expetim⁹ tãtũmõ bõa appetim⁹ ãt tã bõa q̃ mala. Platea. uia publica lata. πλατία græce dicitur: Sed detracto iota corripuit mediã. A te me. ꝑ prie locut⁹ ẽ. malũ qđ metuimus p actũ. ꝑ latũ huic uerbo iũgim⁹: res ſeu pſona. p qua ſuſcipit met⁹ in datiuo. ꝑ fert. ut metuo páphili uitæ: res autẽ uñ malũ ĩpẽdet ablatiuũ ſibi poſtulat: ut metui a chryſide. Pene: penẽ a pẽdẽdo dictũ dicebãt caudã. nũc ãt ĩ obſcœnis ẽ: & ſignificat uirile mẽbrũ. lõ caudã ſalacẽ appellauit Hora. Qualibet: p quoſcũq; locos: p q̃cunq; hoium mẽbra. Mala mẽs: prauũ cõſiliũ: mala cupiditas. Furor uecors: ĩſani amoris diffinitio qa facit hoĩes uecordes. Culpã: pro crĩe: ut huic uni forſan potui ſuccũbere culpæ: itẽ crimẽ. ꝑ culpa. Cíce. ad Curionẽ: Ego cõdẽnabo eodẽ crimĩe. Caput. uitã. Ah. dolẽtis & exclamãtis eſt. Mali fati: ĩfœlicis: & malæ fortunæ: fatũ. n. ꝑ fortuna ſæpiſſime legit. Porta patẽte: qdã. ꝑ apto podice accipiũt: ego uero portã. ꝑ dom⁹ ianua poſitã ĩtelligo: nã extra ianuã aut añ ianuã aptã in mai⁹ Aurelii dedecus hoc ſe factuꝝ mĩat: ut Iuue. uceris planta uelut ictus ab hercule cacus: Et põere foris. Raphãi: tãgit rẽ ĩpudicã cõtra adulteros atq; puerorꝝ ſectatores. hoc ultionis gen⁹ antiq excogitarũt: deꝑhẽſos. n. q̃drupedes oſtituebãt ac uioléter ꝓtib⁹ poſterioríb⁹ expilatis p podicẽ ſũmo cũ cruciatu grandiores raphanos immittebant: Inde apud græcos uerbum Ariſtophanes ꝓtulit. Raphãi ĩ germania ad ĩfantũ magnitudinẽ excreſcũt: frigore gaudẽt ſimum oderũt. Apud Pliniũ plura legito. Mugiles: ad idẽ ĩpudicos ſuppliciũ piſce mugile plerunq; utebant. Iuue. Quoſdã mœchos & mugilis intrat. Mugilum natura rideꝫ in metu capite abſcõdito totos ſe occultari credentiũ: & mugil & mugilis utraq; terminatione dici apud Strabonẽ: & Pli. inuenitur: hunc piſcem nunc uocari cephalum pleriq; arbitrantur.

Omnendo tibi me acmeos amores
Aureli: ueniã peto pudẽtẽ:
Vt ſi quicq̃ aio tuo cupiſti:
Quod caſtũ expeteres: & integellum
Conſerues puerum mihi pudice
Non dico a populo: nihil ueremur
Iſtos qui in platea modo huc mõ illuc
In re prætereunt ſua occupati:
Verum a te metuo: tuoq; pene
Infeſto pueris bonis: maliſq;:
Quem tu qualibet ut libet moneto.
Quantum uis: ubi erit foris paratũ
Hunc unũ excipio: ut puto pudẽter:
Quod ſi te mala mens: furorq; uecors
In tantam impulerit ſceleſte culpam:
Vt noſtrum inſidiis caput laceſſas:
Ah tum te miſerum: malíq; fati
Quẽ attractis pedibus patente porta
Percurrent raphaniq; mugileſq;.

Ad Aurelium.

Pedicabo ego uos: & irrumabo:
Aureli pathice: & cinæde furi:
Qui me ex uerſiculis meis putaſtis

COmmendo tibi me. Verſus eſt eius generis: cuius eſt ſuperior. Poeta ab urbe diſceſſurus commendat ſe ac puerum ſuum Aurelio cõtubernali quẽ aptiſſime oñdit fuiſſe pediconem. Meos amores: meũ puerꝝ. Veniã peto pudẽtẽ: depoſco inqt cũ pudore hãc mihi indulgẽtiã. Vt ſi q̃cq̃ aio: iã indicat quid ſe abſente ab Aurelio fieri cupiat ut puerꝝ ſeruet ſibi pudice. In platea: plateæ ſunt uiæ in urbib⁹ latiores: ut angiporti anguſtiores. Tuo pene: tua mẽtula. Veteres caudã penẽ appellarũt. Sed qa mẽbrũ uirile hoĩ ẽ inſtar caudæ: iõ id quoq; penis uocat. Iuue. An facile & pronũ ẽ agere intra uiſcera penẽ legitimũ. & Martialis lib. x. epigrãmaton Arrectũ quoties Marulla penem. Bonis maliſq; formoſis pariter & deformib⁹. Vbi erit foris paratũ: ubi foris puerꝝ habebis: q ſe tibi ĩdulgeat. Mala mẽs amẽtia. Vecors ab effectu: q; nos uecordes faciat. Vt nñum ĩſidiis caput laceſſes ut puerꝝ ĩcli, nãdo nobis ĩſidieris. Ah interictio dolẽtis. Quem attractis pedib⁹: hoc ſupplicio deꝑhẽſi mœchi apud græcos affici ſolebãt. Qui raphanis in annũ receptis cruciabant pilis pri⁹ circa inguina euulſis. Patẽte porta apto podice. Oui. ĩ obſcœno carmĩe. Ad portã ueniet ſallax aſellus. Raphãi ãt teſte Pli. gaudẽt frigorib⁹: iõ ĩ germãia ifãtiũ puerorꝝ æquãt magnitudinẽ arq; ut idẽ tradit auctor: ut ẽ græca uanitas ferꝫ ĩ tẽploapollinis delphis adeo cæteris cibis plat⁹ raphan⁹: ut ex auro dícaret. Mugileſq; piſces ſũt quos græci cephalos nũcupãt Eorũ natura rideꝫ ĩ metu capite abſcõdito totos ſe occultari credẽtiũ. Ad Aureliũ & Furium bibaculo familiarib⁹ male de Catullo ob laſciua ſcripta ſuſpicãtib⁹ poeta ſtuprũ iocoſe minat: excuſatq; ſimul laſciuã molliũ uerborꝝ licẽtiã: qa licebat ẽt honeſtis poetis obſcœnis uti uerbis. Pathice: pathici & cinædi atq; catamyti & concubini iidem fere ſunt. Irrũarea rumi. i. a mãma dicit: nam rumis apud ptiſcos dicebatur mamma.

p Aedicabo ego uos. Verſ⁹ ẽ endecaſyllab⁹. Excuſatur⁹ carminũ ſuorꝝ laſciuiã mĩat ſe Furiũ & Aureliũ pædicatuꝝ irrumaturũq;. Qui cũ laſciuos Catulli uerſus legiſſet: poetã quoq; paꝝ pudicũ eẽ putabãt

ANTO.

PAL.

Plateæ
angiporti
Penis
Iuuenalis
Horatius
Pœna
Ouidius
Plinius
Raphan⁹
mugiles

ANTO.

PAL.

ANTO. ¶Molliculi: libidinosi: ut Iuuenalis: Magna inter molles concordia. Nam castum esse decet pium poetā ipsum, hinc Martialis. Innocuos censura potest permittere lusus: Lasciua ẽ nobis pagina: uita proba est. Sale: cōdimentū suauitatē saporē uoluptatis. Incitare possint: cōmouere possint i sensu corpeo aliqd qđ pruritū uenereū faciat nō iunioribus q facillime arrigunt: sed senioribus: q arrigere desierunt. Pilosis: barbatis senioribus. Duros: aridos non molles: atq; īmobiles ob sanguinis defectū. Lūbos: in qbus consistit ob scœnus ueneris humor. Male: pax uel nō marē. male ꝓ pax aut nō: posuit etiā Lucanus. O male concordes nimiaq; cupidine cæci: Inde malesanus. i. non sanus.

PAL. ¶Quod sūt molliculi: Quia sunt lasciuiusculi. Nā castū hunc & sequētē uersum adducit Apulei⁹: dū suos carminū excusat molliciē. Salē saporē: ostēdit aūt q uersus salem ac saporē hēre existimentē. His pilosis senioribus. Qui dum Lumbi ros nequeunt mouere lūbos a cinctura ad nates lūbi uocantē Persius ubi sedes ē libidinis Persius. Cū carmina lumbos intrāt eos autem itelligit qui pp annos iā agere neq̄unt. Vos qui milia multa basioꝝ. Sensus est cum legeritis mea carmina: in q bus ab amica basia tantū peto: putatis me non posse nisi basiare: sed pædicabo & reliqua.

Quod sunt molliculi parum pudicū.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum: uersiculos nihil necesse est:
Q ui tū deniq; habent salem ac leporē
Si sint molliculi: ac parum pudici:
Et quod pruriat incitare possint:
Non dico pueris: sed his pilosis
Q ui duros nequeunt mouere lūbos.
Vos qui milia multa basiorum
Legistis: male me marem putastis:
Pedicabo ego uos: & irrumabo.

Ad Coloniam.

ANTO. Colonia quē cupis pōte lædere longo. Carmen qđ angelicum dicitur a nuncii celeritate denominatum: a Stesichoro reptū: ac ex duobus diuersorum uersuum cōmatibus cōpositum: a numero pedum heptametrum dictum: constat enim duobus trocheis: duobus iambis: trocheo: dactylo: trocheo admittit tamen in primo & ultimo spōdeum. Coloconiam quondā locum nobis incognitum īpense ꝓcat⁹, ut quēdā stolidū hoiem sibi inimicū de pōte quodā in fossas cænosas ꝓcipitē excutiat: quoniā hō sit stolidus ac nullius precii. Coloniæ & municipii ꝓprietatē legito apud Au. Gellium. incognitū ātē q̄ de colonia poeta loquat⁹. O colonia: ordo & sensus ē. o colonia hēs hoiem paratū: quē cupis lædere & de tuo pōte salire. Sed times stulta ne pontis columnæ corruāt. age tamen: ꝓcipita eum: quia insulsissimus ac stolidissimus est. Crura: columnas ligneas. Irrediuiuus: irreparabilis non instaurabilis: rediuiuus ē ex uetusto nouatus. Sic. utinam aduerbium optātis bonum alicuí. Hora. Sic te diua potens cypri. Tibullus: Sic umbrosa tibi contingant tecta priape. Libidine: uoluntate. Salustius: ea uero cunctas res ex libidine, moderatur. In quo uel salii uel subsalii sacra suscipiant. Hunc uersum & corruptissimum esse & minime probabiliter exponi posse tum uerba a sententia carminis aliena: tum multarum syllabarum deprauatio ac pedum confusio demonstrat: Igitur de hoc ualde querendum arbitror: possumus tamen ex his uerbis deprauatis hunc sensum afferre: utinam hic tuus pons sic bonus fiat & instauretur tuo arbitrio ut sit solidus ac fortis ad saliorum sacerdotum graues saltus sustinendos. Salii sacerdotes Martis a saltu dicti a Numa Pompe. instituti martis ancylia per urbem discurrentes humeris usq; ad defatigationem: gestabāt. Sub salii⁹: saliorum ministri possunt interpretari: sed hoc uocabulum quod meminerim nusq̄ legimus: igitur puto deprauatū: facile enī est falsum cognoscere, sed uerū inuenire difficilimū. Suscipiāt. syllabax & pedū rō hoc uerbū a poeta nō fuisse scriptū idicat: alii legūt supināt. i. resupinādo extollūt. Sacra: ancylia. Municipē meū ex meo municipio oriundū. i. ueronēsem. Vex⁹ toti⁹ ut lacus. Sēsus ē: sed hic sine hoium dāno merito præcipitabitur: quia insulsissimus ita ac stolidissimus est sicut totius lacus & paludis sordidissima est uorago. Vorago lacus & paludis. In quam ex ponte tuo eum præcipitari peto.

Colonia quem cupis. Versus est angelicus. Qui constat ex duobus trocheis duobus iambis. Trocheo dactylo: & trocheo primo tamen & ultimo loco nonnunquam pro trocheo ponitur spondeus. Petit autem Catullus a Colonia oppidulo: ut Veronensem quendam stupidum: qui uxorem seruare nesciebat, de suo ponte in cænosam paludem cadere sinat. ut metu expergiscatur. Sunt enim morbi Cornelio celso auctore qui aliquo subito timore excutiunt⁹.

Colonia
Et salire; paratū habes: sed
uereris inepta cuus
Crura pōticuli: ac sub his tot⁹ irrediui
Ne supin⁹ eat: cauaq; i paludē recūbat.
Sic tibi bonus ex tua pōs libidine fiat:
In quo uel salii uel ſbsalii sacra suscipiāt
Mun⁹ hoc mihi maximi da colōia ris⁹
Q uēdā mūicipē meū d tuo uolo pōte
Ire ꝓcipitem in luthū p caput pedesq;
Vex⁹ toti⁹ ut lacus putridæq; paludis

O colonia quem cupis: ordo est o colonia en habes paratum salire: quem cupis lædere longo pōte. Sed uereris inepta crura ponticuli. Sed tu inquit inepta times si pons ipse cadat. Ne amplius instauretur. Caua palude: quæ ponti suberat. Ex tua libidine: pro ut optas. In quo uel saliarib⁹ sacra suscipiātur: tam ualidus: ut in eo sacerdotes Martis qui salii & saliares sunt appellati: rem diuinam facere possint. Illi enim quodam anni tempore per uias urbis cum Ancylibus saltantes sacra sua faciebant. De Saliis autem plura legito

PAL.

o

Salii

apud Liuium & Alicarnaſeum Dionyſiũ. Munus hoc mihi maximi. Quia a primis uerbis nimis abſceſſit: iccirco ea repetit: priuſq; pueniat ad uerbũ principale. Meũ municipẽ: q ex eodẽ mecum eſt municipio: erãt municipes ut Gel. docet li. xv. noct. atti. ciues romãi ex mũicipiis iure ſuo & legib⁹ ſuis utẽtes mũeris tm̃ cũ po. ro. pticipes: a quo munere capeſcẽdo appellati uidẽt. Vt: p ubi. Putide putẽtis: hoc ẽ male olentis. mũicipes

¶ Liuidiſſima: ſordidiſſima eſt: & ideo bene cõueniet in ſulſo hoi. Inſtar pueri: p ifante pueꝝ dixit: & ẽ faceta ac lepida ſimilitudo. Cui ſit iocus puella. maximũ ſto liditatis ĩdiciũ: quũ paruifaciat ſuã delicatiſſimã ſpõſam. ANTO.

Liuidiſſima maxieq; ẽ ꝓfunda uorago:
Inſulſiſſimus ẽ hõ: nec ſapit pueri inſtar
Bimuli tremula patris dormiẽtis in ulna:
Cui ſit iocus uiridiſſimo nupta flore puel
Vt puella tenellulo delicatior hædo (la:
Aſſeruanda nigerrimis diligentius uuis.
Luder hãc ſinit: ut lubet: nec pilifacit uni
Nec ſe ſubleuat ex ſua pte: ſed uelut aln⁹
In foſſa liguri iacet ſeparata ſecuri:
Tantundẽ oĩa ſentiens: q̃ ſi nulla ſit uſq̃.
Talis iſte me⁹ ſtupor nil uidet: nihil audit
Ipſe q ſit utrũ: an nõ ſit id qd quoq; neſcit
Nunc eũ uolo de tuo põte mittere ꝓnum
Si põt repente olidũ excitare ueternum:
Et ſupinũ animũ in grauí delinq̃re cœno
Ferreã ut ſoleã tenaci in uoragine mulæ.

Flore: pulchritudie & ꝑſtãtia. Terẽ: Anni quot ſexdecim: flos ipſe. Nigerrimis: maturiſſimis q̃ magno ĩ aeris diſcrimie ſũt. Vir. Maturiſq; nimis metuẽd⁹ iuppiter uuis. Nec pilifacit: nullius ꝑcii facit: cõtẽnit. pili facere paruifacere ẽ: ut ſupra dictũ ẽ. Vni: p uni⁹ genitiu⁹ antiquus. paruifacit aũt qa nuptiaꝝ dulcedines nõ ꝑcipit.

Nec ſe ſubleuat nihil. puidet nihilq; cõſulit ſibi cõiugii onerib⁹ oppꝑſſo. Ex ſua pte: q̃tũ ĩ ipſo ẽ. Aln⁹. arbor ſub aquis diutiſſime ꝑdurãs: & iõ apud quoſdã apta nauigiis: cõmoda cõparatio: nã quẽadmodũ alnus ſu merſa nunq̃ emergit: ita hic ſtolidus atq; ſegnis ſe matrimonio ꝓſſum nõ ſubleuat. Separata: ſciſſa aut a radicib⁹ diuulſa: alii pro naui alnum poſitã accipiunt. In foſſa liguria italiæ pars cõtigua: quo in tractu genuenſis ager habẽt. hic & hæc ligur uel ligus dicit duplici terminatione ut ait Priſcianus. Tantundem pro tantum. Quã: pro q̃tum. Nulla ſit uſq̃. ſ. ſua puella. Stupor: ſtupidus hõ. Meus: ironicos: nam meũ dicimus de familiari hoie & amico atq; beniuolo. Ipſe q ſit utrũ ſit an nõ neſcit an ipſe ſit uiuus an mortuus: ut in ꝓuerbio contra ignauos ac ſomnolẽtos dr̃. Olidũ: fœtidũ. Veternũ: morbũ ĩtercutẽ: græce dr̃ hydropiſis & hydropos. Hora. Creſcit indulgens ſibi dirus hydrops: & in epiſtolis: Cur me funeſto ꝓperent arcere ueterno: Virgi. Hæc tot pegraui paſſus ſua regna ueterno: p ſegnitie dixit: In quo ſenſu hic poſſumus accipere ueternũ: nã multi ignaui ꝑiculo ſegniciem exuũt. Supinũ iacentem. Iacẽs ocioſum notat ocioſus ſegnem & inertem: ſupinũ ergo ſegnem ut ſit metalepſis. Graui. ponderoſo. Ferream ſoleam. mulæ calciamentũ ferreum: apta & lepida ſimilitudo

¶ Vorago: uoragines ſunt palludes a uorãdo dictæ q; cadentia nõ ſuſtineant. Inſulſiſſimus eſt hõ. Nec ſapit pueri iſtar bimuli nec plus cordis hẽt: q̃ puer duorum annoꝝ. Dormientis in ulna. Vlnæ ut interpres Ariſtotelis oſtendit in primo de animalibus uocantur brachia: uerba eius ſunt membri uero ſuperioris bipartitam cõpactionem brachium ſiue ulnam appellamus: cuius partes lacertus: agilis: giber: cubitus: & manus PAL. Vorago Vlnæ

Viridiſſimo flore puella adoleſcentia flori cõparatur. Terentius in eunucho. corpus ſolidum & ſucci plenũ anni ſexdecim flos ipſe. Delicatior hædo: hædina carne ſapidior. Aſſeruãda nigerrimis diligentius uuis Quot & qbus modis uuæ in hiemem ſeruari poſſint: ut ſint recentes. docent Pli. Palladius & Columella. Vt lubet. ipſi puellæ. Nec pili facit uni. Pili facere apud hunc poetam eſt minimi facere & q̃ſi aſpnari. Nec ſe ſubleuat ex ſua pte: nec ſe ſponte ſua attollit ad cõplexus puellæ: ſed iacet in lecto: ut alnus in foſſa: poſtea q̃ cæſa ictibus ſecuris decidit. Alnus arbor eſt: q̃ amat paludes. Vir. Fulminibus ſalices craſſiſq; paludibus alni. Liguri ſpecies p genere. uel qa olim in lyguria optimæ ſecures fiebãt. Separata. cæſa: ſed nonnulli legunt ſupnata. Supnati aũt dr̃ ut Sex. Põpeius ait: qbus ſucciſa ſunt fœmina in modũ ſuillaꝝ pernaꝝ. Qua ſi nulla ſit uſq̃: q̃ ſi nullã puellam in lecto ſecũ habeat. Stupor ſtupidus. Nũc: cum p pontem ſit trãſiturus. Olidum: fœtidum. Veternum lethargus: ut ſcribit Cornelius Celſus: eſt inexpugnabilis pene dormiendi neceſſitas: ea a nr̃is ueternum dr̃. licet hoc multi negent dictitantes hac uoce Hidropin tm̃ ſignificari: Vir. nec torpere graui paſſus ſua regna ueterno: & Pli. libro. viii. ubi de urſis ſermo habẽt. Primis diebus ſeptenis tam graui ſomno ꝓmunt: ut ne uulneribus q̃dem excitari queant: tunc miꝝ in modum ueterno pingueſcũt. Supinũ iacentẽ quaſi ſopitũ. Ferreã ut ſoleam: ut mula p cænũ gradiẽs in eo nõ nunquam relinquit ferreum calciamentum. Veternũ Virgilius Virgilius Plinius

In Aurelium famelicum.

Vreli pater eſuritionum. Scribit ĩ Aurelium pauprimum ac maxime famelicũ: q ĩ ſumma fame oblitus egeſtatis ſuæ ac libidinis nefandæ uitio cæcus Catulli puero ſtupꝝ intendebat: minat̃ itaq; poeta ꝓfido Aurelio irrumationẽ niſi dſinat ſuo iſidiari puero hic totũ effictũ ẽ illi Martia. epigramma: Sæpe mihi q̃rit̃ nõ ſiccis cæſtus ocellis Tangi ſe digito mammuriane tuo. ANTO.

Vreli pater eſuritionum. Verſus eſt Endecaſyllab⁹. Minat̃ Catull⁹ cuidã Aurelio irrumationẽ. Qui in extrema egeſtate cõſtitut⁹ pueꝝ poetæ ꝑcidere cupiebat. Eſuritionũ. eſuritio ẽ fames maxima. PAL. Eſurioti

ANTO. ¶Meos amo, meũ puerũ. delicias meas. Experiris. alii codices ex antiqua lectione habent experibis: sed minime placet. Si faceres satur, nam esset aliqua tuæ libidinis excusatio saturitatis causa: nũc autem cum sis famelicus ac sine cerere & libero frigeat uenus: nulla est tui flagitii causa excusabilis: ideo irrumationis suppli cio dignus es. At qui certe equidem. Ne certe alii legunt nemeus ut sit pueri nomen proprium. Pudi co tibi meis stupris intacto. Dum licet, dum iniuriis tuis ego non irritatus te nondum stupro uleiscor. Facias finem: scilicet meis iniuriis.

PAL. ¶Meos amores: meũ puer. Clã: latẽter. Insidias mi, instru. te mihi insidiantẽ. Atq; certe. Satur tace-

Næ Terentius Tullius

ré: si sat puer ad stuprũ sollicitares. Næ hæc pticula cũ dipthõgo capit ꝑ certe. Terẽ. Faciũt ut næ intelligẽdo ut nihil intelligãt &. M. Tullius li. iii. de Oratore: ne illud haud sane quẽadmodũ uerba seruet atq; illuminet: a ma gistris istis requret. Quare define: conclusio. Ne finẽ facias: sollicitandi puerum. Sed irrumatus: posteaq̃ te irruma uero. Versus scazon Ad Varrum.

Pædicare cupis meos amores:
Nec clam: nam simul & iocaris una
Hærens ad latus: omnia experiris
Frustra; nam insidias mihi instruentem
Tangam te prius irrumatione.
At qui si faceres satur tacerem:
Nunc ipsum id doleo; quod esurire
Nemeus puer: & sitire discet.
Quare desine dum licet pudico
Nec finẽ facias, sed irrumatus:

Ad Varrum.

ANTO. SVphenus iste Varre quẽ probe nosti. Var rũ alloquens uanã & falsam suphenꝰ poe tæ ĩsulsi auctoritatẽ demõstrat. Nã suphe nus uerboꝝ ostẽtatione dicax & urbanus atq; doctissimus uidebat, ꝑserti quũ ĩsul soꝝ uersuũ suoꝝ libros magnifica ĩpensa ornatos ostẽtaret. Sed in carminũ illoꝝ lectiõe maximã insulsãq; ignorãtiã hoies cõpræhẽdebãt. Quod & si ma ximũ ẽ uani hois uitiũ: tamẽ aliqd excusatiõis meret: qa nemo ẽ adeo peritus: q alia ĩ re nõ appeat uanus & ĩeptꝰ Sed suũ errorẽ qsq; minie uidet. Suphenꝰ, de quo supra suphenos oĩa colligã uenena: alii legũt ruphenũ. Venu stus: elegãs. Dicax: garulus mordax ĩ dicẽdo: aut cer te dicax sermõis risu aliquos iceſſens. uenustus aũt ẽ q cũ gra q̃dã ex uenere dictus apꝑet: urbanꝰ uero dr q ĩ sermo ne rebus & uerbis sono & usu quendã gustũ urbis: & sũ ptã ex cõuersatione doctoꝝ tacitã eruditionẽ ꝑsefert: Sic & urbanitas uenustas dicacitasq; iter se differunt teste Fa bio Quinti. Puto, cõiecto ex eius ostentatiõe. Decẽ milia. s. uersuũ. Nec re. ĩ pa. s. puto illa: sed i regia char ta mẽbrana. Palipsesto palipsestõ uilior charta ẽ iteꝝ deli ta & iterũ rescripta derasis prioribꝰ lris. rursũ dr delino tergeo: palipsestõ igit charta iteꝝ delita & derasis prioribus lris rescripta palimpseston a iuriscõsultis iterꝑ tari chartã deliticiã legimus. Sicut fit: apud pauperes scilicet. Chartæ regiæ. s. sunt: regiæ pro regalibus dixit sumptu regali comparatæ. Vmbilici: signa sunt quæ dam quibus librorũ fines cõcludebant antiqui. Ideo Por phirio supra id horatianũ ad umbilicũ ad finẽ interpreta tur. Martialis in eodem significato posuit. iã puenimus usq; ad umbilicum. Alii umbilicos praeclauis: qbus liboꝝ anguli ornant accipiũt. Lora ru. qbꝰ elegãtiores libri uestiunt. Mẽbranæ. s. chartæ sũt. Mẽbrana charta primũ iuẽta fuit pgami ide pgamea dcã fuit testãte Varrõe ac Plinio referẽte: de hac Mar. scri. Esse pu ta cæras licet hæc mẽbrana uocet: Delebis quotiẽs scripta nouare uoles. Desecta plũbo: ordo & sensus: oĩa sunt plũbeis lineis q̃drata: & pũice aq̃ta: hoc ẽ derasa. Hæc: scripta supheni. Bellus: uenustꝰ nobis uisus.

Caprimulgꝰ: caprimulgꝰ hic æpolũ significat. Caprimulgus itẽ auis ẽ de q̃ Pli. hæc tradit. Caprimulgi ap pellant grãdiores merulæ aspectu fures nocturni. Interdiu. n. uisu carẽt itrãt pastoꝝ stabula: capraꝝ uberibꝰ aduolãt suctũ pp lactis: q̃ iniuria ubꝰ emorit: Caprisq; cæcitas q̃s ita mulsere oborit. Abhorret. s. a lacta tõis suæ ueritate. Mutat: quũ scribit aliqd. Qui mõ scur. ordo ẽ, i. ẽ q mõ scurra uidebat: aut q uidebat id si aliqd nom ẽ tristiꝰ scurra ẽ ĩfacetior rur: & oĩ rusticitate. Tristiꝰ: peiꝰ q̃ sit scurra: ut parasitꝰ. morio. leno

PAL. Quintili. SVphenus ille. Versus est iãbicus trimeter. de quo iam diximus. scribit Catullus ad Varrum de quodam suphenο. Qui inter amicos urbanus erat: sed cum idem ad scribenda poemata se contulisset infacetissimus uidebatur: ipse tamen sibi placebat. Venustus. Quintilia. plu ribus explicat quid uenustus: quid dicax: & qd urbanus significet. qd si qs paꝝ credit apud eũ dẽ in octauo requat. Decẽ: subaudi milia uersuũ. Aut: plura. x. supple milibꝰ. Palĩ pseſto: græca ẽ dictio q̃ charta illa significat q̃ derasis prioribꝰ lris rescripta ẽ. Vmbilici da

Neq; idẽ un. æq̃ ẽ be. i. neq; unq̃ uidet sibi tã beatꝰ quã quũ poemata facit. Est: ꝑ uidet.

ui ſunt ut mea fert opinio qb⁹ librorũ anguli ornant̃ ſimul & muniuntur. Martia. Sed pumicata fronte ſi qs eſt nõdũ neq; umbilicis cultus neq; mẽbrana. Lora rubra: uincula rubri coloris. Mẽbranæ: qb⁹ infectis libri teguñt. Tibullus. Lutea ſed niueũ iuoluat mẽbrana libellũ. Mẽbranæ aũt ſunt pelles ita dictæ q; ab ani maliũ membris educanť. Diſecta: emẽdo directa. Plũbo plũbeis lineis. Sũt aũt duo plũbi genera nigrũ & albũ: qd̃ p̃cioſius ẽ & a græcis caſſiteriũ appellat̃. Sed ex eo nõ fit argentũ: cũ fiat ex nigro. Auctor eſt Pli. ANTO. Martialis Tibullus

Pumice oĩa æquata: nouos libros pumicibus expoliri p̃ter Tibullum Catullũq; & Martialẽ. indicat etiã Pli. cuius uerba ſuperi⁹ annotauimus. Hæc. ſ. carmina. Caprimulgus: hæc uoce æpolus ſignificat̃. Sunt etiã Caprimulgi aues q̃dã merularũ aſpectu: q̃ interdiu uiſu carent: intrãt paſtorum ſtabula: caprarũq; uberibus aduolant ad lactis hauſtũ. Foſſor qui terrã fodit: nomen uerbale. Ac mutat: ut non cognoſcas eundem eſſe. Scurra: ſcurra eſt qui riſum ad audientibus captat: non ſalua perſonæ dignitate. Rure: pro ruſtico. Simul poemata attigit: poſtq̃ acceſſit ad ſcribenda carmina. Aeq; eſt beatus: ita eſt fœlix.

Tam gaudet in ſe. tãq; ſe ipſe miratur
Nimirum idem oẽs fallimur: neq; ẽ q ſq̃
Quẽ non in aliqua re uidere ſuphenum
Poſſis. ſuus cuiq; attributus eſt error:
Sed nõ uidemus mãticæ qd̃ in tergo eſt.

Ad Furium.

Vri cui neq; ſeruus eſt:
neq; arca: neq; ignis:
Nec cimex: neq; aranei⁹:
Verũ eſt & pater: & nouerca quorũ
Dentes uel ſilicem comeſſe poſſũt:
Eſt pulchre tibi cum tuo parente
Et cum coniuge lignea parentis.
Nimirum: bene nam ualetis omnes:
Pulchre concoquitis: nihil timetis:
Non incendia: non graues ruinas:
Non facta impia: non dolos uenení:
Non caſus alios periculorum.
At qui corpora ſicciora cornu
Aut ſi quid magis eſt aridum: habetis:
Sole & frigore: et eſuritione.
Quare non tibi ſit bene ac beate.

¶ Gaudet in ſe: ſibi placet: qd̃ uitiũ ẽ ſtultitiæ. Se mirat̃: ſe extollit ac ſupbe uaneq; laudat: qd̃ ẽ uitiũ inſaniæ.

Simul: poſtq̃. Aeq; tã. Ac: quã. Idẽ: nimiꝝ de eſt ob. ut ſit ob idẽ. i. pp idẽ p̃prii amoris uitiũ. Poſſis uidere ſuphenũ. i. q̃ſi ſuphenũ: & ſimilẽ ſupheni ſtolidi ac inepti: nemo. n. ẽ: q aliq̃ ex pte aſini auriculas nõ hẽat

Su⁹ cuiq; attribut⁹ ẽ error. Hora. Nã uitiis nemo ſine naſcit̃: optim⁹ ille q minimis urget̃. Sed nõ uidem⁹ mãticæ qd̃ in tergo eſt. æſopi fabula tradit unũquẽq; hoĩem duas habere manticas: unã ante ſe ad ſinum: alterã retro a tergo: in anteriorem: q̃ facillime uiſui ſubeſt: aliena uitia mittimus: in poſteriore quæ minime cerni a nobis poſſit noſtra peccata abſcõdimus. ſic Hora. Deſpicere ignoto diſcat pẽdẽtia tergo. Perſius. Sed p̃cedẽti ſpectat̃ mãtica tergo. Quod eſt in tergomanticæ. i. nõ conſideramus neq; uidemus errores noſtros: quos poſt terga reiicimus.

¶ Gaudet in ſe intrinſecus lætat̃. Nimiꝝ certe. Idẽ oẽs fallimur qa nr̃a nimis diligimus. Suus cuiq; attributus ẽ error. Hora. Nã uitiis nemo ſine naſcit̃: & Prop. Vnicuiq; dedit uitiũ natura creato. Mi fortuna aliqd ſem per amare dedit. Sed nũ uidemus mãticæ: qd̃ in tergo eſt: nõ uidem⁹ nr̃a uitia ſiue nr̃os errores: quos in tergo geſtam⁹: & hoc ſcdm Aeſopũ q fingit unũquẽq; hẽre binas mãticas unã ĩ pectore & alterã in dorſo in anteriore geſtare aliena uitia in poſteriore uero ſua. Perſius. Vt nemo in ſeſe tentat deſcendere nemo. Sed præcedenti ſpectatur mãtica tergo.

PAL. Horatius Properti⁹ Perſius

Ad Furium.

Vri cui neq; ſeruus eſt nec arca. Miſerrimã egeſtatẽ furio iocoſe obiiciẽs facere cõtẽdit eũ in pauperiẽ multis cõmodis inſtructũ eſſe: iõ monet̃ a Catullo multa ſeſtertia p̃cibus expoſcat. Furi cui neq; ordo eſt furi eſt tibi pulchre cum tuo parente. ideſt pulchre uales cum parentibus tuis. Cui neq; ſeruus eſt nec arca: qui caret ſeruo pauper eſt. at cui nihil domi ſit egenus eſt. Arca. loculus pecuniarum. Iuuanalis: Poſita ſed luditur arca. Item alibi. Interdũq; aliena ſumitur arca. Mar. Callidus effracta nũmos fur auferet arca. Cimex. lectus contentum pro continenti. Sic Mar. in decimo. Nec toga nec focus eſt nec tritus cimice lectus: Hæc tibi de bibula ſerta palude teges: & alibi: Sed ſi nec focus eſt nec uilis ſponda grabati. Quorum dentes comeſſe poſſũt ſilicem. hyperbole ad ſummam famem demõſtrandũ. Lignea. arida quale lignum eſt. Pulchre concoquitis: quia parum comeditis citiſſime digeritis cibum: nimius. n. cib⁹ ĩdigeſtiõis cã: ut Iuuenalis. Et crudũ pauonẽ ĩ balnea portas. Nihil timetis: qa nihil bõi amittere poteſtis: nã uobis nihil domi ẽ. Fcã ĩpia ueneficia cognatorũ aut affiniũ: ĩpias ob hæreditatẽ ĩſidias. Sicciora cornu ob famẽ atq; ꝑpetuã ĩediã: ordo eſt hẽtis corpa cornu ſicciora ob frig⁹ ſolem & eſuritionem.

ANTO. Martialis Tibullus

Vri cui neq;. Verſus eſt Endecaſyllabus. Monet Furium Catullus ut centum ſeſtertia a diis petere deſinat: quia pauper immo inops uacat multis incommodis: quibus ſi dies fieret non uacaret.

Neq; arca. Arca eſt repoſitorium pecuniarũ ab arcendo dicta ut q buſdã placet q; furũ man⁹ arceat. Martia. Callid⁹ effracta nũmos fur auferet arca: Profternet patrios ĩpia flãma lares. Neq; cimex: neq; aranei⁹ neq; lect⁹ neq; dom⁹ cõtentũ pro cõtinenti. Cimex aũt & Araneus inter inſecta cõnumerãtur: de qb⁹ Ariſto. & Plini. multa. Vel ſilicem adeo eſuriũt. Lignea pp maciem & nimiã corpis ſiccitatem. Nihil timetis: quia nihil eſt uobis: qd̃ amittere poſſitis. Facta impia impiorum hominum maleficia. Dolos ueneni: qd̃ qs det: ut uobis pariter ſublatis bõa uſurpti⁹ iuadat. Atq; hic poeta ironice tũ Furii cõmoda cõmẽorare ĩcipit. Sole & frigor & eſuritõe: his. n. trib⁹ hũana corpa ĩ maximã ſiccitatẽ adducũt

PAL. Martialis

ANTO. ¶Sudor ſaliua muccus. hæc omnia ex ciborum ſuperfluitate proueniunt. Nec toto decies cacas in anno. unum ſequitur ex reliquo: nam qui non comedit: nec cacat quidem. Culus purior ſaſillo. hinc Mar. Neq; enim eſt cullus qui non cacat olim. Deſine. ſubaudi iterum præcari.

PAL. Natura ſalis. ¶Sudor abeſt nunq̃ ſudas. Saliua ſputũ: dicta q; ſalis hẽat ſaporem. Muccus nariũ humiditas: a quo mucidus: & mucoſus deriuãtur. Pituita q̃ a græcis flegma uocatur. Salillo in quo ſal ſeruat̃: cuius natura eſt per ſe ignea & ignibus inimica eos fugiens oia erodẽs corpora uero aſtringens ſiccans alligans. defũcta aũt ac putreſcẽtia uendicãs: ut durẽt ea p ſecula. Nec toto decies cacas ĩ anno. Qui. n. raro & parũ comedit: is rarius excernat eſt neceſſe. Ingnare fœdare. Hæc tu cõmoda: q; nec ſudas: nec emungeris q̃d q; rariſſime cacas.

A te ſudor abeſt: abeſt ſaliua:
Muccuſq; & mala pituita naſi.
Hanc ad mundiciem: adde mundiorem:
Quod culus tibi purior ſalillo eſt:
Nec toto decies cacas in anno:
Atq; id durius eſt faba & lapillis:
Quod ſi tu manibus teras friceſq;
Non unq̃ digitum inquinare poſſes.
Hæc tu commoda tam beata furi
Noli ſpernere: nec putare parui:
Et ſeſtertia quæ ſoles præcari
Centum deſine: nam ſat es beatus.

Seſtertia quæ ſoles p̃cari centũ deſine. Hæc ſũma apud Romanos & magna & honeſta hẽbatur: utpote quã multi uoto & p̃cibus peterẽt. Sane ſeſtertiũ ex diſpõdio & ſemiſſe cõſtabat Plini⁹ lib. xxxiii. Et placuit denarius p. x. libris. Quinari⁹ p quinq;. ſeſtertiũ p dipõdio & ſemiſſe. dipõdiũ aũt libras duas cõtinebat. ſemis uero dimidiũ libræ unius. Quod ut ueteres indicarẽt ſeſtertiũ p notas ſcribentes tris tãtũ litteras faciebant. i. duplicatũ &. s. quas poſtea ducta per mediũ uirgula colligabãt hoc quidem modo.

Plinius

Ad Iuuentium.

ANTO. O Qui floſculus es Iuuentiorũ. Iuuentiũ puerum alloq̃t̃ increpans eũ q; Furio paupculo amoris delicias dederit. o. admirãtis eſt interiectio. Qui qualis. Floſculus: pulchritudo. Iuuẽcio⁹: Iuuẽcii nobilis romæ familia fuit: cui⁹ Liui⁹ & Pli. meminerunt. ad eũdẽ infra ſcribit: Sic mellitos oculos tuos iuuenci: Sigs me ſinat uſq; baſiare. Arca: pecunia⁹ loculus. Delicias: amo⁹ ſuauitates puto amplex⁹ & oſcula: nã de eodem alibi dicit: Sigs me ſinat uſq; baſiare uſq; ad millia baſiẽ trecenta. Bellus: pulcher. Mar. Bellus hõ inflexos q dirigit ordĩe crines: hoc. ſ. q; bell⁹ hõ ſit. Obiice: mihi te reꝓhẽdẽti oppõe ad tuã excuſationẽ: alĩ legit̃ abiice. i. cõtẽne & deprime: uñ abiect⁹ dr̃ uilis contẽpt⁹: uel hoc. ſ. qđ dico neq; ẽ huic ſeru⁹ neq; arca aut paruifacias aut magnifacias ut lubet nõ curo. Eleua. uerbis extolle: p tua defenſione. Tamen: q̃uis bellus ſit tamen pauperrimus eſt.

Quam ſi te ſineres ab iſto amari
Qui non eſt homo: bellus inquies eſt:
Sed bello huic neq; ſeruus eſt neq; arca:
Hoc tu quamlibet abiice: eleuaq;:
Nec ſeruum tamen ille habet: neq; arcã:

Ad Thallum.

PAL. Qui floſculus es. Verſus eſt eius generis. cuius eſt ſupior. Conqueritur poeta q; puer quẽ ipe unice amabat. furio oĩum pauprimo ſe indulſerit. Mallẽ: magis uellẽ. Delitias oblecta menta. Quã iſti. furio. Qui nõ ẽ hõ: uide Catulli in ſolẽtiã: qui neget pauperẽ eẽ hominẽ. Bellus: pulcher. diminutiuum a bono. Obiice: oppone. Eleua: attolle: ut dicas bellus ẽ. Nec ſeruũ tũ. nunq̃ inquit efficies: ut iſte ta⁹ furi⁹ nõ ſit pauprim⁹. Ad Thallũ Cinædũ. Septenarius ẽ uerſus: qui fit quum iambico trimetro addit̃ pes amphibrachus.

Inæde thalle mollior cuniculi capillo:
Vel anſeris medullula uel hinnula mollicella
Vel pene lãguido ſenis: ſituq; araneoſo.

ANTO. Inæde thalle mollior cuniculi capillo. Thallum impudicum adoleſcentem monet: ut ſibi Catullo remittat pallium & ſudarium: quæ furto ſubtracta pro ſuis uſurpat. atq; oſtẽtat: quæ niſi reddat: poeta flagra thallo minitatur. Mollior: tenerior: hinc Virgilius in obſcœno carmine ſumpſit: Quidam mollior anſeris medulla. Capillo: pilo: Sic Perſius Iam liber & bicolor poſitis membrana capillis. Hinnula: pelle hinnuli. Qui ut Varro & Plinius tradunt ex equo & aſina naſcitur: Sed ut Solinus ſcribit hinnulus eſt cerui pullus: quod melius cum Catulli uerbis facit. igitur. Hinnula: ideſt pelle hinnuli pulli cerui: hinnula item herba eſt: quæ datur ſtomachis faſtidioſis: Horatius. atq; acidas mauult hinnulas. Mollicella. mollis facit diminutiua mollicullus. Situ araneoſo. i. mollior & tenerior ſitu & lanugine aranea⁹.

PAL. Inæde Thalle. Verſus eſt iambicus ſeptenarius. Sed ſeptimus quiſq; pes & amphibrachus. Monet thallum cinædum: ut ſibi remittat quæ ſurripuit pallium ſcilicet & ſudarium: q̃d niſi fecerit: fœde uapulabit. Cuniculi: genus eſt leporis. ſed hic pliniũ audire nõ pigeat ita ſcribẽ tẽ lepo⁹ generis ſũt & quos Hiſpãia cuniculos appellat. fecũditatis innumeræ famẽq; Balearib⁹ inſulis populatis ea⁹ meſſib⁹ afferẽtes: foet⁹ uẽtre exectos: aut uberib⁹ ablatos ſi repurgatis

interaneis gratiſſimo ĩ cibatu habẽt: laurices uocãt. Capillo: pilo, quẽ tactu molliſſimũ eẽ conſtat. Vel Anſeris medullula. Ouidi. in obſcæno carmĩe. Quidã mollior anſeris medulla furatũ uenit huc amore pœnæ. Inula mollicella, inuli ſunt ceruoꝝ filii. Quorum pelles albis maculis diſtinctæ nebrides uocantur. Penelanguido languida ſenis mentula. Situq; araneoſo: telis quas texunt araneæ ad capiẽdas muſcas.

Idemq; thalle turbida rapacior procella.
Q uũ diua mulier aues oſtendit oſcitãtes.
Remitte palliũ mihi meũ quod inuolaſti.
Sudariũq; ſæthabũ catagraphonq; linon:
Inepte quæ palam ſoles habere tanq̃ auita
Q uæ nũc tuis ab ũguib⁹ rẽglutia. & rmitte
Ne laneũ latuſculũ: manuſq; mollicellas
Inuſta turpiter tibi flagella conſcribillent
Et inſolenter æſtues: uelut minuta magno
Depreſa nauis in mari uaſaniente uento.

Ad furium.

TVri uilluſa ueſtra non ad auſtri.
Flato oppoſita eſt: nec ad fauoni:
Nec ſæui borreæ: aut pheliotæ
Verum ad milia quindecim: & ducentos:
O uentum horribilẽ: atq; peſtilentem.

¶ Rapacior, furacior: & maior raptor. Turbida, tẽ peſtuoſa. Quũ diua mulier aues oſtẽ. oſci. rapacior q̃ turbida ꝓcella ſit: quũ Tethys diua hoc ẽ mare tempeſtatem facit: nã tunc rapax ꝓcella ꝓnũciat a quibuſdã auib⁹: q̃s alii alcyões ĩtelligũt: hæ. n. aues ut ſcri. Pli. ĩ uergiliaꝝ occaſu q̃ cũ ædis tempeſtuoſus ẽ appent: fœtificãt ãt bruma: q̃ dies Alcyõides uocãt: faciũt ſeptem añ bruma dieb⁹ nidos: & totidẽ ſeq̃ntib⁹ pariũt. Quib⁹ oĩb⁹ maris trãquillitas ẽ. Vt ĩdicat hic Theocriti uerſus ptis ãt & iã hiãtib⁹ pullis ſtati inſequit uehemens maris ꝓcella. Ergo quãtũ ad aſcẽ alcyones exponat. Quũ mu. dia. i. alcyõ: q̃ fuit mulier dia. i. generoſa: ut dia camilla. & home. .i. generoſus achilles. Oñdit dmrauit: nã ſeptẽ poſt brumã dieb⁹ ptis pullis diſcedũt: & cõtinuo ſeqt ꝓcella rapax. Aues pullos ſuos. Oſcitãtes, ꝓpriũ eſt pullorꝝ eſcã appetentiũ: dr aũt oſcito & oſcitor in eodem ſignificati. ego uero poti⁹ ſentirem hoc dcm̃ fulicis: q̃ ut ſcrib. Pli. clãgore ſuo qui ſine excitatiõe ſi fit uentũ ꝓnunciãt: & tunc dicat Dia mulier Tethys. ANTO.

Aues oſci, fulicas oſcitatiões clãgorẽ edẽtes. Inuolaſti, furat⁹es, a uola man⁹pte: alibi ĩuolare eſt irruere ĩ uadere. Cõuolare ĩ aliquem a uolendo dcm̃. Plaut⁹ in amphytriõe. Cũ clamor inuolãt impetu alacri. Setabũ, hiſpanũ a ſetabi urbe: ut dcm̃ eſt ſupi⁹. Catagraphõq; li. i. linteũ uariis filis ĩſcriptũ: ut ſuue. inſcriptaq; lintea uenit eſt ĩſcribo. Reglutina: gluten latine græce chola: inde glutino: cõiũgo: reglutino: ſeparo: diſiũgo.

Inuſta. inflicta. Cõſcribillent: uibicib⁹ inſigniãt & depingãt aut lacerent: ut uerſa puluis inſcribit. haſta. Plaut⁹. Corpus tuum uirgis ulmenis inſcribãt: & Catul. alibi. Frontem tabernæ ſcipionibus ſcribã. Veluti. amat. catul. in car. concluſionibus ſimilitudines & comparationes facere. Minuta: parua ut cymba.

Inſolenter: inuiſitata preter ſolitum. Aeſtues, cõnoueris ut maris æſtus.

¶ Turbida ra. ꝓ. aſſimilat hoĩem furacẽ fœde tẽpeſtati. Quæ in agris ſæuiens oĩa rapit eſt enim ꝓcella uis uentorꝝ cũ pluuia dicta ab eo q̃ cuncta ꝓcellat. Aues oñ. oſci. Legendũ eſt ut nos emendauim⁹ occinẽtes. aues. n. q̃dã ut ſcri. Pli. li. xviii. cõtinuo clãgore intẽpeſtiuæ futuras tẽpeſtates ꝓnũciare credunt: ut dicat catul. tallũ eſſe rapaciorem turbida tẽpeſtate: q̃ aues intẽpeſtiuis cãtib⁹ ꝓnunciãt. Sed quia q̃ri põt: cur nobilis poeta dixerit diua mulier. Iccirco illud addã eã circa cãtus auium obſeruationem eſſe potiſſimũ fœminarũ ut diua ꝓ diuina acccipiat. Quod ſuolaſti: q̃d ſurripuiſti a uola q̃ ẽ media ps man⁹. Cathagraphõq; linõ: quodã texturæ gñe inſcriptum: de hmõi linteis ut ĩtelligere ſuue. cum ait. Damaſipp⁹ ad illos therma rum calices inſcriptaq; lintea uadit. Tãquã auita ab auo tibi relicta. Reglutiua, diſiunge fures. n. manus nunc glutino: nunc pice inquinatas hr̃e dñr. Martia. Nõ fuit ãtolici tã piceata man⁹. Laneum molle a lana. Inuſte. emẽdo iniecta. Flagella q̃ ſunt ſũmæ arborꝝ ptes. Conſcribillẽt: ſignẽt uel pingant. Inſcribo. n. & cõſcribo nõnunquã ſignificant pingere. Plautus corpus tuũ uirgis inſcribã. Inſolenter, præter ſolitum. Aeſtues iacteris ab æſtu: que uox ſignificat preter ſolis & æſtiui temporis fragrãtiam maris ẽt cõmotionem. Lucretius lib. iiii. frigus ut a pluuiis calor a ſole: æſtus ab undis æquoris: & Plautus in aſſinaria. Quo magiſte in altum capeſcis: æſtus te in portum refert: ẽ autem tranſlatio a nauigantibus. Qui mari undicante modo in hanc modo in illam partem iactantur. Iuuena. Martia. Plautus

Ad Furium.

Vri uil. ue, nõ ad au. Ad furiũ bibaculũ poeta ſcribit: ſenſus ãt ẽ. Furi uĩa uilla ſi ſolo uẽto ut cætera rũ: hoĩum uille agitãt: pturbat: ſcd. xv. milib⁹ & ducẽtis uẽtis uexat. Auſtri fla. tãgit q̃tuor cardinales uẽtos. Fauõi, zephyri. Lucre. Et reſerata diu genitalib⁹ aura fauoni. Boreæ. latie aqlo dr: flat iter exortũ æſtiuũ: & ſeptẽtrionẽ: ut Pli. & Gel. tradũt. Apheliotæ. ſubſolan⁹ latie dictus flat ab exortu eq̃noctiali. Quideci mi. ſ. uẽtorꝝ numer⁹ finit⁹ ꝓ ĩfinito. Loca ĩ q̃ undiq; uẽti cõflãt cõflages dicũt. Horribilẽ. horrẽdũ aſperũ terribilẽ. Peſtilẽtẽ, augmẽtũ maliciæ: nã null⁹ uẽt⁹ peior peſtilẽti ẽ: ali⁹ tñ ſenſus elici ꝓt hoc mõ: ut iocãs dicat quũ aliæ uillæ aliquo uẽto ĩfeſtent uĩa uilla nõ ob aliquẽ uẽtũ ĩcõmoda eſt: uerꝝ quũ ab urbe diſtẽt. xv. milia &. cc. paſſus hoc ĩcõmodũ lõgingtatis hr̃ tãq̃ horribilis: & peſtilẽs uẽt⁹. Ouẽtũ hor. at. peſt. tot iocoſe dcm̃ ẽ incõmodã uillæ lõgingtatẽ q̃ defatigabant illuc ex urbe ſecedentes. ANTO.

Vri uil. Verſus eſt Endecaſyllabus. Non conueniunt litterati in huius epigrãmatis expoſitiõe. Quidam enim eorũ dicunt poetam conqueri de nimia uillæ ſuæ ab urbe diſtãtia alii q̃ in uillam ſuam propter urbis uicinitatem plurimi uentitent. Quos paſcere ſit neceſſe. Sed ego illorꝝ accedo ſentẽtiæ PAL.

qui asserũt Catullũ habuisse uillã oĩbus flatibus expositã: & iõ eũ cõqueri. Austri. auster uẽtus est qui flat a meridie & a græcis notus dr̃ q̃ sit humidus. Fauoni fauoni⁹ sitẽ uẽtus ẽ q̃ spirat ab occasu brumali: hũc græci Zephyrũ noĩnt. Sæuĩ boreæ qui flat ab ortu solstitiali latinæ dr̃ aquilo a celeritate. Apeliote uentus est qui spirat ab ortu equinoctiali & a nobis subsolanus noĩatur. Sed tu de uẽtis plura legito apud Aristo. Strabo. Sene. Pli. &. A. Gelliũ. Ad qndecim mil. supple uẽtos. Et ducẽtos. s. uẽtos. Ouẽtũ exclama

Hermolaus barbarus. tio. Atq̃ pestilentem corporibus nocentem. Hermolaus Barba. uir seculi huius eruditissimus cuius imaturo obitu lr̃æ tũ græcæ tũ latinæ maximã iacturã fecerũt: ĩ plinianis castigationibus hoc epigrãma ad uerbũ: ita exponit nõ. n. pretiũ aur sumptũ id uideri: sed aeris alieni summã quã futuꝝ esset: ut noĩbus dissoluẽdis uilla diuenderetur & quasi licitaturis opponeretur quæ opinio. Si placet pro nr̃a scribẽdum erit uestra.

ANTO. Ad ministrum suum.

Minister ue. puer pha. Ministrum suũ ortat̃ ut sibi tẽperet atq̃ porrigat capaciora pocula: ĩperatq̃ ut a mensis suis aq̃s maximũ hoĩm nocumentum excludat. Phalerni. nigꝝ est uinũ a Campaniæ agro dictum. Martialis. Candida nigrescant uetulo cristalla phalerno. Inger. porrige. Inger p̃ ĩgere legatur p̃ apocopem: ut uersus stet phaleucius. Mi. pro mihi. Amariores. fumosiores ipsius uini austeritate: aut aspiores haustu pp amplã capacitatẽ. Posthumiæ: hæc illis tpibus fuit mulier uinosissima & maxime bibula: quæ cõpotricibus: ac cõpotoribus suis lege bibendi a se lata tã grãdia ĩdicebat pocula: ut amaꝝ ac difficile cuiq̃ foret illa uno haustu ebibere. Ebriosa ac. ebrio. hic uersus corrupte: ac p̃ q̃ uitio se legit̃ ĩ oĩbus fere codicibus: sed elegãtissima. A. Gellii enarrationẽ emendat̃ ĩ hãc formulã: ut ebriosa acina gñe fœminio cãu ablatiuo legat̃ q̃q̃ alias acinũ neutro gñe. p̃ferat̃: acinũ. n. totũ uini plenũ ẽ. Lymphæ aq̃.

Ad Pincernam suum.

Minister uetuli puer phalerni.
Inger mi calices amariores.
Vt lex posthumiæ iubet magistræ:
Ebriosa acina ebriosioris:
At uos quo lubet hinc abite lymphæ
Vni pernices & ad seueros.
Migrate; hic merus ẽ thyonianus:
Ad uerannium & Fabullum.
p Isonis comites cohors inanis.

Seueros. Graues austeros: atq̃ abstemios. Thyonianus: bacchi⁹. i. meꝝ uinũ: q̃le bacch⁹ thyone⁹ inuenit. Bacch⁹ fert̃ Ioue pr̃e cõcedẽte mr̃em Semelẽ ab ĩferis eduxisse & ĩmortalitate donatã thyonẽ sacris q̃ illi attribuit denoĩasse: nã sacra facio dr̃: inde ipse liber ex mr̃no noĩe thyone⁹ appellat⁹ ẽ: ut scri. Diodorus.

PAL. Minister ue. Versus est ei⁹ gñis: cuius supior. Poeta impat ministro: ut is sibi hilari⁹ potãti calices ingerat. Phalerni. cui teste plinio inter generosa uina italiæ secũda nobilitas erat. nã prima pucino dabat̃: gña aũt phalerni tria erãt: austerꝝ dulce & renue. Inger ingere. Amariores uini austerioris. Vina. n. uetusta amaritudie q̃dã. Sed q̃lis ẽ ĩ pipe: ĩfestant̃. Pli. hæc nã uinis ĩ uetustate ẽ ne potari p̃ se q̃nt: nisi quincat aq̃: usq̃ in amaritudinẽ carie indomita. Vt lex posthumiæ iubet magistræ: habebãt prisci magros cõuiuiorũ: qui leges dabãt ad potãdũ: secũdũ quem morem posthumia mulier conuiuii magra legem tulerat: q̃ cõuiuæ plurimos ac capacissimos calices haurire cogebantur.

Plinius

Ebriosa acina ebriosioris maluit dr̃e acina in gñe fœmio q̃ acino in masculino: uel neutro ut uersus meli⁹ ad aurem sonaret: nã a uocalis in p̃cedenti uerbo postrema eademq̃ in sequenti prima canoro simul atq̃ iucũdo hiatu tractim sonat. Idem facit Vir. in secũdo Georgico. Talem diues arat capua: & uicina uesęuo Ora iugo. Nam o uocalis in priori uersu ultima eademq̃ in sequenti prima suauem facit hiatum. At uos quo lubet: summouet aquas. Vini pernicies quæ uinum iugulatis. Seueros graues qui nolunt inebriari. Hic merus est Thyonianus: hic est inquit meri uini liquor. Ad Verannium & fabullum.

Virgilius.

ANTO. Isonis co. co. ina. Ad Verannium & Fabullum pisonis hi spaniæ quæstoris comites: seu cõmilitões scribẽs eos interrogat de lucro q̃d a pisone auariissimo sint cõsecuti: ac simul inuehit̃ in flagitiosam romanoꝝ libidinem: qui comites ac milites suos magistratum officii cã secutos nephario cõcubitu contaminabant. Pisonis: hic piso a Salustio sic describitur. Caius piso adolescens nobilis summæ audaciæ egens factiosus in citeriorem hispaniam quæstor pro prætore missus est adnitente. Crasso: q̃ eum infestum inimicumq̃ Cn. pomp. cognouerat: neq̃ tunc senatus inuitus prouinciam dederat: quippe fœdũ homine a reip. p̃cul esse uolebat: & infra: sed is piso in prouinciã ab eq̃tib⁹ hispanis: quos in exercitu ductabat iter faciẽs occisus ẽ. Cohors: milites ĩ cohorte p̃toria. Inanis inaniter militãtes: nulla utilitate uobis pata.

PAL. Isonis co. Versus est eius generis. Cuius est superior: detestaturus nephandam Romanorum magistratuum libidinem: qui in prouinciis comites suos irrumabant: interrogat ueranniũ & Fabulũ sodales: q̃d lucri fecerit ĩ Hispania sub pisone. Cohors: accipit̃ aliq̃ cohors p̃ familia & amicis. Catul. rĩdi id q̃d erat: nihil nec ipsis: nec p̃toribus esse: nec cohorti. Et Suetonius in Nerone. Si quid comes ad orientem. C. Gæsaris iuuenis occiso liberto suo quod quantum potare iubebatur recusaret dimissus e cohorte amicorum nihilo modestius uixit. Cæterum in legione apud Romanos erant Gellii tempestate. lx. centuriæ. xxx. Manipuli. &. x. cohortes. Cohors autem ut Varro ait dicta est: q̃ ut in uilla ex pluribus tectis coniungitur: ac quiddam fit unum. Sic ex manipulis pluribus copulatur.

Catullus Suetoni.

¶ Aptis sar. & ex. Hoc iocose ĩ tenuitatẽ eor̃ q erãt pauprimi sine sarcinular̃ ĩpedimẽtis. Cũ isto uap. cũ isto pisone hoie uili ac sordido: q̃lis ẽ uappa ulnũ corruptũ. Vappa ꝑ uilissimo: ac sordido hoie ponit: & ꝑsius. Vappa lippus & in tenui farragine mẽdax: de uappa legito Pli. li. xiiii. ca. xx. In ta. ĩ qbus lucr. & ĩpẽsar̃ cõputatiões scribitis. Ecqd. in. an aliqd lucri: ac stipẽdii uobis dati. Patet exp. manifestat uobis dinumeratũ: nã expẽdere ẽ dare & soluere pecuniã alicui: anti q̃. n. oẽs pecunias pẽdebãt: uñ ĩpẽdere: & ĩpẽsa atq̃ expẽsa. Vt mihi. s. patet q nihil a meo ꝓtore memio ex bithynia rettulit. Meũ põt. C. memiũ bithynie ꝓtorẽ cũ quo fuit Catullus: ut supius dixit: huius C. memii asprimis oronib⁹ sæpe ꝑscissus cæsar ad cyathũ & uinũ stetisse diffamatus postea memio adeo humãe ĩdulsit ut ĩ petitõe cõsulatus se ille suffragatorẽ ꝓstiterit. Memio itẽ cuidã suũ opus ĩscripsit Lucre. Item fuit Caius Memius tribunus pl. Infestus nobilitatí: cui⁹ meminit Salu. ĩ lugurtha. Datũ lu. i. refero stuprũ mihi datũ lucro: alii legunt refero lucellũ mihi datũ. Tota ista tra. mẽtula tua lõga q̃ta ẽ trabs: ut Mar. tãta ẽ q̃ tityo colũna pẽdet. Fuisti pa. ca. i. pari cõditiõe ac sorte mecũ: nã nullo accepto lucro stuprati fuistis. Verpa. mẽtula. uerpus aũt iudæ⁹ circũcisus Iuue. Quæsitũ ad fontẽ solos deducere uerpos. Nihilo mi. q̃ sim fartus ego. Pete. no. ami. ꝓhibitio artificiosa: & uehemẽs facta ꝑ ironicã cõcessionẽ. Pete no. ami. qa stupraberis ab illis: pete ãt ꝓ appete ꝑ aphæresim: sic igitur satyrico morsu: ac felle flagitiosos romanor̃ nobiliũ mores aspsit. Dii deæ. & supi & iferi. Dẽt uo. q talia ĩ amicos flagitia cõmittitis. Multa ma. oppro. q̃lia & uos ĩ familia res facitis. Romuli remiq̃ uobis. o romãi uocatiu⁹ẽ: romulus ꝓ romão: ut ꝑsius. Bellũ ẽ an romule ceues.

Aptis sarcinulis & expeditis.
Veranni optime: tuq̃ mi fabulle.
Q uid rerum geritis? satis ne cum isto,
Vappa frigoraq̃ & famem tulistis?
Ecquidnam in tabulis patet lucelli.
Expensum? ut mihi qui meum secut⁹
Prætorem refero datum lucello.
Omemi bene me ac diu supinum.
Tota ista trabe lentus irrumasti.
Sed quantum uideo pari fuistis.
Casu: iam nihilo minore uerpa.
Farti estis pete nobiles amicos
At uobis mala multa dii deæq̃
Dent opprobria: romuli remiq̃.

In. C. Cæsarem.

QVis hoc põt uidere: qs põt pati:
Nisi ipudic⁹?: & uorax: & aleo
Mamurrã hr̃e qd cõata gallia
Habebat cuncta & ultima britannia.

¶ Aptis sarcinulis & expeditis. Sarcina est fasciculus rerũ uetẽ filiũ: ĩdicat aũt uerranii & Fabulli tenuitatẽ: cum dicat sarcinas eor̃ aptas eẽ & expeditas. Quid reg̃ geritis: q̃s res agitis. Vappa: q a suis ꝺgenerauit. Pli. li. xiiii. uitiũq̃ musto ꝙbusdã in locis ite⁹ spõte feruere: q̃ calamitate: cum deferbuit depit sapor uappæq̃ accipit nomen ꝓ brosum ẽt hoĩm cũ degenerauit aĩus. Et qdnã in tabulis patet lucelli expẽsum. Quidnã ĩqt lucri feciſtis: qd expẽsum pateat ĩ uestris rõnib⁹. Qui meũ secut⁹ prætorẽ itelligit Memiũ: quẽ in bythinniã secutus se ab eo irrumatũ fuisse nõ dissimulat: Tota ista trabe: tota ista mentula: q̃ est istar trabis. Pari fuisse casu. Pari me cũ cõditiõe. Est ãt casus: ut ait Aristo. rei inopinate euentus. Verpa mẽtula sine ꝓputio. Verpi. n. dicũt iudei q̃ sint circũcisi. Martialis. Delapsa ẽ misero fibula: uergus erat. Pete nobiles amicos: elegans ironia. At uobis mala. irritatus poeta nephãda romanor̃ magistratuũ in libidĩe in eos ĩprecat: ordo aũt ẽ opprobria Romuli & Remi dii & deæ dẽt uobis multa mala. Opprobria dedecora: posuit ãt Romulũ & Remũ urbis conditores pro oĩbus romãis. In. C. Cæsarẽ.

QVis hoc põt ui. qs põt pati: iãbico trimetro exclamat ĩ ꝓdigã Caii Cæsaris largitionem: q Mamurrã phormianũ: quo cũ stupri mutui cõmertiũ hẽbat: adeo locupletauerat: ut his opũ elegãtia toti⁹ galliæ ac britãniæ diuitias exuparet. Quis hoc ꝓt uidere ꝓcõtatio ẽ: & talis sensus. Nemo nisi ĩpudic⁹ atq̃ scelerat⁹ posset ferre ac pati Mamurrã pathicũ hr̃e toti⁹ galliæ atq̃ britãniæ diuitias. Nisi ĩpu. obliq̃ ĩ Cæsarẽ dixit. Mamurrã. Corneli⁹ nepos tradit primũ romæ parietes crusta marmoris operuisse totius domus in cælio monte mamurrã phormiis natũ eqtẽ romanũ prefectũ fabrorũ Caii Cæsaris ĩ gallia. Hic nãq̃ est Mamurra Catulli Veronẽsis carminibus ꝓscissus: quẽ ut res ẽ dom⁹ ipsi⁹ clari⁹ q̃ Catullus dixit hr̃e qcqd hũisset comata gallia: hæc Pli. Comata gallia. trãsalpia a cæsare domita.

Vis. h. p. ui. Vers⁹ ẽ iãbic⁹ trimeter. Duos ĩsectat Catul. C. Cæsarẽ & mamurrã formianũ quẽ. Cæ. ob mutui stupri cõsuetudinẽ reb⁹ pluris atq̃ pulcherrimis dono datis ditissimũ reddiderat. De hoc ita scri. Pli. li. xxxvi. Hist. nat. primũ romæ pietes crusta marmoris opuisse. Toti⁹ dom⁹ suæ ĩ cælio mõte. Cor. nepos tradidit mamurra formiis natũ eqtẽ romanũ ꝓfectũ fabror̃. C. Cæsaris. ĩ gallia: neq̃ ĩdignatio sit tali auctore iuẽta re. ꝟ nãq̃ ẽ mamurrã Catul. Verosi. carmib⁹ ꝓ scissus: quẽ ut res ẽ: dom⁹ ipsi⁹ clarius q̃ Catul. dixit hr̃e qcqd hũisset cõata gallia: & Sue. ĩ Cæsar Vale. Catul. a quo sibi uersiculis ꝺ mamurra ꝓpetua stigmata ĩposita nõ dissimulauerat: satisfacientẽ eadem die adhibuit cœnæ hospitioq̃ patris sui sicut cõsueuerat: uti ꝑseuerauit. Nisi ĩpudic⁹. Nisi sit talis q̃lis ẽ Cæsar. pudicitiæ ãt cæsaris famã nihil qdẽ ꝓter Nicomedis cõtuberniũ læsit graui tñ & perẽni opprobrio & ad oĩum cõuitia expsito auctor ẽ idẽ Sue.

Vorax. Voracẽ fuisse cæsarẽ ĩfra ĩdicat catul. cũ inqt. Pax expatrauit: an pax heluat⁹ ẽ prna primũ lãcina ta sunt bona & reliq̃. Aleo. alea uocat qlibet lud⁹ ĩ fortunæ uarietate cõsistẽs. Vñ aleões & aleatores dicũt lusores. Gallia. Quæ ut scri. Pli. ĩ tria populor̃ gña diuidit ánib⁹ maxie distincta: a scaldi. n. ad seq̃nã Belgica ẽ: ab eo adgarũnã celtica: eadẽq̃ lugdunẽsis: ĩde ad pyrenei mõtis excursũ aqtania aremorica añdicta.

ANTO.

PAL.

ANTO.

PAL.

Plinius:

Suetoni⁹

Catullus

ANTO. ¶ Cynede romule. ipudice cæsar: uehemẽs fama fuit. C. Cæsarem quũ esset adolescẽs apud Nicomedem bithinniæ regẽ pudicitiã depositum esse: unde postea in eius triũphis tale carmẽ a militibus & ciuib⁹ iactatum est: gallias cæsar subegit nicomedes cæsarẽ: In hũc eũdẽ Cæsarẽ atq; Mamurrã ifra est illud epigrãma: pulchre cõuenit iprobis cinædis Mamurræ pathicoq; cæsariq;. Romule. pro romano ut supra: romuli remiq;.

Supfluẽs. diuitiis supabundans. Oium cubilia: quia mœchus est temerarius: & supbus præ pecuniis.

Dyonæus. uenereus a dione uenere: cui dicatæ sunt colũbæ: Dione ueneris mater fuit: a q̃ & filia denoiata est. Eo ne nomine. sensus est. ea ne de causa bellis es depræda/tus britanniam ut mentula & libido mamurræ tot sestertia illa a te data consumeret. Eo nomine. ea causa: ut Cice. Quan/quam me nomine negligentiæ suspectum tibi esse doleo. Vni ce. singularis. Vltima insula: brithanniam dicit: quam cæsar bis aggressus subegit: ut ipse in commentariis suis late scribit.

Occidentis: brithannia tñ ut Mella: & Plini. tradunt iter septẽ trionem & occidentem porrigitur. Ista uestra mentula. Ma/murræ scilicet. Diffututa: coitu ex hausta. ut supius. Cur non tam latera effututa pãdas. Sinistra liberalitas. diffinitio p̃ diga/litatis. hac de liberalitate cæsaris legito Ciceronem primo offõ/

Sinistra. noxia uitiosa. Liberalitas. Cæsaris. s. Alit. mamur/ræ libidinem. Pa/ expatrauit. pa/ ne libidie p̃didit: & abstũ/psit. Est helluatus. diglutiuit: cõsumpsit. helluones dicunt imo derãte bona sua consumentes ab helluendo q̃ aspirat: ut auidi tas magis exprobret: helluari est bona sua gulose: ac imoderate absumere. Prna. pris ipsius mamurræ. Lãcinata. lacerata: lanci nare est dilacerare: Pli. Tot sinus peloponensem oram lãcinant.

Scda præda põtica. quã Cæsar ex p̃fligato Pharnace Mithri/datis filio cœpit: & mamurræ tradidit. Põtica. nã pharnaces põ ti rex fuit. Tertia ibera. hispania: prædã dicit qua potius est Cæ sar quũ hispaniã. puincia bellis ciuilib⁹ põpeio ademit: Petreo & Affranio Põpeii ducib⁹ apud serdã p̃domitis: ut i quarto Luca. eleganter scribit. Tagus. hispaniæ fluuius aureis aquis diuul/gatus. Hunc: mamurrã. Timet. quia tãtã rapiendi licentiã habebat a cæsare. Malum. in malam rem aduerbiũ est per pa rẽthesim: & exclamationem: ut sæpe apud terentium. Vrbis. romæ. Eo nomine. ea cã: ut mamurra a uobis locupletatus oĩa libidinibus absumeret. Perdidistis oia: opes: & imperium romanum: quod occupasse cæsar uidet: ut mamurræ libidinib⁹ opes suppeditaret.

Cinæde romule ꝟ uideꝟ & feres
Et ille nunc supbus. & supfluens:
Perambulauit omnium cubilia:
Vt albulus colũb⁹: aut dionæus:
Cinæde romule ꝟ uideꝟ: & feres
Es impudicus: & uorax: & aleo.
Eo ne nomine imperator unice
Fuisti in ultima occidentis insula:
Vtista uestra diffututa mentula
Ducenties comesset: aut trecẽties
Q uid est: alit sinistra liberalitas:
Parũ expatrauit: an parũ helluat⁹
P̃rna primũ lancinata sunt bona:
Scda præda põtica: inde tertia
Ibera quã scit amnis aurifer tag⁹:
Hũc gallie timet terra & britãniæ
Q uid hunc malum fouetis: aut quid hic potest:
Nisi cuncta deuorare p̃monia:
Eo ne noie urbis opulẽtissmæ
Socer generq; p̃didistis oia:

PAL. ¶ Vltima brytannia. De hac ante diximus. Cynede romule: posuit romulum urbis conditorem pro quolibet Romano. Sic persius bellum hoc bellum est an Romule ceues. Et ille. Mamurra. Superflu/ens. diuitiis abundans. Perambulauit omnium cubilia: fuit Romæ publicus adulter uel pathicus. Vt albulus columbus: columbos: maxime salaces esse: multorum confirmat opinio. Dioneus. Venerius a Dione matre ueneris: cui antiquitas columbos dicauerat. Es impudicus & uorax & aleo. Siquidem hæc pateris Mamurram: scilicet habere quicquid ante diximus. Eo ne nomine: ea de causa. Imperator unice. Cæsar qui es unicus Imperator & belli gerendi magister. Vltima occidentis in sula: intelligit Brytanniam. Diffututa: crebris fututionibus ex hausta. Ducenties comesset aut trecen/ties: ducenta aut trecenta pro uno coitu daret. Alit. emendo an hæc. Sinistra: mala nocens aduersa.

Helluatus est. uorando consumpsit. Nam nihil aliud est helluari: q̃ immoderato sumptu bona sua con/sumere: unde helluones dicuntur uoraces. Paterna: a patre relicta. Lancinata. lacerata. Plinius lib. viii. at. ii. in ipsa nare caput condunt pariterq; spiritum præcludunt & mollissimas lancinant partes. Præ/da. hac uoce significantur res & corpora in bello capta. Pontica. quam Cæsar ipse cœpit post deuictum pharmacem mithridatis filium. Hibera. hispana ab amne: ut ante dictum est. Scit. nouit. Amnis au/rifer. Plinius libro quarto. Tagus auriferis harenis celebratur: & Iuuenalis. Tanti tibi non sit opaci om/nis harena tagi: quodq; in mare uoluitur aurum. Hunc. Cæsarem non autem mamurram. Malum aduerbium est interpositæ indignationis. Terentius. quas malum ambages mihi narrare occepit. & plau/tus in cassina. Non mihi licere meam rem me solum ut uolo loqui atq; cogitare sine te arbitro? quid tu ma/lum me sequere. Plinius quoq; libro septimo. Quæ malum: ista dementia iterari uitam mortemque.

Plinius
Iuuenalis
Teren.
plinius
Ouidi.

Deuorare: deglutire. Ouidius deuorer ante precor subito telluris hiatu. Eo ne nomine: eam ob causam. Vrbis opulentissime: Romæ. Socer. Cæsar. Gener. Pompeius. Lucanus. Hinc so/cer inde gener. nota est autem historia: cum ea a pluribus partim græcis partim latinis auctoribus: facun/de narretur.

Ad Alphenum iuriſconſultum.

ALphene imemor atq; unanimis falſe ſodalibus. Alphenũ iuriſconſultũ fallaciæ: ac pfidiæ arguit monẽs eũ deos hoſium fraudib⁹: & piuriis iratos eſſe. Alphenus Var. Cremonenſis abiecta ſutrina quã in municipio ſuo exercuerat romã petiit: magꝝq; uſus Sulp. iuriſcõſultoad tantũ puenit: ut & cõſulatũ gereret: & publico funere efferret: hui⁹ Alpheni gelli⁹ & porphyrio meminerũt. Hora. de hoc. Vt Alphenus uafer oĩ abiecto inſtro artis: clauſaq; taberna: Sutor erat ſapiẽs opis. Falſe. fallax. Vnanimis datiuus pluralis eſt. Amiculi. mei Catulli. Fallacũ. legendũ. n. eſt fallacũ per ſyncopen ut ſtet uerſus. hoc. n. epigrãma hẽt metꝝ coriambicum: quod dr̃ phaleuciũ hexdecaſyllabũ Coriãbicũ appellat̃ a pede: nã cõſtat ex ſpondeo: tribus coriã bis: & pyrrichio. phaleucium aũt ab auctore: q eo plurimum uſus fuit. hexdecaſyllabũ a ſyllabaꝝ numero: Cõſtat. n. ex ſex decim ſyllabis ad dr̃am phaleucii endecaſyllabi. Deſeris. bñ deſeris: nam Deſerere eſt rẽ quã quiſpiã tueri debeat deſtituere undæ Vir. deſertorẽ aſtæ dixit de ænea: alphenus ut cõiectare licet Catulli cãm deſeruerat. Cui habeãt fidẽ. ſi iuriſcõſultus pfidus eſt. Vẽtos irrita ferre ſinis: in uanũ & icaſſum dicta fuiſſe facis: nam quæ nullum effectũ cõſequunt̃ a uẽtis & nubibus abripi dicunt̃. Oui. irrita uentoſæ rapiebãt cuncta, pcellæ: & alibi. Et iube æolios irrita ferre notos. ANTO.

ALphene imemor. Verſus eſt coriãbic⁹: Qui quidẽ conſtat ex ſpondeo: trib⁹ coriãbis & pyrrichio: cõqueritur poeta q; Alphenus puer quem ipſe unice amabat: fidem ſibi datã uiolauerit. Imimemor qui tuorum uerborum non meminiſti. Amiculi. Catulli. diminutiuum ab amico. Perfide: qui fidem mihi datam fregiſti. In malis. in ſuſpiriis & luctu. Cui habeant fidẽ cui credãt. nã nõ idem eſt dare fidem: quod habere fidem dare fidem eſt aliquid ſancte promittere. Terẽtius. gra uidaq; facta fidem dat uxorem ſibi fore hãc & Virgi. Accipe daq; fidẽ at habere fidem eſt uerbis alterius credere. Ventos irrita ferre: dicta hoĩum a uẽtis & nubibus ferri dicuntur. ſi ab iis nõ fiant: quæ ſeſe facturos, pmiſerũt. Catul. At non hæc quõdã blanda, pmiſſa dediſti uoce mihi: nõ hoc miſerã ſperare iubebas. Sed connubia læta: ſed optatos hymeneos: Quæ cuncta aerii diſcerpunt irrita uenti. Et Ouidius. Demophoon uentis & uela & uerba dediſti. Vela quæror reditu: uerba carere fide. Meminit fides: ut dea Iuuenalis. ut colitur pax atq; fides. Victoria uirtus. PAL.

Ad Alphenum.

ALphene imemor: atq; unanimis falſe ſodalibus
Iam te nil miſeret dure tui dulcis amiculi
Iam me pdere iam nõ dubitas pfide:
Nec facta impia fallacum hominum cœlicolis placent (i malis
Que tu negligis: ac me miſerũ dſeris
Heu qd faciãt dico homies cui ue habeant fidem.
Certe tu te iubebas aiam tradere iniq̃
Inducẽs i amorẽ q̃ſi tuta oĩa mi forẽt
Idẽ nũc trahis te: ac tua dcã oĩa fcãq;
Vẽtos irrita ferre nebulas aereas ſiniſ
Si tu oblit⁹es at dii meminerũt memi nit fides
Quæ te ut pẽiteat p⁹mõ fci faciet tui

Ad ſyrmionem inſulam

p Eninſularũ ſirmio: inſularũq;
Ocelle q̃ſcũq; liq̃ntib⁹ ſtagnis
Marique uaſto fert uterque neptun⁹
Quã te libẽter quãque lætus inuiſo:
Vix mi ipe credẽs thiniã atq; bithyn
Liquiſſe cãpos: & uidere te i tuo nos

PEninſulaꝝ ſyrmio inſularũq;. poeta ex bithynia in patriã ſyrmionẽ reuerſus ſũmo gaudio eã ſibi oĩum reꝝ chariſſimã iuiſit: oĩq; hilaritate ſalutat: uerſus aũt eſt ſcazon iambicus. ſyrmio ẽ peninſula bænaci: Quẽ nũc gardæ lacũ uocam⁹ in agro Veronẽſi. putatur a multis Catulli nr̃i pria: quũ tñ eum nõ Syrmione: ſed Veronæ natum eſſe ſcribat Euſebius. nunc qdem eſt anguſtum cum theatri latericii reliquis oppidum: oli autẽ urbs neq; exigua neq; obſcura a pãnonicis ſiue ungaris aliq̃n iſtaurata: ut ego in quodã elegãti atq; antiquo grãmatici cuiuſdã epigrãmate cõperi. ſyrmiũ: itẽ oppidũ dalmatiæ & ibi ſyrmienſiũ ciuitas ut ſcribit Pli. Peninſulaꝝ. peniſula dr̃ terra in mare lacũ ne lõge porrecta: q̃ſi iſula ex uno tñ: ſed anguſto latere iherẽs cõtinẽti. græce dr̃ cherſoneſus q̃ſi terra cõtinẽs: & iſula. Ocelle. res chariſſima: nã rem charã nobis ſolemus appellare oculũ noſtrum. Inſularum: inſula terpra eſt tota undiq; aqs circũdata. Vterq; neptun⁹. i. utriuſq; & maris & lacuũ numẽ: nã neptun⁹ duplicẽ hẽt ptãtem. ſ. i mari & lacub⁹ dñat̃: uterq;. n. dixit ad utrũq; neptuni numẽ ſignificãdũ: ut Mar. de Diana Expta eſt numẽ moriens utriuſq; dianæ: Inuiſo: ad uidẽdũ uenio: Vir. Vrbis ne iuiſere cæſar: Terrarũq; uelis curã. Thyniã: atq; bithinos. thynnia & bithynnia eadẽ eſt: de q̃ ſupi⁹dicta ſunt multa ex Strabõe ſolino Plinio auctoribus⁹. Pli. tñ bithiniæ icolas duas i ptes diſtribuiſſe ur̃: quum ſcribat tenẽt orã oẽm thini iteriora bithynni. ANTO.

PEninſulaꝝ ſirmio. Verſus eſt lãbicus Trimeter. Poeta ex longa moleſtaq; peregrinatione domum reuerſus Sirmionẽ patriã, pcul uiſam ſalutat. Peninſularum Peniſula terra eſt in mari & lacu quæ a trib⁹ laterib⁹ aq̃ pulſata quarto latere. Continenti annectit̃ & a græcis tum cheroneſus: tum cherſoneſus dr̃. Liq̃ntib⁹ ſtagnis: aquis fluentib⁹: Vtroq; iterno. ſ. externo. Thiniã atq; bithynnos. Bithynnia regio Aſiæ eſt monumẽtis uetuſtꝝ abũde celebrata: q̃ ab helleſpõto ad Boſpho & Traciũ, ptẽdit̃: ei⁹ orã ut ſcribit Pli. tenẽt tynni: iteriora uero bithynni. PAL.

ANTO. O quid ſo. eſt be. cu. tedio iutiliũ negocioꝝ pegre affectꝰ laudat quietũ domi ociũ: hinc Ora. Orus qſi te aſpiciã qũcꝫ licebit: Nũc uetez libris: nũc ſõno: & iertibꝰ horis Ducere ſollicitæ iucũd i obliuia uitæ. Curis ſo. curis ſtudiorũ & muſaꝝ quæ ſunt ab oi negocio ſolutæ. Hoc eſt qđ unũ eſt ꝓ la. tã. ſenſus: hoc qtũ ociũ ẽ quod per tantos uitæ noſtræ labores quærimus: nam oẽs mortales ſuas oẽs curas labores negocia ad hũc dirigũt finẽ: ut pris diuitiis & honoribus beato fruant ociо. Ora. Hac mẽte laborem ſe ſe ferre ſenes ut i ocia tuta recedant. Hiero. me domino tuo. Lydiæ lacus undæ: bænacum lydiam undã appellat: nam lydi thuſci ſunt: thuſcorũ aũt reges metropolim habuerũt Mantuã quæ Pli. auctore thuſcorũ trãſpadum ſola reliqua ſub thuſcorũ iure bænaci accolæ fuerunt: quos maro thuſco Tarcõte duce ad æneæ auxilium contra mezentium ꝓfectos deſcribit Vir. Mãtua dives auis ſed nõ genus oĩbus unum: Gẽs illi triplex: populi ſub gente quaterni: ipſa caput populis: tuſco de ſanguine uires: Hinc quocꝫ quĩgẽtos in ſe mezẽtius armat: Quos patre bænaco uelatus arũdine glauca Mĩcius infeſta ducebat in æquora pinu. Lydiæ: thuſcæ ſub iure tuſco: aut uſcꝫ Mantuã thuſcã miciũ influẽtes: item eodẽ Pli. auctore rhetorũ & euganeoꝝ Verona eſt rhetia thuſcis oriũdi: bænacus aũt Veronæ eſt thuſcus igit. i. lydius bænacus ẽ thuſci. n. habuerũt originẽ a lydis qui ex meonia quæ poſtea lydia dicta eſt Tyrreno lydi fratre duce in eam Italiæ partem ꝓfecti ſunt. Ad Ipſitillam Puellam.

O qđ ſolutí s eſt beatíus curís.
Quũ mẽs onꝰ repõít: ac pegrío
Labore feſſí uẽímꝰ larẽ ad nr̃m:
Deſíderatoꝫ acquíeſcímꝰ lecto:
Hoc ẽ qđ unũ ẽ ꝓ laboribꝰ tantís
Salue o uenuſta ſirmío: atꝫ hero gaude:
Gaudete uoſꝫ lydíæ lacꝰ undæ:
Ridete q̃cq̃d ẽ domí cachinorũ.

PAL. O quid ſolutis ẽ beatius curis. Senſus eſt beatiſſimũ eſſe: cum hoĩes labore peregrío feſſi domum redeũt: ut in deſiderato lecto quieſcãt. Solutis ſũmotis. Onus. ſ. curaꝝ. Larẽ ad nr̃m ad nr̃as ædes. Deſiderato: quem pegre eũtes deſiderauimus. Hoc eſt quod unũ eſt ꝓ laboribꝰ tãtis. ideo ait ſe tãtos labores tuliſſe: ut domũ aliq̃ rediret in optato lecto quieturus. Voſꝫ lydiæ lacus undæ Catul. ut aquis bænaci in quo eſt ſirmio: maxime blandiat: eas lydias appellat quaſi auri genitrices: alludit. n. ad hermum & pactolum auriferos lydiæ amnes. Cachinnoꝝ cachinnus eſt effuſior riſus qui reprehẽdi conſueuit.

Ad Ipſitillam.

Amabo mea dulcís ipſitílla
Meæ dlitiæ: mei lepores:
Iube ad te ueníam meridíatum:
Et ſi iuſſeris íllud adíuuato:
Neu quís límis obſeret tabellã:
Neu tíbi líbeat foras abire:
Sed domí maneas: pareſꝫ noꝰ:
Nouẽ cõtínuas futuítiones:
Verum ſi quíd ages ſtatí iubeto
Nã prãſus iaceo: & ſatꝰ ſupínus
Pertũd otunicãꝫ paliũꝫ.

ANTO. Mabo mea du. ipſi. Cibo potuꝫ ſatꝰ atꝫ repletꝰ & tentigine cõmotus Ipſitillã amicã rogat: ut domi maneat multíplíceſꝫ coitus Catullo ꝓparet. Amabo. blãdiẽtis eſt aduerbiũ. Iube: uelis: ut Teren. lubeo chremetẽ ſaluere. Meridiatũ. ad meridiem agẽdũ: dr̃ meridio & meridior utraꝫ terminatione teſte Priſciano: & idẽ eſt ꝙ meridiẽ ago ſeu tracto: unde meridiationes apud Cice: in lí. de diuinatione legimus. Tabellã ianuã poſtes. pars ꝓ toto: aut materiæ ꝓ re denoĩatio. Nouẽ continuas fututiones. nouem diuerſa concubitus genera ſecũdũ elephantidis poetæ l. bellos intelligit: quorum concubitũ meminit Naſo iu fine artis. & Virgi. in obſcæno carmine. Obſcænas rigido deo tabellas Ducens ex elephantidis libellis Dat donum lalage rogatꝫ tentes Si pictas opus edat ad figuras. Pranſus. hic locus me monet ut ego mirer cur Seruius ſcripſerit: apud priſcos in uſu non fuiſſe prandia quod falſum eſſe conſtat. Pertundo. perforo inguine tenſo & ſalienre.

Ad Vibennium.

Furum optíme balnearíorum
Vibẽní pater: & cynædefilí:

PAL. Mabo mea dulcis. Verſus ẽ Endecaſyllabꝰ. poeta ſatꝰ cũ tẽtiginæ uexet: orat ipſitillã: ut ſibi uenire iuſſo paret nouẽ fututiones. Amabo aduerbiũ blãdiẽtis quo nr̃i comici frequenter utunt. Meæ delitiæ: mea oblectamẽta. Mei lepores: meæ facetiæ. Meridiatũ: ꝓ meridiem dormitũ. Meridiare. n. ẽ meridianũ ſõnũ cape. Cor. Cel. longis diebꝰ meridiare potiꝰ añ cibũ utile ẽ. Sin minꝰ poſt eũ: ꝓ hyemẽ potiꝰ totis noctibꝰ cõqeſcere. Et Sueto. i Calligula gloriatuſ ꝙ eſt expgefactæ ſõno Cæſoniæ q̃ntũ egiſſet: dũ ea meridiaret. Si iuſſeris me uenire. Illud adiuuato id quoꝫ mihi põſtabis. Obſeret tabellã fores claudat. Si qd ages. ſi me uenire uoles. Prãſus poſtq̃ prãdi. Supinꝰ ſupini dr̃ q i dorſũ cubãt. Pertũdo pulſo: pcutio. Tunicãꝫ palliũꝫ: nimia. ſ. tẽtiginæ.

Suetoniꝰ

In Vibennios.

ANTO. o Furꝫ optíe balneariorꝫ. In Vibẽnios patrẽ & filiũ iuehit: alteri furta: alteri ſtupra nefãda obiiciẽs monẽſꝫ ut ab hoĩum cõſpectu diffugiãt. Furũ balneariorũ: maxíe furũ q furãti balneis ueſtes hoĩum ſe lauantiũ: Vibẽni pr̃. itelligit ẽt filiũ eodẽ noíe fuiſſe appellatũ. In oras ma. regiões ifœlices ubi peatis.

PAL. o Furũ optime. Verſus eſt endecaſyllabus. Monet duos Vibẽnios patrem & filium ut urbe ultro relicta alio ſe conferant: cum alterius furta nota ſint populo & alter ꝓpter annos nõ amplius pædicet & ita oſtendit patrem fuiſſe furẽ: filiũ uero cynædũ. Balneariorũ: q circa balnea uerſantes furant.

¶ Quãdoquidẽ. ꝑ ſiqdẽ. i. quia. Nõ po. aſſe uen. i. nates tuas piloſas a pilorũ ſylua liberare non potes to/ ANTO.
tius tuæ pecuniæ ipenſa. Aſſe. tota pecunia: nam tota & integra ſumma cuiuſq; pecuniæ as dr: & in. xii. un/
cias diuiditur ut Pri. & Var. ſcribũt. legit' & uẽditare. i. uenũdare ut ſit frequẽtatiuũ a uendo: & tũc aſſem ꝑ
nummo accipias: ut ſit ſenſus. Abite Roma: ubi amplius uiuere non poteſtis: quoniam patris furta detecta
ſunt: & Tu o fili piloſas nates omnibus moleſtas & inuiſas aſſe uno uendere non potes.

¶ Nam dextra pater inq̃natiore: quia furat'. nam ut iam diximus furaces hoĩes manus uiſco uel pice ĩqui/ PAL.
natas hẽre finguntur. Culo filius eſt uoratiore: quia eſt cyne/
dus. Cur nõ exiliũ: cur ſponte non exulatis. Malaſq; ĩ oras
in peſtilentes orbis partes. Ora enim ſine aſpiratione duo ſignifi
cat terrã mari uicinã: & funem: quo nauis terræ alligatur. Quin/ Quint.
tilianus: & oram ſoluentibus bene precemur. Quandoqui/
dem ratio cur abire debeant. Aſſe. uili pecuniola. de aſſe iam
diximus. Venditare. frequenter uendere ut prius. antequam
fieres hiſpidus.

Nam dextra pater inquinatiore:
Culo filius eſt uoraciore:
Cur non exilium: malaſq; in oras
Itis: quãdoquidem patris rapinæ
Notæ ſũt populo: & nates piloſas
Fili non potes aſſe uenditare.

Carmen Dianæ:

Dianæ ſumus in æde
Puellæ & pueri inte/
gri.
Puellæq; canamus:
O latonia maximi
Magna ꝓgenies iouis:
Quam mater prope deliam
Depoſuit oliuam:
Montium domina ut fores
Siluarumq; uirentium:
Saltuumq; reconditorum:
Amniumq; ſonantium:

Seculare Carmen ſiue Hymnus. ANTO.
Dianæ ſu. in fi. p. Puellæ i tẽplo dianæ ſecularem
hymnũ celeberrime concinũt petẽtes a dea men/
ſium tpis & anni duce fœlices omniũ frugũ &
fructuũ, puẽtus: ac romanæ gẽtis ſoſpitatẽ. In fi
de. i. tutela: ut Ter. in eunucho. tuæ me com/
mendo ac cõmitto fidei: alii legunt æde. i. tẽplo
utra lectio ſit ꝓbabilior: uerſus deprauatus ſyllabaꝝ q̃ntitate nõ
diſcernit: nam tres primi uerſus nullã certã: nec ſecũ: nec cũ ſeq̃n/
tibus uerſibus dimẽſionẽ habent: poſt. n. tres primos: reliqui fe/
reoẽs ſunt glyconici ex ſpondeo & duobus dactylis: alii uero ſũt
dimetri trochaici ex tribus trocheis & duobus iãbis: alii ex duo
bus iãbis & duobus trocheis ĩcerta uerſuũ omniũ diſtributione
ſequẽti. Integri. incorrupti oĩ libidine intacti pudici. Puellæ ca
namus: hic uerſus ut puto deprauatus ẽ: nã una ſyllaba breuior
eſt ſupiorib⁹. Puellæ canamus. nã quãuis pueri etiã his hymnis
itereẽt: ſolæ tñ puellæ dianæ laudes decãtabãt: pueri uero Apol/
lini pæanes celebrabãt: unde Hora. Dianã teneræ dicite uirgines:
intonſum pueri dicite cynthiũ: aliq̃ uero pueri & puellæ ſimul
ſæculare carmẽ canebãt: ut apud Hora. phœbe ſyluarũq; potens Diana lucidũ cœli dec⁹o colẽdi. Quã ma/
ter ꝓpe deliã depoſuit oliuã. In ægeo pelago Delos inſula eminet: & illi circũſtãtes cyclades hẽt urbẽ in pla/
no poſitã & Apollinis atq; latonæ tẽplũ: Cynthus aũt mons ſublimis & aſp incũbit urbi. hanc iſulã priſci
ortygiã noĩarũt. fabulæ aũt tradũt latonã hoc in loco pariẽdi ſoluiſſe dolores apolline ſimul & diana in lu
cem editis. Delos aũt uocata fuit q̃m ut ſcribit Ariſtotiles repente apparuit nata. nam manifeſtus
dr: uel ut ſentit Macrobius qa ort⁹ẽ q̃ſi pt⁹luminũ oĩa facit. .i. apta clareſcere. Mr. latona: quam
phyſici terrã uideri uolũt: legito Macrobiũ in libro primo hãc fabulã latiſſime iterꝑtantẽ. Depoſuit: ĩ lucẽ
edidit. Prope oliuã deliã: utꝫ Catul. an Strabo errauerit me latet: nã Strabo li. x. delon deſcribẽs & latonæ
ptũ de hac oliua nullũ uerbũ ꝓtulit: ſed li. xiiii. in ioniæ deſcriptõe poſt epheſi mẽtionẽ ait paulo ſupra ma
re eſt ortygia lucus oĩs generis materiæ pulcherrimus ꝓſerti Cypariſſo: ꝑ eũ Cẽchrius amnis fluit: ĩ quo di
cunt latonã ex partu latonã: nã hoc ĩ loco fabulant'. & partũ ei⁹ & nutricẽ & aditũ in quo pepit: & ꝓximam
oleã ad quã tradũt eã primo poſt partũ q̃uiſſe. Ex his Strabonis uerbis planũ eſt ortygiã eſſe lucũ ioniæ: ĩ
quo latona poſt partũ oliuæ ĩcubuerit. Catullus aũt clare ait latonã apud deliã oliuã partũ depoſuiſſe. Vtꝫ
igit' olea illa cui ĩhæſit latona ſit ut ſcribit Catul. in delo: q̃ & ortygia dr: an magis ſit olea ortygia ioniæ lu/
co: Vterue horꝫ auctorꝫ noĩs ſimilitudine errauerit: aliorꝫ ſit iudiciũ: mihi ſatis fuerit opinionũ diuerſitatẽ
oſtendiſſe. Montium do. ut fo. nam diana uenationum: quæ ut plurimum in montibus & ſyluis fiunt dea
eſt: Or. Montium cuſtos nemorumq; uirgo: quæ laborantes utero puellas ter uocata audis adimiſq; lœto
diua triformis. Saltuumq; recon. uerſus hic eſt hypermeter: abiicitq; ultimam ſyllabam colliſione ſeq̃/
quentis uerſus.

Dianæ ſumus in fide. Verſus eſt gliconicus. Qui conſtat ex ſpondeo & duobus dactilis: ſed PAL.
quartus quiſq; loco ſecundi dactili habet ſpondeum. Sicut in aliis nonnunquam pro ſpõ/
deo ponitur iambus uel trocheus. Hymnus eſt: quem pueri & puellæ canunt in laudem dia
næ a qua demum petunt: ut ipſa ſoſpitet rem Romanam. In fide: in tutella. Integri.
caſti ſiue incorrupti propertius. Iurabor bis ſex iteger eſſe dies. Sed lector aduerte: ꝑ in no/ Proptius
uis codicibus tam impreſſis quã manu ſcriptis deeſt tertius uerſus. Quem nos in uetuſtio
re exemplari inuentũ ſuo loco audacter repoſuimus. Latonia. Diana Latonæ filia. Ma
xĩmi: optimus & maximus aſſerente Quĩtiliano ut mediam. i. litteram quæ ueterib⁹. u. fuerat: acciperent. Quint.

C. primũ cæſaris inſcriptione factum tradit. Magna progenies iouis ex ioue & latona ut tradunt fabulæ:
Delos nati ſunt Apollo & diana. Mater latona. Delia: delos cycladum media tẽplo Apollinis ac mercatu cele
brata eſt: quæ diu fluctuata ut proditur ſola motũ terræ nõ ſenſit ad. M. Varronis ætatẽ: ſed de ea plura legito
apud Strabonẽ Plinĩũq; aſſurgit tamẽ cyntho mõte ſublimi & aſpero eſt & alius mõs eodẽ nomine in Boe-
Plutar. tia ut auctor eſt Plutarchus in pelopida: fuit ibidẽ tẽplum apollinis tegyreæ & poſt ipſũ duo mirabiles ſuaui-
tate fõtes: quoꝝ alter oliua appellat⁹ẽ: ad quẽ nũc alludere uĩ Catullus. Depoſuit: emẽdo ꝺpoſuit. Nã ſi le
gas depoſuit: ut habẽt exẽplaria nõ ſtat uerſus: hoc ãt ꝓterito q ꝺ nũc penitus exoleuit: uſos eẽ ueteres indicat
Priſcianus eius uerba ſunt in no. o. uel. g. antecedẽtibus per ui diuiſas ſyllabas faciũt ꝓteritũ ut pono poſui &
ab eo cõpoſita ſuppono ſuppoſui. compono compoſui. Antiqui tamẽ poſiui ꝓtuliſſe inuenit. Plautus. nunc
apud uitulũ ſequeſtrẽ poſuimus. & a puleius in primo Hermagoræ: & cibatũ quẽ iucũdum nobis eẽ aduer
terant: eum appoſuerũt. Montiũ dña ut fores: ea breuiter attingũt q̃ maiores nr̃i deæ huius numini ſubie-
cta eſſe uoluerunt. Montium Horatius in carmine ſeculari. Montium cuſtos nemorumq; uirgo.

ANTO. C Tu lu. do. apud diuerſos auctores lucina modo luno mõ luna & diana legitur & recte quidẽ: nã ut ſcribit Macrobius maiores
noſtri lunã ac iunonẽ eandẽ putauerũt, legito Macrobium li. primo. Lucina ut ſentit pli. a luco romæ nominat: uel ut aſſerit Var-
ro iuno lucina dicta eſt q̃ e terra ut phyſici dicunt lucet uel ab lu
ce eius quæ q̃ſq; cõceptus ẽ. Oui. in faſtis utrũq; tetigit. Gr̃a luci-
næ dedit tibi noꝛa lucus. Vel qa principiũ tu dea lucis hẽs: Iuno
aeris arbitra ẽ. Triuia. luna triuia dicit ut uarroni placet q̃ in tri
uio ponit fere in oppidis græcis. Vel q̃ luna dicit eẽ: quæ in cœ-
lo tribus uiis mouetur. in altitudinem latitudinem. & longitudi
nem. Notho. non naturali neq; legittimo. ut filii non legittimi
dicuntur nothi priore ſyllaba breui: & ſic legendũ eſt: ut ſtet uer-
ſus: luna. n. ſuũ naturale lumen nõ habet. nãut ſcribit Macro. qa
ſola ipſa ſub ſole eſt & caduco⁹ iã regioni luce ſua carenti ꝓxima
lucem niſi deſup poſito ſole cui reſplendet hr̃e nõ potuit. A lumĩe
quod a ſole mutuat Luna: Varro tamen aliud ſentire uidet ſcri-
bens. luna dr̃ q̃ ſola lucet noctu: itaq; & dicta noctiluca in pala-
tio: nã ibi noctu lucet. Mẽſtrua. a mẽſe: quẽ curſu ſuo diebus ui
gintiocto fere abſoluto conficit: nam ut Macrobius tradit maio-
res nr̃i mẽſiũ initiũ ab exortu lunæ ſeruauerũt: iõ Iunoni calẽdas
oẽs addixerunt lunã ac Iunonẽ eandẽ appellãtes. Expleas. ĩpleas
Agricolæ ſinguſaris, p plurali numero. Soſpites. ſoſpitẽ facias.
nã ut Macro. perite docet uitã noſtrã ꝓcipue ſolet luna moderari
Strabo aũt li. xiiii. ſic ſcribit. Artemis Luna dicit eo q̃ ĩtegros fa-
ciat. ſol quoq; & luna cã ſunt tẽpiei aeris & peſtes & ſpõtanæ his
mortes applicant. Bona ope: bono auxilio ſalubri aeris ĩfluẽtia

Tu lucina dolentibus:
Iuno dicta puerperis:
Tu potens triuia & notho es
Dicta lumine luna:
Tu curſu dea menſtrua
Metiens iter annuum:
Ruſtica agricolæ bonis
Tecta frugibus expleas:
Sis quocunq; tibi placet
Sancta nomine: romulique
Antiquam: ut ſolita es: bona
Soſpites ope gentem.

Ad cæcilium.

Oetæ tenero meo ſodali
Veli cæcilio papy re dicas
Veronam ueniat noui relinquẽs

PAL. C Tu Lucina dolẽtib⁹. Stoici ut ſerui⁹ atteſtat: cõtẽdebãt eẽ niſi unũ deũ & unã deã eãdẽq; eẽ ptãtẽ q̃ ꝓ rõ-
ne officioꝝ uariis noib⁹ appellat: uñ eũdẽ ſolẽ eũdẽ apollinẽ uocauerũt. Itẽ Lunã eãdẽ dianã: eãdẽ cererẽ: eã
dẽ iunonẽ: eãdẽ, ꝓſerpinã dixerũt: qd iõ huic loco ĩſerẽdũ eẽ putaui. ne cui ſit mirũ: ſi eadẽ dea a Catullo plu-
ribus ac uariis noib⁹ uocet. Tu Lucina dolẽtib⁹ dcã iuno puerpis. Terẽti⁹ i Andria. Iuno Lucina fer opem
Vergilius ſalua me obſecro: & Verg. i bucolicis. Tu mõ naſcẽti puero quo ferrea primũ deſinet. ac toto ſurget gẽs aurea
mũdo. caſta faue Lucina tu⁹ iã regnat apollo. Iuno ãt a iuuãdo dcã eſt. Lucina uero q̃ ptũ ĩ lucẽ, ꝓdat: ſiue q̃
oculis ꝓſit & luci: ſiue a loco quẽ Romæ ĩ exq̃liis hẽbat. Triuia hic uarronẽ audire nõ pigeat ita ſcribẽtẽ.
triuia ẽ diana ab eo dcã q̃ in triuio ponit fere in oppidis græcis: uel q̃ Luna eſſe dicit quæ in cœlo tribus uiis
mouetur in altitudinẽ & longitudinẽ. Notho. nõ naturali ſed aliũde accepto. Dicta lumine Luna. Lu-
na ut qbuſdã placet dcã ẽ quaſi lux aliena qa luce, ꝓpria carẽs id lucis q̃ hẽt a ſole mutuat. uñ Ver. Nec friſ
radiis obnoxia ſurgere Luna. Mẽſtrua. ad cui⁹ curſũ mẽſis ordinatus ẽ. Ruſtica agricolæ bonis recta fru
gibus exples. hic poeta apte ĩdicat eãdẽ eſſe cererẽ q̃ Diana: Lucina Lunaq; & triuia. Sãcta uenerãda So-
ſpites bona ſpe afficias: aut bonam eius ſpẽ non fallas. Talis enĩ eſt uerbi hui⁹ ſignificatio. Ad cæciliũ.

ANTO. Oetæ te. me: ſo. Chartã ſuã alloquẽs monet Cæciliũ ſodalẽ ſuũ comi morãtẽ ut como arq; la-
rio lacu relictis ſtatim Veronã ad Catullũ ſe conferat qm̃ quædã cõſilia cuiuſdã amici hẽt cum
poeta cæcilio cõicãda: ſignificatq; neq; pnellæ dilectæ amoribꝰ: neq; alio ĩpedimẽto Cæciliũ
morari debere: q̃uis a bladiſſima puella fuerit detẽtus: Cæcilius Catul. fuit tpibus. fuit itẽ Sta-
tius Cæc. mediolanẽſis Ennii cõtubernalis ſcdi belli punici tpibus de quo hic nullo modo põt
intelligi. Papyre, o charta mea, alii: quod mihi non placet: intelligunt eſſe proprium nuncii nomen.

PAL. Oetæ Tenero. Verſus ẽ endecaſyllabus. Carthã ſuã alloquẽs Catullus eã monet: ut cõmũ eat: dĩ
catq; Cæcilio ut auditurus quædã amici cõis conſilia Veronã properet. Tenero. Iuueni. Pa
pyræ. cartha. Plinius prius tr̃i q̃ digrediamur ab Aegypto & papyri natura dicẽt. cũ carthæ uſu
maxĩe humanitas uitæ cõſtet & memoria & hãc mlexãdri magni mẽoria reptã auctor ẽ. M. Var

ro condita in ægypto Alexandria: antea non fuisse chartarũ usum: palmarũ foliis primũ scriptitatum: deinde quarundam arborũ libris: postea publica monumenta plumbeis uoluminibus: priuata linteis confici cœpta aut schedis. Veronã ueniat: Verona urbs est galliæ cisalpinæ a gallis trans alpes profectis condita. Nouicomi relinquens comi mœnia Strabo. de como ita differit: hæc mediocris erat colonia: cæterũ Pompeius Strabo magni Põpei pater colonos ĩ eã restituit: quã incũbentes Rheti uastauerant. Inde. C. Scipio tria milia hominũ insup adiecit postmodũ diuus Cæsar qnq; inglinorũ mil. ad habitandum deduxit: e qbus qngenti illustres fuere græci: hoc ẽt ciultate donatos in habitatorũ numero descripsit: haud tamen ibidem domicilium habuerunt: sed oppido nomen relinquẽtes & nouũcomũ appellãtes nouocomẽses oppidanos appellauere. Verona.

Comi mœnia: lariumq; littus.
Nam quasdam uolo cogitationes.
Amici accipiat sui: meiq;
Quare si sapiet uiam uorabit.
Quãuis candida milies puella
Euntem reuocet manuscq; collo.
Ambas iniiciens roget morari
Quæ nunc si mihi uera nunciantur
Illum deperit impotente amore:
Nam quo tempore legit entheatam
Dindymi dominam: ex eo miserellæ
Ignes interiorem edunt medullam
Ignoscо tibi saphyca puella
Musa doctior. est enim uenuste
Magna cæcili inchoata mater.

¶ Noui comi. Comũ ciuitas galliæ cisalpinæ a gallis duce Breno cõdita: ut sentit Iustinꝰ: de hac Strabo scribit. Comum mediocris erat. Colonia. cæterũ Põpeius Strabo Põp. magni pr colonos in eã restituit: quã incũbentes rheti uastauerant: in de. C. Scipio tria hoium milia insup adiecit: postmodum diuus Cæsar qnq; inglinorũ milia ad habitandũ deduxit: e quibus qngenti illustrissimi fuere græci: hos ẽt ciuitate donatos in habitatorũ numero descripsit: haud tñ ibidem domiciliũ habuere: sed oppido nomẽ relinquentes & nouum comũ appellãtes nouocomenses oppidãos uocauere: huic loco finitimus lacus larius ẽ. Littus ꝓ ripa posuit: nã littus maris tñ est: ripa uero fluuiorũ & lacuũ. De lario. Virg. inqt. Anne lacus tãtos te lari maxime: teq; Fluctibus & fremitu assurgens bænace marino. Vorabit. cito conficiet. Quæ. puella cæcilii amica. Impotente. ĩpatiente. Legit. elegit cæcilius. Entheatã. diuino spũ plenã: alii idoratã legũ. sed male. ANTO.

Dindymi do. aut dindymenẽ. aut cybelẽ appellatam: quo noie deorũ mr dindymi phrygii montis domina uocabaꝫ: uñ didymenẽ dr. Ignes amores: ut Virg. Et cæco carpitur igni. Miserellæ. s. puellæ cæcilii amicæ. Edũt me. nã uehemẽs amor medullas interiores calefacit atq; consumit. Virg. Est mollis flãma medullas. Ignoscо. ordo & sensus: o puella doctior musa saphica ignoscendũ est tibi: si Cæcilii uxorem ducentis amore carpis. Etenim tanta est cæcili sapĩa: ut eius uxor: ex eo grauida tam magna mater uocet: quo noie deorum mr appellabatur. Doctior saphica musa: poetica mulier mitilenæa phaonẽ mercatorẽ indoctũ adamauit: hæc cæcilii amica prudẽtius facit: q̃ cæciliũ ꝓdoctum: ac generosum iuuenẽ depit. Inuocata magna mr: pp sponsi sui sapientiam. Inuocata. appellata: alii legunt. Inchoata magna mater cæcilii. i. iam facta pregnans incepta est mater infantis cæcilii patre nominandi.

Ad annales uolusii.

Annales uolusii cacata carta.
Votum soluite pro mea puella:
Nam sanctæ uenerit: cupidiniq;
Vouit si sibi restitutus essem.

¶ Mœnia hæc ꝓ muris accipi solẽt: & ꝓ edificiis ipi⁹ urbis. Lariũq;. Pli. ĩ hac regiõe & qnq; lacꝰ ĩcliti sunt amnesq; eorũ pt⁹ aut alũni: si mõ acceptos reddũt ut aduã lari⁹ ticinũ uerban⁹. Minciũ Benac⁹. Oliũ sebin⁹: lãbrũ cupolis oẽs ĩcolas padi. Nã q̃sdã uolo cogitatiões: rõ cur Cæciliũ Veronã ire uelit. Cogitatiões cõsilia. Accipiat: audiat: ĩtelligat cognoscat. Viã uo. ꝓperabit. Roget morari: oret ut moret. Depit: ipotenter amat. Legit uel cæcili⁹: uel ei⁹ amica. Inchoatã: ĩceptã. Dindymi dñam ĩtelligit Cybellẽ. Est. n. dindym⁹ mõs ĩ phrygia: ĩ quo sibi cybele ꝓ corybãtes sacra ĩstituit Propti⁹ dindym⁹ & sacræ fabricata ĩuẽta cybeles. Ego diu & multũ q̃riui qd hic sibi uellet Catul. sed repudiatis alioꝝ sentẽtiis. q̃ sane plures & diuersæ fuerũt: eã tãdẽ adduct⁹ sũ opĩonẽ ut credã cæciliũ poema quoddã de cybele inchoasse. Quod forte cũ legisset puella eũ ardẽti⁹ amare cœpat tãta erat poematis ipsi⁹ tũ uenustas: tũ eruditio. Ex eo. s. tpe. Ignes amores. Edunt absumũt. Vir. ẽ mollis flãma medullas: ordo ãt hic erit ex eo tpe ignes edũt medullã misellæ: quo cæcilius legit inchoatã dindymi dñam hoc ẽ poema de cybele feliciter incœptũ. Ignoscо tibi saphica puella musa doctior: ait Catul. amicã cæcilii eẽ sappho doctiorẽ: quia amat cæciliũ i uuenẽ eruditissimũ cũ sappho amauerit phaonem litteraꝝ ignaꝝ. Venuste. pulchre. Magna mater. Sic. n. appellata est cybele a priscis. Cæcilii emendo cæcilio. Inchoata: incepta. Mœnia Plinius Dindim⁹ Proptius Virgi. PAL.

Ad amicam ipsitillam.

Annales uo. ca. char. ipsitilla Veroñ. puella Catul. amica uouerat: si Catul. sibi foret restitut⁹: ueneri atq; cupidini se fore cõcrematurã Volusii insulsi poetæ scripta & ãnales: quos Volusi⁹ ãbitiosus poeta ꝓ gra cõsequnda puellæ dõauerat: nũc ãt Ca. in priam Veronã reuersus exultat atq; a puella ueneri & cupidini uotũ solui debere uolusii inugatoriis cartis insultãs ꝓclamat. Annale. qd iterfit iter historias & annales. Ser. atq; Gel. cõtraria fere tradẽtes exponũt. Volusii. poeta fuit patauin⁹: uñ alibi Ca. ait. Volusii ãnales pataui morient ad urbẽ. Et laxas scõbris sæpe dabũt tunicas. Pro mea puella: ipsitilla d q̃ supi⁹. Amabo mea dulcis ipsitilla. Restitut⁹ essem. s. Veronæ: uñ abfui aliquãdiu in bithynnia & romæ morat⁹. ANTO.

a Annales uo. Versus est eius generis: cuius est superior. Vouerat amica Catulli ueneri & cupidini: si PAL.

eorũ ope Catul. ſibi redditus foret: ſe peſſimi poetæ ſcripta cõtinuo crematurã. Quare Catul. Romã reuerſus ut ipſemet uotũ ſoluat ꝓ puella icendit ꝓ cõtemptũ uoluſii annales. Voluſi. hic fuit poeta patauinus: de quo
Catul. infra. Catul. At uoluſi annales pataui morient ad urbẽ & laxas ſcõbris ſæpe dabũt tunicas. Annales aũt ut tradit Gel. li. v. Noctiũ atticarũ ſunt: cũ res geſtæ pluriũ annorũ obſeruato cuiuſq; anni ordine deinceps cõponũt.

Nã ſan. Exponit uotũ ſimul & cãm uoti: uenus aũt ſancta dr reſpectu amãtiũ: qb⁹ ipa ꝑſidet. Vouit uotum fecit. Reſtitutus redditus.

ANTO. ¶ Dediſſẽ: ipſi puellæ. Iãbos. meos iãbicos uerſus. Vibrare cæleriter ĩmittere in uoluſiũ: alluſit ãt ad deriuationẽ & uelocita tẽ iãbici: nã iãbus ut ſcribit Diomedes dr .i. a crebriter torquẽdo. Truces aſ. Tardipedi. Vulcan⁹ tardipes dr: quia æcelo a iunone ꝓcipitat⁹: aut ut ſcribit Hyg. ĩ argonauticõ. iiii. a Ioue. qa iunonẽ matrẽa ſuſpẽdio liberauit æ cælo deiect⁹ in lemnõ cadẽs crus infregit. Columella. Quin & tardipedi ſacris iã rite ſolutis. Vſtulãda. inurenda: nã uſtulare eſt inurere. Vir. i obſcæno carmĩe. Feruẽte caput uſtulare ferro. In fœlecib⁹ lignis: ĩfœliciũ arbor lignis. Priſci. n. arbor alias fœlices: alias ĩfœlices dixerũt. Nã ut Macro. tradit. Verannius de põtificalib⁹ uerbis ait. Fœlices arbores putant eẽ quercus æſculus ilex fagus corylus ſorbus fic⁹ alba pirus malus uitis prun⁹ cornus lot⁹. Tarqn⁹ ãt priſcus in oſtẽtario arborario ſic ait. Arbores q̃q; infer deor auertentiũq; in tutela ſunt: eas infœlices noĩant: fic⁹ nigra iter ĩfœlices recenſẽt. Núc o ce. cre. põ. Ven⁹ ex maris ſpuma cæli teſtib⁹ agitata ñ ꝓcula cytheris ĩſulis creata dr inde aphrodite & aphrogenia a græcis uocat.

Dediſſemq; truces uíbrare íambos
Electíſſíma peſſimi poetæ
Scripta tardipedí deo daturam
Infœlicibus uſtulanda lígnís:
Et hoc peſſima ſe puella uidít
Iocoſe lepide uouere díuís
Nunc o Cæruleo creata ponto
Quæ ſanctũ ídalíum: urioſq; aptos:
Quæq; ancona: gnidũq; arũdinoſã
Colís: q̃q; amathũta: queq; cholcos
Quæq; dyrrachiũ hadríæ tabernã:
Acceptum face: redditumq; uotum
Sí non íllepídum: neq; inuenuſtũ ẽ:
At uos interea uenite in ígnem
Plení thuris & ínfacetíarum
Annales uoluſí cacata charta.

.i. a ſpuma: a cytheris cytherea ĩde in cyprõ inſulã ꝓpĩquam. quũ trãſiſſet cypris & cyprogẽia denoĩata ẽ. Hæc heſiod⁹ ĩ theogonia. Sanctũ idalium. idaliũ & idalia cypri nemus ẽ in quo oppidũ breue eſt: ut ſcri. Ser. Vir. Idaliæ lucos: Itẽ idaliũq; nemus. Pli. ãt idalium cypri oppidũ ponit. Vrioſq; ap. Vriæ urbis incolas: eſt ãt Vria urbs apuliæ in appia uia ñ lõgo a Venuſia diſtãs: ubi cultã uenerẽ: dicit Catul. hĩc uenus appias ab Ouidio dicta ur: qm̃ ĩ appia uia ad uriã celebri templo ſolemniter coebat: eſt item uria lac⁹ in ætolia. Aptos. patentes in loco patenti ſitos aut mœnib⁹ diſiectis ñ clauſos. Ancona. ĩ agro piceno an con ciuitas eſt a ſyracuſanis cõdita Dionyſii tyrãnidem fugientib⁹. Sita eſt in ꝓmõtorio incluſum cõplecten te põtum dum ad ſeptentriões circuuflectit: uini ãt ac frugum ubertima: hæc ex Strabo. Habebat item ancon ueneris templum: cuius meminit ſic Iuue. Añ domum ueneris quã dorica ſuſtinet ancon. Gnidõq; arum in cariæ aſiaticæ ptis frõte inſula eſt: q̃. vii. ſtadior ambitũ habet theatralis & alta & aggerib⁹ iuncta cõtinenti faciens gnidõ quodãmõ biurbem. nã maxima eius ps inſulã hĩtat. Arundinoſam: gnidos arundinibus abũdat & piſcib⁹ Oui. Piſcoſãq; gnidõ: ibi colit ueñ⁹ ue teſtis ẽ Ho. O uen⁹ regĩa gnidi paphiq; gnidõ nobilitauit uen⁹ praxitelis op⁹ĩ toto terrar orbe celeberrimũ: q̃ ut uiderẽt multi gnidõ nauigarũt ut ſcrib. Pli. Amathũta. amath⁹ ciuitas ẽ cyprí: uñ cipri amathuſii ſũt dicti amath⁹ ẽt urbs ẽ laconiæ: ut Stra. ſcri. itẽ amath⁹ fluui⁹ arcadiæ idẽ parniſus appellat⁹: ætate uero Stra. mama⁹ dicebat: ꝟ poeta de cypri urbs itellexit. Amathũta itẽ ĩ iudæa ſcri. Ioſeph⁹. Colchos. apd colchos cultã eẽ uenerẽ teſtis ẽ. v. flacc⁹ in argonautis. Dyrrachiũ hata. Dyrrachium epiri urbs olim epidãnos dicta. Romãi nomen mutauere. qa uelut idamnũ ituris id nomẽ uiſum eſt: auctores Mella: & Pli. Sed pli. neutro gñe ꝓtulit. Mella & Luca. fœminino: Luca: lyriſ ionias uer gens epidãus iundas. Taberna. hoſpitium. Hadriæ. maris hadriatici: huc. n. eſt fuga nautar quum tot as hadria uires mouit & in unbes abire ceraũia. Pleni thu. nã ex uilioribus cartis fiunt rerum uenalium in uolucra: ut Per. ait. Nec ſcombros metuentia carmina nec thus: & Mar. & thuris pipiſq; ſis cucullus: de libello ſuo inquit. Infacetiar. rerum inelegantium & ſordidarum.

PAL. Cur Vulcan⁹ Tardipes Cato Felices & ĩfelices arbores Oui. Idaliũ. Ver. Mella Põpo. Ancõ Plinius Iuuenalis

¶ Truces. aſperos. Deo tardipedi. Vulcano qui ideo tardipes dr qa æ cælo deiectus cum alterum crus ſibi flegiſſet: poſtea ſemp claudicauit. Infœlicibus quæ peſſimi poetæ ſcripta cremabunt. Cato ãt dixit fœlices arbores eẽ quæ fructũ ferũt: ĩfœlices q̃ non ferunt. Vſtulanda urenda. Núc o Ce. cre. põ. orat uenerẽ uotum lubens ſuſcipiat hanc poetæ fabulantur a ſpuma teſticulor. Quos cælo patri ſaturnus amputauit: & ĩ mare proiecit: exortã unde eã græci aphroditin nuncupant. Oui. lib. iii. Faſto. Sed ueneris mẽſem graio ſer ĩ mone notatum augur or: a ſpumis eſt dea nata maris. & in. iiii. Methamor. Si tamen in medio quondam generata ꝓfundo ſpuma fui: gratũq; manet mihi nomen ab illa. Cæruleo. uiridi qui color a græcis glaucus dr. Idalium. Nemus eſt in cypro: de quo Ver. idaliumq; nemus: ea autem attingit loca in quibus olim uenus ipſa colebatur. Vrioſq; apertos. nullis montibus nulliſq; aggeribus incluſos. Intelligit aũt accolas eius ſinus qui ad garganum Apuliæ ꝓmontoriũ continuo littore incingitur uriaſq; appellatur. Auctor eſt Mela Pomp. Quæq; ancona. Ancon urbs eſt piceni. de qua Pli. Numana a ſiculis condita ab iiſdem colonía Ancon appoſita promonturio cumero in ipſo flectentis ſe ore cubito. q; ibi quoq; uenus coleretur ĩdicat hoc uerſu Iuuenalis. Ante domum ueneris quam dorica ſuſtinet Ancon. Gnidũq; arundinoſam. gnidos urbs

fuit cariæ in peninſula ſimulacro ueneris praxitelicæ nobilitata. Horatius. o Venus regia gnidi paphiq;. Sed Horatius
cam dixit Catul. arūdinoſam pp calamos. Qui optimi ad ſcribendū ibi olim naſcebantur. Pli. Carthis quo- Plinius
q; ſeruiunt calami ægyptii maxime quadā cognatiōe papyri ꝓbatiores tñ gnidii. Amathunta. Amathus
urbs eſt in eadē cypro. Quæq; colchos: Venerē apud colchos quoq; antiqtus cultā eſſe præter Valerium
flaccū hoc ueſu ĩdicat ēt theocritus Dyrrachiū: urbs eſt Macedoniæ ad mare ionīū Theoricus.
q̄ ante epidamnū dicebat: Romani nomē mutarunt: quia uelut ĩ dānum ituris id nomen uiſum ē. Adriæ
maris adriatici: ſic ēt Horatius quo nō arbiter adriæ maior tollere ſeu pōere uult freta. Idem. Quid bellicoſus Horatius
cātaber & ſcythes hirpine quāti cogitet adria diuiſus obiecto remittas quærere: & Lucanus ſonat ionio uagus Lucanus
Adria ponto. Taberna emporiū ps pro toto. Acceptū tibi. ſ. & filio. Redditū: a me & amica mea: q̄
illud fecit. Illepidum impolitum. Inuenuſtum deforme. Turis. emendo ruris. poſuit enim rus ꝓ ru
ſticitate, quæ optime cum in facetiis conuenit.

Ad contubernales.

SAlax taberna: uoſq; con-
tubernales:
Apileatis nona frīb⁹ pila.
Solis putatis eſſe mētulas
uobis:
Solis licere quicquid eſt puellarum
Confutuere: & putare cæteros hircos:
An continenter quod ſedetis inſulſi
Centū an ducenti nō putatis auſurum
Me una ducentos irrumare ſeſſores?
At qui putare: nāq; totius uobis
Frontē tabernæ Scipionibus ſcribam:
Puella nam modo quæ meo ſinu fugit
Amata tātum quantū amabitur nulla
Pro q̄ ſunt mihi magna bella pugnata
Conſedit iſtic: hanc boni beatique
Oēs amatis: & qdē qd' indignum eſt:
Omnes puſilli: & ſemitarii mœchi.

Ad Riuales ſuos.

SAlax ta. Scazone trimetro inſectat' quoſdā ANTO.
ſocios in eadē officina ſeu taberna cōtuber
nales. Qui detinebāt puellā quæ a Ca. fu-
gerat: & apud hos cōtubernales eādē ſub-
agitātes delitescebat: itaq; illis poeta & ſtu
prū & uerbera in ſuaꝝ iniuriarū ultionem
minatur. Salax. libidinoſa: nā ſalire eſt
coire & fœminā inire. Oui. Sitq; ſalax aries. Alibi Nec mi-
nus erucas aptum eſt uitare ſalaces. Hor. Teſtes caudāq; ſala-
cē Demeterent ferro. Taberna forēſis officina a tabulis: ex
qbus cōſtat dicta: uulgo dicimus apothecā. Cōtuberna-
les. ſocii ſub eodem cōtubernio habitātes. Cōtuberniū dī cō
tubernaliū hītatio. Cōtubernales dicunt' a tabernis: q̄ fiebāt
ex tabulis: uñ' & tabernacula ſunt dicta: licet ex tētoriis & pel
libus fiāt. Nona pi. appoſitio. Pila. officina ad pilam
nonā ſtructa: ſic exp̄ſſit locū certū: quē intelligat: nam pilæ ĩ
Romano foro erāt q̄dā tāq̄ colūnæ ad q̄s reꝝ uenaliū taber
næ hēbant'. Mar. Nulla catenatis p̄icta ē pila lagēis: ad has
pilas in aptiſſimo ſitas ābitioſi poetæ carmina ſua ut uulgo
legerent' appōere ſolebāt. Ho. Nulla taberna meos hēat: neq;
pila libellos. Apileatis fra. i. a frīb⁹ libertinis olī ſeruis pi-
leatis. Hoc ē q̄ eis pila nona in ordine poſt pileatoꝝ fratrum
ſtationem. Serui cū manu mittebant' a dñis pilea capitibus
ĩponebāt: uñ libertini dicunt' pileati. Per. Hæc mera libertas
hāc nobis pilea donat. Plau. Vt ſūmo hoc bfīficio hodie ca-
piam pileū. Putatis. q̄a ſoli meā puellā ſubagitar uultis.

Hircos riualiū cōptores. hircus. n. ſolus ex omnibus aīalib⁹ riualē ſuis fœminis nō odit aut cauet: alia aūt
fere oīa aīalia de Venere cū riualib⁹ certāt: hinc eſt q̄ hoiem uxori ſuæ riuales & adulteros non cauentē hircū
ſeu caprum uulgo appellam⁹. Cōtinenter. cōtinuato ſedēdi ordine ſine ullo interuallo iuxta ſedeatis: conti
nēter cōtinuate ſine interuallo: Cice. ī. iiii. rheto. Et ſi nō utemur cōtinēter ſilī cadētib⁹. Itē in eodē. Repetitio
eſt quum cōtinēter ab uno & eodē uerbo in reb⁹ ſimilib⁹ ac diuerſis principia ſumunt'. Inſulſi. demētes ſi-
ne ingenii ſale. uerbum ē Catul. familiariſſimum. Ducētos. uos cum cōtubernalibus uris. Seſſores: ſe
dēres frequētiſſime. Hora. in uacuo lætus ſeſſor plauſorq; theatro. Vna. ſimul ſe ſalaciſſimū oñdit poeta ĩ
riualium ſuoꝝ indignationē. Atq. certe. Nāq; toti⁹ uobis frōtē tabernæ Scipionib⁹ ſcribā. i. oīum urm
frōtē ita ſoporifera uirga pcutiā ut oēs in ſoporē ſolutos facillime poſſim irrumare. Virgulti gen⁹ quoddā ē
cui⁹ uirga ſi cuipiā tpa tangant': ille ſtatim in ꝓfundum ſoporē reſoluit': de quo uirgulto Sili⁹ in. x. loquēs de
ſomno. inqt. Oculiſq; quietem Irrorat tāgens lethæa tpa uirga. iō apd Vir. ſomn⁹ fingitur ramo lethæis aqs
madida palinuro tpa pcuſiſſe: atq; in altiſſimum ſoporem reſoluiſſe. Puella. incertum eſt an de Leſbia: an
de Ipſitilla: an de alia loq̄t' puella. Iſtic. apud uos. Boni. ironicos. Beati: ut uidemini uobis ĩuidiſſe di
xit. Puſilli. cōtēptibiles & uiles: Iuue. Nec unq̄ Sāguine cauſidici maduerūt roſtra puſilli: alias puſill⁹ par-
uus dī. Mar. puſillū ꝓ puſillanimē poſuit. Semitarii. uulgares & in ſemitis ad uulgaria & uilia ſcorta uer
ſantes: nā uiliores hoies in ſemitis & angiportis ad uiles mulierculas inſpectādas captādaſq; uerſantur.

SAlax ta. Verſus ē iambic⁹ trimeter. Irat⁹ poeta minat' de quoſdā cōtubernales irrumaturum. PAL.
Qui puellā q̄ æ Catulli ſinu fugerat detinēres eā p uices ſubagitabāt. Salax. Salaces dicunt' Salax
libidinoſi. Oui. in faſtis. Sitq; ſalax aries. & in obſceno carmīe uicinæ ſine fine prurientes uer Taberna
nis Paſſerib⁹ ſalaciores. Taberna: loc⁹ eſt ubi opa ipſæq; merces uendūt': uñ opifices etiam Cicero
tabernarii uocāt' Cice. ꝓ. L. Flacco. opifices tabernarios atq; oēm illā fecem ciuitatis. Cō- Cōtuber-
tubernales: cōtuberniū eſt cohabitatio. uñ cōtubernales dicūt' q̄ ſub uno tecto habitāt. A niū & cō-
pileatis nona frīb⁹ pila. Anti q ut Sex. Pom. aſſerit. caſtori & polluci pilea dederūt. & iō. Ii fratres pileati ſunt tuberna-
appellati. Quoꝝ utriq; cum Aedes ī foro cōſtituta eſſet: ea unius tñ caſtoris dicebat'. Auctor eſt Suet. ut igit' les. Fres

oſtendat Catul. in qua urbis parte habitarent: quibus excandeſcens minatur irrumationē: ait eos incolere nonam ab Aede caſtoris & pollucis taberna. Pila hæc uox qñ primā ꝓducit ſignificet colūnam poetæ autē mos eſt: ut ſæpiſſime ponunt partē ꝓ toto ſicut interdū totū pro ꝑte. Quod qdē fit ꝑ figurā quā græci ſynecdochē appellant. Solis putatis eſſe mentulas uobis forſitam inquit arbitramini uos ſolos eſſe mētulatos.

Qui hircum ferre dicant. Catullus. Continenter. Scipio

Cæteros hircos: hircino odore fœtere: & iō puellis inuiſos eſſe. Quibus. n. mēbra & ꝑcipue alæ male olēt. Ii hircis comparāt: uel hircū ferre dr. Catul. lædit te qdā mala fabula: qua tibi fertur ualle ſub alſarum trux habitare capet: hūc metuūt oēs & reliqua. Continenter iunctim ſine interuallo: quo aduerbio uſi ſunt plerīq; uetes & ante alios. M. Cice. Inſulſi inſulſus eſt: qui ſale caret. Atq aduerbiū affirmādi putate me. ſ. auſus. Scipionibus. Scipio græce latinæ baculus minat. aūt ſe frontē totius tabernæ ſcipionibus hoc ē mē tulis pictus. Scribā. pingā. Pro qua ſūt mihi magna bella pugnata: ꝑ qua cū æmulis ſæpe & acriter pugnaui. Conſedit iſtic apud uos hæſit. Boni beatiq; ironia. V trūq; enim per contrarium eſt intelligendū

Puſilli exigui animi ad ſumptum faciendum. Et remitarii mœchi q in ſemitis uerſantes meretriculas alloquiis & blanditiis captatis.

Ad Egnatium.

ANTO.

V præter oēs une de capillatis. Inuehitur ī Egnatiū natione hiſpanū: q nulla locorum rez tēpoz rōne habita ineptiſſime ridebat in aduerſis hoīm rebus: in lætis aūt inſulſiſſimos cachinos effundebat. ridendi. n. atq; cachinandi morbo laborabat: īcertū hēo an hic ſit Lutius egnatius eques Roman⁹ quē Cice. i. xiii. epiſtolaz ſibi familiariſſimum fuiſſe aſſeuerat. Verſus diſſimiles ſunt: nā primi ſūt ſcazones: iterdū interponit hēdecaſyllabus: nōnulli uero deprauati ut opinor ac corrupti dimēſiōe carēt. Præter oēs: ſupra oēs. Vne. preci. Vir. Tū ſenior nautes unū tritonia pallas. Quē docuit. Celtiberiæ. hiſpaniæ ps eſt taraconenſis in q̄ celtiberi cōtinentur populi: ex celtis gallis in eā iberiæ ꝑtem delati: & inde miſto nomine nūcupati. Luca. Gallozz celtæ miſcentes nomen iberis. Cuniculoſæ. cauernoſæ: & plurimis effodiendoz me tallozz cauernis & cuniculis ē pleniſſima: ibi. n. ꝑter cæteras regiōes auz & argētū effodit copioſe. De capillatis une .i. ꝑcipue de oīb⁹ capillatis: nā hiſpani lōgas nutriūt comas. Mar. hiſpanis ego cōturnax capillis. Egnati. fortaſſe denominatus ab egna quā Strabo inter hiſpanas urbes recenſet. Et item egnatia urbs apuliæ in uia q̄ ꝑ daunios ſamniteſq; uſq; beneuentū tendit. Opaca denſa & obſcura. Facit bonū. pbū eē oñdit. Et dens ibera. hiſpani adeo ſordidis moribus uiuūt: ut ex urina diuīter cloacas collecta ſibi lauacra faciāt. Strabo de his ſcribit. Hiſpāi nulla educatiōe inſtituti: ſed neceſſitatis magis & brutoz aīantiū affectiōe & deprauatis moribus uitā agūt: niſi qſpiā ad educationē bonā eos uitā degere exiſtimet q ex lotio diutius inter cloacas ſeruato lauacra ſibi cōficiant. qq; ſibi ſuiſq; uxoribus ītritis purgamētis dentes abſtergant: quemadmodū cātabros cōfineſq; illis factitare fama eſt. Male eſt tuo Cat. i. ego tu⁹ Cat. male me habeo. hīc poetæ ī Egnatiū iracūdia excādeſcit: qui quū eſſet in luctu ac mœrore Egnati⁹ ad ipſum accedens cōſoladi grā riſus & cachinos effudit: hinc īgit merito poeta cōqueriť. Carnifici. ſe cruciāti. Quē me catullum. Qua. q̄li. pcōtatio. q. d. q̄ importuniſſima me ſalutaſti allocutiōe meis erūnis minime conuenienti. Meos amores: quos perditos mœrore proſequebar. Sic me. amo. ſ. ſolatus es: ſic tam inepte ridendo quū potius flere deberes: nam ut præcipit Quin. in. xi. nec locis lachrymas: ubi opus erit: ſed miſeratione ficcabimus. Paululum quodlibet allocutionis mœſtius lachrymis ſymonideis. Hic locus mācus ac maxime deprauatus nullam accepit interpretationem uerſuum enim circiter trium oratio & ſenſus deeſt.

PAL.

t V præ. om. Cum uerſus endecaſyllabi Trimetris iābicis interpoſiti forēt: nec horz ſenſus cū illorum ſenſu cōueniret. Præterea iābicorum quoq; ordo nō nihil turbat⁹ eſſe uideret⁹ nos exiſtimantes ipſos uerſus non ita a catul. editos. ſed potiꝰ ꝑ ꝑteriti rpis iſcitiā cōfuſos fuiſſe: ut poetæ elegātiſſimo ꝓ uirib⁹ opē ferem⁹: ſimul ut ei⁹ ſtudioſis nra q̄tulacūq; ſit diligētia cōſulerem⁹: eos primū hos ab illis diſtinguentes in duo Epigrāmata diuiſim⁹. Deinde iābicos ipſos: ita ut uides: ordinauim⁹: nec aliter hos uerſus a catul. editos fuiſſe uel grandi pignore contenderi. Quod ſi cui hæc noſtra caſtīgatio placuerit: is nobis grās habebit: ſimulq; lepidiſſimo poetæ gratulabitur ꝓ ipſe aliquando inuenerit qui ſuis uerſibus iniuria tempoz mendoſis mutiliſq; immo cōfuſis: & ideo auxilium implorantibus opem tulerit.

m Ale ē cor. Verſus ē endecaſyllab⁹. cōqriť Catul. ꝓ cornifici⁹ ſodalis nūq; uiſerit ſe ob amiſſam puellā maxīe merētē. Male ē cor. tuo catul. tu⁹ inqt Catul. male habet. Et magis magis īdies & horas: ſupple creſcit ægritudo. Quod minimū facillimūq; ē nihil. n. facili⁹ nobis eē ꝑt: q̄ cōſolari amicos male hītes. Sic meos. a. ſubaudi cōtēnis. Paulū qd lu. allo. poſt q̄relā mox oñdit. qd ipſe uelit: uult aūt aliqd ſermōis mæſti⁹ lachrimis ſimonidis poetæ: qb⁹ ꝓ ſecut⁹ ē mortes illoz adoleſcētiū quos ī curſus certamīe uictos Hippodomia necauerat. De ſimonide āt ſic ſcri. Quin til. Simonides tenuis alioqn ſermone proprio & iocū ditate quadam cōmēdari poteſt præcipua tamen eius in cōmouenda miſeratione uirtus: ut quidam eum hac in parte omnibus eiuſdem operis auctoribus præferant.

Quitilianus de Simonide

Ad Egnatium.

V præter omnes une de capillatis.
Cuniculoſæ celtiberiæ fili
Egnati opaca quem bonū
facit barba:
Et dens hibera defricatus urina.
Male eſt carnifici tuo catullo:
Male eſt me hercule & laborioſe
Et magis ac magis indies & horas:
Q uē tu: qd minimū facillimumq; eſt:
Q ua ſolatus eſt allocutione?
Iraſcor tibi: ſic meos amores?
Paululum quod lubet allocutionis

¶ Lachrymis simonideis. i. lachrymabili omiseratione tali quales simonides defunctos uita deflens conscripsit. Simonides ex insula cœa oriundus lyricus poeta insignis ac Bacchilidæ lyrici patruus cōdendoꝝ carminū auctor egregius. idē lamētatiōes q̄s alii. dixerūt. i. funebres oīones optime oīum conscripsit. Nam teste Fabio præcipua eius est uirtus in cōmendanda miseratione: hic iter cæteras funebras laudationes singulari carminū cōmiseratiōe pſecutus fuit cōuiuas suos adud Scopā thessalū cœnaculi ruina collisos: uñ ēt artificiosæ memoriæ obseruationē reperisse tradit'. Simonideis. i. talib⁹ & tā mœstis q̄libus Simōides defūctos defleuit Hora. de Simōidis oīone flebili. Ceæ retractes munera neniæ. Rei. re⁹ dr̄ ñ solū noxi⁹ & accusat⁹ sed ēt qcūq; cui⁹cā ī iudicio agit'. auctor Cice. Ridet cōtra natuſ legē. Nā ut ait Iuue. Ploraſ ergo iubet cām lugētis amici. Sq̄ lorēq; rei. Ad pii rogū filii. Iuue. Naturæ īperio te min⁹cū fun⁹ adultæ. Virgīs occurrat uel terra claudit' īfans. Et minor igne rogi. Subselliū. tribunal iudicli. Subsellia. ut asconius expōit: sūt ī qb⁹ triūuiri: tribu. q̄stores. & alii mīores mgra-t⁹ ius dicebāt. Vrbanus. urbis & ciuitatis morib⁹ īstitutus. Aut sabi. Nā sabini graues & rigidi fuerūt. Hor. uel gabiis uel cū rigidis æq̄ta sabis: Tiburs. Tiburtin⁹. Tibur oppidū Argeo positū colono ī latio dicatū Herculi. Vmber. umbria ps thusciæ. Pli. Vmbroꝝ gēs ātiqssima Italiæ existīabit' ut quos umbros a græcis dcōs putēt q; inūdatōe terraꝝ ībri b⁹ supfuissēt. Hetruſc⁹ itē hetruria tusciæ ps latio finitima ī terdū. p tota thusci pōit'. Obesus. ppīguis: alias obesus graciletū signat. ut scri. Gel. Acer. fortis. Trāspadan⁹. regio trāspadana a pado appellat': tota ē mediterranea ultra padum usq; ad cōfinia. ptēdit' Venetiæ: quā Pli. a trāspadana regiōe sepat. Sed Catul. Venetiā in q̄ est Verona ī trāspadāis itelligit quū dicit ut meos quoq; attingā. Renidēr. renidēdo abblā diri. Rīsu inepto. diffinitio cachinni. Ruffā. rubrā: epitetō gīgiuæ. Vt quo iste uester expolitior dens ē: sensus eſt. adeo qsq; matutina sui urina lauat gīgiuā & dentē: ut q̄to terſior & expollitior est dēs uester. tāto plus urinæ uos bibisse significet. Quo. q̄to. Hoc. tāto. Lotus. dens uester. Prædicet publice significet: legit' & ampli⁹ Lotii. i. plus uriæ. Lotiū. n. uria ē.

Mœstius lachrymis simonideis
Egnatiusq; candidos habet dentes
Renidet usq;q̄q; seu ad rei uentum est
Subsellium cum excitat orator fletū.
Renidet ille: seu ad pii rogum filii
Lugetur: orba quū flet unicū mater:
Renidet ille quicquid est: ubicūq; est:
Q dcūq; agit rēidet: hūc hēt morbum
Neq; elegātē ut arbitror: neq; urbanū
Q uare monēdus es mihi bōe egnati:
Si urbanus esses aut sabin⁹ aut tyburs
Aut pcus umber: aut obesus hetrusc⁹
Aut lauinius acer atq; dentatus.
Aut trāspadan⁹: ut meos quoq; attīgā
Aut quilibet qui puriter lauit dentes:
Tamen renidere usq;quaq; te nollem:
Nam risu inepto res ineptior nulla est:
Nunc celtiber celtibēria in terra
Q uod q̄q; mixit hoc solet sibi mane
Dentē atq; ruffam defricare gīgiuam.
Vt quo iste uester expolitior dens ē.
Hoc te amplius bibisse prædicet lot⁹

Gnatius q; can. ha. Versus est iābicus trimiter ut scimus qd sibi uelit Catul. res Paulo altius ē repetēda. Igit' cū hispāi ī cæteris uitæ ptib⁹ maxie mūdi existāt ī hac una spurcissimi existimāt' q; lauacra ex lotio cōficiētes ñ os solū & dētes: sed ēt totū corp⁹ uria sibi lauāt Auctores sūt Stra. & Diodo. Catul. igr gnar⁹ tātæ fœditatis irridet hoc epigrā. egnatiū Hispanū. Qui usq;q̄q; ridebat: ut occurrētib⁹ dētes oñderet quos sibi crebris uriæ lauacris cādidos effecerat q; qa. Vsq;q̄q. semp. Subsellia. Asconi⁹ Pedian⁹. Subsellia erāt tribunoꝝ triūuiroꝝ q̄stoꝝ & hmōi minora iudicia exercētiū: q nō ī sellis currulib⁹: neq; tribūalib⁹: sed ī subselliis cōsidebāt. Cū excitat orator fletū. Quod apd Romanos licebat. Atheniēses āt oratorē iter agēdū affect⁹ mouere uetabāt. Rogus. Rogus erat strues lignoꝝ in qua cadauer cremabat'. Ipsum aūt cremare teste Plinio nō fuit ueteris īstituti: terra aſi cōdebant': at postq̄ lōgiqs bellis obrutos erui cognouere: tunc institutū. Hunc habet morbū. s. ridēdi. Cuniculosæ celtiberiæ fili. Qui natus es in hispania cuniculos ferēte: ē āt celtiberia ps hispaniæ citerioris: ī qua fuerūt. Bilbilis & Numātia q; hispania cuniculis abundet plures idicāt & in primis Strabo. cuius uerba sunt pecoꝝ oīs generis abūdantia. nec minor uenationū pniciosaꝝ raritas belluarū præterq̄ effodientiū terras cuniculorū quos pleriq; lepuſculos appellāt. Opaca quē bonū facit barba. quē dēsitas barbæ pulchrū reddit. Si urban⁹. i. Roman⁹. Aut sabin⁹: sabini sunt populi Italiæ de qb⁹ sic scri. Pli. sabini ut qdā existimāt a religiōe & deoꝝ cultu seuini appellati uelinos accolūt lacus rosidis colib⁹. Tyburs. Tyburtin⁹ ex tybure oppido qd herculi dicatū in cōfinio latti & sabiniæ: ut Cato porti⁹ docuit a Catillo Archade classis Euandri præfecto: ut Sexti⁹ ab argiua iuuētute cōditū ē. Vmbri populi sunt ī eadē Italia q; utroq; mari supero & īfero illidunt' oppida eoꝝ ad mare supeꝝ sunt senegallia: fanū fortūe: & pisaurū. Obesus Ethruscus. pīguis uel gracilis thuscus. Obesum. n. ut scri. Gel. li. xviii. noctiū atticarū. pprie signficat exile & gratilētū: īproprie pingue atq; uber. Lauinius emēdo lanuuinus a lanuuio. Quod oppidū ad uiā Appiā a Diomede cōditū fuisse. scribit Appianus: ubi ēt iunonis sospite fanū erat: cui oēs cōsules sacrificabāt. Trāspadanus. Trāspadana ē ea Italiæ ps q̄ inter apeninū & alpes sita est: de q̄ Strabo ita differit religionē igitur trāspadanā incolūt Veneti & alii usq; polā. super Venetos carni & Genomani & Mœdoaci. Puriter. uino uel aq̄ ut mos est eorū q; student munditiis. Núc celtiber emēdo celtiber⁹ ut stet uers⁹ alioqn mīor erit una syllaba. detegit āt īspuēdā Hispanoꝝ fœditatē. Vt quo iste ue. sensus ē q̄sq; iter celtiberos māe fricat sibi dētes & gīgiuas urina: ut q̄to qs habet dētes cādidiores tāto plus lotii bibisse dicat'. Loti. p lotii synerēsis. Est āt lotiū uria nec solū hois sed cæteroꝝ quoq; aīaliū.

PAL.

Strabo. Diodor⁹. Subsellia. Pedian⁹. Rogus Plinius Celtiberi us. Strabo

Plinius

Strabo

In Raudum riualem.

ANTO. QVæ nã te mala mẽs miſelle raude. Excandeſcit in Raudũ riualẽ ſuũ: q poetæ amicã aut amabat aut abduxerat: miat itaq; illi Catul. rabioſam iãbicoꝝ uerſuũ ultionẽ: qm̃ Raudus nulla alia rõne in uulgi ora deuenire potuiſſe uꝰ. Mala mẽs. malũ cõſiliũ. Raude. alii legũt rauide: ſed nõ ſtat uerſus: niſi forte p ſyncopẽ ꝓferat. Raudus uel raudũ dicebat æs ab antiqs: ut Varro & fœſtus ſcribũt. In meos iãbos: in meã iracũdiã & rabioſum odiũ: ab effectu cãm itelligi uoluit

Non bene. male. Excitare. mecum contrahere. An ut peruenias in ora uulgi: qñ qdem laudibꝰ in hoim noticiam atq; cognitionẽ deuenire ſi potes meis famoſis uerſibꝰ cupis cũ tuo dedecore dignoſci. Meos amores: meã puellã. Cũ pœna. cũ infamia. Lõga. lõgo tpe in carminibꝰ meis dura tura. Qualibet: per qualibet rationem & uiam uel per famam: uel per infamiam.

Ad Raudum.

QVæ nam te mala mens miſelle raude
Agit præcipitem in meos iãbos?
Quí deus tibí non bene aduocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ne ut peruenías in ora uulgi?
Quid uís qualibet eſſe notus optas?
Eris quando quidem meos amores
Cum longa uoluiſti amare pœna.

PAL. QVænã te ma. mẽs. Verſus ẽ endecaſyllabus. Poeta ægre ferẽs rauiũ quẽdã factũ eẽ ſibi riualẽ minaꝝ ſe in eũ iãbos iaculaturũ. Mala mẽs inſania. Agit ꝓcipitẽ: te ꝓcipiat. In meos iãbos in meos uerſus: ſed quales ĩ eos ſcribimus q uel re uel uerbis nos læſeſſit. Nõ bñ adnocatꝰ tibi nõ ꝓpitiꝰ. An ne ut peruenias in ora uulgi: an inqt hoc facis ut meis uerſibꝰ notꝰ fias. Meos amo. meã amicã uel leſbiã uel aliã puellã. Cũ longa uoluiſti amare pœna: ut ab hoibus tãdiu irridearis quouſq; mea in te carmĩa legent. In acmẽ meretriculã.

ANTO. ACme an illa pu. defutu. Catul. Acmes meritriculæ blãdiciis ac deliciis pellectꝰ illic ut amãtes ſolẽt promiſerat p codicillos decẽ milia nũmũ puella uero credẽs ſibi rẽ fcãm allatis codicillis iure ꝓmiſſiõis a Catul. decẽ milia popoſcit: poeta itaq; ĩ iracũdiã exit exclamãs illa ne ac me totiẽs fututa poſcit a me tota illa decem milia. reddat mihi meos codicillos. Acme. nomẽ meretriculæ puto legẽdũ eẽ p c nã uigor dr & flos ætatis qd nomen cõuenit puellæ. Acmen luliæ Auguſti filiæ ancillã Cæſaris iuſſu inter emptã ſcri. Ioſephꝰ. An illa puella. in terrogatiuæ & cũ pcõtatiõe legit. Legit & ancilla ꝓ ancilla. qd nõ placet. Defututa. cũ uehemẽte iracũdia dixit: qſi ſit rõ cur tã ipudicæ mulieri nullũ ſeruet ꝓmiſſum: aut nihil illi oĩno credat. Tota. ĩtegra. Decẽ milia. ſ. nũmoꝝ. Iſta turpiculo: hæ oẽs uituperatiões cũ ĩgenti felle dñr tãq; rões & argumẽta cõtra fidẽ meretriculæ. ut oĩno nihil illi ſit credendũ: nã tã deformi mulieri qcq; tã grãde ſerio ꝓmitti nõ ẽ uerſimile. Decoctoris dcoctor is dr q grãdi ære alieo oppſſus creditores fallẽs aufugit. Formiãi: utrũ mamurrã formiã nũ an aliũ ĩtelligat: uide. Propinq qbꝰ ẽ puella cure: hæc dicit: ut eiꝰ petitiõi fidẽ deroget q̃ſi nõ rõne: ſed iſania moueat ad poſcendum. Qualis ſit an inſana: an ægrota. an phrænetica an cerita. Imaginoſum. laruarum imagĩationes. Solet ſcilicet uidere. Medicos: ut mediam pertundant uenam furentis. Iocum me putat ideſt ridiculum me habet: aut quia me decipit. aut quia p pugillaria perit ea quæ minime debeat. Pugillaria. meas tabellas: in quibus amatoria promiſſa continentur.

De Acme Puella.

ACme an illa puella defututa:
Tota milia me decẽ poſcit?
Iſta turpiculo puella naſo
Decoctoris amica formiani:
Propinqui quibus eſt puella curæ:
Amicos medicoſque conuocate:
Non eſt ſana puella: nec rogate.
Qualis ſit: ſolet hæc imaginoſum.
Adeſte endecaſyllabi quot eſtis
Omnes undiq; quotquot eſtis oẽs
Iocum me putat eſſe mœcha turpis.
Et negat mihi ueſtra reddituram
Pugillaria ſi pati poteſtis.

PAL. ACme puella. Verſus eſt eius generis cuius eſt ſupior: conuiciat. Acme puellæ q pugillares a poeta ſibi traditos reddere nolebat. niſi Catul. x. mil. nũmũ daret. De fututa: de auget. Iſta turpiculo puella naſo. q acme turpẽ naſũ hret ſeqnti epigrãmate ĩdicat Catul. Decoctoris. dcoctores ſũt q gula ad inopiã redacti faillũt creditores: craſſus ille q primꝰ diues cognominatꝰ ẽ: dictus ẽ decoctor q ſubſtãtia oĩs abſũpta decoxiſſet creditoribꝰ. Propinq qbus eſt puella curæ monet. Acmes ipſiꝰ propinquos ut amicos & medicos accerſant q ſibi dicãt. quo iſaniæ gñe puella laboret. niſi. n. inſana eſſet: non putaret ſe formoſam: & iõ tãta mercede dignã. cũ ſit maxĩe deformis. Sana ſanæ mẽtis. Nec rogare q̃lis ſit ſolet hæc imaginoſum: nunq; inquit ſpeculũ cõſulit: ut ex eiꝰ inſpectiõe cognoſcat qualis ipſa ſit Catul. nouo quidem ſed elegãti uocabulo ſpeculum appellat imaginoſum ab imaginibus: quæ innumere ĩ eo uiſuntur. Hoc autem referimus acceptum Philippo Beroaldo. Adeſte Endecaſyllabi quot eſtis poeta conuocat Endecaſyllabos in ſui ultionem. Veſtra pugillaria: in quibus uos notare conſueni. hos pugillares & hæc pugillaria ueteres dixiſſe nonnullorum confirmat auctoritas: pugillarium uſum uetuſtiſſimum eſſe & ante Troiana tempora Homerus indicat in iliade ſcribit. n. Belorophõtem ad euriem a præto cũ pugillaribus miſſum.

¶Myrmice:tarde gradu formicino:nam formica dicitur. Ac modeſte.gradu matronali:& bene incedere dixit:quod eſt proprie grauiũ perſonarum. Alii legunt moleſte: ſed non conuenit cum præcedentibus uerbis. Ore.rictu. Non facis.non æſtimas:uno aſſe.aut lupanaris quæſtum minorem uno aſſe facis tam uilem tui corporis proſtitutionem auara facis. Olidum epitheton lupanaris. Horatius. Cõtra alius nullã niſi olenti in fornice ſtantem. Et Iuuenalis. Fumoq; lucernæ Fœde lupanaris tulit ad Puluinar odorem. Ruborem:uerecundiam pudorem:qui oris ſubito rubore demonſtratur. Ferreo duro. Canis.rabidi. Ratio.oratio.aut conſilium. ANTO.

Perſequamur eam & reflagitemus:
Q uæ ſit quæritis illa quam uidetis
Turpe incedere myrmice ac moleſte:
Ridentem catulli ore gallicani
Circũſiſtite eam:& reflagitate
Mœcha putida redde codicillos
Redde putida mœcha codicillos
Non aſſis facis olidum lupanar
Aut ſi perditius poteſt quid eſſe
Sed non eſt tamen hõc ſatis putandũ
Q uod ſi non aliud poteſt ruborem
Ferreo canis exprimamus ore
Conclamante iterum altiore uoce.
Mœcha putida redde codicillos.
Redde putida mœcha codicillos
Sed nil proficimus nihil mouetur:
Mutanda eſt ratio modoſq; nobis:
Si quid proficere amplius poteſtis
Pudica & proba redde codicillos.

¶Reflagitamus inſtanter repoſcamus. Myrmicæ:in modum formicarum. Moleſte ut incedes aliqua mole præmi uideatur. Catulli ore gallicani:magnos & acres in Gallia canes eſſe oſtendit. Plinius his uerbis. E tygribus eos indi uolunt concipi & ob id in ſiluis coitus tempore alligant fœminas:primo & ſecundo fœtu nimis feroces putant gigni. Tertio demum educant hoc idem eſt lupis Galli quorum greges ſuum quiſq; doctorem & ducem æ canibus habent illum in uenatu comitantur illi parent. Ouidius quoq; in primo metamorphoſeos. ut canis in uacuo leporem cum gallicus aruo
Vidit & hic prædam pedibus petit ille ſalutem.
Circũſiſti te.circũſiſtere eſt inuadere. Virgi. At feſſi tãdem ciues nefanda forentis armati circũſiſtunt:& alibi:ac me tum primũ ſenus circũſtetit horror. Reflagitate cum clamore repoſcite. PAL. Plinius Virgilius

Olidum fœtidum hic poeta uehementer excandeſcit. Ruborem pudorem.eſt autem pudor timor iuſtæ repræhẽſiõis cuius ĩdex eſt rubor. Terẽtius. Vide nũ eius color pudoris ſignum uſq; indicet. Ferreo duro infatigabili. Nihil mouetur noſtris:ſcilicet conuiciis. Ratio ſcilicet repoſcendi. Pudica & proba cũ iurgando nihil profecerit ad p̃ces deſcẽdit.

De Amica formiani.

Alue nec minimo puella naſo
Nec bello pede:nec nigris ocellis
Nec longis digitis:nec ore ſiccõ
Nec ſane nimis elegante lingua:
Decoctoris amica formiani
Ten prouincia narrat eſſe bellam:
Tecum leſbia noſtra comparatur.
O ſæclum inſipiens & ifacetum.

In Acmen puellam.

Alue nec minimo puella naſo. Inſectatur & exagitat eandem acmen omnem ferre puellarem deformitatẽ obiiciens illi:quæ & bella eſſe dicebatur: & cum Leſbia inepte atq; iniuſte comparabatur. Nec mi.maximo naſi magnitudo cum in uiris ſit deformis ĩ muliere deformior habetur. Nec bel.pe. aut tortuoſo:& claudo aut nimis longo:pedis enim longitudo in puellam laxioris naturæ ſuſpitionem facit:uñ Oui.ĩ iii.amorum de puellari uenuſtate loquens ait. Pes erat exiguus pedis eſt aptiſſima forma. Nec ni.oc.oculorum & ſuperciliorum nigricies in muliebri uenuſtate quæritur:nam quæ mulieres natura nigra non habebant ſupercilia denigrabant arte:quod tetigit Iuuenalis ſcribens. Ille ſupercilium madida fuligine tinctum. Obliqua producit actu:pingitq; trementes Attolens oculos. Nec longis di.nec ore ſicco: quæ oĩa inſignem deformitatem faciunt. Iuuenalis. Sicco uenit altera naſo & iam grauis es nobis & ſæpe emungeris. Lingua.oratione quæ plurimum poteſt ad amorem & gratiã cõparãdã. ANTO.

Alue nec nimio. Catullus ægre ferens q̃ acme puella inuenuſta cum Leſbia puellarũ pulcherrima comparatur ei obiiciunt omnem corporis deformitatẽ. Naſo magnitudo naſi multum dedecet mulierem. Horatius depigis naſuta breui latere ac pede lõgo. Maiores autem noſtri ut tradit Plinius dicauerant naſum ſubdolæ irriſioni unde hodie quoq; naſuti dicuntur aſtuti deriſores. Nec bello:nec paruo. Ouidius. Pes erat exiguus pedis eſt aptiſſima forma. Nec nigris ocellis roculi nigri coloris in homine plurimum laudantur. Horatius. Et lycũ nigris oculis nigroq; crine decorum. Plinius libro.xi. Hiſtoria.natura. oculi homini tantum diuerſo colore. Cæteris in ſuo cuiq; genere ſimiles:& æquorum quibuſdam glauci. ſed in homine numeroſiſſimæ diuerſitatis atq; differentiæ. Nec ore ſicco nimia ſaliuæ abundantia. quod quidem fœdiſſimum eſt. Decoctioris dictum eſt ſuperius:qui uocentur decoctores. Ten:tene. Prouincia regiones longe ab Italia a Romanis bello acquiſitæ prouinciæ dicebantur. quarum aliæ erant conſulares aliæ prætorie. conſulares Aſia & africa: reliquæ prætoriæ. Strabo eſt auctor. Noſtra ſubaudi amica. O ſeclum inſcipiens & infacetum. in quo deformes cum formoſis comparantur. PAL. Strabo

Verſus Scazon de agro ſuo.

ANTO. VNde noſter ſeu ſabine ſeu tyburs. Agro ſuo tyburtino ſeu ſabino gratulatur: agitq; maximas gratias: q; ab eo ſit commodiſſime hoſpitatus ac libentiſſime in eius uilla p aliquot dies moratus: quum a Sextii conuiuio incommodiſſimo euaſiſſet. Sabini latii populi tyburtinis confines unde diſſenſio erat utrum Catulli prædium inter Sabinos an magis in tyburtinis recenſeretur. Plinius. Sabini ut quidam exiſtimauere a religione & deorum cultu ſauini appellati ſunt. Aulus Gellius ex Marco Varro ſententia refert ſabellos & ſaunites a græcis appellari eos quia latinis Sánites dicuntur. Qui a ſabinis orti fuerunt. Autumant. opinantur: cenſent: exiſtimant. Non eſt cordi. non placet. Lædere Catullum. qui fundum ſuum Tyburtem appellari uult. Alia qui tam pectore expulſus ſim. ſenſus eſt. quiego Catullus ex alia uilla ſextiana ſum ob eius ĩcommoda expulſus tam merito pectore q̃ mihi mea mens & animus malo cõſilio illac ductus meretur. Alia. ex alia uilla ſextii. Pectore non immerenti. mei pectoris meriti tuſſim & exagitationẽ grauedinoſam: aer enim ibi grauedinoſus eſt. Dedit. uilla ſextii. Sextianus. i. Sextii pro quo egregio ciue romano Tullius orauit. extatq; adhuc Ciceronis pro Sextio oratio: Munacii: Munacius Plancus orator non incelebris fuit Ciceronis temporibus. ac ut quibuſdam placet Ciceronis diſcipulus. Petitorum: ordo eſt orationem petitorum Munacii. i. petionẽ ipſius Munacii. Veneni: rabiei uenenoſæ criminatiõis. Peſtilẽtiæ. peſtiferor; ſceler; ac cõuicior; ſcelerata enĩ cõuicia uenenũ appellat: ut ſuperi⁹. Suphenũ oĩa colli gáuenena. Ocio. q̃eta tranqlla & ocioſa. Vrtica: aut pro quacũq; uili herba. aut qa urtica medeẽ ut ſcri. Pli. Deurticæ medicis Pli. li. xxii. ẽ itẽ urtica marinus piſcis qui a græcis dr

Deprecor. recuſo. Vir. Eqdẽ merui nec depcor inqt de hui⁹ uerbi ſignificatis plura differit Gellius. Cepſo. incepero ſiue incipiam: futurum antiquũ imitatione græca Sentire: audire uix auribus admittere. Grauedinem. catarrum. Non mihi ſed ſextio: urbane dictum.

PAL. VNde noſter. Verſus eſt trimeter iambicus Catullus a Sextio amico ad cœnam ſuitatus cum orationem quam maledictis plenam Munacii Plãci competitores fecerant legiſſet: ipſe repente ĩ grauiſſimam tuſſim incidit: qua cum cuperet liberari: & ſciret ei ocium & urticam mederi: in agrum ſe recepit: ubi & ocium & urticæ copiam eſſet habiturus: nunc autem poſtq̃ uidet ſibi bene eſſe ad urbem rediturus uille gratias maximas agit q;

Terentius eius beneficio tanto malo ſit liberatus. Quibus non ẽ cordi quibus non placet. Terentius. Aut ſi hæ nuptiæ ſunt tibi cordi. At quibus cordi eſt. quibus placet. ſ. lædere Catullũ Cum enim hic noſter fundum haberet in agri ſabini Tyburtiniq; confinio: de eo ambigebatur: amici contẽdebant ipſum eſſe in agro tyburtino: Inimici uero in agro ſabino. ſed quantum illi adderent aut hi adimerent rebus catulli non eſt noſtrum quærere. Villa: uillæ ſunt dom⁹ in agris lapideæ quæ ſi ampliores ſint & ma

Martialis gnis ſumptibus ædificatæ prætoria dicuntur. Martialis. Ad lapidem torquatus habet prætoria quartum.

Iuuenalis Ad quartum breue rus emit Otacilius: & Iuue. Criminibus debent ortos prætoria menſas. Nam ſextian⁹ dum uolo eſſe conuiua: dum apud Sextium cœnare gaudeo. Munacii munacius plancus orator fuit temporibus Ciceronis a quo cum Galliam comatam regeret lugdunum conditum fuiſſe ſcribit Euſebius. Petitorum eorum. ſ. qui una cum Munacio eundem magiſtratum petebant. Veneni & peſtilentiæ. i. maledictorum. quæ illi ĩ Munacium ingerebant. Frigida: ex frigore orta: eſt autem grauedo morbus capitis cum

Virgilius pituita nares tantum obſidet græceq; coriza appellatur. Quaſſauit: ſic etiam Virgi. Et quatit ægros tuſſis

Plinius anhella ſues. Recuraui ocio & uttica tuſſi urticam mederi indicat Pli. li. xxii. his uerbis. Condidit laudes eius phanias phyſicus utiliſſimam cibis coctam: conditam ue profeſſus arteriæ tuſſi & uentris diſtillationi. & Celſus libro. iiii. de tuſſi loquens: cibus interdum mollis ut malua & urtica. Quare refectus: quapropter inſtauratus. Nec deprecor: nec recuſo. Nefaria: ſcelerata nefandum. ut Aſconius pedianus ait id dicitur quod nulli ſandum ſit: nefarium quod ſacra poluit fare pio ſolita celebrari. Sexti: a quo ad cœnam inuitatus fuerat. Recepſo: recipio ſiue reſummo: eſt autem uerbum quo uſi ſunt ueteres. Grauedine. catarr

Vocat: inuitat. ordo autem hic eſt. Nec deprecor ſi nefari a ſcripta ſexti recepſo ea rurſus lecturus: quin frigus ferat grauedinem & tuſſim: non mihi ſed illi ſextio qui tunc me uocat. cum malum librum legit & ita lepidiſſimus poeta cum ſextio amico ſuo iocatur.

De Septimii amoribus.

Ad Fundum

VNde noſter: ſeu ſabine ſeu tyburs:
Nam te eſſe tyburtem autumant quibus non eſt
Cordi catullũ lædere: at q̃b⁹ cordi ẽ:
Q uouis ſabinũ pignore eſſe cõtẽdũt:
Sed ſeu ſabine ſiue uerius tyburs:
Fui libenter in tua ſuburbana
Villa alia q̃ tã pectore expulſus ſum
Non immerẽti q̃ mihi meretur mens
Dũ ſumptuoſas appeto dedit cœnas
Nã ſextianus dum uolo eſſe conuiua
Orationem munacii petitorum
Plenam ueneni & peſtilentiæ legi: (ſis
Hic me grauedo frigida & freq̃ns tuſ
Q uaſſauit uſquedũ in tuũ ſinũ fugi
Et me recuraui ocioq; & urtica:
Q uare refectus maximas tibi grates
Ago: meo quod nõ es ulta peccatum:
Nec deprecor iam ſi nefaria ſcripta
Sentire cepſo: qn grauedinẽ & tuſſim
Non mihi ſed illi ſextio ferat frigus:
Q ui tunc uocat me cum malum librum legit

ACmẽ ſepti. ſu. amo. Septimi & puellæ acmes amãtiũ amores fœliciſſimos auſpicatiſſimoſq; deſcribit: quoꝝ artiſſima uincula amatoria, deliciaſq; uenereas ab amoris deo cõfirmatas oñdit. Perdite: miſere ac uæhemẽtiſſime. In lỹ. ibi. n. & i idia p̃cipui & magnitudie & feritate naſcũtur leones. Ceſio. ceſioꝝ oculoꝝ. Ceſi⁹. n. dr̃ oculoꝝ color ceruleus ſeu glaucus: q̃les oculos hr̃e dr̃ Palax. Vnde ceſia dicta ẽ, græce aũt appellaf̃: qa hẽat oculos noctuæ ſimiles, i. glaucos. Siniſtra. a ſiniſtra pte dicẽtis: q̃ dei amoris dextera eſt. Nã q̃ nobis ſiniſtra ſunt deo & cælitib⁹ dextra dicunt̃. uñ Virgi. Intonui leuũ'. Nã auguria & ſigna q̃ a ſuperis ueniũt ſi a ſiniſtra ueniũt ꝓſpera habent̃. Sternuit. Innuit. uñ frequẽtatiuũ ſternuto. Huic dño: amori cuius ſtatuã habem⁹ a ſiniſtris. Ignis: igneus amor. Syrias britanniaſq;. plurales pro ſingularib⁹ numeris: & ꝓ qui buſcũq; prouinciis. Vnã. p̃cipuã & ſolã. Auſpicatiorẽ. fœliciorem ab auſpiciis fœliciter captis omnium rerum initia ſumebant antiqui. Legito Liuium libro primo ab urbe cõdita: & Ciceronem ſecundo de diuinatione. ANTO.

a Cmen ſeptimius ſuos amores
Tenẽs in gremio mea iqt acme
Ni te perdite: amo atq; amare porro
Omnes ſum aſſidue paratus annos:
Quantum qui pote plurimũ perire
Solus in lybia indiaq; toſta
Cæſio ueniam obuius leoni
Hoc ut dixit amor ſiniſtra ut ante
Dextra ſternuit approbatione:
At acme leuiter caput reflectens
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore ſuauiata
Sic inquit: mea uita ſeptimille
Huic uni domino uſq; ſeruiamus
Vt multo mihi maior acriorq;
Ignis mollibus ardet in medullis:
Hoc ut dixit amor: ſiniſtra ut ante
Dextra ſternuit approbatione:
Nunc ab auſpicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur:
Vnam ſeptimius miſſellus acmen
Maluut quam ſyrias britanniaſq;
Vno in ſeptimio fidelis acme
Facit delicias libidineſq;:
Quis ullos homines beatiores
Vidit: quis uenerem auſpicatiorem:
Ad ſeipſum.

i Am uer egelidos refret tepores:

ACmen ſeptimius. Verſus ẽ endecaſyllabus. Poeta oñdit Acmes & ſeptimii amorẽ optimo auſpicio eẽ cõfirmatũ: quãobrẽ cõcludit illos eẽ p̃beatos. Suos amores: ſuã amicam. Perdite miſere. Alibi Catull⁹ nec potui nec ſi poſſem tã pdite amarẽ. Poro: deinceps. Perire: amare. Libya. africa a græcis libya dr̃ Pli. Africã græci libyã appellauerũt: qua mare ante eã libycũ incipiens ægypto finit̃. India: q̃ duplex ẽ ut indicat Ptolemæus intra gãgẽ & extra gãgẽ. toſta ãt dr̃ pp æſt⁹. In india & libya maximos & fortiſſimos leones cẽ nõ eſt dubium. Cæſio. cæſii ſunt qui hñt oculos aerii coloris. phauorin⁹ apd Gelliũ i. ii. nocti. atti. diſputans de colorib⁹ ſic ait. Nſis ãt latinis ueterib⁹ cæſia dicta ẽ q̃ a græcis glaucopis dr̃: ut Nigidius ait de colore cœli quaſi cælia. Terẽ. Rufam illã uirginẽ cæſiam ſparſo ore: aduco naſo. Hæc ut dixit. Subaudi ſeptimius. Siniſtra: a leuæ manus parte: q̃ res acme portẽdit in amore fœlicitatẽ. Nã ſiniſtra deoꝝ ẽ nobis dextra. Plutarch⁹ Quid ẽ qd̃ auſpicioꝝ qd̃ ſiniſtrũ dr̃: proſpeꝝ ac fecũdũ putaf̃: an qd̃ terrena ac mortalia diuinis ac cæleſtib⁹ contraria & oppoſita iudicãtes exiſtimauerũt q̃ nobis ſiniſtra eẽnt: deos a dextra dimittere. Ebrios. lachrymaꝝ plenos. Suauiata oſculata. Septimille. diminutiuũ a ſeptimio. trib⁹ de cauſis ut inquiũt grãmatici ꝓferunt̃ diminutiua neceſſariæ ſignificatiõis urbanitatis & adulationis gratia. Huic uni dño. i. amori. Ignis. i. amor. Mollib⁹ ar. in me. Virg. Eſt mollis flãma medullas. Hoc ut dixit: acme ſcilicet. Ab auſpicio bono profecti: auſpicium ut põpeius ait ab aue ſpecienda dictum eſt. Náquod nos cum præpoſitione dicimus aſpicio apud ueteres ſine præpoſitione dicebatur. Valerius autẽ maximus in ſecundo ita loquitur, apud antiquos nõ ſolũ publicæ ſed etiã priuatim nihil gerebatur niſi auſpicio prius ſumpto: auſpicia dabant aues aliæ cantu: quæ ideo oſcines dictæ ſunt ab os & cano, aliæ uolatu quæ ꝑpetes ſunt appellatæ: Illud addimus Carem a quo caria dicta eſt: auguria ex auibus inueniſſe. Syrias britanniaſq;: ſyriæ Brytanniæq; merces. Facit delicias libidineſq;: cum ſolo ſeptimio ſe oblectat atq; libidinatur. Beatiores: magis beatos. Fœlices & beati dicunt̃: q abũdãt rebus oib⁹ ad uſum & ornatũ uitæ ſpectãtib⁹. Auſpicioꝝ meliori auſpicio cõfirmatam. Ad ſeipſum.

IAm uer egelidos refert tepores. Seipſum: hortatur ut tepido uere incipiente e phrygia tranſeat in maiorem aſiam, ſimul comitibus ſuis ſecum in bithyniam phrygiamque ꝓfectis: uale ultimum renunciat. Ver, uernum tempus. Nam in phrygia hyemauerat poeta. Refert, reducit. Tepores: tepidiores dies. Egelidos. parum gelidos. e præpoſitio imminuit huius uerbi gelidi ſignificatum: interdum uero egelidus nimium gelidum ſignificat. Virgilius in octauo. Vt procul egelido ſecretum flumine uidit. ANTO.

IAm uer egelidos. Verſus eſt Endecaſyllabus. Catullus acta in phrygia hyeme: cum uer adſit & ip ſe cupiat uidere urbes aſiaticas. dicit amicis in eandem phrygiam ſecum profectis ultimum uale. Ver: quod eſt ſecundum anni tempus dictum ut Varro ſentit: q̃ tunc uirere incipiunt uirgulta ac uertere ſe tempus anni. Egelidos: minus frigidos: egelidum proprie dicitur quod medium eſt inter calidum & frigidum: qua uoce nonnunquam utitur Cornelius celſus. Refert: reportat. PAL. Catullus PAL. Plutarch⁹

ANTO. ¶Furor.insanus & furens uentorum impetus. Eurus enim siue subsolanus usq; in uernum tempus furit: in gressu autem uere silescit spirante eius contrario zephyro. Cœli equi. ab æquinoctiali ortu flat eurus: qui latinæ nauticus & subsolanus dicitur. græce apheliotes: ut sentit Gellius. Plini⁹ autem ab æquinoctiali ortu flare apheliothen: qui & subsolanus dicitur: scribit. Eurum autem & alium uentum esse & alia ex cœli regione uenire asserit. Phrygii campi. phrygiæ contemina est bithynnia: cuius motropolis fuit Nicæa iuxta lacum ascanium. ibi campus ingens & ualde fœlix circunstat: sed æstate non admodum salubris: ideo Catullus ait.

Niceæq; ager ruber æstuose. Niceam prius condidit Antigonus Philippi filius. & antigonam nominauit. Postea Lysimach⁹: quam ab uxoris filiæ Antipatri nomine Niceā appellauit urbis ambitus est stadiorum sexdecim. Nicæa pri⁹ oluia & prusias dicta fuit ut scribit Plin. Item altera fuit sub hippio monte. Læti. festini: Vt uela dabant læti. Trepidans. festinans. Diuersæ. ex diuersis locis pro rectæ. Variæ. dissimiles. Reportant. in prias suas. aut a patria in phrygiam.

PAL. ¶Iam cœli: cœlum est domicilium deorum. sed aer quoq; cœlum uocatur. Lucrecius. In hoc cœlo quod dicitur aer.

Plinius Zephyri: zephyrus uentus est ut diximus: qui flat ab occasu æquinoctiali & a nostris Fauonius nominatur de quo Plinius libro. ii. Ver ergo aperit nauigantib⁹ maria cuius in principio fauonii hibernum molliunt cœlum sole Aquarii. xxv. optinente partem is dies sextus est ante idus Februarias. Au

Seneca ris: flatibus: Aura ut Seneca in quæstionibus naturalibus ait leuis est: uentus uehemens. Campi: latæ planicies: undecā pestris regio ea dicitur quæ plana est. Niceæq; ager uber æstuosæ. Nicea urbs est phrygiæ. de qua Plinius deinde nicea in ultimo ascanio sinu quæ prius oluia & prusias dicta deinde altera sub hippo monte. Claras: nobiles clarus & preclarus figurate pro eo accipiuntur qui tanq; fulgore quodam famæ & gloriæ resplendet: unde clarissima & præclarissima gesta dicimus. Prætrepidans: festinans. Auet uagari: cupit errare. Studio: uidendi urbes asiaticas. Longe quos simul a domo profectos: eos alloquitur cum quibus ut dictū est ab urbe digressus in phrygiam usq; tetenderat. Diuersæ & uariæ: alteꝛ est nomē: alteꝛ aduerbiū prius nomē: posterius aduerbium. Diuersæ: quoniam non eadem uia omnes. Variæ: quia non uno tpe erant domum redituri.

Iam cœli furor æquinoctialis
Iucundis zephyri silescit auris:
Linquantur phrygii catulle campi:
Niceæq; ager ruber æstuosæ:
Ad claras aliæ uolemus urbes:
Iam mens prætrepidās auet uagari:
Iam lœti studio pedes uigescunt:
O dulces comitum ualete cœtus:
Longe quos simula domo profectos
Diuersæ & uariæ uiæ reportant.

Ad Portium & Socrationem.

POrti & socratiū: duæ sinistræ
Pisonis scabies famesq; memmii
Vos ueraniolo meo & fabullo
Verpus præposuit priapus ille:
Vos conuiuia lauta sumptuosæ
De die facitis: mei sodales
Quærunt in triuio uocationes.

In Portium & Socrationem.

ANTO. POrti & socration duæ sinistræ. In Portium & Socrationem impudicos adolescentes scribit notans eos magna infamia: qui stupri meritis a pisone prætore præpositi sint aliis duobus adolescentuli: scilicet Veranio & Fabullo. Apertissime poeta indicat portium & Socrationem fuisse pisonis hispaniæ prætoris quos prætor Verannio & Fabullo cōtemptis præposuit: hoc itaq; moleste ferens Catullus in hos cinædos exclamat. o porti & Socration. Sinistræ noxiæ. infœlices pessimæ. Scabies. pestes stabiosæ ac pestiferæ libidines Aut scabies fœditates: & hoc totum omnino amarulentæ dictum est. Fames. famelici concubini. aut fames auaritia. Memmi memmium prætorem ait de quo supra. o Memmi bene me ac diu supinum. Priapus ille. pisonis mentula ideſt pilo prætor mentulatus. pars pro toto. Verpus: circuncisus recutitus. Nam Romani siue quicunq; alii gentiles in iudeorum sectam transeuntes genitalia primum circuncidere cogebantur: ut scribit Tacitus: non igitur mirum si a Catullo Romanus piso per satyricam derisionem perinde ac iudæus circuncisus notetur. Verpus proprie dicitur iudæus circuncisus. Martialis. Delapsa est misero fabula uerpus erat. Præposuit. præstantiores elegit & illis antepositis contemptis meis sodalib⁹. Vos de die facitis. ex magna apud pisonem auctoritate uestra. Sumptuosæ. prodige: Mei sodales Verānius & Fabullus. qui hoc idem olim potuerunt apud pisonem quod nunc uos potestis. Lauta. ad delicias sumptuosa ad copiam & magnificentiam refertur. Hæc duo faciunt omne conuiuium esse probandum. Quærunt. quia mendicare quasi coguntur. Vocationes. inuitationes: ut ab aliquo ad conuiuium inuocentur. inde qui inuitabant. uocatores dicebantur. Martialis. Iam dies mihi uapulet uocator. Quærunt. quia egent conuiuio quum uos tam sumptuosæ conuiuia faciatis.

PAL. POrti & Socration. uersus est endecasyllabus. Excandescens acriter inuehitur in portium & Socrationem. Cinædos quos ob stupri merita piso & Memmius prætores uerannio & Fabullo honestis adolescētib⁹ ꝓposuerāt. Scabies pruritus qui pisonē quiescere nō patiebatur. Fames esuritio. Verpus circūcisus more iudeorū. De mēmio ante Catullus. Sed q̄tum uideo

Catullus pari fuistis casu iā nihilo minore uerpa facti estis. Priap⁹ ille. uel piso: uel Mēmius mentula-

tus inſtar priapi. Lauta: ſplendida. Lautũ nonio plura ſignificat lotũ: mundũ: abundans: elegans & ſuaue Sumptuoſe magnis ſumptibus comparata. Mei ſodales: Veránius & Fabullus. Vocationes: a quibus inuitentur. Vocare enim eſt inuitare: unde uocatio dicitur inuitatio & uocator inuitator.. Plini. li. xxxv. Inuitatus ad Regis cœnam uenit indignantiq; Ptolemæo & uocatores ſuos oſtendẽti ut diceret a quo eorum ſnuitatus eſſet. & Sueto. in Gallígula compererat prouincialem locupletem ducenta ſeſtertia numeraſſe uocatoribus: ut per fallaciam conuiuio interponeretur: nec tulerat moleſte tã magno æſtimari honorẽ ſuæ cœnæ.

Ad Iuuentium.

m Mellitos oculos tuos iuuenci
Si quis me ſinat uſq; baſiare
Vſq; ad milia baſiem trecenta:
Nec unq̃ ſaturum indecor futurũ eſt:
Non ſi denſior aridis ariſtis
Sit noſter ſeges oſculationis.

Ad. M. Tullium Ciceronem.

d Iſertiſſime romuli nepotum:
Quot ſũt quotq; fuer̃ marce tulli
Quotq; poſt aliis erunt in annis:
Gratias tibi maximas catullus
Agit peſſimus omnium poeta:
Tanto peſſimus omnium poeta:
Quanto tu optimus omniũ patron9.

Ad Licinium Caluum.

h Eſterno Licini die ocioſi
Multũ luſimus in meis tabellis:
Vt conuenerat eſſe delicatos
Scribens uerſiculos uterq; noſtrum
Ludebat nũero modo hoc mõ illoc:
Reddens mutua per iocum atq; uinũ:
Atq; illinc abii tuo lepore
Incenſus Licini facetiiſq;:
Vt nec me miſerum cibus iuuaret:
Nec ſomnus tegeret quiete ocellos:
Sed toto indomitus furore lecto
Verſaret cupiens uidere lucem:
Vt tecum loquerer: ſimulq; & eſſem:
At defeſſa labore membra poſtq̃
Semimortua lectulo iacebant:

Ad Iuuentium adoleſcentem.

ANTO. MEllitos oculos tuos iuuenci. Facete: atque amatorie ſcribit ſe nulla oſculorum Iuuencii uenuſtiſſimi pueri copia ſaturari poſſe: hic eſt ille iuuencius de quo ſupra. O qui floſculuses iuuenciorum. Et alibi circa operis finem. Surripui tibi dum ludis mellite iuuenci Suauiolum dulci dulcius ambroſia.

Vſq; ad millia baſiem trecenta: ardẽtem pii animi affectũ intimumq; amorem penitus expreſſit. Nam ut Plinius libro xi. inquit: oculos quum oſculamur animũ ipſum uidemur attingere. Mellitos: dulci amore plenos. Vſq;: ſæpe. Seges. denſitas. Virg. Telorũ ſeges & iaculis increuit acutis.

PAL. MElitos oculos. Verſus eſt endecaſyllabus. Poeta negat ſe ulla baſiorum copia poſſe expleri: ſi ſibi iuuentium puerum formoſiſſimum contingat oſculari. Mellitos: dulces a melle. Vſq;: ſemper. Inde: a baſiis Cor eſt futurum: cor cæteris animalibus in medio pectore eſt: homini magis uergit in ſiniſtram partem: hoc primum naſcentib9 formari in utero tradunt: deinde cerebrum ſicut tardiſſime oculos: ſed hos primum mori. Cor nouiſſime. Auctores ſunt Ariſtoteles & Plinius. Aridis ariſtis: ſiccis frumentorum ſpicis pars pro toto: ſunt enim ariſtæ ſpicarum aculei: qui maxime eminẽt. Sit nr̃æ ſeges oſculatiõis: pmanet in trãſlatiõe. dicit enim ſeges quia antea dixit ariſtis.

Ariſto. Plinius

Ad Ciceronem.

ANTO. ISertiſſime Romuli nepotum. Ciceroni patrono ſuo maximas agit gratias ac modeſtiſſime carminum ſuorum merita deprimit.

PAL. ISertiſſime romuli. Verſus eſt endecaſyllab9 gratias agit. M. Tullio Ciceroni. ſed qua in re ab illo adiutus eẽt nõ exponit. Diſertiſſime: facundiſſime. Romuli nepotum: romanoꝝ. M. Tulli: de hoc ita ſcribit Quintilianus præcipuũ uero lumen ſicut eloquẽtiæ ita præceptis eius dedit unicum apud nos ſpecimen orandi dicendiq; oratorias artes. M. Tullius & Plinius libro. vii. Tu. M. Antonium proſcripſiſti. Salue primus omnium pater patriæ appellatæ. Primus in toga triumphum linguæq; lauream merite & facundiæ litterarum latinarum parens. Gratias tibi maximas Catullus agit. agimus gratias uerbis: cætera quæ ſequuntur non indigent expoſitione.

Plinius

Ad Licinium Caluum.

ANTO. ESterno licini die ocioſi. Ad Licinium Caluum poetam ſcribit ſe neque cibum neque ſomnum capere potuiſſe: poſteaquam eius præſentia iucundiſſima priuatus fuerat. Mutua: ſcilicet carmina. Per iocum atq; uinum. per iocoſum conuiuium: ſic ſupra. Non belle uteris in ioco atq; uino.

PAL. ESterno licini. Verſus ẽ endecaſyllab9. Poeta ĩdicat ſe captũ eẽ facetiis Calui licinii: cũ quo pridie cœtati uerſus fecerat. Meiſta. Tabellæ in qb9 ambo uerſus ſuos ſcripſerãt: erãt catulli. Delicatos deliciaꝝ plenos. Mutua: ſupple carmina. Per locũ atq; uinum. Oſidit Catul. ſe cũ Caluo carminib9 certaſſe in ipſo cõuiuio. Lepore: uerboꝝ uenuſtate. Vt nec me mici. iu. amore capti nec cibo iuuant: nec ſomnũ oculis capere poſſunt. Ouidi. ſum uacuus ſomno: noctẽ q̃ longa peregi. Laſſaq; uerſati corporis oſſa dolẽt. Vt tecũ loquerer ſimulq; ut eſſem. Catullus alibi: an q; amantes non longe a caro corpore abeſſe uolunt. At defeſſa labore membra. Poſtq̃ inquit corpus p̃ laſſitudine pene ſemimortuũ in lectulo tãdẽ queuit. Hæc tibi feci carmina.

Ouidius

Catullus

ANTO. ¶Poema:carmen. Hunc:dolorem meum. Audax:temerarius improbus. Caueas:enites. Oram⁹ caue deſpuas ocello:caue breui:ſecunda protulit a tertia coniugatiõe. Sic Hora. Vade uale caue ne titubes mã dataq; frangas. Prop. Tu caue nr̃a tuo cõtẽnas carmina faſtu. Deſpuas:cõtẽnas. Perſius. Deſpue quod nõ es. tollat ſua munera cerdo. Nemeſis:dea eſt ut ſcribit Macrobius:quæ colitur cõtra ſuperbiam:ſuperboſq; perſequitur. Nemeſeos ſimulacrum ab agoracrito ſtatuario factum coluit Rhamnus atticæ pagus:huius item deæ ſtatua Romæ in capitolio erat:q̃uis latinum nomen non ſit:ut ſcribit Plinius libro. xxviii.

PAL. ¶Poema diſtat poetice a poemate & poeſi:q; poetice ars ipa itelligit. Poema autem pars eſt operis ut Tragœdi poeſis contextus totius operis effecti:ut ilias & æneis: Auctor eſt Diomedes. Perſpiceres: ad plenum & pfecte uideres. Caue de. dicim⁹ caue deſpicias:& caue ne deſpicias:ſicut caue cadas & caue ne cadas:nã cũ negatiõe & ſine negatiõe eadẽ ẽ uerbi hui⁹ ſignificatio. Deſpuas:cõtẽnas:nõnũq̃. n. i eos deſpuimus quos cõtẽnim⁹. Nemeſis:dea erat q̃ cõtra ſuperbiã colebaẽ eadẽ Rhãnuſia dcã ẽ a rhãnũte pago attice regiõis ubi pulcherrimũ hũit ſimulachr̃. Stra. li. ix. geogra. Rhãn⁹ãt ne meſeos ſtatuã:qđ diodoti op⁹ pleriq; dicũt:alii uero agoracriti parii:q̃ ex magnitudie & pulchritudie pfecta magis ac magis ẽ:& cũ phydiæ opib⁹ cõtẽdit. Quare ridiculus ẽ error illo rũ q dicũt hoc nomine fortunam uocari. De Leſbia.

ANTO. ILle mi par eſſe deo uidet. Venuſtatẽ atq; ſuauiſſimũ Leſbiæ amorẽ laudat ſignificãs ſe p ociũ qđ ẽ oĩum fere amor̃ & malor̃ cã: uenuſto Leſbiæ amor̃ captũ eẽ. Dulce:dulcẽ riſũ. Quod. q dulcis riſus. Oĩs eri. ſent. mi. me faci attonitũ & exaniatũ. Nihil ẽ ſu. mi. i. poſtea q̃ te aſpexi adeo fio attõit⁹ & pene amẽs: ut nullũ mihi ſupſit uerbũ qđ ego amẽs loq; poſſiz:hic deeſt ſ oĩb⁹ fere codicib⁹ uerſus adoni⁹. Sed ex ſupiorib⁹ atq; ſeq̃nti b⁹ uerb̃ ſic ſuppleri põt. Quod lo. amẽs lin. ſed torpet. Flãma:amor. Vir. Eſt mollis flãma medullas. Demanat: ſubĩtrat decurrit. Tĩtinãt:tĩnitũ faciũt:qđ ꝓpriũ ẽ attõitor̃ & exaniator̃. Eſt ãt tĩtinio uerbũ ficticiũ. Gemĩa:duplici. Mar. Nãq; grauẽ gẽino cornu ſic extulit urſũ. Nocte:obtenebratõe:pp mẽtẽ meã tuo aſpectu ſtupẽtẽ. Reges:ut ſardanapalũ troiãos. Btãs ur. troiã:athẽas tarẽtũ & multas alias.

PAL. ILle mi par. Verſus eſt Sapphicus de quo ante dictũ eſt:declarat Catullus quanta mala ſibi eueniant poſteaq̃ uidit leſbiam amicam ſuam cũ alio uiro ridentem. Aduerſus:uel cõtra uel apud. Identidem:frequenter quo aduerbio perſæpe utiẽ. Sueto. Eripit ſenſus: aufert uiſum auditũq; & reliq̃. Nihil ẽ ſu. mi. nihil mihi ſupeſt. Torpet:frigeſcit. Flãma demanat:calor q̃lisfebrẽ comitaẽ p mẽbra decurrit. Sonitu ſuo. ſuo ꝓprio ſono. Tĩtinãt:tĩnitũ faciũt iſtar pcuſſi æris. Gemina nocte:qa duo ſũt oculi:hic aũt oſtendit ſe uiſum amittere. Ociũ:qđ multor̃ uitior̃ & in primis libidinis cibus eſt. unde Ouidius. Ergo ubi uiſus eris noſtra medicabilis arte. Fac monitis fugias ocia prima meis. Hæc ut ames faciunt:hæc quæ fecere tuentẽ Hæc ſũt iucũdi cauſa cibuſq; mali. Ociũ & reges prius & beatas perdidit urbes Nimis longum foret:ſi hoc in loco reges omnes & ciuitates q̃bus ociũ obſuit recenſere pergam. Quare illud Iuſtini de lydis huc tranſtuliſſe ſat erit: & quos ante cyrum inuictos bella præſtiterant: in luxuriam lapſos ocium ac deſidia ſuperauit. In Nonium & Vatinium.

ANTO. QVid eſt Catulle quid moraris emori? Trimetro iambico ad mortis uſq; deſtinationem indignatur ac diſrumpitur: Nonio peſſimo homini currulem magiſtratum:ac Vatinio ſpurciſſimo conſulatum contigiſſe:huius Nonii ſtrumæ de opalo gemma ſcribens Plinius ſic meminit. Ab Antonio proſcriptus Noni⁹ ſenatorem eſt filius ſtrumæ Nonii:quem Catullus poeta in ſella curruli uiſum indigne tulit. legito amplius Plinium. De Vatini conſulatu qui per paucos dies durauit loquitur Macrobius in tractatu de riſibus. In hunc Vatinium Ciceronis extat oro in qua Cicero q̃ſturã puteolanã. deinde hiſpanenſem legationẽ ac tribunatũ plebis ſordide ac iniqſſime geſſiſſe Vatiniũ oſtendit. Noni⁹ ãt legaẽ nõ noui⁹ qđ uerſus ĩdicat. De ſella uero curruli Romã trãſlata diuerſa ſenſerũt Liui. Mac. Pli. apd latinos. græci uero Stra. & Diony. Alicarnaſe⁹.

PAL. Vid eſt Catulle. Verſus eſt iambicus trimeter. Catullus ait moriendum eſſe cum Nonius ſtruma homo nequam ſedeat in ſella curruli. & Vatinius qui per pauciſſimos dies conſul fuit peieret

Hoc iucunde tibi poema feci.
Ex quo perſpiceres meum dolorem:
Hunc audax caueaſ:precesq; noſtras
Oramus caue deſpuas ocello:
Ne pœnas nemeſis repoſcat a te:
Eſt uehemẽs dea. lædere hãc caueto.

Ad Leſbiam.

ILle mi par eſſe deo uidetur
Ille ſi fas eſt ſuperare diuos:
Qui ſedens aduerſus idẽtidem te
Spectat:& audit
Dulce ridentem:miſero quod omnis
Eripit ſenſus mihi. nam ſimul te
Leſbia aſpexi nihil eſt ſuper mi
Quod loquar amens:
Lingua ſed torpet:tenuis ſub artus
Flamma demanat:ſonitu ſuopte
Tinntinãt aures:gemina teguntur
Lumina nocte.
Ocium catulle tibi moleſtum eſt:
Ocio exultas:nimiumq; geſtis:
Ocium reges prius & beatas
Perdidit urbes.

In Nonium Strumam.

q Vid ẽ catulle:qđ moraris emori.
Sella i curruli ſtrũa noni⁹ ſedet:
Per conſulatum peierat uatinius:
Quid eſt catulle:quid moraris emori:

per ſuum conſulatum. Moraris: conctaris. Sella in curuli: Sella curulis in qua maiores magiſtratus ſedebant a curru dicta eſt q̄ in curru ueheretur: uel ut Plutarchus in mario ait quod curuos pedes haberet. Struma nonius: ſtruma eſt extantia quædam in tergo. Gibbus uero in pectore. Sunt item ſtrumæ Corne. celſo tumores: in quibus ſubter concreta quædam ex pure & ſanguine quaſi glandulæ oriuntur maxime in cerui ce ſed etiam in aliis & inguinibus & in lateribus mammiſq̄ fœminarum: uulgo ſcrophulæ dicuntur. No nius: de hoc Nonio Plini. libro. xxxvii. Hiſto. natu. ita ſcribit ſiquidem extat hodieq̄ huius generis gemma propter quam ab Antonio proſcriptus nonius ſenator eſt filius ſtrumæ nonii eius: quem Catullus poeta in ſella curuli uiſum indigne tulit. Per conſulatum peierat uatinius: Conſulatus priſcis Romanis fuit annuus magiſtratus ab iis primum poſt eiectos reges inſtitutus. Peierat: falſo iurat. Vatinius: hic ſcriptis Macrobii abunde notus eſt notior etiam Ciceronis quare de eo nihil amplius dicam. Plinius

Ad Ruſticum.

RIſi neſcio quẽ modo e corona Cniana
Qui cum mirifice uatiMeus carmina caluus explicaſſet:
Admirans ait hæc manuſq̄ tollens:
Dii magni ſolopechyum diſertum:
Othonis caput oppido eſt puſillum
Hoc iocunde tibi poema feci
Ex quo perſpiceres meum dolorem
At en ruſticæ ſemilauta crura:
Subtile: & leue peditum liboni eſt.

Ad. C. Cæſarem.

RIſi neſcio quem modo corona. Poeta fatetur Ruſtico riſum ſuum quem conceperat ex cuiuſdã inſulſi hominis inepta uaniloq̃ntia: demonſtrans: quẽ dolorem ex Libonis ſordibus atq̄ uentris efflatione tulerit. quũ enim Licinius Caluus ſuperius ſcriptũ catulli in Vatiniũ carmen in cætu & corona forenſi explicaſſet qdã fatuus Libo uolens poetæ ingeniũ laudare exclamans inſulſiſſima uerba effutiuit Caluus uatinio in ſenſus: nã eius i uatinium hoc amarulentiſſimũ extat dictũ: Perfrica frõtẽ & dic te digniorẽ q fieres ꝓtor q̃ Catonem. Neſcio quem puto hũc fuiſſe libonẽ. ut ipſe poeta ſtatim uſ inuenire in calce huiꝰ epigrãmatis. Admirans. ſ. carmina mea a Caluo recitata ſeu explicata. Salapãtiũ: hic eſt unꝰ de catullianis locis obſcuriſſimis atque difficillimis: nodus a multis ſane doctis uiris multum diuq̄ tentatus: ſed Gordiano: ut arbitror: ſugo non explicabilior inuentus. Alexandri ergo uiolentia & enſe hũc nodum diſſoluamus. Quum igitur inter omnes doctos conſtet uariam huius loci lectionem deprauatione rectam intelligentiam impediente perplexam eſſe: coniecturis inquirenda eſt uera aut ueriſimilior lectio. Non enim dubium eſt quod dixi Catullum ſignificare a ſe deriſum fuiſſe inſulſum hominem qui hæc dubia uerba barbare ridiculus effutiuit. Dii magni ſalapentium diſertum: quum hac exclamatione laudans catulli ingenium uellet dicere. Dii magni ſapientiũ diſertum ſcilicet Catullum. Effutiuit igitur ſalapentium uel ſalipentium pro ſapientium: ut rudis linguæ natura eſt plurima uerba deprauata incaute ac barbare fundere cum riſu auditorum: ut Catullus ſe riſiſſe hic fatetur lepide: Sunt qui putent Salapantium apud priſcos ſignificaſſe cerebellum ſiue ingeniolum: nonnulli uero ſane docti hunc locum corrigentes legunt ſolopycium. idq̄ interpretantur totum cubitalem hominem. quaſi Catullus uoluerit ſignificare hominem puſillũ ſtatuæ cubitalis: qd̄ ſi admittiꝫ nõ ſolopyciũ ſed ſolopychiũ legendũ eſt ab ὅλος qd̄ eſt totus & ϖΗχῦς cubitus. Othonis. cuius lege theatrali Nonius in quarto decimo ab orcheſtra ordine ſedet. hic eſt ille Roſius Otho tribunus plebis qui Cæſaris iulii temporibus tulit legem theatralẽ de qua Hora. Roſia dic ſodes melior lex: & alibi. Contempto Othone ſedet. Iuuenalis. Sic libitum uano qui tot diſtinxit othoni. Caput: ingenium a quo inſulſa illa lex fuit lata. Oppido. ualde. Hoc iucunde. hoc in omnibus fere coꝫdicibus diuiſum eſt a ſuperiori epigrammate: ſed imperite quidem: quum totum ſit unum epigramma cum ſuperiori. Dolorem: quem contraxi ex libonis ſordibus ac fœtore. En: ecce ad indignationem dixit. Rucifte: ꝑpriũ nomẽ. Semilauta: ſordida. Peditũ: ꝑprie ẽ fœtida uẽtris efflatio. ſed hic põt accipi ꝑ ĩepta laudatiõe q̃ ẽtanq̃cacatio: uꝫ ab abſcõdo abſcõditũ ſupinũ ſic a pedo peditũ ꝑtulerunt antiq: & a ſugo ſuctũ a mãdo mãſum: a fugio fugitũ ꝑtuliſſe reperiunt. Leue: ſubiens. leuiter naſum. Subtile: ſubtiliter exiẽs & nare ſubiens. Liboni. multi fuere libones ea ætate: unus cuius plerunq̄ meminit Cicero in epiſtola: alius Scribonius Libo fuit in partibus pompeianis: cuius meminit Luca. in primo: & Cæſar in commentariis.

DIſi neſcio quem modo. Verſus eſt Endecaſyllabus. Caluus orator homo diſertus ſed mimẽ ſtaturæ ſuis ſcriptis Vatinii de quo ante dictum eſt. Crimina inſectabatur. quæ cum in circulo eruditorum recitaſſet: unꝰ eorum qui aderant ſublatis in cœlum manibꝰ exclamauit. Dii magni ſolopachium diſertum: quod ſignificat hominem cubitalem facũdum. nã ut prediximus. Caluus homo erat minime ſtaturæ ſed eloquens. E corona: e circulo. Explicaſſet: expoſuiſſet ſiue declaraſſet. Dii magni exclamatio emiſſa per admirationem. Tale eſt apud Terentium. Dii boni boni quid porto. Solopachium totum cubitũ ὅλως enim græce ſignificat totum: ϖΗΧΗς uero cubitum. Sed aſpiratio quæ prima eſt in holos mutatur in s quod fit apud latinos in aliis quoq̄ nominibus græcorũ: illi. n. dicunt herpillon ες & ἕπτα nos uero aſpirationem ipſam i s mutantes dicimus ſerpillon. ſex ſeptem. Verſus autẽ qui ſequunt illucuſq̄ iraſcere ites me is iãbis aliunde huc trãſlatos eſſe uel grandi pignore contenderim. ſed adeo deprauatos: ut ex ipſis nullus ſenſus elici poſſit. Quare eos inenatratos relinquere placuit. PAL.

Ad iulium Cæſarem.

ANTO. SI nō oīa diſplicere uellē. Hic uerſus pricipiū ē epigrāmatis qđ cōſtabat qnq; phaleuciis: quoꝝ me
di⁹p uetuſtatē amiſſus: ut pleraq; alia Catulliana: magnū ꝓbuit errorē librariis qui duos priores
uerſus ſupiori epigrāmati: & duos poſteriores ſeq̄nti aſcripſerūt. ſed hic error luce clari⁹ patet tā ex
priorib⁹ q̄ ex poſteriorib⁹ uerſib⁹ quoꝝ nulla ē cōgrua cū ꝓdictis epigrāmatib⁹ ſnīa. audeam⁹ igr
reſcīdere hāc catulliāi carmīs uomicā. ſcri. n. hoc phaleuciū ad. C. cæſarē excuſās ſupi⁹ī uatiniū & ſtrumā. cæ.
amicos epigrāma. nā p iterrogationē ſignificat nō dēre moleſte tuliſſe iābos quos nō ad cæſaris iuidiā ſed ad
Strumæ atq; Vatinii notā ſcripſerit: legaē itaq; totū hoc tetra
ſtichō p iterrogationē ī hūc ſenſum: iraſceris ne & indignabe
ris iteꝝ ac moleſte feres iābos meos quos ſi ī te ſcriptos nollē
tibi eē moleſtos. Iraſcere: futuri ē tpis ut tertia ſyllaba ſit, pdu
cta. Iteꝝ. ſemel ſupra ī Mamurrā. & nūc iteꝝ in Strumā &
Vatiniū cæſaris amicos. Vnice īper. hoc niſi de iulio cæſare
dici nō ꝓt. uñ appet error eoꝝ q uerſus camerio attribuūt. ſic
ſupra. Eo ne noīe īpator unice. Oīa. ſ. ſcripta mea q̄ in alios
& nō ī te diſtrīxi. Diſplicere. moleſta eē. Suffecio ſe. q fue
rit iſte Suffeci⁹ ualde q̄rēdū arbitror. Recocto. in eūdē ma
giſtratū ſæpi⁹ refecto ac plerūq; ſuffecto: ē āt methaphora a fa
bríli ope. Nā uetera ferrameta recoquunt ut reficiant. Hora.
Plerūq; recoctus ſcriba ex quinq; uiro eoꝝ deludet hiātem.

PAL. Raſcere iteꝝ. Eſt ei⁹ gñis cui⁹ ſupior catul. ſub noīe ca
i meri i taxat iuliū cæ. q abdit⁹ iter ꝓſtitutas ita latebat:
ut ab amicis eū q̄ritātib⁹ nūq; poſſet iueniri. Iraſce
re iteꝝ apte minat catul. ſe rurſ⁹ ī cæſarē uerſ⁹ factuꝝ. Vnice
imp. Supi⁹ in eūdē cæſarem eo ne nomine imperator unice.

Ad Camerium.

ANTO. Ro ſi tibi forte non moleſtum eſt. Camerium puella⁹
o rum cathedras: atq; cōplex⁹ ſectantē iocoſe increpat ſi
gnificās ſe ad laſſitudinē uſq; defeſſū dū ipm p diuer
ſa urb loca q̄ritat: rogatq; ut ſibi tādē locū ubi latitat demſtet
Tenebræ: tenebroſæ latebræ meretricia gēa. Mīore cā. mīo
rē dixit ad cāpi martii dr̄iā: hūc āt cāpū mīorē arbitror eē eū
qué nūc cāpū agonē dñt. In cir. circū maximū Tarqn⁹: pri
ſcus ædificauit: ut Liui. & Pli. ſcri. In tēp. ſu. io. ſa. capitoliū
dicit ſoui maxīo ſacratū a tarqnio ſupbo ꝺditū. his. n. ī locis
publicis facillīe iueniri pñt q q̄rūt. In oī. li. aut ī oīb⁹ biblio
polaꝝ tabernis: qđ nō placet: aut legēdū ē oīb⁹ ocellis. i. ī oī
b⁹ occultiorib⁹ urbis locis. In ma. ſi. am. pōpeiā porticū pla
ne idicat: cui⁹ Pli. memīt Naſo ī arte. Tu mō pōpeia lēt⁹ ſpa
ciare ſub umbra. & Mar. ī. v. Sic ueterē īgrati pōpei q̄rimus
umbrā. Video: legēdū ē uideo nō uidit ut ſtet phaleuci⁹: &
ē tñ pñs p ꝓterito. Papillis. māmillis: ps p toto. Herculis
la. ē. maxim⁹ & Cæſaris hoīb⁹ inexplicabilis quales fuerī her
culis labores: quos & ſi multi tantummodo. xii. numerant:
tamen & apud Ouidi. Martia. & apud Diodio. ſiculum circiter. xxx. reperiuntur. Comiti. mihi tuo co
miti: Alii legunt comite. ſed imperite quidem: quod uerſus arguit qui ſic legendus eſt. Audacter comiti. hoc
licenter ede. i. dic. Iuue. Ede ubi cōſiſtas in q̄ te q̄ro ꝓſeuca. Lacteolæ. tenellæ. Clauſo: triſyllabū ē p die
reſim ut ſtet uerſus: ut Hora. Nūc mare nūc ſiluæ: & aulai. p aulæ: & poeta ſupra. Qui zonā ſoluit diu ligatā

Verboſa ga. ue. Io. uen⁹. n. in ope nō uult taciturnitatē ut mō ſub lodice relictis. hīc Mar. in. vii. de gal
la in ope uenero muta conq̄rit. Acceſſi quotiēs ad op⁹ miſtiſq; mouemur inguinib⁹: cūnus nō tacet ipa taces
& alibi in. xi. de chīōe a chīōe ñ ſentit op⁹ nec uocib⁹ ullis adiuuat: abūtē marmoreāq; putes. Gaudet. triſyl
labū pro dieresim ē. Sies pro ſis &. ſ. abiicitur ut fiat dactylus pes ſecūdus: & eſt ſenſus. tu tuum amorem
mihi quātumuis taceas: ego tamē te meorum amorum participem faciam: nec te celabo quicquam.

PAL. Tuæ la. ubi tu abditus lateas. Minore campo: cāpus Laurentio uallenſi eſt planicies terræ ampla & grā
dis i deoq; ſpacioſæ plateæ areæ ue campi nomen acceperunt. Te in circo: legimus Romæ tris circos fuiſſe
maximū: quē teſte Liuio tarquinus in priſcus extruxit ſine foris: quos poſtea addidit tarqnius ſupb⁹ flāminū
& Neronis dictus eſt circus ut Varro ait q; ibi circum metas pōpa ferēt & eq currerēt: Sed de circo maximo
plura legito apud Liuiū & Alicarnaſeū Dionyſiū. Te in oīb⁹ li. emendo labellis poſuit. n. labella p bal ne
is. Eſt autē labellū diminutiuū a labro: labrū uero gen⁹ ē uaſis mīnoris. Cic. li. xiiii. epiſto. familiariū ad terē
tiam uxorem in tuſculanū nos uenturos putamus: aut nonis: aut poſtridie: ibi fac ſint oīa parata: plures. n.
fortaſſe nobiſcum erunt & ut arbitror diutius ibi cōmorabimur labrum ſi in balneo nō fac ut ſit & Virgilius
in. ii. geor. ſpuma plenis uindemia labris. In magni ſimul ambulatiōe: intelligit haud dubie porticū pom

I non omnia diſplicere uellem
s Tibi & ſuffecio ſeni recocto:
Iraſcere iterum meis iambis
Immerentibus unice imperator:

Ad Camerium.

o Ro: ſi tibi forte non moleſtū eſt
Demōſtres ubi ſint tue tenebræ
Te quæſiuimus in minore campo
Te in cireo: te in omnibus libellis
Te in templo ſuperi iouis ſacrato:
In magni ſimul ambulatione
Fœmellas omnes amicæ prehendi:
Quas uultu uideo tamen ſereno:
Auellite ſic ipſe flagitabam
Camerium mihi peſſimæ puellæ:
Quædam inquit tibi nudulū reduce
En hic in roſeis latet papillis:
Sed te quærere iam herculis labos eſt
Tanto te in faſtu negas amice.
Dic nobis ubi ſis futurus: ede
Audacter: comiti hoc libenter ede.
Num te lacteolæ tenent puellæ.
Si linguam clauſo tenes in ore
Fructus proiicies amoris omnes:
Verboſa gaudet uenus loquella.
Vel ſi uis licet obſeres palatum:
Tu noſtri ſies participes amoris.

pei: cuius in primis memineruntOui. & Mar. Illud ãt nõ ꝑtermittã porticus a priſcis fieri ſolitas ad umbras & deambulatiões. Prehendi: ꝓhendim⁹ ꝓprie uitãtes ac fugientes. Sereno: trãquillo hoc eſt ſine ullo metus uel mœroris indicio. Auellite: ſic emendo ſic auellitis. Rhoſeis: ꝓpter odoris ſuauitatẽ a Rhoſa q̃ ẽ flos nobiliſſima. Herculis labos eſt: his uerbis oſtendit puella maximũ illi laborẽ eẽ ꝓpoſitũ qui camerium latitãtẽ q̃rere uelit. Quot aũt & quales fuerint labores Herculis plurib⁹ demõſtrat Diodo. Tanto te in faſtu negas amice poeta fingit ſe tãdẽ poſt lõgã inquiſitionem puellæ unius indicio iueniſſe cameriũ. Audacter: de hoc aduerbio ita ſcribit in primo. Inſtitu. Quintilia. Inhærent tñ quidã moleſtiſſima diligẽtiæ peruerſitate ut audaciter potius dicãt q̃ audacter: licet oẽs oratores aliud ſequant. Lacteolæ: albæ a lacte cuius color albus eſt. Puellæ: emẽdo papillæ: quia pauloante dixit. en hic in Rhoſeis latet papillis. Verboſa gaudet uenus loquella: Martialia. Nec motu dignaris opus nec uoce iuuare. Nec digitis tanq̃ tura merumq̃ pares: & gaudet hoc in loco: ut clauſo triſyllabum eſt. Palatum: pars pro toto. Dum noſtri ſies: emendo dum uelſtri ſim ego particeps amoris: & erit ſenſus: licet tibi os etiam claudere: tnõ participes mecum tuos amores. Martialis

Ad Catonem.

O Rem ridiculã cato: & iocoſam
Dignãq̃ auribꝰ & tuo cachino
Ride quicquid amas cato catullum:
Res eſt ridicula & nimis iocoſa:
Deprẽdi modo pupulum puellæ
Truſantem: hunc ego ſi placet dione
Pro telo rigida mea cecidi.

De Mamurra & Cæſare.

P Vlchre cõuenit ín ꝓbis cinædis
Mamurræ pathicoq̃ cæſariq̃
Nec mirum maculæ pares utríſq̃
Vrbana altera. & illa formiana:
Impreſſam reſident nec eluentur:
Morboſi pariter: gemelli utríq̃
Vno in lectulo erudituli ambo:
Non hic q̃ ille magis uorax & adulter
Riuales ſocii & puellularum
Pulchre conuenit improbis cinædis.

ANTO.

ORẽ ri. ca. & iõ. Puſionẽ quẽdã q rei uenereæ imperitꝰ poetæ amicã ſubagitare cupiẽs inepte tentabat: Catul. in conatu deꝓhẽdit, illũq̃ fruſtra laborãtem mẽtula ſua ꝓcuſſit. Cat. itaq̃ alloq̃ eiuſq̃ cachinũ ad ridẽdũ excitat. Incertũ eſt quẽ nã Catul. itelligat poeta. Vticẽſem itelligi nõ poſſe affirmauerim. nã quũ hæc Catul. ſcribebat iã Iuliꝰ Cæſar ut bis ſupius patuit ipiũ ro. occupauerat & Cato iã uticæ añ cæſaris ipiũ ſe pemerat. niſi dicamꝰ nullũ eẽ certũ hoꝝ epigrámatũ ordinẽ plurios ãt fuiſſe Catones diligẽter ſcribit Gel. Tuo ca. hoc uticẽſi Ca. dici nõ ꝓt. cõſtat. n. illũ rigidiſſimũ fuiſſe: ut Cic. in oroneꝓ Murena pláe ídicat. Pupulũ: antiq pupũ pueꝝ & puellã pupã dixerũt. Varro. Mãmã lactis ſugentẽ poſcere pupum. Inde diminutiua pupulũ & pupillũ. Truſãtem: mẽtulã ĩ exteriora gẽitaliũ agitãtẽ ipellẽtẽ. nã & trudere de re uenerea dicit: Mar. Trudit & digitis panucea mentula laſſis hic molæ truſatiles dicunt q̃ manu agitãt: ut eſt apud catonẽ in re ruſtica: a quo truſare. Dione. mater fuit Veneris a qua filia Dione denominata eſt. Papin. in achilleide. Sed ſolã nimiũ uidiſſe dionẽ. Cecidi. ꝓcidi: pædicaui. Mea ri. ſ. Mẽtula Rigida. turgida. ꝓtẽſa. Mar. In molli rigidũ libenter hẽs.

PAL.

ORem ridiculã. Verſus eſt endecaſyllabꝰ. Poeta noſter declarat Catoni ſe pedicaſſe pueꝝ quendam in amicæ ſuæ cõplexibꝰ deprehenſum. Ridiculã: riſu dignã. Cato: ambigit ad quẽ ſcribat catonẽ Auribus. i. auditu. Tuo cachinno: tuo riſu. Quicqd amas: quãtũ diligis. Deꝓhendi: deꝓhẽdimꝰ ꝓprie occulta. Pupulũ puel. amicæ meæ pueꝝ. Veteres. n. pueros puppos & puellas puppas dixerũt. Truſantẽ: ceuẽtẽ uel membrum in uiſcera impellentem. Protelo: cuſpide. Meæ rigidæ dæ meæ mentulæ rigentis. Cecidi: percuſſi ſiue uerberaui.

In Mamurram & Cæſarem.

ANTO.

PVlchre cõuenit ĩ probis cinædis. Satirico morſu Iuliũ Cæſarẽ atq̃ Mamurrã phormianũ exagitat nefãdas eorũ libidies: rapinas: effœminataſq̃ mollicies carpens. in hos extat poetæ illud ſupiꝰ amarulentiſſimum iãbicum. Quis hoc põt uidere qs põt pati. Maculæ ifames uitiorũ notæ & eoꝝ auaritias atq̃ rapinas itelligit: aut certe eorum ifamia adulteria ſignificat. Vrbana altera. urbana Cæſaris adulteria q̃ illi ĩ triũpho a militibꝰ uerſu feſcenino libere obiecta ſũt: ut notat Trãql. hoc uerſu ſeruare uxores mœchũ caluũ adducímꝰ. Illa phormiana. nã Mamurra fuit phormianꝰ ut ſupra dictũ eſt. Impſſæ. i. eoꝝ facie uitaq̃ ifami ifixæ ſunt. Eluent: delebunt. Morboſi. flagitioſi. Vno inlec. lectũ cubiculariũ dicit ubi flagitioſas libidines agitat. Hic: Mamurra. Quam ille. Cæſar. Vorax. prodigus: luxurioſꝰ: guloſus ut ſupra. Et ſi ipudicꝰ & uorax: & aleo. Riuales ſo. & pu. ordo ẽ ſocii riuales puellularꝝ.

PAL.

PVlchre cõuenit. Verſus ẽ. Endecaſyllabꝰ. Cõuitiat hoc quoq̃ epigrámate iulio cæſari & mamurræ formião oſtẽdẽs eos optĩe cõgruere. cũ ãbo ſint cinædi: morboſi: uoraces: adulteri: & ĩ amãdis puellis riuales. Pulchre cõ. Cæ. ígt & mamurra bñ cõueniũt. Nec mi. nec res mira ẽ eos. ſ. bñ cõuenire. Maculæ: maculas appellat uitioꝝ notas. Vrbana: cæſaris. Formiana: Mamurræ. Nec eluent: nec lauabunt. alludit ãt ad maculas q̃ ueſtimẽtis factæ aq̃ uel aliq̃ alia re elui ſolẽt. Morboſi: piter: hoc niſi adaĩ morbos referas. catul. diſſẽtit a Sue. q ſcribit cæſarẽ ꝓſpa ualitudíe fuiſſe: niſi q tpe extrẽo aío linq atq̃ ẽt p ſomnium exterreri ſolebat. Gemelli: nõ re uera gemelli ſed eq̃les. Voraces: luxurioſi gulæ dediti. Adulter: cæſarẽ adulteriis delectatũ ídicat idẽ Sue. Riuales ſocii: riuales & riuini dicunt æmuli de mulieribus. facta a feris trãſlatiõe q ſitientes cum ex eodẽ riuo hauſtum petũt: in ꝓlium cõtra ſe inuicem concitant. Sic Cic. pro cælio. Sin erit ex illo fonte riualis. Puellularꝝ: ſcribendum eſt puellarꝝ: ut ẽ uerſus. Suetoniꝰ

ANTO. CAeli lesbia nra lesbia illa. Lesbiæ suæ īsatiabiles & multiplices libidies coitusq; cū populo agitatos facete idicat Cælio ptori. Cæli. hic ē ille. M. Cæli. ptor: p quo cicerōis pstās extat ofo. Angiportis: hoc angiportū dr. ut Terē. Illā angiportū ñ ē puiū. & hic angiportus Hora. Flebī solo leuis angiportu: & ut scri. Dona. angiport⁹ ē angusta & curua uia. alii dixert q; sit loc⁹ angust⁹ iter port⁹ & domos. Glubit: excoriat expoliat. aut. n. dicit. Lesbia scā mere trix publicā iuuētutē rōaná spoliat & dēudat: aut rē pudēdā tāgit. Nā mulier crissans uirilia mēbra excoriat. Glubit. n. significat dēudat & spoliat erūpit. M. Var. de re ru. Glūaur hre ætymō uocabulū a glubēdo: q; eo folliculo deglubet granū. Var. in re ru. Quæ senē matur nō hēbit quū glubet tēpestiua erit. Magnanimos. iro nice. Nepotes: posteros. Remi: pro Romulo posuit. supra disertissime. Romuli nepotum.

Ad cælium.

c Aeli lesbia nostra: lesbia illa:
Illa lesbia quā catullus unam
Plusq; se: atq; suos amauit omnes:
Nūc in quadriuiis: & angiportis
Glubit magnanimos remi nepotes:

Ad Camerium.

n On custos si ego fingar ille cretū
Non si pegaseo ferar uolatu
Non ladas ego penniferue perseus:
Non rhesi niueæ citæq; bigæ.
Adde huc plumidas uolatilesq;:
Ventorumq; simul require cursum:
Quos iunctos camerī mihī dicares:
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus pressus
Essem; te mihī amice quæritando

PAL. CAeli lesbia. Versus est ei⁹ generis cui⁹ supior Mœstus poeta scribit ad cælium de turpissimo lesbiæ amicæ suæ q̄stu: q; lucri dulcedine capta plurib⁹ sui copiā faciat. Cœli: puto hūc eē cæliū: cui⁹ plurimæ sūt ad Ciceronē epistolæ. Quadriuiis: quadriuia sūt loca ubi quatuor uiæ cōcurrūt. Angiportis declinatur hic angiport⁹ & hoc angiportū: sūt aūt angiporti uiæ in urbibus angustiores: sicut plateæ latiores. Glubit: excoriat. Sueto. de Tiberio. præcidib⁹ onerādas tributis, puincias suadētibus rescripsit boni pastoris eē tōdere pec⁹ nō deglubere. Magnanimos remi nepotes. Remi posteros designat Romanos.

Suetoni⁹

ANTO. On custos si ego fingar ille Ad Cameriū. cretū. Importunas Camerii larebras iterū iocose arguit significās sibi nullas tā magnas uires nullāq; tā īdomitā celeritatē posse dari: quas in q̄rēdo Camerio defatigatiōe non cōsumeret. Nō si. ītelligēdū est te iueniā: aut aliqd tale. Custos cretū. Dædalus Mitiōis fili⁹ athenis capitis iudiciū effugiēs in cretā delat⁹ īgenio adeo accept⁹ fuit Mīnoi ut atheniēsib⁹ bellū īferēs illū regni p curato rē reliq̄rit: unde custos certū. a Cat. nūcupat. Sūt q referāt ad labyrinthi custodiā: qd nō placet. de Dædalo legās Diodorū siculū li. v. Cretū. cretēsiū cres cretis declinat. Pagaseo. pegasus equ⁹ alat⁹ ex Medusæ sanguine ort⁹ dr. poetarū carmīb⁹ maxīe decātat⁹. æthiopia. ut ait Pli. li. xiii. ca. xxi. generat equos pēnatos & cornibus armatos quos pegasos uocāt. Lada. Ladas uelocissim⁹ fuit cursor. Cui⁹ Cic. ī rhetoricis memīt. Mar. ī. ii. Inuitū iubeas subire ladā. Mīx igr ē neq; a Pli. neq; a Soli. egregios cursores describētib⁹ hui⁹ ladæ: quē pbatissimi tres auctores celebrauerūt usq; nom̄ positū fuisse. Perse⁹. fili⁹ Iouis & Danaes acrisii argiuox regis filiæ ex aureo ībre ut ferūt fabulæ genit⁹: missus a Polydecte Magnetis filio ad gorgōas: a Mercurio q eū dilexit thalaria & pegasū accepisse existimāt. plura de pseo legito ap̄d Hyginiū. Nō rhesi. Rhesus cerōei fili⁹ thraciæ rex equos hūit uelocissimos ī qb⁹ ad troiā ducēdis pēdebāt fata troiana. quū eos ad troiā duceret: aciā clausis portis noctu ī littore castra posuisset: Diome. auertit equos ī castra priusq; pabula gustassent troiæ tātū q; bibissent. de Rheso legas Homerū ī. x. iliados. Bigæ. biuges eq. Plumipedas. i. alipedes hoc ē ueloces ut Calais & Zethis fuisse ferūt. Volatiles: ut oia uolalitiū gña. Vētox. q alati a poetis fingūt. Iuue. ī. v. sat. Nā dū se cōtiet auster: Dū sedet & siccat madidas ī carcere pēnas. Oui. Hæc boreas aut nō īferiora locut⁹ Excussit pēnas. Oīb⁹ medullis. exp̄ssio ē extrēæ defatigatōis quū medullit⁹ se defessū cōquerat. Et multis lā. p̄s. hic uersus in oīb⁹ q̄ adhuc legi exēplaribus corruptus est. Nā scās pes q deberet eē dactylus inuenitur sponde us: nisi forte suspicari uolumus a catullo factam epenthesim ut sit langoribus: ut induperator.

PAL. On custos. Versus est endecasyllabus. Carpit iterum sed parcius camerium qui abdit⁹ inter prostitutas ita latebat: ut ab amicis quæritantibus nullo pacto inueniri posset. Nō custos si ego fingar ille cretum. Iuppiter ut Apollonius & pausanias tradūt: cum europam rapuisset eamq; in cretam auexisset: ad repellendum agenorem eius patrē per litus custodes dispo suit: inter quos Thalus fuit uir maxime pernicitatis: ut qui uno die totam insulam pedibus circuiret. de hoc intelligit Catullus nō autem de Dedalo: ut plurimi existimant. Nō si pegaseo ferar uolatu: non si me ferat pegasus equus alatus quē de sanguine occisæ Medusæ natum poetæ fabulant. Non ladas: qui primam palmā uelocitatis adeptus est: ita enī supra canū puluerem cursitabat: ut harenis pendentibus nulla inditia relinqueret uestigiox: auctor est Solinus. Penniferue perseus qui iturus ad occidendam Mæduſam Arpen & Talaria accepit a Mercurio. Non rhesi niueæ citæq; bigæ intelligit candidos Rhesi Thraciæ regis equos: quibus pendebant fata troianorum. Bigas aūt ideo pro equis posuit: quia troianis temporibus in curribus stantes pugnabant. Plumipedas & uolatiles: pro iis Zetū & calai accipere debemus: qui ex boreæ & orithiæ concubitu orti produntur. Quos: scilicet uentos. Langoribus: lassitudinibus. Perseus: absumptus. Quæritando: dum te quærito.

In Rufum irrumatorem.

BOnoniẽsis Rufa fellat. Scazone uersu Rufi nefariã libidinẽ amarulẽte lacerat: q̃ cuiusdã mulieris magœos irrumabat. Rufus p̃ simplex. f. scribi debere signat Martialis quum hoc nomen quinque tantum litteras continere scribat. Fellare est mãmam lactare & sugere inde Solinus ait ubera sellitanda. h ic trahitur fellare mentulã ore excipere ac sugere irrumationem ore pati Sæpe quam in sepulchris hanc mulierẽ. ad maius Rufi dedecus magam ostendit quum eam in sepulchris. ANTO.

In Rufum.

b Ononiensis rufa rufum fellat
Vxor menenii sæpe quã in sepul-
Vidistis ipso rapẽ rogo cænã (chris
Quom duolutũ ex igne pseq̃ns panẽ
A semiraso tonderetur ustore.

Ad Camerium.

c Vm te leæna mõtibus libyssinis:
Aut scylla latrãs ifima iguinũ pte
Tam mẽte dura procreauit ac terra?
Vt supplicis locem in nouissimo casu
Cõtẽtã amici aberes tam sero corde.

Epithalamiũ Iuliæ & Manlii.

c Ollis o heliconii
Cultor: uraniæ genus

uersari dicat: ibi enim magœossa magica colligũt: & manes eliciunt: ut scribũt Oratius & Lucanus. Tibullus de muliere magica. Hæc cãtu finditq̃ solũ mãesq̃ sepulchris Euocat: & trepido deuorat ossa rogo. Cœna si licerniũ dicit mortuoꝝ cœnã aut mortuoꝝ mẽbra q̃bus p̃ cœna uescerẽ: ut Tibu. Et tepido deuorat ossa rogo. Vstores. ustores dicũt alio uocabulo bustuarii: & hi q̃ rogis cõburẽdisq̃ cadaueribus opã locabãt. Vstria uero dicit locus ubi rogi fiebãt. Tõdere tur p̃cutere ut stipite aut torre aliquo uerberibusq̃ abigeretur Semiraso. nam ustores illi sic uerticem semirasum habebãt ut nonne sacerdotes.

BOnoniensis Rufa. Versus est trimeter iambicus. Duos carpit Catullus rufulũ & Rufã: illũ q̃ depeat rufam bononiẽsem mulierũ pauperrimam: Hanc q̃ Rufulo multa offerẽti se indulgere nolit. PAL.

Rufa: rufi & rufæ uocant natura rubentes.

Fellat: scribẽdũ ẽ fallit. Nã rufa cũ sciret rufulũ amore sui captũ torqueri: eũ posteaq̃ rẽ promiserat: fallere gaudebat.

Vxor meneni: Vxor dicta ẽ quasi unxor. Mos nanq̃ fuit ueteribus romanis ut nouæ nuptæ mariti domum intrantes ad arcẽda uenefficia adipe lupino postes iniungerẽt. De rogo cænã in rogũ nõ solũ odores: sed panes quoq̃ iaciebant.

Tonderet: uapũlaret. Vstore: ustores erãt q̃ pyras erigẽtes mortuos cremabãt. Martialis ustorq̃ thedas præferat nouæ nuptæ intrare in istum sola fax põt cunnũ. Semiraso: p̃pter ignẽ ustulato. Martialis

Ad Camerium.

CVm te leæna mõtib⁹ libissynis. Camerii qui poetæ p̃ces nõ admittebat durã imãitatẽ atq̃ iplicabilẽ aium cõq̃rit. Mõtib⁹ libissynis. in montibus lybiæ imanes & p̃cipui nascuntur leones: ut apud Virgilium in quarto æneidos patet: & gel. i androcli historia docet a lybia libycus. & libyssus. & libyssis & libyssimus deriuantur. de mirabili leænæ partu legito plurã apud gel. Aut scylla. hoc ex fabula dictũ: ferũt. n. scylla phorci Cir. odiosis ueneficiis pubetẽus in latrantia monstra cõuersa: ac sæuissimũ siculi maris p̃culũ facta: itaq̃ naues illuc trãseũtes immanissime absorbẽs p̃cipue crudelitatis extat exẽplum unde Virgilius. latrãtib⁹ inguina monstris. Vocẽ. præces meas. Amici. ideſt mei q̃ sũ tibi amicus. oẽs fere codices hñt aĩ repugnãte scdo pede: q̃ iãb⁹ eẽ debet corrigat igr uersus sic. Cõtẽptã amici hres tã fero corde. ANTO.

CLybissimis: diximus a lybia libycus: libyssus & libyssimus deriuari. in lybia aũt plurimos ac p̃cipuos eẽ leones multoꝝ testãt monumẽta. Aut scylla latrãs: legim⁹ duas scyllas fuisse unã Nisi Megarẽsiũ regis: alterã phorci & cretidos nymphæ filiã. quã cũ glaucus deus marinus amaret: dũ ipse amaretur a circe & eam cõt ẽneret. illa irata põtẽ i quo scylla se solebat abluere: infecit ueneno: in quẽ cũ descendisset puella media sui parte incanum latrantium ora mutata est. Inguinum parte: interior coxæ pars inguen uocatur. Tetra: tetrũ plura significat fœdũ ipiũ uitabile. & aliq̃ amarũ. Vt supplicis uocẽ præces rufuli supplicantis. Nouissimo casu. in ipsa pene morte. Contemptam haberes: contemneres. Epithalamiõ Mãlii & Iuliæ. PAL.

Ollis heliconii. Epithalamion hoc poeta i iuliæ nobilis romanæ ac Mãlii Torq̃ti auspicacissime cãtauit epithalamion. i. nuptiale carmẽ apud latinos prim⁹ auctor cui⁹ mẽoria Iris tradat Catullus noster affertur: huius fœlix secutus auspiciũ Ouidius Fabii cuiusdã maximi nuptias carmine celebrauit: ut ipse poeta eũdẽ Fabiũ q̃dã in epistola eleganter alloq̃ns sic iudicauit. Ille ego q̃ dixi uestros hymenæon ad ignes. Et cecini fausto carmina dignatoro. hos poeta secutus tertius quãtũ litterarũ monumentis extet Papini⁹ Violãtillæ neapolitanæ matronæ: ac stellæ nobilis poetæ uenustissimũ cõiugiũ hmõi carmine nobilitauit. Apud græcos uero ut ex eorum scriptis colligi põt prim⁹ Appollo nuptiale carmẽ ceciniſſe tradit. q ut Plato ex Eschyli tragœdia uerba recitãs demõstrat Thetidis & Pelei nuptias nõ satis auspicato cãtu celebrauit. In hoc epithalamio imitatiõe dignissimo poeta primũ iuocat hyemen ad has nuptias auspicatissime celebrãdas. Deinde fausto carmĩe cõiugii mũera cõcinẽs oẽs ãtiquaꝝ nuptiaꝝ ritus elegãtissime demonstrat. Vraniæ gen⁹. Hymenæũ ex urania musarũ una genitũ dicit. & iõ eũ helicõis musarum natalis soli cultorẽ & habitatorẽ fingit. Martianus aũt capella i prio carmĩe de Mercurii nuptiis scribit Hymenæum Veneris & Bacchi fuisse filiũ. Heliconii collis. helicon boetiæ mons ẽ parnaso emulus assurgit a pnaso tñ aliq̃ tũ distat uterq̃ niuibus pulsat musis natale solũ ẽ. Strabo & Plinius testantur. ANTO.

c Ollis o heliconii. Versus est ci⁹ generis cui⁹ ẽ ille. Dianæ sumus in fide: sed hic non q̃rtus ut ibi. sed PAL.

qntus qui ſcꝫ uerſus loco ſecũdi dactyli habet ſpondeũ. Quod ſi ubicꝫ nõ fiat ſcito uerſus deeſſe: aut præteriri tpis inſcitia cõfuſos fuiſſe. Epithalamion quod a nobis dici põt carmẽ nuptiale primus apud græcos cecinit Apollo ĩ nuptiis Tethidis & pelei. Apud nos uero Catullus. Nã cũ iulia Herculi filia mallio uiro clariſſimo nupſiſſet: datũ ẽ huic noſtro negociũ: ut ſuis uerſibꝰ eoꝝ nuptias celebraret, quapp Catul. amicis obſecuturus cecinit hoc Epithalamion: quo oẽs ueteris cõnubii ritus nobis detegens Iuliã ab ædibus parentũ ad Mallii domũ fœliciter pducit: inuocat ãt primũ Hymenẽ ad ipſas nuptias celebrãdas. Hymenis uero nomẽ apd græcos ex eo defluxit q Hymeneus deus nuptiarũ eẽ exiſtimaꝫ dictus a potis hymenos hoc ẽ a mẽbrana q cũ ſit clauſtrũ uirginitatis in nuptiis rũpiꝫ. Alii dũt hymeneũ iuuenẽ fuiſſe q die nuptiaꝝ ruina oppſſus interiit. uñ poſtea inſtitutum, ut expiatiõis gra nomiaꝫ in nuptiis. Illud tñ magis placet ab Hymeneo quodam deductũ: q ut ſcribit Plutar. inter ſæuiſſima bella uirgines liberauit: quã ob cãm nubẽtes eũ iuocare cæperũt. He lycõii. Helycõ ut Stra. tradit mons ẽ phocidis altitudine & circuitu parnaſo æmulus Cytherõ uero mons eſt boetiæ: q̃pp qs illos nõ irrideat q nullũ idon eũ auctorẽ ſecuti dũt Helyconẽ & cytheronẽ eẽ uertices ipſi parnaſi. Cultor. nomẽ eſt uerbale. Vraniæ genꝰ Vrania una eſt muſarũ: q̃s alii Iouis & memoriæ: alii ĩ qbꝰ ẽ Alcmeon cœli & terræ filias eẽ aiunt: in nũero quoq; diſſentiũt. Nã qdã tres: alii nouẽ aſſerũt extitiſſe: ueꝝ nouẽ nũerꝰ ualuit iis cõprobãtibꝰ q hiti ſunt Homeꝝ dico atq; Heſiodũ cæteris doctiores auctor Diodorus.

ANTO. ¶Rapis. bñ rapis. nã ut ſcribit Feſtus rapi ſimulat uirgo ex gremio matris. aut ſi ea nõ ẽ: pxima neceſſitudine: quũ ad uirũ traditur. q uidelicet ea res fœliciter Romulo ceſſit. poeta ifra. Qui natã poſſis cõplexu auellere matris. Itẽ rapi ẽt fax diciꝫ ĩ nuptiis qua plucẽte noua nupta deducta ẽ ab utriuſq; amicis ne aut uxor eã ſub lecto uiri ea nocte ponat: aut uir ĩ in ſepulchro cõburẽdã curet: quo utroq; mors ppinqua alterꝰ captari putatur. Hymen o hymeneæ hymen. uerſus intercalaris boni auſpicii cauſa freq̃nter repetitus. Ex illo ĩ caſſina plautio ſũptũ uideꝫ. Age tibicendũ nouã nuptã foras ducũt: cantu cõcelebra oẽm hãc plateã hymenæo. Io hymen hymeneæ o hymen. Cinge tẽpora floribus. nã ſertis redimitꝰ ſp nuptiis intereſſe fingiꝫ. Amaraci. Amaraci regii pueri fabulã recitat Seruius ĩ prio æneidos. herba eſt amaracus ſuauiſſima ſanſucus alio uocabulo appellata: nũc maioranã puto uocari. De amaraco ſiue ſãſuco legas Plinĩũ li. xxi. capi. xi. Flameũ. quo nouæ nuptæ caput ad pudorẽ demſandũ obtegiꝫ. ẽ aũt uelamẽ flammei. i. rubei coloris: & inde denoiatũ. Pli. li. xxi. capi. viii. Lutei uideo honore antiqſſimũ ĩ nuptialibꝰ flameis totum fœminis cõceſſũ. Lætus. cã boni auſpicii. nã niſi lætus iterſit nuptiaꝝ in fœlicẽ exitũ demſat: ut ĩ Orphei & Eurydices nuptiis factũ ẽ. Pelle humũ pedibꝰ. ſaltatiõis diffinitio. Ora. Gaudet inuiſam pepuliſſe foſſor terram pede terrã: & alibi. Alterno pede q̃tiunt terram. Carmina nuptialia: epithalamiõ græce latiæ nuptiale carmẽ diciꝫ. Appellabãt itẽ antiq carmẽ feſceniũ ut ſcribit Feſtus qđ iocis mordacibꝰ plenũ ĩ ſpõſũ pferaꝫ ab urbe ſabina ſeu oſca feſcenina. de quo Luc. inqt. Nec more ſabino Excepit triſtis cõuicia feſta maritus. Timula acuta. uocabulũ ẽ facticiũ a uocis ſono aeris iſtris eliſo. Spineã q̃te tædã. oẽs codices quos adhuc legerĩ hñt pineã. ſed ego duabus rõnibꝰ motꝰ correxi legẽdũ eẽ ſpineã: primũ ex pinu faxini fumoſa & ppterea nuptiis luctuoſa eẽ nõ põt: qđ a Catullo ad nuptias iuocari ẽ ipiſſimũ. Præterea Pli. de arbore noiata ſpin ſcribit In eoſdẽ ſitus comitaꝫ & ſpina nuptiaꝝ facibus auſpicatiſſima. qm̃ ide fecerĩt paſtores q rapuerũt ſabinas ut auctor ẽ Maſſurius. Nũc facibꝰ carpimus & corylus familiariſſimæ. Feſtus ſcribit ex ſpina quæ alba dr faces fieri ſolitas. legito Feſtũ ĩ uocabulo prĩmi. Quiq; ãt neq; plures neq; pauciores fuiſſe nuptiarũ faces multis de cauſis ſcribit Plutarchus in qõnibus. legito eũ. Itẽ de facibus Feſtus ſcribit: facẽ ĩ nuptiis in honorẽ Cæreris pferebãt: aquaq; ſpargebaꝫ noua nupta ſiue ut caſta puraq; ad uirũ ueniret: ſiue ut ignẽ atq; aquã cũ uiro communicaret. Lactantius lib. ii. aquã & ignẽ ĩ nuptiis præferri ſolitũ ait ad ſignificãdã liberoꝝ pcreatiõem. qm̃ oĩs genitura calore & humore cõſtat. Seruiꝰ li. iiii. ex. M. Varrõis auctoritate diuerſa tradit. Idaliũ. cypri nemꝰ ut ſcribit Pli. & teſtaꝫ Seruiꝰ Veneri ſacrũ. Magna. Iuliæ ſpõſæ laus q Veneri pulchrytudinis deæ cõpeꝫ. Vẽit ad phrygiũ. Nã tũc Venꝰ: ut reliqs deabus pferreꝫ oĩ ſtudio & arte multo ſe pulcherrimã oñdere conata eſt.

Q uí rapís tenerã ad uírum
Vírginẽ o hymenæe
Hymẽ o hymenæe hymẽ
Cinge tẽpora floribus:
Suaue olentis amarací:
Flameũ cape: lætus huc.
Huc uení níueo gerens
Lutheum pede ſuccum.
Excituſq; hilarí die
Nuptíalia concínens
Voce carmina tínnula
Pelle humũ pedibus; manu
Spíneã quate tædam.
Nãq; iulia mallio
Q ualís idalíum colens.
Venít ad phrygiũ uenus
Iudícem: bona cum bona
Nubet alite uírgo.

Bona alite. bono auſpicio ſine quo neq; publice neq; priuate qq̃ apud ãtiquos gerebaꝫ: aut initiũ hẽbat: Cicero Liuius Vale. ſcribũt. ĩde nuptiaꝝ copulatores auſpices nũcupati ſũt. Iuu. Vẽiet cũ ſignatoribꝰ auſpex. Et Lu. cõtẽtiq; auſpice bruto. Alite. p auſpicio: ſic Ora. Scribis uario ſortis & hoſtiũ uictor meõii carmis alite

PAL. ¶O hymenæe hymẽ. hic uerſus dicitur itercalaris q freq̃nter poſt aliq̃tulos iterpõiꝫ uerſus. ſicut itercalares dies aut mẽſes uocanꝫ: q iterponuntur ut rõ lunæ ſoliſq; cõueniat. Cinge tpa. cinge caput: ps p toto. ſũt aũt tpa ut ĩ prio de aialibꝰ docet Ariſto. ptes capitis inter oculos aures & uerticẽ. Amaraci: amaracꝰ herba ẽ odoris ſuauiſſimi: quã Aegyptꝰ & ſyria ſanſucũ appellauere.

Ariſto.

Plinius

Flãmeũ cape flãmeũ uelũ erat lutei coloris: quo nouæ nuptæ facies tegebaꝫ Plini. lib. xxi. lutei uideo honorẽ antiqſſimũ in nuptialibꝰ flammeis totũ fœminis

Martialis

conceſſum & Martia. flãmea texũtur ſpõſæ: iã uirgo pata ẽ tõdebit pueros iã noua nupta ſuos. Luteũ: luteus: ut apud. A. gel. docet phauorinꝰ color ẽ ſubruſus: q̃lis erat color flãmei ad ĩdicandũ uirginis pudorem.

Soccũ: socc⁹ ẽ altiusculũ fœminarũ calciamẽtũ. Sueto. ĩ uita. C. Cæsaris aliqñ in speculatoria caliga: nõnũ q̃ ĩ socco muliebri. Excitusq; hilari die: festiua luce uocat⁹. Nuptialia carmia: Epithalamiõ uel uersus fe scẽni nos: de quibus suo loco dicẽt. Pelle humũ pedib⁹: terrã iquit pedibus q̃tiẽs saltato. qui. n. saltant ii humũ pedibus pellere uidentur. Hora. Gaudet iuisã pepulisse fossor ter pede terrã. Spineã quate thedã: faces nuptiales de quib⁹ postmodũ sermo erit: ex spina fieri solitas indicat Pli. his quidẽ uerbis. Cõmitat & spina nuptiarũ facib⁹ auspicatissima: qm̃ inde fecerũt pastores q rapuerũt sabinas. Náq; iulia mallio, rõ cur Hymeneũ amaraci florib⁹ coronatũ uenire uelit sicut flameũ facẽq; & reliqua q̃ ad nuptias ptinẽt secũ ferat. Qualis idaliũ colẽs: cõpat iuliæ formã cũ ueneris pulchritudine: cũ dicat iuliã talem nubere Mallio q̃lẽ uenus se ostendit paridi tunc cum de malo aureo inter deas certatum est. Bona cum bona nubit alite uirgo: iulia inquit nubit cum bono auspicio sine quo prisci Romani nihil faciebant præcipue nuptias: cuius moris gnarus Virg. in primo. Aeneidos ait. Cui pater intactam dederat primisq; iugarat auspiciis.

Floridis uelut enitens.
Myrtus agia ramulis:
Quos hamadryades deæ
Ludicrũ sibi rosido
Nutriunt in humore.
Quare age huc aditũ ferens
Perge linquere thespiæ
Rupis aonios specus:
Nympha quos sup irrigat
Frigerans aganippe:
Ac domũ dominã uoca
Coniugis cupidã noui:
Mentem amore reuinciens:
Vt tenax hedera hac & hac
Arborem implicat errans.
Vos iterum simul integræ.
Virgines quibus aduenit
Par dies: agite in nodum.
Dicite o hymeneæ hymen:
O hymen hymeneæ hymen
Vt iubentius audiens
Se citarier ad suum
Munus: huc aditum ferat.
Dux bonæ ueneris boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis amatis
Est petendus amantibus?
Quem colent hoies magis
Cœlitũ? o hymeneæ: hymen
O hymen hymenæe hymen

¶ Myrtus asia: hũc locũ deprauatũ esse certũ ẽ: quũ nusq̃ cõstet q̃ nam sit asia myrtus: Ita asseueraueri legẽdũ esse agia: cuius uerbi similitudie decepti librarii asia legẽdũ: sed falso p̃buerũt. Tria náq; myrti genera Cato & Pli. p̃diderũt cádidã nigrã & cõiugalẽ. hæc a græcis .i. myrtus scã dr̃. quia nuptiis & cõiugio dicata sit. Itaq; Iris qdẽ græcis legẽdũ puto. plura de myrti legito apud pli. li. xv. Hamadriades deæ. nymphæ quæ una cũ arboribus & nascuntur & peũt. siluarum eni nymphæ sũt. Quare age huc aditũ ferens. cõclusio uocationis Thespiæ rupis. Thespia urbs est boetiæ: liberum. n. oppidũ: ait plini⁹. Tespis uir fuit nobilis atheniẽsis Erictei fili⁹ qui impãs ei quæ ab ipso denominata ẽ rẽgiõi plurib⁹ fœminis filias gẽuit quinquagĩta plura legito ap̃d Diodorũ siculũ libro. v. Thespias nobilitauit cupido praxitelis op⁹ suis máib⁹ sculptũ. Donũ uero cõsecrauit thespiẽsib⁹ Glyceriũ meretrix. Thespiæ rupis, ĩ. boetii heliconi. Specus. antrũ coryciũ ĩ mõte pnaso uñ musæ corycides dicũt: Aonios. boetios. nã prius aonia deĩde boetia dcã ẽ. Nympha quos su. ir. fu. Agãippe. fõtes in boetia siue aonia plurimi sũt. Pli. p̃terea fontes ĩ boetia ædipodia: epsa mate. dirce. epigranea: arethusa: hipocrene: aganippe: gargaphie. Domiã examãtiũ cõsuetudĩe dixit q amicas uocãt dñas. ut ĩ. i. epigrãma te dictũ ẽ: aut dominã matrẽfamilias ĩtelligas. Tenẽs. ãplectẽs. Ora. Arctius atq; hedera p̃caci astringit̃ ilex Lentis adherẽs brachiis. In tegræ intactæ: sed uirĩs despõsatæ. q̃ nouã nuptã ad uir⁹ cõitamini: & iõ qbus aduenit. i. instat. Par dies. ſ. thalami ac nuptiarũ ineundarum

In nodũ. in choreã rotundã. saltationis genus tangit. Virgines. ut hymenæũ concinant hortat̃. An tãgit uirgies atrias & mattias a qbus noua uupta deducebat̃ ad uirũ. Ad suũ munus. ad cõiugiũ deuinciendũ. Dux. auctor p̃ses. Bonæ ueneris. iusti coitus q ẽ ĩ solo mrimonio legitimo. extra cuius termios nulla uenus p̃bari põt. Bonæ. legitimæ. iustæ: p hũanis & diuinis legibus & institutis. Bói amoris. honesti & recti. q ẽ cõiugalis amor. Quis deus. nõ Cupido neq; Venus. neq; alius qsq̃. sed hymenæus tantum.

¶ Floridis uelut enit ẽs: rursus cõfert iuliæ nitorẽ cũ floridis myrti ramulis: quã arborẽ ueteres iõ ueneri cõsecratã eẽ uoluerunt qs ipa gaudet littoribus: & uen⁹ de mari dr̃ eẽ p̃creata: uel q̃ ut medicor̃ ĩdicant libri: apta ẽ plurimis mulier̃ necessitatib⁹. A madriades deæ: Driades sũt Nymphæ syluar̃: q̃ cũ arboribus nascunt̃ amadriades: Mõtiũ orades: fõtiũ napeæ uel naiades maris uero Nereides. Ludicr̃ sibi: rẽ uoluptatis plenã. Quare: cũ talis sit iulia. Huc aditũ ferẽs. huc uẽiẽs

Thespiæ rupi: mõtis helycõii. thespia ut scribit Strabo oppidũ fuit helyconi proximũ crissẽo iminens sinui. Aonios specus. Antra musarũ: q̃ a populis Boetiæ aonides sũt appellatæ. Agãippe. Fõs ẽ inagro thebão musis sacer. Pli. p̃terea fõtes in Boetia oedipodia: psãmatadirce epigranea Arethusa. Hippocrene. Agãippe: & gargaphie. Dominã. lutiã mallit spõsã. Amore reuinciẽs. Amoris uiculis ĩplicãs. Tenax hedera. Cui⁹ tres sũt spẽs candida. Nigra & tertia q̃ Helix uocat̃. Arbores necat cãdida omnẽq; succũ auferendo tãta crassitudine auget̃ ut ipsa arbor fiat sed de ea plura legito apud plinium. Vos itẽ. monet puellas nuptuus Catul. ut ipse quoq; Mallii & Iuliæ nuptias celebrantes canant hymeneum. Integræ: incorruptæ. Par dies. nubendi. In modũ: in ordinem. Vt iubẽti⁹ audiẽs se: dicite ĩqt Hymeneũ ut cũ audierit se citari ad suũ officiũ libẽti⁹ uẽiat. Citarier: p̃citari. pagoge. q̃ figura comici freq̃nter utũt̃. Huc aditũ ferat: huc uẽiat. Bói cõiugator amoris: matrimoni copulator siue cõnubii auctor. Quis de⁹ magis amatis ẽ petẽd⁹ amãtib⁹. Docet Catullus nihil magis expetendum eẽ ab iis qui amant: q̃ ut ipsi matrimonio iungantur. Cælitũ: deorum.

ANTO.

PAL.

Plinius

ANTO. ¶ Suis. ſ. filiabus. Tibi uirgines zonula ſoluunt ſinus. in gratiã & honorẽ tuũ uirgines uirginale ſiue uentris clauſtrũ diſſoluunt. Nam ut ſupius in paſſere dictũ ẽ cĩgulo quodã noua nupta ꝓcingebaꝫ qđ uir ĩ lecto ſoluebat factũ lana ouis: plura legito ſuperius. & apud Feſtũ. Sinus ꝓ gremio poſuit: nã eo cingulo gremium deuinciebatur. Eſt itẽ ueſtimenti genus quo puerorũ pectora induebantur. Papinius in ſiluis. Nunc herbas imitante ſinu. i. thoracis indumẽto. Soluunt: ꝓ diæreſim triſyllabũ eſt: ut ſuperius. Qui zonam ſoluit diu ligatam. Te timẽs. i. timẽs officium tuũ in primo cõpreſſu duꝝ uirginibus. Captat eligit, nam capere eſt eligere. Virgilius. Aut cape aut captas iam deſpectare uidentur. Timida aure. i. ipſa puella timida ne malum maritum eligat. aut timide de ſingulis iuuenibus: qui ſuum expectãt coniugium. Auræ. auditu ipſo quo bene diſquirit ne iuuenem in res uenereas nimis ferũ & proteruum eligat. Matris gremio ſuæ dedis. antiquarum nuptiarum ritus ſingulatim exprimit. Nam ut ex Feſti preſcripto ẽ ſupradictum: & Catullus infra expreſſit ſcribens. Qui natã poſſis complexu auellere matris. Et iuueni ardenti caſtam donare puellam. Rapi ſimulatur uirgo ex gremio matris: aut ſi ea non eſt proxima neceſſitudine quum ad uirũ traditur: ꝙ uidelicet ea res fœliciter Romulo ceſſit. ĩ oĩbus fere codicibus deeſt hic uerſus. Dedis o hymeneæ hymẽ. ſed addendus eſt. ut ſenſus ſtet hoc modo. Tu dedis ſero iuueni puellulã in manus gremio matris ſuæ: quem uerſum ſi detrahas neq; ſenſus ſtabit: neq; ordo catullianus. Nam poeta in hoc carmine nũq; hymenæũ nominat niſi duobus contiguis uerſibus eum inuocet. unde apparet librariorum errore ademptum eſſe priorem quem poſui uerſum. Nil poteſt ſine te uenus fama quod bona comprobet commodi capere. in ſtantia & commemoratio ẽ honeſtatis coniugalis quã bonã uenerem & bonum amorem in coniugio ſupra dixit nunc commodum bona fama comprobandum ait. Huic deo: hymenæo. Quis. nẽo deorum aut hominum. Dom⁹. familia. Vir. Hic domus æneæ cũctis dominabitur oris. Liberos. filios iuſto matrimonio genitos. Liberos ueros filios. Liberos. tam fœminas q̃ mares antiquorum proprietas intellexit. Itẽ appellatione liberoꝝ unum filium ſiue etiam unã filiam intelligere poſſumus. legito Gel. in noctibus articis. Nec parẽs ſtirpe deuincier. ſ. põt: ſenſus eſt nulli parentes ſobolis procreatione ſanguinem aut nomen ſuum ſenecta periturum propagare poſſunt ſine legitimi coniugii uinculo. Nam filii non legitime concepti neq; patris genus neq; hæreditatem ſequuntur. maternaq; tantum cognationẽ & cognomen ſequi poſſunt: & hoc legibus ciuilibus ſingulariter conſtitutum ac ſancitum eſt. Stirpe. prolis ſucceſſiõe Stirps, ꝓprie dr̃ de deſcendentibus & poſteris. unde parentum noſtrorum genus eoꝝ ſtirpẽ appellare poſſumus. Deuincier. ꝓpagari. Quæ tuis careat ſacris. non queat dare preſides terra finibus Aut dicit. ĩ fœdere inter populos iungendos dari non poſſũt obſides niſi ſint iuſto matrimonio concepti: & tũc præſides, ꝓ obſidibus intelligas: aut certe ait magiſtratꝰ & prouinciarum ſeu regnorum adminiſtrationes non dari niſi hominibus legitime natis. Finibꝰ. regnis regionibus prouinciis terminos pro toto locorum ſpacio poſuit. ut Virgilius. Finibus expulſum patriis noua regna petentem. Pandite: o ianitores. Clauſtra ianuæ: ideſt ianuã Manlii clauſam. Comas flãmaꝝ apices: qui ſunt factum comæ.

Te ſuis tremulus parens
Inuocat: tibi uirgines
Zonula ſoluunt ſinus:
Te timens cupida nouos
Captat aure maritos.
Tu ferro iuueni in manus
Floridam ipſe puellulam
Matris a græmio ſuæ
Dedis o hymenæe hymen:
O hymen hymenæe hymẽ.
Nil poteſt ſine te uenus:
Fama quod bona cõprobet
Commodi capere: at poteſt
Te uolente: quis huic deo.
Compararier auſit?
Nulla quit ſine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe uincier: at poteſt
Te uolente: quis huic deo
Compararier auſit?
Quæ tuis careat ſacris
Non queat dare præſides
Terra finibus, at queat
Te uolente. quis huic deo
Compararier auſit?
Clauſtra pandite ianuæ:
Virgo adeſt: uiden ut faces
Splẽdidas q̃tiũt comas?

Splendidas ſplendidæ ac clare lucentes. iudicium eſt fauſti coniugii: quum faces nuptiales claras edunt flammas. Quatiunt. uibrant ob agitationem puerorum portantium.

PAL. ¶ Te ſuis tremulus parens Inuocat. Pater inquit iam ſenex optat ut te fauente filiæ nubant. Tibi uirgines zonula ſoluunt ſinꝰ: puellæ poſtq̃ nupſerant: amiſſuræ uirginitatem zonam deponebant. Erat autem ut añ diximus zona cingulum ex lana ouis quo uenter nirginalis ꝓcingebaꝫ. Soluũt: diæreſis. Te timẽs cupida nouos captat aure maritos expreſſit morem puellarum: quæ dũ cupiunt nubere arectis ut aiunt auribus aucupantur uerba parentũ dũ illi cõſultãt quos aſciſcant ſibi generos. Matris e gremio ſuæ dedis. qa ſpõſa uetĕri iſtituto e gremio matris rapi ſimulabatur. Nil põt ſine te uenus fama qđ bõa cõprobet cõmodi capere. Venus inqt niſi amãtes matrimonio iũgãt nihil hẽt qđ ſit laudãdũ. Cõpararier. pagoge. Nulla qt ſine te domus. Sẽſus ẽ nullã familiã ĩ q̃ nõ ſit mrimõiũ filios legitios hẽre poſſe neq; pẽtes ſtirpe circũdari. Quæ tuis careat ſacris non quæat dare ꝓſides terra finibꝰ. optat: ut regio illa in q̃ nõ ſũt matrimõia: nõ hẽat uiros quos ad tuẽdos fines hoſtibꝰ opponat. Clauſtra pãdite ianuæ: cũ Iulia ad ſpõſũ, ꝓficiſcẽs ẽ domo parẽtũ ſit exitura. Catul. monet eius domeſticos ut hoſtiũ pãdãt. Clauſtra ianuæ. fores. Periphraſis. Vidẽ: uides ne.

Splẽdidas q̃tiũt comas: comæ facũ ſũt flãmæ: q̃ motu crebriore fouẽt. Moris ãt fuit apud priſcos Romãos ut qnq; faces: q̃s ipſi cereos appellabãt. a pueris añ nouã nuptã geſtarẽt. Auctor ẽ Plutarchus.

Tardet ingenuus pudor.

Quem tñ magis audiens
Flet: quod ire necesse est:
Flere desine: non tibi
Herculeia periculum est:
Ne qua fœmina pulchrior
Clarum ab oceano diem
Viderit uenientem:
Talis in uario solet
Diuitis domini hortulo
Stare flos hiacynthinus:
Sed moraris: dies abit:
Prodeas noua nupta:
Iam uidetur: & audias
Nostra uerba: uide ut facs:
Aureas quatiunt cõmas: e
Prodeas noua nupta:
Non leuis tuus in mala
Deditus uir adultera
Probra turpia persequens.
A tuis teneris uolet
Secubare papillulis:
Lenta quæ uelut adsitas
Vitis implicat arbores:
Implicabitur in tuum
Complexum: sed abit dies
Prodeas noua nupta.
O cubile quot omnibus
Candido pede lectis.
Quæ tuo ueniunt hero
Quanta gaudia: quæ uaga
Nocte: quæ media die

ANTO.

Tardet ingenuus pudor: quem tñ magis audiens flet: quod ire necesse est: flere desine: non tibi Herculeia periculum est: ne qua fœmina pulchrior clarum ab oceano diem viderit uenientem: talis in uario solet diuitis domini hortulo stare flos hiacynthinus: sed moraris: dies abit: prodeas noua nupta: iam uidetur: & audias nostra uerba: uide ut facs: aureas quatiunt cõmas: e prodeas noua nupta: non leuis tuus in mala deditus uir adultera probra turpia persequens. A tuis teneris uolet secubare papillulis: lenta quæ uelut adsitas vitis implicat arbores: implicabitur in tuum complexum: sed abit dies prodeas noua nupta. O cubile quot omnibus candido pede lectis. Quæ tuo ueniunt hero quanta gaudia: quæ uaga nocte: quæ media die puella in toto orbe sit pulchrior. Ab oceão diẽ uiderit ueniẽtẽ: sol cũ oritur ex oceão emergere: cũ occidit ieũdẽ oceanũ descẽdere ur. Talis ĩ uario solet. Similitudo q̃ oñdit Iuliã nõ differre ab iacyntho pulchritudie. Vario. pp herbas & flores. Iacynthin⁹. iacynth⁹ ut scri. Pli. lib. xxi. hist. nat. flos ẽ: quẽ duplex fabula comitat luctũ pferẽtis ei⁹quẽ. Apollo dilexerat: aut ex Aiacis cruore editi ita discurrẽtib⁹ueis ut lrax græcax figura ea legat ĩ scripta. Sed mora. sed nos retardas. morati. n. ultra, ppriã significationẽ q̃ ẽ expectare uel expectari: significat ẽt retardar. Terẽ. ne uestx rẽorer cõmodũ. Prodeas noua nupta: monet iulia ut de domo parẽtũ iã exeat ad uirx suũ itura. Et audias nra uerba: q̃ nos cauẽdo loqmur aureas. splẽdẽtes ĩstar auri. Nõ le. tu⁹ in ma. de. uir adul. uir iqt tu⁹ nõ leuis sed cõstãs: nec dedit⁹ adulteriis a te nõ secubabit: ĩmo poti⁹ iplicabit ĩ tuos cõplex⁹ ñ sec⁹ ac uites iplicãt uicias arbores. locut⁹ ẽ ãt Catull⁹ scdm sitũ Italiæ ĩ q̃ uites alti⁹ eleuatæ arborib⁹ applicãt. Virg. ĩ. i. Georg. Quid faciat lætas segetes quo sydus terrã: uertere Mecænas ulmisq; adiũgere uites: cõueniat: & ĩ scdo. Nõ cadẽ arborib⁹ pẽdet uĩdẽia nris. O cu. qd oĩ. Alloqr lectũ Mallii gẽialẽ: quẽ ait pp futuras dñi uoluptates cæteris lectis eẽ lõge anponẽdũ. Quæ ua. no. q̃ me. die gau. pp q̃ gaudia die noctuq; lætet.

Hercules. filia herculeii: hic mihi uidetur fuisse. L. Herculeius Sertorii in bello quæstor: q quũ L. Máliũ, pcõsulem. & Marcum Antoniũ legatũ plio uicisset: postea a Quinto Metello, pcõsulæ cum exercitu cæsus fuit. Talis in uario solet. aptissima, p uenustate demõstrãda cõparatio. Diuitis domini. & ideo bene culto horto. Cultura hortox clarueruũt Alcinous: hespides: supbus Tarquinius: Cyrus: Epicurus hortorum magister. legito Plinium. Flos hiacynthinus. Hiacynthi in florem cõuersi fabula ab Ouidio latissime narrat. Eius radix bulbacea mãgonicis uenalicii pulchre nota: quæ in uino dulci illita pubertatẽ coercet: & nõ patitur erumpe. Plura legito apud Plinium libro. xxi. Prodeas, pcedas ad mariti ianuam: aut, pdeas exeas hoc est te detegas abiecto flammeo & ĩgredere spõsi domum. Nostra uerba: nostrum carmẽ fescenine licẽtiæ plenum. Aureas comas: bonum auguriũ futuræ in cõiugio fœlicitatis.

Aureas: splẽdidas. quale aurum. Nõ leuis tuus. fescenina carmina exorditur: & est sensus: Vir tuus deinceps nõ erit illicitæ ueneris uarietate detentus sed cõstans pseuerans ĩter cõiugii terminos a tuo complexu nõ aliẽabitur. Nõ leuis. cõstãs & stabilis in matrimonii fœdere. Mala. impudica. Adultera. mœcha pellice. Probra: improbãda adulteria. Secubare. seorsum cubare. Papillulis: quæ delicatissimæ & iocũdissimæ sunt. Lẽtaque uelut adsitas. Sensus & ordo ẽ. Vir tu⁹ implicabit ĩ tuum complexũ uelut lẽta uitis quæ implicat arbores adsitas. & est lepidissima similitudo. Lẽta. flexibilis. Adsitas. iuxta sitas &, ppe plãtatas. Arbores. ut populos ulmos & alia uitiũ pedamẽta: quæ tanq̃ maritĩ sunt uitibus: est. n. apta & frequens locutio ĩter cõiugium & uitis societatem. Hora. Ergo aut adulta uitiũ, ppagini altas Maritat populos. O cubile quod oĩbus Cãdido pede lectis Quæ tuo ueniũt hero. sensus est. O cubile Málii gaudeas qa q̃plurima & q̃optima atq; maxima gaudia omnibus lectis uenient ad tuũ herx Málium. O cubile. ordo est o cubile gaudeas. Quot. s. gaudia subaudias ab iferiori. Quæ. qualia q̃optima gaudia. Quanta. quã maxima & quæ & quãta ĩterrogatiue legas. Oĩbus lectis. s. tui domini. Cãdido pede. fœlici accessu: & fausto pede ueniũt. pedem & passum seu gradum, p aduentu & accessu poetæ frequẽter posuerunt: Iuuenalis. Quid tam dextro pede cõcupis. ut te conatus non pœniteat: Oui. in. iii. metha. Quẽ postquã tyria lucũ de gẽte profecti ĩfausto tetigere gradu. Sic alibi poeta pro fœlici aditu mollẽ pedẽ dixit. Quo mea se molli cãdida diua pede Innixa arguta sstitit solea. Nocte uaga ĩ q̃ hoĩum libidies uagãtur: aut mãib⁹ & umbris uagãtib⁹ cessa.

Plinius.

Tardet: domi moretur. Ingenuus pudor: qui ingenuis hominib⁹ eẽ solet. Quem pudorem audiens: dum nos loquendo eum nominamus. Flet. plorat. Ire necesse est: ad sponsum. s. ut ab eo compssa pudorẽ amittat. Flere desine: monet iuliam ne fleat. Nõ tibi piculum est ne q̃ fœmina pulchrior: sensus est. nõ esse timẽdum cum nulla

PAL.

ANTO. ¶Gaudeas. in omnibus fere catullianis codicibus legitur gaudeat: sed satis imprudenter ne dicam imperite. Nam & o. uocantis & tuo pronomẽ. quod nisi ad secundam personam non profertur: docent legendum esse gaudeas. nec possumus illud pronomen tuo ad sponsam referre: sed tuo hero ad cubile per apostrophen protu lit. Tollite. aut extollite & eleuate: aut tollite auferte: & remouete faces quia iam aduentat sponsa. Pueri. pa trimi & matrimi pueri tres adhibebantur in nuptiis. unus qui facem præferret ex spina alba: quia noctu nu bebant: duo qui nubentem tenebant. hæc festus. Plutar. tamẽ ut supra dictum ẽ: nuptiales qnq; nec plures pau ciores ue fuisse tradidit: Vnius item facis nuptialis meminit Papi. in Stellæ uiolatillæ epithalamio: Dat Iuno uerenda Vincula & insignis geminat concordia tela. In modos. in numeros & uersus: quos & Iu uenalis modos appellauit: Nectit quicũq; canoris Eloquium uocale modis laurumq; momordit. Ite o pueri & iuuenes. ab his enim fesce nini uersus in sponsos decãtabant. Fescenina locutio. fescẽini uersus q: in nuptiis canebantur: ex fescenina urbe cãpaniæ dñr allati: siue ideo dicti: quia fascinum arcere putabantur: hec Festus. hi aũt uersus oĩum uenerearum lasciuiarum opprobriorũq; pleniſſimi erant: & ideo poe ta procacem ideſt lasciuam & petulantem locutionẽ appellauit: ut Lu canus. Conuitia non soliti lusere sales nec more sabino. Excepit tristis cõuicia festa maritꝰ. Nec nuces pueris neget. pueri cõcubini seu cinæ di deponẽtes nefandiſſimum libidinis seruitiũ: spargebãt nuces: quæ puerorꝫ ludi erãt: ad significãdũ libidis seruitiũ: & cætera puerilia iam a se relinq. Nuces puerorꝫ ludũ fuisse testis est Martialis scribẽs: iã tri stis nucibꝰ puer relictis. Et blãdo male pditꝰ fritillo. & alibi. Alea par ua nuces & non damnosa uidet. Sæpe tñ pueris abstulit illa nates. Per sius. Et nucibus facimus quæcũq; relictis. Nuces itẽ in nuptiis spargebant. Cuiꝰ rei rationẽ hãc fuisse scripsit Mar. Varro ut Iouis omine ce lebret matrimoniũ: ut nupta matrona sit: sicut Iuno: Nuces. n. Iouis tutela sunt uñ & iuglãdes sunt appellatæ q̃si Iouis glandes. illud aũt ut ait Serui. uulgare est: ideo spargi nuces ut a rapientibus pueris fiat: ne puelle uox uirginitatem amittentis possit audiri. hanc tamen uulga rem de nucibus opinionem secutus est Plutarchus: & Iuuenalis tetigit scribens. Audiat ille Testarum crepi tus cum uerbis. Plinius autem libro qntodecimo aliam attulit de nuptiarꝫ nucibꝰ sniam his uerbis. Nuces iu glãdes q̃q; ipe nuptialiũ fescenino rꝫ comites multo pineis minores uniuersitate eædẽq; portione ampliores nu cleo: nec non & honor his naturæ peculiaris gemino protecti: opimẽto puluinati primum calicis mox ligneĩ putaminis. quæ causa nuptiis eas fecit religiosas tot modis fœtu munito. quod ẽ ueriſimilibꝰ: a qua cadẽdo tri pudium sonumue faciãt. hæc ille. Catullus legit duplici de cã libet a cõcubino Manlii nuces dari pueris spe suris p tabulata seu pauimẽta: Videlicet ut significet se iã a libidinoso Manlii seruitio liberatũ & emeritũ: atq; ut de nuptiarꝫ more nuces illas a cõcubino relictas: spargãt pueri. Satis diu lusisti nucibus. satis diu pueri lia seu muliebria passus es. Iam fias uir necesse ẽ: quum dominus tuꝰ uxorẽ ducat. Lubet. Manlio dño tuo.

Gaudeas: sed abit dies.
Prodeas noua nupta.
Tollite o pueri faces
Flammeum uideo uenire
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:
Ite concinite in modos:
Ne diu taceat procax
Fescenina locutio:
Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris inhers
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus: lubet

Thalasio. nuptiis mrimõio: nec ampliꝰ cinædos seq: Thalassii nomẽ in nuptiis romani crebro inuocabãt: ut scri. Plutar. aut pp lanificiũ. qđ quassillũ uocant romani: & spõsam ĩtroducẽtes pellẽ ouinam substernũt: aut ut ꝫ ẽ id qđ istorici tradiderunt adolescẽtẽ quẽdã in rebus bellicis strẽnuum & in primis p̃clarꝫ: & alioqn uirꝫ optimũ Thalasium noĩe romæ fuisse. Sed posteaq̃ romani sabinorꝫ filias: quæ ad ludos uenerãt de com posito rapuissent. Virgo egregia spẽ Thalasio ferebat a popularibꝰ qbusdã: & Thalasii clientibus clamantibꝰ quo tutiꝰ eã auferrẽt: nec q̃squã accederet q eam distraheret: uiolaretq; puellã. Thalasio ferri. reliqua igit mul titudo Thalasii honoris causa bonis ominibus & uotis puellam prosecuta ad Thala. deduxerũt: ex illo quo niam nuptiæ fœlices fuissent solemne permansit: & quemadmodum græci hymenæum ita latini Thalasium ominis boni causa in nuptiis nominarent: hæc Plutarchus sane notandum: q; Thalasius & thalassus dicitur. Mar. Nec tua defuerint uerba Thalasetibi: & Thalasionem legimus apud eundem. Quid si me iubeas Tha lasionem uerbis dicere quum Thala.

PAL. ¶Prodeas: exeas ad uirum ut diximus itura. Tollite pueri faces: monẽtur pueri ut sponsa iam ueniẽte fa ces tollant. Flammeum. quid hoc cẽt & cuius coloris: antea indicauimus. Ite concinite in modum: cum iulia tandem egressa ad uiri sui ædes tendat. imperat eius comitibus ut simul gradientes concinant. Fescenina locutio. Fescenini uersus erant. qui obscænitatis pleni in nuptiis canebantur. De his mentionem faciunt: præter Catullum & Sex. Pompeium. Plinius quoq; & diuus Hieronymus. Nec nuces pueris neget. Concu bini quibus licenter ueteres abutebantur turpi obsequio renunciantes nuces pueris spargebãt: ut se omnia pue rilia repudiare significarent. Persius & nucibus facimus quæcunq; relictis: secundum quam consuetudinem Catul. monet Mallii concubinum ut pueris nuces spargat: cum Mallius eius dominus uxorem ducat. Sa tis diu lusisti nucibus satis diu inter pueros uersatus turpiter uixisti. Lubet iam seruire Thalassio. Pla cet Mallio uxorem ducere. Thalassius deus erat nuptiarum apud Romanos ut apud Græcos Hymenæ us: cuius laudes lasciuis uersibus canebantur. Martia. Quid si me iubeas thalassionem uerbis dicere non thalassionis.

Iam ſeruire thalaſio:
Concubine nuces da.
Sordebant tibi uillicæ
Concubine hodie atq; heri
Nunc tuum cinerarius
Tondet os: miſer ah miſer
Concubine nuces da.
Diceris male te a tuis
Vnguentate glabris marite
Abſtinere: ſed abſtine:
Io hymen hymenæe io.
Io hymen hymenæe io.
Scimus hæc tibi quæ licet
Sola cognita: ſed marito
Iſta non eadem licent.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io.
Nupta tu quoq; quæ tuus
Vir petet: caue ni neges:
Ne petitum aliunde eat:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
En tibi domus & potens
Et beati uiri tui:
Q uæ tibi ſine ſeruiat.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io.
Vſq; dum tremulũ mouens
Cana tempus anilitas,
Omnia omnibus annuit:
Io hymen hymenæe io:
Io hymen hymenæe io

¶ Sordebant. ſordidæ uidebãtur diſplicebãt: ſpnebantur. Virg. bucolicoꝝ. Et faciam. qm̃ ſordẽt tibi mune- ra noſtra. Papinius ſylua ſcda. Digna deæ ſedes nitidis nec ſordet ab aſtris. Vilicæ. quaꝝ amores & uenerẽ aſpnabaris quum dñi ĩdulgẽtia flueres deliciis. Nũc qm̃ nullo medicamẽto dñs tuus pubertatem aut bar- bam tuam pululãtem coerceat: nec te imberbem eẽ ſtudeat afficere. Cinerarius. cinerarii & ciniflões dicũtur tõſores a cõflaudis calamiſtroꝝ cineribus in quibus calamiſtra ad iuuenum puellarũq; capillos uibrãdos calc faciebãt: ut ſcribit Porphyrio. Varro item ait calamiſtrum quo calefacto in cinere capillus ornat̃: qui ea mini ſtrabat a cinere cinerarius eſt appellatus. Horati. ciniflones noĩatit. Cu ſtodes lectica ciniflones paraſitæ. Martia. Tõdebit pueros iã noua nu- pta tuos. Diceris male te a tuis. apoſtrophe ad ſponſum ioco feſceni naq; dicacitate permixta. Vnguentate. quod iudicium eſt effœmina tæ libidinis. Tuis glabris. tuis imberbibus cinædis: glaber depilem & imberbem ſignificat: nam cinædi medicaminibus quibuſdam bar bam & pubertatem erumpentem coercebãt: aut iam pululãtem pumi cibus eradebãt. Iuuenalis. Catanẽſi in pumice lumbũ Squallẽtes pro- ducit auos. Mar. Sit nobis ætate puer nõ pumice læuis. hoc & Plini⁹ de pumicibus ſcribẽs teſtatur. Scimus hæc quæ licẽt. feſcenina mor dacitate ait Manlio ſola puerorũ ſtupra hactenus fuiſſe cognita: nõ au tem muliebres coitus adhuc nouiſſe: ſed mox quum ſit factus marit⁹ nullam puerilis libidinis licẽtiam habebit. Hæc quæ licẽt. puerorũ amores qui lege quæ prius ſcantinia: poſtea Iulia dicta fuit Catulli tem poribus nõdum prohibebãtur. Etiam Iuliam appellari patet. inſtitu- ta de publicis iudiciis. &. ff. ad legem Iuliam. Scimus. ordo eſt: ſci- mus hæc ſola quæ licent eẽ tibi cognita: ſed tibi marito facto ea non li- cent. Hæc ſola. ſtupra ſcilicet puerorum quæ adhuc licebant nulla le ge prohibente. Sola. nam puellarum uiolatio iam legibus prohibe batur. Cognita. familiaria uſitata. Eadem. puerorũ ſtupra. Nu- pta tu quoq; quæ tuus. coniugali lege uxor cogit̃ in oĩbus coniugali- bus marito parere. Aliũde ab adultero. En tibi domus ut potẽs. gratulat̃ Iuliæ q; iam ſtatim facta erit materfamilias. Nam ut ſcribit Gellius materfamilias appellata eſt ea ſola quæ in mariti manu manci pioq; eẽt: quoniam non in matrimonium tantum ſed in familiã quo q; mariti in ſui hæredis locum ueniſſet: Matronæ autem alia eſt ſigni- ficatio. legito Gellium. Domus potens. familia nobilis. Beata. diues. Sine fine. ppetuo matrimõio: ut Virgilius: Cõnubio iũgam ſtabili propriamq; dicabo. Vſq; dum tremulum mouens. cum ſu- perioribus coniungatur: ſed ordo turbatus eſt intercalari uerſu. ordo enim uerus & rectus eſt. quæ domus ſine ut ſeruiat tibi uſq; dum tre- mulum. Quæ. domus Manlii. Sine. permittas concedas patiaris.

Vſq; dum. donec quouſque. Anilitas. ſenectus. Cana tempus. habens tempora cana. figura notiſſima poetis: aut mouens tremulum tempus. & eſt pars pro toto capite. Omnia. commoda cuncta. An nuit. concedit. Omnibus. hominibus.

ANTO.

¶ Concubine nuces da urget puerum ut nuces ſpargere ĩcipiat. Sor- debant. emendo ſordebam: & eſt ſenſus hodie atq; heri cum eſſes im- berbis: ego a te negligebar ſed tonſor iam os tibi tondet. Cinerarius poſuit cinerarium pro tonſure: de qua uoce ita diſſerit. Mar. Varro. ca lamiſtrum q; calefactum in cinere capillus ornetur: qui ea miniſtrabat a cinere. Cinerarius eſt appellatus. Diceris male te a tuis. Apoſtro- phat ad Mallium quem feſcenini carminis licentia monet ut poſt du- ctam uxorem a Cynædis abſtineat. Licet ab iis ægre abſtinere dicatur.

PAL.

Glabris imberbibus. Glaber proprie dicitur ſine pilis. Plini. lib. xi. quadrupedum dorſa piloſa uentres glabri: & Plautus ĩ ululania. Tu iſtum gallum ſi ſapis glabriorem reddes mihi qua uolſus ludius eſt. Scimus hæc tibi quæ licent ſoli cognita: nos inquit ſcimus tibi licere ut uxore pro puero abutaris. iuxta illud Martialis. Pædicare ſemel cupido dabit illa marito. Dum metuit teli uulnera prima noui. Sed marito iſta non eadem licent: quia turpiſſimum eſt ſi uir uxorem pædicet. Nupta tu quoque monet nunc Iuliam: ut ſi uir ea abuti uoluerit: ipſi obſequatur: ne Mallius uxori ſuæ iratus adeat Cynædos. Aliunde a pueris aduerbium pro nomine. En tibi domus ut potens. oſtendit Iuliæ ædes mariti ſui. Quæ tibi ſine fine ſeruiat uſque dum tremulum mouens cana tempus anilitas: quæ inquit domus tibi famuletur donec anus fias. Tempus caput pars pro toto. Anilitas ſenecta caput enim hominibus in ſenectute albeſcens ut plurimum tremulum eſt: ut omnia omnibus annue- re uideantur.

Plinius. Plautus. Martia.

ANTO. ℂ Transfer omine cum bono. puellam ianuæ appropinquantē ut de more uiri domū ineat hortatur: Apud priscos nuptiarum ritus religiosus erat ne sponsa mariti domum ingrediēs pedibus limē hostii tangeret: quoniam: ut scribit Plutarchus: Romani qui primas mulieres rapuerunt sic eas domibus intulerunt non ipsæ ingressæ sunt: siue q eo inuitæ ingredi uideri uolunt ubi pudicitiam sunt amissuræ: An hoc potius signum est ipsam sua sponte domum non exituram: nec suos relicturam fuisse nisi cogeretur quēadmodum ut coacta ingressa eēt: Aliam & fortasse probabiliorē opinionē de limine euitando affert Seruius in scdo æneidos: q uestibulum ianuæ sit consecratum Vestæ. uñ nubētes puellæ non tāgūt limē ne locum numini dicatum calcantes sacrilegium committant.

Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes:
Rasilemq; subi forem:
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io:
Aspice unus ut accubans
Vir tuus tyrio in toro
Totus immineat tibi
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
Flamma sed penite magis.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Mitte brachiolum teres
Pretextate puellulæ
Iam cubile adeant uiri.
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Vnis sedibus bonæ
Cognitæ bene fœminæ
Collocate puellulam
Io hymen hymenæe io
Io hymen hymenæe io
Iam licet uenias marite:

Transfer. ordo ē: fer aureolos pedes trans limē cum bono omine.

Fer. duc. Lucanus de hoc: Trāsllataq; uetat contingere limina planta. Plaut⁹ in cassina. Sensim sup atolle limē pedē noua nupta & sospes iter incipe. Rasilē. rasam politam. Forē. raro in singulari numero. inuenitur Ouidius tamē in fastis posuit: custos in fore nullus erat.

Aspice. congratulatio consolationis causa. Accubās tyrio in toro. hic mos nūc nō seruatur. nā antiqtus uir in sede ornata locatus spō sam domi ingredientē expectabat amplexuq; excipiebat. Toro. sede. Virgi. Inde toro pater æneas sic orsus ab alto. Vnus. solus aut præcipuus. Tyrio. purpura strato. Totus. animo & corpore. Immineat. in te accipiēdam amplexandamq; sit intētus. Ille nō minus ac tibi. exhortatio a pari amore maritali. Ac. q̄. Urit. amore ardet ue hemēti. Flamma. igneus amor. Sed penite magis: magis pēitus hoc est interius uritur. magis. s. q̄ tu. Penite. p penitus quod ualde intus significat. Mitte brachiolum teres. puerum paranymphum hortatur ut sponsam cubiculo appropinquantē sub brachio capiēs in uiri thalamum pducat. Prætextate. puer. n. aliquis prætextatus fiebat paranymphus: sponsamq; in uiri lectum ducebat: ac discalciabat: de hoc uocabulo prætextato multa legito apud Macrobium. Mitte. pro immitte inuice. Puellulæ. sponsæ. Iam cubile adeāt uiri. sensus ē. iam ē tēpus fœlices hic maneant: ut puellam in mariti lecto de more collocent. Sponsus teste Plutarcho in quæstionibus primum sponsæ nō in luce: sed in tenebris iungit: siue q cū pudet: qa aūquā coeat aliena putat: siue q ad p priā uerecūde accedere meditās assuefacit: siue ut Solō scripsit sponsam malo cydonio degustato thalamū ingredi solitā: ut primus cōplexus nihil triste aut iniucūdum hēret. Iam nunc. qa nox sit: concuba. Sedibus unis. uno in lecto cum spōso: alii legūt imis: idest in imo lecto & cubili. Bñ cognitæ. pronubæ fœliciter notæ in nuptiis fastis copulandis. Iam licet uenias marite. uersus hypmetrus qui excusatur propter sequētem a uocali incipientem.

PAL. ℂ Trāsfer omīe cū bono limē: cū iulia sit Mallii domū ingressura moneat ut sic ingrediat ne limē pedib⁹ attīgat. Antiq. n. tā ingredientiū q̄ egredientiū pedes in limīe obseruabant. Nā si qd offendissent ianū & uestā deos iratos eē dicebāt. Plaut⁹ in cassina. Sensim sup attolle limē pedes noua nupta. sospes iter icipe hoc ut uiro tuo semp fis supstes. Tibullus. O quoties ingressus iter mihi tristia dixi Offensum in porta signa dedisse pedē. Plutarchus aūt ostendit eū priscis romanis morē fuisse: ut nouā nuptā altius sublatā in domū uiri iferrēt. Ei⁹ uerba hæc sūt. Quid ē q noua nupta ipm limē trāscēdere nō pmittit: an q primas mulieres rapuerūt: sic eas domib⁹ intulerūt: nō ipsæ ingressæ sūt an eo inuitæ ingredi uideri uolūt: ubi pudicitiā sint amissuræ: an hoc potiꝰ signū ē ipsam sua spōte domū nō exiturā nec suos relicturā fuisse: nisi cogeret quēadmodū ui coacta ingressa ē. Omine cū bono: cū bono augurio: Omē aūt ut Donatus ait: ē qcqd ore dr. Limē: limīa sūt lapides qb⁹ p trāsuersū positis iāua sustiet: q uero utrūq; lat⁹ muniūt pastades a Victruuio noīant: a nobis antæ. Aspice. ostendit Iuliæ maritū iter æq̄les discūbētē: moris nāq; erat: ut p id tps quo noua nupta ad domū uiri sui pducebat: uir ipe cū æq̄lib⁹ cœnaret. Accubās: discūbēs. Tirio i thoro: i lecto purpureo. Veteres. n. stratis trib⁹ thoris epulabāt. Vir. Cū uēit auleis iā se regia supbis Aurea ꝓposuit spōda mediāq; locauit: & Iuue. Optia siluaꝝ iterea pelagiq; uorabit. Rex hoꝝ uacuisq; thoris tātū ipe iacebit: & ifra. Ergo duos p⁹ fi libuit mēses neglectū adhibeř cliētē Tertia ne uacuo cessaret culcitra lecto. Martia. quoq; non uno in loco hoc aptissime demōstrat. Quod aūt lectus & thorus idē sint nemo est qui ignoret.

Plutar. Virgilius Iuuenalis Martialis

Totus immineat tibi: in tuos amplexus pendeat. Illi nō minus ac tibi: Mallius inqt uir tuus nō minus q̄ tu sed occultius amoris igne absumit. Penite: penit⁹ aduerbiū: quo usi sūt ueteres. Mitte bra. te. ptex. puel. mōet Catullus paralymphū ptexta idutum: ut nouā nuptā ad uiri lectū pductur⁹ ei brachiū iniciat. Iam cubile adeat uiri: hoc dicit poeta posteaq̄ uidet eūdē paralymphū impata feciſſe. Vnis se. bo. petit a pnubis ut Iuliā i lecto collocēt. Ordo ē: bōæ fœmīe breue cognite unis sēib⁹. uetulæ. n. a solis sēib⁹ neq; i lōgū cognoscūt. Iā li. ue. ma. cū pnubiæ put iussæ erāt Iuliā i lecto collocauerīt. Malli⁹ accersit: ut cū spōsa sua cubet.

ANTO.

¶ In thalamo. in geniali lecto a ϑαλλο quod est germino. Parthenice. uirgo: Nam græce dicitur uirgo: Hesio. aut. Parthenice uelut. similitudo est apta a puellari candore demonstrando ex duarum herbarum floribus. Parthenice ut plane apparet flos ē cuius herba est a Plinio parthenion appellata: quam alii leucanthen ideſt candidum florem: alii Thannacum uocant Celsus apud nos pelecium & muralium. Nascitur in hortorum sepibus flore albo odore mali sapore amaro erit igitur hæc parthenice flos parthenii herbæ. Velut parthenice alba. ideſt florido ore nitens uelut nitet flos parthenice albꝰ. Nam leucanthe dicitur. λεῦκοός candidus & flos. Lutheum ue papauer. aliud simile relatum ad flammei puellaris ruborem indicandum quasi uelit poeta indicare talē fuisse sponsam candidam sub flammeo lutheo quales essent partheniæ & papaueris flores coniuncti. Papauer lutheum de tertia papaueris satiui specie intelligit. Nam scribit Plinius papaueris satiui tria genera: candidum: cuius semen tostum in secunda mensa cum melle apud antiquos edebatur: alterum genus papaueris nigrum: cuius scapo inciso lacteus succus exprimitur. tertium genus thian uocant græci: id nostri erraticum sponte quidem: sed maturius cum hordeo maxime nasci tur erucæ simile cubitali altitudine flore rufo & protinus deciduo. papaper igitur lutheum ideſt papaueris flos rufus & lutheus. Bona te uenus. bonus fœlix & fauſtus amor coniugalis te suscipit o Manli. aut bona Venus: bonus Veneris fauor qui quod in amore optasti tibi concessit. Quod cupis. puellam quam expetis. Palam. in omnium fe reconspectu. Bonum pium coniugalem. Non abscondis. sed palam ostendis puellam auide amplexans. At marita tamen tuum cælites. sensus est o sponsa & si uir suus suum in te immensum amorem ap te prodit. tu tamen occultes tuum intemperatum & impatiētem: ne pudore concepto te impudicitiæ suspectam uiro & aliis reddas: nam & si celes: pulchra res est: nihilominus & pulcher amor conjugalis: in omnibus fere codicibus hic uersus deprauatꝰ est neq; sensu neq; syllabis stātibus: nam si legitur ad maritum tamen iuuenem: secundus pes q̄ semper in hoc uersu dactylus esse debet non inuenitur. tertius uero qui aut dactylus frequenter: aut etiam interdum spondæus solet esse: nusquam habebit partes suas: & multas syllabas ultra tres pedes inueniemus. Celites. occultes a celo celas frequentatiuum. At marita tamen. themesis est ut sit ordo: attamen o marita ideſt o sponsa iulia celites. Pulchra res pulcher est mos nimium celitari a sponsa. Ille pulueris erythrei. puluerem erythreum intelligit harenam rubri maris de quo Mella scribit. Rubrum mare græci siue quia eius coloris est siue quia ibi Erythras regnauit Erythram thalassan appellant procellosum asperum mare profundum: & magnorum animaliū magisq̄ cætera capax. Plinius autem libro sexto de orientalibus scribens ait: Irrumpit deinde & in hac parte geminū mare in terras: quod rubrum dixere nostri: græci Erythram a rege Erythra: aut ut alii solis repercussu talem reddi colorem existimātes: alii ab harena & terra: alii a tali aquæ ipsius natura. sed in duos diuiditur sinus: is qui ab oriente est persicus appellatur: ex aduerso est arabia: rursus altero ambitur sinu arabico nominato qui influit oceanum. Subducat. supputatione colligat.

Vxor in thalamo est tibi
Ore floridulo nitentes
Alba parthenice: uelut
Lutheum ue papauer.
Non diu remoratus es:
Iam uenis: bona te uenus
Iuuerit: quoniam palam
Quod cupis capis: & bonū
Non abscondis amorem.
At marita tuum tamen
Celites nihilominus
Pulchra res neq; te uenus
Neglígit: sed abiit dies:
Perge: ne remorare
Ille pulueris erythrei
Syderumque dicantium:
Subducat numerum prius:

PAL. Plinius

¶ Velut parthenice: herba ē pthenice quæ fert flores albi coloris. Lutheū ue papauer. Tria sūt ut Plini. indicat genera papaueris albū nigrū & tertiū qd græci rhiā uocāt: eius flos luthei coloris est. Nōdiu remoratꝰ es: apparet Mallio nihil cūctatū esse: sed uocatū illico aduenisse. Inuenit: emendo iuuerit. Quoniā palā qd cupis capis: quia nobis inspicientibus lectum in quo uxor tua cubat: inscendere non uereris. At marita tuum tū: suadet iuliæ: q̄ licet Mallius prodat amorem quo uxorem prosequitur: ipsa tamen suum celet: licet amor sit honestus: quia eum amat cui nupsit. Celites: abscondas. Pulchra res: pulchrū est: si mulier celet amorem: quamuis ille ut diximus sit honestus. Ille pulueris erythrei: negat possibile esse numero colligere Mallii & iuliæ lusus: cum dicat facilius esse subducere maris rubri harenas uel sidera. Tale est illud Virgilli iii. Georg. ubi de uitibus sermo habetur. Sed neq; quam multæ species: nec nomina quæ sint. Est numerus: neque enim numero comprehendere refert. Quem qui scire uelit libyci uelit Aequoris idem Discere: q̄ multæ zephyro turbentur harenæ. Pulueris erythrei: maris rubri harenas. Mare. n. quod nos rubrum uocamus. Græci erythrū appellant: de quo ita scribit Plinius li. vi. irrumpit deinde & in hac parte geminū mare interras rubrum dixere nostri: græci erythreum a rege erythra: aut ut alii solis repercussum talem reddi colorem existimantes. alii harena terraq;. alii tali aquæ ipsius natura: & Strabo li. xvi. Cosmographiæ cætera uero partim refert quemadmodum Eratosthenes partim & ab aliis historicis sumpta dicit enim quosdam putare mare rubrum esse a colore per refectionem expresso uel a sole cum supra uerticē est: uel a montibus ex adustione rubētibus. Nam utroq; modo ueri simile est. Cteſiam uero gnidium historiæ mandasse fontem quendam esse qui aquam rubicundam ac nimio plenam in mare emittit. Siderūq; micantiū: stellarum fulgentium: Micare enim proprie est subinde & per interualla ut micæ faciunt fulgere. Virgilius. Micat ignibus æther. & alibi ardentes clipeos atq; æra micantia cerno. Subducat: numero colligat.

Plinius

Virgi.

Plinius

Strabo

Micare Virgilius

ANTO. ¶ Vestri ludere. uestri lusus: infinitum uerbum pro rei appellatione. ut Persius: Et nostrum uiuere triste. pro ista uita tristi: & alibi: Velle suum cuiq; est. uelle ideſt uoluntas. Et breui liberos date: coniugii finis est filiorum procreatio: ideo cõiuges liberos q̃primum dent exoptat atq; hortatur. Papinius in tertia silua: Eia age præclaros latio properate nepotes Qui leges qui castra legant qui carmina ludant. Tam uetus nomen. tã antiquum familiæ uestræ genus. Nomen. pro cognomine dixit: Torquatorum Manliorum uetus fuisse cognomen probat historia: illiusq; qui primis Torquatus a torque hosti gallo iugulato detracta: fuit appellat⁹: notissima est huius rei memoria apud Liuium: Plinium: Gellium que. Indidem. similiter: ut itidem. Torquatus uolo paruulus hinc Virgilius sumpsisse uidetur. Siquis mihi paruulus aula Lude ret æneas qui tantum ore referret. Hiante labello. sic ipse torquatus labro parum hiante os habebat: deprauata est in omnibus fere codicibus dictio pro hiante mihi ante. Et attendendum est q̃ paruulum torquatum dixit marem non quod diuinet marem primũ esse oriturum: sed abblanditur uotis patrum: qui semper exoptant: atque omnibus uotis expetunt sibi marem gigni. ut apud Terentium in adelphis: Qui se in sui gremio positurum puerum dicebat.

Et pudicitiam suæ matris indicet ore. Nam patrum similitudo in filiorum ore certum est maternæ pudicitiæ testimonium. Qua lis unica ab optima matre Telemacho manet fama penelopeo. aptissimum exẽplum ad materiam pudicitiam comprobandam ex Homeri odyssea sumptum. Nam Homerus Penelopes castitatem pudicitiamque impense probans: Vlyssis uerissimam effigiem in Telemacho filio ingenitam esse scribit. Penelopeo. filio penelopes: quæ fuit filia icarii: scribẽte Ouidio. Me pater icarius uiduam discedere lecto. Cogit & immensas increpat usq; moras: ut apudalios legitur icariotus. unde ipsa icariotis dicitur a Propertio. Quæq; terunt fastus icarioti tuos: & ab Ouidio icariotida telam appellatã inuenies pro penelopea tela. Vnica fama. ex unico Telemacho gloria. Nam Vlyssis & penelopes filius unicus fuit Telemachus.

Claudite hostia uirgines. epithalamii peroratio. Virgines. hostiariæ. Hostia. cubiculi aut domus quia iam abeundi sit temp⁹.

Lusimus. uersus & carmina poetæ modeste ac uerecunde appellare lusus consueuere: Virgilius. Ludere quæ uellem calamo permisit agresti. Horatius. Lusimus tecum: quid & hunc in annum. Martialis. Innocuos censura potest permittere lusus. Boni. beati & bono fausto q; amore coniuncti. Mumere assiduo. assiduo matrimonii officio: q̃honeste uenereum officium tetigit. Exercete. fatigate in frequentem usum consumite. Valentem. ualidam & uiribus præditam.

Qui uestri numerare uult
Multa milia ludere.
Ludite: ut lubet: & breui
Liberos date: non decet
Tam uetus sine liberis
Nomen esse sed indidem
Semper ingenerari.
Torquatus uolo paruulus:
Matris e gremio suæ
Porrigens teneras manus
Dulce rideat ad patrem:
Sed hiante labello
Sit suo similis patri·
Manlio: & facile insciis
Noscitetur ab omnibus:
Et pudicitiam suæ
Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre laus genus approbet
Qualis unica ab optima
Matre telemacho manet
Fama penelopeo.
Claudite hostia uirgines.
Lusimus satis at boni
Coniuges bene uiuite: &
Munere assiduo ualentem
Exercete iuuentam.

PAL. ¶ Vestri ludere: uestrorum lusuum figura locutionis. Sic etiã Persius. Tum cum ad caniciem & nostrum istud uiuere triste. & paulo infra. Scire tuum nihil est nisi te scire hoc sciat alter. Breui itra paucos menses. Liberos date: filios procreate. Non decet: non conuenit. Tam uetus nomen: subaudi torquatorum de quibus postea dicetur. Indidem: extorquatis ad uerbium pro nomine. Torquatus uolo paruulus: optat ut iulia puerum pariat: qui e matris gremio teneras manus tendens ad patrem dulciter rideat. Torquatorum autem familia inter Romanas clarissima extitit: ex qua. T. Mallius cum in singulari certamine gallum obtruncasset: eiq; aureum torquem detraxisset sibi & posteris torquati inuenit cognomen auctores sunt Liuius Plinius & Gellius. Sed hiante labello. emendo sed mihi ante labello. Sit suo similis patri mallio. optat secundo loco ut puer si quis tamen nascetur tale labrum habeat: quale habet Mallius. Et facile noscitetur: propter labrum scilicet. Ab omnibus insciis. qui ignorabunt eum esse Mallii filium. Et pudicitiæ matris suæ indicet ore: sit ore probo & pudico quali est iulia. Talis illius a bona. hic quoq; optat Catullus. ut idem puer sic laudetur inter æquales ob iuliæ pudicitiam. ut laudatus est Telemachus ulyssis & penelopes filius ob matris castitatem quæ a græcis pariter & latinis abunde celebrata est. Hostia claudite uirgines. imperat uirginibus. quæ iuliam ad Mallium deduxerunt. ut abituræ cubiculi fores claudant. Satis lusimus. satis cecinimus. Bene: concorditer. Assiduo munere: assiduis complexibus coniugum enim officium est ut filios procreaturi crebro coeant.

VEsper adest iuuenes cõ. Totũ Catulli opʳis in ptes plane distributũ est: In lyrica epigrãmata: & in heroica carmina: & in elegica. Lyricis igit absolutis: altiori stilo exordit heroicũ hoc: qđ q̃tũ intelligere possum in iisdẽ Iuliæ & Mãlii nuptiis a uirginibʳ & adolescẽtibʳ in aniœbei carminis modũ fuit decãtarũ. põt aũt appellari qđ latine dicit paruũ poema: qualia multa Theocritus in Ptolemæi helenes multorũq; aliorũ laudes cõscripsit: in hoc aũt Edylio seu poemate breui puellæ adolescẽtesq; introducti aniœbei carminis more inter se de dãnis atq; utilitatibʳ coniugii. Puellæ tps nuptiale q̃relis insectant: quoniam ex eo multa incõmoda nascant. Adolescentes aũt horã cõiugii eiusq; cõmoda collaudãt: Tãdẽ puellæ cedũt adolescẽtibʳ: primo nũciʳ quidã introductus loquit. monetq; iuuenes: adhuc nuptialibus mẽsis discũbentes uespero appropinquãte: iã esse surgendũ iã decãtãdũ eẽ a poeta hymenæũ: unde manifeste apparet hoc carmen añ supius Epithalamion fuisse, pnũciatũ. Vesper adest iuuenes cõ. Nũcius loqtur. Lumina expe. magna spe a coniugibʳ desiderata. Tãdẽ. ex uoto expectantiũ dixit tãdẽ: qđ aduerbiũ ad rei tarditatẽ semp dr. Lumina. sidera Pingues mẽsas. opiparas lautas sũptuosæ apparatas abũdantes lauta epulas; uarieta te: ut infra large multiplici cõstructæ sũt dapæ mẽsæ. Iã ue. uir. qa iã adueſperascit. Nã apud antiquos cauebat ne maritʳ spõsæ cõiũgeret luce: sed tenebris: qa ut Plutar. autumat eũ pudet q; anteq̃ coeat alienã putat: siue q; ad ꝓpriã uerecũde accedere meditat & se assuefacit. Seu quẽadmodũ Solon scripsit spõsam malo cydonio degustato thalamum ingredi solitã. ut primʳ cõplexus nihil triste aut inucundũ haberet: Sic Romanus legũ lator: si qđ absurdũ aut deforme corpori aderat occultauit: Siue q; accusatio q̃dã & calũnia erat illicitæ Veneris: q; etiã iustis atq; legitimis cõnubiis uerecundia & pudor qđã adhibeat: hæc Plutar. Dicet: decantabit. Hymen hy. hy. ades o hy. Theocriti uersum æmulatus est: ille enim in Helenes nuptiis ait:

Hexametrum carmen nuptiale edylion

Nũ. VEsper adest: iuuenes o surgite uespere olympo
Expectata diu uix tandem lumina tollit.
Surgere iam tempus: iam pingues linquere mensas:
Iã ueniet uirgo iã dicet hymenæʳ. Cnæ
Hymen o hymenæe hymẽ ades o hyme-
Pu. Cernitis innuptæ? iuuenes ꝺsurgite contra
Nimirum eoos ostendit noctifer imbres

Cernitis innuptæ. puellæ incipiũt cõtentionẽ hortãtes se cõtra iuuenes in ipsas tendẽtes. Cõsurgite. o innuptæ. Cõtra. aduersum iuuenes. Nimiꝝ eoos ostendit noctifer imbres. sensus est: certe ex uesperi, pnostico nobis nunciat futura tẽpestas: hoc est ex iuuenũ motu nobis ostẽdit eoꝝ in nos impetus. Nimiꝝ. certe. Eoos imbres: pluuias ab oriente surgẽtes: & ẽ metaphora ex aeris tẽpestuosi q̃litate sumpta. Noctifer. hesperus Veneris stella uespertinũ tps ferens: & ꝑ occiduo cœlo sumit hoc ex prognastico; cognitione ductũ. Nã ut Plini. ex Arati atq; Virgilii præceptionibʳ scribit si in ortu aut occasu cõtracti cernentur radii imbrem significant: ltẽ si circa occidentem cãdidus circulus erit noctis leuem tempestatẽ: si nebula uæhementiorẽ: si cãdente sole uentũ. Virgi. item de solis occasu scribit: Nã sæpe uidemus ipsius in uultu uarios errare colores. Cæruleus pluuiã denunciat: igneus curos: Sin maculæ incipient rutilo immiscerier igni Omnia tum pariter uento nymbisq; uidebis Feruere. Igitur noctifer. idest uesper seu hesperus: hoc est occiduũ cœlum ubi sit hesperus qui latinæ noctifer interpretatur: ueneris enim stella: ut docet Cicero phosphoros græce dicitur. latinæ lucifer quum antegreditur solem: quum autem subsequitur hesperos: qui a Catullo latinæ noctifer interpretat: huiʳ syderis naturam deprehendit Pythagoras samius: Legito Plinium libro secundo capitu. octauo. Sed ut scribit Hyginius quartus planeta seu quarta errantium stella Veneris est lucifer nomine: quam nonnulli Iunonis esse dixerunt: hunc eundem hesperum appellari multis traditum est historiis. hic autem omnium sydeꝝ maximus esse uidetur: Nonnulli autem hunc Auroræ & Cephali filium esse dixerunt pulchritudĩe multis præstantem: ex qua cum Venere dicitur certasse: ut etiam Eratosthenes dicit eum hac de causa Veneris appellari ex oriente sole: & occidente uideri: quare iure hunc & lucifernm & hesperum nominatum. Sunt tamen qui legãt octæos ignes. idest stellas siue igneos splẽdores occidui solis qui ab oeta obseruabatur: ut Horatius ab ida. Sic Virgilius. Tibi deserit hesperus oetan. & Statius in syluis: Totidem oetææ paphiæq; reuisunt lampades.

VEsper adest iuue. consur. Carmen est Heroicum cuius inuentor Appollo fuisse perhibet. Plini. lib. vii. hist. natu. Versũ heroicũ pythio oraculo debemus. Dũ Iulia ad Mallii domũ deducit. Iuuenes utriusq; sexʳ q apd ipm malliũ cænarũt: cũ sciãt paulo post spõsam affuturã: cõsurgũt ut certati canãt. Quoꝝ puellæ uirginitatẽ cõmẽdãtes cõiugiũ uituperãt. Adolescẽtes uero ispecta eiʳ tũ dulcedine tũ utilitate maxie laudãt. Vesper adest. uesp iã apper. Iuuenes cõ. unus iuuenũ cæteros hortat. ut cũ uesp adsit & noua nupta iã sit affutura cõsurgãt. Int stellas errãtes uenʳ ẽ: q̃ phosphoros græce latinæ lucifer dr cũ anteit solẽ: cũ uero subsequit uesp uespus & Hesperʳ & a q busdã uesperugo. Plau. in amphitrione: nec uesperugo nec uergiliæ occidũt. Expectata: q̃ mallius cũ spõsa sua cubiturus diu expectauit. Nã ut Plutarchus asserit certis de causis cauebat: ne spõsus ante noctis aduẽtũ cũ sponsa cubaret.

Pingues: propter carnes. Virgo: Iulia. Iam dicet hymenæus: iã cantabitur epitalamion. Cernitis innuptæ: hic item una puellarum cæteras hortat: ut iuuenibus consurgentibus ipsæ quoq; consurgantur.

Nimirum: certe. Noctifer imbres: emẽdo ignes appellat aũt noctifeꝝ ipsum uesperum q; noctem ferat.

ANTO. PAL.

ANTO. ¶ Sic certe. ſubaudi eſt. Exiluere. ex ſedibus menſarum ſurrexere. Parēt. obtēperāt nuncio: qui dixit ſurgite. Viſere. ire ad uiſendas nos. Non temere. non ſine cauſa Aſpicite. ſenſus & ordo eſt. o iuuenes aſpicite ut innuptæ uirgines inter ſe meditata & cogitata uerba conſerunt. Aſpicite. iuuenes loquuntur. Requrunt. frequenter inquirūt aīo ptractāt & uoluunt. Secum. intra ſe. Non fa. no. difficile conſeq̄mur uictoriam ex eis quæ prius contra nos diu cogitauerunt: & præmeditatæ ſunt pugnam. Aeq̄ales. uocatiu⁹ pluralis eſt. o æquales comites mei. Iure igitur uin. cōcluſio. Committite. in unum contrahite. & componi te inuicē mentes & conſilia ueſtra. Incipiēt. puellæ. Decebit. nos iuuenes. Reſpondere. puellis nuptialia iura cōquæſtiōe inſectantib⁹. Heſpere. puellæ loquūtur. Crudelior. te qui puellas adraptū trahis ex matrū gremiis. Poſſis cōplexu auel. ma. hoc dixit ex antiquaꝝ nuptiaꝝ ritu: ut etiā ſupra rettuli ex Feſti præſcripto. Rapi ſimulat' uirgo ex gremio mr̄is aut ſi ea nō eſt ꝓxima neceſſitudie plura legito ſupius. Retinētē. remorātē & ſeꝑ uirib⁹ cōtinentē: ſic in epithalamio ſupiore de hymenæo inqt. Tu fero iuueni in manus floridā ipe puellā mr̄is a gremio dedis. Ardēti. ꝑpatienter amāti. Ardenti caſtā. pathos mouet a ꝓſonaꝝ q̄litate

Quid fa. ho. Itē pathos ex ſimilitudine atq; cōparatiōe. ut Vir. Qualis populea merēs philomela ſub umbra. Heſpe q cæ. lu. iu. ignis. Iuuenes reſpōdēt cōiugalis horæ cōmoda memorātes. Et no tādū carminis amæbei leges optime hic ſeruatas: q̄ ſūt ut aut plus maiuſue rīdeat' aut nō iferi⁹: aut cō trariū obiectis: ut ī hoc loco elegāter Catul. Tua flā. tua luce: cui⁹ apparitiōe nuptiales faces accēdun tur. Deſpōſa. ꝑmiſſa ꝓtcipiū ē. Quod. quā cōnubinoꝝ pactionē: & ē ſenſus: qđ cōnubiū mariti ſeu ſpōſi: & ſpōſoꝝ parētes ꝑmiſerūt: & pepigerūt id prius nō cōiugūt: nec ratū facere audēt priuſ q̄ heſperus apparens ſuū extulerit ſplendorem: quaſi is ſit nuptiaꝝ confirmator: & dux. Aeq̄les: o puellæ meæ cōites. puellaꝝ cœt⁹ loq̄t'. Abſtulit. ex gremio mr̄no acr̄o cœtu. Tuo aduentu. o heſpere. Vigilat cu. ſem. reꝑhēſio & īcuſatio maliciæ ab effectu: nā niſi eſſet noxia & peſſima ſtella eius aduentu neq; fugæ rapinæ timerent: neq; cuſtodiæ uigilarēt aut excubiæ fierent. Idem. tu o heſpere. Reuertens: matutino tpe ſolem præcedens.

¶ Perniciter: uelociter. Nō temere: nō ſtulte: nō ſine cā: ſine rōne. Exiluere: una ſurgētes ſteterūt. PAL.

Hymē o hymenæe. hic uerſus ē intercalaris q ſæpi⁹ interponit': de eo át iá dixim⁹. Aſpicite: & hic quoq; un⁹ iuuenū cæteros alloquit'. Innuptæ uir. q̄ nō dū nupſerūt. Secū ut meditata reqrāt ut nobiſcū cātu certaturæ inter ſe q̄rāt: q̄ ſingulæ excogitarūt. Non facilis nobis æquales palma parata ē. Aeq̄les caſus eſt uocādi. Sēſus aūt nō facile erit nobis uincere. Habēt memorabile qđ ſit: habēt qđ ſit dignū memoratu. Nos alio mētes: nos aliud mēte: aliud aurib⁹ agimus: & ideo uincemur. Cōmittite: cōiungite: ſic ut unā tm̄ rē agamus hoc ē quo puellas uīcere poſſim⁹. Incipiēt: puellæ. Rīdere decebit. ſ. nos iuuenes. Heſpere: puellæ priores canere icipiūt. Negāt aūt ī cœlo ullā eſſe ſtellā heſpero crudeliorē: quoniā eo apparere incipiēte uiris puellas e gremio matrū rapere fas ē. Cōplexu auellere: dixim⁹ moris fuiſſe ut noua nupta e gremio matris rapi ſimularet'. Quid fa. ho. q ubi urbem aliquā expugnauerūt: illico diſcurrūt ad uirgines rapiēdas uitiandaſq;. Heſpere q cœlo lucet iucūdior ignis Iuuenes puellis reſpōdētes eūdē heſpeꝝ maxime laudāt. dicētes in cœlo nullā eſſe ſtellā iucūdiorē: qa ubi apparere cœpit ſpōſo ſpōſam rapere licet. Pepigere: pria hui⁹ uerbi poſitio ut in primo inſtitutionum docet Quintilianus eſt pr̄: quæ tamē iā tū exoluerat. Nec iunxere prius: nec ante coiere. Quā ſe tuus extulit ardor: q̄ te terris oſtendere cœpiſti. Heſperus a nobis: cōqueruntur puellæ ꝙ ueſper unam e cœtu ſibi rapuerit.

Nāq; tuo aduentu heſpeꝝ inſectantes hoc quodq; incommodum ex eo naſci dicunt: ꝙ ubi fulgere cœpit ad coercenda maleficia nocturni urbium cuſtodes proprie circitores uocantur: uigilare coguntur, fures uero erūpunt: ut in angulis latentes' uiatoribus inſidientur. Quos idem ſæpe reuertens: oſtendunt puellæ: ut ſideris increſcat repræhenſio: ipſos fures noctu a ueſpera ad mane hominibus inſidiari: ut idem ueſper matutino tempore: ſed mutato nomine quia tunc lucifer dicitur reuertens eoſdem ſæpe compræhendat.

Sic certe? uiden ut perniciter exíluere?
Nō temere exíluere: cauent quo uiſere parēt:
Hymen o hymenæe hymē ades o hymenæe
Aſpícite innuptæ ſecū ut meditata requírunt:
Non facilis nobís æquales palma parata eſt:
Nō frustra meditāt': hēnt memorabile qđ ſit
Nos alío mentes: alío díuiſimus aures:
Iure ígitur uíncemur: amat uictoría curam:
Q uare nunc animos ſaltē cōmittite ueſtros:
Dícere íam incípient: iam reſpōdere decebit:
Hymen o hymenæe hymē ades o hymenæe
Heſpere quí cœlo lucet crudelíor ígnis:
Q ui natam poſſis cōplexu auellere matrís:
Complexu matrís retinentem auellere natā.
Et íuuení ardentí caſtam donare puellam.
Q uid faciunt hoſtes capta crudelíus urbe:
Hymen o hymenæe hymē ades o hymenæe
Heſpere qui cœlo lucet iucundíor ígnis:
Q uí natam poſſis cōplexus auellere matrís:
Q uí deſponſa tua firmes cónubía flamma:
Q uod pepigere uiri pepigerūt ante parētes.
Nec iunxere prius: q̄ ſe tuus extulit ardor:
Q uid datur a díuis fœlící optatíus hōra?
Hymē o hymenæe hymen ades o hymenæe
Heſperus a nobís æquales abſtulít unam:
Nanq; tuo aduentu uígilat cuſtodía ſemper:
Nocte latēt fures: quos ídem ſæpe reuertens.

Vespere mutato compræhendis nomine eodem:
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenæe
At lubet in nuptiis ficto te carpere quæstu:
Quid cum sic carpūt tacita q̄ mēte reqrūt:
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenæe
Vt flos in septis secretus nascitur hortis
Ignotus pecori: nulli contusus aratro:
Quē mulcēt auræ: firmat sol: educat iber:
Multi illum pueri multæ optauere puellæ:
Idem cum tenui carptus defloruit ungui:
Nulli illum pueri nullæ optauere puellæ:
Sic uirgo dū tacta manet: dū cara suis: sed
Cum castū amisit polluto corpore florem:
Nec pueris iucūda manet: nec cara puellis:
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenæe
Vt uidua in nudo uitis quæ nascitur aruo:
Nunq̄ se extollit: nunq̄ mitem educat uuā
Sed tenerq; ꝓno deflectens pondere corpus:
Iamiā cōtingit summum radice flagellum:
Hanc nulli agricolæ: nulli coluere iuuenci.
At si forte eadem est ulmo cūiuncta marito
Multi illā agricolæ: multi acoluere iuuenci.
Sic uirgo dū tacta manet: dū iculta senescit
Cara uiro magis. & minꝰ est inuisa parenti:
Et tu nec pugna cum tali coniuge uirgo:
Nō æquū est pugnare: pater cui tradidit ipe
Quom par cōnubiū maturo tpe adepta es
Virginitas nō tota tua est. ex parte parentū
Ipse pater cū matre qbꝰ parere neceſſe est
Tertia ps matri data: pars data tertia patri:
Tertia sola tua est noli pugnare duobus
Qui genero sua iura simul cū dote dederūt
Hymē o hymenæe hymē ades o hymenæe

¶ Compræhendis: depræhendi facis. Eodem. nomine quo diceris: sed legatur potius eosdem fures. s. mutato no. quia qui in uespertino tempore dicebaris uersper: matutino lucifer appellaris. At lubet innuptiis: adolescentes loquuntur. Te carpere: te repræhendere o hespere. Ficto quæstu. falsa querela. Requirūt. meditantur cogitant te atq; tuum munus exoptant. Tacita mente. occulto. animo atq; cupiditate tecta. Vt flos in septis. apta similitudo ad honestatis & pudicitiæ amissæ deformitatem demonstrādam. Auræ mul. fouent. Ouidius. Placidiq; tepentibus auris Mulcebāt zephyri natos sine semine Dum chara suis. dū pudica est: & domi manet. sequens ab antecedente posuit. Vt uidua in nu. percōmoda similitudo ad solitudīs incommoda & damnaostendenda. Cicero in Catone maiore. Vitis quidem quæ natura caduca est: & nisi fulta sit fertur ad terram: eadem ut se erigat claui culis suis q̄si manibus quicquid est nacta complecti tur quam multiplici serpentum lapsu ferro amputans coercet ars agricolarum ne sylueſcat sarmentis. Mitem. maturam. Virgilius. Sunt nobis mitia poma. Prono. ad terram inclinato. Summum flagellum. i. summo uertice & flagello tangit sibi radices. hypallagæ. flagellum item est summa cuiusque arboris uirga & supremus arborum apex flagellum proprie dicitur in uitium palma summitas. Varro inrei rusticæ primo scribit. Vlmo mari. Vlmo quæ sit uitis maritus: Virgilius. Vlmisq; adiungere uites. Apta metaphora inter coniugium & arboris societatē. Hora. Egoaut adulta uitiū ꝓpagine altas Maritat populos. Et minus est inui. pa. q̄ fuit inupta. Nā tūc pater dotis dandæ metu filiā hēt pene inuisam: nupta uero minus iuisa est parēti: qa iā metꝰ abest & nepotū dulcedine puellæ pr̄ oblectat. Et tu nec pu. cū ta. con. uirgo. lepida ad puellā admonitio exhortatioq; ne uiro qcq̄ abnuat aut deneget: exēplo parētū: q nouo marito suaī puellā iura cesserūt. Nō æquū. iniustū ē pr̄næ uoluntati nō cōsentire. Maturo. ꝓfecto & pleno: ut Vir. lā matura uiro iā plenis nobilis annis. Virginitas nō tota ē. lepida elegāſq; distributōis sn̄ia: q̄ probat a liberis parentū uoluntati parendum esse: ac per hoc matrimonio parentum iussu cōtracto succumbendū. Noli pugnare duobus. pulchra & honesta conclusio.

ANTO.

¶ At lu. iuuenes loquunt. In nuptiis: puellis quæ nōdū nupserunt. Ficto q̄stu: simulata q̄rela: qa uerbis carpūt: qd mēte exoptant. Vt flos in septis: pulcherrima similitudo qua indicat puellas eē instar floris q̄ hortis nulla læsus iniuria dōec uiget: a plurimis optat: idē ubi humano ungue sceptus lāguit: ab oīb⁹ repudiat. Septis: spinis. s. uel materia: uel aliqua alia re munitis. Pli. scribit lib. xx. sæuā latrocinationē coegisse hoies ut hortoꝝ aspect⁹ pfigerēt. Quē mulcēt: trib⁹ tantū uerbis indicat qd auræ sol & pluuiæ florib⁹ cōferāt. Idē: flos. s. Defloruit: elāguit deflorere āt ꝓprie ē florē amittere. Pli. de faba loquēs sic ait aquas in flore maxime cōcupiscit: cū uero defloruit: exiguas desiderat. Dum intacta manet: quo ad puella est integra. Dum cara suis: eo usq; a suis diligitur: sed ne quis miretur: huius tam diuersæ expositionis. auctor

PAL.

est Quintilianus. Amisit puluto corpore florem: posteaquam eadem per concubitum uirginitatem quæ flori comparatur amisit: nullis quod sequitur cara est. Vt uidua in nullo: altera similitudo non minus pulchra quam prior qua ostenditur puellam donec manet intacta: esse uiti persimilem: quæ nulli arbori inhærēs sed humi strata nullum fert fructum homini utilem & ideo eam nulli colunt agricolæ: sed si eadem ulmo iuncta fuerit: ipsa iam fertilis ab agricolis & iuuencis coli incipit. Vt uidua: ea uitis dicitur esse uidua quæ in proximo nullam habet arborem: cui initatur. Mitem matureſcentem. uitis enim quæ negligitur fert uuam sed quæ non matureſcit. Sed teneram prono: sensus est sed humi strata habet radices. Marito: quia uites ulmis iunctæ illis nupsisse uidentur. Cum par cōnubium mutato tpe adepta est: cum tpe nuptiis deputato

locata est. Cara uiro magis: quia iuuenis nupsit. Minus est inuisa parenti: pater eam minus odit quia si fidem quod persæpe euenire solet: fefellerit ea potius mariti in cuius domo admissum est flagitium q̄ patris ē ignominia. Et tu ne pugna: iuuenes Iuliam cohortantur ne cum Mallio uiro suo rem negādo pugnare uelit: quia non est æquum pugnare cum illo: cui ambo parentes filiam suam in matrimonium dederūt. Virginitas non tota tua est: ratio cur cum uiro pugnare non debeat: quia cum ipsa uirginitas in tris partes diuidatur: sic ut una pars detur patri altera matri: tertia uero filiæ: non est fas: ut filia unā tantum partē hns cum parentibus qui duas partes habent: pugnare uelit. Iuuenes autem ad id alludere uidentur q̄ in suffragiis & aliis in rebus maior numerus uincit minorem licet ille sit melior.

De Aty Cybeleio puero.

ANTO. SVper alta uectus atys celeri ra.ma. Galliam bicon metrū ex duob⁹ galliābis uersus cōpositus: prior enim pars uersus habet pyrrichion & tres trocheos: Altera pars habet secundū galliābi genus ex pyrrichio trocheo duobus pyrrichiis: prior pars talis. Super alta uectes atys: altera pars: celeritate maria: prius tamen cōma spondeum in primo & in secūdo interdū admittit: sed raro: ut deuoluit lactes acuto. De galliābico metro plenius legas apud Seruium in centimetro: item Diodorus Galliambi duo ponit genera: ex quibus hoc Catul. metrum compositum inuenies. Scribit autem Catullus de aty puero cybeleio: quemadmodum in phrygiam naui delatus Cybeles amore illius pueri correptæ numine in furorem conuersus est: ac q̄primum numinis instinctu uirilia sibi amputauit: Reliquosq; comites cybeleios ad Cybeles sacra sumptis sacrorum instrumentis celebranda mentemq; furore hylarandam hortatus post longam defatigationem fuit sopore solutus: inde a dea Cybele in gremio susceptus quum euirati corporis damna mente agitare cœpisset: patriæ absentiam cæteraq; suas erumnas lamentatus miserrime defleuit: Dea uero ut puerum sibi dilectum a talibus remoueret luctibus: unum de leonis suis: qui puerum perterrefaceret misit: quo terrore Atys exanimatus nemora cybeleia se cōiiciens ibi est perpetuus Cybeles minister effectus. Hæc Catul. de Aty puero poetica licentia scribit. sed Diodorus siculus probatus inter græcos historicos asserit a Cybele prouecta ætate adolescētem quendam eius regionis nomine Atyn dilectum: quem postmodum dixerunt pappam: cum eo clam coiens Cybele grauida facta est: quod ut parentes norunt: in regiam accitam ut uirginem pater suscepit: notofiliæ peccato & Atyn & puellæ nutrices interfici iussit atq; insepultos abiici. Cybelem tamen amore pueri Atys tum dolore nutricum perculsam insanam effectam in publicum prodiisse ferunt: psallētemq; cum tympano solam uniuersam patriam sparsis capillis deambulasse: Item de Cybele. talem tradit idem auctor historiam: phrygiæ lybieq; incolæ asserunt regem priscum fuisse Memnonem & ab eo uxorem ductam Dindymenem nomine a parentibus expositam diuina quadam sorte parladis alæq; fere lacte nutrierunt: hanc infantem mulier pecora pascens tulit: atq; a loco cybelen nominauit aucta ætate pulchritudine prudentiaq; excellens ingenio mirabili fuit. Nam & phystulam plurimis calamis compactam & ad lusum choreasq; cymbalum tympanū q; prima omniū adinuenit: præterea pecorum puerorumq; morbis remedia introduxit: Itaq; tum propter infantes quibus uerboꝝ medicaminibus salutem præbuit: tum quia plurimos uelut in sinu fouit matrem ab oībus dictam ferunt. postmodum: ut supra dictum est: ætate prouecta adolescentem Atyn adamauit: cætera superius exposita de Cybele traduntur. phryges aūt testante Macrobio circa matrem deum & atynē fabulantur: hanc deā leonibus uehi ualidis īpetu atq; furore aīalibus: quæ natura cœli est: cuius ambitu aer continet: qui uehit terrā: solē uero sub noīe atynis ornāt & phystula & uerga: Phystula ordinē spūs īæq̄lis oñdit: uirga solis potestatē asserit: q cuncta moderat. Cybeles aūt & atynis fabulā Oui. in fastis enarrat: quē ne multas hic pagi nas explicem ptermittēdā censui. Sup al. maria uectes atys. unde aūt uectus sit incertū habet. Nem⁹ dindymū aut cybeleū montē nemorosum. Loca opaca siluis. umbrosa siluis loca: phrygiæ mōtes prædictos.

PAL. SVper alta uectus atys. Versus hic cōstat ex duob⁹ galliābis. sūt. n. inter metroꝝ genera duo quoꝝ utrunq; Galliābon uocat. unū genus pedes hēt pyrrichiū & tres trocheos alteꝝ pyrrichiū trocheum & duos pyrrichios: pri⁹tū genus in primo & secūdo loco nōnunq̄ recipit spondeū. Atys fuit puer: quē forma egregiū cybele deoꝝ mr̄ casto sibi amore deuinxerat iusseratq; ut cast⁹ uiueret. sed ipe uel ꝓcepti oblitus uel libidine ut fit. expugnatus cū sagaride nympha cōcubuit: unde mox in furorē cōuersus cultro lapideo pudēda sibi amputauit. Veꝝ Catullus historiā hāc aliter texens scribit Atyn p mare ī phrygiā delatū uirilia sibi amputasse deinde in idā in qua dea colebat: aliis comitātibus se recepisse ubi cū p somnū furore: quo pridie correptus se castrauerat liberatus esset: ad mare descēdisse: ut de reditu in patriā cogitaret qua re cognita cybelem cū pueꝝ apud se in perpetuū manere uellet: alteꝝ e leonibus misisse. qui facto impetu illum in nemus reppulit. Alta profunda. Phrygium ut nemus intelligit Idam de qua Strabo ita differit Ida cum multipes sit in scolopēdræ modum his ultimis terminat promontorio quod circa zeliā est: & eo qd lectum appellatur quoꝝ alteꝝ finit in mediteraneum paulo supra Cizicenum agrū. Nā nunc zelia cizicenoꝝ est. lectum uero in Aegeū pelagus descendit in præter nauigationem situm quæ in lesbū finit: ut uenimus in plenam uenatu & fontibus idam: Lectū ubi primū egressi maria alta relinquūt. Citato pede cursu festinato Adiitq; opaca siluis redimita loca deæ accessit ad loca Cybeles frondibus arborum obscura.

Strabo.

De Berecynthia & Aty.

SVper alta uectus atys celeri
rate maria
Phrygium ut nemus citato
cupide pede tetigit
Adiitq; opaca syluis redimita loca deæ:

¶ Vt.tanq̃. Furẽti rabia. ab effectu quia rabies hoiem furere facit. Stimulatus. cõcitat⁹ ſpiritu cybeleio ANTO.
ná corybantes Cybeles ſacra peragentes uaſoꝝ æreoꝝ ſonitu in furorẽ cõcitanť: qđ Horatius de furore loq̃ns
ſic tangit. Nõ acuta ſic geminát corybátes æra. Iuuena. de cõuiua corybãta uidebis. Vagus animi. oẽs fere
codices habent amnis: ſed nullus ſenſus. ꝓbádus inde põt elici. legať ergo aĩ uagus: nã iá afflatus deæ furore
mentẽ uagã cœpit habere. Deuoluit ſibi. amputauit ſubito ſilicis ictu per furorẽ cybeleiũ. Lactes. inteſti
noꝝ partes poſuit ꝓ inguine pẽdẽti: quo ablato etiá lactes ſecutæ ſunt: & ingẽs inguinis uulnus exꝑſſit: quo

Stimulatus ut furenti rabie uagus animi
Deuoluit lactes acuto ſibi pondere ſilices.
Itaq; ut relicta ſenſit ſibi membra ſine uiro:
Etiam recenti terræ ſola ſanguine maculant:
Niueis citata cæpit manibus leue tympanũ
Tympanum tubam cybeles tua mater initia
Quatiens terga tauri & teneris caua digitis
Canere hoc ſuis adorta ẽ tremebũda cõitib⁹
Agite ite ad alta gallæ cybeles nemora ſimul
Simul ite dindymenæ dñæ uaga pectora
Aliena: quæ petentes uelut exules loca celeri
Sectam meam executæ duce me mi comites
Rapidum ſalum tuliſtis truculẽtaq; pelagi:
Et corpus euiraſtis ueneris nimio odio

nõ ſolũ genitalia exteriora: ſed etiá lactes interiores
ſibi amputauerit. aut certe deuoluit ideſt deiecit: &
fluere fecit ꝓ inguinis uulnus. Lactes. ꝓprie ſunt
in oue & in hoie a uentriculo inteſtinoꝝ partes per
quas labiť cibus. Plinius. Ad hoc uẽtriculo lactes i
oue & homine: ꝑ quas labiť cib⁹: in cæteris exilia:
quibus capaciora inteſtina ad aluum. Sine uiro
ſine uirilitate: hunc poſtmodum inſtitutum fuit: ut
cybelei galli teſta ſibi genitalia ſecarẽt: q̃q̃ & Catull⁹
ſilice: & Ouidius ſaxo hoc factum ab Aty fuiſſe
tradunt. Ouidi. Ille etiá ſaxo corpus laniauit acuto:
Lõga quoq; immũdo puluere tracta coma ẽ. Vox
q; fuit metui meritas de ſanguĩe pœnas: Ah pereãt
partes quæ nocuere mihi: Ah pereãt dicebat adhuc
on⁹ inguinis aufert: Nullaq; ſunt ſubito ſigna relí
cta uiri: Venit in exẽplũ furor molleſq; miniſtri Ce
dunt lactatis uilia membra comis. Sola ſangui-
ne maculant. ex hoc ſanguine purpureum colorem
traxiſſe marmor ſynadicum ſcribit Papinius lib. ſil
uaꝝ. ii. Citata Atys furore cõci atus: nã eũ poeta
genere fœminino appellat ſæpe: quia uirilitate iá priuatus erat ut fœmína. Leue tympanũ. inſtrumentũ qđ
uerberatum ſonitus terribiles emittit. Tympanum cybeles tubam. anadiploſis & appoſitio. Tubã. quo
utebantur pro tuba in ſacris cybeleis: Iuue. Et reſupinati ceſſantia tympana galli. Mater: uocatiuus eſt o Cy
bele deorum mater. Tua initia. tua miniſteria: initia tamen dicuntur etiam Cereris ſacra. Terga tauri ca-
ua. tympani diffinitio. Eſt adorta. incepit Atys canere. Hoc. carmen quod ſequitur. Tremebũda. Atys
tremens ſiue propter furorem quo agitabatur: ſeu propter dolorem inguinis abſciſſi. Calle anguſta ſemita
aliter legitur: gallæ ideſt o uos ſacerdotes caſtrati. gallæ autem dixit genere fœminino quia erant effœminati:
ut Virgilius. O uere phrygiæ neq; enim phryges. Vaga pe. pars pro toto uos comites uagis pectorib⁹ agi-
tati. Dominæ din. deæ Cybeles quæ appellata fuit dindymenæ a dindymis phrygiæ monte ubi coliť. Stra
bo. Mons quidam urbi imminet nomine dindyma a quo dindymena dicitur: quẽadmodum a cybeleis Cy-
bele. Dio. tamen ut ſupra relatum eſt dixit cybe. matrem fuiſſe dindymenem appellatam: unde fortaſſe non eſ
ſet abſurdum filiam etiam uocatam fuiſſe dindymenem de matris nomine: ut Venus Dione a mſis noĩe de-
noĩať. Petẽtes. accedẽtes adeũtes. Exules. a pria nra excluſi. Executæ. muliebri nomine ſuos comites
euiratos appellat. Sectá meã. doctrinã meã inguinis ſecãdi & cybelei ſacri celebrãdi. Secta a ſequendo dici-
tur: uel a ſecando. ideſt tenendo ut ille uiam ſecat ad naues. Comites mi. mi pro mihi ideſt comites mei.
¶ Stimulatus ut furenti rabiæ. Atys tam rabido furore parcitus. Deuoluit amputando deiecit. Põdera PAL.
pudenda. Acuto ſilice acuto lapide: alludit ad teſtam ſamiam qua matris deum ſacerdotes qui galli uoca-
bantur citra perniciem uirilia ſibi amputabant. Martialis. Abſciſſa eſt quare ſamia tibi mentula teſta. Si tibi
tam carus b:tice cunus erat. Vt relicta ſenſit ſibi membra ſine uiro: poſtquam intellexit ſe membrum uirile
perdidiſſe. Terræ: ſola terræ ipſius ſuperficiem. Sanguine maculans: cruore inficiens. Citata quaſi fœ
mina: quia iam uirilitatem amiſerat. Tympanum tubam cybeles: q; tympana in ſacris cybeles pulſarentur
nemo eſt uel mediocriter doctus qui neſciat. Ouidius libro quarto Faſtorum ubi decantat megaleſia: ſic inqt
Cimbala pro galeis ꝓſcutis tympana pulſant. Tibia dat phrygios ut dedit ante modos. Auguſtinus autem
tradit ideo magnam matrem quæ et tellus & Cybele & ops & mater deum uocabatur habuiſſe tympanum
ut ſignificaretur eam eſſe orbem terræ & ob id in ſacris galli cybelei tympana pulſare erant ſoliti. Tua ma-
ter initia: tua cibele ſacra. Terga tauri: eſt timpani ipſius periphraſis. dixit autem terga pro tergora. Ca-
nere hoc: quod ſequitur. Suis comitibus. qui ipſum comitabantur. Agite hortatur comites ut ſecum ne
mus adeant: in quo cibele habitans a ſacerdotibus colitur. Gallæ: dixit gallæ non galli: quia cum uirilia ſi
bi amputaſſent erãt potius fœminæ q̃ uiri. Dindymenæ dominæ: cibeles quæ a Dindymo mõte phrigiæ
in quo ſacra ſibi per coribantes inſtituerat Dindymena eſt appellata. Vaga pecora: quæ cibelæ adi-
ctæ inſtar pecudum per nemora uagamini. Alienaque petentes horum quattuor carminum ſenſus eſt
& ordo: q̃ gallæ mihi comites executæ ſectam meam amputandi. ſcilicet uobis uirilia petentes uelut exu-
les loca aliena me duce celeri tuliſtis rapidum ſalum & truculenta pelagi & corpus uobis euiraſtis nimio
ueneris odio. Aliena loca. Idam cibelæ ſacram. Mi pro mihi. Corus euiraſtis. pudenda ampu-
tantes corpus uirilitate ſpoliaſtis.

ANTO. ¶Hilarate ani. lætamini: cõcipite hilaritatẽ: & é ſenſus poſtq̃ p furorẽ eui raſtis corpꝰ ueſtrũ hãc rẽ i lætitiam uertite: ac exhilarate aĩos ueſtros. Excitatis erroribꝰ. i. uagis greſſibꝰ. Tarda. more ꝓpriũ epitheto. Cedat. decedat exeat ex mẽte ura. Ite: uenite mecũ. Cymbalũ. Idẽ fere qđ tympanũ: Maius tũ tympanũ maiorẽq̃ facit ſonitũ. Vox ſonat cymba. figurate dixit: ut Virgi. Nec uox hoĩem ſona. Tibicen. ubi canit phryx. Tybia phrygũ inuẽtũ eẽ uidet. q̃q̃ de palladis tritoniæ tibia fabulã refert Oui. Pli. tñ ſcribit obliquã tibiã Mydã in phrygia geminas tibias Marſiã celeneũ in eadẽ gẽte ueniſſe: huiuſmõi effœminatos tibiagꝰ ſonos etiã Virgi. Troianis obiici ſcribit: O uere phrygiæ neq̃ enim phryges: ite p alta Dindyma ubi aſſuetis biforẽ dat tibia cantu: Tympana uox buxuſq̃ uocat berecynthia matris Deæ. Phrygianemora deæ. ut abſolute dixit quocũq̃ nemore phrygio aut certe idæũ nemus intelligit ut ipſe Atys infra dicit. ad idæ tetuli nemora pedẽ. Curuocala. curua tibi: q̃ plærunq̃ facta eſt ex calamo & ꝑſertim aruſticis. Mænades: elegãter & ingenioſæ dixit Mænades pro Cybelis ſacerdotibus: nã mænades apud græcos dicunt mulieres furore inſanientes: & Bachi ſacerdotes. Tales igit ſunt Cybelei quia & tanq̃ fœminæ ſunt & furore cõcitant: nã ſigni ficat inſanio: inde Mænades dictæ ſunt. Hæderigeræ: hæderaceos thyrſos gerẽtes: Nuſquã niſi hoc in loco legi ſacra cybeles hæderis agitari: Niſi forte Catullus hoc dixit alludẽs ad bacchicas mænades

Hilarate ære excitatis erroribus animum:
Mora tarda mẽte cedat: ſimul ite: ſequmi (deæ
Phrygiã ad domũ cybeles phrygia ad nẽora
Vbi cymbalũ ſonat uox. ubi tympana reboãt
Tibicẽ ubi cãit phryx ubi curuo graue calão
Vbi capita mænades ui iaciunt hæderigeræ
Vbi ſacra ſancta acutis ululatibus agitant:
Vbi ſueuit illa duce uolitare cohors uaga:
Q uo nos decet citatis celare tripudiis:
Simul hæc comitibꝰ atys cecinit nota mulier
Thaſis repẽte linguis trepidãtibꝰ ululat: (pãt
Leue tympanũ: remugit caua cymbala recre/
Viridã citꝰ adit idã ꝓperãte pede chorꝰ (mẽs
Furibunda ſimul anhelans uaga: uadit aĩo ge/
Comitata tympto atys p opaca nemora dux:
Veluti iuuẽca uitans onus indomita iugi.
Rapidæ ducẽ ſequunt gallæ propere pedem
Atq̃ domũ cybeles tetigere: laſſulæq̃
E nimio labore ſomnũ capiunt ſine cerere.
Piger his labentes oculos ſopor operit
Abit inquieti mollis rabidis furor animi.
Sed ubi horis aureis ſol radiantibus oculis
Luſtrauit æ, hera albũ ſole dura: mare ferum

Acutis: uæhemẽtibꝰ acribus. Hora. q̃ latus & renes morbo tentãt acuto. Illa duce. ſcilicet cybele ducente. Cohors ua. ſacerdotũ furore uagãtium cœtus & chorus. Volitare. uolitãdo trãſcurrere.

Tripudiis: ſaltatiõibꝰ. Tripudiũ ut ſcribit Cice. dr quaſi terripudiũ ſeu terripauiũ: quaſi terræ ꝓcuſſio. Nã in auſpiciis captãdis quũ aues paſcunt neceſſe ẽ aliqd ex auiũ ore cadere & terrã pauire ſic terripauiũ primo poſt terripudiũ dictũ ẽ. hoc qdẽ iã tripudiũ. Nota mulier atys. i. atys q iã mulier noſcebat. Thaſis ſaltationibꝰ choreis q đ ſignificat impetũ facere ſacrificare & excitare.

Idã: ida mons troiæ imminẽs olim habuit oppidũ: ut Apud Homegꝰ & Diony. legimꝰ. Vaga atys: itegꝰ atq̃ itegꝰ fœminã uocat atym euiratũ. Gemẽs: aut ululãs ꝑp furorẽ: aut eiulãs ꝑp ĩguinis lacerati dolorẽ. Veluti. apta ſimilitudo ad effœminatã laſciuiã oñdẽdã. Gallæ ra. Cybelei ueloces galli ſacerdotes dicti ſũt ut ait Pli. a gallo phrygiæ Fuuiocuiꝰ aq̃ epota furorẽ mẽtibꝰ excitat. Naſo i faſtis. Inter ait uiridẽ cybelẽ altaſq̃ celenas Amnis it iſana noĩe gallus aq̃. Qui bibit ide furit. Piger ſo. ſomnꝰ, iers ab effectu qa hoĩes facit pigros. Abit. diſcedit ex gallogꝰ aĩs. Horis a. hore ab horo. i. a ſole: quẽ ægyptii hogꝰ appellãt: aureas aũt dixit ad ſolis ſplẽdorẽ reſpiciẽs. Aetera: ꝓ aere poſuit: ut Heu qa nam tanti cinxerunt æthera nymbi. Sola du. terrã ſolidam durã. Mare fe. Elegans epithetorum diſtributio. nã aer candidus eſt terra dura: Mare fæuum. Circa quæ tria elementa ſol ſuum habet illuſtrandi officiũ. Mare fe. fæuũ: ut maria aſpera iuro.

PAL. ¶Hilarate aĩum. lætamini. Aere. æris ipſi ſonitu. Excitatis erro. eiectis e mẽte eluſiõibꝰ, q̃ uos errare faciũt. Seqmini. hortãt itegꝰ comites ſuos Atys ut ſe ad idã ſequant. Cimbalũ. ꝓ cimbalogꝰ. Reboant. remugiũt. Tibicẽ ubi canit phryx. Tibias ĩ ſacris cybelis inflari ſolitas ante indicauimꝰ illo Ouidii uerſu. Tibia dat phrygios ut dedit añ modos. Curuo calamo. Talis erat ipſa tibia quã priſci phrygiã appellauerũt hãc aũt midã inueniſſe indicat Pli. lib. vii. hiſto. natu. Vbi capita mænades ui iaciunt hæderigeræ. ubi ſacerdotes hædera redimitæ quaſi furentes caput q̃tiunt. dixit aũt mænades qa ut Strabo teſtat. ſacra cybeles & liberari patris cuiꝰ ſacerdotes mænades etiã uocabant erãt cõia. Vbi ſacra ſancta. ubi de more ululãtes rẽ diuinã faciũt. Illa diuæ cohors uaga. appellat uagã diuæ cohortẽ ipſos cybeleios q diſcurrẽtes uagabant.

Plinius

Quo: ad quẽ locũ. Citatis tripudiis. feſtinatis ſaltatiõibꝰ. Nota: emẽdo noua. nã paulo ante uirilia ſibi amputauerat. Vlulat: more. ſ. lupogꝰ. Taliter. n. ſacra ſua galli celebrabãt. Chorus q atym ſeq̃batur.

Ouidius

Furibunda: nõ furibũdus qa ampliꝰ nõ erat uir. Veluti iuuẽca: ſimilitudo. Prope pedẽ: emẽdo ꝓpero pede. Sõnũ capiunt: dormiunt. Sine cerere: ſine cibo. ergo ieiuni. Labentes: emẽdo labantes: labare enim eſt repente ruere. Virgilius. Labat ariete crebro Ianua. & infra genua labant. Horis aureis. quas una cũ ſole foribus cœli præſidere poetæ fabulantur. Ouidius. A dextra leuaq̃ dies & mẽſis & annus ſeculaq̃ & poſitis ſpaciis æqualibus horæ. deſignat autem Catullus lucis aduentum. Sol qui ut Cicero in libris de natura deorum ait dictus eſt q̃ per diem obſcuratis ſideribus ſolus appareat.

Sonipedibus: equis. Virgi. Stat sonipes ac frena ferox spumãtia mãdit. Solis equi feruntur quattuor pyro us: eous: & æthon: & phlegon. Oui. Interea uolucres pyrous eous & æthon Solis equi quartusq; phlegon hin nitibus auras Flãmigeris implẽt: uegetis uiuidis fortibus. Dea cybele pueri amore correpta. Sinu pasitheo. gremio suo deos omnes continẽti deorum omnium capaci. nam cybele græce appellat omni deus dicitur: deos. n. mater dicitur: cuius rei ratio ex Diodoro supius é relata. Rapida. uelox atys. Simul. postq̃. Pectore. aio arcano. Sua facta. supius narrata. Recoluit. recogitauit in animũ re uocauit. Liqda. serena clara sine furoris prioris nu be. Sine quis. sine qb9 uirilibus. Vbi. in quo loco eẽt a patria. p cul. Vsus aio æstuãter. i. quum abusus eẽt aio suo æstuãti & furibundo. Tetulit. antiquum ꝓteritũ a tollo. O mei creatrix o mei genitrix. satis puerilis lamẽtatio. creatrix & gẽitrix idẽ significat: sed poeta ꝓ poetico decoro facit: ut puer flẽs & conquerẽs idem diuersis uerbis repetat: qđ satis cõuẽit ex nimio dolore lamẽtantibus. Quã. priam meã genitricem.

ANTO.

Repulitq; noctis umbras uegetis sonipedibo
Vbi sonus excitũ atym fugiens citus abiit
Trepidantem cum recepit dea pasitheo sinu
Ita de quiete molli rapida sine rabie:
Simul ipse pectore atys sua facta recoluit
Liquidaq; mente uidit sine quis ubiq; foret
Animo æstuanter usus reditũ ad uada tetulit
Ibi maria uasta uisens lachrymãtibus ocellis
Patriã collocata ẽ ita uoce miseriter mœstula
Patria o mei creatrix: patria o mei genitrix
Ego quã miser relinq̃ns: dños ut herifugæ
Famuli solent: ad idæ tetuli nemora pedem:
Vt apud niuẽ & ferarũ gelida stabula forẽ:
Et eaꝝ omnia adirem furibunda latibula:
Vbinã aut qb9 in locis te positam pria reor?
Cupit ipsa pupilla ad te sibi dirigere aciem:
Rabie fera carens dũ breue temp9 anim9 ẽ.
Egone a mea rẽota hæc ferar ĩ nẽora domo?
Patria: bonis: amicis: genitoribus abero?
Abero foro & palæstra: stadio & gymnasiis:
Miser ah miser querẽdũ est etiam atq; ẽt aiæ
Quid. n. gen9 figura est: ego nũqd abierim:

Herifugæ fa. fugitiui serui herũ suũ fugiẽtes. Tetuli. attuli. Niuem. idæ iuga sũt plerũq; niuosa. iõ ẽt ait gelida feraꝝ stabula. Pupilla. ꝓ oculo pupilla. inde pupilla oculi lumẽ. Rabie. f. c. dũ breue tẽp9 est. te. s. respiciẽdi. Ferar. ꝓ trahar. Patria bonis amicis genitoribꝰ abero: hæc nullo oratorio dñr ordie. nã neq; naturæ neq; dignitatis. neq; argumẽti ordo ꝓcedit. sed ꝓ poetico decoro pueris & afflictis psonis accomodatissimo igẽiosus poeta hæc uerba disposuit. Oratorie aũt fuit seruãdus dignitatis ordo q talis eẽt. pria parẽtibus amicis bonis. Sed elegãtior fieret ordo argumẽti sic. bõis amicis parẽtibꝰ pria. Genitoribus ꝓ parẽtibus dixit ꝓstantiori sexui inseruiẽs. Foro. palæstra stadio gymnasiis. hæc oĩa spectacula sũt magis pueris q̃ uiris grata. iõ puer hoꝝ priuationẽ moleste fert. Foro. spectaculis ludoꝝ forẽsium. Palæstra. quã latinæ dicimus luctã: cuius auctor traditur Mercurius. Oratiꝰ de Mercu. Catus & decore more palæstræ. Oui. læte lyte pulsu nitida quoq; læte palæstra.

Stadio. cursus certamĩe. Gymnasius gymnasia scholæ sunt ubi palæstra: saltatiões gesticulatiõesq; ac cæteri ludi gymnici exercent: Ludos aũt gymnicos in arcadia Lycaon primus inuenit: ut sentit Plinius. Querẽdũ. lamentandũ. Etiã atq; ẽt. uehemẽter plerũq;. Anime. uocatiuus casus ẽ apostrophe ad suum animũ q eum illuc adduxit. Genus. nobilitas.

PAL.

Repulitq; noctis umbras: solis. n. aduẽtu umbras repelli non est dubium. Vegetis: uiuidis uegetum ut Nonius ait ad corpus uigens ad animum referimus. uegetare aut est uegetũ uel uigens facere Apuleius scribit lunæ lumine cuncta animalia uegetari. Sonipedibus: magnis equis a sonitu pedum: qua uoce utuntur & alii poetæ Virgi. Stat sonipes & frena ferox spumantia mandit. Ibi somnus excitum atym. Tũc somno ab Virgi. eunte experectus est atys. Eum scilicet somnum. Recepit dea pasitheo sinu. emendo pasithea fuit enim pasithea una nympharum quam iuno apud Homerum lib. xv. Illiados somno promittit uxorem. si is ioui troianis contra græcos auxilianti oculos inuaserit. Versus Homeri sunt. ἰλίαδοσ. ἀλλὶ ἰθι νῦν ἀξ καὶ τοῖ χαρίσσομαι ἠδὲ καὶ ὀπίσσω ὄφρα κέ μοι κεκλήγοι ἀκοίτιος ἠδὲ φιλήσῃ ἔρχομαι ὄφρα καὶ ὕπνον ἐπὶ γλεφάροισι κάλυψω. Dea ergo pasithea recepit somnum maritum suum trepidãtem. Atys sua facta recoluit. recogitauit quantum mali sibi per furorem fecisset. Sine quis sine quibus. iam enim uirilitatem amisserat. Animo æstuanter usus excandescens. Reditum ad uada retulit ad mare unde uenerat: reuersus est. Tolo enim in præterito tetuli faciebat. Patria o mea creatrix quæ me creasti. Patria o mea genitrix quæ me genuisti. Quam. scilicet patriam ego reliqui. Dominos ut herifugæ famuli: ut serui fugitiui heros relinquere consueuerunt. Ad idæ tetuli nemora pedem ad idæ me contuli. Vt ferarum gelida stabula forem. in ida phrygiæ feras esse indicat Strabo hoc Homeri uersu: uenimus in plenam uenatu & fontibus idam. Latibula proprie locutus est. Nam ut latebræ sunt hominum ita latibula sunt ferarum: licet aliquando confundantur. Pupilla quæ nihil aliud est ut in ideſt. de animalibus docet Aristote. quam humor oculi. quo cernimus. Rabie fera carens: sensus est. Cupit ipsa pupilla uidere te dum animus meus per breue tempus furore caret. Stadio & gymnasio stadium locus erat: ubi ad cursum & palæstram nudabantur. Gymnasium uero ubi iuuenes corpus exercebant. Atys autem ea commemorat: quæ ut puer cariora habebat. Quid enim genus cuius nam generis figurata locutio: quæ frequenter in noctibus atticis utitur Gellius.

ANTO. ¶Figura.pulchritudo. Quid ẽ.qd ualet: ſine pria & parentibus. N unqd.cur. Abierim.ex patria diſceſſerim. Mulier.quia uirilibus careo. Mulier.ſum nunc intelligitur: ſed olim fui puer ephebus adoleſcẽs: puerſo uerborum utit' ordie præ dolore nimio. Gymnaſii fui flos.pulchritudo gymnicorum fui: cõtinẽs p contento poſuit. Decus olei.decus paleſtræ: ut Exercent patrias oleo labẽte paleſtras Ora. Pſallimus & luctamur achiuis doctius unctis: & eſt cõmoratio rhetorica. Mihi ia.fre.freq̃ntatæ amorib⁹ meis & ſaltatoribus matutina munera ferẽtibus. Limina tep.amicoꝝ & amatoꝝ cætu exercitata & p hoc calentia. cõtrarium poſuit pſius. Vide ſis ne forte limina frigeſcant.i. claudant': & a te frequẽtari nõ poſſint. Mihi floridis corollis redimita domus erat.cõſuetudo erat apd' antiquos: ut amatoriis ianuis & liminibus ſerta & corollæ imponerẽtur. Tibullus: Te meminiſſe decet q̃ pluria uoce pegi. Supplice quũ poſti florida ſerta dare. Oui.i amoꝝ remediis meminit ſic. Effice nocturna frangatur ianua rixa. Et tegat ornatas multa corona fores. Die itẽ nuptiali hoc fieri cõſueuiſſe teſtat' Iuuenalis ſcribẽs Nocte coronã Poſtibus & denſos p limina tẽde corymbos. Vbi.in qua domo mea. Eſſet mihi linquẽdum cubiculũ orto ſole.ſenſus eſt. domi meæ tam dlicate uiuebam q̃ niſi orto ſole egrediebar cubiculo meo. Ferar.dicar. Mænas. Gallus cybeleus furibũdus quales ſunt Bacchi mænades.

Ego mulier: ego adoleſcẽs: ego ephebꝰ: ego
Ego gimnaſii fui flos: ego erã deꝰ olei: ¶puer
Mihi ianuæ frequẽtes: mihi limina tepida:
Mihi floridis corollis redimita domus erat:
Linquendũ ubi eſſet orto mihi ſole cubiculũ
Ego ne deũ miniſtra cybeles famula ferar:
Ego mænas: ego mei ps: ego uis ſterilis ero:
Ego uiridis algida idæ niue amicta loca colã:
Ego uitã agã ſub altis phrygiæ columinibꝰ:
Vbi cerua ſiluicultrix: ubi ap nemori uagus
Iamiã dolet qd'egi: iamiãq̃ pœnitet.
Roſeis ut hinc labellis palã ſonitus abiit
Geminas deoꝝ ad aures noua nũcia referẽs
Vbi iũcta iuga reſoluens cybele leonibus:
Leuũq̃ pecoris hoſtem ſtimulans ita loquit':
Agedũ inquit eia age ferox face ut hũc furor
Fac ut huc furoris ictu reditũ i nẽora ferat:
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
Age: cede terga cauda: tua uerbera patere:

Mei ps.ego uix mei dimidium.nã detractis uiribus homo uix eſt ſui corpis dimidium: & iõ ſequitur uis ſterilis ero.qa corpus gẽitalibus imminutũ ſterile ſcit. Colam: habitabo. Loca algida.loca frigida.

Idæ uiridis.nemoroſæ. Virgi. Intextuſq̃ puer frõdoſa raptus ab ida. Columinibus.p culminibus.

Iã dolet q̃d'egi.iam me pœnitet facti mei: & idem p alia uerba repetit: ex nimia doloris impatiẽtia. Sonitus uox ſonora pueri eiulantis. Roſeis labellis.ſ. pueri Atynis. Ad aures deorum.ad aures deæ Cybeles.quæ deorum mr dicit': ideo pluralem numeꝝ pro ſingulari poſuit. Noua nũcia.noua pueri uerba nuncianda lamẽtatiõeſq̃ nũciandas ad deæ aures ſonitus afferẽs. Nũcia gñe neutro p, tulit cõtra Laurẽtii opiniõe.ſic Lucretius: & ad calidũ decurrũt nũcia ſenſum. Tibullus. Diui uera monẽt uẽturæ nũcia ſortis. Leõibus.a qb⁹ Cybeles currus trahitur: Hippomanis & Athalante: q Cybeles ira in leones ſũt cõuerſi: late apud Ouidiũ patet fabula. Leuum hoſtẽ.leænã q̃ olim fuit deæ inimica: quũ eius ſacrũ una cum Hippomene inceſtauit.leuum aũt ait.i.ad leuam currus partẽ adiunctum. Cæde terga cauda. te i furorem caude uerberibus excita. Tua uerbera patere.exephefegis p̃cedẽtis dicti: leo enim uehemẽtibus caudæ uerberibus in furorẽ ſe concitat. Plinius: Leonum animi index cauda ſicut & equoꝝ aures: nãq̃ & has notas generoſiſſimo cuiq̃ natura tribuit: immota ergo placido dæmẽs: blandimẽtoq̃ ſimilis: quod rarum eſt. crebrior.n.iracundia eius: in principio terra uerberatur incremento terga ceu quodam incitamẽto flagellãtur. plura.de leonum ingenio legas apud Plinium libro octauo.

PAL. ¶Ego gymnaſii fui flos ait ſe tenuiſſe principatũ inter adoleſcẽtes: q oleo uncti i gymnaſio luctabantur. primi ut Pli.li.xiii.tradidit græci oleũ in gymnaſiis publicarũt. Frequẽtes mihi ianuæ.hic Atys oñdit ſe plurimos amatores hũiſſe: q domum ſibi ut mos eſt corõis ornarẽt. Proptius. Et mihi nõ deſunt turpes pẽdere corollæ: & Oui. Poſtibus & duræ ſupplex blãdire puellæ. Et capiti dẽptas in fore pone Rhoſas. Linquẽdũ ubi eẽt orto mihi ſole cubiculũ: domus inquã redimita erat ubi orta luce mihi eẽt exeundũ. Ego ne deum miniſtra de ſe loquit' in gñe fœminino: ut qui ſcit ſe poſt amiſſam uirilitatẽ fœminis potius q̃ uiris eſſe annumerandũ. Ego menas mẽades erãt bacchi ſacerdotes. Sed iam diximus ſacra bacchi. & cybeles cõia fuiſſe.

Proptius Ouidius.

Mei ps quia amiſit pudibũda. Ego uitã agã ego uiuã. Siluicultrix q̃ ſiluas colit. Nẽoriuagus qui p nemora uagat'. Rhoſeis ut hinc labellis poſtq̃ atys q̃rela ad aures cybeles puenit. Noua nũcia referens ,ptulit nunciũ in neutro gñe cõtra laurẽtii ualẽſis opinionẽ. Ibi iuncta iuga reſoluẽs cybele leõibꝰ cybele ut multo añ dcm ẽ: cũ Hippomenẽ & atalantã in leones cõuertiſſet: eos ſuo currui ſubiugauit. Stimulans ſtimulo crepãs. Hoſtẽ pecoris leonẽ qui i pecꝰ fœuire cõſueuit. Leuũ ãt qui ad leuã currus gradiebat'. Age dũ: uerba cybeles leonẽ irritantis. Cede terga cauda: leo ut ſcri.Pli.lib.viii.cũ uult iraſci ipſemet ,ppriæ caudæ ictibus terga ſibi flagellat. Lucanus libro primo pharſaliæ.

Sicut ſqualectibus aruis.
Peſtiferæ lybyes uiſo leo cominus hoſte.
Subſedit dubius: totam dum colligit iram.
Mox ubi ſe ſæuæ ſtimulauit uerbere caudæ
Erexitq̃ iubam: & uaſto graue murmur hiatu
Infremuit: tum torta leuis ſi lancea mauri
Hæreat: aut latum ſubeant uenabula pectus.
Per ferrum tanti ſecurus uulneris exit.

¶Religatq; iuga manu. leones ad currum primus Romæ iunxit. M. Antonius ciuili bello: leonũq; simul pugnam plurium romæ princeps edidit Qu. Scuola. P. filius in curuli ædilitate. cẽtum autẽ iubatorum primus omnium. L. Sylla: qui postea dictator fuit in prætura: post eum Pompeius magnus in circo quingẽtos ac in his iubatorum trecẽtos quindecim. Cæsar dictator quadringẽtos. Ferus. quadrupedes oẽs feras aut feros appellamus ut ceruꝰ equus & cætera eiusdẽ gñis. Fremit. rugiunt leones: Naso. Tigrides indomitæ raucant: rugiũtq; leones. Orcãt lynces. Idẽ. Dũ lynces orcãdo fremũt orsus ferꝰ uncat. Dindymi. phrygiæ mõs est quæ dindyma dñr. rariſſime ſingulari numero legitur: Strabo pluraliter tantum posuit. ANTO.

Fac cũcta mugienti fremitu retonent.
Rutilã ferox torosa ceruice iam qua te iubã
Aít hæc minax cybele: religatq; iuga manu:
Ferus sese ipe adhortatꝰ: rapidũ incitat aium
Vadit: fremit: refringit uirgulta pede uago.
At ubi ultima albicantis loca littoris adiit.
Tenerũq; uidit atyn prope marmora pelagi
Facit impetũ: ille demẽs fugit i nemora fera:
Ibi semper omne uitæ spatiũ famula fuit:
Dea magna: dea cybele: dea dña dindymi
Procul amea tuꝰ sit furor omnis hera domo
Alios age incitatos: alios age rapidos.

¶Fac cuncta mugienti fremitu loca retonent: leones grauiter fremere his uerbis indicat Martia. audiẽ quã tum massila p auia murmur Innumero quoties silua leone furit. Iubam: iubæ sũt crines a collo dependẽtes: Sed hic plinium audire non pigeat ita scribẽtem. leoni pcipua gñositas tunc cum colla armosq; uestiunt iubæ: id. n. ætate contingit e leone cõceptis: quos uero pardi generauere semp insigni hoc carent simili modo fœminæ. Religat: soluit. Fremit rugit. PAL. Martialis

Albicantis: propter detritas harẽas: aut spumas aq̃ rum quæ uentis agitatæ albescunt. Prope marmora pelagi: poetæ nõnunquam ponunt marmor pro ipo mari propter undarum similitudinẽ Virgi. & in lẽto luctantur marmore tonse. Ille. Atys. Demẽs. ob leonis impetum. Omne uitæ spacium: p omne uitæ tẽpus. Dea magna. Catullus nouissime cybelẽ pcatur ut ipsa a se amoucat huiusmodi furorẽ quo Atys pcitus uirilia sibi amputauit. Virgi.

Pelei & Thetidis Nuptiæ.

Eliaco quondam prognatæ uertice pinus
Dñr liqdas neptũí nasse per undas
Phasidos ad fluctus & fines aetheios.

Pelei & Thetidis Nuptiæ.

Eliaco quondã pgnatæ uertice pinꝰ: Poeta decãtatur Thetidis & Pelei nuptias: ab argo nautarꝫ nauigatiõe carmẽ elegãs ĩgeniose ordiẽ: regiarũq; nuptiarꝫ appatꝰ describẽs ĩ Bacchi & Ariadnes nuptias amoresq; digrediẽ: postrẽo pcas nuptiale carmẽ canẽtes: atq; Achillis fata pdicẽtes ĩducit. De argonautarꝫ nauigatione hoc hẽt historia. Iasonẽ tradũt Esonis filium extitisse nec potẽ Peliæ thessalorꝫ regis: q quũ eẽt robustus corpe: animiq; pter cæteros suæ ætatis elati. aliquid memoria dignũ ageꝛ optãs ex supiorꝫ exẽplo maxie Persei aliorumq; pluriũ exarsit aĩo ad illorꝫ opa imitãda. Itaq; cõi cato cũ rege cõsilio Pelias eiꝰ desiderio assensit: non ut adolescẽtis gloriã augeret: sed spans illum in belli expeditiõe pituꝫ. hãc suspitionẽ occultam tenẽs pollicitus ẽ se belli auxilia latuꝫ si expeditionẽ in colchos pararet ad uulgatũ uellus aureũ rapiẽdũ. At Iason laudis appetẽs cũ certamẽ difficile. non tñ ĩpossibile. ppositum uideret. sed quo maius eo se ãpliore gloria uictorẽ fore. necessaria ad id bellũ parauit. Primum iuxta montẽ pelium nauẽ ædificauit: magnitudine atq; apparatu lõge maiori q̃ q̃ ad eam diẽ fieri cõsueuerint. Valer. autem Flaccus in argonauticis scribit Iasonẽ a patruo Pelia sub hortationis spẽ iussum uelleris aurei rapiẽdi expeditionẽ suscipe. Pinus. arbor ẽ apta nauigiis. Prognatæ uertice peliaco. ortæ in pelio mõte thessaliæ. Nã ut scri. Diodo. iuxta peliũ nauẽ ædificauit: de cuius nauis ædificatiõe extat illud enianũ: Vtinã ne i nemore pelio securibus cæsa cecidisset abiegna ad terrã trabes neue ide nauis inchoãdæ exordiũ cœpisset: q̃ nũc nosatur argo. Phasidos ad fluctus. phasis fluuius est in colchide: p quẽ ex mari ascẽderũt argonautæ ad Aetæ regnũ. ANTO.

Aetæios. ad fines regni Aetæ colchorꝫ regis. Aeta solis filius uxorẽ habuit Hecatẽ: q̃ pempto Perse patre patruo nupsit: tresq; liberos gẽuit duas fœminas Circẽ & Medeam: marẽ unũ Egialeũ nomine.

ELIACO Quondam Prognatæ uertice pinus. Poeta noster pelei & thetidis nuptias celebratus orditur suum poema ab expeditione argonautarum: Ipse tamen inter canendum occasionem nactus in Thesei & Ariadnes declinat amores. Nouissime ad rem incohatam iam reuersus introducit parcas Epithalamion canentes. in quo egregia Achillis gesta commemorantur. Iason ut Diodorus in quito testatur cum ad uellus aureum rapiẽdum mitteretur necessaria ad id bellum sibi parans primum iuxta pelion nauẽ non ante uisæ magnitudinis ædificauit: quæ Argo dicta est ut quidam tradiderunt ab eius architecto. ut alii: ab eius uelocitate: quam antiqui argon appellabant. Pelia co: a pelio fit peliacus: est autem pelion mons thessaliæ. Quondam olim & quondam sunt aduerbia cuiuslibet temporis præteriti præsentis & futuri. Pinus: arbor est cybele dicata ex cuius materia olim naues ædificabantur. Virgilius dant alios aliæ fœtus: dant utile lignum nauigiis pinos. Neptuni. Neptunus saturni filius fuit iouis & plutonis frater cui antiquitas maris tribuit imperium. Phasidos ad fluctus: ad phasidos aquas. est autem phasis fluuius colchorum. Et fines oetheios: ad confinia regni oethæ: cuius iussu uellus ipsum custodiebatur. PAL. Diodo.

ANTO. ¶ Lecti electi ex tota græcia. Iuuenes.numero qnquaginta fuerũt heroes.quoꝝ principatus Herculi datus eſt q̃q̃ Iaſon nauis & expeditiõis auctor erat: ut ſcribũt Flaccus & Dio. Robora.uires fortitudo.nã oẽs fere erãt heroes. Auratã pellẽ. uellus aureũ ſcdm fabulas: Phrixus & helle Athamãtis filii ex græcia fugiẽtes ac trãfretãtes ſup aurei uelleris ariete Helle in põtũ delapſa helleſpõto nomẽ dedit. phryxꝰ quũ i colchida puẽiſſet arietẽ imolauit: pellẽ Martis tẽplo dicauit. Sũt q tradãt arietẽ fuiſſe nomẽ pedagogi: quo duce Phryxus in colchos puenit. plura legito apud Dio. ſiculũ. Puppi cita.naui argo.quã teſte Diodoro qdã putarũt dictã argõ ab eius celeritate. Nã ſignificat uelocẽ. Flaccus tñ & idẽ Dio. putãt denoiatam ab argo eius archi tecto. Cicero aũt ab argiuis argo dictam arbitrat. qm̃ argiui in ea delecti pellẽ inauratam arietis petebant.

Q uũ læti iuuenes argiuæ robora pupis
Auraram optantes colchis auertere pellem
Auſi ſunt uada ſalſa cita decurrere puppi
Cærula uertentes abiegnis æquora palmis:
Diua quibus retinens in ſũmis urbib⁹ arces:
Ipſa leui fecit uolitantem flamine currum:
Pinea coniungens inflexa texta carinæ:
Illa rudem curſu prima imbuit amphitritẽ:
Q uæ ſimul ac roſtro uentoſũ pſcidit æquor
Totaq̃ remigio ſpumis incanduit unda:
Emerſere feri cadenti gurgite uultus
Aequoreæ monſtrum nereides admirantes:
Illaq̃ atq̃ alia uiderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.

Palmis.remis: inde diminutiuũ palmulæ: & ẽ palmalatior remi ps aq̃s ruẽs. Quib⁹. iuuenib⁹ auſus talia. & ẽ datiuus caſus. ẽ aũt ordo qb⁹ iuuenib⁹ diua retinẽs arces in ſũmis urbib⁹ fecit currũ uolitantẽ leui flamine. Diua retinẽs arces. Pallas arciũ tutelã hẽt. arces.n. palladi ſacratæ ſunt. qđ iõ fingit. ga de capite Iouis nata ẽ. ſed ga dea eſt arciũ: & ingenii: iõ hæc ficta ſũt: nihil.n. ẽ excellẽtius ingenio: quo uniuerſa regun tur. Virg. Pallas quas cõdidit arces Ipſa colat. Pallas igr a Valerio Flacco Apollonium ſecuto fingit ex theſpiis quẽdã architectũ argõ noie ſe uocaſſe: ac nauim in argon ingenioſe fabricare impaſſe. legito Flaccũ lib. i. Arces. mõtiũ apices & loca ſũma tutelæ urbium arces appellant ab arcadib⁹ teſte Solino. Currum. p naui acute dixit alludẽs ad palladiũ currũ: aut certe imitatione terreſtris currus: q̃ nauis aq̃s pcurrat. Inflexæ. incuruæ. Illa rudẽ curſu prima imbuit Amphitritẽ. hypallage: ſcdm fabulas ait: hanc nauim primã maria nauigaſſe ut Luc. de eadẽ ſcribẽs. Inde laceſſitũ primo mare quũ rudis argos Miſcuit ignotas temerato littoræ gẽtes. Pli. lib. vii. longa uaue Iaſonẽ primum nauigaſſe: Philoſtratus auctor eſt. Mella uero aſſerit maria nauib⁹ adire ac claſſe confligere impitare gẽtibus & pleraq̃ alia cẽ inuẽta phœnicũ: cui opinioni aſtipulat Tibul. his uerſibus: Vtq̃ maris uaſtum pſpectet turribus æquor Prima ratẽ uetis credere docta tyrus. Plinius aũt multũ diuerſa ſcribit hũc in modũ. Nauẽ primus in græciã ex ægypto Danaus aduexit ante ratibus nauigabatur inuẽtis in mari rubro inter inſulas a regẽ Erytra. Repiunt q myſios & troiãos priores excogitaſſe in helleſponto putẽt quum trãſirẽt aduerſus thracas. ſed ut Diodor⁹ ſcribit: Pluto ſcdm cretenſes primus nauigandi arte inuẽta claſſem inſtituit: eiuſq̃ præfectus eſt a Saturno factus. Rudẽ. impitam nauigationis ad huc ſibi ignotæ. Amphitritẽ. p mari poſuit. fuit ãt Amphitrite filia Nerei & Doridos. ut ſcribit Heſiodus. Tortelli⁹ cum Seruio aliud ſentit. Quæ. carina nauis. Feri uultus. aut feris ſimiles. aut qa uariarũ ferarꝝ imagines belluis eſſe dñr: ut Varro & Pli. docent iõ quædam aquatilia ferarum nomina ſortiuntur ut aſeli. lupi mulli torpedines: & ſimilia. Candente. ſpumoſo. Nereides. mariæ nymphæ: Nerei & Doridos filiæ: ſunt.n. maris monſtra in humanã effigiem: Galliæ legat⁹ diuo Auguſto ſcripſit apparuiſſe in littore exanimes Nereides. Plinius auctor. Monſtrum. monſtruoſam nauim præter naturæ modum aquas tentans. nã mõſtra dicuntur omnia naturæ modum egredientia ut ſenſit Feſtus. Oculi mortales: mortalium hominũ oculi. Illaq̃ atq̃ alia luce. ſenſus: illo die atq̃ ſeq̃ntib⁹ mortalium oculi uiderunt marinas nymphas nudis corporibus extantes ten⁹ uberib⁹ extra maris undas. Nymphas marinas. Nerei & Doridos filias nũero quĩqua ginta: ut ſcri. Heſiodus: item ex oceano & Thetyos natæ ſunt nymphæ circiter octo & triginta: quarum oĩum nomina refert idem Heſiodus. Ten⁹ nutricũ. ten⁹ uberib⁹ & mãmis: quæ nutriũt fœt⁹. obſeruatũ eſt: ut ten⁹ in ſingulari numero cũ ablatiuo. in plurali uero magis cũ genitiuo cõſtruat: ut Vir. Et crurum tenus.

PAL. ¶ Argiuæ robora pubis: uires græcæ iuuentutis. Auratam pellem uellus aureum. Cita puppi: ueloci natue pars p toto. Abiegnis: ex abiete factis: Nam. ſicut a ficu ficulnus: a populo populnus a corylo colurn⁹: & ab ilice ilignus ita ab abiete fit abiegnus. Diua quib⁹ palladem deſignat: quem ideo dea arcium dicitur: quia decapite iouis nata eſt. Virg. Pallas quas condidit arces ipſa colat. Volitãtem flamine currum: nauem uento uolãtem. Illa rudem curſu prima imbuit amphytritem: illas nauis prima mare ſulcauit ſcdm fabulas: ſed ueritas hẽt Iaſonẽ primũ naue longa nauigaſſe. Amphytrite. uero fuit uxor neptuni cui⁹ dei nuptias cum fugeret uirginitatem ſeruare cupiẽs: miſit ad eã inqrendam neptun⁹ delphinũ q uaria p loca q̃ſitã ad radices atlãtis tãdem inuenit: utq̃ neptuno iungeret pſuaſit: hinc poetæ maris deam eſſe dixerunt: & p ipſo mari uſurpare conſueuerunt. Oui. in primo methamorpho. Nec brachia longo margine terrarũ porrexerat Amphytrites. Roſtro roſtrꝝ in nauib⁹ appellat pars illa exporrecta e prora & acuta in modum roſtri auium: roſtra nauibus ut lib. vii. indicat Plinius addidit piſeus. Incanduit: ualde canduit: in. n. in cõpoſitiõe nõ ſem per minuit: ſed interdum auget. Emerſere feri: ſenſus eſt. Nereides nauẽ tãq̃ monſtrum admirantes emerſere: ita q̃ ii qui in eadem erant naui nymphas ipſas per plures dies uiderunt.

Ouidius

Nutricũ tenus extantes: uſq; ad ubera ſe exerentes. poſuit enim nutrices pro ipſis uberibus q̃ fetus nutriant. & nutricum eſt caſus genitiui. Nam tenus præpoſitio quæ proprie ſignificat uſq; ad & ſemp poſtponitur: tũc iungitur genitiuo cum res gemina eſt uel pluratiuo tãtum numero declinatur. Virgilius & crurum tenus a mẽto palearia pendent. & rurſus. Et crurum tenus hiſpida nanti. Quintilianus quoq;. in. xii. Inſtitutionum. Sed ille uir bonus. qui hæc non uocibus tantum nota atque nominibus aurium tenus in uſum lingua perceperit. Quinti.

Tum thetidis pelei incenſus fertꝫ amore
Quom thetis hũanos ñ dſpexit hymenæos
Quom thetidi pater ipe iugandũ pelea ſélit
Onimis optato ſæclorum tempore natí
Heroes ſaluete: deum gen: o bõna mater:
Vos ego ſæpe meo uos carmíe cõpellabor:
Teq; adeo eximiæ thedis fœlicib: aucte
Theſſaliæ columen pelleu: quũ iuppiter ipe
Ipe ſuos diuum genitor cõceſſit amores
Tene thetis tenuit pulcherrima neptunine
Tene ſuam thetis cõceſſit ducere neptem
Oceanuſq; marí totũ q amplectíꝫ orbem:
Quæ ſímul optatæ finito tempore luces
Ad uenere demũ cõuentu tota frequentant:
Theſſalia oppletur lætantí regía cœtu:
Dona ferũt: præ ſe declarant gaudía uultu

¶ Tum thetidis peleus icẽſus fertur amore. Tãta eſt poetarũ licẽtia ĩ abutẽdis uocabulis ut plura & diuerſa noĩa in unũ plerũq; cõfundãt. uñ effectũ eſt: ut qđ ſit diuerſarũ ꝑſonarũ uni tãtũ attributũ ingẽtẽ lectoribus pariat errorẽ: ut in hoc noĩe. Thetys. cuius tñ diuerſum ſignificatũ diuerſa ſcriptura ĩterdũ demõſtrat. Thetys igit ſyllaba priore breui aſpirata Chirõis filia Peleo nupſit: & ut Flaccus Apollonium ſecutus ĩ primo ſcribit Peleo Achillẽ pepit añq; ad colchícã expeditionẽ cũ argonautis ſe cõferret. ſed Catullus fabulã magiſq; hiſtoriã incipiẽs ſcribit Peleũ tũ primũ Thetidẽ nouiſſe maris deã quũ in colchidẽ nauigaret: q fabulæ error ĩde ortus ẽ: q̃ & Thetis ſimillimo noĩe fuit filia Nerei & Doridos quã uult Catul. primum nũc a Peleo adamari cæptã. ac tandẽ in uxorẽ ductã: fuit item Thetys ſyllaba ſcda aſpirata & cũ. y. græco ſcripta filia cæli & telluris & oceani ſoror & cõiũx ex quo flumina genuiſſe traditur ab Heſiodo. q ſcri. Thetydẽ Nerei & doridos filiã Peleo nupſiſſe: atq; Achillẽ gẽuiſſe. Humanos hymenæos hoís mrĩmoniũ. Nam ex quinquagĩta Nerei filiabus: duæ mortalibus nupſiſſe ferũtur: Pſamathe Aeaco: Thetis Peleo. Pater: Iuppiter aut Nereus Thetidis pater. Sẽſit. p cõſenſit. Nam quum a Protheo audiſſet ex Thetide oriturũ filiũ q pr̃nam maieſtatẽ ſuparet: nympham: cuius ardẽtiſſimo flagrabat amore: nepoti ſuo filio peleo ducẽdam cõceſſit. timuit. n. exẽplum ſuũ ne quomodo ipe Saturnum pr̃em: item quandoq; ipſum filii regno eiicerẽt. Vnde Statius. Magnanimum æacidem formidatamq; tonanti Progeniẽ: & prĩo uetitam ſuccedere cælo: ſcripſit. Tempore nimis optato. tempore fœlici: quod omnes mortales optant. O heroes nati. ut Virgilius. Magnanimi heroes nati melioribus annis. Te aucte. te o Pelleu: cuius dignitas aucta eſt immortalibus Thetidis nuptiis. Columẽ præſidium totius theſſaliæ. Thetis. cæli & telluris filia & oceani ſoror & coniunx. Suam neptẽ. Thetidẽ ſcdam quæ fuit oceani & Thetios neptis. nã oceanus & Thetis genuerũt multas nymphas. inter quas fuit Doris: ex qua & Nereo nata ẽ hæc ſcda Thetis. Neptunine. patronymicum ẽ lĩgue iados: & ordo: te ne tenuit pulcherrima Thetis neptunine ideſt filia neptuni qui & pontus dicitur ab Heſiodo. Neptunine igitur patronymicũ eſt ut Nerine a Nereo. Adraſtine ab Adra. conceſſit ne duceres Neptuni neptẽ filiã Nerei q filius dicitur fuiſſe ponti: quẽ neptunum appellat poeta. Quæ luces: qui dies nuptiales. Theſſalia: a theſſalo filio Hemonis a quo hemonia nũcupata fuit teſte Strabone: pharſalia a pharſalo oppido: æmathia ab æmathione duce ut ſenſit Iuſtinus. Dona ferunt: hic mos etiam noſtris ſeruatur temporibus: ut nuptiis regiis ſui populi mura conferant uniuerſi. Præſe declarant: oſtẽdunt ſua gaudia ex regis nuptiis concepta. Nam principiũ commodis decet omnes gaudere. ANTO.

¶ Tunc thetidis. Tũc peleus thetidis. amore captus eſt. Humanos nõ deſpexit hymeneos: hoís cõnubium nõ cõtẽpſit. Onimis optato: poeta celebraturus ſuis uerſibus nuptias pelei & Thetidis eos reuertẽter ſalutat PAL.

Optato tẽpore: quo ſcilicet dii inter homines uerſabant: neq; deæ mortalium nuptias deſpiciebant. Heroes: ſic antiqui ſemideos appellarunt. Thetidis: emẽdo thedis: ordo autem ẽ peleu columẽ theſſaliæ eximie aucte thedis fœlicibus hoc eſt fœlici thetidis matrimonio te præcipue compellabo. Columẽ: ſuſtẽtaculum.

Cum emẽdo cui. Diuum gẽtor conceſſit amores: Iuppiter ardẽtiſſime thetidem amabat: ut cupet ducere eam uxorem. Sed prothei uaticinio deterritus eius cõnubium uitauit cum cognouiſſet ex ipſa naſciturum: q facta patris ſuperaret. unde Ouidius. Namq; ſenex thetidi protheus prædixerat udæ. Concipe mater eris iuuenis: qui fortibus armis Acta patris uincet maiorq; uocabitur illo Ergo ne quicq̃ mũdus ioue maius haberet. Quãuis haud tepidos ſub pector ſenſerit ignes. Iuppiter æquoræ thetidis cõnubia uitat. Neptunine: patronimicũ eſt fœmininũ ſed græcũ. patromica enĩ fœminĩa aut in as exeũt ut pelias aut in eis ut Atreis: aut in e: ut Nerine adraſtine. Tene ſuã thetis. ex oceano & theti ut poetæ fabulant nata eſt Doris: ex hac uero & Nereo altera thetis quæ peleo nupſiſſe ferũt. Totũ qui amplectíꝫ orbẽ: oceanus ut fabulas omiſſamus: mare eſt maximũ quo terra omnis ambiẽ: quattuorq; ex eo maria recipit: unũ a ſeptentrione quod caſpium dicitur a meridie duo perſicum & Arabicum ab occaſu quartũ quod noſtrũ & internũ nuncupatur. Quæ ſimul optate finito tempore luces: cum dies nuptiis deſtinati ueniſſent. Domum cõuentu. Theſſali unum in locum uenientes pelegi regiam opplenerũt: ut nuptias eius celebrarent.

ANTO. ¶ Scyros: insula obiecta littori thessalico. Nã ut scribit Strabo in nono frequẽtes contra magnesia thessaliæ littora incũbunt insulæ. Clarissima uero est scyrus ꝓpter Lycomedis cũ Achille affinitatẽ. scyros: ut tradit. Pli. a Naxo q̃tuordecim milia passuũ Homeri sepulchro ueneranda longitudinis. xxv. mil. passuũ. olim phœnice appellata. Scyros: ꝑ ꝓplesim ꝓcupat. nam nõdũ affinitas cũ Peleo lycomedi regi scyrio erat ꝓpter quã scyrii ad has nuptias se conferrent. Phthiotica thessalia a phtia urbe achillis pria Domos graiugenas: thessalica a graio rege. uñ grai dicti sunt. Lariſſa thessaliæ urbs: itẽ lariſſa & in creta & ĩ peloponesso & in euboea: & in asia & in attica. legito Strabonem in nono.

Humilis uinea: aut quia uitis imbecilla est. aut certe: quia ut scribit Columella in epyto & thessalia breuissimæ sunt uites: & pene per terrã errãtes. Ipsius a se. regiarũ nuptiarũ luxus & apparatus describitur.

Deseritur scyros: linquũt phthiotica tẽpe
Graiugenasq; domus ac mœnia lariſſæa
Pharsaliã coeũt: & pharsala tecta frequẽtãt:
Rura colit nemo: mollescunt colla iuuencis.
Nõ humilis curuis purgatur uinea rastris.
Nõ glebam ꝓno cõuellit uomere taurus.
Nõ falx attenuat frõdatoris arboris umbrã.
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes quacũq; opulenta recessit
Regia fulgenti splendet auro atq; argento.
Candet ebur soliis: collucent pocula mensæ:
Tota domus gaudet regali spẽdida gaza.
Puluinar uero diuæ geniale locatur
Aedibus in mediis: indo qđ dente politũ
Tincta tegit roseo cõchilis purpura fuco:
Hæc uestis priscis hominũ uariata figuris
Heroum mira uirtutes indicat arte.
Nanq; fluentisono ꝑspectans littore diæ
Thesea cedentẽ celeri cum classe tuetur

Gaza: persarum lingua thesaurus dicit. Puluinar: pro plumeolecto & geniali thalamo in quo noua nupta cubitura est cum sponso. Geniale: coniugale. Indo dente: ebore indici elephanthis ad differentiam eboris maurici: ut Iuue. Dẽtibꝰ ex illis quos mittit porta sienes. Conchilis purpura. purpura ex conchilio pisce: est enim conchilium ex genere cõcharum: de quo & purpura: legito multa apud plinium libro nono capitulo. xxxvi. Hæc uestis pro tapete siue aulæo ponitur. Nam uestis generaliter dicitur q̃ quicquid induitur aut etiam tegitur: ut uestis stragula qua lectus cubileq; tegitur. Namq; fluentisono. Digressio poetica. Echasis apparationis seu ornatus causa: talis habetur in tapetibus fabula ꝺpicta quẽad modum Theseus in cretam profectus cum septẽ uirginibus & sex maribus pro tributo annuo Minoi ꝓsoluendo: parta de Minotauro uictoria Ariadnã Minois filiam suo amore captam abstulit: eamq; in ĩsulam dia que Naxos dicitur reliquit. Bacchus ab ĩdis reuertens ac puellam in littore insulæ conquerentem ĩ ueniens illam amplexu consolatus sibi uxorem cõiugauit. Diæ: Naxi insule: quæ prius dia dicebatur: ut Plinius. Strabo. Diodorus scribunt. Plinius libro xxiiii. naxus delo. xviiii. mil. passuũ cũ oppido quã strõgilẽ: deide diã: mox dionysiada a uineaꝝ fertilitate: alii siciliam minorem aut calliopolin appellarũt. patet circuitu septuaginta mil. passuũ: dimidioq; maiorẽ q̃ paros. scribit aũt Diodorus quum Theseus in cretã nauigasset Ariadne Minois filia eius specie ac decore capta consiliũ operamq; dedit minotauri occidẽdi & labyrinthi egressum edocuit. deide cũ Ariadne noctu clã recedẽs in ĩsulã appulit aliquãdo dian: nũc uero naxõ uocitatã: eo tpe Dyonisiũ ferũt pulchritudie Ariadnes captũ: quũ a theseo uirginẽ abstulisset eã uxorẽ duxisse. plura legito apd Diodoꝝ li. iiii. Tuet. i. ituet aspicit.

PAL. ¶ Scyros. Insula ẽ in ægeo ante sina pagaseũ una cycladũ in q̃ latuit Achilles ibi a mre inter filias lycomedis abditus. Tẽpe. Nemꝰ est hoc noĩe in Thessalia qnq; miliũ lõgitudine & ferme sex latitudine ultra uisũ hominis attollẽtibꝰ se dextra leuaq; leniter cõnexis iugis intus sua luce uiridãte allabit pene amænꝰ circa ripas gramine: canorꝰ auiũ cõcentu phithiotica aũt dixit ꝓp phithiæ urbis uicinitatẽ. Ac mœnia lariſſea: lariſſa urbs fuit thessaliæ ĩ mediterraneo aliquãdo Iolchos appellata. Pharsaliã coeũt: pharsalia ciuitas est in eadẽ regiõe. de q̃ Pli. pharsalici cãpi cũ ciuitate libera. Rura colit nemo: ꝑ illos dies nemo humum exercuit.

Mollescũt: mollia fiũt. Purgat uinea rastris Vineæ de more nõ fodiunt rusticis aliud curãtibꝰ. dixit ãt humilis ad dr̃iam arbusti: ubi uites arboribꝰ appositi alti eleuant. Frõdatoris: frõdator ẽ q arbores ãputat: & e frõdibꝰ manipulos facit hiemis tpe aĩalibꝰ in pastũ offerẽdos: & q manibꝰ uitiũ folia auellit: quo ardor solis uuã maturiorẽ reddat. Rubigo infert aratris: aratra ꝑ agriculturæ interm̃issionẽ rubigine occupãtur: est aũt rubigo quasi ferei scabies: quæ id paulatim absumit. Ipsius ãt sedes: oñdit Catullus qualis fuerit regia pelei quãtisq; opibus instructa: quo tpe thetidẽ duxit uxorẽ. Auro atq; argẽto: quæ duo ædibus principũ exornãdis ĩ primis adhibent. Gaudet gaudere ur̃. Gaza: ꝓpriꝰ sermo ẽ diuitias significans.

Puluinar uero diuæ: in media regia stractꝰ erat lectus genialis q̃ ex ebore fabricatꝰ uestæ purpurea tegebat. Sũt aũt geniales lecti: q nuptiis sternunt in hororẽ genii: unde appellant. Indo quod dente politũ: pro indo dente ebur intelligit: est enĩ in India elephantũ multitudo: quorum dentes ebur uocamꝰ: quia ipsum animal Barrus quoq; dicitur. Hora. Quid tibi uis mulier nigris digniſſima barris. Conchillis purpura: purpuræ sunt conchæ in mari quæ alio noĩe pelagiæ uocant uiuunt annis ut plurimũ septenis latent ut murices circa canis ortum tricenis diebus: congregant uerno tpe mutuoq; attritu lentorẽ cuiusdã cæræ saliuant simili modo & murices: sed purpuræ florẽ illum tingendis expetitum uestibus in mediis hũt faucibus liquoris hic est minimi in candida uena quo multis in locis uestes tĩgebant. color aũt purpuræ nobilioris cõcreto sãguini similis erat suspectu refulgens: quæ uero bis tincta esset uelut magnifico impendio dibapha appellatur.

Horatius

Hæc ueſtis priſcis in ea ueſte q̃ lectus genialis tegebat pictū erat qualiter theſeꝰ abductā Ariadnā in Naxo ī ſula deſeruiſſet: utq; Bacchus puellæ amore icēſus eā mox uxorē duxiſſet. Heroū uirtutes: Ironia. Náq; fluctiſono: hinc ĩcipit pulcherrima digreſſio: in q̃ nobilis poeta nō ſolū picturā illā decātat uerūetiā introducit ipſam Ariadnā de theſei ꝓfidia plurimis uerbis cōquerentē. Diæ. Naxos ĩſula eſt ut tradit Pli. in ægeo una ex cycladibꝰ a delo. xviii. rail. cū oppido: quā Strogila: de in Diā mox dionyſida a uinearum fertilitate alii Siciliam minorem aut Callipolim uocarunt. Celeri cum claſſe: priſci appellarūt claſſem unam etiam nauem. Virgi. Et lyciæ ductorem claſſis orantem.

ANTO.

Indomitos in corde gerēs ariadna furores:
Nec dum etiā ſeſeq; ſui tū credidit eſſe.
Vtpote fallaci quæ tū primū excita ſomno
Deſertā in ſola miſerā ſe cernit harena.
Immemor at iuuēis fugiēs pellit uada remis
Irrita uentoſæ linquēs ꝓmiſſa procellæ:
Q uē ꝓcul ex alga mœſtis minois ocellis
Saxea ut effigies bacchātis ꝓſpicit etæ:
Proſpicit & magnis curaꝝ fluctuat undis:
Nō flauo retinēs ſubtilē uertice mitram:
Nō contecta leui uelatū pectus amictu
Nō tereti ſtrophio lactātis uicta papillas:
Omnia quæ toto delapſa e corpe paſſim
Ipſius ante pedes fluctus ſalis alludebant.
Sed neq; tū mitræ: neq; tū fluctuātis amictꝰ
Illa uicem curans toto ex te pectore theſeu
Toto animo tota pendebat perdita mente

¶ Furores. furibōdos. Nec dum etiā ſeſeq; ſui tū credidit eſſe. ſenſus eſt: quia uix a ſomno excitata eſt: quū iam Theſeus abiret nō adhuc credebat ſeipſā eē ſuā: hoc eſt ignorabat ſeipſam quæ nam eſſet: adeo attonita erat. Irrita uentoſe linquēs ꝓmiſſa ꝓcelle. ſic uerba nullū effectū habentia dicūtur a uentis diſſipari. Naſo: Irrita uētoſæ rapiebant cūcta ꝓcelle: & alibi Et iubet æolios irrita ferre notos. Tibullus: Irrita per uentos & freta ſūma uehāt. Minois. Ariadna filia Minois: q filius fuit Aſtrei regis cretēſis & Europes a Ioue olim raptæ. auctor Euſebiꝰ. Saxea ut effigies ordo eſt: Minois ut ſaxea effigies æuæ bacchātis ꝓſpicit ꝓcul ex alga mœſtis ocellis. Acue. Bacche thyadis ab uoce bacchātū aut ab euāte Bacchi cognoīe

Subtilē mitrā. aut pro muliebris capitis ornamento poſuit: aut certe mitrā dicit qua regū filiæ utuntur. Virgi. nō mitrā: ſed coronam appellauit libro primo duplicē gēmis auroq; coronā: aut mitrā ꝓ thiara poſuit. Eſt autē mitra ut ſcribit Seruius barbararū gētiū incuruus pileus de quo pendet buccharum tegimen hoc phrygii maxime utūtur. qđ Hiarbas in æneā exprobrauit: Meonia mentū mitra crinemq; madentē Subnixus. Strophio. ſtrophion ut Catullus plane indicat faſcia eſt pectoralis ad puellares māmas deuincēdas. Mar. ſic. ſtrophiō falia breuis q̃ uirgineaꝝ papillaꝝ errorē coercet. Hæc a Mar. faſcia pectoralis lēmate appellat cuiꝰ cliſticō ē: Faſcia creſcētes dūe cōpeſce papillas Vt ſit qđ capiat nŕa tegatq; manꝰ autē græci ut ait Suidas accipiunt pro uolubili quodam & torque. Eſt item ſtrophion ut feſtꝰ ſcribit inſigne quod dam latina ſtropus quod pro inſigni ponebatur in capitibus ſacerdotum: alii id coronam eſſe dicunt de quo Plinius libro. xxi. de coronis tractans hæc ſcribit. Tenuioribus coronis utebantur antiqui ſtrophia appellantes. unde nata ſtrophiola. Quin & uocabulum ipſum tarde inde eſt cōmunicatum inter ſacra tantum & belli cos honores coronis nomen ſuum uendicantibus. Alludebant. cōmouebantur. agitabantur. Terrent. in adelphis: Sinito hunc congrum in aqua ludere pauliſper. Vicem. ſortem. Ora. Viceſq; ſuperbe Te manent ipſū. Ericyna. Venꝰ ab eryce ſiculo mōte in quo Aeneas matri tēplū poſuit: ut ait Vir. erycino ī uertice ſedes. Fundabat ueneri idaliæ: erat itē Veneris erycinæ templū romæ apud portā colliná ut Strabo in ſexto teſtat: cuius etiam Naſo in faſtis meminit ſic. Templa frequentari collinæ ꝓxima portæ. Nunc decet. a ſiculo noīa colle tenet. Erat præterea Veneris erycinæ ædes in capitulo ab Atilio Fabio: ut ſcribit Liuius libro. xxiii.

¶ Tuetur: pro intuetur ſimplex uerbum per compoſito. Nedum etiam: expergefacta īquit ſomno Ariad PAL.
na cum ſe in uicina Inſula uideret deſertam: non credidit ſe eam eſſe: quæ fuerat in patria apud parentes & in
naui apud theſeum. Minois: Ariadna minois filia. Tectamus ut tradit Diodorus: dori filii heleni exdeu- Diodorus
calione orti cum coliis & pelaſgis in cretam nauigans inſulæ imperauit: ſumpta autem Creta in uxorem filiū
nomine aſterium procreauit quo in creta regnante Iuppiter ut aiunt europam ex phœnicea raptam ſupra tau-
rum detulit in cretam ex ea tres genuit liberos minoam Rhadamāthum & ſarpedonem. Aſterius deinceps ꝓ
le carens cum uxorem duxiſſet europam Iouis adoptatis filiis eos regni reliquit ſucceſſores. Minos ſuſcepto
regno cum Horem lictii filiam uxorem cæpiſſet: genuit ex ea lycaſtum hic quoq; cum regnaret in creta Ida co
rybantis filia uxore ducta ſecundum minoem genuit quem nonnulli Iouis filium fuiſſe tradunt hic primus
græcorum parata claſſe maris imperio potitus eſt. Cum uero paſiphaem ſolis crætæque filiam in matrimo-
nium cæpiſſet: ex ea ſuſcepit deucalionem crateum. Androgeum & Ariadnam plureſque naturales filios.

Mitram: mitræ & pilea ſunt capitis tegumenta: Ille fœminarum hæc uirorum. Strophio: ſtrophium ut: Marcellus ait eſt breuis faſcia: quæ uirginalem errorem cohibet papillarum Turnus in philopa-
tro. me miſeram quid agam inter uias epiſtola excidit mihi inter tunicam & ſtrophium collocata. Tullius in Marcellus
clodium. Strophium accurrate præcingere. Plautus in aululari a pro illis crocotis ſtrophiis ſumptu uxorio.

Omnia: mitram ſcilicet ſtrophium & pectoris uelamen. Fluctus maris: aquæ marinæ uento impulſæ. Allidebant: leuiter feriebant. Sed neq; tum mitræ: Ariadna ea deſpiciens quæ ſibi delapſa ante pedes habebat: de ſolo Theſeo cogitabat.

ANTO. Externauit.exterruit,exanimauit:a mente alienauit. Marcellus aũt exponẽs hunc locum ait externauit ꝓ consternauit,dementẽ fecit. Spinosas.noxias molestas. Serens.inserens ꝓ seminans.Illa tempestate ferox.or die poetico elegãter utit̃:cui⁹ lex ẽ historias tractãdas nõ a prio exordio ,sed rex medio ĩcipe: & postmodũ tã dẽ ad rei pricipiũ reuerti:hãc.n. thesei & Ariadnes historiã supi⁹exorsus erat a miserrima Ariadnes destitutõe Nũc ad rei pricipiũ.i.ad Thesei historiã reuertit̃. Piræi.piræus & mũichia duo celeberrimi athenarũ portus naualibus aptissimi fuere.Et pireus trisyllabum est secunda per æ diphtongum græce scribitur.

Propertius.Inde ubi piræi capiẽt me littora portus. Cortynia.cretensia a cortyna urbe cretæ. Templa.pars pro toto.nam principũ regum qui idem erant etiam sacerdotes domus templũ aliquod habebant:alibi tamen non templa. sed tecta legit̃ quæ rectior mihi uidetur lectior. Electos iuuenes.septem mares: & totidem puellæ ĩnupte tributo Minoi singulis annis soluebantur ab athenien sib⁹ Notissima est historia.Virgilius in forib⁹ lethum androgeo tum pendere pœnas Cecropidæ iussi miserũ septẽa quot annis.Corpora natorum stat ductis sortibus urna.duos fuisse Mino.legito apud Dio.li.iiii. Nam primus parata classe maris imperio potitus est Plinius in septimo:Classe princeps depugnauit. Minos. Quis.pro quibus. Augusta.sancta palladi sacrata. Ipse Theseus.Socrates & Plutarchus atq; eos secutus Cicero Theseum Neptuni filium fuisse testantur:quibus & Hyginius astipulatur.Diodor⁹ autem modo tradit Theseum ex æthra Pictei filia: & neptuno natum eẽ mõ plane subdit Thesei fuisse ægeũ Theseaq; nutritum introezene penes Picteum matronum auum.Legito amplius Diodorum . Alii uero quos Ouid. & Catull⁹ præsertim sequuntur Theseum ægei.ægeum uero Nepteni filium fuisse scribunt.unde illud Iuue.Perq; tuum pater ægei neptune tridẽtẽ. Procaris athenis.quas ipse ex duodecim uicis prim⁹ muro cinxit.Cerops enim primum multitudinem in ciuitates duodecim habitandas digessit. Theseus uero postea illas duodecim in hanc unam congregasse ciuitatem denuo memoratur.plura q uolet legat apud Strabonem libro nono. Cecropiæ.athenarum a Cecrope qui ex nomine suo unã de duodecim tribum seu ciuitatem nuncupauit. Superbas nobiles:aut crudeles ob impium tributum.Cupido lumine . Tibullus.Si nescis oculi sunt in amores.Virgo regia.Adriadne. Costus.inter odorum genera costus habet̃ preciosa cuius sic meminit Plinius libro duodecimo capitulo duodecimo.Radix & solum indis est maximo ꝑcio radix costi gustu ferueus odore eximio fructice alias inutili.

Ah miserã assiduis q̃ luctibus externauit
Spinosas erycina serẽs in pectore curas;
Illa tẽpestate ferox: & tẽpore theseus
Egressus curuis e littoribus piræi
Attigit iniusti regis cortynia tecta:
Nam phibẽt olim crudeli peste coactã
Androgeaneæ pœnas exoluere cædis:
Electos iuuenes simul & inuptarum:
Cecropiã solitã eẽ dapẽ dare minotauro:
Q uis augusta malis quũ mœnia uexarẽtur
Ipse suũ theseus ꝓ charis corpus athenis
Proiicere optauit:potius q̃ talia cretã
Funera cecropiæ:nec funera portarẽtur.
Atq; ita:naue leui nitẽs ac lenibus auris
Magnanimũ ad minoa uenit:sedesq; supbas
Hũc simul ac cupido cõspexit lumine uirgo
Regia quã suauis expirans costus odores
Lectulus in molli cõplexu matris alebat.

PAL. ¶ Externauit:pro consternauit hoc est dementem fecit auctor est Marcellus. Ericina:uenus ab erice monte siciliæ in quo templũ habuit ab Aenea conditũ. Illa tempestate ferox & tẽpore:mios ex pasiphæ liberos plures habuit Androgeum:Ariadnã:& phœdram:Sed Androgeus cum esset atleta fortissimus & in agonibus cæteros superaret apud Athenas ab athenien sibus pariter & megarensibus coniuratis occisus est: Quod minos dolens collectis nauibus bellum cõmouit: & uictis athenien sibus pœnam hanc statuit ut singulis annis septem de filiis & totidem de filiabus suis edendos minotauro mitterent.Sed tertio anno Aegei fili⁹ Theseus missus est potens tam uirtute q̃ forma.Qui cum ab Ariadna regis filia amatus esset Dedali consilio filio iter rexit:& necato Minotauro cum rapta Ariadna uictor ausugit. Ferox & tẽpore:ferox dicitur qui preanimosus est ad certandum cum altero:& ad uim alteri faciendam:ferus uero qui animum ferinum optinet: ut ursi lupi & leones. E littoribus pitei:fuit pyreus Athenien sium portus de quo Plinius ab isthmo quinquaginta duobus mil.passuum pyreus & phalera portus.duorum mil. passuũ muro recedentibus Athenis iuncti. Iniusti:in auget:intelligit autem minoen. Gortinia tecta:domos cretenses:fuit enĩ gortina urbs cretæ in campo sita olim quidẽ muro cincta posterius uero deiectis a fundamento muris mœnibus uiduata ꝑmãsit:donec Ptolome⁹ philopater muros ad octuagita tm̃ stadia ducere cæpit auctor ẽ Strabo. Nã phibẽt olim:digressio. Electos iuuenes:dixim⁹ cõueniss̃e inter minoẽ & Atheniẽses:ut illi ꝓ occisum Androgeũ quot annis mitterẽt in cretã septẽ iuuenes & totidẽ puellas quos minotaur⁹ deuoraret. Cecropiã: urbẽ athenarũ.a cecrope rege q ut Strabo ĩdicat multitudinẽ in ciuitates.xii.habitãdas digessit:quarũ noia cecropia tetrapolis:Epatria ꝺcelea,Eleusis aphidna thoric⁹.brauro cyther⁹:sphet⁹ cephisia:& phaler⁹. Quis augusta malis:quo nefando tributo cũ Athenæ ꝓturbarent̃. Funera:qa corpa iuuenũ & puellarũ ad insulã uehebant̃ deuorãda. Nec funera qa cum illi quos diximus illuc ueherent̃:ipsi adhuc uiuebant. Magnanimum:ut qui tã acriter necem filii ultus esset:quiq; primus deducta classe maris inuaserat imperium. Virgo regia. Ariadna minois & phasiphaes filia. Cost⁹ emẽdo castus sic.n.decet esse lectus innuptarum.

Ferox. & ferus Plinius

Pyreus.

¶ Quales. apta cõpatio ꝓ puellari uenuſtate mõſtrãda. Myrtus. arbor littoralis calidis locis gaudẽs. ideo Veneri ſacrata. de huius generib⁹ plura ſupius dixi. Eurotæ. Eurotas fluuius laconiæ regionis. In corde miti. in corde puellari. qđ mite humanũq; ſolet eſſe. Auraue. zephyrus uerno tpe ſpirãs. Flãmã. flãmeum & igneũ amorẽ: uſitatiſſima ꝓ amore trã ſlatio. Sãcte. diuine humana ſtultitia cõ ſecrate. Quiq; re. col. Venus cum filio cupidine apud colchos ſuperſtitioſiſſime colitur ut Flac. in argonauticis plerunq; tãgit & poeta noſter ſupra teſtatur de Venere ſcribens. Quæq; ancona gnidumq; arundinoſam Colis quæq; amaſthũta quæq; colchos idalium cypri nemus: de quo uperius ſatis dictum eſt. Flauo hoſpite. flauus in amantibus color gratiſſimus habetur utpote uiridi or atq; calidior: & ideo Veneri gratior. Hora. Permiſit expertus fidelẽ iuppiter in ganymede flauo. Timores. amor ſemper in timore uerſat: ut apud Ouidiũ Penelope: Res eſt ſolliciti plena timoris amor.

ANTO.

Q uales eurotæ pergignũt flumia myrtos:
Auraue diſtinctos educit uerna colores.
Non priusex illo flagrantia declinauit
Lumina: q̃ cuncto cõcepit corpore flammã
Funditus atq; imis exarſit tota medullis.
Heu miſeræ exagitans in miti corde furores
Sancte puer curis hominũ qui gaudia miſces
Q uiq; regis colchos: quiq; idaliũ frõdoſum:
Q ualibus incẽſam iactaſti mẽte puellam
Fluctibus in flauo ſæpe hoſpite ſuſpirantẽ:
Q uantos illa tulit languẽti corde timores:
Q uanto ſæpe magis fulgore expalluit auri.
Q uom ſæuũ cupiẽs contra cõtẽdere mõſtrũ
Aut mortẽ oppetet theſeus aut p̃mia laudis
Non ingrata tamẽ fruſtra munuſcula diuis
Promittẽs tacito ſuſpẽdit uota labello:
Nam uelut in ſũmo quatiẽtẽ brachia tauro
Q uercũ: aut cornigerã ſudãti cortice pinũ:
Indomitus turbo contorquẽs flamine robur
Eruit: illa procul radicibus exturbata
Prona cadit: lateq; cõminus omnia frangit:
Sic domito ſæuũ proſtrauit corpore taurum
Ne quicq̃ uanis iactantẽ cornua uẽtis
Inde pedẽ ſoſpes multa cũ laude reflexit
Errabunda regẽs tenui ueſtigia filo:
Ne labyrintheis e flexibus egrediẽtem
Tecti fruſtaretur inobſeruabilis error

Sæuũ mõ. Minotaurũ. Promittẽs. Ariadna ꝓ Theſeo cui⁹ amore iã cœpit flagrare. Nã uelut. aptiſſima ſimilitudo ad uacillãtẽ ſeu titubantẽ amãtis aĩum demõſtrãdũ. Tauro. taur⁹ mons aſiæ uariis noĩb⁹ ꝓ regionũ q̃s tãgit uarietate appellat⁹. ut Soli n⁹ & Mella: atq; Pli. ſcribũt. Sudãti cor. pi. pin⁹ cortex reſinã exudat. Pli. ãt ſcri. Pinus fert minimũ roſtnæ iterdũ ex nucib⁹ ĩpis deq; b⁹ dictũ ẽ. uixq; ut aſcribaſ gñi pinaſter nihil aliđ ẽ q̃ pin⁹ ſilueſtris mira altitudĩe: & a medio ramoſa ſicut pin⁹ ĩ uertice copioſo rẽ dat hæc reſinã. Sæuũ. crudelẽ Minotauꝝ. Inde a miotauro mortuo. Regẽs ue. ut eũ ariadna docuerat. Vir. ĩ. vi. Dedalus ipe dolos tecti ãbageſq; reſoluit: Cæca regẽs filio ueſtigia. Higin⁹ uero in tractatu de corona aliter theſeũ euaſiſſe labyrĩtũ ſcribit. legito eũ. Fruſtareť. decipet & falleret theſeũ. Labyrintheis. labyrĩthos portẽtiſſimũ hũani ĩgenii op⁹ q̃ttuor fuiſſe ſcribit Pli. Prim⁹ fuit ĩ ægypto fcũs añi ãnos tria milia ſexcẽtos a Peteſucho rege ſiue Tithoe. hinc utiq; ſumpſiſſe Dædalũ exẽplar ei⁹ labyrinthi quẽ fecit ĩ cretã nõ ẽ dubiũ. ſed cẽteſimã tãtũ portionẽ eius imitatũ. terti⁹ fuit in lẽno. q̃rtus ĩ Italia quẽ fecit ſibi porſena rex hetruriæ ſepulchri cã ſimul & ut externorũ uãitas quoq; ab italis ſupareť. In obſer. error q ẽt obſeruãdo euitari nõ poſſit. Vir. hoc ĩgenioſe ĩmitat⁹ inqt: Hic labor ille dom⁹ & inextricabilis error.

¶ Quales eurotæ: ſimilitudo qua oñdit quãta fuerit Ariadnæ pulchritudo eurotas fluui⁹ eſt laconiæ ĩter Cythiũ & acteos erumpẽs. Ex illo: a theſeo. Cõcepit corpore flãmã: nõ prius illũ inquit inſpicere deſtitit: q̃ eius amore accenſa ſit. Heu miſere exagitãs apoſtrophat ad uenerẽ pariter & cupidinẽ. Curas hominũ q gaudia miſces: hæc duo inſunt in amore præcipua curæ & gaudia. Quiq;: emẽdo quæq; ut hoc ad uenerẽ referať. Quæ apud colchos & in Cypro ubi nemus eſt idaliũ: colebať. Flauo: flauus ut apud Gelliũ docet phauorinus color eſt ex uiridi & rufo & albo concretus. Hoſpite hoſpes accipiť actiue & paſſiue. Fulgore expalluit auri: interrogatus Diogenes ut aſſerit Laertius: cur auꝝ palleret: reſpondit q; multos haberet inſidiatores. Mõſtrũ: hoc uerbo ſignicatur quic quid ſit præter naturã: ut ſi homo cũ capite canino aut equino: uel econtra canis uel equus cũ capite humano naſcať. Nõ ingrata tamen. Ariadna inquit licet metu cõfuſa foret: ipſa tamẽ propter theſeũ cuius amore capta tenebatur: uotũ cõcepit. Nã uelut in ſummo: Similitudo qua oñdit theſeũ ita ſtrauiſſe minotauꝝ cornibus ſæuientẽ: ut turbo ſternere ſolet quercũ uel pinũ in tauri mõtis uertice. Tauro: taurus mõs ẽ q ab eo is ueniens littorib⁹ chelidonio ꝓmõtorio diſterminať ĩmenſus ipſe & innumeraꝝ gentiũ arbiter ac numeroſis noĩbus & nouis quocunq; incedit inſignis. Cornigerã: emendo conigeram. ſunt aũt proprie coni nuces pineæ. Sudanti cortice: pinus arbor eſt cuius cortex exudat reſinam. Indomitus turbo: uentorum uolubilitas turbo uocať. Illa radicibus extirpata: arbor ipſa radicit⁹ euulſa. Nequicq̃: fruſtra cũ eius cornua theſeum attingere nequirent. Inde: ex loco ubi minotauꝝ occiderat. Soſpes: ſaluus. Errabunda ueſtigia: pedes errantes. Filo: quod ei dederat Arianda. Labyrintheis: legimus fuiſſe quattuor labyrinthos: unũ in ægypto. Alteꝝ in lemno tertiũ in creta & quartũ in Italia: quorum cretẽſem Dædalũ feciſſe ſumpto ab Aegiptio exẽplari: ſed centeſimam tm̃ illius portionem imitatum Pli. eſt auctor. Fruſtaretur: falleret. Inobſeruabilis error: appellat errorẽ labyrinthi inobſeruabilem: quem Virgili. dicit inextricabilem.

PAL.

Flauus

Hoſpes

ANTO. ¶Ego a pri.di.car.i.a principali carmis mei ꝓpoſita narratiõe: q̃ ſic ꝓcedere a principio cœpit: q̃ Theſeus ad Minoem uenit. Ariadnæ uero eũ cõſpectũ adamare cœpit: ſeq; itaq; p ordinẽ ſic. Ariadnæ igit filia genitorẽ & cõſanguineæ cõplexũ matrẽ deniq; Theſei amorib⁹ poſtponẽs illũ ſecuta ẽ relicta pria. aut p occupationẽ talis ẽ ſenſus. ſed nõ op⁹ eſt ut ego a Pelei nuptiis digreſſus. q̃ principale & primũ ẽ mihi carmẽ plura commemorẽ de Ariadnæ: & tũ dicit uerboꝝ iteriectiõe plura. Cõſanguineæ. Phedræ q̃ filia fuit Deucal. Ariadnes fratris. eã enĩ ut filiã amauit Ariad. Matris. Paſiphes q̃ ſolis & Cretæ nymphæ fuit filia. Quæ deper. oppreſſa examinata paſiphe. Luctu miſero natæ. miſeris lachrymis ꝓ abſenti nata fuſis. Coniunx Theſeus. q̃ cõiugiũ ꝓpetuũ iure iurãdo puellæ ꝓmiſerat. Aciẽ. uiſũ oculoꝝ. Cõſcẽdere: ꝓ cõſcẽdiſſe Tollẽtẽ. eleuantẽ. Tegmina. tunicas q̃ ẽt ſuras tegũt. Mollia: tenuia. Aeſt⁹. fluct⁹ æſtuoſos. Siccine me prĩis. oĩs oro pathetica abruptũ initium hẽt: ut Me ne incepto deſiſtere uictã? Nec tãtum tale hẽt initiũ. ſed ẽt oĩs oro pathetica breuib⁹ ſentẽtiis ẽ crebris figuraꝝ mutationib⁹ uelut inter æſtus iracundiæ fluctuare debet: ut hæc tota Ariadnes cõqueſtio formata eſt. Siccine. iter cæteras talis oronis figuras creberrime fit iterrogatio: ſeu pcõtrario pbreuis. Has autem omnes quærelas imitat⁹ pene ad uerbũ. Ouidius in epiſtola Ariadnes ad theſeũ. Perfide. q̃ fidẽ mihi iureiurãdo a te datã? frãgis. Numine diuũ. per quos iuraſti mihi fidem. Deuota periuria. execrationibus meis ad infortunium deſtinata.

Apiſci. adipiſci. Lucilius. Vt ego hinc fugiã quod ego te in primis cupere apiſci intelligo. Nil metuunt iurare. Naſo in arte. Iuppiter ex alto periuria ridet amantum. Et iubet æolios irrita ferre notos.

PAL. ¶Sed q̃d ego: cur inqt digreſſus ego ab incepti poematis mei itẽtiõe ſcribã ut Ariadnæ oĩb⁹ ſuis theſeũ ꝓpoſuerit: utq; naui ad die littus apulſa ab eodẽ theſeo poſtea p ſõnũ ſit illuſa. Eſt ãt occupatio. Quæ fit quotiẽſcũq; dicim⁹ nos ꝓterire: aut neſcire: aut nolle dicere id q̃d tũ maxime dicim⁹. Gẽitoris: Minois Cõſanguineæ: phedræ. Matris: paſiphaes. Oĩb⁹ his. patri ſorori: & matri. Deuictã lumina. Sinecdoche. Cõiunx: Theſeus q̃ ariadnæ. ſnũ ſpõderat cõnubiũ ſi eius opere minotaurꝝ iterfeciſſet Perhibẽt: dicũt narrãt loquũt. Clariſonos: clare ſonãtes. Præruptos: in altũ eleuatos Virgi. Inſe quit cumulo ꝓruptus aquæ mõs. Aeſtus: aquas maris æſtuãtes. Mollia tegmina: molles ueſtes. Suræ: ſunt ꝓprie ſuræ naturales crurũ amores. Plini. li. xi. hiſt. nat. in oĩ gñe ſuræ tãtũ hoi & crura carnoſa reperiũt apud auctores quẽdã in ægypto nõ habuiſſe ſuras. Virg. in primo ænei. Virginib⁹ tyriis mos eſt geſtare pharetrã. Purpureoq; alte ſuras uincire cothurno: & Hora. in. ii. carminũ. Brachia & uultũ teretesq; ſuras integer laudo. Dixiſſe ſupple tu perhibẽt. Singultus ore ci. Singult⁹ ut in libris medicorum continẽt: eſt motus ſtomachi ad expellendum rem lædentem.

Virgilius Aeſtus

Suræ. Plinius

Virgilius

Horatius

Sed quid ego primo digreſſus carmĩe plura
Cõmemorẽ. ut linquẽs genitoris filia uultũ
Vt cõſanguineæ cõplexũ? ut deniq; matris
Quæ miſero gnatæ fleret deperdita luctu?
Omnibus his theſei dulcẽ præferret amorẽ?
Aut ut uecta ratis ſpumoſa ad littora die?
Aut ut eam dulci deuinctam lumina ſomno
Liquerit ĩmemori diſcedẽs pectore cõiunx.
Sæpe illã phibent ardenti corde furentem?
Clariſonas ĩmo fudiſſe e pectore uoces
Actũ præruptos triſtẽ cõſcendere montes?
Vnde aciẽ in pelagi uaſtos ꝓtenderet æſtus?
Tũ tremuli ſalis aduerſas ꝓcurrere in undas
Mollia nudatæ tollentem tegmina ſuræ?
Atq; hæc extremis mœſtam dixiſſe querelis?
Frigidulos udo ſingultus ore cientem?
Siccine me patriis abductã perfide ab oris
Perfide deſerto liquiſti in littore theſeu?
Siccine diſcedẽs neglecto numine diuum
Immemor? ah deuota domũ piuria portas?
Nulla ne res potuit crudelis flectere mentis
Conſiliũ? tibi nulla fuit clæmentia præſto?
Immite ut noſtri uellet miſereſcere pectus?
At non hæc quondã blanda promiſſa dediſti
Voce mihi: nõ hoc miſeram ſperare iubebas
Sed cõnubia læta? ſed optatos hymenæos?
Quæ cuncta aerii diſcerpunt irrita uenti?
Tum iam nulla uiro iuranti fœmina credat?
Nulla uiri ſperet ſermones eſſe fideles?
Qui dũ aliq̃d cupiẽs aius prægeſtit apiſci
Nil metuũt iurare? nihil promittere parcunt.
Sed ſimul ac cupidæ mẽtis ſatiata libido eſt?
Dicta nihil metuere? nihil periuria curant.

Siccine me patriis nactus nobilis poeta occaſionem introducit Ariadnam loquente de theſeoque grauiſſime conquerentem q̃ poſt tãta ſua merita ab eo tam fœde illuſa ſit: eius autem quærela tota pathetica eſt: & ideo abruptum habet initium: & breuibus ſententiis crebriſque figurarum mutationibus uelut inter æſtus iracundiæ fluctuat. Sed tu plura legito de oratione pathetica apud Macrobium. Perfide: fidus eſt qui fidem uiolat. Infidus cui non eſt fidendum hoc a fido deſcendit: quod habet primam longam. illud a fides quod habet primam breuem. Neglecto numine diuum: neglecta deorum per quos mihi iuraſti poteſtate. Clæmentia præſto nulla tibi affuit miſericordia quo minus hic me ſolani deſereres. Tum iam nulla uiro. illuſa a Theſeo Ariadna monet alias fœminas ne uiris credant. Qui dum aliquid cupiunt: non timent iurare ſe omnia facturos: ubi uero uoto ſunt potiti fidem fallere non uerentur. Prægeſtit: præcupit: geſtire autem ut Donato placet. eſt ſenſum corporis geſtu indicare. Apiſci: adipiſci.

Donatus

¶Germanum: Minotaurũ fratrẽ meum. Dilaceranda dabor feris: hic in littore deserto relicta a feris sum deuorãda. Alitib⁹. quũ periero ab alitib⁹ deuorãda. Neq; tumulabor. qa nemo hic in ĩsula adest. Iniecta ter. q d' sepulturæ genus hẽbat'. Virgi. Aut tu mihi terrã inice. Hora. At tu nauta uagæ ne parce malignus harenæ. Ossib⁹ & capiti ĩhũato pticulã dare. Quod mare. aut dicit hoc qa Theseus Neptuni fili⁹ dictus ẽ: aut certe ut scribit Gellius: poetæ ferociss̃imos & ĩmanes & alienos ab humanitate tãq; e mari genitos Neptuni filios dixerũt ut Cyclopa Cerciona Læstrygones. Quæ syrtis q̃ scylla uorax quæ uasta carybdis. hĩc Vir. pœne aduerbiũ. Quæ syrtes aut scylla mihi quid uasta carybdis profuit. Homerus in. xvi. ANTO.

Certe ego te in medio uersantẽ turbine læti
Eripui & potius germanũ amittere creui:
Quam tibi fallaci supmo in tempe dessem.
Pro quo dilacerãda feris dabor: alitibusq;
Præda neq; iniecta tumulabor mortua terra:
Quæ nam te genuit sola sub rupe leæna:
Quod mare cõceptũ spumãtis expuit undis:
Quæ syrtis: q̃ scylla⁹ uorax q̃ uasta carybdis:
Talia qui reddis p dulci præmia uita:
Si tibi nõ cordi fuerãt cõnubia nostra:
Sæuaq; abhorrebas prisci præcepta parẽtis:
Attamen in uestras potuisti ducere sedes:
Quæ tibi iucundo famularer serua labore:
Candida pmulcẽs liquidis uestigia lymphis:
Purpureaue tuũ cõsternẽs ueste cubile:
Sed quid ego ignaris neqcq̃ cõquerar auris
Extennata malo: quæ nullis sensibus auctæ:
Nec missas audire queũt. nec reddere uoces:
Ille aũt ppe iam mediis uersatur in undis:
Nec quisq̃ apparet uacua mortalis in alga:
Sic nimis insultans extremo tempore sæua
Fors etiam nostris inuidit quæstibus auras.
Iuppiter omnipotẽs utinã nee tpe primo.
Gnosia cecropiæ tetigissent littora puppes:
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
Perfidus in cretam religasset nauita funem:
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Cõsiliũm nostris quæsisset sedibus hospes:

Quæ leæna. ut scri. Virgi. Duris genuit te cautibus horrens. Caucasus: hircanæq; admorũt ubera tigres Odi. Te lapis & mõtes ĩnataq; rupib⁹ altis Robora te sæuæ p genuere feræ. Aut mare q̃le uides. Sæua fors. crudelis fortũa. Prisci pntis. ueteres ægei. Inuidit ĩuidẽdo abstulit aut uetuit. ut liber pãpineas ĩuidit collibus umbras. Nostris quæstibus inuidit auras: meis quærelis negauit auras: ne ad hominum aures deferrentur. Iuppiter omnipotẽs. hos uersus. Mar. diligenter æmulatus est: & ad uerbum pene transtulit. Fœlix heu nimium fœlix: si littora tãtum. Nunq̃ dardaniæ tetigissent nra carinæ. Gnosia. cretensia: gnoscos cretæ urbs a curetibus coryban tibusq; condita: ut scribit Euse. Cecropiæ. athenie ses. Indomito qui ante Thesei aduentum indomitus fuerat. Stipendia ad historiæ ueritatem rettulit nam quattuordecim atheniẽsis nobilitatis liberi minotauro in stipendiũ singulis annis dabant'. Philochorus teste Euse. scribit taurum Minois magistrũ fuisse inhumanũ atq; crudelem: & quia Minos sup mortẽ Androgei agõem statuerat p̃mii noĩe pueros atticos: largiens: & ille in agone fortissimus uniuersos superabat. tandem factum est ut a Theseo in palæstra superaretur. Religasset soluissẽt cretã uersus Crudelia. crudelitates. Dulci. bláda. Cõsiliũ. s. euadẽdi labyriti. nã ut Dio. scribit Ariadna Thesei spẽ ac pulchritudie capta. & cõsilium operãq; dedit minotauri occidendi: & labyriti egressum edocuit. ¶Certe ego te in medio: exprobrat theseo suũ beneficiũ. Gemanũ: minotauq; quẽ theseus ictib⁹ clauæ interfecit. Iniecta: ipsita ad id alludere uidet': q; manib⁹ illoq; quoq; corpa carẽt sepultura: nõ dat' nisi post cẽtũ annos trãsire stygiã palludẽ. Quæ nã te genuit arguit Theseum credelitatis. Quod mare cõceptũ: p̃stantissimos uirtute prudẽtia uiribusq; uis filios poetæ appellauerũt ut Aeacũ. Minoa: & sarpedonẽ. Ferocissimos & ĩmanes & alienos ab omni humanitate tanq̃ e mari genitos Neptuni filios dixerunt: cyclopa cerciona & læstrygonas auctor est Gellius. Quæ syrtis: Nemo est uel semidoctus qui nesciat in Africa duas esse syrtes: ut natura pares: ita magnitudine dispares: utriusq; difficultas est ut scribit Strabo. q; cũ multis in locis fundũ sit cenosum ppter affluxus & refluxus maris contingit ut multi in breuia incidẽtes inhærescãt. & rara nauigia euadant. Quæ scylla uorax. In freto siculo est scopulus scylla item carybdis mare uorticosum ambo clara sæuitia. Mella & Plinius sunt auctores. Si tibi non cordi: Si tibi inquit non placebat nostrum matrimoniũ neq; formidabas Cecropis pro genitoris nostri præceptum: qui uoluit Athenienses ducere uxores: poteras tũ uehere me tecum in Atticam ut tibi seruirem. Non cordi fuerant. non placuerant: nam cordi esse ut iam diximus: est placere. ordo autẽ hic est: Si nostra connubia non fuerant tibi cordi: & non abhorrebas mandata prisci parẽtis hoc est Cecropis qui ut Iustinus tradit: antiquissimus Athenaq; rex primus maris & fœminæ connubiũ in ea terra conciliauit. Permulcens: mulcere demulcere & permulcere est leuiter tractare. Sed quid ego: arguit seipsam: q; auras alloquatur quæ nullum habent sensum. Vacua alga: uacuo littore est autem alga herba marina: cuius littora plena esse uidemus. Nostris quæstibus. meis quærelis. Iuppiter omnipotens: uellet Ariadna naues atheniensium nunq̃ cretam attigisse. Gnosia: cretensia a burbe. Stipendia: appellat stipendia. xiiii. Iuuenum corpora: quæ atheniẽses quot annis in cretã Minotauro uorãda mittere cogebantur. Hospes: Theseus. PAL. Plinius Alga

ANTO. ¶Nam quo me referã. alia conquæstio miſeranda a loco deſolatiſſimo. Idmeneos ne petam montes: ſũt qui exponant montes idmeneos. i. cretenſes ab idomeneo rege cretenſi. ſed inepta quidem eſt expoſitio. cum ꝙ talis ſyncopa incognita eſt in propriis & propriorum nominum deriuatis: tum uero ꝙ poſt Ariadnẽ per multos annos fuit idomeneus. Ego aũt puto locũ eſſe uetuſtate deprauatum. non eſſet abſurdum ſi legeretur Ideos ne petam montes ab ida cretenſi. An patris auxiliũ. a cã. quia cogit nihil ex patre ſperare. Langue ſcent lu. morte. bono uſus eſt ordine. nam ut tangit Plini. oculi lucis uſu uitam diſtinguunt a morte. primum ergo mortis ſignum in oculis eſt. deide reliquorum ſenſuum amiſſio ſequitur. Mulctam. ſupplicium pœnam: & eſt uocabulum oſcum. Nullo littus ſo la inſu. te. iterum a loco miſericordiam commouet. Quare facta uirum mulctãtes uindice pœna Eume nides. iracundia & muliebris imprecatio: obſeruatũ autem eſt in oratione pathetica indignationem com mouente ut ad extremum oratiõis finem maledicta ira indignationem euomente diffundantur. Deæ eumenides. furiæ o diræ aſpirate meis uotis. Inui to numine. contraria dicere uidetur ꝙ annuerit: & i uitus fecerit: quod dei nõ eſt. Sed annuit iuppiter iu ſte ultionis imprecatiõibus: inuitus autem fecit mo tus Theſei & ægei miſericordia: & ꝙ diuinitas prõ ptior ad pietatẽ q̃ ad ultionẽ eſſe cõſueuit: Ariadnæ proditæ honeſte negare non potuit iuſte ſed ultionis uotum. Quo. numine. Tunc tellus atq; horri da contremuerunt æquora. hæc eſt dei maieſtas & in finita poteſtas. Quam & Apollo Milleſius de iudeo rum numine conſultus ſic expreſſit

Nam quo me referam: quali ſpe pdita nitor:
Idmeos ne petam mõtes: a gurgite lato
Diſernẽs põtum truculẽtũ ubi diuidit æquor
An patris auxiliũ ſperẽ. quẽ ne ipſa reliqui
Reſperſum iuuenẽ fraterna cæde ſecuta:
Cõiugis an fido cõſoler memet amore:
Q uiue fugit lentos incũruãs gurgite remos.
Præterea nullo littus ſola inſula tecto
Nec patet egreſſus pelagi cingentibus undis
Nulla fuge ratio: nulla ſpes omnia muta
Omnia ſunt deſerta: oſtentant oia lœtum:
Nõ tamẽ ante mihi lãgueſcẽt lumina morte
Nec prius a feſſo ſecedent corpore ſenſus
Q uã iuſtã a diuis expoſcã prodita mulctã.
Cæleſtumq; fidẽ poſtrema compcer hora.
Q uare facta uirũ mulctantes uindice pœna
Eumenides quib⁹ anguineo redimita capillo
Frons expirantis ꝑportat pectoris iras.
Huc huc aduentate: meas audite quærelas
Q uas ego nũc miſera: extrẽis pferr̃ medullis
Cogor inops: ardens: amenti cæca furore
Q uæ quoniã uere naſcunt pectore ab imo
Vos nolite pati noſtrum uaneſcere luctum.
Sed quali ſolã theſeus me mente reliquit
Tali mente deæ funeſtet ſeq; ſuoſq;.
Has poſtq̃ mœſto profudit pectore uoces
Supplicium ſæuis expoſcens anxia factis.
Annuit inuito cæleſtum numine rector:
Q uo tũc & tellus, atq; horrida cõtremuerũt

PAL. Et Hora. Rege in ipſos imperiũ ẽ iouis clari gigãteo triũpho Cũcta ſupcilio mouẽtis: ſic Vir. annuit. Et totũ nutu tremefecit olympũ. Mũd⁹. cœlũ. Ná Pli. ait mũdũ & hoc qđ noĩe alio cœlũ appellari libuit. ¶Ná quo me re. puella ut faciat ſe magis miſerabi lẽ: & theſeũ in maiorẽ adducat inuidiã: oñdit ita ſe undiq; deſtitutã eẽ: ut nõ hẽat quo ſe cõferat. Idme neos: emẽdo iſthmeos. Eſt. n. iſthm⁹ terra iter duo di uerſa maria ſed hic itelligẽdũ ẽ de iſthmo pelopone ſi. Qui. v. mil. paſſuũ patẽs ægeũ mare ab ionio di uidit. ordo aũt ẽ petã ne mõtes iſthmeos ubi æquor diſcernẽs diuidit põtũ truculẽtũ a lato gurgite. hoc ẽ ubi iterſita tellus quã æquor uocat ſeparat ægeũ mar ab ionio Pli. li. iiii. hiſt. na. Anguſtiæ: unde ꝓcedit iſthm⁹ appellant ĩ eo loco irrũpẽtia ediuerſo q̃ dicta ſũt maria a ſeptẽtriõe exort⁹ ei⁹ oẽ; ibi latitudinẽ uo rãdo donec cõtrario incurſu æquoꝛ tãtoꝛ quinq; mil. paſſuum interuallo exeſis utrinq; lateribus exigua ceruice peloponeſum cõtingat hellas. Frãciſcus autem Buzacharin⁹ municeps meus uir tã græce q̃ latinæ doctiſſ. legit ex Apollõio idmõeos. Frna cæde: ſangui ne frĩs mei minotauri. Cõiugis: theſei: q mihi ſuũ ꝓmiſerat connubiũ. Præterea: neq; inqt in hac inſula diu manere poſſum: cum in ea nec tecta ſint nec homines. Oſtentant omnia lætum: cuncta mihi mortem minantur. Non tamen: negat Arianda ſe prius morituram q̃ deos orauerit: ut ſuam ulciſcantur iniuriam.

Cæleſtumq; fidem: poſuit fidem pro ope ſiue auxilio. Sic miſis ancilla apud Terentium dii ueſtram fidẽ; & Virgi. Tyrrhenamq; fidem. Eumenides uocat ad ſe furias: ut audiant ſuas quærelas: quæ eumenides di cuntur per antiphraſim ꝙ imites ſint atq; implacabiles. Tres autem eas eſſe conſtat. Thiſiphonem: Alecto: & Megeram: quæ pro crinibus ſerpentes habere dicuntur. Ideo ſubiũgit quibus anguineo redimita capillo frõs

Præportat. prædicit uel prænunciat. Amenti cæca furore: furor ideo amens dicitur: quia nos amentes fa cit. Vaneſcere: inanes fieri & ad nihilum redigi. Funeſtet: funere afficiat. Eſt autem funus proprie pom pa exequiarum. Ponitur tamen pro morte ſicut nonnunquam pro cadauere & interdũ pro ſepulchro. Sæ uis factis. Theſei ſcilicet. Annuit inuito cœleſtum: annuit Iuppiter puellæ poſtulatis inuitus tamen prop ter eam quam cum Theſeo habebat neceſſitudinem. Contremuerunt: nutu Iouis uniuerſum contremere di cunt poetæ. Virgilius. Annuit & totum nutu tremefecit olympum.

¶ Cõcussitq; mi. ſt. Sic Home. Signa: uela cãdida ĩ ſignũ ſalutis cõſeruatæ. Dul cia pa. q̃ ꝓcul uiſa iucũditatẽ ægeo p arẽti Theſei dediſſent. Caligine. obliuiõe q̃ ẽ mẽtis tenebroſa caligo. ANTO.
Diuæ. palladis. Vñ appellatæ ſũt athenæ. .i. a pallade: ut Naſo cõfirmat ſcribẽs dictas a palla de terras. Redditæ. reſtitutæ mihi ĩ extrẽa ſenecta. Nã ut ſcri. Diodo. Theſeus ut Herculis geſta imitaretur: mare ĩgreſſus adiecit aĩum ad ea certamina: q̃ laudẽ & gloriã ſibi eẽnt allatura. Et primũ Corinetũ deĩde ſchinon ſchyronẽ Certiõa ꝓchiſtẽ pnitioſos hoĩes ſuſtulit: q̃b⁹ reb⁹ geſtis Athenas ĩ patris regnũ puenit: ut & Catul. nũc tãgit dicẽs. Redditæ in extrema nup mihi fine ſenectæ. hæc oĩa legas apud Ouidi. lib. vii. Meta. poſt aũt athenas ingreſſum Minotauri expeditionẽ ſuſcepit. De theſei geſtis plura legito apud Diodo. & Plutarchũ. Virt⁹ fer. fortitudinis diffinitio. Cui mihi. Lãguida lu. oculi ſeniles iã annis lãguentes.

Aequora: cõcuſſitq; micantia ſydera mũdus
Ipſe autem cæca mentis caligine theſeus
Conſcius oblito dimĩlit pectore cuncta.
Q uæ mãdata prius conſtanti mente tenebat
Dulcia nec mœſto ſuſtollens ſigna parenti
Soſpitem & ereptũ ſe oſtendit uiſere portum
Nanq; ferunt olim claſſi cum mœnia diuæ
Linquentẽ gnatũ uentis cũ crederet ægeus
Talia complexus iuueni mandata dediſſe:
Gnatæ nihil longa iucundior unice uita:
Gnate ego quẽ ĩ dubios cogor dimittere cãus
Reddite in extrema nuper mihi fine ſenectæ:
Q uãdo qdẽ fortuna mea: ac tua feruida uir-
Eripit inuito mihi te: cui lãguida nõdũ (tus
Lumina ſunt gnati cara ſaturata figura:
Non ego te gaudens lætanti pectore mittam:
Nec te ferre ſinam fortunæ ſigna ſecundæ:
Sed primũ multas expromã mẽte quærelas
Canitiẽ terra atq; infuſo puluere fœdans:
Inde infecta uago ſuſpendam lintea malo
Noſtros ut luctus noſtræq; incendia mentis
Carbaſus obſcura dicet ferrugine hibera.
Q uod tibi ſi ſancti conceſſerit incola ithyni
Q uæ noſtrũ genus ac ſedes defendere ſueta
Annuit ut tauri reſpergas ſanguine dextram:
Tũ uero facito ut memori tibi cõdita corde
Hæc uigeãt mãdata: nec ulla oblitteret ætas

Canicie terra atq; infuſo puluere fœdãs. hoc in ſũmis doloribꝫ atq; ſubmis calamitatibꝫ factitabãt antiqui: ut Home. de Achille patrocli necem lugẽte demõſtrat. & Vir. de Latio atq; Allete pallãtis nutricio ſcribit: ſic ægeus filiũ in certũ Minotauri pericũlũ mittens mœrorẽ ſuũ capitis fœdatiõe teſtat. Dicet: de mõſtret. Nã & indico indicis dr̃: ſed prĩcipũ ẽ indicere. i. dicẽdo mãdare & denũciare. Ferrugĩe. hi. ferrugo ut ſcribit Seruius eſt purpura nigrior hiſpana ut Virg. Et ferrugĩe clarꝫ hibera. Et tũ caput obſcura nitidũ ferrugĩe texit. Itẽ idẽ alibi ſcribit ferrugo coloris genꝰ é. q uicinꝰ eſt purpuræ ſubnigræ & hibera nõ hiſpana ſed põtica. hæc Serui. cuiꝰ expõnem miror cũ hiberã mõ hiſpanã exponat: mõ neget hiſpanam eẽ. Marcellus ãt tradit. ferrugineũ colorẽ ferro ſimilẽ eſſe uolũt: uerũ ferrugineꝰ ceruleꝰ eſt. Virg. Et ferrugineos hyacintos. Coccũ itẽ ut aſſerit duobus in locis Pli. gramẽ ſeu granũ rubẽs ẽ galatiæ oppidi hiſpani eiꝰ uſus eſt in conchilii colore ferrugo: igit̃ hibera ut opinor coccineꝰ cõchylio miſtus color ẽ: hic aũt Catullus ferrugineũ nõ coccineũ: ſed ſubnigrũ cæruleo admiſtũ itellexit: ut Virg. Et ferruginea ſubnectat corpora cymba. Et tũ caput obſcura nitidũ ferrugine texit. Quod ti. ſi ſan. cõ. inc. ithy. ithyõ templũ Mineruæ palladis athenis uetuſtũ in ſaxo ſurgit: in quo lucis ĩextinctæ lychnꝰ eſt: & uirginũ dõus ab Ithyne cõditore ithyon appellata: & a Plinio uerbo græco pthenõia dcã ĩ q̃ ẽ Palladium ſiue Mineruæ ex ebore Phydiæ opꝰ pfectũ. Eſt ꝓterea ithon mons theſſaliæ Palladis tẽplo celeberrimꝰ uñ ithonia pallas dr̃ Feſto & Stra. auctoribꝫ. & apd Pauſaniã elegans: extat epigrãma: quo a Pyrrho celtaꝝ ſpolia palladi ithõiæ dicata fuiſſe oſtdit̃. Incola. hĩtatrix. Sci ithy. ſacratæ pthoniæ ab ithyno cõditæ. Deprauata ẽ apd Stra. iterꝑtẽ dictio ictinꝰ, pithynꝰ. Annuit. cõcedit. Quæ no. ge. Nã athenaꝝ tutela Minerua ẽ. Tauri: minotauri. Funeſtã ne. nigra uela: q̃b⁹ antẽna & malus ueſtiunt̃.

¶ Ipſe aũt cæca: cũ Iuppiter Ariadnæ ꝓcibꝫ annuiſſet. Theſeus illico oblitꝰ eſt mãdata patris. Quæ erant ut ſi PAL.
euaderet domũ rediẽs cãdidũ uelũ tolleret: cũ nigro in Cretã nauigaret. Dulcia ſigna: uelũ cãdidi coloris: qd̃ ſignũ erat Theſei incolumitatis. Soſpitẽ. ſaluũ. Diuæ palladis cui dicatæ erant athenæ. Talia cõplexus: mãdata Aegei ad Theſeũ. Dubios caſus: in anciptes rerum euentus. Redditæ in extrema: Theſeus ex Aethra & Aegeo Trœzene natus & apud Pitheũ auum maternum educatus non contulit ſe ut Diodorus & Plutarchus indicãt athenas ad uiſendũ patrẽ niſi cũ iã adoleuiſſet: fortiaq; facinora cũ hoſtibꝫ pugnando feciſſet. Fortuna mea: mea infelicitas. Virtus tua: tua fortitudo. Cui lãguida nõdũ lumina: cui nõdũ ſaturati ſunt oculi filii inſpectione. Canicie terra: mos fuit apud priſcos: ut in ſummis doloribꝫ infuſo ſibi puluere corpus fœdarent. Infecta linthea: uelũ coloratũ. Ferrugine hibera: ferrugo erat purpura hiſpana nigrior. Hoc aũt in loco Catullus ſequi uidetur illorũ opinionem: qui non nigrũ: ſed purpureũ uelũ filio ab Aegeo datum ſcripſerunt: inter quos Simonidem fuiſſe cõſtat. Carbaſus. Eſt inter genera lini carbaſus: ex quo præcipue fiũt uela nauiũ: q̃ & ipſa pluratiuo nũero carbaſa neutro genere dicunt̃ ſingulari fœminino carbaſus. Incola: intelligit palladem in cuius tutela erat urbs athenaꝝ. Ithyni: uocat ithynon uetuſtũ palladis templum. quod poliades in ſaxo erexerat: in eo ut ſcribit Strabo. Lucis inextinctæ lichnus erat. & uirginũ domus quã illis icthynus cõdiderat. Tauri reſpergas ſanguine dextrã: dextra tua occidas minotauꝝ.

ANTO. ¶Noſtros col. E montibus atticis maxime hi ſunt nobiles hymetus briſeſſus lycabethus: parnes: & corydalus. Lumina: oculi tui. Niuei mō. pro niuoſi. Vt ſicut: uel quando. Proſpectū. ad proſpiciendū. Minoidi: Ariadnæ. Quæ. Ariadna. Aſpectās: procul aſpiciens. theſea ad ſe aſpiciēdā reuertētē. Pr̄ina. liber pf̄ bacch⁹. Nā cū Theſe⁹ī Dia pmanēs p ſōnū Dionyſiū ſibi: niſi ariadnā dimiſiſſet: minitātē uidiſſet: timore pculſus muliere dimiſſa ex inſula diſceſſit. Dionyſ. noctu ſumptā Ariadnā in montē tulit: q appellatur Drios: & primū euanuit ut deus. Tūc quoq; Ariadnæ nō amplius uiſa eſt. Cū thy. Thyaſus bachica ſaltatio dicitur. Satyroꝝ: ſatyri panes: ſilenus fauni ſyluani dii agreſtes bacchi comites ſunt. ultra theon meridionalem montem panas & ſatyros animalia incolere Mella non fabuloſum eſſe ſcribit. Sileneis: ſilenus nutritor ſiue pedagogus Bacchi fuit. de quo Hora. An cuſtos famuluſq; dei ſilenus alumni: inde ſileneus a Cat. formatū nomen. Niſigenis aūt appellauit Niſæ urbis indicæ baccho ſacratæ icolas ſilenos: quia bacchi & ſileni ſunt comites. Oe monoſyllabum eſt: ſic apud Iuuena. legendū eſt: Saturē cū dicit Hora. eu oe. Iperatores aūt legūt ohe biſyllabū interiecta aſpiratiōe. Sed Hora. uerba a Iuue. repetita falſam eſſe lectionē demōſtrāt q̄ ſunt hæc. Eu oe recēti mēs trepidat metu plenoq; bacchi pectore turbidū Letat̄ eu oe parce Liber parce graui metuēde thyrſo.

Eu oe: utraq; dictio græca eſt & aſpiratione caret. ſcribit̄. n. εὐοῖ. Tecta cuſ. thyr. tota Catul. lectio doctæ uetuſtatis plena eſt: pendet. n. ex hiſtoria cum tecta cuſpide dicat. Nam ut docet Macro. thyrſus eſt haſta ſeu telū latens: cuius mucro ē hederis inuolut⁹ ac contectus: bacchus nāq; thyrſo & ceruloꝝ pelliþus inſtruct⁹: thyaſos exercet ut Euripides his docet uerſib⁹ Διονυσος ὀρεσοισκαινεβρον λοχαίῳ κατασωτοσεν μεθκαίσι σαρναξονκατα σηλαξο. Pars diuulſo facta. mē. iu. Nā bacchanalis cœt⁹ p mōtes ſaltuſq; diſcurrens uitulos aut iuuēcos uel forte oblatos uel ſtudioſæ cōptos fruſtulatī diſcerpebat ac circunferens terribiliter oñtabat: ſic Perſius ex neroniano carmine: de mœnadiō⁹ inquit. Et raptū uitulo caput ablatura ſuperbo Baſſaris.

PAL. ¶Oblitteret ob litterare eſt ex hominum memoria aliquid tollere quaſi ex litterarum monumentis delere. Funeſtam ueſtem: uelum infectū quod futurū erat funeris indiciū. Rudentes: ita uocantur funes nauales. Hæc mādata pri⁹: ſimilitudo q̄ oñdit mādata Aegei poſt iuſtas Ariadnæ preces ita mētē theſei liquiſſe: ut nubes uentis pulſæ linquūt mōtiū cacumina. Proſpectū ex arce petebat: qa arx Athenarū in loco paulo editiore erat: ideo in eam Aegeus aſcendere conſueuerat. ut inde proſpiceret. Sicubi in mari filiū rede untem uideret. Contollens: abſumēs. Inflati: emendo infecti: cū enim Aegeus redeūte filio theſeo nigrū uelum proſpexiſſet: ratus illū periiſſe ex arce ſe p̄cipitauit. Funeſta: funere affecta. Ferox theſeus. ferox dicitur is: qui p̄animoſus eſt ad certandum cum altero: & ad uim alteri faciendā. Minoidi: Ariadnæ minois filiæ. Quæ tū aſpectans accedentē mœſta carinam. Secutus fidē antiquioris exēplaris uerſum ſic emendo. Quæ tū proſpectans cedentē mœſta carinā. Voluebat ſaucia curas. Ariadna inquit p̄ſpiciēs nauē theſei recedentē multis & uariis curis angebat̄. Inachus. Bacchus ἀπὸ τοῦ ἰάχω q̄d̄ ē uociferor. Thyaſo: erat thyaſus ſaltatio quæ baccho exhibebatur. Satyrorum. de quibus opinio falſa non eſt. ſcribit enim Plutarchus ſatyrum in Nympheo nemore cum ibi dormiret captum & ſcyllā perductū fuiſſe. Niſigenis: niſæ genitis legimus autem duas niſas fuiſſe unam in arabia & alteram in india. Tyrſos: tyrſi erāt haſtæ q̄dam: q̄ pampinis inuolutæ a bacchantibus geſtabant̄. Pars e diuulſo: pētheus echiōis filius thebaꝝ rex bacchi numen per ſuperbiā cōtēnens ira dei ab Agaue matre cæteriſq; thebanoꝝ mulieribus uitulū eū ut Catullus: uel aprū ut alii dixerunt: eſſe credentibus dilaceratus interiit. Cuius poſtea mēbra dei comites oñtabant ut impiis incuterēt terrorem. unde Perſius & ſectum uitulo caput ablatura ſuperbo baſſaris. Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebāt: q̄ bacchantes impune ſerpētes tractarēt indicat in Alexandro Plutarchus his quidem uerbis olympias hiſce afflari numinibus auidiſſima eorū ſolēnia ſacra quodā modo atq; barbarico producebat: ad thyaſos. n. eximiæ magnitudinis & māſuefactos quidē trahebat angues: qui multoties per hederas: & myſtica illabentes uētilabra fœmineoſq; thyrſos atq; coronas amplexi uiros terrore ſimul atq; ſtupore cōficiebāt.

Vt ſimul ac noſtros inuiſent lumina colles:
Funeſtam antennæ deponant undiq; ueſtem
Candidaq; intorti ſuſtollant uela rudentes:
Q uā primū cernens ut læta gaudia mente
Agnoſcam quū te reducē ætas proſpera ſiſtet
Hæc mandata prius cōſtanti mente tenentē
Theſea ceu pulſæ uentorum flamine nubes.
Aerium niuei montis liquere cacumen:
At pater ut ſūma p̄ſpectū ex arce petebat
Anxia in aſſiduos cōtollens lumina fletus:
Cum primū inflati conſpexit lintea ueli
Præcipitem ſeſe ſcopulorum e uertice iecit:
Amiſſum credens immiti theſea fato:
Sic funeſta domus ingreſſus tecta paterna
Morte ferox theſeus: qualē minoidi luctū
Obtulerat mente īmemori talem ipſe recepit:
Q uæ tamē aſpectās accedētē mœſta carina
Multiplices animo uoluebat ſaucia curas:
At pater ex alia florens uolitabat inachus
Cū thyaſo ſatyrorum: & niſi genis ſileneis:
Te quærens ariadna: tuoq; incenſus amore
Q uātū alacres paſſim lymphata mēte furēbat
Eu oe bacchātes eu oe capita iflectētes: ¶bāt
Haꝝ pars tecta quatiebāt cuſpide thyrſos
Pars e dī uulſo iactabāt membra iuuenco:
Pars ſeſe tortis ſerpentibus incingebant:

¶Orgia.bacchi ſacra ſunt apud latinos:q̄q̄ apud græcos q̄cunq; ſacra deorum dicunt ANTO.
ſacrifico & feſta duco ſignificat. Obſcura.nocturna. Cauis ciſtis:tympanoꝝ deſcriptio:aut certe ciſtis.i. uānis:ſiue cribris myſticis quibus antiq utebant.In myſticis bacchi piaculis:hanc ciſtā myſticam inachi uānum dixit Virg.in georgicis. Orgia q̄ fruſtra cupiunt audire prophani.Nā his ſacris nulli niſi iſdē inicia/to intereſſe licebat:profanos aūt his orgiis ſe īmiſcētes aut fugabāt aut diſcerpebant.Hæc nefandiſſima baccha nalia ſacra nocturna primū romæ cognita ſuppliciiſq; coercita atq; Valerio Flacco & portio catone cenſoribꝰ prohibita ac tandē ſublata ſunt:ut pleniſſime ſcribit Liuius li.ix.quartæ decadis. Plāgebant: percutie bant. Cornua:quoꝝ cantu bacchanalia celebran tur:unde perſius ex Neronis uerſibꝰ recitat. Torua mimaloneis īplerūt cornua bōbis:q̄q̄ hic pſiū uer/ſus aliter a porphyrione legit.bōbos pro ſonitu ſtre pēti poſuit:ut & apud Perſiū.ſed ꝑprie bōbꝰ a græ/cis dr̄ cucilis & apis ſonitꝰ. Tibia barba.aut adti tus barbaricos fcā.aut certe a barbaris inuenta. Nā ut docet Pli.obliquā tibiam inuenit Midas in phry gia:geminas tibias Marſia:in cadē gente lydios mo dulos Amphion. Talibꝰ ampli.ue. deco.fi.pita digreſſionis cōcluſio:q̄ ad eadē uerba a quibus īce/pit reuertit̄ in fine & in principio huius fabuloſæ di greſſionis inqt hæc ueſtis priſcis hoīum uariata figu ris. Amplifice:magnifice aduerbiū eſt. Pului/nar.lectū plūmeū ut ſupra.puluinar uero diuæ geni ale locat̄. Decedere:ꝑ cedere de abūdat. Scis di uis.aut peleo & Thetidi aut certe diis.q̄ ad nuptias celebrādas ſe contulerant ceſſerūt:abierūtq; poſt oī/um apparatuū contemplationē. Quæ quas pictu ras ſpectando. Expleta.ſaciata eſt iuuentus theſſal la. Diuis.qui paulopoſt uenientes recipientur pe neus:Doris prometheus:Iuppiter:Iuno. Horrifi cans:horridū faciens. Sub lumina.circa primū ſoli:ortū. Vagi.nunq̄ eundē toto anno circulum ſeruātis.nā ſingulis diebꝰ ſingulos gyros cōficit:ſiue quod ueriſimilius eſt:ut aſtrologi tradunt ſol a primo puncto cancri uſq; ad primū capricorni punctū firma menti raptu centū octoginta duos parallelos circulos deſignat:qui numerus duos dies ad ſingulū parallelum cōſumi demōſtrat:uagū igit̄ ſolem dixit per tot parallelos annuo curſu tranſeuntē. Quæ pulſæ.unde.ſ. Cachini.ꝑ marino murmure poſuit. Purpurea:rubicūda luce auroræ.Nā & ab Homero.

Pars obſcura cauis celebrabant orgia ciſtis:
Orgia quæ fruſtra cupiunt audire prophani
Plangebant alii proceris tympana palmis:
Aut tereti tenuis tinnitus ere ciebant:
Multi raucíſonos efflabant cornua bombos:
Barabaraq; horribili ſtridebat tibia cantu:
Talibus amplifice ueſtis decorata figuris
Puluinar complexa ſuo uelabat amictu.
Quæ poſtq̄ cupide ſpectādo theſſala pubes
Expleta eſt:ſanctis cæpit decedere diuis
Hi qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans zephyrus ꝓcliuas incitat undas
Aurora ex oriente uagi ſub lumina ſolis:
Quæ tardæ primū clæmenti flamine pulſæ
Procedūt leuiterq; ſonant plāgore cachinni:
Poſt uento creſcente magis īcrebreſcunt:
Purpureaq; procul nantes a luce refulgent:
Sic tum ueſtibuli linquentes regia tecta
A ſe quiſque uago paſſim pede diſcedebant.

dcā ē. Nātes:affluentes dilabātes. Veſtibuli tecta.i.ueſtibulū regioꝝ tectoꝝ ut ſit hypallage:ē aūt ueſtibulū pria ianuæ pars exterior camerato fornice ianuā tegēs a ueſta dea dictū:ut Serui.& Oui.ſcribūt Macro.aūt:& Gellius alias afferūt huius uerbi deriuationes. A ſe q̄ſq; uago paſſim pede diſcedebāt.ordo eſt q̄ſq; pede paſſim uago diſcedebāt a ſe.i.unus ab altero diſcedebat pedibꝰ errātibꝰ:& paſſim uagantibus.

¶Orgia:bacchi tm̄ ſacra a noſtris orgia ſunt appellata quæ ab Orpheo primum inſtituta ferunt̄ ſed a græcis PAL.
omnium deorum immortalium ſacra orgia dicebantur. Obſcura:occulta ea nanq; ſolis ſacerdotibus nota erant. Ciſtis caniſtris.ꝙ autem ſacra bacchi ciſtis impoſita a ſacerdotibus ſeruarentur:præter Catullum his uerſibus indicat etiam Tibullus & tyriæ ueſtes & dulcis tibia cantu.Et leuis occultis cōſcia ciſta ſacris. Pro fani:qui non ſunt initiati Virgilius procul o procul eſte prophani.conclamat uates. Plangebant:feriebant.
Proceris:in longum protentis. Palmis:palma eſt pars manus interior exterior uero caret nomine. Eſt Virgi.
item palma arbor cuius lignum contra onus renititur.ideo placuit antiquis palmam eſſe ſignum uictoriæ ī certaminibus:auctor eſt Gellius. Efflabant cornua bombos Perſius Torua mimaloneis implerūt cornua bombis. Stridebat tibia cantu.In ſacris bacchi Tibiam inflari ſolitam præallegato uerſu indicat Tibullus
Talibus amplifice: Nobilis poeta poſt longam digreſſionem tandem eo reuertitur:unde diſceſſerat.
Puluinar lectum pelei genialem. Quæ poſtquam cupide:cum inquit expleta eſſet iuuentus theſſalorum ea ſpectando quæ dixi.ipſa a peleo & tethide diſcedere cœpit. Hic qualis:aſſimulat theſſalos a peleo & tethi de recedentes fluctibus maris flatu zephyri undicantis. Procliuas undas: pronas aquas. Sub lumina: ſub cum tem pus ſignificat iungitur accuſatiuo.Virgilius ſub lucem exportant calathis: adit oppida paſtor.
Quæ.ſcilicet undæ. Flamine:flamina dicuntur uenti afflatu. Cachini:appellat cachinos lenes maris fremitus. Increbreſcunt:crebriores fiunt. Luce purpurea:talis enim eſt lux auroræ ex orientis. Veſtibu/li Cecilius Gallus in libro de ſignificatione uerborum quæ ad ius ciuile pertinent ſecundo. Veſtibulum eſſe dicebat nō in ipſis ædibus neq; partem ædium:ſed locum ante ianuam domus uacuum per quem a uia ædi/tus acceſſuſq; ad ædis eſt:cum dextra ſiniſtraq; inter ianuam tectaq; quæ ſunt uiæ iuncta ſpacium relinquitur atq; ipſa:ianua procul a uia eſt area uacanti interſita. Ad ſe:domum ſuam uel ad ſua negocia.

ANTO. ¶Abitum: discessum. Peli: pelion mons est thessaliæ in cuius antris uersatus est chiron centaurus Achillis maternus auus & ꝓceptor: Saturni & philires filius. Fœcunda aura tepidi fauo. paucis uerbis fauonii deri uationem: & naturalem uim tetigit. nam fauonius q & zephyrus dicit tepidus est: dictus a fouendo: qa fœcũdus est & fouet cũcta in terris nascentia. unde Lucretius auram genitabilẽ appellauit scribens. Et reserata uiget genitabilis aura fauoni. Plexos: cõplicatos. Quis. ꝓ quibus. Permulsa: delinita. mollefacta suauitatibus. Risit resplenduit: cõplacuit: trãslatio ab hoie ad locũ. Nã q ridet facie resplendet: & cõsequẽter placet: contra tristis facies nubila & tenebrosa est: iõ displicet aspicientibus. Peneos: fluui⁹ thessaliæ ante cũctos claritate ortus ex pindo monte iuxta gõphos in terq; ossam & olympũ nemorosa cõualle defluens qngẽtis stadiis dimidio eius spacio nauigabilis: accepti sq; thessaliæ amnib⁹ p tẽpe: ad erũpendũ ꝓgredit hæc ex Pli. atq; Strabone. Peneos noiatiuus græcus & est zeugma: nã ab inferiori subaudit linquens. sit ordo, peneos linquẽs uiridãtia tẽpe adest. Peneũ aũt fluniũ a peneo oceani & thethyos denoiatũ fuisse scribit Diodo. siculus. Linq̃ns tẽpe. nã ut scribit Pli. in penei fluminis cursu tẽpe uocant qnq; miliũ passuum lõgitudine & ferme sex latitudine ultra uisum hois attollẽtib⁹ se dextra leuaq; leniter cõuexis iugis intus sua luce uiridãte allabit peneus uiridis calculo amœnus circa ripas gramine: canorus auiũ cõcentu.

Q uorum post abitũ princeps e uertice pelí
Aduenit chyron portans siluestria dona:
Nã qdcũq; ferũt cãpi quos thessala magnis
Montibus ora creat: quos pp fluminis undas
Aura parit flores tepidi fœcunda fauoni:
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis
Q uis permulsa domus iucundo risit odore
Confestim peneos adest uiridantia tempe.
Tẽpe quæ siluæ cingũt super impedientes:
Mniosion linquens doris celebranda choreis
Nonacriis: nãq; ille tulit radicitus altas
Fagos: ac recto proceras stipite laurus
Non sine nutanti platano: lentaq; sorore
Flammati phætontis & aeria cupressu:
Hæc circum sedes late contexta locauit:
Vestibulũ ut mollí uelatum fronde uireret:

Doris. subaudit adest a supiore: doris aũt maris dea oceani senis & thethyos filia: Nereiq; uxor fuit ut canit Hesio. legere & chloris dea flox q̃ lectio si ꝓbetur Mniosiũ non hẽbit expõnẽ: itaq; arbitror has duas dictiões corruptas ac de iis ualde q̃rendum. Mniosiũ. Nereũ. i. mare. Mniosi⁹ aũt dicit quasi algæ deus. Nõ o alga & deus dr lõga dorica: sũt q legãt minosiũ. i. mare cretẽse a minoe rege: sed lectio talis & expõ per q̃ ridicula est: nec uero secunda syllaba q̃ in Minoe lõga ẽ talẽ interꝓtationẽ ꝓbat. Nonacriis: arcadicis a nonacri arcadico mõte: a quo archadiæ pars nonacria dcã est: sunt q nonacriã totã arcadiã dici putẽt. montis nonacrios meminit Pli. Celebrãda choreis nonacriis. cur dorida choreis nonacriis celebrãda dixerit. Catul. alii uiderint. Ille. peneus. Platano: platan⁹ arbor trãsmarina umbrax deliciis atq; cõuiuiis familiarissima: & umbrax gra tm ex alieno peti ta orbe: de qua plura legito: si lubet apud Pli. Lenta sorore phaetõ. sola cyrhode Asopi filia ut Pherecides & Eustachio senserunt: aut ut Ouidi. & alii nostri scribunt ex Climene genuit Phaetontem Aeglẽ lampeciam & phetusiam. Phaetonte autem in eridanum lapso atq; extincto sorores eius ꝓdicte fratris fatum in padi ripis lugentes in arbores populos conuersæ sunt: ut Ouidi. methamorphosii eleganter explicuit. Virg. in decimo tetigit. Nanq; ferũt luctu cygnum phaetontis amati. Populeas inter frondes umbrarũq; sorox Dũ canit: silens tamen apud Virgi. in bucolicis canit. Tum phaetontiades musco circũdat amaræ Corticis atq; alte proceras erigit alnos. Et notandũ q; phaeton triũ syllabax est: nec ullã hẽt dipthongũ. Quum apud græcos scribat ut Homerus Varro tamen teste fabio per Synæresim protulit inusitatissimam in talibus litteris. Flãmati: participiũ sine uerbi substantia: ut Virgi. Talia flammato secum dea corde uolutans. Aeria: alta. Cupressu. Ouidi. scribit cypariſſon pueꝛ ab apolline amatum: in cã arborẽ sui nois mutatum. Seruius aũt in georgicox primo ex Virgilii uerbis coniecturam fortasse ducẽs cypariſſo a Syluano adamatũ: & in arborẽ mutatũ fuisse tradit. Hæc: has arbores. Vestibulum: ianuæ regiæ pelei.

PAL. ¶Quox post abitũ: post quox discessum: scribit. n. thessalis inde abeuntib⁹ accessisse ad easdẽ nuptias honorãdas Chironẽ peneũ: & ꝓmetheũ: quox chiron tulerit secũ flores in corollas distinctos. Peneus diuersi generis arbores: ex quib⁹ scenã fecerit ante regiã. Prometheus uero annulũ transactæ pœnæ indiciũ. Peli: pelion mõs ẽ Thessaliæ altissim⁹ in quo chiron Saturni & philires fili⁹ domiciliũ habuisse tradit. Quis ꝓmulsa domus qb⁹ corollis domus delinita. Peneos adest. peneus fluui⁹ est thessaliæ: q ort⁹ iuxta Gõphos interq; ossam & olympũ nemorosa cõualle, ꝓ gngẽta stadia defluẽs cæteros illic fluuios claritate superat. Tẽpe: de quib⁹ abunde diximus. Fagos: fagus arbor ẽ glãdifera cui⁹ cortex ut auctor est Pli. in quodã usu sacrox religiosus erat. Laurus hæc arbor apud Romanos triũphis ꝓprie dicata sola satax receptarũq; in domos fulmine nõ icitur plura sunt eius genera: sed de ea multa legito apud Pliniũ lib. xv. histo. natu. Platano: hæc arbor ex alieno orbe cõuiuiis expetita in tanto olim fuit honore: ut mero infuso nutriret qa compertũ erat id maxime prodesse eius radicibus auctores sunt Plinius & Macrobius. Lentaq; sorore intelligit populũ uel alnũ. Nã de sororibus phaetontis duplex fuit apud ueteres opinio. Quidã enim dixerunt eas in populos alii in alnos eẽ mutatas. Flãmati ictu fulminis incensi nota est fabula. Cupressu q̃ olim diti sacra funebri signo ad domos ponebatur: huic patria insula creta. Ibi nãq; quocunq; loco terram nouerit qspiam nisi alia seratur. hæc gignitur. Hæc circum sedes: aperte demonstrat peneum in uestibulo regiæ scœnam fecisse.

Plinius
Macro.

¶ Prometheꝰ. Prometheꝰ Climenes & Iapeti filius Atlãtis mœnetii epimetheiq; frater quũ Iouẽ ſacrificorũ oſſeorũ fraudibus decepiſſet: ignẽq; ab ætherea ſede furto ſubductũ mortalibꝰ reddidiſſet Iouis impio ferrea cathena in caucaſo monte ſcythiæ inteſtina eius agla aſſidue corrodente alligatus ad trigeſimũ annũ fuit ut Aeſchyllus ſenſit. Quũ autẽ iuppiter ut ſuperius dictũ eſt thetidis cõnubiũ pulchritudine ductus peteret: illo tẽpore parcæ cecinerunt fata q̃ perfici natura rerũ uoluit: q; cunq; Thetidis eſſet maritus eius filiũ paterna uirtute fore clariorem, quod ſolerti prudẽtia intelligẽs ꝓmetheus nõ uoluntate: ſed neceſſitate uigilãs auditum Ioui nunciauit: Iuppiter autem huiuſmodi fatum ueritus thetidiſq; connubium deuitans ꝓmetheo merita pro beneficio rettulit gratiam: eumq; uiculis libe rauit ac thetidis & pelæi nuptiis intereſſe iuſſit: ſed nõ remiſit ſupplicium quod illi iurauerat. Nam memoriæ ſempiternæ gratia ex utraq; re. i. ex lapide & ferro promethea ſibi digitum uincere iuſſit: qua poſtmodũ cõſuetudine homines uſi quo ſatisfacere ꝓmetheo uiderentur annulos lapide ferroq; contuſos habere ceperunt. Veſtigia. ſigna. Extenuata: pene ẽleta & euaneſcentia ſanatone poſt aliquot ſolutionis annos: aut ueſtigia extenuata. i. pedes attenuatos cõpedũ corroſione: Veteris pœnæ: ueteris ſupplicii: ad qđ Iouis æternum fore iurantis iuſſu fuerat alligatꝰ. Pater diuum: Iuppiter. Coniuge. Iunone. Natis: fi liabus: quod tamen non placet. nam potiꝰ dixiſſet natibus: ſed cum natis. i. filiis Vulcano & Mercurio: cũ quibus & Venus intelligitur Apolline atq; Pallade relictis. Vnigenam: mineruã ex iouis cerebro unigenitam. ſola enim ex iouis cerebro nata dr. Palladа cultricem ithyni. nam ut ſupra dictum fuit pallas eſt incola ſancti ithyni quod mineruæ uirginibꝰ domicilium eſt arce athenienſi Periclis opera perfectum

Poſt hũc cõſequtur ſolerti corde ꝓmetheus
Extenuata gerẽs ueteris ueſtigia pœnæ
Quã quõdã filici reſtrinctꝰ mẽbra cathena
Perſoluit pẽdẽs e uerticibus prærupti:
Inde pater diuũ ſancta cũ cõiuge natiſq;
Aduenit cœlo te ſolũ phœbe relinquẽs:
Vnigenãq; ſimul cultricẽ montis ithyni
Pallada: nam tecũ pariter ſoror aſpernata ẽ:
Nec thetidis thædas uoluit celebrare iugalis:
Qui poſtq̃ niueis flexerũt ſedibus artus:
Largæ multiplici cõſtructe ſũt dape mẽſæ:
Quũ interea ifirmo quatiẽtes corpa motu
Veridicos parcæ cœperunt edere cantus:
His corpus tremulũ cõplectẽs undiq; ueſtis
Candida purpureis ramis intinxerat ora.
At roſeo niuæ reſidebãt uertice uittæ:
Aeternũq; manus carpebant rite laborem:
Leua collũ molli lana retinebat amictum:

Nam tecum pariter ſoror aſpernata eſt. Apollo enĩ & pallas aſpernati ſunt his nuptiis intereſſe: eſchylus autem contraria ſenſit ſcribens Apollinem Thetidis & pelei nuptiis epithalamion ceciniſſe: ac uaticinatum futuram fœlicitatem quod thetis apud æſchylũ multis uerbis conqueritur. Qui. dii ſuperius nominati. Infirmo. inſtabili nutanti ad fatorum confirmationem: aut geſtus cantantium expreſſit. Veridicos cantus: uera & fixa fata: cantus autem uaticinia a cano qđ interdum eſt diuino: ut ipſa canas oro & capiti cane talia demens Dardanio. Veſtis candida hic eſt habitꝰ parcarum fœlicia ſtatuentium fata: alii legunt quæſtus: ego uero ſentio legendum eſſe ueſtis candida. Ora. limbo ueſtis extremitate. quæ inſtita etiam dicitur. Reſidebant. repoſitæ erant. alias reſidere eſt ceſſare & ociоſum eſſe: unde reſides dicuntur: interdum uero ſignificat quieſcere. Hor. iiii. odarum: Bellum reſedit protinus Rite. de cõſuetudine ſua. Aeternum laborem. fatum æternum & imutabile. Colum antiqui teſte priſciano indifferenter ꝓtulerunt hic & hæc colus. unde Catullus amictũ participium maſculino genere appoſuit.

¶ Poſt hunc ſcilicet peneum prometheus hic fuit iapeti ex climene filius qui poſt factum a ſe hominem dicitur auxilio Mineruæ cælum aſcendiſſe & adhibita ad Solis orbem face ignem ſurripuiſſe: quem hominibꝰ cõmunicauerit: ob quam cauſam dii irati duo mala terris immiſerunt febres & morbos ſicutꝰ Sapho & Heſiodus memorarũt. Quod tangit etiam Horatius cum ait. Poſt ignem ætherea domo ſubductum macies & noua febrium incubuit cohors: ipſum quoq; prometheum per Mercurium in monte caucaſo religauerunt ad ſaxum & appoſita eſt Aquila que eius cor quod abſumptum renaſcebatur: exederet. Verum cũ iuppiter poſt triginta mil. annorum cum tanto ſupplicio liberaſſet ut tamen pœnæ memoria perpetua foret. facto ex utraq; re: hoc eſt ſaxo ad quod alligatuſ fuerat & ferro ex quo cathena cõſtabat annulo digitum eius ſiniſtræ manus minimo proximum cinxit quæ prima annuli fuit inuentio. Veſtigia pœnæ extenuata. ſigna ueteris ſupplicii aliqua ex parte deleta. Inde pater diuum. Poſt chyronem peneum. & prometheũ nouiſſime uenit iuppiter una cum iunone coniuge ſua & filiis: præter apollinem & Dianam: quos in cælo reliquit cum ii pelei & thetidis nuptias aſpernati eas minime celebrare uellent. Vnigenam. i. dianam quam ideo ſic uocat. Catullꝰ q; una cum Apolline ſit genita. Montis ithyni: emendo e montibus idæ. ſunt autem duo hoc nomine mõtes unus in creta & alter in phrygia: ſed poeta de ida cretæ intelligere uidetur quoniam apud cretenſes diana potiſſimum colebatur. Oui. in faſtis pallada Cecropidæ. minoia turba dianam. Pallada: emendo pelea. Iugales thædas nuptias: quibus ut dictum eſt celebrandis quinque faces adhibebãtur. Flexerunt artus: flexis artubus ſederunt. Niueis ſedibus: in albis ſedibus. Interea: dum iuppiter cum iunone & cæteris diis diſcumberent. Parcæ epithalamion canere cæperunt. Iis corpus tremulum: deſcribit habitum parcarum. Veſtis: emendo quercus quia ſequitur ramis purpureis. At rhoſeo niuæ: in uertice inquit rhoſas ſpirante habebant uittas albi coloris. Rite: ſecundum ritum. Lana amictam: uellere onuſtam.

ANTO.

PAL.

ANTO. ¶ Deducens: deducere ꝓpriũ eſt mulieris filum agẽtis ut ſenſit ſeruius exponẽs illud uirgilianũ deductũ dicere carmen. Libratũ: ſuſpẽſum aut īmiſſum. Mar. quã certa fuit librato dextera tælo. Turbine: īpetu aut uolutiõe. Atq; ita decerpẽs æquabat ſemp opus dens. Nentiũ mulierũ morẽ elegãter expreſſit. Morſa. hoc morſum declinauit. Lanæ candẽtis. candidæ pro fœlicibus fatis deducẽdis. Calathiſci. hic calathus eius diminutiuum calathiſcus forma græca: ut ſyrus ſyriſcus. Virgati: uirgis contexti. Diuino. uaticinante diuinãte: ut Horatius. diuina mota anus urna. Perfidie: falſitatis mẽdacii. O decus eximium.

Hoc eſt parcarũ epithalamion canẽtium uaticiniũ ſuper thetidis & pelei nuptiis factum: quo Achillẽ fortiſſimũ ex illis oriturum ac plurimas de troianis ſtrages daturũ eſſe canũt. Thetidis autẽ & peleos epithalamiõ cecinit Apollo: & pene oĩa quæ hic a parcis dicunt prædixit: ut ſcribit Claudianus. Nato: pp filium Achillẽ claros honores adepturũ. Columẽ: præſidium aut tutelã: & ẽ ordo o peleu clariſſime nato decus eximium augẽs æmathiæ columẽ accipe. i. intellige. Aemathiæ: Macedonia ut luſtinꝰ ſcribit ante a nomine æmathionis regis cuius prima uirtutis experimẽta in illis locis extant: æmathia cognomiata eſt: prius æmathiã fuiſſe dictam teſtat Pli. Luc. autem æmathiã macedoniã theſſaliam & pharſaliã ꝑ eadem ꝓuincia indiſtincte poſuit. Quũ apud Pli. Strabonem atq; alios multos geographos theſſalia ſit ab æmathia diuerſa. Catul. item æmathia pro theſſalia dixit. Læta luce. fœlici die nuptiali. Sorores. parcæ. Sed uos: apoſtrophe ad fuſos fata nentes. Currite: propere uoluite. eſt autẽ uerſus interclaris ſepiſſime repetitus. Subtegmina: ſtamina uel penſa. Heſperus Nã ut ſuperius etiã alio epithalamio dixit poeta ueſpertina. hora noua nupta ad uirũ deducebatur. Portans afferens. Optata maritis Deſideria uobis nouis coniugibus. Fauſto. fœlici

Dextera tũ leuiter deducẽs fila ſupinis
Formabat digitis: tũ ꝓno in pollice torquẽs
Libratũ tereti uerſabat turbine fuſum:
Atq; ita decerpẽs æquabat ſemp opus dens:
Laneaq; aridulis hærebãt morſa labellis:
Q uæ prius in leui fuerant extantia filo:
Ante pedes autem cadẽtis mollia lanæ
Vellera uirgati cuſtodibãt calathiſci:
Hæc cũ clariſona pellẽtes uellera uoce
Talia diuino fuderunt carmine fata:
Crimine pfidiæ qd̃ poſt nulla arguet ætas.
O decus eximiũ magnis uirtutibus augens
Aemathiæ columẽ peleu clariſſime nato:
Accipe quod læta tibi pãdunt luce ſorores
Veridicũ oraclũ. ſed uos quæ fata ſequunt.
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi:
Aduenĩet tibi iam portãs optata maritis:
Heſperus aduenĩet fauſto cũ ſidere cõiunx.
Q uæ tibi flexo q̃io mẽtis pfũdat amorẽ:
Lãguiduloſq; paret tecũ cõiungere ſomnos
Lenia ſubſternẽs robuſto brachia collo:
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi:
Nulla domus unq̃ tales contexit amores

Sidere: diſtat. n. que ſidera te excipiant. Animo fle. in tua uota inclinato & iam placato. quũ ante abhorreret a coniugio. Paret: appet & inſtituat. Lãguidulos. ab effectu: qa faciunt homines languidos. Lænia nitida mollia. Subſternẽs: ſupponẽs: ut Tibul. Huic tu cãdentes humero ſuppone lacertos. Et magnæ regum deſpiciantur opes. Tales. tã pares: tanq; fœlices. Tali fœ. tam fida coniunctione.

¶ Dextera tum leuiter: exprimit nobis mulierẽ nentẽ quæ dum filum formant digitos ſupinos: dum uero fuſum torquet eoſdem pronos habet. Deducens: deducere proprie eſt attenuare. Pollice: Plinius libro. xi. hiſt. nat. hominis digiti articulos habent ternos pollex binos & digitis aduerſus uniuerſis flectitur per ſe uero in obliquũ porrigitur craſſior cæteris: huic minimus par eſt: duo reliqui ſibi inter quos medius lõgiſſime protenditur. Libratum: ſuſpenſum uel pendulũ. Aequabat ſemper opus dens: labris parcarum opꝰ ſuũ æquantiũ uelleris particulæ inhærebant quæ priuſq̃ decerperent in filo extabant. Calathiſci: parui calathi in qbus uellera ſeruabãt. Iuuena. uol lanã trahitis calatiſq; peracta refertis uellera & Oui. in ſecũdo Faſtoꝝ d lucretia. Ante thorũ calathi lanaq; mollis erat. Crimine: emendo carmĩe: eſt autẽ ſuperioris uerbi repetitio

[PAL.

Perfidie: perfidus eſt qui fidẽ uiolat a quo eſt perfidia qua uoce ſignificatur fidei ipſius uiolatio. Decus eximium. Poeta noſter ne quid inceptis nuptiis deſit: introducit nouiſſime parcas epithalamiõ canẽtes i quo primũ laudãt arctiſſimũ peleĩ & thetidis cõnubiũ: deinde ꝓnũciant naſcituꝝ eis Achillẽ. Qui aduerſus troianos fortiſſime dimicãs eoꝝ purimos ſuis manibꝰ interimat. O decus eximiũ. Decus ẽ illa honorificentia ex rebꝰ bene geſtis cuius cõtrariũ eſt dedecꝰ ꝓpe ignominia quædã & ĩfamis turpitudo. Emathiæ de q̃ ſic ſcribit Pli. lib. iiii. Macedonia poſtea centũ gnquaginta populoꝝ duobus inclita regibus quõdã terrarũ ipeꝛio æmathia antea dicta & trogꝰ põpeiꝰ macedõia antea noĩe æmathiõis regis: cuius pria uirtutis expimẽta illis ĩ locis extãt. Emathia cognomiata ẽ. Nato pp Achillẽ quẽ ĩter duces græcoꝝ haud dubie fortiſſimũ fuiſſe cõſtat. Accipe audi uel aſculta: ordo aũt ẽ. O peleu clariſſime nato decꝰ eximiũ augẽs magnis uirtutibus columẽ Emathiæ accipe. Tibi pãdũt tibi aperiũt. Sorores parcæ. Fata ſequunt fatũ ut Chriſippo placuit ẽ ſẽpiterna q̃dã & ĩdeclinabilis reꝝ ſeries & cathena uoluẽs ſemetiꝑa ſeſe & iplicãs ꝑ æternos cõſequẽtiæ ordies: ex qbꝰ apta cõnexaq; ẽ. Currite ducẽtes hic uerſus ẽ itercalaris q interpoſitꝰ ſupius repetitur

Subtegmĩa ſubtegmẽ ꝓprie ẽ filiũ q; ĩtra ſtamẽ diſcurrit. Por. op. mari. heſ. utpote cuiꝰ aduẽtu ſpõ. cũ ſpõ. cubaſ liceat. Fau. cũ ſy. uẽiet inquntcœlo fauẽte tibi uxor q̃ tecũ dor. ſubſter. collo tuo ro. ſua leuia bra.

¶Expers ter. impauidus, magnanimus: ut Maganimũ æacidem formidatamq; tonanti. Progeniem. canit. Papinianus. Notus: noscendus. sed notus dixit poeta ex persona sua. Præuertet. ce. ue. cer. hoc in homero legitur. ὠκέφνεν ποδἀκρυκὺσσαχίλλεὺς Flammea. uelocia. nihil enim uelocius igne. Vestigia: pedes. Phrygii ri. xantus & simois: hoc item ex homero sumpsit. Obsidens: media syllaba producta ex ob & sido. Longinquo. pro longo & fere decẽnali. longinquum autem magis de locorum distantia dicitur quam de tempore: ut longinqua prouincia india scytiaq; dicitur: Tertius hæ. pe. Agamẽnon a pelope tertius. nam pelops tantali filius thyestem & Atreum genuit. ex Atreo nati sunt Agamẽnon & Menelaus. Periuri. quia periurio decepit Myrthillum in Hippodamiæ certamine: ut fabulæ tradunt: historiæ autem ueritatem legito apud Diodorum siculum circa quinti li. finem. Matres. troianæ mulieres. Putrida: anilia. Variabunt. liuore percussionibusq; maculabunt. Scamander troiæ regionis est fluuius: tres. n. fluuii ex quodam idæ colle oriuntur. Scamãder: grãcus: & esapus. Sed duo posteriores in septemtrionem & propontidem tendunt. Scamander uero ad occasũ discurrit: distatq; ab illo uiginti stadiis. Scamandari⁹ item prius appellabatur Hectoris filius: qui postea Astyanax dict⁹ fuit: ut scribit Home. Quæ passim ra. dis. hell. Nam ut Strabo describit: scamandri ostium in hellespontum prorumpit. Tepefaciet: secundam syllabam produxit licenter. quum ubiq; apud alios auctores naturaliter corripiatur. Bustũ. achillis sepulchrum: apud sigæum troiæ oppidum extructum: fuit item ibi achilleon oppidum iuxta tumulum achillis a mitilenæis conditum ut testatur Plini⁹ Terræ. excelso aggere alii legunt terres bustum excelso aggeꝛ. Virginis: polyxenæ. achillis enim polyxenæ amore capti ac paridis dolo perẽpti umbra sæpe græcis ad troiam adhuc bellantibus apparuisse fertur ac petiisse polyxene morte suis umbris & manibus parẽtari debere: quod capta troia pyrrhus pius filius polyxena ad patris tumulum ducta executus est. Fessis longo bello fatigatis: hinc Horatius Et ademptus hector tradidit fessis leuiora tolli Pergama grauis. Vincla: coagmentiones iuncturas & lapidum compages Neptunia: neptuni manibus facta.

ANTO.

¶Tali coniunxit fœdere: tali concordia copulauit. PAL.

Expers terroris. impauidus siue intrepidus. Hostibus haud tergo: magna Achillis commendatio. Cæleris uestigia ceruę: pædum celeritate Achillem poluisse testatur in primis Homerus. Non illi quisquam: nemo inquiunt heroum in bello troiano suã cum Achillis fortitudine comparabit. Pelopis uastabit tertius heres: intelligunt Agamẽnonem qui tertius a pelope Troiam euertit. Si quidem pelops genuit Atreum: Atreus Agamẽnonem & Menelaũ. Periuri: cuius periurio deceptus sit myrtillus auriga Hippodomiæ: Fabula autem nota est. Illius egregias uirtutes: sensus est matres cum deplorabũt amissos filios: eosq; maxime laudare uolent collaturas esse illorum uirtutem cum eximia Achillis fortitudie. Putrida: propter uerbera uel propter annos. Nanque uelut: Similitudo qua ostendunt parcæ Achillem ad uersus Troianos pugnantem ita eorum corpora gladio ꝓstratur: ut messor spicas iã maturas falce ꝓsternit. Vnda scamãdri: scamãder ánis ẽ nauigabilis ab iõ mõte ẽmissus. Hellesp. ubi primũ mare nr̃m se coactat hellesp. uocat̃ septẽ nõ amplius stadiis patẽs europãq; auferẽs asiæ. Cui⁹ iter: cui⁹ scamãdri fluẽta. Per. cede per. sang. Bu. posuit bu. ꝑ rogo: erat aũt priscis bustũ loc⁹ cremati cad. Niueos art⁹: cãdida uir. mẽbra. Pyrrus enim Achillis filius post captam troiam polixenam ad patris sui tumulũ perductã ibidẽ mactauit: ut casto uir. san. mãib⁹ gẽito. parẽ. Fes. lõ. bel. mora

Nullus amor tali cõiũnxit fœdere amãtes
Qualis adest thetidi qualis cõcordia peleo.
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Nascet̃ uobis exps terroris achilles:
Hostibus haud tergo: sed forti pectore notus:
Qui pssæpe uago uictor certamine cursus
Flãmea præuertet celeris uestigia ceruæ.
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Non illi bello quisq̃ se conferet heros
Quũ phrygii teucro manabũt sanguie riui:
Troicaq; obsidẽs longinquo mœnia bello
Periuri pelopis uastabit tertius heres.
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Illius egregias uirtute: claraq; facta
Sæpe fatebũtur gnatorũ in funere matres
Quũ in cinerẽ canos soluẽt a uertice crines:
Putridaq; ifirmis uariabũt pectora palmis
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi.
Nanque uelut densas prosternens messor aristas
Sole sub ardẽti flauẽtia demetit arua
Troiugenũ infesto psternet corpa ferro
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Testis erit magnis uirtutib⁹ unda scamãdri
Quæ passim rapido diffunditur hellespõto:
Cuius iter cæsis angustãs corporũ aceruis
Alta tepefaciet pmista flumina cæde:
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Deniq; testis erit morti quoq; reddita præda
Quũ terræ excelso coaceruatũ aggeꝛ bustũ
Excipiet niueos pcussæ uirginis artus.
Currite ducẽtes subtegmina currite fusi:
Nã simulac fessis dederit fors copiã achiuis
Vrbs dardaniæ neptunia soluere tecta
Alta polyxenia madefiẽt cæde sepulchra
Quæ uelut ancipiti succũbẽs uictima ferro

Cæleris uestigia ceruę: pædum celeritate Achillem poluisse testatur in primis Homerus. Non illi quisquam: nemo inquiunt heroum in bello troiano suã cum Achillis fortitudine comparabit. Pelopis uastabit tertius heres: intelligunt Agamẽnonem qui tertius a pelope Troiam euertit. Si quidem pelops genuit Atreum: Atreus Agamẽnonem & Menelaũ. Periuri: cuius periurio deceptus sit myrtillus auriga Hippodomiæ: Fabula autem nota est. Illius egregias uirtutes: sensus est matres cum deplorabũt amissos filios: eosq; maxime laudare uolent collaturas esse illorum uirtutem cum eximia Achillis fortitudie. Putrida: propter uerbera uel propter annos. Nanque uelut: Similitudo qua ostendunt parcæ Achillem ad uersus Troianos pugnantem ita eorum corpora gladio ꝓstratur: ut messor spicas iã maturas falce ꝓsternit. Vnda scamãdri: scamãder ánis ẽ nauigabilis ab iõ mõte ẽmissus. Hellesp. ubi primũ mare nr̃m se coactat hellesp. uocat̃ septẽ nõ amplius stadiis patẽs europãq; auferẽs asiæ. Cui⁹ iter: cui⁹ scamãdri fluẽta. Per. cede per. sang. Bu. posuit bu. ꝑ rogo: erat aũt priscis bustũ loc⁹ cremati cad. Niueos art⁹: cãdida uir. mẽbra. Pyrrus enim Achillis filius post captam troiam polixenam ad patris sui tumulũ perductã ibidẽ mactauit: ut casto uir. san. mãib⁹ gẽito. parẽ. Fes. lõ. bel. mora

ANTO. ¶ Trunc̃u. trũcatum. Quare. concluſio. Cõiunx: maritus peleus. Non il. nu. ſenſus eſt. nutrix thetidis mane nõ amplius ad thetidem afferret ſtamina nenda: neq; illam circundabit penſis glomerãdis quia non amplius ſit puella: ſed iam facta ſit maxima matrona. Orienti luce. primo mane. Circundare. circunſepire: nam ita ſolent plerunq; nutrices ſuas alũnas multis fuſis deglomerãdis circundare. Heſterno filo. heſterna die facto. Coluũ: genitiuus pluralis eſt triſyllabus a quarta declinatione: aliter nõ ſtat uerſus. Mœſta. pu. dif. Senſus eſt. nec mater thetidis mœrebit unq̃ propter ullam filiæ ſuæ cum uiro diſcordiam: aut propter ſeparatam a uiro noctem. Non enim unq̃ a uiro diſcordabit aut ab eius nocturno amplexu ſecedet thethis. Secubitu. ſeperato porcul a uiro cubitu.

Proiiciet truncũ ſubmiſſo poplite corpus:
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Quare agite optatos ais cõiũgite amores
Accipiat cõiunx fœlici fœdere diuam:
Dedatur cupido iam dudũ nupta marito.
Currite ducentes ſubtegmina currite fuſi:
Non illam nutrix orienti luce reuiſens.
Heſterno coluũ poterit circundare filo.
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi.
Anxia nec mater diſcordis mœſta puellæ
Secubitu charos mittet ſperare nepotes:
Currite ducẽtes ſubtegmina currite fuſi:
Talia præfantes quondã fœlicia pelei
Carmina diuino cecinerunt pectore parcæ:
Præſentes nanq; ante domos iuiſcere caſtas
Sæpius: & ſeſe mortali oſtendere cœtu
Cœlicolæ nõdum ſpreta pietate ſolebant
Sæpe pater diuum templo ifulgẽte reuiſens
Annua dum feſtis ueniſſent ſacra diebus
Cõſpexit terra cẽtum procurrere currus
Sæpe uagus liber parnaſi uertice ſumno
Thyadas effuſis euantes crinibus egit.
Quum delphi tota certatim ex urbe ruẽtes
Acciperent lœti diuum fumantibus aris.
Sæpe in lœtifero belli certamine mauros

Secubare eſt ſeorſum & procul cubare. Mittet pro dimittet non enim deſperabit de nepotum generatione ob aliquem filiæ a uiro ſecubitum. Parcæ: a partu dicte. Præſentes nanq; ante domos. moralis totius carminis concluſio: moraliſq; ratio: cur ſit credendum humanis cœtibus deos olim interfuiſſe: ac tandem mortales ſceleribus contaminatos deſeruiſſe

Pietate: iuſtitia: cuius has facit partes Plotinus ĩo centiam cõcordiam: amicitiã: pietatem: religionem: affectum: humanitatem. Ci. addit fidem & ueritatẽ.

Spreta: ab homnibus contempta. Sic Ouidi. Nõdum iuſtitiam faciņus mortale fugarat. Centũ curſus: certamina olympica dicit. Terra: per terram.

Templo ful. templum olympium intelligit. Liber uagus: aut quia ſemper cum ſua turba uagat: aut quia uagans totam aſiam & preſertim indiam percurriſſe fertur. Euantes: bacchãtes. Vertice ſummo parnaſi. nam ut ſcribit Luca. Et quantum occiduo tãtum ſummotus eoo Cardine parnaſus gemmo petit æthera colle. Mõs phœbo bromioq; ſacer cui numine miſto Delphica thebanæ referũt trieterica bacchæ In phocide regione boetiæ adiuncta parnaſus poetarum carminibus celeberrimus ad occiduos phocidis montes locatus eſt: eius latus in occaſum proſpectãs locri & ozolæ poſſident. auſtrale uero delphi. loc⁹ ſane petroſus & theatri formam habens in eius cacumine templum ſurgit & oppidum. Plini⁹ autem ſcribit introrſus liberum oppidum delphi ſub monte Parnaſo clariſſimi in terris oraculi appollinis: plura ſtrabo addit: Tortelii deliramẽta pene anilia p parnaſo eiuſq; iugis meminiſſe piget: Tantum hoc addidiſſe mihi ſit ſatis heliconem montem a parnaſo ſeparatũ eẽ in boetia: citheronem uero in eadem boetia ſaltum fabulis carminibuſq; celebratum ac prope thebas finiri: ut ex ſtrabone: Mella: Plinioq; legitur. In letifero certamine. ut ſæpiſſime fecit in bello troiano teſte Homero. Hera tritonis rapidi: pallas tritonia appellata eſt: ut ſcribunt Mella: & Lucanus a tritone fluuio aphricæ. Diodorus autem ſiculus etiam hoc teſtatur. Sed alio in loco ait: tradunt palladem in creta ex ioue apud fontes tritonis fluuii ortam ex quo tritonia dicta.

PAL. ¶ Quare agite: concludunt. Coniunx: peleus. Diuam: thethidem. Non illam nutrix: ueteres quoties ſcire uolebant utrum puella uirgo eſſet nec ne: ei filum ab angulo oris per uerticem ad alterum angulum deducebant poſtea idem filum complicatum collo eiuſdem puellæ circundabant: ſi quid autem deeſſet: dicebant puellam eſſe uitiatam ergo ſi nutrix non poterit collum thethidis heſterno filo circundare: id proculdubio indicabit. thethidem a uiro ſuo compreſſam amiſiſſe uirginitatem. Præſentes: loquitur. Catullus: affertq; rationem cur credendum ſit deos olim rebus hominum intereſſe ſolitos. Spreta pietate: contempta iuſtitia quæ in plures partes diuiditur. Sæpe pater diuum: intelligit Iouem in cuius honorem olympicum certamen iuxta Elim ad Alpheum amnem celebrabatur in eo uictores olea coronabantur. Inſtitutum eſt autem primum ab Hercule deinde intermiſſum ab hiphito eius filio inſtauratum. Thyadas: bacchas a thio uerbo quod ſignificat ſacrificare occidere feſtinare: & impetum facere. Horatius in carminibus fas peruicaces eſt mihi thyadas. Euantes: furentes: Euam eſt bacchus a uoce furentium ſic appellatus. Delphi: poſuit continens pro contento: fuit autem hoc nomine oppidum ſub monte parnaſo clariſſimi in terris oraculi apollinis quod telluris umbilicum appellarunt fabulam addentes quam refert pĩdarus confingens a ioue duas dimiſſas aquilas unam ab ortu alteram ab occaſu in eo loco demum coiiſſe: quidam autem dixite coruos

Hora.

Aut rapidi tritonis hæra: intelligit palladem quæ belli etiam dea tritonia cognominata eſt a tritone africæ paludead quam eam genitam fuiſſe perhibent: auctor eſt Mella pomponius.

Mella Pompo.

¶Rhamnusia: Nemesis dea fuit apud antiquos cõtra supbiã & odiũ culta: dicta rhãnusia a rhãnunte uico attico, ubi eĩ statua agoracriti parii & phidiæ discipuli opus: ut testis ẽ Pli. & strabo: q addit pleroq; sensisse id opus fuisse dopiti. legito pluta apud Pli. li. xxxvi. ca. v. Hæc nemesis in agro cizyceno culta pstãti tẽplo: qđ adrastus cõdidit. ĩde & ibi adrastia regio: & adrastia dea dicta ẽ. legito strabonẽ in. xiii. Nemesis autẽ latio noĩe caret: q̃q̃ qđã fortunã eẽ autumãt. Nã & fortunæ & nemeseos eadẽ ptãs idẽq; numẽ uĩ: ut hic ap đ Cat. suspicari licet: Nemesin aũt p iustitia hic accipe possum⁹ ut apud Hesiodũ inuenim⁹. ατάνατων μὲτ̃ φῦλον ιτην ωροϑιωσ τανὑροωοὺδαιλωὸ κατνε̃μεσιό Alii tñ hoc in hesiodi uersu aliter interpretãt nemesim: sed Cat. carmina sequẽtia indicant quo de numĩe intellexisse hesiodũ arbitrari debem⁹ cũ dicat pudor & nemesis iuerũt ad ĩmortaliũ cætũ relĩquẽtes hoĩes: & Cat. Sed postq̃ tellus scelere ẽ ibuta nefando Iustitiãq; oẽs cupida de mẽte fugarũt Sic & Ouidi. Nondũ iustitiã facin⁹ mortale fugarat Vltima de supis illa reliq̃ humũ: & Iuue. de iustitia: đ pudore seu pudicitia & iustitia inqt: Paulatĩ dein đ ad supos astræa recessit: Hac comite atq; due pariter fugere sorores. Perfudere man⁹. Sic & Oui. Viuit̃ ex rapto nõ hospes ab hospite tut⁹. Nõ socera genero fratꝛ quoq; gra rara ẽ. Imminet exitio uir cõiugis: illa mariti. Filius añ diẽ patrios inqrit ĩ annos. Victa iacet pietas: & uirgo cæde madẽtes Vltia cælestũ terras astræa reliqt. Optauit genitor: ut de Catilina refert Salusti⁹. Ignaro mr: ut locasta oedipodæ filio Scelerare: scelere cõtamĩare: ut Parce pias scelerare manus: in tertio Vir. Penates duos. Qui sint dii penates. Macro. li. iii. ca. v. accurate docet. Auertere. removerũt: fugauerũtq;. Iustificã. bnficã. nã bonitas & benignitas: seu liberalitas dicit̃: q̃ sunt ĩter iustitiæ. ptes. Mẽtẽ. uolũtatẽ. Tales: tã sceleratos. Cõtigi. uideri. nã tãgere tã ad oculos & aĩam q̃ ad manus relatũ inuenit̃: ad aĩum ut Papi. in achilleide. Nec solos tangit atridas iste dolor: ad oculos ut hic catul. ad manus latissime patet. Lumĩe: aut uisu: oculo. aut certe luce clara: nã nymbo aut nube septi se adesse fig.

¶Rhamnusia uirgo. i. memesis: de q̃ abũde dixim⁹ PAL.

Aut rapidi tritonis hera: aut rãnusa uirgo
Armatas hoĩum ẽ præsens hortata cateruas
Sed postq̃ tellus scelere ẽ ibuta nefando:
Iustitiãq; oẽs cupida de mẽte fugarũt:
Perfudere man⁹ fraterno sanguine fratres:
Destitit extinctos natus lugere parẽtes:
Optauit genitor primæui funera nati.
Liber ut innuptæ potiret̃ flore nouercæ:
Ignaro mater substernẽs se ĩpia nato:
Impia nõ uerita ẽ diuos scælerare penates:
Omnia fanda: nefanda malo pmixta furore
Iustitiã nobis mentẽ auertere deorũ.
Quare ut tales dignãtur uiscere cœtus:
Nec se cõtingi patiuntur lumine claro.

Ad Ortalum.

Et si me assiduo confectum cura dolore
Seuocat a doctis ortale uirginibus.
Nec potis ẽ dulces musarũ expromere fœtus
Mens hoĩum tãtis fluctuat ipsa malis:
Nãq; mei nuper letheo ĩ gurgite fratris

Sed postq̃ scel⁹. Altera rõ cur dii terras penit⁹ deseruerit. Perfudere man⁹: ut ethiocles & polynices. Optauit genitor. L. Catilina ut Aure. horestilla post obitũ prioris mariti sibi nuberet filiũ quẽ unicũ hẽbat occidere sustinuit auctores sunt Salustius Valerius & Appianus. Talis cætus: homines tot tantisq; sceleribus pollutos. Ad ortalum.

ANTO. Et si me assiduo confectum cura dolore. Hæc tertia totius operis pars elogos tãtummodo cõtinet nam superius dictum est. Hoc opusculum tris in partes a poeta distinctum uidetur. ĩ lyrica cramia: in hexametra siue heroica: & ĩ elegos. scri. ãt hãc pmã elegiã ad ortalũ familiarẽ suũ excusãs se multis curis ex frĩs morte susceptis iplicitũ musis & carminib⁹ operã dare nõ posse: ac obtẽperatuꝛ tñ ei⁹ petitiõi quo ad possit fatẽ. Petierat. n. Or. a poeta: ut Calli. elegiã beronicææ comæ fabulas cõtinẽtẽ latinis uersib⁹ interpretaret̃: q̃ se factuꝛ poeta: & si curis affectũ, pmittit: ne Or. aut cã sua laborẽ suscipe noluisse aut petita negligentẽ amici obitũ fuisse suspicaret̃. Cura. mœror ex frĩa morte susceptꝰ. Doctis uirginib⁹. a musis oĩs scientiæ pstidibus. Seuocat: remouet sepat. Musaꝛ duces fœtus. q̃si est uersuũ: seu carminũ diffinitio: carmina. n. sunt musarũ fœt⁹. Fluctuat. æstuat: cõcutit̃: uexat̃. Hoĩum mẽs: nõ solũ mea mens: sed cuiuscũq; hoĩs tãtis malis quãta sunt mea cõmouet̃: atq; pturbat̃ aĩus. Tãtis: quãtis mea turbat̃. Nãq; nup lethæo in gurgite frĩs: ordo ẽ: nãque manãs unda pallidulũ pedẽ mei frĩs alluit nup in lethæo gurgite: p qđ significat frem suũ apud troiã extinctũ iã ad iferos dscẽdisse. Cat. n. ex bithynia in italiã reuertẽs frem in phrygia relictũ paucis dieb⁹ post ĩmatura morte raptũ amisit: cui⁹ nũc iteritũ mœrore testat̃. Lethæo gur. nã q ad iferos dscẽdebãt securos latices & lõga obliuia potare a ueterib⁹ putabant̃: aut lethæũ gurgitẽ p stygia palude ultra quãaĩæ portant̃. Charõ. cymba posuit: lethẽ fluuiũ ẽt scribit Luc. & strabo & Pli. in cyrenaica regiõe aphricæ. Syl. ãt ithalicus ĩ pmo lethẽ scribit in hispania. legito suprascriptos auctores đ lethe ĩ hispania scribentes: Sylius in primo. Quiq; sup granios lucẽtes uoluit harenas Infernæ referẽs populus obliuia lethes.

PAL. Et si me assiduo. Metꝛ ẽ elegũ qđ exametro uersu pẽtametroq; cõpositũ tã a latinis q̃ a græcis celebratum ẽ petierat ortal⁹ iure amicitiæ a Cat. ut is Callimichi elegiam de comis berẽnices in latinam linguã sibi uerteret. Quam rem nobilis poeta non negauit se facturum: cum eam honestam esse cognoscret: mittit igitur ortalo eandem elegiam additq; se hanc latinam feciſſe: licet multis magnisq; curis ob

mortẽ fratris ĩplicitus a muſis pẽnit⁹ auoceť. elegiæ autẽ Argumẽtũ ſuo loco explicabiť. Cura: ſolicitudo ex morte fratris. Virginib⁹a muſis: de qbus antea dictũ eſt. Expromere fœtus fœt⁹ muſax ſunt carmĩa. Fluctuat: undicat in modum pelagi. Náqꝫ mei nuper: ſignificat fratrem ſuum paulo ante mortuum ad in feros diſcendiſſe per quos labitur lethes amnis.

ANTO. ℂ Troiã: triſyllabũ adiectiuũ eſt: ut Vir. Et troia gaza p undas. Littore rhæteo: rhæteũ troiæ oppidũ eſt ĩ colle ſitũ unde rhætea littora dicta ſunt Aiacis ſepulchro maxime illuſtria: hæc ex Pli. ſtrabone: mella dicunť: Luc. Et graio nobile buſtũ Rhæteũ. Audiero nũquã tua uerba loquẽtẽ. Nunquã ego te uita frater amabilior: & ordo ẽ. o fr amabilior uita: nũquã audiero tua uerba: nũquã te loquẽte poſt hac aſpiciã, carmina: meos uerſus: q deberẽt alioqn cãtari: Mœſta: mœrẽtia pp mortẽ tuã. Qualia ſub dẽſis. Artificioſa ſimilitudo pathos mouẽdi cã: hinc tractũ illud uirgilianũ de Orpheo. Qualis populea mœrẽs philomela ſub umbra Amiſſos fœtus qrit. Daulias ,pgne pãdiõis filia: uxorqꝫ Terei thraciæ regis in auẽ luſciniã cõuerſa: notiſſima ẽ apud Oui. fabula. cui⁹ hiſtoricã ueritatẽ Thucidides ĩ. ii. hiſtoriax lib. demõſtrat Nã tere⁹ nõ in thracia: ut nõnĩ cribunt: ſed dauliæ rex fuit: aulidẽqꝫ ĩ phocide ſitã tẽuit: ẽ ãt daulia ſiue daulis ĩ finib⁹ boetiæ ad parnaſũ mõtẽ pauliſp ad oriẽtẽ ſcdm delphos oppidũ: ubi Tereũ thracẽ regnũ tenuiſſe aiũt: ẽ igiť auis qdã: q a græcis Ἀηδὼν dr: & qa ,pgne ab athenis dauliã trãſiẽs ibi cũ uiro tereo hĩtauit: iõ ſimile & oppidi & auis nomẽ locũ fabule dedit. Daulis pri⁹ appellatũ eſt id oppidũ ut ẽ apud homerũ: a poſteriorib⁹ daulia dictũ: Sane nõ ignorãdũ quoſdã ſenſiſſe terei ſcelera: mutatiõeſqꝫ illox oĩum ĩ aues factas eẽ Dauliæ: ſed Pli. & ſolinus ſcribũt qꝫ bizia eſt arx regũ thraciæ a terei neſaſto crimĩe ĩuiſa hirũdib⁹. Itylei. ityꝰ & ityle⁹ dict⁹ ẽ ,pgnes & terei filius ΙΤΥΛΕΥΣ. Proper. ĩ. iii. Increpet abſũptũ nec ſua mr ityn. Fata, dilaceratione. Abſũpti: Cõſũpti: extincti. Expſſa: ad uerbũ fere cõuerſa & iterp̃tata. Battiadæ. Callimach⁹ a Battocyrenæx rege: ac cõditore fuit: ut ipſe de ſe ſcripſit originẽ cõſecut⁹: Ariſte⁹. n. cognomĩe batt⁹ cyrni fili⁹ cõdidit cyrenẽ ĩ aphricæ auſtrali littore: uocauitqꝫ cynerẽ a cyrene puella ab Apollĩe ex theſſaliæ mõte peleio rapta: & ĩ illã regionẽ deportata. In d regio cyrenaica uocata eadẽ pẽtapolitana dcã illuſtrať Ammõis oraculo: d his plura legito apud Iuſtinũ & d regionis ſitu apd Pli. Srabo ãt ſcribit. Cirenẽ cõdidere therei: q ex laconica ,pfecti therã inſulã coluerũt, thera olim caliſto dicebať: ut Callimach⁹ ait. Noĩe caliſto primũ: ſed poſtmõ thera Dcã fuit tell⁹ urbis origo meæ: Illud quoqꝫ aĩaduertẽdũ uꝰ qꝫ quã inſulã therã Strabo & Callimach⁹ appellãt. Iuſtin⁹ theramẽ uocatã refert. Battiadæ. Callimach⁹ a batto oriũdus patria cyrenæ⁹ poeta: ſimul & grãmatices ſtudioſus fuit. ut ſcribit Srabo. Quidã ſtrabõis uerba negligẽter accipiẽtes dicũt duos fuiſſe callimachos unũ poetã: alterax uero grãmaticum quũ idẽ Callimach⁹ & grãmatic⁹ & poeta fuerit. Hic Callimach⁹ poeta nõ diu poſt primi belli punici initiũ alexãdriæ apud ptolomæũ regẽ celebrat⁹ fuiſſe dicit ab. A. gellio li. xix. Spõſi. amãtis: q cupit illius puellæ fieri ſpõſus: ut marit⁹ dicit nõ tm q eſt: ſed ẽt qui eẽ cupit. Vir. Quos ego ſũ totiẽs iã dedignata maritos. Vir. amicæ puellæ: quã adamat adoleſcẽs hæc ſimilitudo cã ornãdi tẽdit ad obliuiõis ĩprudẽtiã oũdẽdã. Huic. uirgini: cui pomũ ĩprudẽter excidit. Oĩa q magni diſpexit lumĩa mũdi. Hec ſũt carmina ex Callimacho a poeta trãſlata. & ortalo petẽti, pmiſſa tãdẽqꝫ dõata: in qb⁹ a callimacho exp̃ſſa fuerat crinũ berenices hiſtoria ſiue fabula hmõi. Quũ ptholome⁹ berenicẽ ptolomæi. & Ariſtiõis filiã ſororẽqꝫ ſuã duxiſſet uxorẽ ac paucis poſt dieb⁹ aſiã oppugnatũ ,pfect⁹ eẽt: uouiſſe Bere. dicit. Si uictor ptolome⁹ rediiſſet ſe d tõſurã crinẽ ſuũ: quo uoto dãnatos crines Veneris Arſiões cõſecratos diſpoſuit tẽplo: eos quoqꝫ poſtero die ñ cõparuiſſe ferũt qꝫ quũ rex ægere ferret. Conũ fami⁹ matbematic⁹ cupiẽs regis inire gratiã dixit crinẽ iter ſidera uideri colloca tũ: & q ſdã uacuas a fi ura ſeptẽ ſtellas oũdi qs eẽ crinẽ fingeret. Hãc Bere. ñnulli cũ callimacho dixerũt equos alere: & ad olympia mittere ſolitã. Alii dicũt hoc ãpli⁹ ptolomeũ Bere. patrẽ multitudĩe hoſtiũ pterritũ fuga ſalutẽ petiiſſe. filiã ãt ſæpiſſime cõſuetã iſiluiſſe ĩ equũ & reliquã exercit⁹ copiã cõſtituiſſe cõpluresqꝫ hoſtiũ ĩterfeciſſe: reliquos ĩ fugã cõieciſſe. Addit ãt his Callimach⁹ berẽicẽ magnaĩam fuiſſe. Heratoſthenes uero his ãpli⁹ dicit eã uirgib⁹ leſbiis dotẽ cuiqꝫ relictã a parẽte: quã nẽo ſoluerat iuſſiſſe reddi: hicrĩes igiť berẽices ſeptẽ ſtellis cõſigurati a conõe ad leõis caudã ĩ triãgulo ſũt collocati. hæc oĩa a calliacho ĩ regis cui grat⁹ erat gr̃am & aſſẽtationẽ cõſcripta Ca. ñ min⁹ ingenioſe q elegãter iterp̃tať. apd calli. igiť coma. uel eris be. ſic lo. ca. iterp̃.

PAL. ℂ Rheteo littore legim⁹ duo eẽ Troiæ ,pmõtoria. Rheteũ & ſygeũ. Aſpiciam poſthac. Hic ſicut alibi nõ cõcludit pentametro ſenſũ inchoatũ exametro. qꝫ nullus alius elegiographus apud nos ſi mõ recte memineri

Pallídulũ manãs alluít unda pedem:
Troia rhœteo quẽ ſupter líttore tellus
Ereptum noſtris obterít ex oculís:
Alloquar: audiero nũq tua uerba loquẽtem
Nunquã ego te uíta frater amabílior:
Aſpicíã poſt hac at certe ſemper amabo
Semp mœſta tua carmina morte legam:
Q ualia ſub dẽſis ramoꝫ cõcínit umbris
Daulías abſumptí fata gemens itylei.
Sed tamẽ ín tãtis mœroríbꝰ ortale mitto
Hæc expreſſa tibí carmina battíadæ:
Ne tua dícta uagís neqcq credíta ſuentis
Effluxíſſe meo forte putes animo:
Vt miſſum ſpõſi furtíuo munere malum
Procurrít caſto uirgínis e gremío.
Q uod miſerætoblítæ molli ſub ueſte locatũ
Dum aduentu matris proſilít excutítur:
Atqꝫ illud ,pno præceps agitur decurſu
Huic manat triſtí cõſcius ore rubor:

facit. Qualia ſub dēſis: ait ſe talia carmīa ꝺ ſre ſuo cātatuꝝ: q̄lia canit luſcinia dū abſūptū Ityn quærit. fabula abūde nota ē. Daulias: daulis urbs fuit phocidis nō thraciæ ſupra cheroneā: in q̄ there⁹ ut ſcribit thucidides regnauit: & ſcel⁹ qꝺ de aty ferē mulieres patrauerūt. uñ auis daulias poetaꝝ carmīb⁹ decātata. Expſſa in latinū ſermonē cōuerſa. Battiadæ: callimach⁹ a batto; quē is dixit ꝓgenitorē ſuū fuiſſe. Vt miſſū: Similitudo mitto inqt tibi carmīa callimachi: q̄ tu a me iterꝓtari uoluiſti: ne forte putes uerba tua mihi ex aīo ſic effluxiſſe: ut malū puellæ ab amatore clā miſſū atq; ab ea ſub ueſte ne a domeſticis uideret: locatū: ꝓcurrite gremio: dū mſe aduenīēte eadē puella ꝓfiliēs exeutit. Spōſi: nō q ē ſed q eē uult. Gremio: q; ē intra ſenio rū fœminūue cōplexū. Illꝺ. ſ. malū. Huic. ſ. puellæ ſēſus aūt ē malū ubi excidit puellæ: id ꝓculdubio ꝓpna ꝺcurrit: at hæc ſibi cōſcia rubore ifīcit. Oīa q magni: hīc īcipit carmē callimachi ꝺ comis berenices q̄ cū Ptolomæo frī ſuo nupſiſſet uirūq; ad bellū ꝓficiſci uideret cōtinuo uotū fecit ſi ꝓflagatis hoſtiū copiis is uictor rediiſſet: ſibi crines ſucciſurā. Quare uoti cōpos fcā cū cæſariē ſecuiſſet: eāq; Arſinoes in tēplo poſuiſſet: poſtridie nō cōparuit. Conon autē Matthematicus qui ea tempeſtate in Aegypto apud Ptolomeum morabatur: dixit ſed in aſſentationem cæſariem in cœlum relatam ibiq; inter ſydera collocatam.

Omnia q magni diſpexit lumina mūdi:
Q ui ſtellaꝝ ortus cōperit atq; obitus:
Flāmeus ut rapidi ſolis nitor obſcuretur
Vt cedant certis ſydera temporibus:
Vt triuiā furtim ſub latmia ſaxa relegans
Dulcis amor gyro deuocet aerio:
Idem me ille conō cœleſti munere uidit
Et berenicæo uertice cæſariem:
Fulgentē clare quā multis illa ꝺarum
Leuia protendens brachia pollicita eſt:
Q ua rex tēpeſtate nouo auctus hymenæo
Vaſtatum fines iuerat aſſyrios:
Dulcia nocturnæ portās ueſtigia rixæ:
Q uam de uirgineis geſſerat exuuiis:

ANTO.

¶ Oīa q magni diſpexit lumina mūdi: ordo eſt. ille Conon q oīa lumīa mūdi diſpexit: qq; cōperit ortus & obit⁹ ſtellaꝝ: ac ut ſolis nitor obſcureē: & ut ſydera certis tēporib⁹ decedāt: atq; ut triuiā ſub latimia ſaxa relegās dulcis amor ꝺuocet a gyro aerio. idē ēt me cæſariē uidit in cœleſti mūere e Berenicæo uertice ꝺar fulgētē. Diſpexit. diſq̄ſtuit p ueritatē diſpreuit ac dignouit. Vir. Nec auras Diſpiciūt clauſi tenebris & carcere. Rapidi: uelocis. Vir. geor. Si uero ſolē ad rapidū lunaſq; ſequētes. Ordie reſpicies. Obſcureē. eclipſin patiaē. rōnē ꝺfect⁹ utriuſq; ſolis. ſ. & lunæ prim⁹ Romani generis ī uulg⁹ extulit Sulpiti⁹ gallus: q̄ conſulcū. M. Marcello fuit: ſed tūc tribun⁹ militū ſollicitudie exercitu liberato pridie q̄ ꝓles rex ſupat⁹ a paulo ē cōctionē ab impator ꝓduct⁹ ad ꝓcinēdā eclypſin mox ut cōpoſito uolumīe: Apud græcos āt iueſtigia uit prim⁹ oīum Thales mileſius olympiades. xlviii. āno q̄rtoprædicto ſolis ꝺfectū: Qui ſub Halyatte rege fact⁹ ē urbis cōditæ. āno. dxx. legito apꝺ Pli. Cedāt: diſcedāt ex aſpectu nro: neq; āplius p certa tpa, nobis appareāt. Amor: Endymiō lunæ fuit amator: ut fabulæ ꝓſuaſerūt & Ci. in prio tuſculanaꝝ ſcribit: latmos cariæ mōs ē: in quo Endymiō lunarib⁹ pnoſcēdis curſib⁹ a luna ſopit⁹ fuiſſe tradit. nā ut Pli. ſcribit luna mō hūilis mō excelſa ē: & ne id qdē uno mō ſed alias admota cælo alias cōtigua mōtib⁹ nūcī aqlonem elata nūc in auſtros ꝺiecta. Quæ ſingula in eā deprehēdit prim⁹ hominū Endymiō: & ob id amore ei⁹ fama tradit⁹. Conō: duos cononeſ memoratu dignos fuiſſe cōperio. Alteꝝ claꝝ atheniēſiū ducē a luſtio æmilioq; ꝓbo egregieq; laudatū: Alteꝝ illuſtrē aſtrologū natiōe Samiū. De quo hic Cat. agit: & multa ſūt a me ſuperi⁹ cōmemorata: Berenicæo uertice: ex capite berenices reginæ Βερενικη græce ſcribit: uñ appet error illoꝝ: q̄ aut Beronice ꝙ o in ſeda ſyllaba ſcribūt aut Bernice triſyllabū legi ꝺbere fētiunt. Illa Berenice. Multis deaꝝ: multis deabus græca cōſtructio. p multas deas itelligere poſſumus uenerē amoris & cōiugii pſidē: Iunonē nuptiaꝝ & matrimonii curā habentē: ac palladem deā belloꝝ: q̄bus ptolomæus Berenices maritus detinebat: gratias itē q̄ amoris & beniuolentiæ fautrices ſunt. Auctus potentior: ac fœlicior fact⁹. Qua rex tempeſtate: codices deprauati habent quare ex tempeſtate: cū ſit legendum qua rex tempeſtate: & eſt ſenſus & ordo. Berenice pollicita eſt cæſariem ſuam fulgentē ea tempeſtate: qua rex Ptolomæus actus nouo ſororis. Berenices matrimonio iuerat uaſtatum aſſyrios ſecum aſſerens amoris coniugalis ſigna. Protendēs: ad cœlum eleuans. Qua tempeſtate: quo tempore. Veſtigia: ſigna intemperati amoris morſus ungiumq; uirgineorum ſigna. Dicit & notas quas puella marito primitias uiolenter auferenti infixerat pro pudicitia pugnans. Nocturnæ rixe: coitus: ut Virgilius Bella nocturna dixit: At non in uenerē ſegnes nocturnaq; bella Exuuiis uirgineis. pudicitie uirgineæ expoliatione: & uictoria: qua potit⁹ marit⁹ primo cū ſpōſa congreſſu.

¶ Obitus: occaſus. Solis nitor obſcureē: manifeſtū eſt ſolem iteruentu lunæ occultari: lunāq; terræ obiectu: ac uices reddi: eiſdē ſolis radiis luna interpoſitu ſuo auferēte terræ terraq; lunæ. Cedāt: nō ſemp appareant: ſed p certa tpa nobis occuitenē. Triuiā lunā. Latmia ſaxa. ſub latmi mōtis ſpecus. Eſt aūt latmus mōs Cariæ: in cuius uertice diu morat⁹ endimiō multa repperit ad lunæ rationē ptinentia: uñ dat⁹ eſt loc⁹ fabulæ eū lunā adamaſſe. Dulcis amor: endimion. Idē me ille conō: ordo eſt ille conō q deſpexit lumīa magni mūdi. & cōperit ort⁹ & obit⁹ ſignoꝝ: idē uidit me quoq; cæſariē deoꝝ mūere clare fulgentē comæ. n. loquūē. legim⁹ āt duos cononeſ fuiſſe uiros excellētes unū Athe. ducē: & alteꝝ mathematicū natione ſamium.

Qui eodē tpe una cū callimacho poeta parit & grāmatico ptolomæi regiā colebat. Illa. ſ. berenice. Leuia: nitida. Qua tempeſtate quo tempore. Nouo auctus hymæneo: matrimonio berenices ſororis ſuæ potentior factus. Nocturne portās ueſtigia rixæ ferens ſecum ſigna nocturnæ paleſtræ.

PAL.

ANTO. ¶Est ne nouis nuptis odio uenus. tacita est quæstio ad id qđ dixit nocturnæ rixæ spolia pugnāt ne aut rizā/tur nouæ nuptæ cū spōsis suis ꝓpte Venerei coitus odiū habēt ne odio Venerē. Frustrant. uana ne faciunt parentū gaudia nouæ nuptæ. Gaudia. nuptias: & cōiugia filiaꝝ. Falsis. fictis simulatis. Vberi. abū danter. Nō subaudias falsis lachrymis frustrant parentū gaudia: Sed ueris lachrymis gemūt: & est respon/sio facta obiectioni. Ita me dii iuerint. iurisiurādi modus est. Vera gemūt. s. nouæ nuptæ: p parēthesim le/ganter hæc duo uerba: Notāda ē pria syllaba: quā licēter corripuit in hoc uerbo iuerint, iuerint aūt ꝓ iuerit p syncopē ut audierīt ꝓ audiuerīt. Id. s. ꝙ uera gemūt

Nouo uiro. marito ptolomæo. Tu o regina be renice. Lusti. ꝓ luxisti. Orbū. marito priuatum Cura. quā de uiro abstite cōcepisti. Vt. qñ postq̄ Ereptis sensibus. pp mētē: & aīum mœrore oppſ/sum ꝓpter mariti & fratris discessum. Magnāimā sic & callimachus magnanimā appellauit teste hygi/nio: quoniā patrē hostiū multitudīe pterritū: ac fugiē tē in equū īsiliēs ꝓtexerit: & exercit⁹ prni reliqas con stituerit: plurimosq̄ hostiū tū interfecerit tū ī fugā cō iecerit. An ne bonū oblita es. comæ consolatio ad dñam suā Berenicē. Fortior auis. auspiciū potēti⁹ nihilo q̄ sit hoc cōiugiū regiū & frnū. aut fortior: iō dixit: quoniā inter multas aues apparētes auspiciū a fortiori aue capiebaṫ: De auspice nuptialibusq̄ auspi ciis supius dixi ī Iuliæ & Málii epithalamio. Mit/tēs. dimittēs: Mœsta uero dixit ne uideret præ īpieta/te atq̄ feritate uiꝝ a se libēter dimisisse. Quæ. q̄lia q̄ tristia. Iuppiṫ. uocatiu⁹ p exclamationē. Tristi. tibi Berēice. Mutauit. a rixa nocturna ad tātā erga frem pietatē: ut ei⁹ abstiā tāto mœrore ꝓseqūris. Tātus tā potēs. An subaudias cā ē: ut sit sēsus an aliqs de⁹ te mutauit: an cā tā subiti mœroris ē: q̄ amātes amātiū abstiā molestē ferūt. Plau. ī gurg. Aīe mi ꝓcul amātē abesse haud cōsētaneū ē. Pro cūctis. unū ꝓ abū dat: ut sit ordo atq̄ cūctis diuis pollicita es ꝓ cōiuge dul/ci: aut p cōctis diuis. i. añ oēs diuos: nā ꝓ iterdū signi ficat añ: ut ꝓ tēplo añ tēplū. Asiā. assyriā asiæ ptē.

Quis. ꝓ qb⁹. Factis. uotis nūcupatis. Dissoluo p diæresim q̄ttuor syllabas facit. Digna ferat. sēsus ē cū supiorib⁹ cōtinuat⁹: sic ordo ē iuro tuū caput: qđ si qs īaniter: & falso adiuraṙ auderet ferat supplicia di gna suo piurio: ē aūt iurisiurādi facti affirmatio.

Quod. caput tuū. īaiter. falso: uane. Ferat. patiaṫ: digna cōuenientia suo piurio. Sed q se fer. po. eē pa. cōtinuaṫ sōia cū supiorib⁹. sic ego iuita cessi đ tuo uer tice: sed ferro me tōdēti resistere nequi: qm̄ nemo au/deret pari duritia resistere ferro quo duri⁹ ē fere nihil.

Ille mōs. mōtis exēplo ferri duritiē īdomitā eē ꝓbat Mōs athos iter macedoniā: & thraciā sit⁹ ē: iō ab ho/mero thraci⁹ dict⁹: & a Mella iter Thracios fines dscript⁹ ē: a Pli. uero & a plerisq̄ aliis latinis auctorib⁹ ī ma cedōia pōit: Hic mōs a plāicie excurrit ī mar p septuagitaqnq̄ mil. passuū: Ambit⁹ radicis cētū qnq̄gīta mil. colligit: oppidū ī cacumīe fuit acroathō Pli. tpib⁹. erāt uranopolis: paleotrō: thyrsus: oleō: apollōia: cui⁹ ico/læ Macrobii noīant. nā ut ferūt ibi dimidio lōgior q̄ ī aliis terris ætas hītātiū erat: ipse āt athos adeo elat⁹ ē: ut credaṫ ēt alti⁹ q̄ uñ ibres cadūt surgeṙ. Capit opīo fidē qa de aris: q̄s ī uertice sustīet. nō abluit⁹ cinis. sed quo relinq̄t⁹ aggere māet: hūc āt mōtē Xerxes res plaꝝ cōtinēti abscidit ī lōgitudīe passuū mil. qngētoꝝ: pfossū/q̄ trānauigauit: ac freto nauigabili egit puiū: Hæc ex Pli. atq̄ Mella: duplici uero termiatōe apud latios græ ca tū lfatura iueniṫ ꝓlat⁹. Nā & athos ut androgeos attica dclinatōe dr: ut Iuue. Velificat⁹ athos: & quicqd græcia mēdax: aliter aūt uersus claudicaret: ut ē apud Vir. Quāt⁹ athos aut quātus erix. Nō ignoro tamen Seruio alr uisū fuisse: sed eruditiores hac in pte hoc diligētius aīaduertāt: legiṫ itē alia terminatōe athō: hinc Ci. iii. đ rep. accusatiuū a tertia latinitatis īflexiōe ꝓtulit scribēs: Quid ergo illa sibi uult absurda exceptio nisi qs athonē ꝓ monumēto uult fūdit⁹ efficere. Stasicrates aūt qdā ut Plutarch⁹ in Alexādri uita scribit pollicit⁹ ē Alexādro id nō ei assentiēti se fabricaturꝝ mōtē athō in hūanā effigiē. Mōs. ordo est super quē uehitur.

¶Est ne nouis nuptis odio uen⁹: Callimach⁹ cæsariē iterpellās eā interrogat nouæ ne nuptæ uenerē oderint
PAL. an poti⁹ se eā odisse simulātes falsis lachris parētes frustrēṫ quoꝝ gaudia sūt illas nupsisse. Atq̄ emēdo an ne

Est ne nouis nuptis odio uen⁹? atq̄ patentū
Frustrantur falsis gaudia lachrymulis:
Vberi thalami quas ītra limina fundunt:
Non: ita me diui: uera gemunt: iuerint.
Id mea me multis docuit regina quærelis
Inuisente nouo prælia torua uiro:
Et tu non orbum lusti deserta cubile
Sed fratris cari flebile desidium:
Q uū penit⁹ mœstas exedit cura medullas
Vt tibi nunc toto pectore sollicitæ
Sēsibus ereptis mēs excidit: atq̄ ego certe
Cognoram a parua uirgine magnanimam:
An ne bonū oblita ē facin⁹: q̄ regiū adepta
Coniugium: qđ nō fortior auxit auis? (es
Sed tū mœsta uiꝝ m ttēs q̄ uerba locuta es
Iuppiter ut tristi lumina sæpe madent.
Q uis te mutauit tātus deus. an qđ amātes
Non longe a charo corpore abesse uolunt:
Atq̄ ibi pro cunctis: pro dulci cōiuge diuis
Non sine taurino sanguine pollicita es:
Si reditum tetulisset: is aut ī tempore longo
Captam asyā ægypti finibus addiderit:
Q uis ego pro factis cælesti reddita cœtu
Pristina uota nouo munere dissoluo.
Inuita o regina tuo de uertice cessi
Inuita: adiuro teque tuumque caput:
Digna ferat quod si quis inaniter adiuraret:
Sed qui se ferro postulet esse parem:
Ille quoq̄ euersus mōs ē quē maxima natū

Quas.ſ.lachrias. Vberti:abũdanter. Nõ ita:rñdet cæſaries:eas nõ uere dolere. Iuerint:emẽdo iuuerint. Id mea me:q̃ nõ uere doleant. Et tu nõ orbũ:cæſaries excuſans lachrymas reginæ ait illã luxiſſe ob diſceſſum Ptolomæi nõ q̃ marito ſed fratre eſſet caritura. An ne bonũ oblita es facin⁹:uideris inquit nõ meminiſſe regẽ eſſe tibi maritũ:cũ illius diſceſſum tam ĩique feras. Quis te mutauit:ut antea adeo magnanima nũc modico dolore ſic frangaris. Atq̃ ibi proh cunctis:uotũ berenices.proh aliqñ eſt aduerbiũ admirãtis ut hoc ĩn loco aliqñ interiectio dolẽtis.ut proh deũ atq̃ hoium fidẽ. Non ſine taurino ſanguine non ſine maioris hoſtiæ immolatiõe. Tauroꝝ aũt ſanguis ut tradit Pli.peſtiferẽ maxime potu.qa celerrime coit atq̃ dirreſcit. Reditu retuliſſet is:ſi Ptolomæus domũ incolumis rediiſſet:aut aſſyrios cõtra quos duxerat exercitum debellaſſet. Cœleſti redita cætu:cœleſtibus corporibus addita. Diſſoluo.diæreſis. Inuita o regina:apoſtropha.Cæſaries.n.conuerſo ad Berenicem ſermone iurat ſe de eius uertice inuitam ceſſiſſe. Digna ferat ſupplicium patiatur. Si qs inaniter adiuraret:me.ſ.nõ inuitã ceſſiſſe. Sed q ſe ferro:non potui inquit reſiſtere ferro:nec miꝝ cũ ei nec montes reſiſtere ualeant. Athos:mõs eſt in thraciæ macedoniæq̃ cõfinio:quẽ xerxes rex a perſaꝝ cõtinẽti abſcidit in longitudinẽ mille qngentoꝝ paſſuũ:ipſe autem mons a plaꝰ Athos
nicie excurrit in mare.lxxv.mil.paſ.ambitus radicis centum.L. mil.colligit. Maxima natu in ſupradicti montis uertice fuit Acroathõ oppidũ in quo ut ferunt dimidio lõgior q̃ in aliis terris ætas habitãtium erat.

Progenies phthiæ clara ſupuehitur: (tus
Quũ mœdi ꝓrupe nouũ mare quumq̃ iuuẽ
Per medium claſſi barbara nauit athon:
Quid facient crines:ſ cum ferro talia cedant:ſ
Iuppiter ut telorum omne genus pereat
Et qui principio ſub terra quærere uenas
Inſtitit:ac ferri frangere duritiem.
Abiunctæ paulo ante comæ mea fata ſorores
Lugebãt:quum ſe memnonis æthiopis
Vnigena impellens nutantibus aera pennis
Obtulit arſinoes chloridos ales equis:

¶Progenies phthyæ.gens theſſalica:nã montis huANTO.
ius ima:ut Mella ſcribit tenent paruæ pelaſgaꝝ coloniæ: Theſſalia uero teſte Straboẽ atq̃ Pli.argos pelaſgicũ dr̃iter eruptiões pænei:& thermopylas uſq̃ ad mõtanũ pĩdi tractum:qm̃ & iſtoꝝ locoꝝ pelaſgi exiſtunt. Tota nãq̃ theſſalia q̃ttuor in ptes diuidit̃: una ps uocat̃ phthyotica:altera eſtiocotia:terria thaſſiotica.i.maria q̃rta pelaſgia. Maxĩa na.alii oẽs fere codices hñt maxima in oris:ſed quuꝫ nullꝰ niſi puerilis ſenſus elici poſſit:ac inelegãs ſit duo epithe ta inter ſe indiſtincte appõi idẽ ſignificãtia:ego Cat. elegãtia munitꝰ ac hiſtoria inductꝰ maxĩa natn legendũ arbitror.Nã ut Pli.& Mella docent maximi natu efficiunt̃ athõ icolẽtes ſũmũ:ibi.n.dimidio lõgior q̃ in aliis ꝓpinqs terris ætas hĩtãtiũ fuit: bñ igit̃ maxima natu phthyæ clara ꝓgenies:ſi legit̃ in oris ordo ſit in oris phthyæ:alii legunt in orbe:qđ nõ placet. Mœdi ꝓ pſis:ut Iuue. Epotaq̃ flumĩa mœdo prædẽte. Prorupere.prũpẽdo fuderũt. Mare nouũ.p loca noue pfoſſa trãſmiſſũ. Quũq̃ p mediũ athõ nauit exephegeſis ꝓcedẽtis ſnĩæ. Claſſi.ꝓ claſſe neceſſitate metrica:ut uictrici.Luc.ꝓtulit ꝓ uictrice. Et q prin. ſub ter.q̃rere uenas iſtitit. Dactyli idæi ferrũ repperũt ut Dio.& Euſe.ſcribũt.Pli.ãt de hoc copioſi⁹ tractãs ait Aes conflare & tẽperare Ariſtoteles ait lydũ ſcythen monſtraſſe. Theophraſtus delan phrygem putat. Aerariã fabricam alii chalybas alii cyclopas:ferrũ Heſiodus in creta eos q uocati ſunt Dactyli idæi:ferrũ aũt optimũ uitæ peſſimũq̃ inſtrumẽtũ habet̃: Si qdẽ hoc tellurem ſcindimus. Serimus arbuſta.ponimus pomaria.uites ſqualore deciſo annis oĩbus cogimus iuueneſcere.Hoc extruimus tecta.cædimus ſaxa:oẽſq̃ ad alios uſus ferro utimur:ſed eodem ad bella:cædes:latrocinia:nõ cõminus ſolũ:ſed etiã miſſili: uolucriq̃ nunc tormentis excuſo:nunc lacertis:nũc uero pẽnato:quã ſceleratiſſimã humani ingenii fraudẽ arbitror:hæc Plinius. Inſtitit.inſtanter:& ſtudioſe curauit. Frangere.domare tẽperare. Comæ.crines dominæ meæ in uertice reſecti:nam omnes non fuerant uoti:nec omnes deciſi. Sed pars maxima in dominæ capite remanſerat. Adiũctæ:a me ſeparatæ. Lugebant mea fata.quoniam ego pars crinium reginæ capite priuata forem. Fata. in fortunia mea. Quum ſe memnonis æthiopis.ſenſus Comæ ſorores meæ lugebant quum aurora memnonis parens alata obtulit ſe mihi cum equis chloridos ĩ urbe arſinoes:& mede tẽplo tollens aduolat per æthere as auras:& in Veneris gremio collocauit:at Venus cœli templa conſcendens me inter ſydera conſtituit. parẽs memnonis fuit aurora tithoni coniunx. Virgilius. Nunc quibus auroræ ueniſſet filius armis: Aeſchylus aũt memnonis matrẽ caſiam uocat. Ales.alata. Vnigena.unici memnonis parens: Solũ enim memnonem ex tithono genuit. Obtulit ſe.ſcilicet mihi in tẽplo poſitæ. Equis chloridos.equis quibus chloris zephyri uxor uehitur. Arſinoes.ideſt in urbe quæ arſinoe dicitur:& genitiuus caſus eſt fungens uice aduerbii in loco ſignificãtis:ut Veronæ ſum:Arſinoe autem ciuitas eſt in aphricæ partæ quæ cyrenaica dicitur:hæc urbs Arſinoe aliquãdo dicta eſt teuchria:ut Plinius & Strabo ſcribũt:eſt alia urbs Arſinoe in Cypro. Alia item in Aetolia:cuius Strabo ſic meminit. Aedificauit autem Arſinoem illa Arſinoe ſecundi Ptolomæi ſoror ſimul & coniunx commode ad acheloi tranſitum ſitam. Cbloridos'. chloris florum dea Veneris filia zephyri uxor a Romanis flora dicitur mutatis litteris:ut Ouidius in quinto Faſtorum ingenioſe interpretatur:floram autem Plutarchus bonam deam eſſe aſſerit. Quæ uero ſit bona dea legito apud Macrobium libro primo Saturnalium. Chloris.item apud Propertium in ultimo nomen eſt ueneficæ mulieris.

¶Phthiæ:pp deductas illuc a theſſalis colõias:fuit aũt phthia urbs in ipſa theſſalia. Nouũ ĩpis.ſ.medis PAL.
Barbara nauit athõ:hic mellã Põponiũ audiamus ita ſcribentẽ. Qua continẽti adhæret a xerxe in graios tẽdẽte pfoſſus trãſnauigatuſq̃ & actꝰ freto nauigabili puꝰ. Vt teloꝝ. Angelꝰ politianꝰ cuiꝰ imaturo interitu

hæc noſtra ſtudia maximam iacturam fecerunt: in prima centuriarum emendat Chalibon: de quibus Virgi. in primo geor: At chalibes nudi ferrum uiroſaq; pontus caſtorea. Et qui principio: pereant inqt chalybes & qui primi ferrum ſub terra quærere cœperũt. Abiunctæ: paulo ante: Cæſaries oſtendit ſe in cœlum ſubla tam non ab aurora(nam hoc quoq; dici audio)ſed abequo zephyri: quem ad eã portãdã miſerit cloris. Zephyri: ipſius uxor: ſenſus aũt & ordo eſt. Comæ ſorores abiunctæ paulo ante a uertice reginæ plorabãt. Quũ ſe memnonis æthiopis unigena ipellẽs nutãtibus aera pẽnis obtulit arſinoes chloridos ales equus: plorabãt inq̃ comæ cũ equ⁹ chloridos ales unigena mẽnõis æthiopis ipellẽs aera pẽnis nutãtib⁹ obtulit ſe arſinoes Cloris dea ẽ floꝛ: q̃ cũ zephyri uxor ſit credibile ẽ equũ uiri ei quoq; parere iuſſum: unigena aũt mẽnonis q̃ſi una cũ mẽnone in eadẽ genit⁹ ſit regione Homer⁹ bipartitos tradit æthiopas ad ortũ ſolis occaſũq; uerſus apd quos populos ferũt aurorã genuiſſe mẽnonẽ ab occaſu quoq; æquinoctiali flat zephyrus q ſpirãs ingreditur africã primũ p æthiopiã occidentalẽ quare in ea naſci uidet: & ideo eius equ⁹ mẽnonis dr̃ unigena. Is equ⁹.

ANTO. ¶Ipſa zephyritis. Chloris zephyri uxor: aut certe zephyritis Venus ſic dicta zephyrio ægypti promõtorio: quod Veneris Arſinoes ſacellũ habet: ut Strabo docet. eſt itẽ zephyrium aliud in cilicia. Lagarat miſerat: & eſt uerſus ſpõdaicus ſic legendus Ipſa ſuum zephyritis eo famulum legarat: alii ſcribunt famulumq; legarat: ſed non ſtat ſyllaba: quum legarat primam producat. Suum famulum. nunciũ aliquem ſuum miſerat. Eo. ad urbem Arſinoen ad illum crinem accipiendum: ut inter ſydera collocaretur. Incola. zephyritis habitatrix: & incola grata littoribus ægyptiis manifeſte itelligit de Venere: nã ægyptii Venerem colunt: ut apud tentiritas eſt item in ægypto in regiõe thebaica ueneris ciuitas: ut Strabo docet: ideo ait Catullus grata. Canopeis littoribus: nam Canop⁹ urbs a canobo amycleo claſſis Menelai gubernatore ibi ſepulto dicta. centum & uiginti ſtadiis ab Alexandria diſtat in hoſtio Nili ſita canopico appellato. Grata canopeis litto. quoniam ibi plurimis in locis colitur: ut dixi: ſiue quod illæ gẽtes molliſſimæ ac Venereæ ſunt: & ideo molles: & effœminatæ a poetis dicuntur: Lucanus. Peluſiaci tã mollis turba canopi: & Iuuenalis. Barbara famoſo non cedit ripa canopo. Papinius in ſyluis. Curua terapnæi laſciuiat ora canopi. Eſt item ut ſcribunt Plinius & Hyginius canopos ſtella ad polum antarcticum: canopos autem inſula flumine abluitur nilo: de canopo inſula nemo quem adhuc legerim præter Hyginium ſcripſit.

Hiſq; per æthereas me tollens aduolat auras
Et ueneris caſto collocat in gremio:
Ipſa ſuum zephyritis eo famulum legarat
Grata canopeis incola littoribus:
Scilicet ut uario ne ſolum in limite cœli
Ex ariadnæis aurea temporibus
Fixa corona foret: ſed nos quoq; fulgeremus
Deuotæ flaui uerticis exuuiæ.
Vuidulũ a fluctu cedentem ad tẽpla dionæ
Sidus in antiquis diua nouum poſuit:
Virginis & ſæui contingens nanq; leonis
Lumina calliſtœ iuncta lycaoniæ

In uene. gre. Venus ut Papinius in ſyluarum primo ſcribit ſedem ſuam: & thalamum habet in lacteo circulo: de quo multa & Hyginius fabuloſæ: & Macrobius hiſtorice ſcripſerunt. Papinius. Forte ſerenati qua ſtat plaga lactea cœli Alma uenus thalamo pulſa mõ nocte iacebat Implexu duro getici reſoluta mariti Fulcra toroſq; deæ teneꝛ pmit agmẽ amoꝛ. Vt ne. parelcõ: nã ut abũdat. Limite: termino: circulo zodiaci: nã circuli ſeu maiores: ſeu minores qdã ſũt cœli termini ac limites ſignoꝛ ac ſydeꝛ loca diſterminãtes. Zonã ãt arcticã: ĩ q̃ ſita ẽ ariadnes corona demr̃at: Beronices ãt crines ad antarcticã zonã figurati ſũt: ut ifra dicet. Dione. uen⁹ a mr̃e denoiata. Vuidulũ. me crinẽ madidũ: & ſuauiſſimis unguẽtis ibutũ: ut ip̃e crinis ifra iqt: Vnguẽtis una milia multa bibi. Cedẽtẽ a flu. diſcedentem a nili urdis: nam inter ægyptum & regionẽ cyrenaicã: ĩ q̃ ẽ arſinoe: & Veneris tẽplũ nilus iterfluit aphricã ab aſia diſterminãs. Ad rẽ. ſ. Veneris arſinoes: aut certe accedẽtẽ ad cœli tẽpla: nã & cœli cõuexa tẽpla dñr̃: ut. n. Var. pite docet: tẽplũ trib⁹ mõis dr̃ a natura ab auſpicãdo. a ſimilitudĩe. a natura ĩ cœlo. ab auſpiciis ĩ terra. a ſimilitudĩe ſub terra. Ter. ĩ eunuco. Atq; deũ feciſ ſe q tẽpla cœli ſũma ſonitu cõcutit: & Pacuui⁹ ĩ Hecuba. O magna tẽpla cœli cõmiſta ſtellis ſplẽdidis. Syd⁹no. ĩ anti. ſyd⁹ nouũ iter antiq̃ ſydera. Virgis & ſæ. cõ. nãq; leo. lu. ordo ẽ. nãq; ego cõtigẽs leõis & uirginis lũina iũcta caliſtoe lycaoniæ uertor ĩ occaſũ. Lũina. ſtellas ĩ qbuſdã codicib⁹ legit calliſto iuxta lycaõiã: ſed ſyllaba ſic legĩ uetat: nã iuxta pducit ultimã. Iũcta. ſ. nũina. Calliſtoe. dtũs græc⁹ Lycaoniæ. calliſto diãe miſtra lycaõis filia i urſã maiorẽ uerſa ab Oui. latiſſime decãtat: cui⁹ fabulas multiplr̃ tractatas: q uolet pleni⁹ ap d' Hyginiũ inueniet: hui⁹ ãt beronicæi crinis loc⁹ & ſi his ĩ carminib⁹ icert⁹: & p obſcur⁹ ur: ac mõ in arctica plaga: ut hic. mõ ĩ auſtrali ut ifra ĩ ultimis carmib⁹ appet: certã tr̃i Ca. huic ſyderi ex callimacho affert collocationẽ: hic. n. crinis iter leõis caudã: & uirginẽ ad auſtrale zodiaci lat⁹ ſit⁹ utrũq; ur cõtingere ſignũ leonis aũt ſignũ extẽdẽs ſe ad zodiaci lat⁹ arcticũ. i. circulũ æſtiuũ: in quo añriores pedes fixos hẽt tã ppe urſã maiorẽ ẽ: ut eã cõtingere appeat. Ariadneæ aũt coronæ bootæ uirginis leoniſq; ſignoꝛ: q̃ hic a Catul. tãguntur: & hiſtorias ab Hyginio copioſiſſimæ narratas & prim ab Oui. tractatas breuitati ſtudẽs ptereo: nõ enim hæc puerilib⁹ ingeniis aut lr̃aꝛ exptib⁹: ſed his ſtudioſis iuuenibus qui ferulæ manũ ſuppoſuerũt ſcribuntur.

PAL. ¶Ipſa ſuum zephyritis: ipſa Chloris uxor zephyri. Famulũ legarat: equũ uiri ſibi quoq; famulantem: Scilicet ut uario: ratio cur in cœlũ ſublata ſit cæſaries: ne. ſ. corona Ariadnæ ſola ibi fulgeret. Ariadnæis tpĩb⁹: ex capite Ariadnæ. Cũ liber. n. pater Ariadnã minois regis Cretẽſiũ filiã uxorem duxiſſet: uulcanus ei coronam obtulit quã ille ad uxoris inſigne inter ſydera collocauit: habet aũt ſtellas nouem in orbem diſpoſitas:

quarum tres clarius micant. Vuidulum:humidum. A fluctu:emendo fletu:quia dixit comæ mea fata sorores lugebant. In antiquis:supple sideribus. Diua,ideſt Venus & eſt ordo:diua poſuit me crinem fletu uuidulum cedentem ad templa crinem inquam nouum ſidus in antiquis ſideribus. Virginis & ſæui:declarat eadem cæſariæ ſe in cœlum ſic eſſe collocatam:ut hinc uirginem inde leonem contingat. Lycaoniæ: lycaonis Archadum regis filiæ nota eſt fabula ſed hic quoq; ordo erit.contingens lumina uirginis & leonis quæ urſæ ſunt contigua uertor in occaſum ante tardum bootem de quo Manilius lib.primo a tergo uenit Arctophylax idemq; bootes:ſequitur enim urſam maiorem:unde Arctophylax dictus eſt quaſi urſæ cuſtos.

Vertor in occaſum tardum dux antè bootē;
Qui uix ſero alto mergitur oceano.
Sed quāq̄ me nocte premūt ueſtigia diuum;
Luce autem canæ reſtituor thetidi:
Parce tua fari hic liceat rhamnuſia uirgo
Nanq; ego non ullo uera timore tegam:
Nec ſi me infeſtis diſcerpent ſydera dictis
Condita quin uere pectoris euoluam:
Nō his tā lætor rebus:q̄ me abfore ſemper
Abfore me a dominæ uertice diſcrucior:
Qui cū ego dū uirgo quōdā fuit oibꝫ expers
Vnguentis una milia multa bibi:
Nunc uos optato quas iunxit lumine tæda
Non poſt unanimis uincula coniugibus:
Tradite nudantes reiecta ueſte papillas:

¶Dux.qa illū p̄cedo:bootes iō tardus appellatur: quoniā ad occaſum tēdēs tantū tp̄is in pagendo minimi circuli arctici ſpacio cōſumit:q̄tū ſigna zodiaci in toto mūdo reuoluēdo:aut ut ſcribit Hyginius iō ſero occidere dr̄:q; magis erect⁹ a pedib⁹ puenit ad terram:ſic Iuue. Pigri ſaraca bootæ:dixit. Luca.aūt auſtralis climatis rōne dixit Lucet & exigua uelox ibi nocte bootes. Vix ſe.mer.qs tā breuē diurno ſpacio circulū pagēdū hēat,ſero aūt mergit̄ rōne:ac reſpectu climatis qnti:q; ab Aſtronomis dr̄ diaronies Nā reſpectu quarti climatis dialexādrias ſeptētriōes nō uidet Troglodytice:nec cōfinis ægyptus. pari rōne dixit ſupra. Vertor in occaſum crinis Beronices: quē Italia.i.clima qntū nō cernit,Sed occidiſſe nr̄o climati uidet̄:quū nō appareat boote ad occaſum tēdente:Plinius ſeptētriones nō cernit Troglodytice: & cōfinis ægyptus nec canopū Italia:& quē uocant Beronices crinē. Alto oceano.altū dixit reſpiciēs ad arcticū ī quo bootes ē uertice. Nā hic uertex nob ſeni p̄ſublimis eſt:ideo amari alte diſtare uidet̄ : aut certe epitheton ſit p̄petuū oceani:q ut placet mathematicis altior terra eſt. Sed q̄q̄ me nocte p̄munt ueſtigia diuum.Hoꝝ octo ſequētiū uerſuū hic uidet̄ ſenſus.Sed pace tua rhamnuſia nemeſis hic fari mihi licet at q̄q̄ ego coma in cœlo cōſtituta hoībus noctu appareo:ac luce oriente in occaſum mergor:non tamē his cœli honoribus tantū lætor:q̄tum doleo & diſcrutior me abeſſe a domina mea Beronice:cū qua multarum deliciarum particeps fiebā.Ordo autem talis eſt:ſed ego nō tā lætor his q̄q̄ nocte diuoꝝ ueſtigia me p̄munt:luce aūt reſtituor thetidi canæ:Cætera per parentheſim leguntur.Veſtigia diuū me nocte p̄mūt.i.noctu uideor in cœlo ubi deoꝝ pedes in cœlo exiſtentiū me p̄mere uident̄:eſt hoc q̄tum ad hoīum aſpectū.qa noctu hoc ſydus apparet.mane autem dicitur in occaſum demergi:Orit̄.n.Cronice in ueſpera.mane autē in occaſum deſcendit. Thetidi canæ.oceano cano propter ſpumoſas undas. Rhāmuſia.nemeſis:quæ ſupbis: & ambitioſis infeſta es:quaſi hæc uerba ſuperbientis uideant̄. Sydera.Quæ cōtumaciis a me affici uident̄: quum eoꝝ cœtū ſpernā. Dictis cōuicis. Diſcerpant.lacerent me ſibi infenſam. Euoluā. explicē.effundā:eſt aūt æuoluā quattuor ſyllabaꝝ per diereſim. His rebus.apparitione nocturna:& diurno occaſu. Abfore. abfore:abeſſe.eſt aūt cōduplicatio ad mentis affectum exprimendū. Dominæ.regiæ beronices. Qui cū. cum qua domina:aut cū quo uertice. Fuit expers:caruit q̄tum ad cætera præter caput mēbra.tantumen capillos unguentis imbuebat. Oībus unguentis.noua & inuſitata cōſtructio:quū expers apud oēs fere auctores linguæ latinæ cū genitiuo cōſtruat̄.Dicimus.n.expers curaꝝ & expers culpæ. Multa milia.ſ.unguētoꝝ.unguētorum originē atq; delicias legito apud Plinium lib.xiii. Nūc nos optato.nouas nuptas hæc coma hortatur:ut ſibi inter ſydera collocatæ libent:& ſacrificēt ſua unguenta:uiris autem ſuis unanimis nō unguenta:ſed pro ſummis deliciis papillas nudas tradant̄:ordo eſt.nunc uos nouæ nuptæ:quas optato lumine tæda cōiunxit tradite unanimis cōiugib⁹ papillas reiecta ueſte nudatas. Onyx ueſter libet mihi quam iucūda munera:dico onyx ueſter:O uos q̄ cupitis iura caſto cubili. Tæda.nuptiaꝝ celebratio quæ prælatis tædis fiebat. Lumine optato.Nā ſpōſi miꝝ in modū optāt p̄ferēdaꝝ facū horā. Vnanimis nō poſt uincula.Qui non poſt uincula cōiugalia:ſed multo ante uri amatores uobis ſūt fcī unanimes. Tradite nudatas papillas cōiugibus.uiris uris papillas nudātes & unguēto mihi & in meū honorem libato perfuſas traditæ.

¶Rhamnuſia uirgo:Nemeſis de qua bis antedictum. Non ſi me infeſtis.Et ſi ſciam īquit ſydera propter ſuperbe dicta me diſcerptura id tamen nō ſilebo me.ſ.non tam lætari:q; facta ſum ſidus:q̄ mœrere q; abſum a uertice bereníces. Qui cum:cum qua ſupple berenice. Nunc uos optato:petit ut nouæ nuptæ ſed illæ dunta xat quæ abhorrent ab adulterio:ne prius tradant uiris ſuis corpus tractandum q̄ unguenta ſibi libauerint. Theda: fax nuptialis. Poſt:emendo prius. Vincula:emendo corpora quod audaci⁹ facio quia ſic ſcriptum repperi in uetuſtiore exemplari.Ordo autem eſt nunc uos quas theda iunxit optato lumine nudantes papillas reiecta ueſte non prius tradite corpora unanimis coniugibus q̄ onyx libet mihi iucunda numera Onyx lapis eſt quem priſci cauabant ad uaſa unguentaria.Candorem habet ad unguis humani ſimilitudinem.Sotacus tamen teſte Plinio arabicas onycas nigras inueniri propidit candidis Zonis diſtictinctas.

ANTO.

PAL.

ANTO. ¶Onyx.lapis est præciosus quo unguentariæ ampullæ fiebant: est autem onyx gemma: cuius Plini⁹ sic meminit. Exponenda etiam est onycis ipsius natura propter nominis societatem, hoc in gemma trāsilit. & a lapide ex carmina Sudines dicit in gemma esse candorem unguis humani similitudine: & infra⁹. uerum autem onycem plurimas uariasq; cum lactei zonis habere uenas. Libet mihi: aut comis inspergat: posuit enim se pro toto comarum puellarium genere, aut libet mihi ideſt in honorem meum, papillis inspergebat, prior expositio magis placere potest. Irrita dona, unguenta euanescentia in auras & puluerem. Irrita, nihil proficientia: mihiq; displicentia o nuptæ matrimonium colentes. Tu uero regina tuens quum sydera diuā placabis festis luminib⁹ uenerem sanguinis expertē: ordo est, o Regina non uotis: sed potius largis muneribus effice me non esse tui sanguinis exptem: quum diebus festis intuens sydera placabis diuā uenerē: ut sit sensus, tu diebus festis Veneri litans non solū uotis: sed etiā largis sacrificiis & donis ostende me esse tui sanguinis participē. Votis, p̄cibus. Sed polar. mu. i. nō solū uotis. sed etiā muneribus. i. donis & sacrificiis p̄ciosis: ut unguentis odoribus uictimis Votis oēs fere codices deprauati hēnt uestris: sed ego uerbis sequentib⁹ monitus emendādū arbitror: quoniā correctio est rhetorica: ut sit sensus non tantū uotis & p̄cibus: sed potius muneribus effice. Sydera cur iterent? utinā coma regia fiā: Sēsus est ad qd utilitatis aut ad quā ucūditatē sydera sunt in cœlo: quū ort⁹ & occasus totiēs sit cū molestia iterādus, ac si dicat cœlestis sedes nihil boni hr̄e mihi uī: quū ortus & occasus totiens cū molestia sit repetendus. Cur, ad quā utilitatē, quasi dicat ad nullā, ex cōparatione capitis reginæ: in quo nō iterabā: sed fixa & qeta semp manebā. Iterent, ortū & occasum repetāt: nūc oriātur & cœlū ascēdāt: nūc occidāt & terras subeāt. Fiam coma regia: in reginæ meæ caput restituar. Proximus hydrochoi fulgeret aorion, i, fierem regia coma: tunc aquarius & oryon sydera nullo interstitio separata fierent propinqua, nam hæc coma ut partim superius dictum est ad leonis caudam apud uirginem ita sita est ut ab aquario: cui uicinus est orion: non multum distet. Aorion: hæc est uera huius loci lectio, alii autem legunt oyrion diuisa diphthongo imperite: penultima enim fieret breuior: quum apud omnes poetas producatur: sed legendum est Aorion nulla diphthōgo diuisa non enim ab orione deducit, q̄q̄ idem est signum sed aorion ensiger dicitur. enim significat ensem, inde aorion quasi ensifer: sic Luca, Ensiferi nimium fulget latus orionis: ensem enim tribus stellis figuratum gerit: orionis autem & aquarum fabulas ab Hyginio late ac copiose narratas breuitati seruiens prætermitto. Hydrochoi, aquarii. aqua fundo: inde hydrochoos a græcis dictus aquarius.

Q uā iucunda mihi munera libet onyx
Vester onyx: casto petitis quæ iura cubili:
Sed quæ se in puro dedat adulterio:
Illius aura leuis bibat & dona irrita puluis
Nāq; ego ab indignis præmia nulla peto:
Sed magis o nuptæ semp concordia uestras
Semp amor sedes incolar assiduus:
Tu uero regina tuens quū sydera diuā
Placabis festis luminibus uenerē:
Sanguinis expertē uotis non esse tui me
Sed potius largi effice muneribus.
Sydera cur iterent? utinā coma regia fiā:
Proximus hydrochoi fulgeret aorion.

Ad Ianuam.

Dulci iucunda uiro iucunda parenti.
Salue: teq; bona iuppiter auctet ope

PAL. ¶Petis quæ iura cubili: quæ uestris uiris fidem seruare destinatis. Ab indignis: ab iis scilicet quæ adulterio se poluerunt. Tu uero regina tuens: Sed tu inquit berenice cum intuens sydera per festos dies uenerem placabis: effice non uotis sed amplis muneribus ut intelligatur me esse tui sanguinis participem. Iterent: ortu & occasu toties repetitis. Vtinam coma regia fiam: utinam meæ restituat reginæ & sim eius ut ante sui cæsaries. Proximus hydrochoi fulgeret oarion sensus est si fierem ut opto coma regia, tunc me quæ media sum inter utrunque sublata orion foret proximus aquario. Qui græce dicitur hydrochous q̄ fundat aquas. Dixit autem Oarion Catullus græcos secutus callimachum inquam pindarum & nicandrum. Qui nonnunquam metri necessitate compulsi interponunt a & dicunt tam oarion q̄ orion. Nicander ut callimachi ac pindari uersus omittam: Βιῶτω τὲὔχοὐσα κακὸν ἄτερον ὠ ἀριωνι.

De quadam familia nefariis stupris incestisq; immersa.

ANTO.

Dulci iucunda uiro iucunda parenti. Hac elegia indelebili nefandarum libidinum infamia notat q̄dam familiam: cuius dominum ac patrem senem celato nomine nefarium stuprum seu adulterium cum nuru sua commisisse clamat: multisq; opprobriis ac mordacissimis salibus hanc domū acriter insectatur: ianuam primum domus illius alloquens eam sibi de familiæ flagitiis respondē tem inducit. Viro, sponso seu marito: filius autem solus habebat uxorem: cui quum coniugii officiis minime satisfaceret: senex ipse pater sponsi nouam nuptam compressit: ideo dicit ianuam esse parenti ipsius sponsi iucundam. Auctet, ualde augeat opere numine & auxilio suo.

PAL.

Dulci iu. ui. Detectur⁹ nobilis poeta turpissima cuiusdā nouæ nuptæ adulteria, cū q̄ mariti ēt ipius p̄r̄ē habuerat, dom⁹ intra cui⁹ parietes eadē noua nupta una cū uiro & socero habitabat. iāuā alloq̄t eāq; ut aiatā sibi rīdere facit, ut p ipam detegat oēm familiæ turpitudinē, ofidit āt domū hāc nō Veroæ sed Brixiæ fuisse. Iucūda uiro iucū, pa, qa ambo p̄r & fili⁹ puellā subagitabāt.

¶ Balbo.hic ē ille Cor.Balbꝰ pria gaditanꝰ: ꝓ quo defenso extat Ci.oro:ad quē eiusdē Cic.ē epistola ī.vi.lī. ANTO.
Hūc iferiꝰ appellat Ca.Corneliū quū īqt.Sꝫ de posthumio & Cornelii narrat amore.fuit itē BalbꝰCor.Cæs.ī
bello ciuili legatꝰ Oppii collega:ad quē ē Hirci epistola ī Cæsa.cōmētariis.de Cor.Balbo legito Suetoniū in
uita Iulii Cæsa.fuit itē isdē tpibꝰ QuintꝰLucilīꝰ Balbꝰstoicꝰ:q tātos ꝓgressus hūit ī stoicis:ut cū excellētibꝰ in
eo gñe græcis cōpareť:ad hūc Antiochi pipathetici de stoicoꝝ & pipatheticoꝝ cōueniētia liber fuit missus.
Seruisse be.hūane patuisse:ac ad puellā īgressū facillime cōcessisse olī quū ipe Balbꝰiā senex tenuit sedes.i.bri
xiæ pses eēt:ná hæc domꝰ:quā Catul.insectať erat bri-
xiæ:ut iferiꝰ patebit:aut tenuit sedes dixit.i.quū hac pu
ella solus potiretť ī hoc amore dñabať:ná tenere sedes ē
dñari. Voto.s.amātis Balbi postea quā puella nupsit
& data ē molli uiro. Fcā ma.nupsit. Proiecto se.ex-
cluso Balbo: Age.hortātis ē dū abūdat:ut Persi. Dic
agedū staio: Quare.m.f.ordo ē q̄ re tu mutata feraris
deseruisse fidē ī dñm uetерē Balbū. In.erga. Non ita
.c.pl.cui re.sū.c.m.ē.Ianuæ rñsio ad poetæ iterrogatio
nē:ordo ē nō culpa mea ē ita Cæcilio dño meo placeā:
cui nē sū tradita. Pote.ꝓ pt:aut potis ē:& ē locutio fa
miliaris Ca.ut alibi.Hoc facies siue id ſ pote siue pote:
alibi.In te ſi qcq̄ dici 'potē putide ofti. Pctm:pticipiū
ē:alibi nomē. Ianitor ipe fa.stať iuridicialis assūptiuꝰ
ꝓ purgationē a necessitate:qa sit a iāitoť coacta. Isthæc
ista mala de qbꝰ me iterrogas. Nō ist.sa.ē Ca.uerba:&
ē sensus:nō sufficit te negasse hāc culpā ēē tuā: sed opor
tet cās & rōes afferre ꝓbabiles q̄s unusq̄sq̄ pspiciat.

Ianua quam balbo dicunt seruisse benigne
Olim quum sedes ipse senex tenuit:
Quā q̄ ferūt rursus uoto seruisse maligno
Postq̄ est proiecto facta marita sene.
Dic agedum nobis quare mutata feraris
In dominum uetерē deseruisse fidē.
Non ita cæcilio placeā cui reddita nūc sum
Culpa mea est:quanq̄ dicitur esse mea:
Nec peccatū a me quisq̄ pote dicere quicq̄
Verū ist hæc potius ianitor ipse facit.
Quin q̄cunq; aliqd reperiť nō bene factū
Ad me oēs clamant:ianua culpa tua est:
Non istuc satis est uno te dicere uerbo:
Sed facere ut quiuis sentiat & uideat.
Quid possum nemo q̄rit:nec scire laborat
Nos uolumus uobis dicere:ne dubita.
Primū igiť uirgo quod fertur tradita nobis
Falsum est:non illā uir prior attigerat:
Lāguidior tenera cui pendens sicula betha
Nunq̄ se mediā sustulit ad tunicam.
Sed pater illius nati uiolasse cubile
Dicitur:& miserā cōsceleraſſe domū.
Siue quod ipia mēs cæco flagrabat amore
Seu quod inhers sterili semine natus erat
Quærēdūq; nec unde foret neruosius illd
Quod posset zonam soluere uirgineā:
Egregium narras mira pietate parentem.
Qui ipse sui nati minxerit in gremium.
At quī nō solū hoc se dicit cognitū habere:

Quid posſ.ne.q̄.iāuæ rñsio. Vob.tibi Catulle q̄rēti ta
lia:quū hæc uera aliꝰ nēo scire curet ac me culpet. Pri
mū igr uir.ordo:& sensus ē:primū igr falsū ē ꝙ illa pu
ella ferť uirgo īcorrupta eē nob tradita:nō maritꝰ illā at
tigerat prior pre suo:cuiꝰ mētula nūq̄ arrigebať: sed pr
spōsi puellā prior uiolauit:qm aut filius erat sterilis:aut
ꝙ pr ipiisſimꝰ erat. Vir.maritꝰ puellæ. Prior:ante pa
trē:ná pr spōsi effœminati eiꝰ spōsaꝫ prior filio cōpssit.

Sicula.diminutiuū a sica tali gñe ꝓ mētula:iocosa trās
latio a tælo assūpta. Betha.hortensis herba cibis hūa-
nis familiarissima:cuiꝰ foliū īræ græce formā retinēs in
de nomē traxit. Nūq̄ se me.su.ad tu.sic supius.ptūdo
tunicāq; palliūq;. Cubile.thalamū coniugū:ut Iuue.
Antiquū & uetꝰ est alienū posthume lectū Cōcutere:at
q; sacri geniū cōtēnere fulcri.Quærendūq; nec unde fo-
ret neruosiꝰ illud.sensus ē nec īgrendū ēe unū aut exq̄ cā
pr mēbrū hret neruosiꝰ & duriꝰ q̄ filiꝰ:qđ mēbrū posset
puellæ primitias auferre:ná q̄q̄ ur nō uerisimile: tamē
pr filii uxorē uiolauit:& pro ignauo filio spōsæ satisfe-
cit. Quod posſ.zo.sol.uir.i.uirginis primitias aufer
re:de uirginali zona soluenda satis dictum fuit superiꝰ
de passere. Egregiū nar.Ca.uerba ironica. In gre.
in genitalia sponsæ sui nati. Minxerit.coierit:sic Persius pricię īmeiat uuluæ. Atq.certe uerba ianuæ.

¶ Ianua:hic ordo sūmit initiū. Benigne:liberaliter. Sedes ipe se.te.cur Balbꝰ domū īcoluit. Fcā ma.
nupsit. Proiecto se.extruso eodē Balbo. Nō ita cæcilio rñdet ianua poetæ pcōctāti. Isthæc.s.flagitia. PAL.
Ianitor ipe sa.cui tradita sum custodiēda:& cuius uolūtati parere cōpellor. Nō istuc sa.est.Verba catul-
li dicētis nō satis eē si ianua dicat culpā ēē ianitoris:sed dādā eē operā:ut hoies sentiāt & uideāt ita eē. Quid
possum:rñdet ianua. Sicula.i.mētula.diminutiuū a sicca:erāt aūt siccæ gladioli spicoꝝ ensiū magnitudi-
ne sūmitatibꝰ obuncis qbꝰ latrones utebanť unde ii ēt siccarii sunt appellati. Betha:Quæ teste Plinio horten
sioꝝ leuissima est.eiꝰ quoq; a colore duo gña græci faciūt:nigrā & cādidā quā pferūt parcissimi fœminis ap Plinius
pellāt q; sicculū cādoris sane discrimine pferētes ut lactucā:nri Bethæ genera faciūt uernū & autūnale a tpibus
satiuis q̄q̄ & iunio ferať. Sed pater illiꝰ sensus est nō uiꝝ quia is arrigere nō poterat:sed eius patrē puellā prius
cōpræssisse seu ꝙ illius amore captus esset:siue ꝙ filiū suum ad agendum non idoneum uidiret. Neruosiꝰ
illud: est mētulæ periphrasis. Quod zonā posset:Zona cingulū erat ut dixi quo uēter uirginalis præcinge-
bať:sed cū puella iā sunt nupsisset illud prima nocte uir in lecto soluebať. Egregium narras loquiť Catul-
lus in eis aūt uerbis manifesta ē ironia. Qui ipse sui gnati minxerit in gremiū.Qui filii sui uxorē subagita-
uerit quam quidē rē paulo honestius exprimit. Atq; nō solum hoc patrem scilicet filii uxorē subagitasse.

ANTO. ¶ Brixia.cenomãoꝝ caput urbs galliæ ciſalpīæ a gallis cõdita ẽ: ut Iuſtinꝰ ex Trogi auctate ſcri.a gallis ī Italiá trãſgreſſis. Tor.alioqn nõ ſdocti uiri uerba ꝺ Brixiæ origie ficta ex Liuii auctate falſo,plata mihi ſõniis ſi millima uidẽt.huiꝰ ãt urbis arx īpoſita ẽ colli molliter aſcẽdẽti: quẽ Ca.antiquo noīe chīnæã appellat ſpeculá. Ná Ca.tpibꝰ ille collis chīnæá dicebaᵗ. Vix ſine riſu iociſq; trãſire poſſũ: curioſas ne dicã pueriles q̃ones quorũdã: q q̃ re ac uñ chīnæa dicaᵗ anxie reqrũt: tãq̃ nõ ſufficere diffiniſſe athos ẽ mõs macedõiæ. & himetꝰ mõs atticus athenís īminet: niſi iterp̃tatione affera cur ita ſint appellati & dicã quoᵗ aceſtes uixerit ãnos: quot ſiculus frigibꝰ uini donauerit urnas: ut q̃ones hmõi lepide ridet luue. Chīnæa alii legũt cicõia ſ3 codices ueteres hñt chīnæa. Suppoſita. ꝓ īpoſita. aut poſita ut ſit ꝓthetis: & ẽ noīatiui cãus: q̃q̃ ultimã ꝓducit licẽtioſa rõe ſeq̃ntiũ oſonãtiũ: ut luue. Occulta ſpolia & plures de pace triũphos: & Vir. lapæq; tribuliq;.

Brixía chínæa ſuppoſita ín ſpecula:
Flauus quã mollí percurrít flumíne mella
Brixía uerouæ mater amata meæ:
Sed de poſthumío & cornelí narrat amore:
Cum quíbus ílla malum fecít adulterium.
Dixerít hic alíqs: quíd tu íſthæc ianua noſtí
Cuí nunq̃ domíní límine abeſſe lícet:
Nec populũ auſcultare: ſed hic ſuffixa tígillo
Tãtũ operíre ſolea: aut aperíre domum:
Sæpe íllam audíui furtíua uoce loquentem
Solam cæcílíís hæc tua flagítía:
Noíe dícẽtem: quos díxímus: utpote quæ mi
Speraret nec línguam eſſe nec auriculam.
Præterea ardebat quẽdam: quẽ dícere nolo
Nomíne: ne tollat rubra ſupercília:
Longus hõ eſt magnas quí lítes íntulít olím:
Falſum mendací uentre puerperíum.

Ad Nallium.

q Vod míhí fortũa caſuq; oppreſſꝰ acerbo

Specula: ná ide clarus patet ꝓſpectꝰ cremoná uſq;: alii tñ legũt ī ſpecula ut ſtet uerſus. Mella. fluuiꝰ iuxta Brixiá labẽs cuiꝰ memīt ī ge. Vir. Curuis ī uallibꝰ illũ Paſtores & curua legunt ꝓpe flũina mellæ. Brixia. m. mea pria: ẽ. n. ianua q̃ loqt: ná ut ſupius dcm̃ ẽ hæc domꝰ erat Brixiæ. Amata me. u. meam Veroná dixit poeta ad ſe reſpiciẽs. De po. huiꝰ meminit Ci. ī epi. ad Balbũ. Corneli: cornelii Balbi ꝺ quo ſupra dcm̃ ẽ: aut certe cornelii alteriꝰ hoīs. Narrat. ſ. Brixia. Illa. puella dña mea. Cõciliis. coetibꝰ uicinæ cõueniẽtibꝰ uicinagꝝ: alr legiᵗ Ceciliis. i. dñis meis: q domũ nũc tenẽt: & puellapotiũᵗ. Quos di. Poſthumiũ & Cor. Balbũ. Quẽdã: qs ãt h̃ fuerit lõgꝰ hõ rubris ſupciliis adulterio ꝺceptꝰ curioſiores q̃rãt & ariolẽᵗ. Lites ꝺ gẽitoꝛ ſuo: quẽ finxit & aliũ mẽtitꝰ ẽ. Puerpiũ. i. ipe ptꝰ falſꝰ & ex falſo pre gẽitꝰ. Falſũ puerpiũ ntũs caſus ẽ. Mẽdaci. mẽtiẽte uentre mno: nam adultera matre mẽtiebatur eius patrem.

PAL. ¶ Brixía chi. Brixia urbs ẽ ī cenomãoꝝ agro a gallis ſub rupe q̃ priſcis tpibꝰ chīnæa uocabaᵗ condita. Mella: fluuiꝰ ẽ brixianoꝝ de quo ī ge. Virg. & curua legũt ꝓpe flumía mellæ. Sed de poſt. uerba ianuæ rñdẽtis poſthũius ãt & Corneliꝰ uiroꝝ ſũt noīa de qbus niſi qs uelit ariolari: nihil certi tradi p̃t. Dixerit. h. ali. occurrit antiphoræ. Nec po. au. nec populi ſermões aucupari. Cõciliis: emẽdo cõſiliis: refert. n. quẽadmodũ ſæpe audiuerit nouã nuptã cũ ſola res ſuas cõſularet: hmõi flagitia ſuſurrãtẽ: ut illos ẽt noīatim diceret: Quibꝰ ſui copiá feciſſet. Quẽ dicere no. no. quẽ pco noīare īdicat tñ qbuſdã ſignis qs hic ſit. Supcilia Pli. lib. xi. hiſt. na. ſupcilia hoī & pariter & alterne mobília & his ps aī negamꝰ an annuimꝰ hæc maxīe īdicãt. Faſtꝰ ſupbia aliubi cõceptabulũ: ſed hic ſedẽ hẽt: ī corde naſciᵗ: hic ſubit: hic pẽdet: nihil altiꝰ obruptiuſq; iuenit in corpe: ubi ſolitaria eẽt. Longus hõ eſt: Vir eſt inquit procere ſtaturæ. Qui: lego cui. Illi enī de quo loquiᵗ ſimulatꝰ fœminæ quã ꝓgnãtẽ feciſſe falſo diceba tur: partꝰ magnas lites intulerat. Mẽdaci uẽtre: quia nõ uere intumuerat. Puerperiũ: Qualiſcũq; partꝰ ut in gallícula tradit Suetonius ſine ullo ſexus diſcrimine puerperium uocatur. Ad Mallium.

Suetoniꝰ

ANTO.
Vod mi. for. ca. op. acer. Mallio uerſus & libros quoſdã ī mœroris ſui ſolationẽ petẽti hũane rñdet Catul. excuſans ſe q; neq; cõſolãtia carmĩa ſcribere poſſit īgẽti ob frĩs mortẽ mœrore cõfectꝰ & a muſarũ muneribꝰ excluſus: neq; libellos a ſe cõpoſitos: quos Mallio ad cõſolationẽ det Veronæ hẽt: ſed oẽs fere Romæ reliq̃rat: ī pria ubi nũc erat ad frĩs exeqas cenothaphio celebrãdas reuertẽs Petit itaq; uenía ſi utriuſq; petitõis malliũ cõpotẽ nõ faciat: Laudatq; mallii ſingularẽ erga ſe pietatẽ: atq; munificá liberalitatẽ nullis ſæculis obliuiſcẽdã: qm̃ cũ poeta amicã domum amoreſq; oẽs cões fecerit: Rogat poſtrẽo malliũ ut hoc carmĩe ſit cõtẽtꝰ: uiuatq; fœliciter cũ amica: totaq; familia. Quod mi. for. Ordo ẽ ex lõgo hypbato decimi uerſus: id gratũ ẽ mihi qm̃ me tibi amicũ dicis ꝙ tu oppreſſꝰ fortũa & cãu acerbo mihi mittis hoc epiſtoliũ lachrymis ſcriptũ: ut ego ſubleuẽ te eiectũ ſpumãtibꝰ æquoris ũdis & a triſti mortis limĩe reſtituã te: quẽ ſcã Venꝰ nõ ꝓpetiᵗ reqeſcere ī lecto cælibe molli ſõno deſertũ. Oppreſſus for. & ca. acer. Malliꝰ hĩc Iuliã uxorẽ cuiꝰ ſupius celebratũ ẽ epithamio fato defunctã ī maturo deflẽs tãti mœroris ſolationẽ a Catul. ꝓ epiſtolã q̃ſtuit ſignificãs ſe infortunato cõiugis Iuliæ fato miſerabiliter oppreſſum miſeriæ ſolatia requirere.

PAL.
Vod mihi fortuna. Scribit hãc elegiam ad Mallium. Qui cum uxorem quam unice amabat: nuper amiſiſſet: & ideo uehementer doleret: a Catullo per litteras petierat: ut nouis uerſibꝰ dolorem ſuũ leniret. Tum ut libros quoſdã ſibi mitteret legendos. Ei igiᵗ rñdens poeta negat ſe propter recentẽ fratris interitũ: uerſus facere poſſe: aut libro mittere: cũ Veroná ꝓfectus eos Romæ reliq̃rit: oſtdit tñ ſe Mallio ob eximia eius merita plurimũ debere. Fortuna ca. eadẽ eſt fortunæ q̃ caſus diffinitio in

Ariſto. hoc tñ differunt ut inquit Ariſto. q; fortuna eſt duntaxat in hñtibꝰ intellectum caſus etiã in non habentibus.

¶Lachrymis cō. Sic Mallius in epistola se lachrymis scripsisse dixerat. Epistoliū puā epistolā: nā ab epistola fit græcū diminutiuū epistoliō sicut a philotis philotiō μειραξτομακαριον. Te eiectū naufragū. te aduersæ fortūæ casib⁹ exagitatū: allegorice: sūptū hoc a naufragis. Amor. li. ī quo eē te putas ob dilectissimæ cōiugis mortē. Sācta ue. Ven⁹ ē & amor cōiugalis. Desertū mol. sō. Quē cōiugalis societas p̄stabat. Lecto cæ. uxore orbato. Nec ue. dul. ꝑ hoc significat Malliū musaꝝ studiosū dolere coactū cōsueta studia deseruisse. Peruigilat an. mēs anxia & si ꝑuigilat tñ ī studia lr̄aꝝ incūbere neqt. Iuue. Sed uatē egregiū cui non sit publica uena. Qui nihil expositū soleat deducer̄ nec qd Cōi fieret carm̄ triuiale mōeta anxietate carēs aīus facit oīs acerbi impatiēs cupid⁹ syluaꝝ aptusq; bibēdis Fœtib⁹ aonidū. & īfra: Quis loc⁹ īgenio nisi quū se carmine solo Vexāt: & dñi ciræ nisæq; ferūt Pectora nr̄a. Petis hīc. ex urbe Verōa ubi sū. Munera mu. Carmina: & libros. Veneris mu. i. ut Romā redeā ad cōia īter nos puellaꝝ mūera: nā ut īfra dicit: Mal. cū Catul. amicā cōeꝫ fecerat: sic loqt̄ Isq; domū nob̄ isq; dedit dñaꝫ Ad quā cōes exerceremus amores. Mea. i. ex frīs morte suscepta. Offm̄. h. i. mei: q sum tu⁹ hospes & familiaris offm̄ morē gerēdi tuæ uolūtati. Quis. ꝑ qb⁹. Merser. ualde īmergar & uexer. Dōa. b. carminū solatia. Vestis. p. uirilis toga pura & uni⁹ tātū coloris erat: pueroꝝ āt p̄texta purpuræ filis ītertexta fuit. Aetas: adolescētia: īcui⁹ initio uirilis toga sumebat̄. Iucūdū. u. iucūdū tp̄s a pædagogi custodia liberatū: ut Persi. Quū primū pauido custos mihi purpura cessit. Dea: uen⁹ cui⁹ amores & lusi & secut⁹ sū. Curis. amorib⁹. Dulcē a. cacozelō ē. ut Luc. cōcordia discors: & Hora. Strēua nos exercet īertia dulcē āt ad amatoꝝ cupiditates: amariciē uero ad amaras ī amor̄ curas duxit: Nā ut ait Plau. amor ē melle & felle fœcūdissim⁹ dulce gustu dat amaꝝ ad satietatē usq; aggerit. Fr̄na. m. de q̄ supra dcm̄ ē in ele. prīa. Quare qd̄ scri. ordo ē: q̄re malli id nō est turpe: sed magis miseꝝ ꝙ scrib̄ eē turpe Catu. Verōæ eē ꝙ hic Verōæ. s. qsqs de meliore nota calefacit sibi mēbra cubili amorib⁹ deserto. Hac. n. rōne Cat. malli⁹ Romā reuocabat scribēs unūquēq; meliore cōditiōe uiꝝ Verōæ noctes sine puella exigere: ac amore scd̄o carere. Hic Verōæ. ubi sū. Quisqs me. no. i. q cūq; īgenu⁹ melioris noīs ac tituli siue cōditōis: notā. n. ꝑ cōditōe posuit. Scriptoꝝ. i. libelloꝝ a me cōpositoꝝ: quos Rōæ reliq: aut certe hūanoꝝ studioꝝ libros ītelligit: ꝑꝑ quos mal. Cat. Romā reuocabat afferēs hāc scd̄aꝫ rōnē. s. ob libroꝝ cōmodā copiā: q̄ Vero. careat Rōæ āt sit abūdaturus. Huc. Veronā.

Nō sa. inge. ingrato: & rustico: nā ingratitudo rusticanorum hominū est. Vtriusq;. unū erat carminum & libroꝝ: alterum ut Romā rediret. Petēti. tibi hæc duo petenti: puto tamen potius legendum eē petiti: ut sit copia utriusq; petiti. i. duplicis petitionis tuæ. Vltro: sponte. Deferrem. tibi traderem.

¶Epistoliū: paruā epistolā. Quæ nihil aliud est q̄ oro q̄ abñtes pñtes facit. Cælibe: cælibes sūt q uxore carēt q̄lis tūc erat Malli⁹ amissa cōiuge. ordo āt talis est. Gratū est mihi qm̄ ducis me tibi amicū: ꝙ oppssus fortūa & acerbo cāu mittis hoc epistolium ut naufragū & eiectū subleuē &c. Dōa btā: q̄lia sunt carmina. Vestis mihi tradita pura est: Vestis pura tyronibus dabat̄. Plini. lib. viii. histo. natu. ea prīa texuit rectā tunicā q̄ simul cū toga pura tyrōes īduunt̄ nouæq; nuptæ. Aetas flo. uer age. dcm̄ ē adolescentia flori eē cōparatā. Quæ dul. cu. cui⁹ poculū hīc melle īde felle tēperat̄. O misero fr̄ adēpte mihi oblata occasione deflet frīs interitū iuxta ill d̄ Semp mœsta tua carmina morte canā. Magis mi. est ꝙ qsqs de meliore nota tepefecit mēbra sua frigida in lecto a me deserto melioris autem notæ homines sunt non parui ut aiunt p̄cii.

Cōscriptū hoc lachrymis mittis epistoliū.
Naufragū ut eiectū spumātib⁹ æquoris ūdis
Subleuem: & a mortis limine restituā:
Quē neq; sancta uenus molli reqescere sōno
Desertum in lecto cælibe perpetitur:
Nec ueteꝝ dulci scriptoꝝ carmine musæ
Oblectant: quū mens anxia peruigilat:
Id gratū est mihi: me quoniā tibi dicis amicū
Muneraq; & musaꝝ hinc petis & ueneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incōmoda malli:
Neu me odisse putes hospitis officiū:
Accipe quis merser fortunæ fluctibus ipse
Ne amplius a misero dona beata petas.
Tpe quo primū uestis mihi tradita pura est:
Iucundū quū ætas florida uer ageret:
Multa satis lusi: non est dea nescia nostri:
Quæ dulcē curis miscet amariciē.
Sed totū hoc studiū luctu fr̄na mihi mors
Abstulit: o misero frater adēpte mihi:
Tu mea tu moriēs fregisti cōmoda frater:
Tecū una tota est nostra sepulta domus:
Omnia tecū una perierunt gaudia nostra
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor:
Cuius ego interitu tota de mente fugaui
Hæc studia atq; oēs delicias animi.
Quare quod scribis ueronæ turpe catullo
Esse quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefecit mēbra cubili:
Id malli nō est turpe: magis miserū est.
Ignosces igitur: si quæ mihi luctus ademit:
Hæc tibi non tribuo munera: cū nequeo.
Nā ꝙ scriptoꝝ nō magna ē copia apud me
Hoc fit ꝙ romæ uiuimus. illa domus:
Illa mihi sedes: illic mea carpitur ætas:
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Q d̄ cū ita sit: noli statuas nos mēte maligna
Id facere: aut aio non satis ingenuo:

ANTO.

PAL.

ANTO. ¶Copia.commoditas facultas:nam carmina nequeo facere:neq; romam reuerti poſſum. utriuſq; incõmodi cã eſt mihi mors fraterna:qua oĩs familia noſtra mihi adminiſtranda eſt. Dea.muſæ q̃ teſtes eius in me meritorum eſtis. Nocte:ignorantiæ tenebris. Hoc ſtu.hunc mallii erra me fauorem & pium animum.

Anus char.carmen multa uetuſtate perduras. Mar. Et qcqd uoluit teſta uocatur anus. Sepulti.i.mallii poſteaq̃ ſepultus fuerit. Ne te.te ſenſus eſt. Mallii nomen ita celebretur: ut unq̃ ulla ex parte ſordeſcat. nam tranſlatio eſt a locis ad frequentem nominis memoriam:loca enim quæ non celebrantur neq; frequentantur araneis opplent. Amathuntia.antonomaſiõ Veneris ab amathunte Cypri urbe:de qua ſuperius dictum eſt:duplex aũt dra Catul.cui duplicis amoris curã iniecerat:aut certe duplex.i.fallax:nã fallacẽ hominẽ duplicẽ appellare ſolem⁹:ut Cice.in officio⁹. iii. Hoc aũt celãdi genus quale ſit cuius hoĩs q̃s non uidet certe nõ apti nõ ſimplicis nõ ĩgenui. duplex ãt Venus:qa dulcet ꝓmittẽs amaq; ingerit. Corruerit:inuerterit ꝓcitauerit. Arderẽ.amore flagratẽ. Trinacria ru.ætna Siciliæ mõs perpetuo flagrans incendio. Lympha malia.atheſſaliæ loco quã urbẽ puto unde arbitror dictũ malliacũ ſinũ: & item malienſes populos: quos Strabo thermopylis uicinos ſcribit.malienſes aũt Thucidides tris in partes diſtribuit.ſ.ꝓ alios:Hieres:& thrachinios:ſcribit itẽ Mylas locũ meſſanio⁹:unde & maliẽſes dici poſſe puto Malia igit̃ꝓ malienſi accipiat̃. In œtheis Termopylis. Termopylæ montanus tractus ad theſſaliæ fines lõgitudiẽ ſua magnas multaſq; græcaq; regionũ partes attingẽs ad œthã ſaltũ theſſaliæ ac doridi conterminũ uſq; protenſes:tranſitum pylas.i.portas & anguſtias uocant atq; termopylas:ſunt enim ibi prope termæ.i. calidæ aquæ magno in honore ueluti Herculi conſecratæ:ipſe aũt mõs oetha ab oriente ac termopylis in occidẽtẽ uſq; in ſinũ ambraciũ extendit̃:iõ termopylas oethas appellat Ca. Mœſta nec aſſi.hic locus apud oẽs fere codices deprauat⁹ ẽ:Nã ĩ aliqb⁹ legit̃ mœſtaq; aſſidio:ĩ aliis uero legit̃ mœſta.n.aſſiduo:ſed utrũq; uitioſũ ẽ ſyllabis repugnãti b⁹ legat̃ poti⁹. Mœſta nec aſ.ta.lu.fle.Ceſ.tri.im.ma.ge.ꝓ hunc aſſiduum mœrorem iugeſq; lachrymas ingẽtẽ ſui aĩ crũnam exꝑſſit:ut maximũ mallii Ca.a miſeria leuantis officium ac ſingulare meritũ oſtenderet. Qualis in a.apta poetici diſcurſus ſimilitudo ad largum lachrymarum fluxum demõſtrandũ.

Vertice.ſummitate:quid proprie ſignificet uertex legito apud Quintilianum lib.viii. Iter.pro media uia.

Aeſtus hi.ag.ſcindit ſiccitate terra nimius ſolis feruor. Virgilius. Scindit.canis æſtifer arua.

PAL. ¶Vtriuſq; petiti:carminum ſcilicet & librorum. Non poſſum:negat poſſe reticere malli in ſe beneficia:ne ſi illa reticeantur temporis iniquitate tenebris obruta in obliuionem deueniant. Cæca nocte: obſcuris obliuionis tenebris. Cartha:emendo curua. Duplex:quia dulcibus miſcet amara. Amatuſia: Venus ab amathunte Cypri urbe. Trinacria rupes:intelligit ethnam:qui mons in ſicilia aſſiduo flagrat incendio Plinius libro ſecundo uerum in montium miraculis ardet ethna noctiq⁹ ſemper tantoq; æuo igniũ materia ſuffi cit niualis hibernis temporibus egeſtumq; cinerem pruinis operiens nec in illo tm̃ natura ſæuit exuſtionẽ terris denuncians. Lymphaq; in œtheis mallia termopylis:Herodotus libro.vi. Termopylaq; quod montis ad heſperum uergit in acceſſum eſt & prælti ꝓcipiti protentum uſq; ad œtham:quod aut uiæ uergit ad auro eam id a mari excipitur ac uadoſis in hoc ingreſſu ſunt therma lutra ideſt calida lauacra: quæ cythrus.i.ollas indigenæ uocant:& deſuper ara Herculi extructa ad hos ingreſſus murus eſt ædificatus:ſup quem olim pylæ .i.portæ erant.cum autẽ ædificauerant phocenſis metu theſſalorum ex quo illi ex theſprotis terram æolidem iere habitatum quam nunc poſſident:ex qua theſſali conabantur eos ſubigere.præſidio impoſito tutabantur aquãq; calidam ingreſſui induxere ut eſſet lacunoſus locus omnia excogitantes ne in ſuam terram theſſali incurſarent. Mallia:a populorum uicinitate:unde proximus etiam ſinus malliacus eſt appellatus. Qualis in aerii:oſtendit per ſimilitudinem quantum lachrymarum oculis plorando emiſerit. Dulce uiatori laſſo in ſudore leuamen. Virgilius. Quale per æſtum Dulcis aquæ ſaliente ſitim reſtinguere riuo iam prece pollucis. Plini.libro.ii.geminæ autem ſalutares & proſperi curſus prænunciæ:quarum aduẽtu fugari diram illam ac minacem appellatamq; Helenam ferunt:& ob id polluci & caſtori id numen aſſignant eoſq; in mari deos inuocant:prætermitto autem Diodorum & alios qui de hac re mentionem faciunt.

Virgilius
Plinius

Quod tibi non utriuſq; petiti copia facta ẽ:
Vltro ego deferrem:copia ſi qua foret.
Non poſſum reticere deæ qua mallius in re
Iuuerit:aut quantis iuuerit officiis:
Ne fugiens ſæclis obliuiſcentibus ætas
Illius hoc cæca nocte tegat ſtudium.
Sed dicam uobis:uos porro dicite multis
Milibus:& facite hæc cartha loquatur anus
Omnibus inq; locis celebret̃ fama ſepulti
Noteſcatq; magis mortuus atq; magis.
Nec tenuẽ texẽs ſublimis aranea telam
Deſerto in mallii noĩe opus faciat. Cram
Nã mihi quã dederit duplex amathuntia cu-
Scitis:& in quo me corruerit genere:
Cum tantũ arderẽ quantum trinacria rupes:
Lymphaq; in œtheis malia termopylis
Mœſta nec aſſiduo tabeſcere lumina fletu
Ceſſarent:triſtiq; imbre madere genæ:
Qualis in aerii perlucens uertice montis
Riuus muſcoſo proſilit e lapide:
Qui quũ de ꝓna præceps eſt ualle uolutus
Per medium denſi tranſit iter populi:
Dulce uiatori laſſo in ſudore leuamen:
Quũ grauis exuſtos æſtus hiulcat agros:

¶ Ac ue. elegans alterius poetici discursus similitudo & ornatus ad sequentia mallii erga poetam iucundissima officia demiranda. Nigro. procelloso: tempestuoso: nubiloso: Ho. nigris æquora uentis emirabit' insolens. Pollucis & ca. geminorũ signum nautis prestare fœlicem nauigationẽ credidit uetustas. Ho. gratum Tyndaridæ sydus ab infimis quassas eripiunt æquoribus rates: Naso in fastis: Vtile sollicitæ sydus utrunq; rati: Mar. & gratum nautis sydus fulgere laconum: Flaccus in argonautis: lumenq; innoxia fundit. Purpureũ miris olim improbabile nautis. Diodorus autem siculus libro quinto cur gemini nauigantibus fauere putẽtur hanc affert historiam. Argonautis inter quos erãt castor & polux nauigantibus coorta q̃ ingenti tempestate cæteris salutem desperantibus solum orphea tradunt religionis peritum uota p̃ salute diis samothracib⁹ fecisse: extemploq; tempestate sedata quum duo astra supra Pollucis & Casto. capita cecidissẽt: oẽs eo miraculo stupentes credidisse deorum prouidentia se a periculis exemptos quo facto contigit: ut quos post modum maris agitaret tempestas samothracibus uota pro salute facerent: astraq; apparentia ad castorem: & pollucem referrent. Is clau. Quæ fuerit mallii erga se auxilia ostendit. Campũ. agrum meum: quĩ fuerat satis exiguus dilatauit: & extendit. Dominã clodiam amicam quam lesbiam poeta nuncupauit & dominã amantiũ more appellauit. Cõmunes. mihi & ipsi mallio. Quo. ad domũ & dominam siue ad quos communes amores: & est sensus ad quos amores: siue ad quam dominã diua uenus mihi fauens attulit fœlix auspiciũ molli aditu. Pedemol. fœlici accessu: sic supra ĩ epithalamio: O cubile quot oĩbus candido pede lectulis: quæ tuo ueniunt hero. Mea, mihi fauens: ut Ter. O noster chreme. Trito. ipsi ueneri frequẽtato. Arguta so. breuĩ & arcta crepida siue calceo: Solea pro calceo. Persius. Solea puer obiurgabere: solea itẽ inter planos pisces a Plinio nomiatur: & materia robustea super quã paries cratici⁹ extruitur. Coniugis ut quon. cõparatio hæc per excursum poeticum sumpta est ad feruentes & splendidos in Ca. amores ostendẽdos. talis enim fuit Ca. domina accedente Venere qualis fuisse dicit' Laodamia uiri protesilai domũ ingrediens. Laodamiæ duæ fuisse iueniunt' altera filia achasti pylacæi & protesilai uxor tanto uiri amore flagrans: ut illum ad troiana bella tendentem sequi uoluerit: sed uiri hortatu in prima remã sit inuita, altera ab Homero scribitur. Bellerophontis filia: quæ a Ioue compressa Sarpedonem genuit. Protesilaæam. protesilaus Iphicli filius fuit: ut Homerus in secundo iliados scribit, is cũ fratre podarce ad troiã: Ix. nauibus profectus ac ex omnibus prius in troianũ littus naui egressus ab Hectore interemptus est. Oui. ut Hectora prius fataliter hasta protesilaæ cudis. Accepta & fru. sensus & ordo est. Laodamia uenit ad protesilaæam domũ: quum hostia pro Protesilao uota frustra accepta diis ac minime grata nondũ placasset deos: q nõ uictima: sed Protesilai morte placandi erant: quoniã dii cælestes decreuerant Protesilaũ ex græcis primum perimendum ad Troiam: aliter legitur incepta hostia: Quæ lectio mihi magis placet: ut sit sensus. Quũ Protesilaus iam hostia fieri inceptus: & diis destinatus in mortem frustra: & sine utilitate sua nondum periisset: ac frustra nõdũ sanguĩe suo deo⁹ decreto satisfeciisset frustra nõdũ placasset: qm̃ paulopost oĩo erat placatur⁹ ad Troiã peũdo: Et sic fatalis necessitatis uĩ ĩmutabilẽ oñdit. Incepta ho. Protesila⁹iã ad mortẽ destĩat⁹: & ẽ noĩatiui cãus cui⁹ ultimã licẽter p̃duxit cõsonãtiũ seq̃ntiũ rõne: ut suue occulta spolia & plures de pace triũphos. Nihil mi. tã ual. p. his octo sequẽtib⁹ uersibus. Cat. cõtinet' optatio de uotis ab amica siue uxore pro uiro suscipiẽdis: & erit talis ordo. o. rãnhusta uirgo nil. i. nullũ uotũ mihi tantũ ualde placeat q̃d suscipiatur: & uoueat' inuitis heris. i. deis: q̃tum docta: & monita ẽ Laodamia uiro extincto p̃ ara deo⁹ ieiuna & sicca dẽ siderat piũ: & sacratũ cruorẽ. Nil. nullũ uotũ. Suscipiat'. cõcipiat' uoueat'. Heris. diis reg⁹ oĩum domĩs. Inuitis. aduersantibus. Desideret. subaudit' p̃: ut sit p̃ desideret & poscat. Piũ. sacratũ ex uictĩa. Ieiuna. sicca diu nulli⁹ uictis intĩcta. Coacta. s. fati necessitate. Dimitter' amitter'. Nouũ. Iuuẽile aut nup sibi iũctũ nuptiis. Collũ. cãdidã uiri ceruicẽ quã uxor iucũdissime amplectit'. Vir. Ter conat⁹ ibi collo dare brachia circũ. Tibul. Huic cãdẽtes humero suppone lacertos: & alibi. Post ẽt collo se iplicuisse uelit. Veniẽs. h. seq̃ns annus. Auidũ a. insatiabilẽ Laodamie amorẽ erga maritũ: quo se carere posse nunquã crediderat.

Ac uelut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda uenit:
Iam præce pollucis iam castoris implorata:
Tale fuit nobis mallius auxilium:
Is clausum lato patefecit limite campum:
Isq; domum nobis: isq; dedit dominam:
Ad quam cõmunes exerceremus amores:
Quo mea se molli candida diua pede
Intulit: & trito fulgentem in limine plãtam
Innixa arguta constituit solea:
Coniugis ut quondã flagrãs aduenit amore
Protesilaæam laodamia domum:
Accepta & frustra nõdum cũ sanguĩe sacro
Hostia cælestes pacificasset heros:
Nihil mihi tã ualde placeat rhãnusia uirgo
Quod temere inuitis suscipiatur heris:
Quã ieiuna pium desideret ara cruorem
Docta est amisso laodamia uiro:
Coniugis ante coacta nouũ admittere collũ
Quã ueniẽs una atq; altera rursus hyems:
Noctib⁹ in lõgis auidum saturasset amorẽ

¶ Coniugis ut quondam: scribit amicam. Mallii opera ueniisse ad se talem: qualis ad protesilaum deducta est laodomia: cum nondum hostia pro illo cæsa deos placasset: quare nactus occasionem digreditur ad explicandum tum amorem tum infortunium ipsius laodomiæ. PAL.

ANTO. ¶ Posset.u.a.u.c.q; nunq̃ potuisset credere se posse postea uiuere sine Protesilao: quod tũ posse fieri docuerunt eam anni: q uiri mortẽ secuti: qbus paulatim assuefacta est carere marito. Quod. s. illã carere posse uiro. Nam parcæ uitã Laodamiæ post uiri mortem producturi sciebant si Protesilaus ad Troiã iret Laodamiã sine uiro uicturã. Troia. n. c. catu. aduersus Troiam feruens declamatio atq; inuectio. Nefas. nefandũ fun⁹.

Asiæ. hoc q̃tum ad Troianos dixit: quoniã tota fere Asia Troianis attulit auxuliũ: nã & Teutamus rex assyriorũ penes quos totius Asiæ fuit ea tẽpestate principat⁹ Priamo sibi subdito Mẽnonẽ tithoni filiũ cũ decẽ milibus æthiopũ totidẽq; asianis cũ ducentis curribus in auxiliũ misit. Europæ. cui⁹ magna ps græcis cõtra Troianos cõspirauit. Virtutũ. aut fortitudinis oĩs: quæ ꝓprie dr ut uirt⁹ aut oĩum uirtutum: quæ in hoib⁹ sũt: Nam in illis bellis singularia oĩum uirtutũ exẽpla fuerũt. Acerba ci. asp & acerb⁹ rog⁹. Cinis ãt apd antiquos & masculio & fœminio generꝰ plat⁹ fuit: qd diligẽter aiaduertit Prisc. Quæue et id nro. ratio & cã cur in Troiã iubeaĩ. Quæ nunc tã lõge. ordo ẽ quẽ cõpositũ tã longe nõ inter sepulchra nota nec compositũ ꝓpe cognatos cineres. sed sepultũ in Troia insœlice aliena terra ẽtinet a nro solo.

Nota nobis cognita. Conatos cineres. cognatorũ religas. Penetrales deos pr̃ios deos suosq; nepotes. Quo casu. quo ifortunio belli Troiani. Tãto teabsorbẽs uertice amoris. epiphonẽa ẽ ad p̃cedẽtis cõiugii altitudinẽ & fœlicitatẽ oñdẽdã: seu confirmandã ꝓbatũ. Tãto uer. amoris tanta coniugalis amoris altitudine. In abruptũ barathr̃: in ꝓfũdã miseriaꝝ uoraginẽ. Quale ferũt graii. similitudo ad barathri ꝓfũditatẽ oñdẽdã: ordo est. q̃le solũ pingue graii ferũt siccari emulsa palude. Peneũ pp amœnũ: in oĩb⁹ quos adhuc legeri Cat. codicib⁹ uno meo & eodẽ puerusto excepto hũc locũ corruptissimũ & portẽtis simillimũ inueni: nã in qbusdã legit ꝓpe cylleniũ: ĩ aliis uero ꝓpe cylleneũ: q̃ lectio q̃ uitiosissima fit duæ syllabæ in utroq; uocabulo priores cõtra rõnẽ positæ: & una supabũdãs aptissime indicãt: sed qs nõ putaret. Cat. portenta phreneticorũ uerbis similia fuisse locutũ si tam iprudẽter legaĩ peneũ cylleneũ: tã q̃ peneus thessaliæ amœnissim⁹ amnis ꝓpe cyllenem arcadiæ montẽ labaĩ. Liberem⁹ igit si possum⁹ Cat. elegãtissimũ: atq; prudẽtissimũ poetã ab indignissima tãti furoris ifamia quũ ei⁹ uerissima lectio sit peneũ pp amœnũ: quẽ amenũ recte a Cat. nro appellatũ planissime docẽt hæc Pli. ꝓscripta flumia thessaliæ apidam⁹: phanix: eniph⁹ onochonus: & añ cũctos claritate pene⁹ ortus iuxta gõphos. interq; ossam & olympũ nemorosa cõualle defluẽs qngẽtis stadiis dimidio eius spatio nauigabilis in eo cursu tẽpe uocanĩ qnq; milliũpassuũ lõgitudine & ferme sex latitudĩe ulla uisũ hois attollẽtib⁹ se dextra leuaq; leniter cõuexis iugis int⁹ sua luce uiridãte allabit penæ⁹ uiridis calcumo: amœn⁹ circũripas gramĩe: canor⁹ auiũ cõcẽtu. Hercules ut Diodor⁹ siculus scribit a locis quæ tẽpe uocanĩ ubi late stagnabat in cãpis aq̃ ducta fossa aquã deduxit thessaliæ circa peneũ fluuiũ cãpos fertiles præbẽs thessalia circũdata penei fluuii aqs exitũ nullũ cõcedẽs sub ꝓpetuis paludib⁹ magna ex parte latebat. Hercules aũt ossam ab olympo discludẽs aqs exitũ patefecit. Luca. Hos inter mõtes media q ualle ꝓmunt. Perpetuis quondã latuere paludib⁹ agri: Lumĩa dũ cãpi retinẽt: nec puia tẽpe Dãt adit⁹ pelago stagnũq; iplẽtib⁹ unũ Crescere cursus erat postq̃ discessit olympo herculea grauis ossa mãu: subitæq; ruinã sẽsit aq̃ nere⁹: Strabo ãt asserit terr̃ motib⁹ factis abrupta eẽ quæ nunc uocanĩ tẽpe: & ab olympo abscissam ossã: & hac peneũ effluxisse ĩ mare.

¶ Troia nefas insultat troiæ ꝓpter fratris ĩteritum. Letũ miserabile fratri: forsitã quo tẽpore fimbria troiã
PAL. euertit. Cornelio sylla rempu. tenente. Hei miser⁹ fratri: deplorat'rursus amissum fratrem. Quo tibi cum casu: græcis ad troiam ꝓperantibus uir adẽptus est laodomiæ. Quale ferunt graii: comparat altitudinem amoris eiusdem laodomiæ in protesilaum profunditati aquarum in thessalia iuxta peneum stagnantium: priusquã ab Hercule ossa ab olympo summoto deducte forent qua de re sic scribit. Diodorus. Sed tamen antea huic simile opus in græcia. effecerat: nam a locis quæ tempe appellantur ubi late stagnabat in campis ducta fossa aquam deduxit thessaliæ circa peneum fluuium campos fertiles præbens.

Posset ut abrupto uiuere cõiugio:
Quod scribãt parcæ nõ lõgo tẽpore abesse
Similes muros isset ad illiacos:
Nã tũ helenæ raptu primores argiuorũq;
Cæperat ad se troia ciere uiros:
Troia nefas cõe sepulchrũ europæ asiæ
Troia uirũ & uirtutum oĩum acerba finis
Quæue ẽt id nostro lætũ miserabile fratri
Attulit hei misero frater adẽpte mihi:
Hei misero fratri iucũdũ lumẽ ademptum
Tecum una tota est nostra sepulta domus:
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra
Quæ tuus in uita dulcis alebat amor:
Quẽ nunc tã lõge nõ inter nota sepulchra
Nec ꝓpe cognatos compositum cineres:
Sed troia obscœna troia infœlice sepultum
Detinet a nostro terra aliena solo:
Ad quã tũ ꝓperãs fert̃ simul undiq; pubes
Græca penetralis deseruisse deos:
Ne paris abducta gauisus libera mœcha
Ocia pacato degeret in thalamo:
Quo tibi cum casu pulcherrima laodomia
Ereptum est uita dulcius atq; anima
Cõiugium: tãto te absorbens uertice amoris
Aestus in abruptum detulerat barathrum:
Quale ferunt graii peneũ propter amœnũ
Siccari emulsa pingue palude solum:
Quod quõdã cæsis mõtis fodisse medullis

¶ Falsiparens. Hercules Amphytrionis falsi & nõ ueri patris filius putatiuus. Stymphalia mõstra. Eurisstheus rex argiuorũ Iunonis impulsu inter alia stipendia ĩparauit Herculi ut obscænas aues in stymphali arca diæ palude morãtes: quæ circum uicina loca infestabant aut pimeret: aut fugaret. hoc negociũ arduumq; laborem impositũ sibi arte ingenioq; facile pfecit: Nã ut Diodorus scribit has aues ĩnumera multitudine finiti marũ regionũ fructus uastantes: quia ui supari ob infinitũ numerũ. nõ poterant ingenio sustulit. Tabulã. n. æreã parauit: quæ repercussa ingenti sonitu uolucres timore in fugam cõpulit longinquã. Cat. autẽ poetis assentiẽs aues sagittis fugatas dixit. Nã Strabo ait poetas scripsisse sagittis & tymphano has aues ab Hercule fuisse fagatas. Stymphalis autem ẽ palus archadiæ in qua ut scribit Pli. musculi aquatici nascũtur: stymphaliũ uero opidium: & stymphalus fluui⁹: ex quo & stymphalide lacu nascitur erasinus fluuius argiuorũ agros percurrẽs. Perculit. pcussit: uexauit. Deterioris he. euristhei regis iussu q̃ dterior: & Herculeis uirtutibus minor erat. Plurib⁹ ut cœli. ideſt ut mirabilibus suarũ uirtutũ experimentis pfunctus deoꝝ numerũ augeret: ac suoꝝ laboꝝ mercedem hebes consequeretur. Tuus altus amor: comparationes atq; multas simulitudines inducit ad ꝓfundum Laodamiæ amorẽ augendũ. Tuus amor. o laodamia. Barathro. ꝓfundo Ioles amore: Barathꝝ est ĩmensa profunditas aspicientium oculos calligans.

Ausus falsiparens amphitrioniades:
Tpe quo certa stymphalia mõstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri:
Pluribus ut cœli tereretur ianua diuis:
Hebe nec longa uirginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo
Qui diuum dominũ ferre iugũ docuit:
Nam neq; tã charꝝ confecto ætate parenti
Vna caput seri nata nepotis alit:
Qui cũ diuitiis uix tãdem inuẽtus auitis
Nomen testatas detulit in tabulas:
Impia derisi gentilis gaudia tollens
Suscitat a cano uulturium capite:
Nec tantum niueo gauisa est ulla columbo
Compar seu quicquid dicitur improbius.

Qui diuũ dominũ ferre iugum docuit. Herculis in sanos in Ioleu Euritꝰ filiam amores tangit: Hercules omnibus certaminib⁹ absolutis megarã uxorem Iolao tradidit: & ad prolẽ procreandã alteram uxorem minime suspectã quærens Iolẽ Euryti æchaliæ regis filiã petiit: illæ megaræ repulsam ueritus se super eo matrimonio consulturum respondit: Hercules frustratus sponsa iniuriaq; motus Euryti abegit equos Iphitũ que filium eius equos ingrentem tirynthia ex turri præcipitauit ac tandem sequentibus annis postastydamen Ormenii regis stupratam in æchaliam contra Euryti filios ob Iolem sibi in uxorem denegatam exercitum duxit: ab urbe capta Euryti filios Toxeum: molionem. pytium interemit: Iolemq; abduxit: Ferunt autem poetæ tanto Ioles amore Herculem flagrasse: ut in eius gratiam lanam & pensa deduxerit: leonisque spolium: cæteroſq; uiriles cultus acceptus mulieribus cum Iole cõmutauerit: ut apud Ouidium in heroidibus Herculi d ianira plenius exprobrat. Nam neque tam charum: Alia comparatio: & sensus est nec tam charum nepotẽ filia parentibus gignit in magnæ hæreditatis successionem quam charus & iucundus fuit Protesilao Laodamiæ amor. Tam charum caput scilicet quã charus fuit protesilao amor Laodamiæ uiri domum ingrediẽtis. Nata. filia. Confecto ætate. ætate grauato. Seri. tarde geniti: quũ iam parens decrepitus ex filia nepotes desperaret. Gentilis. Cognati aut affinis sperantis hæreditatem iure successionis: gentiles enim senis hæreditatem sperabant: quoniam eius unica filia uniuerse hereditatis substantiam consequi iure non poterat: Nam ex lex erat cuius Liuius meminit: gentilis dicitur ex eodem genere ortus: Et is qui simili nomine appellatur ut ait Cintius: Gentiles mihi sunt qui meo nomine appellantur: hæc Festi est diffinitio. Derisi. decepti ac uane sperantis hæreditatem: quũ postea sit præter spẽ genitus nepos. Tollens. remouens: expellens: excludens. Suscitat a cano uulturium capite. ideſt quum præter spem propinqui captatoris nepos sit genit⁹: hæres in diuitias aui succedens: & captatorem excitans abigit a senis diuitiis: qbus inhiabat: est autẽ elegãs metaphora a uulturibus: & cadauere ad captatores alienæ hæreditati uehemẽter inhiãtes: Sic Horatius captatorẽ appellauit coruum. Scriba ex quiq; uiro coruũ deludet hiantẽ: Captatorq; dabit risum nasica corano. Suscitat a cano capite. abigit a senis cadauere ac morte: cui inhiabat ante nepotis ortũ: in aliis libris corrupte legitur. Suscitat & cano capiti: sed siquis diligentius prospiciet inueniet copulam in sensu nõ admitti: & legendũ esse a cano capite. Vulturiũ. captatorem hæredipetam. dicitur hic uultur: & uulturius. & uulturis: Catullus alibi. Lingua exerta auido sit data uulturio: Ennius Vulturis in syluis miserum mãdebat homonem. Vlla compar. ulla columba columbo suo pari societate coniuncta. Seu quicquid improbius. aut si est aliud animalium par improbius & libidinosius columbis.

ANTO.

¶ Deterioris heri: itelligit euristeũ qui ꝓculdubio fuit hercule deterior licet ei ĩperauerit. Pluribus ut cœli: ut recept⁹ in numeꝝ deoꝝ haberet hebẽ uxorẽ. Sed tu⁹ altus amor: ait amorẽ quo laodomia uiꝝ suũ ꝓsequebat fuisse maiorẽ q̃ fuerit amor herculis in iolẽ cui nimiũ adamatæ dũ studet morigerari fecit ẽt pudẽda. Barathro: nomẽ ẽ ĩmẽsæ ꝓfunditatis. Nã neq; tã charꝝ: negat Cat. tã caꝝ esse auo diuiti: & dcrepito quẽ ei heredẽ filia educat: nepotẽ q̃ carus extiterit laodomiæ idẽ ꝓtheſſila⁹. Detulit i tabulis: nomẽ i aui testamẽto ddit notãdũ. Gẽtilis gaudia tollẽs: gẽtiles dicunt q ex eadẽ sũt gẽte: & q eodẽ nomĩe uocant. Derisi: quia sperabat se bona senis habiturum: cũ illũ ante natum nepotẽ sine herede esse uideret. Suscitat a cano uulturiũ capite: abigit a sene insidiantem captatorem qui uulturi cõparat. Mar. cuius uulturis hoc erit cadauer.

PAL.

Martia.

ANTO. ¶Oſcula mordenti. ſic Martialis Oſcula me capiunt blandas imitata columbas. Mulier: pro fœmina poſuit noue quũ mulier ꝓprie de genere humano tantũ dicatur: Sic & Virgi. uirũ pro hirco & capra ꝙ marito dixit: Vir. gregis ipſe caper deerauerat: & Hora. uxores de capris dixit: Quærunt latentes & thymo deuiæ olentis uxores mariti. Multiuola. multũ uolans: aut multæ. i. multiplicis & mutabilis uolũtatis: & cupidinis inſtabilis. Sed tu. o laodamia. nunc oês ſupiores cõparationes atq; ſimilitudines ad ꝓpoſitum applicat.

Hoꝝ. colũboꝝ herculis & cæteroꝝ. Furores. amores. Vir. ſeu q̃ſqs furor. Viro flauo. ꝓteſilao. flauũ ꝓ cãdido: & albicãti: poſuit: ut Vir. Flaua ceres alto neqcq̃ ſpectat olympo: Proteſila⁹ fuit corpe cãdido: uultu hõeſto: uelox: cõfidẽs: temerari⁹: ut Dares ſcribit. Aut nihil aut paulo. ſatis cõmode trãſit ad amicæ ſuæ ſibi a Mallio datæ mentionem: & equiparationem. Lux mea. amica mea Ipſitilla uel Leſbia: quã ſibi oculis charioꝛẽ infra cõfiteť. Lux uſta: ſiue oculi lumẽ: lux pro uita ſupius: nobis quũ ſemel occidit breuis lux nox eſt oĩbus una dormiẽda. Tu. o laodamia. Cui. meæ luci. Quã circũcurſans: Cupidinis cũ puella cõſuetudinẽ illius uenuſtatẽ egregiã demõſtrat. Crocina. croceus habitus cupidini attribuiť: & crocinus forma græca eſt κρόκινος latinæ facit croceus. Rara uerecũdæ furta ferem⁹ heræ. i. & ſi interdũ ſolo me Cat. nõ eſt cõtẽta. raro tamen cum aliis mœchis furta cõmittet. Furta. ſtupra: ſiue adulteria. Heræ. amicæ quæ mihi hera eſt. Verecũdæ. declamatoria ratio cur raro cũ aliis uiris ſit peccatura: quoniã. ſ. eſt uerecũda. Feremus. tolerabo ꝓmittam ne ſim nimis moleſt⁹ ei nunq̃ cõcedẽs Venerei appetitus cõmutationẽ: quã ẽt cõcedẽdã iunonis exẽplo probat. Quottidiana cul. quottidianis adulteriis & ſtupris. Furta. furtiuos coitus. Omniuoli: oĩa uolẽtis: aut per oĩa optata ſua uolãtis: ut ſupra multiuolã mulierẽ dixit. Cõponier. cõparari: ut Sic paruis cõponere magna ſolebã. Ingratũ tre. tol. pa. onus. ſẽſus ẽ quũ nõ ſit æquũ hoĩes diuis cõparare: noli te onerare tãta deoꝝ inuidia q̃ta ſe onerãt curioſi parentes filias ſuas deabus nimis ĩpenſe cõferentes. Tolle. remoue. abiice. Onus. oneroſum atq; odioſũ laborẽ. Graũ. diis moleſtũ. Parẽtis tre. patris ďcrepiti. Illa. mea leſbia a Mallio mihi data. Nec pa. de. mihi dedu. i. a patre ſuo mihi nõ nupſit: nã in nuptiis mos ſemper fuit: ut pater filiam ſponſo ſuo manu ductã dederet. Domũ. ſ. meã: ut aliæ nuptæ ſolent ſuoꝝ ſpõſoꝝ domum accedere. Fragrantẽ. aſſy. odo. diebus nuptialibus ſponſi domus ſuauiſſimis odorib⁹ inſpargebatur. Odore. amomũ in aſſyria naſcitur a Vir. Aſſyrium appellatũ: & ſuperius a Catul. dicitur aſſyriũ oliuum. aſſyrio fragrans oliuo: ubi ſatis multa de unguẽtis ex Plinii præſcripto dicta ſũt: poſſumus tamẽ nõ abſurde intelligere opobalſamon myrobalamon ſtiracem: Malobathron: aliaque huiuſmodi odoramenta quæ non minus in ſyria: q̃ in aliis locis gignũtur: ut latiſſime legiť apud Pli. li. xxi. &. xiii. Furtiua manu. occulta: & clandeſtina adulteria. Ex ipſo demptã uiri gremio. a uiri ſurgẽs amplexu mihi afferebat ueneris munera. Quare illud ſatis eſt. Cõcludit ſatis ſibi eſſe ſi a leſbia benigniſſimũ accipit coitum inter uitæ fœlicitates lapillo albo notandũ: q̃uis & aliis uiris interdũ ſed raro nõ neget. Nobis unis mihi & tibi malli. Id. uenereũ munus. Lapide cãdidiore. antiquis ex thracum inſtituto mos fuit dies lætos albis calculis: ĩfœlices nigis quottidiana notatione ſignare: eo mõ totũ annum cõputantes candidis notatos inter uitæ ſeriẽ recenſebant: nigris autem ſignatos uitæ non eſſe ad ſcribendos putabant: ſic Perſius: Hunc macrine diem numera meliore lapillo. Qui tibi labentes apponit candidus annos: Horatius autem cum Acronte & porphyrione interpretibus hunc morem cretenſium fuiſſe putauit. Creſſa nec careat pulchra dies nota: niſi forte quod ſuſpicor Horatii uerba mendoſa interpretes deceperint: & quod Horatius threſſa pro thracia ſcripſerit interpretes: ſiue quod potius credo librariorũ imperitia Creſſa corruptum inuenerit. Pli. hunc morem ſic exagitat uana mortalitas & ad circũſcribendam ſe ipſam ingenioſa computat more thraciæ gentis: quæ calculos color diſtinctos pro experimento cuiuſcũq; diei in urnam condidit: ac ſumpto die ſeparatos dinũerat: atq; ita ď uno quoq; pronunciat: qd q; iſte candore calculi laudatus dies originẽ mali habuit. Hoc tibi quod potui. Elegiæ cõcluſio cũ excuſatione poetæ q curis: & mœroribus opp̃ſſus oĩbus Malli meritis: & optatis ſatiſſacere nequerit: Sed ꝓ tantis officiis: quæ mallio debet hoc tm̃ amici animi teſtimoniũ carmine uno miſerit:

Oſcula mordentí ſemper decerpere roſtro
Quantũ præcípue multíuola eſt mulier:
Sed tu horum magnos uicíſtí ſola furores
Vt ſemel es flauo concilíata uiro:
Aut nihil aut paulo cui tu cõcedere dígna:
Lux mea ſe noſtrum cõtulít in gremium:
Quã circũcurſans huc ílluc ſæpe cupído
Fulgebat crocina candídus in tunica:
Quæ tamẽ & ſi uno nõ eſt cõtenta catullo
Rara uerecũdæ furta feremus heræ.
Ne nimíum ſimus ſtultorũ more moleſti:
Sæpé etiam iuno maxima cælícolum
Coniugis in culpa flagrabat quottídiana
Noſcens omniuolí plurima furta iouís.
Atqui nec diuís hoíes cõponier æquũ eſt:
Ingratum tremulí tolle parentis onus:
Nec tamẽ ílla mihí dextra deducta paterna
Fragrantem aſſyrío uenít odore domum:
Sed furtíua dedit nigra munuſcula nocte
Ipſíus ex ipſo dempta uiri gremío:
Quare íllud ſatís eſt: ſi nobís ſit datur unís
Quod lapide ílla dies candídíore notat:
Hoc tíbí qď potui cõfectũ carmíne munus

PAL. ¶Crocea candidus in tunica: talis eſt apud poetas cupidinis ipſius habitus. Nec tamen illa mihi negat illam de qua loquitur ſibi nupſiſſe: ſed alteri nuptam ſibi quoq; ſe indulſiſſe dicit.

¶Pro aliis officiis: quæ tuis erga me meritis multa debeo. Noſtrũ nomẽ. noſtri nomĩs memoriã. Rubigine. obſcuritate obliuionis: hoc ẽ ne noſtrũ nomẽ obliuione pereat. Huc. ad hãc noſtri nominis conſeruationẽ. Themis. themin antiq deã putabant eſſe: quæ præciperet hominibus id petere quod fas eſſet: eãq; id eſſe exiſtimabãt quod & fas eſt: hæc Feſtus. P. Nam themin cœli: & terræ filiã: tũ diurnãdi artẽ: tũ ſacra cultuſq; deoꝝ introduxiſſe dicũt: eaq; quæ ad beneuiuẽdũ & pacẽ pertinẽt oñdiſſe: nã θεμιὸ ſignificat fas: hanc aũt deã hoĩbus aureo ſæculo iuſte uiuẽtibus oĩa uota pie cõcepta tribuiſſe dixerũt poetæ. Piis. pie ac iuſte uiuẽtibꝰ. Antiqs. priſcis aurei ſæculi hoĩbus. ANTO.

Pro multis aliis redditur officiis:
Ne noſtrum ſcabra tãgat rubigine nomẽ
Hæc atque illa dies atque alia: atque alia:
Huc addẽt diui q̃ plurima quæ themis olĩ
Antiquis ſolita eſt munera ferre piis:
Sitis fœlices & tu ſimul: & tua uita:
Et domus ipſa in qua luſimus & domina:
Et qui præcipue nobis terram dedit a quo
Sunt primo nobis omnia nata bona:
Et longe ante oẽs mihi quæ charior ipſa eſt
Lux mea: qua uiua uiuere dulce mihi eſt.

In rufum.

n Olĩ admirari q̃re tibi fœmia nulla
Rufe uelit tenerũ ſuppoſuiſſe fœmur:
Non illam raræ labefactas munere ueſtis:
Aut perluciduli deliciis lapidis:
Ledit te quædã mala fabula: qua tibi fertur
Valle ſubalarum trux habitare caper:
Nũc metuũt oẽs: neq; miꝝ: nã mala ualde ẽ
Beſtia: nec qui cum bella puella cubet.
Quare aut crudelẽ naſorum interfice peſtẽ
Aut admirari deſine cur fugiunt.

De muliere ſua.

n Vlli ſe dicit mulier mea nubere malle
Quã mihi: nõ ſi ſe iuppiter ipe petat
Dicit: ſed mulier cupido quod dicit amanti
In uento & rapida ſcribere oportet aqua.

Tua uita: amica tua. In qua lu. in q̃ ego a te hoſpitatꝰ carmĩa ſcripſi. Dña. amica tua. Cõmoratio eſt: ĩ cadẽ. n. re pſiſtit mutatis uerbis. Et q. i. & ſit fœlix mallius: q patefecit meos agros. ſic ſupra: Is clauſam lato patefecit limite cãpũ: Iſq; domũ nobis iſq; dedit dñam. Pricipio. alii legũt p̃cipue: ſed hic uerſus: & ſequẽs uarie corrupti iudicio meo ſic leganẽ: Et q p̃n cipio nobis terrã ddit atq;. A quo ſũt prio nobis oĩa nata bõa. Lõge. ualde. Lux mea mihi charior me ipſo. leſbia mihi mea uita charior: Sic infra: Eripe ei noli multo qd charius ille Eſt oculis: ſeu quod charior eſt oculis.

¶Officiis: q̃ tu ĩ me cõtuliſti. Ne nr̃m ſcabra: iõ ĩ qt feci hæc d nobis carmĩa: ne qñ noſtꝝ nomẽ iniuria tpis ex hoĩum mẽoria deleaẽ. Quæ themis de q̃ ſic ſcribit ſex. Põ. themi deã putabãt eẽ: quæ præcipet hominibus id petere quod fas eſſet: eamq; id eſſe exiſtiabant q; ẽ fas. Et lõge ante omnes: ĩtelligit amicã PAL.

Catullus poſt heroica & elegias facit rurſus epigrãmata: q̃q̃ poſſe q̃ri uideo: utrũ ipſemet ſcripta ſua ita digeſſerit ut nũc ſcribunẽ imprimũturq; an alius eorum inquã: qui nobilis poetæ carmina longo poſt tempore reperta ſed iniuria uetuſtatis ſemicõſumpta reſarcire curarunt.

In Rufum.

Olĩ admirari, Rufũ ueſtibꝰ & gẽmis fulgẽtẽ ſe ab oibꝰ puellis cõtẽni atq; uitari mirãtẽ magna ſordiũ: atq; terrimi odoris hyrcini notaĩfamiaq; afficit monẽs aut ne admireẽ ſe uitari: aut hyrcinũ fœtorẽ extiguat. Raræ ueſtis. p̃cioſæ ac p̃claræ togæ. Labefactas uexatas: pturbatas. Veſtis. ſ. ſuauibꝰ odoribꝰ ifecte. Lapidis. gẽmæ ſardõycis plucidi. Mar. Cuiꝰ & hic lucet ſardõycata manus. Fabula diuulgata d te ĩfamia. Cap. hyrcinꝰ odor ex ſubalis exiẽs. Ho. Poly. an grauis hirſutis cubet hyrcꝰ in aliis. Subalaꝝ: ſubala: & ala pars eſt ſub brachio cõcaua ab adoleſcentiæ initio hirta: ANTO.

Olĩ admirari. Quibus alæ male olent: hi hircum ſub alis habere uel geſtare dicuntur Ruſus a fœminis reſpuebatur: licet gẽmas & ueſtes præcioſas eis donaret: quia hircino fœtore laborabat ipſe tamẽ cum quid in cauſa eſſet ignoraret. uehementer admirabatur. Monet eum Catullus ut hircum occidat: aut deſinat mirari. cur a fœminis reſpuatur. Raræ. præcioſæ poſſumus etiam legere rallæ: erat nanq; ralla ueſtis tenuiſſima a raritate nomẽ hũs. Plautus punica ralla ſpiſſa. Labefactas. cõmoues uel cõcutis. Delitiis q̃bus ſolis gẽmæ expetuntur Mala fabula. malus uulgi ſermo. Alarum. humeri ſunt. unde dependent brachia at cõcauæ infra humeros partes alæ uocantur. Hunc metuunt omnes. alludit ad hircum animal. Quare. concluſio. Naſoꝝ interfice peſtem. peſtis naſorum eſt fætor. PAL.

De leſbia.

n Vlli ſe di. ĩ puellã ſuã ſcribẽs fallacia mulieꝝ ĩ amãtes uerba: ĩaniaq; ꝓmiſſa dmerat. Et ſcri. opor. aã. qñ fruſtra crediẽ qd mulieres ꝓmittũt: aut dicũt amãtibꝰ quẽadmodũ fruſtra ſignaẽ aut pforaẽ aqua oĩno poſt ictũ cohærẽs. uñ prouerbiũ erat apud antiquos aã hæret cõtra fruſtra conante. huius ꝓuerbii Cice. in officioꝝ. iii. meminit. ANTO.

n Vlli ſe ducit. Amica Catulli. ut oſtenderet poetam a ſe plurimi fieri: iactabat ſe nulli malle q̃ Cat. nubere. Cat. autem cum norit fœminam eſſe ut eleganter ſcribit Maro quoddam uariũ ſemper & mutabile ait id demum in uento & aqua eſſe ſcribendum qd mulier dixerit amãti. PAL.

ANTO. SI cui uir. Virrobonē alloquēs eum iocose cōsolat' de cōib⁹ iniuriis sibi & illi factis a Rufo utriusq; riuali: quē podagræ fœtoris libidinisq; indomitæ amarulenta infamia notat. Aemulus, riualis tuus. Nostrū amo, meam amicam. A te, tuis impræcationibus. Vlciscitur, ultione p̄ sequitur. Ambos, se atq; puellam quæ amorem tuum fraudat.

PAL. SI cui iure bono. Consolatur sed suppresso nomine sodalē: cuius amica. Rufo hircum olenti sui to piá faciebat ait enī eūdē Rufum dū puellam subigit ambos ulcisci se: qm̄ ꝓpter coitū podagra se catut amicá uero quia hircino fœtore eā prosternit. Vironbon facer alarū. emēdo iure bono sacra res. Iure bono: merito. Sacra res: res execrabilis Virg. Et ductus cornu stabit sacer hircus ad aram. Obstitit: nocuit. Tarda: ab effectu. q̄ tardum faciat. Aemel⁹ iste tuus: iste tuus rualis. Qui uestrū exercet amorem: qui tuá subigit amicam. A te dū id agit qđ tu agebas. Ambos: se & puellam. Odore: hirci fœtore. Est aūt odor ut Plinius. Pli. ait infectus aer. Perit podagra: quia pp coitū quem podagræ nocentissimum esse cōstat: maximos sentit cruciatus:

Ad Virrobonem.

I cui uirrobon facer alar⁹ obstitit hyrcꝰ
Aut si aliquē merito tarda podagra secat
Aemulus iste tuus qui nostrū exercet amorē
Mirifice ē a te nactus utrunq; malum:
Nam quotiēs futuit totiēs ulciscitur ambos:
Illam affligit odore: ipse perit podagra.

Ad Lesbiam.

ANTO. d Icebas quondā solū te nosce catullū
Lesbia nec præ me uelle tenere iouē
Dilexi tū te: nō tantum ut uulgus amicam:
Sed pater ut gnatos diligit & generos:
Nunc te cognoui: quare si intensius uror:
Multo ita tu nūc me uilior & leuior:
Q uis potis ē inquis: qđ amantē iniuria talis
Cogit amare magis sed bene uelle minus?
Desine de quoquā q̄quā bene uelle mereri:
Aut aliquē fieri posse putare pium:
Omnia sunt ingrata: nihil fecisse benigne
Imo etiam tedet stetq; magisq; magis:
Vt mihi quē nēo grauius nea acerbio urget.
Q uā mō q me unū atq; unicū amicū hūit.

Icebas quondā solū te nosce catullū Lesbia nec præ me uelle tenere iouē. Icebas quomō: Lesbiæ fallacibus illecebris blandisq; uerbis pellectus: ac postremo deceptus poeta se solū a lesbia amari credens puellā dilexit, ac omni prno affectu ꝓsecutus est: sed quū se ab ea alios plures amante: aut certe cuidam hoi noīe mulo nubēte derisum cognouisset: amore magis ardens lesbiā tamē leuius ac uilius æstimabat. Præ me, ante me: aut respectu mei. Nūc te co, te fallacē mulocq; nubētē aliosq; præter me recipiētē dep̄ndi, nupserat aūt lesbia mulo cuidā stolido uiro, in quē Ca. infra insultat in epigrāmate. Lesbia mi præsente uiro. Et si inte, uxor: Multo ita tu nūc me ui, & le, sensus est q̄is ob riualiū meorū æmulationē: atq; amittendi metū tui amore magis accēdat: tamē ꝓpter fraudes tuas ac corporis diuulgationē te uiliorē: leuioreq; habeo. Intēsius, uehemēti⁹. Vilior & le, s, es. Me pro mihi. Nā antiqui me ꝓ mi hi dicebāt: ut festo placet. Quis po. est inqs. lesbiæ obiectio per interrogationem: & est sensus. Quis posset hæc duo contraria facere: ut eundē amantē iniuria: & perfidia amicæ cogat magis amare illam: sed eidem puellæ minus bene uelle propter iniuriam. Magis ama, magis appetere illam amicam. Minus be, uel, minori beniuolentia prosequi. legito Donatum in andria.

Desine de quoquam quicquā be, u, m, poetæ uerba, noli inquit de quoquam benemereri: aut si benemeris de ullo: noli sperare illum posse fieri gratum: aut pium: quoniam omnes sunt ingrati: itaq; magis atq; magis esset: & placeat tibi nihil cuiquā begnine facere: sicut mihi stat: & placēt nihil benefeciſſe multis. Desine uel, i, noli. Quicquam benemereri de quoquā, alicui quicquā benefacere. Putare, sperare: Pium, gratum: nam gratia & pietas idem plerunq; significant. Omnia sunt ingra, plus di, quam si diceret omnes homines ingrati sunt. Stet, placeat. Nihil fe, be, benigne facere est benemereri: & liberalitatem exercere. Ci, in officiorum primo: Videndum est enim ne obfit benignitas: & his quibus benigne uidebitur fieri & cæteris. Magis atq; ma, maxime: ac uehementer. Imo etiā tæ, per parentesim hæc dicta sunt. Vt mihi scilicet stat & placent quam subaudias. Mallius ille qui me unum, i, præcipuum. Atq; unicum, & singularem amicū. Habuit, habere indicauit: alii legunt habet: sed non stat uersus qui quinque collisionibus aspernimus est.

PAL. Icebas quondā. Conquerit de lesbia. Catullus: q̄ illa nō se solū diligat ut se facturam dixerat. Natos diligit & generos. patres diligunt imprimis filios & generos: quia sperant genus suum per illos posse prorogari. Te cognoui: tuas didici in amore fallacias. Impensius: uehemēti⁹ Vror multo ita dii me uilior & leuior: & si inqt nūc tui amore magis ardeo postq̄ aliis quoq; te indulgere cepisti ego tū te minoris facio: q̄ antea faciebā. Qui potis ē inqs: uerba lesbiæ q̄rētis quō possī bile sit: ut Cat. pōt iniuriā magis amet. Sed bū uelle min⁹: rīdet poeta se magis amare lesbiā: ei tamē min⁹ bene uelle amamus, n, corpus beneuolumus animo sic Catullus corpus lesbiæ magis amabat memor uoluptatis: quam illud tractādo capere cōsueuerat: aīum uero minori beniuolentia prosequebat ꝓpter puelle perfidiā. Desine de quoq̄. Cū nobilis poeta ab eo urgeat de quo bene meritus sit monet lectorē: ut dsinat cui piam benefacere: quia omnia sunt ingrata. Ingratitudo autem uitium est maxime detestandum & ideo olim apud persas nullum grauius puniebatur. Nihil feciſſe benigne: non prodest inqt beneficium in alium cōtulisse. Contra stat: obstat hoc est nocet ut mihi.

GElli⁹au. Gelliũ patrui ſui nefariũ irrũatorẽ ſatyrico felle aſpgit: Gelli⁹.n.patrui ſuí uxorẽ ipie ardẽs ĩ ei⁹gram delicias multas & dicebat & faciebat: qđ quũ patru⁹ itellexiſſet obiurgare cœpit obliq; Gelliũ: q patruũ irrumãdo ſilere coegit: Hic Gel. uĩ eẽ ille đ quo Ci. p ſextio ſcribit. Aderit Gel. hõ & frẽ ĩdign⁹uiro clariſſimo & ordie cq̃ſtri & ĩfra quũ oſiderit eũ guloſiſſimũ gane ⁹nẽ ſubdit: ue⁹q egotibi primoniũ eripui gelli: an tu comediſti: legíto am pli⁹ circa finẽ ſupradcẽ oronis. Nõ iu. fer. nõ tolerare uerba delicata tãq̃ iurgia uxori: ac ſibi dcã: alĩ legĩt patruũ obiurgare ſolere. q̃ lectio magis p bari p̃t. Ipſi: ſibí Gellio. Perdeſpuit. cõtẽpſit: nã quos cõtẽnim⁹ ĩ eos deſpuim⁹. Perſi. Deſpue qđ nõ es. Reddidit har. mutũ fecit: ſilere coegit: Harpocrates Ca. tpibus fuit mut⁹qdã denoĩat⁹ ab Harpocrate deo ægyptio⁹q Nã ut Plutar. in oſone de Serapidis nũine ſcri. Harpocrates ab ægyptiis colit⁹ de⁹ſilẽtii cui⁹ numinis ſi mulacrũ digito labiis admoto figuratũ ĩdicat ſilẽtiũ Hui⁹dei memĩt Cui. noĩe p̃termiſſo quũ deos Iſidiſ comites dinũeret: Scáq; babaſtis uariuſq; coloribus apis: Quiq; p̃mit uocẽ digitoq; ſilẽtia ſuadet. Siſtrã q; erãt: nũ q̃ q̃ ſatis q̃ſit⁹oſiris: Harpocratis ãt imagi nẽ annulis ſignatoriis antiquos uſos ſcri. Pli. his uerbis: Iã uero ẽt harpocratẽ: ſtatuaſq; ægyptio⁹q numĩnũ ĩ digitis uiri quoq; portare ĩcipiũt: Hic de⁹ ægyptio⁹q harpocrates ab aliqb⁹ putaĩ Saturn⁹: ego uero multis arguñtis ducor cur credã harpocratẽ eẽ Mercurĩũ: q ab ægyptiis ſupſticioſiſſime cult⁹ oſidĩt a ceroẽ atq; Macro. Harpocrates igiĩ Mercuri⁹ tenens harpẽ ab αρπωΗ & κρατέω. i. ab harpe & teneo. ita .n. pĩgiĩ tegẽs harpen: quã harpẽ cyllenida uocauit Luc. Fecit qđ uo. patruũ ſilere coegit: Duplici mõ .ſ. & ei⁹ libidini ſatiſſaciẽdo: & mẽtula os obturãdo nã q irrumaĩ & fellat tacere cogitur. Irrumet. ſ. in os Patru⁹: q fellator erat. Nõ faciet nerbũ. Silebit: ſic Martialis. Si te præhendero Gargili tacebis.

In Gellium.

g Elli⁹ audierat patruũ obiurgare ſolere
Si quis delicias díceret aut faceret.
Hoc ne ipſi accíderet patruí perdeſpuit ipam
Vxorem: & patruũ reddídit harpocratem
Quod uoluit fecit: nam q̃uis irrumet ipſum
Nunc patruum; uerbũ non faciet patruus:

Ad Leſbiam: (pa:

h Vc ẽ mẽs deducta tua mea leſbia cul
Atq; ita ſe officio perdídit ipſa ſuo:
Vtíã nec bene uelle queam tibí ſi optima fias
Nec deſiſtere amare: omnia ſi facias:

Conſolatio Ad Seipſum. (ptas

ſ Iqua recordãti bñfacta priora uolu
Eſt homini quũ ſe cogitat eam pium
Nec ſanctã uiolaſſe fidẽ: nec fœdere in ullo
Díuũ ad fallẽdos numine abuſum hoíes:
Multa parata manẽt in longa ætate catulle
Ex hoc íngrato gaudia amore tibí.
Nã q̃cũq; hoíes bene cuiq̃ aut dícere poſſunt
Aut facere: hæc a te dictaq; factaq; ſunt:
Omniaq; íngratæ perierunt credita mentí
Quare iam te cur amplius excrucies:

Ellius audierat. Harpocrates ut hĩc incipiã: de⁹erat ægyptio⁹q digito ante os poſito ſilẽtiũ ĩdicabat. auctores ſũt Varro & Oui. Gellĩ⁹ patruũ hẽbat: q uelut cẽſor grauiter ĩcrepabat q̃cunq; diceret uel faceret aliquã obſcœnitatẽ. Nepos aũt ne q̃ñ a patruo iurgaret: eũ mutũ reddere decreuit. Quare cũ iã patrui uxorẽ adulteraſſet: illum poſtea irrumauit & ita uoti cõpos factus eſt. Quia loqui nõ põt fellator. Obiurgare ſolere: ſolitum increpare. Ipſi: gellio. Accidet: ut a patruo obiurgaretur. Perdeſpuit ipſam uxorẽ eã. ſ. ſubagitãdo. Reddidit Harpocratem. mutũ fecit ĩmiſſa in os mentula. Verbũ nõ faciet patru⁹: nã q irrumaĩ nullo pacto loq põt. Ad Leſbiã.

PAL.

Vc ẽ mẽs deducta tua. Leſbiæ fallacias & pfidiã cõquærẽs ait ſe culpa eius in tã anguſtũ uitæ ſuæ diſcrimẽ adductũ eſſe: ut eã etiã ſi fieret optima neq; amare poſſit: neq; ab ei⁹ amore deſiſtere: aut fugari: q̃uis oĩa malo⁹q genera in ipſum poetã leſbia faceret: Deĩde ſeip̃m cõſolatur multis rõibus. poſtremo a diis ĩmortalib⁹ petit atq; ĩplorat: ut poetæ ipſius miſereant: eũq; a tãta peſte atq; diri amoris calamitate liberẽt. Mens mea. rõ cõſiliũ aĩ mei. Tua culpa. tua ĩ amore pfidia. Ipa. mẽs mea. Suo offõ. Sua erga te ſide offõſa. Oĩa. ſ. mala ɔtra me.

ANTO.

h Vc ẽ mẽs ɖducta. Irritat⁹ leſbiæ pfidia ait mẽtẽ ſuã eo deductã ut ipſi nõ poſſit bñ uelle: ẽt ſi mutatis moribus fiat optima nec deſiſtere amare: ſi mala oĩa ſibi faciat. In uerbis autem nulla eſt difficultas.

PAL.

Iq̃ recor. ſeip̃m cõſolaĩ a bñfacto⁹q recordatiõe: Nã bñ acta uita multo⁹q bñfacto⁹q recordatio ẽ iucũdiſſima: ut iqt Ci. ſic & epicur⁹ ad doloris diminutionẽ iubebat p̃teritaq; uoluptatũ reminiſci ſuauitates. Piũ. iuſtũ: ĩnocẽtẽ: beneficũ. Nec fœde. in ul. nec in ullis pactis: aut p̃miſſis ſe abuſum eẽ deo⁹q numine: ſiue teſtimonio. Nã iuſiurãdũ: ut ait Ci. affirmatio religioſa. qđ aũt affirmatiẽ q̃ſi deo teſte p̃miſeris id tenẽdũ ẽ. Dictaq; fcáq; ſũt. ſ. tuæ leſbiæ ĩgratiſſimæ. Cur ãpli⁹te excrucies: cũ oĩa bñfeciſti: ac nulla tua culpa tibi malũ hoc acciderit.

ANTO.

Iq̃ re. Offenſus poeta crebris leſbiæ adulteriis optat ope deo⁹q ſe peſtifero illi⁹ amore pœnitus ſolui. Violaſſe ſi. q ut ſcrí. Cice. ſeruãda ẽ ẽt hoſtib⁹. Fœdere ĩ ul. ĩ ulla pactõe. fœd⁹ãt dcm cõſtat a porca fœde. i. crudeliter occiſa. in oĩb⁹. n. fœderib⁹ porca occidebaĩ. Virgi. Et cæſa iũgebãt fœdera porca. Nũine ab. Nã q falſo iurat ut aliũ fallat is deo⁹q numine abuti dr. Multa parata tibi: poeta ait paratas eſſe ſibi in futu⁹q multas ex ingrato leſbiæ amore uoluptates.

PAL.

ANTO ¶Qui te animo affirmas. ideſt te animo tuo confirma: & a tanto langore ac dolore ſuſcita: legitur & ſic: qui tu animum affirmas neutra lectio improbanda eſt. Diis inuitis: diis nolentibus te dolere ac miſerum eſſe.

Non pote ſiue pote. ſiue poteſt ſiue non poteſt fieri tamen efficias diis adiuuantibus. Me miſerum aſpici te. mihi miſero fauete ac opem ferte. Puriter. innocenter: pie: iuſte. Hanc peſtem. hunc leſbiæ peſtiferum amorem. Torpor. aut lethargum aut ueternum dicit. Valere. ſanus fieri ab amore peſtifero. Morbū. nam omnes animi perturbationes appellari morbos ſcribit in tuſculanis Cicero.

PAL. ¶Quin tu animo affirmas: hortat ſe ipſum ut diis ita uolentibus oēm a ſe ſummoueat anxietatem. Vna ſalus eſt. ut deponas amorem. Pote: pro potes quod teſte Diomede ueteribus crebrum fuit. O dii: implorat opem deorum. Puriter: ſine labe Hāc peſtem: hunc peſtiferum amorem. Tetrū morbum: appellat morbum ipſum amorem: ut pote quo animus ſauciatus ægrotat.

ANTO. PVſe mihi fru. perfidam rufi amicitiam cōquæritur: quoniam leſbiam amicam ſuam abduxerit: hic eſt ille Rufus quem ſupra dixit hyrcinum fœtorem olere podagricūq; eſſe. Fruſtra: caſſo labore. Ne quicq̄. uana ſpe. falſaq; crudelitate. Precio. magno dāno leſbiæ amiſſæ. Surrepſti. clam & fraudulenter in animū meum ingreſſus es: ſurrepo eſt latenter & clam ſuccedo & eſt tractum a ſerpentibus. ſurrepſti pro ſurrepſiſti per ſyncopē protulit. Perurens: iracundiæ doloriſq; incendia concitans. Omnia noſtra bo. amicam meam in omnia meæ uitæ bona poſueram. Heu heu noſtræ pectus amicitiæ. exclamatio in perfidum Rufi pectus animumq; fallacem.

PAL. RVſe mihi fruſtra. Cōquæritur poeta: q̄ ideo Rufus ſuam inierit amicitiam: ut per fallaciam eriperet ſibi amicā. Magno cum precio: quia eripuiſti mihi Leſbiam. Siccine ſurrepſti mi: an inquit ita in meam irrepſiſti familiaritatem: ut urens mihi interiora eriperes puellam: in qua omnia bona mea locauerim.

In Gallum.

ANTO. GAllus habet fratres. Verſutam atq; nefariam Galli libidinem ſatyrica mordacitate lacerat: quoniam is Gallus ut facilī poſſet fratrum ſuorum liberos & uxores in ſuam nefandam libidinem allicere: ipſe leno eos iter ſtupra cō mittere docuit. minatur itaq; gallo poeta ſe æterna ī famia ſacrilegas eius libidines notaturum. Quorum eſt lepidiſſima coniunx alterius. ordo eſt: quorum alterius coniunx eſt lepidiſſima. Bellus. benignus. ironice. Stultus. rudis quoniam tam diros amores inter illos concilians imprudenter indicat ſua cum illis flagitioſa ſtupra. facit enim ſe ſtupri ſuſpectum maritum. ſ. uxoris. Tua. o galle: ſpurca fœtida. Pura ſuauia puellæ. mūda oſcula uxoris fraternæ. Anus fama. longæua infamia: ſic ſuperius. Hæc charta loquatur anus.

PAL. GAllus habet fratres. Gallum lacerat: cui cum duo eſſent frēs: quoꝝ unus hēbat uxorem non inuenuſtā: & alter filiū nō illepidū. Gallī eos coire faciebat: nec eo cōtētī flagitio ipſe quoq; eadē puella abutebat. Lepidī: uenuſtī. Videt. e. m. nō uidet īqt ſe quoq; hſe uxorē: quā nepos a patruo ita edoctī ſubigat. Quod. p. p. p. q̄ tu ore īpuro puꝝ puellæ os baſiaueris. Impune: ſine pœna. Te no. tua norint flagitia. In Leſbium.

Qui te aío affirmas: atq; inſtíctoq; reducis:
Et díis inuítis deſínis eſſe míſer:
Difficile eſt longū ſubito deponere amorem:
Difficile eſt: uerū hoc quod lubet afficies:
Vna ſalus hæc eſt. hoc tibi eſſe peruícendum
Hoc facies: ſíue id non pote: ſíue pote:
O dií ſi ueſtrū eſt míſereri: aut ſi quibus unq̄
Extrema íam ípſam morte tuliſtis opem:
Me miſerum aſpícite: & ſi uítam puriter egí:
Erípite hanc peſtem perníciemq; mihi:
Quæ mihi ſubrepēs ímos ut torpor in artus
Expulít ex omní pectore lætícias:
Nō iā illud quæro contra ut me dilígat ílla:
Aut quod non potís eſt eſſe pudíca uelít.
Ipſe ualere opto & tetrū hūc depōere morbū
O dií hoc reddite mi pro pietate mea.

Ad Rufum.

RVſe mihí fruſtra: ac nequícquam credíte amíce
Fruſtra ímmo magno cum p̄cío atq; malo
Síccine ſurrepſti mi atq; ínteſtína perurens
Sic míſero erípuiſti omnía noſtra bona?
Eripuiſti heu: heu noſtræ crudele uenenum
Vítæ: heu heu noſtræ pectus amīcíæ.

De gallo

GAllus habet fratres quorum eſt lepidiſſima coniunx
Alterius: lepidus filius alterius:
Gallus hō eſt bellꝰ: nā dulces iungit amores
Cum puero: ut bello bella puella cubet:
Gallus hō ē bellus: nec ſe uídet eſſe maritū
Quí patruus: patru monſtret adulterium
Sed nunc id doleo quod puræ pura puellæ
Suauía coniunxít ſpurca ſalíua tua.
Verum id non impune feres: nā te oía ſæcla
Noſcent: & quís ſis fama loquetur anus.

De Leſbio.

LEsbius est pulcher. Lesbium riualem suum sibi ob pulchritudinem a Lesbia præpositum amaru/ lento ioco insectatur in lesbiæ indignationem: quoniã ea pulchritudine decepta amatorem ad rem Veneream imbellem ac sterilem elegerit excluso Catul. Quid ni. cur. non scilicet sit pulcher si eũ mihi antepositit Lesbia: est inuita & amara concessio. Tria nato. sua. i. si tria oscula unq̃ dederit suis liberis: quos nullos hũit unq̃. Suauia. parentibus. n. iucundissima sunt paruulorũ natorum oscula. ANTO.

LEsbius est pulcher. Laudantibus lesbii riualis sui pulchritudinem dicẽtibusq; lesbiam eum malle q̃ Catullum cũ tota familia sic nobilis poeta respõdet: ut oñdat lesbiũ cui⁹ forma tãtopere laudat eẽ fellatorẽ uel cunilingũ. Quid ni. cur nõ. Cũ tota gẽte: cũ tota familia. Si tria natorũ sua uia rep. si tria oscula inuenerit: nã cunilingi & fellatores nõ bastant: quã rẽ multis in locis idicat Martia. PAL.

In Gellium.

QVid di. gel. asperrime lacerat Gellium fellatorẽ spurcissimũ: q quũ esset facie uenusta pallidissimus mane surgebat: quod scelus palã diuulgatũ erat. Cã didiora. pallidiora. Iuue & morbo pallet utroq;. Octaua hora. qm̃ plurimos fellãs usq; in octauã solis exorti horam iaces. E molli quiete. a molli somno. Longo die. æstiuis dieb⁹q; sunt cæteris lõgiores. Grandia. uirilia mẽbra grãdia: sic Martia. Quum tibi uernarent tenera lanugine malæ Lambebat medios improba lingua uiros. Clamant uictoris nupta mi. labra tua grãdib⁹ mentulis lacerata ruptaq; clamant: atq; manifeste indicãt hæc flagitia tua. Notata se. spmate ingnata: Seꝛ. p sperm ate posuit: ẽ. n. seꝛ aq̃ lactis. Vir. Pasce sero pigui. Victoris: tui q multos penes sugẽs uictor euasisti. ANTO.

QVid dicam Gelli. In Gellium scribitur hoc epigramma: qui cum per noctem fellaret. mane domum egressus habebat labra propter sperma quod illis inhæserat: niue candidiora. Quare rhosea ista labella: cur ista tua labra purpurea. Octaua hora: nam gellius æstiuo tẽpore illucusq; cubabat. Suscitat: eleuat. Fama susurrat. an homines inquit de te susurrantes uera loquuntur. Grandia tenta. magnas & arrectas mentulas. Victoris. appellat uictorem illum a quo gellius irrumabatur. Illo. emendo ilia. Notata: emendo notare ordo autem & sensus est. Ilia miscelli uictoris rupta clamãt te notare labra sero mulso posuit aũt serũ pro spermate cui cũ sero ẽ aliqua simílitudo. PAL.

I Esbi⁹ẽ pulcer: qd ni? quẽ lesbia malit
Quam te cum tota gẽte catulle tua:
Sed tamẽ hic pulcher uẽdat cũ gente catullũ
Si tria natorum suauia reperit:

Ad Gellium.

q Vid dicam gelli q̃re rosea ista labella
Hyberna fiant candidiora niue?
Mane domũ quũ exis: & cũ te optata qete
E molli longo suscitat hora die:
Nescio quid certe est: an uere fama susurrat
Gaudia te medii tenta uorare uiri:
Si certe est: clamant uictoris rupta miselli
Illo demulso labra notata sero.

Ad Iuuentium.

n Emo ne in tanto potuit populo esse iu
Bellus hõ: quẽ tu diligere incíperes:
Præterq̃ iste tuus moribunda sede pisauri
Hospes inaurata pallidior statua?
Quid tibi nunc cordi est? quẽ tu præponere
Audes i& nescis quod facinus facias?

A Ad Quintium.

q Vinti sit tibi uis oculos debere catullũ
Aut aliud si qd charius est oculis:
Eripere ei noli multo quod charius illi
Est oculis: seu quid chari⁹ est oculis.

Ad Mulum.

QVid dicam Gelli. In Gellium scribitur hoc epigramma: qui cum per noctem fellaret. mane domum egressus habebat labra propter sperma quod illis inhæserat: niue candidiora. Quare rhosea ista labella: cur ista tua labra purpurea. Octaua hora: nam gellius æstiuo tẽpore illucusq; cubabat. Suscitat: eleuat. PAL.

EMo ne in tanto. Iuuentium adolescentem imprudẽtiæ arguit: q̃ pisaurum quendam pallidissimum sibi amatorem delegerit: quum in tanto populo Romano q̃plurimi sint illo pisaurensi pulchriores atq; amabiliores: hic est ille iuuenti⁹ de quo in endecasyllabis dixit. O q floscule es iuuẽtiorꝛ. Alibi: Surripuit tibi dũ ludis mellite iuuẽti Sua uiolũ dulci dulci⁹ ambrosia. Tãto po. s. romão. Bell⁹. facilis: bẽign⁹ diminutiuũ a bono. Pisauri. pisaurꝛ ũ briæ opidũ ẽ rõanorꝛ colõia: ñ a pẽsato auro dcm̃: sꝛ a pisauro ãne uicio: ut Pli. idicat. Quẽ. q̃lẽ i terrogatiue. Nob. mihi Ca. nã poeta formosus erat. Et ne. qd. f. fa. totũ iterrogatie. Quod. q̃le q̃ iutile tibi. ANTO.

EMo ne in tanto. Molestę fert Catullus q̃ Iuuẽtius puer formosissimus pisaurẽsem quendã qui inaurata statua pallidior erat sibi & aliis item iuuenibus in amore antepositit. Pisauri. pisaurꝛ est umbriæ oppidũ cui uicinus fluuius nomẽ dedit. Inaurata statua. statuas olĩ maurari solitas his uerbis idicat Pli. trãsiit & ab diis ad hoium statuas atq; imagines multis modis. Antiq eas pigebãt bitumie quo magis miꝛ ẽ placuisse auro integere. Quod fa. fa. nã qui formoso anteponit deformẽ. is ꝓfecto scelus facere uidetur. PAL. Plinius

Ad Quintium.

q Vinti si ti. uis. Quintiũ familiarẽ suũ ipense p̃cat ne puellã suã sibi arripiat: si uult poetã ei maxias debere gratias. Eripere no. puellam. s. seu subintelligitur charius eo si quid est oculis charius. ANTO.

q Vinti si tibi uis. Rogat quintium sodalem ne eripiat sibi amicã quã habeat oculis cariorẽ. Si tibi uis oculos debere. Si uis me tibi maxime obligare. Sed quid charius ẽ oculis. quasi dicat nihil. PAL.

ANTO.
Lesbia mi p. ui. Multi Lesbiæ mariti stoliditatē stulticiāq deridet quoniam fatuus uxoris fraudes subdolaq adulteria: & manifestos dolos non aīaduertat. Mule. mulus nomē ꝓprium mariti lesbiæ. Sana, libera ab amoris insania: cōtra Vir, male sanam Didonē æneæ amore captam dixit. Tunc sic unanimē alloqtur male sana sororē. Garrit, nugat. Obloquit, de me male dicit simulate. Irata est, simulat aduersum me irā. Vrit, amore meo ardet: & ideo de me loquit simulata: ira: quum præ amore de me silere non possit.

PAL.
Lesbia mi p. ui. Lesbiæ marit⁹ lætabat: cū uxor se pīte malediceret catullo qđ ió Lesbia faciebat: nō qđ poetā odisset: sꝫ qa ab eo fuerat desti tuta. Mule. n. s. insultat lesbiæ marito: quē ēt mulū appellat.. Si. n. ob. t. si de me nihil diceret. Sana ēt ab amor bīualeret. Sꝫ q̄. m. a. r. ē ir. ē: sūt uerba muli rūdētis dicētisq uxorē suā eē Cat. iratā. Hoc ē urit & loquit. Iō inqt Catul. & loqt & mihi male dicit: qa irata é ꝙ se destituerim. In Arium.

ANTO.
Hōmoda di. Ariū uerba latina barbare aspirādo, pnūciātē: accōsonantes: & uocales lras plēo ac crasso spū magnoq aspiratōis afflatu ꝑter grā matices rōnē ꝑterq latinitatis usus cū itolerabili audiētiū fastidio ꝑferētē ioco risuq Ca. insectat. Chōmoda. sic ꝓferebat Ari⁹ pria lra aspirata crassoq spū ꝓlata. Credo sic ma. mulieres. n. ut scri. Cice. facili⁹ incorruptā antiqtatē cōseruāt ꝙ multoꝝ sermōis exp tes ea tenēt semp q̄ prima didicerūt: itaq Crassus dicebat. Quū socrū meā læliā audio sic eā audio: ut Plautū mihi aut neuiū audire uidear sono ipso uocis ita recto: & simplici est: ut nihil ostentationis aut mutationis af ferre uideat. Hoc mis. in syriā, posteaq Arius in syriā a senatu magistratus missus est: oēs tā tediosa loquacita te liberati gaudebāt. Hæc ea, eadē uerba ab aliis sine aspiratiōe ꝓferri. Leniter. nō hiulce nō crasse: sed exilr. Leuiter: facile: suauiter: nō aspe. Postilla. aduerbiū ut posthac: & postilla significat postea: siue post illā tps. Nūcius: q ariū ex ꝓuincia Romā reuerti significabat. Horribilis, oīb⁹ formidādus p hoc īdicat formidā dū arii fastidiū. Ionios flu. nā quū ari⁹ Romā reuersus familiarib⁹ narraret loca & tēpestates siue ꝓcellas ionii maris: iōios crebro repetēs crasso spū addita more suo aspiratōe ꝓferebat cū audiētiū risu: ac felle putid⁹.

PAL.
Hōmoda dicebat. Irridet ariū q q̄si mirifice loq̄rē cōmoda Insidiasq & ioniū aspirādo barbare ꝓferebat. hui⁹ āt epigrāmatis ī prīo īstitutionū sic meminit Quinti, apud nos pōt q̄ri an ī scripto sit uitiū. Si h lra ē nō nota. Cui⁹ qdē rō mutata cū tpib⁹ ē sæpi⁹ pcissime ea ueteres usi ēt in uocali b⁹. Cū ædos ircosq dicebāt. diu deīde obseruatū ne cōsonātib⁹ aspiraret ut ī gracchis & triūphis erupit breui tpe nimi⁹ usus: ut chorōæ chēturiōes & ꝓcōes adhuc qbusdā inscriptiōib⁹ maneāt: q̄ de re Catulli nobile epigrāma ē. Reqerāt oīb⁹ aures: qa nēo ap̄li⁹ Rōæ erat q sic loq̄rē. Eadē hæc omoda & insidias. Leniter nō aspe. Leuiter, nā q̄ sine aspiratōe scribūt: ea neui⁹ enúciāt. Post il. p⁹ illā tps. Est, n, una ps oronis sicut posthac. Nunci⁹ hor. Ariū. s, adesse nec cū aliter q̄ antea loq. Ionios flu. Ioniū ē mare qđ græci teste Pli.

ANTO.
ī siculū & creticū diuidūt. cū āt idē ari⁹ inter nauigādū ionii quoq fluctus sulcassēt eos postea addita in principio aspiratione enunciabat rem proculdubio ridendam. De Amore suo. Di & amo. Hoc districho se uni⁹ mulieris amore odioq uexari fatet: nec rōnē q̄ re id fiat scit: sꝫ tātū id malū fētit & patit: amat āt pp pulchritudinē: atq rei Venereæ cū ea cōsuetudinē: sed eā dē odit ob ei⁹ pfidiam: & multos quos accepit amatores: hæc aūt mulier fortasse lesbia ē. Ex hoc colore sūptū uidet id Ouidii argumētū ī amorib⁹ ubi de itolerādis amicæ suæ morib⁹ cōq̄rēs ait Luctāt pectusq leue ī cōtraria ducūt Hac amor hac odiū: sed puto uincet amor: & īfra. Negciā fugio: fugiētē forma reducit. Auersor morū crimīa corp⁹ amo. Sic ego nec sitī te nec tecū uiuere possū: Et uideor uoti nesci⁹ eē mei.

PAL. Di & amo. Oderat lesbiam Catullus ob perfidiam contra eandem amabat propter formam, quare hinc odio inde amore uexantibus ipse maximum cruciatum sentiebat.

I Esbia mi p̄sente uiro mala pluria dicit
Hoc illi fatuo maxima lætitia est:
Mule mihi sentis si nostri oblita taceret
Sana esset: quod nunc garrit & obloquitur
Nō solū memit: sed q̄ multo acrior est res:
Irata est: hoc est uritur: & loquitur.

De Ario.

c Hōmoda dicebat; si qñ cōmoda uedicere: & hisidias arius insidias
Credo sic mater sic liber auunculus eius
Sic maternus auus dixerat: atq auia.
Hoc misso in syriam requierant oibus aures
Audibant eadem hæc leniter & leuiter.
Nec sibi postilla metuebant talia uerba:
Quum subito affertur nuncius horribilis:
Et tum mirifice sperabat se esse locutum
Quum quantum poterat dixerat hisidias:
Ionios fluctus post q̄ illuc arius isset
Iam non ionios esse sed hionios.

De amore suo.

o Di & amo: q̄re id faciā fortasse requis
Nescio: sed fieri sentio & excrutior

Quintiæ atq; Lesbiæ Comparatio.

QVintia formosa est. Quintiam puellam a multis amatoribus laudatam Lesbiæ postponit. Nam Quintia & si pulchra multis uidetur: tamen Catullo non formosa: sed tantum candida longa recta uidetur: Lesbia uero partim tota est pulcherrima: partim omnium puellarum uenustates ipsa una mirifice habet. hoc epigramma cum superiore distícho apud omnes fere codices confusum est: Sed si diligẽtius inspiciatur a superiori separabitur: ac totum unum esse: usq; ad epigramma quod incipit: Quid facit his gelli: prudentiores itelligent. Est multis. i. uidetur multis. Totum illud formosa nego: ordo est nego illud totum formosa est: hoc est nego hanc propositionem esse ueram, scilicet Quintia formosa est: modus autem dyalecticus est in arguendo. Venustas. pulchritudinẽ muliebrem uenustatem dicere debemus: dignitatem autem uirilem: ut docet Cicero. Nulla in tam macor. mica sa. uenustum est quod cum gratia quadaꝫ & Venere apparet. Salsum in consuetudine pro ridículo tantum accipimus: natura non utiq; hoc est q̃q̃ & ridicula oportet esse salsa. Nam & Cicero. Omne quod est salsum ait atticorum esse non q; sint maxime compositi ad risum: & Catul. cum dicit: Nulla in tam magno corpore mica salis: hoc dicit nihil in corpore eius esse ridiculum: salsum igitur erit quod non erit insulsum: uelut simplex quoddam orationis condimentũ: quod sentitur latente iudicio. Hæc Quintilia. perite: ut pleraq; omnia de horum uerborum proprietate: Sed eius cum bona dixerim uenia Catulli mei uerba parum perpendisse uidetur: nam si quis diligentius poetæ de Quintia sententiam inspexerit salem hoc in loco non ridiculum: ut cõsuetudine accipimus: sed natura non insulsum gustum ac quasi amoris condimentum hoc est iucundã uenustatis gratiam significare perspiciet: Dicit enim in tam procero Quintiæ corpore nulla formæ gratia: nullum pulchritudinis condimentum apparet. Est aũt sal pro suaui condimento: ac iucunditate a cibis ad formæ gratiam eleganter translatus: Sic Martialis. Nullaq; mica salis nec amari fellis in illis Gutta sit. pro orationis condimento: ac pro urbanitate nõ insulsa posuit. Lesbia for. est. qualis non est insulsa quintia. Cum. partim. Tum. partim. Veneres. uenustates gratias. Quantum le. propter eius iucundas uenustates: quibus omnibus Quintia caret. In amo. tuo: o lesbia. Expar. mea. ideſt quantum tibi fidem integerrimam seruaui. ANTO.

QVintia formosa est.

Quintiæ & Lesbiæ Comparatio.

QVintia formosa est multis: mihi candida longa
Recta est: hæc ego singula cõfiteor:
Totum illud: formosa nego: nam nulla uenustas
Nulla in tam magno est corpore mica salis.
Lesbia formosa est q̃ cũ pulcherrima tota est
Tum oĩbus una omnes surripuit ueneres:
Nulla potest mulier tantũ se dicere amatam:
Vere quantum a me lesbia amata mea est.
Nulla fides ullo fuit unq̃ fœdere tãta
Quãta in amore tuo ex pte reperta mea est.

Ad Gellium.

Quid facit is gelli q cũ a mre atq; foro
Prurit & abiectis peruigilat tunicis?
Quid facit is patruũ q non sinit esse maritũ?
Ec quid scis quantum suscipiat sceleris?
Suscipit o gelli quantum non ultima tethis
Nec genitor nympharum abluit oceanus:
Nã nihil est quicq̃ fœderis quo prodeat ultra
Non si demisso se ipse uoret capite.

Cre

Quintiæ atq; Lesbiæ Comparatio.

Quintia formosa est. Concedit Quintiam esse candidam longam: & rectam. negat tamen eam esse formosam. ut multis uidetur. Singula confiteor. candidam esse longam & rectam. In tam magno corpore mica salis: nihil est inquit in tota quintia ridiculum hoc est qđ rideat: nõ aũt qđ risu dignũ sit. Quinti. Salsum ĩ cõsuetudine ꝓ ridiculo tm̃ accipit: nã nõ utiq; hoc ẽ q̃q̃ & ridicula oportet esse salsa: nam & Cicero omne quod salsum sit: ait esse atticoꝝ: nam quia sunt maxime ad risum compositi: & Catullus. cum dicit nulla in tam magno est corpore mica salis. hoc dicit nihil in corpore eius est ridiculum. Omnibus omnes surripuit ueneres: Lesbia inquit quia pulcherrima est: ideo ipsa cæteris mulieribus omnem abstulit gratiam. Nulla potest: ostendit se plurimũ amasse lesbiã eiq; fidẽ semper seruasse. PAL.

In Gellium.

QVid facit is gelli. sacrilegum incestum atq; nefaria Gellii stupra satyrico felle respergit quoniam is impius atq; nefandissimus homo matrem sororemq; atq; patrui sui uxorem ferino more incestaret: quod nefarium prodigiosumque scelus omnia flagitia exuperans nullis expiationibus deleri: nulliſque purgationibus ablui posse Catullus exclamat. Patruum qui non sinit esse maritum: quoniam eius uxore abutitur. Non si demisso se ipse uoret capite. ideſt si se ipsum fellet: non grauius peccet: nec scelus ulterius admittet. Demisso capite: Capite atque ore suo ad inguen suum inclinato. ANTO.

QVid facitis gelli. Insectatur quendã gelliũ: qui more beluino matrem sororemq; nec nõ & patrui sui uxorem subagitabat. Prurit: hõ dicitur prurire cũ ardet desiderio coeũdi. Patruũ qui nõ sinit esse maritum: cum eius uxore abutatur. Ec quis scis quantum uerba gellii quærentis an sciat Catullus quantum sceleris is faciat. Non ultima tethis: tm̃ inquit sceleris facit. quantum nõ fit in uniuerso. Demisso se ipse uoret capite: non si se fellet capite ad inguen fugendum declinato: PAL.

In Eundem:

ANTO. GEllius est tenuis. Idem in nefandas Gellii libidines argumentum, reddit nanq; rationes cur Gellius sit tam tenuis & macer: quoniam scilicet ab amoribus domesticis exhauritur sanguine

Tam bona, tam benigna in coitu. Valens robusta in Venerem. Puellis cogna. quas omnes stuprat. Nihil, nullam Venerem: nisi ea: quam tangere non est fas. Magus, lingua persica magus sapies dicitur: quem græci philosophum appellat: hi magi ut Strabo scribit cũ matribus ex patrio more congrediũtur: a quo impio atq; ferino more parthorum reges gigni scribit Luca. Parthoꝝ dñs quotiẽs sic sanguine misto Nasciẽ arsacides cui fas iplere parẽtẽ: Sic Myrrha apud Ouidium hmõi gentis nefandæ meminit. Gentes tũ esse ferunt: In quibꝰ & nato genitrix & nata parenti Iungit: & pietas geminato crescit amore.

Omẽtũ in flãma pingue liq̃faciẽs. psæ in sacris coronatã hostiã statuũt: quũ uero magus q̃ sacrificio p̃ est mẽbratĩ carnes in quẽq; diuiserit: abeũt nulla pte diis relicta: dicũt. n. deũ nihil uelle p̃ter hostiæ aiam: nõnulli ut ferẽt p̃cordioꝝ partẽ igni iponũt: hanc p̃cordioꝝ partẽ Catullus omẽtũ appellauit. Lique faciens secundam syllabam natura breuem produxit licentiosa compositi ratione ut superius fecit: Alta tepefacit permista flumina cæde. Omentum, omentum est pingue quoddam intestinis circumuolutũ.

PAL. GEllius est tenuis. Reddit rõnẽ Catullus, cur Gellius in quẽ ẽ supius epigrãma sit tenuis: q̃. s. uno tpe multas subigat matrẽ: sororẽq; & patrui uxorẽ Gelliꝰ ẽ tenuis: uerba introductæ p sonæ. Quid ni, cur nõ rñdet Catul. Tãq; ualẽs: tã potẽs in coitu. Tãq; bonꝰ patruꝰ: tã hũanꝰ uel liberalis. Nisi qd fas tãgere. sensus ẽ. Si Gelliꝰ nullas alias fœminas q̃ cognotas subigat: abunde patebit. Cur ipse sit adeo tenuis. Nascaẽ ue, ma. magi lingua psaꝝ dicebanẽ sapiẽtes: quos ex matris filiiq; cõcubitu nasci oportebat. De hiis Myrrha apud Ouidium i. x. metamor. intelligere uideẽ cũ ait. Et qd natura remittit iuida: iura negãt gẽtes tũ eẽ ferunẽ. In qbꝰ & nato genitrix & nata parẽti Iungit: & pietãs geminato crescit amore. Persicũ aruspiciũ: qd Delphũ inuenisse testaẽ Pli. in eo uictimaꝝ exta inspiciebanẽ qui autem id agebãt: aruspices sũt appellati. Omẽtum in flammas: hoc nomine appellaẽ pingue illud quo uentriculi & intestina teguntur.

ANTO. In Gellium.

GNo iõ gelli sperabã te mihi fidũ In mise. hoc. Aliud epigrãma qd amarulento ioco mordet Gelliũ: ego inquit nunq̃ timui te uiolatuꝝ esse meos amores: sed semp te a mea Lesbia fideliter alienum speraui: non quia mihi esses beniuolus: sed quia neque mater neque soror tua est mea Lesbia: matris enim & sororis coitus tantum sequi soles: q̃ ab aliis mulieribus alieniſſimus es. Hoc posse a turpi. in oiꝰ fere codicibꝰ legiẽ haud posse a turpi: sed poẽta cõtrariꝰ eẽt suo ꝓposito: nã dicit Gelliũ posse abstinere a ꝓbro Lesbiæ inferẽdo: quoniã solũ matrẽ & sororẽ amat, legaẽ itaq;. hoc ꝓbro. i. ab hoc Lesbiæ concubitu. Vsu. familiaritate cõsuetudĩe. Edebat, rodebat: cõsumebat. Id. s. q̃ tecum familiariſſime coniungar. Non esse sa. ca. non esse sufficientem causam ut abstineres a Lesbiæ meæ iniuriis. Tu sa. indu. satis induxisti aiam ut a meis iniuriis mẽtẽ ihibe res. Tãtũ ti. gau. in om. tm̃mõ ẽ tibi gaudiũ in omni culpa: in qua est aliq̃ nefandũ scelus. Gaudiũ. libi-

PAL. dinis uoluptas. Culpa: crimine: ut Cicero ad Curionẽ: Præsertim quod in quo accusabat culpa uacarem.

On ideo Gelli. Alloquiẽ eũdẽ gelliũ: quẽ ait se sperasse fore sibi in amore fidum: nõ q̃ putaret ipsum a probro posse abstinere: sed quia sciret Lesbiã eẽ ei neq; matrẽ: neq; sororẽ q̃s solas gellius subagitabat. Edebat: absumebat. Multo cõiungerer usu: licet inqt tecũ multũ uersarer: nõ tũ putabã te ob id a mea lesbia posse abstinere. Indulsti: pro indulsisti. In omni culpa est quocunq;: sensus est in omni gaudio culpam esse: in quo sit aliquid sceleris.

Ad Gellium.

GEllius est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
Tamq; ualens uiuat tãq; uenusta soror:
Tãq; bonus patruus: tamq; omnia plena puellis
Cognatis: quare is desinat esse macer?
Q uĩ ut nihil attigat nisi qd fas tãgere non est
Q uantum uis quare, sit macer inuenies
Nascatur magus ex gelli matrisq; nefando
Coniugio: & discat persicum aruspicium:
Nã magus ex mre & gnato gignaẽ oportet
Si uera est persarum impia religio:
Gnatus ut accepto ueneretur carmine diuos
Omẽtum in flamma pingue liquefaciens.

Ad Gellium.

NOn ideo gelli sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro perdito amore fore
Q uod te cognoscẽ bene constãterue putarẽ
Haud posse a turpi mẽtem ihibere probro:
Sed neq; qd matrẽ nec germanã esse uidebã
Hanc tibi cuius me magnus edebat amor:
Et q̃is tecum multo coniungerer usu:
Non satis id causæ credideram esse tibi.
Tu satis induisti tãtum ubi gaudium in omni
Culpa est in quacunq; est aliquid sceleris.

De Leſbia:

LEſbia mi.di.ſem.ma. Fallaces & ſimulatas inter ſe ac Leſbiã cõtumelias ad ſimuladũ atque occultãdũ amorẽ plerũq; factas fuiſſe ſcribit. Cui: ĩ quã leſbiã. Eadẽ iurgia. opprobria. Totidẽ: qđ mihi dixit. Aſſidue đ. freq̃nter đteſtor: uel execror: uel depello: uel abomĩor ſic. n. Cat. eadẽ ſe facer dicit querẽs ueniã: q; & malediceret ei palã: reſpueretq; & recuſaret: đ teſtareturq; aſſidue: & tũ eã penit⁹ depiret: hæc ẽ Auli gelii elegãs expoſitõ. ANTO.

De Leſbia.

Eſbia mi dicit ſemper male; nec tacet unquam.
I De me; diſpereã me niſi leſbia amat.
Cui ego quaſi eadẽ totidẽ mox deprecor illi
Aſſidue; uerum diſpeream niſi amo.

In Cæſarem.

Il nimiũ ſtudeo tibi cæſar uel le placere.
n Nec ſi orem utrum ſis ſaluus an alter homo.
Mẽtula mœchatur; mechaẽ mẽtula certe
Hoc eſt quod dicũt ipſa olera olla legit.

De Smyrna Cinnæ.

ſ Myrna mei cinæ nonã p⁹ dẽiq; meſſẽ.
Quã cœpta ẽ nonãq; edita poſt hyemẽ
Vilia quũ interea quingenta hortẽſius uno
In pede ſtans fixo carmina ructat hians
Smyrna cauãs atracis pẽito mittẽ ad undaſ

PAL.

LEſbia mi dicit. Deprecari ꝓprie eſt arcere ſiue repellere: leſbia amica Catulli ut amorẽ ſuũ occultaret: poetæ ſemper maledicebat. id quod Catullus ſe quoq; facere cõfitetur licet leſbiã depereat. Mi: mihi. Eadẽ. ſ. mala. Depræcor illi: in illã repello. In. C. Iu. Cæſa:

ANTO.

Il nimi. ſtu. cæ. C. Iuliũ cæſarẽ bládiiis poetæ animũ allicietem in mordaci adulterioꝝ infamia diſtringit. Nec. ſ. ſtudeo nimiũ tibi placere. Si. pro & ſi. i. q̃is. Orem: & prorogem. i. interrogẽ. an ſi ſaluus. An alter. i. diſſimilis ſaluo. i. nõ ſaluus. ſed male te hẽas: ut ſis ꝓditus. Mẽtula: cæſar mentulat⁹. Ipſa olera olla leg. ꝓuerbiũ erat ĩ adulteros mœchaꝝ ſectatores: ac pedicones puerorũ aucupes: olla legit olera. i. ut olla colligít ac cõprehendit olera: ſic mœch⁹ colgit: & captat: ac ut olera cõueniũt ollæ ſic mœcho cõueniũt ſemp adulteria.

PAL.

Il nimiũ ſtudo. Volẽs poeta inſectari Iulii Cæſaris adulteria negat ſe dare operã ut illi placcat & ſi roget utꝝ idem Cæſar ſit albus hoc ẽ bonus & liberalis: an alter hoc ẽ malus & ſordidus. huiꝰ aũt dicti in Cæſarẽ ſuppreſſo tamẽ poetæ nomine meminit Quintilianus. Mæchaẽ: mæchas ſectaẽ. Ipſa olera olla legit: Vetus eſt in adulteros prouerbiũ. De Smyr. Cinnæ.

ANTO.

Myrna mei cinnæ. Hortenſii Voluſii nugatoriis inſulſiſq; annalibus anteponit Cĩnæ poetæ ſmyrnã opus ingenui multiq; laboris: ac tandẽ nouẽ annis abſolutũ: ſignificat itaq; poeta Cinnæ ſmyrnã ꝓpetuis ſeculis duraturã. Voluſii aũt inſulſas chartas quãto uelocius ſcriptæ ſunt tãto citius eẽ perituras: ait igiẽ poeta ſibi placere pauca & breuia ſcribeꝛ q̃is populares ĩmẽſis uoluminib⁹ delectenẽ: eaq; ſũmope laudẽt. ſmyrna fuit amazõ: quæ epheſum tenuit ab ea & urbs & hoĩes dicti ſunt: ſicut a ſiſyrba quidã ex epheſiis ſiſyrbei dicebanẽ: & loc⁹ q; dã epheſi ſmyrna dicebaẽ: qđ hipponax ſignificat: ut pone urbem in ſmyrna hĩtabat: ſmyrnei ab amazone dicti ſmyrnã antiq cõdiderũt: Cĩna igiẽ egregiũ & elegãs đ ſmyrna amazõe poema fecit nouẽ annis elaboratũ ac ꝓfectũ opus q; cõmẽtatus fuit nobilis grãmatic⁹, L. Craſſiti⁹ genere tarẽtin⁹ ordĩs libertini cognomĩe paſides: moxa ſe pãſa trãſnomĩat⁹: de quo adhuc uiuo nobile claruit epigrãma. Vni craſſitio ſe nubere ſmyrna probauit: Deſinite indocti cõiugio hãc petere: Soli craſſitio ſe dixit nubere uelle: Intima cui ſolí uota ſua extiterint. Scripſit præterea idem Cinna epigrãmata: quorũ teſtimoniis & auctoritate utiẽ Marcellus. Nonã poſt hyemẽ: Sic etiã Quintilianus de hoc opere ſcribit: Cĩnæ ſmyrnã nouẽ annis accepim⁹ ſcriptã & panægirycum Iſocratis q̃ parciſſime decẽ annis dicunt elaboratum. Vilia qngenta. ſ. carmina ſiue poemata: numerus finitus ꝓ infinito eſt. hic quũ manifeſte deſit pentameter uerſus ac eius ſubtractiõe ſenſus poetæ ſit impfectus: nemini bono uiro arrogans aut ĩpudẽs: ſed potius piũ atq; officioſum factũ meũ uideri dẽbebit: ſi meo ciui Catullo de patria nr̃a bene merito uerſum meũ hoc in loco quouſq; ſuũ poeta ĩueniet mutuabo. ĩmo ẽt ſi poetæ placuerit benigne donabo: oĩa. n. amicoꝝ inter bonos ciues ſunt cõia: ſuppleaẽ itaq; hic Catulli noſtri locus hoc mõ. Vilia quũ interea qngenta hortẽſius uno ĩ pede ſtans fixo carmina ructat hians. Hoc mihi faciendũ quoq; fuit ſupius: ubi adoniũ uerſum uetuſtate abolitum ſapphicis ſuppleui. Hortenſii aũt carmina inuenuſta fuiſſe ſcribit Gellius lib. penul. Interea: dũ Cinna nouẽ ãnis ſmyrnã elaborat.

Atracis ad. un. i. ad penei tẽpe ꝓpinq̃ urbi atraci. ẽ. n. atrax urbs theſſaliæ iuxta quã penẽ⁹ labiẽ. extediẽ ãt urbs ĩ ſtadia q̃dragĩta: itẽ atrax ẽ fluui⁹ ætholiæ ab atracib⁹ populis dſcẽdẽs ionio mari ĩfundiẽ. ut ſcribit pli.

Myna mei Cinnæ. Ideo laudat ſmyrnã Cinnæ: quod opus Cinna ut teſtatur Quintilia. nouem ãnis ſcripſerat: ut uituperet tum hortenſium: qui ſtans uno in pede quingẽtos uerſus ructabat ueriuſque faciebat: tum annales uoluſii. quibus nihil ineptius nihilque ĩſulſius legi poterat. Atracis mittetur ad undas: ſmyrna inquit in græciam quoque miſſa uidebit undas atracis. Eſt ãt atrax fluuius Aetoliæ: qui ionio mari infunditur auctor eſt Pli.

PAL.

ANTO. ¶In cana: ānosa ualde cana: Vir. In canaq; menta cynniphitōdēt hirci. Peruoluēt. q̄dr̄syllabū ē p syllabæ diuisionē. Paduā moriemur ad ipsam. sic oēs antiq codices hāc lectionē seruāt: aliiuero receētiores legūt pataui morienē ad urbē: prior tñ lectio nō ur īprobāda. Nā urbiū noīa q̄nq; aut mutaē ut ephire: Corynt⁹: & dicharchū puteoli dicunē: aut lr̄is & syllabis ād̄actis: siue mutatis ꝓferunē: ut agros hippiō primū deīde argirippa: postremo Arpi dcā ē urbs a Diomede cōdita: sic ex patauio nō absurde ꝓferri pōt padua: hæc āt nobilissima Venetiæ ciuitas magis nota ē Virgiliano carmīe q̄ a me possit ex straboē aliisq; cosmographis declarari. Volusi⁹ igiē. Hortēsi⁹ patauin⁹ scriptor ī pria suos cōscripserat ānales quos ait poeta pataui urbe ñ esse egressuros: sed ibi breui tpe ignobiliter pituros.

Tunicas: iuolucra: & tegumēta. Scōbris: uilissimi piscicul sūt scōbri: hīc Martia. sūpsit. Hæc scōbris tunicas dabis molestas. Persius: Linq̄re nec scōbros metuētia carmīa nec thus. Popul⁹: q magis laudat ingētia q̄ docta uolumīa. Tumido antimacho. i. p̄grādi ope Antimachi: tumido aūt uel pp opis magnitudinē tumētē: uel pp tumidū poetæ stilū atq; ingeniū. Antimach⁹ fuit poeta cyclic⁹. i. circulator hoīnū: circulis carmīa decātans. Qui aggressus belli thebani materiā uigesimū quartū uolumē īpleuit anteq̄ duces usq; thebas perduceret.

PAL. ¶Peruoluēt: diæresis. At uolusi ānales: de qb⁹ supra. Annales uolusi cacata cartha. Pataui morient ad urbē: smyrna inqt opus Cīnæ in græciā quoq; penetrabit: at ānales uolusti muros patauinos ītra quos sūt scripti: nō egredient. Scōbris: scōbri sunt pisces qbus sub Aquis sulphureus est color extra q̄ cæteris.

Sint cordi: placeāt. Parua monumīta: pauca carmina hic ꝓculdubio eos taxat q uersus faciētes eorū numero studēt non bōitati. Anthimacho: d̄ quo ita scribit Quinti. Contra īn Anthimacho uis & grauitas & minime uulgare eloquendi genus habet laudem: sed quāuis eis secūdos fere grāmaticorum consensus deferat: & affectibus & iocūditate & dispositō ne & omnino arte deficit. Idem cum bellum thebanū canere decreuisset quattuor. &. xx. uolumina scripsit priusq̄ duces thebas pduxerit. Ad Caluum.

Smirnā īn cana diu sæcula peruoluent:
Aut uolusi annales pataui morient ad urbē
Et laxas scombris sæpe dabunt tunicas:
Parua meī mihi sit cordi monumēta laboris
At populus tumido gaudeat antimacho.

Ad Caluum.

Siquicquam mutis gratum acceptūue sepulchris
Accidere a nostro calue dolore potest:
Quo desiderio ueteres renouamus amores
Atq; olim missas flemus amicitias:
Certe nō tanto mors īmatura dolori est
Quintiliæ: quantū gaudet amore tuo.

De Aemelio

On: ita me dii amēt: quicquā
n referre putaui
Vtrum os an culum olfacerē
æmilio.
Mundius hoc nihil ē: nihilq; īmūdius illud
Verum etiā culus mundior & melior:
Nam sine dētibus ē hic: dētis sesquipedalis

ANTO. I quisq̄ mutis: Ingenioſum epigrāma quo Caluum poetam qntiliæ puellæ ſuæ morte miſerabiliter mœrentem ac funus egregiis elegis deflentem conſolatur: dicens ſi aliquid ex dolore noſtro pōt fieri gratum mortuis non tantū immaturam mortē ſuam Quintilia doluit: quantū gaudet ſingulari atq; immenſo erga ſe Calui amore. Dolore. dolenti deſiderio noſtro. Renouamus magis accendimus mortuos deſiderando: deſiderium eſt libido uel cupiditas uidendi eius q̄ nondū adſit, ut Cicero diffinit. Quintiliæ: huius puellæ ſuæ funus Caluus elegātibus elegis defleuit. Cuius rei teſtis eſt Propertius ī ſecundo ſcribēs. Hoc etiā docti confeſſa eſt pagina calui Quū caneret miſeræ funera quintiliæ.

PAL. Vicquā mutis. Caluus poeta amauit. Quintiliam puellam. Cuius etiam interitum carmine deflevit. Quam rem his uerbis teſtatur Propertius. Hoc etiam docti confeſſa eſt pagina calui. cum caneret miſeræ funera quintiliæ. Catullus igitur laudans calui amici ſui pietatem ait. Quintiliam ſi qd tñ a uiuis fieri pōt: quod mortuis gratum acceptūq; ſit nō tam īmaturo obitu dolere q̄ immēſo calui amore lætari. Mutis: non loquētib⁹. Immatura: īmitis acerba aī diē ꝓperata. In Aemeliū.

ANTO. On ita me dii ament. æmylii cynedi obſcœnos mores moleſq; culi delicias atque oris ridiculam deformitatem: poſtremo infinitas libidines lepide mordet. Referre. intereſſe: differre. Olfacerem: guſtarem: odorarem. Nihil mundius hoc nihil eſt terſius hoc culo æmilii Nihiloq; īmundius illud. ideſt illud æmylii os eſt culo immundius nihilo: immo etiam. culus eſt mundior ore. Alia tamen lectio eſt ut legatur nihil ē que immundius illo. ſ. ore. Nam ſine dentibus eſt. ideo melior quia culus dentibus carēs mentulas nō ledit: os autem dente ſeſquipedali lædit irrumantes. Seſquipedalis dentis: accuſatiuus pluralis: ſeſquipedalis eſt unius pedis cū dimidio ut ſeſqhora: hora cū dimidia.

PAL. On ita medii ament. Inuehitur in Aemilium: os cuius alioquin turpiſſimum maxime fetebat. Referre: diſtare. Olfacerem: odorarer. Mundius hoc nihil eſt: nihil eſt inquit culo Aemilii purius: nihilque ore ſpurcius. Nam ſine dentibus: probat culum Aemilii eſſe ore meliorem: nam culus inquit caret dentibus: cum os habeat dentes longiſſimos: & gingiuas putres exeſaſque: quales habet uetus capſa. Sequipedales: pedis unius cū dimidio altērius hoc enim ſignificat ſequipes.

¶ Gingiuas ueteris. marcidas rubiginosas. Ploxemo: in ore marcido: Nã transpadani nostri priscis tẽpo- ANTO.
ribus ploxemum dixerunt capsam: Hinc illud Quintiliani libro primo: Sicut Catullus ploxemum circa pa
dum inuenit. Ploxemo igitur pro ore posuit per metaphoram a carioſa capſa ſumptam.

¶ Ploxemi. Quintilianus in primo Institũ scribit Catullũ circa padum inuenisse ploxemũ non tamen di- PAL.
cit qđ sit illud quod declarat sextus Põpeius his tribus uerbis ploxemũ capsam dixerunt. Hic. Aemilius.
Quem si qua attingit. ait Catullus eam mulierẽ quæ Aemilio sui copiã facit. posse ligere culũ carnificis egro
tantis. In Victium.

Gingiuas uero ploxemo habet ueteris:
Præterea rictũ qualẽ defessus in æstum
Meientis mulæ cũnus habere solet.
Hic futuit multas: & se facit esse uenustum
Et non pistrino traditur atq; asino:
Quẽ si qua attingit: non illã posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis.

Ad Victium.

INte si qcq̃ diee pote putide uicti
Id quod uerbosis dicitur & fatuis
Ista cum lingua si usus ueniat tibi: possis
Culos & crepidas lingere coprotinas:
Si nos omnino uis omnes perdere uicti
Discas; omnino quod cupis efficies.

Ad Iuuentium. (ti

VRripui tibi dũ ludis mellite iuuẽ-
Suauiolũ dulci dulci9 ambrosia:
Verum nõ id ipune tuli: nãq; amplius horã
Suffixum in sũma me memini esse cruce:
Dum tibi me purgo nec possũ fletibus ullis
Tantullum uestræ demere seuitiæ:
Nã simul id factũ est multis diluta labella
Absterſi guttis omnibus articulis:
Ne quicq̃ nostro cõtractũ ex ore maneret
Tanq̃ commistæ spurca saliua lupæ:
Præterea infesto miserũ me tradere amori
Non cessasti: omniq; excruciare modo:
Vt mi ex ambrosia mutatũ iam foret illud

INte si quicquã: Acerbe inuehitur in ui- ANTO.
ctium hoiem uerbosum atq; insulsum
nugatorẽ oium audientium aures fatua
molestaq; garrulitate obtundentẽ: quẽ
ait pro suis malis meritis dignũ esse: ut culos atq; ster
core fœdatas crepidas delingat: deniq; dicit poeta: si
Victius uult omnes familiares perdeꝛ discat hoc. s. q
eius garrulitas oĩbus est infesta: & sic oĩno quod uult
efficere potest. Vsus: cõmoditas: utilitas. Possis
uoluntate tua consentiẽte pro usu & utilitate cõsequẽ
da. Possis. li. cu. quod nõ sordius esset q̃ insulse ac
spurce garrire. Crepidas. c. calciamenta stercorata.
Coprotinos stercoratus dicit nam græce κοπροϛ la
tinæ sterc9 & simũ significat: inde coprotinus ex græ
co formatum esse hoc uocabulũ penultima breuis do
cet. nam ex græcis deriuata in tinus oĩa feꝛ penultimã
correptã hẽnt: ut adamãtius: ianthinus: hyacintinus:
crystallinus: Mirrhinus: nõ igitur absurde legitur cõ
protinas. i. sterchoratas: quũ culos prius posuerit. in
oĩbus fere aliis codicibus hæc dictio uarie legitur: alii
Carpatinas: alii carpotinas: pauci: una tantum littera
mutata caprotinas habent: sed ex talibus lectionibus
nullus sensus poetæ proposito cõueniens elici poterit
Crepidas: pro quocũq; calciamento: est autẽ uerbum
græcum ut gellius docet τραγκρηπιδας græci di
cũt. Vis. capis. Discas: ex hoc q dico te uerbo-
sũ nobis esse molestissimũ. Efficies. q. c. nos pdes.

INte si quicquã. Insectat quẽdam uictiũ PAL.
hominem maxime loquacẽ cuius fatua
garrulitate plurimũ offendebat optat pri
mum ut lingua culos lingat & crepidas
stercore fœdatas. deinde monet eũdẽ. ut si Catullũ &
alios perdere uelit discat loquacitatem suam omnibus
esse per molestam imo mortiferam. Si usus ueniat
si tibi contingat. Caprotinas: emendo carbatinas.
fuerunt autem carbatinæ apud priscos calciamenta.
quoꝝ mentionẽ faciũt iulius pollux in nono ad cõ-
modum Imperatorem. & Aristo. in. ii. de animalibus huius emendationis ne quis sua gloria fraudet. auctor
est nobis Angelus politianus.

Ad Iuuentium.

VRripui. ti. dũ. lu. Iuuentiũ formosissimum adolescentem poeta deoscolatus fuerat. ille tanq̃ ANTO.
læsus poetam maximo crucitatu affecit: nec poetæ ullis precibus placari potuit: nisi integram
horã dedisset poenas. Catul. donec oĩs suaui dulcedo in amaritudinẽ fuerit conuersa. fatet ita-
q; poeta hoc supplicio deterritus se posthac nunq̃ basia surrepturum. Iuuenti: hic est ille iu-
uentius de quo in endechasyllabis scripsit: O qui flosculus es iuuẽtiorũ: & alibi. Mellitos ocu
los tuos iuuenti: & supra Nemo ne in tanto potuit populo esse iuuenti. Sũma cruce. Sum-
mo cruciatu & supplicio. Multis. di. la. ordo est absterſi oĩbus articulis labella diluta multis guttis. Di-
luta madefacta. Articulis. digitis meis. Lupæ: meretricis. Iuue. Ite qbus grata est picta lupa barbara mi-
tra: inde lupanar dictum. Cõmistæ. mœchatæ: nam meretrices tales saliuas ĩ ore uiroꝝ coeũtiũ relinquunt
mista significat mœchatã: ut Vir. Mista deo mulier græce μοιχεύτρια dicitur.

VRripui tibi dũ ludis. Alloqtur iuuẽtiũ q poetæ succẽsuerat q sibi iter ludẽdũ basiũ surripuisset. PAL.
Dulci9 ãbrosia. herba ẽ ãbrosia q̃ multi Botri alii arthemisiã uocãt. fingũt tũ poetæ ãbrosiã eẽ ci
bũ deoꝝ suauissimũ. Veꝝ id nõ ipune tuli. nõ ipune te basiaui. Cruce posuit crucẽ p maxio cru
ciatu. q̃lẽ crucib9 affixi patiebãtur. Nec possũ fletib9 ullis. nec ullis ĩqt lachrymis possũ te placare. Iuuena.
Nã simul id factum. posteaq̃ te inuitũ basiaui. Lupæ. meretricis Iuue. Ite qbus grata est picta lupa barbara Martia.
mitra. & Martia. obscindunt spurcas hæc monumenta lupas.

ANTO. ¶Helleboro: hellebori quod ueratrum latinæ dicitur duo prima genera scribit Plinius cãdidum ac nigrum hoc radicibus tantum intelligi tradunt: pleriq; alii folia nigri similia platani: alii betæ incipientis & minora & nigriora & pluribus diuisuris scissa: plurimum nascitur in oetha monte & optimum uno eius loco circa epirum. nigrum ubiq; prouenit: sed melius in hælicone candidum probatur oetheum. Nigrum ex his melã podion uocant. alii Euchimon alii polyrhizon: purgat per inferna: candidum autem uomitione: causasque morborum extrahit: hæc ex Plinio. Strabo autem de hellebori locis ubi nascatur multa in nono lib. scribit.

PAL. ¶Helleboro. legimus apud gellium libro. xvi. nonctium atticarum duas esse hellebori species discernicu lo coloris insignes cãdidi & nigri: eos autem colores non in semine hellebori neque in uirgultis sed in radice dignosci candido stomachum & uetrem superiorẽ uomitionibus purgari nigro aluum quæ iferior uocatur dilui: Vtriusque esse hanc uim ut humores noxios in quibus causæ morborum sunt: extrahant. sed de helleboro multo plura scribit Pli. li. xxv. hist. nat.

Misero proponis amori: ut mihi succẽseas quotiẽs cũq; tibi basia surripui.

In Cœlium & Quintium fratres.

ANTO. Cœlius au. Cœlii q̃ quintii fratrum amores scribit optans cœlio q̃ amicitiæ muneribus fœliciſſimum amorẽ Cœlius & quintius fratres ueronenses amabant: Alter Ausilenum adolescentem: alter Ausilenam eius sororẽ ideo a plerisque hi fratres dicebantur sodales: & eorum fraternum sodalicum. quoniam ĩ eadem Ausileni domo idem amor: & ueneris cõmertium tanquam conuiuium: alter cum puero: alter cũ puella frequenter ĩnibant. Hic: cœlius: Fratrem. Ausilenum fratrem ausilenæ. Sororem. Ausilenã. Perspecta: perfecte cognita. Vesana flã. uesanus Lesbiæ amor.

PAL. Cœli⁹. ausilenũ. ausilena puella soror erat ausileni itẽ pueri. Quorũ hũc cælius illam uero quiti⁹ deperibat. Catullus autem cũ nõ nihil Cælio debeat: optat ei ĩ amore fœlicitatẽ. Cui faueã poti⁹ cœli tibi modus est loquendi apud hunc poetam: ut alium interroget & pro illo sibi respondeat sic alibi cui dono lepidum nouum libellum arido modo punice expolitum Corneli. tibi. Perspecta: pspicere est ad plenum & perfecte cognoscere. Væsana: quæ me uæsanum reddebat. Medullas: quarum cibo amorem pasci fingunt poetæ.

Suauiolum tristi tristius helleboro:
Quam quoniam pœnam misero proponis amori:
Nunquã iam post hac basia surripiam.

In cœlium & Quintium.

Cœlius ausilenum & quintius ausilenam.
Flos ueronensum depereunt iuuenum.
Hic fratrem: ille sororem: hoc est quod dicitur illud.
Fraternum uere dulce sodalicium:
Cui faueam potius cœli tibi: nam tua nobis
Perspecta exigitur unica amicitia.
Quũ uesana meas terreret flãma medullas
Sis fœlix cœli sis in amore potens.

Fletus de morte fratris.

Vltas p gẽtes: & multa p æquora uectus.
Aduenio has miseras fr̃ ad iferias
Vt te postremo donarẽ munere mortis:
Et mutũ nequicquã alloquerer cinerem:
Quãndẽ fortuna mihi tete abstulit ipsum
Heu miser indigne adempte mihi.
Hæc tamẽ interea prisco quæ more parentũ
Tradita sunt tristes munera ad inferias.
Accipe fraterno multũ manantia fletu
Atq; in perpetuũ frater aue atq; uale:

Ad Cornelium

Fletus fraternæ mortis.

ANTO. Vltas per gentes. Amiserat Catullus fratrem suum ut in prima elegia diximus in littore troiano extinctum: atque tumulatum: in patriam itaque reuersus poeta cœnotaphio manibus fraternis constituto in ferias celebrat: pietatemq; paternam acerbo fletu lachrymisq; testatur. Nequicquam frustra: nam cineres alloquenti non respondent. Prisco more pa. mos apud antiquos fuit ut quum aliquis extinctus esset: cadauer eius domum suam si poterat referret lauabatur: ungebatur: ut in octauo duraret die: quo die a propinquis incẽdebatur: nono cineres atque reliquiæ sepeliebantur. unde Hora. nouendiales pulueres appellauit: sinautem cadauer domum referri non poterat: domi constituebatur cœnotaphion mactatisque hostiis: & cæteris de ritu sacrificiis factis iusta mortuo reddebantur Hæc mu. has cœnotaphii inferias. Aue. at. ua. sic in pallantis funere apud Virgi. Salue æternum mihi maxime palla: æternumq; uale.

PAL. Vltas per gentes. Amiserat fratrem Catullus ut ipse alibi demonstrat qui extra patriam extinctus in littore troiano sepultus iacebat ad hunc uectus poeta eius manibus flendo parentat.

In ferias: inferiæ sunt sacra mortuorum. quæ inferis soluuntur. Munere mortis: munera mortis uocantur: exequiæ. Nequicquam: mihi non respondentem. Prisco de more: pro ut maiores instituerũt: Manãtia fletu lachrymis stillantia: Est enim manare cum aliquid per minutissimas stillat partes.

Ad Cornelium.

SI quicq̃ ta. Corneliũ de Cat. fide dubitantẽ cõfirmat: atq; fidẽ & taciturnitatẽ ſuã in amicitia ꝓſi tetur: dicẽs ſi ullis amicis tacitis qcq̃ arcanũ fideliter cõmiſſũ fuit unq̃ a fido amico: ſe eẽ iter illos tacitos: ac fidos numerãdũ. Tacito: alicui amico⁹ arcana tacẽti. Cõmiſſũ: fidei traditũ. Cui⁹ .ſ. taciti hoĩs. Illo⁹ q taciti ſunt. Harpocrate mutũ: de Harpocrate ſuperius dictum eſt. ANTO.

I quicquam tacito commiſtũ
eſt fido ab amico
Cuius ſit penitus nota fides
animi:
Neq; eſſe inuenies illorum iu
re ſacratum
Corneli: & factum me eẽ puta harpocratẽ.

Ad Silonem.

Vt ſodes redde mihi decem
ſeſtertia ſilo:
Deinde eſto quamuis ſæuus
& indomitus:
Aut ſi te nũmi delectant: deſine quæſo
Leno eſſe: atq; idem ſæuus & indomitus

Ad quendam.

Redis me potuiſſe meæ male
dicere uitæ:
Ambobus mihi quæ charior
eſt oculis
Nec poſſi: ſi poſſem tam perdite amarem
Sed tu cum caupone oĩa monſtra facis.

De eius mentula.

Entula conatur pipleum ſcan
dere montem
Muſæ furcillis ꝓcipitẽ eiiciũt.

De Obello Puero.

I qcquã tacito. Spondet Cornelio q de fide Catulli poſt archanum ei cõmiſſum ñ nihil dubitabat ſe ſemper taciturum. Illorũ iure: q aliorũ ſecreta ſibi cõmiſſa tacere nouerunt. Harpocratem: puta inquit me factum eẽ mutũ. De harpocrate aũt iã dictũ ẽ. PAL.

Ad Silonẽ.

Vt ſo. mi. red. Silonẽ grãmaticum ſeu litteratorẽ: cui poeta decem ſeſtertia mutuauerat audaciſſimæ auaritiæ impudẽtiſſimæq; ĩgratitudinis arguit: monetq; ut ſibi reddat decẽ mutuata ſeſtertia ac poſtea poetæ reꝓſcenti minitetur: ut ſolet quãtum uoluerit. Aut ſi auaritia: & rapia delectaꝫ retinẽs poetæ nũmos ei tam crudeliter ne miniteꝫ. nam ſilo auꝺaciſſim⁹ poetæ decẽ ſeſtertia repoſcẽti terribiliter minitabatur. Silo. nomen ꝓpriũ cuiuſdã grãmatici: de quo in endecaſyllabis ad caluũ. Munus dat tibi ſi lo litterator. Sæuus. crudelis: terribilis minitando Indomitus: ĩplacabilis: nũmos abnegãdo. Nũmi delectãt, ſi nũmo⁹ rapia dlectaris. ANTO.

Vt ſoles. Mutuauerat Catul. ſiloni. x. ſeſtertia. Sed cũ ea poſtea ꝓpoſceret: nec ſilo mutuum reddere uellet: ĩpe poetæ minabatur. Monet eum Catul. ut reddat ſibi pecuniam: deinde iure ſuo minetur: aut ſi eã reddere nolit deſinat minari. PAL.

In æmulum.

Redis me po. meæ æmulũ quẽdã ſuũ in populũ diuulgantem iter leſbiã & cat. diſcordias & maledicta ſeminata eſſe redarguit poeta qm̃ ñ poſſet leſbiæ uitæ ſuæ maledicere: & ſi poſſet tamẽ nõ ẽ ta in temerari⁹ ut faceret: ſed iuid⁹ ipſe cũ fordido caupõe nõ diſcordias. ſed mõſtruoſas libidines factitat. Tã perdi. tã temere tã ſtulte. Potuiſſe. ſ. ex aĩo: potuit aũt ſimulare maledicta: ſed ex uolũtate atq; corde nunq̃ potuiſſet ei maledicere Redis me potuiſſe. Negat Catullus ſe leſbiæ maledixiſſe. ANTO.

Meæ uitæ: leſbiæ: quæ mea eſt uita. Nec ſi poſſem: ſubaudi maledicere. Tam perdite: tam miſere. Monſtra facis: monſtrum ut Donatus ait omne eſt contra naturam. PAL. Monſtrũ.

De mentula ſua.

Entula conatur. conabatur poeta cuiuſdam uirginis: quam erat nactus primitiis potiri: ſed naturæ uirginalis clauſtris: & obſtaculis: atque puella reluctante prohibebatur locoſe atque facete ait ſe conatum fuiſſe pimpleum muſarum montem aſcendere: ſed a muſis inde præcipitatũ eſſe: Per pimpleum montem intelligit eugium: quod eſt quedam pars media iter muliebria genitalia: quam partem mentula ingrediens aſcendere uidetur. Laberius Mimographus cuius uerba ex hoc Catul. diſticho formata uidentur: de hoc ſic ſcribit. qua re tam arduum aſcendas an cõcupiſiſti Eugium findere. ANTO.

Pipleum. pimpla locus heliconi uicin⁹ ſic athracibus q heliconẽ incoluerũt denomĩatus. Nã ut ſtrabo refert pieria: olymp⁹ pipla & libethrũ loca quõdã thracia fuere quique muſis helicõa cõſecrarũt thraces fuerũt boetiæ accolæ: ut hi q libethriadũ nympharum antrũ cõſecrarũt: & q priſcæ muſæ curã ſtudiũq; dederũt: thraces fuiſſe perhibent. Ephorus Orphe. & Muſe⁹ & thamyris. Qua ex re ut ĩdẽ Strabo ait ſuſpicari licet eos q helicona: & pieriam & libethrum. & pimplam muſis eiſdẽ conſecrarũt thraces extitiſſe. Furcullis. obſtaculis. a furca fit furcilla diminutiuũ.

Entula conatur. Non poterat Catull⁹ uirginem irrumpere: cum maxime cuperet obſtabat ei fir mitas pelliculæ quæ uirginibus obtenditur: hanc Catul. appellat montem perimpleum: eſt autem pimpla locus quem parnaſo & helyconi proximum thraces: olim illucuſque profecti muſis conſecrarant. alii uero dicunt poetam confiteri ſe obſcæna ſcribere uoluiſſe: ſed a muſis quominus id faceret prohibitum. PAL.

De Obello puero.

ANTO. Vm pu.ob.præconē obelli pueri lenonē īfamia falſoq; ioco notat leporē diſtīcho afferēs ex ambiguis uerbis. Nā quū dicit præconē reꝯ uenaliū miniſtrū cupe uēdere pueꝯ uī poeta dicere q; p̄ co auctiōi aut hauſtæ pueꝯ uendēdū ſit ſubiectur⁹: cū intelligat poti⁹ p̄conē præauaritia eē leno cinio pueri mores corruptuꝯ: ac pediconib⁹ ſubiectuꝯ. Vēdere acceptis pecuniis corrūpere: ac eius amatoribus ſubiicere

PAL. Vm pu.ob.p̄cones ſunt q in auctiōib⁹ p̄tia rebus īpoſita clare enunciāt ad qđ alludens Cat.ait: qcūq; uidet obaliū puerū ē præcone uerſari: non poſſe niſi credere ſe uenūdare: & ita īuit illum fuiſſe cynedum. Eſſe emendo ipſe. Diſcupere: ualde cupere. Ad leſbiā.

ANTO. I qcq̄ cu.largiis atq; maledictis ultro citroq; iactatis diſcordiæ īter Leſbiā & cat. ītercеſſerāt. poſt autē paucos dies cū Cat. redit in gr̄am leſbia aiumq; amatori ſuo reſtituit: q̄re poeta nūc lætat̄: ac ſibi leſbiæ cōciliatiōe gratulat̄: dicēs ſi cupidis hoīb⁹ qcq̄ gratū unq̄ contigit ſibi ꝓprie gratioſiſſimā eē Leſbiæ recōciliationē atq; reſtōnem. q̄ facta ſe oīum fœliciſſimū eſſe iactat.

Inſperanti: ex quo mihi multo charior efficeris quū tantā gr̄æ recōciliationē deſparē. Cādidiore no. i. fœliciore die q̄ lapillo cādido notat̄. Hora. Creſſa nec careat pulchra dies nota.

PAL. I qcq̄ cupido. poeta poſt paucoꝯ ſimultatē cū uideat leſbiā ſibi recōciliatā gaudio exultās negat eē quenq̄ inter hoīes. q ſit ſe ipſo fœlicior. Si qcq̄ cupido: ſēſus eſt ſi qd unq̄ hoī cupido & inſperāti cōtigit qđ gratū foret: hoc eē ſibi gratiſſimū. q̄ leſbia ſecū in gr̄am redierit. Cādidiore nota: fœlici die đ more āt ſignādi dies fœlices pariter: & īfœlices ſuperius ſatis multa.

Dicere quis poterit: aliū. ſ. eē: cuius fœlicitas hodie ſit magis optanda.

In Sicconiū maledicum.

ANTO. Iccōi ar.po. ſiccōium maledicū: ac obſcænis moribꝰ cōtaminatū atq; diris totiꝰ populi execrationibꝰ crudeliſſimo exitio deſtinatū deuouet Cat. Arbitrio iudicio: ordo eſt ſiccōi tua cana ſenect⁹ impuris moribꝰ ſpurcata intereat arbitrio populi. i. ad arbitriū & iudiciū totius populi cui uita tua ſcelerata eſt maxime inuiſa.

Nō tu. ſ. ſi arbitrio populi interibis.

PAL. Coruus. Icconi. Inuehitur in canium hominem maledicum: qui ſi iudicio populi cui inuiſus eſt propter maledicentiam intereat: ait fore ut a feris & uolucribus: abſumatur. Spurcata in puris moribus: magnis uitiis fœdata. Coruus: auis eſt quam uulgus ore coire arbitratur: ſed negat Ariſto. Lupi: de quibus plura legito apud eundē Ariſtotelem Pliniū, ſolinum & Albertum nouiſſimum philoſophorum: Sequens epigrāma tā clarum eſt: ut nulla indigeat expoſitione.

Ad Leſbiam.

ANTO. Vcundum mea uita mi. Leſbia in gratiam cum Catul. rediens ei blandis uerbis ꝓmittebat hūc amorem fore inter ipſos iucundum: atq; perpetuum: orat igitur poeta deos: ut faciant Leſbiam uere promittere: atque ex animo ſincære dicere: ut ambobus liceat in tota uita producere ac ſeruare hanc amoris coniunctionem. Sincære: incorrupte ac pure. Alternum mutuum.

Ad Aufilenam.

ANTO. Vfilena. bo. ſem. Aufilenam mœcham fraudis atque perfidiæ argnit: quoniam ex pactione ueneris accepto precio pacta: & promiſſa non ſeruet: ſed coitum neget: ait poeta eam minime laudandam eſſe: quoniam neq; benigna ſit amica neq; ingenua: quia non dat: neque pudica: quia accipit precium ac promittit: ſed promiſſum non ſeruat: itaque cum corripiatur ab amantibus data munera fraudādo promiſſa efficit maius ſcelus q̄ pertineat ad auaram meretricem: quæ pro pecunia lucroque omnes membrorum ſuorum partes ſtuprandas præbet. Bonæ: benigne liberales ī re uenerea: bonus liberalis dicit̄. Vir.

PAL. Vina bonus quæ deinde cadis onerarat aceſtes. Bonæ, ĩter quas minime potes numerari. Vfilena bonæ. Increpat aufilenam: quæ cum mœcha eſſet ꝓmiſſerat ſe rem Catullo daturam: ſi is prius precium ſibi dediſſet, quo accepto ipſa poſtea poetam producebat.

c Vm puero obello p̄conē q uidet eſſe
Q uid credat niſi ſe uēdere diſcupeī.

Ad Leſbiam.

s I qcq̄ cupido optātiq; & obtigit unq̄.
Inſperanti: hoc eſt gratū aio proprie
Q uare hoc ē gratū nobis quoq; carius auro
Q uod te reſtituis leſbia mi cupido:
Reſtituis cupido atq; inſperanti ipa refers te
O mihi chara magis candidiore nota:
Q uis me uno uiuit fœlicior: aut magis ē me
Optandus uita: dicere quis poterit:

In Sicconium: (ctus

s Icconi arbitrio populi tua cana ſene
Spurcata impuris moribus intereat:
Nō eqdē dubito qn primū inimica bonorū
Lingua exerta auido ſit data uulturio:
Effoſſos oculos uoret atro gutture coruus:
Inteſtina canes: cætera mēbra lupi.

Ad Leſbiam.

ſ Vcūdū mea uita mihi ꝓpōis amorē
Hūc noſtrū ĩter nos ꝑpetuūq; fore:
Dii magni facite ut uere promittere poſſit:
Atq; id ſincære dicat: & ex animo:
Vt liceat nobis tota perducere uita
Alternum hoc ſancte fœdus amicitiæ.

Ad Aufilenam.

a Vfilena bonæ ſemp laudātur amicæ

¶ Accipiunt: amicæ: q̄ decreuerūt ꝓbere coitū ꝓciū accipiūt: at tu accipis: ne facis qđ ꝓmittis. Quod. uereum opus. Quod nec das: quia non das mihi ꝓmissum: facis facin⁹ indignū & maxime peccas. Est: interest. Nō ꝓmisse: ꝓ ꝓmisisse: & est ordo. aut fuit pudicæ nō ꝓmisisse. s. qđ seruare nolebas. Sed da. cor. ordo sed fraudādo corripe data plus. s. mali efficitur q̄ interest meretricis auaræ: q̄ toto corpore sese prostituit. Fraudando. s. promissa. Plus. s. mali facinoris: sic Proptius: Mētiri noctem promissis ducere amā tem. Hoc erit infectas sanguine hr̄e manus. Toto corpore: superioribus & inferioribꝰ corporis partibus. ANTO

¶ Accipiunt ꝓcium: capiunt mercedem. Quæ facere instituunt: quæ rem dare decernunt. Aut facere: ordo est aufilena est ingenuæ mulieris aut facere: aut fuit pudicæ non promisse nō promisisse. Sed data corripere fraudando efficitur: ea inquit quæ postea q̄ ꝓcium accepit: non dando uirum fallit: plus peccat: quaꝫ meretrix quæ omnibus membris se ad quæstum prostituit. In eandem. PAL.

Accipiunt precium quæ facere instituunt.
Tu quod promisti mihi qđ mētita inimica es
Quod nec das nec fers sæpe facis facinns.
Aut facere ingenue ē: aut nō ꝓmisse pudicæ
Aufilena fuit sed data corripere
Fraudādo efficitur plus q̄ meretricis auaræ ē
Quæ sese toto corpore ptostituit.

Ad aufilenam.

a Vfilena uiro contentam uiuere solo
Nuptarum laus est laudibus eximiis:
Sed cuiuis quāuis potius succumbere fas est
Quam matrem fratres efficere ex patruo.

Vfilena uiro contenta: nefari prodigiosaq̄ aufilenæ īcesta carpit: quoniam patruo suo se prostituerat: & ex eo filios genuerat. Ait igitur ꝙ q̄is laus sit nuptarum: mulierem esse contentam uno uiro: tamē magis esset fas cuicūq̄ flagitio succūbere: q̄ filios ex patruo suo gignere ordo ē: o Aufilena laus nuptarum est laudibus eximiis. s. nuptam uiuere solo contentam uiro. Contentam. intelligitur nuptam. Cuius. homini. s. non propinquo. ANTO.

In Nasonem impudicū.

m Vltus homo es naso neq̄ tecum multus homo sed
Descēdis naso: multꝰ es & pathicus

Vfilena uiro contentam. Insectat Aufilenam: quæ cum ex patruo filios genuisset: iactabat laudandam esse mulierem: quæ uno uiro contenta foret: ei respondens Catullus ait fas esle cuiuis homini potius succumbere q̄ ex patruo filios gignere. PAL.

Ad Cinnam.

Onsule pompeio primū duo
c cinna sedebant
Mœchalia: at facto consule
nunc iterum.
Manserunt duo: sed creuerūt milia in unum
Singula fæcundum semen adulterio.

De Salio Firmano.

Vltus homo es na. Nasonem uirū procerum: ac longum mordet hoc disticho significans eum esse pathicum: ac draucis se subicere. in aliis codicibus hæc duo carmina cum superiore epigrammate sunt cōiuncta: sed sensu maxime repugnante duo diuersa esse epigrammata demonstrantur. Naso uocatiuus est casus: quod sequentis uersus uerbum ꝓbat: ait. n. mult⁹ es & pathicus. iō legaꝫ utrūq̄ uerbū ꝓcedēs es naso & descēdis. Multus: ꝓcerus aut frequēs. Neq̄ tecū: sed cū draucis. Descēdis: inclinaris ad stupra. & ideo es pathicus. Vltus hō es na. In nasonem. Qui cū uir esset ꝓceræ staturæ draucoꝝ qui eum subagitabant commercio utebatur. Neq̄ tecum: sed cum draucis qui te subagitant. Descendis: dū uis ab iisdem draucis subagitari. Pathicus: pathici sunt qui se iniri patiuntur. Ad Cinnam. ANTO. PAL.

Onsule Pompeio. Ad Cinnam de innumerabili mœcharum multitudine scribit dicens Pompei primum consule.. duas fuisse Cinnæ mœchas. sed Pompeio iterum consule non solum illas duas mansisse mœchas: sed etiam creuisse duo milia singula in unum cinnæ semen adulteriis fœcundum. Consule pompeio. s. existente solo cōsule. Nam & si duo simul imperabant consules: ut est in legibus apud Ciceronem tamen ut Asconius & Sueto nius scribunt consternata re. pu. Clodii cæde senatus unum consulem & nominatim Pompeium fieri censuit. Sedebant. placabant. Virgi. Et sedet hoc aio: picturæq̄ addere troiæ Teq̄ tuosq̄ iuuat. Mœchalia: mœchæ paruæ scortilla: est autem græcū diminutiuum τοῦ μοιχαλίσ ut a glycere τοῦ γλυκερίον glyceriū: sic a μοιχαλίστο μοιχαλίον formatur. Adulterio. s. tuo. ANTO.

Onsule pompeio: scribit poeta hoc tetrasticon ad Cinnam de mirando Romæ mœcharum incremento. Pompeio enim primum consule duæ tantum mœchæ in urbe sedebant: sed postea cum idem pompeius factus esset iterum consul. creuerant ad duo milia. Mœchilia mœchilium græcum est uocabulum quod paruam mœchā significat. Duo: duæ mœchæ. Milia. Ioannes Phosphorus uir tam græce q̄ latinæ bene litteratus: qui in cypro ubi publice conductus profitebatur: nuperrime periit: legebat chilia. Fecundum semē adulterio: ait Catulus semen eorum qui adulteria sectantur esse admodum prolificum. In Salium firmanum. PAL.

ANTO. FIrmanus ſa. Salium firmanum ſe magnæ mentulæ beneficio beatiſſimum: atq; locupletiſſimū ridicule iactantem: ac ꝓpterea tanq̄ plurimū poſſet ſupbe minātē inimicis: amaris iocis ſfecta tur. Non falſo. ironica irriſio. Tot res egregias. aucupium oē genus piſcis. prata: arua: feras. ut ipſe ridicule iactabat pro his oībus mentulā ſibi ſatiſfacere. Quicq; fructus: aliq̄d fructuū: ex tot poſſeſſionibus mentulæ. Nam hic mentulatus adulteriis atq; uectularum ſubagitationibus multum diuitiarum conſequebatur: ſed omnia luxurioſis ſumptibus qua primum abſumebantur:

Inſtar. ad equiparationē: & ordo eſt mentula hēt triginta iugera prati. &. xl. arui. Inſtar. ī. adequiparationem: aut ſic diſtinguatur mentula inſtar prati hēt .xxx. iugera: & mentula inſtar arui hēt. xl. iugera: reliqua mentulæ ſpatia ſunt maria: & piſcinæ Maria: rettulit ad id q̄d ſupra dixit omne genus piſcis.

Crœſum. rex lydoꝝ Crœſus cuiꝰ diuitiæ opeſq; inſignes fuerūt quum babylonis aduerſus Cyrū per ſaꝝ regem tuliſſet auxilium uictus in regnū cōfugit Cyrus aūt uictoria potitus in lydiam trāſtulit bellū in quo Crœſus ipe captus maximaq; regni ꝑte mulctatꝰ: uitam & patrimonii partē urbēq; Bercē ſibi a Cyro cōceſſas recepit: alia & diuerſa ſcribit Herodotus. Vſq; ad hyperboreos: Ironica hyperbole: hyperborei ſcithiæ ultimæ finitimi populi in Aſiatico littore primi ſuper aquilonem rhypheoſq; ontes ſub ipſo ſiderum cardine iacent: ubi ſol non quotti die ut nobis ſed primum uerno æquinoctio exortꝰ autūnali demū occidit: iō ſex mēſibꝰ dies & totidē aliis nox uſq; cōtinua eſt. Terra anguſta aprica ꝑ ſe fertilis cultores iuſtiſſimi & diutius q̄ ulli mortaliū & beatius uiuunt. hæc ex Mella. Ipſe ē ma. ul. ut ipſe iactat ſe hac mētulæ opulētia poſſe oēs iniurias ulciſci. Vere. certe: & nō falſo mētula ipſa magna eſt minax: non autē hō Salius eſt minax aut ultor.

Firmanus Salius nō falſo mētula dīues
Ferē: qui tot res in ſe habet egregias.
Aucupium oē genus piſcis prata arua feraſq;
Ne quicq̄ fructus ſumptibus exuperat.
Quare concedo ſit dīues: dum omnia deſint:
Saltem laudemus dummodo ipſe egeat.
Mentula habet inſtar triginta iugera prati
Quadraginta arui: cætera ſunt maria:
Cur nō diuitiis crœſum ſuperare potis ſit:
Vno qui in ſaltu tot modo poſſideat?
Prata arua ingentes ſilua ſaltuſq; palude.
Vſq; ad hyperboreos: & mare ad oceanū:
Oīa magna hæc ſunt tū ipſe ē maximꝰ ultor:
Nō homo: ſed uere mentula magna minax.

Ad Gellium.

Saepe tibi ſtudioſo animo ue-
nante requiris
Carmina uti poſſem mittere
battiadæ.
Quæ te lēirēt noƀ neu cōarēr

PAL. Firmanus ſalius irridet firmanuꝫ qui cū bene mentulatus eſſet: & ob id partim a uetulis prurientibus partim a barbaris Cynedis cōductus magnum lucrum faceret: iactabat ſe mentulæ beneficio habere oīa. arua. ſ. prata piſcinas: & nemora feris referta. Salius erāt ſalii ſacerdotes martis: quos numa primus inſtituit: eis ut Varro ait a ſaltando nomen eſt inditum. Nā quotannis ancylia per urbem geſtantes carminaq; cum laſciuia canentes populo inſpicientē ſaltabant. Egregias: egregium proprie dicitur quod ex grege eligitur idem ſignificat eximium. Aucupium omne genus piſcis: ea breuitꝛ commemorat: quæ firmanus mentulæ beneficio ſe habere gloriabatur.

Dum omnia deſint: dum ipſe nihil habeat. Crœſum: quem conſtat fuiſſe hoīum illius temporis ditiſſimum. Vno in ſaltu: appellat ſaltum eiuſdem firmani mentulam. Hyperboreos: hyperborei populi ſunt

Plinius plagæ ſeptentrionalis trans flatus aquilonis iuxta oceanum: de quibus ſic ſcribit Pli. li. iiii. hiſt. nat. pone eos montes ultraq; aquilonem gens felix (ſi credimus) quos hyperboreos appellauere. annoſo degit Aeuo fabuloſis celebrata miraculis: & paulo infra: regio aprica felici tēperie oī afflatu noxio carēs: domꝰ iis nēora luciq; & deoꝝ cultꝰ: uiritī gregatīq; diſcordia ignota & ægritudo oīs. Mētula magna minax: firmanus. n. minabat ſe ſola mētula oēs iniurias ab inimicis ſibi illatas facile poſſe uindicare. In Gellium.

ANTO. Saepe tibi ſtudioſo aīo. Gelliꝰ ut a Catul. carmīa ex callimacho ſupius trāſlata extorquer poſſet: ioco minitabatur poetæ. ſe tanq̄ muſcā telis & aculeis eius caput infeſtaturꝝ: ni ſibi Callimachi uerſus trāſlatos mittat. Poeta nūc urbāe atq; facere reſpondet ſe fruſtra multas fudiſſe ꝑces ut a petēdis carminibꝰ Gellius deſiſteret: quū oīo reqrat idētidē minitādo: q̄ reait urbane Catul. ſe amicū muſcæ illius tela & aculeos facile uitaturum. Sæpe reqris: plerūq; repetis. Venāte. captāte meā uolūtatē: trāſlatio a uenatoribꝰ feras indagātibꝰ. Vti: pro ut. Carmina battiadæ: carmina mea ex Callimacho de Berenices crinibus traducta. Quæ: carmina. Te lenirēt: placarent ab infeſta mihi ira: quā iocoſe fingebas. Neu conarere: hic uerſus a primo ad imū ſpōdaicus eſt.

PAL. Saepe tibi ſtudioſo aīo. Catullus nup uerterat ī linguā latinā q̄dā callimachi carmina īcertū ea ne: q̄ de comis berenices hic legūt: an alia. id aūt cū inotuiſſet. Gel. a poeta tāq̄ ab amico iſtāter petierat: ut eadē carmīa ſibi traderet legenda. Vex cū Catullꝰ nōdū illa edere uellet: & iō gelliū oraſſet: ut is a petēdo deſiſteret: Gelliꝰ q̄ſi iraſceret: cōtinuo minatꝰ ē ſe neluti muſcā caput poetæ ictibꝰ ifeſtaturꝝ: nec priꝰ ab hmōi uexatiōe deſtiturꝝ q̄ eī rē exoptatā extorſiſſet ad hūc igit ſcri. Cat. Battiadæ: callimachi de quo abūde diximꝰ ī ſupioribꝰ. Lenirēt: te mihi placerēt.

¶Infestum:tibi obnoxium & a te infestandum passiua significatiõe posuit:ut Cicero pro planco:Dolebam iudices & acerbe ferebam:si huius salus ob eam ipsam causam esset infestior:q̃ is meam salutem:atq̃ uitam sua beniuolentia præsidio custodiaq̃ tenuisset.alias infestus dicitur qui infestat alios. Icere.ferire pertunde re. Musca.tu tanq̃ musca ut iocose minitaris:aliqui codices habent hæc uerba minusq̃ pro musca.alii mit teremusq̃ caput:quorum neutra lectio probanda uidetur.Nam in priori mi pro mihi superfluum esset: quũ in præcedenti uersu sit nobis:ut sit ordo.meum tu conarere musca nobis icere telis caput infestum : alia uero a me improbata lectio syllabis inuersissimis atq̃ uitiosissimis seipsa confutat. Hunc.l.nostras preces laboriosas. Nec nostras huc ualuisse preces.ephexegesis est. Ista tua:istos tuos aculeos o musca gelli. Amictu:tegumento capitis. Nostris: alii codices habent nobis:quæ lectio probabilior uidetur: ut sit.tu affixus mihi:& meo capiti patieris supplicium. Dabis.f.finalis de metro abiicitur more antiquorum licentioso:ut Ennius egregie cordatus homo catus Aelius sextus. ANTO

Infestum telis icere musca caput:
Hũc uideo mihi nũc frustra sũptũ eẽ laborẽ
Gelli:nec nostras huc ualuisse preces:
Contra nos tela ista tua euitamus amictu
Affixus nostris tu dabis supplicium.

¶Musca:tanquam musca cuius ictus licet nobis cutem non sautient:sunt tamen molesti. Frustra sumptũ esse laborem:præcandi.f.ne a me peteres carmina ipsius callimachi. Dabis abiicitur.f.de metro in scansione quod a priscis fieri solitum multorum patet exemplis.Qu.Catullus in epigrammate apud Gellium. PAL.

Ibimus quæsitum:uerum ipsi neteneamur Formido quid ago da uenus consilium.

Antonius Parthenius lectori.

HAec habui humanissime lector quæ assiduis litterarii ludi laboribus implicitus atq̃ distractus per singulas lectiones Catullianas annua fere aut non multo longiore commentatione mihi annotata tecum triennio post operis fœturam communicanda esse duxi:ut si enarrationibus meis studio tuo ulla ex parte consului:tu quoque pari mecum officio & industria : si quid'est a me uel prætermissum uel ignoratum q̃d ad necessariam Catulli mei pertineat illustrationem:istius arcani tui me participem benigne facias:atq̃ si quid erratum est:quod poterit a me & deprehendi & corrigi non tantum mihi uitio des:quantum amicis meis honori meo nimis cupide studentibus:per quos non licuit mihi scripta mea in nonum comprimere annum. Est præterea quæda3 alia editionis festinatæ causa non minor in nonnullis hominibus inuidis qui enarrationes meas superiore anno quarto discipulis meis dictatas:& in commentarium sine nomine meo redactas dum inique intercipiunt meum operis maturandi consilium euerterunt. Sed ex his interpretationibus si qua mihi mutanda quæ fortasse non pauca erunt uidebuntur:fato mihi non aduersante faciam te certiorẽ in quæstionibus meis:quas iam exorsus successiui temporis textura in lucem maturo partu deducam. Non autem ignoro plerosq̃ litteratores atq̃ difficiles Criticos uel reclamaturos graui supercilio:uel scriptis suis huic meo conatui perinde acterario refragaturos.quoniam loca quædam mutanda censuerim:& innouare sim ausus:quale illud.Ideos ne petam montes.Et peneum propter amœnum.Verum hi si qui sunt hoc æquius uideant ne ipsi multo audatiorem : ne dicam impudiciorem temeritatem incurrant:quum ingenuos labores meos pro ciue meo pie susceptos ob pauciſſima loca uetustate corrupta inhumane damnent ac inuidia compulsi lacerent impudenter.Cur igitur huiusmodi homines tanquã fuci operi alieno infesti insidiatores ipsi ante me tales conatus non sunt aggressi?Cur alienam inuentionem oscitantes expectarunt?Cur herculea uirtute instructi ac freti immanem Catulliani carminis hydram non sunt ausi conficere?Cur ante uigilias meas tam desidiosi hallucinatores fuere?Cur denique molesti alieni operis critici benedicendo potiusquam obtrectando honestis laboribus nomen ac famam sibi non quæsiuere? Vale.

Iacobus Comes Iuliarius Veronensis suo Parthenio salutem.

QVæris partheni quid sentiam de tua in Catullianum carmen lucubratione:an existimem in omnibus ad poetæ sensum satisfacere:Ego & si palam afferre iudicium meum inter tot maliuola obtrectatorum ingenia quos nostra uidet ætas:haud quaq̃ arbitror tutum. Dicam tamen aliquid.Sed minus certe:q̃ sentio:ne meo in te amori nimium credar indulsisse.Adortus es rem in primis arduam & a nullo ante hac tẽtatam tum carminis ipsius duritiæ: quam affectasse de industria poetam uterq̃ auctor est Plinius:tum mutilati operis uetustatis in curia deprauatione:in quo quid effeceris.iudicabunt:qui commentarios tuos legent. Omnibus placere immensum & supra uires prope humanas.In hoc te dignum laude ducimus:q̃ ingenti id tu animo:quod nemo hactenus aut ausus est:aut potuit attingere.In magnis etiam non assecutis uoluisse abunde pulchr̃e:atq̃ magnificũ ẽ.Oblatraturos tantisp̃ scio si quos aut editiõe pueniſti:autqb9 suopte ingenio calũniã di aius ẽ:donec intelligẽt nr̃o testimonio:te nõ ea cã ad catulliani carminis iterp̃tationẽ adductũ:ut aliis p̃ptã laudẽ uelles.sed simul & officii i ciuẽ tuũ gr̃a:& ut aliis exulti9 fortasse aliq̃d elucubrandi uiã aperires. Nos iure nr̃o id possum9 uel ab oi calũnia tuti affirmare.te uera ciuica dignũ.q̃d labentẽ iã:& a uetustatis in curia pene obrutũ ciuẽ ingenii tui clypeo subleuasti:protexistiq̃.Quod huiusmodi epigrammate lusimus.

Hactenus abiecit carioſos docta libellos
Et mutilos luſus turba catulle tuos.
Leſbiacas norat lachrymas: nec paſſeris ullus
Funera: ſquallebat nobile uatis opus
Maxima parthenius latiæ diſpendia linguæ
Non tulit: & patriæ publica damna ſuæ:
Excuſſis ſalebras. obſtruſaq; ſenſa recluſit:
Amiſſumq; capit pagina priſca decus:
Intret in arcanum lepidi penetrale poetæ
Quiſq; gerit faciles iam noua charta iocos:
Vos reducem lauro uates ornate catullum:
Parthenio ſatis eſt ciuica ſola meo.

Ant. Parth. Laciſius libello ſuo.

Chare liber ſuperas: tecum lature per auras
Nomina noſtra uide cautius ut ſit iter:
Effuge ſordidulos atra rubigine dentes
Et uulgum audacem grammaticaſq; manus
Liuidius nihil eſt: nihil eſt nautius illis
Pagellæ criticum ſe tibi quiſq; geret:
Infeſtos morſus & acutos fortius ungues
Perfer: dum ciuis ſtet tibi tuta ſalus.
Sit tibi perpetuum decus & per longa ſuperſtes
Sæcula ſit uiuax gloria chare liber.

Ad magnificum Minum Roſcium Senatorem Bononienſem Philippi Beroaldi Bononienſis epiſtola.

MAxima eſt uel potius diuina uirtus poetarum Mine mieruditorum nobiliſſime: nobilium eruditiſſime. Magna etiam uis ē ipſorum explanatorum: qui a Cicerone grāmatici: a Plato ne rhapſodi appellanē. Illi afflatu diuino cōcitati poemata p̄clara cōficiūt. Hi poetico furore correpti præclare interpretantur. Illi pleni deo digniſſima eloquuntur. Hi poetica inflāmatione calentes diuinas interpretationes excudunt. Et ut apud Platonem diſſerit Socrates prope diuinitus poetæ a muſa diuino inſtinctu agitantur. Interpretes a poetis furore extimulantur. & quemadmodum lapis nomine Magnes non ſolum anulos ferreos trahit ſed uim etiā anulis ipſis infundit: qua hoc idem efficere poſſint anulorum catena pendente. Ita deus poetas: poetæ interpretes furore corripiunt. Magnes deo primus: qui rapitur anulus poetæ. Secundus interpreti per q̄ eleganti ſimilitudine comparantur. Non eſt ſine deo bonus poeta. non eſt ſine poetico afflatu bonus interpres. Ille tanquā oraculum. Hic tanquam oraculi explicator. Et cum poetæ officium ſit obliquis figurationibus poema uelare: & ſententias concinniter implicare. Interpres iuolucra explicat: obſcura illuſtrat: arcana reuelat: & quod ille ſtrictim & quaſi tranſeunter attingit: hic copioſe & diligenter enodat. Quocirca poetæ primo in loco ueneranda ſunt. Secundum poetas ipſi interpretes honorandi: quorum lucubrationes etiam poſteris proſunt: nec minus habent emolumenti: q̄ ipſi poetæ oblectamenti. Nec ſolos lectione dignos eſſe cenſeo antiquos commentatores. Verum etiam noſtrorum temporum ingenia non deſpicio. Non enim credibile eſt rerū naturam longa ſæculorum intercapedine effetam ueluti mulierem conſenuiſſe. & nefas eſt exiſtimare deteriora fieri in dies ingenia mortalium. Nam cum ſint eadem: quæ ſemper fuere elementa: Cum eiſdem numeris animæ ſint ſociatæ corporibus: cum ſint ex eadem materia membra compacta: eadem quoq; ingenia eundemq; animorū uigorem durare atq; pollere neceſſum eſt. Et ut eleganter inquit Manilius. Idem ſemper erit: quoniam ſemper fuit idem. Vigent hodie clariq; ſunt in ſtudiis litterarum compluſculi: qui interpretando commentando explanando ueterum poemata non mediocrem laudem conſecuti ſunt: quorum ego prouocatus exemplo cōmentarios cudi in Propertium elegiacum poetā: ut opinor: non penitendos. Extant Domitii enarrationes luculenter quidem ſcriptæ: ſed adeo conciſe: ut ſibi ſoli & muſis: ſicuti dici ſolet: ceciniſſe uideat. Nos talia intra duos ſeſquimenſes elucubrauimus ut tyronibus placere poſſint. Nec ueteranis diſplicere: eo adhibito temperamento: ut neq; nimia breuitate obſcurus fierem: neq; nimia prolixitate repudiandus. Hæc autem qualiacunq; ſunt tibi uni ex omnibus potiſſimum dicare conſtitui. Primum q̄ eadem utriq; patria. idem genitale ſolū eſt: deinde quia tu litteratus litteras amas: litteratos foues: & ſtudiorum ſtudioſorumq; commercio delectaris. Præterea q̄ condiſcipuli fuimus: q̄ ſimul in ſcholis tyrocinia poſuimus: q̄ ſimul didicimus eadem humanitatis ſtudia ſub Franciſco puteolano præceptore haud quaquam penitendo: qui eloquentia præcellens & multiiuga eruditione terſiſſimus Bononiæ litteras litteratas prope extrictas excitauit: & manſuetiores muſas ſitu ſqualentes in lucem nitorēque reuocauit. non triualia nec dediſcenda docens ſed recondita & ſcitu digna frequentiſſimo adiutorio quotidiana lectione depromēs: qui de ingeniis noſtrorum municipum optime meritus eſt. Cui quicquid in me eſt eruditionis id ingenue acceptum fero: eiq; illam mercedem ubique gentium dependam atq; perſoluam: quam tales mileſius ex ſeptem ſapientibus unus a mandrayto prienenſe rependi ſibi depopoſcit: ex hoc condiſcipulatu: ex hoc dulciſſimo litterarū commercio amicitia inter nos uera & ſancta ac religioſa quadam neceſſitudine imbuta coaluit. Neq; enim ſanctius eſt ſacris iiſdē q̄ ſtudiis initiari. Auxit beniuolentiam frequens ac pene quotidiana conſuetudo: fuitq; ad amorem mutuum ſtabiliendum inſtar glutini tenaciſſimi ſimilitudo ſtudiorū: ætas pene par. nec diſpares mores. Ego te cū ſumma reuerentia: ſicut par erat diligere uolui. Tu amari familiariter maluiſti. Ego amicitia tua gloriari ſoleo: nec tu meam aſpernanda; unq̄ exiſtimaſti. Ego ſtudia litterarum ingenuarū adoleſcentulus adhuc & pene puer primo Bononiæ: mox parmæ: deinde in gymnaſio parrhiſiorum celeberrimo profiteri cœpi. unde in patriam honorifice reuocatus multos iam annos publicæ lectitans elaborau pro uirili parte: ne inter poſtremiſſimos profeſſores eſſem annumerandus. Tu uero domi intra priuatos parietes: ſicuti dignitati tuæ conueniebat: eadē ſtudia excoluiſti: eaſdem diſciplinas adamaſti: eandem ſectam ſequutus: adeo ut ſine ſtudiis lrarū uitā nullā eē ducas: ut nullum

pene diem tam occupatum agas: quin aliquid aut legas: aut audias: cumq; plurimum scias: quottidie tamen aliquid addiscas: & ita mehercules oportet senatorii ordinis uirum: qualis es tu: uitam degere: ut. s. post occupationes multiiugas: post sequestratam reipublicæ administrationem: in diuersorio musarum q̃si respiret ac requiescat. cumq; homo ad duas res: ut ait Aristoteles intelligendum & agendum natus sit quasi mortalis deus. tu intelligendo agendoq; uicissim instar optimi senatoris: modo negocios as: modo ocios as uirtutes exerces. quibus medius fidius beatitas comparatur. Quantum tu exemplorum: quantum antiquitatis tenes. quãtus in litteris interioribus es. Quid porro dicam de illis naturæ ac fortunæ bonis: quæ in te amplissima conspiciuntur? Tu ingenio præsentissimo: tu nitore linguæ extemporali præditus: tu solertia quadam peculiari. tu denicq; politicis uirtutibus decoratus paucissimos habes in ciuitate nostra tibi cõparandos. Homericus ille Agamemnon optata diis immortalibus sibi dari decem: consilio atq; prudentia nestoris simillimos. Ego uero optare non desino ut. R. P. Bononiensis totidem habeat senatores Mino roscio æquiparandos. Viget in te adhuc iuuene. Adhuc adolescẽte quædam senilis prudentia: quæ cæterarum uirtutum dux est ut inquit Plato: sine qua socrates nullas uirtutes esse existimabat. Viget in te ea uis mentis: id acumen: ut nihil non prudenter consultare: solerter inuestigare: & adamussim conficere possis. Huc accedit gemina quædã in negociis publicis priuatisq; obeundis dexteritas: in sermocinationibus affabilitas: in rebus seriis grauitas: in iocosis urbanitas. Deniq; tibi ingenium sic ad omnia uersatile est: ut uir omnium horarum merito dici possis: id quod olim de Asinio pollione dictum est. seriis iocisq; pariter accommodato. Quibus haud dubie rebus effectum est: ut tu ante legitimam ætatem allectus fueris in senatum concordi cunctorum suffragio: ut apud illustrem principem nostrum Ioannem bentiuolum in magna sis: sicut esse debes: estimatione: ut apud clarissimum eius filium Hannibalem quo potissimum discipulo gloriamur: sis omnium longe honoratissimus: qui te tanti facit ut pluris faciat neminem: ut sine te nihil altum auspicetur. Diuitiæ uero: quæ tibi sunt luculentissimæ: non te insolentem efficiunt: ut multos: sed magnificum. ut paucos: & censu plane senatorio senatoriaq; tueris dignitatem. Amicorum clientũq; qui frequentes domum tuam colunt. propugnator acerrimus: subsidium q̃ optissimum. Postremo cui conuenientius dicari debuerant commentarii de rebus amatoriis disputantes: q̃ illi: qui amare nouit: qui amatoria callet. Quo modo enim græcorum historias illi magis intelligunt: qui Athenas spartamq; uiderunt. Quo modo tertium æneidos Virgilianæ librum lucidius illi intuentur: qui ut ait diuus Hieronymus a Troiade per leucatem: & Acroceraunia ad siciliam: & inde ad hostia tyberina enauigauerunt. Ita poesim enarrationemq; amatoriam melius ille percipiet: iucundius ille lectitabit: qui stipendia fecit in ueneris contubernio: qui fuit assecla cupidinis: illius inquam cupidinis: qui beatissimus. pulcherrimꝰ optimus est: qui nos diis amicos facit: quem Plato in sympos io celestem præciosumq; esse autumat. & profecto turpe non est amare. immo optimi quiq; & generosi non clanculum: sed palam amauerũt: nec ullus adeo ignauus est ut philosophi dixerunt: quem amor non inflammet ad uirtutem: cuius non uegetetur ingenium marcore hallucinationibusq; discussis. Soliq; sapientes ueri sunt amoris sectatores. Vnde elegãter inquit Afranius: Amabit sapiens cupient cæteri. Tibi itaq; nemo probro: nemo dedecori det q̃ amaueris: q̃ ames: qui sapiens es: qui iuuenis: qui eruditus: cum & sapienti & erudito & iuueni amare conueniat. Sed hæc hactenus. & enim epistolicus character non minus peccat: si supra modum euagetur: q̃ si infra modum coerceatur. Accipito igitur clarissime senator commentarios a Philippo tuo concinnatos in Propertium: eosq; illa frontis serenitate perlegito: qua tu id genus scripta legere cõsuesti: cui semper fuit studiorum summa reuerentia: summus amor studiosorum. Equidem pro uiribus curaui ne inutiles penitus forent: ne emptoris impensa periret: ne operam lector amitteret. Verum operepreciũ me feciſſe exiſtimabo: ſi tibi tuiq; ſimilibus enarrationes noſtræ probabuntur. Pluris enim facio unius eruditi iudicium: q̃ ſexcentorum male litteratorum. Tu autem cum in ocio litterario ſine interpellatore uerſaberis: cum ab omni ſerio eris feriatus: cum deniq; nihil agere uoles: tunc in manum ſumito libellos Philippi tui: qui te fraternæ diligit: & reuerenter obſeruat. Quod reliquum eſt dii faxint: ut hic commentarii: qui in exemplaria mille tranſcripti ſunt: ſempiterni teſtes ſint mei erga te amoris: & obſeruantiæ. Vale decus meum & me ſicuti ſoles ama.

Huic epiſtolæ ſubiunxi aliquot locos partim a nobis noſtro marte emendatos partim acuratius explicatos q̃ ab aliis excacari ſoleãt: ut ex his cãdidꝰ lector p̃iudiciũ facere poſſit qd ſit de totis cõmẽtariis iudicatur.

Pallidus ora timor. nos emẽdauimus. palladis ora tu-
Cur uatẽ herculeũ. p curua ten herculeũ (mor
Parthaſius parua. pro pireicus.
Mens bona ſi qua deo eſt. pro ſi qua dea es.
Armantur etruſca ſagittis. pro ſuſa.
Perſuaſæ fallere prima ſat eſt. pro rima.
Nauita diues eras. pro non ita.
Dure poeta. pro choe.
Munitus henricus hoſtis equo. pro munito ſericus.
Offenſam illa mihi. pro infenſa.
Cera philippeis. pro philitheis.
Syriganam tracto. pro ſericanam taceo.
Magnus & ipſe ſuos. pro nanus.
Detonſis ab annis. pro mannis.
Critei carmine uatis.
Fluminaq; hemonio cominus iſſe uiro.
Migdoniis cadis. pro modis.
Perrhebi tremuere cacumina pindi.
Puros ſideris eſſe dies. pro iſidis.
Prætoria claſſica.
Sic ſanctum tatiæ compoſuere cures.
Qui dabit immundæ uenalia fata ſaginæ.
Clauſus ab umbroſo qua ludit pontus auerno.
Et nobis aquilo cynthia uentus erit.
Libera ſumpta toga.
Sirpiculis medio puluere ferre roſam.
Cornicum immeritas eruit ungue genas.

Pa lladius Fuscus ad eundem iuuenem Clariſſimum Laurentium Bragadenum omnium bonarum artium alumnum.

I ſunt noſtri in Catullum commentari Laurentii iuuenis clariſſime. Quos ego hortatu amicorum æditurus tibi lubens dedicaui. Vt ipſi tuo cæterorũq; Bragadenorum fauore aliqua ex parte muniti in medium audacius prodirent. Quanuis enim in toto opere uſus ſim eo temperamento ut nemini unquam detraham: & ſi quid ab aliis didicerim: id acceptum referam: Video tamen mihi quoq; paratos eſſe illos. Qui obtrectatione alienæ ſcientiæ famam ſibi aucupantur. Vel ob id potiſſimum q; nonnullis in locis partim uetuſtioris exemplaris fidem ſecutus: partim ingenio meo fretus epigrammata quæ alii interpretes ante me uinctim legerunt. diuidere. & alia quæ iidem diuiſerunt, coniungere non dubitauerim: ſed tu tuiq; ſimilium iudicio contentus Homeromaſtigas omnes & quicunq; illis fauet ut Catulli uerbis utar pili facio. Valeat præſtantia tua cui me plurimum commendo.

¶Emendationū Hieronymi Auācii Veronēſis in Lucretiū:in Catullū:in pryapeias:in Statii Syluas. Editio Secunda.

¶Hieronym⁹ Auāti⁹ Vero.Nobiliſſimo Viro ac Poetæ illuſtri Aelio Lāpridio ceruino Rhacuſæo.S.P.

Itteras tuas tam libens accepi:ut nil unquā libētius:non q; his uigilias nr̄as,p̄baueris lauda ueris exornaueris:ſed quia(quod diu exoptauerā)eruditiōis tuæ ſi nō dign⁹ p̄co: at certe legittimus ueriſſimus tīdiſſimuſq; teſtis adero.Elegiā enī ac epiſtolā ad me tuas miſiſti tā cultas mediūſfidius tanque elegātes:ut ſi unius mēſis fætura hæc eſſet(alioq tibi ſcio uix dies unus ad reſpondēdū ſupfuit)admiratiōe quidem multa & uerſus & litteræ huiuſmo di cōplecterētur.Qualia nanq; carmina tua(quæ maturuerīt)fore cogitam⁹?quid ex te nō expectabim⁹?quū quæ ad nos eōcinnaueris.uix ocyus ſcribantur.Quod de yſæo Pli nius de te profari libet.Magna fama p̄ceſſerat:maior inuenitur.Tu equeſtri oratiōe clarus:pedeſtri nobi lis:utraq; inſignis.Sed quid cātatiſſima recēſeo?illud magis a te expetimus:ut nō modo meas in Lucretiū: quod pollicit⁹ es:ſed iāpridē editas in Catullū in priapeias in Papiniū emēdatiōes examines recognoſcas & caſtiges.Artificē quis enī niſi artifex & idē ſolertiſſimus p̄ſpexerit.Plura Auſonii metra deprauata dep̄ hendi:pluriſma mox reſtitui:quæ nūc breuitatē affectans in aliud tēpus reſeruo. Lucretio itidē(quē p me pœne ī finitis locis emēdatū ſupiori mēſe īpreſſū ad te miſim⁹)multis aliis locis lucē dabim⁹:uex quas ī eo dem emendatiōes uel impreſſores innumero numero fatigati ommiſerint:uel quas eundem reūſens ob ſeruauerim. Tu uideas.

¶In.a.primo lege lumīe cœlū:nō numīe:& deme ſex uerſus:quos prænotaui. ī.a.3.pone illū uerſū & quo quæq; modo poſt illum.ſ.perſpiciemus.In.a.iiii.lege acris uis obeat pro textura.In.a.7. poſſes legere con tra fateri:quia priſci cōtra ultima īdifferēti enūciabāt.ibidē.l.cognita ades paucis.in.b.prīo ubi agit de he raclito lege clarus ob obſcurā linguā:ibidē cernūt cōtraria muſant.& ibi pte receptent:& legerem ibi Dice re porro īgnē res oēs eē:neq; ullā.in.b.iiii.Adiuuet amiſſo iā corpe.ibidē legerē ſanguis an?an ne os?nō āt ſanguis ad nos.in.b.y.diſptita eē.in.b.7.ſūmū qua gen⁹ animantū ē p̄celeumatic⁹.in.e.iiii.ē illis īnata ptās: in.c.y.oīs.n.ſēſus q̄ mulcet cā:ī.d.prīo nō ītelligo illos uerſus religiōe animū &c.in fine ſcdi libri lege qđ ſæ pe nocētes p̄terit:ibidē legit̄ p̄fice finē:ubi nec Lucretiū ītelligo nec Noniū hāc dictionē exponēte.ibidē.l. uſq; adeo pereūt fœt⁹ augētq; laborē:in.d.8.lege aut ēt uēti.i.ſupbiæ.ī.g.yiii.l.qđ igni cōlabefacta.in.e.pri mo lege lætamur parte ualēti:in.m.yi.lege albos decedere ningueis,p niues.Lucretiū forte illuſtrioré red deré:ſi a medicor̄ lectiōe aliqd tpis ſuccidere poſſem.Tibi igitur uni hæc pēsitāda aſcribim⁹:tum q; mihi tui ſtudioſiſſimo mirifice faues:tū q; apollinē(qcū utriq; uerſamur) tu lætiori negocio cōſulis: mihi nāq; diuerſiſſima medicor̄ p̄ſcripta uix ille cōciliat.Eo aūt duce archana pnaſi penetralia nemo te licēti⁹ init. nemo in musar̄ choros libēti⁹ admittit̄.Vale uir optime & tibi clariſſimiſq; ciuib⁹ tuis me ac domū me am:quam multis beneficiis deuinxiſtis:obſequentiſſimam deuouemus.

Auguſtinus Morauus Olomucenſis Iuris pōtificii & liberaliū artium Profeſſus ſtudioſæ iuuentuti.S.P.

QVom nihil p̄ſtabilius in rebus humanis inueniat̄ nihilq; diuinius q̄ &,p̄deſſe multis:& in quo deficere cæteros uideas opas in cōe largiri.Id qđ a ſūmis ſæpe uiris factitatū īuenim⁹. Qui tū ſe demū boni aliqd aſſecutos arbitrabant̄:ſi id in utilitatē plurimor̄ collocatū īri ſenſiſſent: nō ut id ītra priuatos p̄tes cōtineāt:qđ miſeri ſemp ac ſordidi īgenii exiſtiatū eſt:nō in his mō q̄ in uſū traducēdæ uitæ cōpata ſūt:ſed ī eis & ex qb⁹ tanq̄ penetralib⁹ quibuſdā:& uitæ nr̄æ īſtitutū optimū & excolēdis īgeniis fructū uberimū eruere poſſim⁹.Quod ip̄m quāto ſtudio antiquitas curarit: ut legēdi ſcilicet optimi cuiuſq; auctoris cōmoda cuiuis facultas daret:cū liberalitas principū p̄ea tpa. tū bibliothe cæ ſūptuoſiſſimæ tāta bonor̄ diligētia cōpatæ oñdūt:ut mihi nō mir̄ ſane uideat̄:tot uiros eruditiſſimos tot p̄clariſſima īgenia uno ſimul tpe efloruiſſe:ubi ea excolēdi īgenii q̄ſi armamētaria q̄dā publicit⁹ expo nerētur.Vt enī Piſiſtratū athenīēſem trāſeā:& poſt hūc Seleucū Nicanorē:quor̄ opa īcredibilis libror̄ co pia athenis cōſtructa dr̄.Illudq; ēt q; īcredibile ferē bello.ſ. Alexādrino Cæſaris ad ſeptingēta uoluminū milia cōflagraſſe.Nōne ei⁹ rei apud Romanos cōplura nobis exēpla nō ſuppetūt:quāta uel a Paulo Emilio uel Lucullo poſt p̄dā pōticā libror̄ copia fuerit cōpata.Dato poſt &.M.Varroni negocio bibliothecas oīs utriuſq; linguæ ordinādi ac digerēdi.Nullū.ſ.uberioré īgeniis fructū rati:q̄ ſi id in quo detineret̄ quiſq; ma xime:data ſibi legēdi copia aſſequeret̄.In quo æuo nr̄o nō gratulari:& quidē uehemētiſſime nō poſſū:qđ extincto iā,p̄pe bonar̄ litterar̄ ſplēdore:in ea rurſū tpa redierit:ut exuta barbarie in priſtinū illud decus denuo aſpiret.Taleq; cōgerēdis optimor̄ auctorū libris ſtudiū adhibeat:ut id breui cū his q̄ dixim⁹ tpibus iure cōfigere poſſit. Sed neq; fideliſſimi īterp̄tes deeſſe nobis uident̄:qui ſicuti.M.olim Varro id annitā tur ſedulo ac ſtudeāt:ut quoad ei⁹ fieri poſſit eos qui tp̄m iniuria q̄ſi interierāt:ueternoq; ac pedore iā,p̄pe ſepulti fuerāt ī lucē dignitatēq; priſtinā reuocētur.Sic enī Pli.ſic Pōponi⁹ Mela.ſic Papini⁹ Stati⁹ & ſic Pro pertius:Iuuenaliſq; leguntˉ:& qui ſupiore æuo oīb⁹ mēbris diſcerpti fracti exanimeſq; uidebant̄:nūc inte gri ſolidi uiuidiq; p̄ſpiciunt̄.Solus poetar̄ Catullus quo nemo ſuauior:nemo iucūdior:nemo terſior fue rat ſcabra:adhuc rubigine cōſitus detinebat̄. Cui ad tēpor̄ iuriā:ne id quidē defore potuit. Quomin⁹a

litteratoribus quibuſdam ſtigmatibus ineluibilibus inureretur. O miſerandam lepidiſſimi poetæ fortunam. Quis enim indolere uehementius non debeat: eas humani generis delicias tenebroſis quorūdam erroribus adeo obductas: ut iure ac merito dicere poſſim⁹ id quod de ſe Vates ipſe lepidiſſimus uaticinatus eſt. At uobis male ſit malæ tenebræ orci quæ omnia bella deuoratis. Tam bellum mihi paſſerem abſtuliſtis o factum male o miſelle paſſer. Verum enimuero rerum natura parés diutius tantam iacturam non ſuſtinens. quom aliquandiu poeta iucundiſſimus ſitu marcoreque ſqualeret quo modo tandem. hūc etiam in lucem reduceret enixa eſt: ideſt ut ciuium ipſius inueniretur aliquis qui eum & a barbarie uindicaret. & ubi aliqua uel mendoſa uel abſtruſa eſſent emendaret explicaret: atque digereret. Is eſt Hieronymus Auantius Veronenſis cuius uigiliæ eximiaque in ciuem ſuum pietas id tandem efficiſſe perſpiciuntur ut ex obſcuro nitidum ex lacero ſolidum & ex barbaro denique latinum denuo efficeret. Quod ſi obſeruatos ciues uel Sicinius dentatus uel Aphricanus minor decreto publico Ciuicas meruere. Quis non hunc etiam ea dignum exiſtimet: qui ciuem ſuum non ſeruaſſe modo: ſed ab inferis quodámodo reuocaſſe uidetur. Verum tanta fuit hominis modeſtia tāta ingenii uiuaciſſimi diffidentia ut eas uigilias ſuas nō niſi paucis & his quidem amiciſſimis: quom ruri rediret exhiberet ut uel arrogantiæ omnem a ſe ſuſpitionem amoueret: uel emulorum obtrectationibus: qui præclara omnia ogganniunt occaſionem omnem adimeret. Ego uero cui iā annis duobus eas uigilias ſuas utpote: qui currentem eum (ſicuti aiunt) plærūque impuleram ſingulari humanitate ſua dedicauerat neue menſtruos illos labores (ſic enim eos appellabat) ederem. una etiam iniunxerat conſiderans mecum quantum ſtudioſis omnibus gloriæque Catulli conſulerem ſi in publicum quandoque emitterentur. Malui amicitiæ noſtræ diſcrimen ſubire: præuaricatorque uideri: quā ea intra ſcrinia continens. Catullum ita ſicuti erat ſcabrum ſentumque intra ſtudioſorum manus relinquere: quum preſertim Hieronymi etiam gloriæ non parum conſultum iri uidiſſem hæc enim ſcripta Leonicus patauinus: Iacobus comes Iuliarius Veronenſis aurelius ariminenſis. Calfurnius Brixienſis: nulla nō laude maiores ſedulo perlegerunt ac mire comendarunt. Quom & ingenii ipſi⁹ dexteritas. taliſque in ciuem ſuum pietas uulgo ſtudioſorum innoteſceret ut qui de ſe complura alias præclaraque teſtimonia concionibus publicis præſtiterat: quātum etiam hoc genere ſcripti præſtet: tum etiam qualem de ſe ſpem in reliquum præbeat: his ueluti laborum ſuorum primitiis declarari poſſit. Has itaque emendationes Catullianas lætis animis iuuenes ſtudioſiſſimi accipite. atque Catullum ipſum ita uobis reſtitutum tali deinceps cura diligentiaque excutite ut & ſales ipſius habitumque generoſi huius carminis (id quod facturos uos non ambigo) penitus imbuatis. Patauii tertio Nonas Martii. Anno Chriſti domini. M.cccc.xciiii.

Hieronymus Auantius Veronenſis Auguſtino morauo olomocenſi. S.P.

SCribis Auguſtine eruditorum humaniſſime tibi renūciatum eſſe. Quēadmodum hac publica ſtudiorum remiſſione ſepoſitis altioribus ſtudiis Valerii Catulli luſus retractem. Rogaſque ut tibi Catullianas dictiones mancas aut inuerſas ſeu epigrāmata incautius cōgeſta tranſuerſo calamo illinire uelim. Et ſi onus ſupra uires meas iniūgis turpiſſimū eſſe duxi tuæ uolūtati morem non gerere: quem tantopere & colo & obſeruo. Malui potius audentior uideri q̄ullam a me repulſam acciperes: immo & libentius quid in mentē ſuccurrit te auſpice obſeruabo. Expectaturus tuum de meis omnibus annotatōibus ſimplex iudicium ac nudum examen: quum preſertim ea te comitate præditum ſciam: ut ſtilum rudem quo hæc condita erunt in bonam partem acceptarus ſis: quūque pbe cognoſcas iā ab hinc annis quinque me humanitatis ſtudiis pœne renunciaſſe & philoſophorum dogmata: quæ noſtro tempore horrida ſunt & inculta: proſecutū fuiſſe. Cur autem hac tempeſtate manſuetiſſimas muſarum delicias recolem paucis accipē. priuſquā philoſophorum ſacris initiarer impenſiſſime conatus ſum Catuliana plæraque loca abſtruſiſſima percipere. ac potiſſimū uatem hunc a ſyllabarum p̄uaricatiōe qua maxime notabatur uindicare: nūc autem quū intermiſſis ſeueriorib⁹ ſtudiis in agrū meū ut apud me eſſem ſeceſſerim. nonnulla alia reſtituī loca. Qua induſtria id effeci ut me haud laboris pœniteat. Meret pfecto Catullus quē. A gelli⁹ (ut ſis) uatū elegantiſſimū appellat & omnes priſci uno conſenſu doctiſſimum nominant eruditorum manus quarū (ut ſic dicā) lima ſordes omnes deponat: ut ſuum priſtinum nitorē & cultum reſumat. Quare lætor hoc ſæculum acutiſſimis ingeniis florere: quorum pia cura (non poſthabitis tamen his uigiliis noſtris). Catulli legitimus libellus. Qui tot annis barbarorum manibus deturpatus eminentium poetarum conſortium erubuit: poſthac in lucem prodire non dubitabit. Quis enim ante calphurnii caſtigationem Catulli ſcripta non ſtomachoſus attingebat. Hic porro quantum humani uires ingenii paſſæ ſunt uno menſe elaborauit ut quatuor illi poetæ emendatiores haberentur: Parthenius quoq; (ne longe abeam) plura loca in ſuis cōmentariis reformat: & multis aliis locis lucem daturus erat: niſi amicorum aſſiduis & præcibus & adhortationibus editionem pœne præcipitare coactus fuiſſet. Verum nunc ut accepi feſtinationis iacturam mora ac diligentia reſarcire nititur. Ego interim ut pro uiribus noſtris tibi mos geraſ quic quid uel ex uetez codicum preſidio uel ex aſſidua noſtra uerſuum librationē obſeruauerim breuibus explicabo. Non.n. omnium rationes ſubiiciā. Hęc.n. tibi committimus ut conferas cum aliorz opinione

iudicium noſtr̃:quod tantiſper a te probari exiſtimabo:dum id in aliquib⁹ (ut ait Plinius) diſplicuiſſe cognouero. Omne Catulliani carminis genus ſeorſum percurrā atq; ut plenius optatis tuis obtemperem non modo ſyllabar̃ q̄ntitatem penſitabo ue& prauas dictiones ſimul exarabo.

¶ Imprimis duo ſint paſſeris carmina:in primo lege uſq; pipulabat:non pipillabat:propter metrum:De paſſeris intellectu ſicut in uerbo Expernare a politiano diſſentio uel ex illo martialis epigrāmate. S. Accidis infandum noſtræ ſcelus aule puellæ:uide reliquos martialis uerſus:Antiquior codex habet ſicut ipſe poſſem:non ipſa:Et habet diu negatam:non ligatam:& ueſtra nunc opera:non tua:et rubent ocelli:non timent:infra lege puluinus quæ peræq;:addoq;.L. Sertis ac ſyrio:non aſſyrio:et per aſſyrium oliuum intellige omne genus odor̃ ex ſyriis germinibus confector̃:ut nardum malobathr̃:amomum & alia:Ibi L. Antiſtās mihi:non antiſtes:lege ibe& per ſyncopā. Et. L. ſenemq; matrem:non ſanā:nec tuam. L. nihil nec ipſis:non mihi:ibi. L. nec facere pili cohortem. i. nihili cohortem faceret:non autem daret primipilare munus:tunc. n. pilum primā producit:ibidem potes legere ære comparaſti:& eſſe comparaſti. L. ad lecticam homines:non hominum:ut alioquidocti ſcripſere. L. facerem beatio&. L. quod mala incidiſſet. L. Eſt cinna grauis:uel ut alii mallunt cinna eſt caius. L. quā mihi pararim. L. Inter cœnā aſini:fere oēs codices bn̄ hn̄t. Vt me tot male:non malis:Infra. L. ut libet moueto:nō moneto. L. nō dico pueris ſed hiſpidoſis. l. o qui floſculus es iuuenculorum lege:hæc tu quā libet abiice eleuaq;:infra. l. ingere mi calices amariores. i. antiquiores:ut pluribus uerbis diximus in prima editione ex Seneca Plinio & Columella.

¶ Infra. L. at uobis mala multa:multa mala caſu quarto :obprobria quinto caſu:romuli remi ſecūdo caſu. Infra. L. nō nō hoc tibi falſe:nō falſe ſic ſupra. L. hoc falſum eſſe putas:Infra. L. magna a cecilio inchoata mater. Innuit. n. Eruditā puellā amaſſe opus de cybele exorſum a cecilio:Infra. L. deſiſſemq; truces uibrare yambos:nō dediſſem:itidē epigrammata duo digeſſi:ut phalecium ſic legas Male eſt Cornifici:nō carnifici ut paſſim:ſed de hoc in alio yambo. In hoc Endecaſyllabo dactilus eſt ſede prima:ut ſupra. Ingere mi calices et ifra tribrachus Camerium mihi &c. Infra. L. miſelle raeide:eſt. n. hypermeter. Infra. L. Ac me illa illa:ibi. d. ſolet hæc imaginoſum:ubi innuit acmen pati primam ſpeciem tertii generis inſaniæ deſcriptæ a cor. celſo. lib. 3. capite. 18. Sequens uerſus tetraſtici ē pricipium. Infra legerem aſſis non olidum facis lupanar:ne olidum primam producat:Infra. L. Niceæq; ager uber:nō ruber. Ibi. L. Dextra ſternuit non ſtertuit. nam ut in geſtis themiſtoclis. d. Plutarchus:& docet Ariſtotiles primo:ac etiam. hic de animalibus ſternutamenta dabant auguria: Vtinam ſcirem liberare conciſa confuſaq; carmina ſequentia: ſed in primis. L. Meus crimina:non carmina:ibidem ex ſeneca. L. ſolopichium diſertum:uocat enim caluum cubitalem: quem eundem puſillum:ſed maliuolum detractorem uocat cicero:& in ſequenti epiſtola ſimium potius quam ſemiſſem hominem appellat:infra. d. te in circo:ut maro te amice nequiui:itidem uno in lectulo o corripit:niſi legeris lectululo:in hoc carmine ponit ter ſpondeum in ſede ſecunda: tribrachium in prima:& bis dieræſin facit:ibidem. L. Auelli ſinite:non auellite ſic:ultimum uerſum huiꝰ carminis legerem:dum ueſtri ſim ego particeps amoris. praue ab aliis omnibus legit̃.

¶ In yan:bico carmine Primo. L. impetum trabis:non trabis impetum. Et. L. nouiſſime ut cum parthenio fere oēs. L. cādidi tibi:non tibi candidi:ut ſtatim repetit. L. ibi illa multa cum. L. Nūc iam illa nō uult tu quoq; ipotens noli alii oēs male hūc uerſum Enūciāt. L. deſtinatꝰ obdura: non obſtinatus. licet iuuenalis dicat. Et dn̄i Gladiſiā deſtinata. Infra. L. tm̄ abhorret ac nutat. &. L. mēbrana:non membranæ. Infra. L. hēbat & cūcta. Ibi. L. ut albulus colūbus:an idoneus:nō dioneus. l. ibi pambulabit. l. quid eſt an hæc ſiniſtra non aūt qd eſt alit. Ibidē aliqui legūt ueſca diffututa mentula:ſed legerē ueſtra:utroſq;. n. alloquit̃:uel unū tm̄:ut cum. d. Tātillū urā demere ſcœuitiæ. l. hūc galiæ timēt:timēt britanniæ:gemines igit̃ timēt. l. niſi uncta:nō cūcta:ut ſupra caput unctius referre. Infra. l. & uidere te in tuto:nō in tuo nec in tutu. Ibi. l. lidiam undā ob Carpiones auriphagos:uel. l. limpidā undam ut ſupra limpidiſſimū lacum:infra pileatos fratres itellige caſtorē & pollucē ut docet feſtus:ibidem. d. qd ſedetis inſulſi:ſic ad litterā ariſtophanes. ibidem eſt dactilus in prima ſede yambi:in quo uerſu hyrcos uocat hoſes a mulieribus ſpretos ob uitiū quod obiicit rufo ibi ſi cui iure bono ſacer alar̃ obſtitit hyrcus:ſic plautꝰ uocat ſenē hyrcoſū:ibi. l. puella nanq; quæ:nō puella nā mō. l. pro qua mihi ſunt nō ſūt mihi:infra uerſus qui & cōfundūtur & unico epigrāmate congeruntur ſic reponēdi ſunt primo male eſt cornifici tuo Catullo cum ſeptem ſequētibus ſcripſit ad cornificium:quatuor aūt uerſus quor̃ prior eſt tu p̄ter oēs ſubſequi debent. Quare monēdus es &c. Et huiꝰ epigrāmatis primus uerſus eſt:Egnatius quod cādidos nō q; cādidos ibi. l. quū orator excitat:nō excitat orator:ibi. l. aut lanuuinus acer nō lauinius:legerē. Nūc Celtiberus:nō aūt celtiber ne ſyllaba deficiat. ibi legerem lotus:uel lotii ſi ſyllaba pmittat:hoc pacto liquebit inepta carminū cōgeries: dictionūq; deprauatio: infra. l. meū qd' nō es:nō meoq;:ibi. l. ſexti receſſo:nō ſentire cepſo. l. nō mi ſed ipſi:potiꝰ quā:nō mihi. l. uetetur mens nō meret. infra ultimū carmē yābicū. l. Bononiēſis. rufa rufulū fallit:nō rufū fellat. l. quam in ſepulchretis nō ſepulcris. l. carpere e rogo cenā:non rape de:ultimum uerſū yambicum ſic emendauī contemptā haberes:ha nimis ſero corde:ab aliis male legebatur iſte uerſus.

¶ Subeſt carmē ſaphicum:in quo Catullus ſemel poſuit ſpondeū in prima ſede. ſ. tintimant aures & ter trocheum in ſecunda. ſ. & ſacas ſagittiferos:licet Silius dicat:turba ruit ſtridūt ſagittiferiq; corithi:ibi pauca nunciate:& ociū Catulle:infra codex habet nec meū reſpectet ut ante amorem.

¶ In illo carmine. O colonia &c. l. in quo uel ſaliaribus ſacra ſuſcipiantur ibi. l. cui cum ſit uiridiſſimo:nō

cui sit iocus ibidem.l.lacet separata securi:non autem ut Pollitianus gloriatur:supernata uel expernata: neutrum enim uersus admittit:quare .l. quasi nulla sit usquam:non quam si:quasi enim indifferens est: nam infra.d.cui ego quasi eadem &c.ibi.l.si potest olidum repente:non repente olidum.

¶ Cynede'thalle &c.medullam anseris pro plumula tenuiori Anserina.d.sic Plini⁹ medullam lanæ pro subtiliori lana ponit infra.l.cum diua mater alites ostendit occinentes:ut scilicet innuat anum tempestatum præsagam ex auium uocibus ut alias diximus:ibi lege Catagraphosque thynnos ex antiquo codice ibi.l.insuta turpiter.

¶ Alphene immemor &c.l.iam non dubitas fallere:fallere deerat.l.hoc quid faciant:adde etiam me. in fine uersus sequentis ne itidem uersus claudicet:in alio sequenti uersu.l.retrahis non trabis.

¶ In hymno dianæ primæ syllabæ quatuor priorum uersuum possunt esse breues:alioqui uersus iidem sunt qui in epithalamio primo:sed primus uersus mendosus est l.illum sic dianæ simul in fide:non sum⁹ in æde:ibi legebam deportauit:sed caphurnius ex Prisciano legit deposiuit.

¶ In epitalamio mallii illum uersum hymen o hymeneæ hymen mutuatus est a plauto in Cassina ibi placet emendatio parthenii de spinea theda:ut in prima editione lati⁹ dixi:licet Varro de uita patrũ in scdo & bis maro senecaq; in tragediis dicant facem nuptialem pineam fuisse:ibi legitur passim nutriunt i humore:humor tamen primam producit.l.quis deus mage amatis non magis uel magis optimus:ibi legerem te si uis tremulus:non te suis.l.agite in modum:non in nodum.l.stirpe ditier:uel nitier:non uincier: ibi herculeia.d.ut priameia:quia forte pater Hercules dicebatur.l.si uidetur:non iam .l. quot omnib⁹ cãdido pede lectulis:& forte legẽdũ ẽ atq; heræ.i.& ignobiles & nobiles sordebãt tibi.l.quã tibi fine seruiat si ne modi iperatiui:uel.l.fine q̃ sine seruiat alii legũt:sine fine:sed pes abundaret.l.omnia omnibus annuet. ideſt annuere uidebitur.l.adeat uiri.l.uos unis senibus bonæ:aliter non staret uersus nec sensus.l.luuerit: quoniam palam:non inuenit:ibi est uersus probe a parthenio restitutus.s.at marita tuum tamen: ibi legerem sed micante labello sit non hyante:nec mihi ante.nec sensus nec ordo quadraret.

¶ In epithalamio de concertatione luuenum & puellarum.l.expectata diu lux tandem:non uix.nec sua l.cernitin non cernitis:forte sic legendum est ibi.Cauent quod uisere par est:non parent.l.hesperus e nobis:potius quam a nobis:& ut mihi uidetur post hunc uersũ : aliqui desunt:nam isti tres uersus: quorum primus est:nanq; tuo aduentu:dicendi sunt a maribus:quia ex his laudandus est uesper:ille autem:hesperus e nobis:dicendus est a puellis.Infra ultimi uersus:sic se consequi debent:primus sit ille.sic uirgo dum intacta manet:dum inculta senescit:secundus cum par connubium:tertius . Et tu ne pugna:quartus. non æquum est pugnare:quintus ipse pater cum matre:sextus uirginitas non tota:septimus:tertia pars matri: licet hæc primus locis suis reposuerim:adhuc tamen sensus erat subobscurus:nisi ex quintiliano libro no no capite de figuris uerborum annotassem q; hæc dictio:dum:repetita primo loco significat quoad:secũdo loco significat usq; eo:uide inibi.

¶ In carmine Cybells.l.deuoluit sibi lactes acuto pondera silice:alibi male legitur.l. sanguine maculans. l.uaga pecora:non pectora.l.hilarate heræ non ære.l.ubi sueuit illa diuæ:non duce.l.noua mulier non nota lege thyasus non thyasis lege animo egens.non gemens lege propero pede.l. Itaq; ut domum .l.nimio e labore.l.labantes langore oculos:alii legunt labentes:& non habent langore.l.abiit in quiete molli rabidi furor animi:alii somnia scribunt.l.pepulitq; noctis.l.ibi somnus:non ubi sonus.l.pasithea sinu. lactanti us'in illo uersu thebaidos:non hoc pasithea blandarum prima sororum .d. pasitheam unam gratiarum. Ex lascari edocti fuimus pasitheam in.xiiii.homeri eam fuisse:quam somno luno despondit: si ioui oculos claudisset in bello troiano.Idem lascari monuit apud Catullũ de thallo intelligi eo uersu.Non custos si ego fingar ille cretum.l.ibi oculis:non ocellis:&.l.quibus locis sine in.l. uir sterilis:non uis:nec uix.l. loca retonent:loca deerat.

¶ In nuptiis pelei & thetidis.l.Cerula uerrentes:non uertentes.Infra.l.Illaq; atq; alia:uel illaq; haud alia ut diximus.l.teq; adeo eximiæ thædis:nõ thetidis.l.cui iuppiter ipse:non cum.l.tota frequentat.&.l. pharsalia tecta frequentant:quia pharsalia habet secundam indifferentem.l.frondatorum:non frondatoris.l. Regia fulgenti splendent.l.alludebant.l.fluitantis:non fluctuantis.l.gortynia:non cortinia.l.& decus inuptarum:decus aberat.l.castus odores:non costus:ut casto colitis quæ iura cubili.Infra potes legere quæq; regis:& quicq; regis:& golgos: & colchos antiquus codex habet iactastis quia utroq; alloquitur.l. radicitus exturbata.l.lateque & commin⁹ obuia frangit.l.sæua quod horrebas: non q; abhorrebas.l.externata malo.non extenuata.l.inuidit quæstibs aures:non auras:alius enim est sensus:parthenius legit ideos ne petam montes:unde naso.accessus terra paterna negat:legebam olim ut scis Isthmiacos ne petam pontes nunc hæreo:legerem Annuit inuicto.& legerem consitus oblito:non conscius repugnantia loqueretur.l. reddite in extremæ.l.uctis concrederet unica dictione.l.quæ tum prospectans cedentem non accedentẽ. l.nisigenis silenis:nõ sileneis: silenus enim semper secũdã producit:primam habet indifferentem.l.qui tũ alacres non quantum.l.magis magis icrebescunt:alii non geminabant magis.l.a se quisq; uago passim pede discedebant: non ad se. Macrobius qui Catullum emulatur : inquit primo saturnalium. Primum a prætextato simul:deinde a se discedentes domum quisq; suam regressi sunt.l.super impendentes:forte legendum est annosum linquens doris:ubi omnino corruptus est codex ut in prima editione sexto superiori anno impressa præfati fuimus.

¶Per extenuata ueſtigia annulum intelligas.I.complectens undique quercus: non ueſtis.I. incinxerat.I. hæ tum clariſono non hæc cum.I.nulla domus talles unquam:non unquam talles .I. quare agite optatos animi quinto caſu.I.heſterno collum pro parte corporis:ubi pulcher eſt intellectus.I.præcernens meſſor: non proſternens.

¶In prima elegia.At certe ſemper amabo:non ac.I.mens animi non hominum.I.hinc manat:non huic I.qua rex tempeſtate nouis auctus hymeneis.I.iuerint non iuuerint:&.I.fari hæc:non hic.Iuppiter ut terſti lumina ſæpe manu:ſic infra abſterſti guttis. licet utrobiq; alii aliter ſcribant.Itidem.I.ſi reditum tetuliſſet is:quo uerbo utitur Plautus Lucretius & ter Catullus.Neſtor uocabularius legit rettulit a uerbo refero:idem Neſtor legit ebore niceo pro E bereniceo:ſed de his alias plura ſcripſimus.I.cum medi.Irrupere: non prorupere.Ibi.I.Iuppiter ut telorum cū parthenio:uel chalibon:ut Pollitianus.I.chloridos ales equ⁹: non equis:&.I.iſque per ethereas primo caſu.Infra.I.uuidulum a fletu tẽdentem ad templa deum me. Ibidem legitur nunc uos optato quæ non quas:ſed.I.omnino quas.ideo ſequentem uerſum lege: non prius unanimis corpora:non uincula.I.ſed quæ ſe impuro dedit:non in puro dedat.Infra.I. fulguret oarion:ut cum Pollitiano antiquus codex.Infra.I.credita nunc ſum:non reddita.I.falſum eſt nanque illam: &.I. nec quærendum erat unde.I. Solam conſiliis hæc ſua:non ceciliis: hæc tua:ſic Plautus i mercatore:ille ſolus ſe in conſilium uocat.I.præterea addebat:non ardebat.I.cui lites intulit olim:nō qui.infra.d.facite hæc charta loquaſ anus:ut ifra & qui ſis fama loqueſ anus:ſæpe nanque papirum nominat:ut forte per patroam uirginem cartham intellexerit:ut alias latius.I.infœlice ſepulchrum:non ſepultum:eſt enim appoſitio.in hoc uerſu:obſcœna ultimam producit non tantum per pentimemerin:quam ratione conſonantium ſequentis dictionis:unde miror quoſdam me carpentes:quod in priori editione:ego ut inquiunt ſyllabaq; librator non emendarim:propũtida trucéq; ponticum ſinum:propũtidem:Cæterum emendẽt ipſi hæc hemiſtichia Catulliana p ipotẽt a freta:ultima britannia:accepta fruſtra:nepharia ſcripta:gelida ſtabula: & hunc de quo agimus:ſed de his nimis multa.Antiqui codices habent peneum prope cylæneum quod non diſplicet: quia eſt & peneus in archadia:Parthenius legit peneum propter amœnum: forte legendũ eſt pheneum prope cylleneum ex Strabone:& Naſonis uerſu. Eſt lac⁹ archadiæ pheneum dixere priores: ſi legeris:ut antiq hñt ſuſcitat &cano uulturiũ capiti dic p uulturiũ bonũ omẽ inuere ex romuli uulturib⁹ I.cõpar quæ multo.I.quáquam præcipue:ibi.d.cupidinem crocea idutũ tunica:qui alibi nudus deſcribiť I.non ullam raræ:nõ autem illam.infra.I.Si cui iure bono ſacer alaq; obſtitit hyrcus:ab aliis uel ſenſus uel metri ratio corrumpitur.I.qui potis eſt: non quis:ille uerſus.Deſine de quoquam eſt principium tetraſtichi in rufum.Infra poſſumus legere.o dii reddite mi hoc:ac etiam:o dii hoc reddite mi.I. ſi tria natorum: alludit ad ius trium natorum.I.Illia te mulſo labra notare:nõ illo.ſic ſupra:ſed identidem omnium ilia rũpens.I.qui tibi nunc cordi:qui ſcilicet piſaurenſis.Infra.I.eripere hei noli.uel etiam ei prima producta: ſic Lucretius meus e producit in ei:eodem fidei rei:ſequens carmen illud eſt:de quo Quintilianus:quod ſcripſerunt pontanus parthenius & pollitianus:hic utitur aduerbio poſtilla quo Plautus in menechmis & caſſina.Infra.I.Recta eſt:hæc ego ſic:adde ſic.Infra nulla poteſt mulier eſt prĩcipium tetraſtichi.Infra .I. haud poſſe a turpi:ibi legerem quod te non noſcem.I.culpa eſſe:non eſt.Infra.I.nec ſcire utrum ſis:non ſi orem &.I.alb⁹ an alter homo: ut ex parthenio edidici:quod ubertim declarat beroaldus uir ob multiiugam eruditionem apud doctos primi nominis:idem parthenius per aonios ſpecus in mallii nuptiis libetrum antrum intelligendum docuit.I.infra mœchatur mentula certe:ubi firmanum cognomento mentulam intelligit.Infra.I.utrum os an culum ipſe olfacerem.adde ipſe.Infra.I.ploxemi:non ploxeni.I.comiſtæ.i.ſordidæ:ſic Plautus in muſtellaria uocat capram comiſtam.i.fædam.infra ut dixi.I.abſterſti non abſterſi: aliter enim eſt ſenſus.Infra.I.pipleum ſcandere montem:ubi nil obſcœnum intelligit:ſed firmanum ſalium malum poetam: præcedens pentametrum in leſbiam eſt: ſupra lege me unum eſſe inuenies. lege cum puero bello.I.optantiq;:& contigit unquam inſperanti:ut ſtet uerſus.I.æternum hoc ſanctæ:non alternũ: I.ſaltum laudemus dum tamen:non ſaltẽ dũ mõ.I.tot bona poſſideat:non tot modo: legerem uenante requirens:& mittere muſca.

¶Quod autem noſter ille ex pryapeiarum auctoritate credat in ſaleco endecaſyllabo poſſe abuti prima ſede.Cedo interim naſonem uel ſi mauis maronem(meo quidem iuditio fuit multorum poetarum farrago)alium a ſpondeo pedem uſurpaſſe:num tandem ſibi tantum arrogabit:ut autumet pluries ſibi licere quod ſemel auſonio ſemelq; pryapeiarum autori placuit quod opus tibi obſequens percurri: & in eo hæc connotaui.

¶In pryapeias: Emendationes.

¶In primo carmine legerem.Aut quibus hanc oculis:non autem hoc.infra.I.cum teret obſeſſas:non autem tenet.Vnde Tibul.nec amplexus aſpera barba terit.Infra legerem tormento cytharaq; tenſiorem: non tomento. Sic Apuleius in'.i. apologia uocat capillum tormento aſſimilem.Infra legerem peccatur littera:nam præ.Pe.dico ſemper.Nõ aũt:nã te pædico ſemper.Infra.I.Phœbũ celare ſagittas: non portare.Infra.I.præhenſo nec fuſte nocebo:nõ pnſus.I.q̃dã ſegnior uel ſerior hectoris:nõ ſenior uel legas iunior nã iuuenis etiã repiť i genere fœminino ut ab Oui.ibi:ſiue petis Iuuenes:& i lib.Triſtiũ.Te quoq; q̃ iuuenẽ diſcedẽs urbe reliq.Apulei⁹ quoq; lib.yii.d.Viſa q̃dã honeſta Iuuene:& Pli.lib.yii.capite.xxyi.d. Cornelia iuuenis eſt:& adhuc parere põt:inibi.I.æqualis tibi:nõ illi:ibi.I.ne deſim pria pſona:ibidẽ epicureos ci-

tari.ſ.a cynicis deformioribus.Hinc Martialis in.iii.Senecę cynicū refert oſſeus cunnus.Vel legas Epicu ron oſcitari.Inde.l.hac re qđ metuas:nō met⁹.ibidē.l.ergo quilibet uel cuilibet nō quolibet.Infra.l.eē nō ſpadonē:nō át nō eē.Infra.l.bis qualib⁹ nō q̄libet: & ſecūdo loco.l.heſperidū:nō hyppomanis.ibidē.l.nau ſicaā:nō nauſicā.infra.l.mouetq;:infra.l.iuicti dextera claua nō inuicta:ibidē ſutilibus ſine.b. nō ſutilibus: infra.l.defoetus puerocq; fœminacq;.Et ītellige defoetus.i.priuatus:ut illud ſolito defoeta fauore:& hæc le ctio placere pōt ex ultimo uerſu:infra.l.ipſi cernitis exfututus ut ſim:nō futur⁹.infra.l.defecit latus:nō la tus deficit.infra tētaq; ad exēplū.nō tāta.infra.l.obſcænis pereā:nō poterā:īfra.l.falce minax & parte tui: nō exprē.Hic unius litteræ.ſ.x.p.t.īmutatio oēm intellectū defraudat:īfra.l.mei te uētris:nō te mei:īfra l.collatas ſibi q̄:nō aūt collataſcq; ſibi:infra.l.ut putriſcq; pumex:īfra.l.nūc adeo magna eſt:nō auté nihil.ibi dem turpe quidē fatu:potiuſq; factu.īfra.l.Quiſcq; corpis formas:nō corpis quiſcq;.ibidē.l.lumine é uenus peto:aliis codicib⁹ deficit eſt.ibidē.l.frōté Comatos:nō fronte crinitos.infra.l.cyrurgicq; manū:nō cyrur gicā:ibidē pua & cōſimilis:infra.l.qui nō fecerit īter irruditos:nō eruditos.īfra.l.nolite oīa quæ loquor: nō auté dico.īfra.l.heus īquit tibi dicim⁹ cynede.l.nū tādem prior eſt:ibidē.l.quā ſūt mētula quos hēt ca pilli.īfra.l.Sed morboſior oībus cynedis:nō mollior:Sic Catullus:morboſi piter gemelli utricq;.ibidē.l.īdi ciſcq; bracis:nō libratis.īfra.l.longa nocte dormiat ſolus nō nocte lōga.īfra.l.inſeréda picenis: non aūt ſer uāda.ibi.l.p̄pingue rami nō præpinguem.inibi legeré nucēcq; lōgā quæ uocaſ aulana:ī ſequēti legeré pur pure nō purpureo : & in ſequēti braſicæ:nō braſicaꝝ:ibidē.l.nec ut ſalaces:nō aūt nec ue.ibidē q̄uis hem⁹ in ſepto:nō habeam⁹.ibidē & nos īdipſū:nō auté hoc ipſum.infra legeré alternis &'eūdo & exeūdo:nō át ſed eundo & redeūdo . ibidē & qui te male:nō aút quicq; te male ibidē.l.q ſapit:&.l.cū tantū ſciet eſſe:nō át ſcias.īfra.l.cū capiāt alti:nō aūt altos infra.l.e.d.ſi iūgas:non aūt ſcribas:ibidem.l.qui mediū te uult ſcinde re:non aūt.d.infra.l.facta ſæculoꝝ:non auté ſaculoꝝ.ibidē.l.ſi nūmos tamen:non aūt minimos:in ſequé tī legeré:ſi fur ueneris īpudicus ibis:non aūt eris.infra gémas modo:aduerbiū tēporis:nō auté meo : ibi dem qđ de ſe quereris:nō auté quæritis.ibidem.Sed q; carmína:non auté quia īfra.l.Syrius Erigone:non ſymius.infra:q; hic pedē fixi:non aūt fixi ſedē.Sequenté uerſum.l.agente terræ non terrā:ideo.l. ſuſtinen tis non ſuſtinēs.ibi paꝝ q; uni perfluunt ſinus ībres:non át parūcq; ſinus ſupfluūt imbres.ibidē paꝝ q; acta ſub laborib⁹ luce:non aūt parūcq; actā.ibidem intercq; cūctos ultimū:non auté uultus.l.tecta pyramis ner uo īfra.l.ne tamē extinctū facias:non auté extraneū.infra uerſus ille:cui⁹ initiū eſt:Ruſticus indocte perſi citur ſolū ibi:illo ſed nondū tempore factus erā.Sed lepidior eſt ſeries:in quo epigrāmate.l.conſtituicq; me ras:non meracas:ibidē.l.pſoleonta ceraunon:non aút uocam⁹.i.fulmē ardēs ibidē.l.ſmerdaliū.i.terribile ibidem.l.peletroniā.infra.l.quod moneas non eſt:non auté moueat.infra:l.dodona eſt tibi:in ſequēti uer ſu.l.& micena dites.non micenæ.Nā ſamos Apuelii laudib⁹ eſt opulētiſſima & menādri puerbio de lacte galinaceo.Gaudeo ſupra quā litteris explicare poſſim:qđ uerſū ſequenté aliter primus ego repoſuerim: quā paſſim legatur.Legitur enī unde Tenedos:ſed Tenedos non Neptuno:Sed Apollini ſacra eſt.deterius eſt:q; Tenedos primam corripit.Aliqui legunt undarum tænos. Sed quum tænos primā ꝓducat: legeré undæ tænaros:ibidem corrupt⁹ é uerſus.ſ.Raptā cocitos:forte legēdū é raptā cizicos:nā cizicena oſtrea. cæteris maiora.d.xxxii.Plinius:eſtq; ꝓpe cizicō ad īferos adit⁹:ſed qđ ibi celebreť ꝓſerpina:nō legi: infra l.immané ſtomachū mihi:non mihi ſtomachū.l.amice connilinge uicinæ:non cunnilingi amicos.l.puel la fortis:nō foris.l.celer paſſu.nō celeri.l.ſed quā ſi tractes.infra.l.hūc tu ſed tento:ibi.l.hæc tibi pſpecto:in ultimo carmine.l.tepēte:non repente.Lerat uenus:nō uenus erat.l.o ſæue pennis.l.licebit egro lāguētior q;q; ſyllabaꝝ.l.paraſ.l.compleas.l.licebit'hoc iult⁹:non multus.l.quid eſt iners.

¶Habes Auguſtine amantiſſime quid his genialib⁹ diebus rure morās meditati ſimus:quæ tā & ſi nō p̄ cipiti calamo reponenda fuerāt:a me præſertim qui ſub'parthenio uix p̄trienniū in hæc ſtudia incubue rim ac eadem p quinquenniū fere ſequeſtrauerim.Malui tamē a te caſtigari:quā ignauiæ accuſari.Tu igi tur noſtras has meditatiūculas perlegas recognoſcas acpro arbitrio caſtiges. Vale pridiæ idus octo bris.Mccccl xxxxiii.

¶Nobiliſſimo adoleſcenti Marco clariſſimi Georgi Cornelii.F.Domino colendo Hieronymus Auan tius Veronenſis artium doctor obſeruantiam.

Alue ingenuoꝝ humaniſſime.Quū his quaſi Halcyonidū dieb⁹ paternis obſequēs optatis Venetas nūdinas reuiſeris.doles ut audio q; ex gymnaſio nr̄o dialectices librū nullū tecum attuleris:ſed quid per deum tā pertinaci reꝝ arduaꝝ ſtudio tā aſſidua elucubratiōe uiuax ingenium & beatā memoriā fatigare contēdis?aliquid certe genialibus horis permitten dum.ſatis quidē pro ætatula hactenus profeciſti:quin ſi animum etiā relaxaueris : ꝓculdu bio tamē Corneliæ familiæ maiores tuos:qui omni uirtutum genere floruerunt: ex omni parte imitaberis:pulchrum itaq; eſt:q; antiquiſſimos Venetæ nobilitatis ritus æmuleris.q; in omnib⁹ pa tré referas Marce ornatiſſime ueriſſima tāti uiri ꝓles.Cui⁹ uirtutes in te adoleſcēte iam expreſſæ ſūt : nec minus pro ætate quā in parēte admirādæ.Cui ſimul & Corneliis oībus peculiare ſemp fuit:pro pria ma gna aggredi: res oēs exponere : morté nō formidare:uel dies nocteſq; in litterarum ſtudiis cū ſūma laude uerſari.Hinc nimirum fœlix creditur:q; cū Cornelia ꝓgenie ac tuo in primis patre clariſſimo amicitia & affinitate aſtrigiť.Hic ſereniſſim⁹ Cypri rex nil æq̄ curauit quā ut ei⁹ ſororé cōiugé adipiſceretˇ.Tot.n. ac tā eminētib⁹ dotib⁹ pollet uniuerſa Cornelia dom⁹:ut in qōne relictū ſit: q; quibus præſtent & anteferanť.

Præterea nulla domus litteras litteratosq; uiros maiore beniguitate fouet & amplectit. Hinc apud iclytã Reginã tanq; unic⁹ phœnix ille ueronẽsis Nursius Timide⁹ patrii Carmis princeps. sũma prudẽtia mira doctrina spectatissimus. Tuorũ ãt studiorũ una cũ Iacobo fratre cunctis corporis atq; animi bonis. q; in adolescentulum cadunt. ornatissimo comite habetis ac præceptorem Bartolomeum Merulam. Quem dubito Aristarchum ne an poti⁹ polyhystorem appellẽ: nã quum grãmatices normã & rethorices uires pauci æque teneant: idẽ tamẽ acutissimus poeta & Censor passim perhibetur: omitto tria candida in Nasonem Cõmentaria & singulares in Plinium annotationes. Ab hoc utriq; pbis moribꝰ primũ mox amœnioribus artibus instructi uobis ad dialecticas disciplinas facilimũ aditum præparastis: Quare mi Marce ut ad easdem capessendas alacrius redeas: paulisper quæso, grauiores lectiones remittas. his saltem diã lectionum mæandris renũcians iucundissima Musarum otia repete: & si uacat' suscipe nostras Papinii Syluas seu uerius gæmãtia uireta cum Domitii Cõmẽta riis in quib⁹ multas meas emẽdatiões agnosces Quarum tamen pleraq; non domitius meus nesciuit: sed impressores nõnulla peruerterunt. Tu ut aliud agas meas nugas leges. n. me optatis tuis obsequẽtissimũ in perpetuũ deuoui. Vtinã bñ Valeas. In prĩa igit' Sylua lege. effigies. An te palladiæ: nõ altius armis: Hũc & Adrasteus: uix sola sufficiũt: Sed genio: ipsa labores: Machina cõtinuus: Romuleæ tu: qui cõtra tẽpla: quẽ traderis orius: Explores: optasset aliqui legũt ora taras. Priscian⁹ legit lœtus: non: laeti⁹ huic: in secũda Sylua lege Crinẽ uultũ: spgere nymbo: rosas: uiolis: ille solutus: quæ causa: Ast illã sũma: minor ille calor: Firmauiq; haud externa reuoluit: proh: rarũq; uiris: Clymenæa: Priscianus legit falsus huic: sæpe neget: ipsam iã: Gẽmato temone: fideiue modus: nouit: Non renuere: deorum raptor erat: Quis septe: Cæpisset martẽ: Quis tibi tũc alacris: Hinc lycii mõtes: Tunc Caras iniere: Hic tyrsos: oĩa iam: & pars: choro plaudẽte: at tu pulcherrima: In tertia sylua lege discedere natos: Fluuiũ ue: lactet & te q̃ uada: tiberin⁹ in umbra: abiũgere phœbẽ: Lucrinæq; domus: In quarta sylua lege. cõfugiũt leges: man⁹ humilis: pectora sic mixto: pgressusq; moras: haud dextro sine numine cretã: illa quoq; clar⁹: Permeruit: Hũc galatea uigens: ueledæ: & quæ gramine carpsit: nectite nam neo non frequẽtatiuũ faceret netite sed netate: beate pascas: supba nescit: adiuuat ipe de⁹: Digna litẽ In balneo hetrusci lege. Tu quoq; muta feræ uolucet tegeæe sonore: alios poscunt: atq; enumerare: cunctantẽq; intẽde: uaga molib⁹. Quasq; tyrus: longo distinctu: uel lõge distinctum: Lumina: neronea: In saturnalib⁹ lege. Ebriãq; partẽ: lã uelaria linea: pgnantes: insimul togatas: libertas: Quisquis is est: q̃ manus: diues sparsio: Emi. i. ad emendum: gaudẽt dum: In epistola secundi libri lege rarissima uxoꝝ: Cõsecremus: In glauciã lege iãq; pces: Solẽnia põpæ: ego iuxta busta: Ne q̃rerere: Acetes: iã fecerat illi: flecset missurus: Dona loquar: rogus aggere: Desertas exoius: Arctæ desunt: platus ab æquore: trux nauita: Elysii: lucti caput. Ast hic quem gemim⁹: Ad polliũ lege pendẽtibus exit: Et in æquora: ora priorꝝ. pectore sentis: ar miger hac: defecta metallis: saxa quot: quot: nec sæpius istis: Hic ubi pierias exercet pollius artes: Celsusq; duas: Tuq; nut⁹ inter lõge pulcherrima cui⁹: decuit cõcordia: De arbore lege melioris opacet: q̃ robore: ibi demũ uicta: ut louis ut: aiata calores: dulcia limes: psta: De psytaco lege hesternas: affatus etiã: Cõuitia tecti: nec Fessus: De leone lege. It milies i hostẽ: Ceu not⁹: ad ursum lege gemis urse piũ: sed amore fideq;: bella peréptum: habitusq; notaui: manifesti: teneroq; aius: Ad pollã, legit adolescẽs igeniosissimus Ioanes Cotta ciuis noster Hyãtiæ sorores: si qua patet aut: uel patulã: Hæc prio: casib⁹ patetis: thetis horruit hæc te nõ: genisq; manẽt: In epistola ad polliũ lege in facũdiæ tuæ penetrale: Metiũ celerẽ. De hercule lege fortuna rigẽtes: Gymnas & isontes: Sed q̃ nã subitis: regib⁹ aptũ: subitis lux Cãdida cessit nubib⁹: noĩa tẽpli: tu ne inquit: limine cæras: te gauderet erat: littoris ore: lymphas: numina luno: nolint trãsire: & conamina: incipe & herculeis: ueloci⁹ arces: cũscripta: negantia ferro: Decrescũt: iũctæ tecta: disco findere: habitabitur: argos: In fine addidi tres uersus: quos & Domiti⁹ exponit. In ppẽptico Metii lege Cõfidite cornua uobis põtusq; polusq;: solus agat. Increpat ecce: Et nequeo quãuis mouet ominis horror: sæu⁹ ubi e puppi: paulatim minor: nũciet. maiora datur⁹: At nos hoc: lege sic hos duos uersus. Colloquia iq; uicẽ medios narrabim⁹ annos. Tu rapidũ Euphratẽ: & regia bactra. sacrasq;: De etrusco lege. Huc uittata comã. Expulsa nocẽtũ: rigidũ timet. Aeternasq; ultro sacrabim⁹ umbris Inferias Hetrusce senis: ferat ignis opes: gemui pect⁹. uni parẽt: & mẽtẽ uincre: sed dec⁹: haud quãquã: Lucina: manuq;: pubẽtesq; rosæ: nec modus aut pœnis: illũ & q̃ nutu: Cui tua: exul erat: pẽsũ deficit: sæuiq; marita: theseus littore: numĩa magni: potuit stygia lucida saxa. De Comis Earini lege. intõso: frõte ministrũ Iuppiter ausonius: myrrhasq; graues tacita Iuuenis: uulnere corpus: nũc solus crinis ad oras: pectebat grã: aut intrat sensus. & semel isertas: uidisti albana ferentẽ dona: pacto: uesuin⁹ apex: q; pacti: aut strictæ iurgia legis: ꝓueniesq; ẽt sine me. In epistola lege opusculũ meũ cæpisse: Itaq; cõsilio eius: De consulatu lege: geminaque hæc: mẽse meo: altior aris: Dinumera fastos: renouabit': oĩs honorẽ: De epulo: Aequore qui multo: te spes hoium te Cura: sed quãtæ superos: Actherio & tantũ: Iliacusque nitent: carmina musas: lictore: Lux mihi troianæ: In uia Domiciana supra illũ uersum: Nec Dux aduena peieráte bello alii Hánibalẽ itelligũt: Hic scenis populi: Et Cãpis iter omne: rodebatq;: Mox haustas: his paru⁹ nisi deuiæ uetarẽt: seruituscq; tãti ẽ: mobilesq;: te iubẽte: sordere finis: soli pudorẽ: bagrada: puro: leuarat: belligeri. ubi remigũ: uentilatis auraꝝ quito casu: uel ut Domiti⁹ uenite: cũ sic: ut mereris audi: morãtis æui: cõputat: Ad Marcellũ lege pmit agger: Nauale: pcul a: cleonæi: & sontes operit: messesque reuersæ: cliẽtes: somnũ & geniale: tumulis accãto: Et spatia obliquæ: Magna geres dignos quin & iã belliger act⁹: egerit iras: pcul ista tuo sint fata: iuuẽcæ: uotifera: insula: tentat' Achilles

Ad ſeuerum lege facundum:ſaluto:qua modo ferbuerat:balant lanigeri:peramauit:neſcius aphricæ in-
tras:contentus alto : ſunt urbe. Deceant alumni:nunc in. Ad uindicem lege iam moriente die:habitura
perennem.Inſcriptis:marmora cœlo. Monſtrauit:nanque:lumina uiſu: firmoſque incluſa per artus:ſtet
menſura pedem.Hæc exitiale:ac ſpatio:geſtamina:prǽhenſabatque: naſamoniaco : ac templa ſagunthi.
Couuiuia ſyllæ ornabat.Noſſe deis:nec te regius:ueſtinus auis.Diuum Alcide:quem te pecoris. Ad ma-
ximum.l.Differ: liticen ue notus Actoris armis : optimo:moderatus alæ:ſub uno uel etiam ſub imo. Et ti
maui Reddis alumnum.Ad Iulium nobile uulgus:uagiret: promere fumo:defenſatque:lampada myſtæ:
his placidus:ſi modo prona: numina romulei:puliare.Ad plocium.l.tonabas. Adde infra hunc uerſum
Prunorum globus atque coctanorum:Alicæ.Curuarum domus:uel paſſum pſythiis ſuis:olentes.Nil mu
tas:ſed idem mihi: in epiſtola.l.quam priſcillæ:te præcipue marito. De priſcilla.l.nos tibi.Dare iuſta: etiá
num hæc.Mater Achilleis:notat iſta deus:miſcetque nemus.Ex te maior:indorumq; dares: ſed meliore
uia.Ille ſubactis:tractabile põdus:pectore prona:hortaturque : ad herile monet:afflantur uineta notho.
uel etiam iumenta ſcilicet prægnantia:nequicquam flumina:quantæ poterant: tunc ſic unanimum: da
ca pitolinis:amplectitur artus:examine longo:illo maſa tholo:haud indignata:inque alio poſuit:pacanté
terras.Ad criſpinum lege ſaltuſque tagetis:longo querar:iam te puer:propinquant triſtia:trabeque ac re
mis:clare puer genitum ſibi:exorto quæ:aut quæ fuga uera:metari:cleoneuſque acies impelleret arcus: at
que aliis decii reduceſque:intrarit:præſide:uultu placare:iuſſis & talia dicta paraté.Excidat illa dies æuo:
Tendentem curſus:nudo calce:getulo ſic:uerſantem in puluere:mauors:flectere:quatere: undoſo circun
flua coniuge:hũc regi rapuit thoraca: uictricia:uallũque ſubibis: omina quique:tuos implet:toruaque in
cluderet.Ad patrem.l.perdocte lyræ:iſmariis:fugere meos.Irrepere:trepidam:qui facta:triſte ſonantem:
ſeu tu:da uocem magno:humentibus hauſit:hec in munera:labente manu:ſtellatus latiis:phrygio dum:
ſume & gemitus:nec modo ſe:premittit olor:fiſſa gauiſam: ſeno pede: qua fádi uis lata patet ſiue:illo te ci
ue:arctior expenſis:pueroq;:iam tum:phrygius qua:immanis gloria:primæuaq;: alcman : lanea cui phry
gii:alii habent cur phrygii lateat: ſenſere: ſerta tuliſſes:quum dulce : Nõ penit⁹ illum uerſum intelligo Syl
ua una tetr am philaceida rettulit umbram: lege cétauros hydræq; greges:Auerſæ celent:ſuprenus: gra-
uiumque : qua porta.In ſomno .l. acclinata:alterna:aut leuiter:De obitu filii lege ccce lacertus:ſignatũ flo
re:domus ego funera mœſtus:fulmine tanto:ah durus uiſo ſi:ſi buſta lini: legerem loquaces delicias:con
uicia nili:lego lingua ſummum.non autem ſimum:cadentem excepi:inſerui uitæ:alios ortus:ignarus ad
huc:perderet ullum : nitentes exercere. Vale.

Hieronymus Auantius Nobiliſſimo adoleſcenti Iacobo clariſſimi Georgii Cornelii filio fœlicitatẽ.

li te ament Iacobe merum Corneliorum exemplar:Ioannes Tacuin⁹ corneliæ familiæ addi
ctiſſimus õbſeruãtiſſimuſq; me tuo noſe rogauit. Vt emendationũ i Catullũ(quas denuo ob
ſeruarim)te certioré redda:pareo quãlibentiſſime:Nã cũ plurima ad te & amádum & uene-
rãdũ identidem me adhortent: Vel ex hoc te ornatiſſimũq; fratrem Marcũ admiror: q; do
ctrinaq; ſtudiũ táto amore amplexamini: Vt uix adoleſcentes cũ affluentib⁹ opib⁹ natale id ſolũ deſerue
ritis:In quo nil magis ſuſpicimus:quá inſignes Corneliæ gentis imagines auitaq; gloriá ac meritiſſimam
p̃clari parentis auctoritatem:Maluiſtis nobiliſſimi adoleſcentes ſciaq; potius qua maioq; ſplendore de-
corari:dulciſſimo quaq; hauſtu in dies humaniores ſpectatioreſq; euaditis:O fœlicem Platonis teſtimo
nio ætatem nr̃am.In qua uiri príncipes in ꝓbas diſciplinas ſedulo incũbãt:ſibiq; earũdem ꝓfeſſores amo
re obſequis ac cõtubernio deuinciãt: Vos.n.Nurſius ciuis meus ac Bartolomeus Merula uiri eruditiſſimi
ut totidem mæcenates agnoſcũt celebrãtq;.Macte igit̃ Iacobe inſignis : & Cornelioq; gloriam (quæ tibi
p maiores tuos dudũ florétiſſima ac ítegerria reſeruata eſt)peculiarib⁹ uirtutib⁹ ac ícepto ſciaq; itinere
obſerua. Sic.n.optimis uotis tuis benigna fortuna ſubſcribet ſubſignabitq;: Vale. & Auantium qui
corneliam domum colit dilige.

Ortaſſe ornatiſſime Iacobe uerſus ille : Si q forte meaq; ineptiaq; cũ duob⁹ ſequentib⁹ ſubſeq
debét illũ uerſũ.Legiſtis male me maré putaſtis.lege cui nil é:hõ bellus íquies é.l.quos tu negli
gis:nõ quæ.l.nõ aſiis facis oblitũ lupanar:a uerbo oblino.Vix ífra.l.uilla:malá q; pectore expu
li tuſſim:Si legeris Meus caria caluus explicaſſet: lege í p̃cedéti uerſu:cui:nõ q.l.quædá íquit ni
tidũ ſinũ reducés:qdá codex i epitalamio malii hét nutriũt i honore:non amore.nec humor:
& habet.qs deus magis ambitu:nõ magis optimis.nec magis ac magis.l.léta.q uelut:nõ:q. In hoc epitala-
mio plures uerſus deſunt:plures repetedi ſunt:plures Inuerſi:quos oés núc ſequeſtro. Infra.l. canent quo
uícere par eſt.In pria elegia.l.haud i tpe lúgo:non aut:Si legeris luppiter ut triſti ſincopa eſt pro triuiſti.l.
adiurarit.l.maxima natu a no.naſ.qdá codex habet Verũ iſti Populo dent mala multa dei. Qui quacúq;
&c.Et habet.Ne q̃rendũ aliũde foret.l.In te ſi i quéquá:nõ ſi qcquá.l.Dicas oío:non diſcas.l.p̃coné q uidet
eſſe.l.aut magis eſſe optádũ:Quid ſi legeris.aut nõ ꝓmiſſa pudicæ Aufilena fuit Sedaba corripeſ.l.firma
nus ſaltus.nõ ſalius.loqtur.n.de ſaltu firmano cuiuſdam mali poetæ qui dicebatur mentula : Sic primo
emédauimus ſaltum laudemus dum tamen ipſe egeas.l.maximus horum:non ultra.l. mentula magna
nimis.nonminax:iterum bene uale.

Ad Magnificū Mīnū Roſciū Philippi Beroaldi Bononiēſis Cōmentarii in Propti-
Legiacū carmē: qđ a luctu⁹ ſiue a miſeratiōe nomē accepit q̄rimoniis lamētationibuſq; eſt
accōmodatū: eoq; uſi ueteres ſunt ad defunctoꝝ laudes in funerib⁹ celebrādas. Romani
id genus carminis qđ cū lamētatione mortuis adcanit: Neniā nūcupauerunt. Poſteriores
uero elegiaco metro Amores reſq; alias ſcriptitare ceperūt: & ut inqt Hora. Incluſa eſt uoti
ſnīa cōpoſ. Elegiā apud græcos multi ſcripſere p̄clare quoꝝ princeps habet callimachus:
ſecundas cōfeſſiōe plurimorum Philetas occupauit. Apud latinos elegiæ ſcriptores cōpu

Propertii poetæ Elegiographi Cla-
riſſimi Liber primus ad Tullum.

Ynthia prima ſuis miſerum me cœ-
pit ocellis
Contractum nulliſ ante cupidinibus
Tum mihi conſtā ti deiecit lumina faſtus
Et caput impoſitis preſſit amor pedi bus:
Donec me docuit caſtas odiſſe puellas
Improbus & nullo uiuere conſilio:
Et mihi iam toto furor hic non deficit anno
Quom tamen aduerſos cogor habere dos

ſculi floruerunt: ex quibus terſus atq; elegans maxi-
me uidetur Quintiliano Tibullus Ouidium laſciui-
re exiſtimanti. Cōſenſus plurimoꝝ palmā dat Sexto
p̄pertio qui grauitate ſententiarū: pondere uerborū:
eruditione minime triuiali haud dubie eſt eminentiſ-
ſimus. Idem ardens concitatus: & interdum ſupra ele
giacum ſtilum grandiloquus. In affectib⁹ uero ama-
toriis explicandis facile præcipu⁹. Amat ut qui ueriſ-
ſime. dolet ut qui in patientiſſime. Græcorum & ipri
mis callimachi exprimit emulationes: quo uno p̄ci-
pue eſt uſus Archetypo. Vnde nō minus uere q̄ elegā
ter ſe romanū callimachū appellat. Patriā hēt Meua-
niā q̄ ciuitas eſt Vmbriæ. in ſexta Italiæ regiōe. Parē-
tibus obſcuris natus: fortuna modica: ſed īgenio no
bili: cuius beneficio peruenit ad Auguſti Cæſaris cō-
mēdationē: q ingenia ſæculi ſui modis oibus fouit:
p̄meruit & Mecenatē eruditorū id tēporis ſingulare
præſidiū. acceptiſſimus fuit Tullo haud dubie nobi
liſſimo: cuius nomē perire nō ſinit ipſius poetæ car-
men: ſodalicii iure ouidio copulatus: uirgilii utpote
ſynchroni admiratē & laudat ingeniū. Nauta paſſim
cognominatur nullo ſatis idoneo argumento uiden-
turq; pleriq; oēs id opinari ex illo ipſius poetæ uerſi-
culo. Et q̄is nauita diues eras. ſed nos ī cōmentariis
noſtris aliter legendum: & intelligēdum locum illū eſſe docuimus. Hoſtiam puellam quā efflictim deperiit
ſub noīe cynthiæ uerſib⁹ illuſtrauit. ſicut cat. leſbiā p̄ clodia: & Tibull⁹ deliā p̄ Plania noſtauerūt. Monobi
blō Propti⁹ op⁹ inſcripſcere nō pauci tanq̄ de ſola cynthia cōcinatū. Sed ex nulla ueterū ſcriptoꝝ allegatione
id cōfirmari pōt. q poetæ teſtimoniū citātes elegiaꝝ libros appellitāt. Hic un⁹ oīum affectiōes cupidineas ap
te: miſerāter: lachrymoſe: iflāmāter exequut⁹ ē. Id ſētiet eē ueriſſimū q̄ſq; miles ē cupidis: & ī caſtris uenereis
iā fecit prima ſtipēdia. A proptio genus duxit Paſſien⁹ Paulus poeta abſolutiſſim⁹: q ſcripſit elegos op⁹ ter
ſū: molle. atq; iucūdū imprimis Propti⁹ emulatus. Sed iā enarratione auſpicemur: in qua nō ſolū quid no-
bis placeat: ſed quid aliis etiā uideat explicabimus. Nā ut inquit diu⁹ Hieronym⁹: cōmētatoris offīm eſt mul
torū ſnīas exponere ut prudēs lector cū diuerſas explanatiōes legerit: iudicet quid uerius ſit: & quaſi uerus tra
pezita adulterinæ monetæ pecuniā reprobet: & p̄bā ſinceramq; recipiat.

Roptius ſuos & cynthiæ ſcriptur⁹ amores in p̄ncipio opis oſidit q̄ ſit īperioſus ī ipm cu
pido: q̄ ardēter Cynthiā depeat ī amore ſupbiētē: a q̄ mutuis affectib⁹ amari dſiderat: &
carmis magici iplorat auxiliū. Miſerū. Quoniā ut inqt Plaut⁹ in Aſinaria. miſere ē hō q
amat. Ocellis. oculi ſūt ps corpis p̄cioſiſſima: & q teſte Plinio lucis uſu uitā diſtinguant a
morte. oculi ſūt ut ait Palemō flores aīæ: oculus ut ſcribit albert⁹ magn⁹ in prio de aīalib⁹
uerus ē cordis nūci⁹: & p̄fecto ī oculis aīus inhītat: ſūtq; in his maxīa indicia amoris: &
odii adeoq; illicibiles ſūt oculi ad amorē: ut ſine illoꝝ uenuſtate: atq; decētia nec ipſa uen⁹ placere poſſit uul
cano ſuo: oculi modici habent optimi ut auctorē ē ariſto. in prio de aīalib⁹ oculos uarōi dictos eē placet: q
cilioꝝ tegminib⁹ oculū. Idē ſētit Lactāti⁹ ī li. d opifício. Nullis cupidinib⁹. i. nullis amorib⁹: nulloq; cupi
dis telo. cupidines multos fuiſſe finxit ātiqtas: ſicut & ueneres plures. uñ ait Papi. ī ſiluis. hic puer e turba uo
lucrū. Pla. ī ſym. ſcribit duos eē cupidines alteꝝ celeſtē & diuinū: alteꝝ uulgarē atq; plebeiū. q ſecut⁹ uf oui. in
Faſtis ſic ſcribēs. alma faue dixī geminoꝝ mr amoꝝ. Græci erota amorē appellāt. Vñ Heroū nomē ductū eē
autumat plato in cratylo. Nō prætereūdū ē deū: q amori cōtrari⁹ eſt amoréq; diſſoluit uocitari. anterota. de
quo intelligit cicero ſic ſcribēs ī tertio d natura deoꝝ. ex uenere & marte nat⁹ āteros dr: eiuſdē meminit & Ser.
in q̄rto cōmētario. Cupidines interdū accipiunt p̄ cupiditatib⁹. Hora. Nō ne cupidinib⁹ ſtatuit natura mo-
dū quē Faſt⁹ ſupbiæ: q̄ in amatore nulla eē dbet: uñ cecinit Tibul. neſcis qd ſūt amor iuuenis ſi ferre recuſas cō
iugiū dñæ ſeruitiūq; ferū. & plato dixit amorē hītare in aīo miti ac molli. nullo cōſilio. amor formæ ut au-
ctor eſt Hieron⁹. in ſcdo cōtra Iouinianū rōnis oblitus ē. & īſaniæ p̄xim⁹: turbat cōſilia. altos & generoſos
ſpūs frāgit. Inde ita loquit plautin⁹ amator in ciſtellaria. nullā mētē aī hēo. ubi ſū: ibi nō ſū: ubi nō ſum ibi
eſt aīus. Furor hic. ſ. amoris: q furor eſt: q nō cōſilio ducit: ſed furor: &, ut inqt plato in phedro. amās furit.

Mimalion. exemplo mimalionis ostendit obsequio & tolerátia labor exorari posse puellá ét imité: qualis fuit Atalánta. sibi uero nihil ꝓdesse. & amoré in dies magis infestú esse cóquerit. Atalántas duas fuisse notissimú est ut scribit Lactantius Statii interps: alterá arcadicá: cuius filius fuit Parthenopeus: alteram á scena no bilem cursu. Arcadicam efflictim arsit mimalion qá eleganter docet Ouidius his uersibus. Sæpe suos casus Imitia facta puellæ Flesse subarboribꝰ mimaliona ferút: cuius obseqis exorata tandé puella succubuit. unde idé alibi. Mimalion humeris Atalantæ crura ferebat. Is dú uenantẽ sequit puellá uulneratus fuit sagitta ab hyleo riuali. Vñ scribit Ouidi. in. ii. de arte. Sensit & hylei cótétú saucius arcú. Iasido. i. atalántæ iasu neptis filiæ scenei: quá qdá autumát iasu filiá fuisse. q existimát iasida cognomíari q̃si argiuá fallunt: ꝓpterea ꝙ arcadica nõ argiua fuisse ferẽ a luculẽtis scriptoribus. Nõ eo ifícias argiuos núcupari iasidas a strabone i octauo & a papinio illo uersu. Hic more parétú iasidæ. Fuit. n. iasiꝰ ex pscis regibus argiuoꝝ. Vñ ait idé Statiꝰ i Thebaide. húc tegit iasiusq; senex placiduſq; phoroneꝰ. Sed argiui nihil ad eá de q̃ loqmur Atalantá. Partheniis. arcadicis. ẽ. n. partheniꝰ unus ex nobiliorib⁹ mótib⁹ arcadiæ. Auctores strabo: & Pli. amẽs. ob amorẽ. qm̃ imodice amare insanú ẽ: ut ait Plau. in Curgulióe. Psilei rami. Propti⁹ psileú appellat: quẽ oui. hyleú noíauit: a quo pcussus fuit in uenatõe Mimaliõ. Nãq; utroq; noíe dictꝰ esse credit. psilei ꝑ sineresim legẽdú est ut apud Vir. aiacis oilei. potes ét si libet exponere psilei rami. i. sagittæ: q̃ tenuis ẽ ramusculus. psilõ græce dr tenue. In qbusdá codicibꝰ hylei legit: & ita sẽsus erit aptior: & fabulæ accõmodatꝰ: q̃ de hyleo uulgata ẽ. Nec memit. sẽsus est. amor q solet multiplices uias & astus reperire ad amicá exorádá: núc in me oẽs oblitꝰ est: uel nõ meleuiter torq̃t ut prius torq̃re solebat. Ire uias poeticum est ita Virgili. Longam incomitata uidetur ire uiam At uos dductæ. auxiliú iplorat magoꝝ & sagaꝝ: ut artibꝰ magicis sibi cynthiá cõciliét: qbus luná de cœlo deducebát iuxta illud Virgilianú. Carmía uel cœlo pút deducere luná: & Luc. i. vi. multis uersibꝰ uim magicá describit. Hoc ꝓsuasú fuit priscis carmine magoꝝ luná despumari: solẽ ihiberi: elemẽta cõcuti: mẽtes hoíum turbati: ꝙ docẽt Apuleiꝰ & Augu. qd ét i decretis scriptú ẽ. xxvi. q. v. Palleat qm̃ pallor amanti aptus ẽ: ut inqt Oui. & ait Hora. Tictus uiola pallor amátiú. Citeinis carminibꝰ. i. magico susuramíe. Ná in colchis urbs fuit nomíe citea. Vñ'a strabõe oeta citeus cognominari uí. Regio át illa ꝓ Medeá & circẽ insignis ẽ ueneficiis: & incátamẽtis. & Apolloniꝰ Medeá citeidẽ nũcupat. Quidá legunt citalinis: ꝙ idẽ significat. Náq; circe citalis cognomíata ferẽ ab insula citale: q̃ incoluit: ibiq; carmina iuenit ad luná deducẽdá accõmodata siue ergo legas citalinis siue citeinis expone ꝓ magicis: & talibꝰ q̃libus usæ sunt Circæ & Medea triueneficæ. prior lectio uerior ẽ. Ná & alibi a poeta citeis maga nũcupat. Lapsú in foueá. s. amoris ꝓcipitatú & eius pedicis illaqtú. Scribit Salomõ in ꝓuerbiis mulierẽ foueá eẽ ꝓfúdá. Que uelit ira. Iracúdi ut inqt Ari. in. iiii. ethicoꝝ cito dsistút: q irá nõ cõprimút: sed effúdút: ꝙ ipsis optimú ẽ: & ut ait Se. i declamatióibꝰ. oís aduersa fortuna hẽt in q̃relis leuamẽtú. Nra uenꝰ. i. cynthia. Ita Vir. parta meæ ueneri sút munera: Desit amor. Legendú est desit: ut apud Vir. Lac mihi ñ estate nouú nõ frigore defit. nõ aút desit: ut grámatistæ legere consueuerunt. Sua cura: suus amor

Mimalíon nullos fugiendo tulle labores
Sæuitiam dure contudit iasídos
Nam mó partheniis amẽs errabat i antris:
Ibat & hirsutas ille uidere feras:
Ille etiá psílei percussus uulnere rami
Saucius arcadiis rupibus ingemuit:
Ergo uelocé potuit domuísse puellam
Tãtú i amore preces & benefacta ualent:
In me tardus amor nõ ullas cogitat artes
Nec meminit notas ut prius ire uias.
At uos deducte quibus est fallacia lunæ:
Et labor in magicis sacra piare focis:
En agedú dominæ mentẽ cõuertite nr̃æ
Et facite illa meo palleat ore magis:
Tunc ego credíderi uobis & sydera & ánes
Posse citeinis ducere carminibus:
Et uos qui sero lapsum reuocatis amici
Q uærite nõ sani pectoris auxilia:
Fortiter & ferrú sæuos patiemur & ignes
Sit modo libertas quæ uelit ira loqui:
Ferte p extremas gẽtes & ferte per undas
Q ua non ulla meú fœmina norit iter:
Vos remanete qbus facili deus ánuit aure:
Sitis & in tuto semper amore pares.
In me nostra uenus noctes exercet amaras
Et nullo uacuus tempore defit amor:
Hoc moneo uitate malú: sua quẽq; moret
Cura: neq; assueto mutet amore locum:
Q uod si qs móitis tardas aduerterit aures
Heu referet quãto uerba dolore mea.
Non esse laborandú ad cultú formæ.

Vid iuuat ornato ꝓcedere uíta capillo?
Et tenues coa uestẽ mouere sínus?
(re mirrha?
Aut qd orontea crines pfúdere

Mõet poeta amores non esse mutádos: neq; ab assueta amica recedendum. Alia elegia.
Vid iuuat ornato ꝓcedere uita capillo. alloqt cynthiá: eáq; mõet ut nolit pigmẽtis fucare faciẽ: & ornatu dlicato corpus excolere: cú pudicitia & ꝓbi mores sint uera mulieꝝ ornaméta Ornato capillo ornát capilli uariis mõis. qdá crines ifíciút. Vñ ait Cy. Mutát adulterinis coloribꝰ crinẽ: &

Valerius refert Matronas romanas fuiſſe ſolitas rutilare cinere capillos. Quædã unguẽtis capillos olẽtes efficiũt. Hinc Apulei⁹. Capillus guttis arabicis obũct⁹: & ſapho apud Oui. Nõ arabo noſter rore capill⁹ olet: & apud Homer̃ iuno capillos decoros ac fulgidos oblinit oleo pĩgui Ambroſio odorato: q̃ unguẽtũ Thymiãma uocãt: cui⁹ erat tãta fragrãtia: ut e cœlo in terrã uſq̃ odoris aura ferret. Aliæ reticulũ auratũ comis implẽt. Aliæ gẽmis uenuſtãt. Aliæ calamiſtr̃ adhibẽt ad criſpãdũ comã ẽ. n: calamiſtr̃ ferrũ ſiue acus maior: q̃ calefactũ in cinere criſpat capillos: a quo miſterio dr̃ cinerari⁹ & cinifio: ut porphirio & Varro tradiderũt: cuius rei meminit ẽt Vir. Vibratos ferro calido mirrha q̃ madẽtes. A calamiſtro dr̃iuat coma calamiſtrata: q̃ in Gabinio uitupat Cice. Vita. Vox ẽ amatoria. græce a Iuuenale dcm̃ ẽ. .i. uita & aĩa. id genus multa repies apd Plau. imitatio ẽ callimacho: a quo .i. uita amica appellat. Coa ueſte. In ĩſula Co. ueſtes bõbycinæ primũ inuẽte fuerũt: quas pma texiſſe dr̃ Páphyle Platis filia ut tradit Plini. in. xi. & Ariſto. ĩ. v. de aĩalib⁹. ad luxũ fœmĩar̃ id gen⁹ ueſtis ſbtilioris excogitatũ ẽ: ut. ſ. matrõa trãſluceat. In d̃ ueſtes coas utpote p̃cioſas idẽtidẽ repies celebrari a poetis de q̃b⁹ ſic ſcribit ſolin⁹. Cos ſubtilioris ueſtis amicula arte lanifica pria in ornatũ mulier̃ dedit. Quidã malũt ceã ueſtẽ appellare: q̃ coã. qm̃ ut ait Pli. in q̃rto latini eã inſulã dixere ceã. Orõtea myrrha. Diximus paulo añ mulieres unguẽto comas punxiſſe ut nitidiores ꝛſpícerent. Vnguẽtũ ãt ad id op⁹ erat potiſſimũ mirrha arabica: cui⁹ liquor q̃ ſpõte ſtillabat ex arbore p̃cioſior exiſtĩabat. & hæc dicebat ſtacte. i. gutta ſiue ſtilla myrrhe: ut Hieron⁹. & Origenes iterp̃tant. & docet Pli. in. xii. in quo ſẽſu accipiẽd⁹ eſt ille apud columellã uerſicul⁹ Et melior factis ponat achaica myrrha. Orõteã appellat. poeta a fluuio orõte: q̃ fluit ĩ ſyria ut ait mela. ẽ & Orõtes mõs: cui⁹ fit mẽtio a Diodoro. Mercato p̃dere cultu. Emptis pigmẽtis & fuco mulieres pollunt formam a natura traditam. in q̃ ſnĩam eſt illa apud diuũ Cypri. luculenta p̃ceptio. Eſtote tales q̃les uos artifex de⁹ facit. Maneat ĩ uobis facies ĩcorrupta. ceruix pura. forma ſincera. Aſpice quos ſũmittit. Oſidit natiuos colores formoſiores eẽ ad ulteriꝰ nis: atq̃ fictitiis. colores. n. florũ: quos p̃ducit tellus ſua formoſitat̃ delectãt. Sũmittit p̃ eo dictum accipe: q̃ eſt gignit: & ſuggerit. ita Lucre. Tibi ſuauis dedala tellus Sũmittit flores. Arbut⁹. Arbor eſt fruticoſa. alio nomine dicit Vnedo: cuius pomũ ẽ inhonorũ auctor Pli. ĩ qntodecimo. Et uolucres nulla. In luſcinia: quæ minima eſt auicula citra ullã artẽ ars muſicæ abſolutiſſima repit: id qd̃ Plí. elegãtiſſime exp̃ſſit in. x. Non ſic leucippis. Exẽplis p̃bat in mulieribus nõ amari fucũ lenocinantẽ: ſed formã naturalẽ. Leucipp⁹ filias habuit phœben & ilairã: quas formoſitate precellẽtes rapuerũt caſtor & pollux. uñ ait Oui. Te rapuit Theſe⁹ geminas leucippidas illi. Idẽ in qnto faſtor̃ narrat quẽadmodũ pp has puellas pugnatũ eſt a Caſtore & pollu ce aduerſus Idã & Lyceũ fr̃es: q̃b⁹ filias deſpõderat pr̃ leucippus. in eo certamine occubuit caſtor trucidat⁹ a Lyceo. Lyceũ interfecit Pollux. Idas fulmine iouiali extinguit: Senſus eſt poetæ. phœbe leucippis hoc eſt filia leucippi. Non ſic. i. cultu ornatuq̃ pegino inflãmauit amore ſui caſtora: nec ſoror ilaira pollucẽ: ſed forma colo req̃ natiuo. Nõ idæ & cupido. Euenus filiã habuit nomine marpeſã ſpecioſã inter paucas nymphã: q̃ fuit uxor idei: ſiue idæ oĩum illius ſæculi uirorũ formoſiſſimi ut ſcribit Homerus. cũ hãc apollo rapuiſſet arcu ſagitiſq̃ auſus eſt idas deũ inuadere ob uxorẽ recuperandã. Tũc iuppiter miſit Mercuriũ: q̃ iuberet cõtentione depoſita: ut marpeſa utrũ uellet eligere. illa elegit idã. Eueni filia. i. marpeſa cuius pr̃ ſe in lycormã fluuiũ p̃cipitãs illi nomen ipoſuit. Vnde ſic ſcribit Oui. in ibin: Vtq̃ uel euenus torrẽti flumine merſus. Nec phrygiũ falſo. Hec etiã Hippodamia ornamẽtis externis: ſed naturali pulchritudine traxit ad ſe amãdã Pelopẽ maritũ de q̃ ſcribit talis hiſtoria. Oenomaus filiam habuit hippodamiã: quam nulli deſpondere uolebat: ueritꝰ oraculũ: quod cecinerat tũc ipſum moriturũ cũ filia nupſiſſet. cum multi proci quotidie cõnubiũ puellæ poſtularent: ꝓpoſuit illis curule certamen hac conditione ut uictus necaret: uictor filiam duceret uxorẽ. hoc pacto cũ plures equorũ uelocitate intermiſſet: pelops tantali filius corrupit Myrtillum aurigã oenomai: eiuſq̃ opa uictoriã in curſu adeptus eſt. Oenomaus ſibimet mortẽ conſciuit. Hippodamia facta eſt uxor pelopis. auctores ſunt Dio. & Seruius a pelope peloponeſus nomen accepit: ut ſcribit thucidides in primo: & meminit ſtrabo in ſeptimo. Externis rotis. Ideſt curru pegrino hoc eſt pelopis: q̃ erat phryx: cũ Hippodamia eſſet achaica.

Teq̃ peregrinis uendere muneribus?
Natureq̃ decus mercato perdere cultu:
Nec ſinere ĩ p̃priis mẽbra nitere bonis?
Crede mihi nõ ulla tuæ medicinã figure eſt.
Nudus amor formæ nõ amat artificem.
Aſpice quos ſũmittit humus formoſa colores
Et ueniãt hederæ ſponte ſua melius.
Surgat & ĩ ſolis formoſius arbutus antris
Et ſciat indociles currere lympha uias.
Littora natiuis collucent picta lapillis:
Et uolucres nulla dulcius arte canunt:
Nõ ſic leucippis ſuccẽdit caſtora phœbo
Pollucem cultu non ilaira ſoror:
Non idæ & cupido quõdã diſcordia phœbo
Eueni patriis filia littoribus.
Nec phrygiũ falſo traxit candore maritũ
Auecta externis hippodamia rotis:
Sed facies aderat nullis obnoxia gemmis
Qualis apeleis eſt color in tabulis:

Facies obnoxia gẽmis. Dicimus faciẽ mulieris obnoxiã eẽ gẽmis: quãdo p̃p gẽmar̃ ornamẽta cõſpicit & laudat. illa uero facies ẽ obnoxia nullis gẽmis hoc ẽ nihil debet gẽmoſis mõilib⁹: q̃ ſuo ornatu natiuaq̃ pulchritudie ſpectãda ẽ: nõ aũt cultu gẽmar̃ cõdecorat. In tabulis apelleis Apelles pigẽdi arte ſupauit oẽs añ ſe genitos. & poſtea ſequutos. Pixit ea q̃ pingi nõ p̃ſt fulmina: fulgetras. atq̃ tonitrua. Multa de hoc apud Pli.

in trigesimoqnto: quæ q̃ scire uelit: illic requirat. Sensus est qualis erat pictura simplex non fucata in tabulis ab Apelle depictis talis fuit forma illarũ priscarũ: quæ nullo fuco utentes placebãt natiuo colore. Simplicitate cõmendatus ẽ Apelles in pictura. põt hoc ẽt referri ad eã sniam: q̃ apelles pingebat formas mulier̃ sine ornamentis: sed quales ipa natura fabricauerat: & laudata fuit Apellis illa uenus: quã nudã pixit. Calliopeia lyrã. Laudat cynthiã ab eruditiõe carminũ & disciplina musicæ: quã dicit didicisse ab ipsa calliope: q̃ una ẽ ex nouẽ musis cũctisq̃ nobilior ut tradit Diodo. & cõmẽdatio ẽ a bõis aĩ: q̃ ut inqt Plato i tertio d̃ legib⁹ sũt pria bona. & maxie honorãda. Aoniã. i. musicã. Nã musæ dicũt aonides a poetis: q̃m aonia. i. boetia tota musis dicata ẽt q̃ aones populi barbari icolẽtes aoniã nominauerũt: cui⁹ rei meminit Ser. apud Vir. scribẽtẽ aonas in mõtes: & strabo in nono. Tedia luxuriæ. i. pdigi ornat⁹. Nã luxuria apud eruditos fere nũq̃ signi ficat uenereã libidinẽ: sed imodicã pfusionẽ & luxũ exuberãtẽ. Nõ op⁹ẽ id auctoritatib⁹ idõeis cõfirmare: cũ scriptor̃ plẽa sint oĩa. apd ecclesiasticos aliqñ repies luxuriã accipi p libidĩe: sed q̃ signate: & pure loquuti sũt i ea significatiõe acceperũt: q̃ tradidimus & idẽ significat luxurio. q̃ uel uni⁹ Vir. testimõio mãi festariũ ẽ. Luxuriatq̃ roris aĩosum pec⁹. & alibi. Luxuriẽ segetũ tenera ꝺpascit i herba. Scribit Ari. i scꝺo oeconomico. id q̃ ad hãc sniam ptinet: q̃ nec uestim̃ tor̃ nitor: nec auri magnitudo tãtũ ualet ad mulieris laudẽ: q̃tũ modestia i reb⁹ & bõi mores. Alia elegia.

Valis thesæa. Describit q̃lẽ deprehẽderit noctu cynthiã dormiẽtẽ: q̃ ipsi⁹ poetæ aduentũ pstolabat: ei⁹ somnũ cõparat somno ariadnes: Andromades: & fœminæ bacchantis. Ariadna minois filia amauit theseũ: quẽ edocuit quo pacto interfecto minotauro e labyrinthe is flexibus egrederet. Errabunda regẽs tenui uestigia filo: ut ait Ca. Theseus ex creta discedens Ariadnã abduxit. quã dormientẽ reliquit in insula dia: q̃ alio nomine naxos appellat. Vnde ipsa ita conqueri⁹ apud Oui. Crudeles somni q̃d me tenuistis ĩertẽ. Historiã Plutarchus & Diodorus tradiderunt. Eã guidagnosia. idest Ariadna somnoleta: quã gnosiã uocat a gnoso oppido cretæ: q̃d priscis tẽporibus alio nõie ceratũ appellauerũt: ut scribit Strabo. Desertis littoribus Insulæ naxi siue diæ: ubi relicta fuit a Theseo de cuius loci solitudine ita loquit⁹ ipsa apud Cat. Omnia muta Oĩa sunt deserta ostentant oĩa letũ. Qualis & accubuit. andromeꝺ filia cephei regis ethiopũ: fuit ppposita ceto mõstro marino pp supbiã mr̃næ lĩguæ: q̃ gloriabatur se forma superare nereidas. Hanc pseus periculo liberauit interfecto ceto: eãq̃ duxit uxorem: Fabula scribitur ab Higino: & Ouidio. sensus poetæ est. talẽ sibi cynthiã uisam fuisse dormientẽ: qualẽ somnũ credibile est cœpisse andromedam: quãdo fuit liberata a duris illis cotibus & saxis: q̃bus fuerat religata interfecto monstro illo formidando. Non irritus rumor uulgauit andromedã fuisse expositam beluæ. Nam scribunt Pli. & solinus ossa illius monstri romã deportata fuisse a Marcho scauro: quæ erant longitudĩe pedũ q̃draginta. Altitudine costarũ elephantos excedẽte. Cepheia. Cephei filia: q̃ inter sidera fuit collocatus. Edonis fessa choreis. Edonides dicunt fœminæ bacchantes ab edone monte thraciæ: q̃ furore diuino agitatæ mysteria bacchi celebrabant. edonidũ meminit Plutarchus in Alexandro. de q̃bus & Oui. ait. Protinus in siluis matres edonidas oĩs. Luca. systolem fecit illo uersu. Edonis ogygio decurrit plena lyeo. Variis nõibus appellant huiusce modi bacchãtes. Nam & euãtes: & thyades. & Mimallonides: & menades: & bassarides. atq̃ cocytie a poetis nuncupant. sensus est ut edonis. i. baccha dulci somno q̃scit ad apidanũ fluuium thessaliæ post saltationẽ illã adhibitam in orgiis bacchicis: talis dormiebat mea cynthia. Choreis. Chorea tripudiũ est & cõcentus ut ait Plato scribens chor̃ a chara. i. letitia noĩari. Cõcidit. Recepta. s. mente: & finito furore: quo erat afflata. ita Luca. loq̃ns ꝺ phemõe pythia inqt. Vixq̃ refecta cadit. Sera nocte facẽ pueri. i. ministri facẽ cõcuterent: q̃ exagitata ignes restituit: ĩmota torpescit: ut ait Seneca. Amatores qũ ibant ad amicã facẽ ferre solebant. Persius. Ebrius ante fores extincta cũ face canto. & Horatius. Ambulet ante noctem cũ facibus. Indea Plauto scriptũ ẽ in Curgulione luces cereũ. Pueros seruos appellamus: ut scribit iurisco⁹ de uerbor̃ significatiõe. Plautus. i. puere pulta: & in hoc significato pueri dicũtur a poeta serui daduchi hoc est tediferi. Duplici ardore. s. amoris & uini. Vinũ. n. & adolescentia: ut scribit Diuus Hieronym⁹ duplex ẽ amoris icendiũ.

Nõ illis studiũ uulgo conqrere amantes:
Illis ampla satis forma pudicitia:
Non ego nũc uereor ne lim tibi uilior istis.
Vni si q̃ placet culta puella sat est. (net
Quom tibi preferti phœb⁹ sua carmina do-
Aoniamq̃ libens calliopea lyram:
Vnica nec desit iucundis gratia uerbis
Oĩa queq̃ uenus: queq̃ minerua ꝓbat
His tu semper eris nostræ gratissima uitæ:
Tedia dum miseræ sint tibi luxuriæ.

Ad Cynthiam.

Valis thesæa iacuit cedente carina
Languida desertis gnosia littoribus:
Qualis & accubuit primo cepheia somno
Libera iam duris cotibus andromede:
Nec minus assiduis ædonis fessa choreis
Qualis in herboso cõcidit appidano:
Talis uisa mihi mollem spirare quietem
Cynthia non certis nixa caput manibus
Ebria cũ multo traherem uestigia baccho
Et quaterent sera nocte facem pueri:
Hanc ego nõdũ ẽt sensus deperditus oẽs
Molliter impresso conor adire toro:
Et q̃is duplici correptũ ardore iuberent

Et arma manu. Verecũde uirilia appellauit arma. Hoc. n. telũ eſt uenereæ pugnæ. ita ait Auſoni⁹. Altius ad uiuũ pſedit uulnere mũcro. Coruib⁹ inachidoſ. Io. inachi filia amata fuit a Ioue: & ĩ Vaccã trãſformata: iunoniq; tradita. Iuno cuſtodẽ illi appoſuit Argũ. q erat tot⁹ ocule⁹: & ut inqt Oui. Cẽtũ luminib⁹ cĩctũ caput argus hẽbat: quẽ deinde iuſſu Iouis Mercuri⁹ interemit. Fabula notiſſima. ſẽſus ẽ quẽadmodũ Argus uigilãtibus oculis obſeruabat Ionẽ: & ei⁹ cornib⁹: quæ ignorabat eẽ mulieris: ſed uaccæ eẽ credebat cuſtos inhærebat. ita ego intẽtis ocellis cynthiã ſpeculabar. Inachidos. Ideſt icnis. ita. n. ſcdm latinã linguã ẽclinat & ita a Plauto dr ut Dido didõis. & Cæſar teſte Quĩ tiliano uſus ẽ hac rõne declinãdi. Corollas. diminutiuũ ẽa corona. & Pli. ſcribit corollas apd antiquos dictas fuiſſe ſtrophia. & ſtrophiola. Vano credul⁹ auſpicio. Credula res amor ẽ. Vanũ appellat mẽdax fallaxq; auſpiciũ. uanos. n. doctiſſimi uetex dixerunt mẽdaces: & ĩfidos ut docet Gelli⁹: & ait cice. nihil tur pi⁹ eẽ uanitate hoc ẽ mẽdacio. Vanitudinẽ Plau. appellat. duo ſũt gña auſpicioꝝ. unũ ad oculos: alterũ ad aures ptinens. ad oculos. ſ. uolatus. ad aures uox auiũ. ut ĩ Dec. ſcriptũ ẽ. xxvi. q. iiii. dcã ãt ſũt auſpicia q̃ſi auiũ ſpicia. nã q nos cũ ꝓpoe dicim⁹ aſpicio apd ueteres ſpicio dicebaẽ: ut inqt Feſt⁹. Qui auſpicio ꝓſũt: auſpicies dicunt. q auiũ uoces obſeruãt: augures. ſed differẽter ſæpe accipiunt. Auſpiciũ antiq curioſiſſime obſeruabãt: adeo ut nihil publice ſine auſpiciis nec domi nec militiæ gereret ut docẽt Ci. & Vale. primi cilices & Pãphilii putauerũt & piſidaꝝ gẽs futuras res declarari uolatib⁹ auiũ & cãtib⁹. Vir. auſpiciũ augurĩũq; uno uerſu cõplexus ẽ. Et uolucrũ lĩguas & ꝓpetis oĩa pẽnæ. Viſa. qd græci phãtaſma dicũt. Cice. quotiẽs op⁹ hoc noĩe fuit uiſũ uocauit. idẽ tradit Macrobi⁹ in prio ſõnii ſcipionis. Ne ue qs inuitã. Timebã inqt Proper. ne qs te artib⁹ magicis inuitã & reluctãtẽ traheret ad amorẽ. Hoc. n. fieri poſſe teſtaẽ Maronianũ carmẽ. Hæc ſe carminib⁹ ꝓmittit ſoluer mẽtes. Quas uelit: aſt aliis duras ĩmittere curas. & apud Hora. Canidia cogit ueneficiis Varrum ut ſe amet. & apud Apuleiũ. Pãphyle magicæ artis ſcientiſſima ubi iuuenẽ formoſũ aſpexerat: illũ incãtamtoꝝ ui at q; pollẽtia ad ſe rapiebat. Tãdẽ te nro. Verba ſunt cynthiæ cõquerẽtis de lõga Proptii cõctatiõe: & illius pfidiã criminãtis. Exactis ſiderib⁹. i. finita nocte. Nã aduẽtu ſolis ſidera occultanẽ: & exacta tũc dicunt hoc ẽ expulſa. exigere. n. apud antiquos interdũ ſignificat excludere. Terẽ. Spectãdæ: an exigẽde ſint. ut expõit donat⁹ excludẽde: ita apd iuriſcõſultos ſcriptũ ẽ. exactis regib⁹. p ejectis: & ab apuleio publicola regũ exactor noĩaẽ: qm̃ reges targnios expulit: & eiecit. Orpheæ lyræ. Nẽo eſt q nẽſciat quẽadmodum Orphe⁹ thrax muſica ac melodia oẽs ſupauit: quẽ canentẽ ſiluæ & feræ paſſim ſeq̃bãtur. Oui. ſaxa ferasq; lyra mouit rhodophei⁹ orphe⁹. Hora. Vocalẽ temere inſecutæ. Orphe. ſiluæ. p orpheo carmẽ ẽ apd Claudianũ. & oda apd Boe. hiſtoria orphei tradiẽ a Diodo.

Hac amor: hac líber durus uterq; deus:
Subiecto leuiter poſitam tẽptare lacerto
Oſculaq; admota ſumere & arma manu
Nõ tamẽ auſus erã dominæ turbare quietẽ
Experte metuens iurgia ſeuitiæ:
Sed ſic intentis hærebã fixus ocellis
Argus ut ignotis cornibus inachidos:
Et mõ ſoluebã noſtra de fronte corollas
Ponebãq; tuis cynthia temporibus:
Et mõ gaudebã lapſos formare capillos:
Nũc furtiua cauis poma dabã manibus:
Oiaq; ingrato largibar munera ſomno
Munera de prono ſæpe uoluta ſinu:
Et quotiens raro duxi ſuſpiria motu
Obſtupui uano credulus auſpicio:
Ne qua tibi inſolitos portarẽt uiſa timores
Ne ue quis inuitam cogeret eſſe ſuam
Donec diuerſas pcurrens luna feneſtras
Luna moraturis ſedula luminibus:
Cõpoſitos leuibus radiis patefecit ocellos.
Sic ait in molli fixa toro cubitum.
Tandẽ te noſtro referẽs iniuria lecto
Alterius clauſis expulit e foribus.
Nãq; ubi lõga meæ cõſumpſti tpa noctis:
Languidus exactis hei mihi ſyderibus:
O utinã tales perducas improbe noctes
Me miſerã quales ſemper habere iubes:
Nã mõ purpureo fallebã ſtamine ſomnum
Rurſus & orpheæ carmine feſſa lyre:
Interdũ grauiter mecũ deſerta querebar
Externo longas ſæpe in amore moras:
Dum me iucũdis lapſam ſopor ipulit alis
Illa fuit lachrymis ultima cura meis.

Ad Baſſum.

QVid mihi tam multas laudando baſſe puellas
Mutatum domina cogis abire mea:
Quid me non pateris uitæ quodcũq; ſequetur.
Hoc magis aſſueto ducere ſeruitio:

Lapſa ſopor ipulit alis. Sõn⁹ alat⁹ a poetis ãſcribiẽ. oui. Ille uolat nullos ſtrepit⁹ faciẽtib⁹ alis. uirga tãgit aut alis qb⁹ ſoporẽ cupit ĩfũdeꝛ. uñ ait pa. ad ſõnũ nec te totas ĩfũdeꝛ pẽnas Lũinib⁹ opello meis hoc turba pcaẽ. Letior extrẽo me tãge cacumine uirgæ

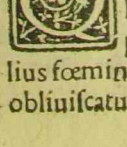

Vid mihi tã multas laudando baſſe puellas. Aloquitur baſſum conãtem abducere poetam ab amore cynthiæ: oſtenditq; nullius fœminæ forma mutari poſſe ut cynthiæ amores obliuiſcatur. Aſſueto ſeruitio.

Amore. ſ. cynthiæ iã inueterato. Quĩ amat ſeruit amicæ. Vñ dñam amicã appellare cõſueuimus. Oĩs uita ſeruitus eſt ut ait Seneca. ille ſeruitutem ſeruit: q̃ amat. hoc exptus loquor. hoc ueriſſimũ eſſe nouit qcũq; amori mãcipat⁹ eſt. hoc ueriſſimũ eſſe ſenſit Tibullus cũ ſic cecinit. Sic mihi ſeruitiũ uideo dñamq; paratã. lã mihi libertas illa prĩna uale. Tu licet antiopæ formã. Quãuis inqt o baſſe laudibus extollas Antiopã nyctei filiã: & Hermionẽ menelai: & oĩs illas ueteres heroidas: q̃ ob formoſitatẽ celebrant: tñ forma illaꝝ pulchritudine cynthiæ exuperãtiſſima obũbrat: & deliteſcit. Antiopa nicteĩ filia cõpreſſa fuit a Ioue in ſatyri formã cõmutato ex quo cõpreſſu peperit Amphionẽ & Zethum: q̃ tangit Oui. in. vi. metamorphoſeos his uerſibus. Addidit ut ſatyri celat⁹ imagine pulchra iuppiter ĩplerit gemino nyctheida fœtu. Homer⁹ Antiopam aſopi filiã fuiſſe ſcribit in undecĩo odyſſeæ. cui⁹ uerba hæc ſũt. uidi Antiopã aſopi filiã q̃ ĩ ꝓplexu iouis ia cuiſſet gloriãtẽ: q̃ genuit filios duos Amphionẽ & Zethũ hi ut ſcriptores græci tradiderũt: expoſiti fuerũt in mõte cytherone: quos paſtor repit & educauit. Lycus fr nyctei antiopã dircæ uxori cuſtodiẽdã omiſit: q̃ ob pellicat⁹ ſuſpicionẽ cathenis uiculiſq; aſperib⁹ illã coercebat. ea tandẽ aufugit: & ut ĩ tertio ſcribit Proper. Regales manicas rupit utraq; mãu. i cytherone filios repit: q̃ dircẽ in mſis uidictã caude tauri alligarũt: eãq; diſcepſerũt. a cui⁹ noĩe fõs in Boe. dr dirce. Oui. Tauro rapiẽte traharis ut tracta ẽ ꝺiũx ĩperioſa lyci. Dirces fõtis Pli. & ſolin⁹ meminerũt. Spartanæ Hermione. Hermionẽ menelai: & Helenæ filiã oreſti deſpõſatã: & a Pyrrho raptã fuiſſe docet Naſonis epiſtola: q̃ hermione apd oreſtẽ ſua fata ꝙquerit. Oreſtes ægre ferẽs ſibi ereptã fuiſſe formoſiſſimã ꝺiugẽ: clã inſidiat Pyrrho filio Achillis. & ut inqt maro illũ excipit ĩcautũ: priaſq; obtrũcat ad aras. ſptana dr hermione a ſparta ciuitate laconica: q̃ cõdidit ſpart⁹ fili⁹ phoronei ut docet Euſebi⁹. Nedũ ſi leuib⁹. Senſus ẽ cynthia cũ obſcuret nomẽ & dec⁹ eaꝝ: q̃ formoſiſſimæ fuerũt. tãto magis cõpata uiliorib⁹ minuſq; formoſis eniteſcet cui⁹ formoſitas tãta ẽ: ut ẽt ab iniquo iudice laudari mereat. Ingenu⁹ color. i. liberalis atq; natiu⁹ ingenua fœmĩa digniſſim⁹. ita Iuuena. ingenui uult⁹ puer ingenuiq; pudoris. ita & Mar. Si facie nobis hæc erit ĩgenua. ingenuos appellãt iuriſconſulti: quoꝝ parẽtes ñ ſeruierũt. Quo magis. hoc magis. i. q̃to magis: tãto magis elocutio freq̃ntiſſima. deferet te. i. accuſabit Mar. Ecce reũ car⁹ te detulit. ĩde delatores appellãt accuſatores. placet magis ut legas differret nã differre ſigñat apd ꝓſcos maledicẽdo ĩfamar Plau. Hic te pipulo differã. i. ꝓuitio ꝓſcidã. nullas fletib⁹ aras. ſẽſus ẽ apd altaria oĩum deoꝝ ẽt mĩutoꝝ lachrymas fũdet ut ita tibi illi reddant infeſti. Nullũ ẽt ſtipitẽ: nullũq; lapidẽ: q̃ ſacrat⁹ ſit relinq̃t inhonoratũ uenerabiturq; uiliſſima quæq;: ut odioſus iuiſuſq; oĩb⁹ efficiaris Solẽt uiatores ſi in itinere cõſpicati fuerint: aut trũcũ dolamine effigiatũ: aut lapidẽ unguento delibutũ ꝓ numinibus colere & adorare. ut tradit Apuleius in floridis. Vnde ait Tibullus. Nã ueneror ſeu ſtipes habet deſertus in agris ſeu uetus in triuio florea ſerta lapis. Et Ouidius in faſtis hoc idem refert ſic ſcribens. Termine ſiue lapis ſiue es defoſſus in agro Stipes: ab antiquis tu quoq; nomen habes. Præcipue noſtri ſubintelligendũ eſt amore. Deus. cupido.

Tu licet antiopæ formã nicteĩdos & tu
Spartanã referas laudibus hermionam:
Et quaſcũq; tulit formoſi temporis ætas
Cynthia nõ illas nomen habere ſinat:
Nedum ſi leuibus fuerit collata figuris
Inferior duro iudice turpis eat:
Hæc ſed forma meĩps extrema furoris
Sunt maiora quibus baſſe perire iuuat:
Ingenu⁹ color & multis dec⁹arib⁹: & q̃
Gaudia ſub tacita dicere ueſte libet:
Q uo magis & nros cõtẽdis ſoluere amores
Hoc magis accepta fallit uterq; fide:
Non ĩpune feres ſciet hæc inſana puella
Et tibi nõ tacitis uocibus hoſtis erit: Cte
Nec tibi me poſthæc cõmittet cynthia: nec
Q uæret: erit tanti criminis illa memor.
Et te circum omnis alias irata puellas
Deferet heu nullo limine carus eris:
Nullas illa ſuis cõtemnet fletibus aras:
Et quicunq; ſacer qualis ubiq; lapis:
Nõ ullo grauius tentatur cynthia dãno
Q uã ſibi cum rapto ceſſat amore deus
Præcipue noſtri: maneat ſic ſemp adoro
Nec quicq̃ ex illa quod querar inueniam.

Ad æmulũ ſuũ gallũ.

Nuide tu tandẽ uoce: compeſce moleſtas
Et ſine nos curſu quo ſumus ire pares:
Q uid tibi uis ĩſane meos ſentire furores?
Infœlix properas ultima noſce mala:
Et miſer ignotos ueſtigia ferre pigneſ:
Et bibere tota toxica theſſalia:

Nuide tu tãdem uoces cõpeſce moleſtas. Dehortat Gallũ ab amore cynthiæ cui⁹ pulchritudine inflãmatus iã cepat eſtuare: docetq; quot incõmoda: & erũnas ſit toleraturꝰ ſi cynthiã adamauerit. E tota toxica theſſalia: Venenoꝝ & herbaꝝ magicaꝝ feraciſſima ſert ẽ theſſalia. q̃ dicat. Luca. in. vi. his uerſib⁹. Theſſalia qn ẽt tellus herbaſq; nocẽtes rupib⁹ ĩgẽuit. & paulo p⁹. Terris hoſpita colchis Legit ĩ hemõiis: q̃s ñ aduexerat herbas. & porphirio ſcribit Theſ. eẽ feracẽ uenenoꝝ. Vñ ait Hora. ĩ epodo. Herbaſq; q̃s & iolchos & hiberia mittit uenenoꝝ ferax. iolchos ãt ciuitas ẽ theſſa. notiſſima. teſtionio ſtrabõis: & Põ.

melæ.toxica ut interpretat' Pli.dicta sũt q̃si taxica: quoniam taxos arbor est ueneni pũtissimi. & ut autor est Theophrastus in tertio de plãtis.si iumẽta Taxi folia comederint emoriunt'. Collata puellis.æquipata & deducta in cõparationẽ.hoc.n.significat cõfero.unde collata deriuat'.Ouid.cõfer amycleis medicatũ uellus ahenis Murice cũ tirio.turpius illud erit.Vagis.Optimo usus ẽ epitheto.Nã ut inqt maro.Variũ & mutabile semp fœmĩa.at mea cynthia ait cõstãs ẽ in amore.Orie' fletib⁹ horror.ex amore nimio dcm̃ ẽ. Natura.n. magni caloris incutit horrorẽ sicut nimiæ febres.& in hãc sniam loquit' phedria amator apud Teren. Tot⁹ parmeno tremo horreoq; postq̃ aspexi hãc.nã ut philosophi tradũt. Amatores calẽt frigẽtq; uicissim: inflar eor quos tertiana febris iuasit',frigẽt qa calore,prio deseruntꝰ.nec ĩ seipso amãtis ẽ aĩus:sed uiuit in alieno corpe ut inqt Pla.Horror dr ubi totũ corpus ĩtremiscit.d' quo sic scribit Cor.celsus ĩ tertio. Febres aliæ ꝓtin⁹ icipiũt a calore:aliæ a frigore:aliæ ab horrore.frig⁹ uoco ubi extremæ ptes mẽbror inalgescũt horrorẽ ubi totũ corp⁹ intremit.Et timor iformẽ notã. Amãtes timidi & audaces uicissim existunt.oĩa timẽt.oĩa audẽt.timor cãpalloris ẽ.Nã ut scribit Ari. in ꝓblematib⁹.in metu sãguis & calor sũma corpis deserũt & in iteriora pfugiũt.ide metuẽtes pallescũt et amãtes iuxta illd Oui.Palleat oĩs amãs.& illd Ho. Et tĩctus uiola pallor amãtiũ:ut supra dcm̃ est.Toto corpe nullus ego.Hoc iõ dictũ qa amore marcescim⁹ atq; tabescim⁹ & corpa amãtiũ emaciata pẽit⁹ efficiũtur.Oui.Fecit amor maciẽ.& ut inqt Plau.in cistellaria. Amor caruificina prim⁹ cõmẽt⁹ est.Põt ẽt referri ad aĩum & hoĩem interiorẽ q nõ uĩ ẽ in corpe amatoris:q incolumi aĩo nõ est:nec sanæ mẽtis cõpos.

Nescit amor priscis.Idẽ Oui.Nobilitas sub amore iacet. Imaginib⁹.Apd' maiores ĩ atriis cereæ imagines singulis disponebant' armariis:q̃ gẽtilitia funera comitabant'.Autor Pli.in.xxxv.& hoc erat peculiare nobiliũ.uñ ait Sene.ĩ.v.epistolarũ ad lucil. Nõ facit nobilẽ atriũ plenũ fumosis imaginib⁹.in q̃ sniam Iuue.ẽ illd.Fumosos eqtũ cũ dictatore mgros.neq; famosos legẽdũ est ut passim legit'.Rumor eris.eadem snia apud Oui.Fabula nec sentis tota iactaris in urbe Rumor sermo ẽ sine ullo auctore certo dispsus.ut autor ẽ Quinti.apd oratores loci sũt coẽs,p rumorib⁹ & cõtra rumores.Rumoris diminutiuũ ẽ rumuscul⁹:q̃ dictõe Ci.& Hiero.utũt'.Nõ ĩpune rogata uẽit.i.pœnã & tormtũ affert amatori.q.d.ñ sine fellis & absciti amaricie ẽ amor cynthiæ: & potissimũ cũ rogat'.

Non est illa uagis similis collata puellis.
Molliter irasci nõ solet illa tibi:
Quod si forte tuis non est cõtraria uotis
At tibi curarũ milia quanta dabit:
Nõ tibi iã somnos:nõ illa reliquet ocellos
Illa feros animis alligat una uiros:
Ah mea cõtẽptus quotiẽs ad limina curres·
Quom tibi singultu fortia uerba cadẽt.
Et tremulis moestus orie' fletibus horror
Et timor informẽ ducet in ore notam:
Et quecũq; uoles fugiẽt tibi uerba querenti
Nec poteris qui sis aut ubi nosse miser:
Tum graue seruitũ nostræ cogere puellæ
Discere & exclusum qd sit abite domũ:
Nec iam pallorẽ totiens mirabere nostrum
Aut cur lim toto corpore nullus ego:
Nec tibi nobilitas poterit succurrere amanti
Nescit amor priscis cedere imaginibus
Quod si parua tuæ dederis uestigia culpæ
Quã cito de tãto nomine rumor eris
Non ego tũ potero solatia ferre roganti
Quũ mihi nulla mei sit medicina mali.
Sed pariter miseri socio cogemur amore
Alter in alterius mutua flere sinu:
Quare qd possit mea cynthia desine galle
Quærere:nõ impune illa rogata uenit.

Ad Tullum.

Non ego nũc adriæ uereor mare noscere tecum
Tulle:neq; egeo ducere uella salo:
Cum quo riphæos possim cõscẽdere mõtes
Vlteriusq; domos uadere mẽnonias:
Sed me cõplexæ remorant' uerba puellæ.

On ego nũc adriæ uereor mare noscere tecũ. Inuitato a Tullo ad pegrinationẽ asiaticã,cuio ꝓuincie ille pcõsulerat destinat⁹.dicit se hoiem posse comitari p maria & regiões penitissimas. nisi eum remoraret' amor puellæ:q plus põt polletq;:q̃ uota mortaliũ. Adriæ maſ.Adriaticũ intelligit.q; alio noĩe mare supeꝝ appellam⁹. Adriaticũ ab adria tuscoꝝ colõia uocauerũt Italicæ gẽtes.ut docet Liui⁹ in qnto a poetis absolute dicit' Adria.Hora. Adria diuisus obiecto remittas. Luc. Sonat ionio grauis adria põto. Salo egeo. Egeũ dcm̃ ẽ a scopulo.q ꝓcul spectantib⁹ effigiẽ capræ repsentat. Autor Pli. ex ægos græce capra dicit' latine. Strabo refert egas oppidũ fuisse in euboia:a quo egeũ mare nomẽ accepit.alii existimãt egeũ dici ab egeo pre thesei.q se in id mare pcipitauit.uel q; in eo Egea amazonũ regina perierit.Ripheos.mõtes sunt Scythiæ:ut memine rũt Geographi. Vir.Gens effrena uirũ ripheo tũdit' euro. Domos mẽnonias.Memnon Titoni fili⁹ uenit in auxiliũ priamicũ cũ decem milib⁹ ethiopũ : totidẽq; Suasianis.ædificauit'susis loco eminentiori regiã:q̃ ab ipsi⁹ nomine dcã est Memnoniũ.interfect⁹ ab Achile sepultus est in Syria.ut ait Strabo.ut sentit Diodo.& tãgit Pli.in ethiopia.ad eius sepulchrũ Memnonides aues quotãnis depugnãt parentalia celebrantes.ut Oui.& Pli.tradiderunt.Domos Memnonias intelligit lõgiquas regiões siue ethiopiã ubi sepult⁹ fuit:siue pñã,ubi

hũit arcẽ & regiã. Cat. Mẽnona ethiopẽ appellat. Argutat noctib⁹ ignes: Argutare & argutari in eadẽ dicũt significatõe. & significat utrũq; loq̃citer ꝓloq. ut docet Noni⁹. uñ ait Neui⁹. Totũ diẽ argutat q̃si cicada. sẽ sus ẽ poetæ. Cynthiã p totas noctes suos ignes hoc ẽ mores loq̃citer & sine itermissiõe enarrare. ipsiq; obiectare: Si qs lẽtus amare põt. illi dicũtur lẽti esse in amore: q nõ cõmouent: nulliscq; affectib⁹ exagitant: sed q̃ dã q̃si lẽtitudiẽ torpescũt. uñ ait alibi. Hostib⁹ eueniat lẽta puella meis. & Oui. Lẽtus es & pateris nulli patiẽ da marito. Deducta puppi: Deducere ẽ nauẽ e terra ĩ mare mittere sicut subducere in terrã trahere ut ait Ser. Vir. Deducũt naues sotii. in alio significatu deducẽ dicim⁹ comitari. Hora. Occurrã in triuiis. ꝺducã. Liui⁹. Frequẽtes eũ deduxerũt domũ. Conare anteire secures. Hortat tullũ ad facinora patrui: q & ipse asiã ꝓuinciã rexerat supanda: & ei⁹ magratũ imitãdũ. Secures. n. ꝓ dignitate & magratu accipiunt: qm̃ cõsules hẽbãt duodeci lictores q gestabãt fasces uirgar̃ securib⁹ alligatos. cui⁹ rei cãm refert Plutar. in ꝓblematibus cui⁹ uerba hæc sũt. qdẽ ꝙ ꝓtor̃ uirgæ securib⁹ alligatæ ꝓferunt: an signũ est nõ oportere magratus: iracũdiã ꝓmptã ac dissolutã eẽ: & uirgar̃ dissolutõ mora & tarditate irã frãgit: & ipetũ moderat. sed malicia: qm̃ pti medicabilis ẽ ptim curari nõ põt. uirgæ ꝙ mutari põt corrigũt. secures ãt q ꝺ emẽdari nõ põt abscidũt. Hacten⁹ Plutar. ꝓcõsules sex tm̃ fascib⁹ utũt ut scribit Vlpia. Virgæ illæ magratuũ terribiles peculiariter fiebãt ex arbore betulla: quæ eximio ẽ cãdor: & tenuitate: ut scribit Pli. in. xvii. Oblitis sociis. refer inq; o tulle iura illa sociis ꝓuincialib⁹q; patruus tuus iã pridẽ illis sãctissimis reddidit quor̃ ipsi iam oblitis sũt pp lõga tpis itersti tia. uñ optare uidenť ut p te ꝑstina iurisditio renouet. hĩc colligim⁹ patruum Tulli ius dixisse ꝓuincialib⁹ a siaticis. Puer iste. s. cupido Optat ne tullus unq̃ sẽtiat tales ict⁹ cupidinis: q̃les ipse patiebat. Extremæ neqtiæ. Petulãtiæ ueneriæ & rei pẽit⁹ uanæ: neqtia ꝓprie significat uitiũ ꝺtrariũ frugalitati: ut docet Cice. ĩ Tusculãis. & Clau. teste Gellio neqtiã appellauit luxũ uitæ ꝓdigũ: atq; effusũ. Publi⁹ African⁹ ita scribit. Oĩa mala ꝓbra flagitia: q̃ hoĩes faciũt. in duab⁹ reb⁹ sũt malitia atq; neqtia. interdũ neqtia ꝓ lasciuia petulãticq; libidiẽ accipiť. ut illud Mar. Neqtias tell⁹ scit dare nulla magis. & illud Oui. Neqtia ẽ q̃ te nõ sinit eẽ senẽ. neqtiã ab eo dictã putat Mar. Tul. ꝙ neqcq̃ sit ĩ tali hoĩe. uñ ẽt neq̃ ꝺriuať. ut docet Var. in. vi. cui⁹ hæc sũt uerba. ĩ quo putam⁹ eẽ neqcq̃ dicim⁹ nequã. Mollis ionia. Regio est asiatica ab iono xuti filio noĩata: quo duce Athenienses duodecĩ colonias in asiã ꝺduxerũt. Autor Victruuius. dr mollis a Prop. qm̃ oĩs ille tract⁹ mollis & ꝺlicat⁹ ẽ ubi clemẽtissimũ cœlũ. Vber. solũ: mitissima accolar̃ ingẽia sũt & amœnitas asiatica eneruauit uiuidos aĩos Rõanor̃. ꝙ Pli. Liuiusq; notificãt. Pactoli liquor. Fluui⁹ ẽ lydiæ e Tmolo fluẽs. olim multa auri tamẽta deferebat ex quo celebratas fuisse fueft crẽsci diuitias. autor Strabo. uñ Vir. Pactolusq; irrigat auro: & silui⁹ inquit. Hinc certant pactole tibi duriusq; tagusq;. Alia elegia.

Vm tibi cadmeæ dicũť põtice thebæ põtic⁹ poeta clar⁹ heroico carmĩe scripsit thebanũ bellũ. cui⁹ meminit Oui. in tristib⁹. Põticus heroo battus quoq; claros iãbis. Dulcia conuictus mẽbra fuere mei. Ad hunc scribens poeta ofidit se in scribendis amorĩbus esse occupatum & idem facturum ponticum presagit sepositio carmine heroico si cœperit miles esse cupidinis. cadmeas thebas appellat a cadmo cõditore: fabula nota apud Oui. scribit Strabo ĩ nono. cadmũ arcẽ cadmeã muro uallasse: & regnũ suis posteris reliquisse: q deinde Arci thebas adiũxerit. Arma ꝙ frnæ tristia militiæ. Bellũ thebanũ scripsit Põtic⁹: scripsit & Statius ꝙ inter etheoclẽ: & polynicẽ fratres gestum est tanto odio. ut semet mutuis uulneribus confoderint: & alter super alterum moribundus corruerit:

Mutatoq; graues sæpe colore preces
Illa mihi totis argutat noctibus ignes
Et queritur nullos esse relicta deos:
Illa meã mihi iam se denegat: illa minatur
Quæ solet irato tristis amica uiro:
His ego non horã possum durare querelis.
Ah pereat: si quis lentus amare potest:
An mihi sit tãti doctas cognoscere athenas
Atq; asiæ ueteres cernere diuitias:
Vt mihi deducta faciat cõuitia puppi
Cynthia: & insanis ora notet manibus:
Osculaq; opposito dicat sibi debita uento
Et nihil infido durius esse uiro:
Tu patruí meritas conare anteire secures
Et uetera oblitis iura refer sociis:
Nã tua non ætas nũquã seruiuit amori:
Semper at armatæ cura fuit patriæ:
Et tibi nonnũquã nostros puer iste labores.
Afferat: & lachrymis omnia nota meis:
Me sinẽ quẽ semp uoluit fortuna iacere
Hanc animã extremæ reddere nequitiæ:
Multi longinquo periere in amore libenter
In quorũ numero me quoq; terra tegat:
Nõ ego sum laudi: nõ natus idoneꝰ armis
Hanc me militiam fata subire uolunt.
At tu seu mollis qua tendit ionia: seu qua
Lydia pactoli tinguit arata liquor:
Seu pedibꝰ terras: seu pontũ carpere remis
Ibis: & accepti pars eris imperii
Tũ tibi si qua mei ueniet nõ imemor hora
Viuere me duro sydere certus eris.

Ad ponticum.

Vm tibi cadmeæ dicunť põtice thebæ
Armaq; frnæ: tristia militiæ

Atq; ita ſim fœlix primo cõtendis homero
Sint modo fata tuis mollia carminibus.
Nos ut cõſuemus nr̃os agitamus amores
Atq; aliquid durã quærimus in dominã
Nec tantũ ingenio quãtum ſeruire dolori
Cogor: & ætatis tpa dura q̃rí. (ma ẽ:
Hic míhí cõterít uitæ mod⁹: hæc mea fa-
Hinc cupío nomen carminis íre mei.
Me laudẽt doctæ ſolum placuíſſe puellæ:
Pontice & íniuſtas ſæpe tuliſſe mínas:
Me legat aſſídue poſt hæc neglect⁹ ama-
Et proſínt illí cognita noſtra mala: (tor
Te quoq; ſí certo puer hic cõcuſſerit arcu
Quod nolim noſtros euíolaſſe deos:
Lõge caſtra tibí: longe míſer agmina ſeptẽ
Flebis ín æterno ſurda iacere ſítu:
Et fruſtra cupíes mollẽ cõponere uerſum
Nec tibí ſubiícíet carmína ſæuus amor:
Tũc me non humílẽ mirabere ſæpe poetã
Tunc ego romanis præferar ingeníis
Nec poterũt íuuenes noſtro reticere ſepul
Ardoris nr̃í magne poeta íaces. (chro
Tu caue noſtra tuo cõtẽnas carmía faſtu
Sæpe uenít magno fænore tardus amor.

Ad Cynthiam.

TV ne igít demẽs? nec te mea cura moratur?
An tibí ſũ gelida uílíor illyría.
Et tibí iam tanti quicunq; eſt íſte uídetur
Vt ſine me uento quolíbet íre uelis:
Tu ne audír̃ potes ueſaní murmura põtí?
Fortís & in dura naue iacere potes?
Tu pedíb⁹ teneris poſitas ſulcare pruías?
Tu potes inſolitas cynthía ferre níues?
O utinã hybernæ duplícent tpa brumæ
Et ſít iners tardis næuita uergilíís:
Nec tibí tyrrhena ſoluatur funis harena
Ne ue inímica meas eleuet aura preces.
Atq; ego non uídeã tales ſubſídere uentos
Cum tibi prouectas auferet unda rates:
Et me defixum uacua patíaris harena
Crudelem infeſta ſæpe uocare manu:
Sed quocũq; mõ de me periura mereris
Sít galathea tuæ non aliena uíæ:
Vt te fœlící uectam per cærula remo
quoq; impias: & truces aías ita execrat Stati⁹ in. xi. the-
baidos. Ite truces aíæ funeſtaq; tartara letho Polluite &
cũctas herebi cõſumite pœnas. hác ergo militiã frũã in-
telligit poeta. Seruire do. cõ. Scri. in epiſtolis Pli. dolo
rẽ plerũq; uenuſtos facere. & Oui. gráde doloris ingeni
um ẽ. Hic cu. no. Ex reb⁹ uidelicet amatoriis ſcripritan
dis. Nr̃os euio. deos. Poeta Deos appellat iuxta illud
Marõis. Mirabar qd meſta deos. & Oui. ait. Eſt de⁹ in
nobis & Pla. dicit poetã deo plenũ eẽ. & Homeq; díui-
niſſimũ nũcupat. Quin ẽt interp̃tes poetaq; afflatu diuí
no moueri autumat. legim⁹ in uetuſto Codice euoluiſſe
qđ nõ diſplicet: & erit ſenſus. Nollẽ deos nr̃os hoc ẽ cu-
pidines uoluiſſe hoc ut. ſ. te o põtice ſagittis ſuis cõcute-
rẽt. qđá ita legũt te uiolaſſe. ut ſit ſenſus noliẽ deos hoc
ẽ amores te o põtice uiolaſſe diuerſo tramite ad idẽ tñ cõ
pitũ pueniũt. prior ſnía uulgatior eſt. Duro ſydere. Im-
proſpera & aduerſa cõſtellatiõe. ex illoq; opinione loqt̃
q teſte Pli. aſtro ſuo euentus aſſignant. & Plotinus librũ
iſcripſit. ſic faciunt aſtra. Lõge mi. ag. ſe. Materia belli
thebani inculta iacebit nec heroicũ carmen ampli⁹ a te o
põtice ſcribet̃: cum percuſſus fueris ſagitta cupidinis. ſe-
ptem agmina dicit ꝓpter ſeptem duces: q ſimul profecti
ſũt ad bellũ thebanũ cõtra etheoclẽ cõficiẽdũ. Noía du-
cũ hæc ſunt. Polynices. Adriaſtus: Tideus: Amphiara⁹
Hippomedon. Capaneus: & Perthenopeus. Magno fœ
nore tardus amor. Sententia catholica: qua oſtẽdit amo
rem q̃to ſerius: tardiuſq; uenerit: tanto uehementius tor
q̃re: cruciareq; amantem: in quam ſententiã ait phedra
apd Oui. Venit amor graui⁹ quo ſerius. Alia Elegia.

V ne igít de. Cynthiá parátẽ iter in il-
lyricũ díuitiis ꝓtoriis pellectã reuocat:
& rogãdo monet ne ſibi riualẽ añpõe
re uelit: quo impetrato lætitia exultat:
ſeq; beatũ eẽ cõfitet̃ cũ amet̃ a cynthia
Vilíor illyría: illyriũ ſiue illyria: utro-
q;. n. mõ dr̃: regio ẽ contermina epiro
ꝓpinq̃ Italiæ ab illyrio polyphemi filio denoíata ut au
tor eſt Appian⁹. Veſani põti. Procelloſi maris a Catul.
dcm̃ eſt. Veſaniente uẽto ꝓ furibũdo atq; ꝓcaci. Pont⁹
aũt Herei fili⁹ fuit: & pr̃ neptuni ut ſcri. Euſe. in primo ꝓ
paratiõis euãgelicæ. Vñ põt⁹ mare dici ur̃. Alii põtũ no
cari exiſtímant q̃ſi ponõ: ga laborib⁹ ſit mare refertiſſi-
mũ. Pedib⁹ ſul. pru. Dehortat̃ cynthiã a ꝓpoſita pere
grinatiõe: aſperitatẽ locoq; cõmemorãdo. ita Vir. Ah ti
bi ne teneras glacies ſecet aſpa plátas. pruiná ex rore geli
do gigni memorat Pli. in. ii. Ariſtoteles ſcri. in prio me-
theoroq;: pruiná fieri ex euaporatõe: q cõgelaſcit: & fri-
gidis maxie locis ꝓuenire: & ꝓ frigora. Et ſit iners tar.
Optat ut ſid⁹ Vergiliaq; tardi⁹ ſolito oriat̃: ne poſſit cyn
thia diſcedere. Ná hiberno tpe maria clauſa ſunt: q̃ í prí
cipio ueris apiunt̃ nauigátib⁹: ut refert Pli. in. ii. liberri
ma uero nauigatio ẽ ab exortu Vergiliaq;: q poſt uer ex
oriunt̃. uñ & nomen acceperunt. ut autor eſt Higi. ſunt
ãt Vergiliæ ſtellæ numero ſeptẽ: alio noie pleiades appel
late: in tauro locatæ ſunt: q̃q; ſigno ex oriẽte æſtas ſignifi
cat̃. occidente hyems oſtdit̃. Ci. Vergilias tenuo cũ luce
uideb. de his multa Pli. & Higi. q̃q; ét meminit Gel. in
xii. Tyrrhena are. Etruſco littor. ex quo ex urbe roma
nauigátes orá ſoluunt. ita. n. funis nauticus appellat̃. Quin. in. iiii. ſublatæ ſunt anchoræ. ſoluim⁹ oram: ꝓ
fecti ſumus: eadem dictõe utit̃ Liui. in. xix. Sit ga. tuæ nõ alie. uiæ. Optat deos marinos deaſq; ꝓpicias eſſe
cynthiæ nauigaturæ. Galathea nympha eſt maris amata a polyphẽo. Fabula notiſſima apd Oui. ita Papini-

ns in siluis nereides rogat ut incolumẽ deducãt amicũ metiũ: & officiose sint circa eũ nauigium. Offõ careat glaucaq; nulla soroꝛ. cũ ãt Galathea mr fuerit illyri a quo illyria nomen accepit: nõ absurde eã iprimis optat suppetias ferre cynthiæ in illyricũ nauigãti. Ceurania. Mõtes sũt epiri a crebris fulminibꝰ dicti ut docet Ser. Alio noĩe acroceraunia noiantᵉ. Hora. Infames scopulos acroceraũia. Oricos. æ. Oricos ciuitas ẽ a cholchis cõdita. ubi initiũ ẽ epiri. autor Pli. ĩ. iii. a q̃ terebinthꝰ oricia dr a Vir. Põ. mella ita scri. Vrbiũ prima ẽ oricũ. scda dirrachiũ. Nã me nõ ul. Nullꝰ amor alteriꝰ puellæ poterit inqt efficere: qn ego conq̃rat: & lamentatio nis plena uerba ꝓnũciẽ. ẽ. n. ut iqt Sene. aliqd in q̃relis leuamẽtũ. Et di. atra. Sẽsus ẽ. siue audiuero cynthiã eẽ in thessalia siue in Achaia: tñ dicã eã ubicũq; locoꝛ sit futurã meã. atracias orasuocat thessalicas. ẽ. n. atrax oppidũ thessaliæ: ut Stra. & Pli. meminerũt. scri. Lactã. sta tii interps. atraciũ fuisse prez Hyppodamiæ: primũq; ar tẽ magicã in thracia repisse. uñ ur dcñ esse a Papinio. Atracia rubet arte labor. & Oui. Hippodamiam uocat Atracida q̃si atracii filiã. illo uersu. Atracis ã biguos traxit in arma uiros. Heleis. Helei populi sũt ĩ peloponeso clarissimi pp delubrũ Iouis olimpii inclytissimum ludosq; olympicos oĩum scriptoꝛ monumentis celebratos: quoꝛ ꝓfecturã helei hũerũt: & olĩ choreb⁹ heleꝰ in curuli certamine uictoriã reportauit. multa de his scri. Stra. in. viii. inde frequenter leges apud poetas celebrari heleos equos: heleũq; carcerẽ uocitari. Luca. q̃tũ clamore iuuat Heleꝰ sonipes. Tibul. Qui prior heleo est carcere missus equꝰ. Vir. hic uel ad helei metas. & alibi helia dũ palmas epiros equaꝛ. ob hoc dixit paulo post Propti⁹. & q̃s helis opes añ pararat eqs. cõstat. n. heleos: & impio: & diuitiis fuisse cõdecoratos pp oraculuꝫ iouis olympii. & pp celebritatem ludoꝛ. cuiꝰ rei argumenta sunt dona ex uniuersa græcia Ioui missa. in cuius tẽplo simulachꝛ aureum a cypselo corinthio cõsecratum est. merito ergo dixit Prop. heleos sibi opes oparasse equis: hoc est cursu equoꝛ in illis memoratissimis ludis olympicis: q illoꝛ iuri subditi fuerunt. Quid si legas ꝓ atraciis: & heleis autariis: & isseis. cum autarii teste Api. in eo li. q inscribit illyriꝰ. populi sint in illyrico: q olĩ apollinis indignatiõe ad extremũ excidium deuenere. ista uero ut scri. Ptolæ. insula ẽ: & ciuitas in ora dalmatiæ: cuius meminit Pli. in. iii. Nõ displicet inq̃ hæc lectio: cuꝫ de cynthia loq̃tur regiões illyricas petẽte. utrãq; sniaꝫ diximꝰ: ut lector seq̃tur qd uelit. Cupidꝰ li. Iã inquit in uidi deponãt falsum illd gaudium. qd oceperãt: ex mea tristitia: cum cynthia nõ ãpliꝰ sit discessura: ut illi spabãt & cupiebãt. cupidꝰ dr liuor accõmodato epitheto: qñ inuidi sp cupiunt gaudere ex alteriꝰ incõmodo. sed dii bñ fecerunt: qui huic teterrimo uitio suppliciũ annexũ eẽ uoluerũt: ut. n. rubigo ferꝛ. ita inuidia inuidos cõsumit. ut dr solebat Antisthenes. & elegãter dixit Alexãder apd Curtiũ. inuidos hoĩes nihil eẽ alid q̃ ipoꝛ tormẽta. liuor ẽ illd uestigiũ & nota: q̃ fit ex flagello uñ in ecclesiastico scriptũ legimꝰ: q flagelli plaga liuorẽ facẽ. & qñ talis ẽ color inuidoꝛ iõ liuor accipit ꝓ inuidia. Oui. Pascit in uiuis liuor. & id freqntissimũ ẽ apd scri. Qualis ãt sit facies inuidiæ discas q̃so ex luculẽtis illis uersibꝰ nasõis: quos hre cordi & mẽoriæ opæ pciũ ẽ. Pallor ĩ ore sedet. macies ĩ corpe toto. Nusq̃ recta acies li uẽt rubigíe dẽtes. Pectora felleuirẽt. ligua ẽ suffusa uenẽo. Risꝰ abẽ nisi quẽ uisi fecere dolores. Liuorẽ accipit Tibul. ꝓ signo: qd mordicꝰ amicæ ifigit amator. Sic. n. ait. Tũc succos herbasq; dedi: qs liuor abiret Quẽ facẽ ipsso mutua dẽte uenꝰ. Regnũ uetꝰ hippodamiæ. Regnũ pisanoꝛ itelligit: q sũt ĩ achaia: q olĩ potẽtissimi fuerũt: & olympici agõis possessores: quoꝛ prceps fuit oenomaꝰ pr Hippodamiæ: q̃ ut supra docuimꝰ nupsit pelopi: supato oenomao ĩ certamĩe. totũq; illd regnũ ꝓ dote datũ ẽ pelopi. a quo dcã fuit peloponessus. uñ a poeta dr dotata: qñ cum dote luculẽtissima nupsit. Nõ ĩdis flectere ochis. Gloriat q̃ carmĩbꝰ exorauerit cynthiã nõ ãt gẽmis: & uniõibꝰ: qbꝰ auaraꝫ capiũt. Oceanꝰ idicꝰ maxie mittit margaritas: q̃ oriũt ĩ cõchis. cõcipiunt ex rore. existiat. Pli. nihil alid eẽ margaritas q̃ ptũ cõchaꝛ. uniões dñr: qñ nulli duo repiunt indiscreti. dos oĩs ẽ in cãdore: magnitudine: leuore: põdere: rotũditate. uulgus plas appellat. Hieronymus neutro gñe dixit Margaritũ. Lege Pli. nonũ uolumẽ: & Solinũ: q de unionibꝰ multa facũdissime scripserũt. Quis ego fre. amo. Cofissus musis & Apolline amo cũ apud amicã sim fauorabilis illoꝛ auxilio. hoc ẽ carminibꝰ amatoriis quis ꝓ qbus. frequẽs elocutio apd poetas. Riualis. Riuales dicũtur q ꝓ eũdẽ riuũ aquã ducũt. ut docet iurisconsultus digestis de aqua quotidiana: & estiua. & ide riuales dicimus q in unũ amorẽ quasi deriuantur.

Accipiat placidis orithos æquoribus:
Nã me nõ ullæ poterũt corrũpere thedæ
Quin ego uita tuo limine uerba querar:
Nec me deficiet nautas rogitare citatos
Dicite quo portu clausa puella mea est:
Et dicã licet autariis considat in oris
Et licet isseis illa futura mea est:
Hic erit: hic iurata manet rũpãtur iniqui
Vincimus: assiduas non tulit illa preces:
Falsa licet cupidus deponat gaudia liuor:
Destitit iræ nouas cynthia nostra uias:
Illi carus ego & per me carissima roma
Dicitur: & sine me dulcia regna negat:
Illa uel angusto mecum requiescere lecto
Et quocunque modo maluit esse mea:
Quã sibi dotatæ regnũ uetꝰ hippodamiæ
Et quas helis opes ante pararat equis:
Quãuismagna daret q̃is maiora daturꝰ
Non tamen illa meos fugit auara sinus.
Hãc ego nõ auro: nõ indis flectere cõchis
Sed potui blandi carminis obsequio:
Sũt igit musæ: neq; amãti tardus apollo
Quis ego fretꝰ amo: cynthia rara mea ẽ
Nũc mihi sũma licet otigere sydera plãtis
Siue dies seu nox uenerit illa mea est:
Nec mihi riualis certos subducet amores.
Ista meam norit gloria canitiem

Dicebã tibi uẽ. Põticus: cui⁹ ſupra ſcã eſt mẽtio: lapſus eſt in amorẽ q̃d futuꝝ p̃dixerat poeta. Nũc eũ hortat: ut ſtilo grãdiloquo depoſito ſcribat elegiacũ carmen: qm̃ in amore plus ualet elegiacus poeta epico uate: & cothurnato. Ecce ia. Hæc ptĩcula: ut inqt Donatus apud Vir. aliq̃ ſemp repentinũ malũ inſperatũq; ſignificat: ut Ecce man⁹ iuuenem. & alio loco Ecce aũt gemini a tenedo. ſcri. Aſconi⁹ hoc p̃priũ eſſe Ciceronis ut in reb⁹ iprouiſis hac ptĩcula utat: q̃d Vir. cũ cura legit & trãſtulit. cũ apud alios interduꝝ in reb⁹ lætis uſurpet. Oui.

Ad ſuum æmulũ põticum.

Dicebam tibi uenturos irriſor amores
Nec tibi perpetuo libera uerba fore:
Ecce iaces ſupplexq; uenis ad iura puellæ
Et tibi nunc quæuis iperat empta modo:
Non me chaoniæ uincãt in amore colũbæ
Dicere quos iuuenes q̃q; puella domet
Medolor & lachrymæ merito fecere pitũ:
Atq; utinam poſito dicar amore rudis:
Quid tibi nũc miſero p̃deſt graue dr̃e car
Aut ãphioniæ mœnia flere lyræ: (mẽ
Pl9 i amor ualet minermi uerſus homero
Carmina manſuetus lenia quærit amor:
I quæſo & triſtis iſtos cõpone libellos
Et cane quod quæuis noſce puella uelit:
Quid ſi nõ eſſet facilis tibi copia: nunc tu
Inſanus medio flumine quæris aquam:
Nec dum etiã palles uero nec tãgeris igni:
Hæc eſt uenturi prima fauilla mali:
Tũ magis armenias cupies accedeꝛ tigres
Et magis infernæ uincula noſſe rotæ:
Quã pueri totiẽs arcum ſentire medullis
Et nihil iratæ poſſe negare tuæ:
Nullus amor cuiquã faciles ita p̃buit alas
Vt nõ alterna preſſerit ille manu:
Nec te decipiat quod ſit ſatis illa parata:
Acrius illa ſubit põtice ſi qua tua ẽ. (los
Quippe ubi nõ liceat uacuos ſeducer ocel-
Nec uigilare alio nomine cedat amor:

Ecce corina uenit. Nõ me cha. co. Senſus eſt oraculũ Iouis dodonei nõ me uincere in reb⁹ amatoris p̃dicendis & ita oſtdit ſe tanq̃ oraculum uera p̃dicere amatorib⁹. in epiro Chaones populi a Troiano chaõe noiati. Illic erat tẽplũ Iouis dodonei oraculo illuſtre: q̃d mõti Tomaro ſubiectum pelaſgi conſtruxerunt. Autores Stra. & Pli. in hoc templo colũbæ: & quercus humana uoce reſpõſa de diſſe dicunt. ut ſcribit Prob⁹ grãmaticus. uñ a Vir. dcm̃ eſt. Atq; habitæ graiis oracula q̃rcus. ſcribit Hero. in ſecũdo. Antiſtites dodonei Iouis dicere ſolitos geminas ex ægypto columbas euolauiſſe. Vtranq; nigrã. unã q̃dem in africã. alteram uero ad ipſos: q̃ fago arbori glandifera inſidens humana uoce loquuta ſit. exiſtimat Herodotus mulieres fuiſſe: q̃ reſponſa dederint. & ideo uocatas colũbas: quia cum barbaræ eſſent: ſimile quid auibus ſonare uidebantur. Nigras dicunt fuiſſe: quoniam ægyptiæ fœminæ fuerunt: quæ ſunt colore nigro. Seruius uero enarrans illud Virgilianum. Chaonias dicunt aquila uenientes columbas. ita ſcribit in nemore epiri reſponſa dabant columbæ q̃d ideo fingitur: quia lingua theſſala peliades & columbæ & uaticinatrices uocãtur. igitur per columbas chaonias intelligere debemus oraculum Iouis dodonei: quod erat prope chaoniam regionem epiroticam. In hanc Propertii ſententiam ſic ſcribit Oui. Sed neq; phœbei tripodes. nec corniger ammon. Vera magis uobis: q̃ mea muſa canet. Aut amphiõiæ lyræ. i. quid tibi nũc prodeſt o pontice deſcribere thebas: & bellum thebanũ: cum uerſus heroic⁹ nihil ualeat ad amorem. fabulæ tradunt Amphionem lyræ ſono ſuauiſſimo ſaxa traxiſſe: thebas condidiſſe: quod ideo fictum eſt: ut inquit Solinus: quia eloquii ſuauitate homines rudes: & icultis moribus: ad obſequii ciuilis pellexit diſciplinaꝝ. cithara cũ cantu primus cecinit Amphion. autor Pli. Mimnermi uerſus Homero. In rebus amatoriis Homero anteponitur Mimnermus: qui ſine amore: & iocis nihil iucundum eſſe cenſebat. ſicut oſtẽdit Hora illo uerſu. Si mimnermus uti cenſet ſine amore: iociſq; nil eſt iucundũ. uiuas in amore iociſq;. de eodem alibi ait. Si plus adpoſcere uiſus ſit Mimnermus. fuit autem poeta colophonius & ſcriptor elegiaruꝝ. ut docet Strabo in. xiiii. Medio flumine q̃ris. Allegoricos oſtendit ponticum in magna copia laborare inopia. & cum habeat ingenium fœcundiſſimum ſterilitate fatiſcere. Prima fauilla. Tranſlatio eſt ab igniculo: qui quandoq; ingentem exuſcitat flãmaꝝ. & ut inquit eleganter Curtius. Parua ſæpe ſcintilla cõtempta magnum excitauit incendium. Vincula noſſe rotæ. Mauult amator Plautinus cum Hydra: apro: & Antheo decertare: q̃ cũ amore: qui melle felle fecundiſſimus eſt: ſed amaꝝ ad ſatietatem uſq; ſuppeditat. ita põticus potius uolet rotari in rota ixonia: q̃ ſagittas cupidineas expiri. apud inferos ixion hoc ſupplicio afficit: ut religatus ad rotã cinctã ſerpẽtib⁹ iugiter uerſet. Tibullus. Illic Iunonẽ tẽtare ixionis auſi uerſanẽ celeri noxia mẽbra rota. Ouidi⁹ Voluit ixion & ſe ſequturq; fugitq;. Torquet autẽ hoc cruciatu: quia ut ſquit Diodo. Iunonẽ de ſtupro interpellare auſus eſt. Heliogabalus teſte lãpridio Ixionis amicos uocabat paraſitos: quos ad rotã aquariã ligabat: & cũ uertigine ſub aquas miſſos rurſus in ſũmũ reuoluebat. Alterna preſſerit ille manu. Plautina ſentẽtia eſt. Altera manu fert lapidẽ: panem oſtentat altera. ita amorem amatori paulum arriſerit: ſeq; mitem præbuerit: mox allidit & peſſundat. in hanc ſentẽtiam ait Martianus ſic ſcribẽs de dea nemeſi. Eiſdem q̃bus fuerat ebládita ictibus crebris uerticẽ cõplicatiſq; i cõdylos digitis uulnerabat. Acrius illa ſubdit. Vera hæc ẽ & ex penitiſſimis Veneris documẽtis deprõpta ſentẽtia: qua oſtendit illi⁹ puellæ amorẽ alti⁹ illabi itra amatoris p̃cordia quæ amatori obſequit quæ amatorem nulla nõ arte omnibuſq; bláditiis demereꝛ & illaqueat. ita enim fit ut amor in dies augeat:

& acri⁹ subeat ĩtra medullas amatoris. hoc. n. ut ait Lucre. cõcinat amorẽ diuturnũ. Attigit ossa. Per trãslationẽ oñdit amorẽ furti sensimq; aĩos nr̃os occupare. nec prius fieri manifestariũ: q̃ intra medullas penetraue rit. Dicere quo pereas. Generalis sn̄ia: qua admonemur maximũ esse solatium amatori puellam efflicti de pereunti hr̃e amicũ: qui cũ possit suos amores cõicare. Hinc nascit̃ curaꝝ leuamentum: & animus noster uoluptate pfunditur. unde non minus uere q̃ luculente scripsit Seneca. Nullius boni sine socio possessionem eẽ iucundam. & ait Ouidius. Strangulat inclusus dolor atq; cor æstuat intus. Alia Egelia.

Iucũda qes prĩo cũ testis amori. scribit Aristoteles ĩ. viii. ethicoꝝ: & pythagoricũ p̃ceptũ ẽ. amicũ se ip̃m eẽ alterꝝ & q̃ se mutuo amãt: bõa sibi iuicẽ cupe. uñ uer⁹ amicus uoluptatib⁹ amici pĩde lætari debet ac suis. Ita nr̃ Prop. cũ amicũ Gallũ ad amicã deduxisset: & illoꝝ delitias ĩspexisset nõ min⁹ se gauisũ eẽ testat̃: q̃ si ꝓprias uoluptates pcepisset: laudat itaq; noctẽ illã: q̃ Gall⁹ corã ip̃o fuit ĩter ãplex⁹ & oscula puellæ. Mox p̃cepta dat didascalica ad amorẽ diutissime cõseruãdũ. Lõgã mo. Pathos ẽ ab amore: q̃ sæpe efficit ut amator coram dña uix & cũctãter uerba depromat. Iuxta illd. Incipit effari Quidã codices hñt ĩ lõga mora: qd̃ placet cũ idẽ tũ sit lesus. In alternis uocib⁹. Mutuis & q̃s uicissiꝫ ritu amatorio Gall⁹ & puella ꝓferebãt. Cõcedere nob. Legẽdũ ẽ cõcredere ut sit sensus. Nõ dubitasti cõmittere mihi o Galle tuos amores. & fidei meæ credidisti. credere. n. ẽ fidei cõmittere. ut ait No. ĩde cõcredere dcm̃ ẽ. Plau. si tibi cõcredo fides. Mai⁹ ami. si. Nõ solũ ĩqt didici seruare fidẽ: & ꝓstare silẽtiũ reb⁹ arcanis: sed ẽt: qd̃ mai⁹ ẽ. possũ ex discordia rursus ducere ĩ cõcordiã ip̃os amãtes: & medelas adhibere saluberrimas lãguẽti amatori: Diuersos ĩtelligit distũctos: atq; discordes: ĩter quos dissidiũ ẽ qdã diuisos legũt. ĩ amore bellũ ẽ: pax rursũ. inimicitiæ iduciæ: suspitiões: iniuriæ. ut ait Terẽ. Curas re. Vt in qt Ci. ĩ philippicis: malũ nascẽs facile opprimit̃. inueteratũ fit plerũq; robusti⁹. Tu ca. ne tri. Hoc est munus quo Gallũ remunerat̃ ꝓ amorib⁹ sibi cõcreditis. ꝓcipit. n. obsequẽdũ eẽ puellæ: nec cũ illa irata uelitãdũ. qñ ut inqt Sene. Fœminaꝝ iræ ares sũt. & teste poeta satyrico Vĩdicta nemo magis gaudet q̃ fœmina. hoc idẽ monet Oui. Cede repugnãti: cedẽdo uictor abibis. Ne uetacere diu. Docet seruãdã eẽ cũ amica ĩ reb⁹ oĩb⁹ mediocritatẽ. silẽtiũ. n. si ĩmodicũ ẽ: reꝑhẽsibile ẽ: uñ apd Curtiũ ait Alexãder. Rũpite obstinatũ silẽtiũ. Neu tibi ꝓ uano. Optimũ documẽtũ: quo admonemur nihil esse ꝓmittẽdũ amicæ: qd̃ deide dare nolim⁹. sũt. n. multi: qui pollicitatiõib⁹ apd puellas sũt liberalissimi. ubi ãtre op⁹ est tenacissimi. meli⁹ est nõ polliceri: q̃ pollicita nõ ꝓbere mõet itaq; Gallũ: ut caueat ne uerba benigna hoc libera litatẽ sonãtia sint irrita: sed si qd benigne ꝓmiserit: benigne largiat̃. Benignitas. n. dr̃ bñficentia & liberalitas. ut docet Cice. ĩ officiis: & benignũ uocam⁹ liberalem: atq; munificũ. Hora. qppe bẽign⁹ erat. At quo. i. q̃to & hoc tãto ut supra exposuim⁹. ille magis fruit̃ amoris fructu q̃ summisse agit apud amicã: q̃ q insolenter. obsequo. n. cõplacãdæ sunt fœminæ: nõ supbia exasperãdæ. Nũq̃ liber. Qui amat mãcipatus est cupidini. inde Tibul. Iã mihi libtas illa prna uale. Alia Ele. Cqd te me. c. c. b. Interrogat cynthiã fruentẽ baĩão receſſu: & delitiis ĩdulgẽtẽ: nũqd pristini amoris recordet̃. Iicitq; se tiere ñ modice illd baianũ diuersoriũ ubi multæ puellæ corrũpebãt̃: hortat̃q; ut cito uelit ĩ urbeꝫ

Q ui non añ patet donec man⁹ attigit ossa
Q uisqs es assiduas aufuge blanditias:
Illis & silices & possunt cedere quercus
Ne dum tu possis spiritus iste leuis:
Q uare si pudor ẽ q̃primũ errata fateri:
Dicere quo pereas sæpe ĩ amore tuuat.

Ad Gallum.

Iucunda quies primo cum te stis amori
Auferam uestris conscius in lachrymis:
O noctẽ meminisse mihi iucũda uoluptas
O quotiens uotis illa uocanda meis:
Cum te complexa morĩẽtem galle puella
Vidimus: in longa ducere uerba mora:
Q uãuis labẽtis p̃meret mihi somn⁹ ocel-
Et mediis cœlo luna ruberet equis: (los
Non tamen a uestro potuì secedere lusu
Tantus in alternis uocibus ardor erat.
Sed quoniã nõ es ueritus cõcredere nobis
Accipe commissæ munera lætitiæ:
Non solum uestros didici reticere dolores
Est quiddam in nobis maius amice fide.
Possum ego diuisos ĩteꝝ cõiũgere amãtes
Et dominæ tardas possum aperire fores:
Et possum alterius curas sanare recentis.
Nec leuis in uerbis est medicina meis:
Cynthia me docuit semp q̃cunq; petenda
Q uæq; cauẽda forẽt: ñ nihil egit amor:
Tu caue ne tristi cupias pugnare puellæ
Neue supba loqui: neue tacere diu:
Neu si quid petiit ingrata fronte negaris:
Neu tibi pro uano uerba benigna cadãt.
Irritata uenit quando contẽnitur illa:
Nec meminit iustas ponere læsa minas:
At quo sis hũilis magis & subiect⁹ amori
Hoc magis affecto sæpe fruare bono:
Is poterit fœlix una remanere puella
Q ui nunq̃ uacuo pectore liber erit.

Ad Cynthiam.

Cqd te mediis cessãtẽ cynthia baĩis
Q ua iacet herculeis semita littorib⁹

repedare: qm̃ ſolus ſibimet grauis eſt. Ecqd ꝑ nũqd: eqs ꝑ nũqs: elegãter dici ſolet. Ci. ī piſonẽ. Ecquid uides: ecquid ſentis. Plau. Ecquis aperit hoſtiũ. Baiæ in cãpania amœniſſimæ fuerũt ab oĩb⁹ fere ſcriptorib⁹ celebratæ. A deo ut dixerit Hora. Nullus in orbe locus baiis ꝓlucet amœnis. Hic aquæ erãt ſanãdis morbis & uoluptati accõmodatiſſimæ ut refert Strabo. Baias diuerſoꝝ uitioꝝ uocat Seneca: qm̃ nimia illa amœnitas animos effœminabat. ubi audiebanẽ cõuitia nocturna canẽtiũ. ubi meretrices uiſebantur. ubi cimbæ erãt uariis pictæ coloribꝰ. lege Senecã in ſeptimo epiſtolaꝝ ad Luciliũ multa lucutẽtiſſime ſcribẽtẽ in baianã luxuriã. dictæ ſunt baiæ a ſocio Vlyſſis baio: ut ſcribit Straboin. v. & meminit Silius in octauo ſedes ithaceſia baĩ. ordo eſt Ecquid cura nr̃i ſubit te o Cynthia ceſſantẽ mediis baiis Herculeis ſemita littoritorib⁹. ferunt Herculem uiã haud ꝑcul a baiis cõſtruxiſſe: q̃ Herculea ſit uocitata. ut autor eſt Diodo. in. v. de q̃ ſic ſcribit Strabo in. v. Lucrinus ſinus uſq; baias latitudinem pandit. qui ex exteriori pelago pagerẽ lõgitudinis ſtadioꝝ octo: latitudinis aũt uniꝰ orbitæ arcetur. illũ aũt ab Hercule traducendaꝝ a Gerione boum cã aggeratũ fuiſſe phibent: quem agrippa poſterioribus tpibus exornauit. de hac uia herculea loquit̃ poeta: quam ſemitam appellat. qm̃ pedibus perambulari uix poterat. Hanc Cice. in oratione cõtra Rullũ uiam herculaneam uocat: eãq; multaꝝ delitiaꝝ fuiſſe ſignificat: in eadem tractu cãpano fuit ciuitas nomine herculaneum: & Põpei ab Hercule conditi: quia uictor ex hiſpania põpam boum duxerat. ut Seruius & Solinus tradiderũt. Theſproti ſubdita regno. Loca cãpaniæ intelligit: ſed q̃rendum eſt qua re appellet regnum theſproti: an quia in epiro ubi theſproti populi ſunt. Acheruſia eſt palus: ſicut in cãpania prope cumas altera eſt Acheruſia. iõ propter ſimilitudinem locoꝝ & noĩs baiana loca dicit ſubdita eſſe regno Theſproti. an uero q; olim theſprotii tenuerint loca illa campaniæ: cum ſcribat Strabo græcas eſſe res campanorum: græciſq; permiſtas. Mage te. ꝑ magis, ritu antiquorum dicit ſe potius hoc uelle ut cynthia nauiget per lacum lucrinum in exigua cymba: q̃ ut audiat ſuſurros & uerba blanda alterius amatoris. cymba nauicula eſt. Cicero. Cymbarum ante pedes multitudo. Virgi. Gemuit ſub pondere cymba ſutilis. Aqua lucrina. Contiguus baiis eſt lucrinus lacus ut ait Strabo & florus in primo ſic ſcribit. Tepentes fontibus baiæ lucrinus & auernus quædam maris oſtia. Auguſtus ĩmiſſo mari in portum lucrinum & Auernum prope baias effecit portum Iulium, ut autor eſt Tranquillus. de quo intellexit Vir. Iulia qua ponto longe ſonat unda refuſo.

Tenui teutatis in unda. Nomẽ eſſe uidetur puſilli fluminis ſiue lacus propinqui baiis poſſumꝰ intelligere ibi fuiſſe templum Mercurii: quem priſci theutatem uocitarunt. Quem Plato in phedro teuth appellat eũq; inuentorem fuiſſe geometriæ & Aſtronomiæ atq; talorum refert. cuius fit etiam mentio ab Euſebio in præparatione euangelica. Hunc galli humano ſanguine placabant: ut docet Lactantius in primo inſtitutionum. de quo ait Luca. Theutates horrenſq; feris altaribus eſus. Vt ſolet amota. dolet puellas ſine cuſtode labi ꝓcipites ad impudicitiam. ut cum dolore & tractim legendũ eſt. & accipitur pro quemadmodum & quãtum. Ita apud Perſium. Vt nemo in ſeſe tentat deſcendere nemo. & apud Vir. Vt uidi ut perii. Aliquando ut ſignificat utinam. Plau. Vt dii ꝑdant qui primus horologiũ reperit. Cões deos. Quos cõi cõſenſu uenerat̃ amator & amica, ꝑ quoꝝ numina mutua p iuſiurandũ fide aſtringunt̃. & dii peculiares amatoꝝ ſunt Venus & cupidines. Corruptas deſe. ba. Diximus ſupra baias dici a Se. diuerſoriũ uitioruꝫ. Vnde & Martialis ſcribit matronã caſtiſſimã factã eſſe helenã hoc eſt ĩpudicã & adulterã dũ baianis ſæpe fouet̃ aquis. & nũc poeta baias deteſtat̃: & crimẽ amoris appellat: quia amorẽ faciebãt criminoſũ corrũpẽtes puellas illuc ſecedẽtes. Alia Elegia.

Vid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen. Quidam annectunt hæc ſuperiori elegiæ. Alii diſiũgunt. & Melius eſt ut ſeperemus: cum tamen ſententia iſtius elegiæ dependeat a ſuperiore. Conquæritur enim propter baianum ſeceſſum ab alienatam eſſe ab amore ſuo Cynthiam nec ſe poſſe id efficere: quod multis fuit præſentiſſimo remedio: ut ſcilicet in aliam tranſferat amorem. Quoniam Cynthia eſt primus amor: & futura eſt ultimus. in principio reſpondet illi: qui poetã

Et mõ theſproti mirantem ſubdita regno
Proxima miſſenis æquora nobilibus:
Nr̃i cura ſubit memores adducere noctes
Ecquis in extremo reſtat amore locus?
An te neſcio quis ſimulatis ignibus hoſtis
Suſtulit e noſtris cynthia carminibus:
Atq; utinã mage te remis confiſa minutis
Paruula lucrina cymba moretur aqua.
Aut teneat clauſam tenui teutatis in unda
Alternæ facilis cedere lympha manu:
Q uã uacet alterĩ⁹ blãdos audire ſuſurros
Molliter in tacito littore compoſitã:
Vt ſolet amoto labi cuſtode puella
Perfida communes nec meminiſſe deos
Nõ quia ꝑſpecta nõ es mihi cognita fama
Sed quod in hac oĩs parte timetur amor:
Ignoſces igitur ſi quid tibi triſte libelli
Attulerint noſtri culpa timoris eris:
An mihi ſit maior caræ cuſtodia matris
Aut ſine te uitæ cura ſit ulla meæ: (tes:
Tu mihi ſola dom⁹tu cynthia ſola paren
Omnia tu noſtræ tempora lætitiæ
Seu triſtis ueniã: ſeu contra lætus amicis:
Q uicquid ero: dicam cynthia cauſa fuit:
Tu modo q̃primũ corruptas deſere baias
Multis iſta dabunt littora diſſidium:
Littora quæ fuerant caſtis inimica puellis
Ah pereant baiæ crimen amoris aquæ.

Q Vid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen
Q d'faciat nobis oſcia rõa morã.

Vid mihi deſidiæ non ceſſas fingere crimen. Quoniam Cynthia eſt primus amor: & futura eſt ultimus. in principio reſpondet illi: qui poetã

culpabat tanq̃ desidiosum & lentum amatorem qui nec urbem relinquere posset ob cynthiæ amorem. Ostendit se q̃is sit Romæ distunctissimum tamen esse a complexu cynthiæ: quæ poetam obliuioni tradiderat. ad Tullum scribi uidetur. Quantum hypanis ueneto. Ex nimio amoris affectu hoc dictum ẽ: tanq̃ cynthia sit a poeta maximo interuallo seq̃strata: quoniã secum non erat in eodẽ cubiculo q̃is esset in eadem urbe uel potius in baiano secessu. Hypanis fluuius est Scythiæ: ex magna palude profluens ut scribit Herodot⁹ ĩ Melpomene. huic miscet fonticulus qui sua amicicie totũ corrumpit hypanim: & eius aquas reddit amaras: ut ait Solinus. adeo ut dissimilis in maria cõdat. Alter est hypanis in india qui intrat indũ fluuiũ: ut autor est Strabo in decimoquinto. Eridanus uero fluuius Italiæ cognitissimus alio nomine padus nuncupatus ⁊a Virgilio. Fluuiorum rex dictus. De quo multa Plinius ĩ tertio & Solinus memorant. Herodotus ignorauit erydanum. unde ait in Thalia. Non assentior fluuiũ quendam eridanum esse a barbaris uocitatum: qui subit mare ad septentrionem spectans. unde electrum uenire narratur: Nõ me deus obruit? Interrogatiue pronunciandum. Quærit enim an de⁹ Cupido sit cã suaꝝ erumnaꝝ: an herbæ magicæ ipsum separarent ab amica: & translatio est ab his q̃ naufragantes obruunt. Iugis prometheis. In quibus. s. religatus fuit prometheus. Fuit aũt religatus in monte scythiæ caucaso ob furtũ lẽniũ: ut ait Cicero hoc ẽ propter ereptum iouis Ignem traditũq̃ mortalibus: ibiq̃ afficit hac pœna: ut Aquila iecur eius dilaniet & exedat: quod adesum renouatur. Scribit Aeschylus ad triginta milia annorum religatum mansisse. De Prometheo multa Hesiodus: Higinus. & Seruius conscripserunt. Addit Pli. ꝓmetheum ignẽ ĩ ferula seruari docuisse: Vnde apud martialem ita ferulæ loquuntur. Ligna prometheo munere clara sumus. Idem primus annulo ferreo usus eẽ fert: in quo saxi fragmentum fuerit loco gẽmæ. In Scythia herba est inter cæteras dicta Scythica: quam in ore habentes famẽ sitimq̃ non sentiunt. ꝓterea herbaꝝ tanta est potentia ut multi existimauerũt nihil non herbarum ui cõfici posse. nõ est ergo mirãdum si poeta imputat herbis magica arte pollentib⁹ cãm dissidii sui cũ cynthia. Trãsla to gaudia seruitio. Catholica sn̄ia ẽ & talis qualis illa Nasonis. Succesore nouo tollit⁹ ois amor. mult⁹ hoc remedio utunt⁹: ut. s. trãsferentes amorẽ in aliã puellã cura sollicitudineq̃ leuent⁹. ego uero cũ uellẽ torrẽtissimos amoris æstus mitigare: q̃ me noctes dieq̃ coq̃bant: cepi alteram amare: ut ita trãslato seruitio transmutatoq̃ amore refrigerarer: atq̃ leniter. sed dii boni secus accidit. Nã posterior amor priore factus est æstuosior. prius amabam: nunc insanio. prius panthiã cecini: nunc martiam celebrare compellor. Prosit itaq̃ aliis trãsferre seruitiũ: & ab una in alteram amores tranfundere ut monet poeta: mihi certe non profuit. Alia Elegia.

IVqd̃ sæpe soles nr̃o letabere casu. Gallus q̃ solitus erat puellas decipere: & nulli fidem ꝑ stare didicerat: cepit tandẽ unã ardenter amare atq̃ cõstanter: quod factũ esse uult poeta ut hæc puella: quam efflictim deperibat. Gallus ulciscatur illarum iniurias quas illudere solebat. primus uersus cum ironia est ꝓnũciandus: est. n. ex loquutiõe quottidiana trãslatus. Vacẽ. Vacu⁹ & otiosus sim sublato amore cynthiæ: tanq̃ Gall⁹ uitio daret Proptio: q̃ ꝓdito uni⁹ cynthiæ amore nõ eẽt futur⁹ occupat⁹ in alterius puellæ amore: sed otiosus: nec aliã posset amare ꝓter cynthiã. In nullo q̃ris amore morã. i. multarũ gaudes amorib⁹ & nullã uere amas: q̃d Ca. a lesbia fieri scribit: & scitauit Cani⁹ poeta gaditan⁹ pp q̃d his uerbis reꝑhẽsus ẽ a Liuio uiro graui & historiographo. Nr̃aꝝ philosophiã ꝓticipe nõ poteris dũ a tot ꝓticipis. Cõtẽpti pẽa doloris. Dicit Gallũ amicæ datuꝝ pœnas ob neglectũ dolorẽ illaꝝ: q̃ dolebãt cũ a gallo nõ amarẽt⁹. Exigit uices. Sẽsus ẽ. puella quã nũc ꝓdite amas: sumita te pœnas illas q̃s tu multas alias puellas pati coegisti. uices ꝓ pẽis accipi legim⁹. ut apd̃ Vir. Vitauisse uices danaũ. & ita expõit. Ser. Nec noua q̃rẽdo. nõ poteris iqt facere id q̃d ꝺsueuisti uidelicet amorẽ mutare quottidie nouo amore. Non. n. tibi licebit ab ista discedere. quã

Tam multa illa meo díuísa est milía lecto
Quãtũ hypanis ueneto díssidet eridano
Nec mihí cõsuetos ãplexu nutrít amores
Cynthia: nec nostra dulcis ín aure sonat:
Olím gratus erã: nõ íllo tẽpore cuíquam
Cõtígit ut símílí posset amare fíde:
Inuídiæ fuím⁹ nun me de⁹obruit an quæ
Lecta ꝑmetheis diuídít herba iugís:
Nõ sũ ego qui fuerã mutat lõga puellas:
Quãtus ín exiguo tẽpore fugít amor:
Nũc primũ lõgas sol⁹ cognoscere noctes
Cogor & ípse meis auribus esse grauís:
Fœlix qui potuít præsentí flere puellæ
Nõ níhil aspís gaudet amor lachrymís.
Aut sí despectus potuít mutare colores
Sunt quoq̃ translato gaudía seruítío:
Mi neq̃ amar̃ aliã neq̃ ab hac discedeꝛ fas
Cynthia pria fuit: cynthia finis erit. (ẽ

Ad Gallum.

t VQd̃ sæpe soles nr̃o lætabere casu
Galle: qd̃ abrepto solus amore uacẽ:
At nõ ípse tuas ímítabor ꝑfide uoces
Fallere te nunq̃ galle puella uelít:
Dum tibí deceptís augetur fama puellís
Certus & ín nullo quæris amore morã:
Perdítus ín quadã tardís palescere curis
Incípís: & prímo lapsus amore gradu:
Hæc erit íllarum cõtempti pœna doloris:
Multarum míseras exígít una uices:
Hæc tíbí uulgares ístos cõpescet amores
Nec noua quærendo semper amic⁹eris.
Hæc ego nõ rũore malo nõ auguꝛ doctus
Vídi: ego me quæso teste negare potes:
Vídí ego te toto uictum languescere collo
Et flere íniectís galle díu manibus:

perdite amas & īmodice. Diducere. ideſt diuidere. Vt docet Seruius. Non ſic hemonio Salmonida. Nō tā to inqt amore cōcubuit Neptunus cum tyro ſalmonei ſilia: nec Hercules cum hebe: q̄to ardore Gallus amicā complexus eſt. Salmoneus a cuius nomine dicta eſt ciuitas ſalmonea. regnauit in Piſana regione. Is filiam habuit nomine Tyro decore formaq; eximiam: quæ amauit enipeum fluuium labentem ex fonte ſalmone. Neptunus tranſformatus in enipeum concubuit cum puella: cui poſt concubitum dixit. Nunc gaude dilecta: aſt cum ſe euoluerit annus: illuſtres: neq; enim diuum cubilia uana: Natos nixa dabis. & ſe neptunum deum eſſe confeſſus eſt. ex hoc compreſſu nati ſunt pelias & neleus Autores Home. in. xi. odyſſeæ. Diodorus in qnto. Strabo in octauo. Hoc ſignificare uidetur & Oui. illo uerſu dimidiato. Tu uiſus enipeus. Tenari⁹ deus. i. Neptunus: qui templum habet in Tenaro. eſt autem tenaron promontoriū: & oppidum: & ſpiraculū in laconia ut ait Solinus. de tēplo neptuni tenarii meminit Strabo. Salmonida. ideſt tyro ſiue tyronē Salmonei filiam. Miſtus hemonio enipeo. Quoniam neptunus induit formā enipei: quē diligebat Tyro Homerus. Illa nimis flagrās dilexit enipea diuum. Quæritur quare a Propertio enipeus uocet hemonius cum ſit in theſſalia: quæ & hemonia dicitur ſed in achaia. Scire debes duos eſſe enipeos. alterum achaicū labētem: ut diximus: ex fonte ſalmone: alterum in theſſalia: qui ex pharſalo delabēs ingreditur apidanū ut ait Strabo. Nūc poeta ſcitiſſime rituq; poetico epitheton unius tribuit alteri. amor Herculis heben. Hercules īdutus tunicā imbutā ſanguine neſſeo ut ſcribit Ouidius tantis cruciatibus uexari cepit: ut per octā theſſaliæ montem furibundus præ dolore diſcurreret. Tandem deſperata ſalute pyrā ſibimet ſtruxit in eota: quā ſuccendit philotectes. ibiq; exuit mortale corpus: quod īmortale erat in cœlum trāſlatum eſt. Herculi iam deo facto nupſit hebe Iunonis filia iuuentutis dea: in cuius delitiis uerſabat quam Home. dixit pulchris pedibus fuiſſe decoratam. Hæc tradunt Oui. Diodorus: & Seneca: q ſcripſit tragœdiā cui titulus eſt Hercules oeteus. uñ dicit poeta ī oeteis iugis ſenſiſſe Herculē prima gaudia: quoniam ī oeta mōte combuſtus factus eſt deus & maritus hebes: quæ græcedicitur pubertas. Proxima ledæ. amicam Galli formoſitate proximam dicit eſſe ledæ matri helenæ: quā Iuppiter adamauit. ex qua nati ſunt Caſtor: Pollux: & Helena fabula notiſſima. Hyginius nō nihil diſſentit ouum tergeminum referens ad nemeſim: quod & Auſoni⁹ ſentit: tanq̄ nemeſis genuerit caſtores & helenam. Leda uero educauerit. Dicit poeta unā amicā galli gratiorē eſſe caſtoribus: & helenæ: q tres partus ſunt ledæ uel qđ magis exiſtimo eā dicit formoſiorē eē tribus hoc eſt helena & Clitēneſtra: q̄ ſunt ledæ ptus & ipſa leda. & ita fœmina ſolis fœminis in formoſitate anteponetur: & ex hoc formoſiſſima oſtendit: quæ pulcherrimas pulchritudine exuparet: Senſum aūt quo facilius itelligat ita ordinamus. Cū ſit Cynthia ꝓxima ledæ: & cum ſit ꝓxima ledæ partu. Bis enim accipiēdū ē ꝓxima: & partu caſus erit datiui ꝓ partui. ſicut doctiſſimos ueteꝝ loquutos eē cōperimus: & docet Gellius. Inachiis & blādior heroinis. Heroinas inachias appellat: q̄s Oui. & Statius heroidas noīauerūt. & ꝓ uxoribus heroū accipiūtur. & ætas heroica deſcribit ab Heſiodo. Oui. Tu qa tā lōga es ueteres heroidas æq̄s. Statius. Qua ueteres latias graiaſq; heroidas æq̄s. Inachiæ ab Inacho dictæ: q̄ fuit rex argiuoꝝ ut ſcribit Euſebius: q filiū hūit phoroneū: q primus legū theſauros: & iudicia cōſtituiſſe fert. qđ Valerius in epiſtola ad Ruffinū ſcribit: & Iſidorus docet: & ī decretis ſcriptū ē in ſeptima diſtinctione.

Et cupere optatis animā deponere uerbis
Et quæ deinde meus cælat amice pudor
Nō ego cōplexus potui diducere ueſtros
Tantus erat demēs inter utroſq; furor:
Nō ſic æmonio ſalmonida mixtus enipeo
Tenarius facili p̄ſſit amore deus: (bē
Nec ſic cœleſtē flagrās amor herculis hebe
Sēſit in œthæis gaudia prima iugis:
Vna dies ois potuit præcurrere amantes
Nam tibi nō tepidas ſubdidit illa faces:
Nec tibi p̄teritos paſſa ē ſuccedere faſtus
Nec ſinet abduci: te tuꝰ ardor aget:
Nec mirū cū ſit ioue digna & proxia ledæ
Et ledæ partu gratior una tribus:
Illa ſit inachiis & blādior heroinis
Illa ſuis uerbis cogat amare iouem:
Tu uero quoniā ſemel es piturus amore
Vrere: nō alio lumie dignꝰ eras (ror
Quæ tibi ſit fœlix: quoniā nouꝰ icidit er-
Et quodcūq; uoles una ſit iſta tibi.

Ad Tullum.

Vlicet abiectus tiberina mol
liter unda
Leſbia mentoreo uina bibas
opere:

Alia Elegia.

Vlicet abiectꝰ tibe. mol. un. Aūpōit amorē cynthiæ delitiis aliis oībꝰ & uoluptatibꝰ: in quā ſuiam ait Plautinꝰ amator. Sibi hēant regna reges. ſibi diuitias diuites. mihi amare relinq̄t. Alloqt Tullū luxoriōſis delitiis defluētē. Leſbia mentoreo uina. Inter uina gñoſa nūerat uinū leſbiū: qđ ſuauiꝰ rhodio dixit eē Ariſto. Leſbiū uinū īprimis celebrauit eraſiſtratꝰ medicꝰ & Cæſar dictator epulo qđ Romanis dedit iter cætera uina leſbiū appoſuit. de quo Hora. ī epodo & chia uina & leſbia. de hoc loquit Vir. in geor. Quā methymneo carpit de palmite leſbos: & Ouid. Gargara quot ſegetes: quot hēt methymna racemos. ē. n. Methymna ciuitas in leſbo ut memit Stra. Mētoreū op itelligit uaſa potoria p̄cioſa. fuit. n. Mētor uaſculariꝰ hoc ē uaſoꝝ artifex pitiſſimꝰ ut autor eſt Pli. ī. xxxiii. Lucius craſſus orator duos hūit Scyphos Mētoris manu celatos cētū ſeſtertiis emptos. cōfeſſus eſt tamē ſe his nunq̄ uſum eē ꝓpter uerecūdiam. Vaſa mentorea conſecrata fuerunt ioni capitolino: & dianæ epheſiæ. de his

intellexit Iuuenalis sic scribens. Raræ sine mentore mensæ. & Martialis Solus mentoreos habes labores. laudat Cicero in uerrinis pocula duo: quæ heraclea cognominabantur mentoris manu summo artificio facta: quæ sustilit uerres. Lintres: Nauiculas. Tibullus. In liquida nat tibi linter aqua. ex arboribus excauatis fieri docet Virgi. scribens in georgicis. Cauat arbore lintres. Liuius ingēs coacta uis est lintriū ad uicinalē usum paratarum. Horatius. Partitur lintres exercitus. scribit Nonius lintres naues fluuiales. Pactoli liquores. Sēpe est cum fruor complexu cynthiæ mihi tunc uideor possidere diuitias aurū pactoli fluminis de quo supra dictum est: & gemmas: quæ in mari rubro nascunt. Nā ut docet Pli. laudatissimæ Margaritæ reperiunt circa Arabiam in sinu persico rubri maris. sed cum iurisco sultus margaritas nec gemmis nec lapillis contineri scribat. & Pli. Margaritas inter gemmas nō numeret: uideamus quæ sit gemma intelligenda apud poetam. India & Arabia fecundissimæ fuere gēmarū: & Pli. quosdā carbūculos laudatissimos in Arabia nasci testat: & topation ī insula maris rubri reptaz esse scribit. Ne ergo discedam a latinitate: intelligemus gēmā lapillos ꝓcioſos in mari rubro & arabia prouenientes. Ita apud Martialē. Quicquid erythrea niger inuenit indus in alga. Quin. Curtius. Gēmas margaritasq; mare littoribus infundit. Rubrum mare dixerūt qa aquas rubere credebāt. Quidam a solis repercussu existimarunt talez reddi colorē. Alii ab arena terraq;. Quod latini rubrum mare nuncupant: græci erythreum uocat Erythros græce rubrū significat latinæ. Existimat Curtius a rege erythra indutum esse nomen.

Et modo tam celeres mireris currere lintres
Et modo tam tardas funibus ire rates:
Et nemo omne satas intēdat uertice syluas
Vrgetur quantis caucasus arboribus:
Nō tñ ista meo ualeant contendere amori
Nescit amor magnis cedere diuitiis:
Nā siue optatam mecum trahit illa quietē
Seu facili totum ducit amore diem:
Tūc mihi pactoli uēiūt ſb tecta liquores
Et legitur rubris gemma sub æquoribus:
Tū mihi cessuros spōdēt mea gaudia fāgę
Quæ maneāt dū me fata perire uolent:
Nā qs diuitiis aduerso gaudet amore.
Nulla mihi tristi præmia sunt uenere:
Illa potest magnas heroū infrīgere uires
Illa etiam duris mentibus esse dolor:
Illa neq; arabiū metuit trāscendere limen
Nec timet ostrino tulle subire toro.
Et miserum toro iuuenem uersare cubili.
Quid releuant uariis serica textilibus:
Quæ mihi dū placata aderit nō ulla uerebor
Regna: nec alcinoi mūera despicere. Cbor

Illa neq; arabium. Ostendit Venerem cuncta donare nec reges diuitesq; intactos ꝓterire. qui ædes habent pulcherrimas: & limina & arabico marmore splēdicātia. In Arabiæ montibus onychitem lapidem nasci nec usquaz alibi putauere nostri ueteres: ut scribit Plinius in. xxxvi. Cornelius tradit se uidisse colūnas ex onychite. xxx. duorum pedum longitudine. Pli. se uidisse ampliores. xxx. in scœna quā Calistus Cæsaris claudii libertorū potentissimus exædificauerat: huncaliqui lapidem alabastritem uocant. de hoc ait Papinius in primo Siluaz. Hic flexus onys. Lepidus primus omniū limina ex numidico marmore in domo posuit. Ostrino toro. Ideſt lecto purpureo. Ostrū. n. purpureus color est. Nā ut scribit Victruuius in septimo. Eiicit e conchilio marino: e quo purpura efficit. & ideo ostrū est uocitatū: quia ex conchazz marinazz testis eximit. Virgi. Sarrano dormiat ostro. Multa de purpuris scribuntur a Plinio in Nono. Quid releuāt uariis serica textilibus. Sine amore nihil prodesse sericas uestes & paripetasmata ostēdit. in quam sniam ait Tibullus. Quid tyrio recubare toro sine amore secundo Prodest. & Lucretius ait. febres nō sanari auleis pictis neq; lecto purpureo. De serico dictū est a nobis copiose in annotationibus nostris in seruiū. Textilia uaria accipe. pro uestimentis uersicoloribus: erant ꝓcioſa. Vnde ait Liuius olim interdictū fuisse matronis ne uterent uersicoloribus. iurisconsulti uersicoloria uocāt: quæ mutauerunt natiuum colorē. colores diuersos uestib' intexere babylon maxime celebrauit: & babylonica noīauit Autor Pli. Alcinoi munera despicere. Homerus in septimo odisseæ celebrat & extollit opulentiā regis alcinoi: qui regnauit apud pheacas. & in primis laudat eius ædes magnificentissime structas & uiridaria. ubi arbores erāt semp pomiferæ. De qbus ait & Papi. Quid bifera Alcinoi referā pomaria uosq; Qui nūquā uacui ꝓdiſtis in ethera rami. Idē Home. refert quēadmodū alcinous cum pheacibus munera hospitalia dederit ulyssi uestimēta. Tripodē magnū & lebeta multūq; auri: quod polydedalū cognominat ī. xiii. odysseæ. Ad quæ munera nunc uidetur alludere poeta.

Ad Cynthiam.

Saepe ego multa tuæ leuitatis damna timebam.
Hac tamen excepta cynthia perfidia:
Aspice me qnanto rapiat fortuna periclo
Tu tamen in nostro lenta timore uenis.
Et potest externos māib' cōponere crines
Et longa faciem quærere desidia:

Alia Elegia.

Saepe ego multa tuæ leuitatis dāna timebā'. Conq̄rit' de Cynthiæ pfidia: q̄ nihil dolebat nihil angebant ſpo piclitāte nec cultū formæ ītermittebat cū in aduersa poetæ fortūa debuisset oēs ornat' floccipēdere & lugubres uestes īduere. Rapiat fortūa. quo piculo uexaret nō explicat existimare possum': uel ob necem galli cōsortis de quo īfra dicet fuisse pegrinabūdū maxia cū āxietate: uel naufragio agitatū. Nā exēpla ulyssis & iasōis hoc significare uidēt. Et po

tes externos. Adiuuandū hoc ꝓnunciatiōe ut & rei indignitas & indignatio dicētis exꝑmaſ: q̄ nō modice ĩdignaſ: ꝙ cynthia capillis pegrinis caput comat & ornet. Oui. Neſcio q̄ ꝑ me laudat nūc iſte ſicābrā. Fœminæ. n. ꝓpriis capillis ꝺſtitutæ alienos emūt ad caput comēdū. Mar. dētib⁹ atꝙ comis nec te pudet ueteris emptis Tales ait diuus Hieron. in epiſtola ad demetriadē. Ornare crinē & alienis capillis turritū uerticē ſtruere. Faciē q̄rere ꝺſidia. hoc cōuenit illi Terētianæ ſoiæ. Dū moliunt. dū comunt ānus ē Plau. ſcribit duas ēe res q̄ nunq̄ ſatis exornari ꝑſit. Nauē. ſ. & fœminā. At nō ſic itachi. Exēplis fidelisſimaꝝ mulieꝝ taxat infidelitatē cynthiæ doleter & grauiter. calypſo in inſula ogygia regnauit: q̄ naufragū Vlyſſē hoſpitaſ ſuſcepit: cuius cōtubernio & cōcubitu diutiſſime oblectata tandē coacta eſt obtēpare uolūtati Iouis iubētis ꝑ Mer. ut ſineret Vlyſſē in patriā ithacā reuerti. itaq̄ calypſo ueſtes & cibaria & id genꝰ neceſſaria ꝺdit diſceſſuro Vlyſſi: eūq̄ inuita amoris ꝺſiderio uidit abeūtem lōga ē de hac re narratio apꝺ Home. ĩ qnto Odiſſeæ & Oui. ait. Ah quotiēs illū doluit ꝓpare calypſo. remigioq̄ aptas eē negauit aq̄s. Vlyſſē ithacum uocat ab itacha ĩſula ubi regnauit. ita Vir. Hic Ithacꝰ uatē magno calcāte tumultu. Tropos ātonomaſia freq̄nſ apꝺ poetas Alpheſibea ſuos. Alchemeō filiꝰ uatis Amphiarai q̄rebat purgari ob iterfectā mrem eriphylen. uenit ad phegeū patrē Alpheſibeæ. cui ꝺdit monile mrnū ꝓtioſū. cuiꝰ & maritꝰ fcūs eſt. Profectꝰ deīde ad Acheloū: filiā eiꝰ adamauit noīe callioroē: q̄ cū & ipſa ſupplex monile illud poſceret: rediit ad alpheſibeā ad mōile repetēdū. tūc a fribꝰ Alpheſibeæ Themeno & axiōe iterfectꝰ eſt quos Alpheſibea in ultione mariti iteremit: ut autor ē pauſanias apꝺ græcos. & apud latios Oui. q̄ ĩ nono Metamorphoſeos hāc hiſtoriā ſignat magis q̄ explicet. his uerſibꝰ. Dōec eū cōiunx fatale popoſcerit auꝝ. Cognatūq̄ latꝰ phegeꝰ hauſerit enſis. Actiꝰ tragædiā ſcripſit noīe Alpheſibeā. cuiꝰ teſtimōio utīt ꝑſæpe Noniꝰ Mar. Sāguinis & cari uincula. Docet amorē cūcta ſuparī q̄ñ Alpheſibea ut maritū ulciſceret nō pepcit fribꝰ: & ita amor ꝺiugalis rupit uincula ſanguīs frīni. Nec ſic æſonidē. Amor Iaſonis & hypſipyle notiſſimꝰ ē uel una Naſonis epiſtola q̄ hypſipyle conq̄rit ſe a Iaſone fuiſſe ꝺrelictā: quē cū Argonautis ad uellus aureū ꝓficiſcētē ſuſcepit hoſpitio & lecto: quē abeūtē lachrymis ꝓſequuta ē. nec pꝰ amorē Iaſonis altero amoꝝ occupata ē. Nā fugiēs ex Lēno rapta a ꝑdonibꝰ fūcta eſt offō nutricis in alēdo archemoro. lōga eſt narratio hypſipyles apꝺ Statiū ĩ Thebaide ſua fata referētis: Emonio tabuit hoſpitio. i. affecta ē amore Iaſonis: quē emoniū uocat ab æmonia regione: quæ & theſſalia nominaſ. Nā ab æmone æmonia dcā ē. a cuius filio theſſalo Theſſalia uocitata. autor Strabo. Iaſonē aūt theſſalū fuiſſe notiſſimū ē. Tabeſcere dicimur in amore & ĩ merore. Gel. Delphinus amās deſiderio tabuit exaſtuſq̄ eſt Plau. in eaptiuis. Tuo meroſ maceror Maceſco: cōſeneſco: & tabeſco miſer. Solent. n. ita amātes macie emaciari: ut illi qui tabē patiunt. Qui morbus eos male hēt quos inuaſit. cuiꝰ plures ſpecies ſunt autore celſo. Atrophia: cacexia: & phtiſis. Tabo uero utunt poetæ ꝑ ſanie & corrupto ſanguine ut docent Seruius & donatus enarrātes illud Virgilianū. & terrā tabo maculāt. Cōiugis euadne. Capaneus in bello thebano dux & bellator egregius dū ui in murū thebanum ſcādere conaſ occubuit: ut tradit Diodo. cecinit Statius in decimo capaneū cū uiribus hūanis extīgui nō poſſet iterfectū fuiſſe fulmine iouialī. refert uegetius. ab hoc ſcalas fuiſſe reptas: qbus in muros hoſtiles aſcendit. Euadne uxor capanei ĩ rogum flagrātis cadaueris cōiugalis prenimio amore ſe īmiſit. unde ait Statius. Turbine quo ſeſe caris inſtrauerit audax Ignibus euadne. & Oui. Accipe me capaneū cineres miſcebimꝰ inqt Iphias. in medios deſiluitq̄ rogos. Multa prius uaſto. Ab īpoſſibili oūdit ſe nunq̄ ab amore cynthiæ diſceſſuꝝ. Flumina. n. nō egrediunt e mari: ſed mare ingrediunt. attamē ſcrutatores reꝝ naturalium tradūt e mari oēs aq̄s oriri & ꝑ interuenia terraꝝ crūpētes rurſus in mare remeare. & hāc aſſerunt eſſe cām cur maria nō creſcāt. uñ ait facūdiſſime. Sene. in tertio q̄ſtionū naturaliū. Maria nō creſcūt qa q̄q̄d influxit nō in ſuū uertunt ſed ꝓtinꝰ reddūt. occulto. n. itinere ſubit terras. ſunt & Lucretii uerſus ſup hac re memoratu digni. Debet ut ĩ mare de terris uenit humor aq̄i. in terras itidē remeare ex æquore falſo. hoc idē tradit Nicolaꝰ de lyra enarrās illud in iſtrumento ueteri. Oia flumina intrāt mare & mare redūdat. & cū Pli. ĩ ſcdo luculētiſſime multa ꝺ mari dixiſſet ita cōcluſit. manifeſtū

Nec minus eois pectus ūariare lapillis
Vt formoſa nouo quæ parat ire uiro:
At non ſic ita hi digreſſu nota calypſo
Deſertis olim fleuerat æquoribus:
Multos illa dies incomptis mœſta capillis
Sederat: iniuſto multa locuta ſalo:
Et q̄is nunquā poſthac uiſura dolebat
Illa tamen longæ conſcia letitiæ:
Alphiſiboea ſuos ulta eſt pro cōiuge fratres
Sanguinis & cari uincula rupit amor:
Nec ſic æſonidem rapientibus anxia uentis
Hypſiphyle uacuo conſtitit in thalamo:
Hypſiphyle nullos poſt illos ſenſit amores
Vt ſemel æmonio tabuit hoſpitio:
Coniugis euadne miſeros elata per ignes
Occidit argiuæ fama pudicitiæ:
Q uaꝝ nulla tuos potuit cōuertere mores
Tu quoque uti fieres nobilis hiſtoria:
Deſine iam reuocare tuis periuria uerbis
Cynthia: & oblitos parce mouere deos:
Audax ah nimium noſtro dolitura periclo
Si quid forte tibi durius inciderit:
Multa prius uaſto labentur flumina ponto
Annus & inuerſas duxerit ante uices:
Q uā tua ſub noſtro mutetur pectore cura
Si quodcunq̄ uoles non aliena tamen:

eſt q̃re tot fluminũ quottidiano acceſſu maria nõ cre
ſcãt. Ari. quoq; in ſcdo Metheoroꝝ ita ſcribit. Mare
putat̃ pricipiũ oĩs humoris & aquæ: iõq; fluuios nõ
ſolũ in hoc ſed ex hoc fluere aiũt. Plato in phedrone
tradit fontẽ aq̃ꝝ oĩum ee tartaꝝ. ueꝝ cur maria non
creſcãt aliæ quoq; cãæ tradũt̃ a philoſophis. qb⁹ ſup
ſeddebim⁹: cũ ſatis philoſophatũ ſit. Quã mihi ne ui
les. Legẽdũ ẽ quã ue mihi uiles. Et fletũ iuitis. Sẽſũ
uerbis ſignificãtib⁹ ptulit. cui ſimile ẽ illd̃ Terẽ. una
me Hercule falſa lachrymula: quã oculos tergẽdo uix
ui expreſſerit reſtinguet.

Væ fuerã magnis oli patefacta triũphis.
Per ꝓſopopeiã ſiue cõformationẽ intro-
ducit loquẽtẽ ianuã puellæ: q̃ hitabat in
arce tarpeia: q olim fuerat locus dicatus triũphãtib⁹
conqueriẽ itaq; ianua q̃ ab amatoribus potis pulſet̃
q̃ dña infamis ſit: q̃ Propertius ſuis carminib⁹ eam
q̃ſcere nõ patiat̃. Patefacta triũphis. ſperatores. Ro-
mani quãdo triũphum agebãt p portã triũphalẽ in-
grediebant̃. cui⁹ meminit tranqllus: & p uiã ſacrã põ
patico fauote trãſeũtes ibant in capitoliũ Ioui gratu-
latũ ubi Bos imolabat̃: cũ in ouatiõe ouẽ imolarẽt.
Milites lauro coronati: ramũ quoq; laureũ manu ge
ſtãtes ſperatorẽ ſeq̃bant̃: q curru ẽaurato uehebat̃ al-
tera manu tenẽs eburneũ ſceptrũ altera lauꝝ. A tergo
triũphãtis ſeru⁹ coronã ex auro ſuſtinebat. ſ digito ip-
ſius Anulus ferre⁹ erat. ut meminit. Pli. ſ. xxxiii. De-
niq; ſi noſſe cupis formã põpãq; triũphi Romãi: le-
ge Plutarchũ in æmilio. & Appiãi libũ q̃ ſcribit̃ li-
byc⁹: q cũcta copioſiſſime cõmemorãt. ẽ Tarpeia di
cet̃ in q̃rto. Potoꝝ. i. ebrioꝝ. Cice. addẽ ſcitiã prãſi
poti oſcitãtis ducis. Turpes pẽder corollæ. Solebãt
amatores añ fores amicæ coronas apponere: & ipſos
poſtes coronare. Tibul. Cũ poſti florida ſerta darem.
Oui. At tu nõ letis ẽtracta corona capillis Dura ſup
tota limina nocte iace. qn ẽt faces extictas illic relinq̃
bãt poſt exactas cãtilẽas. nñ a Perſio dcm̃ ẽ. Dũ chry-
ſidis udas Ebri⁹ añ fores extícta cũ face cãto. Sæcli.
Pro ſæculi metaplaſm⁹ ſyncope ẽ. ſæculũ aũt: ut do-
cet Varro: ſignificat ſpatiũ annoꝝ cẽtũ dcm̃ a ſene: q̃
lõgiſſimũ ſpatiũ ſeneſcẽdoꝝ hoĩum id putarũt. Qui-
dã trediderũt ãnos. xxx. ſæculũ cõficere quos multũ
errare exiſtimat cẽſorin⁹ q ſcribit i libro de die natali
ſæculũ eẽ ſpatiũ uitæ hũanæ lõgiſſimũ partu & mor
te definitũ. quot ãt ãnoꝝ ſit nõdũ arbitrat̃ ad ſubtile
examſatũ eẽ loquit̃ ex ſnia illoꝝ: apd quos corrũpere
& corrũpi ſæculũ uocat̃ ut autor ẽ Cor. tacit⁹. Excu
biis. excubiæ ſũt diurnæ & nocturnæ. uigiliæ tm̃ nõ
nocturnæ. Ianua uel dña. Hec ſunt illa carmĩa q̃ dicit
Ianua cãtari a Proptio nocturno tpe quæ poſtes ipſi⁹
q̃ſcere nõ ſinunt: in qb⁹ poeta excubãs crudelitatẽ ac
cuſat ianuæ: quæ facta erat inexorabilis. Nulla ne fi
nis. Maſculino & fœminino genere fine dici. teſtis eſt
Vir. q ait. Hæc finis pami fatoꝝ. & Quẽ das finẽ rex
magne laboꝝ: q̃ diligẽter obſeruauit Gellius in. xii.
Miſerata dolores miſert⁹ cũ genitiuo. miſerat⁹ cũ ac-
cuſatiuo dicit̃. Quintil. miſert⁹ mei miſert⁹ pris. Vir. Aut miſerat⁹ amãtẽ. Saxo ficão. Scopulis ſiculis: q a
Plinio dicũtur ſcopuli cyclopũ. Vir. Penituſq; ſonãtes Acceſtis ſcopulos. Vos & cyclopeia ſaxa experti. ſicilia
dicta eſt ſicania a ſicanis populis: qui primi eã inſulã incoluiſſe ferunt̃. qui tamẽ nõ ſunt indigne: ſed hiſpani
a ſicano flumine noiati: ut docet Thucydides in ſexto. Oui. cũ oſtẽdere uellet puellã difficilẽ & imitẽ eadẽ ſi-
militudie uſus eſt. ſic ſcribens. His imobilior ſcopulis uidelicet ſiculis. eſt. n. polyphemus ſiculus: q̃ itroducit̃

Q uam ue mihi uiles iſti uideãtur ocelli:
Per quos ſæpe mihi credita perfidia eſt.
Hos tu iurabas ſi quid mentita fuiſſes
Vt tibi ſuppoſitis excíderent manibus:
Et cõtra magnum potes hos attollere ſolẽ?
Nec tremis admiſſæ conſcia nequitiæ
Q uis te cogebat multos pallere colores:
Et fletum inuitis ducere luminibus: (tes
Q uis ego nunc peo ſimiles moniturus amã
O nullis tutum credere blanditiis.

Verba ianuæ cõquerẽtis
Væ fueram magnis olim pa-
tefacta triumphis
Ianua tarpeiæ nota pudicitiæ:
Cuius inaurati celebrarunt li
mina currus:
Captoꝝ lachrymis humida ſupplicibus:
Nunc ego nocturnis potorum ſaucia rixis
Pulſata indignis ſæpe queror manibus:
Et mihi nõ deſunt turpes pendere corollæ
Semper: & excluſis ſigna iacere facis:
Nec poſſũ infamis domiæ defẽdere noctes
Mobilis obſcœnis tradita carminibus:
Nec tamẽ illa luæ reuocatur parcere famæ
Turpior e ſæcli uiuere luxuria:
Has inter grauibus cogor deflere querelis
Supplicis a longis triſtíor excubiis:
Ille meos nunq̃ patitur requieſcere poſtes
Arguta referẽs carmina blanditia:
Ianua uel domina penitus crudelior ipſa
Q uid mihi tã duris clauſa taces foribus?
Cur nunq̃ reſerata meos admittis amores?
Neſcia furtiuas reddere mota preces.
Nulla ne finis erit noſtro conceſſa dolori?
Triſtis & in tepido limine ſomnus erit:
Me mediæ noctes me ſydera plena iacentẽ
Frigídaque æoo me dolet aura gelu:
Tu ſola humanos nũquã miſerata dolores
Reſponde tacitis mutua cardinibus:
O utinam traiecta caua mea uocula rima
Percuſſas dominæ uertat in ariculas:
Sit licet & ſaxo patiẽtior illa ſicano

cõquerẽs de Galathæ ĩsolentia. Durior & chalybe. chalybe posuit ꝓ ferro: qm̃ apud chalybas nascit̃ ferrum tropos metonymia. ita Vir. Vulnificusq; chalybs. sunt ãt chalybes populi paphlagoniæ siue cappadociæ: q. alio noĩe chaldei dicunt̃. nõnulli existimãt eos prius Alybas nõcupatos, apud chalybes fuerunt clarissima metalla nõ solũ ferri sed ẽt argẽti. ut docet Strabo in duodecio. mihi uĩ. Proptius ĩtelligere uoluisse nomĩe chalybis metallũ durius ferro: qm̃ iã dixerat durior & ferro: ne idẽ bis dixisse uideat̃. sunt & chalybes in hi spania a fluuio chalybe noiati: q ut scribit̃ Iustinus in ultĩo ferro cæteris ꝓstare dicunt̃: & q̃is Vir. dixerit at chalybes nudi ferꝝ. Pli. tñ in. xxxiiii. palmã dat ferro serico. scẽdam laudẽ parthico. Petulãtia lĩgue. oñ dit poeta nullis se cõuitiis ianuã ĩcessere: q̃libus amatores excluſi uti solẽt. q̃lia ꝓ ĩdignationẽ Tibul. effũdit. Ianua difficilis dñæ te uerberet hymber. Dedu xi carmina. Signate loquut⁹ ẽ. ita Vir. deductũ dicẽt carmẽ. qđ Quinti. ait epitheton esse carminis accommodatissimũ. & ut Macro. interꝓtat̃ ꝓ tenui & subtili elegãter positũ est. Hæc ille. Nũc loqtur ianua p⁹ enarratã amatoris cãtilenã. Obstrepit alitib⁹. Qua si dicat durat usq; ad galliciniũ & cãtu obstreporo cõcinẽtes auiculas ĩfestat: & aduersus illas resõat. Differror. i. distrahor: discĩdor: ĩfamor ut supꝝ docuimus

Sit licet & ferro durior & calybe:
Nõ tamẽ illa suos poterit cõpescere ocellos
Surget & inuitis spiritus in lachrymis:
Nunc iacet alterius fœlici nixa lacerto:
At mea nocturno uerba cadũt zephyro.
Sed tu sola mei tu maxima causa doloris
Victa meis nunquam ianua muneribus:
Te nõ ulla meæ læsit petulantia linguæ
Quæ solet irato dicere tuta loco:
Vt me tam longa raucum patiare querela
Sollicitas triuio peruigilare moras.
At tibi sæpe nouo deduxi carmina uersu
Osculaque impressis nixa dedi gradibus:
Ante tuos quotiens uerti me perfida postes
Debita que occultis uota tuli manibus.
Hæc ille & si quæ miseri nouistis amãtes
Et matutinis obstrepit alitibus:
Sic ego nunc dominæ uitiis & semp amãtis
Fletibus æterna differor inuidia.

Ad Cynthian. Cellã

T merito qm̃ potui fugisse ꝓ
Nunc ego desertas alloquor alcyonas:
Nec mihi cassiope solitã uisura carinam
Omniaque ingrato littore uota cadũt:
Quin etiã absenti ꝓsunt tibi cynthia uenti:
Aspice quam sæuas increpat aura minas:
Nulla ne placatæ ueniet fortuna procellæ?
Hæccine parua meũ funus harena teget?

T merito qm̃ potui fugisse ꝓcellã. De prehẽsus a ꝓcelloſa tẽpestate se ipm accusat meritoq; se pati ait fluct⁹undabũdos: qm̃ potuit relinq̃re cynthiæ amores. põt hoc referri ad illud piculũ cui⁹ supra meminit prĩcipio utiq; obrupto. Alloquor alcyonas. Alcyones aues sunt: quæ fetificãt bruma, nidos faciũt septẽ diebus añ brumã: & totidẽ seq̃ntib⁹ pariunt q dies Alcyonides uocãtur. qbus maria mitiora sunt & nauigabilia. autor Pli. in. x. Aristo. in octauo de aĩalibus: duplex genus eẽ refert alcyonũ. Alterũ uocale harũdinibus insidẽs alterꝝ mutũ qđ ampliore corpore ẽ. interps Aristotelis ꝓ Altionib⁹ dicit Alcedones: & ita ab antiqs dicebãtur: ut scribit Fest⁹. ĩde discito locũ apud Plautũ reconditũ neq; cognobilẽ apud magistros scientiæ triuialis, ĩ cassina legit̃ Trãquillũ est alcedonia sũt circa forũ: qđ mataphoricos significat forẽses lites cessare & trãquillitatẽ ita in foro uersari: quẽadmodũ maria trangllabant̃ diebus illis septẽ quos dicimus Alcyõides uocari: q & alcedonia nominãtur: quoꝝ meminit Gellius in tertio. de qbus ita scribit Oui. Perq; dies placidos hyberno tẽpore septẽ Incubat Alcyone pẽdẽtibus æquore nidis Tum uia tuta maris: uentos custodit & arcet Eolus egressu præstatq; nepotibus æquor. scribit Pli. Alcyonẽ paulo ampliorẽ eẽ passere colore cyaneo. scito cyaneũ colorem a græcis nigrũ: ceruleũq; uocitari. & ita Aristotelis interpres quẽ Pli. dicit cyaneũ. ipse interpretatus est ceruleum. nõ sunt ꝓtereunda quæ tradit Albertus Magnus in. xxiii. de aĩalibus loquens đ Alcyonibus. ita. n. scribit. Dicunt q mari tempestuoso oua alcyonum obiecta statim inducunt trangllitatẽ & hãc gratiã hanc auem a Ioue esse consequutam ut ĩ tempore sollicitudinis suæ etiam in hyeme serenos. xiiii. dies accipiat quos dies nautici Alcyonidas uocant. merito Propertius tẽpestate uexatus alloquit̃: & inuocat Alcyonas: ut. s. illæ suo aduentu trangllent mare undabundum. dsertas uocat quia rarissime uisuntur: nec nisi circa solstitia in mari apparent. Nec mihi cassiope. Nec stella inqt cassiope tranquillitatẽ ullã denunciat. est enĩ cassiope siue cassiopeia sydus in cælo ita figuratũ ut in siliquastro sedeat autore Higino: est aũt siliquastrum sella a sedendo nominatũ ut docet Varro. apud Plinĩũ pro herba accipit̃. hoc dixi de siliquastro ut intelligeres qđ sibi uellet Higinus. ut ad cassiopẽ reuertamur. cõstat stellis tredecim. occidẽs cũ scorpiõe capite cũ sedili resupina ferri perspicit̃. exoriri aũt cum sagitario. Mithici dicunt cassiopẽ Andromedes matrem olim gloriabundã dixisse se forma præstare Nereidibus: pro quo facto inter sidera constitutã esse ut resupinato capite ferri uideat̃. de hoc sydere ita loquit̃ Manilius ĩ primo. ex simili dictũ. cepheusq; & cassiopeia. & Cice. ĩ secũdo de natura deoꝝ. obscura specie stellaꝝ cassiopeia. Prosunt tibi cynthia uẽti. Sensus ẽ uenti q me uexãt: ꝓsunt tibi: tãq; in gratiã cynthiæ seuiãt cupiẽtis excidiũ Proptii. Hæccine. Dicticos ẽ & pathos mouet a loco.

Ah pereat q̃uicunq;. Naufragio periclitabundus illum deteſtatur: qui primus cepit nauigare, quis autem fuerit incertum faciunt ſcriptoꝝ ſententiæ diſſidentes. nam philoſtephanus autor eſt Iaſonem primum longa naue nauigaſſe, creſias ſamyram, alii ſemiramim, nauem primus in græciã autore Pli. ex ægypto Danaꝰ adꝛuexit, ante ratibus nauigabatur inuẽtis aberythra rege. Tipullus primos tyrois nauigaſſe autumat illo uerſu Prima ratem uentis credere docta tyros. talis fere deteſtatio eſt apud Hora. & Papinium in eum: q primus fragilem truci cõmiſit pelago ratem. memoria me Herculẽ digni ſunt Papinii uerſus: quos ſcriptos reliquit ĩ tertio ſiluaꝝ. Quis rude & abſciſſum miſeris mortalibꝰ æquor Fecit ite? ſolidæ q̃ pios te luris alũnos Expulit in fluctus? Et uela, Icarus uela primꝰ iuenit. Dedalus uero malũ & Antẽnam. Inuito gurgite. Idẽ Papi. inde furor uentis indignatæq; ꝓcellæ. & paulo poſt. Viſiq; tumuerũt pupibꝰ undæ Inq; hominem ſurrexit hyems. Quærere tyndaridas. Qui tẽpeſtatibus procelliſq; agitãtur quærunt & ĩplorãt. Tyndaridas hoc eſt caſtores: quod ſidus fœlix & propitiũ ẽ nauigantibus. de quibus ita ſcribit Plinius in ſecũdo Vidi in nocturnis militũ uigiliis inhærere pilis pro uallo fulgurum effigies. graues hæ & Antennis nauigantiũ aliiſq; nauium partibus ceu uocali quodã ſono iſiſtũt ut uolucres ſedẽ ex ſede mutãtes. graues cũ ſolitariæ uenere mergẽteſq; nauigia. Geminæ autẽ ſalutares: & ꝓſperi curſus prænũciæ: quaꝝ aduẽtu fugari dirã illã ac minacem appellatãq; helenã ferunt. & ob id polluci & caſtori id numẽ aſſignant. eoſq; in mari deos iuocant. Hactenus Plinius. idem quoq; refert Seneca in queſtionibus. ſcribit Diodo. Cũ argonautæ tempeſtate agitarentur aſtra duo ſupra pollucis & caſtoris capita apparuiſſe. Quo facto ſedata tẽpeſtate conſtitutũ ẽ ut quos poſtmodũ tempeſtas agitaret Caſtoribus uota pro ſalute facerent. refert Lactãtius Statii interpres. ſi helenæ ſtella naui iſederit nautas ſine dubio pituros. caſtoꝝ uero ſydera eẽ nauigãtibus ſalutaria. Hæc ideo rettuli copioſius: quoniam exiſtimaui me factuꝝ operæ preciũ ꝓpter poetas apd quos fere omnis ſit mentio caſtorum ſtellarum. Horatius. Sic fratres helenæ lucida ſydera. Martialis. Et gratum nautis ſidus fulgere laconum. Papinius. Proferte benigna ſidera & Antennæ gemino cõſidite cornu oebalii fratres. Tyndaridæ dicuntur eo modo quo Hercules dictus eſt Amphytrioniades: tanq̃ filii Tyndarei: cum ſint Iouis. Auſonius. Tyndareus pater his & Iuppiter hic putat, hic ſcit. Illic. ſcilicet Romæ. Donaſſet caros crines. Sumptum ex Homero qui ſcribit in. xxiii. Illiados patrocli cadauer opertum fuiſſe capillis ſociorum ſuperiectis. & Achillem comam: quam ſperchio fluuio nutrierat ſecuiſſe: eamque in defuncti patrocli manibus depoſuiſſe: quæ res omnes ad fletum prouocauit. Oſſa roſa. Marcus Varro ritu pythagorico ſepeliri uoluit in myrti: & oleæ: & populi nigræ foliis. Clamaſſet puluere nomen. Ex ritu antiquorum dictum eſt: apud quos nomina defunctorum conclamabantur: & poſt ultimam conclamationem comburebantur: ut tradit Seruius. unde dictum eſt a lucano. Corpora nondum conclamata iacent. & Apuleius in primo de aſino aureo. domi tuæ inquit iam defletus & conclamatus es. hinc tractum eſt illud Terentianũ. Deſine conclamatũ eſt: quod ut Donatus exponit pro tranſacto accipitur. inclamari manes defunctorum ſolitos indicat ille Virgilii uerſus. Animamq; ſepulchro Condimus & magna ſupremum uoce ciemus. Doride natæ. Suppetias & opem petit a nymphis: quæ doridis filiæ dicuntur ut ſcribit Seruius. quod oſtendit Oui. in ſecundo metamorphoſeos. Doridaq; & natus: quarum pars nare uidetur. Fœlici choro. Corus uẽtus eſt occidentalis. de quo Lucanus in quinto. Primus ab oceano caput exeris athlãtheo Chore mouens æſtus. Flat ab occaſu ſolſtitiali ut autor ẽ Plinius in ſecũdo. chorus nomen eſt menſuræ: unde ſcriptum eſt in iſtrumento ueteri libro tertio regum. Erat cibus Solomonis per dies ſingulos. xxx. chori. ſimilæ &. lx. chori farinæ. chorus ſignificat multitudinẽ pſallentiũ. unde querit iuriſcõſultus digeſtis de edilitio edicto. ſi ueneat chorus. & unus in choro morboſus uel uitioſus fuerit. An oẽs debeant redhiberi. chorum a chara. i. letitia priſci nominauerunt ut docet Plato in ſecundo de legibus. a Propertio accipitur chorus pro numeroſa multitudine Nereidum: ut apud Virgilium. Audiit omnis Nereidũ phorciq; chorus panopeiaq; uirgo. q chorum pro uẽto in hoc loco accipiendũ autumant ratione metrica facile coarguuntur. ſyllaba prima repugnante: quæ in uento producitur ut indicat Lucani uerſus: quem modo rettullim. & Iuuenalis. In choꝝ atq; euꝝ ſolitus ſeuire flagellis. Si quãdo ueſtras. Soluite inqt o nymphe mea uela: mihiq; aſpirate piclitãti: ſi unq̃ amaſtis: & amor domuit numina aquarũ. Ouidius de amore loquẽs ait. Tu ſuperos ipſumq; Iouem tu numina ponti Victa domas. & amores nympharum celebrantur a poetis. ut galatheæ atq; ſalmacidis.

Tu tamẽ in melius ſæuas cõuerte querelas
Sat tibi ſit pœnæ nox & iniqua uada:
An poteris ſiccis mea fata reponere ocellis
Oſſaque nulla tuo noſtra tenere ſinu?
Ah pereat quicunque rates & uela parauit
Primus: & inuito gurgite fecit iter
Nõ ne fuit melius dominæ puicere mores?
Quamuis dura: tamen rara puella fuit:
Quam ſic ignotis circundata littora ſyluis
Cernere: & optatos quærere tyndaridas?
Illic ſi qua meum ſepeliſſent fata dolorem
Vltimus & poſito ſtaret amore lapis
Illa meo caros donaſſet funere crines
Molliter & tenera poneret oſſa roſa:
Illa meũ extremo clamaſſet puluere nomen
Vt mihi nõ ullo pondere terra foret:
At uos æquoreæ formoſa doride natæ
Candida fœlici ſoluite uela choro.
Si quãdo ueſtras labens amor attigit undas
Manſuetis ſocio parcite littoribus.

Aec certe deserta loca & taciturna querēti. In loco syluoso atq; deserto solus liberiore q̄rimonia lamētat de fastu cynthiæ ac leuitate, itaq; seipm ꝓuocās ad dolores suos apta uoce ꝓferēdos ait. hæc certe. q; totū ꝓnūciatiōe adiuuādū ē. Aura zephiri. Zephir⁹ uētus ē: q; ab occasu æquoctiali aduersus Eurū flat. Fauonius latine uocat: ut docet Gel. ī scdo. d quo ita scribit Pli: ī. xvi. Hic ē genitalis spūs mūdi a fouēdo dict⁹ ut qdā existiauere, flat ab occasu æquoctiali uer ichoās. hoc maritant uiuiscētia e terra. Cogor hr̄e notā. i. suggillatiōnē & īfamiā. nota. n. frequēter accipit in dteriorē partē. unī apd Valeriū titulus ē de cēsoria nota. ī quo ita scriptū ē. Mirifica notæ cā. ide notare significat ignomīa afficere. Hora. Multa cū libertate notabāt. Interdū dr̄ nota in meliorē partē. uerba liuii hæ sūt ex libro. xxiiii. Nemī nē nota streuī aut ignaui militis notasse uolui. & apd Oui. Ille numātia traxit ab urbe notā. Proferre dolores ē. n. ut ait Sene. qddā in q̄relis leuamētū. & ecō trario. Strāgulat īclusus dolor ut elegāter scribit oui. Que te mihi carmia mutāt. Vel carmia ītellige alteri⁹ poetæ uel poti⁹ incātamēta: qb⁹ mētes amātiū pmutant. iuxta illud Maronianū. Hæc se carmīb⁹ ꝓmittit soluere mētes q̄s uelit. Sic mihi. Depcatiua pticula. Vir. sic pr̄ ille deū faciat, sic alt⁹ apollo. Hora. Sic te diua potēs cypri. Dolor aspa dēt. A debitorib⁹ trāslatū. q; ꝓ debēt creditorib⁹ reddere iubent. Ita inqt poeta. Dolor me⁹ debet cynthiæ aspa. Quoniā cū ꝓpe⁹ pfidiā doleā: dolor me⁹ ē obnoxi⁹ cynthiæ. Illi dēt fī dulcia nec bona: Sed aspa & mala multa: q̄ tū reddet se nolle dicit. Mutato signa calore. Qui mutat calorē. i. amorē ꝓp recētē flāmā prioris obliuiscit: nec prīstina signa ardoris ostētat. Vet⁹ ꝓuerbiū ē, ut clau⁹ clauo eiicit: ita nouo amore ueterē elimīari. Cui⁹ rei me minit Cice. ī tusculanis. Vos eritis testes. Apostropha ē ad arbores q̄r̄ amore suo erga cynthiā testīoniū citat. Fag⁹ & arcadio pin⁹ Fag⁹ arbor ē glādifera cui⁹ clās dulcissima ē autore theophrasto. & ut scribit Pli. Suē hylarē facit: carnē coctibilē ac leuē: & utilē stomacho. Pin⁹ in tutela ē cybeles. ut ait Ser. Vnde Mar. poma sum⁹ cybeles. Cām retulit Oui. in. x. qm̄ cybelei⁹ atys Exuit hac hoiem trūcoq; induruit illo. Dicata ē pani deo arcadico. Vñ ait ipse pā apd Papi. Et nr̄æ stupeāt tua germia pin⁹. & Oui. ī fastis. Pars tibi q; pinu tpa nexa geris. De panecū in scolis triuia lib⁹ quottidie multa memorent hoc nobis dixisse sufficiat: q d tradit Herodot⁹ in euterpe. pana. s. iter octo deos ægyptios numerari. Cuius simulachr̄ formāt caprina facie: hircinisq; crurib⁹. apud mendesios pcipue uenerabilis q ægyptiacæ dr̄ mēdes. scribit Euse. olī nūciatū fuisse Tiberio magnū pana mortuū ee. & cū diligēter uestigaret qs nā pan hic foret: ꝑsultos philosophos rfidisse eū ee q ex Mercurio & penelope natus fuisset. Cynthia corticib⁹. Nomē cynthiæ ī corticibus fagi & pin⁹ scriptitabat. q; indiciū ē amoris exupantissimi Ita Oenone apd Oui. dicit nomē suū a paride incisū fuisse ī cortice fagi. Incisa seruāt a te mea noīa fagi. Supbæ. s. cynthiæ iussa oīa ppetior. Arguto dolore. Clamoso & sonoro. Vir. Forte sub arguta cōsederat ilice daphnis. Aliquādo argutū significat breue. Vir. Argutūq; caput. Argutos uocat ꝓbus eos q celeritate loquunt & multū. Quoniā græce argos uelox dr̄ latinæ. Pro quo diuini fōtes. Præmiū inqt laborū meor̄ & erūnar̄: quas patior ob amorē hoc mihi dat ut. s. durā quietē capiā in rupibus & aspretis. Ad argutas dicere. Sēsus est ego cū in loco frequēti inter mortales queri nō possim de cynthiæ fastu cogor q̄rellas oēs effundere in solicitudine ad auiculas recinētes: quæ argutæ sunt & canoræ. Democritus scripsit aues q̄sdā esse ex quarū cōfuso sanguine serpens gignat: eum si quis ederit linguas auiū & colloquia interpretaturum.

Ad cynthiam.

Aec certe deserta loca: & taciturna querentí:
Et uacuū zephyri possidet aura nemus:
Hic licet occultos proferre impune dolores
Sí modo sola queant saxa tenere fidem:
Vñ tuos primū repetā mea cynthia fastus:
Quod mihí das flendí cynthia principiū?
Quí mō fœlices ítер numerabar amantes
Nunc in amore tuo cogor habere notam.
Quíd tātū meruí? quæ te mihí carmía mutant?
An noua trístítiæ cā puella tuæ?
Sic mihí te referas leuís: ut nō altera nostro
Límine formosos íntulit ulla pedes:
Quāuís multa tíbí dolor hic meus aspera dicet
Non ita sæua tamen uenerít ira mea:
Vt tibí sím merito semp furor: & tua flendo
Lumina deiectís turpia sint lachrymís:
An quía parua damus mutato sígna calore
Et non ulla meo clamat in ore fides?
Vos erítís testes: sít quos hēt arbor amores
Fagꝰ & arcadío pius amica deo:
Ah quotíens teneras resonāt mea uerba sub umbras
Scribitur & uestrís cynthia corticibus:
An tua quod peperít nobís íniuría curas
Quæ solum tacítís cognita sunt foríbus
Omnía consueuí tímidus perferre superbæ
Iussa neque arguto facta dolore queri:
Pro quo diuíní fontes & frígida rupes
Et datur ínculto tramíte dura quies:
Et quodcūq; meæ possunt narrare querelæ
Cogor ad argutas dícere solus aues:
Sed q̄lscūq; es resonent tibí cynthia syluæ
Nec deserta tuo nomine saxa uacent.

NOn ego nũc triſtes uereor mea cynthia manes. Oſtdit ſe nõ tã metu mortis ꝓturbari q̃ time re ne ſuũ ſuũ careat amore cynthiæ: & hũc timorẽ ſibi ipſa morte formidabiliorẽ eẽ dmõ ſtrat mox ſuadet dũ uita ſupeſt amori eẽ indulgẽdũ. triſtes manes. De manibꝰ hæc traduntꝫ. Aĩum humanũ corpe exutũ priſci manẽdeũ nũcupabãt. & honoris gra dei uocabulũ additũ ẽ ut ſcribit apuleiꝰ: q̃ in demonio ſocratis multa facũdiſſime tradidit de manibꝰ. de lemuri bus. Lariꝰ & genio q̃ ab Auguſtio ĩ octauo de ciuitate dei repetita ſũt. Refert martianꝰ capel la ĩ nuptiis philologiæ Manes tã bonos q̃ truces eẽ: q cũ ſint ꝛſtituti ſub ptãte Pluto. merito pluto ſũma nus dr̃ q̃ſi ſũmus maniũ. Maiores nr̃i manes adorabãt. Vñ ait Pli. ĩ. vii. poſt ſepulturã aliæ atq; aliæ maniũ ambages: ſenſũ ĩferis dãdo: & mães colẽdo: deũ q; faciẽdo: q ĩã ẽt hõ eẽ deſiecit. De manibꝰ ita ſcribit Ci. Deoꝝ maniũ iura ſãcta ſunto hos leto datos diuos habẽto ſũptũ ĩ illos luctũ q; minuũto. Mães aũt noĩati ſũt ab eo q dãtiq; manũ bonũ uocabãt. ut Nouius & feſtꝰ memorãt. uel q; melior mors ſapiẽtibꝰ q̃ uita ꝓbet. uel q; boni. In q̃ opinionẽ põt uideri incidiſſe Vir. q aĩt. Vos mihi mães eſte bõi. Inferior mũ di ps diis manibꝰ erat ꝛſecrata. Mães ad ſupos mana re credebant̃ p oſtiũ orci. Nec moror fata. i. nõ retardo ihibeoq; morte. ita Ter. Ego met cõuiuas mor. Alias moror ſignificat expecto. Hor. Nil moror offiñ qd me grauat. Et Vir. nec dõa moror. & creber ẽ Plau. ĩ hac eloquutiõe. Vt ita dicat. Nil moror iſtas magnas dotes dapſiles: ꝓ eo q; ẽ nihil curo & expecto id genꝰ bonoꝝ. Moror pria ꝓducta ſignificat inſanio: q; oñdit Tranqllus ſcribẽs ſolitũ eẽ dicere Neronẽ deſiiſſe claudiũ ĩter hoies morari ꝓ eo q; ẽ inſani re. Puer hæſit ocellis. i. cupido q cũ ſit puer ĩſtabilis eẽ cõſueuit. Puluis. puluerẽ accipe. ꝓ cinere cadaueris cõbuſti. Ita Hora. Puluis & ũbra ſumꝰ. Illic phylacides. Exẽplo ꝓteſilai ꝓbat amorẽ ẽt poſt obitũ pmanere. Proteſilaꝰ ſub cuiꝰ ĩperio fuerũt Antrõ phylaca: & lariſſa pẽſilis ciuitatẽs theſſaliæ primꝰ græcoꝝ e naui ĩ Troianũ littꝰ egreſſus fuit iterẽptꝰ a uiro dardão ut autor ẽ Home. ĩ. ii. Iliados. Cuiꝰ uxor laodõia cũ maritũ ĩ bello Troiano cecidiſſe cognouiſſet optauit ut eiꝰ umbrã uideret: q̃ ſe ꝛceſſa nõ deſerẽs eã in illius ãplexibꝰ expirauit ut refert Ser. Hoc nũc referẽt̃ a Proper. phylacides dr̃ ꝓteſilaus: qa fuit phylaci nepos & phylaca oppidũ theſſaliæ illi ſeruiebat ut docet Strabo ĩ. ix. Vñ apud Oui. aĩt laodomia. Cõueniũt mres phylacides & mihi clamãt. Theſſalus ũbra. Legẽdũ ẽ theſſalis ũbra. nõ ãt theſſalus ut ſcriptũ ẽ ĩ codicibꝰ deprauatis. Vmbrã. n. theſſalida appellat ipſiꝰ ꝓteſilai q̃ uxoris cã reuerſa ẽ ad ſupos. ꝓnymicũ tale eſt apd Oui. Nulla caret fumo theſſalis arameo. Traiicit & fa. lit. Sniaſr̃ loquutꝰ. Vult. n. oñder̃ magnum amorẽ inferoꝝ & mortis limina penetrare. & ſi ullus ẽ defũctis ſeſus: ẽt defũctos amare. Heroinæ. expõe ut ſupra expoſuimꝰ uxores heroũ & filiæ. heroides aũt certũ locũ apud ĩferos hr̃e memorant̃ a poetis Vir. & auſonius in cãpis lugẽtibus eas collocauerũt: q̃ amoris duri tabe cõſũptæ ſũt. Dardana ꝑda. Troiana. d qua Vir. Pueri & pauidæ lõgo ordine mres Stãt circũ. Remorent̃. Remoror & remoratio deriuant̃ a remora piſciculo. ut tradit donatꝰ: q alio noĩe echeneis appellat̃: q naues retinet ĩ mari: d quo multa leges apd Pli. ĩ. xxxii. de quo Luc. In mediis echeneis aqs. Ita. n. cũ Luca. ꝓfiteremur publico gymnaſio legẽdũ eſſe aſſeruimꝰ: & oñdimus auctoritate luculentiſſimoꝝ ſcriptoꝝ: & potiſſimũ Ariſtotelis: & Pli. explodendã eſſe illoꝝ ſniam q legũt ĩ mediis echĩus aqs: q echinus ab echineide tã diſſimilis ẽ. q̃ thais ab hermiõe. Quã uereor. Cũ ſuſpirio ꝓnunciãdũ. Dubitat. n. de Cynthiæ cõſtãtia quoniã teſte calphurnio. Mobilior uentis eſt fœmina. Certa puella. Quæ firma & ſtabilis ẽ ĩ amore. Alia Elegia. Oc ꝓ cõtinuo te galle monemꝰ amore. Gallus pueꝝ formoſũ ĩ deliciis hẽbat: quẽ mõet poeta ut diligentiſſime eũ cuſtodiat a rapina nymphaꝝ italicaꝝ: ne idẽ patiat̃: qd ĩ hyla puero

Ad cynthiam.

NOn ego nunc triſtes uereor
mea cynthia manes
Nec moror extremo debita fata rogo.
Sed ne forte tuo careat mihi funus amore
Hic timor eſt ipſis durior exequiis.
Non adeo leuiter noſtris puer hæſit ocellis
Vt meus oblito puluis amore uacet.
Illic phylacides iucundæ coniugis heros
Non potuit cæcis immemor eſſe locis.
Sed cupidus falſis attingere gaudia palmis
Theſſalis antiquã uenerat umbra domũ.
Illic quicquid ero ſemper tua dicar imago
Traiicit & fatí littora magnus amor.
Illic formoſæ ueniant chorus heroinæ
Quas dedit argiuis dardana præda uiris:
Quaꝝ nulla tua fuerit mihi cynthia forma
Gratior: & tellus hoc ita iuſta ſinat.
Quãuis te lõgæ remorẽtur fata ſenectæ
Cara tamen lachrymis oſſa futura meis.
Quæ tu uiua mea poſſis ſentire fauilla
Tum mihi non ullo mors ſit amara loco.
Quam uereor ne te cõtẽpto cynthia buſto
Abſtrahat a nr̃o puluere iniquus amor.
Cogat & inuitã lachrymas ſiccare cadentes
Flectitur aſſiduis certa puella minis.
Quare dũ licet inter nos lætemur amãtes
Non ſatis eſt ullo tempore lõgus amor.

Ad Gallum.

HOc pro continuo te galle monemus amore
Id tibi ne uacuo dfluat ex aĩo:

passus ē hercules quē nymphæ bithinicæ rapuerūt. Crudelis minyis dixerat ascani⁹. In phrigia epicteto fluui⁹ ē Ascanius. ē & alter ascanius ī mysia cōtermina bithyniæ. est & regio ascania ut autor est Strabo in. xii. Vult poeta Ascanīū lacū dixisse argonautis post raptū hylā herculeū. Sæpe īprudēti fortuna occurrit amāti Crudelē appellat ꝓpterea ꝙ nymphæ ascanaides puerū hylam herculi ademerūt dū per īprudentiā illū ab oculis suis lōgius abire ꝑmittit. Minyæ dicunt argonautæ a natiōe minyaꝝ ex qbus coloni qdā deducti fuerunt ad iolchū patriā argonautaꝝ ut docet strabo ī nono. Vñ ait Oui. láꝙ fretū Miynæ pagasea pupe secabāt & alibi Quid mihi cū minyis qd cum tritonide pinu. De posteris minyaꝝ luculēta historia est apud herodotū in melpemōe. Quidā codices hēnt. duxerit. & tūc uersus supior ñ pēdebit ab īferiori: sed erit sēsus ascaniū ꝓ duce & exēplo & testimonio eē amāti si īprudens fuerit obesse fortunā. Nō noīe dispar. Tāq puer galli gētilis hylæ foret & eodē noīe uocaret. uel hoc dicit nomē pueri galli nō min⁹ egregiū eē: q fuerit nomen hylæ. Pria snia uerior eē uī & uerbis poetæ accōmodatior. Thiodamāteo hylæ. Hylas thiodamāte⁹ dī qm̄ fuit fili⁹ thiodamātis: ut ait ꝓbus grāmatic⁹ paulo post q de hyla ferunt enarrabim⁹. Aniena unda. Anio fluui⁹ est ī agro tiburtīo: q e sublimi ī uallē subiectā ꝓceps fert ut inqt Strabo. uñ ait Hora. & ꝓceps anio & tiburti luc⁹. Declinat aūt anio anienis: ut Nerio nerienis autore Gellio. Nerio aūt si forte ūras qd significet est potētia & maiestas qdā martis. Plau. in truculēto. Nerienē diugē martis eā dicit. sic. n. scribit. Mars pegre aduenīēs salutat Nerienē uxorē suā. Si ue gigātea ora. Prope cumas fuit cāpus: noīe phlegreus in quo res a gigātib⁹ gestas fabulæ diuulgāt. ut tradit Stra. in. v. ḋ hoc bello gigāteo in Italia ꝺfecto ita loquit Diodo. In cāpo cumeo tradūt fuisse hoīes admodū fortes gigantes appellatos: q cognito Herculis aduentu copiis instructis oēs ei obuiā ꝓfecti sūt: acri ꝙ cōmissa pugna ferunt diis adiutorib⁹. Herculē plures ex gigātibus interfeciss̄e: eāq regionem ob id gen⁹ hoībus repurgasse. cāpus ille dict⁹ est phlegre⁹ a colle: q olim plurimū ignis euomebat: quē uesuuiū scriptores appellāt: poeta nūc orā gigāteā uocat cāpos illos phlegreos: quoꝝ & Pli. meminit: in quib⁹ gigātes ab Hercule debellati fuere. Ausoniis adriacis. Non min⁹ inqt amāt nymphæ italicæ formosos: q̄ bithynicæ: quæ ob amotē hyllā corripuerūt. Ausones populi sunt q cāpaniā latiūq incoluerūt. ut Pli. & Strabo meminerunt. Ausonū gentē a Romanis deletā bello fuisse refert Liui⁹ in nono. ab Ausone Vlissis filio nominati sunt a quo & tota Italia dicta est Ausonia. autor Fest⁹. in uetusto Codice scriptū legim⁹. Ausoniis est amor in dryadis: quæ lectio nō displicet: ne duo epitheta esse uideant. & dryadis erit ꝑmi ordinis. Error herculis. Hercules amisso hyla errabund⁹ uagabat: & ḋ Ascanio fluuio cōquerebat: cui⁹ nymphæ rapuerāt hylā. Náq ferunt olim pagasæ. Historia talis est. Argonautæ duce Iasone argo nauē cōscenderūt in Colchoꝝ regionē ad uellus aureū ꝓficiscētes. Ex qbus clarissimi fuerūt castor & pollux. Telamō orpheus. Hercules & hylas puer. Argos dicta uel ab architecto: uel a celeritate. q̄ græci argō appellāt: Alexāder Cornelius arborē eonem appellauit ex q̄ facta esset argo similē robori uiscū ferēti quæ nec aq̄ nec igni posset corrūpi. argonautæ cum pueniss̄ent in Mysiā siue in bithyniā. sunt. n. cōterminæ regiōes. Hylas delicium Herculis egressus est aq̄tū: & cum ad fontē pueniss̄et adamat⁹ est a nymphis & rapt⁹. q̄ propē Hercules teste ꝓbo sequi noluit Argonautas: tanq̄ indiligentes in custodiēdo hyla suo fuiss̄ent. scribit Aristo. ī tertio politicoꝝ Herculem cū una cū aliis nauem regere nollet fuisse relictū ab argonautis: tanq̄ nimiū supexcellentē inter nauigātes. narrat flacc⁹ in tertio argonauticoꝝ ceruū īmissum fuisse a Iunone: quem dū auidi⁹ hylas insectat: peruenit ad fontē: in quo dum uult corpus plenū sudoris abluere: raptus fuit a nympha q̄ dryopem uocat. scribit Solinus ī Bithynia lacū esse noīe hylā: in quo resedisse credunt hylā ḋlicias herculis. nymphis rapinā: in cuius memoriā usq adhuc Solēni tripudiatione lacū populus circuit. & hylā uoce clamant. Hoc quoq refert a Seruio enarrāte illud Virgilianū. Vt littus hyla: hyla oē sonaret. hāc oēm rē nūc exequit Propitius. Pagasæ naualibus. Emporiū feraꝝ ī thessalia pagasæ fuerūt: q̄s ideo pagasas dictas eē ferūt: qa eo in loco nauē argo cōpegerint. uel ꝑ uicinos fontes. i. pagas: q frequentes aq̄ꝝ ubertate scaturiūt. iuxta pagasas sunt Aphetæ: q ḋ significat emissa: qa hinc emissi fuerūt Argonautæ. a pagasis ḋr Iason pagaseus a poetis. & puppis pagasea nauis argo uocitat a Flacco & Oui. Luca. ia. scḋo pharsaliæ. Vt pagasea ratis peteret cum phasidos undā. de pagasis erudite scribit Strabo in nono Phasidos. Phasis fluui⁹ est colchoꝝ nobilissim⁹: & ciuitas eiusdē noīs in regiōe colchia emporiū. Cat. Phasidos ad fluctus & fines Ateios. Athamātidos undis Hellespōtiacas undas intellige: q̄s Athamātidos uocat ꝑ hellen filiā Athamātis quæ in aq̄s lapsa mari nomē iposuit. nā ab helle hellespōtus noīatur: ut docet Higinus. & apud Oui. in tertio Fastoꝝ fabula refertur.

Sæpe imprudenti fortuna occurrit amāti
Crudelis minyis dux erit ascanius:
Est tibi nō infra speciem nō nomine dispar
Thiodamāteo proximus ardor hylæ
Nūc tu siue legis umbrosæ flumina siluæ
Siue aniēa tuos tinxerit unda pedes:
Siue gigantea spaciabere littoris ora
Siue ubicūque uagi fluminis hospitio:
Nympharū semp cupidas defende rapinas
Non minor ausoniis est amor in dryadis.
Ne tibi sit durum montes & frigida saxa
Galle neq; expertos semper adire lacus
Q uæ miser ignotis error perpessus in oris
Herculis indomito fleuerat ascanio.
Nanque ferunt olī pagasæ naualib⁹ argon
Egressam longe phasidos isse uiam.
Etiā præteritis labentē athamātidos undis
Mysorum scopulis applicuisse ratem:

difficile ſit. autor Strabo in. xii. ſunt autores ex Europa trāſiſſe Myſos & phrygios & Thynos: a q̄b⁹ appellant aſiatici: Myſi: phriges & bithyni. At comes. ſ. hylas. Comitē accipe debem⁹ eū q̄ comitet & ſequat tā q̄ iferior ſupiorē. labeo ita comitē diffinit: q̄ frequntādi cuiuſq̄ cā ut ſeq̄ret deſtinat⁹ē. Inter comites utiq̄ & pedagogi erūt: ut docet iuriſcōſult⁹ digeſtis d iniuriis. Aglonia ꝑples: Aglo ex orythia filios ſuſcepit: zethen & calaī: de q̄bus ita ſcribit Oui. Implumes calaiſq̄ puer zetheſq̄ fuerūt. Hi cū argonautis ꝓfecti ſūt ad uellus aureū. Oſcula ſupīa. hoc iō dicit: q̄a zethes & calais hēbāt alas & ſupra hylā uolitabāt pueri oſcula affectātes.

Volucres iſtidias. i. zethē & calaim alatos: q̄d docet Oui. i. vi. Metamorphoſeos ſic ſcribēs d his. Mox pariter pēnæ ritu cepe uolucrū Cīgere utrūq̄ lat⁹. Iam pādioīæ ceſſet. Iā inqt a rapīa hyle ceſſēt zethes & calais: & dipſis ſileam⁹ cū parata ſit nympha ad puerū rapiēdū. Gen⁹ orithyæ pādioniæ uocat: qm̄ filii fuerūt ut diximꝰ orithyæ & aglonis. Orithya uero filia fuit erihthei regis Athenarū q̄ pādioni ſucceſſit in regno. Vīi pādionia nūcupat a pādione. Athenas pandionias cognomīauit Oui. illo uerſu. Quid pādioīæ reſtāt niſi nomē athenæ. Amadrias. i. nympha ſūt .n. amadriades nymphæ q̄s cū arborib⁹ creſcere & decreſcer referūt, pb⁹ & Ser. Dryades ſūt ſiluarū. oreades mōtiū. Fortaſſis ītelligit illā nymphā q̄ flacc⁹ dryopē noīauit. Hic erat ar: ātonini. Ita ſcribit Stra. ī. xii. Pruſiadi mōs īminet: quē argātoninū uocāt. hoc in loco hylā unū ex ſociis herculis: q̄ ēt argonauta erat cū aq̄tū egrederet a nymphis captū finxerūt. ſub hoc itaq̄ mōte ait poēta fuiſſe domū nymphārū q̄ hylā rapuerūt: q̄s thyniacas appellat q̄ſi bithynicas: qm̄ ut paulo aī retulim⁹ thyni ex Europa trāſeūtes ī Aſiā noīa ididerunt bithyniæ: q̄uis Solin⁹ exiſtiet a bithyno rege bithyniā fuiſſe noiatā. ꝑoris ſnīæ autor ē Pli. ī quarto. cui aſtipulat Clau. illo uerſu. Thyni thraces arāt: q̄ nunc bithynia fert. diuiſit tū idē Pli. thynos a bithynis q̄ſ ſic ſcripſit. Tenēt orā oēm Thyni. Interiora bithyni. & Cat. ait Vix mi ipe credēs thynniā atq̄ bithynos liqſſe cāpos. ꝑterea thynnias ꝑ mōtoriū ē bithyniæ: ad q̄ delati ſunt argonautæ. Nulli debita curæ. Quæ poma ſpōte naturæ pueniūt ſine ulla cultura: illa nulli curæ debēt: nec obnoxia ſunt manib⁹ agricolarū: ſicut illa q̄ naſcunt opa & diligētia īſitionis & cura ruſticorū. in hāc ſnīam ē illud Virgilianū Iuuat arua uidere Nō raſtris hoīum nō ulli obnoxia curæ. Prætulit offō. Offīm aquæ hauriēde oblit⁹ eſt præſtudio carpēdi flores. ita Hora. Scorto poſtpōet honeſtū offīm. Tardat imaginib⁹. More narciſſi: q̄ illuſus ē a ſuamet imagine dū fōtanas aq̄s ſpeculat.

Alcides iterat rīſa. ſcribit Flacc⁹ nymphā iectā manu hylā detraxiſſe ciētē auxilia & magni referētē nomē amici. Herculē uero magno clamore hylā inclamaſſe. nī ait Rurſus hylā & rurſus hylā ꝑ lōga reclamat Auia. rīſant ſyluæ & uaga certat imago: & hoc ē q̄ ait Prop. Nomē ab extrēis fontib⁹ aura refert. Nā eccho hylā inclamatū ab Hercule referebat: q̄ uoces reciprocas efficere ſolet ꝑ cōcauos ualliū ſinus: & dēſos uertices aere reſultāte. legim⁹ apud Pli. & Lucre. loca eſſe: quæ acceptas uoces numeroſiore repercuſſu multiplicant. & olympiæ fuit porticus heptaphonos appellata: quoniam ſepties eadem uox reddebatur.

Alia Elegia.

V qui conſortem. Quidam hanc elegiam coniūgunt cum ſuperiore: ſed male. Nanq̄ hic introducit Gallum loquētē: qui fuerat interfectus in bello perufino: admonentem que commilitones ex acie fugientes ut ſorori ſuæ uelint obitum eius nunciare. & quemadmodum oſſa ſua per ethruriam fuerint diſſipata. o commilito inquit gallus: qui feſtinas euadere caſum conſortē hoc eſt cōmune periculum: cui pariter

Hic manus heroum placidis ut cōſtitit oris
Mollia compoſita littora fronde tegit.
At comes inuicti iuuenis proceſſerat ultra
Raram ſepoſiti quærere fontis aquam.
Hunc duo ſectati fratres aquilonia proles:
Hunc ſuper & zetis: hunc ſuper & calais:
Oſcula ſuſpenſis inſtabant carpere palmis
Oſcula & alterna ferre ſupina fuga:
Ille ſub extrema pendens ſecluditur ala
Et uolucres ramo ſubmouet inſidias:
Iam pandioniæ ceſſet genus orithyæ
Ah dolor ibat hylas ibat: amadryas hinc:
Hic erat argantonini ſub uertice montis
Grata domus nymphis hūida thyniacis:
Quā ſupra nulli pendebant debita curæ:
Roſida deſertis poma ſub arboribus:
Et circum irriguo ſurgebant lilia prato
Candida purpureis mixta papaueribus:
Quæ mō decerpēs tenero puerīliter ungui
Poſito florem prætulit officio:
Et modo formoſis incūbens neſcius undis
Errorem blandis tardat imagīnibus:
Tandē aurire parat demiſſis flumia palmis
Innixus dextro plena trahens humero:
Cuius ut accenſæ dryades candore puellæ:
Miratæ ſolitos deſtituere choros:
Pro lapſum leuiter facili traxere liquore
Tum ſonitum rapto corpore fecit hylas:
Cui procul alcides iterat reſponſa: ſed illi
Nomen ab extremis fontibus aura refert:
His o galle tuos monitis ſeruabis amores
Formoſum nymphis credere uiſus hylam:

V qui conſortē properas euadere caſum
Miles ab ætruſcis ſaucius aggeribus:
Quid noſtro gemitu turgentia lumina torques?

fuimus oēs obnoxii qd flectis oculos lachrymis turgētes. Ab ethruſcis ſaucius aggerib⁹. Signat bellū perufinū qu o auguſtus. L. Antoniū peruſiæ obſedit: & ad deditionē fame cōpulit. uñ ait Luca. His Cæſar peruſina fames. Peruſia tunc incendio tota cōflagrauit ut ſcribit appian⁹ in qnto bellox ciuilium. auguſtus ī plurimos aīaduertit ſecutos. L. antoniū. & ut qdā ſcribunt trecētos ex dedititiis īmolauit hoſtiax more ad araz di uo Iulio extructā. lege Suetonium: appianum & Florx de bello peruſino ſcriptitantes. Gallus ſecut⁹ partes. L. antonii fuerat trucidatus a graſſatorib⁹ dū euadere conaret. Nec intelligas hunc eē illum Gallum qui primus ægyptum ꝓuinciā rexit: q foroiulienſis fuit. q ꝓpria ſe manu interfecit. ille. n. fuit alter dictus Cornelius Gallus: cuius fit ēt mentio a Virgi. in Bucolicis. de quo Strabo & Euſebius meminerunt. aggeres intelligim⁹ illos: quib⁹ auguſtus puſiam circūualauit: ī qb⁹ ait ut appianus in. v. Turres ligneæ fuerunt cōſtitutæ nūero mille & qngentæ. Peruſiam Liuius in nono fuiſſe olim ſcribit caput ethruriæ. quā Tyrrheni teſte appiano condiderunt. Hæc ſoror. dictio mēdoſa ē unius lræ inuerſiōe. nā legēdum ē hæc ſoror. uult enim ſorori ſuæ caſus ſuos & obitū renunciari. ſenſus eſt ſoror mea ſentiat q ſequunt⁹ ex te o miles: qui incolumis euaſiſti me. ſ. interfectū fuiſſe ab hoſte ignoto: & oſſa mea p mōtes chruſcos diſperſa iacere: quæ ipſi. ſ. graſſatores diſperſerunt inſepulta relinquentes.

Pars ego ſum ueſtræ maxima militiæ:
Sic te ſeruato ut poſſint gaudere parentes
Hæc ſoror acta tuis ſentiat e lachrymis:
Gallum per medios ereptū cæſaris enſes:
Effugere ignotas non potuiſſe manus:
Et quicūq; ſuper diſperſa inuenerit oſſa
Montibus ætruſcis hæc ſciat eſſe mea.

Ad Tullum.

QValis & unde genus: q ſint mihi tulle penates
Quæris pro noſtra ſemper amicitia.
Si peruſina tibi patriæ ſunt nota ſepulchra
Italiæ duris funera temporibus:
Cum romana ſuos egit diſcordia ciues
Sit mihi p̄cipue puluis ethruſca dolor
Tu ꝓiecta mei ꝓpeſſa es mēbra ꝓpinqui
Tu nullo miſeri contegis oſſa ſolo:
Proxima ſuppoſito cōtigēs umbria cāpo
Me genuit terris fertilis uberibus.

Alia Elegia. Liber ſecundus.

QValis & unde genus. Quo genere nat⁹ ſit & q̄ patria docet hac breui elegia uel poti⁹ epigrāmate. ſcribit ad Tullum: cui & opus dicat. Si peruſina tibi patriæ. i. o tulle ſi non uiſiſti ſepulchra patriæ hoc eſt romanox: q in bello puſino pierunt: & puſiæ ſepulti ſunt: ſcito meum p̄cipuum dolorē eē obitum galli: cui⁹ oſſa ſpſa ſunt p ethruriā. occupauit opinio idoctox uet⁹ & falſa cōualuit ut plerīq; oēs puſium dicant genere neutro quos refellit auctoritas ſcriptox ꝓbatiſſimorum: & in primis Liuii: Plinii: atq; Tranqlli: q puſiā fœminino genere dicēdū eē docuerūt: quox tāta eſt autoritas ut ꝓ rōne habeaī. Egit diſcordia ciues. Hoc dictū eſt pp Auguſtū: &. L. Antoniū: & Fuluiam. M. Antonii uxorē iter ſe inimicitias exercētes: q fuit cā. ut bellū puſiæ iter ipſos ciues romanos: nō ſine magnis diſcriminibus cōficereī. lege Appianū in primis: q hæc oīa copioſiſſime pſcribit. Puluis ethruſca. Attende eloquutionē inuſitatatā ubi puluis fœminino gñe peculiariter dictū ē: ſicut alibi inquit. Iacet horrida puluis. & hoc dici ꝓpter Gallum ſequens uerſus oſtendit: quē propinquū ſuū uocat. Me genuit umbria. Propertius Meuaniā patriā habet ciuitatē umbriæ quā ab ethruria Tiberis diſterminat. Plinius in tertio umbriā collocat in ſexta Italiæ regione: quox gens antiquiſſima Italiæ exiſtimaī ut quos umbrios a græcis putent dictos q̄ inundatiōe terrarum hymbribus ſuperfuiſſent. trecenta umbrorum oppida tuſci debellaſſe reperiuntur. in umbria ſunt Meuanates municipes Propertii: quā ciuitatē ita celebrat Silius in octauo. his urbes Arna & latis Meuania campis.

Liber ſecundus.

Hoc totum e coa ueſte uolumen erit:
Seu uidi ad frontē ſparſos errare capillos
Gaudet laudatis ire ſuperba comis:
Siue lyræ carmen digitis pcuſſit eburnis
Miramur faciles ut premat arte manus.
Seu quū poſcentes ſomn⁹ declinat ocellos
Inuenio cauſas mille poeta nouas:
Seu unda erepto mecū luctatur amictu

Alia Elegia.

QVæritis unde mihi totiēs ſcribātur amores. Alloquit Mecenatē oſtendens ſibi a Cynthia uires ad carmina ſcribenda: ingeniūq; poeti cū ſuppeditari: & exreb⁹ minimis argumēta ſe ſumere ad elegias cōcinnādas: dicitq; ſe libēter fuiſſe ſcripturū carmen heroicum ſi tantum poſſet: quātū cupit. uex nō oīa uni dii dederūt. Ingeniū nobis. Propter hoc uī dixiſſe Martialis. Cynthia te uatē fecit laſciue Propertii: & in hāc ſniam locutus ē Ouī. Mouerat ingenium totā cātata p urbē. Noīe nō uero dicta corina

mihi:Cois. Scilicet ueſtibus. In primo commẽtario dictum eſt de ueſte Coa:ſiue cea. Con dimus iliadas. Alluſit ad iliada homericũ poema. Heroas manus.i.heroũ res geſtas: & bella deſcribere.de heroib⁹ ſcripſimus affatim in annotationib⁹ in Seruiũ. Nõ ego titanas canerẽ. Non ſcriberẽ neq; bellũ titanum:neq; gigantum. Titanas ſex numero uiri:fœminæ qnq; fuerũt a Titea matre denoĩati:ut ſcribit Diodorus in.vi. Lactantius uero in primo inſtitutionum refert titanẽ cum filiis qui titanes uocantur comprẽdiſſe Saturnum fratrem:eumq; uinxiſſe compẽdibus. Iouem compato exercitu Titanas pugnando uiciſſe: & parentes uinculis exemiſſe: & Saturno regnum reſtituiſſe. tradit̃ a Seruio titanas ab ultione nominatos:quæ græce Tiſisdr: terræq; filios fuiſſe:& contra Saturnũ dimicaſſe quem admodum gigantes aduerſus Iouem dimicarũt regnũ cæleſte affectãtes. fabula notiſſima carminib⁹ poetarũ.

Tunc uero longas condimus iliadas:
Seu qcquid fecit ſiue eſt quodcũq; locuta
Maxima de nihilo naſcitur hiſtoria:
Q d̃ mihi ſi tãtũ mœcenas fata dediſſent
Vt poſſem heroas ducere i arma manus
Non ego titanas canerẽ nõ oſſan olympo
Impoſitum:ut cœli pelion eſſet iter:
Nõ ueteres thebas nec pgama nom̃ hõeri
Xerſis & ĩperio bina coĩſſe uada:
Regna ue pria remi:aut aios carthaginis
Cymbrorũq; minas & benefacta mari:

Nõ oſſan olympo. Ideſt non canerẽ gigãtomachiã quagigãtes ter ſunt conati imponere pellio oſſan. ſ. atq; oſſæ frõdoſum inuoluere olympũ:q ſunt mõtes i theſſalia celebratiſſimi monumentis Plinii: Stra. & Solini.

Nõ ueteres thebas. i. thebanũ bellũ:q d̃ ponticus: & Statius cecinerunt. Nec pergama nomen homeri. i. bellũ Troianum:quod inclytiſſimus poetarũ Homerus i ilia de cõplexus eſt uigintiquattuor uoluminibus:cuius ex ore profuſo omnis poſteritas latices i carmina duxit ut inquit Manilius. Pergama ut ait Seruius ꝓprie troianæ arces ſunt:a quibus arces omnes pergama appellantur.

Xerſis & iperio. Hiſtoriã xerſis regis perſarũ ſcribunt Plutarchus in themiſtocle. Herodotus in polymnia & urania. Iuſtinus in ſecũdo: & Probus emylius. ad quos poteris te cõferre cum geſta Xerſis noſſe cõcupiueris: nos illud tantũ in præſentia referemus:quod ptinet ad poetæ enarrationẽ. Xerſes bella geſturus cõtra græcos & potiſſimũ athenienſes cõparauit copias ingentes:qui omniũ exercituũ maximus exercitus exiſtimatus eſt. iuſſit pontẽ fabricari ſuper helleſpõtum:quẽ tẽpeſtas adorta diſſipauit. iterq; alios architectos parauit:qui mira ſolertia ex nauibus pontes duos conſtruxerunt:quorũ alter uergebat in põtum:alter i egeum: qbus omnes copias tranſportauit in europã. Poſtremus oĩum ipſe xerſes tranſiſſe fertur. Tranſiuit autẽ exercitus ſeptẽ per dies:totidemq; noctes nullo tpe intermiſſo:ex quo cõiectare licet copias fuiſſe innumerabiles. Bina ergo uada impio xerſis coniuncta fuerunt q̃ prius erant diſiuncta ſpacio ſeptem ſtadiorũ. Nam tanta eſt latitudo helleſponti. & bina uada accipe pro utroq; littore helleſpontiaco:quorum alterum aſiaticum eſt:alterum europeum. in Aſia Abydes:in europa ſextos ciuitas eſt. de hoc ita ſcribit Lucanus in ſecundo. Tales fama canit tumidum ſuper æquora xerſem conſtruxiſſe uias multum cũ pontibus auſus. Europãq; aſiæ ſeſtonq; admouit abydo xerſes lingua græca idẽ pollet quod bellator. Artoxerſes quod magnus bellator. Herodotus autor.

Regna ue prima remi. i. originem urbis Romæ a Remo fratre Romuli. hiſtoria cognitiſſima apud Dionyſium Liuium: & Plutarchum. Remũ occidit Romulus. qui certabãt utrum Romã remoram ue uocarent ut ſcribit Ennius. Animos carthaginis altæ. Ideſt bella punica:quæ cecinit filius:quæ iter carthaginẽſes & Romanos tã diu geſta ſunt donec ab emyliano fuit carthago fũditus deleta: & incẽdio deſolata: quod tertiũ punicum bellũ argumẽto unius pomi Cato i ſenatu Romano ꝓſuaſit eſſe capeſſendũ: ut Plutarchus & Pli. tradiderunt. Nequeo mihi tẽperare quin ipſa Plinii uerba ſubiiciã ita ſcribẽtis in.xv. Cato cum clamaret in omni ſenatu carthaginẽ delendã attulit quodam die i curiam precocẽ ex Africa ficum:oſtendenſq; patribus. Interrogo uos inquit quando hoc pomum demptum putatis ex arbore cum inter omnes recens eſſe conſtaret At qui tertium inquit ante diem ſcitote decerptum carthagine:tam prope a muris habemus hoſtem. ſtatimq; ſumptum eſt punicum tertium bellum:quo carthago deleta eſt. ſuper omnia eſt:quo nihil equidem mirabilius duco:tantam illã urbem & de terrarumorbe per.cxx. annos urbis emulam unius pomi argumento euerſam. Cymbrorum ue minas & benefacta mari. Bellum cymbricũ dicit:quod marii arpinatis uirtute confectum eſt. cymbri populi gemaniæ oceano proximi latrocinando in Aſiam uſq; proceſſerunt quorum omnes fere ſcriptores meminerunt. Cornelius tacitus. Plinius & Diodorus cymbros breuiter attigerunt. Plutarchus uero in mario: Strabo in ſeptimo: & florus in tertio multa memoratu digna de cymbris tradiderunt: & hæc in primis:quod relicto natali ſolo nouas quærentes ſedes miſerunt ad Romanos:qui peterent ſibi aliqd terræ dari:quod eſſet quaſi ſtipendium: & prout uellent manibus atq; armis ſuis uterentur. Repulſi quod ne quiuerant precibus:armis petere conſtituũt. Romani Duces & exercitus congreſſi cũ cymbris trãs alpes uicti ſunt fugati & caſtris exuti. Actũ erat de Romano imperio niſi Marius illi ſæculo cõtigiſſet:qui mira ſtati uelocitate ꝓfectus in galliã ad aquas ſextias ꝓlio Teutones Ambroneſq;:quos cymbri bipartitis copiis in gallia reliquerant:cum ipſi in Italiã contra Catullũ deſcẽdiſſent opꝑiſſit. Marius mox regreſſus in Italiã in patiẽtiſſimo iuxta Atheſim fluuiũ campo cymbros adeo cecidit atq; proſtrauit ut ſupra.xii. Myriadas trucidauerit. Sex uero captiuas ceperit:eſt aũt Myrias numerus cõtinẽs decẽ milia. Non minus bellicoſæ mulieres q̃ ipſi uiri extiterũt:q̃ a carpẽtis plauſtriſq; pugnabãt:quarũ aliæ uiros:aliæ fratres:aliæ filios trucidabãt: q̃dã ſeipſas laqueo ſuſpẽderũt: ob hãc tã clarã illuſtrẽq; uictoriã decretus eſt triũphus Mario:q una cũ Collega Catullo triũphauit:q dictus eſt tertiꝰ cõditor urbis Romæ a populo Romano:tanq; poſt Romulũ atq; Camillũ optĩe

oīum merit⁹ eſſet de romana republica. Vñ merito poeta benefacta marii appellauit. Cimbri lingua gallica latrones nūcupant. Tui memorarē cæſaris. Auguſtū intelligit ſub quo floruit Mecenas: q ſignabat rana. uñ eſt illud plinianū. Mecenatis rana p collationē pecuniaꝝ in magno terrore erat. Nā quotiēs mutinā. Ordo eſt o mecenas mea muſa te ſemp cōtexeret armis Auguſti quotiēs canerē aut mutinā. aut philippos & reliqua. Signat aūt bella geſta cæſare augu. Mutinenſe: philipēſe: Siculū: Peruſinū: Aegyptiacū: & Actiacū: p mutinā intelligito bellū mutinēſe: quo Decimum Brutū obſeſſum Mutinæ ab antonio liberauit. Antoniū caſtris exuit

Bellaq; reſq; tui memorarē cæſaris: & tu
Cæſare ſub magno cura ſeda fores. (pos
Nā quotiēs mutinā aut ciuilia buſta philip
Aut canerē ſiculæ claſſica bella fugæ:
Euerſoſq; focos antiquæ gentis hetruſcæ:
Et ptolomeeæ littora capta fari: (urbem
Aut canerē egyptū: & nilū cum tractus i
Septem captiuis debilis ibat aquis:
Aut regū auratis circundata colla cathēis
Actiaq; in ſacra currere roſtra uia:

ī quo bello hirci⁹ ī acie: Panſaq; poſt ex uulnere perierūt qui erāt romani cōſules. Per philippos accipe bellum philipēſe q d' geſſit aduerſus Brutū: & Caſſiū ī philippi cis cāpis: q d' duplici plio trāſegit: quoꝝ priore ipſe Auguſtus caſtris exut⁹ fuit a Bruto: cum Caſſii caſtra capta fuiſſent ab Antonio. Caſſius & Brut⁹ ſibi mortē cōſci uerunt. Caſſi⁹ pindaro ſe iugulādum p buit. Brutus gladio ī cubuit: quē ſtrato Rhetor ſubiecerat. Autores Plutarch⁹: Trāquil. Liui. Florus & Apian⁹: apud quos ſuperies ſi qd copioſi⁹ deſideraueris. Nos. n. cōmētatoris officio fungimur nō recitatoris. Philippos cōdidit philip p⁹ rex: & a noīe ſuo uocitauit: ciuitas ē thraciæ ī prupto colle ꝺſtructa. Luc. Vidi iā phœbe philippos. & Maro. Romanas acies iteꝝ uidere philippi. Buſta dicunt ſepulchra. Ita. n. ſcribit Cice. in legib⁹. Buſtuꝫ puto appellari tū bā: q d' nephas erat uiolare. Ser. ait buſtū uocari: qñ iā exuſtuꝫ eſt cadauer. uñ ait Vir. Semiuſtaq; ſeruāt buſta. A buſto buſtuarii dicunt gladiatores q ad buſta depugnāt. & a Martiale. Mechæ buſtuariæ cognominat.

Claſſica bella fugæ. Bellū ſiculum ſignat: q d' geſtū ē ab auguſto in ſicilia cōtra Sextum pōpe. Pōpeii magni filiū. In quo Marcus aggripa egregiā operā nauauit: q pugna nauali Sextum ſupauit cū claſſis auguſti p ligata fuiſſet. uñ a Virgilio dcm eſt. Parte alia uentis & diis aggripa ſecūdis. Sextus amiſſa claſſe. ccc. & quinq; ginta nauiū cū ſex nauib⁹ fugā capeſſit: annulos ī mare ꝓiicit: lumē ptoriæ nauis extinguit. ueſtē impatoriam deponit. & cū ī Aſiā pueniſſet: Mileti a titio trucidat. Claſſica bella. accipe p nauali bello a claſſe deriuatū nomen. Alias claſſicū tubā dicim⁹: & ſonū tubæ. Vir. Claſſica iāq; ſonāt: & apud Liuiū. Cōcionē claſſico aduocari iuſſit. Scri. Vegeti⁹ in ſcdo de re militari. Claſſicū dici q d' bucinatores p cornu dent: q d' inſigne uidet im periī: qa claſſicū canit īperatore pſite: uel cū in militē capitaliter aīaduertit. Siculæ fugæ: pp Sextum Pōpeiuꝫ q ex ſicilia uictus auſugit. Euerſoſq; focos. peruſinum bellū intelligit: de quo ſupradictū ē. Et ptolomeæ phari. In ægypto pharos īſula fuit colonia dictatoris cæſaris iūcta pōte Alexādriæ ut ſcri. Pli. In inſula turris ē magna altitudine mirificis opib⁹ extructa: q nomē ab īſula accepit ut docet cæſar ī cōmenta. Hæc inſula obiecta alexādriæ portū efficit. Hāc pharō cæſar apphendit in bello alexādrino. Luca. Pharos inſula quōdā ī medio ſtetit illa mari. ſcri. Solin⁹ ab hac pharo pharos uocari machinas in portub⁹ ad plucēdi miniſteriuꝫ fabricatas: qñ ex hac pharo alexandrina dirigebant nocturnæ nauigatiōes facib⁹ accenſis. Soſtrat⁹ gnidius primus ob ſalutē nauigātium turrim pharon fabricauit: & pmittēte Ptolomeo ſuum ipſi⁹ nomē inſcripſit. Inde a Iuuenale dcm eſt. Tyrrhenāq; pharon. & a Papinio. Lumina noctiuagæ tollit phar⁹ emula lunæ. Quo uerſu Papi. turrī pharō: q erat capreis ſignificauit: ut enarrauim⁹ in ſiluis. Ptolomeā appellat poeta epithetoacōmodato: qñ Ptolomei reges diu in ægypto regnarūt: quoꝝ primus fuit ptolomeus Lagi filius: a quo etiam lagidæ noīant. Eccleſiaſtici ſcriptores pharaones appellāt ægypti reges: q d' cognomen eſt dignitatis: ut ſcribit Euſebius & ut eleganter tradit Ioſephus in octauo antiquitatū. pharonis nomen ſcdm ægyptios ſignificat regem. & reges cū primū pueniebāt ad īperium hoc nomen accipiebāt. Nam & alexādriæ reges cū primit⁹ aliis noīb⁹ uocarent: uenientes ad regnū uocati ſunt ptolomei. Sicut romanoꝝ impatores cæſares appellātur. Ptolomeeæ. Quinq; ſyllabon ē a ptolomeo deductū nomen errore manifeſtario illoꝝ: q ptolomei legāt cū & rō metrica: & elegantia poetica repugnēt. Intelligit hoc ī loco poeta bellū q d' geſſit nō Iulius cæſar ſed Auguſtus poſt pliū actiacū. Tūc. n. trāſiuit in ægyptū & obſedit Alexandriā: quo antonius & cleopatra cōfugerant qua intra breue tp̄s potitus eſt. Antoni⁹ ſibi mortem conſciuit: cleopatra ueneno diluto ſiue aſpide periit. Hiſtoria notiſſima. Nilum cum tract⁹ in urbē. Augu. triūphos tris egit: Dalmaticū. Actiacum: Alexandrinū. In alexandrino ſimulachrum Nili ductum eſt more romano: qui ſimulachra oppidorum & fluuiorum in triumpho ducebant. Vnde ſcribit Florus q ꝫ in ferculis triumphi Cæſaris dictatoris fuit Nilus & autor ē Plini⁹ Cornelium Balbum ſimulachra oppidorum deuictis garamantibus in triumphali pompa oſtentaſſe. Refert Liuius ſcipionem aſiaticum in triumpho duxiſſe ſimulachra oppidorum centum triginta. & Cicero ait in libris officiorum Maſſiliam ſe uidiſſe in triumpho duci ſine qua imperatores romani non triumphauerant. de fluminibus ita tradit Ouidius. Hic eſt euphrates præcinctus arundine frontem. & Iulius cæſar olim imagines ſcipionis petrei: & Catonis inter pompæ triumphalis fercula repræſentauit non ſine populi romani dolore ut refert Apian⁹. Septem aquis quia nilus ſeptē habet oſtia. unde ait Virgilius. & ſeptēgemini turbant trepida oſtia nili. Similiter Catullus Nilum ſeptēgeminū nominauit. Nomina oſtiorum hæc ſunt. Canopicum: bolbiticum: ſebeniticum: phaniticū: mendeſicum: tanicum: ultimūq; peluſiacum. Actiaq; in ſacra. Omnib⁹ notum ē quēadmodum auguſtus plio nauali apud Actium pmōtorium epiri Marcū antonium:

& cleopatrā uicit: fugauitq; & ut actiacæ uictoriæ memoria celebratior in posterū esset urbē nicopolin apud actiū condidit: ludosq; illic qnquēnales cōstituit: quos actio apollini dicauit. & actia appellauit: ad qd allu-dēs. Virg. dixit in. iii. Actiaq; iliacis celebrā⁹ littora ludis. Historiā scribūt Plutarchus in antonio: Strabo ī septimo. Trāquil. in Augusto. Vir. in octauo luculentissimis uersib⁹ Actiacā pugnā enarrauit. In triumpho igit actiaco rostra nauium expugnatarum traducta fuerunt p uiam sacrā q̄ triumphātes ibant in capitoliū ut docet Porphyrio. unde ait Hora. Cæsarē quandoq; trahet feroces per sacrum Cliuum merita decorus fronde sicābros. Et sumpta & posita pace. laus mœcenatis: qui tpe pacis & belli fidissimus foret Augusto: q̄uis aliquando Augustus desiderauerit mœcenatis taciturnitatē: qui secretū de cōperta coniuratiōe uxori terētiæ ꝓdiderat.

Te mea musa illis semp contexeret armis
Et sumpta & posita pace fidele caput:

Theseus infernis. Amicitiā & fidē mœcenatis erga cæsarē cōparat amicitiæ thesei erga pirithoum: achillis erga patroclū. Quattuor amicitiaꝝ exēpla fuisse apud antiquos autor est Lactātius: uidelicet thesei & pirithoi: achillis & patrocli: orestis & pyladis: tydei & polynicis. Thesē⁹ cū pirithoo amicitiā iureiurādo confirmauit ut refert Plutarchus in theseo. Cū eo ꝓfectus est ad inferos ad ꝓserpinā rapiēdā: ut poetæ fabulant: ubi ambo capti fuerūtuñ ait Ouidi. Pirithoū theseus stygias comitauit ad undas. Hora. Nec lethea ualet theseus abrūpe caro Vincula piri thoo. Quātope aūt achilles dilexerit patroclū testis ē Homerus: q describit q̄relas: luctus & merores achillis in funere patrocli. unde ait achilles apud Home. conq̄rens de illius morte: Nunq̄ pari: dū uiuā: dolore afficiar. Multi sequuti eschylū existimarunt patroclum amatū fuisse ab achille tanq̄ minorē natu a maiore: quoꝝ opinionē refellit Plato in symposio ostēdēs achillē multo natu minorē fuisse: q̄ ꝓclū: & achillē appellat amatū: ꝓclum uero amatorem. Mar. tamen illo uersu secus sentit atq; Plato præcipiat. Eacidæ propior læuis amicus erat. Ixionidez .i. pirithoū Ixiōis filiū ut docet Diod. & Oui. Duxerat hippodamen audaci Ixione nat⁹. Meneciadē. i. ꝓclū q filius fuit Menecei: cui pollicit⁹ est achilles se filiū pri sospitem reductuꝝ ex expeditione troiana: Sed qd promisit ꝓstare non potuit cuꝫ patroclus ab Hectore fuisset interemptus. Ouidi. Siue menaciadem falsis cecidisse sub armis.

Mult⁹ (dræ
Sed neq; phlegreos iouis encheladiq; tu-
Intonet angusto pectore callimachus:

Sed neq; phlegreos. Quēadmodum callimachus: cui in elegia primas tribuunt græci non esset idoneus ad bella gigantea carmine heroico describenda ita genium suum ait poeta nō cōuenire uersibus durioribus & bella concinentibus Phlegreos tumultus. Diximus supra bellum giganteum ab hercule gestum fuisse ī phlegreis cāpis italicis: sed de hoc nō loquit nūc poeta. sed de bello: qd gesserunt dii & gigātes in phlegra macedonica: de qua sic scribit Solinus. Admonet ꝓlegra ubi anteq̄ oppidū fieret rumor ē in militia mūdi dimicatū cū gigātib⁹. Idē asserit aquaꝝ nimbis torrētes excitari & ossa detegi lōge grādiora his q̄ nūc sūt ex corporib⁹ humanis: q̄ argumētū ꝓbēt belli gigātei. Enceladi. nomē est gigātis de quo Hora. enceladus iaculator audax. In phrygios auos. Quoniā gens iulia oriūda est a priscis illis troianis: quos mēorat Oui. in fa. Dardano electra qs nescit athlātide natū. Nauita de uētis. luxta illud ꝓuerbiū. Quā qsq; norit artē i hac se exerceat. Versam⁹ plia. s. nocturna ut illud Mar. O q̄ plia quas utrinq; pugnas fœlix lectulus & lucerna uidit. Qua pote ꝓ potis ē. Nā ut tradit Priscian⁹ in. xv. ab eo qd est potis nascit hic & hæc potis & hoc pote. unde Persi. Qui pote uis dicā nugaris cū tibi calue. i. qūo possibile ē. hinc fit ꝓparatiuū potior: & suplatiuū potissim⁹ & aduerbiū potissimū. Leues. Quæ nō cōtētæ uno amatore plures cōcupiscunt: & leuitate q̄dā amatoria cito desistūt: cito appetūt. Ex helena. i. ꝓp helenā cuius pfidiā uitupe rat utpote q̄ relicto Menelao secuta sit adulterinū alexādrū.

Laus in amore mori: laus altera si dat uno
Posse frui: fruar o solus amore meo:

Pocula phe. phyltra intelligit & amatoria: quibus phedra priuignū hippolitū in amorē suū pellicere conabat. sed frustra: cū ille eēt castissimus & osor maximus mulierꝫ: ut ipse ait apud Sene. in tragœdia hippolito. Sēsus ē si q̄ me ueneficiis ꝓditura ē: cynthia me pdet.

Si memini solet illa leues culpare puellas
Et totā ex helena nō ꝓbat iliada (dræ
Seu mihi sint tāgēda nouercæ pocula phe
Pocula priuigno non nocitura suo

Circæo gramine. circen polipharmacā appellat Home. qd si uerbum exprimere uelis ex uerbo: latinæ dices triuenefica: q̄ dictiōe usus est Plautus. Hæc multaꝝ herbaꝝ uires prima inuenit. Socios ulyssis uertit in feras. Circeios in italia habitauit notissima monumentis poetaꝝ. unde ait Hora. Sirenū uoces & circes pocula nosti. Multus est homerus in admiratiōe circes. Plinii uerba hæc sunt ex uigesimo qnto. Certe qd nō replere fabulis colchis Medea aliæq; ꝓmisq; italica circe diis ēt ascripta. unde arbitror natū ut eschylus e uetustissimis in poetica fertā italiā herbaꝝ potētia ꝓderet multiq; circeios agros: ubi habitauit illa.

Seu mihi circæo pereūdū ē gramine: siue
Colchis colchiacis urat ahena focis:

Colchis. idest medea colchica quā artis magicæ & ueneficioꝝ pitissimā fuisse etiā pueri sciunt. Hæc pellicem cremauit flammis coronalibus ut ait Apulius: quod declarat Plinius scribens in secundo. Naphtam genus esse liquidi bituminis: cui magna cognatio est cū igne: transiliente in eam protinus undecunq; uisam. Misit itaq; medea coronam illitā hac naphta nouæ nuptæ: quæ cū sacrificatura ad aras accessisset: & flamma repēte trāsiliisset in

coronã cum tota regia cõflagrauit. Paulo ſecus narrat Diodorus in qnto & Hora. in epodo. Vrat ahena focis ſcribit Sophocles medeã falcib⁹ æneis herbas maleficas ſecuiſſe: & illaꝝ ſuccũ in cados æneos refudiſſe. & ut docet Macrobius ad rẽ diuinã pleraq; ænea adhiberi ſũt ſolita: & in his maxime ſacris q̃bus delinire aliquos aut deuouere: aut deniq; morbos exígere uolebãt. Merito igit̃ dicit Prop. ahena uaſa uti ĩ ſacris magicis utpote accõmodatiora ferreis. Idẽ ſcribit Oui. in. vii. loquens de ueneficiis Medeæ. Mẽbra ſimul pecudis ualidoſq; uenefica ſuccos Mergit in ære cauo. Tarda philoctetæ: docet exẽplís oẽs morbos ẽt maxios ſanari poſſe medicamẽtis p̃ter amorem. Iuxta illud Ouidii. Hei mihi q; nullis amor eſt medicabilis herbis. philoctetes pæantis filius herculis comes: ſagittæ herculeæ caſu ſemet in pede uulnerauit quo tumulũ herculis ĩdicauerat cui⁹ uulneris tãt⁹ fuit putor: ut ĩpatibilis fieret. Itaq; ſuadẽte ulyſſe ſubtraxit ſe bello: & diſcedẽs ex exercitu græcoꝝ in ĩſulã lẽnon p̃fect⁹ eſt. Tẽtauitq; feros reqe lenire dolores. Hũc ſanauit machaon fili⁹ eſculapii: q̃ cũ fratre podalyrio bello troiano ſecut⁹ agamẽnonẽ: non medio crẽ opẽ cõmilitonib⁹ ſuis attulit: ut docet celſus. Home. uero ſcribit hos neq; in peſtilẽtia neq; in uariis g̃ũibus morboꝝ aliqd attuliſſe auxilii. Sed uulnerib⁹ tantũmõ ferro & medicamẽtis mederi ſolitos eſſe. De philocteta ſcribũt Seruius & Oui. De quo ita Cice. in ſecũda tuſcu lana. Aſpice philoctetã. cui credẽdũ ẽ gemẽti. Nihil hũc uiꝝ ſagittæ: quas ab hercule accepat: tũc cõſolabant̃: cũ e uiperino morſu uenæ uiſcerũ ueneno ibutæ tetros cruciatus cierẽt. Phœnicis chiron. phœnix amyntoris fili⁹ p̃cibus mr̃nis impulſus cũ cõcubina paterna concubuit q̃d ubi pr̃ reſciuit filiũ execrat⁹ eſt: inuocatíſq; furiis im p̃cat⁹ orbitatẽ filioꝝ p̃næ impræcatiões ratæ fuerũt: ut tradit Home. in. ix. iliados. phœnix furtim ſolus profugit ex patria deuẽitq; ad peleũ: q̃ eũ nutriciũ dedit achilli filio: ut illum efficeret oratorẽ uerboꝝ actorẽq; reꝝ: q̃d & Cicero & Fabius retulerunt. Hunc luminib⁹ orbatum ſanauit chiron. q; priuat⁹ fuerit oculis meminit Oui. Fleuit amyntorides p inania lumina ſecũ. Chirõ d̃ phyllirides a poetis. qm̃ phylliræ & ſaturni filius fuit q primus inuenit herbariã medicinã: a quo inuentore centaurion: & chironion herbæ nomẽ acceperũt ut docet Plinius in. vii. &. xxv. Et deus extĩctuꝫ. Androge⁹ Minois filius athletico certamine clarus inſidiis egei athenienſium regis occidit̃. Minos filii morte pturbat⁹ athenienſibus bellũ indixit addita execratione: qua athenienſibus peſtilentiã famẽq; imp̃cabat̃. Autores Plutarchus & Diodorus. Androgeũ: ſiue androgeona neq; poetæ neq; hiſtorici latini tradiderũt ad uitã reſtitutũ fuiſſe ab Eſculapio ſicut inſinuat hoc loco Properti⁹. Apud unũ Higinũ legi glaucũ minois filiũ eſculapii opa reuíxiſſe: q uſus herba ab angue allata glaucũ ad uitã reuocauit: ex qua conſuetudine inſtitutũ eſt ut medici anguib⁹ uterent̃. Intellige ergo androgeona binominẽ fuiſſe & altero noĩe glaucũ noĩatum uel ut ſæpe fieri aĩaduertes uariis noĩbus nũcupari a uariis ſcriptorib⁹. q̃d nõ ſolũ in rebus fabuloſis accidere ſolet: ſed ẽt ĩ hiſtoria: q̃d uel unius Gelli teſtimonio eſt manifeſtũ: q ſcribit egregiũ facinus a qnto ceditio factitatũ eẽ quem Claudi⁹ q̃drigarius laberiũ appellat: q a Plinio: & Liuio Calphurni⁹ flãma nũcupat̃. epidaurius d̃ Eſculapius ab epidauro oppido achaiæ q̃d eſculapii delubro celebre eſt ut refert Pli. unde ait ſerenus. Qui colis egeas: q pgama quiq; epidauꝝ. & a Papinio dictũ ẽ. Hinc mecũ epidauria ꝓles. Creſcis herbis. Ideo d̃: qa creteníſis erat androgeus. Myſus & hemonia. Notũ ẽ quẽadmodũ telephus ab achille uulnerat⁹: ab achille ſanatus fuit eodẽ telo repcuſſus. Serenus. Vt lariſſea curat̃ telephus haſta. & Oui. Vulneris auxiliũ pelias haſta tulit. Scribit Pli. achilleon herbã ab achille iuẽtã fuiſſe: q̃ uulneribus medebat̃: hac ſanaſſe thelephũ d̃. Alii primũ eruginẽ iueniſſe utiliſſimã emplaſtris. iõq; depĩgit̃ ex cuſpide decutiẽs eã gladio ĩ uuln⁹ thelephi: alii utro q; uſũ medicamẽto uolũt. Idẽ in. xxxiiii. ita ſcripſit. Eſt & rubigo ferri in remediis & ſic p̃dit̃ telephũ ſanaſſe achilles: ſiue id ærea ſiue ferrea cuſpide fecit. Myſum noĩat telephũ: qm̃ in myſia regiõe aſiatica regnauit inſtitutus ſucceſſor regni a teuthrãte. Autor Diodorus. Tantaleæ manu. Datiuus caſus ẽ: quo ueteres in noĩb⁹ quarti ordinis frequenter utunt̃ ut Gellius meminit. Vnde ait Virgi. Teq; aſpectu ne ſubtrahe noſtro. & alibi. q; nec cõcubitu indulgẽt: & a Lucilio dcm̃ eſt. Anu noceo p anui. Hoc idẽ docet Priſcian⁹ in ſeptimo. Tãtali fabula notior eſt: q̃ ut enarrationis indigeat. Omittendũ nõ eſt q̃d tradit Plato in cratylo. Tantalum dictum eſſe quaſi talantaton hoc eſt infœliciſſimũ. Tale utiq; nomẽ fortunæ ei⁹ aduerſæ optime cõgruit. Dolia uirgineis. Bellidas intelligit quæ apud inferos dolio pforato hauriũt aquas: q̃d nunq̃ expleri poteſt. Id Lucretius ad nos referendum eſſe docet: qui uitæ fructibus nunq̃ explemur. Verſus lucretii hi ſunt ex libro tertio.

Vna meos quoniã p̃data ẽ fœmina ſenſus
Ex hac ducentur funera noſtra domo.
Omnes humanos ſanat medicia dolores
Solus amor morbi non amat artificem:
Tarda philoctetæ ſanauit crura machaon
Phœnicis chiron lumina phyllirides.
Et deus extinctũ creſis epidaurius herbis
Reſtituit patriis androgeona focis:
Miſus & hemõia iuuenis q̃ cuſpide uuln⁹
Senſerat hac ipſa cuſpide ſenſit opem.
Hoc ſi qs uitiũ potuit mihi demere ſolus:
Tantaleæ poterit tradere poma manu:
Dolia uirgineis idem ille repleuerit urnis
Ne tenera aſſidua colla grauentur aqua:
Idem caucaſea ſoluet de rupe promethei
Brachia: & a medio pectore pellet auẽ:

Fructibus unquã. Hoc ut opinor ideſt æuo florente puellas. Quod memorant latícem pertuſum congerere in uas. Quod tamen expleri nulla ratione poteſtur. Idem dicit. Tantalo ſaxum ſemper impendere quod ad ſuperſtitionem refert: qui metus urget inanis mortales. Pellet autem. Aquilam dicit quæ aduncis unguibus lancinat iecur opimũ p̃methei. de quo ſupra dictũ ẽ. cũ aũt hæc oĩa ĩpoſſibilia ſint:

oſtendere uult ſe nūq̄ ab amore poſſe liberari. Scribit tamen Higinius iouem exemiſſe uinculis prometheu3 pro accepto beneficio. Spes inuidioſa. Vera lectio eſt pars non ſpes ut ſit ſenſus. Inuidere liuidos ipſius poetæ ætati floridæ partim propter ſtudia litterarum: partim pp amicitiā mœcenatis: a quo peculiariter fouebat.

Eſſeda cælatis ſiſte. Eſſeda ſunt currus: qb⁹ peculiariter utebant britanni in bello. Lōga eſt narratio apd cæſarē in q̄rto & qnto cōmētario de eſſedariis. i. militib⁹ britānis: q ex eſſedis pugnabāt: & ex eſſedis interdū deſiliebāt: & ſtrepitu rotarū plerūq̄ pturbabāt ordines cæſarianorū. Oui. Paruaq̄ q̄primū rapiētib⁹ eſſeda mannis. Hora. Eſſeda feſtinat pilēta petorita naues. Porphyrio dixit eſſeda ē uehicula gallorū. Quod idem ſenſit ſeruius ſcribens uſum eſſedorū apud belgas fuiſſe reptum. unde a Virgilio belgica cognominantur. Cælatis. ornatis. Pli. in. xxxiii. caſtigans luxuriā romanorū inquit At nos iuenim⁹ cartucas ex argēto cælare. Mutæ fauillæ. i. cineri meo ſepulto. Hora. debita tu ſparges lachryma fauillā uatis amici. Fui ī hac elegia explicāda plixior pterea q̄ ſinguli pene uerſus egebāt interptationis: & domitius nullū penitus uerbū ſcripſit ſuper his: quæ nullo pacto erant ſilētio ptereunda. Alia Elegia.

Q ñcūq̄ igitur uitā mea fata repoſcent
Et breue in exiguo marmore nomē ero:
Mœcenas noſtræ pars inuidioſa iuuentæ:
Et uitæ & morti gloria iuſta meæ:
Sī te forte meo ducet uia proxima buſto
Eſſeda cælatis ſiſte britāna iugis: (uillæ
Taliaq̄ illachrymans mutæ iace uerba fa
Huic miſero fatū dura puella fuit.

Ad Cynthiam.

IBer erā & ua. me. ui. lecto. Formā cynthiæ cām fuiſſe dicit ut amori ſit māci pat⁹. eāq̄ heroinis & deab⁹ equipat: & nulla annoſa ætate mutari poſſe deſiderat. Furta tua. Furta p adulteriis accipe. Oui. Iuppiter his gaudet gaudet uen⁹ aurea furtis. & Virg. Martiſq̄ dolos & dulcia furta. uideturq̄ alludere ad rapinā europeſ Maxia. hu. ualidiſſima q̄ forma ēt ī fœminis placet. & ut ſcribit Ariſto. in. iiii. ethicorū pulchritudo cōſiſtit in magno corpe. & parui pulchri eē nō poſſunt. Ad aras du. Pallas dr̄ ſpaciari ad aras dulichias pp ulyſſem cui iugiter adhærebat quē īpaſſe dulichiis notiſſimū ē. Vel qa ī ea īſula colebat. ē āt dulichiū īſula una ex echinadib⁹ alio noīe dolicha nūcupata. Quā formoſa inqt ē pallas qñ uelato capite meduſeo q d' geſtat ī egide ſpaciat ad aras dulichioſ: tā formoſa ſit cynthia. In egide pallas geſtat caput gorgoneū. Vir. Egidaq̄ horrificam turbatæ palladis arma. Nota ſūt q̄ de gorgone anguifera traduntur a poetis: quā īteremit pſeus: & caput palladi dono dedit. Hiſtorici tradūt gorgonas īſulas eē in ethiopia: ī q̄s penetrauit Hamio pœnorū īpator: pdiditq̄ hirta fœiarū corpa uiros pnecitate ſupaſſe: duarūq̄ gorgonū cutes argumēti & miraculi gīa in Iunonis tēplo poſuit ſpectatas uſq̄ ad carthaginē captā. Scri. Diodo. in. iiii. amaronas lybicas exercitū cōtra gorgōidas duxiſſe eaſq̄ inito certamīe debellaſſe. Gorgonidas deinde tradūt cū uires auxiſſent iterū a pſeo expugnatas cū illarū eēt regīa meduſa. poſtremo ab hercule deletæ fuerūt. Qualis & iſchomache. Hippodamia atracii filia: quā poeta iſchomachen appellat: nupſit pirithoo: ī cui⁹ nuptiis cētauri mero caleſcētes & libidine æſtuātes ad rapinā puellarū cōuerſi ſūt: & īprimis ipi⁹ nouæ nuptæ. uñ ait Ouidius in. xii. Raptaturq̄ comis per uim noua nupta phenſis. Eurytus hippodamen alii quam quiſq̄ pbabat. Tūc pirithous theſeuſq̄ aliiq̄ pſtātiſſimi heroes una cū lapithis aduerſus cētauros inſurrexerūt: multiſq̄ trucidatis: reliquos fuderunt fugarūtq̄. autores. Ouidi. & Diodorus. Lapithæ a lapitho apollinis filio appellati quorū rex fuit pirithous: q pindū & othrim theſſaliæ montes habitarūt: ut refert Plinius. Iſchomache ergo heroina lapitharū genus ſua formoſitate ſtimulauit centauros in medio cōuiuio ad uiz inferēdā. Quæriť cur a Propertio dicat' iſchomache: quā cæteri ſcriptores hippodamiā ſiue hippodamē appellāt. Plutarchus uero deidamiā. Nomē ē cōpoſitū ex duob⁹ uerbis græcis iſcho: & mache. Iſcho græce ſignificat hēo: & mache dicit' pugna. Quia hippodamia hūitī nuptiis ſuis pugnā: certamēq̄ centaurorū. Ideo iſchomache elegāter nūcupat'. Ita & a callimacho noīatur: cuius carmē exp̄ſſit Propertius cētauri primi pugnare ex equo inuenerūt habitātes ſupra pelion montē. Autor Plinius. & ideo exiſtimati ſūt biformes ut autumat Probus. Mercurio ſais. Minerua dicitur ſais lingua ægyptia. Vnde ſcribit Herodotus in ſcdo. Quot annis cōuentum fieri ab ægyptiis in urbe ſai in honorē ipſius Mineruæ. Saītæ populi colūt ouē ut ſcribit Strabo: & Mineruā uenerantur. in cuius templo pſammethichi ſepultura eſt. Inde ſaitica pfectura nominata. Autor eſt Plato in timeo. Mineruam quā græci athenā nominant fundatricē extitiſſe Sais ciuitatis unde fuit Rex amaſis. Bobeis aūt lacus ē in media quodāmodo theſſalia ubi dr̄ Minerua pedes abluiſſe iuxta illud Iſiodī: qd' refert Strabo in nono Permultis coram plantam ſibi uirgo ſeuera Bobeide in ſtagno lauit. Senſus eſt. Quam formoſa fuit pallas loto corpore in undis bobeidos cum primum Mercurio copulata eſt: tam formoſa eſt cynthia.

IBer eram & uacuo meditabar uiuere lecto
At me compoſita pace fefellit amor:
Cur hæc in terris facies humana morat⁹?
Iuppiter ignoſco priſtina furta tua:
Fulua coma ē: lōgæq̄ mānus: & maxia toto
Corpore: & īncedit uel ioue digna ſoror:
Aut cū dulichias pallas ſpaciatur ad aras
Gorgonis anguiferæ pectus opta comis
Qualis & iſchomache laphitæ gen⁹ hero
Cētauris medio grata rapia mero (inæ
Mercurio ſais fertur bobeidos undis
Virgineum primo compoſuiſſe latus:

Cedite etiá diuæ. Iunonẽ Veneré. & pallada intelligit: q̃s nudas inſpexit paris: qñ malũ aureũ uelut uictoriæ calculũ ueneri tradidit: qd̃ iudiciũ paridis celebratiſſimũ apd̃ poetas luculẽter enarrat Apulei⁹ in. x. de aſino aureo. Ideis. idea duplex eſt. altera in creta: altera in phrygia: de qua nũc intelligere. Cumeæ uatis. i. ſibyllæ uiuaciſſimæ. Auſo. Vincas cumeã tu quoq; deipheben. Sibyllas appellarunt ueteres oẽs fœminas uaticinãtas: ut Lactantius & Varro teſtant̃. & meminit Seruius: quæ dictio cõſiliũ deſ interp̃tat̃ eolico genere ſermonis. Sibyllas decẽ numero fuiſſe tradit Diuus hieronymus in libris cõtra Iouinianũ: q̃rũ propria noĩa refert Lactã. in primo ex qbus una fuit cumea in Italia: q̃ rſiſa dedit æneæ: de qua nũc loqtur. Lõgæua ſacerdos a lõgo æuo dicit̃ a Virgilio. Cuius rei fabulã leges apud Seruiũ & Ouid. in. xiiii. metamorpho. Alia Elegia.

Cedite etiam diuæ quas paſtor uiderat oli
Ideis tunicam ponere uerticibus:
Hanc utinã faciem nolit mutare ſenectus
Et ſi cumeæ ſæcula uatis aget:
Ad irriſorem ſemet.
QVi nullum tibi dicebas iam poſſe nocere
Hæſiſti: cæcidit ſpũs illæ tuus:
Vix unũ potes infœlix requieſcere meſem
Et turpis de te iam liber alter erit:
Quærebam ſicca ſi poſſit piſcis harena
Nec ſolitus ponto uiuere toruus aper:
Aut ego ſi poſſem ſtudiis uigilare ſeueris:
Differtur nunquã tollitur ullus amor.
Nec me tã facies quãuis ſit candida cœpit
Lilia nõ domina ſint magis alba mea:
Vt mæotica nix minio ſi certet hibero
Vt quæ roſæ puro lacte natant folia:
Nec de morte comæ p læuia colla fluenteſ
Non oculis dominæ ſydera noſtra faces:
Nec ſi quæ arabio lucet bombice puella
Non ſum de nihilo blandus amator ego.
Quãtũ qd̃ poſito formoſe ſaltat iacho
Egit ut euantes dux ariadna choros:
Et quatũ æolio cũ tentat carmina plectro

QVi nullum tibi dicebas iã poſſe nocere. Seipſum alloquitur oſtendens cecidiſſe ſpirit⁹ illos feroces: quibus quõdã gloriabat̃: ſeq; amoris mancipium eẽ fatet̃. Laudatq; formoſitatem cynthiæ laudibus cumulatiſſimis. Hæſiſti: Captus ex amore. Tranſlatio ab auibus: q̃ uiſco hærent in captura: uel ab eo q̃ in luto hæſitat. Studiis ſe ueris. ſ. philoſophiæ: omiſſis rebus amatoriis. Piſcis harena. Scribit Auicẽna humidos eſſe piſces frigentiſq; naturæ: & iõ frigidis & aquaticis nutriuntur alimentis. Nã ut ſcribit Albertus magnus. Cũis natura deſiderat ſimile ſibi. Lilia nõ domina. Liliũ roſæ nobilitate proximum eſt. Lilion appellant oleũ lilioꝝ. candor lilii eximius eſt. & lilium rubens. Narciſum uocãt liliũ purpureum. Autor Pli. in uigeſimo primo. Vt meotica nix. Meotis palus eſt ſiue lacus in quam influit Tanais. Scythæ meotin uocãt temerinda quod ſignificat matrẽ maris. ut refert Plinius. In illis regionibus ſunt ppetuæ niues pp frigus intolerãdũ. Scribit Herodotus in. iiii. Aerẽ pennatum eſſe in Scythia. quoniã illic aſſidue ningit & nix pennis perſimilis eſt. Plini. eã regionẽ uocat pterophoron: quaſi pennas ferentẽ. Minio ibero. Miniuꝫ inter pigmenta magnæ autoritatis eſt. laudatiſſimũ naſcit̃ in hiſpania: q̃ iberia dr̃a fluuio ibero: nec fere aliun de q̃ ex hiſpania romã deferebat̃. Miniaria metalla celeberrima erant in betica hiſpaniæ regione. Lege Plinium in trigeſimotertio Laudat poeta colorẽ cynthiæ: quẽ dicit talẽ fuiſſe: qualis eſt niuis coniunctæ cũ minio. Talis color a Virgilio laudat̃ in lauinia his uerſib⁹. Indũ puer pureo ueluti uiolauerit oſtro. Si quis ebur uel mixta rubent ubi lilia multa Alba roſa tales uirgo dabat ore colores. Per leuia colla. i. polita prima producta ſcribit̃ Martialis. Læuior o conchis gallecitheriacis & Iuuenalis. Sponſus læuis adhuc. Sydera. Laus oculoꝝ quorum fulgor ſideribus cõparatur. ut illud Martialis. Lumina ſideribus certent. ſidera a conſidendo ſicut ſtellas a ſtando dici. autor eſt Martianus capella. Arabio bombyce. ueſtem bombycinam accipe. de qua Iuue. Cuius delitias & pãniculus bombycinus urit: & hæc ẽ ueſtis coa: de qua ſupra memorauimus. Sunt enim bõbyces uermiculi: q primo erucæ ſunt. Fit deinde quod uocat̃ bõbylis. ex ea necydalus. ex hoc in ſex menſibus bõbyces. Telas araneoꝝ modo texũt: ad ueſtẽ luxũq; fœminaꝝ: quæ bombycina appellat̃. Autor Plinius in. xi. Arabia bõbycem uocat a regione opulentiſſima: q̃ oĩbus delitiis abũdat. unde a græcis dici meruit. endemon. a noſtris fœlix arabia. Plinius tamen laudat bombycẽ aſſiriã: qua uiri fœminis ceſſerũt: cũ uiros ẽt nõ puderet has ueſtes uſurparẽ pp onera æſtiua. In tantum inquit ille a lorica geſtãda diſceſſere mores ut oneri ſint ẽt ueſtes. Iaccho. i. uino tropos Metonymia. Nam p iacchũ hoc eſt bacchũ inuẽtorẽ uini intelligit̃ inuẽtũ. Euãtes. diximus ſupra bacchãtes fœminas inter cætera cognomina euãtes dici. Vir. Illa quoq; ſimulãs euãtes orgia circunducebat phrygia. A libero p̃dicuntur: q euan appellat̃. ut ait Seruiꝰ. Papinius. Et tu baſſaridum rotator euã. Dux ariadna. Merito dat ariadnæ choros bacchãtes. qñ relicta a theſeo nupſit baccho: a quo coronã dono accepit. q̃ inter ſidera collocata ẽ: ut docet Higiniꝰ. Eolio plectro. Hoc pp alceũ & Sappho dcm̃ ẽ: q uſi ſũt eolide dyalecto: ut ſcribit porphyrio. unde ait Hora. Eoliæ fidibus puellæ. & Ouidius Eolia noĩa dicta lyra. & Apuleiꝰ in primo floridoꝝ eoliũ cãticũ celebrat: qd̃ ſimplex fuiſſe demſtrat. Plectrũ inſtrm ẽ citharedi: quo chorde plectunt̃. i. pcutiuntur. unde a plectẽdo. i. feriẽdo nomẽ accepit: ut ait Donatus Martia. Exornẽt docilẽ garrula plectra lyram. Cicero in. ii. de natura deoꝝ. Plectri inquit ſimilem linguã noſtri ſolent dicere chordarum dentes. & Ambroſius in ſexto exameri. Lingua uelut plectrũ loquentis eſt. Supra laudauit poeta cynthiam: q; perita eẽt fidibuſ. & carmine

unde nunc ait tam in carmine lyrico parē esse lyræ musas: quā uocat Aganippeam ab aganippe fonte boetiæ musis dicato: cuius meminit Plinius in quarto: unde ait Ouidius. Dicite q̄ fontes aganippedas hippocrenes Iuuena. Desertis aganippes uallibus. Scribit Solinus Aganippē fontē a cadmo fuisse mōstratū. Cui⁹ aq̄ pota aias facūdia irrigaret. Cōmittit. i. cōparat: & deducit in cōtentionē. Hoc. n. apud priscos significat cōmittere. In alia significatiōe accepit. Luca. Exiguū dominos cōmisit asylum. & in scdo machabeoꝝ scriptū est. Rex cōmisit cū iuda & supatus est p eo q̄d est cōflixit. & alibi. Iudas cōmisit cū nicanore. Antiq̄ corinæ. Corina thebana uel tanagrea scripsit epigrammata: & lyrica poemata pindari in certamine lyrico uictrix. Musea lyrica cognominata fuit altera thespia: quam qdam corinthiam dixerunt. Autor Pausanias: De thebana intelligit Propertius pp quam extimo Ouidiū amicam suā uocitasse corinam. Herynæ. heryna ut scribit Eusebius chronographus poetria agnoscitur. quo tēpore dyon syracusis interēptus est: quæ poema cōposuit lingua dorica & tercentū uersibus opus absoluit quoꝝ dignitas cum homero cōtendit. Eustathius autor eā fuisse cōcubinā poetice sapphus. ait poeta cynthiā nō putare carmina herynæ cū suis esse cōparanda utpote excellentioribꝰ. alii codices habent. Quiuis ut sit sensus nō quēlibet temere existimare carmina cynthiæ suis esse æqperāda pp eleganti am puellarem. Sternuit omen. Interrogatiue p̄nūciā dū. Quærit enī an nascēti cynthiæ feruidus amor fœlix auguriū dederit p sternuamētū. & est imitatio Catulliana: a quo dictū ē de amore dextra sternuit approbatiōe. Scribit Aristo. in prīo de aialibꝰ. Sternutamentū signū eē augurale: & unū ex spirituū oīum generibꝰ sanctū & sacrū. Quærit Pli. in uigesimo octauo cur sternutamentis salutamus. Cuius rei cām reddit Aristo. Cuiꝰ inuētis nec ipsa natura dissentit. Is. n. in uigesimo problematū ita scriptū reliqt. q̄d mehercule memoratu digniſſimuꝫ est. Tres sunt p̄tes principes oīi corpis Caput: Thorax & Aluus. cunq̄ efflatꝰ alui respiratio sit: ructus uentricu li: sternutamentum capitis: q̄ pars sacra p̄cipue est: spiritum hinc exeuntē tā q̄ sacꝝ ueneramur & adoramꝰ. Præterea sternutamētum bñ caput ualere possecq̄ coquere indicio est: pinde igit̄ q̄si bonæ indicium ualitudinis p̄tis optimæ atq̄ sacerrimæ sternutamētum adorāt: bñq̄ augurant̄. idē ait alibi. sternutamta: q̄ post meridiē fuerint esse auspicatiora. Legimꝰ ap d̄ Albertum magnum tradi tum esse ab auguribꝰ sternutamētum signū esse ueritatis & liberatōis a piculo īsidiaꝝ. Hæc tibi cōtulerit. Hæc est uera lectio q̄ oñdit poeta bōa q̄ habet cynthia collata eē a diuis: nō āt data esse a pentibꝰ tulerit dixit penultima correpta more ātiquoꝝ: q emert tulerunt media breui p̄nunciabāt: ut docet dōat⁹: uñ a Virg. dcm̄ est. Matri lōga decem tulerit fastidia menses: nō āt tulerint: ut semidoctum uulgꝰ legere solet. Nō nō. negātis ꝯfirmatio est. ita Catul. Nō nō hoc tibi falsē sic abibit. Ista decem menses p̄tionem mulieris scdm naturā fieri tradit gelliꝰ nono aut dcimo mense iccirco nomina p̄cis facta sunt. pca nona. dcima' a piendo nono & dcimo mense. uñ ait Plau. in cistellaria. Decimo mense exacto hic pepit filiā. & decemuiri. in. x. mense gigni hoīem scripserunt in legibus. xii. tabulaꝝ. inuentæ tī sunt q̄dā q̄. xi. mense: q̄. xiii. peperunt: q̄d nullum esse certuꝫ tp̄s piendi declarat. autor Pli. in. vii. Censorinꝰ in lib. die natali hæc omnia refert ad aspect⁹ siderales. Europæ atq̄ asiæ. Helenā signat: q̄ fuit cā belli decennalis inter græcos & troianos. europæ pp græcos. Asiæ pp troianos dcm̄ est. in hanc sententiam dcm̄ est illud a Hieronymo. Propter unius mulierculæ raptum europæ atq̄ asiæ decennalia bella cōfligunt. Tabulas uetustas. Sensus est si qs pictor uult supare tabulas uetustissimoꝝ pictoꝝ qui deas & mulieres formosissimas sæpe pinxerunt: is p ponat sibi p exemplo cynthiā: & ita ostendit neq̄ uerā: neq̄ pictā fœminā cynthiæ esse æquiperādam. olim zensis pictor factur⁹ tabulā agrigentinis: quā in templo iunonis ponerent: inspexit uirgines eoꝝ nudas: & ex his quinq̄ elegit: ut q̄d in qua laudatissimū esset: pictura redderet. autor Plinius in. xxxv. Hoc idem copiosiꝰ enarrat Cicero in. ii. Rhetoricoꝝ: qui in hoc solo dissentit a Plinio: q̄ picturam illam non agrigentinis factam fuisse memorat: sed chrotoniatis. Pictura autem illa fuit helenæ simulachrum. Hesperiis. Occidentalibus. hesperia dicta est Italia: dicitur & hispania: ut ait Seruius. Porphirio existimat ab Horatio dictā esse hesperiam ultimam pro occidua parte. scribit Macrobius ab hespero stella hesperiam nominataꝫ: q̄ occasui sub iecta sit. Tu intellige hesperios pro occidentalibus. His saltem ut tenear. Vt accipe pro utinā. ita Plautus. ut

Par aganippeæ ludere docta liræ
Et sua cū antiquæ cōmittit scripta corinæ
Carmia quæ erynes nō putat æqua suis:
Num tibi nascenti primis mea uita diebus
Aridus argutum sternuit omen amor?
Hæc tibi cōtulerūt cælestia munera diui
Hæc tibi ne matrem forte dedisse putes.
Non nō humani sunt partus talia dona:
Ista decem mēses non peperere bona
Gloria romanis una es tu nata puellis
Romano accumbens prima puella ioui:
Nec semp nobiscū humana cubilia uises:
Post helenā hæc terris forma scda redit:
Hac ego nō mirer si flagret nostra iuuētus
Pulchrius hac fuerat troia perire tibi:
Olim mirabar q̄d tanti ad pergama belli
Europæ atq̄ asiæ causa puella fuit:
Nunc pari tu sapiens & tu menelae fuisti
Tu quia poscebas: tu quia lentus eras:
Digna quidē facies p q̄ uel obiret achilles
Vel priamus: belli causa probanda fuit:
Si quis uult fama tabulas anteire uetustas
Hic dominā exemplo ponat in añ meā:
Siue illam hesperiis: siue illā ostendit eois:
Vret & eoos: uret & hesperios:
His saltē ut tenear iā finibus aut mihi si qs

dii illum perdāt: qui primus horas reppit. Turpia ppessus uates. Neleus pr̄ Nestoris filiā habuit noīe pero formositate cōspicuā: quæ a multis in uxorē petebat. pr̄ Nemini filiā despōsuꝝ se dixit: nisi ei: q̄ boues iphi cli ex philaca ad se duxisset. Melāpus diuinandi pitus solus id ꝓmisit: q̄ ab iphiclo deprēsus in uincula cōiectus ē: sed post annum solut⁹ est ut narrat homer⁹ in. xi. odisseæ. eo ꝙ q̄sita diuinit⁹ reuelasset. Pero ita uolen te melāpode tradita ē uxor bianti fri. ab hoc melāpode dictū est hellebonim melāpodiō. ut refert Pli. in. xxv. Alii dissentiētes ab Homero memorāt biantē suadente fre Melāpode spopōdisse Neleo se iphicli boues aba cturum: & dū id facere conat⁹ fuisse captum & in uin culis habitum: q̄ deinde dimissus boues abduxit: & pero formosissimā duxit uxorē. Cām aūt ut dimitte ret⁹ hanc fuisse ferunt. cū Bias in carcere custodiret⁹ sen sit trabes ipsi⁹ domicilii carie teredinibusq̄ cortosas portēdere ruinā: idq̄ Iphiclo ꝓdixit. Iphicl⁹ ob id bñ ficiū eū uiculis exemit. Idē docuisse fert⁹ Iphiclū: quo pacto fecūdus fieret & filios gigneret. ob hæc meruit. Bias educere boues peritas a neleo. q̄ ei filiā despōdit Prop. homeꝝ sequut⁹ est. Vates. qa diuinādi arte p̄ stabat: & ita uocat⁹ ab homero. Idē pitus medicinæ fuit: sanauitq̄ ꝓtidas furētes ut docet Victruui⁹. Di ctio mēdosa ē apud Pli. Nā ꝓ ꝓtidas scriptū ē parotī das. Nō ignoro parotidas morbū eē & tumores au riū unde nomē deriuat⁹. Sed ī hoc loco pliniano legē dū est ꝓtidas. Surripuisse. nō surripuit: sed surripere uoluit. Ita Vir. Quos ego sū totiēs iā dedignata mari tos. Amithaonia domo. Hoc iō dictū est: qa po nu psit nō melāpodi. sed biāti fri ut supra memorauim⁹ Amithaoniā domū dicit: qa filii fuerūt amithaonis unde Virgi. amithaoniusq̄ melāpus. Alia elegia.

Acrius ut moriar uenerit alter amor:
Ac ueluti primo taurus detractat aratra
Post uenit assueto mollis ad arua iugo:
Sic prīo iuuenes trepidāt in amore feroces
Dehinc domiti post hæc æq̄ & iniq̄ ferunt
Turpia ppessus uates est uincla melāpus:
Cognitus hiphicli surripuisse boues:
Quē nō lucra magis pero formosa coegit
Mox amithaonia nupta futura domo.

Ad Amantem.

MVlta prius dñæ delicta q̄raris oportet
Sæpe roges aliqd sæpe repul sus eas:
Et sæpe imeritos corrūpas dentibus ungues
Et crepitum dubio suscitet ira pede:
Nequicquā pfusa meis unguenta capillis.
Ibat & expēso planta morata gradu: (is:
Nō hic herba ualet: non hic nocturna cithe
Non perimedeæ gramina cocta manus:
Quippe hic nec cās nec aptos cernimus ic
Vnde tamē uēiāt tot mala cæca uia ē: (tus
Nō eget hic medicis nō lectis mollibus eger
Huic nullum cæli tempus & aura nocet:
Ambulat & subito mirantur funus amici
Sic est incautum quicquid habet⁹ amor:
Nam cui non ego sum fallaci præmia uati?
Quæ mea nō decies lōnta uersat anus?

MVlta prius dñæ delicta q̄raris oportet. In amore plus fellis eē q̄ mellis oñdit: & multa æquo aīo tolerāda: & amoris morbū eē subitariū: facilioreq̄ pueri: q̄ puellæ amorē cē demōstrat. Et cre pitū dubio. Multa sunt signa irascētiū sed illa ī ꝓmis cōplosæ sæpius man⁹. citatus grad⁹. & pulsata hum⁹ pedibus: & totū concitū corpus. Vide senecā in ꝓmo de ira. Ira ergo amantis suscitat sonitū pedibus incer tis. crepitum ꝓ sonitu accipe. ut Cicero in uerrinis ac cepit. Inter doloré crepitūq̄ plagarū audiebat⁹. unde & crepitū uentris uocitamus. Ne q̄q̄ ꝓfusa unguē ta. Frustra inqt capilli mei erāt unguento delibuti cū id mihi nihil ꝓdesset ad amorē: & frustra ibā gradu librato & incessu cūctabūdo: quo sæpe incedūt ama tores. Vnguēta primi pfæ excogitarūt: & Alexander magnus expugnatis darii castris iuenit scriniū unguē toꝝ præciosissimū. Laudatissimum fuit mendesium: & illud q̄ regale appellatū ē: quo parthoꝝ reges ute bant⁹. Autor Pli. ī. xiii. Nō hic nocturna citeis. Supra dcm ē amorē nullo medicamēto eē sanabilē. Nec saga fœmia inqt perit atq̄ magicæ artis aliqd pōt polletq̄ ī amore. & Oui. Nil magicas artes posse iuuare putat. Deme ueneficiis carmibusq̄ fidē. Citeis dr̄ saga. Sūt āt sagæ fœmiæ magicaꝝ artiū & carminis pite: tanq̄ sa tis agæ: & multū agētes ut interptat⁹ porphirio. In prīo cōmētario narrauim⁹ quēadmodū citea urbs fuit col choꝝ. uñ medea citeis dicta ē. & incātamēta carmia citeina dicunt⁹. & nūc citeis dr̄ fœmia maga atq̄ uenifica q̄les Hecate: medea: & circe fuisse ferunt⁹. Nō p medeæ. Nil ꝓsūt inqt gramia cocta manibus medeæ. uñ ait Oui. Quid te phasiacæ iuuerūt gramia terræ. Cū cupes prīa colchi manere domo. Quidā codices hēnt pime deæ ut sit una tm̄ dictio: & a pimedea uenefica drīuatū nomē. Ictus. s. cupidineos. Hic æger. s. amator. Cæ li tps. scribit herodot⁹ aeris mutatiōibus ꝓcipue existere in hoīb⁹ morbos. & autor ē celsus ex tēpestatib⁹ pes simas eē q̄ uariāt: quo fit ut autūnus plurimos opprimat. Tūc. n. ut inqt Oui. Aere non certo corpa languor habet. Sēsus ē poetæ amatorē nō languere ex cæli hoc est aeris inæq̄litate: sed ex morbo amoris subitario.

Fallaci ꝓmia uati. Solebāt prisci somnia deferre ad cōiectores hoc ē interptes somnioꝝ qui accepto ꝓmio somnia explanabāt. unde ait cicero in scdo de diuinatiōe. Defert ad cōiectorē qdā somniasse se ouū pendere ex fascia lecti sui cubicularis. ī deuteronomio scriptū ē. Nō audies uerba sōniatoris. ubi sōniator accipit⁹ pro cōiectore. ait poeta se sōnia uati & diuinatori sua dnūciare: q̄ accepto ꝓmio falsa & uana subīde dicebat: ut ita

amatori gratificaret. Sõnia uersat anus. i. saga uetula: quæ cũ superstitiõe sõnia interpretat diligẽter pẽsitãdo. Ita Mar. Exorat noctes dũ mihi saga tuas. Tranqllo tuta. Metaphoricos. Nã per cimbã. i. nauiculã trãqllo flumie luto ꝓcurrentẽ itelligit amorẽ pueri securiorẽ esse trãqlliorẽq; amore puellæ. Præcordia. Mutat inqt puer mentẽ: & oẽm exuit iracũdiã. Nã ut inqt elegãter seneca. Puerorũ iræ acres magis q̃ graues sũt. præcordia aũt iõ dixit: qa irã e pectore moueri philosophi tradũt efferuescẽte circa cor sanguie. Cã aũt cur hic potissimũ assignet iræ locus nõ alia ẽ: q̃ ꝙ in toto corpe calidissimũ pect⁹ est ut docet seneca in secũdo de ira. ꝓcordia uero uocamus mẽbranas: q̃ cordi ꝓtẽdunt. ut ait Pli. in. xi. q scribit ĩ trigesimo exta in hoie appellari ꝓcordia. græci dicũt phrenas q̃si pticipes prudẽtiæ sint ut docet Aristo. ĩ. x. de aĩalibus. Alia elegia.

HOc uer ẽ tota te ferri cynthia roma
Inuehit in negtiã cynthiæ atq; perfidiã: minaturq; se amorẽ alio trãslatum. Te ferri. ꝓ differri & diffamari dictũ accipe. Et nobis aqlo cynthia uẽtus erit. Prouerbiale ẽ. Signat. n. sibi oli uẽtos scãdos ꝓpitios q; futuros & serenã tẽpesta tẽ. In hãc sniam ait Oui. Et tibi crede mihi tpa ueris erũt. Aqlo uẽtus ẽ septẽtrionalis: q uẽtoꝝ saluberrimus ẽ ut scribit Pli. q serenitatẽ facit ut docet gelli⁹: q ab homero cognomiat ethregenetes: ꝙ uno uerbo latio dici põt sudific⁹ q̃si faciẽs sudũ hoc ẽ serenũ. Insultet moribꝰ. Illudat: irrideat. Nã ut ait seruiꝰ ĩsultare significat irridere inimicos uel iiuriosi⁹ aliqd dicere. Hoc. n. ĩsultare ẽ ut docet noniꝰ: ĩde scribit trãqllus dixisse cæsarẽ se insultaturũ capitibꝰ aduersariorũ. Te uẽ dicet. i. ulciscat. Quidã codices habẽt uellicet: & ita legendũ ẽ. uellicare. n. significat extrẽas corpis ptes digitis uellere: & ifestare ꝓssando. uñ eruditi uellicare usurpãt ꝓ eo ꝙ ẽ mordere: lacerare: crimiari. A. Gellius ĩ q̃rto. Plura ĩ salustio iscite aut maligne uellicãt. Hor. in sermonibꝰ. Vellicet abstẽ demetriꝰ. Sẽsus ẽ iuueniã ex multis puellis unã: quæ nõ sit ĩsolẽs ac supba ut es tu o cynthia: & quæ te tuosq; mores fastosos reprehendat & culpet. Nõ ita carpathiæ. Aĩos amãtiũ incertiores eẽ docet fluctibꝰ marinis: q̃ ẽ plaurina soĩa. Ita enĩ ĩ cistellaria loquit iuuẽis amator. Maritimis moribꝰ mecũ expitur amor. Ita meũ frãgit amãtẽ aĩum mihi oĩa ĩgenia sũt. Quod iubet nõ iubet iã id cõtinuo. carpathiũ mare dr̃ a carpatho ĩsula. ut ait seruiꝰ: ð quo lucilius. Rhodos carpathiũ in pelagꝰ se inclinat aptũ. Nec tu nõ aliqd. ad seipm uersus ait se qdẽ primo dissiduo dolituꝝ. Iunõis iura. Iunonẽ iprimis mulieres uenerabant: & nubẽtes eã uariis cognominibꝰ nũcupãtes inuocabãt. nã iterduca: domiduca: cĩxia & unxia uocitabat ut. ſ. eaꝝ itinera ꝓtegeret: ut in optatas domos duceret: ut in postibꝰ mariti ungẽdis cingulo ponẽdo fastũ omẽ ꝓberet. Nõ solũ taurus. Cõfidit nõ solũ robusta aĩalia: q̃lis ẽ taurꝰ. sed ẽt infirma q̃lis ẽ ouis repugnare ledẽtibꝰ aduersariis. Scitũ ẽ illud agesilai dictũ: q cũ murẽ a pueꝝ captũ uidisset momordisse manũ detinẽtis: fugisseq;. Cõuersus ad amicos. qũ inqt tã pusillꝰ muscul⁹ sic eos excipit a quibus iniuriã patit: qd iuris faciũdũ sit cõsiderate. Fregerit ira fores. hoc ab amatoribus iratis fieri solet ut fores amicæ excludẽtis pfringãt. inde est illd Terẽtianũ in adelphis. Fores effregit: restituent: discidit uestẽ resarcient.

Hostis si qs erit nobis amet ipse puellas
Gaudeat in puero si quis amicus erit:
Tranquillo tuta descendis flumine cimba:
Quid tibi tã paruí littoris unda nocet:
Alter sæpe uno mutat præcordia uerbo
Altera uix ipso sanguine mollis erit.

Ad Cynthiam.

h Oc uer ẽ tota te ferri cynthia roma
Et nõ ignota uiuere nequitia:
Hæc merui spare: dabis mihi pfida poenas
Et nobis aquilo cynthia uentus erit:
Inueniã tamen e multis fallacibus unam
Quæ fieri nostro carmine nota uelit:
Nec mihi tã duris insultet moribus & te
Vellicet: heu sero flebis amata diu:
Nunc est ira recẽs nũc est discedere tẽpus
Si dolor abfuerit crede redibit amor:
Nõ ita carpathiæ uariãt aqlonibus undæ
Nec dubio nubes uertitur atra noto:
Quã facile irati uerbo mutant amantes.
Dum licet iniusto subtrahe colla iugo.
Nec tu nõ aliqd sed prima nocte dolebis
Omne in amore malũ (si patiare) leue est.
At tu per dominæ iunonis dulcia iura
Parce tuis annis uita nocere tibi:
Nõ solũ taurus ferit uncis cornibus hostem
Verum etiã instanti læsa repugnat ouis:
Nec tibi periuro scindã de corpore uestes:
Nec mea præclusas fregerit ira fores:
Nec tibi cõnexos iratus carpere crines
Nec duris ausim lædere pollicibus:
Rusticus hæc aliqs tã turpia prælia querat
Cuius nõ hederæ circũire caput:
Scribã igitur ꝙ nõ unq̃ tua deleat ætas
Cynthia forma potẽs cynthia uerba leuis
Crede mihi q̃is cõtẽnas murmura famæ
Hic tibi pallori cynthia uersus erit.

Cuiꝰ nõ hederæ. i. talia fiãt a rusticis & ĩdoctis: q corona poetica nõ meruerũt. poetis q natura mites sũt minie ꝓueniũt: q corõa hederacea coronant. poetæ. n. ut scribit Pli. corõis hederæ utũt & illiꝰ potissimũ hederæ cuiꝰ semẽ crocatũ ẽ. folia miꝰ nigra: q̃ qdã bacchicã appellãt: q maxios hẽt corymbos. Ita. n. uocãt racemi hederæ fructũ ferẽtes. Vir. atq; hãc sine tpa circũ. Inter uictrices hederã tibi serpe lauros. ꝙ a Quin. repetitũ ẽ elegãter in. x. Hic tibi pallori. Versũ illũ intellige: quẽ ꝓposuit uidelicet. Cynthia forma potẽs. cynthia uerba leuis: quo iprimis lapidatã eẽ uult cynthiæ nequitiã.

On ita cōplebant ephyreæ laidos ædes. Impudicā īpudicitiā cynthiæ taxat dolēter & acerbe cū dicit illi⁹ domū ab amatorib⁹ nō min⁹ fuisse freq̄ntatā: q̄ laidos: & thaidos: & phyrnes meretricū domicilia a scortatorib⁹ freq̄ntarent. Ephyreæ laidos ædes. Lais famosissima meretrix ex sicilia in peloponessū adhuc puella d̄ducta fuit ut scribit plutarch⁹ in Nicia: dicta est a scriptotib⁹ corinthia. qa corinthi habitauit. hæc ē illa lais ad quā pp elegātiā uenustatēq; formæ ꝯuentus ditioꝝ hoīum ex oī græcia celebres erāt: neq; admittebat nisi q dabat ꝙ poposcerat. poscebat āt ut docet gellius nimiā q̄titatē. & cū olim a demosthene poposcisset decē milia drachmarū: auditū est illud egregiū dicteriū. pœnitere tāti nō emo. de hac Oui. Multis lais amata uiris. Ephyream uocat poeta: qm̄ corinthus alio noīe ephyre dicta est: Autores Pli. & gellius. Menādreæ thaidos. Menāder in scribēda comœdia absolutissim⁹ fuit apd̄ græcos & un⁹ omniū optime affect⁹ exp̄ssit: ut scribit fabius. Hic celebrauit thaida scortū nobilissimū. unde thais menādrea meruit appellari: & apd̄ Martia. Tale lēma est menādri thais. Hæc p̄mū iuuenū lasciuos lusit amores Iuuent⁹ attica isti⁹ domū freq̄ntabat. In de dictū est a Martia. Thaida nocte uolo. Populus erictonius. i. atheniēsis ab eritchthonio rege Vulcani & mineruæ filio: q ab hōero eritchtheus uocat. Scribit plato ī critia erichthoniū nomē eē priscoꝝ atticorū. Quadrigas prim⁹ teste pli. iūxit erichthonius. Idē ludos īstituit ī attica ut ait Augu ī. xviii. d̄ ci. dei. Similiter a manilio athenienses erichthonii dicunt illo uersu. Qualis erichthonios pestis populata colonos Menāder cētū & octo fabulas scripsisse fert ut tradit gelli⁹. & in certaminib⁹ comœdiaꝝ ambitu gr̄aq; & factiōib⁹ sæpe uicebat a philemone emulo ut docet Apule. ī floridis. Hic exiit illud epigrāmatici poetæ. Rara coronato plausere theatra menādro. Scribit Eusebi⁹ Chronograph⁹ menādrū supasse dū p̄mā fabulā cognomēto originē tradidisset. Cōponere thebas phyrne. Phyrne thespiēsis fuit q̄ ciuitas ē boetiæ ut ait Stra. elegātia formæ laudatissima. In iudiciū olī uocata nō tā orone hypidis absoluta fuit: q̄ pulchritudine corpis: ꝙ pulcherrimū denudauit: & ita forma p̄suasit iudicib⁹ ut absolueret sicut docet qntil. Hæc in cēsa cupiditate hn̄di signi ꝙ pulcherrimū putaret praxiteles usa ē hac calliditate. subornauit quēdā: q praxiteli secū colloquēti nūciaret eius domū cōflagrare: quo audito praxiteles. mō inqt cupidinis statua supsit: leuis est iactura. & ita phyrne hoc cōmēto cognouit cupidinē pulcherrimū eē: quē ipsa deinde thespiēsib⁹ dedit. ut scribit pausanias. Refert Strabo in nono a glycerio meretrice nō a phyrne illū praxitelis cupidinē fuisse cōsecratū. pp quē thespiæ uisebant. ut cicero in sexta uerrina & Pli. in trigesimosexto tradiderūt Erat aūt id signū cupidis marmoreū. potuit ergo phyrne cōponere thebas deletas sua. s. formositate: cuius fruēde cā thebas oēs cōfluebāt: q̄s deletas appellat poeta: qm̄ a philippo thebani male mulctati fuerūt: & mox ab alexandro thebæ dirutæ & captiui sub corona uenditi. Autores Iustinus & plutarchus. Potes hoc referre ad diuitias phyrnes: q̄s questu meretricio cōpauerat qbus thebas potuisset ī pristinā opulētiā reuocare. Oscula nec desunt. Scribit cato iō ꝓpīquos fœminis osculū dare ut scirēt an temetū olerēt: hoc tū nomē uino erat. uñ & temulētia appellata. idē referūt Pli. ī. xiiii. & Gel. in nono. Ad p̄lia uētū. Nā ut inqt Hora. fuit añ Helenā cunnus teterrima belli cā. Eadē demētia iussit. i. idē furor amoris iussit cētauros torq̄re pocula cōuiualia in pirithoū: ꝙ factū est dū amore & mero stimulātib⁹ hippodamē rape conarent. uñ dixit Vir. Et magno hyleū lapithus cratere minātē. & d̄ cētaurea pugna loq̄ns flaccus ait ī prīo. Crateres mēseq; uolāt arq; deoꝝ Poculaq; Nutrit⁹ duro. Romulus & rem⁹ ita noīati fuerūt ab eo ꝙ lupa infantib⁹ p̄buerit māmā: q antiquo uocabulo ruma dicebat. ut docet plutarch⁹ in romulo. inde iuenies dici agnos & hedos subrūos a uetustissimis scriptorib⁹ qñ sūt sub māma hoc ē sub ruma. Tu rape ītactas docuisti. Nemo ē q nesciat Romulū petisse a finitimis cōnubia. qb⁹ denegatis ip̄e ludos simulauit ad quos spectādos cū oīum circa uicioꝝ utriusq; sex⁹ multitudo ꝯfluxisset: & ī p̄mis sabinoꝝ sabinarūq; magn⁹ nūerus aduētasset. dato a romulo signo iuuent⁹ romana discurrit ad mulieres rapiēdas. Quidā tradūt trigita tm̄mō raptas fuisse a qb⁹ & rōanæ curiæ nomen acceperunt. alii supra qngentas. Alii supra sexcētas raptas fuisse memoriæ ꝓdiderūt. Fœlix admeti cōiūx. Alceste

Ad Eandem.

On ita cōplebant ephireæ laidos ædes
Ad cuius iacuit græcia tota fores.
Turba menandreæ fuerat nec thaidos olim
Tanta in qua populus lusit erictonius.
Nec quæ deletas potuit cōponere thebas
Phyrne tam multis facta beata uiris.
Quin etiā falsos fingis tibi sæpe ꝓpinquos:
Oscula: nec desunt qui tibi iure ferant:
Me iuuenū facies pictæ: me numia lædunt:
Me tener in cunis: & sine uoce puer:
Me lædet si multa tibi dabit oscula mater:
Me soror & cū qua dormis amica simul:
Oīa me lædēt: timidus sum: ignosce timori
Et miser in tunica suspicor esse uirum:
His olim ut fama est uitiis ad prælia uentū ē
His troiana uides funera principiis.
Aspera centauros eadem dementia iussit
Frangere in aduersum pocula pirithoū.
Cur exempla petā graiū? tu criminis autor
Nutritus duro romule lacte lupæ:
Tu rapere intactas docuisti īpune sabinas
Per te nunc romæ quidlibet audet amor.
Fœlix admeti coniūx: & lectus ulyssis:

intelligit: quæ maritũ Admetũ tãto amore dilexit: ut p eo pire nõ recusauerit: qđ facere parẽtes Admeti noluerũt: qđ facinꝰ tã preclaꝛe a diis iudicatũ est: ut ei reuiuiscẽdi munus ꝛcesserint. autor Plato ĩ symposio Meminit & Valeriꝰ in quarto. inde a Iuuenale dcm̃ est. Spectãt subeũtem fata mariti alcesten. đ hac ita scribit Hieronym. Alceſten fabulæ ferũt p Admeto spõte defunctã. Et lectꝰ Vlyssis. Propter penelopẽ pconio castitatis il lustrẽ. Tẽpla pudicitiæ. Frustra inqt romæ facim̃ templa deæ pudicitiæ: si cuilibet nuptæ facere licet qcqđ libet. Romæ templũ erat pudicitiæ pritiæ a cuiꝰ sacris plebeiæ arcebant. & cũ olim Virginia auli pritii filia uiro plebeio nupta id templũ ingressa esset & p altercatio nẽ excluderet a pricipiis tanq̃ plebeia: exarsit in ĩdignationẽ muliebrẽ & ĩ uico ubi hitabat sacellũ fecit ibiq̃ ara posuit: & uocatis plebeis matrõis cõquesta iniuriã pritiaꝛ. hãc ego ara inqt pudicitiæ plebeiæ đdico & pudicitia plebeia a plebeis spectatæ pudicitiæ matrõis coli cepta est. Postremo hæc religio uulgata pol lutis fœmis uenit ĩ obliuionẽ. autor liuiꝰ ĩ. x. Si cuius nuptæ. Cuius legẽdũ ẽ & accipit p cuicũq̃ & cui libet siue plebeiæ siue pritiæ. Quæ manꝰ obscenas. Impudicitiæ originem assignat picturis obscenis: q̃s spectãtes corrũpunt. hic ẽ illud Terẽ. in eunucho suspectãs tabulã q̃dã picta ubi inerat pictura q̃nadmodũ. s. iuppiter danaẽ corrupat. & ꝛcludẽs ait. ego hoc mũtio hæc nõ facerẽ. ego uero id ita feci libẽs. Quod exẽplũ repetitũ est a diuo augustino in. ii. đ ci. dei. & tiberius teste trãqllo cubicula adornabat tabellis lasciuissimaꝛ picturaꝛ: ut aspectu deficiẽtes libidies excitaret. Cũ paries nullo crimĩe. olĩ inqt nõ fuerũt figurꝫ obscenæ ĩ domibꝰ priscoꝛ & nullꝰ paries hẽbat imagines lasciuas đpictas. M. Cato cẽsoriꝰ uillas suas inexcultas & rudes. ne tectorio qdẽ exornatas fuisse dicit. Antiq nõ excolebãt parietes domesticos picturis. uñ ait Pli. i. xxxv. Nulla in appellis tectoriis pictura erat. nõdũ libebat parietes totos pigere. Arelliꝰ pictor scorta pigebat. crimẽ appellat Prop. picturã obscenã in pariete: q̃ cã solet esse ipudicitiæ muliebris. Velauit aranea phanũ. Dicit merito araneas telis suis tegere tẽpla deoꝝ. ne. s. uisant picture lasciuæ qbꝰ ẽt tẽpla exornabant. in hãc sniam ait diuus Hiero. Fuligine & araneaꝛ telis oĩa romæ tẽpla coopta sunt. fana dicuntur tẽpla a diis faunis: q solẽt diuisare ut autũat Mar. capella. existiat festꝰ a fando noĩari: qa dũ põtifex maximꝰ tẽpla dedicat q̃dã uerba religiosa fat. scribit p. bus faunũ primũ ædificia numinibꝰ lucosq̃ sacrasse a quo fana dcã sint. Quos custodes pp illud satyricũ sed qs custodiet ipsos custodes. Cauta ẽ & ab illis ĩcipit uxor. & illud Hiero. Pudica seruari nõ debet: ĩpudica nõ põt. Mala herba. Qualis est herba urceolaris uocata: quã aliter partheniũ nũcupãt & pdicium: nascens in tegulis parietinisq̃: qualis & hedera quæ suo cõplexu cuncta necat: & antiquitus teste plutarcho e templis amouebatur. scribit sextus aurelius q̃ constantinꝰ solitus erat appellare Traianum herbã parietariã ob titulos multis ædibus inscriptos. merito inqt poeta imagines deorũ desolatas occupari integiq̃ ab herba parietaria cũ ex pictura deorũ obscena sint clausꝛa pudicitiæ romanæ pfracta: & pudor expulsus. Limina. Limis trãsuersum significat ut ait donatus. unde est illud Solini de Leonibus: nunq̃ limo uident: q̃ accipit p oculis limis & trãsuersis. inde limen dicitur: qđ trãsuersum est ingredientibus & exeuntibus.

Et quæcũq̃ uiri fœmina limen amat:
Tẽpla pudicitiæ qđ opus statuisse puellis?
Si cuius nuptæ quidlibet esse licet?
Quæ mãus obscenas depixit pria tabellas
Et posuit casta turpia uisa domo:
Illa puellaꝛ ingenuos corrupit ocellos
Nequitiæq̃ suæ noluit esse rudes.
Ah gemat in terris ista qui protulit arte
Iurgia sub tacita condita lætitia.
Non istis olim uariabant tecta figuris
Cum paries nullo crimine pictus erat:
Sed nõ immerito uelauit aranea phanum:
Et mala desertos occupat herba deos:
Quos igit tibi custodes: quæ limia ponã?
Quæ nunq̃ supra pes inimicus eat.
Nã nihil inuitæ tristis custodia prodest
Quã peccare pudet cynthia tuta est.
Vxor me nunq̃: nunq̃ me ducet amica
Semper amica mihi: semp & uxor eris.

Ad Cynthiam.

Auisa est certe sublatam cynthia legem
Qua quõdam edicta stemꝰ uterq̃ diu:
Ni nos diuideret quãuis diducere amãtis
Non queat inuitos iuppiter ipse duos:
At magnus cæsar: sed magnꝰ cæsar in armis
Deuictæ gentes nil in amore ualent:

Alia Elegia.

Auisa est certe sublatã cynthia legẽ. Cæsar augustus leges ptim retractauit: ptim ex integro sanxit. ut legẽ iuliam de adulteriis. uñ ait iurisco̅sultus. lex iulia ab augusto Cæsare lata est: & legẽ de maritãdis ordinibus: quã cũ ferret ptumultu recusantiũ pferre nõ potuit. autor Trãqllus. De hac nunc loquit Prop. q̃ lege edicta se & cynthiã diu mœstos fuisse significat: q̃ cũ sublata fuisset cynthiã gauisam eẽ demrat. Stemus uterq̃ diu. Signat se cũ cynthia complexũ diu stetisse: ubi pmulgata fuit lex de maritãdis ordinibꝰ ab Augusto: quã tñ nõ ptulit: q ẽt sanxit legẽ de pudicitia. uerũ Cæsar inqt sua lege nos diuisit: q̃uis tamẽ nec iuppiter possit diuidere amãtes mutuo amore copulatos. In quodã codice legi flemꝰ: ut sit sensus. Propertiũ diu ploraſſe cũ cynthia ob legis edictum. Diducere. i. diuidere & seperare. Iuppiter ipse. Vel re uera iuppiter: uel Augustus intelligitur: qui præsens diuus habebatur ut

inqt Hora. Nuptæ pdere amore faces. Prius mori paterer: q̃ pdere amorẽ amicæ amore uxoris. Faces appellat illud amoris incẽdiũ: quo flagramus ĩ amica: cũ in uxore nihil sit simile. uñ dixit Ver⁹ impator. uxor nomẽ est dignitatis nõ uoluptatis. Altera lectio ẽ nuptæ pdere ĩ ore faces. & erit sensus. Malo mori q̃ ducere uxorẽ. in nuptiis. n. qnq; faces adhibebañ ex spina alba: qm̃ inde fecerũt pastores quãdo rapuerũt sabinas: q̃ preferebañ a pueris patrimis & mr̃imis. ut festus: Pli. & plutarchus tradiderũt: & nos alibi dicemus uberi⁹. ille ergo q ducit uxorẽ pdit faces in ore hoc est añ faciẽ nouæ nuptæ. qm̃. s. accense flagrãt. Quidã codices habent more. idẽ tamen est sensus. Marit⁹: ducta uxore ꝓut lex iubebat de maritãdis ordinib⁹ lata. & apd romanos lege cẽsoria notabañ celibes. & plato scribit ĩ legib⁹. eos q uxores ducere nolint eẽ mulctãdos. Tibia funesta tristior. Sẽsus ẽ. excluſus pp ductã uxorẽ a limĩe tuo cynthia cãtarẽ añ fores noctu carmẽ funebre. q̃le. s. cãtari solet d fũctis tuba funesta. Scribit gelli⁹ Siticines appellatos eẽ tubicines: q apd sitos canere soliti eẽnt hoc ẽ uita fũctos & sepultos. ind dixit Per.

Nã citius paterer caput hoc díscedere collo:
Quã posſem nuptæ perdere in ore faces:
Aut ego transirẽ tua límina clausa maritus
Respiciens udís perdita luminíbus:
Ah mea tũ q̃lis caneret tíbi cynthia somnos
Tíbia funesta tristior illa tuba.

Hĩc tuba cãdelæ. iubet religio autor lactãtio ut maiorib⁹ mortuis tuba: mĩorib⁹ tibia canat. hãc tubã poeta funestã appellat: qm̃ funerib⁹ adhibebat. fun⁹ uero significat ꝓprie põpã exequiarũ: dcm̃ a funalib⁹: qm̃ noctu efferebañ cadauera. autor Donat⁹.

Ad Amícam.

Nde mihí patríis natos præbere tríumphis:
Nullus de nostro sanguíe míles erít:
Q d si uera meæ comitarẽ castra puellæ
Nõ mihí sat magnus castoris íret equus:
Hínc eteni tantũ meruít mea gloría nomen
Gloría ad hybernos lata borysteníd as:
Tu mihí sola places placeã tíbi cynthia sol⁹
Híc erit & prímo sanguíne pluris amor.

Alia elegia.

Nde mihi patriis natos ꝑbere triũphis
Ex eodẽ ducta ẽ arguñto ex quo & superior adeo ut ñ diſiũcta: sed cõnexa eẽ uideat ĩ prĩcipio usus ẽ aposiopesi hoc ẽ reticẽtia: quæ familiaris ẽ indignãtibus. supp̃ſſit. n. p indignationẽ uerbũ. decet uel opus est: uel aliq d simíle. q. d. nolo ex cõiugio natos ꝑbere patriæ militares & bellicosos cũ ipse castrẽsem oderĩ disciplinã sine cõtubernio puellarũ. Comitarẽ. Prisci comito dicebãt & comitor. Oui. Pirithoũ theseus stygias comitauit ad undas. Castoris equus. Cyllarũ ítelligit. Castor. n. & pollux a Iunõe muneris noĩe acceperũt equos duos Xãthũ: & Cyllarũ: quos teſte ꝓbo neptun⁹ donauerat Iunõi. Cyllar⁹ clariſſim⁹ ẽ monumẽtis poetarũ. d quo ait flacc⁹. Passus amiclea pinguescere cyllarõ herba. sensus ẽ poetæ cyllarũ ñ futurũ ꝓ dſiderio suo satis magnũ neq; satis uelocẽ ad castra petẽda: si ĩ castris puellæ quoq; militarẽt. Hĩc. idest ex amore mihi nomẽ partũ ẽ: & gloria ꝓpagata usq; ad penitiſſimas natões: q̃s p Borysthẽidas ítelligi uoluit. ẽ aũt Borysthenes fluui⁹ scythiæ scdm istrũ oĩum maxim⁹: cui⁹ aquæ ad potãdũ sũt suauiſiſſimæ: ut autor ẽ Herodot⁹ ĩ melpomene. scribit Soli. ĩ polhistore pisces egregii saporis gigni ĩ borysthene: qb⁹ ossa nulla sũt: nec aliud q̃ cartilagies tenerrimæ: ide borysthenidas appellat poeta populos scyticos & accolas ipsius borysthenis: q dicunt hyberni pp q̃ sũt sub septẽtrionibus: & hyberno frigore ꝓmunt. Híc amor. Facio inqt pluris hunc cynthiæ amorem q̃ liberos ex cõiugio ſuſceptos: qui dicuntur ſanguis patrius.

Ad Amícum.

Rípitur nobis iam prídẽ cara puella
Et tu me lachrymas fundere amice uetas.
Nullæ sunt ínimicítiæ níſi amoris acerbæ:
Ipsum me iugula lenior hostís ero:
Posſũ ego ĩ alterius positã spectare lacerto:
Nec mea dícetur quæ mõ dícta mea est:
Omnía uertũtur: certe uertuntur amores
Vínceris aut uíncis: hæc ín amore rota est:
Magní sæpe duces magní cecídere tyranní
Et thebæ ſteterant altaq; troía fuit.

Alia Elegia.

Ripit nobis iã pridẽ cara puella. Plena doloris elegia: q̃ amãtis insanus furor exprimit: cõquerentis: lamẽtãtisq; sibi ereptã eẽ a riuale cynthiã. hoc dolet ĩsolabiliter: hoc ingemiſcit ardẽter: hoc deplorat ĩpatiẽter: & mortẽ sibi & cynthiæ minatur. Oĩa uertunt. Iuxta illud Terentianũ oĩum rer⁹ uicissitudo ẽ. Hæc in amore rota ẽ. De amoris rota ita loquit Plautinus amator in ciſtellaria: lactor: crucior: agitor: ſtimulor: uersor in amoris rota miſer. Quẽadmodũ rota siue pila fortunæ ascribit: ita amori quoq; assignat: q̃ cũ assiduo rotatu circũagat necessũ ẽ eos: q in sũmo fastigio fuerĩt aliqñ in imũ p̃cipitari: & hoc ꝓbat exẽplis regũ: quos fortũa dduxit in p̃ceps: & pessũdedit. Talis fuit apd lydos creſus: apud romãos põpei⁹: apd nũidas iugurta: & id gen⁹ sexcẽta exẽpla ab hiſtoricis memorant. sicuti & nos pscripsim⁹ in illo elegiaco carmĩe de fortuna q̃ sub tuo noĩe editũ passim legit. Et thebæ ſteterãt. Ita Oui. Oediponiæ qd sũt nisi noĩa thebæ: antiq laudarũt thebas boetias: q̃s heptapylos uocat apuleius ab eo q̃ septẽ portas hẽbant: q̃rũ noĩa refert Lactãtius. Hæ thebæ claritate athenis nõ cedebãt ut ait Pli. claræ duob⁹ diis alũnis Hercule & libero pr̃e. inclytæ duob⁹ ducib⁹ epaminũda: & pelopida fuerũt: & thebæ

egyptiæ memorabiles: q̃s centũ portis extructas celebrat homer⁹. His uersib⁹. has cẽtũ claudũt portæ: tũ quæ q̃ ducẽtis Porta uiris seruat eqs uectant: & altis Currib⁹. hoc oppidũ dixit Pli. totũ fuisse pẽsile. solitis regibus educere exercitus armatos nullo oppidano⁹ sentiẽte. fuit & thebæ in troiade pria Andromaches: ex q̃ capta fuit chryseis ut docet Strabo in. xiii. Præterea thebas lucanas iteriisse: autor é Cato. Thebas accipe ĩ hoc loco boetias potius q̃ ægyptias utpoete celebratiores. Nimiũ temerarius. Extrinsecus subintelligẽdũ est uerbũ sui. Nã é erat & fuit plerũq; abs̃ũt cũ elegãtia absq; detrimẽto sniæ: ut tradit gellius. An usq; ĩ nostrũ. Cũ idignatõe, pnũciãdũ. Insultetq; rogis. Supra dixim⁹ q; ĩsultare significat irridere: & iniurioſi⁹ aliqd dicere. h ĩsultet accipe ĩ eo significato: quo accipit illd uirgilianũ. Eqtẽ docuere sub armis Insultare solo. q; ut exponit noni⁹ significat ĩsilire. Rogis. antiqssimũ sepulturæ gen⁹ fuit corp⁹ terræ reddere ut ait Cice. in sẽdo d legib⁹. ĩstitutũ deide é cremare postq̃ lõginqs bellis obrutos erui cognouer̃t. ĩ gẽte cornelia prim⁹ sylla dictator cremat⁹ fuit igni. siti dicunt hi q; cõditi sũt. humat⁹ humo ꝓtectus. sepult⁹ quoquo mõ ꝺdit⁹. ut docet Pli. ĩ. vii. Rog⁹ ꝓprie significat cõgeriẽ lignorum hoc é pyrã: cũ cepit ardere: ut tradit Ser. lex duodecĩ tabularũ ait. In urbe ne sepelito: neue urito: ne plus facito rogũ ne polito uerito. p quæ uerba ꝑcipiebat rogũ nõ eẽ sũptuosũ factitãdũ: neq; de lignis politis: q̃ haud dubie ꝑciosiora sũt. Quid nõ antigões tumulo. Seipm exẽplo antigões & hemõis hortat ad cynthiã secũ iugulãdã ut ábo corruãt sicut hemõ & antigona simul occubuer̃t. Antigõe filia oedipodæ & iocastæ: soror theodis & polynicis celebrata é monumẽtis Statii & senecæ apd latios: & sophodis & euripidis apud græcos. hæc dũ polynicẽ frem dfũctũ furtĩ noctu sepelire molit adiuuãte Argia uxor ipsi⁹ polynicis fuit depnsa a custodib⁹ creõtis q; edicto uetuerat cadauera græcor⁹ sepeliri & pœnã mortẽ addiderat ꝑ naricatori. uñ ait ipse apd Statiũ Aut nece sacta luet. Iussu itaq; creõtis iugulat antigõe. Hæmõ thebanus iuuenis: q eã ĩpatiẽter amabat: sibi mortẽ ꝺsciuit ad tumulũ Antigões: pfosso pectore gladio: nec supstes eẽ uoluit puellæ ĩ cui⁹ pector ut inqt Pla. uiuit aĩus amatoris: nec sine Antigõa uoluit domũ repedar̃. Mors ẽ inhõesta futura. Cur inqt Aristo. ĩ ꝓblema. mulierẽ iterfecisse iniqus ẽ q̃ uir⁹? Quãq̃ naturæ rõne mas femĩa pstãtior ẽ: an qa mulier ibecillior ẽ: mĩusq; iõ facere iniuriã põt: itẽ eniti aduersus q; infirmi⁹ ẽ nihil uirile: imo stolidũ atq; iqssimũ ẽ. merito Prop. mortẽ mulieris iugulatæ ihonestã sibi futurã nõ inficiat: sed cũ moriẽtib⁹ cõmori dulce sit: eã affirmat secum moriturã. q; turpe sit fœminã occidere: testis ẽ æneas maronianus: q ita loqtur apud Vir. Nullũ memorabile nomẽ Fœminea ĩ pena est: nec habet uictoria laudẽ.

Munera quãta dedi uel q̃lia carmina feci
Illa tamen nunquam ferrea dixit: amo:
Ergo iam multos nimiũ temerarius annos
Improba qui tulerim teque tuãq; domũ:
Et quando ire tibi liber sum uisus an usq;
In nostrum iacies uerba superba caput?
Sic igitur prima moriere ætate propertí
Sed morere: interitu gaudeat illa tuo:
Exagitet nr̃os manes: sectetur & umbras:
Insultetq; rogis: calcet & ossa mea:
Quid nõ antigões tumulo boetius hæmon
Corruit ipse suo sautius ense latus?
Et sua cum miseræ pmiscuit ossa puellæ
Qua sine thebanã noluit ire domum:
Sed nõ efficies: mecum moriaris oportet
Hoc eodem ferro stillet uterq; cruor:
Quãuis ista mihi mors ẽ inhonesta futura
Mors inhonesta quidẽ tu moriere tamen:
Ille etiã abrepta desertus cõiuge achilles
Cessare in tectis pertulit arma sua:
Viderat ille fuga tractos in littore achiuos
Feruere & hectorea dorica castra face:
Viderat informẽ multa patroclon harena
Porrectũ. & sparsas cædeiacere comas:
Omnia formosam ꝓpter bryseida passus
Tantus in erepto sæuit amore dolor:
At postq̃ sera captiua est reddita poena
Fortẽ illũ hæmoniis hectora traxit equis:
Inferior multo cũ sim uel marte uel armis

Abrepta deser̃t⁹ cõiuge. Achilles amauit formosã bryseida: quã cũ Agamẽnoni dare cõpulsus eẽt indignabũdus noluit amplius cõtra troianos inir̃ certamẽ: & tãtisp abstinuit prælio pp ereptã puellã donec proclus ab hectore interficer̃et. Tũc achilles ut amicissimi obitũ ulciscer̃et: recõciliat⁹ est Agamẽnoni: q bryseida ĩtactã cũ regiis munerib⁹ remisit achilli: in pugnã festinãti aduersus hostes: nec prius qturo q̃ Hectorẽ interemisset: a quo patroclus fuerat occisus. hæc tradunt plurib⁹ uersibus ab homero: apud quẽ cũ uoles legere poteris & ĩ primis in. xix. iliados. exẽplo itaq; achillis oñdit Prop. quãtus sit dolor & indignatio amoris erepti: dicitq; Achillẽ nõ pri⁹ ĩ certamẽ ꝓdire uoluisse: q̃ sibi sit briseis hippodamia reddita ab agamẽnõe: cũtĩ mors procli fuerit potissima cã ut pugnã ꝓtra troianos capesser̃et. Feruere & hectorea. Hector uirib⁹ excellẽs: & fauore numinis fretus inuasit græcos: qb⁹ fugatis ad castra & naues accessit: q̃s facib⁹ incẽdisset nisi iuno Agamẽnoni cõsiliũ dedisset ꝑiculi ꝓpulsandi ut scribit Home. in octauo Iliados: & Vir. dixit ĩ. ii. Et danaũ phrygios iaculat⁹ pupibus ignes. feruere media correpta ꝓlatũ é more priscor⁹: q feruo feruis dicebãt: ut docet qntilia. uñ ait lucilius. feruet. n. & feruit. & Vir. Feruere leucatẽ. Dorica castra. i. græcor⁹ a doro Neptuni filio ut ait Ser. ita Vir. Iuuat ire & dorica castra. scribit Strabo Dorũ Hellenes ſiliũ doriẽses iuxta parnasum cõstituisse: & a suo nomĩe appellitasse. q & in cretã duce doro uenisse dicunt a diodo. in. vi. bibliothecæ. Hectora traxit eqs. Hectora tractũ fuisse ab achille notissimũ é uersu uirgiliano. Ter circũ iliacos raptauerat hectora muros. scribit Home. in. xxii. Iliados Hectoris cadauer ab Achille alligatũ fuisse currui utriusq; pedis neruis ꝑfo

ratis a calcaneo uſq; ad talū: & īmiſſo loro bubulo: caput ī terrā pedebat: & eqs ꝓcurrētib⁹ flaua cæſaries per pulueꝝ trahebaꝫ. equos hemonios ītelligit xāthū & baliū: q currū Achillis ducebāt: genitos ex podarge eq̄ ipniciſſima. olim iuno zāthū uocalē reddidit ut ait home. ꝓp hos dcm̄ eſt a Virgi. Et magni currus achillis.

Alia Elegia.

Ste q̄ ē ego ſæpe fui: ſed fors & ī hora. Idē ferme argumētū: q̄ ſupioris elegiæ. Dolet. n. a cynthia riualē ſibi eē ꝓpōitū: & exēplis pudicaꝝ grauit inſectaꝫ īpudicitiā cynthiæ: q̄ nec una qdē nocte ſine amatoꝝ potuit ſola dormiꝛ. iſte ad repnſionē ſumitur pſōe: & cū tedio dixit & ꝺtēptu. nā ī ꝓnoſb⁹ maximū ē pōd⁹. Terē. id iſti uitupant fcm̄. Electo. nec inq̄t ꝺtēta erit cynthia hoc altero amatoꝝ: ſed illū cito eiiciet: & nouū q̄ret: ex quo īpudicā īpudicitiā: & leuitatē cynthiæ uehemēter iceſſit. Nocturno ſoluēs texta. Penelope Vlyſſis ꝺiūx marito ꝓ ānos. xx. ꝓcula⁹ꝑia errabūdo ꝓcis ei⁹ cōiugiū quotidie efflagitātib⁹ dixit ſe nupturā cū telā: q̄ parauerat pfeciſſet: cū ꝓci. i. petitores ꝺiugii ſpe pléi pſtolarēt: ut tela abſolueret: illa noctu diſoluebat: q̄q̄d interdiu texebat. & ita ꝓ triēniū ꝓcos eluſit. hic dolus detect⁹ē ꝓ ancillā. uñ penelope q̄rto demū āno telā pfecit. autor Home. in. ii. odyſſæ. hīc dicit Papi. ī ſiluis. Nō interfectas cō mēta retexere telas. & ſili⁹ ī. ii. Fallacis totiēs reuoluto ſtamīe tela. Decept⁹. Remāſit an⁹. Ita Oui. Protinus ut redeas fcā uidebor anus. Nec nō exanimem. Supra narrauim⁹ quēadmodū achilles ardēter amauit briſeidā: q̄ illibatā: intactāq; reſtituit agamemnō. Achilles poſt obitū hectoris fuit a paride ī tēplo occiſus latēte poſt ſimulachrū Apollinis. uñ fictum ē q̄ Apollo tela paridis direxit ī achillē. q̄ tāgit Vir. illo uerſu. Dardana q̄ paridis direxti tela manuſq; Corpus ī eacidæ. & docet Oui. ī. xii. Bryſeis uero nō oblita pſtini amoris lachrymoſe & miſeráter ꝓſequuta ē defūctū achillē. & q̄ caſtiſſim⁹ ardor fuꝰ amat: ut inq̄t Sta. hoc bryſeidis offīm pietiſtimū laudat Prop. ut tāto acerbi⁹ uitupet cīthiæ pfidiā. Fluui⁹ uadis. Pro fluētib⁹ adiectiuū ē. Cū tibi nec peleus. Sermo apoſtroph⁹ ē: hoc ē uerſus ad achillē: cui defūcto nō affuit pr̄ peleus nec mr̄ thetis: q̄ cerulā uocat: ut oſtendat eā eſſe deā marinā. ita Sta. Genuit quē cerula mr̄ cærulus. n. color uiridis ē: alio noīe dict⁹ glaucus. ut docet gelli⁹. Talis ē color æquoreæ uñ. hīc cerula dicūtur maria. Vir. Et cerula uerunt. Scyria deidamia. Scyros inſula ē una ex cycladib⁹ alio noīe ſiphn⁹ nūcupata: in q̄ regnauit lycomedes pr̄ ꝺidamiæ: q̄ achilles ueſtitu fœmineo diſſimulat⁹ cōpreſſit: & mox eā duxit uxorē: quā reliq̄t penes pr̄em lycomedē ꝓfectus ad troianā expeditionē lōga ē narratio apd Papi. in achille ſcyria nūc dr̄ a poeta: qa fuit Deidamia: ex inſula ſcyro. Papi. Palladi littoꝛe celebrabat ſcyros hono⁹ꝛ forte diē. & ab Oui. Deidamia dr̄ puella ſcyrias illo uerſu. Scyrias hemōio uicta puella uiro. Græcia natis. ꝓ filiabus dcm̄ accipe. ita Sta. Clariſq; para ꝺnubia natis. ꝓ natab⁹. Hæc mihi uota. q. d. ſe uota ſuſcepiſſe ꝓ ſalute cynthiæ: ut ipſe deīde amaret: nō ātriualis. Tibul. Oīa pſolui fruiť nūc alter amore. Capite hoc. ſ. tuo o cynthia. dicticos ē. Proh dii. Indignātis exclamatō. Hic. quē. ſ. tu foues: q̄ te reliq̄t: q̄ te nō amat: q̄ cōtēptibilis ē. ꝓnoīa. n. teſte donato hēnt uī maximā. Nō ſicīcerto. Mutabiles fœmiaꝝ aīos añpōit mobilitati ſyrtiū uētis agitataꝝ: & leuitati ſoliꝰꝝ. iuxta illud Virgilia. Variū & mutabile ſemp fœmina. & illd calphurnii. Mobilior uētis o fœmina. ſyrtes aūt oēs nouerūt duos eē ſin⁹ in Africa ipares magnitudīe: pari natura: quaꝝ facies cū uētis ſimul mutať:

Mirum ſi de me iure triumphat amor.

Ad amicā De Riuali.

Ste quod eſt: ego ſæpe fui:
ſed fors & in hora
Hoc ipſo electo carior alter erit:

Penelope poterat bis denos ſalua per annos
Viuere: tam multis fœmina digna ꝓcis:
Cōiugium falſa poterat differre minerua
Nocturno ſoluens texta diurna dolo:
Viſura & q̄uis nunq̄ ſperaret ulyſſem
Illum expectando facta remanſit anus:
Nec nō exanimē amplectēs briſeis achillem
Candida ueſana uerberat ora manu:
Et dominū lauit mœrens captiua cruentum
Appoſitum fluuiis in ſimoenta uadis:
Fœdauitq; comas & tanti corpus achillis
Maximaq; in parua ſuſtulit oſſa manu:
Cū tibi nec peleus aderat nec cerula mater
Scyria nec uiduo deidamia uiro:
Tunc igitur ueris gaudebat græcia natis:
Tunc etiā fœlix inter & arma pudor:
At tu non una potuiſti nocte uacare
Impia non unum ſola manere diem:
Q uin etiā multo duxiſti pocula luxu:
Forſitan & de me uerba fuere mala:
Hīc etiā petitur qui te prius ipſe reliquit
Dii faciant iſto capta fruare uiro:
Hæc mihi uota tuā ꝓpter ſuſcepta ſalutem:
Cū capite hoc ſtigiæ iā peterent aquæ:
Et lectum flentes circūſtaremus amici
Hic ubi tū proh dii perfida quis ue fuit?
Q uid ſi lōgiquos retinerer miles ad indos?
Aut mea ſi ſtaret nauis in oceano?
Sed uobis facile ē uerba & ꝺponere fraudes
Hoc unum didicit fœmina ſemper opus:
Non ſic incerto mutant flamine ſyrtes
Nec folia hyberno tam tremefacta noto
Q uā cito fœminea nō conſtat fœdus in ira

& cũ putre ſolũ ſit leuis aura efficax é ad locoꝝ mutationẽ. ſyrtes a tractu nominatæ ſunt. autor Saluſtiꝰ in iugurta. Tela pueri ꝓmite. Ideſt o cupidines ſagittas acutiores educite e pharetra ut mihi uita eripiat. Sydera ſunt teſtes. Ita Hora. Teſtis metaurũ flumen. & diuus Hiero. Teſtis tribunal illud. Matutina pruina. Teſtis eſt inqt pruina mei erga te amoris quã ſub dio matutino tpe ptuli dũ te ꝓſtolor. pruinã aũt exrore gelido gigni ſcribit Pli. & teſtat apuleius. Autor eſt Ariſtoteles in meteoris pruinã nõ gigni in mõtibus & in locis hyemalibus magis ꝓuenire q̃ auſtralibus. Nix & pruina idem. ſed illa copioſior. hæc parcior. Ille uir in medio impcatio optima in riualẽ: qua optat illũ in ipſo coitu lapideſcere. Minꝰ ardẽter dixit Oui. Bladiciæ tace ant ſitq; maligna uenꝰ. Nõ ob regna magis. Quẽad modũ etheocles & polynices regni thebani cã parati fuerũt ſemet mutuis uulneribꝰ cõfodere pñte mre iocaſta. ita ego nõ recuſo inqt ſubire mortẽ: dũmõ riualis mecũ ſimul moriat: ſpectãte cynthia id ipm certamẽ: & mecũ cõmoriẽte. de thebanis fribus i prio cõmẽtario dcm eſt. illud adde. iocaſtã ꝓcibꝰ conatã eẽ furorẽ cohibere etheoclis filii ꝓperãtis ad ſingulare certamẽ ꝓtra fr̃em capeſſendũ. qbus necatis gladio ſe cõfodit & uenas perrupit aniles ut tradit Statius in. xi. thebaidos. Alia Elegia.

Am tps luſtrare aliis helicona choreis.
Iam pteſus cynthiæ pfidiã q̃ riualem ad
miſerat dicit finẽ ponẽdũ eſſe amoribꝰ
ſcribẽdis & elegiaco carmini cõcinãdo:
tẽpuſq; eſſe ſcribẽdi carmine heroico res ꝓclare geſtas
a cæſare Auguſto. metaphoricos loqtur. luſtrare heli
cona dicũtur poetæ rebꝰ poeticis opantes. ꝓpterea q̃
helicon muſis dicatꝰ ẽ in Boetia lõge a parnaſo ſepa
tus: ſicut docuimus in ãnotatiõibus nr̃is in Seruiũ. i
hãc ſniam ait lucretiꝰ. Auia pieridũ pagro loca nul
lius añ Trita ſolo luſtrare polyſemos ſermo ẽ. multa
enĩ ſignificat & ĩprimis circuire ut ĩ hoc loco. & apd
Vir. Luſtrat auẽtini mõtẽ. luſtrat dixit Plau. ꝓ eo q̃
luſtris ſtudet. ſũt aũt luſtra popinæ ac lupanaria. unde
ab Hora. mala luſtra dicunt Cice. Vino luſtriſq; cõſectus. Et cãpũ æmonio iã dare tps equo. Iã inqt tps
ẽ agitare equũ theſſalũ p cãpũ patentẽ. trãſlatõ eſt q̃ ſignificat tps eẽ maiora aggrediẽdi: q̃ poetæ frequenter
utunt. Iuue. Libeat ꝺcurrer cãpo ꝓ quẽ magnꝰ equos
aurũcæ flexit alũnus. & Ouid. Hæc nr̃o ſignabit area
curru equo æmonio uel qa ĩ æmonia hoc ẽ theſſalia
laudatiſſimi eq fuerit teſte Varrõe: & theſſali ꝓmi iuenerũt ex equo pugnar. uel pp achillis fortiſſimi hero
is equos dcm accipe: quos laudat Home. quoꝝ noĩa
ſũt baliꝰ: & xãt. & uf alluder ad philippẽſe bellũ: q̃
Auguſtꝰ geſſit ĩ æmõia aduerſus brutũ & caſſiũ. In
magnis & uoluiſſe ſat ẽ. Snia eadẽ in ꝓhemio Plinia
no. Itaq; ẽt ſi aſſecutis uoluiſſe abũde pulchrũ & magnificũ ẽ. Extrẽa tumultꝰ. Tanq̃ deceat iuuenẽ ſcribere amorẽ. ſenẽ uero bellicos tumultus. ꝙd uero eſt tumultus niſi perturbatio tanta ut maior timor oriat. unde ẽt nomẽ ductũ eſt tumultus. itaq; maiores nr̃i tumultũ italicũ & gallicũ preterea nullũ tumultũ noĩabant. põt eſſe bellũ ſine tumultu. tumultus ſine bello eſſe nõ põt. ut docet Cicero in octaua Antonianarũ. Subducto uultu. i. ſeuero & capata frõte ut antiq dictitabãt & facie uultuoſa q̃lis cõuenit maiora & grauiora meditãti. & res heroicas ſcribere uolenti. Nũc aliam cytharã. Ad canẽda. ſ. bella carmine heroico. Pierides. Muſæ dicunt a regiõe pieria ſiue mõte pierio ut ſtrabo & Feſtus trãdũt. nã muſæ a locis & põtibꝰ cognomiate ſũt ut olympiades: helicõiades: libethrides piplei
des: theſpiades & pegaſides. Magni oris. Quod. ſ. grãdia eloq̃ntẽ: & dicẽdi genꝰ ſublime ꝺpromat. Hora. atq; os magna ſonaturuꝝ. Iã negat euphrates. Oſidit materiã ſcribẽdi heroici carmĩs ſibi eẽ patã cũ iã pthi dẽt penas Craſſoꝝ necatoꝝ. hiſtoria nota ẽ quẽadmodũ craſſi pr̃ & filius bellũ pthis illaturi euphratẽ trãſiuerit & uicti
plio ſũt in quo filius cecidit: deĩde craſſus pr̃ dolo euocatus in colloqũ a ſurena duce pthoꝝ interẽptꝰ fuit. autores Plutar. liuiꝰ: appianus: & florus. poſt finita bella ciuilia cũ auguſtꝰ ĩ ſcyria ad cõponẽdũ oriẽtis ſtatũ uenĩſſet ut ſcribit iuſtinꝰ ĩ. xlii. metũ iniecit phraati regi pthoꝝ ne bellũ pthis uellet ĩferre. itaq; oẽs captiuos ro-

Siue ea cauſa grauis ſiue ea cauſa leuis:
Nunc quoniã iſta tibi placuit ſnia: cedam.
Tela precor pueri ꝓmite acuta magis:
Figite certãtes atq; hãc mihi ſoluite uiram:
Sanguis erit uobis maxia palma meus:
Sydera ſunt teſtes & matutina pruina:
Et furtim miſero ianua aperta mihi.
Te nihil in uita nobis acceptius unq̃:
Nunc quoq; eris q̃is ſis inimica mihi.
Nec domia ulla meo ponet ueſtigia lecto
Solus ero quoniã non licet eſſe tuum.
Atq; utinã ſi forte pios eduximus annos
Ille uir in medio fiat amore lapis. (mis
Non ob regna magis diris cecidere ſub ar-
Thebani: media non ſine matre duces:
Quã mihi ſi media liceat pugnare puella
Mortem ego non fugiã morte ſubire tua.

Am tẽpus luſtrare aliis helicona choreis:
Et campum æmonio iã dare tempus equo.
Iam libet & fortes memorale ad prælia turmas:
Et romana mei dicere caſtra ducis.
Quod ſi deficiant uires: audacia certe
Laus erit: in magnis & uoluiſſe ſat eſt.
Aetas pria canat ueneres: extrema tumultꝰ
Bella canã quãdo ſcripta puella mea eſt.
Nũc uolo ſubducto grauior ꝓcedere uultu
Nunc aliã cytharã me mea muſa docet:
Surge aia ex hũili iã carmine: ſumite uires
Pierides: magni nunc erit oris opus.

manos signaq; oĩa militaria: q̃ crasso &. M. Antonio ademerát augusto remisit: & filii : nepotesq; phraathis obsides Augusto dati. Idẽ scribit Tranquillus. unde dixit Horatius in laudem Augusti. Et formidatam parthis te principe Romam. euphrates fluuius est babylonis urbem interfluens: cuius latitudo Stadium occupat ab assyriis regium flumen appellatur. Equitem post terga tueri. Scribit Plutarchus in crasso. & Appianus in libro qui inscribitur parthicus solitos esse parthos in fuga a tergo sagittas emittere adeo ut fugientes nõ minores hostibus afferant calamitates: q̃ consistentes. unde a Virgilio dictum est. Fidentemque fuga parthum uersisq; sagitris. & Lucanus parthorum bellum fugax appellat. parthi lingua scythica exules dicunt̃ ut docet Trogus. nam conditores regni parthici exules fuere scythaꝛ. dolet inquit poeta euphrates ꝙ crassi ipsum unq̃ timuerint: quoniam nunc luit pœnas: fateturq; parthis suis nihil prodesse fugam: nec se eos tueri amplius posse. alii codices habent non timuisse: sed tenuisse: quod placet: ut sit sensus dolet euphrates se tenuisse crassos hoc est reliquias crassorum & cadauera insepulta. Vnde dictum est a Lucano. Vmbraq; erraret crassus inulta. & in octauo: idem ait Crasso quærente sepulchrum. India quis auguste. Legendum est quin non quis. laudat Augustum ꝙ etiaꝫ indos penitissimos redegerit ad obsequium. Scribit Trã quillus & Florus in ultimo indos misisse legatos ad Augustum ad amicitiam ipsius populiq; Romani petendã qui in itinere quadriennium consumpserunt. unde ait rufus. Augustus Cæsar indorum legationem primus accepit. Tremit arabiæ. Tangit historiam. Nanq; augustus elium gallum cum exercitu misit in Arabiam : quo gentes eas & loca pertentaret: eo cõsilio scilicet ut uel eos sibi uolentes conciliaret uel subigeret inuitos: aut eniꝫ se diuitibus amicis usurum sperabat: aut locupletes inimicos superaturum. meminit huiusce rei Strabo in decimo sexto. Cuius hæc sunt uerba. Recens romanorum expeditio quæ nostro tempore duce elio gallo in Arabiam facta est permulta eius regionis peculiaria docet. Ptolomeus in quinto & sexto cosmographiæ triplicem describit Arabiam scilicet petream desertam & fœlicem: quæ græce dicta est eudemõ: quæ teste Plinio nullis gentium est postponenda. Vt caput in magnis. Egregia comparatio: cuius hic est sensus: quemadmodum coronam ponĩ mus ante pedes statuæ collosæ: cuius caput propter altitudinẽ tãgere nõ possum⁹. ita nos exiguo thusculo sacrificamus: & humile carmẽ offerimus cum simus inopes: nec ualeamus conscendere ad laudes Augusti carmine grandiloquo: quod totum metaphoricos dictum est.

Iã negat euphrates eqtẽ post terga tueri
Parthorum: & crassos se tenuisse dolet:
India quin auguste tuo dat colla triũpho:
Et domus intactæ te tremit arabiæ:
Et si qua extremis tellus se subtrahit oris
Sẽtiet illa tuas postmõ capta manꝰ: (do
Hæc ego castra seq̃r uates tua castra canẽ
Magnꝰ ero: seruẽt hunc mihi fata diem:
Vt caput i magnis ubi nõ ẽ tãgere signis:
Ponitur hic imos ante corona pedes.
Sic nos nũc iopes laudis cõscẽdere carmẽ
Pauperibus sacris uilia thura damus.
Nõdũq; ẽt ascræos nort mea carmia fõtes
Sed modo pmessi flumine lauit amor:

Ad Eandem.

SCribant de te alii uel sis ignota licebit:
Laudet qui sterili semina ponit humo:
Oĩa (crede mihi) tecũ uno munera lecto
Auferet extremi funeris atra dies:
Et tua transibit contemnẽs ossa uiator:
Nec dicet: cinis hic docta puella fuit.

De Amore.

Nondum etiam ascræos. Per hoc indicat se nondũ exercitatum esse stilo heroico: quo usus est Hesiodus q fuit ascræus: est autẽ ascra oppidum iuxta heliconem: ut inquit Strabo i nono: in loco aspero ædificatũ. Hesiodo datur palma in illo medio genere dicendi ut autor est Quintilianus. quidam dixerunt Hesiodum contendisse carminibus cum Homero: fuisseq; uictorem: quod indicat tripos positus ab Hesiodo in helicone cũ hoc epigrãmate. Hesiodus donum dedit hoc spectabile musis: Diuinum cantu cum calcide uicit Homerum. Intelligit autem cabalinum fontem: ex quo se labra proluisse dicebat Hesiodus. Permessi flumine. Permessus fluuius est ex helicone fluens musi dicatus. de quo Virgilius. Tunc canit errantẽ permessi ad flumina gallum. Martialis. Quid tibi cum cyrrha quid cũ permessidos unda? sensus est Propertii se ab amore lotum fuisse in permesso: per quod significat se amatoria tãtum poemata tractasse: nec dum gustasse fontes heroicos: cum rebus cupidineis sit tantum idoneus: non autem magnis concinendis. Aiunt nobis poetæ: ut inquit luculente Plato: ꝙ a fontibus quibus mel scaturit haurientes & a musarum uiridariis decerpentes carmina ad nos trãsferunt. quemadmodum mel ex floribus apes: & instar apum uolare se asserunt.

Alia Elegia.

SCribant de te alii uel sis ignota licebit. Nolle se amplius dicit cynthiam carminibus celebrare ex quo ostẽdit post mortem nullam duraturam cynthiæ memoriam: cum poeta scribere nolit. carmina enim donãt immortalitem. Vno lecto. Scilicet funebri. Auferet omnia munera. Idest post obitum tuum: nulla tui nominis fama supererit: sed omnia tecum pariter sepelientur. Sterili humo. Quemadmodum agricola serere recusat in solo sterili & infecũdo: & si seminauerit operam perdidit & impensam. ita nemo de te scribet o cynthia: quoniam si qs scripserit instar agricolæ incassum laborabit iuxta illud. In steriles campos nolunt iuga ferre iuuenci.

Alia Elegia.

QVicūq; ille fuit pueꝝ q pinxit amorē. Laudat illū pictorē q pueꝝ pinxit cupidinem utpote q oīa optime accōmodauerit affectiōibꝫ q̄ ex amore ꝓueniunt. Sine ſenſu ui. amā. Cupido iō puer pīgit̄ qa q amat nō plꝫ ſapit q̄ puer. Nā ut elegāter docet Plau. in Mercatore. amori accedūt ieptia ſtultitia: & temeritas: incogitātia: cupiditas: petulātia multiloquiū & pauciloquiū. & ut ait Terē. in eunucho: & Hor. i ſermōibꝫ. amor neq; cōſiliū hēt neq; modū: nec rōe regi pōt. iuuenis uero ut ſcribit Ariſto. in primo ethicoꝝ. rudis ē eaꝝ rerꝝ: q̄ in uita uerſant̄: & iō neq̄q̄ idoneꝫ auditor eē pōt ciuilis diſciplinæ. Magna perire bona. Scri. diuus Hieronȳ. in primo cōtra Iouianum q; amor turbat conſilia a magnis cogitatiōibꝫ ad humillimas detrahit: & hoīes q̄rulos: iracūdos: temerarios: dure ī perioſos: ſeruiliter blandos facit. Alterna unda. Trāſlatio ab his: q ab fluctuantis undæ ī petu affligunt̄ ab altera ſubleuantur: ut ille quē fluctꝫ aduerſus e naui eiecerat: alter fœlicior ī nauez reiecit. Ita amatores iactant̄ alternati inter amoris æſtus mō ī ſanos: mō benignos. Hamatis ſa. Hoc eſt cuſpides adūcas hēntibꝫ. De qbꝫ loquens Pli. in. xvi. ait calamis ſpicula addunt irreuocabili hamo noxia. Phare tra gno. epithetō pharetræ accōmodatū. nā gnoſii: q̄ ciuitas ē cretæ: & cretēſes oēs optimi fuerūt ſagittarii: uñ ait Pli. ꝑcipuꝫ hic calamoꝝ uſus in creta bellatores ſuos ꝑcipitauit. & Luca. Pharetras gnoſias cognominauit illo uerſu. Gnoſas agitaſ pharetras Docta: nec eois peior gortina ſagittis. In me te. ma. Oñdit nō oīa ī ſe cōprobari: q̄ amori aſcribunt̄: qm̄ in ipſo pēnas pdidiſſe uī. cū nunq̄ e ſuo pectore egrediat̄: quēadmodū ſolet pſæpe euolare e pectoribꝫ amatoꝝ. Siccis me. i. lōgo amore exhauſtis & deſiccatis. iuxta illud. Eſt mollis flamma medullas. & ita admōet amorē ut ab ipo diſcedat: & illos tentet qui nōdum ſunt ſagitta ipſius uenenata contacti: nec ueneno amatorio potionati. Veneno. i. amore qui quaſi p uenas penetrat. Eſt. n. amor uenenum occultum ut ait donatus. ita Vir. Occultū inſpires ignē falſaq; ueneno. Qui uenenū dicit adiicere debet utrū bonū ſit an malū. Nā & medicamenta uenena ſunt. græci pharmaca uocant. Nomē mediū eſt: & tā id qđ ad ſanā dū: q̄ id qđ ad occidēdū patū ē cōtinet: ut docet iuriſcōſultus ad legē corneliā. de ſiccariis: & de uerboꝝ ſignificatione. Si puer eſt alio. Verſus mēdoſus ē: & ita emēdandus. Si pu. es alio tra. te. tua. cuius hic eſt ſenſus: o cupido ſi puer es ꝓut pingeris. agito ea: q̄ pueꝝ decēt cū pueri aūt mobilis & uaria natura ſit: tu quoq; mobilitate puerili a me diſcedito: & ī alios tela tua iaculare. & ita hæc particula es ꝓducet̄ auctoritate poetica. Vapulat umbra mea. Quaſi dicat ſe nō amplius eē corpꝫ qđ exhauſtū ſit amore: ſed ſupeſſe ſolā umbrā. Qui. Longꝫ amor tales corpꝫ tenuauit ī uſus. Quā ſi pdi. Si hāc umbrā o cupido: q̄ ſola de ſupeſt extinxeris: nō erit alter poeta: q cātet amores: & laudet formoſitatē puellæ: q̄ imprimis nigris oculis cōdecorat̄ iuxta illđ Horatii. Spectādū nigris oculis nigroq; capillo. Molliter ire. iceſſu. ſ. mſonali. Alia Elegia.

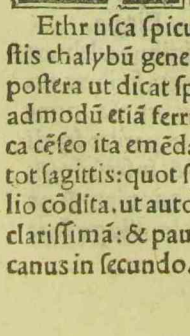

On tot achemeniis armant̄ etruſca ſagittis. Dicit amorē cē in cā quo minus ſcribat grauiora poemata: cuius ſpiculis tot ſe eē cōfixū quot nō armant̄ ad pugnā ſuaſiani. Achemeniis ſagittis Perſaꝝ reges ex achemenidaꝝ cognatōe generoſiſſima ſūt oriūdi ut ſcri. Herodo. i clio. Scri. Porphy. achemenē regē fuiſſe parthoꝝ. Inde achemēiæ ſagittæ optimo epitheto cognominant̄: qm̄ perſæ & parti oēſq; fere oriētis gētes ſagittis bella cōficiūt. ut autor eſt Pli. ī. xvi. Ethr uſca ſpicula. Propter iluaꝫ inſulā ethruriæ ferri copia nobilē. De qua Vir. Ilua trecētas inſula inexhauſtis chalybū generoſa metallis: & oēs ſic hactenus expoſuerunt. cæteꝝ nemo eruditoꝝ utiť eloquutione tā ꝑ poſtera ut dicat ſpicula ſagittis armari cū ecōtrario ſagittæ ſpiculis hoc eſt cuſpidibus ferreis armentur: quem admodū etiā ferrū ueneno armari dicitur ut illud ſpecioſe dcm̄ eſt a Virgilio. Ferrūq; armare ueneno. Quocirca cēſeo ita emēdandū eē ſuſa ꝓ ethruſca: & in primo uerſu erit abſoluta ſnīa: q̄ talis eſt. Suſa non armātur tot ſagittis: quot ſpicula fixit amor intra poetæ ꝑcordia. Suſa aūt fuerūt regia uetus pſaꝝ a Dario hiſtaſpis filio cōdita. ut autor eſt Pli. in ſexto. Tradit Strabo in decimoqnto Suſiā ptem eſſe pſiæ: quæ ſuſa habet urbeꝝ clariſſimā: & paulo poſt ait. Suſa a tithono condita dicuntur ambitu. cxx. ſtadioꝝ. Huius urbis meminit Lucanus in ſecundo. Achemeniis decurrant medica ſuſis agmina. Et talis ſenſus erit uenuſtus & poeticus: cum

q Vicūq; ille fuit pueꝝ q pixit amorē.
Nōne putas miraſ hūc hūiſſe māus?
Hic primū uidit ſine ſenſu uiuere amāteſ:
Et leuibus curis magna perire bona.
Idem non fruſtra uentoſas addidit alas:
Fecit & humano corde uolare deū.
Scilicet alterna quoniā iactamur in unda
Noſtraq; non ullis permanet aura locis:
Et merito hamatis manꝫ ē armata ſagittis
Et pharetra ex hūero gnoſia utroq; iacet
Ante ferit quoniā tuti quā cernimꝫ hoſtē
Nec quiſquam ex illo uulnere ſanꝫ abit:
In me tela manēt: māet & puerilis imago:
Sed certe pennas perdidit ille ſuas:
Euolat e noſtro quoniā de pectore nuſq̄:
Aſſiduuſq; meo ſanguine bella gerit:
Quid tibi iucūdū ſiccis habitaſ medullis
Si puer es alio traiice tela tua.
Intactos iſto ſarius tentare ueneno.
Non ego: ſed tenuis uapulat umbra mea
Quā ſi pdideris quis erit qui talia cantet?
Hæc mea muſa leuis gloria magna tua ē
Quæ caput & digitos: & lūina nigra puellæ
Et canit ut ſoleāt molliter ire pedes.

De Eodem.

n On tot achæmēiis armāt̄ ſuſa ſagittis
Spicula quot nr̄o pectore fixit amor

ſupior ſit ꝓpoſter⁹ & inuenuſt⁹. & ſuſa ꝑ æthruſca ſcriptū legi in codice ioannis pici mirādulani: q uir ē ſæcu
log⁹ memoria dign⁹: q multiiugis diſciplinis ꝓdit⁹: exornat ætatis nr̄æ gloriā. cui accōmodari pōt illud qđ
de Varrōe ſcripſit Terētian⁹ uir doctiſſim⁹: undecūq; picus q te Mine mi utpote eruditū eruditiſſim⁹: nobilē
nobiliſſim⁹ nō ſolū diligit ſed uehementer amat: q de te honorifice loquit̄ & optime ſentit. hic poſt ſeueriora
ſtudia in Proptii lectōe tanq̄ amœniſſimo diuerſorio reqeſcere cōſueuit: & mihi hūc locū ita legēti adſtipula-
tus oñdit; in ſuo codice ſuſa ſcriptū ee nō æthruſca: ſed iā ad īterp̄tationē iſtitutā reuertamur. Alias dabit̄
occaſio ſcribēdi copioſi⁹ de pico: cui⁹ amicitia glorior &
ab eo nō ꝑprobari litterulas nr̄as duco eē maximū. Tā
graciles muſas. pp elegos uerſus in gracili charactere cō-
poſitos. Sic. ſ. ſtilo tenui. Nō ut pie. q̄r. Alludit ad
orpheū: quē canētē arbores & feræ ſeq̄bant̄ id qđ ſupra
memorauimus. Pierias q̄rcus appellat: uel qa Trax erat
orphe⁹: & pieres populi thraciæ fuerūt: uel quia pieriis
hoc eſt muſicis carminib⁹ oblectabant̄. uñ & ab Hora.
Auritæ q̄rcus dicunt̄ a deſiderio audiendi. Iſmara thra
cia. fūt. n. iſmara mōtes in thracia & iſmarus oppidū ut
ait ꝓb⁹. Vir. Iuuat iſmara baccho Cōſerere. Inachio
lino. Lin⁹ in poetica & muſica excellens ꝓceptor fuit or-
phei thamyre & Herculis: quē cythara Hercules īteremit
ut ſcribit Diodo. in. iiii. bibliotecæ. Hinc eſt illud plauti
nū in bacchidib⁹ nō inuenuſte dcm̄. Eia nūc eſſe ego opi
nor Hercules: tu aūt linus. De hoc ait Euſe. chronogra-
phus. Lin⁹ magr̄ Herculis oīb⁹ not⁹ efficit̄. Hūc diu⁹ Au-
guſtin⁹ in. xviii. de ciuitate dei numerat īter primos theo
logos. Fuit alter lin⁹ chrotopi filius adhuc infans diſcer
ptus a canib⁹. cui⁹ meminit Sta. in thebaide. De quo in-
telligendū eſt apd Ouī. illo uerſu. Quiq; crotopiaden di
ripuere linū. Inachius dr̄ a poeta: qa fuit argiu⁹. Inach⁹
aūt apud argos teſte Euſebio prim⁹ regnauit. Populi
con. uale. ſa. Vbi inquit placuero puellæ & mei uerſus a
Cynthia ꝓbant̄ rumuſculos fabulaſq; populi turbulen
tas floccipēdam. Ad pa. uer. au. Si cynthia fuerit mihi
reconciliata pacificatione inter nos adhibita inimicitias
Iouiales nō magnificiā. Loquit̄ ex illa uulgatiſſima ſen
tentia: q̄ ait in amore eſſe bellū: & rurſum pacē. Quā-
docunq; igit̄. Præſcribit q̄ fieri uelit a cynthia in ſuo fu-
nere. Nec ſpacie⁹ imagine pōpa. Nolo inquit in fune
bri mea pōpa adhiberi imagines meo⁹ ritu romano⁹: apud quos imagines cereæ ſingulis diſponebant̄ ar-
mariis quæ comitabant̄ funera gentilia: Sēperq; defuncto aliquo totus aderat familiæ eius qui unquā fuerat
populus. Autor Pli. in. xxxv. unde ait Hora. in epodo. Eſto beata funus atq; imagines ducant triumphales tu
um. Hoc idem oſtendit craſſus orator ſic ſcribens cōtra Brutum. Brute quid ſedes? qui illā anum patri nuncia
re uis tuo? quid illis oībus quo⁹ imagines duci uides? Nec tuba ſit fati. i. mortis. & tubā intelligit funebrē
de qua ſupra dictum eſt: qua qui canunt ſiticines nominantur. Nec mihi tūc fulcro. Nolo inquit mihi de-
functo lectum eburneum præparari: qualis teſte tranquillo Iulio Cæſari ſtratus fuit auro & purpura. Fulcru;
accipe pro ſponda: & a fulciendo nomen ductum: qm̄ his fulcimur hoc eſt ſuſtinemur: ut interpretatur Ser-
uius. Iuuenalis. Clarum troiugenis factura & nobile fulchrum. Attalico toro. i. ornato funebri lecto. Au-
leis & periſtromatis: quæ attalica cognominantur: quoniā attalus rex aur⁹ ueſtibus ītexere primus inuenit. un
de nomen attalicis. Autor Pli. Scribit Seruius aulea dici: quia in aula attali regis aſiæ primū inuenta fuerunt
unde infra dicet Propti⁹. Porticus auleis nobilis attalicis: & in oratione Cice. ſexta in uerrē ita ſcriptū legim⁹.
Quid illa attalica tota Sicilia noīata ab eodē heio paripetaſmata emere oblitus eſt? Nixa. hoc ē fulta & ſub
nixa. mors poſita eſt pro cadauere. Odoriferis lācib⁹. Scribit Pli. luxuriam adhibuiſſe defunctis urēdis un
guenta & odoramenta: q̄ diis colendis natura genuerat. Idem inquit aceruatim cōgeſta ſunt honori cadauerū
quæ diis per ſingulas micas dantur. Refert Plutarchus in funere ſcyllæ maximā odo⁹ copiam matronis fuiſ
ſe cōportatā ut ex illis imago ſcyllæ iuſte magnitudinis formaret̄. Papi. in ſiluis. Funus priſcyllæ fuiſſe odori-
bus aromatibuſq; exornatū memorat ſic ſcribens. Ver arabum cilicūq; fluit floreſq; ſabei. Hinc dcm̄ eſt a Iuue
nale. Quātum uis redolent duo funera. Lāces uaſa ſunt rebus diuinis apta: ut docet Auſo. illo uerſu. Thuribu
la & pateræ q̄ tertia uaſa deum. Lanx & hic accipit̄ in hoc ſignificato: cum de ſacris funebribus loquatur. Lā-
ces etiam accipimus ꝑ uaſis eſcariis: unde ait Iuue. Aſpice q̄ magno diſtendat pectore lancem. Pli. obiurgās lu
xuriā romano⁹ dicit lāces quinquagenarias & cētenarias fuiſſe factitatas ex argento hoc ē pōdo qnquagīta
libra⁹: & pondo centū ut opus foret multis conſeruis: qui ſingulas īferrēt ī mēſas domino⁹. Perſephōe. i.
proſerpinæ: quæ modo libera: modo luna: modo nocticula: mō diana: modo lucina: mō triuia: mō hecate

Hic me tā graciles uetuit tenere muſas;
Iuſſit & aſcræum ſic habitare nemus:
Nō ut pieriæ quercus mea uerba ſequāt̄
Aut poſſim hiſmaria ducere ualle feras:
Sed magis ut nr̄o ſtupefiat cynthia uerſu
Tunc ego ſi m inachio notior arte lino
Nō ego ſū formæ tātū mirator honeſtæ
Nec ſi qua illuſtres fœmina iactat auos:
Me iuuet in gremio doctæ legiſſe puellæ:
Auribus & puris ſcripta probaſſe mea:
Hæc ubi cōtigerint populi cōfuſa ualeto
Fabula: nam domina iudice tuus ero:
Q d ſi forte bonas ad pacē uerterit aures
Poſſum inimicitias tunc ego ferre iouis:
Q ñcūq; igr̄ nr̄os mors claudet ocellos
Accipe quæ ſerues funeris acta mei:
Nec mea tunc lōga ſpatiet̄ imagine pōpa
Nec tuba ſit fati uana querela mei:
Nec mihi tūc fulcro ſternat̄ lect⁹ eburno
Nec ſit in attalico mors mea nixa toro:
Deſit odoriferis ordo mihi lancibus adſit
Plebei paruæ funeris exequiæ:

mō pſephone a ſcriptorib⁹ nūcupat̄.dea ē inferox: cui Prop.deferre cupit libellos amātorios tanq̄ p naulo ſiue portorio: qđ defuncti iferis pſoluebāt. Cui⁹ rei meminerūt Diod.& Apu.uſi dixit Iuue. Nec hēt quem porrigat ore triētē. Scri.Lactā.noīa mortuox a pſerpina in inferox poſſe cōſcribi. Sta.loca muta & inane ſe ueræ pſephōes. Autor ē Euſe.in pparatōe euā.pſephonē ſignificare uirtutē ſeminū: quā olī raptā ab orco dſit qa ut ait Augu.defuit terræ fecūditas. Sat mea ſit ma. Verſus inuerſus eſt & ita corrigendus: Sat ſit magna mei ſi tres ſint pōpa libelli. Cōtentū ſe eē dicit in funere pōpa triū libellox: uel qa tres tm̄mō facere deſtinauerat: uel qa ternari⁹ numer⁹ ē potentiſſim⁹ ut docet Auſo.

Sat'ſit magna mei ſi tres ſint pōpa libelli
Quos ego pſephone maxīa dona feram:
Tu uero nudū pectus lacerata ſequeris
Nec fueris nomē laſſa uocare meum:
Oſculaq; i gelidīs pones ſuprema labellīs
Cum dabītur ſyrio munere plen⁹ onyx:
Deīde ubi ſuppoſit⁹ cierē me fecerit ardor
Accipiat manes paruula teſta meos:
Et ſit in exīguo laurus ſupaddīta buſto
Quæ tegat extīncti funeris umbra locū
Et duo ſint uerſus: q.nūc iacet arīda puluīs
Vnius hic quōdam ſeruus amoris erat:
Nec minus ħ nrī noteſcet fama ſepulchri
Quam fuerāt phthiī buſta cruenta uirī:
Tu quoq; ſi quādo ueníes ad fata memēto
Hoc iter ad lapides cana ueni memores:
Interea caue ſis nos aſpernata ſepultos
Nō nihil ad uerum conſcia terra ſapīt:
Atq; utinam primis aīam me ponere cunīs
Iuſſiſſet quæuīs de tribus una ſoror:
Nam quo tā dubiæ ſerueē ſpīritus horæ:
Neſtoris eſt uiſus poſt tria ſæcla cinis:
Sī tam longeuæ minuiſſet fata ſenectæ
Gallīcus iliacīs miles in aggeribus:
Non ille antilochī uidiſſet corpus hūatīm:
Diceret aut o mors cur mihī ſera uenīs:

Syrio munere plen⁹ onyx.i.cū unguenta pcioſa ex ampula marmorea fundent̄ in rogū meū. Onyx gen⁹ ē ampulæ marmoreæ ut ſcri. Porphy. dixim⁹ in enarratone Lucani onychitē lapidē eſſe marmoreū: quē in arabiæ mōtib⁹ nec uſq̄ alibi naſci putauere ueteres Ro. de quo ſupra dcm̄ eſt. uaſa potoria inde fcā fuiſſe ſcri. Cor. ne. Hūc aliq lapidē alabaſtritē uocāt quē cauāt ad uaſa unguentaria: qm̄ ea incorrupta optime ſeruare dr. ut autor eſt Pli. in. xxxvi. eſt & onyx gēma cādorem hūs unguis humani ſimilitudine. Indica onyx igniculos hēt albis cingentib⁹ zonis. Hic accipit̄ p ampula unguentaria cō fecta ex onychite lapide. Ita apđ Hor. Nardi plen⁹ onyx eliciet cadū. In eadē ſignificatiōe apđ Ca. Quā iucūda mihi munera libet onyx. apđ Luc. & Papinium p ipſo marmore accipit̄ onyx. Syriū mun⁹ appellat unguentū pcioſum qm̄ in ſyria eſt iudea. cui terrax uni balſamū cōceſſum eſt. qđ oīb⁹ odorib⁹ pfert̄. ut autor eſt Pli. in xii. eſt & unguentū laudatiſſimū phœniciū a phœnice. Nā ſyria multis ē diſtincta noīb⁹: inter q̄ phœnice quo q; noīat̄. Præterea ī ſyria gignit̄ ſtyrax: quā arabes urūt in pellib⁹ hircinis abigētes faſtidiū ſuox odox: eadem ſuffiūt tecta. eādē urūt ad fugandas ſerpentes in odoriferis ſiluis frequentiſſimas. Autor Pli. in. xii. Laur⁹ ſup addita buſto. q̄. ſ. indicet eū fuiſſe poetam. Nā lauro & poetæ & impatores triūphātes coronabant̄. Et duo ſint uer. ſ. hic dimidiat⁹ & ſcds tot⁹ qui ſequit̄. ſibi cōfīcit epitalaphiū ut etiā Tibul. dixit. Fac lapis in ſcriptis ſtet ſup oſſa notis. Pathii bu. uī. Nō min⁹ clara erit inquit fama mei ſepulchri pp carmina: q̄ ſit Achillis pp bellica facinora: quē phthium appellat a phthia ciuitate Theſſaliæ. cui⁹ meminit Stra. ī. ix. & phthii fuerūt ſub diti achilli. uſi & ab Hora. phthi⁹ noīat̄. Supradixim⁹ buſtū eſſe ipam tūbā atq; ſepulchrū. fuit autē tumulus achillis iuxta achilleon oppidū littore Rheto cōditum a mytileneis ut ſcri. Pli. in. v. Venies ad fata. ad mortem. optat cynthiā ubi diu uixerit defunctā ſecum in eadē urna ſepeliri. Nō nihil ad uex. ſenſus eſt noli negligere o cynthia me ſepultum. nā etiā ipſe cinis aliquid ſentit uoluptatis priſtinæ cōſcius: & gaudio quaſi uero pfruit̄. Hoc dcm̄ eſt tanq̄ ſit aliquis defunctis ſenſus. De trib⁹ una ſoror. Parcas intellige: quax penſum eſt inexorabile. Nā quo. Ad quid inquit & in quē uſum longa expetit̄ uita: cū tota flebilis ſit & erūnoſa ut ſcribit Sene. in libro de cōſolatiōe ad martiā: & hæc particula quo in hanc ſententiam elegāter uſurpat̄ ab erudītis. Hora. Quo mihi fortuna ſi nō cōcedit̄ uti. & Mar. Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ. Minuiſſet fata ſenectæ. Senſus eſt ſi miles aliquis in bello Troiano minuiſſet lōgam neſtoris ætatem illum iugulando: pfecto nō uidiſſet funus filii Antilochi: nec præ dolore mortem optaſſet: & p hoc docere uult lōgā uitā plus malox afferre q̄ bonox. In quā ſniam luculentiſſime ſcripſit Iuue. exordiens ab eo uerſu. Sed quam cōtinuis & quantis lōga ſenectus Plena malis. meminiſſet expungendū eſt: & ſubſtituendum minuiſſet: qđ ſignificat amputaſſet: & diminuiſſet illos annos neſtoreos: qui trecentum fuiſſe ferunt̄. uſi a Neuio Triſæclis neſtor dictus eſt. & ab Hora. Ter æuo functus. & ipſe ait apud Ouidium. Vixi annos bis centū nunc tertia uiuit̄ ætas. Quærit̄ cur miles gallicus dicat̄ a Propertio quem Troianū intelligi uelit. Cum tantū a phrygia gallica diſtet humus. Nemo eſt qui neſciat gallos multitudine abundantes relicto natali ſolo Italiā inūdaſſe græciā ipleuiſſe: macedoniā occupaſſe: In aſiam tranſiuiſſe duce leonorio qui gallogræciā mixto ex gallis græciſq; uocabulo cognominauerūt: & phrygiā tenuerūt: uſi gallicum uocat militem Troianū Proper. Simplicior expoſitio eſt & uerior: ut gallicum phrygium militē dcm̄ accipiam⁹ a gallo fluuio phrygiæ: a quo nomen traxere galli matris deum ſacerdotes: ut ſcribit Oui. in faſtis: & meminit Pli. in. v. Non ille antilochi. Neſtor filium habuit nomine antilochum Homericis uerſib⁹ celebratum: quē ab Hectore interfectum fuiſſe nōnulli autumāt

pp illud Ouidii. Sine qs antilochū narrabat ab Hectore uictū. Sed Home. ſcri. eū certaſſe in ludis patrocli funebrib⁹ poſt hectora iā interēptū. Quint⁹ poeta cecinit interfectū fuiſſe a mēnone ſepultūq; iuxta patroclum. Hoc idē Home. in. iiii. odiſſeæ ſignificat. antilochi obitū ægerrime tuliſſe Neſtorē prem indicat luue. his uerſib⁹. Oro parūper attēdas q̄tū de legib⁹ ipſe q̄rat Fatoꝝ: & nimio de ſtamine cū uidet acris antilochi barbā ac dētē. Si ergo neſtor fuiſſet interfect⁹ in bello nō uidiſſet ſepeliri corp⁹ antilochi filii: nec præ dolore mortē inuocaſſet. Præteritos. extinctos. Alias p̄teriti dicunt: q in petitiōe magīatuū repulſā habuerūt: ut ſæpe inuenies apud Cice. Niueū p̄cuſſit adonē. Adonis myrrhæ fili⁹ deliciū fuit Veneris: quē ap iteremit: totoſq; ſub iguine dētes abdidit & fulua moribūdum ſtrauit harena. ut ſcribit Oui. Cui⁹ iteritu cognito Ven⁹ uchemēter igemuit: pariterq; ſinū: pariterq; capillos rupit & pueri cruorē mutauit i floré: quē adoniū noſant: q ſerīt æſtate ut ſcribit Pli. i. xxi. adōis cerymoniis myſticis ſymbolū ēp̄ſe ctoꝝ fructuū ut autor ē Euſe. i tertio p̄patōis euāgelicæ Adonidē p̄ ſole accipi, p̄bat Macro. De adonide fit mētio i iſtro ueteri: ſic. n. i ezechiele ſcriptū legim⁹. Ecce ibi mulieres ſedebāt plāgētes adonidē Arabica gēs adoneū uocat bacchū ut tradit Auſoni⁹. Oñdit Prop. ēt p⁹ obitū amati amorē nō penit⁹ extīgui ſtīm Venere q̄ dilexit ēt d̄ fūctū adōidē. Idalio. Idaliū oppidū ē & mōs & nem⁹ i cypro ueneri dicatū. Miuta i cinerē fdacta rogali flāma

Tu tamē amiſſo nōnūquam flebis amico
Fas eſt p̄teritos ſemper amare uiros:
Teſtis qui niueū quondā percuſſit adonē
Venantem idalio uertice durus aper:
Illis formoſum fleuiſſe plaudibus: illuc
Diceris effuſa tu uenus iſle coma:
Sed fruſtra mutos ſuocab cynthia māes:
Nā mea qd poterūt oſſa minuta loq.
Letatur q̄ amica potitus ſit.

On ita dardāio gauiſus atrida triumpho
Cū caderēt magnæ laumedontis opes: (t⁹ ulyſſes
Nec ſic errore exacto lætatus
Cum tetigit caræ littora dulichiæ:
Nec ſic electra ſaluū cū aſpexit oreſtem
Cuius falſa tenens fleuerat oſſa ſoror:
Nec ſic incolumē minois cū theſea uidit
Dædalium lino cum duce rexit iter:
Quanta ego p̄terita collegi gaudia nocte
Immortalis ero ſi altera talis erit:
At dum demiſſis ſupplex ceruicib⁹ ibam
Dicebar ſicco uilior eſſe lacu:
Nec mihi iā faſtus opponere q̄rit iniquos
Nec mihi plorāti lenta ſedere poteſt:
Atq; utinam non tā ſero mihi nota fuiſſet
Conditio: cineri nunc medicina datur
Ante pedes cæcis lucebat ſemita nobis
Scilicet inſano nemo in amore uidet:
Hoc ſenſi, p̄deſſe magis: cōtēnite amātes:
Sic hodie ueniet ſi qua negauit heri:

On ita dardanio gauiſ⁹ atrida triūpho
Gaudia ſua cū amica noctu collecta añ
pōit gaudiis oīuꝫ q unq̄ genuinū & iti
mū gaudiū gauiſi fuerūt. Atrida. Aga
mēnonē accipe qué credibile ē lætitia
maxia: & gaudimōio affectū fuiſſe ex
triūpho troiano p⁹ iliū euerſū. res eſt uulgatiſſima. Ca
ræ littora dulichiæ. Vliſſes i illo ſuo errore lōgiturno tu
mū e p̄ria uidere poſſe deſiderabat ut ait Home. i primo
odiſſeæ. Cui⁹ hi ſūt uerſus. At p̄riæ fumū ſurgētez noſce
re terræ. Si q̄at: exemplo cupid⁹ moriat Vliſſes & Oui.
Haud dubia eſt itachi prudentia: ſz tñ optat fumū de pa
triis poſſe uidere focis. P̄ria. n. unūquēq; ſua maxie dele
ctat: cui⁹ rei tāta eſt uis ac tāta natura ut iquit Cice. ut ita
chā illā i aſprimis ſaxulis tanq̄ nidulū affixā ſapientiſſi
m⁹ uir imortalitati añponeret. Vliſſes ergo nō tā gauiſ⁹
eſt cum finito errore reuenit i patriā: q̄tuꝫ lætat⁹ eſt poeta
ex cōplexu cynthiæ nocturno. Dulichia & itacha iſulæ
fuerunt ſubiectæ uliſſi. Nec ſic electra ſuuꝫ itellige filiā
agamemnonis: q̄ gaudibunda fuit aſpecto oreſte icolu
mi: quez d̄functū eſſe crediderat: uel ſimulauerat & tāq̄
defunctū cōplorauerat. Sophocles ſcripſit tragœdiā no
mine electrā: cui⁹ fabulæ argumentuꝫ ita cōpoſitum eſt
ut electra geſtet urnā: in q̄ credat eſſe friſoreſtis: oſſa uel
credere ſe ſimulet: ac ueluti frnas reliquas ferens cōploret:
ac cōmiſereat iteritum ei⁹: q p ui extīct⁹ exiſtimabat: quā
fabulā actur⁹ pol⁹ hiſtrio nobiliſſim⁹ lugubri habitu ele
ctræ indut⁹ oſſa atq; urnā e ſepulchro tulit filii: & q̄ſi oreſtis āplex⁹ nō imitamentis: ſed lamentis ueris & ſpirā
tibus egit ueram fabulam. Autor Gel. in ſeptimo. Actius poeta apud latinos ſcripſit electram: ex qua in fune
re Iulii Cæſaris cantata ſunt carmina ad inuidiam eius cedis accommodata. Minois. i. ariadna minois filia
patronymicum eſt: Ita Tibul. Sic cecinit pro te doctus minoi Catullus. Dædalium iter flexus labyrinthe
os intellige: cuius labyrinthi conditor fuit Dædalus in creta: cuius exemplar ſumpſit ex labyrintho ægyptia
co: ſed centeſimam tantummodo portionem eſt imitatus. Tertius labyrinthus fuit in lemno. Quartus in Ita
lia regis porſenæ ſepulchrum: In labyrintho cretico minotaurum occidit Theſeus: qui illius inexplicabiles er
rores euaſit ope ariadnes a qua glomere liní accepto exitum facile inuenit. unde ait Catul. Errabunda regens
tenuit ueſtigia filo. Nec mihi iam faſtus. non quærit amplius inquit cynthia eſſe in me arrogans: & ſupba:
quem expta eſt in amore mitiſſimum: & demiſſis ceruicibus euntem. In annotationibus noſtris in ſeruium
docuim⁹ quemadmodum ueteres in pluratiuo ſolum numero ceruices dicebāt: & primus fuit hortenſi⁹: qui
ceruicem dixit ſingulari numero: & qd ſit ceruix & quō accipiat illic enarrauim⁹. Cineri nunc me. da. puer
biale dcm: quo demrat medicinā ſerotinā eſſe iefficacem: quēadmodū moribūdo uel iā mortuo nihil p̄ſunt
medicamēta. Semita. uia anguſta q̄ſi ſemi iter dcā ut iterptat Var. Hoc ſenſi p̄deſſe. Licet demiſſis ceruicibus

oſ factu ſcīſtrato. Lēta puella. q̄ nō mouebaī ꝓcibus eoꝝ a qbus uocabaī. Hæc mihi deuictis. In hāc ſententiā illud ab Oui. dictum eſt. Hæc ē ꝓcipuo uictoria digna triumpho. Cytherea. Venus: & ad uenerē ſermo conuertiī: cui⁹ tēplo ritu triūphātiū uult ſuſpendere ſpolia ex hoſtib⁹ capta. metaphorica eloquutio. Aedes Veneris ericinæ erat Romæ ad portā colinā: quā dedicauit. L. porti⁹ duūuir: ut ſcribit Liui. in q̄drageſimo q in. xxii. tradit eā ædē uouiſſe Fabiū maximū dictatorē: eiuſdem meminit Strabo in. vi. Exuuias. i. ſpolia. Tibul. ut domus hoſtiles ꝓferat exuuias. & Vir. Mezēti ducis exuuias. Veniet mea littora nauis. Dū mihi ſūt uēti in amore ſcdi nauē meā ad litt⁹ tuū appellā. Per trāſlationē ſignificat ſe uſuꝝ dono fortunæ fauentis. In hāc ſniam eſt illud Horatianū. Tu dū tua nauis in alto eſt Hoc age ne mutata retrorſū Te ferat aura. In mediis uadis. i. ſecuritate & trāquillitate. nā ut in ꝓfundo picu lū ē ita ī uado ſecuritas. uñ illd ꝓuerbiale ē. res ē ī uado Plau. hæc ꝓpe modū iā eſſe in uado ſalutis res uidetur. Quid ſi a cōtrario expōas ī mediis uadis hoc ē piculis ī qb⁹ ſæpe naues piclitanī. luxta illd Vir. Illiditq̄ uadis oīa hæc ex nauigātiū fortuna dcā ſunt metaphoricos.

Veſtibulū. Veſtibula dīr ſpatia grādia aſi fores ædiū relicta in qb⁹ ſtabāt: q ueniebāt prius q̄ intromitterenī. Alii dixerunt ueſtibulū eſſe partem domus priorem. Lege Gelliū: & Macrobiū multa ſcribentes de ueſtibuli ſignificato & etymologia. Alia Elegia.

Me fœlicem. Exclamatio eſt plena lætitiæ: dē fere argumentū qđ ſuperioris

Appoſita lucerna. Lucernā accipe cubiculārē cognominatam: de q̄ ſic ſcribit Martia. in apophoretis. Dulcis conſcia lecti lucerna. Quicquid uis facias licet tacebo. hanc lucernā dicit Apuleiū inuētā fuiſſe ab aliquo amatore ut. ſ. cupitis p̄ noctē poſſet. Sublato lu. ri. Quia. ſ. Proper. uolebat ad lucernā reb⁹ uenereis opari. Cynthia uero more fœmineo occultare ſatagebat. Siccine len. ia. Verba cynthiæ caſtigantis lentitudinē & marcorē Proptii ī amore. ita ne inquit es lentus & tard⁹ & ſegnis in Venerē. In cæ. mo. nō iuuat me inquit cōcubit⁹ tenebricoſus: & iō lucernā adeſſe cupiebat ut oculos paſceret. Nā ut īgt Pla. Amor uerus eſt fruendæ pulchritudinis deſideriū. Fruimur āt pulchritudine p lumē oculoꝝ. Iōq̄ elegāter & ſcienter a Proptio oculi duces ī amore eē dicunī. & Quinti. in declamatione cui titulus eſt. cæcus in limine. Oculi inquit ſunt tota nra luxuria. hi nos in oīa quottidie uitia ꝓcipiant. miranī. adamāt. cōcupiſcūt. Scri. Solomō. oculos hominum ē inſatiabiles. & alibi ait. nō ſatiatur oculus uidendo. & a Cypriano dcm̄ eſt luculente. In mulierib⁹ ſemp defixa intētiōe deſideria ſatiēt oculoꝝ. & apoſtol⁹ oculos plenos mechatiōibus ē refert. Paris nuda. Paris cū helena primū cōcubuit in inſula noīe cranea ut ſcribit Plutar. q̄ ob hoc teſte Strabone helena deinde uocita ta eſt. Refert Pli. heleniū florē eſſe e lachrymis helenæ natū: & in helena inſula laudatiſſimū gigni: fauere crediī formæ & cutē mulieꝝ nutrire incorruptā. Præterea putant uſu helenii Venerem cōciliari: & hilaritatem fieri.

Nudus & endymion. Fabulanī poetæ endymionem lunā adamaſſe: a q̄ cōſopit⁹ putaī in latino monte cariæ ut eū dormientē deoſcularet: q cū luna cōcubuiſſe ferī: qđ Pli. iō fictū eſſe dicit: qa endymion prim⁹ deprehendit naturā motuſq̄ lunæ errabundæ: & ob id amore ei⁹ capt⁹ fama tradiī. Sepulchꝝ endymionis fuit in monte latino: ut ſcribit Strabo in. xiii.

Pulſabant alii fruſtra: dominā q̄ uocabāt
Mecū habuit poſitū lenta puella caput.
Hæc mihi deuictis potior uictoria pthis
Hæc ſpolia: hæc reges: hæc mihi curr⁹ erūt
Magna ego dōa tua figā cytherea colūna
Taleq̄ ſub noſtro nomine carmen erit:
Has pono añ tuas tibi diua ꝓpertius ædes
Exuuias: tota nocte receptus amans.
Nūc ad te mea lux uēiet mea littora nauis
Seruata an mediis ſidat honuſta uadis.
Et ſi forte aliqua nobis mutabere culpa
Veſtibulū iaceā mortuus ante tuum.

Explicat uoluptates ſuas cū amica

o Me fœlicē: o nox mihi cādida: & o tu
Lectule delitiis facte beate meis:
Q uā multa appoſita narramus uerba lucerna
Q uātaq̄ ſublato lūine rixa fuit
Nā modo nudatis mecū ē luctata papillis
Interdum tunica duxit operta morā.
Illa meos ſomno laſſos patefecit ocellos
Ore ſuo: & dixit ſiccine lente iaces?
Q uā uario āplexu mutam⁹ brachia q̄tū
Oſcula ſunt labris noſtra morata tuis:
Nō iuuat in cæco uenerē corrūpere motu
Si neſcis oculi ſunt in amore duces:
Ipſe paris nuda fertur periſſe lacena:
Cum menelao ſurgeret e thalamo.
Nud⁹ & endymion phœbi cœpiſſe ſororē
Dicitur & nudæ concubuiſſe deæ:
Q uod ſi ptendens animo ueſtita cubare:
Sciſſa ueſte meas experiere manus:
Q uin etiam ſi me ulterius prouexerit ira
Oſtendes matri brachia læſa tuæ:
Nec dū inclinatæ ꝓhibēt te ludere māmæ
Viderit hæc ſi quā iam peperiſſe pudet:
Dū nos fata ſinunt oculos ſaciem⁹ amore
Nox tibi longa uenit nec reditura dies:
Atq̄ utinā hærētes ſic nos uincire cathēa
Velles ut nunquam ſolueret ulla dies

Pertendens. Obſtinata pſiſtens unde ptinaciam dici autumat Var. cum pertendiī in quo ptendi nō debet. Nec dum in. Quando in muliere mammæ ſunt laxæ & iacentes: tunc ſignū eſt illam uetuſteſcere: & tales eſſe ſolent in fœmina fœtoſa: nec talib⁹ cōuenit amatorias tractare delicias. Huiuſ cemodi mammas. Mar. Pannoſas appellat. & Hor. in uetulam ſcribens ait. Sed incitat me pect⁹: & mammæ

putres. Dicit poeta mãmas in cynthia neq; pẽdulas eẽ: neq; flaccidas. & ob hoc eã oſidit adhuc idoneã eſſe lu ſib⁹ uenereis: & nudatã cũ amatore debere luctari. In amo. co. Petit a cynthia id genus baſioꝝ: quib⁹ ſe colũ bæ exoſculanẽ: Qualia aũt ſint oſcula colũbaꝝ docet matti⁹ Poeta illo uerſiculo. Colũbati labra cõſerens la bris: & Galienus ĩperator autore Iulio capitolino tenẽs man⁹ ſpõſi & ſpõſæ ita ꝓnunciauit. Nõ murmura ura colũbæ: brachia nõ hederæ nõ uincãt oſcula cõchæ. Maſculus. ſ. colũb⁹. Totũ fœmina cõiugium. Colũbis ignota ſunt adulteria: cõiugii fidẽ nõ uiolant: cõemq; ſeruãt domũ: niſi celebs aut uidua domũ non relinqt: & in perioſos mares ſubinde etiã iniquos ferunt quippe ſuſpitio eſt adulterii q̃uis natura non ſit. autor Pli. in. x. colũbina baſia optat etiã Mar. Baſia me capi unt molles imitata columbas. Falſo partu. i. frugib⁹ nõ naſcẽtib⁹. Ita Hora. Spem mẽtita ſeges. Alio trãſ ferre. Ad alterã puellã. Hora. Heu heu trãſlatos alio me rebis amores. Illa uelit. ſ. nox beata pp cynthiæ com plexus & amoris gaudia. Actiacũ uer. oſſa ma. Hoc dictum eſt pp plium nauale geſtum ab Auguſto cõtra Antonium & Cleopatrã apd actium epiri ꝓmõtoriũ: de quo ſupra fcã eſt mentio in quo multi naufragio pie runt: & telis hoſtilib⁹ cõfoſſi undas hũerũt ꝓ ſepulchro

Exemplo iunctæ tibi ſint ĩ amore colũbæ
Maſculus & totum fœmina cõiugium:
Errat qui finem ueſani quærit amoris.
Verus amor nullum nouit hẽre modũ.
Terra prius falſo partu deludet arantes:
Et citius nigros ſol agitabit equos:
Flumiaq; ad caput icipiẽt ruocar liquores
Aridus & ſicco gurgite piſcis erit:
Q uã poſſim noſtros alio träſferr calores
Huius ero uiuus: mortuus huius ero:
Q uod mihi ſi tecũ tales cõcedere noctes
Illa uelit: uitæ longus & annus erit:
Si dabit hæc multas fiam imortalis in illis
Nocte una quiuis uel deus eſſe poteſt:
Q ualem ſi cũcti uellẽt decurrere uitam:
Et preſſi multo membra iacere mero:
Nõ ferrũ crudele eſſet neq; bellica nauis:
Nec noſtra actiacũ uerteret oſſa mare:
Nec totiẽs ꝓpis circũ oppugnata triũphis
Laſſa foret crines ſoluere roma ſuos:
Hæc certe merito poterũt laudare miores
Læſerunt nullos pocula noſtra deos:
Tu mõ dũ licet hũc fructũ ne dſere uitæ
Omnia ſi dederis oſcula pauca dabis:
At ueluti folia arentes liquere corollas:
Q uæ paſſim calathis ſtrata natar uides
Sic nobis q nũc magnũ ſperam⁹ amãtes
Forſitan includet craſtina fata dies.

Ad Cynthiam.

Rætor ab illyricis uenit mõ cynthia terris
Maxima præda tibi: maxima cura mihi:

Propriis oppu. tri. Senſus eſt. ſi mortales uitam uiue rent amatoriam: & genialem: nulli in bello necarentur: nec in undis ſubmergerent. nec ipſa Roma ciuilib⁹ bel lis agitaret. oppugnata eſt. n. Roma ꝓpriis triumphis: qñ ſuiſmet uirib⁹ corruit: qñ Romani potentes conuerſi ſunt in ſua uiſcera dextra uictrici ut inquit Luc. & ita ꝓ prii triũphi Romã oppugnarũt: qñ ciuis ciuem ſupera re cõtendebat: & de ciue triumphare parabat. qd nefas erat. Victoriæ. n. bello ciuili partes lugubres exiſtimatæ ſunt ut ſcribit Valerius. Laſſa foret crines. Defatigata eſt Roma innumeris bellis ciuilib⁹. ſoluere crines & la cerare comas: quod in luctu fieri ſolet. Ita Luc. in primo de Roma loqns ait. Turrigero canos effundens uertice crines Cæſariæ lacera. Læſerunt nullos. i. nulli deo ꝓ ebrietatem maledixim⁹: quæ ſæpe ſolet ad maledicen tiam & cõuitia prouocare. At ueluti folia arẽtes. Sci to inquit uitam noſtrã florib⁹ & foliis eſſe ſimillimam: quæ matutino tpe pulcherrima ueſptino langueſcunt. quæ hodiæ florent cras extinguunt. hic eſt illa apud Pli nium luculenta ſentẽtia. Reꝝ natura flores odoreſq; de die in diem gignit magna ut palã eſt admonitione ho minum. quæ ſpectatiſſime floreãt celerrimæ marceſcere. & in Iſaia ſcriptũ ẽ. Omnis caro fœnũ & omnis gloria eius q̃ſi flos agri. Et in hanc ſniam copioſiſſime ſcribit Ambroſi⁹ in examero. Eſto ergo memor ita euũ nrm ꝓ perare: ut floꝝ & folioꝝ uita feſtinat: q̃ ut ait Vir. Tam lõga ẽ. q̃ lõga ẽ una dies. Calathis. Calathos græci uo cant: quos latini q̃ſillos & q̃loſ appellãt. ut ait Feſt⁹. eſt aũt uaſculũ teſte Porphyriõe: in quo mulieres penſa uel tramũ reuoluũt uimĩb⁹ textũ. unde ait Oui. Raſilib⁹ ca lathis ĩpoſuiſſe manũ. Sũt et calathi uaſa uinaria ut apd Virgi. Vina nouum fundam calathis anuſia nectar. & apud Mar. in apophoretis: Hic accipiunt ꝓ uaſculis muliebrib⁹. Magnũ. i. res magnas. Craſtina fa. dies. Fortaſſis inqt nos: q magna ſperam⁹ tanq̃ ſemp uicturi: die craſtino moriemur: cum nulli exploratũ ſit ſe uſq; ad ueſperam eẽ uictuꝝ. & ut inqt Hora. Qui ſcit an adiiciãt hodiernæ craſtina ſummæ Tpa dii ſuperi: & ut tradit Seneca. Nemo tam diuos hũit fauẽtes: craſtinum ut poſſit ſibi polliceri.

Alia Elegia.

Rætor ab illyricis uenit modo cynthia terris: Stomachabundus hæc ſcribit in cynthiam: q̃ ꝓto rí diuiti & opulento uenienti ex illyrico adhæſerat eiecto Proper. doletq; cynthiam ſolas ſpecta re pecunias inſtar earum quibus pudicitia auro uenalis eſt. Prætores ueteres appellarunt omnẽ magiſtratum: cui pareret exercitus: ut docet aſconius pedianus: qd confirmat Varro his uerbis Prætor dictus qui ꝓiret iure & exercitu. Hinc inuenies a luculentis ſcriptoribus imperatores ꝓ tores nuncupari: & in primis a Cicero. qui ita ſcribit in rhetoricis Epaminundas thebanorum imperator ei: qui ſibi ex lege ſucceſſerat prætor exercitum nõ tradidit: quæ uerba enarrans Victorinus dixit notare debem⁹ omnes magiſtratus prætores appellatos. De prætore urbano & peregrino & de prætorib⁹ aliis multa leges

apd iurisco̅sultos libro primo digestor. Saxo cerauno. Scopulosis i epiro locis: q̄ acroceraunia alio noīe dr cunt ut supra declarauim⁹. Et stolidū pleno uellere. Metaphoricos dicit ptorē nō solū emū gēdū esse: sed us q̄ ad cutē attenuandū spoliandūq̄ oībus diuitiis: & bacchides palutinæ oues attōsas appellāt duos senes auro spoliatos. Attende elegātiā poetæ ptorē pecori cōparātis. Iuxta illud Diogenis cynici apophthegma: quo docebat diuitē indoctū esse ouem uellere aurato. Vellus dr lana a uellendo: qm̄ ante tonsurā inuentā uellere la nā soliti fuerūt. ut Varro interptat. Itez nauiget illyrias. Ad nouas scilicet diuitias cōparādas. Cynthia nō seqtur fasces. Ne credas iquit cynthiā amare ptorē ob idipm: quia ptor est: & honore pditus. Illa. n. nō dignitatē spectat: sed pecuniā. Fasces accipe p magistratu & dignitate ptoria: qm̄ lictores magistratuū fasces uirgasz alligatos securib⁹ gestabāt. Cui⁹ rei in primo commētario reddita rō est: & ita intellige illud qd dictū est a iurisconsulto de officio pcōsulis. q̄ pcōsules sex tantūmō fasci bus utunt. i. hñt sex tātū lictores cū fascib⁹: cum cōsules habeāt duodecī. Nescio q̄s ineptias refert accursi⁹ ut sæpe alias. Iuppiter in. Exclamātis indignatio. Tollere dona tyro. Tyros quōdaz insula Syriæ alexādri magni opibus annexa cōtinenti clara fuit olim genitis urbibus septi utica gadibus & illa romani imperii emula cartha gine. Nūc oīs eius nobilitas cōchilio & purpura constat ut autor ē Pli. in. v. olim sarra nūcupata: ut refert Gelli⁹. unde ostrū sarranum dr a poetis. Tyrium colorē in primis ueteres probauerunt: de quo multa eleganter scribit Pli. in nono. unde inuenies frequēter ostrum tyrium & purpuram tyriam cognominari ab eruditis. Tibullus. Quid tyrio recubare toro? tyri ergo dona accipe pro pur pura tyria & lanis tyriis: quas ita celebrat Mar. ut dicat. Deterior ledæ purpura matris erat. Nemo esset diues. Diuites & diuitias detestatur: qm̄ sunt irritamenta libidi num & diuitiis alitur luxuriosus amor. Casa stramínea. Tales erant priscorz domus. & ut inquit Ouī. Non fuit pudor in stipula placidam cepisse quietem. Doxius lutei ædificii inuentor fuit exemplo sumpto ab hirundi num nidis. primi euryalus & Hyperbi⁹ fratres constitue runt domos lateritias. Cana puella domo. Vel hoc dicit q̄ puella senescceret ītra unicā domū nunq̄ ex ea egrediens: si nō essent diuitiæ: uel hoc ait q̄ puellæ canæ efficerent & uetulæ unius amatoris amore cōtētæ: nec quotidie nouos q̄rerent: ut nunc quottidie fit. Nā ut inquit Plau. Nouus amator succū hēt & suauitatē: semp habet qd det: & dare cupit ut ita fiat apud amicā fauorabilis.

Brachia fusa uiro. figura poetica. i. hēns brachia fusa: atq̄ iplicata ptori: quē uirz fœdū & cōtēptū dolenter appellat. Nō quia peccarī. peccaris legēdū est p peccaueris: & ad cynthiā referēdū. Excussis lūbis. hoc ad rē uenereā referēdū ē: cū in lūbis sit uis libidinis. unde ī canonicis scripturis scriptū ē: Oīs uirt⁹ eius in lūbis: & oīs potestas in umbilico: ubi honesti uiri & mulieris genitalia īmutatis sunt appellata noīb⁹: ut diu⁹ Hironym⁹ interptat. & a Virg. in priapeis dcm̄ est. Crissabit tibi fluctuāte lūbo. & a Per. Carmīa lūbos ītrāt: excussis accipe p eleuatis: & exporrectis ī ɔcubitu. dixit Plau. exporgite lūbos & extollite: uel excussis siue excussis expone p exhaustis. s. īmodico coitu. Ca. ī hāc sniam elegāter dixit. Cur nō tā latera exfututa pādas. Aspice qd do. exē plis uult deterrere cynthiā a dōis capiendis: q̄ sæpe fœmīs exitiū attulerūt. eriphyla uxor āphyarai monile p cioſū ab argia accepit hac ɔditōe: ut maritū cogeret p ficisci ad thebanā expeditionē: qd ille recusabat explorātū hūs se eo ī bello pitur. eriphyla pluris fecit illd mōile aureū q̄ ɔiugis uitā: q hiatu terræ absorpt⁹ ē ī bello. Sed talia dona auaræ mulieri magno cōstiterūt. Nā a filio alcmeōe fuit ītērēpta. autores Dio. & Sta. Cui⁹ rei ēt Vir. memīt ī. vi. Mestāq̄ eriphylē Crudelis nati mōstrātē uulnera cernit. Dōa amara merito appellat: q̄ eriphylæ nō solū amaritudinē: sed ēt mortē p buerūt. Silr Sta. ī. ii. thebaidos de hac re loq̄ns ait. Quos optat gemit⁹ q̄tas cupit īpia clades. Arserit & q̄tis. Creusā itellige creūtis filiā: q̄ a Diod. glauca noiat: quā Iasō ductur⁹ uxorē repudiauit Medeā. Illa u supra docuim⁹ nouæ nuptæ dona misit nuptialia: q̄ exitii cā fuerūt. naz creusa cū tota regia cōflagrasse fert pp coronam illā a Medea missam ueneno & naphtha illitā: in quā recētez flāma trāsiliuit. Hora. nō coronā sed uestē ueneno ibutā dixit fuisse mun⁹ Medeæ. Ita. n. scribit ī epodo. Cum palla tabo mun⁹ ibutū nouā icēdio nuptā abstulit. Nulla ne iniu. Quā. s. cynthia patiat: uel q̄ ego afficior.

Non potuit saxo uitā posuisse cerauno
Ah neptune tibi qualia dona darem:
Nunc sine me plena fiunt conuiuia mensa
Nunc sine me tota ianua nocte patet:
Quare si sapis oblatas ne defere messes
Et stolidum pleno uellere carpe pecus:
Deide ubi cōsūpto restabit munere paup
Dic alias iterum nauiget illyrias.
Cynthia nō seqt fasces nec curat honores
Semper amatorz ponderat illa sinus:
Ac tu nunc nostro uen⁹o succurre dolori
Rūpat ut assiduis membra libidinibus:
Ergo muneribus quiuis mercatur amorē
Iuppiter indigna merce puella perit:
Sēper ī oceanū mittit me q̄rere gēmas
Et iubet ex ipsa tollere dona tyro:
Atq̄ utinā romæ nemo esset diues: & ipse
Straminea posset dux habitare casa:
Nunq̄ uenales essent ad munus amicæ
Atq̄ una fieret cana puella domo.
Nō quia septenas noctes seiūcta cubaris
Candida tam fœdo brachia fusa uiro:
Nō quia peccaris testor te: sed quia uulgo
Formosis leuitas semper amica fuit:
Barbarus excussis agitat uestigia lumbis
Et subito fœlix nunc mea regna tenet:
Aspice qd donis eriphyla inuenit amaris:
Arserit & quantis nupta creusa malis:
Nulla ne sedabit nostros iniuria fletus?
An dolor hic uitiis nescit abesse suis:

Nec tetigit cãpi. Nullis uoluptatibus iuuari se dicit: nec theatralibus nec cãpestrib⁹. Ná in cãpo martio uariis exercitatiõib⁹ romana iuuẽtus exercebať: & deíde ī tyberi natabãt: qa ut ait porphyrio: hoc quoq; uť necessariũ eé militiæ. Exercitatõis cãpestris meminit Vegetius in prío de re militari & Augustin⁹ ī. xiiii. Surdis auribus amor. Iuxta illud Oui. Depudui ꝓfugusq; pudor sua signa reliqt. Cerne ducẽ. Exẽplo. M. Antonii oñdit magnos ẽt impatores turpi amori fuisse mãcipatos. Argumẽtũ é a maiori. Si magni duces amoris ífamia laborãt: nõ est mirãdũ si & ego ab ífami cynthiæ amore neq̃o liberari. amor Antonii & cleopræno/tissim⁹ est: q fuit cá: ut Antoni⁹ ex magno impatore dege neraret ī mulíebre mãcipiũ: ná uiuebat eius aíus ī corpe Cleopræ: & in Actiaco ꝓlio ubi uidit cleopatrã fugiẽté. oblitus oíum: nec mẽtis suæ compos sequutus est illá q̃ utrũq; perdíderat ut scribit Plutar. Merito ergo infamis amor. ſ. cleopatræ iussit Antoniũ relictis oíbus capescere fugã in ægyptũ. Illa q̃ uicit: Laudat augustũ: q deuictis Antonio & cleopatra bello finẽ ípo suit: & arma recõdídit: & iani tẽplũ clausit pace terra mariq; parta. Sed q̃ſ cũq; tibi uestes. Optat poeta ut uestes & gẽmæ q̃s pretor Cynthiæ dono dedit: dissipenť: & ī terrã aut in aquã cõ uertanť. Smaragdus gẽma est iucũdíssimo aspectu: quo oculoꝝ acies recreať: quo nihil uiridius repiť. Nero gladiatoꝝ pugnas spectabat e smaragdo. laudatissimi sunt Scythici. Autor Pli. in ultõ. Oui. Tu poteras uirides pẽnis hebetare smaragdos. Chrysolithos. chrysolithi gẽmæ sũt aureo colore trãslucẽtes. Bocchus autor ẽ chrysolithon. xii. põdo a se uisã. Oui. Per iuga chrysolithi posítæq; ex ordíe gẽmæ. Quæ ti. ter. ue. Talis ꝓcatio ẽ apud Tibul. Munerib⁹ meus é captus puer: at de⁹ illa Incinerẽ & liq̃das munera uertat aq̃s. & Home. inqt. Vos oẽs in terrã & aq̃ resoluamini. Fluminaq; etherea. Fulmina dicunť irrita & uana: quæ nulla ueniãt rõne naturæ: qb⁹ mõtes & maria ꝓcutiunť. Quædã uocanť fatidíca. quæ dicunť ex alto certisq; de causis & ex suis uenire syderibus ut scribit Pli. de his intellige loquutũ eé Propẽtiũ: & q̃m incidit mẽtio de fulmíbus: scito fulminum ẽ genera plura. ná q̃dã sicca: q̃dã humida: q̃dã clara nũcupanť. Diurna ioui attribuunť. Nocturna sũmano: Sũt fulmía dicta infera Cremãtia: familiaria. Quæ leua sunt ꝓspa exístimanť. Seneca ī q̃nib⁹ naturalibus fulmina dicit appellari alía postulatoría: alía ꝓsiliaria: monitoria auxiliaria: hospitalia atq; regalia. Vbi ẽcidit fulmen ibi odor sulphureus ẽ: & ipa fulmía odorẽ sulphuris hẽnt: & lux eoꝝ sulphurea est: usi dixit Persius. Sulphure diſcutiť sacro: cũ de flumíe loq̃reť. Sonitus. Tonitrua. ná ut ait Lucretius. Prícipio tonitru q̃tiunť cerula cœli. & ut refert Seneca in q̃nibus. Tonitrua sunt nubis ictæ sonus. & alibi ait. Tonitrua nihil aliud sũt q̃ icti aeris sonitus. Pleiades. Vergilias intelligit de qbus supra memorauimus. Orion. Sidus ẽ nĩbosum & ꝓcelloſũ cõstat ex stellis decẽ & septẽ ut scribit Higinus in eo gladius deformať. unde ait Pli. ī. xviii. Cæsari oriõis gladius occidere incipit. Hic ab Ouidío & Lucano Orion ensifer accõmodato epitheto uocať. A catullo elegãti uocabulo dr̃ Aoriõ q̃si ensifer. Aor. n. græce gladiũ latine significat. Deceptus quoniã fleuit. Iuppiter iõ punit puellas periuras qa & ipse fraudibus mulierũ sæpe deceptus est. Quã magnus autẽ fuerit amator mulieꝝ Iuppiter testes sunt poetæ oẽs. Testis est & Home. Apud quẽ Iuppiter in. xiiii. iliados Iunoni enarrat quẽadmodũ amauerit uxorẽ ixionis danaẽ perſei mrem: europã: semelẽ: alcmenã: cererẽ: atq; latonã. Quare netibi. Noli in qttãti facere uestes purpureas: q̃s donat amator: ut nubilo cœlo timeas fulmen cõscia tuaꝝ fraudũ. Sõtes. n. & cõscii. flagitioꝝ cũ tonat timẽt ne fulmine iouiali ꝓcutianť. In quã sniam ait Iuue. Hi sunt q trepidãt & ad oía fulmina pallent Cũ tonat exanimes primo quoq; murmure cœli. Sidonía uestis ꝓ purpurea accipiť: quoniã Sidõ ciuitas est ī tyro: q̃ cõchylio & purpura censeť & celebrať ut supra dcm̃ est. Cidõ artifex est uitri & thebarũ boetiaꝝ patẽs ut autor est Pli. in. v. A piscíũ ubertate sidon nomẽ accepit. nam sidon apud phœnicibus piscis uocatur ut iustinus tradit in decimooctauo. Alia Elegia.

Tot iã abiere díes cũ me nec cura theatri
Nec tetigit campi nec mea musa iuuat.
Ah pudeat certe: pudeat nisí forte qd aiũt
Turpis amor surdis auribus esse solet.
Cerne ducẽ mõ q fremitu cõpleuit inani
Actia damnatis æquora militibus.
Nũc ifamis amor uersis dare terga carinis
Iussit: & externo quærere in orbe fugã.
Cæsaris hæc uirt⁹ & gloria cæsaris hæc ẽ
Illa qua uicit condídit arma manu.
Sed q̃ſcũq; tibi uestes quoscũq; smarados
Quos uedídit flauo lumíe chrysolithos
Hæc uideã rapidas ī uanũ ferre ꝓcellas:
Quæ tibi terra uelim quæ tibi fiet aqua.
Non semp placidus periuros ridet amãtes
Iuppiter: & surda negligit aure preces.
Vidistín toto sonitus percurrere cœlo
Fulminaq; ætherea desiluisse domo?
Nõ hæc pleiades faciũt neq; aquosus oriõ
Nec sic de nihilo fulminis ira cadit.
Periuras tunc ille solet punire puellas
Deceptus quoniam fleuit & ipse deus.
Quare ne tibi sit tanti sidonia uestis
Vt timeas qnotiens nubilus auster erit.

De excluſione.

m Entiri nocte: ꝓmissis ducere amãtẽ:
Hoc erit ifectas sanguie hre manus

Ma phœnicibus piscis uocatur ut iustinus tradit in decimooctauo. Alia Elegia.

Entiri nocte. Oñdit maximũ flagitiũ esse in femia: quæ amatorẽ decipiat & nocte ꝓmissa nõ admittat: dicitq; istud delictũ simillimũ eẽ homicidio: & nihil ifœlicius eé amatore demõstrat cuius erũnas tãtali & sisyphi tormẽtis & laboríb⁹ añponit. Ducer. in lõgũ ut dr̃ ꝓtrahere. ita Cæsar inqt diẽ ex die ducere hedui. alias ducere significat ad suppliciũ ducere ut ait donat⁹. Inꝺ

a Seneca dictū est. Quid fuit facilius q̄ duos manipulares duci iubere. & alibi inqt: duci te iussi. & apud curtiū ait Hermolaus ad Alexādrū. nos duci iube. Ducere ét ꝓ eo accipiē qđ est efferre ad sepulturā. Persi. Nerio iā tertia ducit uxor. Infectas. maculatas. par inqt homicidio ē fallere amātē ꝓmissis nō seruatis. Infector dr ut uulgo aiūt tictor. Plau. Incedūt ifectores crocotarii. Fract⁹ utroq; thoro. Qui dormire nō pōt uersat mēbra p utrāq; ptē lecti: & mō i faciē cubat mō resupin⁹ iacet: qđ accidere solet merentib⁹ & amātibus. unde ait Oui. Lassaq; uersati corpis ossa dolēt. Sisyphios labores. Sisyph⁹ apd iferos afficit hoc cruciatu: ut assidue saxū uoluat. q; ut īqt Hor. optat collocare in supmo mō te. uex cū ad cacumen uentū ē: saxū reuoluit ad imū. usi ait Oui. Sisyph⁹ ē illic saxū uoluēsq; petēsq;. uex ut iterpretat Macro. saxū igens uoluere dicunt: q; iefficacib⁹ laborioſisq; conatib⁹ uitā terūt. Lucre. uero p saxū sisyphi ut docet Ser. eos itelligit: q; sūt ambitiosi: & repulsā passi rursus istāt: nec ambire dsistūt. uersus Lucre. hi sunt ex libro. iii. Sisyph⁹ in uita quoq; nobis ante oculos ē. Qui petere a populo fasces seuasq; secures Imbibit & semp uictus tristisq; recedit. Inuidia admirāte. Sensus ē ego nūc a cynthia recipior post dies decē: q; prius in amore fœlix dicebar ét ab iuidis fœlicitatē meā admirātib⁹. pathos ē a tpe. Quoq; die. a q; quoq; dem accipe q̄si qbusq; decē dieb⁹. Sumere tetra ue. ex dolore sibimet mortem cōsciscere uelle significat aut ꝑcipitio aut ueneno. & tetra accipe ꝓ mortifera. In aliis codicibus legit trita: & sna aperta est. nā uenena terunt: & diluta i potōe bibunt. Talis cicuta socrati i carcere data ē ut scribit Pla. in phœdone. uñ dixit Persi⁹. Sorbitio tollit quē dira cicutæ. Aut per ri. Nūc mihi inqt nō licet alloq; amicā uel saltem per rimā hostii cū prius lecto admitterer. Alia Elegia.

ASsidue mul. odiū pe. q̄re. Scribit illū amatorē apud amicā futurū fauorabiliorē: q; multa sīlēs dissimulabit: nec assidue conq̄retur de pfidia puellari: quoniā tales querelæ multos odiosos inuisosq; reddiderunt. Frangit in tacito. i. fœmina deponit irā & placat quando amator nec iurgiosus nec q̄rib⁹ dus est: sed tacet: & si qd uidit: se nō uidisse dissimulat. Quid si iā. Quū docuerit utile eē amatorī dissimulare & tacere: oñdit se id facere nō posse ꝓuocatū neqtia cynthiæ & scelere: q̄ eū spnat pinde ac si senio cōfectus eēt: cū tamē uerus amor nec senē qdē fastidiat amatorē: qđ ꝓbat exēplo Autoræ ne q̄q̄ fastidiētis senilē tithoni cōiugis amplexū. Ruga genas. Infra oculos malæ sūt: q̄s prisci genas uocabāt. xii. tabulaꝝ iterdicto radia fœmīs eas uetātes ut scribit Pli. i xi. Interdictū legis refert Ci. i. ii. dlegibus. Mulieres genas ne radūto: quo admonent ne faciē carpāt: & lacerēt i luctu. Illud. n. significat radūto i hac lege: ꝙ ut uex esse credas audi Seruiū ita scribētē. Sciēdū ē cautū eē lege. xii tabulaꝝ ne mulieres carpent faciē his uerbis. Mulier faciē ne carpito. ꝓterea gene significāt palpebras hoc ē tegumēta oculoꝝ: & i hoc significato accipe apd Pli. quādo scribit ꝙ pisces & īsecta nō hēnt genas. Iesus ē. qd faceres o cynthia si rugæ seniles genas meas dehonestarēt: & frō tē striatā efficerēt: cū iuuenē me fastidias. Tithoni sene. ab exēplo oſtēdit seneſcētes nō eē fastidiēdos cū tithonū aurora nō spnat: q; post lōgissimā uitā dr in cicadā eē cō uersus. Eoa. orietali. supradcm est sua a tithono cōdita fuisse: q; teste Diodoro ꝑfectus fuit psaꝝ acceptus maxīe regi. Autor ē Pli. mēnonidas aues qnto quoq; anno ofli gere i ethiopia ad mēnonis sepulchꝝ ubi tithon⁹ floruit. Quā gra. amis. mē. Maiora īqt gaudia ꝓcepit aurora ex tithono uiuēte q̄q̄ ānoso & capulari sene: q̄ fuerit luct⁹ de obitu filii mēnonis: q occubuit i bello troiano iterēpt⁹ ab achille. uñ ait Oui. Vidit achillea pēūtē cuspide mr. Curua. fu. Hoīes senio īcurui fiūt. uñ silicerniū qdā existimāt dici senē q̄si silicē cernēte. Scribit Aristo. hoīes hūeris īcuruos diu uiuere. Idē autor est

Hoꝝ ego sū uates quotiēs desert⁹ amaras
Expleui noctes fractus utroq; toro.
Vel tu tātalia moueare ad flumina sorte
Vt liquor arenti fallat ab ore sitim:
Vel tu sisyphios licet admirere labores
Difficile ut toto monte uolutet onus.
Durius in terris nihil est q; uiuat amante:
Nec modo si sapias qđ minus esse uelis.
Q uē mō fœlicē inuidia admirāte ferebāt
Nūc decimo admittor uix ego quoq; die
Nūc iacere e duro corpus iuuat ipia saxo
Sumere & i nostras trita uenena man⁹:
Nunc licet in triuiis sicca requiescere luna
Aut p rimosas mittere uerba fores.
Q d' q̄is ita sit dominā mutare cauebo
T um flebit cum mi senserit esse fidem.

Ad cynthiam.

a Sſiduæ multis odiū pepere querelæ
Frāgit in tacito fœmina sæpe uiro.
Si quid uidisti semper uidisse negato
Aut si quid doluit forte dolere nega.
Q uid si iā canis ætas mea cādeat annis:
Et faceret sciſſa: languida ruga genas:
At nō tithoni spernens aurora senectam
Desertum eoa passa iacere domo est.
Illū sæpe suis decedens fouit in ulnis
Q uā prius adiūctos sedula lauit equos:
Illū ad uicinos cū amplexa qescere indos
Maturos iterū est questa redire dies.
Illa deos currum cōscendens dixit iniquos
Inuitum & terris præstitit officium.
Cui maiora senis tithoni gaudia uiui
Q uā grauis amisso mēnone luctus erat
Cū sene nō puduit talē dormire puellam
Et canæ totiens oscula ferre comæ.
At tu ét iuuenē odisti me perfida: cum sis
Ipsa anus haud longa curua futura die.
Q uin ego diminuo curā: q; sæpe cupido

incuruoꝝ hoīum halit⁹ eſſe grauiores fœdioreſq;. Quī ego diminuo curā. Hoc inquit lenit & minuit curas meas ꝙ cupido ſolet interdū eē noxi⁹ illi & malus cui fuit ꝓpiti⁹ & bon⁹: & ita malignū ſpatī cynthia futurū: in ſe uero benigniſſimū. Infectos britānos. Caſtigatío cynthiæ faciē adulterio colore fucātis īſtar britānoꝝ: q ut ſcribit Cæſar in. v. cōmetario. oēs ſe glaſto īficiūt: ꝙ ceruleū efficiat colorē: atq; horridiore ſūt ī pugna aſpectu capilloq; ſt ꝓmiſſo: atq; oī pte corpis raſa ꝑter caput & labꝝ ſupi⁹. Si q̄ris aūt qd ſit glaſtū. ſcito eē herbā ſimillimā plātagini: q̄ britānoꝝ ēt iuuges nuruſq; totū corp⁹ īficiūt & inq̄buſdā ſacris nud icedūt ut autō é Pli. i. xxii. hic britāni īfecti hoc ē tincti & picti cognominant. Mar. Barbara ꝺpictis ueni baſcauda britānis. Extréo nitor. Corrigēdū ē uerbū & externo legendū nō extrēo. & dcm̄ accipe ꝓ pegrío fuco: & pigmēto quo mulieres cādorē colli & ruborē genaꝝ mētiunt. In ꝺcretis ꝺ cōſecratōe. ita ſcriptū ē. Fucare ſigmētis faciem adulteria fallacia ē. pigmta āt & colores: qb⁹ mulieres faciē uenuſtāt ſūt hæc ī ꝓmis. purpuriſſū: ceruſſa: melinū: terra chia & ſclinuſia. Melinū iō noīaui ut itelligeres illd plautinū ī muſtellaria. Neq; ceruſſā neq; melinū oportet attīgere. ē. n. melinū pigmtū cādidū ab īſula melo nominatū ubi fiebat laudatiſſimū autor Pli. ī. xxxv. Belgī cus ore co. Turpe ē Romāæ matrōæ colorare faciē glaſto & gallicis fucis. belgicū colorē dcm̄ accipe ꝓ glaſto ꝙ ita uocat in gallia ut docet Pli. ꝑterea gallo⁹ inuētū ē ſapo. quo capillos rutilam⁹. Belgas gallos eē ex cæſaris lectōe ſatis notū. Audī q̄ſo qd ſcribat Cypria. ī hāc ſniam Op⁹ īqt dei & factura ei⁹: & plaſtica adulterari nullo mō debet adhibito flauo colore uel nigro puluere: uel ruborī aut quolibet deniq; liniamēta natiua corrūpēte medicamine. Man⁹deo inferūt qñ illd ꝙ ille formauit: reforma re & trāſſigurare ꝺtēdūt. De me. q. d. qd ad me attinet.

Huíc malus eſſe ſolet cui bon⁹ ante fuít
Nūc etiā īfectos demēs imitare britānos
Ludís & externo tincta nitore caput.
Vt natura dedit ſic omnis recta figura:
Turpís romano belgícus ore color.
Illi ſub terris fiāt mala multa puellæ
Quæ mētita ſuas uertit inepta comas.
Deme mi certe poteris formoſa uideri
Mí formoſa ſatis ſi modo ſæpe uenís.
An ſi ceruleo quædam ſua tempora foco
Tínxerít ídcirco cerula bona forma eſt?
Cū tíbi nec frater: nec ſit tíbi filius ullus
Frater ego & tíbi ſim: filíus unus ego.
Ipſe tuus ſemp tibí ſit cuſtodía lectus
Nec nímis ornata fronte ſedere uelís.
Credā ego narrāti noli cōmittere famæ.
Et terram rumor tanſilít & maría.

AD cynthíam.

e Tſi me íuito diſcedís cynthía roma
Letor qd ſine me deuia rura colis
Null⁹ erit caſtis iuuenis corruptor ī agrís
Quí te blandítiís nō ſinat eſſe probam.
Nulla neque āte tuas orieť rixa feneſtras
Nec tibí clamatæ ſomnus amarus erít:
Sola eris: & ſolos ſpectabís cynthía mōteſ
Et pecus & fines pauperís agrícolæ:
Illíc te nulli poterūt corrumpere ludí
Phanaque peccatis plurima cauſa tuís:

Huius ſtpa. Sinecdoche eſt ps ꝓ toto. Tpa poſuit ꝓ tota facie. Illud attēde tps ꝓ capitis ꝑte īueniri ī numero ſingulari apd ſcriptores opinatiſſimos. In rhetoricis ad herenīū ita ſcriptū eſt. Dubitāti graccho qd eēt: neq; tī locū in quo ꝛſtiterat relinq̄nti ꝓcutit tps. Hieron⁹. in interꝓtatiōe inſtrumēti ueteris in libro iudicū ita inqt. poſuit ſupra tps capitis ſiſare clauū ꝓcuſſūq; malleo ꝺfixit in cerebrū. Ceruleo fu. Fuc⁹ marin⁹ lactucæ ſimilis ē. græce ꝺ phycos thalaſſion: qa conchiliis ſubſterniť. Tria fuci genera. latū: lōgū: & criſpū: quo in creta ueſtes tīgunt: & oīa ſūt ad tigēdū accōmodata. Autor Pli. ī. xxvi. uñ fucū accipimus ꝓ adulterino colore & fucū factū mulieri dixit Terē. cū itelligēt uellet īſidias & aſtutā fraudē ut exponit donat⁹. Ceruleus epithetō eſt ꝓpetuū fuci: q uirof cōmendať. De ceruleo color ſupra dixim⁹ copioſe. Noli con. fa. Monet cynthiā ne det occaſionem famæ & rumori de ſe ob loquendi: qm̄ nihil eſt fama ueloci⁹: quæ ꝓ totū orbē errabūdā diſcurrit: quæ ut inqt Maro: ē tā ficti prauiq; tenax q̄ nūcia ueri. & Oui. Creſcit & auditis aliqd nouus adiicit autor. Alia Elegia.

ET ſi me íuito diſcedis cynthia roma. Alloquiť cynthiā: quæ urbe relicta receſſerat in agꝝ: cuius cōſuetudine q̄is ſit caritur⁹ tī letať cū uideat in agris nullos fore ſubſeſſores inſidiatoreſq; alienæ pudicitiæ. optat & ipe uillicari dūmō cū cynthia uilliceť. Deuia rura. Deuiū ꝺ a uia remotū ut inqt porphyrio. ide Ci. in. ii. Antonianaꝝ Anagninos uocat deuios cū eēnt extra uiā militarē collocati. ab Hora. ſcortū deuiū nūcupať: ꝙ eſt a uia remotū. ita nūc deuia rura dicta accipe ꝓ ſeq̄ſtratis & ſepatis a uia militari & frequēti. ex quo ſpat poeta caſtiorē futurā cynthiā ꝓp loci ſolitudinem & receſſū. Orieť ni. fe. Gaudet ꝙ nullæ rixæ amatoriæ ſint futuræ ante feneſtras cynthiæ agrū deuiū incolētis: q̄les in urbib⁹ ſubinde oriri cōſueuerūt: unde ait Hora. ꝓtius iūctas q̄tiunt feneſtras ictib⁹ crebris iuuenes ꝓterui. Nulli poterūt corrūpere ludi. Hoc ſ̄ dcm̄ eſt. qa ludi Romani erāt corruptelæ puellaꝝ & incētiua libidinū id ꝙ docet Iuue. illis uerſib⁹. Chironomō lædā molli ſaltāte bathyllo Tutia ueſticæ nō impar apula gānit Sicut in āplexu. & Oui. īqt ſpectatū ueniūt: ueniūt ſpectēť ut ipe: Ille loc⁹ caſti dāna pudoris hēt.

Phanaq; peccatis. Tēpla erāt diuerſoria neqtiæ: & in tēplis adulteria exercebanť. uñ exiit illud ſatyricū. Nā quo nō ꝓſtat fœmīa tēplo? & Oui. ꝺ tēplo iſidis qd erat Romæ loquēs ait: Multas illa facit ꝙ fuit ipa Ioui. ioſephus quoq; ī. xviii. Antiquitatū narrat quēadmodū iuuenis qdā nō īmund⁹ miro cōmento cōcubuit cū

paulina romana matrona in tẽplo iſidis, gaudet ergo poeta ꝙ in agris nulla tẽpla poterũt corrũpere cynthiã quæ Romæ erãt maxima cã illi⁹ adulterii. Comas. Elegãter ꝓ frõdib⁹. q ſũt crines arbor⁊. uñ a Papi. dcm eſt. crinie Arbos ꝓ eo ꝙ eſt frõdeſcit. Inculto ſacello. i. ruſticão. Sacellũ ut inqt Gelli⁹ diminutiuũ é a ſacro: & ſignificat locũ paruũ deo dicatũ cũ ara. Trebati⁹ iuriſcõſult⁹ dixit ſacellũ cõpoſitũ eſſe uerbũ q̃ſi ſacra tella.

Rara thura. Quia thus in tẽplis urbanis adoleť nõ aũt ruſticanis. Maſculũ thus uocam⁹ religioni dicatũ a ſi militudie teſtiũ: uel qđ rotũditate gutæ pepẽderit. Autor Pli. ĩde a Vir. dictũ. Et maſcula thura. Diminutiuũ thuris eſt thuſculũ: quo utie Plau. ĩ aulularia. Nuda ſura. Suræ ſunt hoĩ tm̃. Repie apud autores quãdã in egypto nõ hũiſſe ſuras. Reliq̃ aĩalia hẽnt crura ſine ſuris Sacra dianæ utpote uenatricis: & deæ ſilnaticæ. Reddere pinu cornua. Dicit ſe ſuſpenſuꝝ cornua ceruoꝝ in arbore pinea ritu uenatoꝝ q capita & cornua feraꝝ captaꝝ dianæ dicabãt: & ĩ arboribꝫ ſuſpẽdebãt: ꝙ ĩdicat niſus Virgilianꝫ ſic loquẽs. Dona tulit ſi q̃ ipſe meis uenatibꝫ auxi Suſpẽdi uetholo, ſcribit Dio. in. v. bibliothecæ. uenatorẽ ſolitũ capita ac pedes feraꝝ q̃s cepat dianæ dicaſ: & arboribus affigere. pinu dãdi caſus ẽ antiquus đ quo ſupra ſcã eſt mẽtio. Quidã cornua ꝓ furcis accipiũt ꝙ nõ placet. Lepores excipe. Vſus é uerbo uenatoribꝫ accommodato. nã excipe ĩterdũ ſignificat dolo ĩtercipe & circũuenire: qđ Ser. Noniuſq̃ demõſtrãt. & ita uenatores feras excipiunt. Mar. de uenabulo loquẽs ait. Excipient apros expectabũtq̃ leões. Figere auẽ calamo. Calamũ aucupatoriũ intellige: quo uiſcato aues capiunť: cuiꝫ meminit Mar. Pallida dũ tacita creſcit arũdo manu. auceps ſurgẽs paulatĩ calamos eleuabat: & eos auibꝫ ſubiiciebat qđ genus aucupii expreſſit Silius ſic ſcribẽs. Sublimé calamo ſeqtur creſcẽte uolucrẽ. alii intelligũt đ ſagitta qua aues figunť ab arcu excuſa. calami auté ſagittis apud pſcos erãt accõmodatiſſimi: & Pli. calamos nãtes q ĩ rheno naſcunť dicit eẽ optimos ſagittis cõficiẽdis. Agreſtes ſues. In oĩ genere aĩaliũ nullũ ẽ placidũ qn eiuſdẽ iueniať & feꝝ: cũ hoĩes quoq̃ ſilueſtres repianť. Autores Pli. & Ariſtoteles. ſues ſemiferos antiq hibridas uocabãt. Clitũnus. Fluuius é in Faliſco ſiue meuaniæ Proptii priæ: cuius aq̃ pota boues candidos facit. Autor Pli. unde ait Vir. Hinc albi clitũne greges & maxima taurus. uictima hĩc a Lucano cãpi meuaniæ tauriferi cognominanť. optat ergo Prop. uenatiõi & aucupio operã dare ĩ agro meuanate: ubi clitũnꝫ boues niueos ſua aq̃ reddit. Paucis luciferis. i. diebus. Stella Veneris cã añgrediť ſolẽ lucifer dr: cũ ſubſeqtur heſperos. græce phoſphoros noĩať ut refert Ci. in ſcdo de natura deoꝝ. pythagoras primꝫ depẽdit huius ſyderis naturã. dicie a Plauto ueſperugo. a Mar. phoſphoros: a Vir. iubar: a Catul. ueſp. alii Iuno nonis: alii iſidis: alii mſis deũ ſidus appellant. huiꝫ natura cuncta generantur ĩ terris: ut tradit Pli. & ut ait Higi. oĩum ſyderum lucifer maximus eſſe uideť: ſcribit Diodo. heſperũ atlantis filiũ cõſcendiſſe cacumen montis atlantis ad curſus aſtrorũ obſeruandos & nunq̃ deinceps cõparuiſſe. cui uulgus honores diuinos exhibuit: aſtrũq̃ lucidiſſimũ eius nomine appellitauit. Muſcoſis iugis. Muſco cooptis. eſt autẽ muſcus illa uiridis lanugo: quæ naſcie in fõtibus potiſſimũ. unde a Vir. Muſcoſi fontes dicunť. apud columelã nouum uerbũ eſt muſcantur oleæ: quod ſignificat muſco teguntur.

Illic aſſidue tauros ſpectabis arantes
Et uitem docta ponere falce comas.
Atque ibi rara feres inculto thura ſacello
Hædus ubi agreſtes corruet ante focos.
Protinus & nuda choreas imitabere ſura
Omnia ab externo ſint modo tuta uiro.
Ipſe ego uenabor iã nunc me ſacra dianæ
Suſcipe & ueneri ponere uota iuuat.
Incipiã captare feras & reddere pinu
Cornua: & audaces ipſe monere canes.
Nõ tamen ut uaſtos auſim tentare leones
Aut celer agreſtes cominus ire ſues.
Hæc ĩgit mihi ſit lepores audacia molles
Excipere: & ſtricto figere auem calamo:
Q ua formoſa ſuo clitũnus flumina luco
Integit: & niueos abluit unda boues.
Tu quotiẽs aliqd conabere uita memento
Venturum paucis me tibi luciferis.
Sic me nec ſolæ poterũt auertere ſyluæ
Nec uaga muſcoſis flumina fuſa iugis.
Q uin ego ĩ aſſidua mutẽ tua noia lingua
Abſenti nemo non nocuiſſe uelit:

Ad cynthiam.

Vid fles abducta grauiꝫ bri
ſeide? quid fles
Anxia captiua triſtius ãdro-
macha? (gas?
Q uid ue mea de fraude deos ĩſana fati-
Q uid quereris noſtrã ſic cecidiſſe fidẽ?
Nõ tã nocturna uolucris funeſta querela

Alia Elegia.

Vid fles abdu. gra. bry. qd fles. Cynthiã ſolať dolentẽ inſolabilĩ: ꝙ a Prop. relicta fuiſſet oſiditq̃ ſe ĩ amore eſſe fidiſſimũ adeo: ut de ipius fide minime debeat dubitare. bryſeida grauiter ubertiq̃ fleuiſſe ex Oui. lectiõe ſatis notũ: quãdo Agamẽnoni ab Achille tradita é: quã eurybates & Talthibius p̃cones abduxerũt iuitã meſtãq̃ ac irepene recuſantẽ: ut ſcribit Home. Abducta. Significãter loquutus eſt. nã abducimur quo nolumus: ducimur quo uolumus: q̃uis alter Donatus tradat. Captiua andro. Docet nos poema Virgilianũ: quẽadmodũ Andromache Hectoris uxor poſt incendium Troianum captiua fuit pyrri: a quo habita fuerit mãcipii magis loco: q̃ cõiugis: deinde tradita Heleno Troiano, triſtis. ergo & meſta fuit andromache ex ſũmo faſtigio lapſa ĩ captiuitatẽ nacta dſim iperioſũ & iſolẽtẽ. uñ ait loqtur ipſa apd Vir. Stirpis Achilleæ faſtus iuuenẽq̃ ſuꝑbũ Seruitio enixe tulim⁹. Nõ tã no. uo. uehemẽtiores

Cynthiæ q̃relas eẽ dicit q̃relis. Atticæ uolucris. i. hirũdinis: quæ fata gemit filii absũpti. Nota fabula ꝓgnes & philomenæ & terei carmĩe Naſonis: q in. vi. metamorphoſeos copioſiſſime cuncta denarrat. Diſſentit ab Ouidio ꝓbus. nã cũ Oui. ĩſinuet ꝓgnẽ deformatã fuiſſe ĩ hirũdinẽ. philomenã in luſciniã: ecõtrario ait ꝓbꝫ ꝙ ꝓgne ĩ luſciniã & philomena ĩ hirũdinẽ deformatæ ſũt. Attica auis dr̃ hirũdo: qa ꝓgne filia fuit pãdiõis regis athenarꝫ: põt dici & luſcinia: & ad luſciniã poſſet referri poetæ carmẽ: cũ luſciniis ſit garrulus ſine interꝫ miſſu cãtus dies q̃ndecĩ: ac noctes: ut autor ẽ Pli. in. x. Folia cecropia appellat attica a cecrope rege athenarꝫ. ꝓmo: q multitudinẽ atticã in ciuitates duodecĩ digeſſit: q̃rũ una ab ipſi⁹ noĩe dicta ẽ cecropia. Autor Stra. hic diꝯctus ẽ gemin⁹: ſiue ꝙ prim⁹ marẽ fœmĩæ mr̃imonio copuuit: ſiue & cũ eẽt ægypti⁹: lĩguã græcã pariter callebat & ægyptiacã. ſed q̃rit̃ cur daulias ales hirũdo dicatur a poetis: & potiſſimũ ab Oui. & Cat. hoc nos docet tucydides: & ĩ ſcdo ſcribit Tereũ maritũ ꝓgnes nõ regnaſſe ĩ thracia: ut aſſerũt latini ſcriptores. ſed in daulia regiõe terꝫ phocidis ꝓpinq̃ athenis: in q̃ terra: ut ipſius hiſtoricĩ uerbis utar: fœminæ facinus illud circa itym patrauerũt: & a multis poetarũ in cõmemoꝛãda philomena: & luſciꝯnia auis daulias celebrat̃. interꝑs Strabonis iſtã thucydidis ſnĩam referentis neſcio q ſecus enarrat a thucydide alienũ. Nec tm̃ niobe. Nõ tantã uĩ lachrymarꝫ fudit niobe in ſtatuã cõmutata poſt obitũ filiorũ: q̃rã cynthia conquerẽs de fide uiolata ab amatoꝛ. mira diuerſitas ẽ ſuper numero niobes filiorũ. Home. in ultimo iliados pueros puellaſq; ei⁹ bis ſenos dicit fuiſſe. euripides bis ſeptenos qué ſequit̃ Oui. ſapho. bis nouenos: alii bis denos. Proper. dicit fuiſſe bis ſenos ſecutus Homerꝫ. q̃uis in qbuſdã Codicibus legat̃ bis ſeptẽ ad buſta. quæ lectio cũ euripidis & Ouidii lectiõe cõueniet. niobe cũ ſe latonæ antepo neret: eãq; pro dea coli ꝓhiberet: Apollo & Diana mr̃ꝯnã iniuriã ulciſcẽtes: filios filiaſq; ipſi⁹ ſagittis cõfecerũt. Apollo f. lios: Diana filias Amphiõ pr̃ ꝓdolor ſibi mortẽ cõſciuit. niobe ſcã ẽ lapidea apud ſipylũ: & lachrymis ẽt nũc marmora manãt: ut docet Oui. Defluit a ſipylo. Sipylũ ẽ mõs & oppidũ caput olĩ meoniæ. alio noĩe tantalis dr̃. Autor Pli. pria niobes: q̃ ibi uiſit̃ lapidea: ut ait Home. ex q̃ adhuc fluũt lachrymæ. ĩde a Papinio dcã eſt ſipyleia mr̃ in q̃rto ſyluarꝫ. Danaes mõ. Nemo eſt q neſciat danaẽ ĩcluſã fuiſſe a pr̃e ĩtra turrĩ æneã ubi a Ioue in aurꝫ pluuiũ trãſformato cõpreſſa ẽ. fabula notiſſima: q̃ ꝺclarat̃ oẽs difficultates auro puias eẽ: & nihil nõ expugnari pecunia poſſe. nã ut inqt Hora. aurũ perrumpit ſaxa potẽtius igne. De te qdcũq; ad ſurdas. i. ſurdas aures illis ꝓbeo: q de te mihi obloquũtur: & qdcunq; flagitiũ de te audio: id minime uerũ eẽ credo. Oſa parẽtis. i. pr̃is. Appellatiõe parentũ oẽs ſupioris gradus cõtinent̃: ut docẽt iuriſcõſulti digeſtis de gradib⁹. ꝺ uerborꝫ ſignificatiõe & in ius uocãdo. parẽtes interdũ ꝓ affinibus & cognatis accipiunt̃ iuxta uernaculum ſermonẽ. & in hac ſignificatiõe reperies apud nõ ignobilẽ ſcriptorẽ ſpartianũ. cuius rei etiã meminit. Heronymus in libris cõtra ruffinũ. Orbita lunæ. Orbita ueſtigiũ eſt rotæ: quã lunæ dat: qm̃ dr̃ poetice bigas ĩ cœlo agitare. Muli uehiculo lunæ adhibent̃: ꝙ tã ſterilis ſit q̃ mulus. uel qa ut mulus nõ ſuo genẽr̃ creat̃: ſic ea nõ ſuo fulgore luceſcit. Cõpita Luca ſunt ad quæ cõpetũt atq; cõueniunt plures uiæ. Oui. Seruet ut in ternas cõpita ſecta uias. in cõpitis lares colebant̃: qbus dicati erãt ludi cõpitalitii: & ex libertinis ſacerdotes dati: qui Auguſtales uocant̃. Autor Porphyrio. Ludos agitatos fuiſſe in cõpitis teſtis ẽ Macro. & ob id cõpitalia appellitarũt. Septĩa orbita lunæ. referri põt ad ſeptẽ dies: uel etiã ad ſeptimũ mẽſem. Nõnunq̃. aliqñ. Tragicæ erĩnyes. Si unq̃ inqt oblitus fuero bonitatis tuæ facilitatiſq; erga me: tũc opto uexaria furiis ſeuiẽtibus: q̃les tragici poetæ deſcribũt & iudicio eaci dãnari ad pœnas ĩfernas ſubeũdas. Erĩnyes furiæ dicunt̃. Virgili⁹ Quo triſtis erĩnys quo fremitus uocat. Luca. Ingẽs urbẽ cĩgebat erĩnys Excutiẽs ꝓnã flagrãti uertice pinũ. lege Senecæ tragœdias: & uidebis q̃les ſint furiæ tragicæ. Dãnes eace iudicio. Eac⁹ apud ĩferos iudex ꝟſtitut⁹ ẽ. ut iudicet eos: q uenerĩt ab europa. Rhadamãtus uero iudicat Aſiaticos. Mĩos aũt cõſideras ſedet ſol⁹ hẽns aureũ ſeptrũ. Pulchra ẽ narratio ſup iudicibus iudiciiſq; iferorꝫ apud Platonẽ in gorgia: a quo illud in ꝓmis tradit̃. Eacum iudicẽ eẽ tãtummõ europeorꝫ: qd ideo dixi ut intelligeres illud Satyricum ĩ hãc ſnĩam eẽ accipiẽdum. Quas torq̃at ũbras Eacus. Quaſi dicere uellet ſcio fabulã illã quæ tradit ut eacus torqueat ũbras tm̃ ex europe ueniẽtiũ: cũ aſiaticos iudicet Rhadamãtus. & iõ elegãter dixit q̃s umbras. ſ. europeas nõ aſiaticas. & ita expone: nõ aũt ut cõmẽtatores accipiũt q̃s. ſ. nocẽtes cũ apud ĩferos nullæ umbræ niſi nocentes: torq̃anẽ

Attica cecropiis obſtrepit in foliis.
Nec tantũ niobe bis ſex ad buſta ſuperba
Sollicito lachrymans defluit a ſipylo.
Me licet æratis aſtringant brachia nodis
Sint mea uel danaes cõdita mẽbra mõ:
In te ego & æratas rũpã mea uita cathẽas
Ferratam danaes tranſilãque domum.
De te qd'cũq; ad ſurdas mihi dicit̃ aures
Tu modo ne debita de grauitate mea.
Oſſa tibi iuro per matris & oſſa parentis
Si fallo cinis heu ſit mihi uterque grauis
Me tibi ad extremas mãſurꝫ uita tenebras
Ambos una fides auferet una dies.
Q d ſi nec nom̃: nec me tua forma teneret
Poſſet ſeruitium mite tenere tuum.
Septima iã plenæ deducitur orbita lunæ
Cum de me & de te cõpita nulla tacent.
Interea nobis nõnunquã ianua mollis
Nõnunquam lecti copia facta tui:
Nec mihi mũeribꝰ nox ulla ẽ ẽpta beatis
Q uicqd erã hoc animi gra magna tui.
Cũ te tã multi peterent: tu me una petiſti
Poſſum ego naturæ nõ meminiſſe tuæ?
Tũ me uel tragicæ uexetis erinnydes: &
Inferno damnes eace iudicio: (me

scio ante nos nullū pene aiaduertisse hāc satyrici poetæ sniam: q illud platonicū noluit significare ut olī publico adiutorio Iuuenalē ꝓfitētes affirmauim⁹: in q̄ sniam nostrā frequētes auditores pedib⁹ iuerūt. de iudicio eaci ait Sta. ī Syluis. īmēsis utrā q̄tit eacus ulnis. Titii uolucres. Poetæ lectōe & īprimis Virgilii notū est quēadmodū Titi⁹ apud īferos hac lege dānatus ē: ut uulteres obūco rostro ei⁹ iecur exedāt idq; iugiter faciāt: q ut Lucre. docet ad amorē referēdū est ī quo nos lācinat & exest āxius angor. & lacerāt curæ. Supplicib⁹ tabellis. Hīc iectare possumus cynthiā misisse ad poetā pugillares qbus supplicit⁹ rogabat: ut ī amore cōstās & fidus ꝑmaneret: q se factuꝝ pollicet. Nec cito desisto. Hoc nō solū i amore: sed etiā ī amicitia factitādū est qd Augustus fecisse fertur: q amicitias nō facile admisit. & admissas constantissime retinuit: autor Tranquillus.

Alia Elegia.

AH q̄tū de me pāthi tibi pagina finxit. Pāthus apud cynthiā maledictis & criminibus fictis & famosis libellis taxauerat proptium. nūc poeta par pari rependit: & iuisum cynthiæ panthū efficere contendit utpote in amore mutabilē. pagina a pangēdo dicta: q in ea uersus pangūtur. i. figunt: autor Festus. Ah ꝓnūciatiōe adiuuādū est. cū sit interiectio doloris ut ait Prisciā⁹. Dodona uerior augur. Sum inqt uerior diuīator ipso oraculo dodoneo: qd illustre fuit in epiro. de quo in primo cōmentario multa cōmemorauimus in eū uersum Nō mechao nīæ uincūt ī amore colūbæ. dodona ī epiro ciuitas ē. un de dodoneos lebetes noīauit Vir. & Luca. ait syluaq; dodones. Vxorē ille tuus. Qui uxorē habet curat q̄ uxoris sunt quo mō placeat uxori: ut scribit Paulus ad corithios. Nec uxoratus ita amicæ operā dare pōt ut ille q ē celebs. Cātat liber. i. solut⁹ amore. cū tu existīes ab eo te amari. cātus. n. est signū animi ociātis & soluti a curis cupidineis. Inter eos. i. panthū & pāthi uxorē. Colchida sic hospes. Oūdit eos q uxorē hēnt nō eē fideles ī amore: ꝓ ꝓbat exēplo Iasonis: q ducta uxore Creusa d⁹seruit colchida hoc ē Medeā: quæ de ipo fuerat optīe merita: & calypso destituta fuit ab Vlysse ad penelopē uxorē festinabūdo. de his supra dictū est abūde. Iecta ē. hic distīguēdū est: & extrisec⁹ subitellígēdū Medea. q. d. medea iecta ē domo a Iasone: cū creusa in domo regnaret. Mēdosum uersum ita emēda: Iecta ē. tenuit nāq; creusa domū. & ē sēsus: q sola creusa tenuit domiciliū iecta medea. Expta in prio. Delusa ab uno pātho debes ī posteꝝ eē circūspectior: ne ab altero decipiaris. se uero dicit in amore cynthiæ futuꝝ per oē tps firmū atq; constātē.

SCis here mi multas pariter placuisse puellas. Demopoōtē alloquit indicās se ꝑter oēs alios amori esse obnoxiū: & ubiq; se uidere: q amare cogat: nec se una amica cōtētū eē demſat exēplo sūpto a mundo: q duob⁹ luminaribus īdiget. Here mi. Duæ sūt dictiōes: nec ꝓ noīe ꝓprio accipiēdū. ut īdocti accipiūt q dicūt Prop. scribere ad dmophoōtē heremiū cū poeta appellet hex dmophoōtē noīe reuerētiæ. legito itaq; o demophoon here. i. domīe scis. mi. i. mihi more prisco placuisse puellas. Hora. o here quæ res nec modū hēt nec cōsiliū. alias aduerbiū est here: & ꝓ heri accipit. Mar. Cur here qd dederas hodie puer hyle negasti. Iuueres hodie minor est here quā fuit. & Quinti. ait here nūc ē littera terminamus. O nimis exi. na. thea. meo. Hoc ideo dictum accipe: quia theatra in primis frequētebātur a puellis causa ludorum theatralium: quos auidissīme spectabant. unde ait Ouidi. Sed tu præcipue curuis uenare theatris: Hæc loca sunt uoto fertiliora tuo: uetares subitariis gradibus & theatro tpario ludos edebant. Pompei⁹ māsurā theatri sedē posuit. ut autor ē Cor. Tacitus. Theatrū balbi: & marcellianum memorantur. Memoratur & scaurii theatrū in tps structū. Referūtur & theatra lignea curionis: in qbus exhibuit ludos ī funere pīno: ut tradit facū dissime Pli. ī. xxxvi. Hæc sī

Atq; iter titii uolucres mea pœna uaget:
Tumq; ego sisyphio saxa labore geram.
Nec tu supplicib⁹ me sis uenerata tabellis
Vltima talis erit quæ mea prima fides.
Hoc mihi ꝑpetuo ius est: q solus amator
Nec cito desisto: nec temere incipio.

Ad cynthiam.

AH quantum de me panthi tibi pagina finxit:
Tantū illi pantho ne sit ami ca uenus.
Sed tibi iam uideor dodōa uerior augur:
Vxorē ille tuus pulcher amator habet.
Tot noctes piere: nihil pudet aspice cātat
Liber: tu nimiū credula sola iaces.
Et nunc iter eos tu sermo es: te ille supbus
Dicit se inuito sæpe fuisse domi.
Dispereā si qcquā aliud q̄ gloria de te
Q uæritur: has laudes ille marit⁹ habet:
Colchida sic hospes quōdā decepit iason:
Iecta est: tenuit nāque creusa domum.
Sic a dulichio iuuene est eluſa calypso
Vidit amatorē pandere uela suum.
Ah nimiū faciles aurē prebere puellæ
Discite desertæ nō temere esse bonæ.
Huic quoq; q restat iā pridē quærit alter:
Expta in primo stulta cauere potes.
Nos quocūq; loco: nos omni tēpore tecū
Siue ægra pariter siue ualente sumus.

Ad demophoōtē.

SCis here mi multas pariter placuisse puellas
Scis mihi demophoō multa uenire mala.
Nulla mihi frustra lustrantur compita plantis
O nimis exitio nata theatra meo.

Hoc ideo dictum accipe: quia theatra in primis frequētebātur a puellis causa ludorum theatralium: quos auidissīme spectabant. unde ait Ouidi. Sed tu præcipue curuis uenare theatris: Hæc loca sunt uoto fertiliora tuo: uetares subitariis gradibus & theatro tpario ludos edebant. Pompei⁹ māsurā theatri sedē posuit. ut autor ē Cor. Tacitus. Theatrū balbi: & marcellianum memorantur. Memoratur & scaurii theatrū in tps structū. Referūtur & theatra lignea curionis: in qbus exhibuit ludos ī funere pīno: ut tradit facū dissime Pli. ī. xxxvi. Hæc sī

illa munera. ſ. ludi: quoꝝ meminit Cice. in illa epiſtola. Nēpe ſtudiū nō defuit declarādoꝝ muneꝝ tuo noīe

Geſtu brachia. In ſaltatiōibꝫ brachia cū geſtu decoro antiqtus mouebant. uñ ait Oui. Si uox ē canta: ſi mollia brachia ſalta. mollē ſaltationē primi iones iuenerūt: quæ ionica uocat. uñ dixit Hora. Motꝫ doceri gaudet ionicos matura uirgo. Incinit ore. i. canit. ab hoc uerbo īcino deriuat incētio: & ſignificat cātilenā ſiue cantionē. quo uocabulo utit Gel. ſic ſcribēs. Docet plurimis hoīum morbis medicinā fuiſſe incētiōes tibiarū: & ī eodē capite inqt. Si modulis lenibꝫ tibicē incinat ꝓ canat. Indica gēma. In īdia gēmas uarii generis

Siue aliqs molli deducit candida geſtu
Brachia: ſeu uarios incinit ore modos.
Interea noſtri quærūt ſibi uulnus ocelli
Cādida nō tecto pectore ſi qua ſedet.
Siue uagi crines puris in frōtibus errant
Indica quos medio uertice gēma tenet.
Q uæ ſi forte aliqd uultu mihi dura negat
Frigida de tota frōte cadebat aqua. Crat
Q uæris dmophoō cur ſim tā mollis ī oēs
Q uod quæris q̄re nō hēt ullus amor?
Cur aliqs ſacris laniat ſua brachia cultris:
Et phrygis īſanos ceditur ad numeros.
V nicuique dedit uitium natura creato
Mi fortuna aliquid ſemp amare dedit.
Me licet & thamyre cātoris fata ſequant
Nūquā ad formoſas inuide cæcus ero.
Sed tibi ſi exiles uideor tenuatus in artus
Falleris: haud unq̄ eſt culta labore uenꝰ
Percōtere licet: ſæpe eſt experta puella
Officium tota nocte ualere meum.
Iuppit alcmenæ gemias requeuerat arctos
Et cœlum noctu bis ſine rege fuit
Nec tamē idcirco lāguēs ad fulmina uenit
Nullus amor uires eripit ipſe ſuas.
Q uid cū e cōplexu briſeidos iret achilles
Nū fugere minꝰ theſſala tela phryges?

pcioſas fuiſſe Pli. curtiuſq; notificāt. pcioſiores erāt ſardonyces carbūculi: Adamantes: & Berylli. ephiteton eſt a laude loci ꝺriuatū ut gēma īdica appellet. Frigida aq̄ Frigidꝰ ſudor: q in nimio metu & ægritudīe ꝓuenire ſolet. uñ ait Apulei⁹ in prīo de aſino. Sudoꝝ frigido miſer pfluo. Cor. celſus. ſcribit ſudoré frigidū indicē eē mortī. hippocrates ī aphoriſmis ita ſcriptū reliqt frigidi ſudores cū febre acuta facti mortē ſignificāt. Nā frigidꝰ ſudor ut docet īterps Hippocratis Gallienꝰ egrediť e corpe cū calor naturalis uel iā extīctꝰ eſt: uel uicinus eſt extīctioni. Quod q̄ris q̄re nō hēt ullus amor. Amoris nulla eſt rō: nec dici pōt cā cur ſimꝰ in amorē tā ꝓpēſi: nō magis q̄ galli & bellonarii: q ſemet ſecāt cultris. q̄ rōne id faciāt: dicere poſſint: cū ex animi q̄dā pturbatiōe hæc cuncta ꝓueniāt. ſacerdotes bellonæ deā colentes ſuo cruore ſacrificāt ſectis. n. lacertis diſtrictos gladios exercētes currūt: efferunť: & iſaniūt: ut ſcribit Lactā. ī prīo inſtitutionū. uñ ait Luca. Tú quos ſectis bellona lacertis Seua monet cecinere deos. & apud Tibul. ꝺ ſacerdotiſſa bellonæ. Ipſa bipēne ſuos cedit uiolēta lacertos. Apulei⁹ de ſacerdotibꝫ deæ ſyriæ ſcribēs dicit illos morſibꝫ ſuoſmet musculos iuadere: & gladiis ſibimet brachia diſſecare: & ꝓ hūc furorē uaticinari. legimus in iſtro ueteri. libro tertio regū. fuiſſe ꝓphetas trecētos: quos lucorū appellāt canonicæ ſcripturæ: q incidebāt ſe iuxta ritū ſuū cultris & lanceolis: donec ſanguie pfunderent. Galli uero ſacerdotes Cybelleii ſuis uirilibꝫ litabāt: & amputato ſexu neq; uiri neq; fœminæ efficiebant. Hi uaticinabant carmine fanatico: ut inqt Liuius ī. xlviii. Samia teſta utebant ad uirilitatē amputādā: nec alī caſtrabant citra pniciē: ut autor ē Pli. ī. xxxv. Lucre. ī ſcdo cām retulit. q̄re Galli mſi deū attribuant: & q̄re furore ſtimulent. Telaq; ꝓportēt uiolēti ſigna furoris. & Auguſtinꝰ in. vii. de ciuitate dei. ſacra gallorꝝ & cybeles tropologica enarratiōe reſerauit: quæ apud utrūq; cū libuerit: legere poteris. nos cōtēti ſumus īdicaſſe loca: ī qbꝰ iſta cōtineant. ait Prop. bellonæ ſacerdotes: & phrygas gallos ſecare brachia cultris: & ſemet ipſos lācinare citra oēm rōnē. phrygē uocat Gallum hoc eſt ſacerdotem cybeleū: quia cybele dea phrygia eſt. undē ait Lucre. Ideā uocitant matrem. phrygiaſq; cateruas Dant comites. & in hanc Proptii ſnīam dixit Tibullus. Et ſecet ad phrygios uilia mēbra modos. & Oui. in ibin ait. Attonitoſq; ſeces ut quos cybeleia mater Incitat. Me licet & thamyræ cantoris. Etiā inquit ſi cecus forē ſicut fuit thamyras tamen oculatus eſſem ad formoſas contemplandas. thamyras philamonis filius ſcīa cātandi gloriabundus muſas in certamen ꝓuocauit. ex quo indignatæ muſæ ut ſcribit Home. ī ſcdo iliados. abſtulerūt illi oēm pulſandæ cytharæ peritiā: & oculis priuatū ſpoliatūq; reliquerunt. hoc factum eſt in dorio Boetiæ. unde dixit Luca. in. vi. Et dorion ita flebile pieridū. thamyrā fuiſſe cecum indicat Oui. illo uerſu dimidiato. & thamyræ demodociq; caput. Haud unq̄ eſt culta labore uenus. in Venere colēda ſe nihil laborare nihilq; lāguere cōfirmat: cū tamē ex cōcubitu hō oīum maxīe animātiū diſſoluat: atq; lāgueſcat ut refert Ariſtoteles: quoniā ſemē ꝓ ſui corporis rōne plurimū emittit. & ut inqt Auicēna: nulla ē euacuatio ſimilis huic euacuatiōi uenereæ. Quin ēt teſte Alberto magno. Homo palleſcit debilitaturq; exī coitu in tātū ut ſi q̄dragies tantūdē de ſanguine emitteret: nō magis palleſceret: atq; lāgueſceret. Alcmenæ geminas requerat arctos. Ex lectiōe poetarꝝ & maxime Plauti ſatis notū quēadmodū Iuppiter duas noctes. uel ut ait Diodorus. tres in unā redegit ut liberius alcmenæ amplexibus frueret. hinc ille ſoſia Plautinus ſcortatores inuitat hæc nox inquit ſcita eſt exercēdo ſcorto conducto male. attamen Iuppiter ut inquit Propertius non eſt factus languidior & infirmior ad fulmina iaculanda. propterea q; amor ſuppeditat uires: non eripit. Theſſala tela. Ideſt Achillea. Nec Achilles inqt a concubitu bryſeidos debilior ueniebat in certamen. nec Hector hebetior pigriorque ab amplexu uxoris Andromachæ claſſem græcorum inuadebat. cui incendium minitabatur.

Mycenæ rates. Naues græcoꝝ a mycenis ciuitate peloponesi. ubi regnauit Agamẽnõ ip̃erator græcorum de mycenaꝝ potẽtia lege Strabonẽ in. viii. q̃s Vir. claras appellat. & Silius Agamẽnoniã mycenẽ appellitauit. Ille uel hic. Achilles: & Hector. Muros. referas ad Achillẽ. Classes ad hectora. Hic ego. in amore & re ueneria nõ minꝰ se robustũ eẽ gloriat: q̃ Achilles Hectorq; fuerũt. Aspice uti cœlo. Quẽadmodũ duo luminaria alteꝝ diurnũ: alteꝝ nocturnũ deseruiũt mũdo: ita sibi duabꝰ puellis opus eé significat: ut altera celsante: altera p̃sto sit ad Veneris offm̃ pficiẽdũ. Tutiꝰ & gemios anxia mr̃ alit. Sicut mr̃ minori sollicitudine atq; anxietate afficit: q̃ duos hẽt filios: quam illa cui unicus tm̃ ẽ filius. ita ego inqt poeta tutius duas amo: q̃ unã. securiꝰ duabꝰ operã impẽdo: q̃ uni. Aut si es dura nega. Iuxta illud. Diligo p̃stãtẽ nõ odi cina negãtẽ. & illud. pars bficii accepti ẽ si cito neges. illa. n. torq̃t amãtẽ: quæ nec dat nec negat: sed cũctatiõe suspẽdit. Quẽ q̃ scire timet. Ex amãtiũ cõsuetudie dem̃ accipe: q per internũcios multa cupiũt iuestigare ð amica: & in p̃mis an rivalis fuerit itromissus: quæ deide timidi: & cũ suspiriis iuestigata cognoscũt. Cũ recipi. Hũc uersũ ita emẽdãdũ eé existimamꝰ. Cũ recipi quẽ nõ nouerit ille putat. cuius hæc est sñia. Amãs nõ admissus ab amica. put spauerat: p noctẽ quiescere nõ põt: & idẽtidẽ suspirat: putãs receptũ esse a puella rivalem: quẽ ipse nõ nouerit. Alii codices habent cur uetat. magis placet cũ putat: quæ lectio elegantior est atq; uenustior. Alia Elegia.

Vi fuit idocti fugiẽda hæc semita uulgi. Quot & q̃ta sint in amore matronali icõmoda exptus poeta cepit adire lupas & scorta uulgaria: quorũ facilitatẽ tutosq; cõcubitus ãteponit difficultati atq; piculis: quæ ex ingenuaꝝ puellaꝝ amore puniũt. Hæc semita. ego inqt: q uulgarẽ idoctoꝝ sectã utpote doctus fugere debebã: núc p illoꝝ semitã uadens & ex lacu plebeio aquã potãs afficior suauitate: qđ totũ allegoricos dem̃ est. Nã significare uult suauẽ sibi eẽ cepisse coitũ meretricũ: q̃s uulgi semitã appellat. qm̃ plebei & ignobiles lupinaria frequẽtãt & lustra: & hac semita iter subinde faciũt. Petita lacu. Metaphoricos ostendit se illa sectari: q̃ prius sordentia iudicabat. Aquæ. n. lacustres meretricibꝰ cõparanť: quæ cões sũt ut illæ: quæ & si ob uilitatẽ minus expetibiles eẽ uideanť: tamẽ ob facilitatẽ nõ ĩsuaues existimanť: ex sñia Dia catonis. Huc iuuenes æquũ est descẽdere: ut inqt Hora. Ingenuus q̃sq̃. Cũ ĩdignatiõe legẽdũ & p̃nũciatiõe uultuosa adiuuãdũ: dẽt ne inqt q̃spiã ingenuꝰ alieno seruo blãdiri: & mũera largiri ut ille sit stupri seq̃ster & internũcius. q. d. hæc nec fieri debere: nec tolerari cũ meretricis coitus parabilis sit & paruo cõstet. Quæ nã nunc por. illã. Romæ erãt porticus liuia: octauia põpeia inter alias laudatissimæ sub q̃ bus matronæ spatiari solebãt ut docet Oui. Hic est illud satyricũ. Porticibꝰ ne tibi monstreť fœmina uoto digna tuo. Promissa. legẽdũ ẽ cõmissa. nã amissa uerba uocat: q̃ amator seruo cõmisit ad dñam pferenda. Cãpo quo. utrũ martio an minore cãpo. Cuius memĩt Catul. Te q̃stuimus ĩ minore cãpo. Quos di. fa. la. her. ubi ĩquit tolerueris labores tales ob amicã: q̃les Herculei celebrãť: ẽ ne æquũ ut illa deide petulãs & p̃cax petat: ecqd hẽas mũeris q̃ sibi mittas. ærũnæ. Herculis. xii. uulgatissimæ sũt testimõio Dio. & epigrãmate Ausonii. Custodis. Qui. s. mũerib⁹ ẽ ab amatore cõplacãdus: ut ĩtromittať ad dñam. Immũda. Amator sæpe ĩ pte domus cenosa delitescit ne dep̃hẽdať a marito puellæ. Nõ dissimile ẽ illud Oratianũ. An turpi clausus ĩ arca cõtractũ genibꝰ tãgas caput. Quã ca. se. ĩ to. Pathetica ofo & cũ miseratiõe p̃nũciãda: q̃ docet poeta Amatorẽ ubi p totũ ãnũ laborauerit: & cruciatꝰ ĩpatibiles ptulerit unica tm̃ nocte frui oplexu ipsiꝰ puellæ: & ita q̃ iuuat breuissimũ: q̃ torq̃t lõgissimũ eẽ significat. Hoc idẽ mihi accidit: q lõgo ĩteruallo uix ãplexari possũ q̃ deo. Iuuat me tũ iste tã rarus tãq; furtiuus dñæ cõgressus. cũ nulla sit uoluptas tã magna q̃ nõ affidoitate sui

Quid ferꝰ ãdromachæ lecto cũ surgeret
Bella miceneæ ñ timuere rates? Hector
Ille uel hic classes poterat: uel pdeř muros
Hic ego pelides hic ferus hector ego.
Aspice uti cœlo mõ sol mõ luna mĩstret
Sic etiã nobis una puella parum est.
Altera me cupidis teneat foueatq; lacertis
Altera si quando non sinat esse locum
Aut si forte irata meo sit facta ministro
Vt sciat esse aliam quæ uelit esse mea.
Nã meliꝰ duo defendũt retinacula naué:
Tutius & geminos anxia mater alit.
Aut si es dura nega: sin es nõ dura uenito:
Quid iuuat in nullo põdere uerba loq.
Hic unus dolor ẽ ex omnibus acer amãti
Speranti subito si qua uenire neget.
Quanta illũ toto uersant suspiria lecto
Cum recipi quẽ nõ nouerit illa putat?
Et rursum puerũ quærẽdo audita fatigat
Quẽ quæ scire timet dicere plura iubet.

De amoris seruitute.

Vi fuit idocti fugiẽda hec semita uulgi
Ipsa petita lacu nunc mihi dulcis aqua est?
Ingenuus quisquam alterius dat munera seruo:
Vt cõmissa suæ uerba ferat dominæ?
Et quærit totiẽs quæ nã nũc porticus illã
Integit: & campo quo mouet illa pedes.
Deide ubi ptuleris quos dic̃ fama labores
Herculis: ut scribat mũeris ecqd habes:
Cernere uti possis uultũ custodis auari:
Captus & imũda sæpe latere casa.
Quã care semel ĩ toto nox uertitur anno:
Ah pereãt si quos ianua clausa iuuat.

faſtidiū pariat. Cōtra reiecto. Placet ingt mihi amica plebeia & ſcortū uulgatiſſimū: cui nulli ſūt cuſtodes: nulla ueſtimēta: q̄ oculos nr̄os ipediāt: quo min⁹ ocioſe cūcta poſſim⁹ cōtēplari. In hāc ſnīam ē illd Horatia nū. Adde huc q̄ mercē ſine fucis geſtat apte. Quod uenale hēt oñdit. & ille tot⁹ ſermo amorē matronar̄ inſectaf̄ utpote habētē plus amaroris q̄ ſuauitatis. Meretrices ut ſcribit Noni. apd ueteres ſuccinctiori ueſte utebā tur. Terif̄ uia ſocco. Plebeiū ſcortū uulgareq̄ deſcribit: qd̄ ſoccos ſordidos: & calciamēta uilia geſtare conſueuit. Socci ſūt calciamēta comœdor̄. uñ apd Hora. i arte poetica ſoccos p comœdia dictos accipim⁹. Sunt etiā ſocci calcei muliebres. Inde dixit Tranq̄l. caligulā in publicū p ceſſiſſe nōnunq̄ in ſocco muliebri. Idē in uitellio ingt. Socculū meſſalinæ dextrū inter togā tunicaſq̄ geſtauit aſſidue. Matrōæ geſtabātur in lecticis. plebeiæ ibāt pedib⁹: & ita a Iuuenale plebeia deſcribit. Nec melior pedib⁹ ſilicē q̄ cōterit atrū. Sacra uia erat romæ: p quā quot mēſib⁹ ſacra ferebātur i arcē: ut ait Varro. Nec poſcet. i. poſtulabit. ita legēdū ē: nō aūt poſſet: ut mēdoſi Codices ſcriptū hñt. ſenſus ē. plebeia meretrix non petet a te p cōcubitu munera p̄cioſa: q̄ p̄ auar⁹ doleat eſſe data a filio amatore. Plaut⁹ ſcortum huiuſcemodi elegāti uocabulo appellat. diobolare a duob⁹. ſ. obolis: q̄bus cōducebatur. Aſtrict⁹. i. tenax & auarus: & in comœdiis itroducunt paraſiti edaces: p̄res tenaces: meretrices p̄caces: ut inquit Apu. in floridis. Et q̄s euphra. Placeant ingt mihi illæ puellæ q̄ ueniunt ex Babylonia & Aſſyria. Capiāt. i. iuuēt & delectent. ita Mar. Te fortaſſe magis capiat de uirgine porca. Alia Elegia.

V loqueris cum ſis iam toto fabula libro
Procacitatem inſectatuturcynthiæ: dicitq̄ ſe illius cauſa factum eſſefamoſum: & per totam urbem eē ludibrio. Primi duo uerſus quaſi ab aliena perſona dicuntur ad ipſum Propertium: quibus ſe ad ſudorem cogi demōſtrat ex ingenuo pudore prouenientem. Infamis traducerer. Significatiſſimo uerbo uſus eſt. nam traducere ſignificat deridere & ad infamiam oſtentare. Papinius in ſiluis inquit. Nempe ego ſum qui traducor. Martialis. Rideris: multoſq̄ magis traduceris afer. & Iuuenalis. Altera quos nudo traducit gallia talo. Vrerer & quāuis. Ita diſtinguendum ut ſit ſenſus. quāuis urerer amore. tamen multos fallerem: nec omnibus hic meus ardor cognitus foret. Verba darem. i. deciperem. Hoc enim ſignificat uerba dare. hic eſt ille locus epigrammatici poetæ. Cui nihil ipſe dabas: his tibi uerba dedit. Parcius infamant. Minori taxamur infamia ex amore uilis atq̄ plebeiæ puellæ: q̄ matronarum. Hora. in ſermonibus inquit. Verum cum mimmis & cum meretricibus uñ fama malum grauius q̄ reſtrahit. Frig⁹ hīe pila. intelligit pilā ex criſtallo puellarē: quam matronæ æſtiuo tpe manib⁹ cōtinēt ad æſtū refrigerandū. Talos eburnos. tali ſūt illi: quos græci aſtragalos appellāt. unde aſtragali zōtes dicunt a Plinio talis ludentes: diuerſi a teſſeris. cū teſſeræ ſint ex ſex latterib⁹ quadratæ. græce cubi dicuntur quibus in alea nunc paſſim omnes utuntur. Tali ueroī deſuetudinem abierunt. Vt autem intelligas quare apud Martialem dicat teſſera. Non ſum talor̄ numero par teſſara. ſcito in ludo talario adhiberi quattuor talos: cū in teſſario teſſeræ tantū tres adhibeant: quod breuiter traditum a Cicerone obſeruauimus ita ſcribentes in primo de diuinatiōe. Quattuor tali iacti caſu uenereū efficiūt. Idē alibi ait. Venereū iaci poſſe caſu quattuor talis iactis et quadringētis centū uenereos non poſſe caſu conſiſtere. Huius rei ignarus Martialis interpres in enarratione talorum et teſſarar̄ cuncta perturbat: et perperā interp̄tat. Iulia dona. i. cæſarea: et ob hoc prec̄ioſa. Hæc lectio accōmodatior eſt ſnīæ ipſius poetæ: q̄ ſi legas uilia dona. In uia ſacra erat emporiū rerū uenaliū. unde dixit poeta in priapeiis. De ſacra nulli dixeris eē uia. et Ouidius. Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa illa tibi in ſacra ſint licet empta uia. Diſpēdia. ideſt damna et detrimenta. ab eo dictum diſpendium q̄ in diſpendendo ſolet minus fieri: ut interpretatur. M. Varro. Hinc ait Columella. diſpendioſa cunctatio eſt.

Contra reiecto quæ libera uadit amictu.
Cuſtodum & nullo ſepta timore placet:
Cui ſæpe imūdo ſacra cōteritur uia ſocco
Nec ſinit eſſe moram ſi quis adire uelit.
Differet hæc nūq̄ nec poſcet garrula: q̄ te
Aſtrictus ploret ſæpe dediſſe pater.
Nec dicet timeo: p̄pera iā ſurgere quæſo:
Infœlix hodie uir mihi rure uenit.
Et quas euphrates: & q̄s mihi miſit orōteſ
Me capiant: nolim furta pudica tori.
Libertas quoniā nulli iā reſtat amanti
Nullus liber erit ſi quis amare uolet.

Ad Cynthiam. Seipſum.

V loqueris cū ſis iā toto fabula libro:
Et tua ſit tota cynthia lecta foro.
Cui nō his uerbis aſpergat tēpora ſudor
Aut pudor ingenuus: aut reticēduſ amor.
Q uid ſi iā facilis ſpiraret cynthia nobis:
Non ego nequitiæ dicerer eſſe caput.
Nec ſic p totā infamis traducerer urbem.
Vrerer & quāuis nomine uerba darē.
Q uare ne tibi ſit mirū me quærere uiles:
Parcius infamant: num tibi cauſa leuis?
Et modo pauonis caudæ Habella ſuperbæ
Et manibus dura frigus habere pila.
Et cupit iratum talos me poſcere eburnos
Q uæq̄ nitent ſacra iulia dona uia.
Hā pereā ſi me iſta mouēt diſpēdia: ſ; me
Fallaci dominæ iam pudet eſſe iocum.
Hoc erat i primis qd̄ me gaudeī iubebas
Tam te formoſam nō pudet eſſe leuem?
Vna aut altera nox nōdū ē i amore pacta
Et dicor lecto iam grauis eſſe tuo.
Me mō laudabas: & carmia nr̄a legebas

Ille tuus pennas. Quia amor alatus pingit. Cõtendat me, in. Prouocat riualem in certamen litteratoriũ quem rudẽ oñdere uult: & ob hoc cõtẽptibilem. Vna discat amare domo. i. sit cõtentus unica amica sicut nos sumus, ex quo ostendit riualem plures amicas habere, se uero unius cynthiæ amore esse contentũ. Lernæas pugnet ad hydras. Nullũ piculũ se subter fugere demõstrat: qđ iusserit amica. Idem minime factuꝝ esse riualem. Lernæas hydras plurali nũero dixisse uidet: qa multis capitibus erat formidolosa: & uno abscisso bina ternaue renascebant. unde ait Oui. Nec profuit hydræ Crescere p dãnũ. Hãc interemit hercules. Historia & fabula notissima. Lernæas appellat: qm̃ dr fuisse in lerna argiuorũ palude, unde ait Vir.. Et belua lernæ, dicta est alio noie excetra: ut docet Seruius ab eo q̃ uno capite cesso tria succrescebãt, & ita appellatur a Plauto in persa. Hesperio mala dracone. Notissimum est hesperidas puellas in lybia habuisse nemus auriferũ: qđ custodiebatur a uigili dracone quem hercules interfecit: & poma aurea detulit ad euristheũ. Plinius & Solinꝰ tradũt hortos hesperidum cinctos fuisse flexuoso maris meatu: qui uisentibus procul draconis p̃bebat effigiem, unde draconẽ custodis instar fuisse interptant: q instruunt iter ad mendacium fabulãdi. Nihil ꝑter oleastros aliud extat ex narrato illo aurifero nemore. M. Varro. Aurea mala hesperidum capras & oues interptat. Cuius hæc sunt uerba ex libro rei rusticæ. Secũdo ut in lybia ad hesperidas unde aurea mala. i. scđm antiquã cõsuetudinẽ capras & oues: quas hercules ex africa in græciã exportauit, ea enim sua uoce græcia appellarunt mala. Hoc idẽ tradit Diodo. in .v. Tetra uenena. Nigra atq; mortifera ut Lucullus q amatorio periit: ut Lucretius: qui amatorio poculo i furorem uersus propria se manu interfecit annũ agens qua dragesimum tertiũ. Autores Plinius & Eusebius. Dissidiũ uobis. Præsagit nõ diuturnũ fore amorẽ inter cynthiã & riualem: qui factus erat insolens & gloriabundꝰ. Dissidiũ accipit pro diuisione & sequestratione amatoria ut diuortiũ inter cõiuges noatur. Tibullus. Asper eras & bene dissidiũ me ferre loquebar. Nõ ætas mutabit tota sibyllæ. Se in amore cõstãtissimũ esse p̃fitet: adeo ut nulla ætate nullis laboribus: nec ipsa qdẽ morte mutari possit a cynthiæ amore. De ætate sibyllæ longeuæ dictũ est supra satis & sup. Non labor alcidæ, i. labores herculei. Alcides dr hercules ab alceo p̃re amphytrionis: ut autumat Seruius: uel ab alceo mõte: ut inquit Probus: si ue apotis alcis, i. fortitudĩe, Hercules ab hera: quã Iunonẽ intelligimus nũcupatus. Nõ niger ille dies. Elegãter dies mortis niger noiat: q̃ & ipsa nigra nuncupat. Tibullus. Abstineas auidas mors mõ nigra manus. & Hora. Nigros ignes rogales appellat. Certus eras ideſt firmus & stabilis in amore. Nec sanguine auito nobilis. i. nõ eras generosus & stẽmate maioꝝ longo conspicuus. Sãguinẽ auitũ accipe p̃ nobilitate auoꝝ. Auitꝰ ab auo deducit. Liui. Interuenit his cogitatiõibꝰ auitus malũ: regni cupido. Quãuis naui. di. eras. Propriũ ex familia nauitaꝝ fuisse fidẽ facere uꝝ iste uersiculus: & fortassis si ita legẽdũ eet nõ absurde hæc gẽs referri posset ad illũ nautẽ uirgilianũ: q in. v. æneidos doctrina palladis cõmẽdat: a quo familia nautioꝝ romæ fuisse ferẽt: q̃ Mineruæ sacra seruauit: & ferme oẽs istiꝰ uersiculi testimonio freti Propertiũ nautã fuisse crediderũt. Sed mẽdũ qđ inoleuit duaꝝ lr̃aꝝ iuersiõe sic est emendandũ: ut p̃ nauita corrigas nõ ita. duæ. n. dictiões p librariꝝ incuriã atq; insciaꝝ coagmẽtatæ fuerũt i unã dictionẽ: & ita error p̃pagatus p oẽs passim codices iã tollendꝰ ẽ: & poetæ uera hoc é sua reddẽda sniã: q̃ talis ẽ cynthia post obitum meũ: inqt poeta: dicet hæc uerba. Tu mihi o p̃perti eras certꝰ & uerꝰ amator: q̃uis nec stẽmate maioꝝ eẽs claꝝ: nec ita diues & opulentꝰ ut riualis est tuꝰ, ex quo oñdit fidem et cõstantiã in amatore pluris faciẽdã eẽ: q̃ opes: auorũq; nobilitatẽ. Phylida demo. Amor phylidis et demophoõtis Ouidii epistola notissimꝰ. Illud adde scitu dignũ q̃ arbor illa: ex q̃ phylis se suspẽdit: nũquã uirescit, ut scribit Pli. i. xvi.

Minoida. i. Ariadnã, expone ut supra. Hospes uterq;. Theseus et demophoõ pr̃ et filiꝰ. Iasonia, argo signat de q̃ iã dcm̃ est. Relicta, qm̃ Iason creusam duxit uxorẽ. Noli no. Dehortat cynthiã ab amore diuitum atq; nobiliũ: qm̃ tales multa recusant in amore: q̃ pauperes incunctantur: et strenue faceſſunt. Vnde dixit Tibullus. Pauper erit præsto, nam p̃sto pauper adibit, nec diuites uellent colligere ossa et cineres puellæ defunctæ: quod officium faciet pauper amator et ad mortem usq; fidus in amore perseuerabit, unde subiungit.

Ille tuus pennas: tam cito uertit amor.
Cõtẽdat mecũ ingenio: contendat & arte
Imprimis una discat amare domo.
Si libitũ tibi erit lernæas pugnet ad hidras
Et tibi ab hesperio mala dracone ferat.
Tetra uenena libens & naufragus ebibat
Et nũq̃ p̃ te deneget esse miser. (undas
Quos utinã in nobis uita expiare labores
Iam tibi de timidis iste p̃teruus erit.
Qui nũc se itumidũ iactãdo uẽit honorẽ
Dissidium uobis proximus annus erit.
At me non ætas mutabit tota sibyllæ:
Non labor alcidæ: non niger ille dies.
Tu mea cõpones & dices ossa properti
Hæc tua fũt: heu heu tu mihi certꝰ eras.
Certo eras heu heu: q̃uis nec sãguine auito
Nobilis: & q̃uis nauita diues eras.
Nil ego nõ patiar nunq̃ me iniuria mutat
Ferre ego formosam nullũ onus eẽ puto.
Credo ego non paucos ista perisse figura
Credo ego sed multos nõ habuisse fidẽ:
Paruo dilexit spacio mioida theseus (lus
Phyllida demophoõ: hospes uterq; ma/
Iam tibi iasonia nota est medea carina:
Et modo seruato sola relicta uiro.
Dura est q̃ multis simulatũ fingit amorẽ:
Et se plus uni si qua parare potest.
Noli nobilibus: noli conferre beatis.

Hi tibi nos eri. Ego ĩgt ero ille: q colligã oſſa tua: & cineres ĩ urnã ꝓponã. Mox ſeipm corrigẽs dicit ſe priꝰ uelle mori ut ſibi potiꝰa cynthia tale offm ꝓſtet q̃ ut ipe cynthiæ ꝓſtare cogaꝫ. Alia Elegia. Nica nata meo pulcherrima cura dolori. Cynthiã inuitat ut ad ſe ueniat cum ab illius foribus ſæpe excludaꝫ: dicitq; ſe in amore cynthiæ moriturum: & more amãtis poetæ per uarios ſenſus diſcurrit: eſt & altera interꝓtatio: ut intelligamus uerſus elegos a poeta ĩuitari ad leniendũ dolorem: quẽ patiꝫ frequenter excluſus a cynthia. Sũt. n. poemata medelæ ſollicitudinum & doloris lenimenta, unde ab Horatio camina dicũt frigida curaꝝ fomenta. Calue tua uenia. Quaſi oſtendere uelit ſe celebratiorem factuꝝ eſſe cynthiã ſuis carminibus: q̃ Caluus & Catullus amicas ſuas celebrauerint: & cũ iduideri poſſet inſolẽter dictũ adhibuit rẽperamẽtũ dicẽs cũ bona uenia utriuſq; ſe iſtud polliceri. Talis locutio eſt apud Gelliũ ita ſcribentem. cũ pace cũq; uenia iſtoꝝ: ſi qui ſunt: qui uerii flacci auctoritate capiunt: hoc dictuꝫ ſit. de caluo & Catullo infra dicẽt. Miles depoſitis annoſus. oñdit exemplis oẽs alios fere in ſenectute quieſcere & hꝛe ceſſationem a laboribꝰ ꝓter ſe: q nullo ſenio ab amore deducit. Milites ueterani habent militiæ uacationem & emeritis ſtipẽdiis honeſtã ab imperatore miſſionẽ cõſequũtur. qd etiã refert iuriſcõſultus digeſtis de his q notant infamia. Talis ergo miles ſecubat. i. ſeorſum cubat & ſequeſtratꝰ ab armis: q̃ iã depoſuit & laribus conſecrauit. Ouidius. Secubat in uacuo ſola puella thoro. Putris nauis. Naues uetuſtate putreſcẽtes & diuturna exercitatione q̃ſſatæ in naualia duci ſolẽt: ibiq; quieſcunt: qd tangit Ouidi. illo uerſu. In caua ducunt q̃ſſæ naualia puppes. & Luc. emeritis repetit naualibꝰ alnos. Bellica parma. Milites emeriti arma laribus dicabãt. Vnde ait Oui. Miles ut emeritis nõ ẽ ſatis utilis armis. Ponit ad antiquos q̃ tulit arma lares. Gladiatores donati rude poſt gladiatorias palmas arma herculi cõſecrabãt: ĩde ab Hora. dcm eſt. Veianus armis herculis ad poſtẽ fixis latet abditꝰ argo. Parma ſcutũ breue ẽ ut inquit Noni. Vnde illud a Martiale dictũ. Parma tibi ſcutum pulmonis erit. Parmæ diminutiuũ ẽ parmula: quo uſus ẽ Horatiꝰ Sẽſi relicta nõ bene parmula. Inde deriuaꝫ parmularius & accipiꝫ ꝑ gladiatore. Suetoniꝰ. Impie locutus parmulariꝰ. & apd Quintilia. ego inqt parmularius ſũ. Parma ergo bellica uetuſteſcẽs in tẽplo cõſecraꝫ ritu maioꝝ. & illic uacat. i. ocioſa ẽ. Lucanꝰ. Diripiũt ſacris affixa penatibus arma. Tithonus. hic diu uiuendo dr in cicadã cõuerſus ut ait acron. Et geme. in tau. ſæpe perille tuo. De tauro perilli luculente ſcribit Phalaris in epiſtola ad athenienſes. cuius initiuꝫ hoc eſt. Venit ad nos faber ueſter perillus. hit taurũ ex ære fecit: quo hoĩes incluſi igne ſubdito boues mugientes imitabant: quem cũ dono dediſſet phalaridi tyranno agrigentino: laudauit tyrãnus artificiũ: ſed artificem puniendũ eſſe duxit. & ita perillus primus eũ exptus eſt cruciatum lege iuſtiſſima. Nec enim lex iuſtior ulla eſt: Quã necis artifices arte perire ſua. ut inquit Oui. in primo de arte: qui in tertio triſtiũ hãc hiſtoriam eleganter enarrat. & Plini. in xxxiiii. ita ſcribit. Perillum nemo laudat ſeuiorem phalaride tyranno. Cui taurum fecit mugitus hoĩs pollicitus igne ſubdito. & primus eũ exptus eſt cruciatũ. Iuſtiore ſæuitia docet poeta amorem cynthiæ ſæuiorem eẽ crudelitate tyrãnica tormentiſq; phalaridis. & ita Toxilus plautinus in perſa ait ſe malle cũ leone: cũ excetra: cũ Anteo deluctari: q̃ cum amore. Gorgonis obdureſcere uultu. Nota eſt fabula gorgonis meduſæ cuius uultus ſpectatus hoĩes in ſaxa tranſformabat. Oui. & Luca. id copioſiſſime deſcribunt. Hãc interfecit Perſeus & eius abſciſſum caput Mineruæ donauit: qd illa geſtat in ægide. Vnde ait Vir. Aegidaq; horrificã turbatæ palladis arma. Scribit Diodo. in. iiii. Gorgonas fœminas fuiſſe in africa bellicoſas: aduerſus q̃s perſeus bellũ geſſerit: & eaꝝ reginã meduſam debellauerit. Poſtremo ab Hercule gẽs gorgonũ deleta fuit. Caucaſeas aues. Propter ꝓmetheũ cuius iecur opimũ in caucaſo aquilæ depaſcunt. de hoc ſupradiximus. Senſus eſt poetæ ſatius eſſe ſeruire tyrãno: ſicut Hercules ſeruiuit euryſtheo: & tereri in tauro phalaridis: & uerti in ſaxũ uiſa gorgone: & lancinari ab aquila inſtar ꝓmethei q̃ ſeruire amori: & mãcipari puellæ: q̃ dura & inexorabilis eſt cũ ſuus amor nunq; teraꝫ & mitigeꝫ. ſicut rubigine ferrũ cõteri ſolet: & ſilex a gutta ꝑforari. Teritur ſublimine. Sublimẽ noue dictu ꝓ elimatõe: & a lima fabrile ferramẽto deductũ ur: q̃ fabri elimãt & poliũt aſpera & ſcabra. In aliis codibꝰ legiꝫ ſub limine ut ſint duæ dictiones: & ſit ſenſus. Ferrũ rubigine cõteri. Silicẽ aq̃ cauari: ſuũ uero amorẽ minui poſſe nullo alio amore: nec ſe ſub limĩe & hoſtio alterius dominæ cynthiã poſſe obliuiſci: & erit ſenſus ductus ab illa catholica ſnĩa. Succeſſore nouo tolliꝫ oĩs amor. Potes accipe ſublimẽ ꝓ ſup

Vix uenit extrẽo q̃ legat oſſa die. (me
Hi tibi nos erimꝰ. ſed tu potius precor ut
Demiſſis plangas pectora nuda comis:

Ad amicam.

Nica nata meo pulcherrima cura dolori:
Excludit quoniam ſors mea ſæpe ueni. (ma libellis
Iſta meis fiet notiſſima foris
Calue tua uenia: pace catulle tua.
Miles depoſitis annoſus ſecubat armis:
Grãdeuiq; negant ducere aratra boues:
Putris & in uacua requieſcit nauis harena
Et uetus in templo bellica parma uacat:
At me ab amoꝛ tuo deducet nulla ſenectꝰ
Siue ego tithonus ſiue ego neſtor ero.
Nonne fuit ſatius duro ſeruire tyrãno
Et gemere in tauro ſæpe perille tuo.
Gorgonis & ſatius fuit obdureſcere uultu
Caucaſias etiam ſi pateremur aues.
Sed tamẽ obſiſtã: teritur rubigie mucro
Feruens: & paruo ſæpe liquore ſilex:
At nullo de me teritur ſublimine amor: q

bia tanꝙ a ſublimando deductũ: ut ſit ſenſus amorẽ ſuum nulla ſupbia nulloꝙ faſtu cynthiæ poſſe cõminui.

Læſus & cõtemptus. Scilicet amor meus neglectus a cynthia. Inuitis ipſe redit pedibus. Iuxta illud. Cũ bene iuraui pes tamen ipſe redit. & Hora. ait. Ferebar incerto pede ad non amicos mihi poſtes. Plini⁹ quoꝙ ad calphurniã uxorem ſcribẽs. inqt. Ad dictã tuã ipſi me ut ueriſſime dr̃ pedes ducunt. An qſq̃ in mediis. Metaphoricos oñdit nõ eẽ i amore fœminæ nimiũ gaudẽdũ cũ poſſis repẽte deſtitui. Trãſlatio ẽ ſũpta a nauiganti b⁹: q nõ añ uota ꝓſoluũt q̃ ſoſpites euaſerint cũ ẽt in ipo portu ſit naufragiũ metuẽdũ. Aut pri⁹ infecto cur ſu. Non ſolet auriga i curruli certamine pri⁹ poſcere ꝑmium: q̃legitimũ curſum cõſumauerit. Ita amator nõ gloriet tanꝙ uictor: niſi uſq; ad finẽ habuerit amorẽ ſcãm atq; fauẽtẽ. Septima ro. Agitatores in ludis circẽſib⁹ ſeptẽ ſpacia decurrebãt añq̃ brauium uictori tribueret. Hoc indicat Sueto. ſic ſcribẽs in Domitiano. Singulos miſſus a ſeptenis ſpatiis ad qna corripuit. Hoc ſignificat & Sene. in q̃dã ad Luciliũ epiſtola ſic loquẽs. Agitatoꝝ lætitia ẽ cũ ſeptimo ſpacio palmæ appropiquãt. Ad hoc alluſiſſe uidet Lactã. in. vii. inſtitutionũ qñ ſic inqt De curſis ꝓpoſiti opis ſeptẽ ſpatiis ad metam puecti ſum⁹. Et Hieronymus in hilarionis uita ſic ſcribit. Quadrigæ ſepteno currunt circuitu. & a Caſſiodoro traditum ẽ q; eq circũ ſeptẽ metas incitabant. Metæ erãt in circo: circũ q̃s eq currebãt ut ait Varro. Antiquitus fuerunt ligneæ. Claudius auratas metas iſtituit. Autor Trãquil. In tacito cohibe gaudia. Hoc idẽ ꝓcipit Tib. illo uerſu. Qui ſapit in tacito gaudeat ille ſinu. & ut inqt Oui. Cytherea iubet ſua ſacra taceri. Inuidiã q; hẽt. Catholica ſnia: q̃ oſtẽdit illud diu durare nõ poſſe: q; ẽ obnoxiũ inuidiæ q̃ ſæpe magna ſubuertit. Et ſi ſæcla ſo. Sæculo ſuo & ætati ĩputat mores puellaꝝ corruptos. Huic conuenit illa elegãs apud Cor. tacitũ ſnia: ſcribẽtẽ de germaniſ ait eni. Illic nemo uitia ſua ridet: nec corrũpere & corrumpi ſæculũ uocat. At uos q officia in mul. Sermo cõuertit in illos q plures habent amicas: quos docet matori dolore cruciari: q̃ ſi unica cõtẽti forẽt: ſicut ipm eẽ ſe dicit cũ una fœmina ſatis ſupq; ſit ad amãtẽ pdẽdũ: & uitã erũnoſam faciẽdũ. ſic. ſ. plures puellas amãdo. Dul eis uterq; co. Cãdid⁹. ſ. & fuſcus. Dixit. n. Oui. Eſt ẽt in fuſco grata colore uen⁹. Argiua figura. i. q̃les fuerunt heroides argiuæ: de qb⁹ ſupra memorauim⁹ uel de habitu ueſtituq; græcanico dcm̃ accipe. Sãdicis ami. Sandix apud Virgi. ſignificat herbã illo uerſu. Spõte ſua ſãdix paſcẽtes ueſtiget agnos. Sãdix apd Pli. eſt color flãmeus ex rubrica & ſandaraca fictiti⁹. Hic accipiẽ ꝓ colore ſiue flãmeo: ſiue herbaceo: qm̃ ut ait Seruí⁹: a ſandice herba deducit color ſandicin⁹. Sẽſus ẽ poetæ. Fœminã uulnerare ꝓcordia amatoris: ſiue ſit græca: ſiue rõana: ſiue plebia: ſiue patritia: ſiue iduta ueſtimẽtis uiliorib⁹: ſiue ꝓcioſtorib⁹ exornata. Sãdix uero herba ẽ: q̃ in olere ſilueſtri a græcis ponit: ut tradit Eraſiſtratus. Portet iſomnia. Quoniam: ut inqt Maro. fingunt ſibi ſomnia amantes: & q̃ uigilãtes cogitamus: ea nobis dormientibus obſeruant iuxta illud Claudiãi. Oĩa q̃ ſenſu uoluũtur uota diurno. Tempore nocturno redit amica quies. De generibus inſomnioꝝ lege Macrobium in primo ĩ ſomniũ ſcipionis. Vna ſit. Cum ſatis curaꝝ ſatiſq; dolorum ex uni⁹ puellæ amore proueniat: tanto magis torquebimur ſi plures amabimus. Alia Elegia.

Reſtat: & immerita ſuſtinet aure minaſ.
Vltro cõtẽptus rogat & peccaſſe fatetur:
Læſus & inuitis ipſe redit pedibus.
Tu quoq; qui pleno faſtus aſſumis amor̃
Credule nulla diu fœmina pondus hẽt.
An q̃ſquã in mediis ꝓſoluit uota procellis
Cum ſæpe in portu fracta carina natet?
Aut prius infecto depoſcit præmia curſu:
Septima quã metã triuerit ante rota.
Mendaces ludunt flatus in amore ſecũdi:
Sí qua uenit ſero magna ruina uenit.
Tu tamen interea quãuis te diligat illa:
In tacito cohibe gaudia clauſa ſinu.
Nãq; i amore ſuo ſemp ſua maxima cuiq;
Neſcio quo pacto uerba nocere ſolent.
Q uãuis te pſæpe uocet ſemel ire memẽto
Inuidiam quod habet non ſolet eſſe diu.
Et ſi ſæcla forent antiquis grata puellis:
Eſſem ego qd̃ nũc tu: tu tpe uincor ego.
Nõ tñ iſta meos mutabunt ſæcula mores
Vnuſquiſq; ſua nouerit ire uia.
At uos q officia i multos reuocatis amores
Q uantũ ſic cruciat lumina ueſtra dolor
Vidiſtis pleno teneram candore puellam
Vidiſtis fuſco: dulcis uterq; color.
Vidiſtis quandã argiua prodire figura
Vidiſtis noſtras utraq; forma rapit:
Illaq; plebeio uel ſit ſandicis amictu.
Hæc atq; illa malí uulneris una uia eſt.
Cum ſatis una tuis iſomnia portet ocellis
Vna ſit & cuiuis fœmina multa mala.

Somnium de Amica.

Idí te i ſõnis fracta mea uita caría.
Ionio laſſas ducere rore manus.
Et quæcũq; in me fueras mentita fateri
Nec iã hũore graues tollere poſſe comas
Q ualẽ purpureis agitatã fluctib⁹ heleny

Idi te in ſomnis fracta mea uita carina. Sõnium deſcribit: quo per quietem uiderat. Cynthiam naufragio periclitari. Ionio rore. Pro ionio mari dictũ accipe: quod adriaco connexum eſt: & ab Ionio dyrrhachi filio nomen accepit quem interfectum Hercules in mare præcipitauit. Autor Appianus. Vel ab ione puella dictum eſt: ut autumat Solinus. Nec tollere comas. Repetendum eſt uerbum uidi. Comæ autem aqua madefactæ: & humore ꝓgnantes degrauant

naufragantem. Aurea quam molli. Phrixus & helle fugientes ōdia nouercalia arietem habentem auream pellem conſcenderunt. & q̄ lōgiſſime diſcedentes puenerūt ad helleſpōtū: ubi lapſa helle concidit in undas & mari nomen impoſuit ut ſupra narrauimus. Phrixus puenit in colchicā regionem: & arietis pellem auream fixit in templo. Ipſe uero aries a Ioue inter ſidera cōſtitut⁹ eſt. Lege Higinū & Diodor⁹ multa uariaq; ſcriptitantes ſup Ariete phrixi. Purpureis flu. Mare mō ceruleū é mō atrū: mō purpureū. Vnde dixit Maro. In mare purpureum uiolentior influit amnis. De colorib⁹ maris ſcribit Cicero in Lucullo. Tuū mare nomen. Ne .ſ. ita mare cynthiacum a cynthia ſubmerſa diceretur ut helleſpontus nuncupat̄ ab helle. Labens nauita. i. currēs & nauigās. Cū caſtore fratri. i. caſtoribus uota feci: quæ ſūt ſtellæ benignæ nauigātib⁹. Repete q̄ dicta ſunt in primo cōmentario de caſtorib⁹. Iā dea leucothoe. Cū olim mortalis fuerit leucothoe: deinde facta ſit dea maris: iō ait. iam dea. alii codices habent tū dea: ut dicat illo tēpuſculo & momento tūc uota facere uidebar dīis marinis p̄ ſalute cynthiæ. Leucothoa aūt dea eſt marina a latinis matuta nuncupata: ut ait Oui. Leucothee graiis matuta uocabere nr̄is. Hoc idem ſcribit Cicero in tuſculanis qō nibus. Hæc ut poetæ fabulant̄ filia fuit Cadmi uoīe Ino uxor athamātis: q̄ cū marito furorib⁹ furialib⁹ agitata ē immiſſis a Iunone: q̄ filiū melicertā ferens ſcopulū conſcendit: ex quo ſe una cū filio p̄cipitē miſit. Ipa facta eſt dea leucothea: & matuta noīata. fili⁹ importunum deū cōmutatus eſt: qui alio noīe dr̄ palemō. fabulam ſcribit Oui. i. iiii. metamorphoſeos. Matutin⁹ a matuta deducitur & tunc aurorā ſignificat ut docet Priſcia. Glaucus ocellos. glaucus deus eſt marinus ex piſcatore cōuerſus in deū gramine guſtato. fabula nota apud Ouidi. in .xiii. fuit alter glaucus diſcerptus ab equabus: cuius meminit Vir. in georgicis. fuit & tertius glaucus melle ſtrā gulatus. glaucus color dr̄ uiridis ut docet Gel. & Miner uā Homer⁹ nominitat glaucopin ab oculis glaucis. alio noīe ceſii dicuntur. ſi glaucus inqt te uidiſſet: te adamaſſet: & deā maris effeciſſet. Alludit ad amorē glauci: qui amauit ſcyllā ardentiſſime. Nereides increpitarent. i. nymphæ maris cōuiciis & dictis cōtumelioſis te inceſſerent inuidentes tuæ fœlicitati. Nereidū falſa opinio nō eſt: q̄ humanā effigiem hāt: ſi credimus Plinio: qui ſcribit in. ix. legatū galliæ Diuo auguſto ſcripſiſſe cōplures nereidas appere exanimes in littore gallian⁹. Nyſee & cymothoe. noīa ſunt nereidū: quar⁹ meminit Home. in xviii. Illiados. Vir. in primo æneidos noīat cymothoen in georgicis niſeen. Arioniā uexerat aſi lyrā. res nota eſt monumentis Herodoti: Plinii Solini: & Oui. de fidicine arione puecto a delphino. ſed in primis Gel. caput fecit luculentiſſime ſcriptū ſup hac hiſtoria q̄ dr̄ eſt in calce qntidecimi libri. fuit arion arte citharedica inclitus: & pp eam grādi pecunia copioſus: cum ex Italia corinthum nauigaret a nautis pecuniæ illius inhiantibus iuſſus eſt in mare p̄ceps deſilere: qui impetrato ut ſibi liceret canere carmen cōſolabile uoce ſublatiſſima cātauit: mox iecit ſeſe p̄cul in p̄fundū: tū ab uno delphinū exceptus quos audiendæ cantilenæ auiditas congregauerat. in tenar⁹ ſoſpes & incolumis deductus eſt. Strabo a ſuperioribus diſſentiens dicit hoc eſſe fabuloſum: aſſeritq; arionem fuiſſe interemptum. Propertius ſequitur famā uulgatiorē. Talia uiſa. ideſt met⁹ excuſſit talia ſomnia. Nō ſi cambyſæ redeāt. adeo inqt amat me cynthia ut nec opibus perſicis: nec auro lydio corrumpi poſſit: ut me expellat: & excludat. Cambyſes fuit rex perſarum opulentiſſimus: qui imperio patris cyri ægyptū adiecit: q̄ graſſatus eſt in deos: qui fratricidio ſe cōmaculauit: qui ueſania agitatus ſemet in fœmore uulnerauit: ex quo uulnere mors eſt ſecuta. de cambyſe multa ſcribunt Iuſtinus: & Herodotus. A ſeneca appellatur uinolentus uiolentus & cruentus cambyſes. Flumina croeſi. ſupradictum eſt in lydia fuiſſe fluuios ramenta aurea: & arenā auream deferentes: quales erant pactolus. et herinus. in lydia regnauit croeſus: cuius diuitiæ adeo inſignes fuerūt: ut dicat̄ a poetis uertiſſe in aurum quicquid corpore contigerat. ſcribit Strabo in. xiiii. opes croeſi prouenieſſe a metallis auri quæ fuerūt in lydia.

Se odiſſe beatos: cynthia dū legit mea carmina diuitias diuiteſq; floccipēdit: quos beatoſ appellat: quoniā ut ſcribit iuriſconſultus bona ex eo dicuntur: quod beāt hoc eſt quod beatos faciunt. Multa et amare. pro multas puellas dcm̄ ē. Seu mare. nullū ſe incōmodum: nullūq; piculum recuſatur⁹ eſſe teſtat̄ cynthiæ cā.

Aurea quā molli tergore uexit ouis.
Q uā timuit ne forte tuū mare nomē hret
Atq; tua labens nauita fleret aqua:
Q uæ tū ego neptūo: q̄ tū cū caſtore frī ·
Q uæq; tibi excepi tum dea leucothoe:
At tu uix primas extollēs gurgite palmas
Sæpe meū nomen iam petitura uocas:
Q d̄ ſi forte tuos uidiſſet glaucus ocellos
Eſſes ionii facta puella maris:
Et tibi ob inuidiā nereides increpitarent
Candida niſee: cerula cymothoe.
Sed tibi ſubſidio delphinum currere uidi
Q ui puto arioniā uexerat ante lyram.
Iamq; ego conabar ſūmo me mittere ſaxo
Cum mihi diſcuſſit talia uiſa metus.
Nūc admirent̄ qd tā mihi pulchra puella
Seruiat. & tota dicar in urbe potens.
Nō ſi cambyſæ redeant: & flumina croeſi
Dicat de noſtro ſurge poeta toro.
Nam mea cū recitat dicit ſe odiſſe beatos
Carmina tam ſancte nulla puella colit:
Multū i amore fides multū oſtātia ꝓdeſt
Q ui dare multa pōt multa & amare pt:
Seu mare p lōgū mea cogitet ire puella
Hāc ſequar: & fidos una aget aura duos
V num littus erit ſopitis: unaq; tecto
Arbor. & ex una ſæpe bibemus aqua:
Et tabula una duos poterit ꝩpōere amātes
Prora cubile mihi ſeu mihi puppis erit.

Sæuꝰ licet ur.eu. uentus eſt flās ab oriente eqnoctiali. græce dr̃ apeliotes: ut ait Gel. hoc iō dixi ut intelligas uerſiculū illū catullianū. nec ſæuí boreæ aut apeliotæ. a rōanis nauticis ſubſolanus cognominat. Pli. in. ii. alí ter tradit. Quicūq; & ueꝰ. mi. hoc eſt Homero trāſlatū: q ſcribit in. xii. odiſſeæ quēadmodū ulyſſes piclita tus eſt ꝓcella uentoꝝ ſeuientiū: quā iuppiter excitauerat: & fracto nauigio uix incolumis enatauit. Idē ſcribit in. v. a Neptuno cōcitatā fuiſſe atrociſſimā ī ulyſſem tēpeſtatē uentis oībꝰ cū furibūdo īpetu ruentibꝰ: & unda būdū mare agitantibꝰ. Qua ꝓcella excuſſus ulyſſes nauigio fracto euaſit īfortuniū Leucothe ꝓbente uelū. cuius auxilio ſeruatꝰ eſt. Idē etiā uexatꝰ eſt: qñ utrem illum uentoſiſſimū ſocii diſſoluerūt. Ex quo crūpentes incluſi uenti hoſtem agitarūt uexarūtq; inclementer. Et danaum euboico. mille naues græcoꝝ iſſe ad Troiā dícunt. Oui. Inter mille rates tua ſit milleſima pupis. Nō tñ fuit hic numerꝰ ad amuſim: ut oñdit Varro ī re ruſti. Græci poſt deletā troiā redeuntes in prīam ſpurciſſima tempeſtate uexati ſunt circa caphareū euboiæ ꝓmōtoriū: & q̄plurimi naufragio perierūt. hæc atrox tempeſtas īmiſſa fuiſſe fertꝰ a Minerua pp Caſſandrā ab aiace ſtupratā & dolo Nauplii: q in Caphareo facem eleuauit tanq̄ ſi gnū: qd̄ græci ſequi deberent: qui credentes illū eſſe portū tutiſſimū inter aſperrimos ſcopulos naufragauerunt. Hoc ſignificat Vir. in. xi. ſic ſcribēs. Sat triſtæ mineruæ. Sidꝰ & euboiæ cautes ultorq; caphareꝰ. Ait Proper. ſi ſi mul cū cynthia ſit ī eadē nauí ſe oēs illos uētos forti aío ꝓpeſſuꝝ: qui uexarūt ulyſſem: & peſſundederūt claſſem græcoꝝ iuxta littus euboicū: & qui ſymplegades ſcopulos cōcuſſerūt ad argo nautas affligendos de quibꝰ cū ſupra copioſe dixerimꝰ. illud addemus. qd̄ ad enarrationem iſtiꝰ loci eſt accōmodatū. Symplegades inſulæ due ſunt ſiue ſcopuli in pōto alio noīe appellatæ Cyaneæ traditæq; fabulis inter ſe cōcurriſſe: qñ paruo diſcretæ īter uallo coeūtiū ſpeciem ꝓcul uiſentibꝰ ꝓbent: ut tradit Plinius. Argonautæ p cyaneas trāſeuntes ancipiti diſcrimine uexati ſunt: & niſi Iuno & Pallas illos ſcopulos cōtinuiſſent: paſſi eſſent infortuniū: ut luculentis carminibꝰ cecinit Valeriꝰ flaccus in. iiii. argonauticoꝝ: cuiꝰ rei meminit Lucanꝰ in. ii. Cyaneas tellus emiſit in æquora cautes. Rapta puppe minor ſubducta eſt mōtibꝰ argo. Argonautis data fuit colūba dux itineris phyneo ꝓcipiente: cuiꝰ apud latinos meminit Oui. illo uerſu. Qualis & iſe fuit quoq; ꝓcipiente colūba. Eſt data palladiæ ꝓnia duxq; rati. Scri. Apolloniꝰ euphemū colūbā nutriuiſſe: quā emiſit ubi argonatæ ad cyaneas puenerūt quī eā ſecuti ſine piculo trāſiuerūt. hoc āt faciendū ꝓdixerat Phineꝰ. & hoc nūc ſignificat Prop. apd Flaccū uaticiniū eſt itineris Argonautaꝝ. nulla tñ fit noīatim mentio colūbæ. Rudis ar. ita legendū eſt gtūs caſus ſcdm q̄rtā declinatiōem apd græcos cōtractoꝝ noium. ita apd Oui. An niſi legiſſes autoris noīa ſapphꝰ. Neptunus fra. par in amo. io. nō ſineret inquit Neptunꝰ nos amantes naufragio piclitari: cū ipe faueat amantibꝰ: cū ipſe in amore imitet̄ ueſtigia iouis germani: qui fuit maximꝰ amator mulieꝝ: id qd̄ ſupra memorauimꝰ: & pōit exemplū puellæ amatæ a Neptuno: cuiꝰ hæc eſt fabula. Amymōe danai filia duꝫ in filua ſtudioſe iaculo exercet̄ iprudens Satyꝝ ꝓcuſſit: qui cū eā uiolare uellet: illa neptuni implorauit auxiliū. Neptuniꝰ fugato ſatyro amymonem cōpreſſit aquā in urnā geſtātem ex quo coitu natꝰ eſt naupliꝰ: ut ſcri. Lactan. interps Papinii: & Neptunꝰ in monumentū puellaris amplexꝰ effecit ut fons ex aq̄ effuſa oriret̄: qui nomen puellæ ſortitꝰ eſt. nā dr̃ Amymōe. cuiꝰ meminit Pli. in. iiii. Ex amymōe natꝰ eſt Nauplīꝰ palamedis pr̃. Stra. tū in. viii. falſum hoc eſſe cōfirmat. Latices. aquā. latex omnis hūor dr̃. uñ latycem lyeū dixit Vir. Abſinthii laticem Lucreti. palladios latices Oui. cū oleum dicere uellet. Lernæ pul. tri. Neptunus fuſcina q̄ alio noīe dr̃ tridens: ꝓcuſſit paludem lernā in agro argiuoꝝ: & illic erupit fons amymōe. Iā deꝰ. Neptunꝰ. de eadem amymōe loquit̄

Oía perpetiar ſæuus licet urgeat eurus:
Velaq; in incertū frīgidus auſter agat.
Q uicūq; & ueti miſeꝝ uexaſtís ulyſſem
Et danaū euboico littore mille rates.
Et q mouiſtís duo littora cū rudís argus
Dux erat ignoto miſſa columba marí.
Illa meis tantū non unq̄ deſit ocellis
Incedat nauem iuppiter ipſe licet.
Certe hiſdē nudí pariter iactabimur oris
Me licet unda ferat: te modo terra tegat.
Sed non neptunus tanto crudelís amorí:
Neptunus fratrí par in amore iouí.
Teſtís amímone latices cū ferret in aruís
Compreſſa & lernæ pulſa tridēte palus.
Iam deus amplexu uotum perſoluit: at illi
Aurea díuinas urna refudit aquas.
Crudelē & boreā rapta orythía negauit
Híc deus & terras & maría alta domat.
Crede mihí nobís miteſcet ſcylla: nec unq̄
Alternante uorans uaſta carybdis aqua.
Ipſaq; ſydera erūt nullís obſcura tenebrís

Vrna refu. aq̄s. i. ꝓ aqua effuſa: quā Amymone geſtabat in urna: Neptunus illi rependit díuinas aquas: fontem ꝓgenerando. de hac fabula ita ait Oui. Qualis amymone ſiccis errauit in agris: Cum ꝑmeret ſummi uerticis urna caput. Crudelē & bo. nec boreas uentus inquit ſæuus ē in amatores nauigātes: cū & ipe ardēter amauerit orythiā puellā atticā: ex q̄ genuit zethem: & calain: ut in primo cōmentario enarrauimꝰ: Scribit Plato in phedro raptā fingi orythiā a borea ꝓpterea q; ludēs puella cū pharmacia fuerit deiecta e petris a uēto borea atq; ita mortua. Hic deus. ſ. cupido. Miteſcet ſcylla. Scylla inquit: quæ ſolet ꝑnitioſa eē nauigātibus: erit nobis mitis & benigna. ſimiliter & carybdis. Poeticis ſigmentis ſcylla & carybdis celebrantur tanq̄ monſtra in mari ſiculo collocata: quæ nauigia uorent & abſumant. Homerus. Virgilius. & Ouidius multa de his ſcripſerunt. ſecundum hiſtoricos ſcylla ſaxum eſt. carybdis mare uorticoſum. Ambo in ſicilia clara ſaxa uitia. Alternante aqua. ita Virgilius Sorbet in abruptum fluctus: rurſuſque ſub auras Erigit alternos.

Purus & orion: ſydera: q̃ ſuapte natura ſũt ꝓcelloſa & nimboſa: nobis nauigãtib⁹ erũt pura & lucidiſſima: de Orione ſupra dictũ eſt: q nimboſus eſt & noxius. Hedus uero ſidus eſt, de quo ſic ſcribit Higinius. Heniochus in cœlo ſignũ eſt: in cuius manu ſiniſtra uidentur hedi duo formati: de quibus nõnulli ita dicunt: ꝙ iuppiter nutritus a capra amalthea: ut nutrici beneficium referret eã inter ſydera collocauit: & ei⁹ hedos geminos in cœlo poſuit: qui in ortu concitant tẽpeſtates: de quibus Vir. Hedorũq; dies ſeruandi. Hora, ſingulari nume ro dixit: ut hic. Proper. illo uerſiculo. Impet⁹ aut orientis hedi. Exit⁹. Mors ingt quã ꝓ cynthia patiar erit mihi honeſtiſſima. Alia Elegia.

Purus orion: purus & hædus erit.
Quod mihi ſi ponenda tuo ſit corpe uita
Exitus hic nobis non inhoneſtus erit:

De amica Egrotante.

a Tuos icertã mortales funeriſ horã
Quæritis: & q̃ ſit morſ aditura uia
Quæritis & cœlo phœnicũ inuẽta ſereno
Quæ ſit ſtella hoi cõmoda, quæq; mala
Seu pedib⁹ pthos ſeqmur ſeu claſſe britã
Et maris & terræ cæca pericla uiæ. (nos
Rurſus & obiectũ fletis capiti eẽ tumultũ
Cum mauors dubias miſcet utriq; uias.
Præterea domib⁹ flãmã domibuſq; ruinã
Ne ſubeant labris pocula nigra tuis:
Sol⁹ amãs nouit qñ piturꝰ & a qua (met
Morte: neq; h boreæ flabra neq; arma ti
Iam licet & ſtigia ſedeat ſub arũdie remex
Cernat & infernæ triſtia uela ratis:
Si mõ clamantis reuocauerit aura puellæ
Conceſſum nulla lege redibit iter.

Ad Ioué ꝓ amica egrotante.

i Vppiter affectæ tãdẽ miſerere puellæ
Tam formoſa tuũ mortua crimẽ erit:
Venit enim tẽpus quo torriduſ æſtuat aer
Incipit & ſicco feruere terra cane.
Sed nõ tã ardoriſ culpa ẽ: neq; crimia cœli
Quã totiẽs ſanctos non habuiſſe deoſ.

T uos incer. mor. fune. ho. oſtẽdit uota mortaliũ eẽ uana: q̃rẽtiũ a genethlia cis aſtrologiſq; : quando & quo mortis genere ſint morituri. Mortẽ oĩb⁹ ait eſſe incertã. ſolos eſſe amatores: q nouerint quo fato ſint perituri. At particula incẽptiua ad ornatũ ptinẽs: ut ingt Serui⁹. a qua exoſus eſt Apuleius aſinũ ſuũ aureũ. Phœnicũ inuenta. i. aſtrologiã: nã gẽs phœnicũ: ut inquit Pli. in gloria magna ẽ hãc inuentionis & ſydez. & ut autor ẽ Strabo. in. xvi. a phœnicibus Aſtronomia & Arithmetica ad græcos emanauit. ſcribit Euſebius in. ix. ꝓparationis euangelicæ Phœnices didiciſſe aſtrologiã ab Abramo. hi q & aſſyrii dicuntur ꝓp planiciẽ magnitudinẽq; regionũ quas ĩ colebãt motus ſtellaz primi obſeruauerunt: quibus notatis quid cuiq; ſignificaret memoriæ ꝓdiderunt. Qua in natiõe Chaldei diuturna obſeruatõe ſydez ut inquit Cicero: ſciam putantur effeciſſe: ut ꝓdici poſſet qd cuiq; euentuz: & ex quo qſq; fato natus eſſet. Quæ ſit ſtella hoi cõmoda. Iouis ſtella benefica eſt. Saturni pnicioſa: ut inquit Apu. cur aũt ſtellaz aliæ maleficæ: aliæ ſaluta res eſſe dicant cũ ſit diuinoz una natura Ptolomæus in libris de armonia: & Macrobi⁹ in ſomniũ Scipionis copioſiſſime ſcripſerũt. ſufficiat ĩdicaſſe ſcriptores: ne ſiz ꝓlixior alienas paginas recitãdo. Seu claſ. bri. ſiue ingt terreſtre: ſiue nauale bellũ geramus occulta ſunt & ignota utrinq; picula. Britãnia inſula clara eſt græcis latiniſq; monumentis. Albiõ antiqt⁹ noiabaf. Cæſar dictator primus claſſe traiecit in britãniã antea rõanis ignotam.

Cũ mauors. antiq martẽ deũ belli mauortẽ nominitarũt ab eo magna uertere. ut Cice. interꝓtaf. Alio noie mamertẽ appellãt: unde mamertini ſiciliæ populi nũcupati. Pocula nigra. i. timem⁹ uenenatas potões. Boreæ flabra. i. flãtes uẽtos. Vir. Nec flabra nec ibres cõuellũt. & ut ingt Serui⁹ flabra plurali tantũ numero dicuntur. Iam licet & ſtygia. ſenſus ẽ. amator ſi iã fuerit defunctus: & ad charonta puenerit tñ ſi inclamatus fuerit a puella: redibit ad ſuperos: nec fata poterunt obſtare.

Remex dr nauticus: q remũ agit: & remigãdi miniſterio mãcipatus ẽ. Curti⁹. Remex militis officia turbabat: & ut autor ẽ Vegetius in remigib⁹ uirt⁹ eligif, umbræ defunctoz cupiẽtes trãſire acherõta ſedẽt in cymba charõtis & remigis funguf officio. Vñ dixit Vir. Aliæ remis uada liuida uerrũt. Ita ingt Propertius. Si amator iã ſedeat remex ĩ cymba ſtigia & remo uerrat undas acherontis: tñ redibit. arũdinẽ ſtigiã intellige cymbã charontis ferrugineã: qñ ex arundine antiquit⁹ nauigia conficiebanf. q d' docet Plinius his uerbis. Arundines tantæ ꝓceritatis ſunt in India ut ſingula internodia alueo nauigabili ternos iterdũ hoies ferãt. Vnde dixit Iuuena. Canna micipſaz. cũ de naue loqueref. alii arũdinẽ dici a Proptio exiſtimãt cõtũ ſiue pertica charõtis: q̃ nauẽ ſubigit. uelifq; miniſtrat. Cõceſſum nulla lege. iter inferoz & mortis eſt irremeabile: & nulla lege permiſſũ eẽ cõcedif ad redeũdũ. unde dixit Catullus. It ꝓ iter tenebricoſum illuc unde negãt redire quẽq;. Bacchus tamen autore Diodoro matrẽ ſemelẽ ab iferis eduxit: ĩmortalitateq; donatã Thyonẽ noiauit. Alia Elegia.

Vppiter affectæ tãdẽ miſerere puel. Iouem ꝓcaf ut Cynthiæ egrotanti opitulef cãmq; egrotationis eẽ dicit puellarẽ ſupbiã & irreligioſiotatẽ. Affectæ. i. lãgueti abſoluta eloquutio. Ita Liui. in. v. uires corpis affectæ. ſenſus auriũ et oculoz hæbetes: et alibi. Affecti plericq; pricipũ. Creber ẽ Cor. celſus i huiuſcemodi loquutiõe: q dicit. ubi lyen affect⁹ eſt. et renes ubi affecti ſunt: et pulmo totus afficif. Fer. ter. ca. Feruere media correpta legendũ ut ſupra. Terra æſtuat: quãdo canicula coqt meſſes ut ait Perſi⁹. et findit ſtatuas ut iquit Hora. de qua ſic ſcri. Pli. i. ii. Caniculæ exortu accendi ſolis uapores quis ignorat? cui⁹ ſideris effect⁹ ampliſſimi ĩ terra ſentiũf. Feruẽt maria exoriẽte eo. fluctuãt i cœ

lis uina. Mouent stagna. Dr a græcis ꝓcyõ: qa añ maiorẽ canẽ exorir ut docet Higi. uñ dixit Hora. lã ꝓcyõ furit. Quod sid⁹ teste Pli. apud romanos nõ hẽt nomẽ: nisi cãiculã hãc uelim⁹ intelligi hoc ẽ minorẽ canẽ.

Hoc, irreligiositas, s. deorũq; cõtẽptus cã est egrotationũ i puellis: nõ aũt æst⁹ torrẽtissim⁹: & cœli itẽperies.

Nun sibi collatã doluit uen⁹. ꝓ interrogationẽ q̃rit cãm egrotatiõis cynthiæ. An inqt ausa est se cõpare ueneri de formositate: qd dolens uenus nunc eã tali morbo afficit. & punit: solet enĩ uenus puellis formosissimis obesse: ut apud Apuleiũ. infesta ẽ cõtra psychen. Præse, respectu & cõparatiõe suæ formositatis. An contẽpta. i. an o cynthia spreuisti numẽ Iunonis: & illius tẽpla uenerari neglexisti: quã pelasgã uocat. quoniã apud pelasgos erat Iuno i maxima ueneratiõe. Nã & argis: & mycenis: & i isula samo eximio honore colebat. Similiter a Virgilio dictũ est. Iunoni argiuæ. hoc ẽ quæ apud græcos ꝑcipue colebat: ut expõit Donat⁹. Romæ Iuno regina: Iuno Lucina: Iuno sospita hẽbat tẽpla: & adorabat. Pelasgi dicũtur græci q̃si pelargi. i. Cicõiæ: quoniã errabũdi ritu ciconiarũ ꝓ multas nationes iuerũt. Gens sane uetustissima a q̃ pelopõ essus pelasgia cognominat & thessalia argos pelasgicũ. De his multa Stra. in. v. cõmemorat. Palladis oculos bonos. fortasse inqt o cynthia ausa es culpare oculos palladis tãq̃ min⁹ formosos tuis. Nõ autẽ sine cã oculos poti⁹ palladis q̃ alia mẽbra noiauit. Nã pallas laudat ꝙ oculos hẽat glaucos. unde ab Hõero freqnter glaucopis appellitat. & poeta in priapeiis inqt. Minerua flauo lumine uenus peto. Diodo. scribit aerẽ noiatum eẽ pallada. & iõ dicit glaucopi: qñ aer glauci hoc ẽ uiridis sit aspect⁹. Io uersa caput. exẽplis ꝓbat i extremis dieb⁹ fœliciores fuisse mulieres q̃ in primo uitæ tpe: & post lugubres erũnas gaudia ꝓuenir solere. Iõ enĩ i iuuẽta facta ẽ uacca: & uitã egit erũnosissimã: sicut Ouidius flaccusq; notificãt: tãdẽ reformata ẽ i pristinã formã: & fcã dea niliaca hoc ẽ ægyptiorũ: q̃ Isis appellat. de q̃ & poetæ & historici multa memoriæ ꝓdiderũt. idẽ accidit Inoni mri melicertæ uxori athamãtis: quæ prima ætate furiis agitata: mox facta est dea maris: dicta a græcis leucothee: a latinis matuta ut supra docuimus. Andromede quoq; religata monstro paulopost liberata a pseo: illius facta ẽ uxor. & deide iter sidera collocata. de qua i primo cõmẽtario abũde dictũ ẽ: qn ẽt idẽ passa ẽ calisto: q̃ post iouialẽ cõcubitũ a iunone in ursã cõuersa ẽ. lõgo deinde tpe post i cœlũ trãslata a Ioue: & in septẽtrionibus collocata: quæ græce dr Arctos. latine ursa. qd sid⁹ i primis nuigãtes obseruare dicũt: quoniã nõ mergit undis ut ait Lucan⁹. duas ãt eẽ arctos nullus ignorat. alterã cynosurã. Alterã elicẽ nũcupatã. q̃rũ cynosura obseruat a phœnicib⁹. elice a græcis i nauigatiõe qd Germanicus in arateo. & Oui. in fastis oñdunt. Arctos maior dr eẽ calisto: q̃ plaustro similis est i septẽtriõe: ut tradit Higi. q de huiuscemodi sideribus multiplices fabulas recensẽt. Fata btã. elegãter & poetice mortem uocat beatã: q̃ tã formosum corp⁹: tam luculentã fœminã possidebit. Quietem. i. mortem: q̃ a Vir. dura qes nuncupat. Narrabis se. si forte morieris o cynthia narrabis semele mri bachi: quemadmodũ formosæ sũt obnoxiæ piculo: nec ꝓ formositatem seruant incolumes: qd & ipa credet expta suã formã sibi excidiũ pepisse: qñ fulmine iouis extincta est. fabula apud Oui. in iii. metamor. Scribit Diodorus semelem fuisse ultimã fœminã cũ qua Iuppiter cõcubuerit. Meonidas. i. lydias & Asiaticas puellas: q̃lis fuit omphale ab Hercule adamata: q̃ fuit meonia: & meõis & lydia dr ab Ouidio meones. n. & lydi sunt liidem populi. antiqt⁹ Maones dicebant. ait poeta cynthiã ob excellentem pulchritudinem futurã primã apd iferos iter Heroidas oẽs cũctis locũ tribuentib⁹. qd si meõidas. ꝓ illis heroinis exponas: q̃s meõides hoc est Hom. suis carmib⁹ illustrauit: & apd iferos esse scripsit. Vel po. cõ. ignoscere iuno. Hoc dr ad ipm iouem: & est sensus. o iuppiter si seruaueris cynthiã: iuno nõ indignabit: q̃ alioqn odio hẽt oẽs pellices. qñq; enĩ iunonẽ frãgi et moueri ad misericordiã dicit: quãdo puellæ in ætate puellari moriunt.

Hoc pdit miseras; hoc pdidit ante puellas
Quicqd iurarunt uentus & unda rapit.
Nũ sibi collatã doluit uenus? illa peræque
Præ se formosis inuidiosa dea est:
An cõtẽpta tibi iunonis templa pelasgæ?
Palladis aut oculos ausa negare bonos?
Semp formosæ nõ nostris parcere uerbis
Hoc tibi lingua noces hoc tibi forma dedit
Sed tibi uexatæ per multa pericula uitæ
Extremo uenit melior hora die.
Io uersa caput primos mugiuerat annos
Nunc dea quæ nili flumina uacca bibit.
Ino etiã prima terras ætate uagata est
Hanc miser iplorat nauita leucothoen.
Andrõede mõstris fuerat deuota marinis
Hæc eadem persei nobilis uxor erat.
Calisto archadios errauerat ursa p agros:
Hæc nocturna suo sydere uela regit.
Quod si fore tibi properarint fata quietẽ
Illa sepulturæ fata beata tuæ:
Narrabis semele quo sit formosa periclo:
Credet & illa suo docta puella malo:
Et tibi mæonidas iterq; heroidas omnis
Primus erit nulla non tribuente locus.
Nũc utcũq; potes fato gere saucia morẽ
Et deus & durus uertitur ipse dies.
Hoc tibi uel poterit cõiũx ignoscere iũno:
Frangitur & iuno si qua puella perit.
Deficiũt magico torti sub carmine rombi

Deficiunt magi. tor. Tanq̃ deplorata sit cynthiæ ualitudo: et de eius uita cõclamatũ: ait nullã ꝓdesse medicinã. et ipsa inqt ars magica deficit: nec põt polletq; cynthiã ab iminenti morte liberare. Rõbus instrim est magicũ qd tortis filis cõfectũ pollet ad artem magicã exercendã. est et figura geometrica ut inqt Martianus i geometria tetrapleuros. i. q̃ttuor laterũ. non tamen recti anguli: de hoc rombo magico sit frequens mentio apud

poetas. Martialis. Cũ ſecta colcha luna uapulat rõbo. Ouí. Quid torto cõcita rõbo licia. a Lucano deſcribit illo uerſu. Traxerũt toti magica uertigie fili. Theocritus í pharmaceutria rõbũ ꝓſcribit. quẽ uꝫ Hora. í epodo ſub noíe turbis ſignificaſſe illo uerſu. & citũ retro ſolue: ſolue turbinẽ. ait poeta níhil ꝓdeſſe tales rombos ad morbũ cynthiæ depellẽdũ: qbus magi lunã deducebãt e cœlo. ꝺ rõbo ſenſiſſe Virgiliũ exiſtimam⁹ paraphraſticos ſcribẽtẽ in bucolicis. Terna tibí hæc primũ triplici diuerſa colore Licia circundo. Laur⁹ aduſta foco. Laur⁹ incẽdi ſolitã í magico ſacro: teſtis ẽ Vir. ſcribẽs Fragiles incẽde bitumine lauros. Apulei⁹ quoq; í apología ſcripſit ad magicã laur⁹ fragilẽ adhiberi. de lauro hæc memoratu digna & huic loco accõmodata ſcribit. Euſebi⁹. Laur⁹ ſoli dicarũt: qm̃ hæc arbos ignea ẽ. unde odio a demonib⁹ maxíe hr̃. & qm̃ ſi urit plurimũ ſonat q; ꝓdicẽdí uirtutẽ deſignat. dicit itaq; poeta laur⁹ iacere extinctã ſine crepitu: q; infauſtũ ẽ ſignũ. uñ ꝓ fœlici ſigno dictũ eſt a Tibullo. Et crepet accẽſis laur⁹ aduſta focis. Et iã luna negat dcm̃ ẽ ſupra quẽ admodũ magicis ícãtamẽtis: & artib⁹ luna e cœlo deducebaꝫ: & í herbas ꝺ ſpumabat. iã ait poeta lunã nõ ãpli⁹ obſeq magicis carminib⁹ eã deuocãtib⁹. ꝓ q; oſtdit nihil ſalutare de cynthia eẽ ſpandũ. Nigra auis. dcm̃ accipe ꝓ inauſpicata. ſũt. n. q̃dã aues mali oís q̃s Pli. inauſpicatas appellat: q̃les ſũt Bubo: cornix. coru⁹: & icẽdiaria. Vna ratis fati. .i. cymba charõtis. Me carmíe dãno. i. obligo me uotiſ ad carmẽ ſcribendum í honorẽ iouís ſi cynthiã ſeruaue rit eodẽ uerbo utíc. Vir. Dánabis tu quoq; uotis. prius n. q̃uota ſoluanc: hoíes obnoxii & q̃ſi uoti rei efficiunc ubi ꝓmiſſa uota ſoluerí dánati dicũc. ut docet Macro. tñ a liuio dr̃ ciuitas dãnata uoti: q̃ uotũ nuncupauerat: nec adhuc exoluerat. Hæc tua ꝓſephõe. Sermo apoſtroph⁹ ad ꝓſerpinã: q̃ græce dr̃ ꝓſephõe & ad ei⁹ maritũ pluto nẽ: ut cynthiæ ꝓcere uelit: q; erit illoꝫ clemẽtiæ monumẽtũ. Vobiſcũ ẽ iope. Nomẽ ꝓpriũ puellæ: quã iuppiter amauit. alii ítellegũt de ãdromedæ dcm̃ ab iope oppido iudeæ. uñ apportata romã fuerunt oſſa illius belluæ: cui expoſita fuiſſe dicebaꝫ Andromeda. autor Pli. Cãdída tyro. Salmõei filia quã neptunus amauit. de q̃ ſupra memoraímus. de q̃ dixit Ouí. Crimís ẽ tyro fabula uana tui. Europe. Hæc & paſiphe notiſſimæ ſũt & in ſcholis triuialib⁹ celebratæ. Et phœbi & priami regna. Troia nã ciuitatẽ intelligit cuius mœnia phœb⁹ & neptun⁹ cõſtruxerũt. uñ & ab Ouidio phœbi mœnia nũcupaꝫ. In nũero. i. alicuius eſtimationis. Ignis auarus. ſ. funere⁹. Hora. nigros ignes funebres appellat. Dianæ. Nunqd lucinã intelligit: q̃ piclitãtib⁹ parturiẽtib⁹ opitulari ſolet tanq̃ cynthia í enixu laborauerit: & ſuffragãte dea a picu lo mortis euaſerit: an poti⁹ tanq̃ fœmía deas fœmías piclitabũda iuocauerit ut dianã & nymphas dianæ comites una cũ iſide: & lex cõſcripta ab amatore plautino ait. deã ſibi iuocet quã libebit ꝓpiciã deũ nullũ. Redde ẽt excubías diuæ. o cynthia cũ piculũ mortis euaſeris: uota ꝓſolue: & excubias redꝺ deæ iſidi. q̃ ante fuit iuuẽca: nã í ſacris iſidis excubiæ nocturne a puellis peragebanc: q̃lia erãt cereris puigilia. de qbus fit mẽtio apud plautũ í ciſtellaria. Votiuas noctes. Vult poeta ut ſibia cynthia cõplexus decẽ noctiũ ꝓſoluanc: q̃s uotiuas uocat tanq̃ tale uotũ ipſe nũcupauerit. q; cynthia ſoluere cogebaꝫ. Hora. paſcitur in ueſtꝛ reditũ uotiua iuuẽca. Alia Elegia.

Et iacet extícto laurus aduſta foco.
Et iã luna negat totiẽs deſcendere cœlo:
Nígraq; funeſtũ cõdídit omen auis.
Vna ratís fati nr̃os portabit amores
Cerula ad ínfernos uelificata lacus
Sí nõ unius quæſo míſerere duorum:
Viuam ſi uíuet: ſi cadet illa cadam.
Pro qb⁹ optatis ſacro me carmíne dãno.
Scribã ego ꝓ magnũ ẽ ſalua puella íouẽ
Ante tuoſq; pedes ílla ípſa adopata ſedebít
Narrabitq; ſedens longa pericla ſua.
Hæc tua ꝓſephone mãeat clemẽtía nec tu
Perſephones cõíunx ſæuior eſſe uelis.
Sunt apud ínferos tot mília fomoſarum
Pulchra ſit ín ſuperís ſcílícet una locís:
Vobiſcũ eſt íope uobiſcũ candída tyro:
Vobiſcum europe: nec proba phaſíphe
Et quot troía tulít uet⁹: & quot achaía for
Et phœbí & príãí díruta regna ſẽís: (maſ
Et quæcũq; erat í nũero romana puella
Occidít: has oẽs ígnis auarus hẽt: (nís
Nec forma æternũ: aut cuíq; ẽ fortũa pen
Lõgius aut ꝓpius mors ſua quẽq; mãet
Tu quoníã es mea lux magno demiſſa ꝑí
Mũera dianæ debita redde choros. (clo
Redde ẽt excubías díuæ nũc ãte iuuencæ
Votíuas noctes & míhí ſolue decem.

Ad Cynthiam.

Eſterna mea lux cum potus nocte uagarer
Nec me ſeruorũ duceret ulla manus:
Obuía neſcío quot pueri mí
hí turba minuta
Venerat, hos uetuit me nũerare timor.
Quoꝫ alíí faculas, alíí retínere ſagittas
Pars etiã uíſa eſt uíncla parare míhí.

Eſterna mea lux cũ potus nocte uagare. Narrat quẽadmodũ uinolẽtus & ebri⁹ dũ ſolus nocturno tpe uagaꝫ: fuit uículis colligat⁹ a cupidinib⁹ & duct⁹ domũ. Pot⁹. i. ebri⁹. Turba minuta. Cupidinũ agmẽ ítellige: q oẽs pueri pĩgunc. Quoꝫ alii faculas. Cupidines nũero ſos poeta eẽ demrat: & nos ſupra docuim⁹. & a Statío dcm̃ eſt. Pharetrati ꝓſſer ſilẽtia fres. alios dicit facib⁹ puſillis fuiſſe armatos: alios ſagittis. quoſdã uícula í mãib⁹ hũiſſe. faces & ſagittæ ſunt tela cupidinis, unde ait Ouí. Altera tela arcus altera tela faces. Faculas, paruas faces.

unde a Cicerone facularii dicunt in oratione prima cōtra catilinā: quis in aliqbus codicibus falcarios legerī: nō facularios. Hic erat hunc inqt: uerba cupidinis ad fratres amores hūc esse illū Propertiū demonstrātis q sit uinciēdus q sibi a cynthia sit irascente traditus. Hæc te nō meritū. Hæc dicūtur a cupidine ad Proptiū.

Nō meritū. i. q nō mereris amari a tā formosa puella. Nescio. q̄s. s. alterius puellæ. Quæ cū sidoniæ. ait cupido cynthiā spiraturā odores manibus cupidinū cōcinnatos ubi soluerit ligamina mitræ purpureæ: quā noctu gestabat. mitræ sunt tegumēta capitis muliebria ut ait Seruius & Vir. huiuscemodi mitras q̄si fœminceas & ꝓbrosas in uiris criminant. & arabes cū sint esse minati mitrati degūt. ut tradit Pli. & a statio dictum est. Deformes uertice mitras Induim⁹. sidoniā dicit purpureā a sidōe oppido tyri: de quo supra diximus. Arabum de gramine. Mirrhā intelligit. Parcite iā fratres. loqtur cupido ad cupidines germanos. Ostria tunica. .i. purpurea de ostro dictū est supra. ne iā dcā repetam⁹. nā ut ait Vlysses homeric⁹: Turpe ē iā dicta iterū enarrare. Sēsus ē. cynthia mihi uisa est formosissima: q̄uis eēt incōpta nec purpurea tunica ꝓnitēs: Et quo significatur eximia puellæ pulchritudo: q̄ citra ornatū erat speciosissima. Iuxta illā plautinā sniam. Fœmia pulchra nuda ē quā purpurata pulchrior. Narratū sōnia uestē. sōnia ꝓcos diligēter obseruasse testes sūt Cice. & Vale. & i templis deorū incubabāt: ut respōsa acciperēt: ut apud Vir. Pellibus incubuit stratis. & apud Plau. in curgulione. Capadox leno incubat Esculapio. Ait poeta cynthiā utpote castā sōnia sua detulisse ad uestā deā castissimā: cuius antistites uirgines erāt: & uestales dicebant. Qua de re lege Plutarchū: & Donysiū de uesta & uestalibus copiose scribētes. Quidā codices hēnt i casta uestē tāquā in cādido uestimento sōnia deferret ad dectorē more romano.

Quæ tu matutius. uerba cynthiæ. Toro uestigia ꝓsso. ita liuius uestigia uiri alieni collatine i lecto sunt tuo.

Corpe surgat spūs. crebra āchelatio i muliere indiciū est coit⁹ ꝓpetrati: q calorē excitat & coloré. usi dixit poeta satyric⁹: Et uultū auréq; rubētē. Suauia. tria sūt osculādi genera. Osculū. s. basiū: & suauiū oscula officioꝝ sūt. basia pudicoꝝ affectuū. suauia libidinū: uel amorū ut docet donat⁹. hīc ē illud platonicū. dū semihulco sua uio meū puellū suauior. In laxa solea. i calceo soluto: & nōdū habenis iūcto. soleas antiq dixerūt oē gen⁹ calceorū: qbus plātaꝝ calces i fine tegūt & cætera ꝓpe nuda: & terretib⁹ habenis uincta sūt. ut autor ē Gelli⁹. Mar. Soleas furripit ipse suas. Hora. & soleas poscit. īde soleati dicunt soleis īduti. Et castrati⁹: Rhetor olī discipulis suis. Senatorib⁹ soleis calciatis dixit soleatos uos īgredi neq; quā decoꝝ ē. a solea solearios uocam⁹ sutores ei⁹ calciamenti. Plautus in Aulularia. Solearii astāt. astāt molochinarii. Ex illo. s. tpe exclusus a Cynthia nullā habui noctem in amore fœlicē. Alia Elegia.

Vo fugis ah demens: nulla est fuga tu licet usq; Cynthiā pegrinari cupientem reuocat ostēdens nullo locorū interuallo amorem fugari posse. Ad tanaī. fluuium scythichū europā ab Asia disterminantē: quem scythæ filin uocāt.

Non si pegaseo dorso. si euolares inqt uecta equo alato & pēnigero pegaso: nō tamē effugeres amorē q usque q̄q nos insequtur & semp īstat capitib⁹ amātiū. pegasum equū fuisse alatū nemo ē q nesciat: natūq; ex sanguīe medusēo. Caballinū fontē i helicone ictu ūgulæ ꝓduxisse: quo usus ē belerophōtes i expeditiōe ꝓtra chimerā: & ab eodē i terrā ꝓcipitat⁹. uñ illud ab Hora. dictū ē. Pegasus terrenū eqtē grauatus bellerofontē. scribit Pli. in. viii. & Albertus magnus i. xxii. pegasos nasci i ethiopia pēnatos equos & cornibus armatos: nec in altū se extollētes

Sed nudi fuerant: quorū lasciuior unus
Aurīpite hūc inqt nā bene nostis eum.
Hic erat: hūc mulier nobis irata locauit:
Dixit: & in collo iā mihi nodus erat:
Hic alter iubet i mediū ꝓpellere & alter
Intereat qui nos nō putat esse deos.
Hæc te nō meritū totas expectat in horas
At tu nescio quas quæris inepte fores.
Quæ cū sidōiæ nocturna ligamia mitræ
Soluerit atq; oculos mouerit illa graues
Afflabūt tibi nō arabū de gramie odores
Sed quos ipse suis fecit amor manibus
Parcite iā fratres iā certos spōdet amores
Et iā ad mandatā uenimus ecce domū
Atq; ita me iniecto duxert rursus amictu
I nunc & noctes discе manere domi.
Mane erat & uoluī ne sola quiesceret illa
Vīsere: at in lecto cynthia sola fuit.
Obstupuī nō illa mihi formosior unquā
Visa: neq; ostrina cum fuit in tunica.
Ibat: & hic castæ narratū somnia uestæ
Nō sibi neue mihi quæ nocitura forēt.
Talis uisa mihi somno demissa recenti:
Heu quātū ꝑ se cādida forma ualet.
Quo tu matutin⁹ ait seculato amicæ?
Me simile uestris moribus esse putas?
Nō ego tam facilis: sat erit mihi cognitus unus
Vel tu uel si qs uereor esse pōt.
Apparēt nō ulla toro uestīgia presso
Signa uoluptatis nec iacuisse duos.
Aspice ut in toto nullus mihi corpe surgat
Spiritus admisso notus adulterio.
Dixit. & oppositā ꝓpellēs suauia uestē
Prosilit in laxa nixa pedem solea.
Sic ego tā sācti custode recludor amoris:
Ex illo fœlix nox mihi nulla fuit.

Ad eandem. Licet usq;

Vo fugis ah demēs? nulla ē fuga: tu
Ad tanaī fugias: usq; sequet⁹ amor.
Non si pegaseo uerteris in aere dorso:

alis: quæ maiores ſūt alis aqlaꝝ. aſal ē infeſtū maxīe hoīb⁹. In hāc ſnīam ait Catul. Nō ſi pegaſeo ferat uolatu. Perſei ala: Perſe⁹ dimicatur⁹ cōtra meduſam accepit a Mercurio talaria: & enſem falcatū & petaſū: & ita his adminiculis ſubnix⁹ meduſæ caput amputauit, lege higinū & Oui. iſta ſcribētes. & in primis Lucanum: q in. viiii. pharſaliæ luculētiſſime hāc fabulā refert, ubi pennæ parraſiæ uocanť talaria: & alæ mercurii: q̄ traditæ ſunt pſeo. & harpen cyllenida uocat falcatū enſem, quē pariter mercurius pſeo commodauit: quo caput gorgonis abſtulit. Higinus tñ dicit a uulcano pſeū accepiſſe falcē ex adamāte factam: q̄ meduſam interfecit a Catullo perſeus pēnipes noīať: qm̄ pēnas mercurii pedibus appoſuit. Rapiāt talaribus auræ. Mercurius alas in pedīb⁹ geſtat: & in capite. ꝓpterea q̄ deus dř eſſe ſermonis: uel ipſe potius ſermo: q uolucris p aera fertur: ut interptať diuus Auguſtinus ī. vii. de ci. dei. alii aliter tradunt. de talaribus: q̄ ſūt alata calciamēta mercurii. ſic ait Marro. Pedib⁹ talaria nectit Aurea: quæ ſublimē alis ſi, ue æquora ſupra. quē totū locū mutuatus ē ab homero: q in. xxiiii. Iliados ſic ſcribit. Mercuri⁹ pulchra īmortalia aurea talaria pedib⁹ nectit: q̄ eū ſupra mare ſupra terrā īmēſam uēto ſimilē deferūt. Stati⁹. alas plātares uocat talaria illo uerſu. Sūma pedū ꝓpere plātarib⁹ illigat alis Fallunť q exiſtimāt petaſum eē talaria: cū galeæ ſignificet. unde a tranqllo auguſtus petaſatus: & a ciceroē petaſati tabellarii dicūť: ſed de petaſo alias plura. Ille acer .ſ. amor q excubitor ē uigilātiſſimus: q nos blandos & mites eē uult: q placabilis ē. Propoſitū uita teram⁹ iter. metaphoricos monet uitā uoluptariā eē colēdā & genio ut cepant indulgēdū. Illoꝝ antiqs. ꝺuenit ſenib⁹ audire leges: noſſe iura. honeſtū ab īhoneſto ſeiūgere. Iuuenes uero uita amena: & amatoria nō dedecet. In hāc ſnīam ē illď Oui. Iura ſenes norīt & qd liceatq̄ nefaſq̄: Faſq̄ ſit inqrant legūq̄ examina ſeruēt. Hic locus ē. ī cōuiuio locoq̄ ꝺuiuii adhiberi ſolēt & debēt cōdimēta uoluptatū oī auſteritate ſequeſtrata: q̄lia ſunt tibicinū fidicinūq̄ modulamina. Itaq̄ ait poeta tibiā eē inflādā: q̄ merito dicit a pallade fuiſſe ī ūdas ꝓiectā: cū uidiſſet ora turgētia: & legēdū eſt ſones: ut ſit ſermo apoſtroph⁹ ad ipſā tibiā. Palladis ora timor. uerba mēdoſa ita emēdauims. Palladis ora tumor. ut ſit ſenſus abiectā fuiſſe tibiā cū tumor hoc ē buccæ turgentes diuæ palladis ora deformarent: & hæc eſt uera lectio q̄ ex uicinitate dictionū fuit in uerſa. narrāt poetæ & hiſtorici pallada terebrata buxo tibiā effeciſſe: quā cū iflaret: uidit genas intumuiſſe: oriſq̄ deformitate pculſa tibiā abiecit in meādrū fluuiū quā ſatyrus marſias collegiſſe ferť Ariſto. ī. viii. politicoꝝ uerba ſūt mēoratu digna: q̄ ſubiecim⁹. aiūt Mineruā tibias abieciſſe ob deformitatē oris. at q nō male hēt dicere feciſſe hoc deā deformitate oris īſenſam: ſed tamen multo magis ob id: qa nihil cōfert tibiaꝝ uſus ad intelligētiā & mētē: cū ſcīa mineruæ ſit attributa. apud Atheniēſes diſciplīa tibiis canēdi exploſa ē: & repudiata autore Alcibiade: q cū tibias īflaſſet: uidit oris ſui deformitatem q̄ pudefactus tibias abiecit īfregitq̄. autores Gel. & Plutar. Vado meādri: Meāder fluui⁹ ē meōiæ ita ſinuoſus flexib⁹ ut ſæpe credať ad fontē reuerti. ꝑ phrygiā currit. eariā: lydiāq̄ diſtermīat. autores Pli. & Strabo ab hoc meādro oēs obliqtates flexiōeſq̄ meādri nūcupanť. Cice. ī piſone. Scio quos tu meādros q̄ſtuiſti. Nūc iā. ad cynthiā reuertiť parātē iter ī hyrcaniā: & lōginq̄s natiōes. ī codice uetuſto legi. At tu dure paras. tanq̄ ſi cynthiā alloq̄tur: ſed ſeiꝑm: ſitq̄ caſtigatio ad ſemetiꝑm: q pegrinādo: & regiōes lōginq̄s luſtrando exiſtiaret ſe poſſe ab amore diſſolui. cū tñ nullū ſit effugiū: & ita ſcām hanc lectionē totius elegiæ ſēſus ad iꝑm poetam erit referēdus de ſe ita dicētē tanq̄ de altero. Quo fugis! ah demēs. Cōes. ſ. poetæ & cynthiæ. Alterna cede. mea & puellæ. Hyrcani maris. Hircanū mare ab hyrcania regōe noīatū. alio noīe caſpiū appellať. ut ait Stra. hyrcāia uero regio aſiatica ſiluoſa ē & adeo opulēta: ut uitis una uini metretā afferat. & fic⁹ ſexagīta modios ficoꝝ. Roſcida. i. rore pfuſa. Oui. roſcida p tenebras faun⁹ ad antra uenit. Hæ rere ſorores. Muſas intelligit q̄ nouē numero ſūt filiæ iouis: & mnemoſynes: hoc ē memoriæ. autor Dio. Cice. in. iii. de natura deoꝝ primas & ſcās & tertias muſas deſcribit. & tertias ex ioue pierio natas aſſerit: q̄s pieridas & pierias ſolent poetæ appellare. ſupra alī retulim⁹ ex ſnīa Strabonis & Feſti. Vt ſemele. Canēt inqt nobis muſæ quēadmodū iuppiter ꝺuſt⁹ ē. i. flagrauit amore ſemeles: & amauit ionē & in aqlā uerſus ganymedē troianū rapuit in cœlū: &

cū fecit pocillatorē. Cōbuſt⁹. alluſit ad fulmē quo ad ſemelē deſcēdit. Quo uicerit alitis arma. Sēſus eſt. ſi nemo uicere pōt cupidinē: q alatus eſt: q & ipſum domat ioue: cur ego ſolus efficior reus culpæ & criminis uenerii: ꝙ cōe mihi ē cū oīb⁹? Re⁹ agor. Reus agit: q accuſat: reus pagit qui dānat. uñ ait Pli. in epiſtolis Dū ille agit reus ſedim⁹. & iuriſcōſultus ad legē iuliā de adulteriis decēter ingt. pegiſſe reū nō alias qs uī: niſi & ꝺdēnauerit. ſcribit Aſconi⁹. Reū fieri nihil aliud eē: niſi apd ptorē legib⁹ iterrogari. Hic quoq; nō neſcit Etiā ingt muſæ ſciūt qd ſit amor: ꝙ ꝓbat exēplo calliopes q cū oeagro cōcubuit: & ex eo cōpreſſu: genuit orpheū. q̄dā ergo cōpreſſa itelligit calliope mr orphei: que ait apd Papi. Sic ripis ego murmurātis ebri nō mutū caput orpheos ſeq̄bar. & Sili⁹ in. xi. d orpheo loquēs ait.

Cōmunis culpæ cur reus unus agor?
Nec tu uirginibus reuerētia noueris ora:
Hic quoq; nō neſcit qd ſit amare chor⁹.
Sī tamē oeagrī quædā cōpreſſa figura:
Biſtoniīs olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima ſtatuēt in pte choreæ
Et medius docta cuſpide bacchus erit:
Tū capitī ſacros patiar pēdere corymbos
Nam ſine te noſtrū nō ualet ingenium.

Nūc ēt mr tota comitāte ſoroꝝ Aonidū turba mr mira canētē. pr orphei fuit oeagrus: ut ſcribit Dio. uñ oeagrius cognoīat a poetis. Biſtōiis rupib⁹. i. threiiciis. nā trax fuit orpheus. ī thracia ſtagnū ē biſtonū & gēs. autor Pli. inde a filio dr biſtonius uates. Et medius bacchus. Dicit bacchū futuꝝ mediū ī choro muſaꝝ ipſo ducente choreā: qm deus eſt poetaꝝ: & muſæ ei comites adhæſerūt in bella, ꝓficiſcēti ut ait Dſodo. doctā cuſpidē itellige tyrſum: quo utit bacchus. Sacros corymbos. i. coronā hederaceā: q̄ poetæ coronant. d corymbis ſupra diximꝰ quēadmodū ſunt fructus hederaꝝ: ut docet Pli. in. xvi. eodē autore didicimꝰ ēt corymbos uocari racemos ferularum & caulem corymbiam.

Sī tamē oeagri quædā cōpreſſa figura:
Biſtoniīs olim rupibus accubuit.
Hic ubi me prima ſtatuēt in pte choreæ
Et medius docta cuſpide bacchus erit:
Tū capitī ſacros patiar pēdere corymbos
Nam ſine te noſtrū nō ualet ingenium.

Ad cynthiam. Cphœbī

Q Væris cur ueniā tibi tardior? aurea
Porticus a magno cæſare apta fuit
Tāta erat in ſpē pœnis digeſta colūnis
Inter quas danai fœmina turba ſenis.
Hic eqdē phœbo uiſus mihi pulchior ipo
Marmoreus tacita carmen hiare lyra.
Atq; arā circū ſteterāt armēta myronis
Q uattuor artificis uiuida ſigna boues.
Tū mediū claro ſurgebat marmore tēplū
Et patria phœbo carius ortygia.
Auro ſolis erat ſupra faſtigia currus:
Et ualuæ libyci nobile dentis opus.

Væris cur ueniam tibi tardior aurea phœbi. Porticū a cæſare auguſto publicatā laudat: & extollit: cui⁹ inſpectiōe dicit tardius ſe ad cynthiā acceſſiſſe. ſcribit tranqllus auguſtū cæſarē tēplū apollinis in parte palatinæ domus excitaſſe: cui addidit porticus cum bibliotheca græca latinaq;. debes itaq; itelligere in hoc loco de porticu adiuncta apollini palatino. alias quoq; porticus ſub alieno nomine extruxit auguſtus. ut porticū lucii & caii nepotū. item & porticū liuiæ & porticum octauiæ. Digeſta. i. diſtincta: & ſcām ſimmetriā ædificata. quāta autē debeat eſſe craſſitudo: longitudoq; colūnarū: & quanta interualla intercoluniorum in ædificiis docet eruditiſſime uitruuius ī. iii. Pœnis colūnis. i. marmoreis ex marmore pœno hoc ē numidico factis: ꝙ fuit ātiqtus laudatiſſimū ex quo limia ī domo prius romanoꝝ poſuit. M. lepidus ut ſcribit Pli. ī. xxxvi. & hoc primū inuecti nūidici marmoris ueſtigiū in ueniſſe ſe refert. de hoc itellexit Mar. ſcribēs. Marmore picta nomas. Hoc papi. ī ſiluis libycū ſilicē appellat. p̄ſci pauimēta pœnica appellitabāt: q̄ erāt marmore numidico ſtrata. Inter q̄s danai fœmina turba ſenis ī hac porticu apollinis palatini erāt imagies bellidū qnq̄ginta: q̄ maritos prīa nocte nuptiali ad unū oēs iteremert excepta hypmeſtra: q̄ lynco pepcit. de qbus ſupra diximꝰ. hoc ēt docet Oui. ſic ſcribēs in. iii. triſtiū. Ducor ad intōſi cādida tēpla dei. Signa pegrīs ubi ſūt alterna colūnis Belſides & ſtricto ſtat ferus enſe pr. Vid quēadmodū Prop. & Oui. de eadē porticu ſcribētes dicāt eadē. pegrinas ille uocat colūnas: q̄s hic pœnas. bellides ille noīat: q̄ ab iſto dicunt danai turba. alibi quoq;. Oui. meminit huiuſce rei in amoribꝰ: & in prīo de arte. Cat mē hiare. laus apollinis marmorei: q tāto artificio fuerat fabrefactꝰ: ut uiuere: & ſpirare: & ad lyrā canere uidert. ita apuleius laudās ſtatuā batylli pueri ingt. cāticū uī ore tereti ſemihiātibꝰ in conatu labellis eliq̄re. Steterāt armēta myronis. Dicit circa arā apollineā fuiſſe q̄ttuor boues æneas a myrōe factas uiſenda pulchritudine. Myrō artifex nobilitatus fecit ex ære buculā celebratis uerſibꝰ laudatā: quos Auſonius latina ligua donauit Accidit myroni ꝙ pleriſq; aliis: q alieno magis ingenio: q̄ ſuo ꝺmēdant. fecit & alia ſigna ænea. hic nūero ſior ī arte fuit q̄ polycletus: & īſimmetris diligētior. autor Pli. in. xxxiiii. Papi. in ſiluis. Hic tibi q̄ docto multū uiglata myroni æra. Quinti. in. xii. Signa molliora adhuc ſupradictis myron fecit. Viuida ſigna. Quaſi tu dicas ſpirātia atq; uiuētia. laus ē artificis. ita Vir. Viuos ducit de marmore uultus. & Papi. in thebaide. Viuis creātia uultibꝰ æra. alias uiuidū ſignificat robuſtū ut docet Ser. Cari⁹ ortygia. Apollo magis diligebat hoc tēplū palatinū: q̄ īſulā delō natale ſolū. delos aūt ī medio ē cycladū īſula clariſſima tēplo apollīs alūni: & mercatu celebrata. autor Pli. dcā pyrpile igne ibi primū reptotalii cynthiā: alii aſteriā alii aliis noibꝰ appellāt: ſed īprimis ortygia uocitat: qm in ea primū iuctæ ſūt coturnices aues: q̄s græci ortygas uocāt. Vir. Lingm⁹ ortyge port⁹. In quo. ſ. tēplo erat dicatus currus ſolis. Quidā codices hēnt auro: ꝙ nō diſplicet: ut laus ſit maior tēpli magnificētiſſimi. ſupra cuius faſtigiū ſolis curr⁹ ex auro ſplēdeſceret. Et ualuæ libyci. Fores templi dicit fuiſſe eburneas: & hoc ſignificat op⁹ libyci dētis. nā in libya ſūt elephātes: quos & ethiopia: & troglodytica generat: ſed maximos īdia. dētib⁹ elephātū ingēs ꝑciū eſt. qm hoc ſolū eſt uerū ebur. cæteꝝ ꝓp penuriā ut

ait Pli. ossa cœpta sūt in lamias secari. magnitudo dētiū ur in tēplis ꝓcipua: & ī africa ꝓbēt uicē postumi domiciliis: & in stabulis pecoꝝ palos fieri ex dētib⁹ elephātoꝝ tradit polybius. laudat Cice. ī uerrinis ualuas tē pli exebore pulcherrie factas qb⁹ nullas magnificētiores ullo unq̄ tpe fuisse cōfirmat. Altera deiectos parnasi. Laudat argum ēta: q̄ erāt ī ualuis eburneis diligētissime pfecta. ī altera inqt forte erat fabrefacta historia gallorū: q de parnasi uertice apollinis numine ꝓcipitati iterierūt. delphi ī mōte parnaso clarissimi ob oraculū apollinis ꝓcipitiis locoꝝ naturalib⁹ tuti sūt ab icursiōib⁹ hostilib⁹: & maiestate numis mūitissimi. tēplū do nis regū populorūq̄ opulētissimū. cui⁹ spoliā di cupidīe incēsus Bremi⁹ rex gallorū delphis bellū intulit: q cū q̄tuor tm̄ millia militū hrent. cōtra. lxv. millia gallorū ala criter resistebāt: & gallos scādētes e parnasi uertice ꝓcipitabāt. mox apollīe: & minerua: dianaq̄ opitulātib⁹: gal li dissipati. ꝓstratiq̄ sūt: & portōe mōtis p terræ motum abrupta elisi oppressiq̄. ĩsecuta deīde tēpestas cū fulmīb⁹ & grādie uulneratos absūpsit. bremi⁹ pugiōe semetipm cōfodit. autor iustin⁹ ī. xxiiii.

Altera deiectos parnasi uertice gallos
Altera mœrebat funera tantalidos.
Deīde iter matrē deus ipse iterq̄ sororem
Pythius in longa carmina ueste sonat.
q Vi uidet is peccat q nō te uiderit ergo
Nō cupiet. facti crimina lumen hēt.
Nā qd prænestis dubias o cynthia sortes:
Quid petis æei mœnia thelegoni?
Curua ten herculeū dportāt esseda tybur
Appia cur totiens te uia ducit anum?
Hoc utinā spatiare loco quocūq̄ uagaris
Cynthia: sed tibi me credere turba uetat
Cū uidet accensis deuotā currere tædis

Funera tātalidos. In altera inqt pte ualuaꝝ erat historia niobes: & filioꝝ: q oēs pierāt confossi sagittis apollinis: & dianæ ut supra docui mus. Merebat. Ad laudē dcm̄ ēipsi⁹ artificis. adeo. n. fabre & adamissim erāt cūcta pfecta ī ualuis ut mœrere & lugere uiderent recitatas calamitates. Tātalidos. ī. niobes tātali filiæ ī lapideā statuā cōuerse. Itidē ab Oui. tātalis appellat. Diro iudicia facto tātalis adiecit. Inter matrē & sororē. s. latonā: & dianā. Pythi⁹. i. apollo: q inter cætera cognomēta pythius nūcupat. qđ nomen ex nece draconis pythonis inditū deo græci fabulāt alii ut inqt Macrobius pythiū cognoiatū eē autumāt a dictiōe græca: q̄ uim caloris significat. alii a pytheschē q̄ est iterrogare & cōsultare. ide uaticinātes phœbades pythiæ cognoiant ut scribit Stra. ī. ix.

Alia Elegia

Vi uidet is peccat: q nō te uiderit ergo. Quidā cōiūgūt hæc supioribus: sed ut mihi uidet male. nā snia est seiūcta a supiore snia: q̄ admonet cynthiā ut rōnæ manere uelit: nec ab urbe pegrinari qm̄ inqt oculi duces sūt in amore: & formosa puella nisi pūs spectet: nō desiderabit. oculis. n. precamur. oculis cōcupiscimur. oculi pleni sūt mecchationū. oculi in hoīb⁹ sūt insatiabiles: ut decē ter scribit cyprianus: & apostolica snia cōprobat. Prænestis sortes. Quid petis inqt secessū pneſtinū & tusculanū? pneste ciuitas est in pria regiōe italiæ haud lōge ab urbe roma: quondā stephane: & polystephanos a copia coronaꝝ appellata: ut docet Strabo. templū habet fortunæ illustre. unde certa edebant oracula. iō Papi. fortūas preneſtias sorores appellat. & filius inqt. Sacrisq̄ dicatū fortunæ pneste iugis. de hoc fortunæ oraculo intellexit Mar. illo uersu. Seu tua ueridicæ di scūt respōsa sorores. Nūc Prop. dubias sortes fortunæ pneſtiæ appellat: ut eleuādo auctoritatē oraculi facilius cynthiæ psuadeat in urbe eē manendū: uel qa oīa oracula sunt pplexa: & flexiloq̄. adeo ut sors ipsa sæpe referēda sit ad sortes. ut facūdissime scribit Cice. q & pneſtinarū sortiū memīt: & inuētione sortiū tribuit numerio pneſtio. Aeæi mœnia thelegoni. Tusculū dīgnat oppidū latii cōditū a thelegono filio Vlyssis & circes: qui p ignorātiā ptem Vlyssem occidisse fert: ut acron & porphyrio tradidert. Oui. Et iā thelegōi iā mœnia tiburis udi. Hora. & thelegōi iuga parricidæ. Caro cēsori⁹ tusculan⁹ fuit: quo alūno tusculū nobilitat. ææū uocat thelegonū a mre circe: q̄ æa cognoiat ab īsula æea si ue oppido circes domicilio: q̄ tradit Home. ī. xii. odisseæ. dicit Ser. æeā noiatā eē insulā ab horrore trāseūtiū quo hoīes mutabant ī feras. īsulæ æeæ memīt apuleius ī magia. ide artes æeæ magicæ cognoiant. qb⁹ circe usa ē. Oui. Artib⁹ æeis capathriq̄ senis. Curuatem herculeū. Mēdosus uersus nulla poetica uenustate: & ita emēdād⁹. Curua tē herculeū. cui⁹ sensus ē. p interrogatiōne ꝓnūciād⁹. o cynthia essedia curua te ne tybur deportāt? ten. n. & men dicim⁹ ꝓ te ne & me ne. Persi⁹. mē moueat qppe. esseda de quib⁹ supra mēmorauius bono epitheto curua dicunt ob formā. & hic loc⁹ a nobis: q̄ sine arrogantia dcm̄ sit: primis ita castigat⁹ est: ut multa alia ī hoc poemate nro marte ꝓmi uel emēdauim⁹: uel ex obscuris apta fecim⁹: sicut ipsa interptatō fidē faciet. Tibur cognoiat herculeū: qm̄ herculi dicatū est. uñ ait poeta in papeiis. Gades herculis hūidūq̄ tybur. & Stra. ī. v. tybur īquit herculeū ē. Mar. Tybur in herculeū migrauit nigra lycoris. tybure fuit biblio theca in tēplo herculis satis cōmode libris īstructa. cuius memīt Gellius ī. xviii. de quo tēplo credas loquutū esse Iuuenalē illo uersu. Vīcens fortunæ atq̄ herculis ædē. qui pperā a cōmentatorib⁹ enarrat credentib⁹ id referendū esse ad tēpla herculis: & fortunæ romanica: cū sit referendū ad tēplū fortunæ ꝓneſtinæ: & herculis tiburtini: ut cōparatio accōmodet locis ī qoib⁹ centroni⁹ ædificabat. sed multa id gen⁹ a nobis ptractant ī q busdā nris annotationib⁹: q̄ ꝓmulgabunt in tpe. Appia. Appiā uiā muniuit Appius claudi⁹ cæcus in cē sura: & aq̄ ī urbē duxit. autores Liui⁹: & iurisc⁹sult⁹. inter rōanas uias appia laudatissima ē. uñ dixit Stra. appia lōgaꝝ terit regia uiaꝝ. ait poeta cynthiā cōsenuisse dū spatiat iugit p appiā uiam. de q̄ ait Hora. Appiā mānis terit. Cū uidet accēsis. Diana religiosissime colebat ī nemore arcino: q̄ artemisiū uocat Stra. qm̄ græce artemis diana nūcupat. sacerdos istic tēpli rex nemorēsis dr a Trāquillo: & poetæ oēs appellitat reges hos sacerdotes: q erāt fugitiui serui. mulieres uota nūcupabāt huic deæ & uoti cōpotes ibāt in nemꝰ aricinū gestātes

faces accẽſas: qua ſupſtit iõe deã ſe uenerari exiſtimabãt. Quod elegãter docet Oui. ĩ faſtis ſcribẽs de diana ari cina. Sæpe potẽs uoti frõtẽ redimit a coronis Fœmĩa lucẽtes portat ab urbe faces. hoc ait Prop. a cynthia ſa ctitari: nõ cã religiõis: ſed ut ſub hoc ꝓtextu exerceat adulteria q̃ ſæpe ſub noĩe uelamẽtoꝙ caſtimonie delite ſcũt. & hoc inqt uulgi rumor affirmat dictitãtis ſub hac religõis ſimulatiõe cynthiã extra urbẽ adulterari. ita Liui⁹ oñdit ſacrariũ bacchanaliũ fuiſſe ſtrupoꝝ: & oĩs corruptelæ officinã: in qb⁹ mſonæ bacchaꝝ hĩtu cũ fa cib⁹ ardẽtib⁹ ad tyberĩ decurrebãt. In nem⁹. ſ. aricinũ: ꝙ dicebaꝫ artemiſiũ. Põpeia porticus. Romæ erat portic⁹ põpeia ſoli arcẽdo accõmodata: ſub q̃ æſtiuo po tiſſimũ tpe matronæ ſpatiabanꝫ: Oui. Tu mõ põpeia lẽ tus ſpatiare ſub umbra. Scilicet. Cũ ironia ꝓnũciãdũ apud Terẽ. Id populus currat. ſ. & apud Virg. Scilicet ís ſupis labor ẽ. uult. n. oñdere poeta porticũ põpeiã & reli q̃ loca urbis romæ amœna nõ ſordeꝫ cynthiæ ut ob hãc cãm pegrineꝫ: ſed hoc iõ fieri ĩtelligi uult: ut adultereꝫ ſe curius: & ueneri opeꝫ occulti⁹. Platanis. Platan⁹ arbor ẽ pegrina umbræ tm̃ gra expetita: q̃ arbores in tantũ ue nerãt honorẽ & ĩ tãtis fuere dĺiciis: ut mero ĩfuſo nutriré tur. autor Pli. ſcribit Macro. hortẽſiũ platanos ſuas uĩo irrigare cõſueuiſſe. merito ab Oui. platanus genialis co gnoĩaꝫ: qm̃ ad ſolã uoluptatẽ erat accõmodata: cuius ar boris cõmẽdatio nõ alia maior ẽ q̃ ſolẽ æſtate arcere: hy me admittere. Sopito quæꝙ marone. Repetendũ é illud uerbũ ſordent figura zeugma: & ẽ ſenſos ironicos ꝓferé dus. ſordẽt inqt: & faſtidioſa ſunt cynthiæ flumina fon teſꝙ rõani: q̃rũ aquaꝝ cadentiũ murmure maro ſopiẽ. uel ꝙ iuxta maronianas ædes flueret riu⁹ q ſæpe leui ſõ nũ ſuadebat inire ſuſurro. & ſõnũ laudat ipſe Vir. Moleſ ꝙ ſub arbore ſõni: uel ad laudẽ aq̃ꝝ referendũ ẽ q̃ tã le ni murmure cadebãt: ut ẽt maronẽ ſopire poſſent poetã ſõni parciſſimũ: & ĩ lucubratõib⁹ poeticis uigilãtiſſimũ. & hoc magis placet: q̃ ꝙ alludat ad bucolicũ marõis car men. Nymphis tota crepitãtib⁹ urbe. Scribit Frõtin⁹ ductus. aq̃ꝝ fuiſſe nouẽ ĩ urbe roma: q̃rũ ipſe refert noĩa ĩter q̃s clariſſima erat oĩum Martia. ĩter reliq̃ deũ mũera tributa urbi: ut inqt Pli. uirgo quoꝙ & appia laudabãt agrippa: q aquã uirgineã adduxit lacus romæ ſeptingen tos fecit. fõteſꝙ & aq̃ꝝ caſtella cõplura: merito ait poeta p totã urbẽ nymphas aq̃ꝝ crepitaſſe: & reſonaſſe. Cre pitãtibus. ꝓ eo ꝙ eſt murmurãtibus & reſonãtibus. Vir. Duro crepitãt ſub uulnere malæ. Cũ tritõ. Tritõ neptuni tubicen eſt carminibus poetaꝝ celebratiſſim⁹. & cerula cõcha exterrẽs freta. Pli. in. ix. de Tritone ita ſcripſit. Tiberio prĩcipi nũciauit olyſiponẽſius legatio ob id miſſa uiſũ auditáꝙ quodã in ſpecu cõcha canen tẽ tritonẽ q̃ noſciẽ forma. q̃ aũt ſit forma tritõis notũ eſt uel illo uerſu Virgilia. Frõs hoĩem p̃fert: in priſti deſinit aluus. q̃ res fortaſſe cur a Prop. dicaꝫ triton recõdere ore aquã rõanoꝝ fontiũ. ſcito poetã tãgere hiſtoriã náꝙ agrippa: q tot lacus & fõtes & caſtella aquaꝝ fecit ĩ urbe cultu opeꝙ magnificentiſſima: ſigna aenea aut marmorea illis oĩbus ĩpoſuit: & colũnas ex marmore q̃drigẽtas. autor Pli. ĩ. xxxvi. igiẽ ĩter illa ſigna: erat ſi gnũ tritonis utpote dei aquaꝝ: q in hoc laudaꝫ a poeta: ꝙ aq̃s ore recõdebat: q̃ ſaliẽtes artificio mechanico ĩ tra tritõis ſtatuã recõdebanꝫ & reſorbebanꝫ. Iſta uia. Quã frequẽter uſurpas itãdo in nem⁹ aricinũ. Lu mina. i. deꝓhendi oculis nr̃is times ĩ adulterio: & iõ ſecedis. Me lædit ad aores rumor. Talis rumor de cyn thia ledebat aures poetæ: q̃lis de amica ledebat Tibullũ ita ſcribẽtẽ. Rumor ait crebro nr̃am peccare puellam. Tũc me ſurdis auribꝰ cẽ ueli. Retia nota. Fraudes cognitas metaphoricos. Famæ iactura. Nulla ẽ maior ía ctura q̃ famæ & ꝓſertĩ ĩ fœmĩa poſt pudicitiã defloratã: qua amiſſa oĩs uirtus ĩ femĩa ruit: ut inqt hieronym⁹ & teſte Salamõe. melius ẽ nomẽ bonũ q̃ diuitiæ multæ. Formoſis fabula pœna fuit. Catholica. ſnĩa: q̃ do cet rumores moleſtos eẽ formoſis puellis: quoniã nõ credim⁹ formoſam ĩ caſtimõia uiuere poſſe & ideo ru muſculi iactantur: qb⁹ formoſæ ĩfamãtur. iuxta illud ſatyricũ. Rara adeo cõcordia formæ ẽ atꝙ pudicitiæ & iuxta illud diãtis. Si pulchrã duces hẽbis cõem. Nõ tua depnſo dãnata. i. nõ uituparis ꝙ ſis uenefica: ſed ꝙ ĩpudica. ſolitas aũt fuiſſe matronas rõanas exercere ueneficia. teſtes ſũt Vale. in. ii. & Liui⁹ ĩ. viii. q ſcribũt dã natas fuiſſe uenefícii ad clxx. & tũc primũ q̃ſtio de ueneficiis romæ ĩſtituta fuit: q̃ lex cornelia atrocib⁹ pœnis ſanxit eẽ multãda: & ſiue uir: ſiue fœmĩa malũ uenenũ hoĩs necãdi cã fecerat, uel uẽdiderat uel hũerat: plecte bat. Querieꝫ ẽt an q̃ amatoriũ dederit uenenũ dediſſe dicaꝫ. Teſtis eris puras. O ſol inqt eris teſtis ꝙ manus cynthiæ ſũt puræ & ĩfõtes a ueneficiis: & merito dicit ſolẽ exhibituꝝ huiuſce rei teſtimoniũ: qm̃ primus ſol oĩa uidet & ĩtueꝫ. ut home. & Oui. & Pli. cõmorãt. Tyndaris externo. formoſis daꝫ hæc uenĩa ut ſemel biſꝙ ĩpune peccare poſſint. Hãc uenĩã dat Prop. cynthiæ utpote formoſæ. & exẽplo helenæ oſtẽdit amorem

In nemus: & tríuiæ lumína ferre deæ.
Scílícet umbroſís ſordet põpeia colũnís
Porticus auleís nobilis attalicís.
Et creber pariter platanís ſurgẽtib⁹ ordo
Flumína ſopito quæꝙ marone cadunt:
Et leuiter nymphís tota crepitãtibus urbe
Cum ſubito triton ore recondit aquam:
Falleris: iſta tuí furtũ uia mõſtrat amoris
Non urbẽ demẽs: lumína noſtra fugís:
Nil agís: inſídías in me cõponís ínanes:
Tendís iners docto retía nota mihi.
Sed de me mín⁹ ẽ: famæ iactura pudicæ
Tanta tibí míſeræ quanta mereris erit.
Nup enĩ de te nr̃as me ledit ad aures
Rumor: & ín tota nõ bonus urbe fuít.
Sed tu nõ debes ínímicæ credere línguæ.
Semp formoſis fabula pœna fuít.
Nõ tua depréſo dãnata ẽ fama ueneno
Teſtís eris puras phœbe uidere manus.
Sín aũt longo nox una aut altera luſu
Cõſumpta eſt: nõ me crímía pua mouẽt
Tyndarís externo patríã mutauít amore

pegrini amatoris nõ eẽ in puella reꝓnſibilẽ. Nã helena q̃is mariti amorẽ & pꝛiæ amore externo ꝓmutauerit: & ſequuta ſit alexandrũ relicto pꝛio ſolo: tñ a menelao uiua reducta ẽ domũ: & citra oẽm iniuriã adamata. Tyndaris. i. helena. Ipſa uenus. q̃ neſcit uenerẽ amatã fuiſſe a marte: & olĩ cũ adultero retibus tenuiſſimis a uulcano cõiuge deꝓnſam: & oĩb⁹ cælitib⁹ oſtentatã: q̃ fabula diu fuit ĩ toto cœlo notiſſima. poſt hoc tñ uulcano fuit iucũdiſſima. Quãuis ida parĩ: & oenone inqt una ex nymphis & naiadib⁹ cũ paride cõcubuit quoꝝ amores q̃is ab ida ſilua troiana ideiſq; narrarent: tũ & amadriades: & ſileni: & bacch⁹ ſpectauerũt illos cõcubẽtes: nec ob hoc oenone fuit inuiſa ĩter alias nymphas. oenonẽ aũt a paride añ helenã fuiſſe adamatã: teſtis ẽ epiſtola naſonis. & ut ait Stra. ĩ agro iliẽſi: tumulus fuit paridis & oenones illi⁹ uxoris. Sileniq; ſenes. Rectus eſt caſus pluratiui nũeri: nõ. n. unus ſolũ ſilenus q̃ nutricius cuſtoſq; bacchi fuit: ſed plures ſileni fuiſſe ferunt. uñ ait Catul. Cũ thyaſo ſatyroꝝ: & nyſigẽis ſilenis: q̃ ſileneis legũt apud Catullum male legũt. Scribit Stra. in. x. ſilenos miniſtros eẽ bacchi. De ſilenis hec tradunt a Diodo. libro. iiii. bibliothecæ. Dicunt ſubſidiũ dionyſio tuliſſe nyſioꝝ nobiliores. quos a pꝛio eoꝝ rege ſileno ſilenos uocant. Is cũ circa lũbos caudã hꝛet poſteri quoq; eius naturæ ptícipes id ĩſigne geſtarũt. Et pꝛ ipſe chori. Bacch⁹ intelligit: & ẽ ſermo apoſtrophus ad ip̃m bacchũ: & extrinſecus ſubintelligẽdũ uerbũ ſpectaui ſti. Bacch⁹ aũt nõ ſolũ de⁹ é: & dux Tityroꝝ ſilenoꝝ: & ſatyroꝝ: ſed ẽt naidũ: atq; nymphaꝝ: ut docet Stra. Legiſti poma. Hoc magis ad bacchũ referre placet: q̃ ad pari aut oenonẽ: ut ſit ſenſus. bacchũ cũ ſilenis: & amadriadibus ſolitũ colligere poma: & excipe dona naica hoc eſt poma & flores naidis oenones: p q̃ oſtdit oenonẽ poſt paridis adulteriũ nõ fuiſſe repudiatã a baccho & nymphis: ſed luſiſſe cũ illis. Stuproꝝ examine. i. multitudine nũeroſa: q̃le eẽ ſolet examẽ apũ. Si cõtra mores. Fœlix inqt nimiũ foret roma: ſi ſola cynthia cõtra leges moreſq; peccaret. Mores tã bonos q̃ malos dici claꝝ eſt. & Plau. docet ĩ trinũmo ſic ſcribẽs. Morb⁹ bonos ĩuaſit mores: q dũ egrotãt ĩter mortui mores mali q̃ſi herba ĩ rigua ſuccreuerũt. Leſbia fecit. amica catulli: q̃ ĩpudiciſſimã fuiſſet docet carmẽ illud Catullia. Cũ ſuis uiuat uale atq; mechiſ. Quos ꝓplexa ſimul tenet trecẽtoſ. Qui q̃rit tacios ueteres. Sẽſus ẽ: q exigit illã ſanctitatẽ & caſtimoniã in rõanis puellis: q̃ fuit olĩ in gẽte ſabinoꝝ. is uĩ mores romanæ urbis ignorare: & primũ romã introiſſe in q̃s oẽs fere mr̃onæ impudicitia laborãt: & adulteriis opanť. Veteres aũt ſabinos fuiſſe frugaliſſimos cõtinẽtiſſimoſq; docet Liui⁹ his uerbis. Inſtruct⁹ diſciplĩa tetrica ac triſti ueteꝝ ſabinoꝝ quo genere nullũ quõdã incorruptius fuit. uñ dixit Mar. Caſta nec antiqs cedẽs leuĩa ſabinis. & a Iuuẽale dcm̃ eſt. Intactior oĩ Crinibus effuſis bellũ dirimẽtẽ ſabina. Tacius uero fuit rex ſabinoꝝ: cũ quo romulus romanũ ĩperiũ conſociauit. Hiſtoria nota apud Liuiũ. Dionyſiũ. & plutarchũ. Is mos ſaturno. Huic ſimile eſt illud. Credo pudicitiã ſaturno rege morata in terris. Sed iã ut ait Oui. Saturnus perit pierunt & ſua iura. Deucalionis aquæ. Cataclyſmos ſiue diluuium: q̃ fuit tẽporibus deucalionis. nõ fuit per totum orbem ut poctæ fabulantur: ſed ſolã theſſaliã inundauit: cuius regno deucalion potiebať: ut ſcribit Inſtin⁹ & oroſius. & ob hoc dictum eſt diluuium deucalionis: quia maxime factũ eſt in regno deucalionis: ut autor eſt Auguſtinus in. xviii. Vxorem minois. Paſiphen intelligit: quæ taurũ adamaſſe fertur uſq; ad coitũ: ut fabuloſa tradit antiquitas: q̃ tamen haud ĩcredibile uideri debet: cũ iuba autor ſit equũ ſimiliter adamatũ fuiſſe a ſemiramide uſq; ad cõcubitũ. quidã tradunt minoem habuiſſe magiſtrũ militiæ quendã nomine taurũ: quẽ paſiphe amauit: & cum eo concubuit in domo dedalea unde datus ẽ locus fabulæ. Aerato muro. Hoc idem Hora. Incluſam danaen turris ænea. Non potuit inquit danae incluſa intra æream turrim ſeruare pudicitiam. cum ſtuprum iouiale paſſaſit. ex quo oſtendit nullã eſſe tam ſanctã: tãq; munitam: quæ non polluatur. Nam & græcæ et latinæ matronæ corruptæ fuerunt.

Et ſine decreto eſt uiua reducta domum
Ipſa uenus q̃is corrupta libidine martis
Nec minus in cœlo ſemp honeſta fuit:
Q uãuis ida parĩ paſtorẽ dicat amaſſe
Atq; inter pecudes accubuiſſe deam.
Hoc & hamadryadũ ſpectauit turba ſo-
Sileniq; ſenes: & pater ipſe chorĩ. (roꝝ
Cum q̃bus idæo legiſti poma ſub antro
Suppoſita excipiens naica dona manu:
An q̃ſq; in tãto ſtuproꝝ examine quærit
Cur hæc tã diues? q̃s dedit? unde dedit?
O nimiũ noſtro fœlicẽ tempore romam
Si contra mores una puella facit.
Hæc eadẽ añ illã impune & leſbia fecit:
Q uæ ſequtur certe eſt inuidioſa minus.
Q ui quærit tacios ueteres duroſq; ſabios
Hic poſuit noſtra nup in urbe pedem.
Tu prius & fluctus poteris ſiccare marios
Altaq; mortali deligere aſtra manu:
Q uã facere ut nr̃æ nolit peccare puellæ.
Is mos ſaturno regna tenente fuit.
At cũ deucaliõis aquæ fluxere per orbem
Et poſt antiquas deucalionis aquas
Dic mihi q̃s potuit lectũ ſeruare pidicũ?
Q uæ dea cũ ſolo uiuere ſola deo?
Vxorẽ quondã magni minois (ut aĩunt)
Corrupit torui candida forma bouis
Nec minus ærato danae circũdata muro
Nõ potuit magno caſta negare ioui
Q d' ſi tu graĩas: tu ſeu ſis imitata latinas
Semper uiue meo libera iudicio.

Ad Cynthiam.

Alia Elegia.

RIstia iã redeũt iteꝝ ſolẽnia nobis. In ſacris iſidis: & cereris matronæ romanæ ſecubabant: & caſtimonia pluriũ dieꝝ utebãt: ꝙ Liuius ĩ bacchanalibus celebrãdis p decẽ dies ſolitũ fieri ã clarat. Hec ſacra erãt ſolẽnia hoc é quotãnis ſemel celebrabãt: qbus cũ cynthia oparet nõ po terat poeta frui ſolitis amplexibus. hinc ſacra iſidis: & ipam deã deteſtat. ſimilis é elegia: ſimiliꝙ argumẽto apud Ouidiũ. cuius principiũ ẽ. Annua uenerũt cerealis tẽpora facr. Opata Operati ſignificat operã dare: & eſt uerbũ ſacris accõmodatũ: & ſignificat ſacra pficere: ut docet ſeruius. inde a Virgilio dictũ eſt opata iuuẽt⁹. Quod tamẽ ad alia quoꝙ trãſſerẽt. Columella in. xiii. Si reb⁹ue nereis fuerit opatus uel utr uel fœmia. Inathis. i. iſis: q̃ filia fuit inachi dicã io: mox facta ægyptioꝝ dea. Iſis é nominata: ut ait Auguſti. Scribũt Diodo. & Euſeb⁹ iſin eſſe lunam: & oſirin ſolẽ. ex ægypto ſacra iſidis romam trãſlata fuerũt. unde ait Lucanus. Nos ĩ tẽpla tuã rõana recipimus Iſin. Tẽplũ habebat ĩ cãpo martio iuxta oui le: qd indicat iuuenalis ĩ eadẽ. Iſidis antiquo q̃ ꝓxĩa ſurgit ouili. Sacerdotes iſiaci lineis ueſtib⁹ ĩduebãt. Oui. Nũc dea linigera colit celeberrima turba. Mar. linigeri fugiũt calui. Cor. tacit⁹ inqt. Domicianũ lineo amictu turbæ ſacricolaꝝ ĩmixtũ delituiſſe. Et apuleius ĩ apollogia tradit linũ puriſſimũ eẽ uelamẽtũ: qd nõ mõ ĩdutui & amictui ſanctiſſimis ægyptioꝝ ſacerdotibus: ſed oppui quoꝙ ĩ reb⁹ ſacris uſurpat. Pereat inqt Prop. iſis. q̃ anilotica regiõe miſit hæc ſacra rõanis mrõnis. Nilo tepẽte. Tepẽs dr nilus qm̃ ortũ hẽt in regiõe calidiſſima in mõte mauritaniæ: ut iuba rex exqſiuit. exiſtiat Pli. incertũ eẽ nili fontẽ: q per deſerta & ardẽtia decurrẽs fecundat ægyptũ ãnuis incremẽtis. Agreſtẽ detraxit ab ore figurã. Iuppiter ut canũt Oui. & Flaccus ionẽ ex uacca ĩ priſtinã effigiẽ reformauit: q̃ fcã eſt dea ægyptioꝝ: quã uniuerſi ægyptii uenerant: cũ q̃dã apud illos ſint numina q̃ q̃libet ciuitas ſeorſũ & priuati colit. Fuſcis ægypt⁹ alũnis. debẽt inqt ſufficere tibi o iſi cultores ægyptia ci: nec rõanæ puellæ ſũt ad tua ſacra ſollicitandæ. fuſcos appellat ægyptios. ꝓpterea ꝙ ſolis uapore adurunt. nã ut ait theodectes. Quib⁹ ꝓpinq̃ phœbus admouit rotã. Ara fauilla corpa ifecit uiꝝ. exiſtiat herodot⁹ nigroré il lã in æthiopicis & oriẽtalibus populis. uenire ex nigro ſpmate tanq̃ illoꝝ genitura ſit nigra. ſed Ariſto. herodotũ refellit aſſerẽs oium aialiũ albũ eẽ ſemẽ genitale li. iii. de aialib⁹: & li. ii. de generatõe aialiũ. Viduas dormire. i. a uiro ſecubãtes atq̃ diuiſas ĩ hoc loco dcm̃ accipe. nõ aũt marito priuatas. uidua. n. dr mulier q̃ſi a uiro diuiſa uel q̃ſi ualde idua. i. diuiſa ut Macro. interꝓtat. uiduã nõ ſolũ eã: q̃ aliq̃ nupta fuiſſet: ſed eã quoꝙ mulierẽ: q̃ uiꝝ nõ habuiſſet appellari ait labeo iuriſcõſult⁹. qa uidua ſit dicta quaſi ſine duitate. Gornua rurſus erunt. Iterum uacca efficieris. Alluſit ad fabulam. Cum tyberi nilo gratia. Tangit hiſtoriã. nam romani cũ ægyptiis duce auguſto bella geſſerunt: & Cleopatra ægyptia aſſentiente antonio ſeruitutẽ romanis minitabat. & ut inquit Hora. capitolio dementes ruinas funus & imperio parabat. Per tyberim romanos. per nilũ ægyptios intelligito. Tropus metonymia. Ter faciamus iter. Verecunde petit tres a cynthia cõcubitus. Icarii boues. Iam dies inqt appropinquat. & tu uerba mea flocipẽdis. qd elegãtia poetica dcm̃ eſt. nã plauſtrum in ſeptẽtrione circũagit & flectit circa diluculũ. Iuuenalis. Aut illo tpe quo ſe Frigida circuncingunt pigri ſa cra bootæ. Icarii boues dicũtur ſeptẽtriones ab icaro: de quo hæc memorãtur. Baccus icaro attico paſtori uinũ dedit uenale deportandũ. iubẽs ut ꝑciperet ignorãtib⁹ adhuc uſum huius ut parce biberẽt. Paſtores ſapore uini delectati: quoꝝ corpa & ſermones ebrietate ſoluebant: arbitrati ſũt ſe uenenũ accepiſſe: Icariũq̃ interfecerunt: & in puteũ deiecerũt. Iuppiter icari caſum miſeratus: eũ in ſeptẽtrione collocauit inter ſidera: qui dicitur factus eſſe bootes: & alio noĩe artopylax. Autores higinus & probus. Alii tamẽ de boote aliter tradiderunt. Nunc fabulã recitatã ſequitur Prop. dicẽs ꝙ boues icarii. i. plauſtrum ſeptẽtrionale cuius cuſtos eſt icarus flectunt ſydera ſua: quæ tarda & pigra dicuntur a poetis ratione ſpherica & motu. Septẽtriones autem a numero ſeptem ſtellarum dicti & trionibus: qui ruſtico certo uocabulo boues appellantur: quaſi quidam terriones hoc eſt arandæ terræ idonei. Hoc ſidus a figura poſituraq̃ ipſa latini plauſtrũ: græci amaxan appellauerunt: Autor gellius. Ah pereat. Execratio eſt in primũ uini reptorẽ: tanq̃ uinũ cã ſit cynthiæ laſciuientis: & ebrie

t Riſtia iã redeũt iteꝝ ſolẽnia nobis
Cynthia iã noctes eſt opata decem:
Atq̃ utinã nilo pereat quæ ſacra tepente
Miſit matronis inachis auſoniis.
Quæ dea tã cupidos totiẽs diuiſit amãtes
Quæ ue cunq̃ illa fuit ſemper amara fuit.
Tu certe iouis occultis in amoribus io
Senſiſti multas quid ſit inire uias.
Cum te iuſſit habere puellã cornua iuno
Et pecoris duro perdere uerba ſono.
Ah quotiẽs quernis læſiſti frondib⁹ ora:
Manſiſti ſtabulis abdita paſta tuis.
An quoniã agreſtẽ detraxit ab ore figurã
Iuppiter: idcirco facta ſuperba dea es?
An tibi nõ ſatis é fuſcis ægyptus alũnis?
Cur tibi tã longa roma petita uia? Clas?
Quid ue tibi ꝓdeſt uiduas dormire puellas?
Sed tibi crede mihi cornua rurſus erunt
Aut nos e nra te ſæua fugabimus urbe:
Cum tyberi nilo gratia nulla fuit.
At tu quæ nro nimiũ placata dolore es
Noctibus his uacui ter faciamus iter.
Nõ audis & uerba ſinis mea ludere: cũ iã
Flectant icarii ſydera tarda boues:
Lẽta bibis mediæ neq̃unt te frãgẽ noctes
At nondũ eſt talos mittere laſſa manus:
Ah pereat quicũq̃ meracas reppit uuas
Corripitq̃ bonas nectare primus aquas

tate mutatæ. Liber q & oſtris dr ut oēs nouerūt. primus inuenit uinū & uitē. Sed ut elegāter ait Tertulian⁹ in Apologetico. Quod iueniē fuit: qđ fuit nō ei⁹ deputabiē q iuenit: ſed ei⁹q inſtituit. ꝙ ſi ꝓpterea liber de⁹ eſt: ꝙ uitē demōſtrauit male cū lucullo actū ē: q prim⁹ ceraſa ex pōto Italiæ ꝓmulgauit: & nō eſt ꝓpterea cōſecratus: ut nouæ frugis autor: qa fuit oſtēſor. Meracas uuas. A mero dictas uñ uinū meracū dicimus: qđ megx eſt nulla aq̄ admixta. Cor. cel. ꝓcipit hyeme meraci⁹ eē bibendū. æſtate diluti⁹: qđ ſignificat hybernas potiōes debere eſſe meracas & ſine aq̄. æſtiuas aq̄ cōmixtas. Et tale uinū dr dilutū & dilutius & dilutiſſimū: ꝙt minus pluſue aquæ admixtū fuerit: qđ uiri alioqn eruditi ī ſcite lymphatū uocitāt nullo idoneo autore ſubnixi: cū lymphatū in latina lingua ſemp inueneri accipi pro furibūdo: & lymphare ſignificat furore uexare: ut apd Flaccū. lymphauerat urbē. Hieronym⁹. uinū dilutius uocat aq̄tius his uerbis. Vinū ſi aquati⁹ bibiē calix frāgiē mentem ſubuertiē. Megx ſolū ſignificat. uñ merula noīat: quia ſola uolat q̄ſi mera uolēs. uinū ergo cū ſolū eſt hoc eſt ſine aqua dr megx: uñ meracū meracius: & meraciſſimū deducunt. Meracis potiōib⁹ ꝓ dies. xxi. ante canis ortū: totidēq̄ poſtea ſuadet Heſiod⁹ uti. Icare. Merito a pā floribꝰ atticis interēptū fuiſſe Icagx dicit: q uinū a baccho acceptū illis dedit ut paulo añ docuim⁹: & ita exptus eſt q̄ ſit amarus: & peſtifer odor ipſius uini. Tu quoque o eurytion. Cētauri mero æſtuātes: & libidine flagrātes in nuptiis Pirithoi ad rapinā mulierꝫ inſurrexerunt: inter quos erat unus noīe eurytion: q & eurytꝰ dr: q manꝰ iniecit hippodamiæ. Theſeus crathera ingentē torſit ī eurytū: aduerſaq̄ miſit in ora: ut inqt Ouī. & ita reſupinꝰ corruit eurytus: & aīam cū ſanguine ſimul euomuit. de quo ita ſcribit Homerus in. xxi. odiſſeæ. uinū eurytionē centaugx læſit in domo pirithoi. cui ebrio heroes inſultātes naſum aureſq̄ amputauerunt. Hiſmario polyphemo mero. Vlyſſes polyphemo cyclopi propinauit uinū maroneum generoſiſſimum: cuius ille ſuauitate adeo demulctus eſt ut temulento ſopore ꝓfligatus totis ſterteret ꝓcordiis: & ructuoſos ſpūs congeminaret: & ſaniem mero cōmixtā eructaret. tūc Vlyſſes ſtipite acuto obuſtoq̄ oculū polyphemo terebrauit ingēs qđ torua ſolū ſub frōte latebat: ut ait Vir. Fabulæ autorē Home. in. ix. odyſſeæ. Hiſmariū uinū illud quo ſepultꝰ iacuit polyphemus uocat Proper. ab hiſmaro oppido thraciæ: qđ expugnauit ulyſſes: & illic uinum accepit a marone apollinis ſacerdote. qđ maroneum uocāt. Tibul. Victa maroneo ſedatus lumina baccho. Pli in. xiiii. ait. Vino antiquiſſima claritas eſt maroneo in thracia genito. Home. ꝓdidit maroneum uicies tantum addito aquæ miſcendum. nā ut ſcribit Probus. Tāta eſt huic uino uis uigorq̄ indomitꝰ ut unum metron uini: uiginti metra ſuſtineat aquæ. Nil tibi uina. Hortaē cynthiā ad cōtinuādas potationes cum neq̄ deformior fiat a uino: neq̄ ledaē a potu. cum tamen uini intēperātia nihil ſit teſte Plinio pniciоſi⁹: & ut inqt Ariſtoteles. Vinū iracundos facit audaces inſanos inſtar atræ bilis. Demiſſa in pocula ſerta. Ex geſtu bibentis dictum eſt: uel alludit ad morē priſcoꝝ: apud quos coronæ bibebanē. unde eſt illud de cleopatra ꝙ in cōuiuali hylaritate inuitauit antoniū ut coronas biberet: quagx flores extremos infecerat ueneno. Spumet. Significanter loquut⁹ eſt Nāq̄ autore Ariſtotele uinum ſpumabundum ē: & largi⁹ ſpumat nigrū: q̄ albū. Inde a Perſio dcm̄ eſt Deſpumare falernū. Deducta uoce. i. tenui: & ſubtili. ſic cornifici⁹. Deducta mihi uoce garrienti. & Pōponi⁹ ait. uocem deducas oportet ut mulieris uerba uideanē. Semp in abſentes fœlicior æſtus. Catholica ſnīa eſt: q̄ doceē actius amari abſentē amatorē: q̄ pſētē. cū natura cōparatū ſit: ut ardenti⁹ auidiuſq̄ deſideremꝰ ex oculis ſublata: q̄ pſētia: q̄ aſſiduitate ſui faſtidiū ſubinde parere cōſueuerūt. Eleuat aſſiduos. Pleraq̄ ſūt uerba ī latina līgua: q̄ quottidie uſurpanē a multis: & a q̄ pauciſſimis ītelliguntē. q̄le eſt hoc uerbū eleuo: qđ unicuiq̄ obuiū eſt: ſed nō unicuiq̄ ſatis pſpectū. Significat aūt eleuare derogare: & minuere autoritatē alteri⁹: & uerbis ea minora facere: q̄ ſunt extollenda. & in hac ſignificatione apud eos: q ſignificāter & pure locuti ſunt hoc uerbū ſæpe repies. Liuius in. xxviii. Qu. Fabi⁹ meas res geſtas in hiſpania eleuauit. ꝓ eo qđ eſt depſſit. Idē alibi eleuare res meas geſtas. Quit. in. v. gentium ſimul uniuerſagx eleuata teſtimonia ab oratoribus ſcim⁹. eleuare & extollere inter ſe opponunē. Ita intelligiē ī hoc loco. eleuat ꝓ eo qđ eſt deprimit: & minus fauorabiles: minuſq̄ deſiderabiles facit. Copia. tale eſt illud. copia me perdit.

Icare cecropiis merito iugulate colonis
Pampineus noſti q̄ ſit amarus odor.
Tu quoq̄ o eurytiō uino cētaure periſti:
Nec non hiſmario tu polypheme mero.
Vino forma perit: uino corrumpit ætas
Vino ſæpe ſuum neſcit amica uirum.
Me miſerū: ut multo nihil es mutata lieo
Iam bibe formoſa es nil tibi uina nocēt.
Cū tua ꝓpendent demiſſa in pocula ſerta
Et mea deducta carmina uoce legis.
Largius effuſo madeat tibi menſa falerno
Spumet & aurato mollius in calice.
Nulla tamen lecto recipit ſe ſola libenter
Eſt qddā qđ nos quærere cogat amor.
Semper in abſentis fœlicior æſtus amātis
Eleuat aſſiduos copia longa uiros

Alia Elegia.

c Vr q̄ſquā faciē dnæ iā credit amico
Sic erepta mihi pene puella mea ē.

Vr q̄ſq̄ fa. do. iā cre. amo. Prīcipiū ē alteri⁹ elegiæ q̄ ſupiori cōnexa paſſim legiē q̄ pfidiam amici lynceī icuſat: mōetq̄ nulli ēt amiciſſimo amores ſuos eē ꝛmittēdos iuxta illā Ouī. Cognatū frēmq̄ caue fidūq̄ ſodalē. Credit. a. In mādoſis codicib⁹ legiē amori. nos correxim⁹ amico ut ſit ſenſus nō eē apd amicū formoſā amicā reliq̄ndā: q̄m q amico cōmittit amicā: is ouē lupo credit. ut olim nero Pōpeiā demandauit othoni: q deinde excluſus fuit

pro foribꝰ aſtans: & fruſtra depoſitū repoſcens. & Cādaulus olim Gygi ſodali ſuo uxorē formoſiſſimam nu
dā demōſtrauit. Quo facto Gyges amore mulieris iflamatꝰ Cādaulū trucidauit. eiuſq; uxore & regno pariter
potitꝰ eſt. Faciē. Facies nō ſolū os: & genas: & oculos ſignificat: ſed ēt ꝓ factura totiuſq; corporis figura ac
cipiť apud ꝓbatiſſimos ſcriptores. Plau. Nutrix qua ſit facie mihi expedi. Lege Gelliū in. xii. Colchis. Me
dea: q̄ ipulſore cupidine reliqt patrē & prīam ſequuta Iaſonē pegrinū. Hoſpes. i. paris qui polluto iure ho
ſpitii rapuit helenā. A dña te tolle: ut inquit luculēte Tertulianꝰ oīa idiſcreta ſint apud nos ꝓter uxores. i il
lo loco cōſortiū ſoluimꝰ. Quod a Tertuliano dcm̄ ē de
uxoribꝰ id ab amatoribꝰ de amica depoſcit. q̄ dña aman
tis eſt: & appellať. Meā curā. ſ. Cynthiaz. Cura amor
dr̄ q̄ cor urat. Præterea curatio medicoꝝ ē: cura reliquo
rum: ut ait Donatꝰ. Lecto te dep̄cor uno. i. remoueo
abigo. & amolior. Hoc. n. iterdum ſignificat dep̄cor: ut
docet Gel. & pleni ſūt libri uteꝝ ſimilis in hoc uerbo ſi
gnificatiōis. ab Ouidio dcm̄ ē. dep̄cor mortē. a Trāquil
lo dictā dep̄catꝰ auguſtꝰ. a Cice. audes ſuppliciū dep̄ca
ri. Laurēti⁹ uallēſis dū cupit a Gellio ſup hoc uerbo diſ
ſentire: nō ſatis ſeip̄m explicat. Emulorum. emulatio
duplr̄ dr̄: ut & i laude & i uitio nomen hoc ſit. ut docet
Cicero in tuſculanis. nā imitatio uirtutis emulatio dr̄. &
emulatio eſt ægritudo ſimilis iuidētiæ. In eadē ſignifica
tiōe emulari: & emulus accipiunť. Hic emulor ꝓ eo q̄d
eſt iuideo dcm̄ eſt. Me fallet ruga. dicit ſe poſthac ne
mini creditur̄ꝝ: & nulli fidē hitur̄ꝝ ex eo: q̄ i uultu p̄ſe fe
rat ſeueritatē & ſanctitatē. Difficile ē. n. iudicare de altero
pp multiplices hoīum uariaſq; naturas. & ut iquit lucu
lētiſſime Cice. Multis ſimulationū iuolucris tegiť uniuſ
cuiuſq; natura. Frons: oculi: uultꝰ p̄ſæpe mētiunť. Ora
tio uero ſæpiſſime. idē alibi iquit. Nos ſupcilia & totus
deniq; uultus piſonis decepit: fefellit: induxit. & ut dicit
Hieronymꝰ. Sæpe ſub habitu ouis lupus delitеſcit. In
ſanit amores. Figurata eloquutio ꝓ efflictim depit: & i
patienter amat cynthiā. Nr̄os de. amores ſignat: quibꝰ
erat ipſe poeta mācipatꝰ: uel deos ītellige poeticos. Quia
qui amat amatoriā poeſiz colat neceſſe eſt: ut dcm̄ eſt in
primo cōmentario. nā in amore nil proſunt libri philo
ſophici quos ſocraticos uocat: nō quos ſocrates ſcripſe
rit: ſed in quibꝰ dogmata ſocratica ſcribunť: quales ſunt
fere oēs dialogi Platonis: in quibus ſocrates exprimitur
ita Horatius. Rē tibi ſocraticæ poterūt oſtēdere carthæ.
ꝓ eo q̄d eſt præcepta philoſophiæ: cuius fons eſt ſocra
tes dictus: et potiſſimū moralis: quā de cœlo in terrā de
uocauit: etiā urbes introduxit: cum neq; de naturali phi
loſophia: neq; de altioribus ſublimioribuſq; rebus di
ſputaret. Vt Euſebius xenophonq; teſtantur. Scribit Cicero ſocratē nullā lr̄am reliquiſſe. Quidā hæc ſepe
rant a ſupioribus. Quid tua ſocraticis. tan q̄ principiū ſit elegiæ ſcriptæ ad uiꝝ philoſophuz res amatorias
auſpicātē: ſed cū antedictis optime q̄drat. ut lynceus intelligať is qui amare ceperat et philoſophabať. Aut
quid critei. Qui de Homero intelligūt dure nimis: et abſone: ne dicā indocte ſenſum carmini accōmodāt atq;
adglutināt: neq; de poeta critei nomine quicq̄ legiſſe me memini. Quapropter uidetur breui litteraꝝ immu
tatione legendū eſſe tyrtei. Fuit aūt tyrteus poeta athenienſis: qui ſpartanis ducē belli petentibus ab athenienſi
bus pro iperatore datus eſt: qui fuſis tribus prælīs ab hoſtibus meſſenlis ad deſperationē ſpartanos adduxit:
quibꝰ exercitū reducere domū uolētibus Tyrteus tūc carmina luculenta exercitui procōcione recitauit: in qui
bus hortamenta uirtutis: dānoꝝ ſolatia: belli conſilia cōſcripſerat: quibus adeo animatus eſt omnis exercituſ
ut ſalute neglecta prælīū poſcerēt. Itaq; tātis animis cōcurſum eſt: ut raro unq̄ cruentius ꝓlīū ꝓfuerit. Tandem
uictoria fuit penes lacedemonios. autor Iuſtiⁿ. qui dicit tyrtheū fuiſſe claudū. addit Porphyrio et luſcū. tyrtei
meminit Strabo in ſexto cuius etiā uerſus elegantiſſimos refert. de eodem ſic ſcribit Pla. in primo de legibꝰ. o
diuine poeta tyrteæ ſapiens ac bonus uideris. de tyrteo dixit Hora. in arte poetica. Tyrteuſq; mares animos in
martia bella Verſibus exacuit. Quo uerſu ſignat hiſtoriā: quā retulimus: q̄uis in quibuſdā codicibꝰ Horatia
nis nō tyrteus legať: ſed dirceus: ſed q bñ ſentit nobiſcū ſentit: hūc dixit Qui. ab Hora. fruſtra Home. ſubiūgi.
Lacedemonii teſte Plutarcho Tyrteū poeta ciuitate donarūt. ex quo pauſanias cuidā ītterrogāti cām huiuſcerei
reſpōdit iō Tyrteū fecimus ſpartanū ciuē. ut nūq̄ nobis pegrinꝰ ꝓfuiſſe uideať. Ait Prop. nil ꝓeſſe amatori
carmina Tyrtei: quoniā nō res amatorias cōtinēt: ſed ſerias et bellicas. Quod ſi hæc īterp̄tatio eruditis aurib⁹

Expertus dico nemo eſt in amore fidelis
Formoſam raro non ſibi quiſque petit.
Polluit ille deus cognatos ſoluit amicos
Et bene concordes triſtia ad arma uocat
Hoſpes in hoſpitiū menelao uenit adulter:
Colchis & ignotū nō ne ſecuta uiꝝ eſt?
Lynceu tu ne meā potuiſti tangere curā?
Perfide nō ne tuæ tum cecidere manꝰ?
Quid ſi nō cōſtans illa & tā certa fuiſſet:
Poſſet & in tanto uiuere flagitio.
Tū mihi uel ferro pectus uel pde ueneno
A domina tantum te modo tolle mea.
Te ſocium uitæ: te corporis eſſe licebit:
Te dominū admitto rebus amice meis.
Lecto te ſolum lecto te deprecor uno
Riualem poſſum non ego ferre iouem.
Ipſe meas ſolus qd̄ nil eſt æmulor umbras
Stultus quod ſtulto ſæpe timore tremo.
Vna tamē cā eſt q̄ crimina tanta remitto
Errabant multo quod tua uerba mero.
Sed nunq̄ uitæ me fallet ruga ſeueræ
Omnes iam norunt quā ſit amare bonū.
Lynceus ipſe meus ſeros inſanit amores
Solum te noſtros lætor adire deos.
Quid tua ſocraticis tibi nūc ſapiētia libris
Proderit: aut rerum dicere poſſe uias.
Aut qd critei tibi proſunt carmina lecta?

nō ſatiſſacit: audiant altera uerioré: ut. ſ. critei legam⁹: ſicut paſſim legitur: & itelligamus de epimenide poeta pariter & philoſopho: q̄ cretenſis fuit ut ſcri. Laertius q̄ poeta generoſus nūcupaſ a Hieronymo: cuius iſtum uerſiculū uſurpat apoſtolus in epiſtola ad titū. Cretes ſemp mēdaces: male beſtiæ uētres pigri. Hic inter cætera ſcripſit argonautica. Sōnū epimenidis memorat Plini⁹ in. vii. & Plato epimenidē diuinū uiꝝ fuiſſe cōmemorat. Exponas igit critei ꝓ cretei hoc eſt cretēſis. Ná p lſam. i. græce dixit: quæ apud latinos aut in e lōgū conuertiť: aut in a. Veſter ſenex. Epicuꝝ ne intelligit? q̄ dr a Papinio ſenior. Gargetius a pago attico. an ſocratē q̄ a Iuuenale dr ſenex nutritus hymeto: an potius Homerū? Cuius uerſus nil ualent in amore: ut dixit in primo: q̄ meoni⁹ ſenex nūcupaſ. Oui. Præferor aſtreo meonioq̄ ſeni. Quid ſi referas ad eūdē epimenidē: q̄ cētū & quinquagitaſeptē uixit annos ut ſit ſenſus cōnexus cū ſuperiore uerſu. Imitere philetā. Qui amat debet imitari poetas elegiacos: quoꝝ poeſis amatoria eſt: q̄les ſunt apud græcos ī primis duo: philetas & Callimachus. de q̄b⁹ ita ſcribit Quintilia. in. x. Elegiæ princeps habetur callimachus. Secūdas cōfeſſione plurimoꝝ philetas occupauit. Hic chous fuit ut tradit Stra. & idicat Propti⁹ in principio tertii. Cōterraneus hipocratis medici. De phileta intellexit Oui. ſic ſcribēs. ſit Choi nota poetæ muſa. Nō inflati. Nō grādiloq̄: ſed ſtilo tenui ſcribēris accōmodato rebus amatoriis: q̄ uerſu elegiaco ſcribunť. Aetoli referas acheloi. Achelous fluuius: q̄ a carnaniā ab ætolia diſtimit: ut poetæ fabulanť. amauit Deianirā: q̄ a multis ꝓcis in cōiugiū petebať: ſed a duob⁹ potiſſimū Hercule .ſ. & acheloo: q̄ cēdētib⁹ aliis inter ſe paleſtrico certamine decertarūt. Achelous impar uirib⁹ Herculeis uerſus eſt in praconē: & mox in tauꝝ: ſed nullæ artes illi ꝓfuerūt habenti aduerſariū ualentiſſimū: qui in lucta cornu acheloo fregiſſe ferť: & ex ipſa fronte reuelliſſe. Fabulā ſcribit Oui. quam hiſtoriæ accōmodat Strabo in decimo ait poeta Lynceo amāti nihil ꝓfutuꝝ ſi ſcripſerit amores acheloi: bellūq̄ thebanū: & ludos funebres archemori: & Ariona equū adraſti: & id genus poemata grandiloqua: cū amores ſint referēdi. Licet ergo referas quēadmodum liquor acheloi fluminis ætoli fractus fuerit amore Deianiræ ab Hercule oppſſus. uel indicat amorē immodicū utpote cuius ardore fregerit calefeceritq̄ frigidū liquorē: uel alludit ad hiſtoriā: quā referūt Strabo & Diodorus ſcribētes ab hercule aggerib⁹: & aquarū ductibus acheloū fuiſſe coercitū atq̄ exſiccatum: ut ita oeneo dianiræ patri gratificareť. Fallax meādria De meandro flexuoſo & tortuoſo fluuio ſupradictū eſt: q̄ errat p phrygiā. & ut inquit Ouidi. Ludit & ambiguo lapſu refluitq̄ fluitq̄. Adraſti uocalis arion. Neptunus dono dedit adraſto equū noīe ariona: ut ſcribit ꝓbus: de cuius pnicitate multa canit Papinius ī ſexto thebaidos. Hic in ludis archemori funebrib⁹ uictor fuit excuſſo rectore polynice. Habuit pedē dextrū humano ueſtigio inſignē ut ait Lactātius. uocalis dr quaſi celebratus. uel alluſio eſt ad arionē cytharedū: q̄ fuit uocaliſſimus. uel q̄a cū hinnitu e terra ferť, ꝓſiliiſſe. uel q̄d placet q̄a loquutus eſt uoce humana quēadmodū Xanthus achillis equus uocalis a Iunone redditus eſt: quē collocutū cū domino ſcribit Homerus: nunciantē obitū diēq̄ inſtare letalē. Quēadmodū in archemori pueri funere facti ſint ludi multiplices docet Papinius in ſexto. In equoꝝ certamine uictor fuit arioⁿ. Hinc coniectamus Lynceū ſcripſiſſe thebaida & hæc oīa: q̄ ſtrictim enumerat poeta oſtēdēs id genus poematis ſeuerioris nihil in amore ꝓdeſſe. Fata quadrigæ amphiareæ. Amphiaraus uates in bello thebano dū ꝑliať: ī terræ hiatū cū curru delatus abſorptuſq̄ eſt: ut ſcribit Diodorus. unde ait Statius deſcribēs amphiarai fatū. Illū ingens haurit ſpecus. & trāſire pauētes mergit equos. Scribit Strabo i agro Boetio locū eē arma nūcupatū a curru. ſ. āphiarai: q̄ inanis illuc detract⁹ eē ferť excuſſo amphiarao: cuius ſacellū in eo loco fuit cōſecratū: & oraculum amphiarai monumentis hiſtoricoꝝ: & ī primis herodoti celebratū eſt. Quadriga dr agmen equoꝝ quattuor iūctoꝝ: ſicut duos equos iūctos: ut inqt Auguſtin⁹ bigas uocamus. hinc ait iuriſcōſultus de edilitio edicto. Si triga uenerit reddibēda erit tota. & ſi q̄driga reddibeať. ubi triga pro tribus eqs iunctis: & quadriga ꝓ qua ternis accipiť. grāmatici aſſerūt quadrigas pluratiuo ſemp numero dicēdas: quoꝝ regulam eruditoꝝ refellit autoritas. & ī primis Plinii q̄ ſcribit quadrigā fabricatā a mermecide: quā muſca integeret alis. et alibi in ſummo inquit quadriga marmorea eſt: quā fecit phythis. de hac re caput eſt apud Gelliū in. xviii. noctiū atticarū.

Aut capanei. Capaneus unus ex ſeptē ducib⁹: q̄ ad thebanū bellū ꝓfecti ſunt ingētib⁹ corporis uirib⁹ pditus cōſcēdit muros thebanos: ex q̄b⁹ corruit fulmine iouiali ꝓcipitatus. lege Statiū in. x. thebaidos mortē capanei luculētiſſimis uerſib⁹ enarrātē. ex q̄bus hic unus ē. Talia dicētē toto Ioue fulmē adactū Corripuit. memoratu dignū ē q̄d tradit Vegeti⁹ in. iiii. ſic ſcribēs. a capaneo ſcalaꝝ oppugnatio perhibeť iuēta: q̄ tāta ui extīctus ē a thebanis: ut extinct⁹ fulmine diceretť. Eſchyleo cotur. i. noli ſcribere tragœdiā ſtilo ſublimi: & grādiloquo: quo uſus eſt eſchylus ſcriptor tragœdiaꝝ apud græcos: q̄ ꝓſonæ reptor fuit: ut teſtis eſt Horati. de quo ita ſcribit Quīti. Tragœdia prim⁹ in lucē eſchylus ꝓtulit ſublimis & grauis & grādiloquus ſæpe uſq̄ ad uitiū hūc teſtudo iteremit iacta ab agla e cœlo ſublimi. autor Pli. ī. x. coturnū itellige ſtilū grādiloquū a coturno calciamēto tragœdoꝝ. unde coturnatos uocamus poetas ſublimes. Mar. Sacra coturnati nō attigit ante marōis

Angusto torno. Metaphoricos præcipit scribendum esse uersus elegos: qui minores sunt uersibus heroicis. simili trãslatione usus est Statius in syluis. Ingens opus in minores contrahe gyros. & Horatius uersus male tornatos appellat: qui sunt inconcinni: & impoliti. Tornum primus inuenit Theodor⁹ samius. Tu nõ an timacho. Antimachus poeta heroicus est: cui secundas detulit consensus grammaticorum: ut inquit Quintilianus: in quo uis & grauitas fuit. hũc tumidum uocat Catullus illo uersu. At populus tumido gaudeat antimacho. hic ab Horatio dictus est cyclicus scriptor: ut interpretes autumant. magnum composuit uolumen: quod cum olim legeret conuocatis auditoribus. omnes eum reliquerunt preter unicum platonem. tunc antimachus legam inquit nihilominus. Plato enim unus mihi instar est omniũ. Magnos deos. Poetas appellat deos ut supra. Hæc nulla fo. Nõ quærũt inquit Romanæ puellæ studia philosophiæ naturalis ab amatore: sed amatoria: & ludicra. Luna laboret. Luna currit in cœlo ob noxia radiis fratris hoc est solis: & prout a sole recesserit soliq; admota fuerit: accipit luminis incremẽta: & decrementa: modo immensa orbe pleno: mõ senescẽs alias p/nox: alias sera. quæ laborare creditur cuius latet in defectu siue ecclypsi: quoniam tũc terra interpositu suo aufert lunæ radios solis: quibus luna efficitur luminosa præterea Plinius labores syderum appellat: qui stati sunt. Fraternis equis. i. solis cuius curr⁹ ducitur a quattuor equis: quorum hæc sunt nomina. Pyrous: eous: ethon: & phlegon. Nec si post stygias. i. an post mortẽ durẽt animæ utpote immortales: an uero a morte nihil sensus relinquatur: id quod epicurus: & epicurei existimabant. quod & Lucretius opinat. & credit Plinius dicẽs. Omnibus a suprema die eademq; ante primum: nec magis a morte sensus ullus aut corpori aut animæ: q̃ ante natalẽ. Nec si consulto fulmina. Supra dictum est de fulminibus: cuius quibus simul tonitrua fiunt. ante uidemus fulgorẽ q̃ sonum audiamus: quia oculo⁹ uelocior ẽ sensus q̃ auriũ. autores Plini⁹ & Seneca. nihil aliud sunt tonitrua q̃ plagæ ignium impacto⁹ & sonus ictæ nobis. Hæc non cõsulto fiunt: sed sunt fortuita: & nulla ueniunt ratione naturæ: & fulmina talia bruta & uana nuncupãtur. Sũt & alia fatidica: quæ statis de causis ueniunt suisq; ex syderibus. sensus autem est puellas nõ delectari huiusmodi disputationibus an fulmina temere proueniãt: an ex dei p/uidẽtia fiant. & hoc dictum est ex opinione philosophorum: quorum alii diuina prouidentia gubernari cũcta dixerũt ut stoici. alii deum nihil curare nihil agere ut epicurei. Quidã fortunæ omnia expẽsa omnia ferũt accepta. pars alia astro suo cuẽt⁹ assignat. alii fato oia fieri autumãt.

Incipe iam angusto uersus includere torno
Inque tuos ignes dure poeta ueni.
Tu nõ antimacho: nõ tutior ibis homero
Despicit & magnos recta puella deos.
Sed nõ ante grauis taur⁹ succũbit aratro
Cornua q̃ ualidis hæserit in laqueis.
Nec tu tam duros per te patieris amores
Trux tamen a nobis ante domãdus eris.
Hæc nulla solet rationem quærere mundi
Nec cur fraternis luna laboret equis.
Nec si post stigias aliqd restauerit undas
Nec si consulto fulmina missa tonent.
Aspice me cui parua domi fortuna relicta
Nullus & antiquo marte triũphus aui.
Vt regnem mixtas inter conuiua puellas
Hoc ego quod tibi nunc eleuor ingenio.
Me iuuet æternis positũ lãguere corollis
Quem tetigit iactu certus ad ossa deus.
Actia uirgilio custodis littora phœbi
Cæsaris & fortes dicere posse rates.
Qui nunc æneæ troiani suscitat arma
Iactaque lauinis mœnia littoribus.
Cedite romani scriptores cedite grati
Nescio quid maius nascitur iliade.
Tu canis umbrosi subter pineta galesi
Tyrsin; & atritis daphnin arundinib⁹.

Aspice me. Exẽplo sui p̃bat elegiaq; scriptores florere apud puellas: q̃bus ingeniũ amatoriũ placet non philosophicũ. Eleuor inge. Exponamus ut supra deprimor: ut sit sensus. ingeniũ minuit & deprimit apud puellas: quod sit tale: quale est nunc tibi o lynceu. i. accõmodatũ rebus magnis & sublimibus: cum puellæ ingeniũ amatoriũ exigãt & facetũ in amãtib⁹. Certus ad ossa deus. s. cupido cuius sagitta usq; ad medullas penetrauit. Actia uirgi. luuet inqt Virgiliũ scribere bellũ actiacũ gestũ ab augusto aduersus Antoniũ & cleopatrã: quoniã habet ingeniu; diuinissimũ: & carmĩ/heroico accõmodatissimũ. ego uero amores scribã elegiaco stilo: cũ Virgilio cedẽdũ sit coturnato charactẽr. Alludit ad octauũ librũ æneidos: in quo Virgili⁹ pugnã nauale actiacã luculẽtissime describit i laudẽ Cæsaris Augusti. diximus supra apollinem habuisse templum in actio promontorio: quod Augusti⁹ ampliauit et ludos instituit dicatos apollini: quí actia nũcupant. Arma. alludit ad æneidos principiũ. Iactaq; lauinis. Alludit ad illud Virgilianum. Lauinaq; uenit littora: in q̃bus æneas oppidũ cõdidit: et ab nomine uxoris: ut inquit Liuius lauinium appellauit. Tu canis umbrosi. Lausẽ Virgiliani poematis: et ĩprimis bucolici ludicri: ĩ quo celebrat pastores daphnin et Tyrsim. de daphnide ait. Daphnis ego in syluis hinc usq; ad sydera notus. cuius scribit epicedium in ægloga. Cur nõ mopse boni. de tyrside scribit ĩ ægloga. Forte sub arguta. ubi carmina cantata a tyrside commemorat. Hos coridon illos referebat in ordine tyrsis. Attritis arundinibus. Idest fistula pastorali: quã ex calamis primus pan concinnauit. Subter pineta galesi. Virgilius delectabatur Tarentino secessu ubi poemata pangebat. prope Tarentum fluuius est nomine galesus: qui teste Liuio quinque milia ab urbe abest. ait Propertius Maronem subter pinus Galesi ceciniisse carmen pastorale. Galesi meminit et ipse Virgilius in georgicis illo uersu. Qua niger humectat flauentia culta galesus.

Vtq; decem possint. Propter illud. Aurea mala decem misi cras altera mittam. Tityrus ipse. Sub persona tityri apud Virgilium intelligitur ipse poeta. & tityrus lingua libyca hircus appellatur: ut docet Probus. & tityri inter ministros bacchi a Strabone referuntur. Coridon qui tentat alexim. Allusio ad æglogam. formosum pastor. Requiescat auena. Pro fistula pastorali ponitur auena: quoniam rustici cantare in stipula cõsueuerunt. ut ait Seruius. Hinc illud. Tenui musam meditaris auena. Tu canis ascrei. Scribis georgicum carmen emulatus Hesiodum: qui fuit Ascreus ut supra memorauimus. unde dictum est ab ipso Virgilio. Ascreũq; cano Romana per oppida carmen. Docta testudine. i. cythara. ita Horatius. Tuq; testudo resonare septem Callida neruis. & Virgilius. Ipse caua solans ægrum testudine amorẽ. causam nominis refert Seruius. q; olim Mercurius. percussit pede testudinem putrefactam: cuius nerui extenti sonitũ dederunt. ex cuius imitatione cythara est cõposita. Cynthi⁹. Apollo. Nõ tamẽ hæc ulli. Nostra inquit scripta & si leuiora sũt: & minora q̃ heroica & maroniana: nõ tñ legentibus displicebũt. & ita elegiacos poetas extollit. Anseris indo. Sẽsus est elegi uersus: nõ sunt digni minori laude grãdiloquis carminib⁹: q̃uis sint in caractere gracili & attenuato: quẽadmodum canor cygni q̃uis paruus non cedit anserum clamori ob streporo & magno. huic simile est illud Lucretii. Paruus ut est cygni melior canor ille: gruum q̃ clamor ĩ ethereis dispersus nubibus austri. uidetur etiam clanculum allu dere ad anserem malum poetam gratum. M. Antonio. ad quem existimat Seruius allusisse Virgiliũ illo uersu. Argutos interstrepet anser olores. & propter hunc est illud a Cicerone uenuste dictum. & falso de falerno anseres depellentur. Hæc quoq;. s. elegiaca commẽdatio amatorii carminis a scriptoribus. nam Varro attacinus perfectis argonauticis ludebat amatoria. Fuit autẽ hic Varro de quo loquitur attacinus nuncupatus ab attace patria: qui est uicus in gallia narbonensi: ut docet Eusebius chronographus post. xxx. quintum annum didicit litteras græcas summo cum studio. de hoc ait Horatius ĩ sermonibus. experto frustra Varrone attacino. Hic scripsit argonautica. unde ait Ouidi⁹. Varronem primamq; ratem quæ nesciet ætas. a Quintiliano dicitur interpres alieni operis alter fuit ille terrentinus Varro omnium Romanorum doctissimus. cuius laus absoluitur illo terentiani endecasyllabo. Vir doctissimus undecũq; Varro.

Atq; decẽ possint corrũpere mala puellas
Missus & impressis hædus ab uberibus.
Fœlix qui uiles pomis mercaris amores:
Huic licet ingratæ tityrus ipsa canat.
Fœlix intactum coridon qui tẽtat alexim
Agricolæ domini carpere delicias.
Q uãuis ille sua lassus requiescat auena
Laudatur facilis inter amadryadas.
Tu canis ascrei ueteris præcepta poetæ
Q uo seges in cãpo quo uiret uua iugo.
Tale facis carmen docta testudine quale
Cynthius impositis temperat articulis.
Nõ tamẽ hæc ulli uenient ingrata legenti
Siue in amore rudis siue peritus erit.
Nec minor his ais: aut si mior ore canor⁹
Anseris indocto carmine cessit olor.
Hæc quoq; pfecto ludebat iasone uarro
Varro læucadiæ maxima flamma suæ.
Hæc quoq; lasciui cãtarunt scripta catulli
Lesbia quis ipsa notior est helena.
Hæc etiam docti cõfessa est pagina calui
Cum caneret miseræ funera quintiliæ.
Et modo formosa q̃ multa lycoride gall⁹
Mortuus inferna uulnera lauit aqua.
Cynthia quin etiam uersu laudata ꝓperti
Hos inter si me ponere fama uolet.

Perfecto iasone. Hoc est absoluto poemate argonautarum. Varro attacinus celebrabat uersibus elegis amicã nomine leucadiã. alias leucadia regio dicitur epirotica posset hoc nomen leucadiæ puellæ referri ad apollinem leucadium tanq̃ apollineæ. posset & referri ad uicum Romanum: siue curiam nomine leucadiam: tanq̃ fuerit eius curiæ. cuius loci meminit Plautus in curculione.

Lesbia. Catullus amicam clodiã sub nomine lesbiæ celebrauit ut testis est Apuleius. unde dixit Ouidi. Fœmina cui falsum lesbia nomen erat. Hæc carminibus catullianis est notissima. Hæc eadẽ. Scilicet amatoria: & elegiaca. Pagina calui. Caluus poeta carminis lasciui scriptor familiarissim⁹ Catulli fuit adeo. ut cũ Catullo nominet ab Horatio. Nil ꝑter caluũ & doctus cantare catullum. & ab Ouidio. Et tu cum caluo docte catulle tuo. meminit Gellius istius poetæ a quo dicit factas fuisse fluentes carminum delicias. hoc idem testatur Ouidius sic scribens. Par fuit exigui similisq; licentia calui. fuit alter caluus Orator. cuius Seneca & Quintilianus meminerunt: quem quidam omnibus oratoribus anteponere non dubitarunt. de poeta caluo intelligit Propertius: a quo dicit Quintiliæ amicæ mortem celebratam esse carminibus elegis. Lycoride gallus. Cornelius Gallus foro iulienſis de quo scribit Virgili⁹ in bucolicis amicam lycorida suis uersibus illustrauit. unde ait Ouidius. & sua cum Gallo nota lycoris erit. hic primus teste Eusebio tenuit ægyptum prouinciã romanam factam ab augusto: & semet propria manu interfecit. compulsus ad necem: cum ob ingratum & maliuolum animũ illi domo interdixisset augustus: ut testatur Trãquillus. Scribit Ouidius ob linguam maledicam: & effrenem sibimet mortis causam comparasse. uersus Ouidii hi sunt. Nõ fuit opprobrio celebrasse lycorida Gallo: Sed linguam nimio non tenuisse mero. & qa sibi mortẽ sua manu cõsciuerat: ideo dixit alibi. Sanguinis atq; animæ prodige galle tuæ. dixi in primo commentario hunc non esse illum gallum cuius mẽbra sparsa fuere per campos æthruscos. Vulnera lauit. Sensus est gallum apud inferos abluisse cruorem ex uulneribus: quæ sibimet ipse intulerat ministerio amicæ lycoridis: quæ gallum apud inferos præstolabatur.

CAllimachi Manes & choi ſacra philetæ. Scripturus amores: & elegos verſus manes callimachi & philetæ rogat. ut ipſum velint eſſe ſimiſtem hoc eſt conſacerdotem participēque eorum ſacrorum: quorum illi erant antiſtites. Allegoricos optat recipi inter elegiacos poetas: quales apud græcos ſunt callimachus atq; philetas: qui dicitur poeta chous a patria ut ſupra docuimus. Itala per graios orgia. Poetæ ſunt ſacerdotes muſarum & phœbi: & myſteriis poeticis iniciati. unde & uates ſacri nominantur. Propertius tāquam primus inter latinos poetas elegiographus dicit ſe ferre myſtica latini carminis elegi ſacrāta p choros græcoꝝ poetaꝝ tanq; a ſolis græcis elegia tūc celebrata fuiſſet: nec dum a latinis illuſtrata. in hāc ſniam dixit Hora ſe lyricū carmē apud latinos primū a græcis ad itala modos deduxiſſe: & parios iābos latio oñdiſſe. orgia dicunt ſacra oīum deoꝝ apud græcos: ſicut cærimoniæ apd latinos. Abuſiue bacchi ſacra orgia noīant: ut docet Ser. ſcri. Stra. orgia uocitari oē cerimōiale negocium. uñ aūt orgia dicant docet Euſe. ī. ii. ꝓparatiōis euā. ſcribens ab orge. ī. ira ſiue furore deriuari: quē aduerſus Iouē ceres ſuſcepiſſe ferāt. pōt & hoc referri ad furorē illū quo bacchātes agitant ſacris liberi pris operātes. Nunc acyros & īproprie orgia uocat ſacra myſteriaq; poetica & potiſſimū elegiaca. Quo an. Nemoꝝ ſeſceſſus & antra poetæ adamare dñr: ut occioſi⁹ poeticæ icūbāt. nāq; ſilētiū illud ſecretū ſcribētib⁹ maxīe cōuenit: & ſtudioꝝ hortator eē uī ille ſeſceſſus: & cogitationē meditātis intēdere. īde legim⁹ demoſthenē ſolitū eē ſe recōdere in locū: ex quo nullā exaudiret uocē: ex quo nihil ꝓſpici poſſet. ne aliā agere mētē cogerēt oculi. Antra āt ī parnaſo poetica multa fuerūt: ex qb⁹ teſte Stra. clariſſimū & formoſiſſimū extat antrū coryciū. a quo Oui. muſas corycidaſ nymphas nūcupauit illo verſu. Corycidas nymphas: & numīa mōtis adorāt. fuit et ī helicōe antrū muſaꝝ noīe libetrū. ī hāc ſniam ē illā ſatyrico poeta ꝓlatū. Nec. n. cātare ſub antro Pierio thyrſūq; pōt cōtingere ſana Pauptas. Tenuiſtis. Boni codices hūt tenuaſtis: et ſignificat attenuatū et gracile carmē cōcinaſtis. alluſio ē ad ſtilū tenuē et exilē characterē: quo uſi ſūt callimach⁹: et philetas ī elegia pāgenda. Quāue bi. aquā? alludere uī ad fontes q plurimi ſūt muſis dicati: ex qb⁹ bibūt: q poetæ fiūt. Iuue. Apruſq; bibēdis Fontib⁹ aonidū. et Papi. Da fontes mihi phœbe nouos. idē Lucre. Iuuat īregros accedere fontes. Ah ua. Hoc ē hēat ac recedat. et ita hoc uerbū Lactā. ī li. de ira īterꝓtaē enarrās uerba Ci. Dana. quoq; illā Terētianū ualeāt expōit ꝓ hēant et recedāt uerbū ē īpcatiōis. alī Ser. Tenui pu. Alluſio ad gen⁹ dicēdi gracile: et characterē attenuatū. nimis hoc poeticē dcm̄: tāq; verſus iſ̄ pumice expoliant: cū libros expolire cōſueuerim⁹. uñ dixit Pli. pumices ī uſu ē corporū leuigādoꝝ atq; liboꝝ. potores ī certamīe bibēdi ꝓſumūt farinā pumicis: ut uniuerſo potu ipleāt: alioqn piclitarent ꝓp īmēſā uim in pumice refrigerādi: q tāta ē ut muſta feruere deſināt pumice addito. et urcei bulīētes reſtringuāt: ut ſcri. Theophra. in. ix. de plātis. et repetit Pli. in. xxxvi. hinc illā ab eodē Pli. egregie dcm̄ ē in xiii. Bibēdi cā uenena cōficiūt. Aliis cicutā ꝓſumētib⁹. aliis pumicis farinā: ut bibere mors cogat. Terra ſub. Tale ē illā Virgilianū. Quo me quoq; poſſim tollere hūo. qđ uſurpat Pli. ī epi. tale ē & illā Va. flacci. Eripe me populis & hūti nubila terræ. A me na. mu. Tāq; ipe ſit prim⁹ apd latinos ſcriptor elegiaci poematis. muſā amatoriā a ſe natā dicit triūphare curru triūphali: ī quo cupidines ſecū pariter uectentur: & poetæ ſubſequent. tráſlatio ſūpta a triūphātib⁹: quoꝝ ritū: & pōpā ſupra mēorauim⁹. Nō da. la. uia. Snia heſiodi: q ait. Sudorē poſuere dei uirtutis ad arcē. cui cōuenit illā eccleſiaſticū. Arcta & anguſta ē uia: q ducit ad uitā. Multi roma. Alios futuros ſcriptores dicit: q res cū laude geſtas Rōanoꝝ memoriæ cōmēdabūt: & ānalib⁹ tradēt q ſūt libri: ī qb⁹ res geſtæ obſeruato cuiuſq; anni ordine cōponunt. Quid differant annales ab hiſtoria docet Gellius in qnto: & ut autor eſt Cice. Res oēs ſingulo⁹ annoꝝ mādabat Iſis pontifex maxim⁹. Hiq; annales maximi noīabant. Bactra. Imperium bactrianoꝝ fuiſſe mille urbiū in Aſia. teſtis eſt Iuſtinus. Bactrū oppidū eſt a Bactro fluuio appellatū. ut ſcribit Plinius. Bactriani canes habent: quos patria lingua ſepulchrales uocant quib⁹ uiuos homines apponūt comedēdos: qui ſint ſenio: morboq; cōfecti. de bactris ait Maro. Nec bactra. nec indi Laudib⁹ Italiæ certēt. de bactris hæc tradit Curti⁹ Ipſa bactra regionis bactrianæ caput ſita ſunt ſub mōte paropaniſo. bactrus amnis præterit mœnia. is urbi & regiōi nomē dedit. bactriāæ terræ multiplex & uaria natura eſt. alibi arboribus uitibus armentis fecūda. alibi ſqualida ſiccitate ſterilis non hominem non

Propertii Aurelii Liber Tertius.

Allímachi mães & choi ſacra philetæ
In ueſtrū quæſo me ſínite íre nemus.
Primuſ ego ígredíor puro de fóte ſacerdos
Itala per graios orgía ferre choros.
Dícite quo pariter carmẽ tenuaſtís ī ātro:
Quo ue pede ígreſſí quā ue bibíſtís aq̄.
Ah ualeat phœbū qcūque moraē ī armis
Exactus tenui pumice uerſus eat.
Quo me fama leuat ṫra ſublimís: & a me
Nata coronatis muſa tríumphat equis.
Et mecum ī curru paruí uectātur amores
Scriptorumque meas turba ſecuta rotaſ
Quid fruſtra míſſís ī me certatis hẽnis?
Non datur ad muſas currere lata uia.
Multí roma tuas laudes annalibus addẽt
Quí fínem ímperíí bactra futura canẽt.

frugē alit. Op⁹ hoc. Elegiacū poema. Intacta uia. ut ait Lucrēti⁹. Nulli⁹ ante trita solo. Pegasides. Mu sæ dictæ a fonte: q græce dr̄ pige: quē pegasus ictu ungulæ fingit apuisse. autor Fest⁹. ꝓterea musæ fontes hūt cōplures sacros. Oui. At mihi pegasides blādissima carmina dictāt. Mollia. pp uersus elegos: q sunt molles. Dura corona. Alludit ad carmē heroicū qd' duris bellis accōmodat' ꝓterea laurus qua coronantur epici poetæ duriores habet frōdes hederaceis frōdib⁹: qb⁹ optat coronari ut alibi. Mi folia ex hedera porrige bac che tua. Post obitū. Iuxta illud Ouidii. Pascit' ī uiuis liuor. Mai⁹ ab exequiis. Catholica sīa: q̄ docet noīa

Sed qd' pace legas opꝰ hoc de mōte sororꝫ
Detulit intacta pagina nostra uia.
Mollia pegasides date uestro serta poetæ
Non faciet capiti dura corona meo.
At mihi qd' uiuo detraxerit inuida turba
Post obitū duplicī fœnore reddet honos
Omnia post obitū fingit maiora uetustas
Maius ab exequiis nomen in ora uenit.
Nā qs equo pulsas abiegno nosceret artes
Fluminaq; æmonio cominus isse uiro?
Ideum simœnta iouis cunabula parui
Hectora p cāpos ter maculasse rotas.
Deiphebumq; helenumq; & polydamātem in armis
Q ualecūq; parīn uix sua nosset humus.
Exiguo sermone fores nunc illion: & tu
Troia bis octæi numine capta dei.
Nec nō ille tui casus memorator homer⁹
Posteritate suum crescere sensit opus.

claroꝝ uiroꝝ post fata notescere & illustrari: cū uiuentibus ex liuore detraham⁹. uñ dixit Mar. esse qd hoc dicā q̄d' uiuis fama negat'. Equo abie. Equ⁹ ille q a Lucretio elegāter dr̄ durate⁹ hoc est ligne⁹: quo capta est Troia notissim⁹ est carmībus Maronis: q euersionē Troiæ cuꝫ sinone & equo ligneo pene ad uerbū a pisādro poeta trā scripsit. scribit Plini⁹ equū fuisse machinā muralē: q nūc aries appellat': eiusq; inuētorē fuisse epeū. abiegn⁹ uocat': quia erat ex abiete cōtext⁹ iuxta illud. Sectaq; itexūt abiete costas. ab abiete deducīt' abietari⁹: & accipit' p fabro lignario. in exodo scriptū legim⁹. Faciāt opa abietarii. id gen⁹ hominū elegātissimo uocabulo materiarios Plaut⁹ appellat a materie uidelicet: cui⁹ noīe ligna q̄ ad ædificādū fulciēdūq; necessaria sūt intelligēda esse docet iurisco⁹ sultus libro. iii. de legatis. Pulsas arces. i. pgama diruta. & uidet' alludere ad machinā muralē: qua muri dissipā tur: qualis fuit equ⁹ ille troian⁹ si Plinio credimus. potes etiā legere arces: ut intelligam⁹ dolos emissos ex equo. Fluminaq; æmonio. Incurioſi litteratores ſcurioſe penſi tarunt hūc locū: tanq̄ nulla subesset recondita latēsq; sententia: que profecto subest: quā ab Homero Propertius mutuatus est. scribit. n. ille in. xxi. Iliados Xāthū: q alio nomine scamander dictus est olim indignabundū insurexisse in Achillē in ipso fluuio Troianos trucidantem eumq; ipulisse ut pedibus consistere non posset. conabatur xāthus uorticosis fluctibus irruere in Achillē: ut eo impedito Troianos abditos tutaretur: implorauitque opem alterius fluminis simoentis ut facili⁹ Achillem opprimeret: nec prius uiolenti fluminis furibūdus ipet⁹ remissus est: quā uulcanus urenti flāma flumen exussit & flagrātibus caloribus xanthū reliquit semiustulatuꝫ domitaq; ejus uiolentia ignes amouit: hinc est illud dictum ab Ouidio in secundo metamorphoseos. Arsuruſq; iteꝝ xanthus. Quod triuiales magistri tam nesciunt: q̄ scire nō curant. Quis enim ex illo grāmatistarum grege quærit cur' dixerit xanthum post illud phaetontis incendium. iterū arsuꝝ: nimiꝝ respexit' Ouidius ad hāc cōflagrationē: qua uulcanus xanthum cōcremauit. Merito igitur dicit poeta flumina troiana isse comin⁹ æmonio uiro hoc est Achilli: cum xanthus illū fluctibus undabūdis opprimere conaretur. Ideū simoenta Ops: quæ pluribus apud priscos est uocitata nomibus. Mater enim deū: & idea & phrygia & pessimūtia. & cybele: & rhea nominat': cum Iouem peperisset: eum furtim mandauit curetibus alendum. educatio Iouis infantis atq; cunabula in phrygia fuisse ferūtur. Sunt qui dicant in creta fuisse nutritū. copulatæ sunt & connexæ cretēsium frigiumq; cerimoniæ: adeo ut in creta & in phrygia eadē factitata fuisse tradātur. lege Strabonē in. x. Ideum uocat simœnta fluuiū troianū ab ida phrygia cū altera sit in creta. Cunabula sunt lectuli & cunæ in quibus infantes iacent: ut ait Seruius. Ter maculasse rotas. Res nota ē carmine Virgiliano quemadmodum Achilles. Ter circū iliacos raptauerit hectora muros: & ut inquit Homerus: iunctis ad currum equis hectorem post alligatum ter circū defuncti patrocli sepulchrum traxit. deinde in puluere pronū dimisit. Pōt hoc referri ad ipsius hectoris uirtutē: qui rotas curr⁹ suī cruore cesorum achiuoꝝ sæpe maculauit illos 'palabūdos trucidādo infectans. Deiphebum Deiphebus: & Helenus & Paris fratres Hectoris carminibus Homericis & Virgilianis sunt cognitissimi. Polydamas uero uir fuit Troianus panthi filius sapientia præditus singulari: qui & præsentia norat & futura: ut refert Homerus. hic eadem nocte natus est qua Hector. alter uerbis: alter hasta præstantissimus. hinc a Plinio dicūtur tam diuersæ sortis uiri. Qualēcunq; parin. siue bellicosus fuerit siue ibellis: q apud Homeꝝ ab hectore fratre hac obiurgatione taxatur. Dysparis non paris forma insignis. sed amore in mulieres perdito uerbis audax rebus ignauus. Tui casus. belli excidiiq; Troiani. Troia bis octæi numine. Oetæus deus dicitur Hercules ab oeta mōte Thessaliæ. ubi pyra structa se combussit. hinc senecæ tragœdia est. cui Titulus est Hercules oetæus. Troia bis capta fuit numine Herculeo. semel ab ipso Herc ule: qui classe decem & octo nauim siue ut ait Homerus sex comparata: profectus est contra Troianos propter denegatos equos a laomedonte promissos: & ipsum Iliuꝫ cepit: multis Troianis interēptis: & imprimis occiso ipso laomedōte: ut scribit Diodorus in quinto bibliotecæ: iteꝝ capta est Troia sagittis Herculeis: quas philotectes possidebat: q̄ ut ait Iustinus fatū Troiæ fuerūt: quæ post Troiæ excidiū ī tēplo Herculis taurini a

philotecta sunt collocatæ. Nepotes. Præter notã significationẽ appellatiõe nepotũ oẽs iferioris gradꝰ continent. ut scribũt iurisc̃ulti: & ꝑ posteris accipiunt: nepotes uocamꝰ ꝑdigos: & luxuriosos. ut Festus & Porphyrio tradũt. de qbꝰ ait Hora. Vicit. n. stultos rõ isanire nepotes. & a Plinio apicius noiat oium nepotũ altis ũmus gurges. inde nepotatꝰ dr ipse luxus & ꝑdigalitas apud Tranql. & Apu. & nepotari significat ꝑdige & luxuriose uiuere. Quo uerbo usus est Tertullianꝰ in apologetico. ubi ait. Aristippus i purpura nepotat. Lycio deo ꝓbãte. Hocẽ apolline deo poetaꝝ suffragãte ꝓuidi: ne sepulchrũ meũ sit ihonoratũ: & icognitũ cum exegeri monumẽtũ ære pennisꝰ. ut ingt Hora. & ita ostẽdit se curasse: ut magis ingenio notus sit posteris: q̃ sepulchri titulo & iscriptõe. Lycius deus dr apollo: qa colit i lycia regione asiatica. unde a Virgilio lyciæ sortes apollinea uocant oracula. & alibi dixit. q̃lis ubi hibernã lyciã Illic. n. ciuitas erat noie patara. ubi Apollo dabat respõsa unde patareꝰ appellat ab Hora. & dixit Oui. patareaq; regia seruit. Macro. in prio Saturnaliũ plures lycii Apollinis cãs enumerat: q̃s illic legere poteris: cũ desiderabuntur. ex qbus hæc maxime placuit: quam ascribit Cleanthi. q apollinẽ lyciũ appellatũ esse dicebat: q; ueluti lupi pecora rapiũt: ita ipse quoq; humorẽ eripit radiis. lycos græce lupus latinæ dicitur. Alia Elegia.

Arminis ĩterea nr̃i redeamus in orbẽ.
Laudat poemata: & poetas qbꝰ cũcta domari ac superari demõstrat: & cũ omne qd mortalium manus fecerũt mortale sit. carmina nulli eẽ dicit obnoxia mortalitati. Carminis nr̃i proco qd est elegiaci dictũ accipe. de orpheo & amphione supra memorauimus: & oia de illis inuulgata sunt. In orbẽ. Ad institutũ propositũ metaphorica locutio. Saxa cytherõis. Cytherõ mõs ẽ Boetiæ: siue saltus fabulis carminibusq; celeberrimus ut Pli. & Mela tradiderũt. neq; est unus ex collibus parnasi: ut grãmatici perperã exiſtimauerũt. cũ hic in Boetia: ille in thessalia collocet a geographis. Partẽ. s. musicæ Amphioniæ. Quin ẽt polypheme. Apud Oui. uersus sũt luculenti & amatorii: quos refert polyphemꝰ ad galatheam: quã deperibat exorãdã. hãc dicit poeta flexisse æquos rotãtes. ꝓpterea q; erat nympha aquaꝝ. uñ a Virgilio nerine galathea noiat a nereo pr̃e nereidũ. Et baccho & apol. de. i. diis poetaꝝ mihi. ꝓpitiis atq; fauentibꝰ. Vir. dexter audi. a Persio dcm̃ est Hercule dextro. & a Statio. dextro Ioue: & dextra Iunone. Quod nõ tenariis. Nõ habeo inqt diuitias luxuriosas: sed loco diuitiaꝝ habeo musas: & ĩgeniũ poeticũ. In hãc sniam dixit Hora. Nõ ebur neq; aureũ mea renidet i domo lacunar. Sed fides & ĩgenii benigna uena ẽ. Tenarias colũnas itelligit marmoreas. & ex marmore laconico cõfectas: qd erat ꝓcioſũ uiridi colore: cunctisq; Hilariꝰ. ut ait Pli. xxxvi. unde dixit Papiniꝰ in syluis. Hic dura laconũ saxa uirẽt. Tenaros aũt ꝓmõtoriũ est in laconia. ubi sũt latomiæ hocẽ lapidicinæ lapidũ ꝓcioſioꝝ: q tenarei cognominãt ut docet Stra. in. viii. colũnas tenarias celebrat etiã Tibul. illo uersu. Tenare siue tuis: siue caristę tuis. Camera ebur. Fornix cubiculi: & ipsa ps supior ubi sunt laq̃aria: ꝓprie camera uocitat a camuro. i. a curuo dicta. ut ait Serui. & dixit Hora. ꝓcusti camerã. & Pli. ĩqt. ex humo pauimẽto pulsa i cameras trãsitere. Inde cõcamerare deducit. Pli. genꝰ cucurbitaꝝ cameratiũ appellat: qm̃ cameras operiũt. Auratas trabes. Luxuria cõmẽta est inaurare trabes i laq̃aribꝰ. uñ ait Luca. in. x. Crassũq; trabes absconderat auꝝ. & a Papi. dcm̃ est in syluis. Robora dalmatico lucent satiata metallo. Pli. obiurgãs romanoꝝ luxũ sic ingt in. xxxiii. Laq̃aria nunc & in priuatis domibus auro tegunt.

Nec mea phæ. Corcyra insula est alio noie phæacia nũcupata a phæaco. cuiꝰ filius fuit Alcinous ut tradit Diodo. in. v. & ut autor est Pli. Antiqtas nihil prius est mirata q̃ hortos Alcinoi uersibꝰ homericis celeberrimos. In qbus ꝓceræ arbores uisebant: semperq; fructiferæ pomis aliis cadẽtibus: aliis matureſcentibus: aliis subnascẽtibꝰ. & ut refert Home. in. vii. odisseæ. Pyꝝ i pyro. Malũ i malo: & ficus i ficu succreſcebat. Vñ dixit Papinius. Vosq; q nunq̃ uacui ꝓdistis ad æthera rami. & Iuue. Qualia ppetuus pheacũ autũnus hẽbat. Pomaria uocamꝰ loca cõsita pomis: & repositoria pomoꝝ etiã pomaria nuncupant. uñ docet Pli. Pomaria cõtabulari i loco sicco & frigido: in qbꝰ sint fenestræ septẽtrionales: q̃ serenis diebꝰ pateſcãt ecclesiastici litteratores in historia Susannæ pomeriũ legũt: cũ legere debeãt pomariũ: qd accipit ꝓ uiridario. Martiꝰ liquor. Aqua martia clarissima est oium aq̃ꝝ i toto orbe si Plinio credimus illius salubritatẽ frigiditatẽq; miro ꝓconio ex tollẽti. Olim uocabat Aufeia. Fõs ipse piconia. primus eã in urbẽ inducere auspicatus est Ancus martiꝰ unus ex regibus. Postea. Qu. Martiꝰ rex i ꝑtura: rursusq; restituit. M. aggripa. De hac ait Papiniꝰ. Marsasq; niues et frigora ducẽs martia. Nõ oposa: nõ hẽo ingt spelũcas manu fcãs: et ꝓcioso ope cõfectas: q̃ irrigent fõtibꝰ

Meq; inter feros laudabit roma nepotes
Illum post cineres auguror esse diem.
Ne mea cõtẽto lapis idicet ossa sepulchro
Prouisum est: lytio uota probante deo.

Ad librum secundum.

Arminis interea nostri redeamus in orbẽ
Gaudeat ut solito tacta puella sono.
Orpheũ te tenuisse feras & concita dicũt
Fulmina threicia detinuisse lyra.
Saxa cythæronis thebas agitata p̃tem
Sponte sua in muri membra coisse ferũt
Quí ẽt polipheme fera galathea sub ætna
At tua rorantes carmina flexit equos.
Miremur nobis & baccho & apolline de
Turba puellaꝝ si mea uerba colit. Extro
Q ñ tenariis dõus est mihi fulta colũnis
Nec camera auratas inter eburna trabes
Nec mea pbæaciaſ: æquãt pomaria siluas
Nan operosa rigat martius antra liquor.

aquarȝ ſcaturientium. Id genus ſpeluncas Iuuenalis diſſimiles ueris eſſe luculẽte dixit. Carmina monumẽta. Monumentũ ut docet iuriſcõſultus de ſumptibus funerȝ generaliter res eſt memoriæ ſeruãde cauſa ĩ poſterum ꝓdita, unde ait Feſtus. & ſcripta: & carmina dici monumẽta: & quicquid ob memoriã alicuius factũ ẽ. Monumentũ a monẽdo deductũ: ut ſcribit Varro. Nã neqꝫ pyramidũ. Pyramides teſte Solino turres ſũt ĩ ægypto faſtigiatæ ultra celſitudinẽ omnẽ: quæ fieri manu poſſit. Hæc erãt ſepulcha regũ ægyptiorȝ. Ex pyramidibus duæ inter ſeptẽ ſpectatula numerantur. De his ſcripſerũt Herodotus: Diodorus: Strabo: & Pli. multa digna memoratu: quæ cum noſſe uoles: ad illos accedito. Miratur ægyptus cacumĩa extrẽa pyramidũ: quæ eminere creduntur, unde hipbolicos dr̃a poeta ſumptus ad ſydera ducti. Quãti aũt ſumptus & impenſæ fierẽt in pyramidibus fabricandis docet Plinius ĩ. xxxvi. qui ſcribit unã pyramidẽ a. cccl x. milibus operariorȝ uigiti ãnis fuiſſe ꝛſtructã. Et aliq ꝓdiderũt ĩ raphanos: alia: & cœpas mille & octigenta talẽta erogata. Nec iouis ælei. Templũ Iouis olympii intelligit: qđ olĩ oraculo mox ludis fuit inclytiſſimũ qđ erat in agro piſano cleorȝ achaiæ populorȝ. Magnũ huic tẽplo ornamentũ exhibebãt munera precioſa ab uniuerſis græcis oblata. Inter quæ ꝑcipuũ fuit ſolidũ ex auro ipſius Iouis ſimulacrum. & ſtatua Iouis eburnea ĩcredibilis magnitudis a phidia fabrefacta. edes ipſa erat ampliſſima. ut autor eſt Stra. Nec mauſolei. Mauſoleũ ſepulchrũ eſt ab artemiſia factũ mauſolo cariæ regulo mẽoratiſſimũ: & ĩter ſeptẽ miracula enumeratũ, ut Pli. & Gellius meminerũt. Attolit in altitudinem uigitiqnque cubitis, cingit colũnis trigitaſex. Ab hoc ſepulchro oĩa præcioſa ſepulchra ex noĩe eius mauſolea nuncupant ut docet Hieronymus. Hinc leges apud tranquillũ: ſepulchrũ cæſarȝ mauſoleũ uocitari quod extruxit auguſtus. Annorȝ aut ictu. Oĩa ꝺſtruit uetuſtas annoſa. & ut inqt auſonius monumẽta fatiſcunt Mors etiã ſaxis noibuſqꝫ uenit. Ingenio ſtat ſine morte decꝰ. Catholica ſnĩa q̃ admonemur bona animi ꝓcioſiora eſſe bonis fortunæ: & opera animi: qui ĩmortalis ẽ: cẽ ĩmortalia atqꝫ ĩcaduca. In hãc ſnĩam ait Oui. in q̃rto ꝺ põto. Tabida cõſumit lapidẽ ferrũqꝫ uetuſtas. Scripta ferũt anos. Idẽ alĩbi ait. Scidẽt ueſtes gẽmæ frãgẽt & aurum Carmina quã tribuẽt fama perẽnis erit. Cũ igit pyramides & tẽpla deorȝ & mauſolea ſint ĩteritura: aut flammis: aut ĩbribus aut uetuſtate: Carmina ſunt ſempiterna: & extra mortalitatẽ collocata.

At muſæ comites & carmina cara legenti
Et defeſſa choris calliopeia meis.
Fortunata meo ſi qua eſt celebrata libello
Carmĩa erũt formæ tot monumẽta tuæ.
Nã neqꝫ piramidũ ſũptus ad ſydera ducti
Nec iouis ælei cœlum imitata domus.
Nec mauſolei diues fortuna ſepulchri
Mortis ab extrema cõditiõe uacat. (res
Aut illis flãma aut hymber ſ̃bducet hono
Annorum aut ictu pondera uicta ruent.
At nõ ingenio queſitum nomen ab æuo
Excidet: ingenio ſtat ſine morte decus.

VTertiũ ĩnſõniũ Proptii.

Iſus erã molli recubans heliconi in umbra
Bellere phõtei qua fluit humor equi:
Reges alba tuos: & regum facta tuorum
Tantũ operis neruis hiſcere poſſe meis.
Paruaqꝫ tã magnis admorã fõtibus ora
Vnde pater ſitiens ennius ante bibit.

Alia Elegia.

VIſus erã molli recubãs heliconis ĩ umbra. Enarrat ſomniũ: quo ſibi ꝑ qẽtẽ uiſus eſt recubare in helicone: & carmine heroico ſcribere argumẽta grãdiloq̃ cũ a phœbo admonitus ẽ omiſſo graciori ſtilo ad amatorias elegiacaſqꝫ materias ſe cõuertere. Hellerophõtei eg. In belicone fons eſt caballinus carminibus poetarȝ notiſſimus factus ab equo pegaſo: quẽ bellerophõteũ nomĩnãt, quoniã a bellerophõte: ut inqt Strabo dephẽſus ẽ: & eo uſus ĩ expeditiõe aduerſus chimerã. ꝓceps decidit ut ſupra narrauimus. Reges alba tuos. Reges albania qbus oriũdi ſunt Romani referuntur a Liuio in primo: & ab Ouidio in. xiii. metamorphoſeos. Dionyſius in primo tradit quot annos ſinguli regnum albæ tenuerint. Hiſcere. Loqui Virgilius turbatus uocibus hiſco. ſignificat. n. aperire: & patere: qđ uerbum inchoatiuum dixit eſſe Diomedes ab hio deriuatũ. A quo deducit etiam hiato: ſiue hieto: utrunqꝫ .n. ueteres dixerũt. unde ait Laberius Hietant fores ꝓ eo qđ eſt hietãt, i. patẽt. Meis neruis. Sõniabã, inqt me idoneũ eſſe ad hiſtoriã albanorȝ regũ uerſu ſublimi cõcinendã: & ad tm̃ opus mihi uires abũde ſuppetere Vt neruis ꝓ uiribus accipias. Iuxta illud Terẽtianũ. Vbi tu neruos ĩtendas tuos. Potes etiã neruos exponer ꝓ fidibus. nã in cythara cordæ ex neruis fiũt & neruie elegãter nũcupãtur. Enniꝰ añ bibit. Qu. Ennius poeta tarẽtinus fuit: ut ſcribit Euſebius chronographus. Strabo uero & Põponius mela patriã ennii dicunt ee Rudias in apulia: qbus aſtipulatur Silius ſic ſcribẽs de ennio in duodecimo. Miſerũt calabri, rudiæ genuere uetuſtæ. Nunc rudiæ ſolo memorabile nomẽ alũno. Hic ſcripſit uerſu heroico annales & bella romani populi: quorȝ duodecimũ cõpoſuit natus ſextũ & ſexageſimũ annũ. ut referunt Gellius & Varro. Autor eſt Quĩtilianus enniũ ſicut ſacros uetuſtate lucos adorandũ. ab Ouidio dicitur ĩgenio maximus: arte rudis. De hoc Lucretius. Ennius ut noſter cecinit qui primꝰ amœno Detulit ex helicone perẽni frõde coronã. De ennio uaticiniũ eſt apollinis apud ſiliũ. Hic canet illuſtri primus bella Itala uerſu. Attolletqꝫ duces cœlo. Periit morbo articulari: quẽ cõtraxit ex ĩmodico uino. ut docet Serenꝰ his uerſibus. Ennius ipſe pr̃ dũ pocula ſiccat iniq̃. Hoc uitio tales ferẽt meruiſſe dolores. Videbat inqt poeta ſcãm qtẽ admouere os illi fonti ex quo biberat ennius. Metaphoriſos intelligit ſe uoluiſſe deſcribere bella carmine heroico: & ſtilo grandiloquo: quo uſus ẽ ennius.

Curios fratres. Intelligit præliũ tergeminoꝝ curiatioꝝ aduersus tergemnios Horatios. Illi erant albani: Isti romani, ceciderũt primo cõcursu duo romani Horatii. Tertius superstes trucidatis tribus curiatis: fuit causa ut albani romanis obsequrent. Historia nota apud Liuiũ & Dionysiũ. Pila. Pilũ telũ est Romanũ a pimendo dictũ quasi perilũ. Autor Varro. scribit Vegetius in secũdo ferꝝ pili fuisse figura trigonali nouẽ unciarꝝ. hastile uero erat pedũ qnq & semis. & poeta dicẽdo Horatia pila, alludere uidetur ad locũ q pila horatia dicebat: in quo spolia curiatioꝝ fixa fuerũt. Regiaq; æmilia. Triũphũ macedonicũ significat: quo pses captꝰ a paulo æmilio & ductꝰ est i triũpho: ut scribit Pluta. ueste fusca amictus: & crepidas more patrio gestans: q cum deide albæ decessissẽt: publico funere & honorato elatus fuit ut autor ẽ Valerius. Aemilia rate. Hoc ideo dictũ est: qa æmylius post splẽdidissimã uictoriã reuersus Romã per tyberim nauigauit in naui ptoria sexdeci ordinũ remorũ ornata armis ac spoliis hostilibꝰ. Trophea autẽ sũt monumẽta hostiũ ductoꝝ. & ut inqt Varro: spolia fixa i stipitibꝰ trophea uocitauerũt. Hinc ait Plutarchus Romulũ fixisse opima spolia in q̃rcu ad trophei formã concinata. Põpeius trophea statuit i pyreneo: & trophea Marii a sylla disiecta: & p cæsarẽ restituta fuisse legimus Scribit Seruius Trophea i locis solũ eminẽtioribus collocari: & ideo Romæ i arcubus figebãtur exædificatis. Formã trophei describit Vir. i exuuiis mezentii ab ænea Marti cõsecratis. Crebra est mẽtio tropheoꝝ apd thucydidẽ: quæ a græcis uictoribꝰ statuebant. ab hostiũ fuga & conuersione: quæ grece dicit trope. trophei nomẽ deductũ est. Victricesq; moras Fabii. De fabio maxio i/telligẽdũ ẽ: quẽ manilius morantẽ appellat: qui cõctãdo fregit Annibalẽ. unde ait filius. Solers cũctandi Fabꝰ. hi storia cognitissima est: quã scribens ennius i laudẽ Fabii cecinit carmẽ illud uulgatissimũ. Vnus homo nobis cũctãdo restituit rẽ. Sinistrã. Noxiã atq; pestiferã Rõano populo. und Silius canãs tumulũ uocat hepseriæ. & Plinius. canãs romana clade nobiles eẽ dixit. Versos Quia post cladẽ cannẽsem iã fortuna uerterat ad romanos: & dii uotis pcibusq; exorabiles facti fauere romãis ceperũt. cũ iam Annibalis uires elanguescerẽt eneruatæ.

Cãpana luxuria. uñ nõ minus uere: q̃ elegãter ait apd Liuiũ Marcellus. Capuã hãnibali cãnas fuisse. Hãnibalẽq; lares. Scipiõe carthaginẽses libiãq; uastãte: & cladibus magnis afficiẽte: hannibal ad patriam tutandam reuocatus est: missi ab carthagine legatis: quorum uerba fremẽs frendẽs gemẽsq; ac uix lachrymis tẽperans fertur audiuisse. & cum mœstus discederet: sæpe respexit ad Italiæ littora deos hospesq; accusans: & in scipsum execratus: q nõ cruentũ ab cannẽsi uictoria militẽ romã duxisset Scribens hæc ennius deos romanos fugasse hannibalẽ ex Italia: autoresq; illius fugæ fuisse cecinerat. Possumus hoc etiam referre ad hãnibalis ab urbe discessum: quãdo castris inter esquilinã collinãq; portã positis in aciẽ copias eduxit aduersus Fuluiũ Cõsulesq; decertaurus. & tũc iber ingens grandine mixtus ita utrũq; turbauit exercitũ. ut in castra sese recipere cogerentur. & postero die eodẽ loco istructas acies eadẽ tẽpestas diremit. ubi se recepissent in castra mira serenitas oriebat. & ut ait Silius. Læta serenati facies aperit olympi. Tũc hãnibalis audita uxorẽ dicẽtis potiũdæ urbis Romæ modo sibi mentẽ nõ dari: modo fortunã, atq; ita diis refragãtibus abcessit. Anseris tutum. Historia nota quẽadmodũ Galli capta Roma obsidẽtes capitoliũ nocturno silentio in summũ arcis euasere nullo custodũ sentiente: & cũ etiã canes fefelicissent: anseres nõ fefellere: quoꝝ clãgore: & alaꝝ crepitu excitus. Mãlius Gallos deturbauit. & ita auxilio anseꝝ arx seruata est: unde a Lucretio dictũ est. Romulidarum arcis seruator cãdidus anser. Ob hoc istitutũ est: ut cibaria anseꝝ cẽsores iprimis locẽt: & Romæ canes uiui i furcas sãbucea arbore fixi annua supplicia pẽdebãt: ut docet Plí. in nigesimonono. Hæc aũt oĩa ab ennio scripta fuisse significat. Castalia arbore. Castalius fons est in parnaso a uirgine castalia dictus: quæ teste Lactãtio fugiens apollinẽ uim iferre uolentẽ: in eũ fontẽ se pcipitauit. Inde castaliã arborẽ appellat lauꝝ apollini dicatã: quæ i parnaso est spectatissima. Cũ tali flumine. Ex quo. s. bibit Ennius scriptor heroici carminis. Mollia sũt paruis. Allegoricos ait res molles & amatorias sibi eẽ tractãdas. Cur tua pscriptio. uerba apollinis adpoetã iterrogãtis cũ obiurgatiõe. Cur ausa sit egredi spaciũ præscriptũ pagina elegiaca tẽtãdo materiã stilũq; grãdiorẽ. seuecta dẽ egressa & seorsũ uecta: q̃ ire debebat. Gyro. eadẽ trãslatiõe Papi. utés ait. Ingẽs opus in mino res stra hegyros. Hic erat affixis. Describit sedẽ: quã dicit in sõnis sibi ab apolline fuisse mõstratã. Tympana pumicibus. Tympanũ muticũ istrumẽtũ est satis notũ: q pecoliariter datꝰ mri deũ: ut per id orbẽ terræ esse significet: ut docet Augustinus. & Lucretius ostẽdit gallos cybeleios eẽ tympanistas illo uersu. Tympana

Et cecinit curios fratres & horatia pila:
Regiaque æmilia uecta trophea rate.
Victricesq; moras fabii: pugnãq; siniſtrã
Cãnensem: & uersos ad pia uota deos.
Hãnibalẽq; lares romana sede fugãtes:
Anseris & tutum uoce fuisse iouem.
Cũ me castalia speculãs ex arbore phœbo
Sic aut aurata nixus ad antra lira.
Quid tibi cũ tali demẽs ẽ flumine? quis te
Carminis heroi tangere iussit opus?
Nõ hic ulla tibi sperãda ẽ fama properti;
Mollia sunt paruis prata terenda rotis.
Vt tuus in scamno iactet sæpe libellus
Quẽ legat expectans sola puella uirũ.
Cur tua præscripto leuecta ẽ pagia gyro?
Nõ est ingenii cymba grauanda tui.
Alter remus aquas alter tibi radat arenas
Tuq; eris medio maxima turba mari ẽ.
Dixerat & plectro sedẽ mihi mõstrat ebur
Quo noua muscoso lẽita fcã solo ẽ.
Hic erat affixis uiridis spelunca lapillis
Pendebantq; cauis tympana pumicibus

tēta tonant palmis est cymbala circum. A tympano uerbū tympanizare deducitur. unde tranquillus gallū uocat tympanizantē & tympanistas uocamus: qui tympano sonāt. sicut cymbalistas qui cymbalo. Vtroq; usus est apuleius in demonio socratis. Alias tympana dicūtur tecta uehiculoꝝ: ut ait Seruius enarrās illud Virgilianū. Tympana plaustris. Victruuius uero in decimo scribit tympanū machinā esse tractoriā: quæ rota uocat. & alibi ait. scaphiū qđ tympanū dr uersatile. Apud Pli. inuenies tympana accipi p uasis escariis in trigesimotertio. Hic accipe dictū pro musico instrumēto. de pumicibus lapidibus supra dictū est. Sileni. Imago sileni educatoris bacchi illic uisebat qui noīe ueneratōis pater nūcupat. Ita apud Oui. Eia age surge pater. Figuli nā artem iuenit primus chorebus. Rotā uero figularem anacharsis: ut autor est Pli. Seneca negat anacharsim rotæ fuisse inuentorē: Cuius mētio facta iuenit apud Homerꝝ. Et calami pan. Pan tegæus siue tegeaticus noīatur a tegea oppido archadiæ: cuius regiōis deus dicit. ut Ouidius & maro tradiderūt: Calami panos sunt ipsa fistula: quā ex pluribus calamis primus coagmētauit. Vnde Lucretius de pane deo loquēs sic ait. Vnco sæpe labro calamos percurrit hiantes. Fistula syluestrē ne cesset fundere musam. Tingūt gorgonio. dicit colūbas Veneri catas bibisse fonte caballino: quē uocat lacum gorgoniū quoniā fons ille factus est ictu feriētis pegasi eq: qui natus est ex sanguine gorgonis meduſæ: ut supra docuimꝰ

Punica dicunt rostra colūbaꝝ a colorꝰ. Punicus enim color siue puniceus: qui græce phenicos dicit: ē rubeus: & exuperātiā splēdorēq; significat ruboris. ut docet Gellius. Diuersoq; nouē. Musas dsignat. Hæc hederas legit ī thyrsos. Ita distīguendū ꝛ ut sit sensus. Alia ex mu sis colligit hederas ad thyrsus ornādos. Sūt āt thyrsi hastæ aculeatæ hederis obtectæ: quas in orgiis bacchicis q̄tiebāt. unde ait tacitus. Messalina crine fluxo thyrsū mulieres thyrsis armatas. Scribit Ouidius pēthea thyrsis fuisse īterfectū. Autor ē Macrobius libeꝝ patrē tenere thyrsum: quod est latēs telū: cuius mucro hedera lābente protegitur. Apud Lucretium thyrsus accipitur pro furore. Percussit thyrsu laudis spes meum cor. Sutiles appellat tyrsos poeta in priapeiis ꝓpter hederam intextam. Neruis. Idest fidibus. Texit rosam. Idest coronam e rosis sutilē facit. Fuerunt. n. apud priscos coronæ pactiles & sutiles cognominatæ. ut docet Plinius ī ui gesimoprimo. Contētus. Verba sunt musæ calliopes ad poetā: quibus ꝓnunciat eū semper futurū poetam elegiacum: & res uenereas tm̄modo scripturū. Hoc enim significat Vectabere cygnis. i. eris semper ī curru Veneris: quē cygni ducunt: & ob hoc semper amori mācipatus. A cōtrario dixit Ouidius oſtēdens finem rebus amatoriis esse īponendū. Cygnis descendere tēpus. Præconia classica. Nō scribes inqt bella mauortia stilo cothurnato: nec laudes militares: quæ uocat preconia classica a classibus militiæ ordinibus. Existimat Seruiꝰ ꝓprie classes equitū dici enarrans illud Virgilianū. Ortinæ classes. unde & equitū tubas inqt classica dicimus Classicus quoq; in adiectiuo dicitur naualis a classe ut supra dictū est. Classici præterea dicebantur Romæ ditiores honoratioresq; utpote qui in prima classe censebātur. Preconiū uero uox est cōmunis patriæ ut inquit Demosthenes in oratione pro ethesifonte. Qui facit preconiū: nō potest esse in decurionibus: ut ait Cicero. ꝓcones sunt angeli hoc est nuncii deoꝝ & hominū: ut scribit Homerus. legimus in codice reuerēde uetustatis. prætoria classica: quæ lectio mihi īprimis placet: ut hic sit sensus musæ poetā alloquētis. Ne cures inquit scribere stilo cothurnato īperatorias edictiones: & flebiles disciplinæ militaris aīaduersiones: quæ oīa poetæ epici atq; grādiloqui in suis poematis scribere cōsueuerūt. & ita classica erit nomē substātiuū: & prætoria adiectiuū optimo epitheto quasi dicas classica īperatoria. nam supra abūde docuimus prætorē antiqtus dictū esse magistratum oēm: cui pareret exercitus: unde prætoriū tabernaculū eius: & chors prætoria: & ī castris porta prætoria nūcupata: & a Lucano prætoria puppis dicta est nauis īperatoria. classica aūt sicut iam meminimus dicūtur tubæ sonitusq; bellici tubaꝝ. ꝙ uero flere ait cornu significāter logtur: & graphice morē rei militaris oſtēdit. Nāq; classicū proprie dicit: quod buccinatores per cornu dant: quod īsigne uidetur īperii: quia classicum canit impatore presente: uel cum in militē capitaliter aīmaduertit. hoc. n. ex īperialibus legibus fieri necesse est: ut Vegetius Modestusq; in libris de re militari tradiderunt: quoꝝ sententiæ astipulat Liuius sic scribens in octauo. Consul extēplo contionē classico aduocari iubet. Cornu rauco. i. tuba īflexa. de qua Oui. Nō æris cornua flexi. īde cornicines nominati. Lucanus. Nō pia cōcinuit cum rauco classica cornu. Aoniū nemus Domicilia musaꝝ ille poeta dicit cingere marte: qui musicū studium bellis scribēdis: & rei mauortiæ accōmodat. Mariano signo. Scribit Plinius in decimo. Mariū aquilā romanis legionibꝰ proprie dicasse aliis signis abdicatis. notat aūt gesta marii cōtra cimbros atq; theutonos: quæ stilo ubere extollēda sūt: de qbꝰ me morauimus in secūdo cōmētario. Barbarus rhenus. Tropos metonymia. ꝓ fluuium. n. ītelligit gētē bel-

Ergo musarū & sileni patris imago
Fictilis & calami pan tegeæe tui. Clūbe
Et ueneris domiæ uelucres mea turba co-
Tingunt gorgoneo punica rostra lacu
Diuersæque nouem sortitæ rura puellæ:
Exercēt teneras in sua dona manus. Cuis
Hæc hedras legit ī tyrsos: hec carmia ner
Aptat: at illa manu texit utraque rosam.
Equarum numero me cōtigit una dearū
Vt reor a facie calliopeia fuit.
Cōtentus niueis semp uectabere cygnis:
Nec te fortis equi ducet ad arma sonus.
Nil tibi sit rauco: prætoria classica cornu
Flere: nec aonium cingere marte nemus
Aut qbus in cāpis mariano prælia signo
Stēt & theutonicas toma refrigat opes.
Barbarus aut sueuo ꝓfusus sanguīe rheno

ſũq; germanicũ: uel qđ geſſit Cæſar dictator: qui primus romanoꝝ põte ſupra rhenũ fabricato germanos aggreſſus maximis affecit cladibus: uel quod auſpicis auguſti geſtũ eſt: quo bello: ut autor ẽ tranquillus germanos ultra albin fluuiũ ſummouit: & ſueuos in galliã traductos in ꝓximis rheno agros collocauit: & de hoc ſenſiſſe poetã exiſtimo utpote ꝓconẽ auguſti laudũ: q ad ſueuos domitos alludẽs dixit. Sueuo ſanguíe barbaricũ rhenũ fuiſſe ꝓfuſum: q̃uis in multis codicibus ſcriptũ ſit. Seuo ſanguine. Mœrẽti. Lugẽti & dolẽtes ſerẽti: tanq̃ rhenus acerbe ferat corpora ſuoꝝ germanorũ in undas ſuas a uictoribus romanis ꝓcipitata deferri.

Canes ebria ſigna. Cãtabis íquit loco ſignoꝝ bellicũ ſigna cupidinis: quæ amãtes ebrii potiq; ſequũtur. Signa romanorũ fuerũt antiqtus aquilæ cũ aliis quattuor .ſ. equis: apris: lupis: & minotauris: quæ ſingulos ordíes anteíbãt. Marius oĩa hæc obdicauit: & ſolã aquilã í aciẽ portari placuit: ut pauloante meminimus. Excantare puellas. i. cantibus exorare. uel quod uerius ẽ incantamẽtis & cantionibus magicis attrahere. hoc enim ſignificat excãtare. Hinc ita ſcriptũ eſt in legibus duodecĩ tabulaꝝ. Qui fruges excãtaſſet: pro eo q̃ eſt ícantamẽtis & carminibus alio traduxiſſet. Talia calliope. Finis ẽ uerboꝝ qbus calliope muſa in ſomnis loquuta fuerat cũ Propertio: cuius os rígauit aqua philetea: hoc ẽ illi aquã ꝓpinauit ex eo fonte: ex quo biberat philetas elegiographus: & ita poetice oſtẽdit ſe a muſa factũ eé poetã elegiaci carminis imitatorẽq; philetæ. Alia Elegia.

Rma deus cæſar dites meditatur ad índos. Auguſtũ expeditionẽ aduerſus oriẽtis populos apparãtem ꝓſequít hac elegia. eiq; fœlicitatẽ uictoriãq; precat. Diximus ſupra índos miſſis Romã legatis pacẽ ab auguſto petiiſſe & petitã impetraſſe: Sed antequã pax peteretur Auguſtus ſínito bello Hiſpano in ſyriã ad cõponẽdum oriẽtis ſtatũ ꝓfectus eſt ut ſcribit Iuſtinus. Deus Quoniã. ſ. Auguſto adhuc uiuẽti honores deoꝝ decreti fuerunt: ſ uxta illud Horatíanũ. Præſenti tibi maturos largimur honores. Gẽmiferi. Margaritis & gẽmis mare índicũ & regionem fuiſſe ditiſſimã ſupra declaratũ ẽ.

Vltĩa terra. Indía. Tygris & euphrates. Per hæc flumina ĩtelligit regna parthoꝝ: atq; ꝓſarum: quæ ex montibus Armeniæ fontibus nõ diuerſis oriẽtia nomẽ dederũt. Meſopotamiæ euphrates inſtar nil creſcens fecundat arua. Tigris a uelocitate nomẽ accepit: nã medi ſagittã tigrim uocãt ut Plinius & curtius meminerũt. Tigrĩ & euphratẽ luculẽtis uerſibus celebrat Luca. in. iii. pharſalíæ. de qbus ita ſcribit Boetius in qnto de cõſolatione. Tigris & euphrates iũcto ſe fonte reſoluũt. Et mox ab iunctis diſſociant aquis. Vult autẽ poeta intelligí Auguſtũ imperio ſuo parthos ꝓſaſq; adiũcturũ: quod futurũ teſtat. Hora. ſic ſcribẽs. ꝓſens diuus habebit Auguſtus adiectis britãnis impio grauibuſq; pſis. & Ouidi⁹ Parthe dabis pœnas. Supra declarauimus quẽadmodũ parthi auguſto armeniã uindicãti facile ceſſerũt: & ſigna militaria: quæ. M. craſſo & Antonio ademerãt repoſcẽti reddiderũt: obſideſq; inſup obtulerũt. Sera ꝓuincia. Parthi inqt ſero uincent: & nimis tarde ſiẽt romana ꝓuincia: cũ ante cladẽ craſſi fuerint debellãdi: uel ſtatim poſt illã ſtragem puniẽdi. Acqſitæ bello longe ab Italia regiones ꝓuĩcie dicte ſunt a porro: uel ꝓcul uícendo. Autor danatus. ĩde a Plinio dictũ eſt in epiſtolís. Italicus es an ꝓuĩcialis. & Pli. in tertio natura. hiſtoriæ de gallia narbonẽſi ſcribẽs. Italia inqt eſt uerus q̃ prouĩcia. & apud columelã titulus eſt de cultura prouincialiũ uineaꝝ: ubi uineas oĩs intelligimus ꝓter italicas. Virgis auſoniis. i. magiſtratibus romanis: qbus ꝓſto ſunt lictores: q faces uirgaꝝ geſtãt ſecurib⁹ alligatos. Partha trophea. duplex ſcriptura: & duplex ſenſus Si ꝓncipiũ eſt partha ſignificat acqſita. ſi a parthis populis deductũ eſt: ſignificat trophea pthoꝝ: q̃ſi dicas ꝓticha: & erit antitheto: nã latio partha opponit. Ite. Apoſtropha ad claſſẽ romanã aduerſus hoſtes ꝓfectuã & equos bellatores. Craſſos. pp patrẽ & filiũ in bello parthico ĩterfectos. de qbus ſupra. Veſte limĩa De ueſta: & ueſtæ tẽplo: & ígni ĩextĩguibili dicere ſupſedeo: cũ res ſit memoratiſſima monumẽtis Dionyſii: Plutarchi: & Ouí. Amata dicebat uirgo ueſtalis: qũ a põtifice capiebat idonea ad cerimonias myſticas exercẽdas. ueſtales. x. ãnos ſacra diſcebãt. x. faciebãt. x. docebãt: pactis. xxx. ãnis ſolutæ ſũt ſacerdotio & nubere pñt

Cæſaris axes. Currus triũphales. Axis. n. lignũ ẽ teres circa q̃ rotæ uoluunt. Perſi⁹. Cũ rota poſterior curras & í axe ſedo. Et titulis oppida capta legã. Diximꝰ in ſcdo cõmẽtario ſimulacra oppidoꝝ captoꝝ í bello: ſolita oſtẽtare ĩ triũpho. In his tituli ĩdicabãt quo noie nũcuparent. De his nõ loquit poeta optãs ſe uidet auguſtũ triũphantẽ: & in triũpho ſimulacra ciuitatũ uictaꝝ ducentẽ. Ad uulgi plauſus. Scribit Sene. i ſcdo

Saucia mœrẽti corpora uectet aqua.
Quippe coronatos alienũ ad límẽ amãtes
Nocturnæque canes ebría ſigna fugæ.
Vt per te clauſas ſciat excãtare puellas
Quí uolet auſteros arte ferire uiros.
Talia calliope lymphíſque a fonte petítis
Ora philetea noſtra rígauit aqua.

De Triũpho cæſaris.

Rma deus cæſar dites meditatur ad índos
Et freta gẽmíferi ſídere claſſe maris. (phos
Magna uiri merces parat ultĩa terra triũ
Tygris & euphrates ſub tua iura fluent.
Sera ſed auſoníis ueníet ꝓuincia uirgís
Aſueſcent latio partha trophea ioui.
Ite agíte expertæ bello date lintea proræ
Et ſolítum armígeri ducite munus equí:
Omnía fauſta cano: craſſos cladéq; piate
Ite & romanæ conſulite hiſtoriæ.
Mars pater & ſacræ fatalía límina ueſtæ
Ante meos obitus ſit precor illa dies.
Quа uídeã ſpolíis oneratos cæſaris axes
Ad uulgi plauſus ſæpe reſíſtere equos.

queſtionũ. Manus inter ſe clauſas plauſum edere: Auerſas uero ĩter ſe colliſas nõ plaudere: ſed palma cũ palma collata plauſum facit. Vulgus aũt romanũ bonos priceps plauſu excipiebat: malos exibilabat ut inquit porphyrio. Fugacis equi. Alludit ad parthos in prælio fugiẽtes: & a tergo ſagittas emittẽtes. Braccati, braccæ ueſtes ſũt fluxe qbus oriẽtales populi ueſtiebanť. uñ ait poeta in priapeis. Medis laxior ĩdicis ut braccis. A braccis gallia dcã eſt braccata: quoniã Galli: ut ſcribit Diodo. in ſexto bibliothecæ: ueſtes ferũt ĩtonſas uariiq; coloris: quas uocãt braccas & tacitꝰ inqt. Cecina uerſicolori ſagulo braccas barbaq; tegmẽ ĩduťtogatos alloqbaťScribit Oui. põticos populos uſos eẽ braccis ad frigus arcẽdum. Pellibꝰ & laxis arcẽt mala frigora braccis. Põpo. mela. Sarmatæ inqt braccati totũ corpus & niſi qua uident etiã ora ueſtiti. Apud eccleſiaſticos ſcriptores repio braccas uſurpari ꝑ ſubligaculo & uelamento pudoq; Sicut uernaculo ſermone uulgꝰ appellat. Hieronymus ĩ epiſtola ad Fabiolã de ueſte ſacerdotali braccas nominat: quæ alio noĩe fœmĩa & fœmoralia dicunť Idẽ Ambroſius nomẽ uſurpat. In geneſi tegumẽta uerẽdaq; partiũ perizomata appellanť: quæ Auguſtinus uocat ſuccĩctoria: & alio noĩe campeſtria: ex eo dicta q; iuuenes nudi dũ exercebanť in cãpo illis pudẽda uelabãt. Hoc ideo diximus ut ĩtelligeres illud Horatianũ. Penula ſolſtitio cãpeſtre niualibꝰ auris. ubi campeſtre ſignificat ſubligaculũ hoc: quo utebanť ludẽtes in cãpo. Interꝑtes Horatii meras nugas loquunť. hac dictiõe uſus ẽ uulcatius gallicanus ĩ uita caſſii his uerbis. Proceſſit nudus cãpeſtri ſolo tectus. Apud aſconiũ mẽdoſus locus eſt: quẽ nos ita emẽdauimus. Cato cãpeſtri ſub toga cinctus: cũ paſſim ſcriptum ſit capiſtro. hic a poeta braccatus miles dicitur a ueſtimẽto barbarico: quo orientales utuntur.

Tuam prolem. Auguſtum a Venere oriundũ: a qua ẽ gens iulia demiſſa. Hoc ſi in æuũ. Ideſt diu uiuat Auguſtus: qui ab ænea oriundus ſuperſtes eſt ſolus: aliis extinctis. Media uia. Scilicet triumphali. Quidam codices habent ſacra. cuius uiæ ſupra mẽtio facta eſt: qua triumphantes ibant in capitolium. Alia Elegia.

Inque ſinu caræ nixus ſpectare puellæ
Incipiam: & titulis oppida capta legam.
Tela fugacis equi & braccati militis arcus
Et ſubter captos arma ſedere duces.
Ipſa tuã prolẽ ſerua uenus: hoc ſit in æuũ
Cernis ab ænea quod ſupereſſe caput.
Præda ſit hæc illis quoq; meruere labores
Mi ſat erit media plaudere poſſe uia.

Ad amicam iratam.

PAcis amor deus eſt: pacem ueneramur amantes.
Stant mihi cum dña præ/
lia dura mea.
Nec tamẽ inuiſo pectꝰ mihi carpiť auro
Nec bibit e gemma diuite noſtra ſitis.
Nec mihi mille iugis cãpania pinguis araťNec miſer ire paro claſſe corinthe tua.
O pria infœlix fingenti terra ꝑmetheo:
Ille parum cauti pectoris egit opus.

PAcis amor deus eſt: pacem ueneramur amantes. Auaritiam inſectatur: & auaros deteſtatur: qui ſunt in omnes mali: in ſe peſſimi: qui ex cõgeſtis opibus nihil ſecum poſt mortem ad ĩferos aſportabunt. oſtenditq; in iuuenta eſſe amandũ. in ſenecta philoſophandum: id quod ſe ſeneſcentem facturum pollicetur: & ita bona animi fortunæ bonis docet eſſe anteponenda. principium elegiæ ductum eſt a ſentẽtia platonica. quæ ait. amorẽ eſſe deũ: qui pacẽ hominibus largiatur: mari tranquilitatem. uentis requiem. E gẽma diuite. Non bibo inqt poculis gẽmatis: qbus reges utunť. Iuuenalis. Gẽmas ad pocula tranſfert. & alibi. pocula ſumes gẽmata. & Martialis loquens de gẽmatis calicibꝰ ait. Aſpice quot digitos exuit iſte calix: hinc eſt illa ceuſoria caſtigatio apud Plinium. Turba gẽmarum potamus & ſmaragdis calices teximus. uel e gẽma diuite. expone pro uaſe uinario ex una gẽma confecto. tale eſt illud ciceronianum. Erat uas uinarium ex una gẽma prægrandi trulla excauata manubrio aureo. in hanc ſententiam dictum eſſe uult Seruius illud Virgilianum. ut gẽma bibat. hoc eſt ut ipſe exponit gẽmeo poculo: nõ gẽmato pocula autẽ gẽma laudatiſſima erant ex Murrha: quæ murrhina appellitantur. de qbus Plinius & iuriſcõſultus ꝑdiderunt: quorũ ſæpe fit mentio apud poetas. Campania pinguis. uniuerſas terras ubertate frugũ campus campanus antecedit: ut ſcribit Plinius in. xviii. qui in tertio fœlicem cãpaniam cognominat: ubi ſummũ dicitur fuiſſe liberi patris cum cerere certamem. uulgo dictum eſt plus apud cãpanos unguenti: q̃ apud cæteros olei fieri. Cicero agrum campanũ appellat ſubſidium belli: horreum regionum: ſolatiũ ãnonæ. firmamẽtum uectigalium: ex quo nunq̃ malũ nunciũ auditũ fuiſſe refert. Corinthe tua. Corinthũ ante alias ciuitates nominat ꝑpter æra corinthia: quæ precioſiſſima fuerũt: & memoratiſſima ſunt ſcriptoq; monumentis: q̃ erant ex auro argẽto æreq; cõmiſta: quæ Virgilius uocat æra ephyreia: quibus cum uehemẽter delectareť Auguſtus meruit dici corinthiarius. præterea corinthus fuit ciuitas opulẽtiſſima utpote duorũ domina portuũ: ut ait Strabo: & emporiũ frequentiſſimũ negociatoribus illuc ex Aſia Italiaq; cõfluẽtibus. unde Cicero corĩthum totius græciæ lumẽ appellat. O prima infœlix. Deplorat miſeriã hois: q cũ a ꝑmetheo fingereť: nulla habita eſt ratio mẽtis atq; prudẽtiæ: quæ maiori curæ ipſi figulo eſſe debebat: q̃ corpus: cũ animi q̃ corpis ſit natura diuinior. Prometheũ ideo homines e luto formaſſe comemorãt: quia ut inquit Euſebius feritatẽ hominũ nimiamq; ĩperitiã ad humanitatẽ & ſcientiã trãſſigurauit: uel ut ait Lactãtius: quia ſimulacrũ homĩs primus de molli luto formauit: & a ꝑmetheo orta ẽ ars ſtatuas & ſimulacra fingẽdi. Opus pectoris. Prudentiã & mentẽ in homine formãdo paq; ſolerter a ꝑmetheo fui perſpectã ſignificat. Nam in pectore eſt cor: ubi mens habitat: & præcordia quæ græci phrenas appellãt: quaſi participes prudentiæ: ut ſcribit Ariſtote.

Haud ullas. In auaꝝ acerbe dictum hoc ē: qui nullas opes: qbus uiuus inhiat & incubat: post mortē ſecū deferret ad Acherōta & manes ſiſernos. Rates ſiſernas. Charōtis cymbā accipe. qdā codices habēt ab ſiſerna rate. idē eſt ſenſus: & elegātior. Victor cū uictis. Defunctoꝝ erit una cōditio. iuxta illud ſenecæ ipares naſcimur: pares morimur. & cū mario uictore erit iugurtha uictus. cui⁹ hiſtoriā ſcribit Saluſti⁹. Quadrat huic loco plautina illa ſnīa: memoratu digna: quæ legit in trinūmo: æque mēdicus atq; ille opulētiſſimus cenſet ad acherontē mortuus. Lydus dulichio. Apud ſferos cūcti erūt æquales: nulla iter diuites paupeſq; diſtantia. nullū erit diſcrimē inter croeſum opulētiſſimū: & hyrū mēdiciſſimū. d croeſo croeſiq; diuitiis ſupra memorauimus. hyrus āt fuit homo egeſtoſus: & mēdic⁹ in itacha: q alio nomine arneus uocitabat. Scribit Home. i. xviii. Odiſſeæ: hūc Vlyſſes pugno pcuſſit adeo uehementi ut oſſa frangerent: & ad terrā preceps caderet hyrus cruorē ex ore, pectās. hic, p exēplo mēdici ē & calamitoſi apud poetas. uñ ait Martialis. Cum ſis tā paup q̄ nec miſerabilis hyrus. Ouidius Binominē uocat. qa ut dixim⁹ & arneus nominabat: quod illi mr̄ nomē ideiderat. dulichiū appellat poeta ab inſula: quæ erat ſub Vlyſſis imperio.

Corpora diſponēs mentē non uidit in arte.
Recta animi primum debuit eſſe uia.
Nūc maris i tātū uēto iactamur: & hoſtē
Q uerius: atq; armis nectius arma noua
Haud ullas portabiſ opes acherōtis ad un
Nudus ab ſiſerna ſtulte uehēr rate. (das
Victor cū uictis pariter miſcebit umbris
Conſule cū mario capte iugurta ſedes.
Lydus dulichio nō diſtat croeſus ab hyro
Optima mors parca quæ uenit apta die
Me iuuat in pria coluiſſe helicona iuuēta
Muſarūque choris implicuiſſe manus.
Me iuuat & multo mentem uincere liæo
Et caput in uerna ſemper habere roſa.
Atq; ubi iā uenerē grauis itercepit ætas:
Sparſerit integras alba ſenecta comas:
Tū mihi naturæ libeat perdiſcere mores
Q uis deus hāc mūdi tēperet arte domū
Q ua uenit exoriēs: q̄ deficit: uñ coactis
Cornibus in plenū menſtrua luna redit.
Vnde ſalo ſuperāt uēti: qd flamine captet

Optima mors. Fœlicitas ē: ut ait Seneca: in fœlicitate mori: quoniā ſup̄mus dies teſte Plinio indicat de omnibus. dicitq; beat⁹ Añ obitum nemo ſup̄maq; funera debet. Mentē uincere liæo. Hoc ē indulgere genio: & nōnunq̄ ad ebrietatē uſq; puenire. mens uicitur mero: quo tanq̄ uinculo ipedita neqt ſatis officium ſuū facere. uñ p uerbium eſt apud Plinīū. uino ſapiētiam obūbrari. ipedit. n. curam uigorēq; animi ad ꝓpinctum tendētibus. ebrietas tumultuoſa res ē: qua q delectatur: is nō erit ſapiēs: ut ſcribit Salomō. Venerē intercepit ætas. Semē genitale non ē in ſenibus: qa nō ſatis eorū natura poteſt concoq̄re: ut docet Ariſtoteles in primo de generatione aīalium. uñ eſt illud ſatyricum de ſenectutis incōmodis. coitus iā longa obliuio. uel ſi coneris iacet exiguus cū ramice neruus. Scribit Plato in primo d republica: q̄ ſenectute libidines reſtinguunt: & in ea ætate pax ē a reb⁹ uenereis: quē totum locū æmulatus ē Cicero i eo li. cui Titulus eſt Cato: ſiue de ſenectute Alba ſenecta. Epitheton ſenecte bonū eſt ut alba a canis capillis nominetur. canicies autē in ſenibus prouenit ex inopia exilitateq; caloris. cū corpus ſeneſcens in frigiditatem dillabatur: ſenectus enim frigida ē & ſicca: ut autor ē Ariſtoteles in quarto de generatione. tempora autem primo caneſcunt ut idē refert: quod & Vir. eleganter indicauit illo uerſu. Tēporib⁹ geminis canebat ſparſa ſenectus. canicies autem ſi Plinio credimus homini tantū eſt & equis.

Tum mihi. Ideſt in ſenectute philoſophari uolo: & rerum cauſas: quas phyſice docet inqrere. in hāc ſnīam eſt illud egregie dictum a ſeneca. ſenex mundū circuire conſtitui: & cauſas ſecretaq; eius eruere: atq; aliis noſcēda producere. Quis deus hanc. Philoſophia naturalis iſta ſcrutatur: de qua cum loqueretur ſeneca in queſtionibus: ita ſcripſit. Naturæ rerum gratias ago: cum ſecretiora eius intraui: cum diſco quæ uniuerſi materia ſit. quis autor ſit. aut cuſtos. quid ſit deus. An totus in ſe intēdat. An & ad nos aliquando reſpiciat. faciat quotidie aliquid. an ſemel fecerit. Pars mundi ſit: an mūdus. Hactenus ſeneca. hæc ſtudia ſe diſcere uelle in ſenecta poeta pollicetur. quærere an diuina prouidentia mundus regatur. Plinius exiſtimat ſolem eſſe mūdi rectorē & principale naturæ regimen ac numen. Plato in thimeo deum ultramundanum opificem rerum inuenire ait eſſe difficile: intellexiſſe uero impoſſibile. hæc autem ætati maturæ ſtudia ſeuera conueniunt. iuuenes amatoria non dedecent. Qua uenit. Luna per totam ſigniferi latitudinem uagatur. nunc in Aquilonem elata: nūc in auſtros deiecta: & ut inquit higinus. Lunam a ſole per alios ortus: occaſuſq; neceſſe eſt moueri non ſtare.

Vnde coactis cornibus. Diſcam inquit cauſas: quibus luna modo ſinuatur in cornua: modo accipit incrementa a ſole diſcedens: modo decrementa ſoli accedens: modo ore pleno eſt luminoſa: quæ omnia primus deprehendit endymion: ut ſupra diximus. Menſtrua dicitur luna: quoniam mēſis ſpatio cæli ambitum luſtrat: & menſis lunæ annus eſt. & a luna dicitur: quia græco nomine luna mene uocatur: ut docet Macrobius. Exiſtimat Cicero dictos eſſe menſes a lunæ curſibus qui menſa ſpacia conficiunt. a lucendo autem dicta eſt luna. Virgilius. Quid menſtrua luna moneret. Præcipit Plinius luna inter menſtrua dimidiaque eſſe ſtercorandum Inter lunium dicimus & lunam ſilentem: quando eſt in coitu. unde ait Cato. Luna ſilenti ſtercus euehito.

Vnde ſalo ſuperant uenti. Scribit Ariſtoteles in primo metheororum uentum eē aera fluentem. & hoc idē Seneca in tertio queſtionum: qui exiſtimat cauſam uēti eſſe aquarum terrarumque uaporationes: & quidam dixerunt unum uentum omnes eſſe uentos: quoniam aer motus unus eſt. & idem omnium ex anhelitu ter-

ræ uẽtos quoq; gigni nõ negat Plinius: qui etiam ex aquis aera ſpirãtibus naſci dicuntur. unde & Ariſtoteles in problematibus quærit, cur uenti de mari ſpirare ſoleãt? ergo dicit poeta ſe ueſtigaturũ in ſenecta originẽ uẽtorum: & unde in mari diu durent. & quæ ſit euri natura: quo ab oriente flante aer obſcurior redditur & caliginoſior, ex quo euro ſpirãte omnia maiora uideri credit Ariſtoteles. In nubes unde perẽnis aqua. Nubes ex aere coacto in liquorem gigni tradũt phyſici ſcriptores, uñ ẽ illud Virgilianũ. Atq; in nubes cogit aer, alii e liquore egreſſo in ſublime nubes fieri conſueuerũt: quaꝝ dẽſitates cũ intra ſe urgẽtur: hymber exprimitur, ut ait apuleius in coſmographia. Ariſtoteles quoq; ĩ meteoris inquit, euaporationẽ que fit ex aere ĩ aquam eẽ nubẽ quæ ꝓpter uirtutẽ caloris eleuata in ſublime: mox propter refrigerationẽ defertur ĩ terrã: & hæ pluuia uocatur, & cũ ſemp fiant huiuſcemodi euaporationes neceſſum ẽ aquam quoq; in nubibus eẽ perẽnem: & ſemper nubes fœtu aquarum grauidari. Sit uẽtura dies mũdi. Scribit Ariſtoteles ĩ libris de cœlo & mũdo, mundũ neq; genitũ eẽ: neq; unq̃ interituꝝ, cui aſtipulat Pli. in principio naturalis hiſtoriæ. Plato uero mũdũ natũ eſſe tradit: ſed fore ſemper affirmat, eccleſiaſtici aũt & factũ a deo mundũ aſſerũt: & incẽdio cõflagraturũ: qui deide in meli⁹ innouabit. & fiet cœlũ nouũ & terra noua, ut ait Ioannes in apocalypſi. & Auguſtinus in. xx. de ciuitate dei. Chriſtianum dogma confirmat Seneca: qui in libro de cõſolatione ad martiam ſic ſcribit. Tempus aduenit: quo ſe mundus renouaturus extinguat: & omni flagrante materia uno igne quicquid nunc ex diſpoſito lucet ardebit. & Lucanus patruum ſequutus ait, Cõmunis mũdo ſupereſt rogus oſſibus aſtra Miſturus. carmen quoq; illud ſybillæ erithræ accõmodatum eſt huic ſententiæ: quod tale eſt. Exuret terras ignis põtumq; polumque. & a Lucretio dictum eſt. Ruet moles & machina mũdi. Purpureus pluuias. Archus cæleſtis: qui dicit hyris fit ex radio ſolis ĩmiſſo concauæ nubi: colorumq; uarietas efficitur ex miſtura nubium aeris & igniũ. non fiũt arcus niſi ſole aduerſo: nec niſi nubilo, autores Plinius: Seneca: & Ariſtoteles, cauſa arcus cœleſtis é ſol & nubes, fit frequenter in bruma: hoc eſt breuiſſimis anni diebus. Aut cur perrhebi. Cauſam motus terræ alii in aqua eſſe, alii in ignibus, alii in ſpiritu putauerunt, nec adhuc inter phyſicas philoſophias ſatis cõſtat lõga eſt apud Senecam ĩ quæſtionibus de terræmotibus: & erudita narratio. Plinius cauſam tremoris terræ retur eſſe uentos: qui in cauernas terræ: ac uenas conditi deferuntur, & exitum quærẽtes cuncta cõcutiunt. lege Lucretium. qui in ſexto multa facundiſſime ſcribit de motu terrarum. Sed quæritur cur poeta ſpecialiter tremorem pindi nominauerit. ſcito non temere hoc dictum: ſed ingenioſe a poeta cõſcio hiſtoriarum. in quib⁹ traditur ꝙ olim theſſalia terræ motibus concuſſa eſt & montes abſciſſi: qui prius erant inter ſe cohærentes: inter quos eſt pindus uergens ad meridem. theſſali memorant hoc a neptuno eſſe factitatum haud abſurde ſententes: multi enim arbitrãtur neptunum quatere terram, unde a græcis cognominatur ennoſigeus: & ſiſichthon quaſi telluriquaſſonem dicas & tellurimotonem. hiſtoriam tremoris theſſalici refert herodotus ĩ polymnia, cuius meminit & Strabo in. ix. Pindum uocat perrhebum a perrhebis theſſaliæ populis: qui lapitharũ potẽtia fracti Profugerũt in loca montana uicina mõti pido. Solis & atratis. Defectus ſolis ſiue ecclypſis efficit lunæ interuentu: quæ ſuo iterpoſitu radios ſolis aufert terræ. tunc equi ipſius ſolis atrati hoc eſt obſcuri fieri poetice dicuntur: & ſignare uidetur phaetontis incendium carminibus poetarum fabuloſum: teſtimõio Platonis quodammodo uerum exiſtimandum. nanq; ut ille ſcribit diuinitus in timæo, fit longo temporum interuallo cæleſtis circuitus permutatio quædam quam inflammationis uaſtitas neceſſario ſequitur. de qua luculenta eſt narratio apud Macrobium. & hoc etiam ſentit Lucretius libro quinto de rerum natura. attratum uocamus indutum ueſtes nigri coloris. Scribit Cicero. Neminem unq̃ attratum hoc eſt cum toga pulla in cõuiuio accubuiſſe. ex quo uehementi obiurgatione inceſſit uatiniũ q epulo. O. Arii atratus cœnauerat. Cur ſerus. Dictum eſt ſupra de Boote: ſiue arcto phylace: qui eſt in circulo ſeptẽtrionali: & piger actardus dicit ratione motus: & ſperæ ut ſupra docuimus. uelox dicitur a Lucano bootes ratione orizontis carmanorum populorum. Chorus pleiadum. Septem ſunt pleiades: ſiue Vergiliæ in tauro collocatæ: quarum ſex fulgent: ſeptima obſcurata eſt, cauſam refert Higinus: quia. ſ. illa nupſit mortali, cum cæteræ ſorores concubuerint cũ diis immortalibus. & propterea coeunt hoc eſt coadunatur in cœlo: & inter ſtellas: qui ſunt externi ignes collucent. Cur ue ſuos. Supra memorauimus cur maria non creſcant acceſſu tot fluuioꝝ: quia. ſ. qcqd influxit: non in ſuum uertunt: ſed protinus reddunt. occulto enim itinere ſubit terras. præterea ut ſcribit Lucretius in ſexto. Sol magnam partem detrahit æſtu: tum porro uenti magnam quoq; tollere parte humoris poſſunt nubes quoq; tollere poſſunt humorem magno conceptum ex æquore ponti. poteſt hoc etiam a poeta dici ꝓpter maris æſtus accedẽtes: & reciprocantes: qui cum lunaribus curſibus intumeſcentes intra uicenas & quaternas horas bis affluũt biſq; remeant. præterea aquæ impetum ſumunt atq; tumeſcunt: cum illas agit flatus quo ſubtracto conſidunt: atq; langueſcunt: inde a Virgilio dictum eſt. qua ut maria alta tumeſcant. Plen⁹ & in partes. Curſus ſolis cauſa eſt anni uarietatis: qui uices temporum: annumq; renaſcentem ex uſu naturæ temperat: ut ſcribit Plinius. Curſus annalis autore Varrone diuiſus eſt ĩ quatuor partes totus, idem ſubtilius in octo ſexquimenſes diuiditur. iuriſconſulti annum ĩ æſtatem & hyemem ſolummodo diuiſerunt. ægyptii

Eurus: & in nubes unde perẽnis aqua:
Sit uentura dies mũdi quæ ſubruat arces
Purpureus pluuias cur bibit arc⁹ aquas
Aut cur prhebi tremuere cacumina pídi:
Solis & atratis luxerit orbis equis:
Cur ſer⁹ uerſare boues & plauſtra bootes
Pleiadum ſpiſſo cur coit igne corus:
Cur ue ſuos fines altũ non exeat æquor:
Plenus & in partes quattuor annus eat:

tria ăni tempora eſſe dixerũt. Hyemem: uer. & æſtatem, ide Mercurius lyram trium cordarũ reperiſſe fertur.

Sub terris ſint iura. Inqrã inqt an ulli ſint iferi: quos eẽ negat Plinius: quos eẽ cõfiteť Auguſti. ſed quo ſi loco ſint neminẽ ſcire arbitrať. iquirã an apud inferos ſint pluto: & ꝓſerpina. ſin iudices minos. eacus: & rhadamãtus: qui iura defunctis dicere dicũtur. diſcã etiã: an gigãtes illic torqueantur: an uera ſint: quæ de furia Ctiſiphone dicũtur: & cætera figmẽta poetica ſe ueſtigaturꝰ duce philoſophia pollicet. fuerãt. n. philoſophi q pœnas oĩs iferorꝰ in corporibꝰ nris eẽ aſſeuerarẽt: & quæ illic eẽ credidit fabuloſa ꝓſuaſio ĩ nobis metipis aſſignare conarent. ex quibus unus eſt lucretius. cuius ẽ ille de iferis uerſus. Qui neq; ſunt uſq; neq; poſſunt eẽ ꝓfecto. Alcmeoniæ furiæ. Alcmeon furiis agitatus ob interfectã matrẽ eriphylen purgatus eſt ab acheloo. uñ ait Oui. Amphiaraides naupacteo acheloo ſolue nefas dixit ſoluit & ille nefas. furias uocat poeta alcmeonias: q̃ uexarunt alcmeonẽ mficidã: q̃ facibus ardẽtibꝰ: ut tragici poete ſcribũt: ĩpios nefarioſq; agitãt: atq; pterrẽt. Cice. in oſone ꝓ roſcio amerino tedas ardẽtes furiarꝰ qbus ſcelerati agitari dicunt a poetis: nihi aliud ſignificare dmõſtrat q̃ malas cogitatiões & fraudes & ſcelera hæc. n. ſũt inqt impiis aſſiduæ domeſticæq; furiæ: quæ dies noctes q; parentũ pœnas a cõſcelaratiſſimis filiis repetant. Ieiunia phinei. Nota eſt fabula harpiarꝰ carminibus Vir. & Valerii flacci. hæc cibos epulãti phineo eripiebãt cuncta uẽtris ꝓluuie fœdãtes. tandẽ fugate fuerũt ad ſtrophas ĩſulas ab argonautis. iõ ieiunia phinei dicit: qa ieiuna re cogebať ablatis ꝓ Harpias cibariis. inqrã inquit an ẽt apud inferos alcmeon furiis maternis agitet: an phineus illic quoq; ieiunet ſecũdũ illorꝰ opinionẽ: q dixerũt apd iferos eaſdẽ exerceri res. q̃s uiui exercuerunt. Nõ rota. Propter ixionẽ: q apud iferos ĩ rota uerſať. Nũ ſcopuli. Propter ſiſyphũ: q aſſiduo iefficaciq; conatu ſaxũ uoluit. Num ſitis. Propter tantalũ in mediis undis ſitiẽtẽ.

Tribus faucibus. Dicit apud iferos eẽ cerberꝰ triceps & trifauci ſonare latratu. Tityo iugera. Tityus ꝓ nouẽ iugera porrectus apud inferos torquet uulturibus iecur exedẽtibꝰ ut ſupradictũ eſt. iugeri meſura ducẽtos & q̃draginta pedes habet in lõgitudine: dimidiũ ĩ latitudie ut ſcribit Quiti. & docet Pli. An ficta fabula. Perdiſcã inqt uera ne an fabuloſa ſint: quæ de iferis traduntur: in q̃ ſniam ita ſcribit Seneca in libro de cõſolatõe ad martiã. cogita nullũ defunctũ malis affici. illa quæ nobis iferos faciũt fabula ẽ: nullas iminere mortuis tenebras: nec carcerẽ: nec flumina flagrãtia igne: nec obliuiõis amnẽ: nec tribunalia: & reos: luſerũt iſta poetæ & uanis nos agitauere terroribus. mors oĩum doloꝝ & ſolutio ẽ & finis. Cicero quoq; ĩ oratõe pro cluẽtio falſa eſſe affirmat quæ de ſuppliciis iferorum poetæ finxerũt. Exitus hic uitæ. Volo ĩquit ſeneſcere: & mori in ĩueſtigatiõe reꝝ naturaliũ: quæ nõ ſunt ꝓmiſcuæ: nec oĩbus patẽt: ſed clauſæ ſunt: & recõdite in ĩteriore ſacrario. Quibus arma ſunt cordi: & res militaris placet: illi inquit bella capeſſant aduerſus partos: & illis profligatis romam referãt ſigna craſſorum: quæ olim romanis parthus ademerat: quæ deinde Auguſto reſtituit.

Sub terris ſint iura deũ & tormẽta gigãtũ
Ctiſphones atro ſi furit angue caput.
Aut alcmeoniæ furiæ: aut ieiunia phinei
Nũ rota: num ſcopuli: nũ ſitis ĩter aq̃s:
Nũ tribꝰ ifernũ cuſtodit faucibus antrũ
Cerberus: er tityo iugera pauca nouem:
An ficta ĩ miſeras deſcendit fabula gẽtes
Et timor aut ultra quã rogus eſſe poteſt:
Exito hic uitæ ſupeſt mihi: uos qbo arma
Grata magis craſſi ſigna referte domum

Ad lygdamum.

Ic mihi de noſtra quæ ſentis uera puella
Sic tibi ſint dominæ lygdame dempta iuga.
Dũ me lætitia tumefactum fallis inani
Hæc referẽs q̃ me credere uelle putas.
Omnis enim debet ſine uano nũcius eſſe
Maioremq; timens ſeruus habere fidem
Nũc mihi ſi q̃ tenes ab origie dicere pria
Incipe: ſuſpenſis auribus iſta bibam.
Sicut eã incomptis uidiſti flere capillis
Illius ex oculis multa cadebat aqua.
Nec ſpeculũ ſtrato uidiſti lygdame lecto
Ornabat niueas nulla ue gẽma manus.
Ac mœſtã teneris ueſtẽ pendere lacertis:
Scriniaq; ad lecti clauſa iacere pedes.

Alia Elegia.

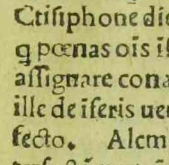

Ic mihi de domina quæ ſentis uera puella. Lygdamũ alloqtur ſeruũ: eũq; hortať: ut ſibi ocia renũciet: quæ de cynthia audiuerat & uiderat: ſed qa ſeruí: ceteriq; id genus aſſentatores eẽ conſueuerũt: & placẽdi cã fingere mẽdacia: petit ut citra oẽm narret uanitatẽ. Principiũ elegiæ ſatis apertũ & uix egẽs iterpretatiõis. Sine uano. Sine mẽdatio: & uanitate. ſnia catholica eſt: qua docet nũcios debere eẽ ueridicos: nõ aũt uanidicos: ꝓut multi & potiſſimũ ſerui eſſe conſueuerũt. Sicut eã in comptis. Petit a lygdamo: ut ſibi ueraciter narret quo habitu uiderit cynthiã: & nũqd illa præ mœrore capillos incõptos habuerit: nũquid ubertim lachrymauerit: an ad ſpeculũ. ſe exornauerit: an gẽmis digitos cõdecorauerit. Mulier. n. quæ ex aĩo meſta eſt: id genus ornamẽta nõ curat. Speculum. Scribit Seneca iuentũ fuiſſe ſpeculũ: ut homo ipſe ſe noſceret: ut deformis ĩ ſpeculo ſciret redimendũ eẽ uirtutibus: qcqd corpori deeſſet. Apuleius in apologia egregiæ refert nullã imaginẽ tãta fide ſimilitudinẽ repreſentare: q̃ta ſpeculum: in quo uiſiť imago ut ſimilis ita nobilis. facere dixit Plautus ĩ muſtellaria. nil opus eſſe ſpeculo formoſæ mulieri: cum ipſa ſpeculo ſpeculũ ſit maximũ. ſpecula optima apud priſcos fiebant Brunduſina ſta-

gno: & ære mixtis: ut autor eſt Plinius in. xxxiii. qui ſcribit prælata fuiſſe argentea primumq; feciſſe praxitelem magni Pompei ætate. hinc de ſpeculo argenteo iocus exiit ille plautinus: ut ſpeculum tenuiſti, metuo ne oleant argentum manus. Triſtis erat. Ait lygdamus non ſolum Cynthiam mœſtam ſed totam domum triſtitia fuiſſe implicatam ex irati poetæ deſiderio. Nebat & ipſa. Lanificium conuenit pudice matronæ. unde Liuius pro ſigno probitatis accipi uult Lucretiam fuiſſe inuentam a marito iuuenibuſq; Tarquiniis intentã lanæ inter lucubrantes ancillas. & Diuus Hieronymus inſtituẽs Virginem demetr adem. Habeto inquit lanã ſemper in manib⁹: uel ſtaminis police fila deducito, uel ad torquenda ſubtegmina in alueolis fuſa uertãtur. alia rumq; neta aut in globum collige: aut texenda compone. Hæc te. Verba cynthiæ habita cum lygdamo. ex cuius perſona nunc a ſeruo referuntur. Illa poteſt. legendum ẽ ille: non illa: & miſeram: nõ miſerum. & ſolam: non ſolum. ſcito enim hæc eſſe uerba: quæ dicit lygdamus ſe audiſſe de cynthia: quæ ita cõquerebatur de Propertio. Ille. ſ. Propertius poteſt me ulla mea culpa deſerere: & ſolam gaudet me tabeſcere & macerari. cum ſit uenuſticiis pellectus ad amorem alterius puellæ. hic eſt ſenſus uerus qui cum nõ participeretur a litteratorib⁹: fuit cauſa: ut uerba inuerterentur. Si placet inſultet. Verba cynthiæ ad ipſum lygdamum incuſantis poetæ perfidiam. inſultet expone ut ſupra: illudat & aliquid dicat iniurioſius, uel quod magis placet inſiliat & letetur. qm̃ ex gaudio inſilire & ſolo inſultare ſolemus. Non me moribus illa: ait cynthia ſe nõ moribus aut forma ſuperari a pellice: ſed ueneficiis: & incantamentis: qb⁹ illa Proper. attraxerat ad amorẽ. illa ergo exponat̃ non cynthia: ſed pellex cynthiæ. Stamina rõbi. ideſt inſtrumẽto magico: q d'ẽ ex ſtamine liciiſq; cõfectũ ducit̃ & trahit̃. Ille. ſ. Proper. quocũq; libuit ueneficæ. de rõbo ſupra ſatis & ſup dictũ é. Illũ rubetæ. Ranæ: q̃ rubetæ dicunt̃ & rubetæ: ſũt refertæ uenenis: de qb⁹ mira certatim tradũt autores. & hoc ĩprimis: officulũ ſẽ ĩ ſiniſtro rubetæ lateræ: quo addito ĩ potionẽ amor cõcitet̃: & adalligato uenus ſtimulet̃. ait ergo cynthia poetã trahi ueneficiis rubetæ ranæ q̃ turgẽs ẽ utpote plena ueneficioꝝ. & quoniã ſcribit Pli. has ranas grãdiſſimas eẽ cũctaꝝ. Iuuenalis. Miſcet ſitiẽte rubetã. Oſſa anguib⁹. Anguis æſculapio dicatus é: qa ei ineſſe remedia multa dicunt̃ ut ait Pli. qui refert dẽtẽ ſpõ dylũue draconis illigatũ pelle capreaꝝ ceruinis neruis ꝓſtare dominos mites: & poteſtates exorabiles. Et ſtrigis inuẽtæ. Striges aues ſunt: q̃ ubera infantiũ labris ĩmulgẽt. ut ait Pli. & teſtat̃ ſerenus. Quarũ formã deſcribit Ouí. in faſtis. Strigẽ ĩ maledictis iã antiqs eẽ cõuenit. ſtrigẽ idoneã fuiſſe ad magicas artes teſtis ẽ Hora. ĩ epodo ſcribẽs plumam nocturnæ ſtrigis cum aliis ueneficiis adhibitã fuiſſe ad amatoria exercẽda. cuius ſententiam nunc imitatus eſt poeta dicens. plumi ſtrigis inter ſepulchra repertæ uſam eſſe ueneficam ad amorem concitandum. Cinctaque funeſto. Poſſet hoc non indocte referri ad laqueum uinculumq; hominis ſtrangulati. quod pollere fertur ad magiam. & ſcribit Palladius ſi aliquid de huiuſcemodi fune ſuſpendas per feneſtras colũbariorũ: locũ non deſeri a columbis. & ait Plinius ex caluaria ſuſpendio interempti fieri medicamenta. potes intelligere ſimpliciter dictum: ut uitta ſacerdotalis incincta uiro funeſto & cæde contaminato ſit idonea ad amoris ueneficium & ob hoc adhibita. cinctum: & cincturam pollere in magicis docet Plinius: qui in uigeſimo octauo ſcriptum reliquit partus uicinos acceleratri: ſi uir cinctu ſuo ſoluto fœminam cõxerit: deinde ſoluerit adiecta precatione ſe uinxiſſet eundem & ſoluturum: & abierit. Si non uana. Hæc adhuc ſunt uerba cynthiæ cum ſeruo lygdamo colloquentis: dicentiſq; poetam daturum e ueſtigio pœnas perfidiæ: ſi modo inquit non ſunt fallatia ſomnia: uiſioneſq; nocturnæ. Sera pœna. quoniã ut inquit Valerius. Lento gradu ad uindictam ſui diuina procedit ira. unde & prouerbiale dictum eſt deos iratos pedes lanatos habere: quia nonnunq̃ tarde plectunt nocentes. Putris aranea. Ait cinthia futurum: ut lectus in quo cũ pellice iacebit Properti⁹ ſit futurus putridus: & ſitu obſitus & telis araneaꝝ coopertus: quæ texere ſolẽt in domib⁹ deſolatis. an per putrẽ araneam ſymbolicos intelligit uirilia futura flaccida & languẽtia ſimilimaq; telis aranex: ſicut a Catullo dicta eſt mẽtula beta lãguidior. Dormiet ipſa uenus. ideſt libido, deſtitutet poetam: & pellicem. & uenus erit ĩers illis: & maligna: ut concumbere nequeant. ſicut olim Amaſis rex cum uxore concumbere nõ poterat. Quæ tibi ſi. Nũc loquitur Proptius poſt finitas a lygdamo cinthiæ querelas: iubetq; lygdamũ ad dominam ſua reportare mandata. ſc. ſ. ob iram ſequeſtratum fuiſſe a cynthia

Triſtis erat domꝰ; & triſtes ſua pẽſa mini
Carpebãt: medio nebat & ipſa loco: (ſtræ
Humidaq; impreſſa ſiccabat lumina lana
Rettulit & querulo iurgia noſtra ſono.
Hæc te teſte mihi ꝓmiſſa ẽ lygdãe merceſ
Et pœne ſeruo rumpere teſte fidem.
Ille põt nullo miſerã me linquere facto
Aequalem nulla dicere habere domo.
Gaudet me uacuo ſolam tabeſcere lecto
Si placet inſultet lygdame morte mea.
Improba nõ uicit me moribꝰ illa ſed herb
Stamina rombi ducitur ille rota.
Illum turgentis ranæ portenta rubetæ
Et lecta exſectis anguibus oſſa trahunt.
Et ſtrigis inuentæ p buſta iacentia plumæ
Cinctaq; funeſto lanea uitta uiro.
Si nõ uana canũt mea ſõnia lygdãe teſtor
Pœna erit añ meos ſera: ſed ãpla pedes.
Putris & in uacuo texetur aranea lecto
Noctibus illorum dormiet ipſa uenus
Q uæ tibi ſi ueris animis eſt q̃ſta puella
Hac eadem rurſus lygdame curre uia.
Et mea cũ multis lachrymis mãdata rpor
Irã nõ fraudes eſſe ĩ amore meo. (ta
Me quoq; cõſimili ĩpoſitũ torq̃rier igni

nō aūt ob fraudes: atq; pfidiā: optatq; inter nūcio lygdamo cynthiæ recōciliari: q̄d si feceris: īqt libertate donaberis p manumissionē. Integer eē. i. castus a re uenerea. Alia Elegia.

Rgo sollicitæ tu cā pecunia uitæ es. In auaritiam mortalium ipsamq; pecuniam scribit: cuius cā poetus naufragio occubuerat. ergo particula inceptiua indignāti accōmodata. Oui. Ergo ego sufficiam reus in noua crimina semper. Et augustus. ergone supmis. Pabula ꝑbes. Possidonius ait diuitias esse causam malorū: non quia ipsæ faciunt aliquid sed quia facturos irritant. & ut inquit ecclesiasticū dogma. Qui uolūt diuites fieri incidunt intentationem: & muscipulas: & desideria multa quæ mergūt hominē in interitū Radix oīum malorū est cupiditas: quā quidā appetētes naufragauerunt: & īseruerūt se doloribꝰ multis. Crudelia. Quia ut inquit Donatus. Auaritiæ crudelitas comes est. cuius rei exempla pluribꝰ in locis maronianū carmē exhibuit. & a Salustio luculente dcm̄ est. auaritia crudelitatē: deos neglegere oīa uenalia habere docuit. Tu poetū. Dicit poetus causa pecuniæ cōparādæ nauigātem in ægyptū fuisse fluctibus obrutū. pharos in ægypto est. de cuius significatione satis multa diximus in sopo. Et mater non iusta. Pathetica ratio: qua miseranter poeti refert miserabilem. cui defuncto mr nō potuit exequas exhibere: nec cineres ī sepulchro familiari sepelire. Iusta dicimus funebres exequias & sacrificia feralia. Salustius in iugurta. More regio iusta magnifice fecerant. Qu. Curtius corpori nomiq; q̄primū iusta soluamus. Ouidi. Hāc q iusta ferūt di xere feralia lucem. Nec pote. Pro potis est. & pōt. de q̄ dictiōe supra diximꝰ. Cognatos rogos. pōt hoc referri ad sepulchra: q̄ familiaria dicunt: q̄ qs sibi familiæq; suæ cōstituit. ut scribit iurisc̄onsultus de religiosis. Pro tumulo carpathiū. Loco sepulchri inqt habes mare carpathiū: q̄d ab insula carpatho nomē accepit. Vir. Est in carpathio neptuni gurgite uates. In hanc sniam est illud Apulei. Corpus mari celādū cōmissimꝰ. & nūc iacet nr lamathꝰ elemēto toto sepultus. Infœlix aquilo. Cōuersus sermo ad uētū aq̄lonē: quē incusat tā q̄ naufragii machinatorē: quē uocat timorē orithyæ: qa cū illa repetur ui aq̄lonis uehementer extitutt. Fabulā rettulimꝰ in prīo commentario. Alueus ille. i. nauis. Ita Virgili. simul accepit alueo Ingētē æneā. & Oui. & Liui. alueum uocāt illud uas ligneū: quo Romulꝰ & Remꝰ expositi fuerant. Ab alueo diminutiuū deducit alueolus. & significat uasculū pusillū. de quo itelligere debes dixisse Iuuenalē illo uersu. Alueolos & lanā pigmerat Atreꝰ. q legūt albioꝰ los dure nimis iterptant. nā Iuue. in supplectile pauprima uult eē alueolos hoc ē uascula uiliora: q̄tū paup poeta ob inopiā cogit oppignerare. Idē alibi hoc innuit scribēs. Illud. n. uris dat alueolis. Quod ī eadē significatōe accipiēdū ē. Columella ī. ix. in alueolū ligneū oua cōferāt. In alia significatione accipit ꝑ tabula lusoria. Mater in ore. Pietas poeti pereūtis exprimit q̄ in ipō naufragio matrē fæpissime appellabat. ut illud. Mater te appello. Simile ē huic illud Ouidii. Plurima nātis in ore Alcyone cōiūx. Qua notat argyni. Exēplo argyni oīndit deos marinos eē īexorabiles q nec puero pepercerūt: q erat ī deliciis agamēnonis pastoris populorū. A cuiꝰ submersi noīe existimat nomē inditum fuisse argiuis: q locus nobilis ē clade callicratidæ ꝑfecti classis laconicæ. Possumus ēt legere ut scriptū ē in oībꝰ fere codicibꝰ qui natat argiuis. ut sit sensus. mare undabūdū: & neptunū īdignabūdū īmisisse curas: sollicitudinesq; agamēnoni ꝑ argiuis: quorū classes ī aulide piscosa retinebāt: nec ad Troiā poterāt nauigare: dōec sāguīe uirgineo placarūt uētos atq; dianæ iracūdiā. Res nota ē de iphigenia filia agamēnonis. quā Lucretiꝰ iphianassaꝫ appellat: q̄ īmolata fuit ad dianā placādā: & tēpestates mitigādas. Poetæ fabulāt ꝑ iphigenia ceruā fuisse suppositā. Ipa uero trāslata ē ī taurica regionē. Illicq; sā dianæ sacerdos. Propertius sequutus Virgiliū: & Lucretium dixit ipam iphigeniā fuisse mactatā: nec ullā factā cē uictimæ mutationē. Hoc iuuene amisso. s. argyno tā q̄ dicat poeta agamēnonē non soluisse classem amisso iuuene argyno. quod si argiuis legimus & non argynis: cuius obscura fabula est: ita intelligimus. Agamēnō si amisisset talem iuuenem: qualis est poetus: non

Iurabo bis sex integer esse dies.
Q uod mihi si tāto fœlix cōcordia bello
Extiterit: per me lygdame liber eris.

De morte Poeti.

Rgo sollicitæ tu causa pecūia uitæ es? Citer.
Per te īmaturæ mortis adimus
Tu uitiis hoium crudelia pabula præbes
Semina curarum de capite orta tuo.
Tu poetū ad pharos tendentē litea portꝰ
Obruis īsano terque quaterque mari.
Nā dū te sequit primo miser excidit æuo
Et noua longinquis piscibus esca natat.
Et mater non iusta piæ dare debita terræ
Nec pote cognatos iter humare rogos.
Sꝫ tua nūc uolucres adstāt sup ossa mariæ
Nūc tibi ꝑ tumulo carpathiū oē mare:
Infœlix aquilo raptæ timor orithyæ:
Q uæ spolia ex illo tanta fuere tibi?
Aut q̄dnā fracta gaudes neptune carina?
Portabat sanctos alueus ille uiros.
Poete q̄d ætatem numeras? q̄d cara natāti
Mater in ore tibi est? nō hēt unda deos.
Nā tibi nocturnis ad saxa ligata procellis
Omnia detrito uincula fune cadunt.
Sunt agamēnonias testantia littora curas
Q ua notat argyni pœna mināti aquæ
Hoc iuuene amisso classē nō soluet atrides
Pro qua mactata est iphigenia mora.
Reddite corpꝰ hūo: positaq; ī gurgite uita
Poetum sponte tua uilis arena tegas.

ſoluereꝛ claſſem: quã ſoluit mactata iphigenia. q. d. hũc iuuenẽ pluris feciſſet q̃ expeditionẽ ad troiã: magiſq; amaſſet: q̃ filiã iphigeniã: quã īmolari pmiſit: cũ nõ eẽt pmiſſurus hũc mactari ꝑ claſſe græcoꝝ. Ite rates curuæ. Execratio in naues: q̃ fuerũt cã: ut unꝰ gradus mortis priorib⁹ fatis adderet. id q̃d indicat Lucanꝰ illo uerſu. Fatiſq; ꝑ illã Acceſſit mors una ratẽ. Læti mortis in funerib⁹ ĩditiuis antiqt⁹ dicebãt. ollus leto datus eſt q̃d græcus dicit lithi. i. obliuioni. Fortunæ uias. q primi nauigare ceperũt: hi fortunæ uires auxerũt: & nõuas illi uias inuenerũt ad mortales agitãdos. Nãq; fortuna toto mũdo & locis oĩb⁹ oĩum uocib⁹ ſola inuocat. Sola noĩat. Sola laudat. Sola arguit. Huic oĩa expenſa. huic oĩa ferũtur accepta. De cui⁹ multiplici noĩe & ptãte olim cõcludim⁹ elegiacũ carmen. Port⁹. Quoniam multi ĩ ipſo portu: ut dici ſolet: fecere naufragiũ. Natura. naturã diffinire difficile ẽ: ut ſcribit Cice. in rhetoricis. eteni apud ſapiẽtes cõtẽtio ẽ q̃d ſit pri⁹: deus an natura: ſi natura prior eſt ergo de⁹ nat⁹ eſt: q̃d abſurdũ ẽ. Rurſus ſi de⁹ prior ẽ: nata ẽ natura: q; ſi naſci potuit natura īcipit nõ eẽ natura. Plato ſic diffiniuit. Natura ẽ dei uolũtas: q̃ a doctis ẽ ꝑbata definitio. Quidã dicũt naturã eẽ reꝝ oĩum matrẽ. Irreligioſa ſnĩa ẽ: ſi dicam⁹ deũ cãm eẽ malorꝝ: cũ teſte Platone bonoꝝ ſolũmõ de⁹ cã ſit dicendus: q in. ii. de repu. ſcribit: ꝑcaſſe Homerꝝ in iliade memorãtẽ duo eẽ dolia in limine iouis. Alterꝝ bonis plenũ malis alterꝝ. & ex his ſimul hoĩb⁹ iouem mõ bona: mõ mala ĩpartire. ſed poeta poetas ſeqtur. Præterea ſicut ſcribit Euſe. in. xiii. ꝓparatõis euãgelicæ. ſi alicubi ſcriptum ẽ mala diuinit⁹ dari de⁹ nõ ad detrimentũ eorꝝ: q̃ puniũtur: ſed ad cõmodũ mortaliũ mitti: ſicut medicus ad ſalutẽ laborãtiũ cura nõnunq̃ utiq; amara doloriſq; plena. Adeo tãq̃ bono ſola bõa fieri ſcribit Augu. in. xi. de ci. dei. q in. xii. ait. Nemo ex me q̃rat cãm efficiẽtem malæ uolũtatis. Latiſſim⁹ hic eſt diſputãdi locus & magis ad philoſophũ q̃ ad poetæ interꝑtẽ accõmodat⁹: quocirca receptui canentes ad ꝓpoſitũ reuertamur. Anchorã tyrrheni inuenerunt. Saxa triũphales. Supra narrauim⁹ quẽadmodũ claſſis græcoꝝ uictrix poſt troianũ excidium naufragio piclitata eſt: fractaq; in caphareo cuboiæ ꝓmõtorio: unde dixit Maro. Euboiæ cautes ultorq; caphareus. Hoc exẽplo oſtẽdit poeta quãtis piculis ſint obnoxii nauigãtes. q̃ picula nõ potuit effugere ulyſſes ille mortaliũ uaferrimus & callidiſſimus: cũ doli ĩ undis nihil ꝓdeſſe poſſint. Sociũ iacturã. Per ſocioꝝ amiſſionẽ: quos naufragio extinctos fleuit ulyſſes. Quod ſi cõtent⁹. Si poetus inqt uerbis meis obtempaſſet cõtent⁹ paternis bobus uiueret in terra: cũ mortuus ſit in undis.

Et quotiẽs poeti trãſibit nauta ſepulchrũ
Dicat: & audaci tu timor eſſe pores.
Ite rates curuæ & læti contexite cauſas
Iſta per hũanas mors uenit acta manus.
Terra paꝝ fuerat: fatis adiecimus undas:
Fortunæ miſeras auximus arte uias.
Anchora te teneat quẽ nõ tenuere pẽates
Quid meritũ dicas cui ſua terra parũ eſt.
Vẽtoꝝ ẽ qdcunq; paras: haud ulla carina
Conſenuit: fallit portus & ipſe fidẽ.
Natura inſidias pontũ ſubſtrauit auaris:
Vt tibi ſuccedat uix ſemel eſſe poteſt.
Saxa triũphales fregere capharea pupes
Naufraga cũ uaſto græcia tracta ſalo eſt
Paulatim ſocium iacturã fleuit ulyſſes:
In mare cui ſoli non ualuere doli.
Quod ſi cõtẽt⁹ prio boue uerteret agros
Verbaq; duxiſſet pondus habere mea:
Viueret ante ſuos dulcis conuiua penates
Pauper & in terra nil ubi flere poteſt.
Nõ tulit hic poeto ſtridorẽ audire ꝓcellæ
Et duro teneras lædere ſune manus.
Sed thiæ thalamo aut orithia terebintho
Effultum pluma uerſicolore caput.
Huic fluctus uiuo radicit⁹ abſtulit ũgueſ
Et miſer inuiſam traxit hiatus aquam.
Hũc paruo ferri inuidit nox iproba ligno
Poeto ut occideret tot coiere mala. Clis
Flẽs tamẽ extremis dedit hæc mãdata q̃re

Viueret pauper quidẽ: ſed citra periculum: & fletum. Sed thyæ thalamo. Dum uult petus in thalamo citreo precioſoq; quieſcere: & in deliciis uiuere: periit in fluctibus procelloſis Thia arbor eſt odorata: quæ teſte Plinio nota fuit Homero: qui eam facit uri inter odoramenta in deliciis calypſonis. Menda eſt in codicibus Plinianis: in quibus impreſſum eſt in deliciis circes. cum mihi iuxta Homericam lectionem legendum eſſe uideatur In deliciis calypſus ſiue calypſonis. Confert quintum Homeri uolumen ex odiſſea cum tertiodecimo Plinii libro: & errorem cognoſces eſſe manifeſtarium. Thiam alio nomine Trogetem uocamus: latine Citrũ: quæ arbor fuit inter pauca nitidioris uitæ inſtrumenta ex qua menſæ precioſiſſimæ conficiebantur. Ex qua: ut ait Theophraſtus: fiebant tẽploꝝ contignationes: quoniã Thiæ materia incorrupta eſt in tectis contra uitia oĩa. Similiter & Terebinthus habet materiam fidelem ad uetuſtatem. Arbor eſt eximii nigriq; ſplendoris. In macedonia breuis naſcitur: & fruticoſa. In damaſco ſyriæ magna: Autor Plinius. Horitia cognominatur ab oriſco oppido: ubi naſcitur copioſa. Ita Virgilius in decimo. Buxo aut horitia terebintho. Effultum pluma. Delicatorum hominum ceruices requieſcere ſolẽt in ceruicalibus fartis aut anſerina: aut cygnea pluma: autper dicum ſubalaribus plumis: quæ ſunt molliores. Hinc ait Lampridius. Heliogabulum ſolitum fuiſſe in accubitis habere pilum Leporinum: aut plumas perdicum ſubalares. Et Plinius in decimo. Caſtigat luxuriam delicias q; romanorum: qui ſine inſtrumento Anſerinæ plumæ uiuere non poterant. Nox improba. ideſt nigerrimus turbo: & procelloſa tempeſtas: quæ diem ſubito ex oculis eripuit: uel q; uſq; in noctem procella turboq; durauerit: adeo ut paruæ tabellæ more naufragi poetus inhæreret fracto iam nauigio.

Dii maris. Verba periclitátis peti deos marinos inuocátis: q̃ sunt inumeri: inter quos celeberrimi feruntur neptun⁹. thetis. nereus: amphitrite: triton: phorcus: nereides atq; salatia: q̃ ut inqt Augustin⁹ in. iiii. de ci. dei. Inferiorẽ maris ptẽ tenet. ægeus quoq; pf Thesei mari nomẽ ipsuit. Primæ lanuginis. post annos ter septenos genas flore uestit iuuenta. Autor Macro. & a Censorino traditũ est in tertia annoꝝ hebdomade barbam nasci. Alcyonũ scopulis. alcyones de qb⁹ supra dictũ ẽ in scopulis nidulant atq; fœtificát. Scribit Albertus magn⁹ nidos alcyonũ cõstrui in harenis. Fuscina. insigne neptuni telũ ẽ: q̃ & tridẽs & fuscina nũcupat. poeta in priapeis ait, Neptuni fuscina telũ. Fuscina utebant & gladiatores digladiãtes. i de exiit illã satyricũ. Vicit & hoc mõstrũ tunicati fuscina gracchi. fuscinæ diminutiuum ẽ fuscinula: q̃ iter igniũ receptacula numerat in instro ueteri. ubi scriptũ est. Fuscinulas: tridẽtes: uncini: & bathilla. & in lib. primo regũ ita scriptũ legim⁹. Hébat fusciũlã tridẽtẽ i manu: & mittebat eã in lebetẽ: & q̃d le uabat fuscinula sibi tollebat. O cẽtũ æquoreæ. Nereides alloq̃t. Mrno dolore tethis. Propter achillis filii obitũ: quẽ mrno dolore, psecuta ẽ genitrix tethis: q̃ & ipsa uana ẽ nereidũ. Lasso mẽ. s. peti. Mẽtũ nulli ẽ pter hoiem ut ait Pli. attamen in instro ueteri legimus: q̃ dauid appndebat mẽtum leonis: & ursi & eos suffocabat. Mẽtũ attĩgere i supplicãdo mos fuit græcis uetustissimis

At tu. apostropha ad uẽtũ aglonẽ: q̃ docet se nũq̃ nauigaturꝝ: optatq; sepeliri ante ianuã cynthiæ: terentius ilIum dicit esse fortunatum qui nunq̃ ingressus sit mare.

Vlcis ad externas fuerat mihi rixa lucernas. Cynthiam alloquitur rixam referẽs habitam in cœna. cum puella mensam, pelleret: & pocula in ipsum proiiceret: q̃ signa esse ueri amoris ostendit: & cynthiam ad hæc amoris instrumenta adhortatur. Hesternas. i. superioris dici. Lucernas. lata cõuiuia & cœnæ saliares fiebant ad lucernas: quas priscipolimyxos uocitabant. de quibus mentio fit apud suidã pollucem: & martialẽ. Hinc est illud Plinianum. Lollia paulina smaragdis & margaritis operta spectabat ad lucernas et illud. Non norat parcos uncta lucerna patres. Quino ctibus loco dieꝝ utunt: et ad lucernas uiuunt: hi elegantissimo uocabulo lychnobii appellant qua dictiõe usus est Seneca in ultimo epistolarꝝ. Cur. legendũ est poti⁹ cũ: q̃ cur. cõnexum enim est supiori sniæ. Cymbia. uasa suntuinaria: ut Noni⁹ & Varro tradũt. Vir. Inferimus tepido spumãtia cymbia lacte. In modum cymbæ facta sunt. ut ait Seruí⁹. unde & diminutiue a cymba cymbia dicta. ut docet Macro. Et ueneris magnæ. interrogatiue legẽdũ. uult. n. ostẽdere pauciſſimas. uel poti⁹ nullas eẽ: q̃ ardẽter amẽt: et ob amoris incendiũ supplices, pcũbãt ante pedes deæ ueneris: cui⁹ opẽ iplorẽt: et suppetías petãt. Hoc nimiꝝ foret certissimũ ardoris indiciũ. Seu sequitur. Quæ ẽ ingt illa mulier: q̃ ipatiẽs amoris p medias uias sequat amatorẽ? simillis furibundæ bacchæ: q̃ mœnas appellat. nã inter cætera noxa bacchaꝝ hoc unũ ẽ ut mœnades appellitent. Iuue. Crinẽq; rotãt ululante priapo Mœnades. Catul. Ego mœnas ego mei ps. Potes ẽt absq; interrogatiõe, pnũciare. ut sit sensus absolut⁹. Illã. s. mulierẽ in amore dolere: et afflictĩ æstuare q̃ cõuicia tur: q̃ ueneri supplicat: q̃ amãtẽ seqt̃: q̃ sõniis suspẽsa terreat. Sõnia ter. Emulatio uirgiliana. Anna soror q̃ me suspẽsã insõnia terrẽt. et apud Oui. ait amas et amens bi blis. Quid mihi significãt ergo mea uisa? quod aut Sõnia põd⁹ habẽt: an habẽt et somnia põd⁹? Seu miserã i tabula. Puella quæ ex aĩo amat: et ĩsane depit amatorẽ: angeret: torq̃ret: exaĩaret si effigiẽ fœiæ formosæ uideret i tabella apd ipm amatorẽ. Crederet. n. illd eẽ simulacrũ iconiũ pellicis: et alteri⁹ amicæ. Ver⁹ aruspex. ideſt uerus uates: et diuinator. Aruspices nuncupantur quasi horarum inspectatores. dies enim et horas in

Cũ moribũ da niger clauderet ora liquor
Dí maris ægei quos ſt̃ penes æquora uẽti
Et quæcũq; meũ degrauat unda caput.
Quo rapitis míseros priæ lanugis annos
Attulímus longas ín freta uasta manus.
Ah míser alcyonũ scopulís afflígar acutís
In me ceruleo fuscína sumpta deo est.
At saltẽ italiæ regionibus eueat æstus:
Hoc de me sat erít sí modo matris erít.
Subtrahit hæc fantẽ torta uertígie fluct⁹
Vltímaq; hæc poeto noxq; díesq; fuit.
O cẽtũ æquoreæ nereo genitore puellæ
Et tu materno tacta dolore tethis.
Vos decuit lasso suppõere brachia mẽto
Nõ poterat uestras ille grauare man⁹:
At tu sæue aquilo nunq̃ mea uela uídebís
Ante fores domínæ cõdar oportet íners.

Ad cynthíã. (lucernas

d Vlcís ad hesternas fuerat mihi rixa
Vocís & ínsanæ tot maledícta tuæ
Cũ furibũda mero mensã ,pcellis & í me
Proíícís ínsana cymbía plena manu.
Tu uero nostros audax ínuade capíllos
Et mea formosís unguibus ora nota.
Tu mínitaꝝ oculos subiecta exurẽ flãma
Fac mea rescísso pectora nuda sínu.
Nímirum ueri dantur míhi sígna caloris
Nã síne amore graui fœía nulla dolet.
Quæ mulier grauída iactat cõuítia lígua
Et ueneris magnæ uoluitur ante pedes?
Custodũ gregibus circa se stípat euentũ?
Seu seqtur medias mœnas ut acta uías
Seu tímidã crebro demẽtía sõnia terrent:
Seu míserã ĩ tabula pícta puella mouet
His ego tormentís aĩ sum uerus aruspex:
Has dídici certo sæpe ína amore notas.
Non est certa fides quã non íniuría uersat
Hostíbus eueníat lenta puella meís.

agendis opibus. Cuſtodiunt. & quid ꝑ ſingula tpa obſeruare debeat hō intendunt. Hi etiam exta pecudum ī-ſpiciunt & ex eis futura ꝓdicunt. ut autor eſt Auguſtinus. & ſcriptum eſt in decretis. xxvi. quarta qōne. Donatus uero inquit. Haruſpicem ab haruga noīari. nam haruga dicitur hoſtia ab hara in qua cōcludit᷑ & ſeruatur Hara aūt eſt in qua pecora includunt᷑. Me doceat liuor. Volo inquit ut in collo: aut in facie mea apparcat ue ſtigium morſiunculaꝝ: quas mihi ĩpreſſit amica amorabunda: & plena indignationis doloriſq; amatorii: q̄ ſigna uulta a ſodalibus uideri. Verba ſupercilīis. Amātes inuicem nutib⁹ loquunt᷑. unde ait Ouī. Verba ſupercilīis ſine uoce loquentia dicam. & lex amoris plauti na ꝑcipit ne puella nutet nictet abnuat. Supercilia ſunt ī tutela iunonis lucinæ: q; his: ut ait Feſtus: proteguntur oculi: per quos luce fruimur: quam tribuere putabāt Iunonem lucinam. Faſtus & ſuperbia aliubi conceptaculū habet. ſedem uero in ſupercilīis ut autor eſt Pli. in. xi. in de ſupercilium pro grauitate ac auſteritate uſurpam⁹. & apud Valerium legim⁹ ſupcilium cenſoriū. Dulcior ignis. Amor: qui nimium pinguis nimiūq; lentus ē faſtidium mouet inſtar cibi dulcioris. Ille uero iuuat qui plus alloes: q̄ mellis habet. in quo ſunt ſuſpitiones: īiu riæ: & id genus affectiones. Ita paridi dulcior erat amor helenæ: quando cogebat᷑ ob illius rapinā arma capeſcere aduerſus græcos belligerantes. & tangit id quod ſcribit Homerus in quarto iliados. ſ. paridem ſingulari certami ne cū Menelao manus conſeruiſſe: in qua pugna ſeruat⁹ eſt paris ope ueneris quem hoīem nebula circunſeptum ab oculis hominum eripuit: & in odorato thalamo collocauit: helenāq; accerſiuit: & ita ambo in lecto geniali cubantes colluctabant᷑ pugnis ueneriis. Tyndaridi. i. helenæ. At tibi qui noſtro. A poſtropha ad riualē plena diræ ĩprecationis. imꝑcatur enim ut ſemp habeat ſocerum: qui ſæpe generis inuiſi & odioſi eſſe conſueuerūt & matrē: cui⁹ iuſſa: & caſtigatiōes filii interdū deteſtant᷑. Potes ēt ſic legere: & melius. At tu ſis ſacer æternū. ut dicat o riualis q nectis retia lecto meo ad cynthiā capiēdā eſto excrabilis & tua domus nūq; ſit ſine marte hoc ē bello: rixiſq; domeſticis. Sacrū. n. quādoq; accipi ꝑ execrabili quis ignorat? Huic ſimile erit illud Horatianum. in teſtabilis & ſacer eſto. homo ſacer is antiquitus appellabatur: quem populus ob maleficiū iudicaſſet: neq; fas erat eū īmolari. ſed ſi qs iꝑm occidiſſet parricidii nō dānabat᷑. ex quo qs hō malus atq; iprob⁹ ſacer appellari ſolet. Offenſa illa mihi. corrige infenſa: ut ſit ſenſus poetica uenuſtate ſplēdeſcēs. ſi o riualis hūiſti occaſionē furti cum cynthia nocturni. ſcito id tibi illā dediſſe non ob hoc q; tibi ſit amica & te diligat: ſed q; mihi īfenſa ē: & ī me indignationis amatoriæ fundit aculeos. Infenſa & amica opponuntur & eſt antitheto. ſi legis offenſam ſenſus ē inuenuſtus minimeq; poeticus. Alia Elegia.

In morſo æq̄les uideāt mea uulnera collo
Me doceat liuor mecum habuiſſe meā.
Aut ī amore dolere uolo aut audire dolētē
Siue meas lachrymas ſiue uidere tuas.
Tecta ſuperciliīs ſi quando uerba remittīſ
Aut tua cū digitis ſcripta ſilenda notas.
Odi ego q̄ nunq̄ pungūt ſuſpiria ſomnos
Semper in iratam pallidus eſſe uelim.
Dulcior ignis erat paridi cū grata ꝑ arma
Tyndaridi poterat gaudia ferre ſuæ.
Dū uicūt danai dū reſtat barbar⁹ hector
Ille helenæ in gremio maxia bella gerit.
Aut tecū aut ꝑ te mihi cū riualibus arma
Semper erunt: in te pax mihi nulla placet.
Caude q; nulla eſt æque formoſa: dolores
Si qua foret: nunc ſis iure ſuperba licet:
At tu qui noſtro nexiſti retia lecto:
Sis ſacer æternum nec ſine marte dom⁹.
Cui nunc ſi q̄ data eſt furādæ copia noctis
Infenſa illa mihi nō tibi amica dedit.

Ad Mœcenatem.

MOecenas eques hethruſco de ſanguine regum
Intra fortunā q; cupis eē tuā
Quid me ſcribēdi tā uaſtū mittis ī equor
Non ſunt apta meæ grandia uela rati.
Turpe eſt q; neq̄as capiti cōmittere pōd⁹
Et peſſum inflexo mox dare terga genu.
Omnia nō pariter rerū ſunt omnib⁹ apta
Fama nec ex æquo ducitur ulla iugo.

MOecenas eques hetruſco de ſan. re. Alloquit᷑ mœcenatē unicū ꝑſidiū poetaꝝ q; doct⁹ doctos fouebat: q Propti hortabat᷑ ad ſcribēdū carmē heroicū & grandes materias ſubeūdas. oſtendit ſe imparē eē tāto pōderi: ut docet nō oīa oībus conuenire: ſeq; oñdit illius imitari modeſtiā nō appetentis īmodica. Hetruſco de ſanguine regū dicit᷑. qa fuit oriūdus a porſena Rege hetruſcoꝝ: Idem Hora. Mœcenas atauis edite regib⁹. Intra fortunā. Tangit hiſtoriam. nā mœcenas ſuapte uolūtate ī equeſtri dignitate pmānſit cum ſenator fieri poſſet. & ut inquit Porphyrio. ei lati clauī facultas pateret. Non ſunt apta. Metaphoricos oñdit ingenio ſuo & uirib⁹ grādes materias nō cōuenire: ſicut paruæ cymbæ grādia uela nō cōgruūt. Turpe ē. Snīa Horatiana. Sumite materiā ueſtris q ſcribitis æquā Virib⁹. Capiti cōmit. Qui ſubit onus impar uiribus ſuis ſæpe ſuccūbit. Vñ de Origene dixit Hieronymus. Origenes maiora cogitās ꝑpriūq; īgeniū ferre nō ſufficiēs oneri b⁹ maioribus carricabat ſe: & cū ſic incedere nō poſſet ruina magna deuolut⁹ eſt. Omnia non pariter. Homeri ca ſnīa. nō oīa uni dii dederunt. quæ & a Liuio repetita eſt. Hoc idē copioſe tradunt Apoſtolicæ epiſtolæ quibus ſcriptū eſt dona dei multifariā eſſe diſpartita. Flamma rogo. In aliis codicibus legitur. Fama iugo: ut ſit ſenſus nullius famā eſſe æqualem: nec pari iugo currucq; uehi: ſed gloriam mortalib⁹ compari ex ſtudiorū diſſimilitudine: cū non ſint plures corpoꝝ formæ: q̄ ingenioꝝ: q̄d probat exemplis diuerſorum artificum.

Gloria lysippo. Lysipp⁹ statuarius celebratus ad sextenta decem opera fecisse traditur: quæ singula arti clari tatem dare potuissent. Hic solebat ex immani pcio cuiusq; signi seponere denarios aureos singulos. Hic colos sum tarenti fecit, xl. cubitorum. Papinius. Quem traderis ausus pelleo lysippe duci. & alibi. deus ille deus sese q; uidendum indulsit lysippe tibi. Hic teste Quintiliano ad ueritatem optime accessit. unde ait poeta eũ effin xisse signa animosa hoc est simulachra spirantia. uel animosa intellige propter colossum: & bellicosas imagi nes a lysippo fabrefactas: a quo potissimum solo fingi uolebat Alexãder: q edicto uetuit: ne qs se pter appellẽ pingeret: aut alius a lysippo duceret aera fortis alexandri uultum simulantia. ut inquit Horã. & autores sunt Ci cero. & Pli. Aliter tradit Apuleius in floridis. Exactis calamis. Calamidis statuarii quadrigæ bigæq; laudant: qui ut ait Pli. in. xxxiiii. equos semper sine emulo exp sit. Merito poeta calamidem se iactare ait & ostentare si mulachris equorum: quos exactos hoc est absolutos p fectosq; adamussim effigiabat. In ueneris tabula. De appelle diximus supra: qui inter cætera nobilissima pin xit uenerem exeuntem e mari: quam Diuus Augus⁹ di cauit in delubro patris cæsaris: cuius inferiorem partem corruptam: qui reficeret non potuit inueniri. consenuit hæc tabula carie: ut inquit Pli. Inchoauit appelles aliam uenerem Chois superaturus et illã suam priorem. sed in uidit mors peracta parte. Nec qui succederet operi ad p scripta liniamenta inuentus est Oui. Si nunq̃ uenerem chous pinxisset appelles. Parrasius parua. Parrasius pictor inclitus olim cum zeuside contẽdit. & cũ ille uuas pictas tanto successu detulisset ut aues aduolarent in scœnam. Ipse detulisse linteum pictum tradit ita ueritate rep sentata. ut zeusis alitum iudicio tumens flagitaret remoto lintheo ostẽdi picturã. atq; intellecto errore cõce deret palmã ingenuo pudore. Quoniã ipe aues fefellisset. Parrasi⁹ uero se artificẽ. Floruit hic circa peloponen sia tpa. ut ait Quin. ephesius fuit: primus symmetriã picturæ dedit. Pinxit demonem athenien sium: quem pa riter uolebat ostendere iracundũ: iustũ: incõstantem: exorabilem: clemẽtem: misericordẽ: humilẽ ferocẽ fuga cẽq;. & oĩa simul ut scribit Pli. Sed nõ uident cõuenire plinius & poeta. Cũ alter parrhasiũ laudet iter memo ratissimos pictores: alter iter minutos: & a parua arte dicat eẽ ꝓbandũ. Quocirca cõgruenter legere possum⁹. & nos ita emẽdauim⁹. Pyreicus parua. Fuit. n. pyreicus pictor minoris picturæ: ut docet Pli. in. xxxv. qui humilia sequut⁹ est. Humilitatis tamẽ sumã adept⁹ est gloriã. Hæc Pliniana faciũt ut existimẽ ꝓ Parrhasi⁹ legẽ dũ esse Pyreicus. In quã sniam pedib⁹ iuit doctrinaq; dec⁹ & polihistor Ioánes picus mirãdolan⁹: mihiq; ob id inuẽtũ iprimis applausit. Placet inq̃ hæc interptatio. ut cũ iã de Appelle maximo pictore maioris picturæ meminerit: subiũgat i minori pictura aliũ excellẽtẽ. Mentoris. relege q̃ dixim⁹ de mentore in primo cõmẽ tario. At myos. Mys claruit argẽto celãdo. cui⁹ opa extare dicit Pli. in insula rhodioq; silenũ. cupidines: & scyphos. De hoc Marti. Quis labor i phiala docti myos an ne myrõis? Laudat poeta artificiũ myos q flexio nib⁹ opa uariaret. est enĩ acanth⁹ berba topiaria lato lõgoq; folio margines crepidinũ uestiẽs: ut docet Plini. in xxii. Inde acanth⁹ ꝓ flexuoso ornatu accipit: ut ait Serui⁹. Hinc illud Virgilianũ. & circũtexto croceũ uelamẽ acantho. Plini⁹ in. v. epistolarum. Acanth⁹ hinc in delubricus & flexuosus. Deinde plures figuræ: pluraq; no mina. Phidiac⁹. Phidias diis q̃ hoib⁹ effingẽdis melior artifex fuit. In ebore uero lõge citra emulũ: ut autor est Quin. inter cætera signa fecit iouẽ olimpiũ ex ebore. cui⁹ maiestas opis deũ æquauit quẽ nemo emulatur. de hoc Strabo in. viii. & Pli. in. vii. & in. xxxiiii. & ĩ. xxxvi. multa cõmemorãt. Phidiæ quoq; Seneca & Plu tarch⁹ meminerũt: q carminib⁹ poetaq; ẽ memoratissim⁹. Hic prim⁹ artem toreuticen aperuisse iudicatur phi dias ergo censet iprimis pulchritudine iouis olympii: qui est eburne⁹: in quo effingẽdo habuit archetypõ car men homericũ. Se ornat. Sũma laus iouis olympii ex ebore a phidia fabrefacti exp ssi⁹ demõstrari nõ potu it: q̃ ut diceret iouẽ illo simulachro decẽter ornari: cũ iuppiter nõ egeat alieno ornamẽto. Praxitelẽ ꝓpria. praxiteles statuari⁹ marmoris gloria supauit et semet. Ante oĩa praxitelis laudant duæ ueneres. Altera nuda: quã emerunt gnidii. altera uelata: quã choi. Multi ut uiderẽt praxitelicã uenerẽ gnidum nauigauerunt: cuius amore captus quidam simulachro cohæsit: eiusq; cupiditatis extat index macula: ut scribit Plinius. eiusdẽ est cupido nudus: quẽ quidam rhodi⁹ adamauit. & simile amoris uestigium reliquit. Lapis ergo marmoreus in quo formando fuit excellentissimus uindicat sibi praxitelem a quo uno optime expolitur. Quidam codices habent. praxitelem parius ut lapis parius dicatur pro marmore precioso. Sicut a Virgilio dicitur parius ue la pis circundatur auro. Sunt quibus eleæ. Alii inqt uictoriã adipiscũtur in ludis olympicis equoq; celeritate Alii pedib⁹ ad cursũ sũt pnicissimi: & ob hoc celebrati. celebrant ab historicis equæ cymonis: q̃ tres uictorias olympiacas reportarũt: q̃ defũctæ athenis sepultæ fuerũt. Similes eq̃s habuit euagoras lacon: q̃ & ipsæ ter uictrices ĩ olympiacis ludis fuerũt: q et elæi noiant. ut abũde supra docuim⁹. Cursores at optimi multi fuerunt Ante omnes ladas celebrat: q ĩ currendo nulla in puluere uestigia relinq̃bat. Laudatur & achilles ab Homero pedũ pnicitate. unde a Martiale dictũ est. Laudat achilleos sed sine fine pedes. Papinius tenuissimã uirtutem uocat ipsam cursurã. Plini⁹ celebrat in secũdo & in septimo philonidẽ Alexandri magni cursorem. Græci id genus homines Hemerodromos uocant. cuius rei Liuius & Probus emylius meminerũt. Hic sat⁹. i. natus.

Gloria lysippo est animose fingire signa
Exactis calamis se mihi iactat equis.
In ueneris tabula sũmã sibi ponit appelles
Pyreicus pua uindicat arte locũ. (mæ
Argumẽta magis sunt mẽtoris addita for
At myos exiguũ flectit acantus iter.
Phidiacus signo se iuppiter ornat eburno.
Praxitelem parius uindicat arte lapis.
Sũt qb⁹ eleæ concurrit palma quadrigæ:
Sunt qbus in celeres gloria nata pedes.
Hic sat⁹ ad pacẽ: ꝟ castrẽsib⁹ utilis armis:

Exemplis te ſuperare tuis. Sequor inqt o mœcenas tuos mores: q mihi ſũt exẽplo magna eẽ dimittẽda: & minora tractãda. Tu.n.cũ poſſes eẽ cõſul & militaris impator & ꝓtorius dicere ꝓ tribunali: tñ eſſe recuſaſti cõtẽtus moderata fortuna. Dominas ſecuras. pp conſulatum hoc dictuꝫ eſt. cuius dignitatis miniſtri ſecures geſtabãt: qbus fontes plectabanꝯ. Hoc ſupra declaratũ ẽ. Iuue. & legũ prima ſecuris. Medoꝝ. medos ꝓ parthis poſuit. ſicut Hora. ſub rege medo. Et tibi ad effe. i. cũ uires tibi & oĩa denꝯ a cæſare ad uotũ: & ꝓut aſſectas: atq; deſideras. Honeſta loquutio eſt. Res tibi danꝯ ad effectũ. q d' ſignificat ad deſiderium: & quẽadmodum concupiſcis. Ita Iuuena. Si res ampla domi: ſimiliſq; affectibus eſſet. Si legis effectum. ſenſus erit uires dari ab auguſto mœcẽati: ut poſſit efficere q d'moliꝯ & parat

Naturæ ſequitur ſemina quiſque ſuæ.
At tua mœcenas uitæ præcepta recepi:
Cogor & exemplis te ſuperare tuis.
Cũ tibi romão dominas ĩ honore ſecures
Et liceat medio ponere iura foro.
Vel tibi medoꝝ pugnaces ire per hoſtes
Atque onerare tuã fixa p arma domum.
Et tibi ad effectũ uires det cæſar: & omni
Tempore tam faciles inſinuentur opes.
Parcis & ĩ tenues hũilẽ te colligis umbras
Velorum plenos ſubtrahis ipſe ſinus.
Crede mihi magnos æq̃bunt iſta camillos
Iudicia: & uenies tu quoque in ora uirũ:
Cæſaris & famæ ueſtigia iuncta tenebis
Mœcenatis erunt uera trophea fides.
Nõ ego uilifera tumidũ mar̃ findo caria:
Tota ſub exiguo flumine noſtra mora ẽ.
Nõ flebo in cineres arcẽ ſediſſe paternos
Cadmi; nec ſemper prælia clade pari.
Nec referã ſcæas & ꝓgama: apollinis arceſ
Et danaum decimo uere rediſſe rates.
Mœnia cũ graio neptunia preſſit aratro
Victor palladiæ ligneus artis equus:
Inter callimachi ſat erit placuiſſe libellos
Et ceciniſſe modis choe poeta tuis. Clas
Hæc curãt pueros. hæc curãt ſcripta puel
Meque deũ clamẽt & mihi ſacra ferãt.
Te duce uel iouis arma canã cœloq; minãtẽ
Cæũ: & phlegreis oromedõta iugis. Cte
Celſaque romanis decerpta palatia tauris
Ordiar & cæſo mœnia firma remo.

Infinuẽt opes. ꝓ eo q d furtim & clanculũ tribuant a cæſare diuitiæ nõ ſentiẽti mœcenati: tanq̃ ſi apte daret ſit recuſaturus. Parcis Abſtines paruo contentus & tuo.

Magnos camillos. Camillus dictus eſt ob liberatam a manibus gallorũ romã alter romulus: & alter cõditor urbis. de quo lege Liuium in. v. & Plutarchum in camillo. camillũ ueteres uocarũt pueꝝ ingenuum. & camilli ſacroꝝ miniſtri dicuntur. & camillon dicimus uas nuptiale in quo ſunt nubentis utenſilia. Mœcenatis fides. Quãuis mœcenas auguſto fideliſſimus fuerit. tamen deſiderauit cæſar nonnunq̃ illius taciturnitatẽ. cũ ſecretum de comperta murenæ coniuratione uxori terentiæ prodi diſſet. Non ego uilifera. Dicit ſe non nauigare per altum æquor ſed in flumine exiguo. Metaphoricos oſtendens ſe uitare ſublimina & grandiloqua. Tractare uero minora & amatoria. Non flebo. Non inquit aggredi ar grãdes materias: ſicut eſt bellum thebanuꝫ: in quo pari clade & mutius uulneribus etheocles & polynices germani inter ſe concurrentes corruerunt. Arcem cadmi appellat thebanam: quam cõdidit cadmus: & cadmea nominatur. ut inquit Strabo. thebæ captæ: et dirutæ fuerũt non ab illis ſeptem ducibus memoratiſſimis: ſed ab eorum filiis qui altero bello ulciſcentes parentum obitum duce alcmeone thebas diruerunt: et hi appellati ſunt epigoni ab hiſtoricis: de quibus tragœdias conſcriptas Cicero uocat epigonos in libris officiorũ: et Homeri teſtimonium in epigonis citat Herodotus. Prælia clade pari. Referri poteſt ad etheoclem et polynicem: qui ut iam dictum eſt: ſe mutius ictibꝰ cõfoderũt. Potes ẽt intelligere terrigenis: qui ex dentibꝰ ſerpẽtis a cadmo ſatis ꝓcreati: ſemet pari nece trucidarũt: quinq; ſupſticibꝰ: quoꝝ fuit unus echion: a quo thebæ echioniæ a poetis cognominanꝯ. Fabula nota apud Oui. in. iii. metamorphoſeos.

Scæas. i. nõ ſcribã bellũ troianũ. ſcæa porta fuit troiana. de qua Virg. Hic iuno ſcæas ſeuiſſima portas prima tenet. Scribit Plau. in bacchidib' ex trib' troiæ fatis exiti alibꝰ hoc unũ fuiſſe cũ portæ ſcææ limen ſuperũ ſcinderetur. Scæi ſunt thraces. ſcæus amnis. ſcæus murꝰ ſcææ troianæ portæ: ut autor ẽ Strabo. Pergama apollinis. Notũ ſatis ẽ apollinẽ et neptunũ troiæ mœnia cõſtruxiſſe. unde ab Ouidio phœbi mœnia nũcupanꝯ. q d' iõ fictũ ẽ: qa laomedõ ſupradcis diis certã uouerat pecuniã ad ſacra faciẽda: quã iuadẽtibꝰ hoſtibꝰ trãſtulit ad fabricã muroꝝ. unde neptunus et apollo feciſſe muros dicũtur. Mœnia neptunia. Hoc ẽ troiana: quæ neptunus et apollo extruxerunt: ut docet Ouidius. Pacti pro mœnibus aurum. Graio aratro. Quia iam ſeges eſt ubi troia fuit. Ligneus equus. Equũ troianũ: quem montis inſtar diuina palladis arte græci ædificarunt.

Duræ poeta. Ego exiſtimo legendum eſſe choe poeta. et de phileta: qui fuit chous: intelligenduꝫ. Callimachum enim et philetam frequenter coniungit poeta: quos habet in ſcribendo duces. Te duce. Quanti faciat mœcenatem hinc cognoſcas: quo auſpice et impulſore dicit ſe ſumpturum ſpiritus ferociores: et cantaturuꝫ heroico carmine gigantomachiam. Cœloque minantem Cæum. Bellum intelligit giganteum. quod a gigantibus contra iouem: et ſuperos geſtum eſt. Cæus et oromedon nomina ſunt gigantum. ut Porphyrio Briareus enceladus. De phlegrea regione: ubi hoc bellum geſtum eſt: diximus ſupra. Decerpta palatia. Cantabo inquit auſpiciis tuis o mœcenas primordia urbis Romæ: ubi ante phrygem Aeneam: Sicut docet in quarto. collis et herba fuit: et tauri atq; oues in palatino monte pabula decerpebant. Cæſo mœnia firma remo. Hiſtoria de morte remi: adeo nota eſt: ut dici merito poſſit illud Horatianũ. Omnibus et lippis notum et

tonſoribus hoc eſt. Siluestri ex ubere reges. Romulū: & remū ſignat nutritos a lupa, a cuius mãma: q̃ antiquo uocabulo dr̃ rumis nomen exceperunt, quidã a fico ruminali: alii a uirium magnitudine appellatos eſſe tradũt. Vtroq; ab littore ouantes. Ab occidente pp hiſpanos uictos ab auguſto, ab oriente pp gangaridas & indos quos̃ meminit Virg. in georgicis: qui in hãc ſnĩam ſcribẽs ait. Et duo rapta manu diuerſo ex hoſte trophea. Biſq; triũphatas utroq; ab littore gentes. & ita auſpice mœcenate ſe ſcriptus̃ auguſti triũphos polliceť. Aſtutæ fugæ. Bellũ parthicũ notat: q de induſtria ſimulãt fugã: ut ſæuius nocẽãt a tergo ſagittas excutiẽtes. Caſtraq; peluſii: Bellũ ſignat alexandrinum, quo auguſtus obſedit alexandriã: quo Cleopatra antoniuſq; cõfugerãt: breuiq; oppido potitus eſt. & triumphũ egit alexandrinũ. eſt aũt peluſiacũ ultimũ hoſtiũ ex ſeptẽ hoſtiis nili. Peluſiotæ nõ edũt cœpe, quia ut inquit Gellius reuireſcit luna deficiẽte. & inareſcit adoleſcẽte. uñ ait Hieronymus. Impelleſi ualles pelluſionten ut edat cœpe.

Antoniq; manꝰ. Marcus antonius ſibi mortẽ cõſciuit cũ extinctã eſſe cleopatrã uanus rumor annunciaſſet.

Cape lora iuuentæ. Moderare inquit o mœcenas & rege meã iuuenilẽ ætatẽ: & mihi ꝓſcribe argumẽta ſcribendi: cũ ſine te nil altũ mẽs inchoet. Tráſlatio ſũpta ab auriga: q̃ capiẽs lora moderatur: & retinet equos ſine rõne currẽtes: q̃ cõparatio philoſophis rõni & ſenſibꝰ accõdaťut ſenſus nros dicãt eſſe equos temere currẽtes: quoſ ratio inſtar aurigæ refrenet ac regat. In partes tuas. erit mihi hoc laudi inquit apud poſteros: q̃ dicar fuiſſe tua tum partium tibiq; acceptiſſimus. In hanc ſententiam de mœcenate loquens ait Hora. Magnum hoc ego duco q̃ placuit tibi qui turpi ſecernis honeſtum.

Eductoſq; pares ſiluestri ex ubere reges
Creſcet & ingeniũ ſub tua iuſſa meum.
Proſeq̃r & curꝰ utroq; ab littore ouantes
Parthorum aſtutæ tela remiſſa fugæ.
Caſtraq; peluſii romano ſubruta ferro:
Antoniq; graues in ſua fata manus.
Mollis tu cœptæ fautor cape lora iuuẽtæ:
Dextraq; immiſſis da mihi ſigna rotis.
Hoc mihi mecẽas laudis cõcedis: & a teẽ
Quod ferar in partes ipſe fuiſſe tuas.

De natali ſuæ amicæ.

Mirabar qd nã miſiſſẽt mãe camænæ
Ante meũ ſtãtes ſole rubente torum.
Natalis noſtræ ſignum miſere puellæ:
Et manibus fauſtos ter crepuere ſonos.
Tráſeat hic ſine nube dies ſtẽt aere uenti:
Ponat & in ſicco molliter unda minas.
Aſpiciam nullos hodierna luce dolentes
Et niobe lachrymas ſupprimat ipẽ lapis.
Halcinoũ poſitis requieſcant ora querelis
Increpet abſumptũ nec ſua mater itym.
Tuq; o cara mihi fœlicibus edita pennis.
Surge: & poſcentes iuſta precare deos.
Ac primũ pura ſomnũ tibi diſcute lypha
Et nitidas preſſo pollice finge comas.
Dein q̃ primũ oculoſ cœpiſti ueſte propti
Indue. nec uacuũ flore relinque caput.
Et pete qua polles ut ſit tibi fama perennis
Inque meum ſemp ſtẽt tua regna caput:
Inde coronatas ubi thure pieueris aras
Luxerit & tota flamma ſecunda domo:
Sit menſæ rõ: uoxq; inter pocula currat:
Et crocio nares murrheus ungat onyx.

Mirabar qd nã miſiſſent mãe camœnæ. Celebraturus natalẽ cynthiæ optat ſerenitatẽ cœli: tranquillitatẽ maris: oĩa letabunda: cynthiãq; hortať ad ſacrũ natalicium celebrãdũ. Camœnæ. Muſas indicat nata lẽ cynthiæ celebrare uoluiſſe: q̃ Proper. qeſcẽti ante torũ aſtiterũt ĩ diluculo matutino. camœnas muſas q̃ſi canenas a canẽdo dixerũt: ut inquit Macro. ſiue a carmĩbus ut ait Feſtꝰ. Scribit Varro caſmenas antiquitꝰ uocitatas & carmenas, nã ubi antiq ĩ multis uerbis dicebãt. S. poſteri dixerũ. R. Natalis. pſæ ĩ primis natalẽ diẽ religioſe coluerũt: ut iqt Hero. Ter crepuere, hoc eſt muſæ, ter plauſũ dederũt. ternariꝰ. n. nũerus oĩum nũeroꝝ primus ẽ ipar: & mas nũerus uocať: ut docẽt Plutarchꝰ & Macro. & eſt pfectus. qa pfectos gignit ſenariũ. nouenariũq;. Ternarii auſpicio ꝑces ac libamĩa repetunť. ut ait Martianꝰ capella. & teſte Plinio mos ẽ uti terna depcatione: Crepare ſignificat ſonare. Plautꝰ. Crepuit foris. Et niobe lachrymas. Statua inquit niobes: q̃ lachrymabunda ẽ & iugiter fletu manat hoc die ſupprimat lachrymas ut nihil ſit lachrymoſuꝫ: nihil triſte ĩ natali cynthiæ. De ſipylo & niobe: q̃ dr̃ ſipyleia mr̃ a Papinio ſupra memorauiꝰ. Halcyonũ. Halcyones de qbꝰ ſuperiꝰ ſatis ac ſup dictũ eſt. Quædã canunt in arũdinetis: quaꝝ querelæ referuntur ad alcyona lamentantẽ obitũ cõiugis ceycis: q ambo in has aues cõuerſi fuerunt. Mater itym. Progne hoc eſt hirũdo ſiue luſcinia ut ſupra docuimꝰ. Fœlicibꝰ edita pennis. i. nata fœlici augurio: & bõis auibꝰ: ut dici ſolet. Sõnũ diſcute lympha. Simile ẽ illd ꝑſianũ: & noctẽ flumine purgãt. Antiq. n. aq̃ aſpſiõe caſtimoniã corpis cuſtodiebãt: ablutis cordibꝰ: ut docet Ci. in primo de legibꝰ. Dein. ꝑ deĩde. nã ut ſcribit Cice. in oratore: dein: & exin: ꝑ deĩde & exinde dicimꝰ.

Flore. corona florea. Antiqtus aliæ coronæ ſutiles: aliæ pactiles dicebãtur. Noĩatæ ſũt & ſeruiæ a ſerẽdo cũ e floribꝰ fierẽt ſerta. Alio noĩe ſtrophia: et ſtrophiola appellanť. Autor Pli. i. xxi. Et pete. Roga inqt deos: ut tibi ſit iſta formoſitas diuturna: et mihi ſp iperites. Moxq;. Corrigẽdũ ẽ uox. Vult. n. cõuiuiũ eẽ loq̃x: ut iter pocula uoces diſcurrãt. Nã ut iqt Var. Silẽtiũ ĩ cubiculo ſeruari debet: nõ ĩ cõuiuio: uel emẽda nox: ut ſit ſenſus noctẽ pagẽdã eẽ iter pocula et luxũ cõuiualẽ. Thure pia. Deos adorari thure notiſſimũ ẽ ſup aras in geſto: quo ẽt tẽpla uaporãť. cuiꝰ diminutiuũ uſurpat Plau. i aulularia ſic ſcribẽs: hũc tuſculũ. n. et haſce coronas floreas. Murrh. onyx. Ampulla unguẽtaria, de onyce ſupra ſcã eſt mentio. Murrheũ appellat a myrrha.

quæ iter ꝓciosa unguẽta numerat. Hora. myrrheũ crinẽ uocat myrrha delibutũ. an poti⁹ itelligẽdum ẽ onyx murrheus ex myrrha gẽma cõfectus. nã uasa myrrhina i magna fuisse existimatiõe nemo mediocriter doct⁹ ignorat. De qbus multa scribit Pli. in ultimo. Crocino. i. unguẽto. qđ Pli. celebrat in. xiii. qđ diu maxime laudatũ ẽ in cilicia. Mox in ĩsula rhodo. crocino addit cinabaris anchusa & uinũ. Tibia succũbat. i sacris. in funerib⁹: in ludis: i cõuiuiis tibicines cõcinebãt apd antiquos. Optat poeta saltatiões exerceri ꝓ totã noctẽ sine itermissiõe adeo ut ipa tibia ipq; tibicines ex iugi fatigatiõe raucescãt: & uicãt a tripudiãtib⁹. Pla. i sticho dum seruile conuiuiũ narrat age tibicẽ inqt. Suffla celeriter buccas: & mox salta saltabo ego simul. Libera uerba. Verbis inqt utere neqtie & luxui accõmodatis cũ tali tpe & loco: nec abstinẽdũ sit ab obscenis: qb⁹ libido titillat & uen⁹ accẽdit. Talox iactu. Doceat nos inqt iactus talox: & q̃si interps declaret qs nri grauius uerberet a cupidine: & ardẽti⁹ amet. Exacta triẽtib⁹ hora. Hoc ẽ cũ finita fuerit cœna multis exhaustis poculis: q̃ a mẽsura triẽtes dicũt. Martia. crebros ergo bibas licet triẽtes. ẽ aũt triẽs tertia ps assis. silr qncũces calices uocam⁹. Idem Te cõuiuia leget misto qncũce. & sextãtes: & deũces: & reliqua a numero unciarũ. Annua soluamus. Vere cunde rem ueneream significat. Alia elegia.

Tibia nocturnis succũbat rauca choreis
Et sint neqtiæ libera uerba tuæ:
Dulciaq; ingratos adimãt cõuiuia somnos
Publica uicinæ perstrepat ara uiæ:
Sit sors & nobis talox interprete iactu
Q uẽ grauib⁹ pẽnis uerberet ille puer.
Cũ fuerit multis exacta trientibus hora
Noctis & istituet sacra ministra uenus:
Annua soluam⁹ thalamo & solẽnia nro
Natalisq; tui ter peragamus iter.

QVid ferat seruitiũ fœmiæ cuitã
Vid mirar meã si uersat fœmia
Et trahit addictũ sb sua iura uir
Crimiaq; ignaui capitis mihi turpia figis
Q d nequeã fracto rũpere uicla iugo:
Venturã melius præsagit nauita noctem
Vulneribus didicit miles habere metũ:
Ista ergo præterita iactaui uerba iuuenta
Tu nũc exemplo disce timere meo: cros
Colchis flagrãtis adamãtina sub iuga tau
Egit & armigera prælia sæuit humo:
Custodisq; feros clausit serpentis hiatus:
Iret ut æsonias aurea lana domos:
Ausa ferox ab equo quodã oppugnare sa
Meotis danaũ pẽthesilea rates. cgirtis
Aurea cui post q̃ nudauit cassida frontem

VId mirare meã si uersat fœmina uitã. Quãta sit mulierũ potẽtia & ipiũ i uiros ostendit idq; exemplis clarissimarũ fœminarum quæ uiris ipitarunt. & deis: & i laudẽ augusti turpes antonii amores insectatur: qui mancipatus fuit cleopatræ fœminæ impiosissimæ. Trahit addictum. i. obnoxium & obligatum. Horatius. Nullius addictus iurare in uerba magistri. Nã addicti apud ueteres proprie dicuntur: q ob æs alienũ creditorib⁹ a ptore addicebantur: & creditores poterãt: si uellẽt: secare atq; ptiri corp⁹ hois addicti: ut ostẽdit lex. xii. tabularx. & docet gelli⁹. Apd liuiũ i sexto fit mẽtio de addictis: quoniã multi creditoribus addicebant: & nectebant. unde de nexis apd eundẽ liuiũ lõga est enarratio. Apud quem cõquerunt tribuni gregati quotidie de foro plebeios addictos duci & repleri uictis nobiles domos & ubicũq; hitet priti⁹: ibi carcerem ẽ romanũ. Vincla. Quib⁹. s. uinctus: & q̃si catenatus teneor sub dominæ imperio. Capti. n. dñr amatores undẽ a terẽtio dictũ est: captus est. Ex trãslatione ferarum atq; uenatus. ꝓ eo qđ est tenet & irretit. Præsagit nauita mortem. Sagire sentire acute est ex quo sagaces dicti canes. Is igit q ante sagit hoc est sentit q̃ oblata res est dr psagire. i. futura ante sentire. Inde dicta psagatio. Autor cicero in primo de diuinatione. Presentit ergo nauita uenturã mortem & quo fato sit moriturus ante cognoscit. In aliis codicibus legitur noctem & est sensus Tempestatem atrã & simillimã nocti puideri ab optimo nauta per ꝓnostica: quæ plinius & Vir. ꝓdiderũt. Ista uerba: Quæ tu. s. nũc iactas: quib⁹ me obiurgas: qb⁹ ostẽdis posse amantes: si uelint a seruitute & famulatu cupidinis liberari. Colchis flagrantis. Ab exẽplis pollentiã mulierx indicat: & audaciam. Medea quæ dicitur colchis carminibus & medicamentis effecit ut Iason tauros flammiuomos domaret: & domitos mitteret sub iuga: quæ uocat adamantina quasi dura: & mime frangibilia: quæ teste flacco erant ænea: Adamantis. n. uis indomita est: & ut eleganter refert plinius: duarx uiolẽtissimæ naturæ rerum: ferri igniscq; contẽptris: unde græca interptatione nomen accepit. Prælia sæuit. Iason opitulante medea seminauit dentes uipeos: ex quibus armati cõsurgũt: qui semet trucidarũt. & ut inquit Ouidius. terrigenæ pcunt per mutua uulnera fratres. Serpẽtis. Serpentem signat custodem uelleris aurei inclytum fabulis poetarũ. Aesonias domos. Ab æsone iasonis patre. Aurea lana. Præter ea quæ uulgatissima sunt de uellere aureo. hæc quoq; traduntur: q̃ in regione colchica torrentes aurum deferre dicuntur: quod barbari lanosis pellibus excipiunt: unde aurati uelleris conficta fabula est. Veteres poetæ pecudes ꝓpter charitatem aureas habuisse pelles prodiderunt. ut argis atreus quam sibi tyestem subduxisse queritur. & in colchida: œta ad cuius arietis pellem profecti e regio genere dicuntur argonautæ. Penthesilea rates. Hæc nota est carmine uirgiliano: quæ regina fuit amazonum. & tanquam uirago ausa est uiris concurrere: & in bello troiano contra græcos uiriliter dimicauit. Scribit diodorus in tertio. penthesileam fuisse martis filiam: quæ post obitum hectoris multis præclaris belli facinoribus editis ab achille fuit interfecta. eiusdem meminit iustinus in secundo.

Aurea cassida. Declinatio antiqua est pro cassis: ita uirgilius. Aurea uati cassida. & ita chlamyda dicitur ab

Apuleio in caſu recto. uel poſuit accuſatiuum pro nominatiuo. ut eſtimat ſeruius poſuiſſe uirgilium: quãdo pẽthesilea depoſuerat capitis tegumentum ſua formoſitate uictores græcos capiebat: quæ tamẽ fuit interfecta & eius exercitus abſumptus. Victorẽ uirũ. Victores ne ſignificat græcos? ut ſingulari uſus ſit pro pluratiuo An achillẽ itelligit? a quo uicta eſt. a quo ob formoſitatẽ mortua defendebatur: ut ſepulturæ demãdaretur. ſed in ſcamandrũ fuit ꝓiecta ita ſuadente diomede. Omphale in tantũ. Hercules uenũdatus ſeruiuit omphale reginæ lydorũ: q alio noĩe Meonii nominant: & cũ multa memoratu digna ob omphales amorem pegiſſet libertati priſtinæ reſtitutus é: & ex ipſa filiũ ſuſcepit noĩe lamũ: de quo ait Ouidius. Sumq; ego de lydo facta nouerca lamo. Interpres diodori trãſtulit pro lamũ lamo nẽ. Quẽadmodũ ad officia fœminea: & muliebres cultꝰ trãſlatus fuit hercules ſub omphale nouerũt oẽs q uel ſolas epiſtolas. aut faſtos ouidii plegerũt: in quibꝰmõ meonis: modo yda puella omphale nuncupat. Quod ẽt tangit papiniꝰ illo uerſu. Si lydia dura pẽſa manu molleſq; tulit tyrĩthius artes. Hoc idẽ núc a poeta mẽorat: ut oſtẽdat etiã robur herculeũ fœmineæ pulchritudĩ ſuccubuiſſe. Gygeo lacu. In lydia regiõe aſiatica. cuiꝰ regina fuit Omphale lacus ẽ noĩe Gygeus. q poſtea mutato noĩe dictus é colous. ubi Simiæ dicebꝰ ſolẽnibus ſaltare dicunt Autor ſtrabo in. xiii. Huius. lacus gygei meminit hõeruſ & gygeũ portũ noiat ĩ. xx. iliados. In orbe colũnas. Herculeæ colũnæ uarie traduntur a ſcriptoribꝰ. geographi: & ĩ primis plinius: & mela colũnas herculis appellant calpẽ & abilẽ. Calpe eſt mõs ĩ extrema hiſpana. Abila ĩ africa laboꝝ herculis metæ. Quã ob cãm ĩdigenæ colũnas herculeas uocãt. Creditq; ꝑ foſſas excluſſa antea admiſiſſe maria: & rerũ naturã mutaſſe faciem. Quidã: ſicut refert ſtrabo: dicũt colũnas herculis eſſe illas: quæ intra edẽ ipi dicatã gadibꝰ uiſunt: quæ ſunt ex ære lõgitudine octo cubitoꝝ. Dura mollia. Fecit Antitheto opponẽdo mollia pẽſa duræ manu. Perſaꝝ ſtatuit. Nemo ignorat babylona a ſemiramide fuiſſe ædificatã: q̃d teſtimonio diodori: iuſtini & herodoti clariſſimũ eſt. Muri ĩſtructi fuerũt laterculo coctili. ut ait curtius: ĩ quibus bitumen teſte plinio ꝓbuit uſũ calcis. Craſſitudo erat qnquagĩta cubitoꝝ regioꝝ. altitudo ducẽtoꝝ. Eſt aũt cubitus regiꝰ maior tribꝰ digitis q̃ mediocris. Totius opis ambitus tot ſtadioꝝ eſt: quot diebꝰ cõficit ãnus. Singulis diebꝰ cõſtat ſinguloꝝ ſtadioꝝ ſtructurã fuiſſe ꝓfectã. Via ſupra muros tã lata eſt: ut q̃drigæ inter ſe occurrẽtes ſine piculo ĩter ſe cõmeare dicant. Euphrates medius interfuit. cuius latitudo ſtadiũ occupat. Meruit babylon inter ſeptem ſpectacula enumerari. ut autor eſt Strabo. Memoratur nunc in potentia ſemiramidis: quæ talẽ ac tantã cõdidit ciuitatẽ: quæ tãtæ libidinis fuiſſe fertur: ut filii concubitum appetierit: & equum uſq; ad coitum adamauerit. Semyramis lingua ſyria dicitur auis quoniam ab auibus eam nutritam fuiſſe conſtat: cum infans fuiſſet expoſita. Surgere bactra. De ĩperio bactrianorũ: quod mille urbium fuiſſe fertur: ſupra dictum é. caput caldaicarum gentium fuit babylon: a qua reliqua pars meſopotamiæ: & aſſyriæ babilonia eſt appellata. Bactra autẽ regnum zoroaſtræ capta fuiſſe a nino ſemiramidis aſtu: teſtis eſt diodorus in tertio. Iuppiter iſamat. Nõ ſolum inquit homines ſed dii. ſed iuppiter ipſe amori mulieꝝ mãcipati fuerũt. Quis neſcit iouẽ ĩprimis fuiſſe mulieroſũ: adeo ut ſe & cælũ iſamauerit: ĩ quo pellices regnũ tenere cõqueriť iuno apud ſenecã. Quid mõ. Hæc in cleopatrã antoniũq; ſcribunt.

Vicit uictorem cãdida forma uirum:
Omphale in tãtũ formæ ꝓceſſit honorẽ
Lydia gygeo tincta puella lacu:
Vt qui pacato ſtatuiſſet in orbe colũnas
Tã dura traheret mollia penſa manu.
Perſaꝝ ſtatuit babylona ſemiramis urbẽ
Vt ſolidũ cocto tolleret aggere opus:
Et duo ĩ aduerſũ miſſi per mœnia currus
Ne poſſent tacto ſtrigere ab axe latus:
Duxit & euphratẽ mediũ q̃ ꝺidit arces:
Iuſſit & iperio ſurgere bactra caput.
Nã qd ego heroas qd raptẽ i crimie diuoſ
Iuppiter infamat ſeque ſuamq; domũ.
Quid modo quæ nr̃is opprobria uexerit
Et famulos iter fœmĩa trita ſuos
Cõiugis obſcœni preciũ rõana popoſcit
Mœnia. & addictos in ſua regna patres
Noxia alexãdrina dolis aptiſſima tellus
Et totiens noſtro memphi cruenta malo

Et famulos. eunuchos itelligit. quos Satellites & cubicularios habuit Cleopatra. quos horatius turpes uiros appellat: qa fere hi effeminati ſũt: quoꝝ cõcubitu delectari mulieres Mar. iuuenaliſq; teſtant. unde ait Terentius. quoniã his reginæ delectant. Cõiugis obſcœni. Procacitatẽ cleopatræ criminat poſcẽtis a cõiuge obſcœno. ſ. ãtonio ipiũ romanũ ꝓ pcio ſtupri. nã ut inqt luciꝰ Florus ĩ quarto. hæc mulier ægiptia ab ebrio imperatore precium libidinũ romanũ iperiũ petiit: & promiſit Antonius quaſi facilior eſſet partho romanus ide ab horatio dictũ eſt. Quodlibet impotens cleopatra ſperabat. Fortunaq; dulci ebria. In quã ita iuehitur lucanus. Dedecus ægypti latii feralis erynnis Romão nõ caſta malo. Additos pres. i. ſenatũ obnoxiũ & mancipatũ eo more: quo debitores creditoribꝰ addicebant. de quo uerbo ſupra copioſe tractauimꝰ. Dolis aptiſſima. Ex epiſtola hadriani: qualis fuerit ægyptioꝝ uita abunde detegiť: q ita ſcribit cõſuli ſeruiano. Aegyptũ totam didici eſſe leuẽ pendulã ad oĩa famæ momenta uolitãtẽ: & mox genus hominũ appellat ſeditioſiſſimũ uaniſſimũ: iniurioſiſſimũ. Mẽphi cruẽta malo. Sermo eſt apoſtrophus ad ipſam ægyptum ubi antonius amore cleopatræ factus eſt inſanus: & ex ſtrenuo iperatore ignauus: hebes: & uxorius: cuius anima uiuebat ĩ alieno corpore. Memphi ciuitas ẽ ægypti magna & populoſa: & ſecũda poſt alexãdriã ubi fuerũt pyramides regum ſepulturæ. a conditoris filia nomen accepit. Autores ſtrabo & diodorus. Hãc malo romano cruẽtam uocat poeta propter pompeiũ. qui fugiẽs in ægyptũ: a ſatellitibus ptolomei fuit ĩterfectuſ cuius obitum deflet

Lucanus miseranter & facunde multa execratus in ægyptū. Præterea Iulius cæsar piculosissimū bellum gessit aduersus alexandrinos: Tres ubi pōpeio. Notū est pōpeiū tres egisse triūphos ex trib⁹ orbis ptib⁹. adeo ut uisus sit q̄si ex orbe terraꝝ triūphare. unde ait Mālius. Pōpeiusq; orbis domitor p trisq; triūphos Ante deū princeps. Hinc oīum mortalium clarissimus extitisset: si ante cladē pharsalicā occubuisset. cuius mors misera da uisa ē abolere ꝑteritas uictorias: & illos tris meoratissimos triūphos dehonestare: q̄ nota & infamia roma næ maiestatis nullo tpe abolebit. Pompeii ät exēplū merito iserit: ut doceat dolos alexādrinos rōanis pestiferos exitialesq; fuisse. quib⁹ pōpeiū iteremerūt. Harena. Quia ī littore fuit occisus: & iter harenas a codro sepultus: ut deflet Lucanus. Issent phlegreo. O pompei inqt fortunatius & generosius pisses ī acie pharsalica sub manibus soceri cæsaris: q̄ sub manibus famosoꝝ ægyptioꝝ Campū phlegraū uocat pharsalicos cāpos ubi bellosq; ci uiliū ꝓcellæ detonuerūt. de phlegra diximus supra. Scilicet incæsti. Cū indignatiōe & dolore hæc ꝓnūciāda sūt Indignat. n. poeta: q; meretris canopitica cleopata: q̄ est nota & sugillagitio romanoꝝ: ausa sit arma capessere cōtra romanū iperium. & portenta deoꝝ ægyptiacoꝝ opponere ioui capitolino. īcæstū canopū appellat: qa lasciui & molles fuerūt canopitæ. Canopus distat ab alexandria. Cxx. stadiis a canopo classis menelai gubernatore noīata. Hic fossa ē die ac nocte nauiculis plena uiroꝝ & fœminaꝝ īpudēter canētiū ac saltātiū cū oi dissolutiōe: q̄d canopiticæ luxuriæ signū ē. Autor strabo in ultimo. Hīc dixit Varro, nobis sapadæ hoc ē sapiētes uidemur cū simus canopitici. Iuue. Canopū famosum uocat hoc est infamē. A papinio dicit Cur ue terranei lasciuiat ora canopi. Incæstus dicit pollutus. & īcesta quæcūq; pollutio appellat: ut ait seruius. īcæstus ꝓprie significat ſtuprū cū cognatis & cōsanguineis: & īcestus grauior ē adulterio. unde dixit iuriscōsultus. Si adulterū cū īcæstu cōmittat. In decretis. xxxv. q. tertia. longa est de incæstuosis disputatio. Scribit lactātius cōmentator incæstū dici quasi sine cesto hoc est uinculo ueneris: quo utit ad honestas nuptias. Incestare significat polluere. Virgi. Incestat funere classem. Philippeo sanguine. Hoc ē romano, nā ī philippis bis ciuili ꝓlio dimicatū ē. Prīo inter cæsarē & pōpeiū: quæ dicit pharsalica clades. Iterū iter brutū cassiūq; & augustū antoniūq;. unde dixit Maro. Rōanas acies iterū uidere philippi. de his supra diximus in scdo cōmētario. Adusta. signāter loquut⁹ est. nā ꝓprie notæ inurūtur nocētib⁹: & tales famosi sp apparēt: & stigmatici nūcupant. Latrantem anubī. Inter deos ægyptioꝝ ē anubis: q̄ capite canino figurat. unde latrātē appellat: & a Virgilio & Ouidio dictus ē latrator anubis. & apuleius ait. Attollit canis ceruices arduas anubis. existimāt hunc esse mercurium. ut autumat seruius scribit diodorus anubī filiū fuisse osiridis: q̄ canē gestabat: tanq̄ armoꝝ insignia. ex quo ægyptii canē uenerant: & anubin deū canino capite effingūt. Et tiberī nili. qa tiberis ē romanus. Nilus uero ægyptiacus. ideo dixit cleopatrā uoluisse: ut tiberis cogeret fere minas niloticas. hoc est ut romani subirēt iugū ægyptiorum īperiosoꝝ. tropos est metonymia. Romanāq; tubā. Poetice ista dicunt quēadmodū anubin ioui nilū tiberi opposuit. Ita nūc sistrū opponit tubæ romanæ: & barida liburnis nauibus ꝓ antitheta. est aūt sistrū musicū īstrumētū peculiare ægyptioꝝ quo utūtur ī sacris isidis. unde ait flaccus de iside loquēs. Et ouāti ꝓsona sistro. hoc erat argutū: & sonoꝝ instar crepitaculoꝝ. unde ait Oui. crepuitq; sonabile sistrū. & apuleius. Aereis & argētis & aureis fistris argutū tinnitū cōstrepentes. ex quib⁹ uerbis coniicimus nō fuisse tubā: quæ inflaret sed instrumētū: quod cōcuteret: q̄d tamē apud ægyptios uicē tubæ exhibebat. Virgilius. Patrio uocat agmina sistro. inde a Martiale dicit sistrata tuba. Baridos & contis. Baris cymba est siue nauis quæ uehat cadauera ægyptioꝝ ad sepulchra. cuius portitor est charon. Qualia de īferis poetæ finxerunt: talia sunt in ægypto. Autor Diodorus. Baris græce dicit nauigium. & porticus: & domus. herodotus ī. ii. ait. Barim trahit. hoc enī his nauigiis ē nomē. Contus hasta ē: qua nautæ utūtur ad loca nauib⁹ opportuna. unde uerbū ꝓ contor deduci posse: donatus ostēdit. Virgi. ipse ratē cōto subigit. A conto cōtatos milites appellat uegetius.

Robusta liburna. Liburnæ: q̄ alio noīe liburnicæ dicūtur: naues sunt celeritate: atq; agilitate cōmodissimæ ꝙbus usi sunt romani: & potissimum augustus in bello nauali. dictæ a liburnis populis hylirici q id genꝰ nauigii demōstrarūt. Autores appianus: & Vegetius. de his ait Luca. Ordine contētæ gemino creuisse liburnæ. & Horatius. ibis liburnis. Ideo aūt liburna potius q̄ alia nauigia noīauit: qa augustus liburnoꝝ nauibus potissimū antoniū cleopatrāq; deuicit in actiaco ꝓlio. Conopea. Conopeū teste porphirione genus ē retis: siue tētorii ad culices ꝓhibēdos: quo maxime utūt alexādrini: q̄ conopeis lectos operiūt: & ita sōnos capiūt tuti a culicib⁹. Autor herodotus ī euterpe. Audebat inqt cleopatra sperare: q; conopea instar tētorioꝝ tenderet ī arce tarpeia: sub quibus iura daret tanq̄ domina nō minus romanis q̄ ægiptiis iter monumēta mariana. Saxum tarpeium intelligit illud quod a Virgilio dictū est. Capitoli īmobile saxū. nā ut autorē lactantius lapidē formē atq; rudē romani coluūt. cui nomē est terminus. qui ioui cedere noluit: cæteris diis cedentibus ī ædificatione capitolii. Scribit tamē Augustinus una cū termino martē quoq; & iuuētatē regi deoꝝ cedere noluisse Potes ēt accipe hoc dictū esse de illo saxo tarpeio. ex quo fontes precipitabant. de quo ait Horatius. deiicere e

Tres ubi pōpeio detraxit arena triūphos.
Tollet nulla dies hāc tibi roma notam.
Issent phlegreo melius tibi funera campo
Vel tua si socero colla daturus eras.
Scilicet incæsti meretrix regina canopi
Vna philippeo sanguine adusta nota.
Ausa ioui nostro latrātē opponere anubī
Et tyberim nili cogere ferre minas.
Romanāq; tubā crepitāti pellere sistro;
Baridos & contis rostra liburna sequi.
Fœdaq; tarpeio conopea tendere saxo
Iura dare statuas inter & arma marī.

ſaxo ciues eſt tradere cadmo. de hoc intelligit plinius his uerbis. Metellus capitolio ad tarpeiū raptus ut p̄cipitaretur. M. Manlius dānatus capitis e ſaxo tarpeio: ut hiſtorici tradunt: præceps datus eſt. Tarquini ſecures. Quid prodeſt ſuſtuliſſe ſanguinarium tarquinii regnum & tarquinios eieciſſe: ſi fœminæ imperium pati cogimur. quod longe turpeius ac fœdius eſt. Scribit Cicero in antonianis omnem ſeruitutem miſera eſſe: Tū uero intolerabile ſeruire impuro ebrio effeminato. Nos uero addamus ſeruire obſcœnæ & īpudicæ fœminæ eſſe ſupra omnem turpitudinem. De ſecuribus faſcibuſq; cōſulatibus: illud adiiciēdum: q̄ reges romani. xii. lictores cum ſecuribus habuerunt: quæ ornamenta ab ethruſcis acceſſerunt: ut liuius ſtraboq; notificant. Ait Silius ex uetulonia peculiariter eſſe tranſlata. Vita ſuperba. Tarquinius nouiſſimus eſt regum romanorum cui ſuperbo cognomen facta indiderūt: ut docet Liuius. Capere roma triumphum. Signat Auguſti triūphū Alexādrinum quo Gazas antiquorum ptolomeorum & tantam auri argentiq; copiam in urbem importauit. ut nec ante nec poſtea tantum diuitiarum romæ fuiſſe noſcat. & ut propter multitudinem pecuniarum p̄cia poſſeſſionum: reliquarūq; rerū penaliū duplicia ſtatuerent. autores Hieronymus & Oroſius. Fugiſti tamen ſcribit plutarch⁹ cleopatrū cū. lx. nauibus primā arripuiſſe fugā ex actiaco ꝓlio uictoria in neutrā partem adhuc inclinante. quā fugientem ſecutus eſt antonius tanq̄ in cleopatra uiueret & moreret: quæ ī ægyptum enauigauit. cuius rei ita meminit florus. Prima dux fugæ regina cū aurea puppe: uelo purpureo ſe in altum dedit: mox ſequutus Antonius.

Q uid nūc tarqnī fractas iuuat eē ſecures
Nomine quē ſimilī uita ſuperba notat.
Si mulier patienda fuit: cape rōa triūphū
Et longum auguſto ſalua precare diem.
Fugiſti tamen in timidī uaga flumina nili
Accepere tuæ romula uincla manus.
Brachia ſpectauī ſacrīs admorſa colubrīs
Et trahere occultū mēbra ſoporis iter.
Nū hæc roma fuit tanto tibī ciue uerenda
Dixit & aſſiduo lingua ſepulta mero.
Septē urbis alta iugis toto q̄ præſidet orbī
Fœmineas timuit territa marte minas.
Hānibalis ſpolia: & uictī mōumēta ſipha
Et pyrrhī ad nros gloria fracta pedes
Curtius expletis ſtatuit mōumēta lacunis
At decius miſſo prælia rupit equo
Coclitis abſciſſo teſtatur ſemita pontes

Romula. i. romana a Virgilio romula tellus dicitur.

Brachia ſpectaui. Supra diximus cleopatram ueneno periſſe: cum aſpida admouiſſet brachio. cuius uis ſomnifica extinguit ſomno. unde Hypnale a ſomno dicta ut ait Solin. Auguſtus autore Plutarcho tulit in triumpho imaginē cleopatræ cū aſpide mordicus affixa. hāc nūc ait poeta ſe uidiſſe. Nō hæc roma ābiguū eſt hæc ne uerba ex ātonii perſona dicātur: an ex cleopatræ. utriq; n. accōmodari poſſunt: & ē ſermo ad ipſam romā conuerſus. cuius hic eſt ſenſus. non erat o roma tibi metuenda. Hæc ſcilicet cleopatra: uiuente tanto ciue ſcilicet auguſto. Lingua ſepulta. At Antoniū & cleopatram pariter referri poteſt. Nam bibacem temulentumq; fuiſſe antonium ciceronis Antonianæ ſatis oſtendunt. & teſtis eſt plinius. qui ait Antonium ſcripſiſſe uolumen de ſua ebrietate. præterea autor eſt Plutarchus: Antonium cum ſemet gladio percuſiſſet: & ad cleopatram funibus e feneſtra pertractus fuiſſet uinum popoſciſſe: ſiue q̄ ſitiret: ſiue q̄ uino epoto ſpectabat ſe celerius moritu rum. ſi de cleopatra intelligimus conueniet cum Horatio: qui mentem lymphatam cleopatræ dixit eſſe uino mareotico. Septem urbs. Oſtendit romanam potentiam non debuiſſe timere minas muliebres quum bellicoſiſſimos hoſtium duces domuerit ac profligauerit. Septem autem montes continue ambitu urbis Romæ notiſſimum eſt ex illo Virgiliano. Septem quæ una ſub muro circundedit arces. nomina montium liuius & Varro commemorant. inde dies erat apud romanos feſtus dictus ſeptimontium: ſiue ſeptimōtialis. propterea q̄ ſeptimus collis urbi attributus eſt: & roma facta ſepticollis. autor Plutarchus in problematis. ſeptimontialis meminit Trāquillus in Domitiano. Hannibalis ſpolia. Romani. qui hannibalem Syphacem & pyrrhū ſuperarūt ſemper uicti timuerūt minas Cleopatræ. Syphacis. Nota eſt hiſtoria Syphacis q̄ in bello punico fuit carthaginēſib⁹: & uictus a ſcipione ductus ē ī triūpho: ut Polybius tradit. Liui⁹ negat dicēs morte fuiſſe ſubtractū ſpectaculo romano. & mortu⁹ eſt Tybure: & publico funere elatus. Curtius expletis Lacus curtius erat in foro rōano dictus a curtio uiro forti & p̄riæ amātiſſimo. nā cū foſſa collapſum eēt ſpecu uaſto ī imēſam altitudinē: neq; ea uorago expleri poſſet: aruſpices reſpōderūt id eo loco dicādū eſſe q̄d eēt Romæ fortiſſimum. tū curtius iuuenis egregius bello armatus aſcēdit in equū: & ſe īmiſit in ſpecum. eo facto lacum coiſſe ferunt: & lacū curtiū appellatum: ut tradūt Liuius in ſeptimo. & Varro in primo. alii dixerunt a curtio ſabino lacū accepiſſe nomen: quod refert Liuius in primo: & Plutarchus in Romulo. triplex cauſa huius nominis a Varrone perſcribitur. nunc primam quæ celebratior ē ſequitur poeta. Lacunis expletis Quia uoragines clauſæ ſunt poſt immiſſum curtium & fruges ſuper eum a multitudine congeſtæ. At decius. Hiſtoria duorum deciorum notiſſima eſt: qui ſe deuouerunt pro ſalute romanarum legionum. addit Cicero tertium decium primi nepotem idem factitaſſe. Coclitis abſciſſos. lege Liuium & Dionyſium & Plutarchum: qui horatii coclitis geſta copioſiſſime ſcribunt: quem coclitem cognominarunt: quod alterum oculum ī prælio amiſiſſet: nam cocles: ut ait Varro: is dictus eſt: qui unum habet oculū: ab oculo quaſi ocles hīc eſt iocus ille plautinus in curgulione. ex coclitum proſapia te eſſe arbitror. nā ſunt unoculi. Horati⁹ cocles poſitus in ſtatione pontis ſublicii ſuſtinuit procellam impetumque ethruſcorum donec pons a tergo ſolueretur qui quoniam tunc ægre reuulſus eſt inſtitutū fuit deinceps ut ſine clauo ferreo pons ſublicius conſtitueret: ut

trabes ſine ſulturis eximerent̃ ac reponerent̃. Autor plinius in. xxxvi. de coclite. Virgilius. Auderet põtẽ q̃ uelere cocles. Et cui coruus. Valeriũ coruinũ dicit qui cognominatus eſt coruinus a coruo auxiliabundo: congreſſus ſingulari certamine cõtra Gallũ ꝓuocatorem: quem uicit ĩterfecitq̃ tum ſua uirtute nixus: tum opera corui propugnantis. autores liuius. & gellius. inde ait Ouidius. Hic corui titulos auxiliaris habet. & manili⁹. Et cum militia uolucris coruinus adeptus. Et ſpolia & nomen. Nunc ubí ſcípiadæ claſſes. De africano loquit̃: qui comparata claſſe maximũ exercitũ ex ſicilia in africã trãſportauit: quãta autem celeritate naues ædificatæ fuerint docet Pli. his uerbis. Secundo punico bello pionis claſſis. xl. die a ſecuri nauigauit. ſcipiades dicit̃ a poetis: ſcipio ab hiſtoricis. Lucretius. Scipiades belli fulmẽ cartaginis horror. & manilius. Scipiadæq̃ duces fatũ carthaginis unũ. Boſphora capta. Boſphori duo ſunt thracius & cimmerius: quib⁹ nomẽ ẽ a trãſitu boũ meabili: ut refert Pli. ſunt. n. freta anguſta ꝑ quæ boues teſte Solino meatus puius habẽt. exiſtimat flaccus dictũ eẽ boſphoꝝ ab ione boue: quæ ſtimulata œſtro iunonio trãſiuit fluctus: unde hæc data noĩa ponto. Pompeius ĩ bello mithridatico: cũ multas nationes domuiſſet: uicit gẽtes boſphoranas meoticaſq̃: ad q̃s Mithridates uictus ſe cõtulerat. autor Plutarchus in põpeio. Boſphora appellat neutro genere: ſicut menala & iſmara dicunt̃. uel lege boſphore capte: ut ſit caſus uocatiu⁹. Magis placet prima ſnĩa. Leucadi⁹ apollo. Dictũ eſt ſæpe quẽadmodũ pugna nauali apud actiũ Antoni⁹ & cleopatra fuſi: fugatiq̃ ſunt a cæſare auguſto. ĩ quo põlio dicit̃ apollo leucadius: qui & actius dicit̃: iuuiſſe ptes auguſti. unde ait Virgilius. Actius hæc cernẽs arcũ intẽdebat apollo. leucadiũ littus ẽ ĩ epiro: & leucadia: peninſula & ꝓmõtoriũ leucates. dr̃ apollo leucadius: q̃a illic habet tẽplũ. Ouidi⁹. An q̃a leucadio ſemp amata deo. hoc eſt apollini. ſcribit Suetoni⁹ auguſtũ ampliaſſe tẽplũ uet⁹ apollinis actii. At tu ſiue. Cluſurus elegiã admonet nautas: ut p ioniũ mare citra oẽs periculũ nauigãtes uelint eſſe memores auguſti uictoriæ: cuius bñficio tuti nauigãt: q̃ ĩ eo mari antonium cleopatrãq̃ ꝓfligauerat. de ionio diximus ſupra.

Et cui cognomen coruus habere dedit
Hæc dii cõſiderant hæc dii quoq̃ mœnia
Vix tĩeat ſaluo cæſare roma ioue ſeruat
Nũc ubí ſcípiadæ claſſes? ubí ſigna cãilli?
At ubí pompeia boſphora capta manu?
Leucadius uerſas acies memorabit apollo
Tantum operis belli ſuſtulit una dies:
At tu ſiue petes portus: ſeu nauita linques
Cæſaris in toto ſis memor ionio

Ad Poſthumũ de galla.

POſthume plorãte potuiſti linquere gallam.
Miles & auguſti fortia ſigna ſequi.
Tanti ne ulla fuit ſpoliati gloria parti?
Ne faceres galla multa rogante tua:
Si fas eſt homines pariter pereatis auari
Et quiſquis fido prætulit arma toro.
Tu tamẽ iniecta tectus ueſane lacerna
Potabis galea tectus araxis aquam.
Illa quidẽ interea fama tabeſcet inani
Hæc tua ne uirtus fiat amara tibi.
Ne ue tua medæ letentur cæde ſagittæ
Ferreus aurato neu cataphractus equo:
Neu aliquid de te flendũ referat̃ in urna
Sic redeunt illis qui cecidere locis.
Ter quater ĩ caſta fœlix o poſthume galla
Moribus his alia coniuge dignus eras.

Alia elegia.

POſthume plorãte potuiſti linquere gallã. Incuſat poſthumũ: qui propter auaritiam diuitiarũ cõgerendarum cauſa iuerat ĩ militiã ſecutus auguſtũ relicta uxor galla plorabũda: & pluris faciebat pecuniã: q̃ cõiugem: quæ altera penelope caſtitate cenſebatur. Spoliati pti. Parthus lĩgua ſcytica dicit̃ exul. olĩ regna parthoꝝ fuerunt duodeuiginti: & regna perſaꝝ erant: quæ nunc: ut ait plinius: parthorũ ĩtelligim⁹ Lacerna. Hoc eſt ueſtimento militari: ut apud Ouidiũ q̃ primũ noſtra facta lacerna manu. uidetur accipere ꝑ ea: quã græci uocãt epheſtrida. erãt apud ueteres lacernæ albæ. q̃b⁹ utebant̃ ĩ ſpectaculis: quæ ut ait epigrãmaticos poeta: cõmendabãtur ad uſus amphitheatrales. erãt coccinæ. erãt militares. a lacerna deducit̃ lacernatus. Potabis gal. Mos militaris ẽ ut in caſtrẽſi expeditione potent aquã hauſtã galea. unde ait Lucanus de catone. Excuſſit galeã: ſufficitq̃ oĩb⁹ unda. & apd̃ plutarcũ legim⁹: Alexãdro ſitiẽti oblatã fuiſſe militari more aquam in galea: quã intactã plenamq̃ ſicut oblata fuerat reddidit dicẽs. ſi ſolus bibero: cæteri dolebũt. ſi legis portabis. ſentẽtia ẽ manifeſtaria cũ milites galea portẽt aquã egẽtes uaſoꝝ. erudítio ẽ prior lectio. Medæ ſagittæ. Medi populi ſũt ĩ aſia. dicti a medo medææ filio: ut ſcribit iuſtinus ĩ. xlii. media teſte Plinio ĩcludit regna pthoꝝ. cuius regiõis metropolis ſũt ecbatana & media regni caput: q̃ regia pthi utũt̃. ibiq̃ æſtatẽ agũt. autores Strabo: & xenophõ. Supra dixĩus oriẽtis populos ſagittis bella cõficere & ĩprimis oĩa regna pthoꝝ: ĩ q̃b⁹ media nũerat̃. unde medæ ſagittæ dicũt̃ a poeta. Cataphractus e quo. cataphracti dicunt̃ eqtes muniti ferro equos ſimiliter mũitos habẽtes. autor Seruius. eſt ẽt cataphracta lorica: ſiue thorax militaris: ut docet uegetius: q̃ ſcribit exercitũ romanum pedeſtrẽ cataphractis: & galeis fuiſſe munitũ. & liuius libro. xxxvii. pedites loricatos appellat cataphractos. ſæpe fieri mẽtiõem cataphractoꝝ eqtũ ĩuenies apd̃ hiſtoricos. Lãpridi⁹ ĩ Alexãdro ĩpatore romão ita ait. cataphractarios: quos illi clibanarios uocãt decẽ milia ĩ bello ĩteremim⁹. Flẽdũ ĩ urna. Cineres defuncti ĩtelligit: q̃ ĩ urna referri ſolẽt ĩ patriã. ita demetrii cineres ĩ aurea urna deportatos fuiſſe ĩ ciuitatẽ demetriada legimus: & ſeueri ĩperatoris reliquias ĩ urnula aurea cõditas

ex britania romā uſq; delatas. Moribus his. Nō meretaris iquit tā pndicā: tāq; amabilē uxorē prædītus hac duritie mor̄: q ab uxore tā diu abes: nec eius tāgeris deſiderio. Caſta decē annor̄. Penelope: ut ſupra dictū ē expectādo Vlyſſem facta ē anus: nec ulla mora maritali potuit īpelli ut alteri nuberet, nō ergo Vlyſſi lōgæ moræ nocuerūt: nō cūctatio belli denālis: nō errores terra mariq; lōgi, āni quos hic ſtricti deſignat poeta: quos copioſe enārrat homerus ī odyſſea. Cyconū mōs iſmara. Cicones populi ſunt thraciæ: ad quos accеſſit. Vlyſſes. & inde ī iſmara ubi cūcta populabūdus īuaſit: ut ſcribit Home. in. ix. Odyſſeæ: apud quē ita loquit Vlyſſes. Ad ciconas troia referēs me uētus adegit iſmara mōtes eē thraciæ nemo ē q neſciat. in bello ciconū multi ex ſociis Vlyſſis ceciderūt. Calpe. Mōs ē hyſpaniæ una ex colūnis herculis: ī cuius radicibus urbs eſt noīe calpe: ut ait Strabo. Vlyſſē āt ī illo lōgo ac fabuloſo errore tradūt iuiſſe ī hiſpaniā cui⁹ rei īdiciū ē ciuitas Vlyſſea nūcupata: q̄ a latinis geographis Oliſſipo noīatur.

Exuſtæ genæ. Signate loquutus ē. nā genas uocamus palpebras hoc ē tegumēta oculor̄. de qbus ſupra facta ē mētio. uſi ait Pli. q̄ drupedi ī ſuperioribus ſunt genæ, uolucri ī īferiorib⁹: & īſecta nō hēt genas de oculo polypheמmi eruto cū ſtipite ignito atq; puſto ab Vlyſſe dictū iam eſt. Circe de hac abūde diximus ſupra. Lotoſq;. in aphrica ſunt populi lotophagi: a loto arbore ſortiti nomē. cuius fructus ſunt magnitudine fabæ: colore croci. quor̄ cib⁹ tā dulcis eſt: ut aduenis īcutiat priæ obliuione autor Pli. in. xiii. Ad lotophagos acceſſit Vlyſſes: cuius ſocii guſtata loto reditū in patriā obliuiſcebant̄: quos in uitos & flētes coegit Vlyſſes cōſcēdere nauē. & cueſtigio illinc abſceſſit. lege Homerū in. ix. Odyſſeæ. īde ait Vir. ī culice. Impia lotos īpia q̄ ſocios ithaci merētis abegit. ſcribit Strabo duplices eē lotophagos. addit Herodotus uinū ex fructu loti cōficia lotophagis. q̄ teſte Plinio ſi mile eſt mulſo. ē eode noīe lotos herba. & ī ægypto cauליs paluſtris dicit̄ lotos ſimilis fabæ. Herbæq; tenaces. Alludit ad loton quæ arbor ē & herba: & caulis: quæ tenax fuit in retinēdis Vlyſſis ſociis: quæ terrā illā fecit nimis hoſpitalē aduenar̄ patriæ obliuiōe. Scyllaq;. Notū ē quēadmodū Vlyſſes ſcyllā p̄ter nauigauit nec abreptus eſt. carybdi cōſeptus ē: nec retētus. circes populū bibit: nec mutatus ē. alternas aq̄s carybdis uocat: quoniam teſte homero aquā trahit & euomit: & hocter quotidie facit. de q̄ re diſputatio ē luculēta apud Strabonē. Lāpeties uerubus. In ſicilia ſolis boues ſtabulant̄: quas filia lāpetie cū ſorore phetuſa cuſtodiebāt: quæ ab Homero euplocame hoc ē pulchricomæ ſiue bene comatæ cognomīant̄. Circe ulyſſē admonuit: ut ab hiſce gregibus abſtineret: ſi īcolumis ī patriā reuerti deſideraret. Vlyſſes ſocios iurare coegit ſe boues ſolis oueſq; nequaq̄ uiolaturos: q annona deficiēte iuriſiurādi obliti clā Vlyſſe boues ſolis īterfecerūt & uerubus uiſcera tremētia figētes aſſarūt: & his epulis exēpta ē fames. tūc lampetie apud ulyſſem queſta ē de hac iniuria: & iupiter orāte ſole fœdā ꝓcelloſamq; īmiſit tēpeſtatē: quæ Vlyſſem & ulyſſis ſocios afflixit. & tūc Vlyſſes nouē dies fluctibus iactatus eſt. ut ſcribit Homerus in. xii. Odyſſeæ huius rei nūc meminit poeta. ſcribūt Seneca & Plinius circa meſſanam Siliciæ mare expuere purgamēta ſimo ſimilia. unde fabula orta eſt illic ſolis boues ſtabulari. Ithacis mugiſſe. Tangit īd quod ſcribit Homeros carnes bubulas exarmēto ſolis mugiſſe in ipſis uerubus itacenſiū. Aeææ puellæ. Ideſt circes. de q̄ ſupra diximus: quam & homerus æeam cognominat ab inſula Aeea: cuius iā meminimus. refert pōponi⁹ mela circa ſiciliā ſiculo freto eſſe inſulā æeā: quā calypſo habitaſſe dicitur. unde poſſemus hoc ad calypſonem referre: cū iā de circe meminerit. Nigranteſq; domos. Vlyſſē iuiſſe ad inferos: feciſſe necomantiā: collocutū eē cū tireſia nemo nō neſcit: q̄ uel undecimū ſolū libr̄ ex odyſſea homeri lectitauerit. ut ait apuleius. Ad īferos Vlyſſes demeauit: & aſcēdit. Syrenū. Vlyſſes ſirenes audiuit: nec acceſſit: q̄s Mar. appellat hilarē penā nauigātiū & crudele gaudiū. Vlyſſes cera obturauit aures ſocior̄ ne ſirenū dulciſſimis cātibus pellecti retinerent̄. ipſe manib⁹ pedibuſq; ad malū nauticū religatis audiuit citra p̄iculū illas. q̄ eū iuitarūt hoc carmine. O decus argolicū qn puppī flectis Vlyſſe: Auribus ut noſtros poſſis agnoſcere cātus. Scribit Cicero ī qnto de finibus bonor̄. nō cātādi ſuauitate ſirenas nec care ſolitas eos: q ꝓter uenebant̄: ſed qa multa ſe ſcire ꝓfitebant̄: ut hoīes ad earū ſaxa diſcēdi cupiditate adhereſcerent. Huiꝰ rei ita meminit Seneca in q̄rto epiſtolar̄. Ad ſummā ſapiēs eris ſi clauſeris aures: quibus cerā parū eſt obdere: ſit miore ſpiſſamēto opus eſt: q̄ in ſotiis. Vſum Vlyſſem ferunt. & Iuue. ait. Effugit cantus ſirenū remige ſurdo. ſirenas habitaſſe ī tractatu pelorio autumāt: quibus aſtipulatur Papinius. a quo ſicula uirgo dicit̄ ſyrem illo uerſu. Tergeminū ſicula de uirgine carmē. alii ad ſiremiſſas inſulas. quæ tres numero ſunt nō longe a capreis paruæ: & petroſæ. lege Strabonē in primo & in quinto ſuper hac re copioſe ſcribentem. Et ueteres arcus. Scribit homerus in. xxi. Odyſſeæ. penelopen dediſſe arcum Vlyſſeum procis tendendum. dicens ſe illi nuptu

Quid faciet nullo munita puella timore
Cum ſit luxuriæ roma magiſtra tuæ?
Sed ſecurus eas: gallā nō munera uincēt:
Duriciæque tuæ non erit illa memor.
Nā quocūque die ſanū te fata remittem
Pendebit collo galla pudica tuo. (ſes
Poſthumus alter erit mirāda cōiuge ulyſ
Nō illi lōgæ tot nocuere moræ. (calpe:
Craſtra decē ānor̄: & ciconū mōs iſmara
Exuſtæque tuæ mox polypheme genæ.
Et circes fraudes lotoſq; herbæq; tenaces
Scyllaq; & alternas ſciſſa charybdis aq̄s
Lāpeties itacis uerubus mugiſſe iuuēcos
Pauerat hos phœbo filia lampetie.
Et thalamū æææ flentis fugiſſe puellæ
Totque hyemis noctes totq; nataſſe dieſ
Nigrāteſque domos aiar̄ intraſſe ſilentū
Sirenum ſurdo remige adiſſe lacus.
Et ueteres arcus læto renouaſſe procorū

ram qui arcum tetendiſſet: & ſagittam emiſiſſet, uerum cum nemo procorum arcum trahere poſſet. Vlyſſes: qui ſub habitu medici delitescebat arcum tetendit: quem prius exploraverat: an eſſet carioſus & corroſus: pro coſq; ſagittis excuſſis leto dedit. lege Homer. in odyſſeæ. xxi. &. xxii. hinc eſt illud Ouidii. Penelope uires iuuenum tentabat in arcu. & ad hoc alludēs poeta in priapeis dixit. Nemo meo melius neruum tendebat Vlyſſe. Leto. Morte. Sic ſtatuiſſe. Scilicet per morte procorum: qua re confecta finis fuit errorum Vlyſſis. & carminis homerici.

Erroriſque ſue ſic ſtatuiſſe modum.
Nec fruſtra quia caſta dōi pfederat uxor:
Vicit penelopes lælia galla fidem.

De auaritia.

QVæritis unde auidis nox ſit præcioſa puellis.
Et uenerē exhauſtæ dāna querantur opes.
Certa quidem tantis cauſa eſt manifeſta ruinis
Luxuriæ nimiū libera facta uia eſt.
Inda cauis aurum mittit formica metallis.
Et uenit e rubro concha hericina ſalo:
Et tyros oſtrinos præbet cadmea colores.
Cynamon & multi paſtor odoris arabs.
Hæc etiam clauſas expugnant arma pudi
Q uæque terūt faſtus icarioti tuos. (cas
Matrona incedit cenſus induta nepotum
Et ſpolia opprobrii noſtra p ora trahit
Nulla eſt poſcēdi nulla ē reuerentia dādi
Aut ſiqua eſt precio tollitur ipſa mora
Fœlix eois lex funeris una maritis
Q uos aurora ſuis rubra colorat equis.
Nanq; ubi mortifero iacta ē fax ultia lecto
Vxorum fuſis ſtat pia turba comis
Et certamen habēt læti: quæ uiua ſequat
Coniugiū pudor eſt non licuiſſe mori.

Alia elegia.

QVæritis unde auidis nox ſit pcioſa puellis: Luxuriā ſcribit cām eē cur puellæ noctes uē dant amatoribus: cum eni ornatū pcioſum & nimium luxū cōcupiſcant uenditant magno concubitus cōplexuſq; nocturnos. Et uenerem exhauſtæ. Venus damnoſa eſt & cā cur opes exhauriant amatoris. unde ait Plautus. Amor ab re conſulit. harpago eſt: mendax: deſpoliator. idē amatores ait habere bona ſua pro ſtercore: & gagogas bonorum appellat. hoc ē euectores q bona euehūt domo & ad amicā deuehunt. opes itaq; exhauſtæ atq; abſumptæ cōqucrunt uenerē eē dāna hoc eſt cauſam damnoſ. atq; dānificā. Inda cauis. In īdia formicæ ſūt canib⁹ minores: uulpibus maiores: quæ aurū egerūt ex terræ cauernis. erutū indi furant teruos ſinguli camelos iūgentes. & cum æſtus fuerit torrentiſſimus formicæ ppter uaporē ſub terra conduntur illi culeo īplent arena auracea. formicæ odore ſollicitatæ e cuniculis puolāt: crebroq; raptores lacerāt: q̄uis illi auxilio camelorū effugiāt. autores Pli. & herodot⁹. Metallis Græci metalla uident dixiſſe. ppterea q ubicunq; una inuenta uena eſt nō pcul īuenit alia. & hoc qdē ī oī fere materia. ut docet Pli. ī. xxxiii. a quo auri: argēti æris plūbiq; metalla deſcribunt. metallo græce ſignificat ſeruor & inqro. metallici dicunt effoſſores metallo. Cōcha hercycina. De margaritis itelligēdū ē: q̄ ī cōchis naſcunt quæ ſunt conchæ ptus. Has indicum mare: & rubrū maxime mittit. ut ſupra dictū ē. Erycina cognominat a uenere: quæ cōcha dicit eſſe deuecta ī cythera: cum primū e mari ſpumabūdo orta fuiſſet. uſi ait ipſa uenus apud Papiniū. Et nra potuit cōſidere cōcha. & idē ait in tertio ſiluæ: Trāſſeret inq; ſua ducet ſup æquora cōcha & Mar. cōchas a uenere cytheriacas appellat ſcribit Pli. cōchas coli a p uenerē gnidio. uenerē autē dici erycinā nemo eſt q neſciat ab eryce monte ſiciliæ ubi ueneris tēplū fuit pditū ſingulari ueneratiōe: & romæ quoq; tēplū erat ueneris: quæ erycina noiabat: ut docet ſtrabo. cuius Liuius & Ouidi⁹ meminerūt. qd ſi legas cōcha erythrea ut ſit epitheton a mari rubro trāſlatū. de quo loqt qd & erythreū cognomiat ſicut alibi docuimus. & ita ī cōcha erit epitheton græcū: ī mari latinū: qd tamē utrūq; ī eodē accipit ſignificatu. Tyros cadmea. De tyro & tyria purpura diximus ſupra. uocat cadmea a cadmo fratre europæ filio a genoris: q fuit tyrius. Mar. Te cadmea tyros. Oſtrinos. Purpureos ab oſtro. de quo ſupra facta eſt mētio. Cinnamon. Cinnamomū idēq; cinnamū naſcitur ī æthiopia. ut ait pli. id arabes colligūt. q̄ aūt rōne legat: docet herodotus in thalia. Arabia plena ē odor: & aromata gignit pcioſiſſima: unde ſtrabo aromatiferā appellat. & Diodorus ait ī arabia naſci caſiā: myrrhā: thus: coſtū: & cinamomū. Faſtus icarioti. Icarius ſiue icariotus pater fuit penelopes. uſi icariotis forma pſonymica uocitat: & ab Oui. dictū ē ī tertio de pōto. Morte nihil opus eſt nihil icariotide tela. p penelopea. icarioti caſus ē uocatiu⁹ ſenſus ē poetæ. Faſtus & ſupbiā: q̄les erāt ī penelope aduerſus pcos cōteri & frāgi munerib⁹ pcioſis: q elegāter appellat arma. Nā quēadmodū armis arces & oppida munitiſſima expugnātur: ita gēmis: auro: & purpura: & id genus ornamentis fœminar pudicitia pflīgat & caſtitas refe-rat. Cēſus īduta nepotē. Prodigi q nepotes dicunt: ſe pauperāt: & amicā ditāt. q̄ īcedit īceſſu matronali culta diuitiis q̄s amatores dono dederūt. Fœlix eois. Indi: ut oēs pene barbari uxores plurias habēt. apd eos lex ē: ut uxor cariſſima cū defūcto marito cremet: hæ cōtēdūt iter ſe de amore mariti. itaq; uictrix hītu. ornatuq; priſtino iuxta cadauer accubat āplexās illud deoſculabūda & cū marito tāq; fœliciſſima cōcremat. Auctores. Diuus Hiero. Euſebi⁹: & Valerius cām refert Strabo ī. xv. laudat hæc lex a poeta: ut grauiꝰ taxet & acerbius carpat petulātiā libidinēq; mronar romanar. Certamē leti. Quoniā ut ait Cice. ī tuſculanis. ī certamē iudiciūq; ueniūt quā ex uxorib⁹ plurimū dilexerit. Leti. p mortis dictū. Pudor ē. q̄ uictrix eſt ea læta pſequē

tibus ſuis nã cũ uiro in rogũ ĩponiẽ. illa quæ uicta eſt: meſta diſcedit. Hic. Scilicet in urbe roma: quæ luxũ riæ & libidinis magiſtra eſt. Nec fida euadne. Nulla nũc eſt inqt pudica taliſq; q̃lis euadne penelopeq; fue runt. de quib⁹ iã dictũ eſt ſatis ac ſup. In hãc ſententiã eſt illud Valerii ad Ruffinũ. Amice nulla eſt Lucretia. Nulla penelope. nulla ſabina. Fœlix agreſtũ. Laudat priſcor⁹ genuinã ſimplicitatẽ: q ruſticanis munuſculis & floribus ſibi amicas cõciliabãt nulla luxuria corruptas. ſcribit Cato in re ruſtica: & a Plinio repetitũ eſt in. xviii. Agricolas minime eſſe male cogitantes. & maiores noſtri uirũ bonũ cũ laudabãt. ita laudabant. bonum Agricolã bonũq; colonũ. Cydonia. Mala cotonea uocamus quæ græci cydonia eſt creta inſula aduecta. ide cydonitẽ appellat palladius cibum ſcitiſſimi ſaporis ex cydoniis decoctis melle cõfectũ. uulgus uernacula lingua cotonatum noĩtat. Cõciliabat uenus antiquitus cydoniis: & rubis: & id genus munuſculis ruſticanis unde ait Lucre. uel precium glandes atq; arbuta uel pira lecta. Puniceis rubis. Rubi ſentes ſunt in q̃bus agreſtia mora naſcuntur. & a ruſticis teſte porphirione ita appellant in Italia. Romæ in rubis mora naſcuntur: ut docet Pli. in. xv. De his nunc ĩtelligit poeta: & puniceos rubos appellat a colore rubicũdo. ẽ & rubus caninus: q a græcis d⁹cinos baros: quo hortos ſæpiẽdos & circũuallandos eẽ columela. & palladius p̃cepunt. Verſicoloris. Verſicolor d⁹ pluma diuerſi uariiq; coloris: q̃lẽ Cicero eſſe dicit pauonũ caudã: Plinius maculas marmor⁹ uerſicolores appellat: q; eſſent diuerſicoloris. a Virgilio dictũ eſt uerſicolorib⁹ armis pro depictis: ut expõit ſeruius autor ẽ Liuius ĩterdictũ fuiſſe matronis romãis legia oppia ne qua ueſtimẽto uerſicolori uteret. iuriſcõſulti uerſi coloria uocãt: quæ natiuũ colorẽ mutauerũt. Siluicolis uiris. Priſcis tpib⁹ rudes illi: & agreſtes ſiluas colebãt & antra hẽbãt p̃ domicilijs: qđ indicat Lucreti⁹ illo uerſu. Sed nẽora atq; cauos mõtes ſyluaſq; colebãt. Et uenus ĩ ſiluis iũgebat corpa amãtũ. Atq; hynuli pellis. Hynulũ uocamus pullũ ceruinũ: ex cuius coagulo reme diũ fit p̃cipuũ cõtra morſus: ut tradit plinius. Hynulli ẽt dicunt muli ex equo & aſina geniti. cũ legitim⁹ mulus ex eq̃ & aſino naſcat. priſci illi uetuſtiſſimi ex pellib⁹ ferarũ cõficiebant corpor⁹ tegumẽta. unde ait Lucre. pellibus & ſpoliis corpus ueſtire ferar⁹. ut inquit poeta ſatyricus. thori ſilueſtres pellibus ſternebant. hynulus hic accipit p̃ pullo ceruĩo. Hora. Vita hynulo me ſimiles chloe natiuo toro ãtiq; tori erãt ceſpititii & herbacei. uñ ait Maro. p̃ximus ut uiridãte thoro cõfederat herbæ. talẽ thor⁹ uocat poeta natiuũ. qa naturalis ẽ: nõ artificioſus. Pœna uidere de. alludit ad fabulã Acteõis: cui pœna fuit uidiſſe nudã dianã. Diiq; deæq;. Aug. ĩ q̃rto. &. M. Varro: & Vir. q̃ ſunt nuĩa ruris abũde demſant. Et lepore qcũq;. Hæc ſunt uerba: q̃bus dii agreſtes benigne cõpellabãt hoſtes ruſticanos. Et me pana. Pan. deus ſe comitẽ ĩ aucupio & in uenatiõe uocari geſtiebat: nec dii dedignabãt cõmertia mortaliũ. Calamo p̃mia. Aucupiũ ĩtelligit ĩ quo utimur calamis uiſcatis: q aucupatorii uocant. Cane. Canẽ uenaticũ ĩtellige atq; ſagacẽ: q̃bus utimur ĩ uenatu. Sacraria. Locus ſacer ſacrorũ q; repoſitoriũ dicit ſacrariũ. uñ a Cicerone ſacrariũ bonæ deæ noĩatur. Lucis. Vtpote religioſi. nã lucũ ponũt poetæ pro loco cõſecrato. uñ ait Quin. ennium ſicut ſacros uetuſtate lucos adoremus. Auro uenalia iura. Huic ſentẽtiæ quadrat illud apuleii. toti nũc iudices ſententias ſuas precio nũdinant: & illud ex Deuteronomio. Munera excæcãt oculos ſapiẽtũ. & mutant uerba iuſtorum. Torrida ſacrilegũ. Brẽnus regulus gallorũ cupiditate opulentiſſimæ prædæ inflãmatus tẽplũ Apollinis delphici ditiſſimũ inuaſit cum maximis copiis gallor⁹. at mõtis parnaſi portio terræmotu abrupta ſtruit exercitum. Brennus ſemet pugiõe cõfodit. autor Iuſtinus: & a nobis ſupra hæc hyſtoria fuit recitata. Pythia regna uocat delphicũ tẽplũ oraculo Apollinis illuſtre q̃ dicitur pythius. ut ſupra docuimus. & intonſus figurat iuxta illud Tibulli. Nã decet intõſus crinis utrũq; deũ. & chryſocomos a græcis cognominatur a fulgore radior⁹: quæ comæ ſunt ſolis aureæ: & idẽ acerſecomes appellatur: q; nunq̃ radii poſſunt a fronte lucis auelli. inde a Iuuenale capillatus puer & formoſus pocillator ſcitiſſime dictus eſt acerſecomes: q̃is interpre-

Ardẽt uictrices & flãmæ pectora p̃bent.
Imponuntque ſuis ora peruſta uiris
Hic gen⁹ iſidũ nuptiar⁹: hic nulla puella ẽ
Nec fida euadne nec pia penelope.
Fœlix agreſtũ quondam pacata iuuentus
Diuitiæ quorum meſſis & arbor erant.
Illis munus erant decuſſa cydonia ramo
Et dare puniceis plena caniſtra rubis.
Nũc uiolas tõdere manu. nũc mixta refer
Lilia uirgineos lucida per calatos. (re
Et portare ſuis ueſtitas frondibus uuas
Aut uariam plumæ uerſicoloris auem.
His tum blanditiis furtiua pantra puellæ
Oſcula ſyluicolis empta dedere uiris.
Atq; hynili pellis totos operibat amantes
Altaque natiuo creuerat herba toro:
Pinus & icũbẽs lætas circũdabat umbras
Nec fuerat nudas pœna uidere deas.
Corniger atq; idæ uacuã paſtoris ĩ aulam
Dux aries ſaturas ipſe reduxit oues:
Diique deæque oẽs q̃bus ẽ tutela p agros
Præbebãt ueſtris uerba benigna focis.
Et leporẽ quicũq; uenis uenaberis hoſpes
Et ſi forte mea tramite quæris auem.
Et me pana tibi comitem de rupe uocato
Siue petes calamo præmia ſiue cane:
At nunc deſertis ceſſant ſacraria lucis
Aurum omnes uicta iam pietate colũt
Auro pulſa fides: auro uenalia iura:
Aurũ lex ſequitur: mox ſine lege pudor.
Torrida ſacrilegũ teſtant limina brenũ:
Dum petit intonſi pythia regna dei:

tur ĩ quo utimur calamis uiſcatis: q aucupatorii uocant. Cane. Canẽ uenaticũ ĩtellige atq; ſagacẽ: q̃bus utimur ĩ uenatu. Sacraria. Locus ſacer ſacrorũ q; repoſitoriũ dicit ſacrariũ. uñ a Cicerone ſacrariũ bonæ deæ noĩatur. Lucis. Vtpote religioſi. nã lucũ ponũt poetæ pro loco cõſecrato. uñ ait Quin. ennium ſicut ſacros uetuſtate lucos adoremus. Auro uenalia iura. Huic ſentẽtiæ quadrat illud apuleii. toti nũc iudices ſententias ſuas precio nũdinant: & illud ex Deuteronomio. Munera excæcãt oculos ſapiẽtũ. & mutant uerba iuſtorum. Torrida ſacrilegũ. Brẽnus regulus gallorũ cupiditate opulentiſſimæ prædæ inflãmatus tẽplũ Apollinis delphici ditiſſimũ inuaſit cum maximis copiis gallor⁹. at mõtis parnaſi portio terræmotu abrupta ſtruit exercitum. Brennus ſemet pugiõe cõfodit. autor Iuſtinus: & a nobis ſupra hæc hyſtoria fuit recitata. Pythia regna uocat delphicũ tẽplũ oraculo Apollinis illuſtre q̃ dicitur pythius. ut ſupra docuimus. & intonſus figurat iuxta illud Tibulli. Nã decet intõſus crinis utrũq; deũ. & chryſocomos a græcis cognominatur a fulgore radior⁹: quæ comæ ſunt ſolis aureæ: & idẽ acerſecomes appellatur: q; nunq̃ radii poſſunt a fronte lucis auelli. inde a Iuuenale capillatus puer & formoſus pocillator ſcitiſſime dictus eſt acerſecomes: q̃is interpre-

tes nescio quid aliud autument. Mõs. Parnasus. Laurigero. Scribit Pli. lauꝝ spectatissimã nasci ĩ mõte parnaso. Cõcussus. s. terræmotu: ut diximus. Te scelus accepto. Dixꝝ scelus auaríssimi polymestoris no tũ est carmie Virgiliano: q spẽ pdæ sollicitatꝰ polydoꝝ obtrũcat & auro ui potiẽ: qđ facinꝰ ut hecuba ulciscereẽ oculos effodit polymestori. Lege Oui. in. xii. Eryphila lacertos. Supra memorauimꝰ quẽadmodũ eriphyla ꝑdidit maritũ amphiaraũ: & ĩ bellũ thebanũ ĩpulit ire recusantẽ accepto monili ꝓcioso: qđ illi dedit argia cõiũx polynicis. Amphiaraꝰ itaqꝫ ad bellũ ꝓfectꝰ hiatu terræ dehiscẽtis absorptꝰ ẽ cũ q̃drigis. Et nusq̃ deiceps uisus. lege Statiũ & Diodo. Sed nulla fides. Vera ĩqt dico: sed mihi dicẽti uera nõ creditꝫ: quẽadmodũ cassandræ uaticinãti a teucris nulla fides adhibebatꝫ: uñ dictum ẽa Virgilio. Ora dei iussu nõ unq̃ credita teucris. Menas ilia uocatꝫ a poeta ꝓ eo qđ ẽ furẽs troiana & per furorẽ uaticinãs: quã Virgi. & Ouidi. furentẽ appellãt.

Sola parim. cassandra uaticinata ẽ parim futuꝝ troiæ excidiũ & equũ illũ troianũ dixit eẽ ꝑiæ suæ insidioſuꝫ unde ait Cicero. Quid cãæ sit cur cassandra furẽs futura ꝓspiciat. Ille furor. s. uaticinãti cassandræ. ineſt enim aĩs ꝑsagatio iclusa diuinitus: ea si exarsit acrius furor appellatꝫ. autor Cice. Irrita lingua. Cassandræ. s. cui credi tum nõ est. Veros. quoniã euenerũt ea q̃ dii ꝓ uaticini um cassandræ futura denunciabant. Alia Elegia.

At mons laurigero cõcussus uertice duras
Gallica parnasi sparsit in arma niues.
Et scelus accepto thracis polymestoris au
Nutris i hospitio nõ polydore pio. (ro
Tu quoq; ut auratos gereres eriphyla la-
Dilapsis nusq̃ ẽ aphiaraus eqs. (certos
Proloq̃r atq; utinã ꝑiæ sim uanꝰ aruspex
Frãgitꝫ ipsa suis roma superba bonis.
Certa loq̃r. sed nulla fides: neq;. n. ilia quõ
Verax ꝓgameis phebas hꝫda malis. (dã
Sola parim phrygiæ fatũ cõponere sola
Fallacem patriæ serpere dixit equũ.
Ille furor patriæ fuit utilis: ille parenti:
Experta est ueros irrita lingua deos.

Ad spartanam. (stræ

m Vlta tuæ sparte miramur iura pale-
Sꝫ magne uirgiei tot bõa gymnasii
Quod non infames exercet corpe laudes
Inter luctantes nuda puella uiros.
Cum pila uelocis fallit per brachia iactus
Increpat & uersi clauis adunca trochi.
Puluerulẽtaq; ad extremas dat fœia metas
Et patitur duro uulnera pancratio;

Vlta tuæ sparte. Difficultatem romanaꝝ puellaꝝ: quæ stipare incedũt multis custodibus: criminatur celebrat laconicã palestrã: qua puellæ nudæ cuꝫ uiris nudis passim colluctabantꝫ: & cũ amatoribus consistebant citra oẽm infamiam. & hoc ex instituto lycurgi factitatũ: qui uirginũ corpora cursibus & luctationibus reliquisq; id genus uirilibus exercitamentis exercuit: & puellas nudas saltare & currere corã iuuenibꝰ assuefecit. & nudatio illa nihil habebat turpe. uerecũdia enĩ aderat. petulantia aberat. autor Plutarchus in licurgo: & ut idẽ scribit in apophtegmatis: cũ qdam reꝑhenderet huiusce modi mulierẽ nuditatẽ: licurgus ĩqt se hoc ideo ĩstituisse: ut fœminæ eisdẽ studiis: q̃bus uiri exercitatæ nulla in re illis eẽnt ĩferiores. & Pla. ille philosophoꝝ deus nũcupatus uoluit ut fœminæ nõ solũ puellæ: sed etiã anus nudæ cũ uiris luctarentur: & q̃cunq; exercitatiões uiris tribuũtur easdẽ mulieribus dicit eẽ tribuẽdas: qppe cũ utriq; natura sit una. eandem debere esse uirtutẽ. in libris de legibus. de repu. multa id genus a Platõe tradũtur: q̃ tñ ecclesiastici scriptores improbarunt. sparte uocatiuꝰ casus ẽ. spartanã enim ciuitatem alloqtur: q̃ dicta est a sparto filio phoronei. ut ingt Euse. Palestræ. primi Lacedæmonii teste tucydide corpora in gymnasio nudaue rũt & oleo punxerũt. Mage. ꝓ magis dictũ. Gymnasii. Gymnasia delectatiõis & exercitatiõis cã primi græci instituerũt: ut docet Cice. in. ii. de Oratore. postea philosophi illa tenere ceperũt: & in illis disputare. docet Victruuius in. v. quo mõ palestræ sint exædificãdæ: & q̃ in palestris loca sint cõstituẽda. Clauis adunca trochi. Trochos græcæ rota dicitꝫ. unde trocheus metricus q rotatim & uolubiliter dicebatur ẽ nũcupatus. trocheus ludentibus pueris scutica agitabatur & rotabatur: ut ait acron. erat autem ferreum instrumentum instar rotæ: per quod pilas ligneas transmittere dicebantur: ut nõnulli autumant. Clauis adunca dicitur: qua fixus trochus continebatur. de trocho Martialis. Iste trochus pueris: at mihi cãtus erit. Pancratio. pancratium genus est ludicri certaminis: cuius meminit iurisconsul. ad legem aquiliam his uerbis. si quis in collucta tione uel in pancratio uel pugile dum inter se exercentur alius alium occiderit. quo in loco pro interprætatione meras ineptias blactit accursius. quod autem exercitamenti genus pancratium foret. Quintilianus insinuat in secundo: cuius uerba hæc sunt. peritus non si docendũ pancratiasten susceperit pugno ferire uel calce tantum: aut nexus modo atq; in his ictus aliquos docebit. sed omnia quæ sunt eius certaminis pancratiasten nominauit certatorem ipm pancratii. sicut Gellius in tertio ait: diagoras filios tres habuit: unum pugilem. alterum pancratiasten tertium luctatorẽ: idem alibi significantius exꝑssit pancratiarum ritum his uerbis. oportet animose intento ut funi athletarum: qui pancratiæ uocantur: qui ad certandum uocati proiectis alte brachiis cõsistunt. caputq; & os suũ manibus oppositis q̃si uallo ꝓmuniũt. Apud Senecã declamatio est de duobus fratribꝰ pãcratiastis. & ut autor ẽ idẽ Seneca li. v. de beneficiis. lacedæmõii uetãt suos pãcratios cestu decerne re. & Pli. in. xxxv. Miron ĩqt fecit delphicos pentathlos pancratiastas. pentathli aũt dicunt: ut uerbum intelligas Plinianum illi q quinq; in ludo artes gymnasticas exercẽt uidelicet discum: cursum: palestrã: saltũ & iaculationẽ. ipa exercitatio pẽtathlon uocatur. alio noĩe dr quinquertium: & ipi pentathli ququertiões. Nunc

ligat ad ceſtũ. Ceſt⁹ ſignificat arma pugilũ q̃ ex loris plũbo inſuto ac ferro cõficiebãt. ut docet Maro. q̃ in. v. æneï. luculẽtiſſime deſcribit pgnã ceſtuũ daretis & enteli. & Vale. flaccus in. iiii. argonauticoꝝ eleganter eccinit quẽadmodũ crudo ceſtu pollux amicuſq; decertauerit. Miſſile diſci. Diſc⁹ gen⁹ erat ludicri: ex ferro ſiue plũbo orbis lat⁹ & põderoſus. quo in ſublime miſſo exercebant. ſcribit Ouï. apollinẽ cũ hyacyntoiniſſe certa mina diſci. Mar. de diſco ait. Splẽdida cũ uolitẽt ſpartani põdera diſci. Eſte ꝓcul pueri: ſit ſemel ille nocẽs. di ſcũ ꝓ uaſe eſcario accipiũt eccleſiaſtici ſcriptores: ide elegãter a Diuo Hieronȳ. dcũs ẽ diſcophor⁹ ille: q̃ prãdiũ portabat. Gyꝝ. Eq̃ſtrẽ ſignat exercitationẽ: cuius laus eſt: ut equ⁹ in gyꝝ flectat: inde ait Maro. frena pelethrõi lapitæ gyroſq; dedẽt. & ab Ouï. dcm̃ ẽ ꝑ q̃ uenuſte. Exi guo flexos miror ĩ orbe pedes. Cauo ære. Galea periphraſticos. Thermodoonteis aqs. Thermodõ fluui⁹ ẽ ĩ cappadocia ort⁹ ad caſtellũ phanoriã ut ſcribit Pli. iuxta thermodõta cõſederũt Amazões: ut autor ẽ Iuſtin⁹: uñ a Silio thermodon amazoni⁹ appellat. ſcribit Diod. in. iii. bibliothecæ de amazonib⁹ multa: q̃ penes thermodõta incoluerũt: ſcribit in. iiii. alteras fuiſſe amazões ĩ lybia q̃ ꝓtra gorgõidas dimicarũt. Papi. turmas amazonũ thermodõtiacas uocat. Taygeti. Taygeta ſũt montes lacõiæ: qb⁹ ſpta ſubiecta ẽ ut tradit Stra. oli taygeti montis magna ps corruit terræmotu: ut meminit Pli. ĩ iugis taygeti exercebant uenatione uirgines laconiæ. uñ dixit Maro. & uirginib⁹ bacchata lacenis taygeta. Canes patrios. Laconici canes & epirotici a regiõib⁹ generoſiſſimi indicabant: ut ſcribit Varro ĩre ruſtica. uñ ait Hora. q̃lis aut moloſſus aut fulu⁹ lacõ. & a Virgilio dcm̃ é. ueloces ſptæ catullos acreſq; moloſſos. Qualis & eurotæ. Eurotas fluuius teſte Cicerone ꝑter lacedemonẽ fluit apd lacenas uirgines paleſtra eurotas ſol puluis labor milina magis in ſtudio ẽ q̃ fertilitas barbara. & illic cum caſtore ac polluce ſoror helena gymnicos ludos exercebat. & nuda luctabat: qd ẽt indicat Ouï. ſic ſcribens. More tuæ gentis nitida dũ nuda paleſtra Ludis: & es nudis fœmĩa mixta uiris. pollux ab Homero uocat pixagathos: qñ erat optim⁹ pugil. & caſtor hippodamos quaſi domitor equoꝝ. Lex igit. Laudat legẽ ſptanã q̃ non ꝓhibebat iuuenes amãtes ĩtereẽ luctationib⁹ amicaꝝ & illaꝝ lateri palã adhærere: ut pauloante dixim⁹: & q a uirginib⁹ laudatus fuiſſet ille gaudibũdus diſcedebat. & ad hoc gen⁹ ſpectaculi etiã ſeniores accedebãt. Tute. Tu ipſemet.

Vadit circũ. tur. idẽ tradit Hora. in prĩo ſermonũ eo ĩ loco. Si iterdicta petis uallo circũdata. Nec digi. Ideſt nõ dat uel ſolo digito poſſe cõtĩgere amicã: utpote hinc & inde ſtipatã. Cæcũ iter. Quoniã nõ põt uidere q̃ amat. Quod ſi iu. fo. Sermonẽ uertit ad urbẽ romã dicẽs illã ſibi fore charioreẽ: ſi pugnas paleſtraſq; lacenas imitet: ut uirgines nudæ cũ amatorib⁹ nudis miſceantur.

Ic ego. Ait cãm lycĩnæ apud cynthiã ſeuire uolẽ
s té ꝓp pellicat⁹ ſuſpitionẽ. oñdẽs ſe poſtq̃ cynthiã amare occepit nec lycĩnæ nec alteri⁹ puellæ uſum eẽ cõſuetudĩe. lycĩnã ſe amaſſe ĩ pueritia teſtat: cui⁹ amorẽ cynthiæ amor penitus aboleuerit. unde illius amor inter ueros amores nõ ẽ nũerãd⁹. cũ adhuc rudis eẽt & iter amoris ignoraret. Sic pticula ꝑcatiua eſt. Prætextæ amictu. Poſtq̃ueſtẽ ꝓtextã ĩdui: q̃ una cũ bulla ĩ uſũ puerorũ nobiliũ uſurpabat: uñ ꝓtextati uocitabant. iõ ãt ĩgenuis pueris attributã exiſtimãt togã ꝓtextã: & ex purpuræ rubore ĩgenuitatis rubore regerent lege Macrobiũ in primo ſaturnalium: erat etiam prætexta geſtamen magiſtratuum. erat & regum. & ut ait Pli. tullus hoſtilius ex regibus romanis primus uſus eſt toga prætexta.

Nũc ligat ad ceſtũ gaudẽtia brachia loris
Miſſile nunc diſci pondus in orbe rotat:
Gyꝝ pulſat equis: niueũ lat⁹ enſe reuĩcit
Virgineũq; cauo ꝓtegit ære caput.
Q ualis anazõidũ nudatis bellica mãmis
Thermodoonteis turba lauator aquis.
Et modo taygeti crines aſperſa pruina
Sectatur patrios per iuga longa canes.
Q ualis & eurotæ polux & caſtor hẽnis
Hic uictor pugnis ille futuris equis.
Inter quos helene nudis cape arma papíl-
Fertur: nec fratres erubuiſſe deos. (lis
Lex igit ſpartana uetat ſecedere amantes
Et licet in triuiis ad latus eſſe ſuæ:
Non tĩor aut ulla eſt clauſæ tutella puellæ
Nec grauis auſterí pœna cauenda uirí.
Nullo præmiſſo de rebus tute loquaris
Ipſe tuis longæ nulla repulſa moræ:
Non tyriæ ueſtes errantia lumina fallunt
Eſt neque adoratæ cura moleſta domi.
At noſtra ingenti uadit circundata turba
Nec digitũ ãguſta ẽ iſeruiſſe uia. (gãdi
Nec quæ ſint facies nec quæ ſint uerba ro-
Inueníes: cæcum uerſat amator iter.
Q uod ſi iura fores pugnaſq; imitata laco
Carior hoc eſſes tu mihi rõa bono. (nũ
Ad cynthĩam De lycínna (tus
s Ic ego nõ ullos iã norí ĩ amore tumul
Nec ueníat ſine te nox uigilãda míhi:
Vt míhí ꝓtexte pudor eſt uelatus amíctu
Et data libertas noſcere amoris iter.
Illa rudes aios ꝑ noctes cõſciat primas
Imbuit: heu nullís capta lycínna datís.
Tertí⁹ aut multo mín⁹ eſt cũ ducit annus
Vix memíní nobis uerba coíſſe decem.
Cũcta tu⁹ ſepeliuit amor: nec fœía poſt te
Vlla dedit collo dulcia uíncla meo.
Teſtis erit dirce tam uero crímine ſæua

Complexus. Teſtis eris dirce. Senſus eſt. Si ſeuieris in Lycinnam teſtimonium exhibebis ſeuitiæ

dirces in anthiopen: qñ tua ſeuitia faciet: ut credam⁹ uera eſſe: q̄ de attrocitate dirces in antiopen ferunt. & ira dirce erit datiuus caſus. potes ēt legere. teſtis erit dirce: ut in oīb⁹ codicibus legit. & erit ſenſus dirce ſeuiēs ob uerū crimē erit teſtis anthiopan cū lyco marito cōcubuiſſe: & erit teſtis ueri criminis: cū tu uerę culpę o cynthia teſtis eſſe nō poſſit. qdā codices habēt. accubuiſſe iouī: q̄d placet. Nycteos. Pro nyctei: & eſt genitiu⁹ græcus. De anthiopia nictei filia dictū eſt in primo cōmentario. & nunc poeta narrat ſeuitiā: q̄ uſa eſt dirce in Anthiopan tanq̄ pellicē. Regina. Dirce uxor lyci thebani regis. In ora: in faciem & oculos antiopæ: arma mulierū ſunt ungues: ut inqt Donatus. Famulā. Anthiopē. Iuppiter Anthiope. A poſtropha ad Iouē. utpote amatorē anthiopes: ex qua zetum & Amphionē filios ſuſcepit. Dura cathena. Anthiopa manicis ferreis uincta tenebat⁹ in carcere ſed ruptis uinculis effugit in cytheronē Boetiæ mōtē. fabula nota nunc cōmemorat⁹ a Propertio. Manicas. Manicæ dicuntur uincula manuū: & ī hac ſignificatiōe hic accipit⁹: & apud Virg. Manicas atq̄ arta leuari Vincla iubet priamus. Manicas p trāſlationē uincula nauiū appellat Lucan⁹: Aſt alias manicæq̄ ligāt te: teteſq̄ catn æ. Manicæ ſunt manuū tegumenta. Vnde legim⁹ Pliniū habuiſſet ad latus notariū: cui⁹ man⁹ hyeme manicis muniebant⁹: ut ne cœli qdem aſpitas ullū ſtudii tpſeripet. tunicæ māicatæ opprobrio dant⁹ a Virgilio illo uerſu. Et tunicæ manicas. Aſopi ſonitu. Aſop⁹ fluui⁹ ē currēs ꝓpe cytheronem nō lōge a thebis. autor Stra. Scribit Diodorus Aſopū filiū oceani & thetidis fluuio nomē ididiſſe. Pone. Poſt & a tergo Virg. Pone legit. Et dux zethū. Diſſimiles moribus fuerūt zeth⁹ & amphion. alter ſeuer⁹ & dur⁹. alter mollis et cytharedus. unde apud euripidē fit mētio zethi ad monentis frēm: ut depoſito cytharæ ſtudio ad grauiora cōtendat. uñ dixit Hora. ſuſpecta ſeuero contiguit lyra: fraternis ceſſiſſe putat⁹ moribꝰ. Amphiō. zethū et amphionē expoſitos ſuſcepit & aluit paſtor: qui diu ignorārūt anthiopā eē ipox genitricē. uñ pſæpe ī illā dur⁹ erat zethus: eāq̄ abigebat. amphion uero lachrymis mris: & ſi eā mrem eē neſciebat: flectebat⁹. ſera tādē pterate matrē recognouerūt: dircēq̄ tātox malox reā tauro īdomito alligatā traxerūt p thebanū agrū: q̄ ī fonte ſui noīs fertur eē cōuerſa: cui⁹ fontis geographi meminerūt. Sera pie. qa ſero filii mrem agnouerūt. Io. natos. zethū & amphionē. Qui tuta. ſc. hic ītelligit⁹ ille paſtor: q̄ filios iouis zethū & amphionē iuēto ſuſtulit: & ſublatos educauit: quo docēte recognita ē mr. Tibi glo. Sēſus ē rapit⁹ ad mortē dircē q̄ tua ē gloria o anthiope. Ducitur. Signate locut⁹ ē. nā ducimur teſte Dona. quo nolum⁹. & is ducit⁹ q̄ ad ſuppliciū trahit⁹. uñ ait Sene. li. iii. d ira: qd facili⁹ fuit antigono q̄ duos mīipulares duci iubere. idē ī li. de trāqlli. inqt. duci te iuſſi. Hitu. locis. qa diſcerpta fuit fruſtulati dū trahit⁹ a tauro p diuerſa loca. zethi a zetho. Peana am. Peanes dūr laudes deox oīum ꝓprie apollinis: ut īqt Ser. ſcribit Lactā. pæanas ēt uerſus apollini dictos pp extīctū pythonē. ois laus græcæ dr̄ pean: & peanizein apd græcos ſignificat uoce letari: qd latini dīt uitulari. cecinit ergo āphiō peana hoc ē carm̄ plenū gaudimōii ī aracyntho: q̄ mōs ē clar⁹ ī acarnāia: ut Pli. & Martian⁹ tradūt. ſed cū ī boetia hoc fuerit factitatū uī ēē ītelligēdū de altero aracyntho mōte thebano. quē Vir. appellat actrū ab actrōe ut īterptat⁹ ꝓb⁹. uel q̄ſi littoralē. nā acte græce dr̄ litt⁹ latīe. Vra ira. Fœmnea. ira. n. muliebre maxīe uitiū ē. ut īqt Sene. & fœiax irę magis acres iūt q̄ graues. et ut ait. Ouī. fœia īfex flāmaſq̄ ruit. poſitoq̄ decore fert⁹. Fabula nul. Nullo iqt uano rūore mouearis ad crēdēdū q̄ a me lycīna adamet⁹: cū ēt poſt mortē ſim te ſolā amatur⁹. Lignis fu. ī. rogalib⁹ flāmis cremat⁹ ritu antiquorum.

Nycteos antiopen accubuiſſe lyco.
Ah quotiēs pulchros uſſit regina capillos
Molliaq̄ immites fixit in ora manus.
Ah quotiēs famulā pēſis onerauit iniquis
Et caput in dura ponere iuſſit humo.
Sæpe illā imūdis paſſa eſt hitare tenebris
Vilem ieiunæ ſæpe negauit aquam.
Iuppiter anthiopæ nuſq̄ ſuccurris habēti
Tot mala: corrūpit dura catena manus.
Si deus es tibi turpe tuā ſeruire puellam.
Inuocet anthiope quē niſi uincta iouē?
Sola tamen quæcūq̄ aderāt in corpe uireſ
Regales manicas rupit utraq̄ manu.
Inde cytherōis timido pede currit ī arces.
Nox erat & ſparſo triſte cubile gelu.
Sæpe uago aſopi ſonitu pmota fluentis
Credebat dominæ pone uenire pedes.
Et dux zethū & lachrymis āphiōa mollē
Experta eſt ſtabulis mater abacta ſuis:
Ac ueluti magnoſ quū ponūt æquora motus
Eur⁹ ī aduerſos deſinit ire notos. (tus
Littore ſic tacito ſonitus rareſcit harenæ
Sic cadit inflexo lapſa puella genu.
Sera tamen pietas natis eſt cognit⁹ error
Dignæ iouis natos qui tueare ſenex.
Tu reddis pueris matrē pueriq̄ trahendā
Vinxerunt dircē ſub trucis ora bouis.
Anthiope cognoſce iouē tibi gloria dirce
Ducitur in multis mortē habitura locis.
Prata cruentant⁹ zethi uictorq̄ canebat
Pæana amphion rupe aracynthe tua.
At tu nō meritam parcas uexare lycinam
Neſcit ueſtra ruens ira referre pedem:
Fabula nulla tuas de nobis concitet aures
Te ſolam & lignis funeris uſtus amem.

De iperio amicæ. (ſtola noſtræ

n Ox media & domiæ mihi uenit epi-
Tybure me miſſa iuſſit adeſſe mora.

o Ox media et dñæ mihi uenit epiſtola nr̄æ. Euocat⁹ in tiburtinā uillam p epiſtolam a cynthia de me dia nocte nutabundus eſt an ſit eundū. tandem dicit pulchrum eē mori in amore: et ꝓ amica nihil.

recusandum: aitq; amatores ubiq; esse tutos: & inuiolabiles. Candida culmina. Videtur signare peristerotrophia. Deest columbaria: quæ in secessu tyburtino habebat cynthia iuxta fluuiũ anienem: & illuc Propertius uocabat. nam peristerotrophion esse solet in turribus & culminibus uillæ. a quo existimat Varro colũbas appellatas. & ipsa columbaria poliri debent & solẽt albo tectorio: quoniam: ut ait Columella: eo colore ꝓcipue columba delectatur: & Palladius sic scriptum reliquit. Colũbariũ põt accipere sublimis una turricula in prætorio constituta leuigatis ac dealbatis parietibus. Obductus tenebris. Cuncta claudentibus obducere enim est tegere. inde cicatrices uulnerum obductas uocam⁹. At si hæc dixerulero. Secum consultat quid agere debeat. ea; inquit an non eam. Hinc nocturnus metus deterret. Inde mandata imperiosæ cynthiæ exhortantur: quæ si ꝑ crastinauero: erit mihi mox excluso dolente lachrymandũ.

Scyronis media. Amãtes ubiq; sacri sunt & inuiolabiles etiã si iter facerent per saxa scyronia: quæ sint in attica regione siue megarica: ut scribit Plinius: quibus nomen inditum est a scyrone latrõe ut docet Diodor⁹. Hic uiatores supra scopulum abruptum deducebat: & deinde calcib⁹ in mare deturbabat: quem Theseus interemit. Meminerũt historie Plutar. in theseo. Diodo. in. v. Strabo in nono. & Ouidius in septimo. cuius est ille uersiculus. Scopulis nomẽ scyronis inhæret. megarenses ciuẽ suum tutant̃ ab infamia. negantq; fuisse latronũ euersorẽ et bonorum fautorem. Scyticis oris. Quacũq; ibit amator tutus erit & facer etiã si ꝑ scyticas solitudines & loca barbarica ambulauerit. Scytaq; solitudines græcoq; prouerbiis eludunt̃. In hanc sniam ẽ illud a Tibullo prolatũ. Quisqs amore tenet̃ eat tutusq; facerq; quilibet. Salebras. loca aspa uocamus salebras. unde et salebrosus deducitur. Virgilius. Nõ tam salebrosus ut ante. existimat Nonius salebras a saltu deduci. Cice. Nunq; in tãtas salebras cecidisset. Idẽ alibi ait. Hæret i salebra. Percutit ante. Cupido igt tanq; minister faculari⁹ cõcutit faces amatori iter nocturnũ facienti. fax ut oli dixit portius Latro declamator: immota torpescit: ignes uero exagitata restituit. Morsus hiãtes. Patentes rictib⁹ diductis. Ita Virgilius. At uiuidus umber hæret hiãs. Huic geni. amatorũ. Custos. Cynthia. Locet. collocet et cõdat. Terra fre. Loco celebri et uulgi itiõibus ptrito. Sic ifamãtur uidelicet i uia militari collocati. Deuia ter. uult poeta sepeliri extra uiam publicam inter frõdes arboreas in loco deuio et sequestrato a tumultuosa frequentia. Multi defunctos se se fictilibus doliis condi uoluerunt sicut M. Varro pythagorico mõ desiderauit sepeliri in myrti et oleæ atq; populi foliis. Humer. Sepeliar: et hũo cõtegar. Hoc enim ꝑprie significat humare. ide humati dicuntur humo contecti. Sepultus uero intelligit̃ quoquo mõ cõditus. Autores Cicero & Plini⁹. Antiquissimũ sepulturæ genus fuit corpus humo reddere. & hoc diu obseruatũ: ut sinus & gremiũ q̃si matris terræ mortuo tribueret̃. & lex. xii. tabularũ in urbe sepeliri uetabat. Cui⁹ uerba hæc sunt. In urbe ne sepelito: ne ue urito.

Cãdida qua geias ostẽdũt culmia turres
Et cadit i patulos nipha aniẽa lacꝰ (bris
Q uid faciã? obductis cõmittã me ne tene
Vt timeã audaces i mea mẽbra manus.
At si hæc dixerulero nostro mãdata timore
Nocturno fletus sæuior hoste mihi:
Peccarã semel & totũ sum pulsus in annũ
In me mãsuetas non habet illa manus:
Nec tamen est q̃s̃q̃ sacros q ledat amãtes
Scyronis media sic licet ire uia. (coris
Q uisqs amator erit scythicis licet ãbulet
Nemo deo ut noceat barbarus eẽ uolet:
Lũa mistrat iter demõstrãt astra salebras
Ipse amor accensas percutit ante faces:
Sæua canũ rabies morsus auertit hiantes
Huic geueri quo uis tpa tuta uia est.
Sãguie tã paruo qs eni spargat̃ amãtis
Improbus? exclusis fit comes ipsa uen⁹:
Q uod si certa meos sequerẽt fũera casus
Talis mors precio uel sit emenda mihi:
Afferet huc unguenta mihi: certisq; sepul
Ornabit custos ad mea busta sedẽs. (chr
Dii faciãt mea ne terra locet ossa frequẽtu:
Q ua facit assiduo tramite uulgus iter:
Post mortẽ tumuli sic infamant̃ amantũ
Me tegat arborea deuia terra coma:
Aut hũet ignotæ cumulus uallatus arenæ
Non iuuat in media nomen habere uia.

Ad Bacchum. (caris

Vnc o bacche tuis hũiles aduoluitur
Da mihi pacato uela secunda pater.
Tu potes isanæ ueneris cõpescere fastus
Curarũq; tuo fit medicina mero:
Per te iunguntur p te soluunt̃ amantes
Tu uitium ex animo dilue bacche meo.
Te quoq;.n. non eẽ rudẽ testat̃ in astris
Lyncibus ad cœlũ uecta ariadna tuis:

Vnc o bacche tuis hũiles aduoluimur aris. Auxiliũ petit atq; suppetias implorat a baccho ad curas amoris propulsãdas & sollicitudines leniendas: quoniã ut inquit Horatius. Dissipat euchius curas edaces. Vela secunda pater. metaphoricos fauorem liberi patris expescit. Per te soluuntur amantes. Vina parant animos ueneri nisi pluria sumas. & stupeãt multo corda sepulta mero. & ut scribit facundissime Seneca in libro de tranquillitate uitæ. Bacchus liber dictus ẽ nõ ob licẽtiã liguæ: sed qa liberat seruitio curaq; aium: & tristitiæ medetur. cæteruq; nõ idẽ pollet i oib⁹. nã ut docet Aristo. i ꝓblematis. Vinũ uarios reddit hoib⁹ mores: ut alios iracũdos: alios mi sericordes: alios taciturnos: alios sõnolẽtos efficiat: sitq; eiusdẽ naturæ: quã bilis atra sortit̃: quã Aristotelica; sniam exꝑssit Hora. illo carmine. seu tu q̃relas: seu geris iocos: seu rixã & insanos amores: seu facilem pia testa

ſomnū. Lyncibus ad cœlū: qui amat amatoribus fauet: amauit bacchus ariadnā: debet ergo bacchus ꝑſto eſſe amatori auxiliū ꝑlorāti: cum ipe nō ſit rudis in amore. ariadna a theſeo relicta in iſula dia adamata fuit a baccho: & in cœlū uecta curru a lyncibus ducto: ut Oui. dixit. A tigrib⁹ corona Ariadnes in cœlo collocata é. ipſa liberæ nomé accepit a libero pfe. ut docet Oui. in faſtis: & eſt fabula notiſſima. Scribit Auguſtinus: qđ memoratu dignū eſt: liberq; appellatū eē: ꝙ mares in coeūdo per eius beneficium emiſſis ſeminibus liberentur. Hoc idem dicūt in fœminis agere liberā: & ob libero uirilē corporis partē i tēplo poni: fœmineā liberæ. Lynces aūt ſunt aīalia pegrina: q̄ clariſſime oīum q̄drupedū cernūt: ut autor eſt Pli. in. xxviii. uario ſunt collo & ferme oīs coloris: ut ſcribit Albert⁹ magnus. Hinc a Vir. dictū eſt. Quid lynces bacchi uariæ. Fallunt̄ q exiſtimant oculos lynceos appellari acutiſſimos ab his lyncib⁹ quoniā clariſſime cernāt: ut diximꝰ. nā lynceos oculos uocamus a lynceo potius q̄ a lynce. Fuit aūt lynceus unus ex argonautis acutiſſima oculoꝝ acie ꝑditus: q utē in fabulis: & tradit Hieronymꝰ: dicebaṫ uidere trās parietē: q ut hiſtorici ferūt. cōſpexit nouiſſimā lunā primāq; eodem die in ſigno ariete: qđ paucis mortaliū cōtigit uidiſſe. & inde fabula orta ē cernēdi lynceo: ut docet Plini. De hoc ait flaccus. Solus trāſibit nubila lynceus. Huiꝰ meminit Horati. in epiſtolis: & in ſermonibus dixit: Ne corporis optima lynceis cōtēplere oculis. Lynceī mentio fit apud eruditos frequens: & ꝑ primis apud Ciceronē: & apuleiū & Senecā. Lynces baccho dicatæ ſūt: unde ait Ouidi. Vi cta racemifero lyncas dedit īdia baccho. Quidam exiſtimāt lyncas eē lupos ceruarios. Solinꝰ Pliniuſq; ſeiūgūt.

Hoc mihi qđ ueteꝛs cuſtoditi oſſib⁹ igneſ
Funera ſanabunt uel tua uina malum.
Speni uacuos nox ſobria torquet amātes
Speſq; timorq; aīos uerſat uteꝛq; modo.
Quod ſi bacche tuis ꝑ feruida tpa donis
Accerſitus erit ſomnus in oſſa mea.
Ipſe ſeram uites: pangāq; ex ordine colles
Quos carpāt nullæ me uigilante feræ:
Dūmō purpureo ſpumēt mea dolia mu/
Et noua ꝑſſantis inqnet uua pedes. (ſto
Q đ ſupeſt uitæ per te & tua cornua uiuā
Virtutiſq; tuæ bacchæ poeta ferar.
Dicā ego mīnos æterno fulmine partus
Indica nyſeis arma fugata choris.
Venſanūq; noua nequicq̄ in uite lycurgū

Vacuos. Sine amica. In hāc ſniam ē illā Tibulli. Cū fletu nox uigiläda uenit. & illā maronianū. Sola domo meret uacua. In oſſib⁹ ignes. Amoris incendia: q̄ medullas in oſſib⁹ amātū depopulant̄. Vir. Atq; oſſibus implicet ignē. Amor enim eſt. Inde eſt ille notiſſimus portii lycinii de amatore uerſiculus. Quæritis ignē? Ite huc. quæritis? Ignis homo eſt. Ipſe ſerā. ſe cultorem uineaꝝ profitetur. Pāgāq; ex ordine colles. In diſponendis arboribus arbuſtiſq; ac uineis quincuncialis ordinum ratio laudatiſſima: & maxime neceſſaria ē: quæ non ſolum utilis eſt: ſed etiam aſpectu gratiſſima: quocūq; mō intueare in ordinē ſe porrigēte uerſu: hāc ratio nē pangēdi plātandiq; arbores ꝓbant Plinius & Columella. Quincūtialis metationis meminit & Cicero in Catone maiore. De hac nunc loqui uidetur & poeta cū dicit ſe uelle pāgere hoc eſt fīgere uites: & cōſerere colli nos agros ex ordine. Nullæ feræ. Quales ſunt hirci. Ouidius. Rode caper uitē. Spumēt dolia. Ita Virg. Spumat plenis uindemia labris. dolia ſunt uaſa grādia: ꝙbus uinū recōditur. Antiqui doliis fictilibus cōdebāt: infodiebāt̄q; terræ tota aut ad portionē ſitus ut docet Plinius in decimoquarto. doliis dāda ſunt interualla: ne inter ſeſe uitia ſerpāt. Cōtagione uitii ſemp ociſſima: uentroſa ac patula minus utilia. Coopercula dolio rū ſunt medicāda addita maſtice aut pice. Alpini populi ligneis uaſis ad uina cōdenda uti ceperūt: quæ circuliis cinguntur. Inquinet. Preſſura uuæ calcatæ pedes calcantis ſordidos efficit: & ob id ipſe autūnus ſordib⁹ a poetis cognominaṫ. Et tua cornua. Bacchū cū cornibus fingi uulgatū eſt. ex quo illud celebraṫ. Accedāt capiti cornua bacchus eris. Cauſam refert Diodorus ꝙ primus dicitur bacchus boues cornutos ad iugū iunxiſſe. Alii cornua libero patri aſſignāt. quoniā. ſ. uiolentia proteruitatē & contumaciā addere ſolet: q̄ per cornua ſignificaṫ: & cornua ebrii ſumere dicūtur: unde dixit Ouidius. Tunc pauper cornua ſumit. Et Horati. de uino loquens ait. Addis cornua pauperi. ubi per cornua uiolentiā cerebri intelligimus. Maternos partꝰ. Se celebratuꝝ carminibus dicit uitā & geſta bacchi. Dicere laudare ſignat. uulgata fabula eſt: quē admodū ſemele fulmine iouiali peuſſa eſt: & funere materno genitus eſt bacchus. Indica nyſeis. Bacchus qui oſtris q Dionyſius: qui liber pater: qui ſexcentis nominibus appellaṫ: orbem ferme terraꝝ peragrauit: multas nationes domuit: indos debellauit. & primus oīum triumphauit: uectus indico elephāto: ut ſcribit Diodorꝰ: & ut refert Plinius: emere ac uendere primus inſtituit: & diadema regum inſigne ac triumphum inuenit. De quo triumpho ita loquitur Silius in nouiſſimo ſui operis. Qualis odoratis deſcendens liber ab īdis Egit pampineos frenata tigride currus. Choros nyſeos uocat exercitum liberi patris: in quo erat multitudo muſicorum: & nouē muſarum pariter chori comitabantur: qui nyſei dicuntur a nyſa baccho ſacra. Nyſam autē eſſe in helicone: in arabia: in india traditū eſt ab idoneis ſcriptoribus: & ipm Dionyſiū eē nūcupatū a Niſa ciuitate arabiæ: ubi infans educatus eſt a nymphis: & ita a noīe priſ: & loci uocitatus eſt Dionyſius. Veſanū lycurgū. Lycurgus ut fabulæ ferūt cōtēptor bacchi uites amputabat & interamputādū ſibi crus bipēne cōdidiſſe ferē: qđ iō fictū eē exiſtimat Seruius. qa fuit abſtemius. abſtemios aūt uocamus q temetū hoc eſt uinū nō bibūt. hūc una cū pētheo mactatū fuiſſe a baccho cecinit Ouidi. Pēthea tu uenerāde bipēniferumq; lycurgū ſacrilegos mactas.

Pētheos. genitiuꝰ græcus. Fabula pēthei notiſſima eſt. Lege Ouidiū in tertio metamorphoſeos. In triplices greges. Propter agauē matrē dictū ē: quæ cū geminis ſororibus Inone. ſ. & autonoe filiū pēthea diſcerpſit: & in fruſtra laceraūt. tres ſorores totidē ducebāt reges bacchatū. & iō dicit poeta funus pēthei fuiſſe gratuꝫ in

triplices greges. Ouidi⁹. Mater & o geminæ clamauit adeſte ſorores. Curuaq; tyrrhenos. Quis neſcit tyrrhenos nautas fuiſſe a baccho demutatos in delphines: qui omnes ꝓter unam acceſſẽ in undas exiuerũt e nauigio quã ratẽ pampineam uocat: uel ꝓpter pampinos: qbus erat exornata: uel ꝓpter bacchũ: qui in ea uehebat: q ut ait Ouidius. Pãpineis agitat uelatã frõdibus haſtã. Per mediã naxon. Naxos ĩſula eſt una ex cicladib⁹. alio noĩe dicit᷑ dia: & priuſq̃ naxos dicta dionyſias: uel q̃ libero patri hoſpita fuit: uel q̃ uineaꝝ fertilitate uincat cæteras. autores Pli. & Solinus. merito itaq; dicit poeta ſe cantaturũ naxon tanq̃ ꝑ eã currant flumina uini odoratiſſimi: quod naxia turba: hoc eſt ipſi naxii inſulani potare dicunt. Talis ẽ hymn⁹ bacchi apud Horatiũ.

Pẽtheos in triplices funera grata greges.
Curuaq; tyrrenos delphinũ corpa nautas
In uada pampinea diſſiluiſſe rate.
Et tibi ꝑ mediã bene olentia flumia naxõ:
Vnde tuũ potant naxia turba merum.
Candida laxatis onerato colla corymbis
Cinget baſſaricas lydia mitra comas.
Læuis odorato ceruix manabit oliuo:
Et feries nudos ueſte fluente pedes.
Mollia dirceæ pulſabunt tympana thebæ
Capripedes calamo panes hiante canẽt:
Vertice turrigero iuxta da magna cybelle
Fundet ad ideos cymbala rauca choros.
Ante fores templi crater antiſtitis auro
Libatum fundens in tua ſacra merum.
Hæc ego ñ hũili referã mẽorãda coturno
Qualis pindarico ſpiritus ore tonat
Tu modo ſeruitio uacuũ me ſiſte ſupbo.
Atq; hoc ſollicitum uince ſopore caput.
Q d᷑ mors ineuitabilis. (auerno
c Lauſus ab umbroſo q̃ ludit põtus
Hũida baiaꝝ ſtagna tepẽtis aquæ
Quæ iacet & troiæ tubicẽ miſen⁹ harena

Baſſaricas comas. Bacch⁹ appellat᷑ baſſareus a genere ueſtis. Vñ & ipſæ bacchæ baſſarides uocitãt᷑. ut acron & Porphyrio tradũt. Hora. Nõ ego te cãdide baſſareu inuitum quatiam. Papini⁹. Et tu baſſaridũ rotator euan. Hinc poeta comas bacchi baſſaricas appellat: quas cingi ait a mitra lydia: quoniã mitra caput alligabat: uñ mitrophoros teſte Diodoro cognominatus eſt. Lydia autẽ bono epitheto dicit᷑ mitra: quoniã lydi ea imprimis utebãtur. Vnde & a Virgilio dictũ ẽ. Meonia mentũ mitra Meonia uero & lydia eadem ẽ regio: ut Herodotus memorat. Læuis. Polita & ſine pilis. ẽ enim bacchus intonſus & inueſtis. Veſte fluẽte. Qualis ẽ baſſarea. Syrma ꝓprie appellat᷑ ueſtis q̃ bacchus amictit᷑. Dirceæ thebæ. Bacchus patriam habet thebas Boetias: ut ſcribit Plini. quas dirceas uocat a fonte dirce. de quo iã dictũ ẽ. unde & a Statio dirceus ager theban⁹ noĩat᷑. Ideo autem addidit epitheton dirceæ: quia ſunt thebæ ægyptiæ: thebæ ciliciæ. Thebæ corſicæ fuerũt: & thebæ lucanæ: q̃s interiſſe autor ẽ Cato. epitheton ergo diſtinguit Boetias thebas a reliqs: quæ ẽ ꝓria duoꝝ numinũ: liberi. & Hercules. Capripedes panes. pingitur pan caprina facie & cruribus hircinis ut docet Herodot⁹. & dixit Seruiꝰ pana habere caprinos pedes. uñ a poetis panes capripedes uocitant᷑. Et Horati⁹ ſatyricos capripedes appellauit. Panes aũt & ſatyri & tityri ĩter bacchi miniſtros numerantur: q oẽs autore Martiano poſt ꝓlixũ tẽp⁹ moriuntur. unde olim audita eſt a nauigãtibus uox dicentis magnũ pana mortuũ eſſe. Calamo hiãte. Fiſtula ſonãte: quã ex calamis primus cõpegit pan. Vertice turrigero. Sacra bacchi & cybeles copulata ſunt: ut docet Strabo ĩ decimo. Ideo nunc poeta ait cybelẽ celebraturam una cum baccho myſticas cerimonias. uerticẽ turrigerã cybelẽ damus: quoniam ut ait Auguſtinus. Eſidea tellus in qua ſunt oppida. unde dixit Lucretius. Muraliſq; caput ſummũ ſubnixa corona. Eximiis munita locis q̃ ſuſtinet urbes. & Ouid. in faſtis ingt. At cur turrifera caput eſt onerata corona An primus turris urbib⁹ illa dedit? Turres primi cyclopes inuenerũt ut ĩgt Ariſto. Ad ideos choros. Quia ẽ altera phrygia. altera cretica. Iuue. Hoſpes numinis idei. Ante fores crater. Scribit Auguſtin⁹ ĩ æde liberi conophoꝝ poni. p qd᷑ uinũ ſignificat᷑. Nõ humili cothurno. Hoc ẽ ſtilo grãdiloquo & cothurnato referã laudes bacchi. Pindarico ore in pindaro lyricoꝝ poetaꝝ principe ſpũs magnificẽtiam ĩprimis laudat Quinti. q uelut qddã eloq̃tiæ flumẽ decurrit: quẽ Hora. credit nemini imitabilẽ. a quo ĩ epiſtolis quoq; dictũ ẽ. Pindaricos. q nõ expalluit hauſtus. Alexãder magnus pindari familiæ & penatibus parci iuſſit: cũ thebas deriꝑet. Autores Plinius & Plutarchus.

Alia Elegia. Lauſus ab um. Exiſtimo hac elegia mortẽ Marcelli ſignificari: q fuit filiꝰ octauiæ ſororis Auguſti: cui iuliã filiã Auguſt⁹ deſpõſauit: q piit ĩ baiano receſſu adhuc ſpõſus annũ agẽs ætatis uigeſimũ cũ eẽt ædilis. cui⁹ obitũ rõani uehemẽter doluerũt. Mr octauia nullũ finẽ p oẽ uitæ ſuæ tẽs flẽdi gemẽdiq; fecit. Talis p oẽm uitã fuit qualis in funere Bibliothecã cõſtruxit ad filii memoriã ꝓpagãdã. Auguſtus theatrũ noĩe marcelli ædificauit: qd᷑ dcm eſt Marcellianũ. Hæc legim⁹ apud Trãquillũ: Plutarchũ: Senecã: & Seruiũ. De hoc dixit Maro. Tu Marcellus eris. Hui⁹ obitũ nũc deflet Propertius. Hic eſt poetæ ſenſus. Hoc elegiæ argumẽtũ: quod nullus ante hac ſatis animaduertit: qd᷑ nullus ſatis curioſe pẽſitauit. Marcello oĩa quadrant. marcello' cuncta cõueniunt: quæ a poeta memorant᷑. Iam elegia erit apta: quæ prius erat ſubobſcura: In cui⁹ prĩcipio deſcribit poetica circũlocutione locũ: In quo marcellus occubuit. Vbi ingt ẽ auernus & tepentes fontib⁹ baiæ: ubi miſcenũ ꝓmõtoriũ: ubi ſemita herculea: in his locis extinct⁹ eſt Marcellus cũ magno crimine aq̃ baiaꝝ: q̃ cum ſaluberrimæ dicãt᷑: illi fuerũt exitiales atq; letiferæ. pleriq; oẽs cũ ignorarẽt marcellũ baiis occubuiſſe cõmenti ſũt nouas & pingue futiles ĩterꝑtatiões. Tubicen miſen⁹. Miſenũ ꝓmõtorium ẽ ꝑpe bais ut ſcribũt Strabo

& Plini⁹: cui nomen impoſuit miſcenus tubicen æneæ: ut ait Solinus: ſepultus monte ſub aerio: qui nũc mi
ſcenus ab illo dicit̃: æternũq; tenet p ſecula nomen: & res nota eſt carminibus maronianis. Herculeo ſtructa
labore uia. In primo cõmentario dictũ eſt quẽadmodũ Hercules aggerẽ cõſtruxit in cãpania cã boum tradu-
cẽdorũ: q̃ dicta ẽ uia herculea: quã poſteriorib⁹ tpib⁹ exornauit aggripa. De hac nũc loqtur poeta. Cymba
la thebano. Herculem intelligit q fuit deus thebanus. cuius patria ſunt thebæ boetiæ: q in campania colebatur
cymbalis crepitantibus. utpote optime meritus de tota illa regione: in qua gigantes interfecit: ubi ſunt campi
phlegrei: ciuitates condidit põpeios & herculaneum. &
ita legẽdũ cenſeo: cum cõderet urbes: pro eo quod ẽ ædi
ficaret herculaneum atq; pompeios. Si legimus cũ quæ
reret urbes. extrinſecus ſubintelligendum eſt ædificãdas
aut habitandas aut aliquid ſimile. At nunc inuiſæ
baiæ: q̃ prius ob amœnitatem ſeceſſibus præponebãtur
& cunctis erant iucundiſſimæ. nunc propter obitũ mar-
celli ſunt factæ inuiſæ: & odibiles: qd crimen nunq̃ eluc-
tur. Deus hoſtis. Quod numen inquit infeſtum Ro-
manis ſubſedit in aquis baianis ad marcellum perimen-
dum: qui ad aquas baianas extinctus eſt. His preſſus.
Senſus eſt. Marcellus p̃ſſus his. ſ. baianis aquis petiit ſti
gias aquas: quaſi dicat. in his aquis reperit mortem: in q
bus ſalutem reperire debebat cum medicatæ & ſalutiferæ
eſſe ſoleant. & ita his erit caſus ablatiuus. Si uero legim⁹
is ſine aſpiratione erit rectus: & intelligetur marcellus.
Prior lectio magis quadrat. Quidam codices habẽt bis
ut dicat marcellum bis lotum in aquis baianis occubuiſ
ſe. Quid genus. Hæc omnia optime de marcello dictũ
tur. nam genus claudio⁹ illuſtre eſt uirtus uel potius in-
doles uirtutis maxima. mater octauia auguſti ſoror. Ipe
gener auguſti. Fluitantia uela theatro. carbaſina uela
prim⁹ in theatro duxit lẽtulus ſpiter. Cæſar uelis forũ ro
manũ texit. Marcellus octauiæ fili⁹ hic de quo loqmur
forũ uelis inumbrauit: quo ſalubrius litigantes conſiſte-
rent. Autor Pli. in. xix. Nũc poeta itelligit de theatro qd
ſub noĩe Marcelli fecit auguſtus. Vigeſimus ann⁹. pa
thos ab ætate. q̃. ſ. pierit in uirẽti ætatis floſculo. ita Vir-
gilius. Heu miſerande puer. Tot bona. Corporis bo
na ob ætatẽ. Animi ob uirtutẽ. fortunæ ob genus & di-
uitias intelligenda ſunt. Orbe. Vel ſepulchro: uel qd
ueri⁹ eſt: circulo ætatis nimiũ anguſto. I nũc. ex quot-
tidiana loquendi conſuetudine ductus eſt ſermo: quo uti
mur quotiens aliq̃s in medio curſu fœlicitatis abripitur
obitu imaturo: & ita demõſtrat̃ nulli fortunæ: nullis opib⁹: nulli bonis eẽ fidẽdũ: cũ nemo ſibi craſtinũ pol-
liceri poſſit. Magnis lu. Alludit ad ædilitatẽ marcelli. ædiliũ. n. officiũ fuit ludos exhibere. ludi magni i cir
co maxio primũ facti ſũt a Tarquio priſco accitis ad ludicrũ equis pugilibuſq; ex æthruria. alio noĩe romãi
appellantur ut docet Liui⁹ in primo. Magnos dici exiſtimat Aſconius q̃ magnis impẽſis dati ſunt: ſiue q̃ diis
magnis ideſt latibus urbis romæ dicati ſint: ad quos uidetur Virgilius alluſiſſe. Magnis circenſibus actis.
romanos uocat Cicero his uerbis. Memini mihi dici ludorum romanor̃ diebus. Ignibus uſta. Ignis fune
reus & flammæ rogales cuncta mortalibus auferunt. Sed tamẽ huc omnes. Sententia catholica & a poetis
celebrata uidelicet q̃ tendimus huc omnes. Hæc eſt domus ultima. et q̃ pallida mors æquo pulſat pede pau-
perum tabernas: regumque turres. Canis. Cerberi tricipitis. Senis. Charontis. Condat et ære. Hoc eſt
armis æneis muniti mortem non effugiunt. Nirea non facies. Neque formoſitas neque uires: neque diui-
tiæ poſſunt mortales a conditione mortis eximere: et ita Nireus non fuit exors mortis: nec exemptus a fato
propter pulchritudinem. Nam nireus ut ſcribit Homerus in ſecundo iliados filius fuit Charopei omniũ græ
corum: qui ad Troiam nauigauerunt: ſpecioſiſſimus: infra tamen Achillem. de hoc ait Ouidius. Sit licet an
tiquo nireus adamatus homero. Huius meminit Horatius. qualis aut nireus fuit aut aquoſa raptus ab ida. &
alibi ait. formaque uincas nirea. Crœſſum aut pacto. i. Aurum quod defert pactolus fluuius lydiæ non exe
mit a morte crœſſum illum ob diuitias memoratiſſimum. de hoc ſupra dictum eſt. Luctus populauit achi
uos. Mors inquit debacchata eſt per græcorum caſtra & legiones in bello troiano. uideturq; ſignare illam peſti
lentiam. quam ſcribit Homerus in primo iliados immiſſam fuiſſe ab apolline impulſo precatiõibus ſacerdo-
tis chryſæ. populauit eo mõ dixit: quo Vir. Populatq; ĩgentẽ farris: aceruũ. nos dicimus populor in eodẽ ſi-
gnificato. alias populare ſignificat amorem conciliare: ut tradit Nonⁱ⁹. Nagno ſtetit. Ideſt conſtitit magno
pcio. Mar. Quod nõ ſtat magno ſtare lupæ tibi. eloquutio uenuſtior eſt & frequẽtior apud eruditos magno

Et ſonat herculeo ſtructa labore uia
Hic ubi mortales dextra cũ q̃reret urbes
Cymbala thebano concrepuere deo.
At nunc inuiſæ magno cũ crimine baiæ.
Quis de⁹ in ueſtra cõſtitit hoſtis aqua?
His p̃ſſus ſtygias uultũ dimiſit i undas?
Errat & in ueſtro ſpiritus ille lacu.
Quid gen⁹ aut uirt⁹ aut optia profuit illi
Mater: & amplexum cæſaris eẽ tocos?
Aut modo tã pleno fluitãtia uella theatro
Et per maternas omnia geſta manus?
Occidit & miſero ſteterat uigeſimus ãnus
Tot bona tã paruo clauſit in orbe dies:
I nũc tolle aios & tecũ finge triumphos:
Stantiaq; ĩ plauſum tota theatra iuuent:
Attalicas ſupera ueſtes: atq; oia magnis
Gẽmea ſint ludis: ignibus iſta dabis.
Sed tũ huc oẽs huc prius & ultimus ordo
Eſt mala ſed cunctis iſta terenda uia eſt.
Exoranda canis tria ſunt latrantia colla.
Scãdẽda eſt toruí publica cymba ſenís:
Ille licet ferro cautus ſe condat & ære
Mors tamẽ incluſum ꝓtrahit ide caput
Nirea non facies: non uis exemit achillẽ:
Crœſum aut pactoli q̃s pit humor opeſ.

abſolutæ dicam⁹: & ſubintelligam⁹ ꝓcio. Vir. Magno mercenē atrídē. Iuue. Magno ſeruoꝝ uētres & frugi cenula magno. M. Varro ī. iii. de re ruſti. īqt. piſcine īplenē magno. alunē magno. Alter amor. Eſt ne dehele na itelligēdū? ut atridæ. expōas ꝑ menelao: an uero qđ: ſentio: loqr̄ de amore briſeidos? q fuit alter hoc ē ſecū d⁹ amor atridæ. hoc ē agamēnoni: q poſt criſeidā teſtitutā ꝑſi adamauit briſeida: eāq; abduxit achilli: ex quo īdignabūdus achilles noluit ampli⁹ dimicare aduerſus troianos feroci⁹ ſuadētes ipſos achiuos: & acri⁹ trucidā-tes. uñ hic alter amor. ſ. briſeidos cōſtitit maxīo ꝓcio ipſi Agamēnoni cū ob hoc quottidie græci īterficerentur fruſtra īplorātes achillis auxiliū. Corp⁹ inane. Cadauer ītelligit marcelli: qđ īane appellat: qa ſine ſenſu: & ſine aīa defuncti ſūt. Qua ſi. Optat marcellū ea uia ire ad ſupos: q̄ ꝑau⁹ ei⁹ claudi⁹ Marcellus & Iuli⁹ cæſar iuerūt. Claudi⁹ intelligit̄. M. Marcellus q dr̄ claudi⁹: qm̄ ſuit de gēte claudioꝝ. fuerūt. n. due familiæ claudiæ. altera ꝓtitia: altera plebeia: ꝓtitia pulchroꝝ dicebatur: plebeia Marcelloꝝ: ut docet Aſco. pedian⁹. & de hac ītelligēdū ē apud Trāqllū ita ſcribētē ī ꝓcipio tyberi. Patritia gens claudia fuit. n. & alia plebeia nec potētia mīor nec dignitate. plebeiā. n. gētē claudiā accipe ꝑ ea: q̄ dicta ē marcelloꝝ: quā illuſtrauit ille. M. marcellus: q docuit Annibalē poſſe ſupari: q dict⁹ ē gladi⁹ romanoꝝ: q ſyracuſas cepit nec euertit: q qnq; cōſulat⁹ ē adept⁹: q monumētis liuii: Plutarchi: & Silii fact⁹ ē īmortalis: cui⁹ meminit Virgilius in. vi. de quo nūc loqr̄ poeta: quē uictorē uocat ſiculæ telluris ꝓp bella: q̄ geſſit in ſicilia cōtra penos & ſiculos penis adhærētes & īprimis cōtra ſyracuſanos: cui⁹ ciuitatis euerſionē lachrymis ꝓſequut⁹ eſt: q deinde fuit patronus ſiculoꝝ. fuit & alter Appius claudius in ſicilia uictor: q teſte tranqllo prim⁹ freto claſſe trāſiecto penos ſicilia expulit: quo cōſule bellū punicū primū ceptū eſt. ut tradit Gellius. de quo multa ſcribit polybi⁹ in primo. Hic romanis primus ꝓſuaſit nauem cōſcēdere: & ob hoc iꝑm: qđ ſcitu dignū eſt: cognominatus fuit caudex: naꝫ plurimum tabularum contextus caudex apud antiquos uocat̄. unde tabulæ Codices dicunt̄. & naues: qb⁹ commeatus ſubeunt̄: codicariæ uocant̄. cuius rei teſtis ē locupletiſſimus Sece. in libro de breuitate uitæ: quē cū Domitius nō legiſſet in errorem lapſus eſt manifeſtariū ſcribēs caudacū cognoſatū fuiſſe appiū: qm̄. ſ. legerat apud Varronē caudacū ab audēdo dici ſuauē & māſuetum. ſed caudex cognoſat⁹ eſt appi⁹ nō caudacus. & caudex a caudaco tā diſtat: q̄ thais ab hermiōe. cōmētū Domitii ſirmū eſt cū nullius ſcriptoris autoritate roboret̄. nos uero ad priſcoꝝ autoritatem tanq̄ ad anchoraꝫ recurrim⁹ ſed iam ad propoſitum reuertamur. Et qua cæſar. Qua uia ceſſerit cæſar dictator ab hominib⁹ ad deos notiſſimū eſt. q in numerū deoꝝ relat⁹ ē nō modo ore decernētiū: ſed ēt ꝓſuaſiōe uulgi: cū apparuiſſet ille cometes: qui ſolus fauſtus fuit auguſto īperium auſpicādi. de quo lege Plinium in ſecundo. Alia Elegia.

Hic olī ignaros luct⁹ populauit achiuos:
Atridæ magno cum ſtetit alter amor:
At tibi nauta pias hoium q traiicis ūbras
Huc aīæ portēt corpus inane tuæ:
Q ua ſiculæ uictor telluris claudi⁹: & qua
Cæſar ab humana ceſſit in aſtra uia.

De incōtinentia mulier̄.

Biicitur totiens a te mihi noſtra libido. (magis
Crede mihi uob īperat iſta
Vos ubi cōtempti rupiſtis fræna pudoris
Neſcitis captæ mentis habere modum.
Flamma per incenſas citius cedet̄ ariſtas
Flūiaq; ad fōtis ſint reditura caput: (tis
Et placidū ſyrtes portū: & bōa litrora nau
Præbeat hoſpitio ſæua malea ſuo:
Q uā poſſit ueſtros q ſ̄q̄ reprēdere curſus
Et rapidæ ſtimulos frangere nequitiæ.
Teſtis cretei faſtus quæ paſſa iuuenci
Induit abiegnæ cornua falſa bou.
Teſtis theſſalico Hagrās ſalmōis enipheo
Q uæ uoluit līquido tota ſubire deo.
Crimen & illa fuit patria ſuccenſa ſenecta
Arboris in frōdes cōdita myrrha nouæ.

Biicitur totiens a te mihi noſtra libido. Oſtendit libidinem muliebri ſexui magis imperitare q̄ uirili: et in fœminis q̄ maribus eſſe acriorem. hoc idem dicit Ouidius de libidine fœminea. Acrior eſt noſtra pluſq; furoris habet. Vos ubi. Fœminæ ubi ſemel pudicitiæ clauſtra refregerunt nullum ſeruare modum dedicerunt ſimiles equis. qui nullis frenis coerciti ferūtur præcipitanter. & ut inquit Maro fertur equis auriga neq; audit currus habenas. Se ua malea. Malea promōtoriū ē laconiæ ubi piculoſa ē nauigatio ꝓpter aduerſos uētoꝝ flat⁹ ut autor eſt Strabo. hinc eſt illud ꝓuerbiū. Cū ad maleam deflexeris domeſticos obliuiſcere. hinc dixit maro. Maleæq; ſequacibus undis. ait poeta maleam citi⁹ futurā nautis hoſpitalem: quæ ſuapte natura inhoſpita ē: et flumina ad fontē reuerſura. et ſyrtes perpetuoſas et hoſpitales futuras: q̄ quiſq̄ poſſit īpetū fœmineū reꝑhēdere hoc ē retinere atq; cōpeſcere et remorari. hoc. n. ſignificat ī hoc loco reꝑhēdere. in eadem ſignificatione dicitur a Liuio. quoſdā cōſul cato manu iꝑe reꝑhenderit uerteritq; in hoſtem. Teſtis cretei. Ab exemplis probat libidinem fœminarum eſſe īmodicam: et īmodeſtam: et furibundam. de paſiphæ dictū iam eſt: quam nunc ſignat: quæ cum tauro concubuit: cuius amore flagrabat: incluſa intra uaccam ligneam opertam corio formoſæ iuuencæ: quam poeta uocat abiegnaꝫ: tanquam ex abietæ fabrefactā. Salmonis Patronymicū eſt et Tyrio intelligit̄: filia ſalmonei: quæ ardenter amauit enipeum: cum qua concubuit neptunus in enipeum tranſformatus: quem deum liquidum uocat: quia fluuius eſt. de quo diximus copioſe in primo commentario. Patria ſuccenſa ſenecta. Myrrha amore infando correpta cum cinyra patre furtim concu

buit: quæ mox conuerſa eſt in arborem: ex qua ſtillat myrrha odoriſſima, unde ait Ouidius. Eſt honor & lachrymis ſtillataq; cortice myrrha. Nomen herile tenet, nulloq; taceb tur æuo. Nã quid medeæ. Notiſſima ſunt & iam a nobis cõmemorata: quæ de medea feruntᵉ: q̃ nec patri nec filiis pepercit amore iaſonis furibunda. lege ſenecam ī medea. Infamis ſtupro. Impudicitia clytemneſtræ uulgatiſſima eſt: quæ agamẽnoni marito cõcinauit excidium propter quã domus pelopidaꝝ infamis eſt adulterio: quæ tamen antea ſtupro ĩceſtu q; fuit ignominioſa nã ex pelope: qui peloponeſo nomen indidit natus thyeſtes concubuit cũ merope uxore fratris atrei. & cum filia pelopea inceſtũ ppetrauit: cuius filius egiſtus ſtuprauit clytẽneſtrã: & ambo agamẽnonẽ interemerũt. Purpurea coma. Fabulã ſignat ſcyllæ: quæ amoꝛ minois flagrãs patrẽ nyſum capillo purpureo ſpoliauit: q ut ait Oui. crinis ĩhærebat magni fiducia regni, ꝓ quo facinore in auẽ nomĩe cirin mutata ẽ: pater in alíe tũ. lege Virgiliũ & Ouidiũ. merito ait poeta ĩnuptas debere tedas hoc eſt faces nuptiales accẽdere fœliciori flãma & honeſtius amaꝛ. Nyſus megaricã tenuit regionẽ. & ut ait Ouidius regnauit ĩ urbe alcathoe. Hoſti. Minoi q̃: fecerit ſcylla q antepoſuit amorem minois: cretei patri regnoq; paterno: quæ amplexa nauigiũ Minoiſ recedentis pẽdula trahebatᵉ. Hãc dotẽ. regnũ. ſ. niſi patris: qui ut autoꝛ eſt Strabo in nono. niſeã cõdidit eiq; megara ſorte obuenerũt: cũ regio attica ĩ quattuoꝛ ptes diuiſa eẽt inter quattuoꝛ filios pandionis regis athenaꝝ. Victoꝛ erat q̃is. laudaᵉ míos: q q̃is foret uictoꝛiam cõſequutꝰ ſcylla ſuffragãte: tũ fuit iuſtus ĩ hoſte: repudiãdo. ſ. fœminã facinoroſiſſimã: & illa uerba dicẽdo: quæ ſcribit Ouidi. Dii te ſubmoueãt o noſtri ĩfamia ſæcli. merito itaq; factus ẽ iudex ĩferoꝝ: q iuſtitia: æquitateq; pollebat: quẽ Homerꝰ diſcipulũ iouis appellat: quẽ Pla. extollit ĩ li. de lege: quẽ hiſtoꝛici tã q̃ legũ latoꝛẽ optimũ celebrant: quẽ Virgilius & claudianus quæſitoꝛẽ explorare crimina de functoꝛum ꝓdiderũt: q dictus eſt iouis ſceptrũ habuiſſe quod nihil aliud ſignificat. q̃ doctrinã iouis: qua omnẽ cretã moderabatᵉ. Orci. Orcus deus ẽ iferoꝝ ab urgẽdo dictus: quẽ latini mõ ditẽ patrẽ: mõ ſũmanũ uocãt: quẽ poetæ iouẽ ſtygiũ appellitãt: q græce pluton dicitur. qua diuitiaꝝ dator & adis & aides a græcis nominitatᵉ. cuius rei etiam meminit Plato in cratilo.

Nã quid medeæ referam quo tpe matris
Irã natorũ cæde piauit amor?
Quid ue clytemneſtræ pp quam tota mycenís
Infamis ſtupro ſtat pelopea domus?
Tuq; o mínoa uenundata ſcylla figura
Tõdens purpurea regna paterna coma
Hãc igitur dotẽ uirgo deſpõderat hoſtí:
Niſe tuas portas fraude recluſit amor
Ad uos ĩnuptæ fœlícius urite thedas
Pendet cretea tracta puella rate.
Nõ tamẽ ĩmerito mínos ſedet arbiter orci
Victoꝛ erat q̃is æquus ĩ hoſte fuit
De cõtemptoꝛe amicæ. Cguræ:
Redís eũ iã poſſe tuæ meminiſſe fi
Vidiſti a lecto quẽ dare uela tuo.
Durus quí lucro potuit mutare puellam,
Tãtís ne ĩ lachrymis africa tota fuit?
At tu ſtulta deos tu fingis inania uerba
Forſitã illo alio pectus amore terít. Ctes
Eſt tíbi forma potens ſũt caſtæ paladis ar
Splẽdídaq; a docto fama refulget auo.
Fortunata domus mõ ſit tibi fidus amicus
Fídus ero ín noſtros curre puella toros.
Tu quoq; q æſtiuos ſpacioſi9 exígis ignes
Phœbe moraturæ cõtrahe lucis íter:
Nos mihi prĩa uenit: priæ date tpa noctís
Longius ín primo luna morare toro.
Fœdera ſunt ponẽda prius ſignãdaq; iura
Et ſcribenda mihi lex in amore nouo.
Hæc amoꝛ ípſe ſuo cõſtringet pignora ſí
Teſtis ſydereæ torta corona deæ. Cgno
Quã multæ ãte meis cedẽt ſermõib9 hoꝛæ
Dulcía q̃ nobis cõcitet arma uenus Cræ
Nãq; ubi non certo uinciᵉ fœdere lectus
Non habet ultores nox uigilanda deos.
Et quibus ípoſuit ſoluit nox uincla libído.
Contíneant nobis oĩa prima fidem.

Redis eum iam poſſe tuæ meminiſſe figuræ Alloquitur nouam amicam dicẽs ſe fuiſſe futurum fidum legitimumq; amatoꝛem cum alter amatoꝛ fuiſſet infidus: puellæq; deſertoꝛ oſtenditq; eum non eſſe uerum amatoꝛem: q lucri cauſa reliquit puellam: & ob mercaturæ quæſtũ nauigat uſq; in africam. Sunt caſtæ paladis artes. Tibi inquit oĩa ſuperſunt: ingenuæ artes: nobilitas auoꝛum: diuitiæ domeſticæ: ſolus deeſt fidus amicus quem ſe futurum polliceturᵉ. artes palladis uocamus diſciplinas & artificium texendi. quod illa teſte platone prima inuenit: deniq; ſexcentæ ſunt artes palladis. nam ut ait Ouidius, mille dea eſt operum. certe dea carminis illa eſt. & martianus ĩqt. uirgo armata decens rerum ſapientia pallas. Tu quoq; qui æſtiuos. Apoſtropha ad ſolem: quem rogat ut diẽ faciat breuioꝛem: noctem uero longioꝛem: ut diutiꝰ poſſit frui primis nouæ amicæ complexibꝰ. Luna. Sidus nocturnum eſt luna ut ſol diurnum. Conſtringet pignora ſigno. Quẽadmodũ legibus ſcribendis ſignatoꝛes adhiberentur & teſtes. ita nunc dicit poeta cupidinem futurum ſignatoꝛem legis amatoꝛiæ & teſtem. Coronã ariadnes quæ in cælo noctu fulget. & rebus fauet amatoꝛiis propter fabulam ſupra recitatam. Quã multæ hæc ſunt uerba legis: quam ſcribit in nouo amoꝛe. dicit enim ſe prius ſermocinatione atq; colloquio multas horas conſumere uelle cum amica: quam in uenerem ſtimuletur. Arma. Verecunde ſignat genitalia. Nãq; ubi non certo. Senſus eſt concubitus ſine fœdere & pactis non retinet uinctos & obligatos amatoꝛes & ci-

to talis amor ſoluitur. & nulli dii ultores exiſtunt diſſolutionis repentinæ. Contineant. Oſtendit ſe eandē fidem in nouo amore exhibiturum: quam p̄ſtitit in primo cynthiæ amore. Nouo thoro. Doleat inquit ex nobis ille: qui nouo amori idulgebit: & omnes erumnas amatorias patiatur. ſiue ego ad nouam acceſſero puellam: ſiue tu ad nouum acceſſoris amatorem. Semper amet. Dirum profecto ſupplicium imprecatur: quo nihil eſt erūnoſius amatori: ut. ſ. ſemper amet: nec unq̄ : fructu amoris potiatur. huic cōuenit illa plautina ſententia. Ipſus ſe excruciat homo: qui quod amat uidet: nec potitur.

MAgnum iter ad doctos proficiſci cogor athenas. Fluctibus amatoriis diu agitatus: docet ſe cogi mutare domicilium: & athenas proficiſci: ut mutatione loci ardoris æſtus minuatur: qui tanto magis creſcere cōſueuit: quanto magis amica ſpectatur. nam ut in Decretis. deſtinatione. lxxxi. ſcriptum eſt: plerūq̄ dum mutat̄ locus: mutatur: & mētis affectus. ſed ut ſquit Horatius. cælum nō aīum mutant: qui trās mare currūt. inde illud a Seneca ſanctiſſime p̄cipit̄. aīum debes mutare: nō cælum. & cuidam cōquerenti nihil ſibi pegrinationes p̄fuiſſe Socrates reſpōdiſſe fert̄. noli admirari. te ipſum circunfers tecū fugis. & ut ait Horatius. ſcādit æratas uitioſa naues cura. Onus igitur animi deponendū eſt ut prodeſſe poſſit loci mutatio. hæc hacten⁹. Doctas. Optimo epitheto uſus cōſtat enim athenas bonarū artiū fuiſſe ſuentrices. illicq̄ natā: & educatā eloquentiā. unde ait Cicero in oratione pro flacco. Adſunt athenienſes: unde humanitas. doctrina. religio. fruges. ira. leges ortæ. atq̄ in omnes terras diſtributæ eſſe putantur. Spectando. Huic ſimile eſt illd Virgilianū. Vritq̄ uidendo Fœmina. Quacūq̄. Omni ex parte ſe quæſiuiſſe ait amoris remedia: qualia tradit Ouidius. ſed ex omni pte ſe premi a deo cupidine. Extremo thoro. Hoc ē i extrema lecti ſpōda cubat. Quā tū oculis. Catholica ſnīa eſt & i ore uulgi frequētiſſima qui longe eſt ab oculis eū p̄cul eſſe a corde. autor ē Ariſtoteles i. vii. ethicorū. obliuionē amicitiæ induci ex diuturniore abſentia. ſcribit Ouidius p̄ſentiſſimū eſſe remedium amoris tollēdi migrationē. Extremo malo. Malū nauticū: & antennā primus īuenit dedalus. Vela uero icarus. autor Pli. Feſſa lyceo. Mendoſa dictio ē: quæ ita emēdāda ē. Lecheo. nā corynthus duoꝝ domia portuū eſt: quoꝝ alteꝝ cenchreū: alterū lecheum ſcriptores appellant. aſiatici cēchreo utuntur. ex italia p̄ficiſcētes lecheo. eſt aūt lecheū ſub ipſo oppido non multis domiciliis copioſum: ut ſcribit Strabo in. viii. lechei portus meminit Pli. his uerbis. Lecheæ hinc: cenchreæ illinc anguſtiarū termini. De hoc lecheo intelligendū eſt apud papiniū in ſecūdo ſiluaꝝ ita ſcribētem. culmen ab inoo fert ſe mita tecta lecheo. Senſus eſt poetæ. ſe pedib⁹ iter reliquū facturū cū nauis puenerit i lecheū portum corinthiacū.

Phaſellus. nomen eſt nauis frequens apud poetas.

Iſtmos qua terris. Iſtmō corinthiacum intellige: quæ ſunt anguſtiæ. unde procedit peloponeſus quinq̄ miliū paſſuum latitudine. Hinc ægeum mare. Inde arcetur ionium. Iſtmon perfodere tentauerunt demetrius rex. dictator cæſar. caius princeps. domitius uero. infauſto: ut omnium patet exitu incepto. autor Pli. i quarto. de hoc Lucanus. Geminō gracilis mare ſepat iſtmos. Oui. bimarem appellat. bimari claudūtur ab iſtmo. Pyrei portus. athenis ſunt duo portus pyreus & phalerius duorū miliū paſſuum muro recedētibus athenis iuncti. ut ſcribit Pli. Refert Strabo munichiam eſſe tumulum: cui tres ſubiacent portus: quæ olim muro uallata cōplectebatur pyreum & alios portus nauallibus plenos: in quibus eſt armamētarium illud mille nauium memoratiſſimum: quod philon architectus fabricauit. Vnde dixit Oui. munichioſq̄ uolās agros. Theſeæ brachia longa uiæ. Muros longos ſignificat: q̄ ſtadiorū. xl. longitudine inſtar brachiorū uel ut ait Strabo crurum athenas pyreo cōiungebant. ſed multa bella longos muros diruerunt: & munichiæ munimentū. De his ita ſcribit Thucidides in ſecundo. longimuri ad pyrea uſq̄ ad. xl. ſtadia habebāt. quorū exteriora cuſtodieba

Ergo quí pactas í fœdere tũpit aras
Polluerit q̄ nouo ſacra marita thoro.
Illí ſint quícũq̄ ſolét in amore dolores
Et caput argutæ præbeat hyſtoriæ.
Nec flēti domíe pateſiãt nocte feneſtræ.
Semper amet fructu ſempamoris egēs

Ad cynthiam.

MAgnum iter ad doctas profi
ciſci cogor athenas.
Vt me longa graui ſoluat
amore uia.
Creſcit. n. aſſidue ſpectando cura puellæ
Ipſe alimenta ſibi maxima præbet amor.
Omnia ſunt tentata mihi quacũq̄ fugari
Poſſit: & ex oí me premit ipſe deus. Cuit
Vix tñ aut ſemel admittit cum ſæpe nega
Seu uenit extremo dormit amica thoro
Vnũ erit auxilium mutatis cynthia terris
Q uātũ oculis aío tam p̄cul ibit amor.
Nũc agite o ſocii p̄pellite í æquora nauē
Remorumq̄ pares ducite ſorte uices.
Iungiteq̄ extremo fœlícia líntea malo.
Iam líquidum nautís aurea ſecũdat iter.
Romanæ turres & uos ualeatís amici
q̄liſcũq̄ mihi tuq̄ puella uale. Choſpes
Ergo ego nũc rudís adriací uehar æquorís
Cogar & ũdíſonos nũc prece adire deos
Deínde p̄ioniũ uectus cũ feſſa lecheo
Sedarít placída uela phaſellus aqua:
Q uod ſupeſt ſufferte pedes p̄pate laborē
Iſthomos qua tenuit arcet utrũque mare
Inde ubí píræí capiēt me líttora portus
Scādam ego theſeæ brachía longa uiæ.

tur: & pyreo uicina. & olim teste eodem Thucydide in primo. athenienses themistoclis consilio extruxerũt murum circum pyrea: qui erat eius latitudinis. ut per eum duo plaustra præterirent. Via thesea uocatur propter theseum athenarum regem: qui cũ attica oppidatim habitaret: & in urbes. xii. diuisa foret unũ tantũ athenis instituit concilium: & illa omnia conciliabula in hanc unã ciuitatẽ congregauit. sublatis cæterorũ oppidorum magistratibus. Autores plutarchus: strabo: & thucydides. Animũ emẽdare. Vitia animi imprimis emẽdat philosophia. de qua ita loquit cicero in tusculanis. Philosophia morbis animi medet: inanes sollicitudines detrahit: cupiditatib⁹ liberat: pellit timores. Idẽ alibi. philosophiã eẽ expultricẽ uitiorũ dicit. Hortis docte epicure tuis. Dicit se philosophaturũ sectaturumq; aut platonica dogmata aut epicuri sectã. platone cõditore sectæ academicæ oĩa iã uulgata. Epicurus prim⁹ athenis hortos instituit: cũ usq; ad eũ moris nõ fuisset in oppidis haberi rura ut docet Pli. in. xix. a quo epiculus hortorũ magister appellat. Refert laertius epicurũ scholã habuisse in horto ubi docebat. Vnde testamẽtũ condẽs ita scripsit: Amynomacho: & timocrati eã q̃ in horto ẽ schola depositi iure cõmẽdo: ipsorũ posteris. q̃ hortũ illũ tradãt philosophãtibus ex nostro noĩe. hĩc ait Iuue. nõ epicurũ. Suspicit exigui lætũ plãtaribus horti: & papinius. Mallet deserto senior gargetius horto. uocat. n. gargetius epicurus: a pago in quo natus est. Fit mentio quoq; a cicerone de horto epicuri: cuius: hæc uerba sũt ex libro primo de natura deorũ. cur tantũ epicuri hortus hũerit licẽtiæ. Demosthenis arma. Dabo inqt operã eloquẽtiæ: cuius ĩstrumẽtis tanq̃ armis munitor: unde ait cicero de oratore loquẽs. Quid tã necessariũ? quã tenere semp arma: q̃bus uel tectus eẽ possis: uel ꝓuocare ĩprobos uel te ulcisci lacessitus. Scribit tacitus in dialogo de oratorib⁹. Eloquẽtiã in locũ teli repertã fuisse: & autore seneca schola quasi ludũ esse existimarũt: forũ arenã: & iõ illeĩ foro primũ dicturus pyro dictus est: arma demosthenis appellat ꝓcepta eloquẽtiæ cuius princeps apud græcos ẽ demosthenes. Sicut apd latinos. M. cice. unde ait Iuue. Eloquiũ ac famã demosthenis aut ciceronis Incipit optare. Demosthenes notior ẽ q̃ ut ĩdigeat nr̃æ cõmemoratiõis. Menãdre sales. de menãdro poeta comico supra memorauim⁹: q̃ teste Quin. est oĩbus rebus pr̃onis affectibus accõmodatus. sales uocamus lepores & hylaritatẽ atq; facetias: de quo ita scribit Pli. in. xxxi. uita humanior sine sale inqt degere: adeoq; necessariũ clemẽtũ est: ut trãsierit ĩtellectus ad uoluptatẽ. animi quoq; sapia sales appellant: oĩsq; uitæ lepos & summa hilaritas laborũq; reqes nõ alio magis uocabulo cõstat. hactenus Pli. hinc est illud Catullianũ. Nulla in tã longo corpore mica salis: q̃ ut interpret Quin. significat nihil in corpe eius eẽ ridiculũ. Tabula capiet: tabulaꝝ pictaꝝ inspectiõe oblectatos est romanos testis ẽ uel ille Horatii uersus. Suspẽdit picta uultũ mẽtẽq; tabella. Athenas aũt fuisse refertissimas tabulaꝝ pictaꝝ & signorũ pli. Strabo notificant. Antigraphicẽ antiq̃ picturã appellauerũt quã docebant ĩ tota græcia pueri ĩgenui receptaq; ẽ ea ars ĩ primũ gradũ liberaliũ. Siuæ æbore. Aeburnea inqt & ænea signa q̃ athenis uisunt oculos meos amœnabũt. Phidias atheniẽsis q̃ ĩ ebore citra emulũ fuit: Mineruã fecit ex ebore athenis dicatã ãplitudine. xxvii. cubitorũ. Idẽ alterã mineruã fecit ex ære eximie pulchritudinis. multorũ ꝓterea clarissimorũ artificiũ signa athenis cõspiciebant adeo ut ꝓdiderit Mutian⁹ rhodi. lxxiii. milia. signorũ fuisse: nec athenis nec olympiæ pauciora. Aut spatia ãnorũ. Null⁹ẽ dolor ut iqt serui⁹ sulpiti⁹ quẽ lõginqtas tẽporis nõ minuat & cõterat: & ut autor ẽ seneca ĩ libro ad gallionẽ de uita beata: doloré dies cõsumit licet cõtumaciss̃imũ & quottidie ĩsurgẽtẽ. Ait poeta locorũ & tẽporũ iteruallalõgissima sensim ardores suos mitigatura & ictus cupidineos sanatura. Non turpi fractus. Sensus est si pegrinabundus moriar id genus mortis erit mihi honestissimũ & dicar pisse fato: nõ aũt turpi amori succubuisse.

Illic uel studiis animum emẽdare platoni
Incipiam: aut hortis docte epicure tuis.
Persequr aut studiũ liguæ & dmosthẽis ar
Librorũq; tuos docte menãdre sales(ma
Aut certe tabulæ capiẽt mea lumĩa pictæ
Siue ebore exacte seu magis ære man⁹.
Aut spatia ãnorũ aut lõga ĩteruallaꝑfundi
Lenibunt tacito uulnera nostra sinu.
Seu moriar fato nõ turpi fractus amore
Atq; erit illa mihi mortis honesta dies.

Ad Tullum.

Rigida tam multos placuit tibi cyzicus annos.
Tulle propõtiaca qua fluit isthmos aqua.
Dindymus & sacræ fabri cata inuenta cybelæ

Alia Elegia.

Rigida tã multos. Tullũ diutissime pegrinãtẽ reuocat ad urbẽ romã habitãdã: q̃ nihil in toto terrarũ orbe dicit eẽ splẽdidius. Cyzicus. cyzicũ siue cyzicus ciuitas est asiatica trãs amnẽ granicũ ĩ ꝓpõtide. cui nomẽ ĩdidit res cyzicus: quẽ iason p ĩprudẽtiã ĩteremit: ut narrat Valerius flaccus ĩ tertio: & meminit põponius mela. Cyzicon appellat pli. oppidũ milesiorũ: de quo ait Ouí. ĩ trib⁹. Cyzicõ hemoniæ nobile gentis opus: cyzicus teste strabone ciuitas ẽ & ĩsula duobus pontibus iũcta cõtineti. Mitridates cyzicon asiæ ianuã sibi fore putabat ut ait Cicero in orone ꝓ murena. Cyzicenos oli a mitridatica obsidione lucullus exemit. Historia scribit a plutarcho & a. L. floro. cuius hæc sunt uerba ex lib. tertio. Cyzicon nobilis ciuitas arce: mœnib⁹: portu: turribusq; marmoreis: asiaticæ plagæ littora illustrat. Aplinio mẽtio fit marmoris cyziceni. Propõtiaca isthmos aq̃. Propõtis æquor ẽ patẽs atq; diffusum: quod angustiis bosphori thracii cũ euxino põto cõiũgit. In ꝓpõtiaca cheroneso: ut ait pli. alius ẽ isthmos qualẽ supra diximus eẽ corinthiacũ & angustiæ similes. pariq; latitudĩe. duæ urbes utrinq; littora haud dissimili mõ

retinuerũt pactiæ a ꝓpontide cardia melano sinu. Dyndimus. Cybele q̃ mr̃ deorũ uocitaꝫ dicta est dyndi mene a loco ut ait strabo. sunt aũt dyndima siue dyndimus. utroq; .n. mõ dr̃: mõtes i phrygia dicati mri deũ de qbus Vir. Ite p alta dyndima. sed poeta i hoc loco nõ sentit de his dyndimis. sed de illis potius q̃ iminent Cyzico quæ delubrũ habẽt dyndimeni matris deũ: ab argonautis ædificatũ: ut est auctor strabo in. xii. de cybele ꝑter ea q̃ sunt inuulgata hoc unũ discas uelim qđ traditꝫ a martiano capella. Cubũ omnẽ arithmeticum mri deũ esse tributũ. & a cubo cybelẽ noïari. Raptorisq; tulit. In ora põtica oppidũ ẽ heraclea ubi ꝓuẽtus ẽ aconiti uenenoꝝ ocissimi: fabulæ narrauerunt e spumis crebri canis ortũ aconitũ extrahẽte ab iferis hercle: cuius aditus ad iferos monstraꝫ apud heracleã ut scribit pli. in xxvii. refert solinus illic atheniẽsium eẽ spẽcũ quẽ foramĩ nis hiatu ꝓfundo aduscq; inferna aiũt patere. Hoc idem memorat mela. de hac heraclea nũc loqtur poeta qui ait hac uia plutonẽ i curru asportasse ad iferos raptã proser pinã allo alludẽs ad spẽcũ illũ acherusiũ q̃ ad manes pui us ẽ exquo cerberũ ab hercle extractũ ferunt. Dissentit a poeta scribẽs cicero in sexta in uerrẽ ditẽ patrẽ nõ longe a syracusis penetrasse sub terra asportatẽ i curru ꝓserpina abreptã: qđ ẽt tradit Ouí. Ditẽ uocam⁹ plutonẽ a diui tiis qa recidũt oĩa i terras & oriunt̃ ex terris ut cicero in terptaꝫ. Helles athamãtidos urbes. signatciuitates hel lespontiacas: q̃sitæ sũt in ora hellespõti. ut ẽ abydos lam psacũ pariũ. & priapos. supra docuimus ab helle puella submersa inditũ eẽ nomẽ hellesponto: quam uocat atha matida a pr̃e athamãte. Tu licet aspicias. Quãuis in quit o tulle lustres totũ terraꝝ orbẽ. & aspicias quicqd us q̃ est memorabile: oĩa tamẽ minora sunt rõana a maiesta te atq; pulchritudine. Phorcidos ora. i. medusæ: quæ phorcis nominaꝫ a genitore phorco. Lucanus. Hoc mõ strũ timuit genitor numenq; scãm Phorcus aqs. Ouĩ. ttĩ & Luca. dixerũt Phorrynidos ora medusæ. qđ patrony micũ priscianus formari scribit ab hoc noïe phorcinus de gerione. de antci palestra. de hespidib⁹. de argonautis oĩa iam uulgata monumentis poetaꝝ & historicorum.

Raptorisq; tulit qua uia ditis equos.
Si te forte iuuãt helles athamãtidos urbes
Et desiderio tulle mouere meo:
Tu licet aspicias cælũ oẽ atlanta gerẽtem
Spectaq; perseа phorcidos ora manu:
Geryõe stabula & luctãtũ i puluer̃ signa
Herculis anteiq; hesperidũq; choros
Tuq; tuo colchũ ꝓpellas remige phasĩn
Peliacæq; trabis totum iter ipse legas:
Q ua rudis argoa natat iter saxa columba
In faciem proræ pinus adacta nouæ.
Si qua ue oloꝝigeri uisenda est ora caystri
Et qua septenas temperat unda uias.
Omnia romanæ cedent miracula terræ.
Natura hic posuit quicqd ubique fuit.
Armis apta magis tellus q̃ cõmoda noxe
Famã roma tuæ non pudet historiæ.
Nam quantũ ferro tantũ pietate potentes
Stamus: uictrices temperat ira manus
Hic anio tiburne fluis: clitũn⁹ ab umbro
Tramite: & æternũ martius hũor opus
Alban⁹ lacus & socia nemorẽsis ab unda

Peliace trabis. nauis argus q̃ ex arborib⁹ natis in pelio mõte fabrefacta fuisse fert̃. Catullus. Peliaco quõdã pro gnatæ uertice pinus & illud apud oratores poeticũ. Vti nã ne in nemore pelio securib⁹ cesæ cecidissent abiegnæ ad terrã trabes. Alexander cornelius arborẽ eonẽ appellauit ex q̃ facta eẽt argo: q̃ nec aqua nec igni posset cor rũpi. Inter saxa. simplegades siue cyanas de qbus supra. Argoa colũba. dictũ est superius de colũba quæ data fuit itineris dux argonautis: quã nũc appellat argoã ab argo naue. Nouæ proræ. Quia prima fert̃ fu isse nauiũ omniũ nauis argo. Pli. dicit naue longa primũ iasonẽ nauigasse. ante. n. fuit usus nauiũ sed pusilla rũ. ut inquit Diodorus. Gygei ora caystri. Caystер fluuius est lydiæ sardibus ꝓximus: a quo dicitur caystria nus campus. gygeũ cognominat poeta a gygeo lacu eiusdẽ regionis: q̃ alio noïe dictus ẽ colous ut scribit stra bo in. xiii. de caystro ait homerus: Asia prata sup circũq; fluẽta caystri. in uetusto codice legim⁹ oloꝝigeri. qđ nõ displicet. nã bono epitheto oloꝝigerum caystrum possumus appellare ab oloribus siue cygnis qui ut ait Virgilius. in georgicis. rimant̃ prata caystri. & ab eodẽ dictũ est. & longa canoros. Dãt ꝓ colla modos: sonat amnis & asia longe Pulsa palus. Septenas uias: de nilotica regione itelligẽdũ est: in qua nilus septẽ ostiis ce leberrimis inclytus fœcũdat ægyptũ: quoꝝ noïa supra recẽsuimus. unde & septẽgeminus a poetis cognomi naꝫ. Rhesus quoq; fluuius troianus septẽ habet uada ut indicat Homerus illo uersu. Et septẽ rhesi uada tum rhodiũ atq; caresum: qui uersus a strabone idẽtidẽ repetitus est. Ganges quoq; a Virgilio dictus est septẽ am nibus surgere. Natura hic posuit. sn̄ia pliniana huic est accõmodata sn̄ie q̃ inqt: Ad urbis nr̃æ miracula trãsire cõuenit cuius nõ alia magnitudo exurgit: quasi mũdus alius quidẽ i uno loco narret̃. statiq; subiũgit ædificia q̃ romæ plurima admiratione digna uisebant̃. Idẽ romã terraꝝ caput appellat. Noxa. peccato. & culpa. In annotationibus in seruiũ de noxa: noxeq; significatione diximus satis ac sup. Hic anio tiburne. Apostropha ad anienẽ qui in monte trebanoꝝ ortus: ut ait plinius: lacus tres nobiles defert in tyberim. & de currens per agrũ tyburtinũ facit cataractã: ut scribit Strabo. Vnde ab Horatio dicit̃ ꝓceps anio. tiburnũ uo cat poeta quasi tiburtinum. quidã codices habent tiburte. Idẽ iã est sensus. Clitũnus ab umbro. Clitumnus fluuius est umbræ cuius aqua pota boues candidos facit: de quo dictum est. Martius humor. Aquã mar tiam intelligit de qua supra memorauimus. Albanus lacus. In nemore albano est lacus albanus dictus q olim creuit in insolitam altitudinem: cuius ex oraculi responso facta fuit solẽnis deriuatio. Autores Liuius i quinto. & Plutarchus in camillo. Prope hunc est alter lacus quia poeta dicitur uemorẽsis ut supra docuimus

propter nemus aricinum dianæ consecratum: quod teste Strabone uocant artemisium. Et inde a Tranquillo sacerdos dianæ aricinæ dictus est rex nemorensis: ut supra docuim⁹. Artemisio adiacet lacus istar marini æstus fluctuãs. Sunt & in hoc loco fontes scaturigenesq; aquarũ. In nemore aricino fons est ille egeriæ memoratissimus cuius historici & poetæ meminerũt: cũ ergo albanus & nemorẽsis siue artẽ isius lacus proximi sint merito eos ab aqua socia fluere dicit poeta. & legendũ est socia potius q̃ socii: ut cũ aqua copuletur. & ita uersus erit exactior uenustiorq;. Potaq; pollucis. Iuturna fontẽ significat qui romæ erat: apud quem uisi sunt castor & pollux in bello latino suum equorũ quæ fudorẽ abluentes: cũ ædes castoris q̃ iuncta fonti erat sua sponte patuisset. Autores ualerius & lactantius. Historiã narrat Dionysius aliacarnaseus & indicat iuturnæ fontẽ cũ tẽplo castoris fuisse in foro romano q̃uis iuturnã non nominet. Equo. s. cyllaro. de quo Virgilius. domitus pollucis habenis cyllarus. & est carminibus poetarũ satis notus. Lymphã iuturnã salubrẽ dicit fuisse equo potãti: alludẽs ad etymon q̃d tradit Varro: cuius hæc sunt uerba ex libro prio latinæ liguæ. Ab aquæ lapsu lubrico lympha nympha iuturna q̃ iuuaret. Itaq; multi ægroti pp id nomẽ hic aquã petere solẽt. At nõ squamoso. Vbi laudauit tellurẽ romanã a cõmodis q̃ adsũt: nũc laudat ab icõmodis q̃ absunt: imitatus homerũ q nõ minus uitiis detrahẽdis q̃ uirtutibus appelládis laudare ãpliter solet. Et Virg. nõ magis cumulatione bonorũ q̃ detractiõe malorũ laudauit italiã i secũdo georgicorũ. Nõ reputinquit in romano solo ceraſtæ serpẽtes qbus sunt cornicula quadrigemina: quorũ motu reliquo corpore occultato sollicitãt ad se aues. & hoc dolo necẽ uolucrũ aucupantẽ. Autores pli. & soli. Ceraſtarũ memĩt & Lu. in. ix. Spiaq; uagi torquẽte ceraſtæ. apd Oui. in. x. alii ceraſtæ itelligendi sunt quos uenus i iuuẽcos trãsformauit. Nõ hic andromadæ. Nõ sũt i italia: belluæ tã portẽtificæ ut fuit illa cui exposita fuit andromada p culpa materna. Fabulã supra satis copiose explicauimus. Nec tremis ausonias. Nõ hic sunt dapes illæ funestæ mensq; nephandæ thyesteæ quas sol ne uideret: equos auertit. Fabula nota apud senecã i thyeste. hic ẽ illud epigrãmatici poetæ. fugerit an phœbus mẽsas cœnãq; thieste Ignoro fugimus nos ligurine tuã. Nec cuiq̃ absentes. Signat fabulã melagri cuius uita extincta ẽ cũ titiõe: quẽ cũ natus eẽt Meleager parcæ flãmis iposuerũt dicẽtes tã diu illũ uicturũ q̃ diu stipes ille duraſſet: quẽ althea Meleagri mater seruauit diligẽtissime. & donec seruatus fuit iuuenis seruauerat annos. Verũ ab althea mortẽ filii i ultionẽ fratrũ cæsorũ affectãte in ignẽ cõiectus ẽ torris ille funereus quo ardẽte absens. Meleager utebat & simul ẽ extinctus uterq;. ut autor est Oui. in octauo. & Diodorus in qnto.

Potaq; pollucis lympha salubris equo
At nõ squamoso labunt uentre ceraſtæ
Itala portentis nec fuit una nouis (næ
Nõ hic andromedæ resonãt p matre catenæ
Nec tremis ausonias phœbe fugare dapes
Nec cuiq̃ absentes arserunt in caput ignes
Exitium nato matre parante suo:
Pethea nõ sæuæ uenant i arbore bacchæ
Nec soluit danaas subdita cerua rates.
Cornua nec ualuit curuare in pellice iuno
Aut faciẽ turpi dedecorare boue.
Arboreasq; cruces scinis & nõ hospita gra
Saxa. & curuatas i sua fata trabes. (is
Hæc tibi tulle pens hæc ẽ pulcherria sedes
Hic tibi p digna gẽte petẽdus honos.
Hic tibi ad eloquiũ ciues: hic ãpla nepotũ
Spes: & uẽturæ cõiugis aptus amor.

De tabulis perditis.

Rgo tam doctæ nobis periere tabellæ
Scripta quibus piter tot periere bona.
Has quondã nostris manibus detriuerat usus

Penthea. fabulã tãgit penthei superius enarratã: quẽ bacchæ hoc est mater materteræq; bacchãtes discerpserũt aprũ seu uitulũ seu auẽ eẽ existimãtes. Subdita cerua. Alludit ad fabulã iphigeniæ: p qua cerua suppo sita fuit. uñ ait Oui. Supposita ferẽt mutasse mycenida cerua: quo pacto mare fuit nauigabile græcis ad bellũ troianũ pperãtib⁹. Cornua nõ ualuit. Signat fabulã ionis: ut declinatu latino utar: cõuersæ a iunone i uaccã. & cornib⁹ curuatis deformatæ. nõ sũt igt i italia huiuscemõi flagitia: q̃ i etholia mr fecit i filiũ meleagrũ: q̃ thebis i pethea factita sũt: q̃ i aulide mactata iphigenia. nec i uaccas rõanæ fœminæ deformãtur. put io fuit i græcia demutata. Arboreasq; cruces scinis. Legẽdũ ẽ scinis ut nos correxim⁹ nõ senis. fuit aũt scinis i istmo facinorib⁹ famosus: q duas pinus flectebat: & flexis hoium brachia utriq; alligabat. q̃ i sublime renitẽtes & in naturã suã resurgẽtes corp⁹ lacer⁹ diseerpebãt. Autor diodorus i qnto bibliothecæ. & memĩt Oui. his uersib⁹ Occidit ille scinis magis male uitrib⁹ usus. Qui poterat curuare trabes & agebat ab alto. Ad terrã latæ spsuras corpa pinus. Plutarchus hũc uocat pytiocãpã: q̃ uox significat pinus iflectẽtẽ. has appellat poeta cruces scinis q̃s romæ eẽ ificiat. Nõ hospita grauis saxa. Intelligit saxa cognomiata scironia a sciroe latrõe megarẽsi: q uia tores e scopulo ictu calcis i mare ꝓcipitabat. ut dictũ ẽ supra. Thesẽ scinũ. scyronẽ. p custẽ eodẽ gñe mortis interemit: quo illi hospites uiatoresq; iterficiebãt. neq;. n. lex. iustior ulla ẽ q̃ necis artifices morte pire sua. Hæc

tibi parẽs. Roma igt o tulle tibi patria est: romæ gen⁹: romæ oia sũt. romæ itaq; tibi uiuẽdũ ẽ. Ita catull⁹. Romæ uiuim⁹. Illa dom⁹ illa mihi sedes illic mea carpit ætas. Alia elegia.

Rgo tã doctæ. Quærimonia est de amissis pugillaribus amatoriis. & reptori ꝑmia ꝓponit si ad se tabellas reportauerit. ãtiq. ante usum tartharũ scribant in palmarum foliis & arborũ libris postea publica monumẽta plũbeis uoluminib⁹ confici ceperunt. priuata uero in liteis & tabel

lis cæratis. autor Pli. pugillares siue pugillaria erant tabellæ ceratæ in quibus scribebatur quarum usus fuit ante tempora troiana. nã homerus bellorophonti codicillos datos fuisse non epistolas scribit. inde tabellarios uocauerunt portitores epistolarum quoniam in dedolatis e ligno codicillis scriptitabant: & a libris arborum hoc est corticibus librarios scriptores nuncuparunt. ut docet diuus Hieronymus in epistola ad nicciam. pugilares erat apud ueteres pluribus distincti nominibus. alii quincuplices. alii duplices. quidam triplices nominabãtur. erãt & pugilares citrei eborei membranei dicti: qui ex citro ebore mẽbranis erant confecti. isti quos per diderat poeta erant buxei: ex qua materia interdum litteræ fiebant ad prima elementa pueris tradẽda: unde dixit Hieronymus. Fiant litteræ uel buxeæ uel eburneæ & suis nominibus appellentur. ludat in eis: ut ludus eius eruditio sit. indicat Marti. triplices peculiariter fuisse rebꝰ amatoriis dicatos. Ouidius duplices appellat tabellas in quibus negauerat amica concubitum Plautus in pseudolo inducit amatorem tabellas ceratas ab amica scriptas plegentem. quibus illa argentum deposcebat. hactenus hæc elegia satis aperta est: & uno duobus ue ad summum locis egens interpretationis. Qui non signatas. Usus in quit meacum manuum attriuerat tabellas: ut etiam non obsignatæ cognoscibiles forent. signum enim fidem facit a quo litteræ perscriptæ sint: ut ait Cicero in Catilinã. cognouit manum & signum. Qualescunqꝫ. i. q̃is uiles forent utpote ex boxo cæra illita confectæ. tamen mihi fideles semper extiterunt: & effectrices fuerunt uoluptatũ puella per illas exorata. Irascor quoniã. Hæc sunt uerba quæ existimat fuisse perscripta in tabellis buxeis a cynthia. Cessabi. Ocioſi indulgebimus amori. Inter ephimeridas. Timet poeta ne tabellas inuenerit aliquis auarus fœnerator & in his perscribat rõnes argẽtarias: in quibꝰ antea tantummodo res amatoriæ scribebantur. Ephimerida uocant græci librum in quo per dies singulos res gestæ scribuntur. latini diarium appellant. ut docet gellius mos fuit ueterum romanorum ut singuli rerum suarum tabulas diligentissime conficerent. ut ostendit Cicero in uerrinis. Cæsar dictator confecit ephimerida: cuius seruius citat testimonium. & plautus uopiscus in aureliano inquit. si bene noui ephimeridas illius uiri scriptas habemꝰ hic ephimeridas poeta uocat librum fœneratoris in quo summas pecuniæ mutuaticæ fœneratæqꝫ pscribit. & rati unculam per singulos dies expẽsi acceptiq; subducit: & lucra dãnaq; computat. in eadem significatione accipit apud Ouidium ita scribentem. Inter ephimeridas melius tabulasq; iacerent. Seneca id genus librorum kalendarum eleganter appellat: cum ait in primo de beneficiis. Nemo beneficia in kalendario scribet. item alibi kalendarium uersat sit ex domino procurator. Signa retenta. Legendum est ligna: & intelligit tabellas. Dominũ exquiliis. Ita docet nos Propertius se habitasse romæ in exquiliis quæ ab excubiis regis ita dictæ sunt uel quod excultæ fuerint a tullo rege. ut interpretatur. M. Varro. de quibus Ouidius ita scribit in fastis. Adde quod excubias ubi rex romanus agebant. Qui nunc exquilias nomina collis habet.

Alia elegia.

FAlsa est ista tuæ. Cynthiã formositatis nomine superbientem reprimit ostendens se fuisse causam ut formosissima existimaretur celebrata preconio suorum uesiculoꝝ. gaudet se tandem ab eius pedicis laqꝫisq; amatoriis esse liberatũ. Roseo collatus eoo. Comparaui inquit sæpe colorem tuum colori roseo orientis auroræ. eous dicitur orientalis: & unus teste Oui. exequis solis dictus est eous. Quæsitus. s. fuco & medicamentis quibꝰ fœminæ cutem candicant. Eluere aut uasto. Non poterat inquit mulier saga & artis magicæ perita: quales erãt thessalicæ mulieres: eluere maculas quibus erat infectus & expiare illud amoris incendium. quo torrebatur ẽt

Q ui nõ signatas iussit habere fidem.
Illæ iam sine me norant placare puellas
Et quædam sine me uerba diserta loqui.
Non illas fixum caras effecerat aurum
Vulgari buxo sordida cera fuit.
Q ualescũq; mihi semp mãsere fideles
Semp & effectus pmeruere bonos
Forsitam hæc illis fuerãt mandata tabellis
Irascor quoniã es lẽte moratus heri.
An tibi nescio quæ uilla ẽ formosior: an tu
Non bona de nobis crmia ficta iacis
Aut dixti: uenies hodie cessabimus una
Hospiciũ tota nocte parauit amor.
Et quæcũq; dolẽs reperit non stulta puella
Garrula cum blandis ducitur hora dolis
Me miserũ his aliqs rõnem scribit auari.
Et ponit duras inter ephimeridas.
Q uas si qs mihi retulerit dõabit auro.
Q uis p diuitiis ligna retenta uelit?
I puer & citus hæc aliqua præpõe colũna
Et dominũ exquiliis scribe habitare tuũ.

Ad amicam superbientem.

FAlsa est ista tuæ mulier fiducia formæ.
Olim oculis nimiũ facta superba meis.
Noster amor tales tribuit tibi cynthia laudes
Versibus insignẽ te pudet esse meis
Mixta te uaria laudaui sæpe figura
Vt quod non esses esse putaret amor.
Et color est totiens roseo collatus eoo
Cũ tibi quæsitus cãdor i ore foret. (ci:
Q uod tibi nõ patrii potetãt auertere ami
Eluere aut uasto thessala saga mari.
Hæc ego nõ ferro nõ igne coactus & ipsa
Naufragus ægæa uerba fatebor aqua.

ſi adhibuiſſet omnes aquas oceani. ex quo indicat labem fuiſſe indelebilē: & inextinguibilem ardorem: quæ nec toto mari emaculari refrigerariq; potuiſſent. aquæ habent uim refrigeratoriam & purgatoriam. unde dixit catullus. Suſcipit o gelli quantum non ultima thetis. Aut genitor nympharum abluit oceanus. & Virgilius in ſexto. Aliis ſub gurgite uaſto infectum eluitur ſcelus aut exuritur igni. hoc idem docet Auguſtinus in. xxi. de ci. dei. uſurpatq; uerſus maronianos: Veneris aheno. Clauo cupidineo ſe fuiſſe fixum dicit de quo ita ſcribit plautus in Aſinaria fixus hic apud nox eſt animus tuus clauo cupidinis. uel aheum intellige uas ad coquendum accommodatū ut metaphoricos dicat ita ſe pcoqui æſtu turrentiſſimo ut eſculenta in aheis coq uidemus. Traiectæ ſyrtes. p trāſlationē oſtendit ſe euaſiſſe procelloſas amoris cynthiæ tempeſtates: quas ſyrtibus inhoſpitalibus comparat. Mens bona ſi qua dea eſt. nos hunc uerſum ita emendandum eſſe exiſtimamus. ſi qua dea es. ut ſit ſenſus poeticæ uenuſtati accōmodatus: qui eſt talis. cum iuppiter aures ſurdas uotis meis iā diu præbuerit cōfugio in ſacraria tua o mens bona ſi es i numero dearum: tibiq; me dono: ut ſcilicet per te reſipiſcā & mentem bonam recipiam: quæ ut ait Seneca: nec commodatur nec emitur. & puto ſi uenalis eſſet non haberet emptorem. mentem autem fuiſſe deam & a romanis cultam teſtis eſt liuius: qui ſcribit in. xxii. Attilium prætorē uouiſſe menti ædem quam deinde attilius craſſus duumuir dedicauit. Cicero in ſecūdo de natura deoꝝ ita ſcriptum reliquit. Res ipſa in qua ineſt uis maior aliqua ſic appellatur ut ea ipſa uis nominetur deuſ: ut fides: ut mēs quas in capitolio dedicatas uidemus. Antiqui enim: ut docet Augu. in quarto de ciuitate dei. ſingulis rebus ſingulos deos attribuerūt. idē deæ mentis facit mentionem de dea Mente ita ſcribit Ouidius i faſtis. Mens quoq; numen habet menti delubra uidemus. Vota metu belli per fide penetui. Eiuſdem meminit Lactantius in primo.

Correptus ſæuo ueneris torrebar aheno
Victus eram uerſus i mea terga manus.
Ecce coronatæ portum tetigere carinæ
Traiecte ſyrtes, anchora iacta mihi eſt.
Nunc demū uaſto feſſi reſipiſcimus æſtu
Vulnera & ad ſanū nunc coiere mea.
Mēs bona ſi q̄ dea es tua me ſacraria dono
Excíderant ſurdo tot mea uota iouí.

Ad Cynthiam.

Iſus eram poſitis inter cōuiuia menſis:
Et de me poterat quílibet eſſe loquax.
Quinq; tibi potui ſeruire fideliter annos
Vngue meam morſu ſæpe quærere fidē
Nil moueor lachrymis, iſta ſū capt⁹ ab ar
Semp ab iſidiis cynthia flere ſoles. (te
Flebo ego diſcedēs: ſed fletū iniuria uicit:
Tu bene cōueniens non finis eſſe iugū.
Limina iā nrīs ualeāt lachrymātia uerbis
Nec tamen irata ianua fracta manu.
At te celatis ætas grauis urgeat annis:
Et ueniat fotmæ ruga ſiniſtra tuæ.
Vellere tum cupíes albos ſtirpe capillos
Et ſpecu la rugas increpitante tibi.
Excluſa inque uicē faſtus patiare ſupbos
Et quæ feciſti facta quæraris anus:
Has tibi fatalis cecinit mea pagina diras
Euentum formæ diſce timere tuæ.

Alia elegia.

Iſus eram. Renuunciaturus amoribus cynthiæ commeatum petit a limine: rogatq; ut illa ſenio conficiatur & turpitudine rugoſa dedecoretur. ſi legimus riſus eram ſignificat ſe fuiſſe riſu atq; ludibrio conuiuarum: in quibus epulones de ipſo ipſiuſq; amore confabulabantur. ſi uero legerimus uiſus eram: ſenſus erit. cum primum uidebar in conuiuio cuilibet conuiuarum ſtatim poteram præbere argumētum loquendi. & ita erā omnibus rumor & fabula propter cynthiam. Ab arte ſ. lachrimarū quarū quidam quaſi ars in mulieribus eē ſolet. iuxta illud ſatyricum. Vberibus ſemper lachrymis ſempq; paratis in ſtatione ſua. & ut ait Martialis: iuſſe ꝓ filiunt lachrymæ. Vellere albos capillos. Mulieres i ſenecta caneſcentes ut uitium ætatis occultent: canos capillos ſecreto uellut. hinc iocus ille auguſti celebratur: q cū iuliam filiam deprehendiſſet canos legentem: diſſimulanter interrogauit. cana eſſe mallet an calua. & cum reſponderet. ego pater cana eſſe malo. ſic illi mendacium obiecit. quid ergo te caluam facis. Scribit Ariſtoteles caniciem contrahi inopia & exilitate caloris. inde ſeneſcentes caneſcere. Plautus fœminas uitia deformitatis arte occultātes eleganti uocabulo interpolles appellat ab iterpollando. quod uerbum ſignificat uetera quæq; in nouam ſpeciem mutare & forma ueterem euertere & in nouam reformare. Diras fatalis. Diræ dicuntur execratiōes ut docet porphirio. unde Horatius diris uos agā dira deteſtatio. & libellus & ſub nomine maronis editus inſcribitur. diræ. hoc eſt carmen execratoriam. diræ imprecationes erant horrēdæ deos quoſdam inauditos compellantes: quibus quiſquis obnoxius erat ac deuotus. neceſſum erat illud grauiſſimas ſubire pœnas: & maximo affeci infortunio: ut ſcribunt plutarchus in in craſſo: & appianus in libro partheco. olim tribunus plebis pronomine atcius deteſtatus eſt & execratus craſſum huiuſcemodi diris: cuius exitus fuit erūnoſiſſim⁹. unde ait Lucan⁹ in tertio. Craſſumq; i bella ſecutæ Sæua tribuniciæ uouerunt præmia dire. Inq; uicem. Idē Horatius. inuicem mœchos Anus arrogantes.

Quartus Commentarius.

HOc quocūq; uides hoſpes. Sequeſtratis paulū rebus amatoriis ſtilū uertit ad res ſerias & graues & altius exordiēs repetit urbis romæ primordia & uitā illā priſcoꝝ rudē uictūq; ruſticanum ingenioſe deſcribit. Alloquitur hoſpitē cui recēs ingreſſo urbē ſigillati cūcta demōſtrat Nauali palatia phœbo. Aedē apollinis palatini ſignificat. q̄ fuit in palatio nobiliſſima: quā Cæſar: quē diuū Auguſtū dicimus: extruxit poſt actiaticā uictoriam pugnāq; naualē. i qua ſuffragāte apolline antoniū cleopatrāq; debellauit: cuiuſ ſupra mētionem fecimus. Fuit & altera ædes apollinis extra por ā carmētalē inter forum olitorium & circum flaminium: ut ſcribit Aſconius: cuius memīt Cicero ī oratione in toga cādida. & quando in epiſtolis ad atticū ſcribēs ait. Senatus ad apollinis fuit: ne erres ſcito eum loq̄ de hoc templo apollinis: nō autē de illo palatino. quod multis ānis poſt factū fuit ab auguſto. Euādri boues. Quis ignorat palatium antē romā cōditā poſſeſſum fuiſſe habitatūq; ab harcade euādro? unde locū dictum putant quidam quod palantes cum euandro ibi cōſederūt. ſunt qui uelint a balatibus ouiū mutata littera núcupatū unde & neui⁹ balātium appellat. alii a pale paſtorali dea nomen loditum cōfirmāt: de quo paulo poſt ſcribit luculentum carmen. alii autumant appellatum palatinum montē a palanteo oppido arcadiae cuius meminit Virgilius. & nobile palāteum. hiſtorici ferme omnes & poetæ de euandro loquūtur. Fictilibus creuere deis. Scribit plinius fictiles deorum effigies fuiſſe antiquitus laudatiſſimas: & herculem & iouē fictiles factos fuiſſe a tuſciano fregelano quos romani coluerūt. aurū enī & argentū ne diis quidē cōfidebant. unde ait Iuuenalis fictilis & nullo uiolatus iuppiter auro. & teſte eodē Plinio durant æternūq; pleriſq; in locis fictilia ſimulacra: nec penitet nos illoꝝ q tales deos coluere. & ab Ouidiū dictū eſt. Inq; iouis dextra fictile fulmē erat. figulinas primas iuenit chorebus atheniēſis. Nuda de rupe tonabat. Romani iouē ſub multis cognoīb⁹ coluerūt. nā & ſtatorē: & feretriū: & elīciū: & fulminātē: & tonātē uenerabant. & auguſt⁹ ioui to nāti ædē cōſecrauit. Priſces tēporibus rupes tarpeia erat inculta. & ut inquit Oui. frondibus ornabāt q̄ nūc capitolia gēmis. merito ait poeta iouē tarpeium de tarpeio mōte nudo & inornato fulmina tonitruaq; emiſiſſe. Tiberis aduena. Senſus eſt. tiberi qui nūc ē urbanus & p romanū territū fluit ab origine urbis erat pegrinus nondū impio Romano propagato. nam puſilla fuit ab initio roma: utpote q̄ ad ſcalas caci terminarē. Vnde erat fratrū. In tugurio fauſtuli paſtoris romulus & remus māſitarunt ut ait Soli. & ut ſcribit Oui. Dum caſa martigenam capiebat pua quirinū. cuius caſæ memīt Liuius in. v. & ut ait Dionyſi⁹ in. i. caſa romuli durauit ad ipſius ætatē in angulo palatino: cuius ſi qd uel tēpeſtate uel uetuſtate corruerit id cudodes loci reficiūt nihil illi magnif. cēti⁹ addentes: ſed oīa priorib⁹ ſimilia reſtituētes. Curia alta. Notū eſt duo fuiſſe romæ genera curiaꝝ. nāq; erāt curiæ ubi ſacerdotes curabāt res diuinas: a qb⁹ curiones dicti: & hīc maxim⁹ curio appellat ſenatores appelliceis togis q̄s geſtabāt ſicut ab Horatio oues pellite uocant: nō ut ſemidocti grāmatiſtæ hallucināt pp pellē genuinā & lanā: ſed pp tegumēta. qb⁹ tarētinū pecus: q d⁹ molliſſimū oīum ē: & græcū dī: tegebat. hīc apud columellā in. viii. inſcriptio ē de ouib⁹ tectis. & Pli. ita ſcribit ī. viii. Ouiū duo genera tectū & colonicū: & mox opimēta inqt eis ex arabicis p̄cipua. ſed optīe oīum. M. Varro hoc declarat. adeo ut Hora. hoc nomē ab eo mutuat⁹ eē uideat. ita. n. tradit ī. ii. de re ruſtica. Pleraq; ſimiliter faciēdū ī ouib⁹ pellitis: q̄ pp bonitatē lanæ nō ſunt. tarētinæ & antiaticæ pellib⁹ ītegunt ne lana inqneā quo min⁹ uel ifici recte poſſit uellus uel lauari ac parari. Buccina. p diminuti onē dicta ē buccina tuba q̄ apud hebreos bucca uocitat. ut autor ē diu⁹ Hiero. ī epiſtola ad dardanū: & ē buccina. p prie ruſticoꝝ. uſi ait Varro. Subulcus debet aſſuefacere oīa ut faciāt ad buccinā. buccina ut ſcribit Vege. ī ſemetipſa circulo reflectit. ide buccinatores dicti q̄ buccīa iflāt. uſi ait caper. buccina tuba ē q̄ dat ſignū buccinator. buccinus uero dī ipe ſonit⁹: in quo ſignificatu accipit apud Pli. ſic ſcribētē ī. xi. de apib⁹. noctu qes in matutinū dōec una excitet oēs gemīo aut triplici bōbo ut buccīo aliquo. Sēſus ē poetæ. buccino hoc ē ſonitu buccinæ: p buccinatorē rōanos priſcos fuiſſe uocatos ad cōtionē atq; comitia celebrāda: ſicuti olim p p̄conē aut accēſū uocabant ī liciū grites. a quo accenſū q̄ ciebat dici exiſtimat Varro Teren. hos aūt Proptii uerſus allegat Lactāti⁹ ī. ii. Cētū ſenat⁹ erat. Romul⁹ teſte liuio cētū creauit ſenatores ſiue qa is nūer⁹ ſatis erat: ſiue qa ſoli centū erāt q̄ creari p̄es certe ab honore patritiiq; eoꝝ p̄genies appellati. Tarq̄nius priſcus numerum ſenatorum duplicauit: q̄ deinde minoꝝ gentium ſunt appellati. poſtea brut⁹ ad trecentorum ſūmā ſenatoriū

Liber quartus:

HOc quocunque uides hoſpes q̄ maxia roma ē
Ante phrygem æneā collis & herba fuit.
Atq; ubi nauali ſtant ſacra palatia phœbo
Euandri p̄fugæ concubuere boues.
Fictilibus creuere deis hæc aurea templa:
Non fuit opprobrio facta ſine arte caſa:
Tapeiuſq; pater nuda de rupe tonabat:
Et tyberis noſtris aduena bobus erat.
Quo gradibus dom⁹ iſta remi ſe ſuſtulit Vn⁹
Vn⁹ erat fratrū maxia regna foc⁹ (oli
Curia prætexto quæ nūc nitet alta ſenatu
Pellitos habuit ruſtica corda patres:
Buccia cogebat priſcos ad uerba quirites
Centum illi in prato ſæpe ſenatus erat

numeꝝ expleuit: primoribus equeſtris gradus electis, hiq; patres conſcripti ſunt uocitati. Temporibus Cæſaris ſuper mille ſenatores fuerunt: & his quidam idigniſſimi per gratiam aut præmiũ allecti: quos abhortiuos uulgus nominabat. quos ad priſtinum modum ſplendoremq; redegit Auguſtus. Nec ſinuoſa uela priſcorum theatrales gradus erant ceſpititii: & ut ait Ouidius, tunc neq; marmoreo pendebant uela theatro: ſed creſcẽtibus opibus creuit & luxuria: cuius inſtinctu: ut tradit Valerius, Catullus ſpectantium conſeſſum primus ue loꝝ umbraculis texit, de quo ita ſcribit Plinius in. xix. Vela in theatris tantum umbram fecere, quod primus omnium inuenit. Qu. Catullus cum capitolium dedicaret, Carbaſina deinde uela primus in theatro duxiſſe fertur Lentus ſpinter apollinaribus ludis. Non oluere crocos. Crocum uino mire congruit præcipue dulci tritum, quo priſci utebantur ad theatra replenda, ut docet Plinius in. xxi. & hoc erat indicium urbi fœlitate immodica luxuriantis: & ſenam croco perfundi ſolitam indicat Lucrecius illo uerſu, Et cum ſcena croco cilici perfuſa recens. Ouidius, Nec fuerant liqdo pulpita rubra croco. Martialis appellat nimbum rubrum huiuſcemodi perfuſionem, ſic ſcribens. Hoc rogo num meli⁹ q̃ rubro pulpite nimbo Spargere: & effuſo permaduiſſe croco, & alibi nominat nimbos cilices, ait poeta priſcis temporibus non fuiſſe hunc luxum perfundendi pulpita theatrica croco odoratiſſimo. Externos diuos. Scribit Liuius libro. xxxix. patrum auorumq; ætate negocium magiſtratib⁹ ſæpe datum fuiſſe: ut ſacra externa fieri uetarent, ſacriculos uateſq; foro circo urbe prohiberent: oẽm diſciplinam ſacrificãdi preterq̃ more romano aboleret. & Cicero de diis colendis legem ita condidit. Seperatim nemo ſit habens deos nouos: neq; aduenas niſi publice aſcitos priuatim colunto. ait poeta nulli priſcorum ſtudium fuiſſe quærendi deos peregrinos: & colendi externas religiones: quæ ſecutis temporibus paſſim receptæ ſunt adeo ut maior cælitum numerus eſſet q̃ hominum. & religio externa ex ultimis terris appetita ſuſceptaq; in romana urbe conſideret. Pendula. Ex religione ſuſpenſa. Tremeret. Quoniam metus peperit religionem: & ut inquit Statius: primus in orbe deos fecit timor. Palilia fœno. Scribit Varro palilia dicta a pale dea: cui eo die feriæ fiebant. erãt autem palilia uigeſimus dies aprilis: quo Romulus cõdidit Romã. Solin⁹ appellat parilia: cuius noĩs ſignificationẽ de partu iliæ tractã exiſtimat. obſeruatũ ẽ ne qua uictima palilibus cederetur: & ut ille dies purus eſſet a ſanguine. Prob⁹ grãmaticus ita ſcribit, Pales dea paſtoꝝ eſt, cuius dicit ſacrũ appellari parilia tráſpoſita littera. quæ ſi ſuo loco eſſet palilia: potius dicerentur: qui dies natalis eſt urbis Romæ, ritus feſtiuitatis eſt: ut in ignẽ tráſili ant accenſis ſtramẽtis more agreſti. & Ouidius in faſtis celebrãs palilia ĩquit. Moxq; per ardẽtes ſtipulæ crepitãtis aceruos Trãſilias celeri ſtrenua mẽbra pede. Curto luſtra nouant̃ equo. Serui⁹ Tulli⁹ ſext⁹ romanoꝝ rex primus luſtrũ cõdidit, cum exercitũ omnem in cãpo martio luſtraſſet facto ſacrificio de ſue. oue. tauro. qd ſoli taurilia uocitarũt. fuit poſtea hoc opus cenſoꝝ: qui cõpleto quinquẽnio luſtrabãt. Autores Liui⁹ & Aſconius. ſed in hoc loco nõ illa qnquẽnalia luſtra intelligenda ſunt: ſed luſtratiões expiationeſq; palilioꝝ: quib⁹ equinus ſanguis erat pro ſuffimine, quæ luculẽtis carminibus proſecutus eſt Ouidi. in quarto faſtorum, curtum equũ appellat incultum: & ob hoc quaſi mutilatũ: ſicut dixit Horati. Nũc mihi curto ire licet mulo uel ſi libet uſq; tarentũ. A martiale dictus ẽ curtus calix. & a Perſio curta ſuppellex. Quidã codices habent curuo tanq̃ alludat ad equi ĩmolationẽ: qui curuatus mactabat̃. Veſta coronatis. In ſacris deæ ueſtæ aſelli panib⁹ coronabãtur: ut docet Ouidius in ſexto faſtoꝝ ſcribens. Ecce coronatis panis dependet aſellis, hoc factitatũ eẽ dicit poeta rudi ſæculo: quãdo ueſta erat pauper, cõſualibus quoq; aſini una cum equis coronabãtur: & erãt feriati, cãm refert Plutarchus in problematis. Luſtrabãt cõpita porci. decimo die a partu porci habent̃ puri & tum ad ſacrificia dicũtur idonei: ut docet Varro ĩ re ruſtica, unde ab antiquis ſacres appellãtur, hinc ait Plautus ĩ menechmis. q̃ti hic porci ſunt ſacres! & ut dicit Ouidius, Prima putatur Hoſtia ſus meruiſſe mori quiaſemina pãdo Eruerat roſtro. Plinius in octauo ſcribit, ſuis fœtum ſacrificio die quinto puꝝ eſſe. coruncani⁹ruminales hoſtias donec bidentes fierent puras negauit. Saginati. Saginarium antiqui dixerunt locũ in quo opimabantur altilia. Varro in tertio de re ruſtica: pullos inquit anſeꝝ includunt in ſaginario. ſaginant̃ in primis porci fico carica quod eſt inuentum apitii: compita dicata ſunt laribus, unde compitalia dicta dies: qua ĩ compitis ſacrificabatur: & ludos a uiis compitoꝝ in quib⁹ agebant̃ compitalia appellitauerũt. Autores Varro & Macrobius. hic intellige porcos luſtraſſe compita non tam in honorem deoꝝ larium q̃ cereris: in cuius initiis quæ græci theſmophoria nũcupãt: ĩmolabantur. præterea a ſuillo pecore ĩmolandi initium ſumptũ uidetur: ut autumat. M. Varro: cuius rei ueſtigia ſunt ꝙ uti iam diximus in cerealibus porci immolatur: & ꝙ fœdus cum feritur porcus occiditur: & ꝙ antiquitus in nuptiali coniunctione noua nupta & nouus maritus porcũ ĩmolabant. Macræ boues. Victimæ optimæ ſunt boues & lautiſſima eoꝝ placatio: & ut ſcribit Plini⁹: uictimaꝝ probatio in uitulo eſt: ut articulũ ſuffraginis cauda cõtingat breuiore nõ litãt. bobus quoq; utebant̃ ad ſacra ferẽda. unde & Vir. dixit. Quæſitas ad ſacra boues Iunonis. priſcoꝝ boues erãt macræ. poſtra ætas luxu dominãte tauros albos & hiſpula piguiores adhibebat ad ſacrificia. Ad calamos. Ad fiſtulæ ſonitum, ad fiſtulã inquit paſtoralẽ extis ouiũ litabat̃, cũ corruptior ætas ad tibiã faceret hecatõbẽ, ſed dii placabi

Nec ſinuoſa cano pendebãt uela theatro:
Pulpita ſolemnis non oluere crocos.
Nulli cura fuit externos quærere diuos
Cũ tremeret patrio pẽdula turba ſacro.
Annuaq; accenſo celebrare palilia fœno
Qualia nũc curuo luſtra nouãtur equo:
Veſta coronatis pauper gaudebat aſellis
Ducebant macræ uilia ſacra boues.
Parua ſaginati luſtrabant compita porci:
Paſtor & ad calamos exta litabat ouis.

liores erant illo ſimplici ſæculo ex unius ouis ſacrificio q̃ poſteris temporibus ex centum taurorum immolatione. gratia enim ut ait Plinius magna pecori fuit in placamentis deorum: cuius fœtus purus erat ſacrificio die ſeptimo. Exta dicuntur uiſcera principalia ab eo q̃ maxime extant eminentq̃: ut interpretatur Feſt⁹. Exta ſerpentibus & lacertis longa ſunt: ut ait Plinius in. xi. cuius hæc ſunt uerba. exta homini ab inferiore uiſcerum parte ſeparantur membranis quæ præcordia appellant: quia cordi prætenduntur: quod græci appellauerunt phrenas. idem ait in. xxx. præcordia uocamus uno nomine exta in nomine: quorum in dolore cuiuſcunq̃ partis ſi Catullus lactens admoueatur tranſire in eum morbus creditur. ab extis extiſpicium uocatur aruſpicina. caput extorum erat in iecore. triſtiſſima exta ſine capite exiſtimabantur. lege Ciceronem & Plinium multa de extis diſſerẽtes. Litare ſignificat ſacrificio facto placaſſe numen: ut docet Macrobius. Nec omnis qui ſacrificat litat, unde eſt illud. Non quacunq̃ manu uictima ceſa litat. & multi cum prima hoſtia litare nõ potuiſſent proxima pulcherrime litabant. & quum immolaſſẽt pluribus diis euenit: ut aliis litetur aliis non litetur: ut autor eſt Cicero in ſecundo de diuinatione. Fabius lupercus

Verbera pellitus ſetoſa mouebat arator
Vnde lycens fabius ſacra lupcus habet.
Nec rudis infeſtis miles radiabat in armis
Miſcebant uſta prælia nuda ſude.
Prima galeritus poſuit prætoria lygmon
Magnaq̃ pars tatio rerũ erat inter oues.
Hinc taciẽſ ramneſq̃ uiri lucereſq̃ coloni

Lupercalia erant in menſe februario feriæ dicatæ lunoni februatæ. dicta q̃ in lupercali luperci ſacra faciũt: qui Fabiani & Quintiliani appellabantur a Fabio & Quintilio præpoſitis ſuis. quidam a lupa altrice Romuli & Remi tradunt appellata. Græci lycea uocant lupercalia & in honorem panos ſiue fauni lycei concelebrant. in lupercalibus luperci nudi curſitant ferientes obuios ſcuticis ex caprina pelle confectis: ad quæ uerbera matronæ ſe ultro offerunt exiſtimantes id ad fecunditatem eſſe conducibile. a lupercis canis immolatur. hoc ſolẽne ludicrum exiſtimatur ab euandro arcade in Italiam tranſlatum. de lupercalibus ſcribunt Plutarchus Dionyſius Liuius Trogus. & Ouidius in faſtis. Seruius quoq̃ enarrans illud Virgilianum. Gelida ſub rupe lupcal: ſatis probe loquutus eſt de etymologia uocabuli. inueniuntur autore Quintiliano: qui lupercalia contendant eſſe tres partes orationis, quaſi luere per caprũ. Verbera ſetoſa. Appellat ſcuticas illas lupercorum: quæ ex caprina pelle quæ uilloſa eſt conficiebantur. nam uerbera non ſolum ſignificant ipſam uerberationem ſed etiam ipſum uerberandi inſtrumentum. Quintilianus. uerbera quæ caſus abtulerat. Fabius lupercus nominatur lycẽs uidelicet a licẽtioſa petulãtia qua nudi diſcurrẽtes licẽter feriebãt obuios: & Cicero, pbro maximo dat Antonio q̃ in lupcalibus nudus unctus ebrius cõcionatus ſit. alii legunt lyceus referentes ad lyceũ pana quẽ luperci uenerabant. prior lectio magis placet. Nec radiabat. Oſtẽdit priſco ſæculo arma militũ nõ fuiſſe p̃cioſa nec argẽto celata nec ære radiãtia: ſed rudia & ĩfabrefacta. cũ poſterioribus tẽporib⁹ gliſcẽte luxu: arma militaria nõ ſolum argẽto ſed etiã auro celarent. unde ſcribit Lãpridius Alexandrũ ſeuerũ feciſſe ſibi chryſoaſphidas. ita. n. appellati ſunt illius milites ab clypeis auro celatis. & Iulius Cæſar teſte Tranqllo milites habebat tã cultos ut argẽto & auro politis armis ornaret. Pli. quoq̃ obiurgãs luxũ romanoꝝ: & quid attinet ĩ quit hæc colligere cũ capuli militũ ebore faſtidio celẽtur argẽto uagine catillis. baltei laminis crepitent: & ut ait Iuue. Argẽtũ q̃d erat ſolios fulgebat in armis. Vſta ſude. Ita Virg. ſudibus ue præuſtis. Poſuit p̃toria lygmon. Prætoriũ uocam⁹ tabernaculũ ducis. quod alio nomine: ut docet Quintilianus: dicit Auguſtale. ueteres enim omnẽ magiſtratũ cui pareret exercitus: prætorẽ appellauerunt: ut ſcribit Aſconius. unde porta prætoria ĩ caſtris nominat: & nauis prætoria: & præfectus prætorio: prætoria quoq̃ dicũtur ædificia magnifica in ruſticis p̃diis & urbanæ uillæ: ut docet Palladius ſcribens qualis eſſe debeat ſitus prætorii in ædificiis uillaticis. iuriſcõſult⁹ de ſeruitutibus prædiorũ ait licere alti⁹ tollere & officere p̃torio uicini. uel cloacã hre licere p uicini domũ uel p̃toriũ. Papinius in ſyluis. Alternas ſeruãt prætoria ripas. & in hac ſignificatiõe accipit apd Martialẽ. Ad lapidẽ torquatus habet prætoria quartũ. & apud Trãquillũ in caligula in extructionibus prætoriorũ atq̃ uillarũ. pro auguſtali hoc ẽ tabernaculo ĩperatoris uidetur nũc accipi a poeta. Quis autem fuerit hic lygmon nondũ inueni: nec ulla eius rei fit mẽtio apud ſcriptores: quod equidẽ ſciã. ego exiſtimo intelligẽdũ eſſe de eo lucumone: a quo luceres noĩati ſunt: quæ fuit tertia pars populi romani: q̃uis luceũ nominis & originis cãm incertã eſſe Liuius arbitret. Galeritus lygmon uocat a galero quod eſt genus pilei ut ait Seruius quo ex pellibus lupinis cõfecto ruſticos uſos p tegumento capitis teſtis eſt Vir. q̃ ſic ait. Fuluoſq̃ lupi de pelle galeros. Tegmẽ habẽt capiti. autor ẽ Vegetius libro primo de re militari miles Romanos uſos eẽ pileis ex pellibus quos pannonicos uocant. Tatio. Tati⁹ rex fuit ſabinorum cum quo Romulus conſociauit imperium hiſtoria nota. Veteres in pecoribus habebant quod habebant ut inquit Auguſtinus. & repetitum eſt in decretis. & teſte Columella adhuc apud quaſdam gentes hoc unum uſurpatur diuitiarum gratia: propter quod nomina pecuniæ & peculii tracta uidentur a pecore. Exiſtimat Plini⁹ pecuniam a nota pecudis appellatam: qua Seruius rex nummum ſignauit. Hic tacies. principio populus Romanus in tres partes diuiſus fuit quæ tribus dicuntur. una tacienſis a Tacio rege ſabino. Rãnes altera a Romulo. luceres tertia a lucumõe: ſiue lucretio ſiue a luco: quẽ lucum aſylum Romulus uocauerat. Tribus autem dictæ uel a tributo dando: uel q̃ tres fuerũt, unde etiam dicti ſunt tribuni. deinde ciuitas romana in ſex partes fuit diſtributa in primos ſecũdoſq̃ tacienſes ramnes luceres. quælibet ex tribus tribubus decem curias cõtinebat: quæ de nominibus ſabinarum appellatæ ſunt. Autores Varro Feſtus Plutarchus & Aſconius. Diſſentit paulum Liuius ſcribẽs a Romulo cẽturias equitum tres fuiſſe conſcriptas. Rãnenſes Taciẽſes & luceres. nec uidetur exiſtimare totũ populũ in hos

fuiſſe diſtributũ ſed ſolos equites. Quatuor hinc albos. Romulus ceniñenſibus debellatis triumphum romam reportauit curru quadriiugo: ut autor eſt Dionyſius: inuectus. & in hanc ſententiam eſt illud a Floro dictum. de ueiis & bouillis pudet ſed triumphauimus. Idem tunc erant feſulæ quod capreæ nuper. Idem nemus aricinum quod hercinius ſaltus. frepellæ quod geſſoracum. Dionyſiũ refellit Plutarchus dicens. Romuli triũphum fuiſſe pedeſtrem. Primus fuit Tarquinius priſcus qui in curru triumphauerit: uel ut alii tradunt publicola. Dionyſium ſequitur Propertius. Suburbanæ bouillæ. Oppidulum fuit in latio haud procul ab urbe roma: ut ait Plinius: unde ſuburbanæ dicuntur. eodẽ epitheto uſus eſt Ouidius in faſtis. Orta ſuburbanis quædã fuit anna bouillis. Gabii & bouillæ quæ loca nunc uix nomen retinent: temporibus romæ naſcentis habebanť in precio: & erant inſtar ciuitatum. a galacto & bio fratribus gabios cẽ nominatos exiſtimat Solinus. ad bouillas Clodius occiſus fuit ut docet Aſconius. Albæ ſuis omine nata. Albam ſub albano monte condidit Aſcanius quæ ab ſitu porrectæ in dorſo urbis longa alba eſt appellata: ut autumat Liuius. Vulgatior fama eſt ab omine albæ porcæ: quæ triginta procellos æneæ peperit albam nominatam. cui ſententiæ nunc poeta aſtipulať. a græcis dicitur leuea macra: hoc eſt alba lõgo: ut inquit Dionyſius. Fidenas. Fidenates ethruſci fuerũt: ut ſcribit Liuius in primo: quos uicit fuditq; romulus: & urbem cœpit deduxitq; coloniam: ut autor eſt Dionyſius olim fidenates facibus armati furiali more contra romanos dimicarunt: & profligati fuerunt: ut refert Flor⁹. meminit & Virgi. huius urbis in ſexto. Vrbẽq; fidenam

Quatuor hĩc albos romul⁹ egit equos:
Quippe ſuburbanæ parua min⁹ urbe bouillæ
Et q nũc nulli maxia turba gabi. Et ſtetit alba potens albæ ſuis omine nata
Hac ubi fidenas longe erat ire uias.
Nil patriũ niſi nomẽ hẽt roman⁹ alũnus
Sanguinis altricẽ nõ putat eſſe lupam:
Huc melius ꝓfugos miſiſti troia penates
Heu quali uecta ẽ dardana puppis aue.
Iã bene ſpõdebãt tunc omnia qd nihil illã
Læſerat abiegni uenter apertus equi.
Cũ pater in nati trepidus ceruice pepẽdit
Et uerita eſt humeros urere flamia pios.
Tunc animi uenere deci brutiq; ſecures
Vexit & ipſa ſui cæſaris arma uenus:
Arma reſurgentis portans uictricia troiæ
Fœlix terra tuos; cœpit iula deos.
Si modo auernalis tremulæ cortia ſybillæ
Dixit auentino rura pianda remo:
Aut ſi peragameæ ſero rata carmina uatis
Longæuum ad priami uera fuere caput.

Nil patrium. adeo inquit omnia romæ ad ſummum fortunæ luxuriantis euecta ſunt ut ex illa rudi & ĩcomi ciuitate nihil ſuperſit ꝓter romanũ nomen: adeo ut pudeat romanos originis ſuæ: nec æquo aĩo audiant lupã fuiſſe educatricem Romuli & Remi urbis romæ condi torum. de lupa romuli nutrice oĩa ſunt diuulgata ſcdm & mythicos & hiſtoricos. Heu quali uecta eſt. optimis profecto auſpiciis claſſis æneæ troiani puenit in Italiam a quo oriũda eſt roma orbis caput: & profuit ipſi troiæ euerſio quæ fuit cã romæ cõdẽdæ. niſi. n. illa piſſet hæc nõ fuiſſet: nec æneas romani ĩperii conditor in Italiã nauigaſſet. Quali aue. Quã fœlici augurio. p cõtrarium dixit Hora. Mala ducis aui domũ. ex romanoꝝ cõſuetudine tractũ eſt: apud quos nihil domi nihil foris gerebatur niſi auſpicato: Aglæ honor datus ẽ ut magnaꝝ reꝝ faciat auſpicia: dať & coruo aliiſq; pauciſſimis Sed qcqd exta qcquid aues portẽdũt iteruẽtu fulminis aboleť. qcqd fulmĩe denũciatũ eſt id nec extis nec aue refelliť. autor Seneca in ſcdo quæſtionũ naturaliũ. Oĩa auguria qd antiqui oſmẽ dicebãt: id nos omẽ dicim⁹ extrito. ſ. ut ſcribit Varro. Abiegni equi. equum troianum intelligit in cui⁹ fabrica abietẽ adhibitã fuiſſe teſtis eſt Maro qui ſic ait. Sectaq; intexunt abiete coſtas. quod nõ ſine cã dictũ arbitrãtur eruditi. nã cũ abies fulminata ĩteritũ dominæ ſignificet & troia p fœminã pierit merito abiegnus hoc eſt ex abiete contextus fuit ille equus troiæ fatalis. Cũ pr in nati. Anchiſes filii æneæ ceruice ſuccolatus. Tũc. ex æuea ſeruato. Venere decii. Decioꝝ & bruti hiſtoria notior eſt q ut noſtræ egeat ĩterꝓtatiõis: et ſupra ſcã eſt mẽtio. Sui cæſaris. Cæſar dictator in oſone q laudauit amicã iuliã defunctã ſic retulit. A uenere fũt iulii: cuius gẽtis familia ẽ nra merito ergo dicit uenerẽ cæſari tanq ſuo ꝓnepoti fauiſſe: et eius arma uexiſſe uictritia. Tale eſt illud Virgilianũ. Hũc tu olĩ cœlo ſpoliis oriẽtis onuſtũ. Accipies ſecura. Tuos deos. Penates ĩtelligit quos æneas ex phrygia detulit ĩ Italiã: quos lauini collocatos: Iulius aſcanius albã: quã ipe cõdiderat: trãſtulit. Illi ex alba priſtinũ ſacrariũ miraculi cã ſuapte ſpõte bis repetierũt. autores Vale. et Dionyſi⁹. Auernalis cortina ſybillæ. Notũ eſt ſybillam cumanã æneæ uaticiniũ dediſſe romani ĩperii. Cuius libris fata romana cõtinebanť. et illos dẽ uiri adire ſolebãt cũ deſiderabať qd eẽt faciendũ. dixit ergo uaticinãs ſylla remũ perituꝝ: cuius manes Romulus expiauit: cuius cadauer ſepultũ fuit ĩ remoria: q locus eſt in auẽtino. Autores Dionyſi⁹ et Plutar. et remo defuncto dicatus eſt dies qui dicitur remuria ut ſcribit Ouidius. Cortina aũt locus ẽ unde dať oraculum a corde dicta ut ĩterꝓtatur Varro: qd inde primũ ſortes extimatæ. Alia ĩterꝓtamenta a Seruio referunť enarrãte illud Virgi. Mugire aditis cortina reclusis. Præterea cortina dr ſpaciũ qd eſt ĩter terrã et cœlũ. Cortina ſignificat uas quo oleũ uel liquidũ aliud influit. Cato cortinã plũ beã in lacũ ponito quo oleum fluat. A plinio cortina appellatur uas infectoris. ab eccleſiaſticis ſcriptoribus cortinæ accipiuntur pro auleis et uelis prout uernaculo ſermone appellitare ſolemus. unde ſcriptũ eſt in exodo. Decẽ cortinas facito de byſſo retorta et hiacynto et purpura coccoq; bis tincto uariatas. Pergameæ uatis. Caſſandram ſignificat: cuius uaticinia fuerunt quidem uera: ſed ut inquit Virgilius: non unquam credita teucris. Vertite equum. hoc eſt uaticinium caſſandræ

quo græcos admonẽt ut equũ troianũ rẽtro agãt: qñ illa uictoria eſt ipſis futurã detrimentoſa: troianis uero ſaluberrima: utpote in Italia maius ĩperiũ exuſcitaturis. Huic cineri, reliquiis troianoꝝ. Ennius hirſuta. Cũ ennio dãda ſit corona laurea: utpote poetæ grãdiloquo & epico: petit ipe coroãri corona hederacea: q̃ cũ ĩ fra laudꝝ ſit: dãda eſt poetis minutis & elegiographis. Vmbria romãi. Appellat ſe romanũ callimachũ: qñ qualis eſt apud græcos callimachus ſcriptor elegiarꝝ: talis eſt apud romanos Properti⁹: q̃ ĩ primis callimachũ æmulatus eſt. & illũ in ſcribendo habet archetypon: ita Virgilius dictus ẽ Mãtuanus Homerus: cuius æmulatus eſt non modo magnitudinem ſed ſimplicitatem orationis tacitãq; maieſtatem. Dextra cantet auis. Cantaturus res romanas optat fœlix auſpiciũ & oſcines a dextra cantantes. ut cõmodiſſime auſpicet. Aues dextræ fœlicitatem denunciant, ſiniſtræ infortunitatem: datum eſt tamen aliis auibus dextra, aliis leua, ut ratum auſpicium facere poſſint: ut docet Cicero: & apud priſcos cornix a dextra: cornix a ſiniſtra ratum faciebant. Sacra dieſq; canã. Hoc dicit tanq̃ ſcripturus faſtos romanorum in quibus ſacra & cantæ ſacrorꝝ cũ dieb⁹ feſtis & ꝓfeſtis cõtinebant̃ unde ait Oui. Sacra recognoſces annalib⁹ eruta priſcis. Et quo ſit merito quæq; notata dies. Quo ruis ĩprudens: Inducit̃ mathematicus ſiue genethliacus quidam homine horus qui per totam elegiam loquitur cũ Propertio: & eum dicit minime eẽ idoneũ ſcribendis reb⁹ grauioribus. cui & futura denunciat. Nõnulli ſciun gũt hæc a ſuperioribus: ſed melius eſt ut iũcti legant̃. Videt̃ enĩ reſpõdere poetæ cupiẽti ſcribere faſtos & ſacra ꝓclara romanorꝝ: & eũ reuocare a tã grãdi oneroſaq; ꝓuincia. A dextra colo. Alludit ad parcas: & ꝓ hoc inſinuat nõ eẽ ingeniũ ꝓpertii accõmodatũ ad canẽda grãdiloqua & res romanas deſcribendas: cui aduerſum eſſe dicit apollinẽ & lyram poeticã inuitam ſuppeditare uerſus cothurnatos. Accerſis lachrymas. Ideſt laborioſe & pene cum lachrymis pãgis grãde poema: cum tibi ſit nullus apollinis fauor. Quid ſi legas aduerſis muſis cãtas ut dicat ꝓpertiũ carmina ſcribere apolline & muſis refraganti b⁹. Tale ẽ illud Martialis. Carmina q̃d ſcribis muſis & apolline nullo. Certa ferã certis. dicit aſtrologus ſe uera denũciaturꝝ nec ſe ſpheræ aſtrologiæq; diſciplinã ignorare: quã appellat pilã æratã: cuius inuẽtor athlas memorat̃. Vates. diuinator. Vates poetas antiq dixerũt a uerſib⁹ uiẽdis: ut interpretat̃. M. Varro. & ut ingt Cor. tacit⁹ in dialogo de oratoribus honorificẽtius exiſtimabat̃ nomen uatis q̃ poetæ. ꝓterea uates ſignificat ſacerdotẽ atq; ꝓphetã ſicuti ſcriptũ eſt in decretis. diſtinctiõe uigeſima prima. Hic accipit̃ pro chaldeo & genethliaco fatidico: ex ratiocinationib⁹ ſpheræ & ſtellarꝝ motũ futura ꝓdicit.

Vertice equũ danai male uicitis: illia tellus
Viuet. & huic cieri iuppiter arma dabit.
Optima nutricũ noſtris lupa martia rebo
Qualia creuerunt mœnia lacte tuo.
Mœnia nãq; pio conor diſponere uerſu
Heu mihi qd̃ noſtro ẽ puus ĩ ore ſonus.
Sed tamen exiguo qdcũq; e pectore riui
Fluxerit: hoc patriæ ſeruiat oẽ meæ.
Ennius hirſuta cingat ſua dicta corona
Mi folia ex hedera porrige bacche tua.
Vt noſtris tumefacta ſupbiat ũbria libris
Vmbria romani patria callimachi.
Scandẽtes ſi quis cernet de uallibus arces
Ingenio muros eſtimet ille meo. Ciues
Roma faue tibi ſurgit opus: date candida
Omnia: & inceptis dextra cantet auis.
Sacra dieſq; canã: & cognoia priſca locorꝝ
Has meus ad metas ſudet oportet equus
Quo ruis iprudẽs uage dicere fcã ꝓperti.
Non ſunt a dextra condita fila colo
Aduerſis muſis cantas aduerſus apollo
Poſcis ab inuita uerba pingenda lyra
Certa ferã certis autoribo haud ego uates
Neſcius ærata ſigna mouere pila:
Me creat architæ ſoboles babilõius orops
Oron & a ꝓauo ducta conone domus:
Dii mihi ſũt teſtes nõ degeneraſſe ꝓpiqs
Inque meis libris nil prius eſſe fide:

Babylonius orops. Horus aſtrologus a ꝓgenitoribus aſtrologis ſe nõ degeneraſſe ſignificat: quoꝝ noia celebrat ex quib⁹ duo noti ſunt: unus ignot⁹: Architam enim & cononẽ monumentis ſcriptorũ celebratos nullus ignorat. fuit autẽ archytas tarentinus pythagoricus nobiliſſimus: & in omni uirtutis genere mirandus: ad quem extant Platonis epiſtolæ: hic primus mechanica expoſuit & in geometria cubum primus ĩuenit: qui ab Horatio dicitur Menſor maris & terræ & arenarum: q̃ fabricat olim columbam ex ligno uolantem. ut ſcribit Gellius. Conon uero ſamius fuit mathematicus: qui de aſtrologia libros ſcripſit: ut teſtatur Probus grammaticus: qui cupiens inire gratiam Ptolomei regis dixit crinem reginæ berenices eſſe in cœlo collocatũ: ut ait Higinus. Huius meminit Maro in bucolicis. De hoc inquit callimachus. Idem me ille conon cœleſti munere uidit. E bereniceo uertice cæſariem. quod carmen lingua romana traduxit Catullus. Alter fuit conon atheniẽſis imperator notiſſimus hiſtoricorum uoluminibus. Hic dictum accipe de aſtrologo conone. Orops minus eſt a ſcriptoribus celebratus: & ideo minus cognitus. Babylonius: accipiendum eſt quaſi aſtrologus probatiſſimus. Babylonii enim: ut ait Porphyrio: aſtrologiam inueniſſe dicuntur: per quam geneſis colligitur: et ut autor eſt. M. Tullius. babylonii omnem curam in ſyderum contemplatione poſuerũt: et babyloniorum phĩloſophi nobiliſſimi chaldei celebrantur: qui aſtrologiam & genethlialogiã optime callebant: de quib⁹ multa Diodorus Strabo et Cicero tradiderunt. Meis libris. Scilicet aſtrologicis. Fide. Veritate. Ita Pli. fides autores appellet: et Valeri. fidem inquit autores uendicent. Nunc precium fecere deos: Aurum ĩquit et nũmi inſtar ſunt deorum: et tanquam numina coluntur: et ideo auaritia dicitur idolorum ſeruitus. quia hono-

rem impendimus nūmo qui impēdi debet deo. Et ut ait Augustin⁹ Antiqui coluerunt deam pecuniā & æsculanum & argentinum deos propter nummos aureos & argenteos: taxat autem illos qui pluris faciunt aurū: q̄ disciplinam mathematicorum: uel potius pseudo astrologos criminatur: qui precio corrupti syderalem scientiam ementiuntur: & accepto auro sydera natalitia hominibus genituram suam edentibus salutaria esse denunciant: qualis est stellia iouialis: & hoc est quod ait Iouem auro falli: quia propter aurum stellam Iouis beneficam alicui assignant in horoscopo: qui fortassis habet stellam saturni perniciosam. Obliquæ signa: zodiacum significat: cuius obliquitatem anaximander milesius primus traditur intellexisse: ut docet Plini. Fœliceſq; iouis stellas. dicit mathematicus se syderum naturam rerūq; cælestium causas habere cognitissimas & in libris suis perscriptas: & cur iouis stella sit benefica: martis malefica: saturni pernicioſa. quid portendant in signi fero piscis: quid leo: quid capricornus: quid hesperiæ. unde ab oratio tyrannus nuncupatur. Cur autem sydera alia salutaria dicātur: alia noxia cum diuinorum una sit natura: causam scripserunt Macrobius & Ptolomeus.

In precium fecere deos: & fallitur auro
Iuppiter obliquæ signa iterata rotæ.
Fœliceſque iouis stellas maatisq; rapacis
Et graue saturni sydus in omne caput.
Quid moneāt pisces aiosaque signa leōis
Lotus & hesperia qd capricornus aqua/
Dicā troia cades & troica roma resurges
Et maris & terræ longa sepulchra canā.
Dixi ego cū geminos, pduceret arria natos
Illa dabat natis arma uetante deo:
Nō posse ad prios sua pila referre pēates
Nēpe meā firmāt nunc duo busta fidē.
Quippe lupcus eq̄ dū saucia ,ptegit ora
Heu sibi prolapso non bene canit equo.
Gallus at ī castris dum credita signa tuet
Concidit ante aquilæ rostra cruenta suæ.
Fatales pueri duo funera matris auaræ
Vera sed inuito contigit ista fides.
dē ego cū cinaræ traheret lucina dolores
IEt facerent uteri pondera lenta moram:
Iunonis uotum facite impetrabile dixi
Illa parit, libris est data palma meis.
Hoc neq; arenosū lybiæ iouis explicatāq;
Aut sibi commissos fibra locuta deos.

Quid moueant pisces. Argumentantur astrologi de signis cœlestibus causas rerum & substantiā uitæ mortalibus impartiri: Verbi causa laboriosos & patiētes seruitii futuros dicunt: quos nascētes taurus aspexerit. percussorem cuius natiuitatem scorpius in sua parte complexa⁹ sit liberalem: qui signo arietis ortus esse dicat. quæ omnia tanq̄ uana & nugatoria irridet & infirmat Ambrosius libro quarto exameri. Pisces autem duo sunt in zodiaco alter notius alter boreus a situ & positura locoq; appellati. sub piscibus locati sūt pedes hominum: unde ait Manilius pisceſq; pedum sibi iura reposcunt. Idem scribit homines sub piscium signo ortos omnis disciplinæ nauticæ futuros studioſos piscatoreſq; probatissimos. Natura enim rerū cunctarum parens: fata quoq; & uitas hominum suspendit ab astris. Signa leonis. Leo nemeus siue cleoneus: qui a ioue collocatus inter signa zodiaci: notissimus ē carminib⁹ poetarum. Ait Manilius nascentes sub signo leonis esse bellatores & rapinis uicti tare. latera hominum & scapulæ sunt sub leone. Capricornus. Scribit Higinus Iouem inter sydera fixisse capricornum: propterea q̄ cum eo enutritus fuerat. græce dicitur egoceros. Lucanus. humidus egoceros. Sub capricorno sunt genua, capricornum & cancrum portas solis antiqui uocauerunt: In quibus fiunt utraq; solſticia: & quia sol in capricorno incipit ab imis in alta remeare & capræ consuetudo est ut altum in pastu petat: ideo hoc capricorno nomen inditum esse scribit cornificius sub capricorno nascuntur scrutatores sūt metallorum: & optimi fabricatores rerum illarum quæ ignis usu cōficiuntur. Lotum ideo dicit in unda hæsperia quia uult intelligi occasum signi huius magis seuire & dominari q̄ ortum: ut hæsperiam undam occiduam partem & ex ea occasum capricorni intelligamus. Præterea capricornus autore Manilio regit partes occidentales: & qcqd sub sole cadente est. Troica roma. Quæ scilicet ex reliquis Troianis in Italia resurrexit. Dixi ego. Probat mathematicus ab exemplo se optimum esse genethliacū: & matheseos peritissimum: cū iam euenerint illa q̄ ante euētura p̄ dixerat de duobus geminis in bello perituris & de puella paritura. Lupcus Gallus & lupcus nomina sūt filiorū arriæ. qui, put prædixerat mathematicus occubuerunt: alter lapsu equi extinctus. Alter ante aquilā romanā interemptus. Credita signa. Gallum signiferum fuisse significat. Signa romanoq; præter aquilas: fuerūt equi apri minotauri lupi: q̄ singulos ordines anteibant. Signiferia recētiorib⁹ dicunt draconarii. Cinaræ. Ait mathematicus se prædixisse cinaram puellam parturiētē citra mortis periculū parituram: si iunoni lucinæ uotum feciſſet: & ita peperit: ueri dicunq; esse mathematicum cuncti agnouerunt: libroſque astrologicos imprimis approbauerunt. Iunoni Scilicet lucinæ quæ a parturientibus inuocari solet: quam teste Martiano a iuuando Iunonem nominauerūt & Lucinam atque lucetiam q̄ lucem nascentibus tribuat. Ouidius & Plinius a luco dictam esse scripserunt.

Vteri pondera. Vesicæ muliebri iunctus est utriculus: unde uterus dictus quod alio nomīe locos appellāt hoc in reliquis animalibus uuluam. Autor Plinius in. xi. inde frequenter inuenies locos muliebres a luculentiſſimis scriptoribus uocitari pro uulua & utero. & Cato ait si mulier locio locos fouebit nunq̄ hi uiriosi fiēt per quod significat uuluam muliebrem nō desideraturam coitum uirilem: si urina eius qui brassicam esitauerit genitalia madefecerit. Iouis antrū. oraculum Iouis ammōis itelligit de quo supra dictū ē affati. Fibra locuta in tecore extremum fibram uocamus ut docet Varro. Antiqui enim fibrum dicebant extremum:

unde fimbriæ dicuntur & fibri. Cor. celſus ita ſcribit in quarto. Iecur in quatuor fibras diuiditur. Idem docet fibras dici quoq; de aliis uiſcerib⁹. nã de pulmone ait. in duas fibras ungulæ bubulæ modo diuidit̃: & Luca. pulmonis anheli fibra latet. fibra dicit̃ loqui deos ſibi creditos: quãdo p aruſpicinã fibras ab aruſpice explo ratas futura cognoſcim⁹: & uolũtatẽ deor̃ p ſpicimus. conſiderãt. n. diligẽtiſſime aruſpices quid periculi qd cõmodiſſimũ habeat in extis: quid denunciet caput iecoris: qd exta omnia: ut tradit Marcus Tulli. & teſte La ctãtio deus eſt quoddã ſignũ in extis: quod dimidiatũ ſignificat numẽ iratũ: nunc ait matematich⁹ neq; iouis oraculum neq; ſibrarum diuinationes talia p̃dicere qua lia ipſe prædixit. nec inquit⁹ uolatus cornicis: quæ a leua facit auſpicium ratum: nec umbra defuncti arte magica ab inferis euocata tam uera denunciant: q̃ uera in libris mathematicorum aſtrologorũq; continentur: & ita diui nationem quæ fit ex ſpeculatione ſiderum & cœli reliq; diuinandi generibus anteponit. Cornicis alas. Cornix clangore præſagit aquam: Inauſpicatiſſima eſt fœtus tẽ pore. Verſuſq; per aſtra trames. Zodiacus intelligitur Zonis. Virgilius, quinq; tenent cœlum zonæ. Marti anus faſcias appellat: in quinq; zonas mundum eſſe di uiſũ tradũt quar̃ duæ extremæ frigidæ ſunt: media adu ſta. intermediæ tẽperatæ. nomina ear̃ hæc ſunt. Arctica quæ latine ſeptẽtrionalis. Therinea quæ a nobis æſtiua lis. Iſomerine quæ aliter æqnoctialis. chimeriæ quæ hye malis. nouiſſima dicit̃ notios a græcis: quã latini auſtra lẽ nũcupauerunt. Exemplũ graue erit calchas. Exẽplo chalcantis oſtendit Auruſpicinã eſſe mẽdacẽ: & aruſpicẽſ Arioloſq; uanidicos: chalcas enim q Ariolandi ſcientia erat præſtãtiſſimus cecinit græcos in patriam euerſa Tro ia uictores ſoſpiteſq; redituros: qd ſecus accidit atq; p̃di xerat: cũ oẽs pene apud caphareum euboicu; naufragio extincti fuerint: qd ſupra memorauimus. meli⁹ ergo claſ ſis græcorum hæſiſſet in aulide: cuius ſoluẽdi cã fuit ua ticinus chalcas q ſuaſit ſanguine iphianaſſeo dianam eẽ placãdã. Excidiũ græcor̃ fuit ſolatium troianor̃: unde admonet Troiã ut ſupprimat flet⁹: cũ euboici ſinus fue rint ei⁹ cladis ultores. Nauplius ultores. Nota res eſt quẽadmodũ nauplius palamedis pater ut ulciſceret̃ filii necem: eleuata facula ſignũ dedit ex caphareo p̃mõtorio græcis naufragio laborãtibus: q credẽtes illos ignes indi care portũ tutiſſimũ iter aſperrimos ſcopulos naufragiũ pertulerũt. & ita græci diſtecti natabãt: qui a ſpoliis exu uiiſq; Troianis in naufragio opprimebantur. Victor oilide. Inſultat aiaci oilei: qui furiis amoris agitatus uatẽ caſſandrã in tẽplo mineruæ deuirginauit: quæ dicit̃ fu iſſe potiſſima cauſa naufragii græcor̃: ut ait Maro ĩ. xi.

Aut ſi quis motas cornicis ſenſerit alas
Vmbraq; nec magicis mortua p̃dit aqs.
Aſpicienda uia eſt cœli uerſuſque paſtra
Trames: & ab zonis q̃nq; petenda fides.
Exẽplũ graue erit calchas: nãq; aulide ſol
Ille bene hæretes ad pia ſaxa rates. Cuit
Idem agamennoniæ ferrũ ceruice puellæ
Tinxit: & atrides uela cruenta dedit.
Nec rediere tamen danai: tu diruta fletũ
Supprime: & euboicos reſpice troia ſin⁹
Nauplĩ⁹ ultores ſub noctẽ porrigit ignes
Et narat exuuiis græcia preſſa tuis.
Victor oilide rape nunc & dilige uatem
Quam uetat auelli ueſte minerua ſua.
Hactẽ⁹ hiſtoriæ nũc ad tua duchar aſtra
Incipe tu lachrymis æqu⁹ adeſſe nouis.
Vmbria te notis antiqua penatibus edit
Mẽtior an patriæ tangitur ora tuæ.
Qua nebuloſa cauo rorat meuania cãpo
Et lacus æſtiuis intepet umber aquis.
Scandentiſq; axis conſurgit uertice mur⁹
Murus ab ingenio notior ille tuo.
Oſſaque legiſti non illa ætate legenda
Patris: & in tenues cogeris ipſe lares.
Nã tua cum multi uerſarent rura iuuenci
Abſtulit excultas pertica triſtis opes.
Mox ubi bulla rudi demiſſa ẽ aurea collo

Vaté. caſſandrã. qdã codices habẽt raptã. & eadẽ ſignificatur. Nũc ad tua deuehor aſtra. Reuertor inqt mathematicus ad tuã o Propti cõſtellationem atq; horoſcopon: cuius patriã dicit eſſe meuaniam in umbria: & obitũ parentũ ſubhaſtationemq; bonor̃ factam ex cõſtellatione collecta denũciat. Scandentis axis. cli uum aſſurgentem uocat axem ab altitudine. uel axis intelligit̃ nomen ipſius Cliui. Tuo. Scilicet Propertii. Non illa ætate. Quia iuuenis periit. Et lacus umber. Velinos lacus an cutiliæ lacum intelligit: qui tamẽ ſunt magis in ſabinis q̃ in umbria: ſed eos nar fluuius defert ſecum: qui labitur per narniam umbriæ oppidu; quod antea nequinum eſt uocitatum. Iuxta meuaniam fluit Teneas: cuius meminit Strabo in quĩto. Ma gicis aquis. Necromantici ſanguine utuntur aqua commiſto ad necromantiam exercendam: quoniam demo nes ſanguinem amare dicuntur: ſicut ſcriptum eſt in decretis uigeſimaſexta queſtione quinta. Hydromãtici ue ro ab aqua dicti ſunt. eſt enim hydromantia in aquarum inſpectione umbras euocare & ludificatiões demo num uidere: a quibus futura cognoſcimus. hydromantiæ peritum fuiſſe numam pompilium: autor ẽ Augu ſtinus in ſeptimo de ciuitate dei. Hoc genus diuinatiõis: ut refert. M. Varro: a p̃ſis allatũ fuit. Pertica triſtis: Subhaſtatio ſignificatur bonorum Propertii, quæ fit poſita haſta: quam nũc perticam triſtẽ appellat. Cicero. Dum homines perditi haſtã illam cruentã & meminerint & ſperabũt. & Mox ait. a ſceleratiore haſta nõ receſ ſit. Idem in philippicis. Haſta cæſaris inquit multis ĩprobis & ſpem affert & audaciã. Itaq; haſtã ſemp cupiũt uidere hi qui noſtris bonis ĩminent quibus omnia pollicetur Antonius. Tertulianus haſtariũ appellat id ge nus uẽditiõis: quæ ſub haſta fit: qdam ĩtelligunt de haſta centũuirali. p̃babilior eſt prima ſententia. Bulla aurea. ait mathematicus. Propertiũ factũ eſſe poetã cum depoſitis puerilibus ĩſignibus ſumpſit togam uirilẽ.

bulla ornamentum eſt pueris in genuis attributum: quam figura cordis formatam ante pectus annectebãt: ut illam inſpicientes ita demum ſe homines cogitarent: ſi corde præſtarent. quidam putant teſte Macrobio hoc a priſco Tarquinio fuiſſe inſtitutum: ut pueri patritii bulla aurea cũ prætexta toga uterentur: de qua ita ait Aſconius. Bulla ſuſpendi in collo infantibus ingenuis ſolet aurea libertinis ſchortea. Idẽ Pli. in. xxxiii. Mos bullæ durauit: ut eo⁹ qui equo meruiſſent filii id inſigne geſtarent: Cæteri lorũ: hinc eſt illud a poeta ſatyrico dictũ. Aut ſignum de paupere loro. Ante deos. ſ. lares, apud quos pueri generoſi: ut inqt Porphyrio: egreſſi pueritiæ annos bullã auream ſuſpẽdere cõſueuerãt. Perſius. Bullaq; ſuccinctis larib⁹ donata pepẽdit. Libera ſumpta toga. in liberalibus dabat᷑ pueris toga quæ libera nominatur. Cur hoc fieret cãs refert Ouidius in faſtis: quas illic legere poteris cum uoles: ubi hoc imprimis refertur. Ideo dari togam liberam, ut liberiorem uitam ingrediãtur. hanc eſſe exiſtimo illam quæ dicitur pura: qua: ut ait Plinius: tyrones induuntur. quam Cicero filio ſuo ſe dediſſe Arpini ſcribit in epiſtolis ad atticum: quo autem die toga pura ſumebatur: is dies tirocinii dicebatur. cui⁹ mentio fit apud Tranquillum in auguſto. & in caligula & ille qui in foro primum eloquentiam auſpicabatur: tyro dictus eſt: ut docet Seneca libro tertio declamationũ.

Matris: & ante deos libera ſumpta toga.
Tũ tibi pauca ſuo de carmine dictat apollo
Et uetat iſano uerba tonare foro. (ſtra
Et tu finge elegos fallax opus hæc tua ca-
Scribat ut exemplo cætera turba tuo.
Militiã uenerís blandis patiere ſub armis
Et uenerís pueris utilis hoſtis eris.
Nã tibi uictrices quaſcũque labore paſti
Eludet palmas una puella tuas.
Vt bene cũ fixũ mento diſcuſſerís uncũ
Nil erit: hæc roſtro te premet anſa ſuo.
Illius arbitrio noctem lucemque uidebis
Gutta quoq; ex oculis nõ niſi iuſſa cadet
Nec mille excubiæ nec te ſignata iuuabũt
Limina, perſuaſæ fallere rima ſat eſt:
Nũc tua uel mediis puppis luctet᷑ i undis
Vel licet armatis hoſtis inermis eas:
Vel tremefacta cauo tellus deducat hiatũ
Octipedis cancri terga ſiniſtra time.

Fabula uertumni.

QVid mirare meas tot in uno corpore formas
Accipe uertũni ſigna pr̃na dei.
Tuſcus ego tuſcis orior: nec pœnitet inter
Prælia uolſcinos deſeruiſſe focos.

Inſano foto. Litigioſo. epitheto eſt accommodatum. Ita Virgilius inſanumq; forum. Hæc tua caſtra, eris i quit miles cupidinis & in caſtris amatorijs: non mauortiis militabis: & ſcribes elegiaca poemata. Veneris pueris. ſ. cupidinibus. Hoſtis. emẽda hoſpes. ſignificat enĩ ꝓpertium futurum eſſe amicum utilẽ cupidinib⁹. Di ſcuſſeris uncũ. metaphoricos ait quo magis te amoris iugo ſubducere conaberis: hoc arctius alligaberis. Ita Plautus in aſinaria. Quam magis te in altum capeſſis tã æſt⁹te in portum refert. per uncum accipe cupidinis clauum: quo ut inquit Plautina lena fixus eſt animus amãtis. & unco trahebantur capite dãnati: & in gemonias abiiciebant᷑: ſicut ſæpiſſime leges apud hiſtoricos. Ab unco uncinus ꝑ diminutionẽ figurat᷑: qua dictiõe uſus eſt Hieronym⁹ interpres inſtrumẽti ueteris. unci iter utẽſilia ruſtica na numerant᷑. Cato. uilic⁹ hẽat uncos ferreos tres. Nec nullæ excubiæ. legendũ eſt mille: mendoſa enĩ dictio eſt nullæ. & limina ꝓ lumina. Prima ſat ẽ. Vnius litteræ detractiõe dictio emendãda eſt: ut ꝓ prima legas rima. ẽ enĩ ſenſus. fœmina q̃ deſtinauit fallere amatorem: nullis cuſtodiis, nullis forib⁹, nullis clauſtris cuſtodiri põt. Cũ uel unica hoſtii rima ſufficiat illi ad fallendum: per quam adulter⁹ alloquatur. & ita tiſbe ut cecinit Ouidius: per rimam cum piramo amatore conſtituit locum tempuſq; paleſtræ uenereæ. Nunc tua. Senſus eſt. o properti tibi metuendum nec eſt naufragium nec in bello nec terræmotu morieris. ſolus timendus eſt cancer cœleſte ſydus, qui tibi minitatur. tanq̃ Propertius in horoſcopo habuerit cancrum: quem occipedẽ appellat a numero pedum, ſicut Ouidius. Octipedis fruſtra quæruntur brachia cancri cancro⁹ plura ſunt genera. paguri, heracleotici, hypeæ, carabi, leones & alia ignobiliora. cancris uita longa: pedes octoni: oẽs in obliquum flexi, præterea bina brachia denticulatis forcipibus: autores Plinius in nono & Ariſtoteles in quarto de animalibus. cancer ut poetæ fabulantur. & refert Higinus: iunonis beneficio inter aſtra collocatus eſt. propterea q̃ pedem herculis mordicus arripuiſſet. In cancro ſunt ſtellæ numero duodeuiginti. cancer his quos naſcẽtes aſperxerit: ut inquit Manilius: attribuit uarios quæſtus arteſq; lucrorum.

Alia Elegia.

QVid mirare meas. Vertumnus deus ẽ uertẽdar⁹ re⁹ hoc ẽ emẽdar⁹ ac uedẽdar⁹: q in uico thurario romæ ſacellum hũit. ut tradit Porphyrio: de quo ita ſcribit Aſconius. ſignũ uertũni in ultimo uico thurario eſt ſubbaſilicæ angulo flentib⁹ ſe ad dextrã. uertũnus aũt deus ẽ uertẽdarum rerum hoc eſt mercaturæ. uertũnalia dies feſtus a uertumno dictus: cuius feriæ fiebãt octobri menſe: ut memorat Varro. Hic amauit pomonam, cuius fabula narratur ab Ouidio in quartodecimo. inducitur hoc loco uertumnus referens ſuam multiformem poteſtatem & cauſas cur uertumnus nuncupetur & locum indicans ubi romæ colatur. Tuſcus ego: Vertumnus: ut ſcribit Varro: romæ in uico tuſco colebatur: ꝙ is deus ethruriæ princeps erat & ideo poeta deum eſſe dicit uolſcinienſem: q ſunt populi in ethruria: qd̃ oppidũ tuſco⁹ quondã opulentiſſimũ cõcrematũ ẽ fulmine, ut tradit Plinius: qui teſte Floro aliquãdo i plorarũt opẽ a romãis aduerſus ſeruos: q libertate in dños abutebant᷑: & trãſlata in ſe, repu. dñabant᷑: q ſuæ temeritatis pœnas dederũt a fabio gurgite male mulctari, ſcribit Tertullian⁹ in apologetico uolſcinienſiũ deũ

peculiarem fuiſſe nortiá q̄ autore Liuio dea eſt ethruſca. ſub cui⁹ noīe ſortē fortunāq; ſignificari docet Martianus capella ī libro de nuptiis philologiæ: qđ iō dixim⁹: quia interptes Iuuena. nuſq̄ ſe legiſſe dicūt. Nortiá accipi ꝓ fortuna. ait Verūnus ſe nulla affici penitudine ꝙ focos patrios & genitale ſolum deſeruerit ethruſcoſq; urbe roma mutauerit. Nec turba. ſ. romana. Ille. Tiberis. Alūnis. Romanos itelligit. Alūnus nō ſolū is ſignificaſ: q alitur & educaſ: ſed ēt interdū accipiť ꝓ eo q alit: qđ uno qđē exēplo: ſed inuincibili: comprobari pōt. ſcribit. n. Auguſtin⁹ in. vii. de ci. dei. priſcos romanos ſoui multa indidiſſe cognomēta ꝓp multas ptātes: inter q̄ alūnū cognominauerūt ꝙ oīa. ſ. aleret tā iuſte ergo reſpndi pōt laurētius Vallenſis q̄ ipe iniuſte Noniū Marcellū inſectaſ ſup alūni ſignificatiōe. Verumnus uerſo. Ritu etymologici affert ſui noīs interptamentū tanq̄ uerūnus dicaſ a uerſo mutatoq; curſu fluminis tiberini: qđ ſentit Ouidius illo uerſu in quarto faſtoꝝ. Nomē ab auerſo cepat anne deus. qđ autē tiberis curſum mutauerit poetæ hiſtoriciq; teſtāť. & ut ait Porphyrio ab aggripa detiuatus eſt q̄ nunc uadit cum antea flueret per uelabrum. Anni uertentis. ſcđa cā noīs ab anno uertēte: qđ epitheton anno optime quadrat. quod ne temere dictū putes: ſcito ueteres annū appellitaſſe uertentē: cū ſol ad ſignū unde cepat rediit. autores Victruuius & cēſorin⁹. & priſci frequēter hoc ſermone uſi ſūt: ut Tranquil. & Plau. unde a Iuuenale dictū eſt. Et cū ſe uerterit annus. Cicero & Macro. Annū q mūdan⁹ q maximus uocaſ uere uertētē autumāt: q a cōuerſiōe plenæ uniuerſitatis efficitur. Prima mihi. Verūno primum dicebanť fructuū primitiæ. unde ait Oui. qđ quæ tibi poma coluné. Prim⁹ hēt: ictaq; tenet tua munera dextra.

Lactēti fruge. Priſci lateſcētibus frugib⁹ ꝓfecerūt deam lacturciā. fruges a fruendo dicunť ut iterptať Varro. exiſtimat Dona. fruges a frumine nūcupari. eſt aūt frumen pars colli ꝓ qđ cibaria delabunť. Scribit Vulpian⁹ frugē ꝓ reditu accipi nō ſolū qđ ex frumētis & leguminibus capiať: uerū ēt qđ ex uino & ſilua cedua. Iulianus ait fruges oēs eē qbus hō ueſcatur: qđ falſum ē. nō eni carnes & aues fruges dicuntur. poma quoq; nō dici fruges autumat iuriſcōſult⁹: cui⁹ opinionē refellūt Plini⁹ & Tacitus: q arbores frugiferas appellāt: quæ ſunt pomiferæ.

Cū pri⁹. Corrigendū eſt cū pirus: & loqtur de ea inſitione de qua locutus ē Virgi. Mutatāq; inſita mala Ferre pirū. inſitionū aūt plura ſunt genera: Náq; inſerim⁹ aut ſub cortice aut in trunco: aut emplaſtratiōe ſiue iocu latiōe. Docet Columella īſitionē aliam ab ipo reptam.

Hic dulces ceraſos. Lucullus prim⁹ ceraſia ex pōto ꝓpmulgauit italiæ ut ſcribit Tertulianus in apologetico. autor eſt Hieronymus in epiſtola ad Marcellā ceraſa nō mē accepiſſe de ceraſunto patria unde a luculo delata fuerunt poſt uictoriam mithridaticam. Ceraſis duratiuis datur pricipat⁹: q̄ cāpania Pliniana appellat. Iuliana ſunt grati ſaporis. Aproniana maxime rubēt: nigerrima ſunt actia: ceciliana rotūda. chameceraſos uocat Plinius humiles ceraſos. paruæq; arboris. Autūnalia pruna. Serotina ſignificat. laudatiora pruna ſunt cerina atq; purpurea. Mora rubere. Arbor mori ſit ferax & alta: ut inquit Palladius: ſi pforato hinc inde trunco ſingulos cuneos inſeramus: terebinti hinc. inde lentiſci moris trini ſunt colores teſte Plinio. cāpidus. rubēs. niger. inter prima matureſcūt. Exiſtimat catius Horatianus illū ſalubres ætates peractuꝝ qui nigris prandia moris finiet: ante grauē quæ legerit arbore ſolē. Inuito ſtipite. Recuſanti ferre alienos fruct⁹ & nō ſua poma: ut ait Maro. ſcribit Ariſtoteles in libro de plātis meliorem eē inſitionem quæ fit in arboribus ſui generis ueluti fici in fico. nucis in nuce: & piri in piro. Cūctis figuris. Ita Tibul. loquens de uertumno ait: Mille habet ornatus mille decēter habet. Alius mihi nominis index. Tertia cauſa nominis uertumni refertur: ꝙ ſcilicet uertatur in quācunq; figuraꝝ. & ſuper hoc multa facundiſſime ingenioſiſſim⁹ poeta ſcribit Ouidi. in. xiiii. Indue me chois. De choa ueſte muliebri ſupra dixim⁹ affatim. indut⁹ inquit uertumnus ueſtibus chois uidebor fœmina nec qſpiā uiꝝ eē me credet. Da falcem. idē Oui. Falce data frondator erit. Corbis. ſi ſumpſero inquit corbem exiſtimabor eſſe meſſor: corbe enim meſſores utuntur: unde a Cicerone corbis meſſoria cognominatur: qui ſic ait in oratione pro ſeſtio. meſſoria ſe corbe contexit. corbes ab eo dici autumat Varro: ꝙ eo ſpicas aliud ue quid corruebant. Hinc minores dicte corbulæ. Idem Varro ita ſcribit in primo de re ruſtica. Ad corbem meſſi facta ſpicilegium uenire oportet. Cato uillicum dicit habere oportere corbulas amerinas quattuor. amerinæ autē: ut intelligas uerbū Catonianū:

Nec me turba iuuat nec tēplo lætor eburno
Romanū ſatis ē poſſe uidere foꝝ.
Hac quōdā tyberin⁹ iter faciebat: & aiūt
Remoꝝ auditos per uada pulſa ſonos.
At poſtq̄ ille ſuis tantū conceſſit alumnis
Vertūnus uerſo dicor ab amne deus:
Seu quía uertentis fructū ꝓcepimus anni
Vertumní rurſus credidit eſſe ſacrum.
Prima mihi uariat liuētibus uua racemis
Et coma lactentí ſpicea fruge tumet.
Hic dulceſ ceraſos: hic autumnalía pruna
Cernis: & æſtíuo mora rubere die.
Inſitor hic ſoluit pomoſa uota corona
Cum pírus inuito ſtípite mala tulit.
Mēdax fama noces: alius mihí noīs índex
De ſe narranti tu modo crede deo.
Opportuna mea eſt cūctis natura figuris
In quācúque uoles uerte decorus ero.
Indue me choís ſiam non dura puella:
Meq; uiꝝ ſumpta quis neget eſſe toga:
Da falcē & torto frōtē mihí ꝓprime fœno
Iurabís noſtra gramína ſecta manu.
Arma tuli quōdā & memī laudabar ī illís
Corbís ín impoſito pōdere meſſor erā.
Sobríus ad lítes: at cū ē ímpoſita corona
Clamabís capití uína ſubíſſe meo.

dicũt: corbulæ ex uiminibus & falice ametina cõtextæ q̃ cãdida ẽ & corbibus plurimæq; agricolarũ ſuppelle ctili accõmodatiſſima. Speciẽ furabor iacchi. Superius demõſtrauimus bacchũ qui inter cætera cognomẽ ta iacchus noĩat: mitrã in capite geſtaſſe: uſi & mitrophoros eſt appellatus: ut ſcribit Diodorus. ait uerũnus ſe futuꝝ baccho ſimillimũ ſi mittã iduerit & apollinis imaginẽ futuraꝝ ſit cũ lyra Plectrũ acceperit. ĩq̃ ſniam eſt illud: Sume fidẽ & pharetram fies manifeſtus apollo. Traiicit alterno equo. Plus habet hic uerſus in receſſu q̃ oſtẽtet ĩ frõte, qui ab ĩcurioſis ut ſexcẽta alia p̃teriri ſolet. ſignificat autẽ deſultorẽ: q̃ equos eligit alit ac docet appellatos deſultorios: cuius ars eſt binos trahere equos & alternati ex uno ĩ alterꝝ mira p̃nicitate trãſultare quod elegãter docet Liuius. cuius uerba ſubieci ex libro xxiii. quæ hæc ſunt. numidis deſultoꝝ ĩ modũ binos trahentibus equos inter acerrimã ſæpe pugnã ĩ recẽtẽ equũ ex feſſo armatis trãſultare mos erat, tãta uelocitas ipſis tã q̃ docile equoꝝ genus eſt, de his equis & hoc genere agitatorũ dictũ accipe a tranquillo ſic ſcribẽte quadrigas bigaſq̃ & equos deſultorios agitauerũt nobiliſſimi iuuenes: in quo enarrando nõ pauci hallucinari conſueuerũt ꝑperã intelligẽtes. Deſultoris memĩt &. M. Varro ſecundo de re ruſtica his uerbis. equos eligit atq̃ docet alĩ qua drigariꝰ ac deſultor. a Cice. quoq̃ elegãter dictũ ẽ: q̃ſi de ſultorius in quadrigariũ curriculũ incurreret. Martianus quoq̃ ĩ libro de nuptiis philologiæ ĩqt. Leuitate p̃nix de ſultoria geſtiebat. ide illud uenuſte figuratũ ẽ ab apulcio in primo de aſino aureo. iã hæc q̃dẽ ĩſa uocis imutatio deſultoriæ ſciæ ſtilo: quẽ acceſſimus rñdet. ſenſus ẽ poetæ. uerũnũ ſumere ſpeciẽ aurigæ & imaginẽ deſultoris q̃ ſtrenuitate p̃ditus traiicit corpus ex equo ĩ equũ uicibus alternis. Inſtitor. Vt ſcribit Vulpianꝰ de iſtitoria actõe iſtitor appellatus ẽ ex eo q̃ negocio gerẽdo iſtat. nec multũ facit tabernæ ſit p̃poſitus aut cuilibet alii negociationi cuicũq̃ igit negocio p̃poſitꝰ iſtitor recte appellabit. poetæ feræ ſemp accipiũt iſtitorẽ p eo q̃ uẽditor ẽ merciũ delicataꝝ: cuiq̃ ueſtiarii uel l̃tearii dãt ueſtẽ circũferẽdã & diſtrahẽda. quos uulgo circitores appellamus. Oui. Inſtitor ad dominã uẽiet diſcitus emacẽ. Hor. Seu uocat iſtitor. & Sene. dixit egregie iſtitores delicataꝝ merciũ iuuẽtus corrupta locupletat. apud iuriſcõſultos mẽdoſa dictio ẽ ĩ titulo de iſtitoria actiõe ĩ his uerbis. ſi libitinarius ſeruꝰ pollicitatorẽ hũerit: iſq̃ mortuũ ſpoliauerit: nã illud pollicitatorẽ expũgẽdũ eſt: & in eius locũ ſubſtituẽdũ pollictorẽ. ut aũt itelligas uerba iuriſcõſulti: ſcito pollictorẽ dici cũ q̃ mortuos curat: & cadauera ungit cuius mẽtio fit apud Plautũ & Martialẽ & Varronẽ. Dicti aũt ſũt pollictores q̃ſi pollutoꝝ unctores. i. cadaueꝝ curatores. ut ĩterp̃tat placiadas. ĩ alia ſignificatiõe pollictor accipit apud Catonẽ. & apolline farina deriuat. libitinarii uero dicebant q̃ neceſſaria funeribꝰ uẽditabãt: & q̃ rõnibꝰ p̃rãt libitinæ deæ: ĩ cuius tẽplo q̃ ſepulturã p̃tinẽt uẽdebant. ut docet Plu. in p̃blematis. & ob hoc dixit Trãquillus. xxx. funeꝝ in rõnẽ libitinæ uenerũt. & Liuianũ illud ex libro. xl. ĩ hũc ſenſũ dictũ accipe. ĩ urbe tãta fuit peſtilẽtia: ut uix tũc libitina ſufficeret ad ſuppeditãda uidelicet neceſſaria funeribꝰ. de libitinariis ait Seneca ĩ ſexto de bñficiis. uota libitinariorꝝ ẽ ut mortes plurimoꝝ optẽt: q̃d illis q̃ſtuoſiſſimũ ẽ. libitinarios ſignat Valerius his uerbis. q̃ tũc libitinam exercebãt: tũ reꝝ ſuaꝝ uſũ: tũ miſteriũ ſuũ gratuitũ polliciti ſunt. ſed iã a diuerticulo repetat fabula & domũ redemꝰ. ait uerũnus ſe iſtitorẽ nitidũ elegatẽq̃ imutari tunicis demiſſis & alienas iduere effigies ꝓut deſtinauerit. Sirpiculis. Sirpiculũ uocamꝰ caniſtrũ uel q̃ de ſirpis cõfectũ ẽ: uel q̃d uerius uidet a ſirpãdo. ſirpare enĩ uocabulo antiquo ſignificat alligare. unde falces ſirpiculæ appellatæ a ſirpãdo. i. ab alligãdo: ut ĩterpretatur Varro: & ſirpa dolia dicunt cũ alligata ſunt: & hĩc ſirpea dicta q̃ uirgis ſirpat. i. colligãdo ĩplicat ĩ q̃ ſtercus aliud ue qd uehit: cuius meminit Oui. illo uerſu. In plauſtro ſirpea lata fuit. Sirpiculũ caniſtrũ euimine texi ſolere docet illud columelæ carmẽ. Cano iã uimine textũ ſirpiculũ ferrugineis onerate hyacintis. Cæruleus cucumis. Cucumeres a curuore dicunt ut curuimeres dicti. cucumeꝝ tria gẽra græci fecere laconicũ ſciticũ. boeticũ. ẽ & cucumis ſatiuꝰ. ẽ & ſilueſtris: q̃ anguinus uocat apud uos ab aliis erraticus: ut ſcribit Plĩ. cucumerẽ ĩ cibis mira uoluptate expetiuit Tiberius Cæſar: cui noua rõne quã Plĩ. & columela p̃diderũt toto fere ãno cucumis p̃bebat. cucumis tener & iucũdiſſimus ſit ſi anteq̃ ſeras ſemẽ eius lacte macerauerĩs. cæruleꝰ appellat a colore. Cucurbita. Hoc ĩ cucurbitis ĩ ſigne ẽ. q̃ lõgas pariũt & exiles ſemina q̃ ĩ eaꝝ ceruice naſcũtur: q̃ ĩ uẽtre fuerãt cucurbitas faciũt craſſiores. q̃ ĩ fundo latas ſi iuerſis cacuminibꝰ obruat. autor ẽ palladius ĩ q̃rto. & refert columela ĩ. xii. lũco braſſica. Braſſicã ut preſicã dici exiſtimat Varro: q̃ ex eius ſcapo minutati p̃ſecat. hoc idẽ ſentit Feſtus dicẽs braſſicã dictã eẽ a p̃ſecãdo. tria genera braſſicæ fecerũt antiq̃ſſimi: Cato criſpã maxie p̃bat. braſſica oĩbꝰ oleribꝰ anteſtat. a poeta ſignat faſciculus manipuluſq̃ braſſicæ: q̃ ĩ cõculo colligari ſolet. Flos hiat. Primitiæ ingt oĩum floꝝ pratenſiũ mihi dicantur: nullus ẽ flos exquo mihi

Cinge caput mitra ſpeciem furabor iachi:
Furabor phœbi ſi modo plectra dabis.
Caſſibus ĩpoſitis uẽor: ſed harũdine ſũpta
Faunus plumoſo ſum deus aucupio.
Eſt etiam aurigæ ſpecies uertũnus & eius
Traiicit alterno qui leue pondus æquo.
Suppetat hoc piſces calão p̃dabor & ibo
Mundus demiſſis inſtitor in tunicis:
Paſtorem ad baculũ poſſũ curare uel idẽ
Sirpiculis medio puluere ferre roſam.
Nã quid ego adiiciã de quo mihi maxia fa
Hortorũ ĩ mãib9 dõa p̃bata meis (mã ẽ
Cerule9 cucumis tũdoq̃ cucurbita uẽtre
Me notat: & iunco braſſica uincla leui.
Nec flos ullus hiat pratis quin ille decẽter
Impoſitus fronti langueat ante meæ.
At mihi quod formas unus uertebar ĩ oẽs
Nomen ab euentu patria lingua dedit:
At tu roma meis tribuiſti præmia tuſcis

non fiãt corolæ. flos hiare dicit qñ aperit: ita Martialis. Nec boletus hiare. i. patescere. Vicus tuscus. Non oēs scriptores cũ Proptio cõcordãt sup uico tusco. nã Liuius in secũdo: & Dionysius in quto tradũt post ictũ porsena fœdus ethruscos ī bello aricino fusos fugatosq; roma īermes fuisse delatos: qb⁹ hospitaliter exceptis locus ad habitãdũ datus fuit: quẽ deinde tuscũ uicũ appellauere. existimat Varro dictũ eẽ uicũ tuscũ a tuscis militibus celii uibeni tusci ducis: q cũ sua manu dicit Romulo uenisse auxilio cõtra latinũ regẽ. eadẽ uidetur eẽ opinio Varronis: q̃ Proptii: nisi q̃ nosa nõ cõueniũt. Varro celiũ urbenũ appellat q a Proptio uocat lyco medius. ille cõtra latinũ regẽ dicit eẽ pugnatũ. hic cõtra tacitum regẽ sabinos: sicut etiam historici meminerunt. in uico tusco consistebant unguentarii: ut ait porphirio.

Vnde hodie uicus nomina tuscus habet

Vidi ego. Dicit uertumnus se uidisse romanos & sabinos hinc & inde in prælio cadentes & tandem sabinos ī fugam fuisse cõuersos. Qui ad uadimonia curris. Vadimonia sunt sponsiones ad certũ diem sistẽdi se in iudicio. apud Ciceronẽ in oratione pro quintio longa est altercatio de uadimoniis dilatis ꝓmissis disertis. Romæ primus cæso cincinati filius decẽ uades publicos dedit. tot enim uadibus accusator uadatus est reũ: ut docet Liuius: uadimonium deserere maximum nefas iudicabat hinc est illud Plinianum. inscriptiones propter quas uadimoniũ deseri possit. Stipes acernus. Hi sunt illi sex uersus ī calce elegiæ: quos dixit supersse uertumnus: qui ita dese loquitur: ut pryapus Horatian⁹. Olim trũcus erã ficulne⁹. prisci simulacra deos ex ligno formabãt & prius erisichthon apollini simulacrũ ligneum consecrauit in delo. ligneum etiam palladi ab indigenis cõstitutum: qđ ut Plutarchus & Eusebius in tertio præparationis euãgelicæ tradunt: etiam nunc apud athenienses inuenitur. Iunonis etiã simulacrũ ex piri trunco apud samios: erat: ut callimachus asserit: sicuti Iouis uitigineum ī urbe populonia cõspectũ fuisse memorat Plinius. simulacrũ quoq; dianæ ephesiæ ex hebeno fuisse tradunt: q̃uis mutianus ꝓdiderit fuisse ex uite nec unq̃ mutatum septies restituto templo. Plato libro de legibus. xii. ex ligno īquit uno integræ deos imagines in templis communibus statuant etiam Apuleius Platonicus Philosophus simulacrũ dei ex quacunq; materia sibi exculpi uoluit: dũmodo lignea ab artifice laudatissimo. nunc uertũnus ait se olim dolatum fuisse ex stipite aceris. est aũt acer arbor notissima cuius plura sunt genera. cãpestre cãdidum est: montanum crispius ad lautiora opera accommodatũ. mensæ acernæ apud antiquos in secunda erant post citreas estimatiõe.

Vidi ego labentes acies & tela caduca

Atque hostes turpi terga dedisse fuga:

Sed facias diuum sator ut romana pæuũ

Transeat ante meos turba togata pedes

Sex supãt uersus te q ad uadimonia curris

Nõ moror. hæc spatiis ultima meta meis

Stipes acernus erã ꝓperanti falce dolatus

Ante numam grata pauper ī urbe deus.

At tibi mamuri formæ cælator ahenæ.

Tellus artifices ne terat osca manus.

Quí me tã docilis potuisti fundere ī usus

Vnũ opus ẽ: operi nõ dat unus honos.

At tibi mamuri. Mamurius faber ærarius notissim⁹ est Plutarchi Dionysii & Ouidii monumentis laudatissimus fabrisactis saliorũ ancylibus: cuius nomen ī saliari carmine cãtabat. ab hoc artifice ait Vertũnus simulacrũ suũ ex ære fuisse formatũ: ideoq; ꝓcatur ut eius cinerib⁹ sit terra leuissima. Tellus osca. Videtur signare mamurium fuisse oscum: uel apud oscos sepultum. olci autem populi fuerunt in Italia qui partem campaniæ tenuerunt: ut scribunt Pli. & Strabo. quorum lingua q̃uis ipsi defecerint Romæ durauit & osca uocitatur. hinc est q ennius tria corda se habere dicebat. quia græce latine & osce sciret. ab oscis obscenos dictos putant: ut inquit porphyrio: quoniã usus frequẽtissimus fuit oscis libidinũ spurcarũ: & inde uerba impudẽtia obscæna dici festus existimat. quidam in hoc loco accipiũt osca pro barbara: quod nõ placet: q̃uis non ignorẽ opicos dici oscos: & opicum pro barbaro & inculto accipi apud Gellium Ausonium & Iuuenalem.

Epistola arethusæ ad lycotã

Aec arethusa suo mittit mãdata lycotæ.

Cum totiẽs absis si potes eẽ meus.

Si qua tamẽ tibi lecturo ps oblita deerit.

Hæc erit e lachrymis facta litura meis

Aut si qua incerto fallet te littera tractu

Signa meæ dextræ iam morientis erunt.

Te modo uiderũt iteratos bactra portus

Te modo munito henricus hostis equo

Hiberniq; getæ: pictoq; britannia curru

Vstus & eoa discolor idus aq̃. (noctes

Hæc ne marrita fides? hæc pactæ sũt mihi

Aec arethusa suo. Sub noīe Arethusæ puellæ scribit epistola ad lycotã maritũ conquerentis de illius absentia: q malebat exercere militiã q̃ rei uxoriæ indulgere. Oblita. Lituris īspersa & ꝓnunciãdũ est media correpta: ut apud Ouidium Oblitus a dominæ cede libellus erit.

Bactra. Bactrianos ītelligit de qb⁹ supra dictũ é. Henric⁹ hostis. Locũ mẽdosũ ita etnẽdauim⁹ iisdẽ pene lris manẽtib⁹: munito sericus hostis equo. & ītelligit seras populos orientis lanicio siluasq; nobiles: a qb⁹ uestes sericæ olosericæ & subsericæ noīant. Munito equo i. cataphracto. Picto curru. Essedã significat uñ essedarii noīati: qđ supra docuim⁹: uel couinũ. britãni. n. couinos uocãt currus ex qb⁹ dimicãt gallice armati: ut scribit mela. unde dictũ ẽ a Lucano. Et docilis rector

mõſtrati belga couini. Rudis.i.tyrũcula & adhuc uirgo. Deductæ.ſ.ad nouũ maritũ. Fax omẽ. Vt oſtẽdat nuptias ſuas fuiſſe iauſpicatas ait facẽ rogalẽ & funeſtã ſibi nubẽti ꝓluxiſſe: & ifauſtũ omen ꝓſtitiſſe ſupra docuim⁹ cur qnq; faces ī nuptiis accẽderẽt. talis ẽ fere illa apud Ouidium ſnĩa. Fax quoq; quã tenuit lachrymoſo ſtridula fumo uſq; fuit. Stygio ſparſa lacu. Ignẽ & aqua noua nupta iubebaĩ attingere: & in nuptiis ī limine adhibebanĩ: & ſacramẽto ignis & aquæ nuptialia fœdera ſanciebanĩ: qa cã naſcẽdi duplex eſt ignis & aqua: & fœtus animãtiũ calore & humore corporanĩ & animãtur ad uitã. lege Plutarchũ: Lactãtiũ Varronẽ. Ouidiũ & feſtũ multa ſup hac re ſcribẽtes. ait arethuſa ſe ī nuptiis reſpſam fuiſſe aqua ſtygia & ifernali ꝑ qđ ſignificat ſe nupſiſſe diris oib⁹ & ifœlicibus auſpicis

Cum rudis urgenti brachia uicta dedi
Quæ mihi deductæ fax omẽ prætulit illa
Traxit ab euerſo lumina nigra rogo:
Et ſtygioſũ ſparſa lacu: nec recta capillis
Vitta data eſt: nupſi non comitante deo
Oibus heu portis pendẽt mea noxia uota
Texitur hæc caſtris quarta lacerna tuis:
Occidat ĩmerita q capſit ab arbore uallũ
Et ſtruxit querulas rauca per oſſa tubas.
Dignior obliquo ſunẽ qui torqueat ocno
Aeternuſq; tuam paſcat aſelle famem.
Dic mihi nũ teneros urit lorica lacertos?
Num grauis ĩbelles atterit aſta manus?
Hæc noceãt potius q̃ dẽtibus ulla puella
Det mihi plorandas per tua colla notas.
Diceris & macie uultũ tenuaſſe: ſed opto
E deſiderio ſit color iſte meo.
At mihi cum noctes ĩduxit ueſper amaras
Si qua relicta iacent oſculor arma tua.
Tum queror in toto nõ ſidere pallia lecto
Lucis & auctores nõ dare carmen aues.
Noctibus hybernis caſtrẽſia pẽſa laboro
Et tyria in gladios uellera ſecta ſuos:

Vitta. Qua.ſ.uinciũtur nodãturq; capilli nouæ nuptæ: q̃ ẽt flãmeo uelabaĩ: qđ erat lutei coloris: unde dixit Pli. in. xxi. Lutei uidei honorẽ antiquiſſimũ in nuptialibus flãmeis totũ fœminis cõceſſũ. inde nuptiæ & nuptæ nuncupanĩ: ut exiſtimat Varro: uidelicet a nuptu hoc ẽ ab optione. ideo ãt uelanĩ dum maritantur: ut nouerint ſe maritis ſuis ſubditas eſſe. eſt & illa uitta cõiugalis qua nubentes: quaſi uinculo uno copulãtur: quod iccirco fit ne compages unitatis cõiugalis diſrumpatur: ſicuti ſcriptum legimus in decretis. xxx. q. prima. Non comitã te. Aduerſantib⁹. Talaſio & Hymeneo diis nuptiarum.

Quarta lacerna. Iã ſe lacernas tres militares miſiſſe marito militãti ſignificat: & nũc q̃rtã texere: quæ & ipa paulopoſt cõfecta mittaĩ. ex quo docet diu iu caſtris fuiſſe maritum lycotam. lacernaꝝ plura fuerunt apud priſcos genera: nã aliæ coccineæ: aliæ beticæ noĩabanĩ. erãt & albæ lacernæ: quas in ſpectaculis ĩduebãt. hic ſignare uidetur eã ueſtẽ militarẽ: quã græci uocãt epheſtrida. ſimiliter apud Ouidiũ in. ii. faſtoꝝ ait Lucretia. Mittẽda ẽ domino nũc: nũc ꝓperate puellæ q̃primũ ofa facta lacerna manu. a lacerna lacernatus deriuaĩ. Occidat ĩmerita. Deteſtaĩ illũ q primus ĩuenit caſtra uallis munire: & uallos militares carpſit ab arbore. etiã q primus tubas bellĩ cas ſtruxit ex oſſibus. uallũ teſte Seruio dicit ipſa munitio ualli. fuſtes ſunt qbus uallũ munitur. Vir. Vallos ſub tecta referto. & Liuius ſcribit cincinatũ ĩperaſſe ut armati cũ duodenis quiq; uallis ante ſolis occaſum ī cãpo martio adeſſent. iterdũ munitio uallus maſculino genere appellaĩ: ut apd Cæſarẽ. duplicẽ eo loco fecerat uallũ. & alibi ĩter duos uallos. quia perfectum opus non erat pyrrhus caſtrametari primus docuiſſe memoratur. tubam primus inuenit piſeus tyrrhenus: ut Silius & Plini⁹ tradũt. inde tyrrhenus clangor & tyrrhenum murmur tubæ ſonus a poetis uocitatur. Tubæ quæ nunc fiunt ex ære antiquitus fiebãt ex bubulo cornu. ut docet Varro.

Dignior obliquo. Senſus eſt uulgatus ut ĩprecari dicatur: ego uero exiſtimo ſubeſſe ſenſum occultiorem: quem curioſiores uix animaduerterint: nedũ indiligentiores penſitauerint. locus eſt ſumptus ex hiſtoria. Socrates. n. pictor fuit: cuius picturæ placuerũt: & illa imprimis: piger qui appellatur ocnos ſpartũ torquens. qđ aſellus arrodit. ex his Plinii pauciſſimis uerbis uerſus iſtos ita interpretor. ut dicat inuẽtorem ualli & tubæ dignorem eſſe qui torqueat funiculũ ſparteum illo ocno: qui interpretatur piger: que pictus erat ī tabula ſocratica: & qui aſſidue paſcat aſellũ: qui ī pictura paſci uidebatur arrodens ipſum ſpartum quod ocnus torquebat. & ita leges ocno non autem orno ut paſſim legitur. Vrit lorica. interrogat lycotam nunquid ex geſtatione loricæ uexetur: quæ inſolitis onerоſa eſt: & uehementer delicatos infeſtat. lorica dicta ab eo q̃ e'loris de corio crudo pectoralia faciebant. poſtea galli ſuccuderunt e ferro ſub id uocabulũ ex anulis ferreã tunicã. Color iſte. Optat arethuſa ut maritus ſit emaciatus & lurida facie ex amoris ſui deſiderio: non autem alienæ puellæ.

Non ſidere. Depreſſa iacere. ſidere enim eſt deorſum deſcendere & preſſum ire. Virgilius. Gemina ſub arbore ſidunt. inde ſubſidio idẽ. ſubſidere ualles. in hanc ſententiam eſt illud Ouidii. nec ī lecto pallia noſtra ſedẽt.

Lucis autores. Gallos gallinaceos ſignificat: qui diem uenientem nunciant cantu: quos excitandis in opera mortalibus rũpendoq; ſomno natura genuit: ut luculenter tradit Plinius in. x. de galli cantu ita ſcribit Ambroſius. in. v. exameri. galli cantus ſuauis in noctibus & utilis: qui quaſi bonus cohabitator & dormiẽtẽ excitat: & ſollicitũ admonet: & uianté ſolatur ꝓceſſũ noctis canora ſignificatione proteſtãs. hoc ipſe lucifer excitatus exoriĩ: cœlũq; illuminat. In gladios ſuos. Quoniã ĩdut⁹ paludamẽto purpureo cõgrediebaĩ cõtra tyrios: a qbus uellera tyrii coloriis ꝓcioſiſſima dicunĩ ut ſupra demõſtratũ ẽ. & ita cõtra gladios tyrios ꝑabaĩ ueſtis militaris tyrio colore ĩfecta. In hãc ſnĩam dr illd ſuo ſibi gladio hoſtem iugulat. uel alluſit ad texturã tyrii ueſtimẽti: q dr i textis q̃ſi gladiolis diuidebaĩ ſicut dictæ ſunt antiqtus ueſtes papaueratæ & ſcutulatæ ab ipſa

textura. Qua parte fluat. Iam iquit uaco chorographiæ propter te absentē: & disco qua regione fluat araxes flu. armeniæ. Sine aqua currit. Est herba hippice dicta quam equi habentes in ore famē sitimq; non sentiunt. Autor Pli. Cogor & e tabula. Exprimitur affectio uxoris erga maritum militantem. quæ ut sciret naturā situmq; locorū: in quibus coniux belligerabat: uolebat in tabula depictas cognoscere regiōes. Anaximā der: ut inquit Strabo tabulam edidit situm orbis continentē. Fœlix hippolite. Fœlices dicit esse amazonas quibus licebat arma tractare: quod & ipsa arethusa uehementer exoptat si fax foret, sed apud romanos ingenti opprobrio dabatur: si mulier castra sequebatur: unde ē illud maronianum. Sequiturq; nefas ægyptia coniunx. & ut inquit Hieronymus: nemo miles uxorem ducit in bella. & apud Lucanum Cornelia uxor Pompeii mādat in insulam lesbon. leges Platonis atq; lygurgi permittūt bella a mulieribus exerceri: ut supra declaratum est. hippoliten autē reginā amazonū fuisse nemo est qui nesciat: quā Theseus i bello captā assumpsit i matrimonium: & ex ea genuit hyppolytum. alii nō hyppolites sed ātiopæ filium esse hippolytū prodiderunt. Nuda papilla. Ita Virgilius. Exertæ cīgula māmæ. Amazones dextrā mamillam urebant signistra i preliis exerta utebātur. Sarcina militiæ. Martia ad catonem pristinum cōiugem reuertēs ait apud Lucanū. Da mihi castra sequi. Pœnis ostris. Africanis. nam purpureus color in laconica i tyro & in cuynge africæ getuloq; oceani littore præcipuus habebatur. Autor Plinius in. ix. in hāc sentētiam ait sapho cui color i fœlix. Crystallus. Crystallū glaciem esse certum est: unde & græci nomen dederunt. Crystallinū uas amphorale aliquando uisum fuit. nero duos calices crystallinos in suprema ira fregit illisos. Autor Plinius in ultimo. Caloris ipatiens est crystallus: & ideo in frigido tātum potu adhibētur uasa crystallina. Lucanus. Fūdit niliacas crystallus aquas. Clausos lares. Lararīū ut arbitror designat. est enim lararīū sacrariū domesticū in quo lares & dii peculiares adorant. Scribit lāpridius: Alexandrū seuerū in larario rem diuinā matutinis horis factitasse ad effigies deorū: i quibus habebat abrahamū & xp̄m in secūdo larario simulacrū habuit Virgilii & Ciceronis ait arethusa se uix singulis mensibus semel salutare lares q d' ex mœrore uult itelligi. Graucidos & catulæ. Ob lectamentis catellæ solabatur arethusa desideriū absentie mariti: quā sub graucidos nomīe celebrat: ut apud Martialē celebratur issa publii catella: & apd historicos pses catellus filiæ emilii pauli. potest nomē esse ficticiū forma tumq; ab hac dictiōe graus quæ græce significat uetulā.

Et díſco qua parte fluat uíncendus araxes
Quot ſine aq̄ pthus mília currat equus.
Cogor & e tabula pictos ediſcere mūdos
Qualis & hæc docti ſit poſitura dei.
Quæ tellus ſit lenta gelu: q̄ putris ab æſtu
Ventus in italiam qui bene uela ferat
Aſſidet una ſoror curis & pallida nutrix
Peierat hyberni temporis eſſe moras.
Fœlix hyppolite nuda tulit arma papilla
Et texit galea barbara molle caput.
Romanis utinam patuiſſent caſtra puellis
Eſſem militiæ ſarcina fida tuæ.
Nec me tardarēt ſcythiæ iuga. cū pr̄ altas
Aphricus i glaciem frigore nectit aquas
Oīs amor magn9: ſed apto i cōiuge maior
Hāc uēus ut uiuat uētilat ipſa facē (ſtris
Nā mihi quo pēis tibi purpura fulgeat o-
Cryſtalluſque tuas ornet aquoſa manus
Aia ſurda tacent: rariſq; aſſueta calendis
Vix aperit clauſos una puella lares. (tis
Graucidos & catulæ uox ē mihi grata q̄rē
Illa tui partem uendicat una tori.
Flore ſacella tego uerbenis compita uelo
Et crepat ad ueteres herba ſabina focos.
Siue i finitimo gemuit ſtās noctua tigno
Siue uoluit tingi parca lucerna mero.

Verbenis cōpita uelo. Verbena quā aliqui peristereon: noſtri uerbenacā uocāt: herba est qua nulla plus habet romanæ nobilitatis. hac iouis mensa uerrītur: domus purgantur luſtranturq;. magi circa hanc insaniunt hac peruncto impetrare quæ uelint. febres abigere: amicitias conciliare: nulliq; nō morbo mederi: aiuntq; si aqua spargatur triclinium: qua uerbena maduerit: lætiores conuictus fieri. & ut scribit Plinius: non aliunde sagmina in remediis publicis fuerunt & in sacris legationibus q̄ uerbenæ utroq; nomine idē significāte: hoc est gramen ex arce cum sua terra euulsum. & Liuius idem esse sagmina & uerbenas ostēdit libro. xxx. & id genus herbæ ex arce sumptum dari solitum ferialibus: propter quod unus uerbenarius uocabatur: a sagminib⁹ sanctum dici martianus iurisconsultus existimat. præterea uerbenas uocamus omnes herbas & frondes sacratas: quæ ad aras coronandas adhibentur: ut docet Donatus & Seruius. uerbenæ aūt dictæ q̄si herbenæ. Herba sabina. duoꝝ generꝝ herba sabina est. altera amaraci folio similis: altera cupresso utilis in suffitiis pro thure assumit': parthus emortuos apposita extrahit: illinitur igni sacro & carbunculis. Autor Pli. i. xxiiii. hāc adhiberi solitam in sacrificiis. apud ueteres testis est Ouidius: qui ait. Ara dabat fumos herbis contenta sabinis: idem alibi inqt. Vre mares oleas tedāq; herbasq; sabinas? Crepat. resonat: ita Ouidi⁹. & crepet i mediis laurus adusta focis: inde crepitus uentris dicuntur. Noctua tigno. Sacra facio inquit quotiens noctua q̄ auis est inauspicata sedens in domicilio dat dirum omen cantu suo gemulo & querulo: noctuas nouem uoces habere tradit nigidius. Tigni appellatione non solum trabes sed etiam omne genus materiæ significatur: ex qua ædificia constant: ut docet iuriscōsulti. & ut ait festus. Tignū non solū est quo utūtur in ædificiis: sed etiā quo i uineis. Tigni lucerna. Ex flāma lucernaꝝ præsagia obseruauerūt maiores nostri. quoꝝ & Virg. & Plini⁹ meminerūt. & apd apuleiū sybilla lucernæ appellat': quæ cœli negocia & solē ipm de specula cādelabri cotuet'

Hornis agnis. uisis inquit noctu æ lucernæ præsaglis statim sacrifico agnos & exta pinguissima. hornos uocat agnos anniculos. nam res horna dicitur annua uel noua: ut inquit acron. & Horatius hornã frugẽ appellat. & horno aduerbiũ tẽporale est: ut ĩquit Priscianus: a quo deriuatur hornotinus. unde ait Cato. hornotinæ nuces uirides. quærit iurisconsultus legatis agnis qui nam contineant. quidam aiebant agnos dũtaxat sex mẽsium esse: sed uerius est eos legatos esse qui minores anniculis essent. Popæ. Popam significare pinguidinẽ indicat uersus ille Persianus. Ast illi tremat omento popa uenter. Hinc popinæ & popinones deduci uidentur.

Illa dies hornis cædem denunciat agnis
Succinctæq; calent ad noua lucra popæ
Ne precor ascensis tanti sit gloria bactris
Raptaue odorato carbasa lina duci.
Plũbea cũ tortæ spargunt pondera fũdæ
Subdolus & uersis increpat arcus equis
Sed tua sic domitis parthæ telluris alũnis
Pura triũphantis hasta sequatur equos.
Incorrupta mei conserua fœdera lecti
Hac ego te sola lege rediisse uelim.
Armaq; cum tulero portæ uotiua capenæ
Subscribam saluo grata puella uiro.

Fabula Tarpeiæ (pulchrũ
t Arpeiũ nemus & tarpeiæ turpe sẽ
Fabor: & ãtiqui limina capta iouis
Lucus erat fœlix hedoroso cõditus antro
Multaque nariuis obstrepit arbor aquis.
Syluani ramosa domus quo dulcis a æstu
Fistula poturas ire iubebat oues.
Hũc tacius fontem uallo præcigit acerno
Fidaque suggesta castra coronat humo.
Quid tũ roma fuit tubicẽ uicina curetis
Cũ quateret lento murmure saxa iouis.
Atq; ubi nũc terris dicunt iura subactis.
Stabant romano pila sabina foro.
Murus erãt mõtes ubi nũc est curia septa
Bellicus ex illo fonte bibebat equus.
Hinc tarpeia deæ fontem libauit: at illi
Vrgebat medium fictilis urna caput.

pope succinctæ accipiunt a poeta pro uictimis minutis paratisq; ad sacrificium: quarũ adeps offertur super altari ut inquit Hieronymus: uel poti9 pro pinguioribus extis qualia antiq; lustralia nũcupauerunt. Ascensis bactris noli inquit tanti facere gloriam nec tanta laudis cupidita te rapiaris: ut primus uelis ascendere muros hostiles bactrianorũ & spolia opima detrahere duci hostiũ: quia posset hæc audacia tibi magno cõstare. & ita monet maritũ: ut cautius cũ hostibus cõgrediat: nec se ĩmittat in periculũ spe aut gloriæ aut prædæ. Carbasa lina. Carbasa lina sunt miræ tenuitatis in hispania primũ reperta: ut ĩquit Plinius in. xix. Carbasinis uestibus indi & arabes corpa uelant: quæ sunt auro purpuraq; distictæ: ut tradit Curti9. Odorato duci. Refert hoc ad regionẽ arabiæ odoratissimã & scatẽtẽ aromatibus quibus ipsi duces suffiti sunt. Plũbea põdera. Glãdes plumbeæ. Subdolus arcus. Optimum epitheto parthici arcus: qui magis nocet a tergo q̃ a fronte & in fuga dolosus est. Sed tua sit Lege sic: non autẽ sit: est enim particula p̃catiua: ita ĩquit domitis parthis donatus hasta pura sequaris curtũ imperatoris tui triumphantis: conseruato fœdus connubii incorruptum. Hasta pura dicitur sine ferro: ut inquit donatus apud Virgilium: & hoc præmio apud maiores donabatur uictor in prælio. hinc legimus apud Plinium ciniuum dentatum hastis puris duodeuiginti fuisse donatum. Et Virg. dixit in sexto. Ille uides pura iuuenis qui nititur hasta. Hac lege. ut scilicet ferues fœdus coniugale. Arma uotiua. dicit se suspensurã ex uoto arma mariti domum reuersi in templo martis iuxta portã capenam cum illa subscriptione. Saluo grata puella uiro.

Alia Elegia.

Arpeiũ nemus. Sabini duce tacio: ob raptas mulieres bellũ romanis ĩtulerũt quibus p̃dita est arx p uirginẽ uestalẽ tarpeiam Spurii tarpeii filiã. q romæ præerat arci. nã tacius uirginẽ auro corrupit: ut armatos in arcem accipiat. Accepti obruptã armis necauerunt. memoriæ proditum est cum sabini aureas armillas in brachio leuo & gemmatos annulos gestarent pepigisse eam quod in sinistris manibus haberent. dubium clypeos petierit an armillas. illi ut fidem soluerent: uel ut fraudem ulciscerentur clypeis tarpeiam obruerunt: & sua ipsam mercede peremerunt. A tarpeia dictus est mons tarpeius: quem antea montẽ saturnium appellatum prodiderunt: & postea capitoliũ nominauerunt. Autores Liuius Dionysius Florus & Varro. In hac historia non scriptores omnes adamussim concordant. ea nunc poeticæ a poeta memorat. Scribit Plutarchus in Romulo similũ poetã delirare: qui opinabat tarpeiam non sabinis arcem prodidisse sed celtis: cum illorum regis amore flagraret. Proptius sentit tarpeiã patefecisse arcem. T. tacio sabino ob amorẽ quem multis uersibus luculente cõmemorat in principio elegiæ. more poetico proponit se cantaturũ tarpeiæ mortẽ: & quẽadmodum arx capitolina capta fuerit a sabinis. Tarpeiæ effigies erat in æde iouis: quæ ædes sabinis semper patebat ex pacto: quod inter tacium & Romulũ fuit constitutũ. Antiqui iouis. s. capitolini. nã antea montẽ saturniũ appellauerũt: qui mox tarpeius dictus est: postremo capitoliũ dixerũt q̃ hic cum foderent fundamenta ædis iouis caput humanũ dicitur fuisse inuentũ. Turpe sepulchrũ. pp arcis proditionẽ. Curetis. A curibus oppidũ sabinorũ unde q̃rites dicti existimat. Saxa iouis. Capitoliũ. & alludit ad saxũ tarpeiũ e quo fontes p̃cipitantur: quod a Virgi. dictũ ẽ. Capitoli ĩmobile saxũ. q̃is determino illic intelligendũ esse uideatur. Tarpeia deæ fonte libauit. Diximus tarpeiã uirginẽ fuisse uestalẽ: quæ tunc forte aquã petitũ iuerat ad sacra deæ uestæ idẽ Oui. de siluia uestali memorat: Sacra lauaturas mane petebat aq̃s. fõtẽ ĩtelligere possum9 iuturnæ de quo

ſupra dictum eſt. Flammas tuas. Veſta nihil aliud eſt q̄ ignis: unde ait Ouidius: Nec tu aliud ueſtā q̄ pu-
rā ītellige flāmā. Et quidā autumant nihil aliud a ueſtalibus uirginibus in æde ueſtæ q̄ ſextīguibilē ignē aſſer
uari q ſi forte fuerit extinctus nequaq̄ reparari fas erat ex hoc igne humanis manibus elaborato. ſed accēſa per
ſomites ex ſole flāma: purus & cæleſtis ignis eliciebat. de quo lege Plutarchū in numa & Dionyſiū in ſecūdo.

Sæpe illa īmeritæ. ſenſus eſt. Tarpeia ſæpe ibat ad fontē deſiderio uiſendi tacii cuius rei ꝓtextu afferebat, pdi
gia lunæ quæ aqua fontana dicebat eſſe expiāda: cū tamē re uera nullū dix omen eſſet in luna. Cauſata eſt.
pro eo dixit q̄ eſt cauſam attulit & lunā in cauſa fuiſſe
ꝓtendit tā frequētis aquationis. Cauſari. n. ſignificat cau
ſam rei geſtæ afferre & aliquādo excuſare: cū id quod in
cauſa fuit afferimus in excuſationē: Cuius rei exempla
multa referunt a Laurētio uallēſi: qui ſcite & p quā dili-
gēter q̄d cauſari ſignificaret expreſſit. In hāc ſentētiā eſt il
lud a Tibullo ꝓlatū: Aut ego ſum cauſatus aues dāt oſa
dira. Tingēdas comas. Qui expiari uolebat: aqua pu
ra caput īprimis luſtrabat. Iuuenalis. Vorticibus timidū
caput abluit. & Perſius, tiberino in flumīe mergis. Mane
caput bis terq̄. & Oui. ter caput irrorat. Poſſumus etiam
ita ītelligere: ut dicat poeta tarpeiā finxiſſe ſe a luna uexa-
ri: & iccirco ſe ſæpius petere fontē: ut aq̄. ſ. fontana ſana-
ret. de hoc morbo ītellexit Hor. illo uerſu. Aut fanaticus
error & iracūda diana. Taci. regis ſabinoꝝ adamati a
tarpeia: que ꝓ illius ſalute offerebat lilia nymphis fonta
nis ut eū. ſ. incolumē intactūq̄ ſeruarēt a telis romuleis.

Sua uulnera. ſ. quæ ſibi iter rubos & ſentes cōfecerat:
uel potius uulnera ītellige amatoria. quæ īpatibilia ſunt.

Ignes caſtroꝝ. Verba tarpeiæ amore hoſtis tabeſcētis.
optātiſq̄ fieri captiuā: ut ita cōſpectu tacii quē deperibat
ꝓfruaf. Prætoria turmæ. Hoc in loco prætoria ſignifi
cant tabernacula īperatoria de q̄ dictione ſatis ſupra me-
moratū eſt. turma aūt eſt ordo militari & ter denos con
tinet equites. ꝓfecti turmaꝝ decuriones nominātur: Au-
tor eſt Marcus Varro. ſcribunt Vegetius. & Modeſtus in
turma equites eſſe. xxxii. Et ualeat. renunciat priæ Ro-
mæ & diis patriis ob amorē tacii: cuiꝰ mauult eſſe capti
ua q̄ Romæ libera. Probro meo. Flagitio & dedecore
hoc enim in hoc loco ſignificat probrū. aliquando acci-
pitur pro ignominia & conuitio cōtumelioſo. Liuius. oc
curſat portis. ingerunt probra. Vulpianus ſcribit probrū
& opprobrium idem eſſe: cuius ſententiam refellit Lau-
rentius uallenſis. Ipſe iubas. laus eſt tacii qui ritu mili
tari iubas equi ſuis ipſe manibꝰ diſponeret. Laudaf a Plu
tarcho Atheas rex ſcythaꝝ ꝙ equum pecteret & ornaret
quī olim interrogauit legatos philippi nūqd hoc idem
faceret philippus. Dextras iubas appellat poeta. quia te-
ſte Virgilio equorum generoſorum. Denſa iuba & dex-
tro iactata recumbit in armo. & ut inquit Varro: iuba in
equo ſit crebra ſubcriſpa ſub tenuibus ſetis implicata in
dexterioꝛē partem ceruicis. Inguina uerſa canes. Mo-
re poetico fabulas miſcet: & quod de ſcylla phorci uulga
tum eſt: aſcribit ſcyllæ. Niſi quæ in auem trāſmutata eſt:
cum altera ſcylla conuerſa fuerit in monſtrum latranti-
bus canibus horrendum: & imitatus uidetur Virgili-
um fabulas permiſcentem illis uerſibus. Quid loquar aut ſcyllam niſi quam fama ſequuta eſt Candida ſuc-
cinctam latrantibus inuina monſtris. Dulichias uexaſſe rates. Fraterni cornua monſtri. Ex affectione amo
ris ait Tarpeia non eſſe mirandum ſi ariadna prodidit fratrem minotaurum: cum amore languens theſeo fila
dedit: quibus rexit iter labyrintheum & enaſit ambages inexplicabiles: & ita ab exemplo amoris infandi fu-
am confirmat audaciam. Pallados ignes. pro ueſtæ dictum eſt. nam res una eſt: dii plures: ut inquit Augu-
ſtinus: & aliquando deus unus res plures. pallas eſt ſummus ether: & ut ſcribit martianus capella flos eſt ignis
& flammatis circulis ethræ. Veſta flamma eſt: & dea flammæ: idem eſt pallas ambæ uirgines ambæ incorru-
ptæ. lege Auguſtinum pluribus uerbis oſtendentem unum eſſe deum & nomina plura. poteſt hoc etiam refer
ri ad Troianum illud palladiū: quod teſte Plutarcho reſidebat in templo ueſtæ: & a ueſtalibus uirginibꝰ cuſto

Et ſatis una malæ potuit mors eſſe puellæ
Que uoluit flammas fallere ueſta tuas
Vidit arenoſis tacium perludere campis
Pictaque per flauas arma leuare iubas.
Obſtupuit regis facie: & regalibus armis
Interque oblitas excidit urna manus.
Sæpe illa īmeritæ cauſata eſt omnia lunæ
Et ſibi tingendas dixit in amne comas.
Sæpe tulit blandis argentea lilia nymphis
Romula ne faciem læderet aſta taci.
Dūque ſubit prio capitolia nubila fumo:
Rettulit hirſutis brachia ſecta rubis.
Et ſua tarpeia reſidens ita fleuit ab arce
Vulnera uicino non patienda ioui.
Ignes caſtrorū & taciæ prætoria turmæ
Et formoſa oculis arma ſabina meis
O utinā ad ueſtros ſedeā captiua penates
Dum captiua mei conſpicer eſſe taci.
Romani montes & mōtibus abdita roma
Et ualeat probro ueſta pudenda meo.
Ille equus ille meos ī caſtra repōet amores
Cui tacius dextra collocat ipſe iubas.
Quid miꝝ in prios ſcyllā ſæuiſſe capillos
Cādidaque ī ſæuos īguina uerſa canes?
Prodita quid miꝝ fraterni cornua mōſtri
Cū patuit lecto ſtamine torta uia?
Quātū ego ſū auſoniis crimē factura pu
Improba uirgineo lecta miniſtra foco.
Pallados extictos ſi quis mirabi ur ignes
Ignoſcat: lachrymis ſpargitur ara meis
Cras (ut rumor ait) tota pugnabitur urbe
Tu cape ſpinoſi roſida terga iugi.
Lubrica tota uia ē & pfida: qppe tacētes
Fallaci cælat limite ſemper aquas.

diebatur una cū æterno igne. Cātamina musæ. Vtinā inquit essem perita carminū magicorū profecto uocibus meis & incātamentis auxilium ferrē formoso Tacio contra romanos ꝓlianti. tota est pathetica oratio.

Te toga picta decet. Vide amantis fœminæ furibundū ardorē: q̄ hostē laudat cū sui regis uitupatiōe: quæ Taciū Romulo ꝓponit: q̄ a nutricatione ferini lactis mores in Romulo asperos & belluinos criminat. Cū ī moribus inolescendis magnā fere ptē nutricis ingeniū & natura lactis obtineat: & Macro. & Gellius luculente scripserunt. toga picta & palmata tunica habitus est ut in pace cōsulis: ita in uictoria triumphantis: ut refert Ausonius in panegyrico: & Liuiꝰ ĩter ornamēta triūphalia enumerat togā pictā & tunicā palmatā libro decimo & libro trigesimo pictas uestes iā apud Homericū fuisse animaduertit Plinius unde triūphales inquit natæ sunt.

Repēde uices. i. par pari refer: & sicut romani tuas otaci sabinas rapuerunt: ita tu rape me romanā. ex quo demonstrat uehementissimus in fœmina amoris affectus quæ optat ab hoste rapi dummodo sit apud amorem.

Commissas acies. Alludit ad sabinas quæ interuentu suo acies patrum & maritorū diremerūt. Palla. uestis fœminea. de qua Horatius: & circundata palla: & Plau. pallam ad phrygionem fert confecto prandio. Himeneæ. Himeneum quidam liberi & ueneris filium esse dicunt. Alii ex urania musa progenitū perhibent: qui primus certas nuptias instituerit & ob huiusmodi meritum nuptialem uocem hanc factam apud græcos: sicuti apud romanos nuptiarum deus thalassio uocitabatur. Scribit Donatus hymena esse membranam quandā qua sit munita uirginitas: quæ primo disrumpitur coitu: & ide hymeneum dictum putant. Alii autumant hymeneum eē proprie hymnum uirginalium nuptiarum. Quarta buccina. Nox in quattuor uigilias diuiditur: quæ singulæ trium horarum spatio supputantur: ut docet hieronymus in expositione psalmorum. & uigiles secundi primis: & secundis tertii: tertiisq̄ nouissimi in statione succedebant: dato signo a tubicine: ut tradit Vegetius. unde Luca. uolens tempus demonstrare nocturnum: & iam primæ uigiliæ excubitoribus secundos uigiles successuros dixit. Tertia iam uigiles cōmouerat hora secundos. Ait nunc tarpeia: quartam buccinā dedisse signa quartæ uigiliæ: quæ est noctis pars nouissima. inde leges frequēter apud historicos de quarta uigilia & reliquis uigiliis crebram fieri mentionem: & Plinius de gallis gallinaceis loquens ait: quartam castrensi uigilia ad curas laborēq̄ reuocant. Primus palamedes in troiano bello inuenit signi dationem tesseras castrensesque uigilias. Somnia quærā. Fit sæpe ut aliquid in somno tale uideamus qua le uigilātes cogitamus. Iuxta illud Claudiani. omnia q̄ sensu uoluūtur uota diurno: Tempore nocturno reddit amica ges. Ait tarpeia se quæsituram somnia: quæ tacium amatorem sibi repsentent. Nefariis. absolute dictum pro flagitiis. nefarium enim est quod sacra polluit: farre pio solita celebrari. ergo nefarii sacrilegi dicuntur: ut autor est Asconius: nomē a farre deductum quo scelerati uti non debeant. & inde qui indigni sunt qui uiuant nefarii uocantur: ut docet Varro. Iliacæ familiæ. Ignem & sacra uestæ æneam ex ilio ī italiam deportasse notissimum est uel illo carmine maroniano. Aeternūq̄ adytis effert penetralibus ignem: & testis est Dionysius in secundo. Albæ templum fuit uestæ. Ab alba romam translatæ sūt uestales cerimoniæ per Romulū ut quidam autumāt: siue per numam ut uulgatior fama est: ut luculenti scriptores affirmant: hinc sacerdotiū uestæ dixit Liuius alba esse oriundum. poetæ propter æneā troianū a quo uestæ sacra translata fuerunt: ignem illum uestalem iliacū & troicū appellant. Papiniꝰ. Vigilet face troicus igni. a Silio laomedōteæ flāmæ nominantur. Illa ruit. impetu & amore furibūda rapiebatur uirgo tarpeia qualis baccha ferri solet scissa uestē bachico furore perculsa ad strymōa fluuium thraciæ: & iuxta termodoonta. hoc magis placet q̄ de amazōe fœmina esse intelligendum: dictum est supra de termodoonte fluuio et amazonibꝰ. Strymonis. baccha patronymicū est a strymone fluuio formatū. Hic primus. palilibus de quibus supra meminimus romā cōdidit Romulus. quod poetæ historicique cōmemorant: erat inqt dies palilioꝝ quo lususet cōuiuia genialia Romæ celebrabāt. et custodiæ minꝰ diligēter agebāt. hāc occasionē: nacta tarpeia ꝓdidit arcē sabinis. Pagana fer. rustici q̄ pagani dicunt. ppea q̄ pagati habitāt: celebrātes palilia trāsiliebāt p aceruos fœni stipulæq̄ flagrātes et lacte ac dapibus palem deā uenerabant: ut scribit Ouidius in fastis. Diuitiis. quidaꝝ codices habebant delitiis.

O utinā magicæ nossem cātamina musæ
Hæc quoq; formoso ligua tulisset opem
T e toga picta decet nō quē sine mris honestā
Nutrit ihūanæ dura papilla lupæ (noré
Sic hospes patiare tua regina sub aula
Dos tibi nō humilis ꝓdita roma uenit.
Si minus at raptæ nō sint impune sabinæ
Me rape & alterna lege tepende uices.
Cōmissas acies ego possū soluere nuptæ
Vos mediū palla fœdꝰ inite mea. (cōde
Adde hieneæ mōs. tubicē fera murmura
Credite uestra meus molliet arma torꝰ.
Et iā quarta canit uenturā buccina lucem
Ipsaq; in oceanum sydera lapsa cadunt.
Experiar somnū de te mihi somnia quærā
Fac uenias oculis umbra benigna meis.
Dixit: & incerto pmisit brachia somno
Nescia nefariis accubuisse nouis.
Nam uesta iliacæ fœlix tutella fauillæ
Culpā alit: & plures cōdit in ossa faces.
Illa ruit qualis celere prope termodoonta
Strymonis abscisso fertur aperta sinu.
Vrbi festus erat dixere palilia patres
Hic primus cœpit mœnibus esse dies:
Annua pastoꝝ conuiuia lusus in urbe
Cum pagana madent fercula diuitiis.
Cūq; sup raros fœni Hammantis aceruos

Romulus excubias. Tarpeia diem festū ad agendam auden dāq; arcis ꝓditionē existimauit idoneum: qñ romulus excubias uigiliasq; bellicas ꝑ festiuitatē paulū remiserat. Nec tuba signi datio ad uigilias distingu endas dabat. excubiæ dicunt diurnæ: & nocturnæ uigiliæ. Festoq; remissus, ꝓpter diē festū atq; palilia so lutus a custodia erat mons capitalinus. Iuppiter. s. Capitolinus inuigilauit ad pœnas de tarpeia ꝓditrice su mendas. Sceleri, ꝓditioni, proditores. n. tantis ꝑ probantur donec proditionem perfecerint: deinde explo duntur & eiiciuntur. inuisi infestiq; sunt: sicut docet demosthenes in oratione procte siphonte. Hinc lasthenes qui philippo prodidit olinthum: & timolaus: qui the bas: amici philippi uocabantur quoad uoti compos fa ctus est. postea ab eodem expulsi & summis incommo dis affecti fuerūt. Augustus quoq; dicere solebat se ama re proditionem: sed nō laudare proditorem. & olim syl la de saxo deiecit seruum sulpitii domini proditorem: cum tamen ille dominum prodidisset: ut syllæ gratifica retur: cuius rei Liuius & Plutarchus meminerūt. Ita nūc tacius ut ostenderet nihil usq; fidum esse proditori tarpe iam congestis armis obrutam interemit tali mehercule supplicio dignissimam & ita nullum honorem dedit tā to scelerī quantum proditio est. Hæc dos. Insultat Pro pertius tarpeiæ dicens eius officio talē dotē fuisse aptissi mā: ut. s. armis ingestis obrueretur: talia enim ꝑmia sūt proditoribus rependenda. Alia Elegia.

Erra tuū spinis Execratio ēī lenā. cui⁹ lenociniū ad puellas corrūpēdas exeqt̄ hæc aūt Achātis nīabat̄. Obducat te gat. Vir. Palus obducat pascua iunco.

Vmbra sitī. Dira ꝑcatio q̄ optat: ut umbra defunctæ lenæ ēt apd̄ inferos sitiat: qd̄ tormētū graue ē bibulis hoī b⁹. apud Plautū lena ē q̄ appellat̄ merobiba & multibi ba: q̄ sitim inter tormēta enumerat. Nec sedeāt. i. diu errabūdi sint manes lenæ. Pessima auis. Pessimū au spiciū: in aliis codicib⁹ legīt̄ anus. q̄ lectio magis placet: ferme enim oēs uetulæ sunt: ut apud Ouidium & Plau tū cognoscere licet. Cogeret antinoo. antinous unus ex procis fuit penelopes homericis carminibus satis no tus: quē primum ulysses domum reuersus poculum ma nu tenentē sagitta confixit in gutture: ex quo moribun dus calcibus mensam deiecit: & sanguine cūcta fœdauit.

Magnes non ducere ferrū. Ostendit lenæ potentiam: quā dicit suis ueneficiis posse superare ipam rez natura & efficere ne magnes ferrū trahere possit: cū naturaliter ferrum a magnete lapide trahatur: quē ideo græci uocāt magneta magnetū: quia sit patriis in finibus ortus: inqt Lucretius, existimat Plinius ab inuentore appellatum eē magnetem. Inuenisse aūt fertur clauis crepidarum adhæ rentibus cum armenta pasceret. Quinq; sunt genera ma gnetis. comptū est tāto meliores eē quāto sunt magis ce rulei. æthiopicis la⁹ sūme pat̄: q magnetē quoq; aliū ad se trahunt. adamas dissidet cū magnete in tantū: ut iuxta positū ferrū abstrahi nō patiat̄. Narrat̄ Augu. rē me moratu dignā in. xxi. de ci. deī. Vidisse se a magnete rapi annulū ferreū atq; suspendī: q admot⁹ alteri annulo eū suspēdit: atq; ille prior lapidi: sic alter ānulus priori ānulo cohærebat. accessit illi eodē mō annulus tertius accessit & quart⁹. & ita q̄si cathena pepēdit annulorz. Plato quoq; ī libello de furore poetico magnes inqt nō solū ferreos annulos trahit: sed uī ēt ānulis ipsis īfūdit: q̄ hoc idē efficere possint. ac pīde ut lapis ānulos alios trahere. Lucre. Hūc hoīes lapidē mirāt̄: qppe cathenā sæpe exanellis reddit pēdētib⁹ ex se. Dinocrates Architectus tēplū cōcamerare inchoauerat de magnete lapide: ut in eo simulachrū e ferro pēdere ī aere uideretur. inter cessit mors q̄ opus īterrupit. Nidis nouerca. Efficiet inqt lena suis ueneficiis ut aues instar nouercarum sint suis pullis adhuc implumib⁹: & eos odio nouercali pſequant̄. Collinas herbas. Nō dicuntur herbæ colli næ in hoc loco a porta collina: sed a collib⁹. & ē sensus: tātā eē pollētiā & uim lenæ ut possit fōtes & flumīa in ducere herbis mōtanis. Collinæ ut autor ē Columella afferūt uina iucūdiora. Sātia diluerent̄. Natura rerū mutaret̄: & solida terra ī aquā cōuerteret̄: & dura liq̄scerēt. Susurramīe magico lunā deduci: lunā despuma ri: lunæ leges impōi testes sūt poetæ oēs: et a Plinio apuleioq; memoratū. Cātatā appellat cātamētis subactā.

Traiicit īmundas ebria turba dapes.
Romulus excubias decreuit īnocia solui
Atq; intermissa castra silere tuba.
Hoc tarpeia suū tps rata cōuenit hostem
Pacta ligat: pactis ipsa futura comes.
Mos erat ascēsu dubius festoq; remissus
Nec mora uocales occupat ense canes:
Oia pbebant somnos: sed iuppiter unus
Decreuit pœnis īuigilare tuis.
Prodiderat portæq; fidē patriāq; iacentē
Nubendiq; petit quem uelit ipsa diem.
At tati⁹ (neq;. n. sceleri dedit hostis hono
Nube ait; & regni scāde cubile mei (rē)
Dixit; & igestis comitū sup obruit armis
Hæc uirgo officiis dos erat apta tuis.
A duce tarpeio mos est cognomē adept⁹
O uigil iniustæ præmia sortis habes.

In Lenam. (chrū

Erra tuū spinis obducat lena sepul
Et tua qd̄ nō uis sētiat umbra sitim.
Nec sedeāt cineri manes. & cerber⁹ ultor
Turpia ieiuno terreat ossa sono. (tē
Docta uel hippolytū uenerī mollire negā
Concordiq; toro pessima semp anus:
Penelopen quoq; neglecto rumore mariti
Nubere lasciuo cogeret antinoo.
Illa uelit poterit magnes nō ducere ferz.
Et uolucris nidis eē nouerca suis. (bas
Q uippe & collinas ad fossā mouerit her
Stantia currentī diluerentur aqua.
Audax cantatæ leges imponere lunæ

Fallere terga lupo. significat lenã fuisse uersipellẽ. Vulgo enim infixa opinio est homines in lupos uerti rursusq; restitui sibi. & dementetus olim in lupũ se conuertit: q decimo anno pristinæ formæ restitutus in pugillatu se exercuit: & uictor ex uictoria olympiaca reuersus ẽ. Hic homines se cõmutãtes uocam⁹ uersipelles. unde est illud Plautinũ. Versipellẽ se facit quãdo lubet. & in maledictis uersipelles habebant. Lege Pliniũ in octauo & Augustinũ in decimooctauo. Cornicũ genas. Nõ existimo hoc simpliciter esse dictũ a poeta: sed ad uet⁹ puerbiũ alludere: q̃d est cornicũ oculos cõfigere: quo Cicero. Hieronym⁹. & Macrobius usi sunt: quo significamus. astutissimũ. doctissimũ. prudẽtissimum fuisse a callido solertiq; ueteratore illusum. circũscriptũ. superatum. de genis quæ sunt oculorum tegumenta supra dictum est. non placet sic ordinare ut dicat lenã ungue cornicum genas hoc est palpebras oculorum effodere. eruditior est prima sententia & uerior. Consuluitq; stryges. Superius diximus de strygibus quæ ubera infantiũ labris imulgere dicuntur: quarum formã describit Ouid. in fastis: quibus ad ueneficia utebantur sagæ quas cõsulere dicuntur quando ex illis explorant qd fato opus sit. nũc ait poeta lenã adhibuisse strynges in consultationem amatoriæ disciplinæ: & quasi cõsilium petiisse de suo sanguine: & contra ipsum collegisse hippomães caballinũ. est aũt hipomães carũcula i frõte pulli equini caricæ magnitudine. colore nigro. q̃d statim edito partu deuorat fœta: aut partũ ad ubera nõ admittit si qs ꝓripiat: autores Pli. & Soli. hoc utebant ad amoris ueneficiũ: unde ait Virgi. Quærit & nascẽtis equi de fronte reuulsus Et matri ꝓreptus amor. hoc Apuleius elegãti uocabulo appellat hinnientũ dulcedinẽ. de hoc intellexit Iuuena. cui totã tremuli frontem esonia pulli infudit. Est & Hippomanes humor defluẽs ex genitalibus equarum: cuius Virgili⁹ & Tibullus meminerũt: de quo loqtur Aristo. in. vi. de animalibus. est etiã hippomanes herba: quã comedẽtes equi furiis agitant: cuius mẽtio fit apud Hesiodũ. Saxosamq; ferat. corrigendũ ẽ terat: ut sit sensus: blandiloquis uerbis lenæ mẽtes puellax exorari: ut uia saxosa sedulitate cõterit. Si te coa iuuat. Verba sunt lenæ ad cynthiã uel alterã puellã didascalica & artẽ lenoniã continẽtia. Sensus est. si auro & unionibus: si uestib⁹ cois & attalicis: si poculis ꝓciosis delectaris: esto ꝓfida piura & mendax. Derorãtẽ. hoc ẽ capiti auri roramenta respargentem: quo magis coma illuminata flauescat: quod nõ solũ mulieres curiosæ decoris factitabãt. sed etiã uiri. Inde legimus apud Iuliũ capitolinũ a Vero antonio habitã esse hãc curam flauentiũ capillorum. Quidã codices habent dorozantũ: ut dicat lena si iuuat te o puella ripa aurea dorozantũ: hoc est si auro delectaris: quod defert fluuius dorozantũ populorũ: spernẽda est fides & dii florcipẽdẽdi. quasi dicat. auri & gemmax diuitiarũq; habendax causa omne fas abrumpendũ. sũt aũt dorozantes indiæ populi. ubi aux flumina uehunt: ut autor est Curti⁹. Cõcha supbit. margaritas intelligit q̃ nascuntur in conchis: ut supra docuimus: uel intelligit de muricibus & purpuris quæ conchæ sunt: ex quarum sanguine lanæ inficiuntur & tyrio colori palma dabatur. de quo supra satis ac super

Eurypilíq;. Dictum est in primo cõmẽtario affati de coa ueste. quã nũc eurypili appellat: quoniã eurypil⁹ impium habuit in coa ĩsula: & calydnis: ut scribit Strabo in decimo. unde ait Homerus: eurypiliq; urbẽ conæquoreasq; calydnas. Scribit idẽ Strabo ĩ decimotertio. eurypilũ telephi filiũ: quẽ in bello troiano ĩterfectũ fuisse a neoptolemo testis ẽ uersus homericus ĩperasse ĩ locis caico proximis. Cæ mineruæ. minerua dea est artium multax & imprimis textoriæ: ut antea diximus: & similiter de attalicis superius memoratum est.

Signa putria. Intellige intextas auro effigies in attalicis quæ ob uetustatẽ putrescere uidentur ut fit commẽdatio ab ætate. Venalia thebæ. Egyptiæ thebæ: quæ hortos pẽsiles habent: quæ centum portis inclytæ sũt: quæ carminibus homericis historicorũq; monumentis celebrant. palmis optimis sunt copiosæ: unde & palmiferæ nũc cognominant. quarum fructus thebaides & thebaicæ dicũtur a Plinio in. xiii. & in. xxiii. de qb⁹ intelligendum est apud Papinium illo uersu. Chartæ thebaicæue caricæue: quẽ locũ iterpres syluax perperã interpretatur. scribit Solinus ægyptiã palmã hac peculiari dote esse decoratam: ut sitim sedet. unde & adipsos græcæ est nominata. uenalia autem ex ægypto multa romam deferebant. ergo existimo in hoc loco a poeta significari unguenta quibus conficiendis ægyptus omnium accommodatissima est ut scribit Plinius: & mendesium meropiũq; unguenta in ægypto laudatissima fuerunt. potes etiã intelligere uenalia uasa crystallina: q̃ ex ægypto deferebantur. unde dixit Martialis: Cum tua niliacus portet crystalla cataflus. Murrhea pocula. Murrina uasa significat ex murrha confecta. est aũt murrha gẽma quam oriẽs mittit: quæ inuenitur in pluribus locis parthici regni. primus Pompeius sex pocula murrina ex triumpho mithridatico ioui capitolino dicauit. petronius moriturus crullam murrinam. ccc. sestertiis emptam fregit. autor Plinius. de murrinis poculis intellexit Lucanus illo uersu. Non auro mirrhaq; bibũt. De eisdẽ ait Iuuenalis. Maxima rursus murrina: est q̃dã murrhinis ĩ odore cõmẽdatio ad q̃d allusit Martialis. sic scribẽs in distico. Cuius lẽma ẽ mirrhina. Si calidũ potas ardenti murrha falerno Conuenit & melior fit sapor inde mero. Damnosæ pudicitiæ. epitheton

ex cauſa. erit enim inquit lena tibi cum damno & egeſtate pudicitia: cum commodo autem & opibus adulteria. Precium facit. Senſus eſt fingere q̄ alterum amatorem habeas domi: hoc tibi erit quæſtuoſiſſimu3: uel hoc ait tibi erit lucroſum fingere apud amantem q̄ domi eſt maritus tuus: & ideo ipſum admitti non poſſe. hoc enim amatorem magis incendit & tunc largius dabit. Horatius. Illam poſt paulo ſed pluris ſi exierit uir.

Dilata nocte. In hanc ſententiam loquitur lena apud Ouidium. Sæpe nega noctem capitis modo finge dolorem. Puros ſyderis eſſe dies. Menda eſt in uerſu qui ut opinor ſic eſt emendandus: ut loco ſyderis legas iſidis: & eſt ſenſus uenuſtiſſimus. præcipiens enī lena amātem eſſe omnibus modis torquendum atq̄ emungēdū monet puellam ut ſimulet inſtare ſacra iſidis ſolennia: q̄ bus diebus puellæ a uiris ſecubabant: id quod ſupra dixi mus: unde dies accomodato epitheto puros appellat: q̄ ſi caſtos & pudicos: & quibus nefas ſit propter iſidis religionem: exercere ueneria: & hunc eſſe exiſtimo uerum poetæ uerſum & ſenſum: cui aſtipulatur illud Ouidii. & modo quæ cauſas præbeat iſis erit. Ingerat apriles iole tibi. Docet lena artes: quibus puella ab amatorib⁹ munera ſolerter extorquæat. facito inquit ut iole & amychle quæ ſunt nomina ancillarum ſæpius ingerant tibi & recolant calendas apriles: & idus maias eſſe natalem tuum quibus munera mitti ſolebant. unde ait Maro. Munera mitte mihi me⁹ eſt natalis iola. & huius rei meminerūt ſæpe Martialis & Ouidius. & miror a poeta præteritas eſſe in hoc loco martias calendas: quæ ſaturnalia mulierum appellat Martialis. quoniam munera illo die puellis miſſitabantur: cuius rei frequens eſt mentio apud priſcos ſcriptores: & a Iuuenale calendæ fœmineæ appellantur illo uerſu: Munera fœmineis tractas ſecreta calendis.

Et ſimulare uiꝝ preciū facit. utere cauſis:
Maior dilata nocte recurret amor.
Si tibi forte comas uexauerit utilis ira:
Poſt modo mercata pace premēdus erit
Deniq̄ ubi āplexu uenerē ꝓmiſeris ēpto
Fac ſimules puros ſideris eſſe dies.
Ingerat apriles iole tibi tundat amycle
Natalem maiis idibus eſſe tuum.
Supplex ille ſedet poſita tuſcribe cathedra
Quidlibet has artes ſi pauet ille tenes.
Sēper habe morſus circa tua colla recētes
Litibus alterius quos putet eſſe datos.
Non te medeæ delectent proba ſequacis
Nempe tulit faſtus auſa rogare prior.
Sed potius blādi thais precioſa menādri
Cū ferit aſtutos comica mecha getas.
In mores te uerte uiri ſi cantica iactat
I comes & uoces ebria iunge tuas.
Ianitor ad dandas uigilet: ſi pulſet inanis
Surdus in obductā ſomniet uſq̄ ſeram:
Nec tibi diſpliceat miles nō factus amori
Nauta nec attrita ſi ferat aera manu.
Aut quoꝝ titulus ꝑ barbara colla pepēdit
Celati medio cum ſaliere foro.

Poſita cathedra. Fœmineam cathedram intelligit de quib⁹ Martialis. Inter fœmineas tota qui luce cathedras & Horatius. Diſcipulorū inter iubeo plorare cathedras. & Calphurnius in bucolico ludicro. Inter fœmineas ſpectabat turba cathedras. ide Seneca philoſophos effœminatos cathedrarios eleganter appellat. Tenes. i. habes amatorem mancipatum & tibi obnoxium. Morſus. Liuores intelligit quos mordicus impreſſerit alter amator. Simillima eſt naſonis illa ſuia. Ille uiri uideat toto ueſtigia lecto: Factaq̄ laſciuis liuida colla notis. Medeæ ꝑbra. Noli inqt cōuitia & maledicta ꝓbroſa dicere amatorē: qb⁹ uſa ē in Iaſone medea: ut apud Senecā tragicū ſcriptū é. ſed potius adhibe blandiloqua uerba: qb⁹ thais a menādro deſcripta utebat ad ſeruos amatorū mitigādos. uel hoc poti⁹ dicit. noli tu prior rogare amatorē: ſicut fecit medea: q̄ prima iaſonis amore ſuccēſa ē: ut nota ē fabula: unde meruit deinde a iaſone p quēdā q̄ſi faſtū repudiari: qſido ille mea repulſa duxit uxorē creuſam filiā creontis regis corynthiorum. Sequacis. Quæ ſecuta eſt iaſonem. alias perſecutrices ut expoſuit Seruius illud uirgilianum. Maleæq̄ ſequacibus undis. Thais precioſa. De thaide ſupra dictum ē: quā precioſam appellat. Quia grande precium exigebat ab amatoribus. Quidam codices habent prædoſa quaſi plena prædæ amatoriæ: quod non diſplicet. Comica mecha. meretrix dicitur comica: quæ a comicis poetis effingitur qui perſonas rebus competentes accommodant: qui faciunt meretrices procaces & illudentes: lenones periuros: ſeruos callidos: amatores feruidos: paraſitos edaces: patres tenaces: ſodales opitulatores: milites gloriabundos. Aſtutos getas. Geta & Dauus nomina ſunt ſeruilia. nam ſeruos priſci a populorum nominibus uocitabant a quibus uectabantur: ut lydum & ſyrum. & cum athenas mancipia uenalia deportarētur ex getis daciſq̄: q olim daui uocati ſūt: ſeruos appellabāt getas & dauos: ut docet Strabo. i. vii. et hinc poetæ comici ſeruos frequenter his uocitant nominibus. Obductam. Clauſam. Miles non factus amori. Nullum reiicias inquit qui precium attulerit: etiā ſi nauta erit: ſi miles alienus a rebus amatoriis. Ariſtoteles: tamen ſcribit in ſecundo politicorū militares homines ferme oēs eſſe obnoxios mulieribus: unde nō irrationabiliter fabulati ſunt uenerē marti eſſe cōiunctā: quoniā id genus hominum pronum ē ad ueneria. Attrita. ſ. exercitatione ſeruili: quales ſunt manus operariorū calloſæ et ferramētis attritæ: et ita docet lucrum etiam ex ſordidiſſimis hominibus eē expetēdū: iuxta illud Iuuenalis. Lucri bonus é odor ex re q̄libet. Aut quoꝝ titulus. Nec diſpliceāt inqt tibi gladiatores barbarici: q ſi collo titulū geſtāt et ī foro tecti galea digladiātur: ut exponas celati ꝑ eo qd ē ſub galea occultati. uel qd uerius ē: ſignificāt ſerui ſtigmatici et frōte notati: q uirgiſ ob maleficia in medio foro ceſi ſaliebāt: qd ſupplicii genus dicimus ſcopare: quo uerbo uſus eſt Hieronym⁹ in interꝑtatiōe Iſaiæ dicens. Scopabo babylonē in ſcopa terrens dicit dominus exercituū. ſcribit Liui⁹ q̄ qdā

paterfamiliæ ſeruũ ſub furca ceſum medio egit circo ante cõmiſſum ſpectaculum. & ita celati dicuntur inſcripti fronte & cauterio notati. in hanc ſententiam eſt illud naſonis. Nec tu ſi quis erit capitis mercede redempt⁹: Deſpice gypſati nomen inane pedis. Verſibus auditis. Hoc propter Propertium dicit lena: qui uerſus pro põcio more poetarum dabat amicæ. Dum rugis integer. Sanguis dicitur integer ĩ iuuene qui ſene diminuitur: ut inquit Ariſtote. unde ait Plautus in mercatore. Adoleſcens cum ſis: tunc cum eſt ſanguis integer. & dixit Maro. Vos o quibus integer æui Sanguis ait. tunc integri ſumus & immunes a rugis: quæ corpore ſenſcente proueniunt. unde ſenes rugoſos appllat Lucilius illo uerſu. Rugoſi paſſiq; ſenes eadem omnia quærũt.

Aurẽ ſpectato nõ q̃ manus afferat aurum
Verſibus auditis quid niſi uerba feres.
Q ui uerſus cœæ dederit nec mũera ueſtiſ
Ipſius tibi ſit ſurda ſine arte lyra.
Dũ uernat ſanguis dũ rugis ĩteger annus
Vtere ne quis eat liber amore dies.
Vidi ego odorati uictura roſaria pæſti
Sub matutino cocta iacere noto.
Hic aĩos nr̃æ dum uerſat acanthis amicæ
Per tenues oſſa ſunt numerata cutes:
Sed cape torq̃tæ uenus o regina colũbæ
Ob meritũ ante tuos guttura ſecta focoſ
Vidi ego rugoſo tuſſim concreſſere collo
Sputaq; per dentes ire cruenta cauos.
Atq; aĩam in tegetes putrẽ expirare pr̃nas
Horrui & algenti pgula curta foco:
Exequiæ fuerant rari furtiua capilli
Vincula: & immundo pallida mitra ſitu
Et canis ĩ noſtros nimis exprecta dolores
Cũ fallenda meo pollice clatra forent.
Sit tumulus lenæ curto uet⁹ amphora col
Vrgeat hũc ſupra uis caprifice tua:: (lo
Q uiſq; amas ſcabris hoc buſtũ cedito ſa
Mixtaq; cũ ſaxis adiice uerba mala. (xis

Roſaria peſti. Peſtum oppidum eſt lucaniæ a græcis poſſidonia appellatum: roſetis inclytum. unde roſæ peſtanæ laudantur. Virgi. Biferiq; roſaria peſti. Martialis. Peſtanis rubeant emula labra roſis. Plinius celeberrimã dicit eſſe roſam præneſtinam atq; campanam. Cocta iacere. Putria flaccidaq; marceſcere: iuxta illud Virgilii: & dum naſcuntur conſenuiſſe roſas. inquit lena. Exerce re formam: & fugientibus utere donis: & memor eſto æuum ſic properare tuum. His animis. Hactenus loq tur lena. Acanthis. Nomen eſt lenæ in hoc loco: alibi nomen auiculæ: q̃ teſtib⁹ probo & Seruio dicta ẽ latine carduelis a carduo. de q̃ calphur. Vt uiĉat acãthida cornix & Maro. Reſonãt & acãthida dumi. acãtha græcæ ſpinã ſignificat: uñ nõ iſcite nomẽ hoc lenæ accõmoda tũ ẽ: ut apd Oui. a ſiti lena diſpas noiat. Sed cape tor. Poeta cũ uideret lenã tuſſi confectã animã expirare in uilliſſimis tegetibus: ueneri ob hoc beneficium ſacrificat columbam: quam torquatam appellat a torque quo colũborum colla diſtinguuntur: & ut ſcribit Albert⁹ magn⁹ columba auri ſplendorem in pennis colli ſui intuẽs oblectatur. Martialis. Inguina torquati tardant hebetãtq; palumbi. Tegetes paternas. Quidam codices habent parentes: ut oſtendat egentiſſimam fuiſſe lenam quæ in tegetibus undiq; apertis & rimoſis animam expiraſſet.

Algenti foco. Antitheton eſt decẽtiſſimũ. foco enim q calidus eẽ ſolet oppoſuit algẽti: ut. ſ. expũſſius lenæ mẽdicitatẽ demõſtraret: cui⁹ focus algebat: nec ullo igniculo caleſcebat. unde uerbo accõmodatiſſimo uſus ẽ horruit: cũ horror ſit frigus: quo totũ corpus ĩtremiſcit: quid ſi legas horrui. & ut ſint duæ dictiões: & hoc ad poetã referat̃ q dicit ſe horruiſſe uiſis poculi ĩ algẽti lenæ foco.

Pergula curta. i. mutilata & fracta. ita Mar. Nec curtus chiones antiopes ue calix. qd ſi legas. ptica curta. ut ſit ſenſus p ligno repoſitã fuiſſe ſup lenæ foculo pticã: nec eã qdẽ itegrã: q̃ nõ calorẽ faceret ſ; horrorẽ. utraq; lectiõe ſignificat̃ lena mẽdiciſſima & egẽtiſſima. Exequiæ. Põpã funebrẽ lenæ deſcribit: ĩ qua nihil fuit p ter uittã & mitrã ſitu uetuſteſcẽtẽ: et caniculã ipſi poetæ infeſtiſſimã. ſupra dictũ ẽ quemadmodum imagines cæreæ comitabant̃ funera gentilia. nũc lena imaginũ habet ꝓſcriptã põpam. Cultra forẽt. nullus eſt ſenſus & nulla latinitas: ſi cultra legamus. nos emẽdauimus clatra: ſunt ãt clatra ſiue clatri. utrũq; enim dicit̃: ligna: quibus tranuerſis aliquid munimus ſepimuſue ut feneſtras: q̃ ob'id clatratæ nominãtur. & clatrare uerbũ eſt qd̃ ſignificat clatris claudere: quo Columela et Plaut⁹ utunt̃. ſenſus poete ẽ. ĩ exequiis mẽdiciſſimæ lenæ erat canicula q̃ ad amicã euntẽ me ſemp'allatrabat: cũ clatra eſſent clanculũ meis manib⁹ inſertis diſcludẽda. poſſumus legere clauſtra. et erit ſenſus aptior: prima lectio uenuſtior eſt et uerbis iuerſis accõmodatior. Sit tumulus amphora. Imp̃catur poeta ut cineres lenæ ſepeliant̃ ĩ amphora q̃ ſit curto hoc eſt mutilato collo et cũ amphora ſit uas utnariũ et cũ ſupra lenã biboſam eẽ ſignificauerit decẽter optat ut amphora illi ſit p ſepulchro.

Vis caprifice tua. Caprificos ſolitas enaſci ĩ ſaxis et ſepulchra diſcutere teſtes ſũt Iuuenalis. Ad quæ diſcutiẽda ualẽt ueteris mala robora fici. et Martia. Marmora meſſalæ ſcindit caprific⁹. ficetis caprificus miſcet̃ quoniam ex ea culices generãtur. qui teſte Plinio apiẽtes ora ficorum ĩmittũt auras cereales. et inducũt ſuccũ mitiorem. caprificationẽ uero uocamus remediũ arborum cum corticẽ aſtrictã plus iuſto crebris inciſuris diduximus ac laxamus: et cicatrices ita dilatatæ ſalutares ſũt. et apud Plinium titulus eſt de caprificatione. neſcio tamen an ita ſit legendum. nam ſi audendum eſſet corrigerem de ſcarificatione. et ubi ait caprificatio q̃dam in remediis legerem ſcarificatio. inciſuris enim diuidere corticem et laxare cutem arborum ſcarificatio magis eſt q̃ caprificatio: et ſcarificare quidam ſimile ſignificat. optat poeta ut caprificus ſupra tumulum lenæ naſcatur: et illum ſua ui ſuaq; pollentia ꝓmat. Quiſquis amas. Hortatur amatores ad percutiendum lenæ buſtũ hoc eſt ſepulturam et diras imprecationes faciendas.

Alia Elegia.

SAcra facit uates. Facturus ſacrificiū poeticum optat ſilentiū & fraudibus fugatis pura laurea coronari. Ora fauētia. Verba ſūt ſacro⁹ p quæ taciturnitas denūciatur: qđ optime oīum docet Seneca in libro ad gallionē de uita beata: cuius uerba hæc ſūt. Fauete līguis hoc uerbū nō ut plerīq; exiſtimāt a fauore trahit', ſed impatur ſilentiū ut rite pagi poſſit ſacrificiū: nulla uoce mala obſtrepente. quotiēs ergo legeris apud poetas: leges aūt ſæpiſſime: ore fauete & fauete linguis: ſcito ſilentiū ſignificari. uetus etiā uerbū eſt paſcito linguā: qđ in ſacrificiis dicebatur qđ ſignificat coercito contineto taceto: in ludis uero: ut inquit Seruius: ore fauere ſignificat dicere bona uerba: quia in illis neceſſarius eſt fauor. Cæra philitheis. Libet mihi gloriari: citra tamen inſolētem gloriationem me hunc locum: qui hactenus in omnibus codicibus mendoſus fuit & mendoſe lectus eſt: emendaſſe: & in ueram ſcriptionem redegiſſe duarum litterarum inuerſione: ut pro philippeis dicamus philitheis & eſt ſenſus: uerſus mei elegiaci. hoc. n. ſignificat cæra romana: certent cum corona hederacea: qua coronatus eſt philetas apud græcos elegiograph⁹ poeta: & his meis ſacris aquæ cyreneæ miniſtrentur: hoc eſt tales quales bibit callimachus: & ita uelata inſinuatiōe & poetica figuratione oſtendit ſe emulum eſſe philethæ & callimachi: quorum ſupra meminimus. Cyreneas. Propter callimachum dictum eſt: qui fuit cyreneus. cynerem in africa ciuitatem inclytam condiderunt therei qui theram inſulam coluerunt quæ olim caliſto dicebatur ut callimach⁹ ait. Noīe caliſto primū ſed poſtmodo thera dicta fuit tellus urbis origo meæ: dicūt cyrenā a batto cōditam Strabo Herodotus & Iuſtinus: qué callimachus ait, pgenitorē ſuū fuiſſe, unde battiades ab Oui. & Catullo nūcupatur. ex cyrene præter callimachū illuſtres fuerūt multi & īprimis Areſtipus cōditor ſectæ cyrenaicæ. Coſtū Frutex eſt coſtū: cuius duo genera ſunt nigrū: & qđ melius cādicās odore eximio: ut ſcribit Pli. ī. xii. Hor. Achamenīūq; coſtū. ſacris īqt poeticis adhibeat' coſtū una cū thure quo ſuffire ſolemus tēpla & aras uaporare. Laneus orbis. Lanea corona ſignificat'. & antiqſſimū fuit gen⁹ coronar⁹ lanear⁹: ut ait Feſt⁹: quæ lemniſcate dicūtur ab hiſtoricis: quoniā lemniſci: q̄ ſunt faſciæ coloratæ: illis adiicebant': & aliquādo erāt diſcolores: & ut ſcribit Pli. ī. xxi. Ethruſcis corōis lēniſci niſi aurei iūgi nō debēbāt puri hi diu fuerūt. celare eos prim⁹ inſtituit Clodi⁹ pulcher. quib⁹ uerbis lēniſci a Plinio accipi uident' p foliis & bratheis. Spargite me lym. Ritus purgationū hic obſeruat' apud antiquos ut diis ſupis ſacrificaturus corpis ablutiōe purgaret': cū uero inferis litādū ē ſola utunt' aſpſiōe, autor Macro. in. iii. ſaturnaliū: unde ait Virg. de ſacris inferor⁹ loquēs. Dic corp⁹, pperet fluuiali ſpargere lympha. de ſacris uero ſupor⁹ inqt. Donec me flumine uiuo Abluero. ſpargite uī dcm̄ p abluite cū ſuperis ſacrificet. Mygdoniis cadis. Cadi uaſa ſūt q̄b⁹ uīna cōdunt': qđ Nonii ueterūq; autoritate notiſſimū ē. uinū aūt diis libari ſolitū nemo nō nouit: & olī numa lege nephas ſtatuit uina libari ex uite īputata. Papyri⁹ dimicatur⁹ uotū fecit: ſi uiciſſet hoſtes: ioui poculū uini. Romulū lacte nō uino libaſſe tradit Pli. mygdonios appellat a regiōe mygdonia: q̄ ante bebrycia dicta eſt mox a bithyno rege bithynia: ut ſcribit Solin⁹. qd ſi legas modis, p cadis: ut ſit ſenſus. uolo īqt ut tibia libet hoc ē ſacrificet ſuis modulis mygdoniis. & ita uult adhiberi ſuis ſacris muſicā phrygiā: q̄ religioſa ē ut īqt Apule. ī floridis: & dithyrāb⁹ manifeſte uī cē phrygi⁹: ut docet Ariſto. ī. viii. politicor⁹. mygdoniā aūt dici phrygiā teſtis ē Porphy. dicēs a mygdone rege mygdoniam noīari & īdicat Hora. illo uerſu: aut pinguis phrygiæ mygdonias opes: q̄ aūt tibicines ad ſacrificia adhibeant' nemo eſt q̄ neſciat. & olī cū tubicines uno agmine tibur abiiſſent: rōāni tibur miſerūt ad tibicines repetēdos: qm̄ nemo erat: q̄ ſacrificiis p̄cineret: hiſtoriā tradūt Liui⁹ Plutar. Valerius: & carmine cecinit Oui. & ego exiſtimo hanc cē ueram. Proptii lectionē ut modis potius legas q̄ cadis. Plura laurea. Tanq̄ ſcripturus ſtilo grandiloquo res grādes optat coronam lauream: qua epici poetæ coronantur. Alia Elegia.

De Sacrificio.

SAcra facit uates ſint ora fauē
tia ſacris
Et cadat ante meos iacta iuuē
ca focos.
Cera philetheis certet romana corymbis
Et cyreneas urna miniſtret aq̄s (nores
Coſtū molle dare & blādi mihi thuris ho
Terq; focum circa laneus orbis eat.
Spgite me lymphis carmēq; recētibo aris
Tibia migdoniis libet eburna cadis;
Ite procul fraudes alio ſint aere noxe
Pura nouum uati laurea mollit iter.

De Cæſare.

MVſa palatini referamus apollinis ædem. (tuo.
Res eſt caliope digna fauore
Cæſaris in nomē ducunt' carmina: cæſar
Dum canitur quæſo iuppiter ipſe uaces.
Eſt phœbi fugiēs athamana ad littora por
Qua ſin⁹ ioniæ murmura cōdit aq̄. (t⁹
Actia iuleæ pelagus monumenta carinæ.

MPotius legas q̄ cadis. Plura laurea. Tanq̄ ſcripturus ſtilo grandiloquo res grādes optat coronam lauream: qua epici poetæ coronantur. Alia Elegia.

VSa palatini. Auguſt⁹ ut ſupra memorauim⁹ tēplū apollinis palatini extruxit poſt uictoriam actiacā: Antōio cleopatraq; p fligatis: cui⁹ uictoriæ autor fuiſſe fert' apollo. id nūc a poeta celebrat'. hiſtoria copioſæ fuit ſupius explicata. Eſt phœ. Topographiā facit deſcribit. n. locū ubi pugnatū ē iter auguſtū & antoniū. athamānes populi ſūt etholiæ haud multū diſtātes ab epiro & tēplo actii apollinis: qđ ē ī oſtio ſin⁹ ambratii: ut Pli. & Stra. mēinerūt: quē locū uerberāt fluct⁹ ionii maris: & acrocerauno epiri, p mōtorio finit' ſcds europe ſin⁹. Iuleæ cariæ. Actia augu-

fticolonia eſt cū templo appollinis & cū ciuitate nicopolitana: cui a uictoria nomen auguſtus ipoſuit & actia ludi qnquēnales illic celebrant dicati appollini actio: quæ ſunt monumenta uictoriæ naualis auguſti: q̄ poeta monumēta uocat carinæ iuleæ hoc eſt cæſaris auguſti. ad hunc portū nautæ ſine opoſa & difficili nauigatiōe pueniūt. Huc coire. Ad hūc locū actii appollinis cōuenerūt bellatores ex omni pene orbis parte. hinc antoniū: inde auguſtū ſequentes. Æqua auis. i. nō paribus auſpiciis nauale certamē conſertū eſt. Tenero dam nata qrino. Tenerū quirinū appellat mollē. M. antoniū & effœminatos romanos: q erāt fœminæ man cipati uel potius hoc dicit q̄ claſſis antonii erat dānata a quirino. i. romulo: qui aduerſabat ātonio cū iuppiter cām foueret auguſti. nō cōuenit huic loco ut qrinū intelligam⁹ auguſtū. Pilaq̄ fœminea. Dolēter ꝓnūciādū: q̄. ſ. pila tela romanica & uirilia manu fœmīæ cleopatræ: quæ erat peregrina & fluxa uibrarent: qđ ꝓfecto erat maieſtati romanæ dedecoroſū. Hīc auguſta. Similis ē illa deſcriptio maroniana huiuſce pugnæ naualis. Hinc auguſtus agēs italos ī ꝓlia cæſar. Hīc ope barbarica uariiſq̄ antonius armis. Nereus lunarat. Moré exꝑſſit romano rū ī re militari: q acie lunata & ī duo cornua diuiſa certa mē inibāt. Lucanus in. iii. loquēs de pugna nauali maſſi lienſiū ait. lunata frōte recedūt. Poetice ait ipſum nereum marinū deū acies ordinaſſe: quia in undis naualis pugna parabat. Stātē delon. Delos īſula eſt clariſſima cyclādū apollinis tēplo & græcoꝝ mercatu celebrata. hāc Ariſto. ita appellatā ꝓdidit: quoniā repēte apparuerit enata. Plinius ait dictā eſſe alio noīe pyrpilē. quoniā ignis in primū reptus ſit. ſtantē optīo epitheto appellat poeta pp fabulā: & enī: ut pīndarus autor eſt: delon diu fluctuatā cū iā latona parturiret. & q̄ttuor colūnæ adamātinæ immobilē continuerunt: ubi enixa ē apollinē & dianā. ꝓtea alludit poeta ad illud qđ cecinit maro: cū de hac īſula loqueret. Qua pius arcitenēs oras & littora cirus. Erātē mycōe celia gyaroq̄ reiūxit. Immotāq̄ coli dedit & cōtēnere uētos. Illud adde q̄ ut hiſtorici memoriæ ꝓdiderūt: ſola delos motū terræ nō ſenſit uſq̄ ad. M. Varronis ætatē: quis mutianus ꝓdiderit eā bis fuiſſe cōcuſſā. In hac primū inuētæ coturnices aues: q̄s græci ortygias uocāt. unde delos eſt ortygia nūcupata. De delo ita ſcribit ſeneca in. iiii. queſtionum. hanc philoſophi credula natio dixerunt non moueri autore pindaro. Thucydides ait ante quidem immotam fuiſſe: ſed circa peloponeſiacū bellum tremuiſſe. Flamma ſinuata. ſignificat poeta fœlix augurium illuxiſſe auguſto nauale certamen auſpicanti. ſimile eſt illud apud Virgilium. Stella facem ducens multa cum luce cucurrit. emicant enim faces. quæ lampades dicuntur: ut ait Pli. præterea ignis fœlicia ſunt oſtenta: ſicut olim notatum eſt dormiēti ſeruio tullio in pueritia ex capite flammam emicuiſſe idem accidit Lutio martio in hiſpania poſt interemptos ſcipiones contionanti: & milites ad ultionem exhortanti Ter dixit. quia ternarius numerus eſt potentiſſimus. & pythagorici eo cuncta autumant terminari: & ut autor eſt martianus capella: trias princeps eſt imparium numerus. cuius auſpicis ꝓceps tertio ac libamina repetūnt.

Nautarum uotis nō operoſa uia. (les
Huc mūdi coire man⁹: ſtetit æquore mol
Pinea. nec remis æqua fauebat auis.
Altera claſſis erat tenero dānata quirino:
Pilaque fœminea turpiter acta manu.
Hīc auguſta ratis plenis iouis omine uelis
Signaque iā patriæ uincere docta ſuæ.
Tādē acies gemios nereus lunarat arcus
Armorū & radiis picta tremebat aqua:
Cū phœbus linquēs ſtātē ſe uidice delon
Nā tulit iratos mobilis unda notos.
Aſtitit auguſti pupē ſup: & noua flāma
Luxit in obliquā ter ſinuata facem.
Non ille attulerat crines in colla ſolutos
Aut teſtudineæ carmē inerme lyræ. (tu
Sed q̄li aſpexit pelopeiū agamēnona uul
Egeſſitque auidis dorica caſtra rogis.
Aut qualis flexos ſoluit pytona p orbes
Serpentē: imbelles quē timuere lyræ.
Mox ait o longa mūdi ſeruator ab alba
Auguſte hectoreis cognite maior auis.
Vice mari: iā terra tua ē tibi militat arcus:
Et fauet ex humeris hoc onus oē meis.

Non ille attulerat. Apollo auxiliabundus auguſto non attulit inſtrumenta delitiarum: ſed arcum & ſagittas & uultum talem: quali aſpexit agamēnona. hoc eſt trucem & horrēdum. & ſignificat illud tēpus quo agamēnon chryſem apollinis ſacerdotem cum ingentibus donis filiæ redimendæ gratia adeuntem repudiauit: iuſſitq̄ eueſtigio diſcedere e caſtris. ille apollinem comprecatus eſt ut tela immitteret in exercitum græcorū pro hac iniuria ulciſcenda. quem apollo exaudiuit: properēq̄ delapſus eſt ab alto cælo cum arcu & ſagittis: per nouem dies totidemq̄ noctes emittens ſagittas: primo iumenta caneſq̄ percuſſit: deinde homines: adeo ut cateruatim defuncti cremarent autor Homerus in prīo iliados. pelopeiū uocat agamēnonē a progenitore pelope: a quo pelopidæ uocitantur. Egeſſit. Euacuauit multitudine quippe defunctorum pene caſtra dorica hoc ē græcorum exhauſta fuerunt. Soluit pytona. Nota fabula eſt: quēadmodum pytona ſerpentem magnitudine corporis parnaſum occupatum ſagittis apollo confecit. Exiſtimat Strabo pytonem fuiſſe hominem uiolēntum draconem cognominatum parnaſi incolam: quem apollo ſagittis debellauerit. fabula refertur ab Ouidio & Claudiano a pytone ludi apollini dicati pythia nuncupantur: quibus uictores lauro coronabantur.

Mox ait o longa. Verba apollinis ad auguſtum: cui auxilium pollicetur arcus ſui & ſagittarum. Ab alba. Quoniam ab albanorum ſtipe regum oriundi ſunt romani: & Iulius Aſcanius quem gens iulia autorem ſui nominis nuncupat: albam ædificauit. Maior auis. laus auguſti: qui maior uocat troianis atauis & progenitoribus: a quibus oriundos eſſe romanos quis ignorat? Hoc onus. Dicticos eſt & ſagittas cum phare

&

tra intelligit. Murorum romulus augur. Nisi auguste inquit patriã romanam defenderis non bono augurio a romulo condita esse iudicabitur: cui ut notissimum est: in palatino mõte auguriũ captãti duodecim vultures: quas palatinas aues appellat: se ostenderunt: cum remus in auentino sex tantũmodo uidisset, hoc auguriũ romulus existimauit fortunatissimũ cõdendæ urbi: utpote peritus augurii: qui augur optimus a cicerone fuisse fertur. ex hoc institutum fuit teste plutarcho ut in auguriis uulture potissimum uterentur. Regia uela. Cleopatræ reginæ: quæ uelo purpureo ad actiũ cũ. M. antonio uenit eodẽq; effugit. & hoc fuit autore Plinio impatoriæ nauis insigne. Centaurica saxa. Hoc dictũ accipe ꝓpter picturã antonii nauigioꝝ: in qbus erat depicta pugna centaurea: & quẽadmodũ centauri ingentia saxa & loco saxoꝝ pocula & arbores in lapithas iaculabãtur: ficut supra declaratum est. Tigna caua. Ostẽdit classem antonii & cleopatræ nõ esse formidandã: q̃uis in ea sint naues ingentis magnitudinis: cũ nõ habeat egregios bellatores. scribit Plutarchus antoniũ habuisse naues nõ pauciores qngentis: in quib9 siãt octiremes: deciremesq; permultæ: peditũ milia centũ: eqtũ milia. xxii. reges qui parebant antonio fuerũt cõplures. & ut autor ẽ florus: turribus & tabulatis naues antonii alleuatæ castellorũ & urbiũ specie nõ sine gemitu maris ferebant: quæ qdẽ ipa moles exitio fuit. Tigna caua. Periphrasticos uocat nauigia. appellatione tigni omnis ad ædificandũ idonea materia cõtinet. ut scribãt iurisconsulti. Pictos metus Propter naues depictas. unde a tutela picta cognominantur: ut apud Virgilium pistris centaurus chimera & scylla sunt nomina nauigioꝝ. Frãgit & attollit. Catholica sntia qua ostẽdit animos in militib9 excitari debilitari uel ꝓput iusta iniustaue fuerit causa: pro qua pugnauerit. ex quo uult audẽtiores eẽ cæsarianos: utpote iustissimã cãm fouẽtes. ecõtrario antonianos meticulosos: q ꝓ ini qua cã pliãtur. Cõmitte rate. iã tẽpus est inqt apollo plii cõmittẽdi. & signif cãter locutus ẽ. cõmittere enim significat ĩ certamẽ ĩmittere. Tranqllus ĩ caligula. Nec cessauit ex eo criminari alterꝝ alteri atq; iter se oẽs cõmittẽt. & Luc. Exiguũ dominos cõmisit asylũ. Ego tẽporis autor. Ait apollo se tẽpus idoneũ: & opportunitatem captatuꝝ ad naues augusti in pugnã inducẽdas. & merito. ipse. n. est sol: & deus tẽpoꝝ. ex cuius cursu tẽpora efficiuntur. & ut inqt Seneca in. ii. quẽstionũ naturaliũ. solẽ sequitur annus. ad illius flexũ hyemes æstatesq; uertunt. Iulia roſtra. Naues roſtratas augusti. Proxima post arcus. Primus plio erat apollo sagittas excutiẽs secũdum apollinẽ erat augustus hastam concutiẽs. Virgi. Actius hæc cernẽs arcum intẽdebat apollo. Fideli itaq; phœbi auxilio roma fuit uictrix: & uictor augustus. cleopatra in fugã uersa est cũ nauibus sexaginta: quã turpiter secutus est antonius: tanq̃ in cleopatra uiueret simulq; moreretur. unde ait florus. Prima dux fugæ regina cum aurea pupe. Velocq; purpureo se in altum dedit. Ab astro idalio. Alludit ad historiã. nã cum post obitum cæsaris dictatoris ipsis ludoꝝ funebriũ diebus sidus crinitũ siue comites per septem dies apparuisset: credidit uulgus eã esse cæsaris animã iter deos recepti. ut Scribit Tranqllus & Pli. Hinc est illud maronis. Ecce dionei ꝓcessit cæsaris astrũ. & nũc poeta id sidus idaliũ appellat ut Virg. dioné appellauit epitheto lõge repetito a uenere æneæ genitrice. unde oriũda ẽ gens cæsarũ: & romæ fuit tẽplũ ueneris genitricis appellatũ. qd̃ teste appiano cæsar erexit: q augusti pr̃ fuit p adoptionẽ: cũ iure nature illi9 esset maior auunculus. Idaliã autẽ dici uenerẽ ab idalio oppido & nemore cypri: etiam magistri triuiales nouerũt. Prosequitur triton. Neptuni tibicen triton una cũ nereidibus ꝓsequit̃: inquit poeta cantu buccinæ atq; clãgore augusti cæsaris uictoriã. Illa. s. cleopatra fugit ĩ ægyptũ. Virg. Ipsa uidebat uẽtis regina uocatis. Vela dare. Iusso nõ moritura die. Mortua est cleopatra anteq̃ iuueret̃: admotis aspidib9: ne. s. triũpharet̃. cũ augustus uehemẽter cupet illam uiuere: quoniam glorioſum existimabat sibi fore: ut inqt plutarchus: si cleopatra in triũpho ducereꝫ. Hoc unum ergo defuit ad uictoriã cumulatã. q cleopatra die non iusso extincta est: nec potuit ꝓ augusti exornare triumphũ: cui tamen ait poeta futurum minimum additamẽtũ: etiam si fœmina triũphata fuisset. q ita eleuat cleopatram.

Solue mẽtu patriã: q̃ nũc te uidice freta
Impoſuit proræ publica uota tuæ.
Q uã nisi defẽdes muroꝝ romulus augur
Ire palatinas non bene uidit aues.
Et nimiũ remis audẽt ꝓpe turpe latinis
Principe te fluctus regia uela pati
Nec te q classis centenis remiget alis
Terreat inuito labitur illa marí.
Q dq; uehũt ꝓræ cẽtaurica saxa minãtes
Tigna caua & pictos experiere metus.
Frangit & attollit uires ĩ milite cã: (dor.
Q uæ nisi iusta subest excutit arma pu-
Tẽp9 adest: cõmitte rates: ego tpis autor
Ducam laurigera iulia roſtra manu.
Dixerat: & pharetræ põdus cõsumit ĩ arc9
Proxima post arcus cæsaris hasta fuit
Vicit roma: fide phœbi dat fœmia pœnas
Sceptra p ionias fracta uehunt̃ aquas.
At pater idalio miratur cæsar ab astro
Sum deus: & nostri sanguinis ista fides.
Prosequit̃ cantu triton, omnesq; marinæ
Plauserunt circa libera signa deæ
Illa petit nilũ cymba male nixa fugací
Hoc unũ iusso non moritura die.
Dii melius q̃tus mulier foret una triũph9
Ductus erat p quas ante iugurta uias:
Acti9 hic traxit phœb9 mõumẽta qd eius

auxilio roma fuit uictrix: & uictor augustus. cleopatra in fugã uersa est cũ nauibus sexaginta: quã turpiter secutus est antonius: tanq̃ in cleopatra uiueret simulq; moreretur. unde ait florus. Prima dux fugæ regina cum aurea pupe. Velocq; purpureo se in altum dedit. Ab astro idalio. Alludit ad historiã. nã cum post obitum cæsaris dictatoris ipsis ludoꝝ funebriũ diebus sidus crinitũ siue comites per septem dies apparuisset: credidit uulgus eã esse cæsaris animã iter deos recepti. ut Scribit Tranqllus & Pli. Hinc est illud maronis. Ecce dionei ꝓcessit cæsaris astrũ. & nũc poeta id sidus idaliũ appellat ut Virg. dioné appellauit epitheto lõge repetito a uenere æneæ genitrice. unde oriũda ẽ gens cæsarũ: & romæ fuit tẽplũ ueneris genitricis appellatũ. qd̃ teste appiano cæsar erexit: q augusti pr̃ fuit p adoptionẽ: cũ iure nature illi9 esset maior auunculus. Idaliã autẽ dici uenerẽ ab idalio oppido & nemore cypri: etiam magistri triuiales nouerũt. Prosequitur triton. Neptuni tibicen triton una cũ nereidibus ꝓsequit̃: inquit poeta cantu buccinæ atq; clãgore augusti cæsaris uictoriã. Illa. s. cleopatra fugit ĩ ægyptũ. Virg. Ipsa uidebat uẽtis regina uocatis. Vela dare. Iusso nõ moritura die. Mortua est cleopatra anteq̃ iuueret̃: admotis aspidib9: ne. s. triũpharet̃. cũ augustus uehemẽter cupet illam uiuere: quoniam glorioſum existimabat sibi fore: ut inqt plutarchus: si cleopatra in triũpho ducereꝫ. Hoc unum ergo defuit ad uictoriã cumulatã. q cleopatra die non iusso extincta est: nec potuit ꝓ augusti exornare triumphũ: cui tamen ait poeta futurum minimum additamẽtũ: etiam si fœmina triũphata fuisset. q ita eleuat cleopatram.

Quantus. Quã pusillus. Iugurta. Notissimũ est iugurtã optum cathenis in triũpho ductũ a mario arpinate: & romæ in carcere colluctantẽ cũ fame intra sextũ diẽ expirasse: ut autor est plutarchus. Actius hinc. Vt uictoriæ actiacæ celebratior memoria & in posterum esset: urbẽ nicopolin apud actium cõdidit augustus

ludosq; illic quīquēnalis cōstituit: & tēplū apollinis uetus ampliauit. Romæ quoq; tēplū apollinis palatini extruxit cū bibliotheca latina græcaq;. Quo in loco sæpe iā senior senatū habuit. Hinc ergo ait poeta. Actium phœbū traxisse monumenta: qui una sagitta decē naues antonii debellabat. nā ut inquit Virg. Terrore apollinis omnes terga uertebāt. Exuit arma. Quia non amplius bella canenda sunt sed ludicra. Prælis elisa falernis. Optat sibi in pocula uinū diffundi: qđ sit elisum hoc est expressum ex torculari falerno: p qđ falerna uinā significat. pla sunt: ut ait Seruius: trabes: quibꝰ uua iā calcata ꝓmitur: quibus utimur in torculario. docet cato in re rustica plum longū pedes uigintiq; esse faciendū. Spica cilisca. Nardino unguēto capillos sibi inūgi deposcit. Vnguētarii spicas nardi celebrāt in unguentis. & ut inqt Pli. in. xii. ꝓciū spicæ in libras est. lxxxx. denariorꝫ. laudat syriacū & ciliciū. cilicii non meminit Plinius nisi id sub noīe syriaci cōtineri asseramus: quæ sunt regiones ꝓpīquæ. Poeta unguētū ex spica nardi cōfectū appellat spicā ciliscā: sicut Ouidius appellauit i prio fastorꝫ. Et sonet acrēsis spica cilisca focis. Nardinū unguētū alio noīe uocamus foliatū: ut docet plinius. cuius est crebra mētio apud poetas. Quidā existimāt spicā celiscā accipi pro unguēto crocino: qđ in cilicia fuit laudatissimū: sed cū i croco folia capillamētaq; esse legerimus nō aūt spicas: de nardino itelligēdū esse cēsemus & diascorides nardū in cilicia nasci scribit radice nigra & odorata. Potis irritet. ita Martialis. Bibēti succurrūt mihi quindecim poetæ. & ut inqt Oui. carmina uino. Ingeniū faciente canūt. Bacche soles. cū bacchus & phœbus sint dii poetarū: & uino sæpe ingeniū uegetet ad carmina facienda: elegāter dictū ē. bacchū fertilem esse phœbo solere. & quēadmodū scribūt historici apollo fuit i comitatu bacchi fratris una cū musis: & sacra utriq; mixta fiebāt ī parnaso. & liberū apollinēq; eūdē ee deū multi dixerūt. merito ergo dixit tuo phœbo. Ille paludosos. Vicissim īquit bacchus & apollo memorēt uictorias augusti & alternis uicibus canāt deuictos ab augusto. Sycambros ægyptios & parthos. Sycambri sunt populi germaniæ: quos Drusus auspiciis augusti domuit: quos augustus traduxit i galliā atq; i ꝓximis rheni agris collocauit paludosos uocat: q̄si in paludibus habitātes. sunt enim rheno ꝓximi. Cepheā meroen. Nilus facit īsulas in æthiopiā cōplures. Clarissima uero omniū meroen: quā strabo uocat caput æthiopici regni a meroe cambysis matre nomē sortitā ut scribit Diodorus: cepheam cognominat poeta a cepheo patre andromedes rege æthiopū. Fuit in ægypto rex nomine cephus: cuius historici meminerunt. Augustus uicit ægyptios & domuit meridionales nationes: & indos pellexit ad amicitiā suā populiq; romani ultro p legatos petendā: quæ loca oīa nūc appellat fusca regna a colore æthiopū īdorūq; adusto. Cuius rei cām superius explicauimus. Reddat signa remi. Propter historiā dictū hoc est. nā parthi signa remi: hoc est romanica: quæ ademerant crasso & antonio: reddiderūt augusto: & insup obsides obtulerūt. ait poeta in laudē augusti parthos suamet signa etiam daturos ipsi imperatori. In pueros suos. Si augustus inquit aliqd remittet orientalibus: faciet ob hoc ut trophea parthica differanē in drusum & tiberium: qui illos domitabūt. Ire per euphraten. Tanq̄ omnia pacata reddiderit augustus in tantū ut liceat ire p media regna parthorꝫ ad sepulchrū crassi: quod tamen ab historicis nō memoratē. & a Lucano dictū est. Crasso quærēte sepulchrū. cuius caput una cū dextra misit Surrenas Orodi regi parthorū in cuius conuiuio iason tragœdus caput crassi ritu bacchātis extulit: & canticū saltauit crassi cladibus accōmodatū. Autor appianus in libro cui titulus est parthicus. euphratē autē fluuiū esse babyloniū diximus supra: cuius latitudo stadiū occupat. Iniiciat radios. Pollicēt se totā noctē uino & carminibus opaturꝫ usq; ad matutinū tempus & orientem solem. Ita Horatius. Vigiles lucernas profer in lucem.

Vna decem uicit missa sagitta rates
Bella satis cecini citharā iā possit apollo
Victor: & ad placidos exuit arma coros
Candida nūc molli subeant cōuiuia luco:
Blanditiæq; fluant per mea colla rosæ
Vinaq; fundant prælis elisa falernis:
Terq; lauet nostras spica cylisca comas
Ingenium potis irritet musa poetis:
Bacche soles phœbo fertilis esse tuo:
Ille palludosos memoret seruire sycābros
Cepheā hic meroē: fuscaq; regna canat.
Hic referat sero cōfessum fœdere parthū
Reddat signa remi: mox dabit ipse sua.
Siue aliqd pharetris augustus parcet eois
Differat in pueros ista trophea suos.
Gaude crasse nigras si qd sapis iter harēas
Ire per eufraten ad tua busta licet.
Sic noctē patera: sic ducā carmine: donec
Iniiciat radios in mea uina dies.

Ad Cynthiam.

SVnt aliquid manes: letū nō omnia finit:
Luridaque euictos effugit umbra rogos.
Cynthia nāque meo uisa ē icūbere fulcro

Alia Elegia.

SVnt aliqd manes lætū nō oīa finit. Refert somniū: quo uidit umbrā cynthiæ: & uerba: quæ ab illa audire uisus est cōmemorat. pria sua sumpta é ex illo homerico. ē apud iferos aīa & simulachrū nō nihil ē: & ita aīos īmortales ee credit cōtra epicureorꝫ opinionē. Lurida umbra. epitheton bonū & umbris defūctorꝫ accōmodatū. luridus. n. dī supra modū pallidus uñ lurida rana: luridus orcus: & lutida uenena dicunē ab idoneis scriptoribꝰ. apuleius palloreē ipsum appellat lutoreē. Fulcro. Fulcrū dicimꝰ tā lecti discubitorii: q̄ cubicularis: quo

fulcimur. i. ſuſtinemur. ut inqt Seruius. unde deriuari uidet. Tranquillus in claudio inqt. More ueteri ad fulcra lætoꝝ ſedentē ueſcerent. Murmur. Hoc ideo dicit: quia ſepulta erat: ut infra dicet: in ripa anienis. & natura fluuioꝝ eſt: ut undis fluant murmurantibꝰ. Papinius. Sic ripis ego murmurantis hebri. Et quæreret. Corrigēdū eſt quererer: hoc eſt lamētarer regnū lecti mei obitu cynthiæ frigeſcere: utpote uiduatū & deſolatū.

Solitū beryllon. Indicat ſibi cynthiā appuiſſe facie & cultu corpis eodē: quo elata eſt: & habebat inqt eandē in digito gēmā. quæ rogali flāma erat. beryllus gēma eſt in india originē habēs. polliūtur oēs ſexangula figura artificū ingeniis. aliter politi non habēt eundē fulgorē ꝓbatiſſimi ſunt q̄ uiriditatē puri maris imitātur. ſunt & chryſoberilli: quoꝝ fulgor exit in aureū colorē. Indi ex beryllis faciūt cylindros. quibꝰ cōmendatio eſt ex longitudine. Autor Plinius in ultimo. unde dixit Iuuenalis.

Donauit arcana cylindros. ubi intelligendum eſt de huiuſcemodi gemmis faſtigiata lōgitudine. Cylindrorum meminit etiam iuriſconſultus de auro & argento legato. his uerbis. cū quedam ornamēta mamillarū ex cylīdris triginta & margaritis detraxiſſet. Lætheus liquor. Iuxta illud Silii. lætheos potat latices obliuia mētis. Per fide. uerba cynthiæ per quietem alloquētis Propertiū: & eius pfidiā criminātis: q̄ tā cito ab obitu amicæ ſomnos capere pōt. Exciderant. e memoria exierāt. Martialis.

Excidit mihi nomē. Indicat cynthia ſe habitaſſe ī ſuburra a qua una ex urbanis tribubus nominata eſt ſuburrana: q̄is in codicibus plinianis & uatronianis mendoſe ſcriptum ſit ſuburbana. Hic uicus frequens erat antiquus ſcortis. unde a Virgilio: & Martiale ſuburranæ meretrices cognominantur. Hinc eſt illud Perſii. Totaq̄ ipune ſuburra. Permiſit ſparſiſſe oculos tam candibus umbo. Per quā demiſſo. Ex hoc docent cynthiaci manes quanto ſit amore cynthia cōplexa Propertiū. quæ nō recuſabat ut poetæ obſequeret per funē a feneſtra deſcendere manus alternando more funabuli. Sæpe uenus triuio. Citra uerecundiam ſe cū Proptio ait cynthia concubuiſſe propalā amoris cauſa id qđ crates & diogenes cynici feciſſe memorant. Tepidas. Dicit ſua pallia ſiue pectora. utraq̄. n. lectio ꝓbata eſt: tepefeciſſe ipſas uias ī qbus concūbebant. Fœderis heu taciti. Dolenter pronūciandū eſt. dolet. n. cynthia fœdus illud fuiſſe irritum quod inter ſe taciti de amore percuſſerant. Cuius fœderis uerba ait a uentis fuiſſe direpta. Inclamauit. Mox erat ptiſcorū morientibus oculos opire: rurſuſq̄ in rogo patefacere. Autor plinius. conqueritur cynthia id officii genus ſibi morienti fuiſſe denegatū a propertio: & quia cū clamore oculos claudebant moribūdus: ideo dixit. Inclamauit. alii codices habent inclinauit. cuius uerbi ſignificatio ē manifeſtaria. Nec crepuit. Ego exiſtimo hoc uerſu ſignificari cuſtodē cadaueris: quem ait cynthia ſuo funeri adhibitū nō fuiſſe a poeta. cuſtos inquit feralis non inſonuit fiſa arūdine hoc eſt fiſtula arūdinea iuxta meū cadauer: ut ita ad uigiliā eſſet excitatior atq̄ uegetior. Huius cuſtodiæ feralis meminit Apuleius ī ſecūdo de aſino aureo. Tegula curta. Conquerit cynthia ſibi defunctæ tegulā fractam mutilataq̄ ſub capite fuiſſe ſuppoſitā. cū debuerit uerus amator puluinos molles delicatoſq̄ ſubiicere. Currū. Legēdū curuū. & eſt ſenſus. Quis uidit te in meo funere curuatū: & capite in terrā inclinato. quod ſignū eſt ex animo lugentis. dolet etiam q̄ nullis lachrymis calefecerit togam atrā hoc eſt nigra: quam lugentes geſtare conſuerunt. ueſtes enim pulles induunt qui lugent. unde pullati dicti & ille color anthracinus nūcupatur. anthraces enim græce carbones latine appellant. unde ait Varro. Amiculo nigello ſequūtur luctum. autor eſt feſtus nulli licuiſſe uti prætexta pulla niſi ei qui funus faciebat. Scribit plutarchus in queſtionibus mulieres in luctu albis ueſtibus idui & corpus defuncti albo ueſtimēto uelari: qui color eſt mortuis aptiſſimus. defunctus enim eſt quiddam ſimplex & purū. ſicut color albus ſincerus & minime inquinatus eſt. Cur nardo. Cur inquit quando cadauer meū comburebatur non obtaſti ut uenti flarent ignēq̄ reſtinguerent. cur unguento nardino flammas rogales non reſperſiſti? antiqtus enim cadauera unguentis ungebantur iuxta illud ennianum. tarquini corpus bona fœmina lauit & unxit: & in rogum aceruatim congeſta unguenta in honorem cadauerum urebantur. unde plinius de unguentis ſcribens inquit. Honos hic ad defunctos pertinere cœpit. & apuleius pollinctū appellat

Murmur ad extremæ nup humata uiæ.
Cū mihi ab exeqis ſonus pēderet amotis:
Et quererer lecti frigida regna mei:
Hoſdē habuit ſecū quibus ē elata capilloſ
Hoſdē oculos: lateri ueſtis aduſta fuit
Et ſolitū digito beryllon adederat ignis
Sūmaque letheus triuerat ora liquor.
Spirantiſque animos & uocē miſit: at illi
Pollicibus fragiles ícrepuere manus.
Perfide nec cuiq̄ melior ſperande puellæ
In te iam uires ſomnus habere poteſt.
Iā ne tibi exciderāt uigilātiſ furta ſuburræ
Et mea nocturnis trita feneſtra dolis
Per quā demiſſo quotiēs tibi fune pepēdi
Alterna ueniēs in tua colla manu?
Sæpe uen9 triuio cōmixta ē pectore mixto
Fecerunt tepidas pallia noſtra uias.
Fœderis heu taciti cuius fallacia uerba
Non auditurí diripuere noti.
At mihi nō oculos q̄ſquā iclinauit euntis
Vnum impetraſſem te reuocante diem
Nec crepuit fiſſa me ꝓpter arūdine cuſtos
Læſit & obiectum tegula curta caput.
Deniq̄ quis noſtro currū te funere uidit?
Atram quis lachrymis incaluiſſe togā?
Si piguit portas ultra ꝓcederet: at illuc
Iuſſiſſes lectum lentius ire meum:
Cur uentos non ipe rogis ingrate petiſti?
Cur nardo flammæ non oluere meæ?

corpus quod erat aromatis perſperſum & unguine odoro delibutum. & Papinius ſcribit meliorem in glauciæ defuncti rogum congeſſiſſe liquores ꝑcioſos. Nulla mercede hyacinthos. In rogũ defuncti q charus fuerat munera ꝑcioſa mittebant. & dilecti equi: canes: famuli una comburebant. Nũc dolet cynthia: q in funere ſuo: Propertius nec q̃dem iniecerit uiles hyacinthos: nec uino rogũ ex more reſperſerit. Hyacinthus flos eſt: quem ut inqt Pli. in uigeſimoprimo: comitat fabula duplex: luctũ referens eius quem apollo dilexerat: aut ex aiacis cruore editi ita diſcurrentib⁹ uenis: ut græcas litteras figura ea legat inſcripta. De quo Ouidius

Has hyacinthe tenes: illas amarante moraris.

Hyacinthus gemma eſt: in qua fulgor uiolaceus dilutus ẽ. ut autor eſt Pli. ĩ ultimo. A hyacintho hyacinthinus color appellatur aerius. unde ĩ exodo ſcriptũ legim⁹ pelles hyacithinas appellari a colore. & uelũ ex hyacinthino cocco byſſo purpuraq; contextum adhibebatur ad myſtica iudeorũ ſacra accommodatũ: in quo hyacinthus aeri deputabat: ſicut cocchus etheri. byſſus terræ: purpura mari. & ita ad quattuor elementa colores in uelo quattuor referebantur. ut docent Ioſephus in. vi. de captiuitate iudeorum: & Hieronymus in epiſtola ad fabiolã de ueſte ſacer dotali. Hyacinthina ãt ueſtis a uiola nomen cepit. cuius Martialis: Perſius & Plinius meminerunt. Hic hyacinthos accipe ꝑ floribus potius q̃ pro gemmis. cũ in funeribus flores paſſim cũ unguentis adhiberẽtur. quod Papinius in epicedio Glauciæ: & epicedio priſcillæ demõſtrat.

Hoc ẽt graue erat nulla mercede hyacin-
Iniicere: & fracto buſta piare cado(thos
Lygdamus urat candeſcat lamina uernæ
Senſi ego cũ inſidiis pallida uina bibi?
Aut nomas arcana cola uerſura ſaliuas
Dicet damnatas ignea teſta manus.
Q uæ mõ puiles iſpecta ẽ publica noctes
Hæc nũc aurata cielade ſignat humũ
Et grauiora rependit iniquis penſa q̃ſillis
Garrula d facie ſi q̃ locuta mea ẽ. (ronas
Nr̃aq; qd pethale tulit ad monumẽta co-
Codicis immũdi uincula ſentit anus.

Fracto cado. Vino rogos reſpergi ſolitos teſtis eſt homerus: qui ſcribit achillẽ in funere patrocli flãmas rogales reſtrinxiſſe mero nigro ĩfuſo. & Virg. dixit in. vi. Reliquias uino & bibulã lauare fauillã. At tu inqt cynthia: noluiſti uel rupto cado uaſe uinario buſtũ meũ mero reſpergere. Lygdamus uratur. Ex his uerbis ego coniecto cynthiã ueneno periſſe. & eſt cũ ironia per interrogationem pronũciandũ. ut ſit ſenſus. Quando ego bibi uina uenenata: ſenſi ne te dicentem ex dolore lygdamus uratur? quaſi dicat me moriente non dixiſti ut lygdamus ſeruus ureretur: hoc eſt ignito ferro in fronte notaret & ſtigmaticus efficeret: neq; ut ſeruus lamina candẽte torqueretur: tanq̃ ille uenenũ in poculo propinaſſet. Candeſcat lamina uernæ. Supplicii genus notat: quo antiquitus utebãtur. unde ait ualerius. in theodoro. hieronymus tyrãnus laminas extinxit. Quintilianus in gladiatore. Ille accedebat ignibus laminas. & huius tormenti crebra eſt mentio apud eccleſiaſticos ſcriptores. Vernã autem ſeruũ dici notum eſt: & cũ potiſſimũ qui domi noſtræ naſcitur. unde uernaculũ deriuatur. &, columella gallinas uernaculas uocat noſtrates: quas maxime probat. Nomas. Nomẽ eſt fœminæ ſagæ & expiatricis. quæ ſaliuis utebatur ad expiatiões: quas eleganter Perſius luſtrales appellat quaſi purgatorias. Luſtralibus ante ſaliuis expiat & ſcribit Plinius ĩ uigeſimooctauo. faſcinationes ſaliua ieiunia repelli & ĩ omni medicina mos erat terna deſpuere ꝑcatione & lippitudines matutina ſaliua ſanant. Ait cynthia non dixiſti: ut nomas tollere ſaliuas luſtrales: nec ulla exhibuiſti dolentis indicia. Dic & damnatas. Duæ ſunt dictiões dic &: diuiſimq; legendum eſt: ut ſit ſenſus. dic propertì ut teſta ignita urat manus noxii & ſontis: qui mihi cõcinauit exitium. quaſi dicat. tu nihil tale dixiſti. Poteſt & aliter iſtorum quattuor uerſiculorum ſenſus ordinari: ut cynthia petat a propertio ut ſupplicium ſumere uelit de lygdamo ſeruo: & ãcilla nomine nomade: a quibus uina pallida hoc eſt uenenata ſibi data eſſe teſtatur: idq; ſe inter hibendum ſenſiſſe ſignificat. Vratur inquit lygdamus cauterio tanq̃ ueneficus. Facito ut nomas manifeſtet uenena illa: quæ habuit ĩ arcanis: quæ mihi propinarũt. Teſtæ autem ignitæ ſupplicium dicet: hoc eſt dicere coget: & ĩdicare manus illas ſceleratas: quæ mihi uenena porrexerit. Tollat. emẽda id uerbum. & lege probat: quod ſignificat reuelet & aperiat. Saliuas. expone ſecũdum hãc ſentẽtiam pro uenenis ſiue uinis uenenatis. nam & uinum ſaliuam habet & autore plinio ſua cuiq; uino ſaliua eſt inocẽtiſſima. Quæ modo per uiles. Dolet cynthia q poſt obitum ſuum ſtatim poeta alteram adamauerit: & eam quæ eſſet proſtituta: & omnibus communis: & quæ precio locaret noctes. Hæc inquit cycladata incedit & apud te regnat. Cyclada appellamus ueſtem fœmineam in rotũditate formatam. Cuius ita meminit ſeruius. Togas etiam fœmĩas habuiſſe Cycladum & recini uſus oſtẽdit. De hac ait iuuenalis. Hæc ſunt quæ tenui ſudant in cyclade. Et Alexander romanus imperator autore lãpridio dicere ſolebat matronas regias contentas eſſe debere Cyclade: quæ ſex unciis auri plus non haberet. Inde dicitur cycladatus. cyclade indutus. Tranquillus. In publicum proceſſit caligula aliquando ſericatus & cycladatus. Et grauiora rependit. Si aliqua ancillarum ĩquit auſa eſt coram noua domina meam laudare formoſitatẽ: illa luit pœnas & maiora pẽſa nere compellitur: & neta calathis reponere: quos quaſillos uocat: quorũ iam facta eſt mẽtio. Noſtra pethale. nomẽ eſt uetulæ. quã dicit fuiſſe uiculis codicariis coercitam: propterea q coronas tulerit ad ſuum monumẽtum. Codicis immundi. codices dicuntur tabulæ a quo codicari as naues antiqui nuncuparunt: quæ commeatum ſubuehunt. & caudex plurium tabularum contextus appellatur. unde claudius. cognominatus eſt caudex is qui romanis primus perſuaſit nauẽ cõſcendere. ut docet Seneca in libro de breuitate uitæ. cuius uerbis manifeſtarius efficitur domitii error ſcribentis claudium caudicẽ eſſe cognominatum a caudaco: quod nullus uetetum ſcriptorum prodidit: neq; Varro: apud quem caudaci

nomẽ quidem ponitur: sed citra mentionem claudii caudicis. caudicus autem significat suauem & mãsuetũ. Sed nõ inde cognomẽ claudius caudex accepit: ut domitius hallucinatur. sed a caudice: qui plurium tabularum cõtextum significat: ut autumat Seneca: cum quo errare malim: q̃ cum recẽtioribus scriptoribus uera sentire. Ceditur & lalage. Nomẽ fictitium. Lalage enim græce uox dicitur: & lalagen amicam appellat Horatius. Quoniam iquit lalage iurat per nomẽ meum tanq̃ uenerandum: ideo ceditur a noua domina & per capillos trahitur. Cõflauit. In massam redegit. Dolet cynthia q̃ adeo pristini amoris sit oblitus: ut patiatur imaginem suam auream a noua amica cõflari quod fieri nõ sineret si uiueret scintilla ulla prioris incẽdii. Fatorum nulli reuocabile carmẽ. Quoniam pluribus ĩlocis meminit poeta fatorum: & nos nihil pene de fato enarrauimus. uideo esse facturus operæ p̃cium: si hoc in loco quid senserint idonei scriptores de fatis explicauero. philosophi cõnexionem seriemq̃ causarum omnium: qua fit omne quod fit: fati nomine appellitãt. Fatum: ut iquit luculẽte Seneca: si deum dixeris nõ mẽtieris: cum enim nihil aliud sit q̃ series iplexa causarum: ille é prima omnium causa: ex qua cæteræ pẽdẽt. unde ait Augustin⁹ nõ esse de uerbi cõtrouersia elaborádum quãdo quidem ipse ordo causarum dei summi tribuitur uolũtati: quam ethnici philosophi fatum uocãt. Fato: hoc est illa ĩdeclinabili serie: rerum: cuius ineffugibilis est necessitas: fieri omnia zeno & chrysippus arbitrãtur. Plato uero platonici q̃ dixerũt fatum legem esse diuinam: unde si quid prouidẽtia agitur: id agi etiam fato. & quod fato terminatur: id prouidẽtia esse susceptum. Apud iudeos pharisei imarmene hoc est fato deputãt uniuersa. Saducei uero ĩ marmenẽ oĩariã negãt asserẽtes bonũ uel malũ ĩ hominum electiõe atq̃ uolũtate esse propositum. Trismegistus de imarmene hoc est fato & necessitate ita scripsit ĩ marmene & necessitas ambæ sibi inuicem ĩdiuiduo cõnexe sunt glutino: quarum prior imarmene rerum omnium parit. initia. necessitas uero cogit ad effectum. Tria esse fata dixit apuleius propter tria tempora: sub quo nominetris parcas ĩtelligit. Nam quod in fuso perfectũ est id præteritum tempus significare: quod torquetur in digitis præsens: q̃d nõdum e colo tractum est: id futurũ sæculum uidetur ostẽdere. Apuleio astipulatur ausonius sic scribẽs in ægypto ternario. Tris charites. Tria fata. Triplex uox. Trina elemẽta. Scribit martianus parcas iouis esse librarias archiuiq̃ cælestis custodes. Poetæ fato cũcta regi autumãt. Ideoq̃ dixit manilus. Fata regunt orbem certa stant omnia lege. Interdum fatum pro morte usurpant: quæ in eluctabilis est. nunc iurat cynthia per carmen fatorum quod irreuocabile est: se fidelissimam fuisse in amore propertii. Tergeminusq̃ canis. cerberus triceps: qui latratu trifauci terret manes defunctorum. Nam gemina est sedes. Apud inferos inquit per amnẽ acherontem bifariam nauigatur: & duplex est domicilium. alterum malorum: alterum bonorũ. Huic simile est illud Virgilianum. Hic locus est partes ubi se uia findit in ambas. a dextra elysium: a sinistra tartarum esse dicit. Cressæ. Pasiphes: qua intra bouem ligneam iclusa cõcubuit cũ tauro. quam marõis musa ĩ lugẽtibus campis esse memorauit. Elysias rosas cãpi elysii sunt secũdũ poetas ĩ medio iferoꝝ suis fœlicitatibus plen. ubi habitãt aiæ pioꝝ. Secũdũ theologos elysii sũt ĩ sphera plane puris aĩs deputati quod refert Macro. Alii circa lunarẽ circulũ: q̃d sentire uidetur Luca. illuc scribẽs aĩam pueniſſe põpei. Semidei manes habitãt. quos ignea uirtus Innocuos uita patiẽtes ætheris imi. Fecit. Historici elysium esse dixerũt ĩsulas fortunatas. quas nouisse se strabo testatur: quas Plutarchus ĩ sertorio duas esse scribit. Plinius & solinus sex numero p̃diderũt: quaꝝ delicias & fœlicitatem locute describit Horatius: & Homerus illic elysios campos esse finxit. uel ut alii dicũt ĩ hispania his uersibus. Elysium ĩ campum terrarũq̃ ultima tandẽ Dii te trãsmittẽt. stat flauus ubi rhadamãtus. Existitq̃ uiris ubi uita facillima durãs. Nũc poetice loquit̃ poeta: & ait ĩ elysio esse rosas sicut cecinit tibullus. Floret odoratis terga benigna rosis. turba cybeles. In campis elysiis ait cynthia esse turbam cybeleiã propter cymbalistas & tympanistas illic resonãtes. Lydia plectra. Plectra teste donato ab hoc uerbo plector dicta sũt: quod significat ferior. quoniã eo corde feriunt̃ a cytharœdo. dicit cynthia ĩ elysio sonare plectra lydia pp musicã lydiã: q̃ teste apuleio erat querula: de qua ita scribit Aristoteles ĩ octauo polyticoꝝ. ad melodiã q̃ appellat̃ lydia mista flebiliter disponunt̃. & a plato ĩ tertio de republica. Quæ sunt iqt quærulæ harmoniæ dic mihi lydiæ mixtæ: lydiæq̃ acutæ. cæteræ huiusmodi. Mitratis choris. Alludit ad sacerdotes cybeleios ministrosq̃ bacchi qui mitriferus cognominat̃. & mitra a fœminis & effœminatis gestabat̃. In elysio erãt inqt chori choreæq̃ tripudiãtes. Ita tibullus. Hic cantus choreæq̃ uigent. Andromedæ. In elysio erant animæ mulierum pudicarũ: & quæ probitatecensẽt̃. Hæc sũma. Andromedæ inqt conquerit̃ q̃ immerito fuerit cathenis religata ad saxũ: q̃ũ

Ceditur & lalage tortis suspensa capillis
Per nomẽ quoniam est ausa rogare meũ
Te patiente meæ conflauit imaginis aurũ
Ardente ex nostro dotẽ habitura rogo
Non tamen insector q̃uis mereare propti
Lóga mea in libris regna fuere tuis.
Iuro ego fatorũ nulli reuolubile carmen
Tergeminusq̃ canis sic mihi molle sõet
Me seruasse fidem: si fallo uipera nostris
Sibilet in tumulis: & super ossa cubet.
Nã gemina est sedes turpẽ sortita p amnẽ
Turbaq̃ diuersa nauigat omnis aq̃. (sæ
Vna clytẽestre stupro⁊ uehit atraq̃ cref
Portat mentitæ lignea monstra bouis.
Ecce coronato pars altera uecta fasello
Mulcet ubi elysias aura beata rosas. (les
Qua nũerosa fides q̃q̃ errat turba cybe
Mitratisq̃ sonãt lydia plectra choris.
Andrõedeq̃ & hypmestre sine fraude ma
Narrãt hystoriæ pectora nota suæ. (ritæ

fuit obiecta mõstro pp peccatũ mr̃nũ: de quo dc̃m est in primo cõmẽtario. Hypermestre, rectꝰ est casus cuiꝰ notissima ẽ fides erga maritũ lynceũ. Cloridos herba tenet, ait umbra cynthiæ. si nõ te totũ occupauit clo eis noua amica: pellexiq; herbis & ueneficiis: hocte rogo: ut nutrici partheniæ uictũ suppeditες. nec illã sinas egere ĩ senecta: q̃ tibi semp pst̃o fuit. põt legere colchidos pp medeã a qua herbæ medeides dicunt. Lathris cui nomẽ ab usu. latria græce significat seruitutẽ. latris seruũ. & apud ecclesiasticos scriptores fere semp latria dr̃ illa seruitus: q̃ ptinet ad colendũ deũ, ut docet Augustinus in decimo de ciuitate dei. Inde appellat latris ancilla a seruitute & obsequio: qđ dominæ impendebat.

Hæc summa æternis q̃rit̃ liuere cathenis
Brachia nec meritas frigida saxa manꝰ.
Narrat hypmestre magnũ ausa eẽ sororis
In scelus hoc animum nõ ualuisse suũ.
Sic mortis lachrymis uitæ sanãus amores
Celo ego perfidiæ crimina multa tuæ.
Sed tibi nũc mãdata dãus si forte moueris
Si te non totum cloridos herba tenet.
Nutrix ĩ tremulis ne quid desideret annis
Partheniæ patuit nec tibi amara fuit.
Delitiæq; meæ lathris cui nomẽ ab usu est
Ne speculũ dominæ porrigat illa nouæ:
Et quoscunque meo feciſti nomine uersus
Vre mihi: laudes desine habere meas.
Pelle hederã tumulo mihi q̃ pugnãte corí
Mollia cõtortis alligat ossa comis. (bo
Ramosis anio qua pomifer incubat aruis
Et nunq̃ herculeo numine pallet ebur.
Hoc carm̃ media dignũ me scribe colũna
Sed breue qđ curẽs uector ab urbe legat
Tyburtina iacet hic aurea cynthia terra.
Accessit ripæ laus anienę tuæ.
Nec tu sperne piis uenięntia somnia portis
Cũ pia uenerunt somnia põdus habent.
Nocte uage feriur: nox clausa liberat umbras:
Errat & abiecta cerbarꝰ ipe sera. (bras:
Luce iubẽt leges lethea ad stagna reuerti:
Nos uegimur: uectũ nauta recẽset onꝰ.
Nunc te possideant aliæ: mox sola tenebo
Mecum eris: & mixtis ossibus ossa terã.
Hæc postq̃ q̃rula mecũ sub uoce peregit
Inter complexus excidit umbra meos.

De Cynthia & dracõe.

DIsce qd exquisias hac nocte fugarit aquosas
Cũ uicia nouis turba cucurrit agris (la dracõis
Lanuuiũ annosi uetꝰ ẽ tute

Pelle hederã tumulo. Hedera inimica ẽ oĩbus satis: sepulchraq; ac muros rũpit: ut refert Pli. in. xvi. & ut inqt laberiꝰ in mimmo: Hedera serpens uires arboreas necat. Ideo nũc petit cynthia a Proptio: ut hederas remoueat a sepulchro: q̃ ossa ipsiꝰ alligabãt infestabãtq;. Ramosis anio. Sẽsus ẽ scribe mihi breue epitaphiũ ĩ colũna: quæ posita est ꝓpe anienẽ tyburtinũ: & ita indicat se fuisse sepultã in tyburtina terra. De aniene supra dictũ ẽ. Pallet ebur. Cœlũ tyburtinũ dicebaꝫ rebꝰ põstare candoré pontentissimũ ebori. unde ait Siliꝰ. tyburis aura pascit ebur & Martialis. Tybur in Herculeũ migrauit nigra licoris Oĩa dũ fieri cãdida credit ibi. hoc fieri poeta ait numine Herculeo. tybur. n. Herculi dicatũ est: & Herculeũ cognominaꝫ. cuius rei supra memorauimus. Hic tyburtina. hoc ẽ epitaphiũ: qđ scribi in columna deposcit cynthia.

Aurea: hoc ẽ formosa. Aniene. Vocatiuus est casus tanq̃ anienꝰ secũdo ordine declinaꝫ. q frequẽtius est tertii ordinis. & eo declinatu dr̃ anio anienis. quo nerio nerienis: ut docet Gel. anienis ripæ laudem ait accessisse pp sepultã illic cynthiã. Sõnia portis. Poetæ somnioꝝ portas duas eẽ dixerũt: corneã & eburneã: q̃rũ cornea ueris eburnea falsis somniis ẽ deputata. si qs forte cãꝫ q̃rere uelit. is ĩstruet̃ autore Macro. q scribit ĩ cõmẽtariis ĩ sõniũ Scipiõi. cornu istã eẽ naturã: ut tenuatũ uisui peruiũ sit. ebur uero ita eẽ dẽsatũ ait ad q̃uis extremitatẽ tenuitatis crassum nullo uisu ad ulteriora tẽdẽre penetret̃. alii uero autumãt ꝓ portã corneã oculos significari. p eburneã uero ipm os a dẽtibꝰ: q̃ oculis uidemꝰ uera, pculdubio eẽ. q̃ ore loquamur falsa eẽ posse. Abiecta fera. Quoniã noctu liberæ umbræ uagant̃: nec claustris coercent̃. interdiu uero ait ex legibus Plutonĩs oẽs umbras reuerti ad acherõtẽ: & eas acharõte recẽseri ꝓuidẽte: ne aliq̃ legitimo numero desit. Mecũ eris. Quãdo. s. eris defunctꝰ

Inter cõplexus. dicit poeta cludẽs elegiã e suo effugisse cõplexu umbrã cynthiæ: quæ in corporea est: & ut inqt Maro. Par leuibꝰ uẽtis uolucriq; simillima somno.

DIsce qd exq. hac no. fu. aquosas. Nouaꝫ refert superstitionem draconis lanuuini q cibariis a uirgine porrectis pascebaꝫ: & ita puellaꝝ pudicitia explorabatur. eo se cõtulisse cynthiã curru uectã cũ luxurioso comitatu conq̃rit̃. diximus supra Propertiũ in exqlijs habitasse. iõ nũc ait exqlinos noctu certatim cucurrisse ad uisendã draconis lanuuini uetustã religionẽ. Lanuuiũ oppidũ ẽ ĩ latio: ex quo municipio fuit milo. ut ĩqt Asconius. & ita apud Ciceronẽ ĩ oratione ꝓ milõe legẽdũ ẽ. lanuuiũ fuisse iter miloni ad flaminẽ ꝓpendũ: q̃ lanuuii dictator erat. cũ multis codicibꝰ legaꝫ lauiniũ: & lauinii ꝓpter noĩs similitudinẽ. lanuuiũ cõdidit Diomedes exilio aduectus. ut scribit Appianus in

secundo bell orum ciuilium. In codice Catulliano reuerendæ uetustatis legi. lanuuinus acer atq; dẽtatus: a lanuuio. s. deriuatus. passim nũc legit̃ lauinus. Tutela draconis. Scribit Cice. in primo & scđo de diuinatiõe ĩ solonio cãpo agri lanuuini, ubi educaꝫ est rosius fuisse maximã anguiũ uĩ: adeo ut ad focũ nũdinari soleret. unde nõ absurde uidet̃ ficta esse fabula draconis lanuuini: quẽ ait poeta per lõgã uetustatem fuisse sub tutela

lanuuii in ſpecu dehiſcente. Tã rare. Emẽda tartareæ: ut ſit ſenſus, draconẽ recubare ĩ eo antro per quod deſcenſus ẽ ad inferos ubi nulla ceſſat hora: qua non illac deſcendant in tartaꝝ umbræ defunctoꝝ. & ita furtim inſinuat per illud antrũ iter eſſe manibus ad tartarea domicilia. dracones iuba criſtatos eſſe tradidit: qui tanta magnitudine reperiũtur: ut elephãtos in pugna enecent: & eoꝝ ſanguinẽ totũ hauriãt. Ex una. lege ex ima. & eſt ſenſus draconẽ ſibilare ex ima hoc eſt ꝓfunda ſpelunca. Demiſſæ pallẽt. Demittebant ex ritu ſuperſtitioſo uirgines in illud antrũ ad alendũ draconẽ: quæ pallebãt pauebantq; uehemẽter porrigẽtes manu cibos ad os draconis. Redeunt in colla parentum. Si caſtæ puellæ porrexerint eſcam ieiuno draconi: is ex eaꝝ manu ſumit cibum: & illæ pudicæ iudicantur: incolumeſq; ad parentes reuertuntur. ſinautem fuerint impudicæ: illas auerſatur: & infeſtat. Fertilis annꝰ. Hæc ẽ agricolarum uociferatio: quado ſoſpes & illeſa uirgo a draconе remeauit. Huc mea detonſis. Ait poeta cynthiam per appiã uiam: per quã iter eſt lanuuiũ: curru uectã accеſſiſſe ad draconem lanuuinum. cuius rei non tam fuit cauſa iuno: cui dicata erat illa religio: q̃ Venus: & ĩpudicitia. Iunonẽ in hoc loco intellige ſoſpitaꝝ. q̃ oculis cæcutientibus fere oẽs præterierunt. inuenio apud hiſtoricos Iunonem cognomento ſoſpitam templum habuiſſe lanuuii. cuius rei fit luculẽta mentio apud Liuiũ ita ſcribẽtẽ lib. octauo ab urbe cõdita. Lanuuinis ciuitas data: ſacraq; ſua reddita cũ eo: ut ædes lucuſq; ſoſpitæ Iunõis cõmunis lanuuinis municipibus cũ populo romão eẽt propter hãc ædẽ quã lanuuii iuno ſoſpita habebat. ipſa apud Ouidium in ſexto faſtoꝝ lanuuium ſuum uocatilo uerſu. Et populus laurẽs lanuuiũq; meũ. Detõſis ab annis. i. ætate puellari: q̃ primitias comæ dẽtoſæ diis cõſecrabãt. ſed cum iſtud ephœbi magis pueri: ſicut Plutarchus docet: q̃ puellæ factitarẽt: exiſtimo hũc uerſum ita eſſe legendũ. Huc mea dẽtoſis auecta eſt cynthia mãnis: ut poetæ ſenſus hic ſit: cynthiã deuectam eſſe ad ceri monias lanuuinoꝝ in carpento: quod mãni: hoc ẽ equi detonſi: hoc eſt pexi & ornati ducebãt. & ita nõ iunõiæ religionis cauſa: ſed libidinis luxurioſo & delicato ornatu prædita cynthiã uult itelligi deportatã eẽ lanuuium. mannos aũt equos eſſe puſillos & delicatos notum eſt: qui teſte porphyrione alio nomine burichi nuncupantur. de quibus ait Horatiꝰ. Terruit mannos ego quid timebo. quod aũt his iunctis uterentur ad currũ docet Ouidius illo uerſiculo. Paruaq; q̃primũ rapientibꝰ eſſe da mannis. manni diminutiuũ eſt mannulus. qua dictione utitur plinius in epiſtolis ſic ſcribẽs. Habebat mãnulos multos: & iũctos: & ſolutos. Temõe pependit. Inſtar aurigãtis. & ita taxat cynthiã: quæ citra puellarem uerecundiam fungereť aurigæ miniſterio. Syrigana tracto. Verſus obſcuriſſimus nec ipſi Proptio. ſi ita legať. facilis interpretatu. ego uero: ut in aliquem poeticum ſenſum redigeretur ita emendaui. Serica nam taceo uolſi carpẽta nepotis: & ẽ ſenſus. cynthia ſequeſtrato pudore ibat in curru nec aurigæ munia obire uerebatur. taceo autẽ illa carpenta fuiſſe nepotis: hoc eſt luxurioſi. Volſi. i. mollis: & cuirati: quibus ſerico uelamẽto decoratis cynthia uehebatur. & ita erit color rhetoricus: qui dicitẽ occupatio. Volſus aũt apud priſcos dicitur glaber: & depilis a uellẽdo nũcupatus. Plautus in aulularia. Tu iſtũ gallum ſi ſappis glauricoꝝ reddes in q̃ uulſus ludiꝰ eſt. & Scipio in oratiõe probro dat gallo homini delicato: q̃ barba uulſa fœminibuſq; ſubuulſis ambulet. nepotem autem prodigũ & uictus delicatioris dici nemo eſt q̃ neſciat. Armillatos canes. Taceo canes moloſſicos habuiſſe cynthiam in comitatu armillis decoratos. canibus collaria imponũtur: quæ uocantur melium: ideſt cingulum: ut ait Varro in ſecũdo de re ruſtica. circum collum ex corio firmo cum clauis capitatis: intra quæ capita inſuitur pellis mollis: ne noceat collo duritia ferri. a feſto appellatur millus. hĩc poeta uocat canes armillatos: hoc ẽ millum in collo geſtãtes tanq̃ armillam & ornamẽtũ: alludituq; ad millũ collare. colla autem moloſſa dici propter epiroticos canes manifeſtarium eſt: qui erant laudatiſſimi: quiq; celebrantur teſtimonio Varronis Virgilii: Horatii: & Lucani. & a Plauto facetiſſime paraſiticanes moloſſici nũcupantur in captiuis. Qui dabit. Hic mihi uidetur eẽ ſenſus. nepos ille mollis et uulſus: qui regnat in amore cynthiæ: in cuius curru ille geſtatur: cum ceperit eſſe barbatus et ueſticeps: efficietur fartor. et uendet farta hoc eſt farcimina Ganeonibus et helluonibus. qui ſaginæ et abdomini ueſcuntur. et ita leges farta et non facta. eſt et alter ſenſus et uerior. ut. ſ. dicat poeta hunc nepotem mollem et delicatum: qui nunc ætatis floſculo eſt in delicijs: ubi inceperit eſſe hiſpidꝰ et barbam raſitauerit: futuꝝ gladiatorem. illi enim: qui ludo gladiatorio ꝓparabantur a munerarijs in ſaginario alebantur: ut ſaginati roboratiſque ualentioribus alimentis uehementius

Hic ubi tartareæ non perit hora moæri.
Q ua ſacer abripitur cæco deſcẽſus hiatu
Q ua penetrat uirgo tale iter oẽ caue.
Ieiuni ſerpentis honos cum pabula poſcit
Annua: & ex ima ſibila torquet humo.
Talia demiſſæ pallent ad ſacra puellæ
Cũ temere anguineo credit ore manus.
Ille ſibi admotas a uirgine corripit eſcas
Virginis ĩ palmis ipa caniſtra tremunt.
Si fuerint caſtæ redeunt in colla parẽtum
Clamãtque agricolæ fertilis annus erit.
Huc mea detõſis auecta ẽ cynthia mãnis
Cauſa fuit iuno; ſed mage cauſa uenus.
Appia dic quæſo q̃tũ te teſte triumphum
Egerit effuſis per tua ſaxa rotis.
Turpis ĩ archana ſonuit cũ rixa taberna
Si ſine me famæ non ſine labe meæ.
Spectaculũ ipa ſedẽs prio temõe pepẽdit
Auſa per impuros frena mouere locos.
Serica nam taceo uolſi carpenta nepotis
Atq; armillatos colla molloſa canes.
Q ui dabit immũdæ uenalia farta ſaginæ
Vicet ubi eraſas barba pudenda genas.

digladiarentur. qđ luculētissime docet Diuus Cyprianꝰ, cuiꝰ uerba hæc sunt ex libro epistolarꝝ. ii. Paratæ gladiatorius ludus: ut libidinē crudeliū luminū sanguis oblectet, ipleť in succū cibis fortioribꝰ corpꝰ: & aruinæ toris mēbrorꝝ moles robusta pinguescit: ut saginatꝰ in pœnā carnis pereat. Quintilia. quoq; in gladiatore hoc idē significat sic scribēs. Alebat deuotū corpus grauior oī fame sagina. talis itaq; gladiator dicit dare uenalia fata: hoc ē morte uenalē saginæ īmūdæ. i. gladiatoriæ: qa uendit a lanista: & saginat a numerario: ut deinde ī gladiatorio spectaculo depugnet ad spectatorꝝ uoluptatē. talem futurꝝ ait Proper. illū nepotē qui tūc erat cynthiæ deliciū. Mutato uoluit. Ego existimo legendū eē uolui. ut sit sensus. cū totiens iniuriā mihi sua petulātia faceret cynthia uolui mutare castra amatoria. & ad aliā me trāsferre puellā. & ita quæ sequuntur coniungi posse uidentur cum superioribus. quoniam narrat quēadmodum interduas amicas concubuerit. ut ita leniret contumelioſas iniurias in se a cynthia ppetratas. legamꝰ tamē superatim. quoniā in oībus codicibus separata leguntť.

Cum fieret nostro totiens iniuria lecto
Mutato uolui castra mouere toro.
De magno cynthiæ amore erga se:

PHyllis auentinæ quædam est uicina dianæ
Sobria grata parum cum bibit omne decet.
Altera tarpeios est inter theia lucos
Candida: sed potæ non satis unus erit.
His ego constitui noctem lenire uocatis
Et uenere ignota furta nouare mea
Vnus erat tribo in secreta lectulus herba
Quæris cōcubitus? inter utranque fui.
Lygdamus ad cyatos utriq; æstiua supel-
Et methymnei grata saliua meri. (lex
Nile tuus tybicen erat coralystria phyllis
Et facilis spargi munda sine arte rosa.
Nanus & ipse suos breuiter cōcreto i arto
Iactabat truncas ad caua buxa manus.
Sed neq; suppletis ostabat flāma lucernis
Decidit inque suos mensa supina pedes.
Me quoq; p talos uenerē quærēte secūdos

PHyllis auentinæ quædā ē uicina dianæ. Narrat quēadmodū phyllida & theiā meretrices uocauerit ad cœnā: & inter illas discūbēs fuerit a cynthia furibūda deprehēsus. Auētinæ dianæ. Romæ tēplū erat dianæ in auentino mōte inclytum: qđ latini populi cū romano populo fecerūt autore Seruio Tullio rege: ut scribūt Liuius in primo: & Dionysius in. iiii. in uesti bulo huiꝰ tēpli cornua boū affigebanť: cū in cæteris dianæ tēplis cornua ceruorꝝ affigerent. cām discas ex ꝓble matis Plutarchi. Dianæ auētinæ meminit Ouid. illo uersu. Auētino luna colēda iugo. Vnꝰ erit. Hoc ē unꝰ amator ebriæ theiæ nō sufficiet. Furta. Adulteria. Lygdamus ad cyathoſ. Qui stat ad cyatū dicit cyathissare. quo uerbo utit Plautꝰ. & ab Apuleio elegāti uocabulo uocatur pocillator. Olim Iuliꝰ Cæsar autore Trāquillo stetit ad cyathū & uinū regi nicomedi. Saliua meri. Locutus ē ꝓpriæ & significāter. nā saliuā ī uino dicimꝰ. & ut ait Pli. in. xxiii. sua cuiq; uino saliua innocētissima est. sua cuiq; ætas gratissima. hoc ē media. Methymneū uinū gnōsū ē a methymna lesbi ciuitate nūcupatū de quo dictū est in primo cōmētario. Methymneus fuit arioꝰ cytharedus. itē hellanicus: & callias. q alceū sapphoq; exposuit. Nile tuus tybicen. Dicit cœnæ affuisse tybicī nē ægyptiū. ꝓpterea q; neqtias tellus scit dare nulla magis. Coralystria phyllis. Coralystriā uocamꝰ fœminā in choro tripudiantē a choro & lystro: qđ græcæ significat uētilabrū. pōt simplex esse uocabulū: ut quēad modū cymbalistas: & tympanistas uiros noīamus a cymbalo: & tympano. ita a choro fœmina coralystia per ꝓductionē appellet. Magnꝰ & ipse. Ego hūc locū mēdosum: ut multa alia: ita primus emēdaui. Nanꝰ & ipse. sensus aūt hic est. aderat pomilio: q græcæ dr nanꝰ qui ad sonitū tybiæ gesticulabat. hic ē uerꝰ sensus. hæc ē uera ac poetica lectio. unū uerbū iuersum totā obscurabat dehonestabatq; sniam. unū uerbū emēdatū totā lucidat uenustatq; poeticā elegātiā facetūq; sensiculū. nanos aūt græci uocauerunt breui atq; humili corpore hoīes paulū supra terrā extātes: q hodie quoq; uernacula līgua nani passim appellanť. latini pomiliones pumiloſq; noītauerūt. ostēdit Gellius nanū eē uerbū latinū. idq; ꝓbat auctoritate cinæ nō ignobilis poetæ: cuiꝰ hi sunt uersiculi. At nūc me genii nana p salicta Bigis rheda rapit citata nauis. & nanū dr uas aēriū humile & cōcauum: qđ alio noīe uocāt situlū barbatū. Cōcretus in artus. Circūlocutio est ipsius nani siue pomilionis: q in mēbra cōglobatus ē. idē Papinius in syluis. Hic audax subit ordo pumilorꝝ: quos natura breuis statī pacta nodosum semel in globū ligauit. Trūcas, breuis & q̄si mutilatas: q̄les nani habere cōsueuerūt: Ad caua buxa. Ad tybiā multiforatilē e buxo cōfectā. Sed neq; suppletis. Ait sibi facta esse ostēta: quæ portenderēt aliqd aduersi. q. n. flāma ī lucernis extīguebať q̄uis oleo repletis. q; mēsa decidit: q; ī alea semp dānosū iactū iaciebat. Pedes. Ingēs est copia rerꝝ sine noīe: q̄s nō ꝓpriis appellationibus notamus: sed alienis & cōmodatis: ut īquit Seneca in secūdo de beneficiis. īde pedē dicimꝰ: & nostrū: & lecti: et ueli: & carminis: ita nūc a poeta pedes mēsæ dicunť. Me quoq; p ta. Iactu talorꝝ inquit Venerē q̄rebā. qui est fœliciſſimus iactus. sed semp canis siue canicula: qui est iactus dānosus ꝓueniebat. de hac Venere ait Hora. quem Venus arbitrū dicet bibēdi? ubi expositi porphyrio ueneriū iactū in talis summū numerꝝ habere. de hoc ītellige apud Plautū. ita scribēte ī asinaria. iace talos pater: hoc ueneriū est. de hoc meminit & Cice. in primo & secūdo de diuinatiōe. cuius uerba supra recitauimus. de hoc ītellexisse uidet & Plutarchus: q ita scribit in Catone uticēsi nō bene se habet īuita Venere. Suetoniꝰ in Augusto. denarios inqt uniuersos tollebat: q Venerē ieccrat. nō placet

exponas in hoc loco Venerem pro concubitu. Subsiliere. Ita legendum est a subsilio uerbo. Damnosi canes. lactus in talis detrimentosus uocitabatur canis. unde damnosi dicuntur a poetis. Ouidius. Damnosi facito stent tibi sæpe canes. & alibi. Damnosos effugiasq; canes. a Persio dicitur damnosa canicula. sed quēad modum ueneres & canes in talis expresserit Aristoteles animaduertito. cuius hæc sunt uerba ex libro secundo de animalibus. Omnia quibus datus est talus cruribus cum posterioribus contineat ita: ut erectus inde suffragine parte sui prona foras supina introrsum spectet: quæ ueneres uocātur. intus aduersæ sibi positæ sint. quæ canes foris: quæ antennæ supra habeātur: situs talorum omnium talis est. Lanuuii ad portas. Hic uersus indicat hanc elegiam non esse a superiore disiūctam: qua docuit cynthiam ad sacra lanuuinii draconis spectāda processisse. ait poeta se q̄is esset inter duas meretrices: tamē solum fuisse desiderio absentis cynthiæ instar amantum qui soli esse uidentur sine amica. & cum esset cynthia lanuuii. illic erat animus poetæ. iuxta illud Plautinum. si domi sum foris est animus. Rauci sonuerunt. Introitum cynthiæ furibundum signat. raucos postes uocat a sonitu rauco: quem faciunt fores dum aperiuntur. unde dicit anus plautina in curgulione. Placide egredere & sonitum prohibe forium & crepitum cardinum. Resupinat ualuas. Furentis fœminæ & cum impetu ingredientis formam significanter expressit. resupinat prouertit dictū ē. ita Iuuenalis. Aulam resupinat amici. ualuæ sūt ut dicit Varro: quæ reuoluuntur & se uelant. remissos ex amatorio tremore resolutos intelligit. Fulminat illa oculis. oculos cynthiæ iracundæ fulminibus dicit fuisse millimos. & profecto nulla ex parte maiora indicia animi sunt: q̄ ex oculis: qui ardent: incenduntur: qui truces sunt: torui: flagrantes: graues: transuersi. idem summissi blandi: nec mentitus est ille: qui in oculis animum inhabitare existimauit. Ego ut effectiōes meas haud dissimulanter attingam: quotiēscunq; aut panthiam meam uideo aut martiā. mecū ipse cū suspirio tacitus repeto istū poetæ uersiculū. Fulminat illa oculis: & q̄tum fœmina sæuit. Etenim nō tā cynthiæ q̄ pāthiæ: & martiæ conuenit: q̄ ambæ luminibus hoīes afflāt. ad quas contuitū nullus durare potest aspectus. fulmina uerius q̄ fulgores exiliunt illas oculis & emicant: in quibus cupidines & Veneres omnes inhabitare uidentur. me primū panthia oculis suis fulminantibus afflauit reddiditq; semiustulatum. mox martia totum penitus incendit cōbussit: absumpsit. & iuuat me tali incendio deflagrasse. uixi panthiæ addictus. moriar martiæ mancipatus: q̄ autem panthia sit: & quæ martia in meis libellis nemo unquam me docente percipiet. nemo scire cupiat Veneris arcana mysteria. sint contenti quæso lectores nominibus fictitiis: nec illa discutiant quæ delitescunt penitissimis infixa præcordiis. olim ardores nostros promulgabimus elegis explicatos: quos eo calore conscribimus: quo amamus. sed iam ad reliqua: quæ supersunt enarranda pergamus. Spectaculum captæ. Qualia spectari solent crudelitatis exempla in urbe ab hostibus: talia in pellices a furibūda cynthia esse patrata significat. Geniumque meum. Genius est deus: in cuius tutela: ut quisque natus ē uiuit. hic siue q̄ generamur curat: siue q̄ gignatur nobiscum: siue q̄ nos genitos suscipiat ac tueatur certe a gignendo genius appellatur. non nulli binos genios omnibus nobis appositos esse dixerunt. singuli suo genio die natali sacrificātes manum a cede ac sanguine abstinebant: ne die qua ipsi lucē accepissent alii demerēt: merūq; fundēdū esse genio existimabant sine hostiæ īmolatione. unde dixit Persius. Funde meæ genio. genius generalis est omniū p̄sul: & specialis singulis mortalibus admouetur: quem etiā præstitē: q̄ præsit gerūdis omnibus: uocauere. & quoniā cogitationū arcana superæ nunciat potestati: etiā angelus poterit nūcupari. autores Martianus & Cēsorinus existimat Apuleius in demonio Socratis geniū appellari animū nostrum: qui q̄is sit īmortalis: tamen quodāmō cū homine gignit. Tertulian⁹ in apologetico inqt. Nescitis genios demonas dici: & ide diminutiua uoce demonia. geni⁹ autore Festo ē parēs hoium. & propterea geni⁹ meus nominat: quia me genuit. genium etiā putarunt unuscuiusq; loci deū. unde ait Maro. Incertus geniū ne loci famulū ne parentis esse putet. a genio genialis deriuatur. unde genialis dies & lætus dicitur. & geniales homines appellarunt: qui promptiores essent ad cibaria largius apparanda. & is dicitur curare genialia qui uiuit lautius. peierare per genium principis non licet.

Semper damnosi subsiluere canes.
Cantabant surdo nudabant pectora cæco
Lanuuii ad portas hei mihi solus eram.
Cū subito rauci sonuerunt cardine postes
Et leuia ad primos murmura facta lares.
Nec mora cū totas resupinat cithia ualuas
Nō operosa comis sed furibunda decēs.
Pocula mi digitos inter cecidere remissos
Palluerantque ipso labra soluta mero.
Fulminat illa oculis: & q̄tū fœmina sæuit
Spectaculum capta nec min⁹ urbe fuit.
Phylidos iratos in uultū coniicit ungues
Territa uicinas thcia clamabat aquas.
Lumina sopitos turbant elata quirites
Omnis & insana semita nocte sonat.
Illas direptisq; comis tunicisq; solutis
Excipit obscuræ prima taberna uiæ.
Cithia i exuuiis gaudet uictrixq; recurrit
Et mea peruersa sauciat ora manu:

Phyllidos iratos. Exprimitur ardor cynthiæ in pellices seuientis: & unguibus uultum phyllidis lancinātis unguibus enim armatur fœmineus sexus: ut inquit Donatus. & ut ait Lucreti⁹. Arma antiqua man⁹ ungues dēteq; fuerūt. Clamat aq̄s. Taq̄ ad extīguēdū icēdiū. Lumina sopitos. Ad strepitū fœmineūq; tumultū furibūdæ cynthiæ elata sunt lumina: quibus a somno excussi sunt dormiētes romani. Semita sonat. Sci licet strepitu i cæco tumultu a cynthia cōcitato. Illas dire. Phyllis & thcia laceratis comis & tunicis dilaceratis aufugerūt in proximā tabernā: & illic delituerunt cynthiā pauentes. In exuuiis. Ideſt spoliis pellicum.

Laſſauitq; brachia. Defatigata ſunt cynthiæ brachia in Propertio percutiẽdo. mox lygdamus ueſtib⁹ exut⁹ eſt: & a cynthia bene cæſus implorans genium poetæ domini. Ad plutei fuſca: Corrige fulcra: ut ſit ſenſus, lygdamus ad fulcrum lecti ſiniſtrum delitescebat. Pluteum appellat menſam: ut Tranquillus: qui ait, in caligula. Cœnanti ſibi ad pluteum modo ad pedes ſtare ſuccinctos linteo paſſus eſt. nam pluteos non ſolum milites machinas appellamus: ſed etiam tabulas: quibus aliquid præſepitur. ita Perſius. Nec pluteum cedit. Et Martialis. Pluteo uindice tutus erat. Lygdame. Excuſat ſe poeta apud Lygdamum: cui auxilium implorãti non ſuccurrerat. cum & ipſe mancipium foret amicæ.

Imponitq; notam collo morſuq; cruentat
Præcipueq; oculos qui meruere ferit.
Atq; ubi iã noſtris laſſauit brachia plagis
Lygdamo ad plutei fulcra ſiniſtra latẽs.
Exuitur. geniumq; meũ ꝓſtratus adorat
Lygdame nil potui tecũ ego captus erã.
Supplicibo palmis tũ demũ ad fœdra uẽi
Cum uix tãgendos præbuit illa pedes.
Atq; ait admiſſæ ſi uis me ignoſcere culpæ
Accipe quæ noſtræ formula legis erit.
Tu neq; põpeia ſpaciabere cultor ĩ umbra
Nec cum laſciuum ſternet arena forum
Colla caue iflectas ad ſũmũ obliq; theatr⁹
Aut lectica tuæ ſudet aperta moræ.
Lygdamus imprimis oĩs mihi cã q̃relæ
Veneat: & pedibus uincula bina trahat.
Indixit leges: reſpondi ego legibus utar
Riſerat imperio facta ſuperba dato.
Dei quẽcũq; locũ externæ tetigere puellæ
Suffit & pura limina tergit aqua.
Imperat & totas iterum mutare lacernas
Verq; meũ tetigit ſulphuris igne caput.
Atq; ita mutato per ſingula pallia lecto
Reſpondi & toto ſoluimus alma toro.

Tu neq; pompeia. Hæc eſt formula legis a cynthia ꝓſcriptæ: qua interdicit poetæ porticu pompeia & ludo gladiatorio: qui in foro exhibebatur arena conſtrato. unde arenam poetæ appellant locum certaminis gladiatorii. & ita non uult poetam ſpatiare in illis locis: in quibus frequentes puellæ diuerſabantur: ut docet Ouidius.

Inflectas ad ſummum. Caueto inquit ne ad ſuperiorem theatri partem flectas aciem oculorum: ubi. ſ. matronæ ſpectant. Lectica ſudet. Tropos metonymia ꝓ lecticarii. nolo inquit dum in lectica geſtaris diu cuncteris in itinere ſpectando per lecticam adapertam. uel hoc dicit nolo: ut tam diu in itinere lecticam remoreris: in q̃ matrona geſtetur: ut hac tua mora lecticarii deſudẽt: dũ tu cum illa ſermocinaris. Seruis lecticariis legatis: ſi idẽ lecticarius ſit & coquus accedit legato. ut ſcribit iuriſcon ſultus. de legatis. Veneat. Volo: ut lygdamus uendatur tanq̃ internuncius & perductor meretricum: habeatur⁹ in cõpedib⁹. Sufficit & pura. Ego exiſtimo mẽdum eſſe in uerbo: & emendandum ſuffiit. ut ſit ſenſus cynthia factis ſuffitionibus purgauit locũ: quem tetigerant phyllis & teia tanq̃ ſuo cõtactu cuncta polluiſſent. Virg. At ſuffire etymo: quod exponit Ser. ſuffumigare. crebra eſt mentio apud Plinĩũ ſuffitionis. & ſuffitus. & Oui. in faſtis ait. Sãguis equi ſuffimẽ erit uituliq; fauilla. Mutare lacernas. Voluit inqt cynthia: ut ueſtimenta tota exueré tanq̃ polluta cõtubernio meretriculaꝝ: & ut ſumerem mutatoria. Sulphuris igne. Sulphur habet religionib⁹ locũ ad expiãdas ſuffitu domos. Autor Plinius in. xxxv. unde ait Ouid. Terq; ſenẽ flãma ter aq̃ ter ſulphure luſtrat. & Iuue. ſulphura thedis. & ab Ouidio alibi dictũ eſt ſcribẽte de purgatiõe paliliũ. Cærulei fiant puro de ſulphure fumi. & fulmina: & fulgura ſulphuris odorẽ habẽt: & lux ipſa eoꝝ ſulphurea ẽ. inde a Perſio fulmen ſulphur ſacrũ noĩatur illo uerſu. Sulphure diſcutiẽ ſacro. ait poeta ſuũ caput luſtratũ fuiſſe a cynthia terno tactu ignis ſulphurei. Soluimus ſarna toro. Verecũda quadam uerborum tranſlatione cum cynthia ſe concubuiſſe ſignificat. Alia Elegia.

De Hercule.

AMphytrioniades qua tempeſtate iuuencos (tuis.
Egerat a ſtabulis o erythræa

AMphytrioniades quo tẽpeſtate iuuẽcos. Mulieres autore Gellio nõ deierãt ꝓ Herculẽ: & herculaneo abſtinẽt ſacrificio. huius rei cãm nũc poeta cõmemorat decoriter & luculẽter. reſherculis uulgatiſſimæ ſunt. & quotidie a minutis doctoribus in ſcholis triuialibus referuntur. Iſtud relatu dignũ eſt: qd ſcrutatores recõditaꝝ ĩfaꝝ tradunt. uidelicet Herculẽ deũ fuiſſe uetuſtũ apud ægyptios. & unũ ex diis duodecim: cuius nomẽ græci ab ægyptiis mutuati illud ĩdiderũt filio amphytriõis & alcumenæ: & ita geſta prioris Herculis: q ægypti⁹ fuit aſcripta ſũt poſteriori: q theban⁹ fuit. qq; plus ãnis mille poſt primũ Herculẽ effloruit. idẽ accidit dionyſio: q df bacch⁹ nã q̃ priora geſta ſũt. ea oĩa ĩ poſteriorẽ trãſlata fuerũt. Scribit Macro. Herculẽ eſſe ſolẽ: idq; ex noĩs etymo claꝝ eẽ demõſtrat. Hercules. n. qd aliud ẽ niſi heras. i. aeris eleos hoc eſt gloria? quæ porro alia aeris gloria eſt niſi ſolis illuminatio? mythici. hiſtoriciq; Herculi nomẽ ĩditũ eſſe dixerũt ab eo q̃ iunonis opa gloriã cẽt adept⁹. cũ antea: ut inqt Diodo. uocaret alceus. plures Hercules eẽ tradit antiqtas ſextũ Herculẽ illuꝝ fuiſſe exiſtimat Cice. lib. iii. de natura deoꝝ: quem iuppiter genuerit ex alcumena: qui dictus eſt amphytrionides: nõ q̃ fili⁹ fuerit amphytrionis. ſed q̃ exiſtimatus. ſicut a tyndaride dicti ſunt caſtor & pollux. Oerythrea. Inſula ẽ in hiſpaniæ termino. lõgũ ducẽtoꝝ miliũ paſſuũ. q̃drigẽta milia lata. in q̃ oppidũ gadiũ fuit. uocat a thimeo aphrodiſias. ab idigenis iſula iunonis. ab ephoro erythrea. dicta ẽ ãt hoc noĩe: quoniam teſte Plinio cõditores ab erythreo mari uenerũt. ĩ hac gyriões hitaſſe a q̃buſdã exiſtimant: quoꝝ armẽta Hercules

abduxerit. pherecydes erythream dicit esse gades in q̃ ea: quæ de geryone uulgauẽ: fabulis insinuãt. in hac insula herbæ pabulũq; lætissimũ exuberat: quo adeo armenta pinguescunt. ut intra triginta dies suffocentur nisi sanguinis missione iuuentur. autor Strabo in tertio. ex quo fabulas de geryones armentis confinxerunt. geryonẽ uero ipsum non triplicis naturæ: ut fabulis proditur: fuisse ferunt. sed tres fratres tantæ concordiæ extitisse: ut uno animo omnes regi uiderentur: qui cum armenta sua rapi ab hercule uidissent: amissa bello repetierũt. ut scribit Iustinus in ultimo. Geryones chrysauri filios dicit fuisse Diodorus: cui a diuitiis nomen indiderunt. Hercules armenta transportauit in Italiam: & iuxta tiberim consedit. si legis o erythree. apostropha est ad ipsum geryonem: qui dicitur erythreus ab insula quam inhabitauit. Pecorosa. Armentosa: & uidetur alludere ad id quod dixit Varro: putare quosdam nominatum esse palatium a pecore. Ideoq; Neuius Balantium appellat uidelicet ab ouium balatu. Qua uelabra. Velabrum uicus est Romæ a uehendo dictum: ut interpretatur Varro. Quia olim eo uehebantur ratibus: quando tyberis per uelabrum fluebat. Tibullus. At qua uelabri regio patet ire solebat. Exiguus pulsa per uada linter aqua. Duplex est uelabrum maius: & minus. Incola cacus erat De caco uulcani filio lege: quæ scripsit Vigilius in octauo & Ouidius in primo fastorum. Caci meminit Liuius in primo quẽ Columella uicinis detestabilem fuisse memorat his uerbis. Nisi autolycus ille cuiq̃ potuit tolerabilis eẽ cõtermin⁹. Aut auentini mõtis incola palatinis ullũ gaudium finitimis suis cacus attulit. De caco affatim Seruius: Dionysi⁹: Solinusq; scripserunt. fatis sit indicasse scriptores: quos adire possis: si quid copiosius nosse desideraueris. Auersos cauda. Idẽ pene uersus apud Ouidi. ita scribẽtem. Traxerat auersos cacus in antra boues. & Liuius. auersos inquit boues eximium quenq; pulchritudine caudis in spelũcam traxit ne uestigia quærentem deminum eo deducere possent. Furem sonuere. i. mugitu cacum prodiderunt abactorẽ armenti herculanei. Virgilius. Reddidit una boum uocẽ: uastoq; sub antro Mugiit & caecisper custodita fefellit. Menalio ramo. clauа herculea percussus cacus occubuit. Ouidi. Abductaq; clаua trinodis Ter quater aduersi sedit in ora uiri. & Liuius inquit. cacus ictus clаua nequicquã fidẽ pastor⁹ in uocãs morte occubuit. Maro cecinit cacum uiribus herculeis fuisse elisum ac suffocatũ. Clauam Herculei dono dedit Vulcanus: quam ramum menalium uocat a menalo arcadiæ monte. Tria tempora. Quoniam ferũt cacum fuisse tricipitem. cui mõstro Vulcanus erat pater. Bis mea præda. Quia primo boues abduxit a geryone: & ita nunc eripit manibus caci. Arua boaria. Allusit ad forũ boarium quod erat Romæ perinde ac a bobus Herculis nominatum: quod neq; canes neq; muscæ ingrediebãtur: ut ait Solinus. In eodem foro Herculis fictilis ab euãdro fuit cõsecratus: qui triumphalis uocabatur: atq; per triumphos uestiebatur habitu triumphali. ut autor est Plinius in trigesimoquarto. Scribit Cor. Tacitus simulachrum tauri æneũ fuisse in foro boario. a quo Romulus cepit ducere sulcum oppidi designandi. Varro autem & Festus forũ boariũ dictum esse prodiderunt: quod ibi boues uenderentur. Fœta. i. fœcunda & ferax. Cuius contrarium est effeta. Fœmineæ loca clausa deæ. Indicat lucum illum fuisse sacratum bonæ deæ: a cuius sacris uiri arcebantur: nec ei⁹ templum introire uirum licebat: ut autor est Macrobius. unde ait Tibullus. Sacra bonæ maribus non adeunda deæ. Et Seneca in decimosexto epistolarum ad Lucillium scribit sic uiros omnes summoueri a conspecture ligionis bonæ deæ: ut picturæ quoq; masculorũ animalium contegantur: Hinc exiit illud satyricum. Illucte sticuli sibi conscius: unde fugit mus Intulerit. ubi uelari pictura iubetur: Quæcunq; alteri⁹ sexus imitata figurã est. Cærimonias bonæ deæ olim polluit Clodius adulterata Cæsaris uxore: ut historici tradiderũt. Quod facinus cum Cicero acriter atq; inflammanter conquereretur dixit in oratione pro aruspicum respõsis. Quod sacrificium tam occultum est: q̃ id quod non solum curiosos oculos excludit: sed etiam errantes: quo nõ modo improbitas: sed ne imprudentia quidem possit intrare: Quod quidem sacrificium nemo nisi publius Clodi⁹ omni memoria uiolauit: nemo unquam adiit: nemo neglexit: nemo uir aspicere nõ horruit: quod fit per uirgines uestales. fit ꝑ populo romano: fit in ea domo: quæ est in ꝑio: fit incredibili cerimonia: fit ei deæ cuius ne nomen quidem uiros scire fas est. hactenus Cicero: cui astipulatur nunc Propertius: qui ait nulli uiro impune sacra huius deæ fuisse patefacta: quoniam luunt mox pœnas: & hanc historiam: quam nũc commemorat poeta rettulit Macrobius: cuius uerba subieci: quoniam sũt enarrationi poeticæ accommodata. Mulieres

Venit ad inuictos pecorosa palatia mõtes
Et statuit fessos festus & ipse boues.
Qua uelabra suo stagnabãt flũine: q̃que
Nauta per urbanas uelificabat aquas.
Sed non insido manserunt hospite caco
Incolumes: furto polluit ille locum.
Incola cacus erat metuẽdo raptor ab ãtro
Per tria partitos qui dabat ora sonos.
Hic ne certa forẽt manifestæ signa rapiæ
Auersos cauda traxit in ãtra boues.
Nec sine teste deo furem sonuere iuuenci
Furis & implacidas diruit ira fores.
Menalio iacuit pulsus tria tempora ramo
Cacus: & alcides sic ait ite boues.
Herculis ite boues nr̃æ labor ultiẽ clauæ
Bis mihi quæ sitæ: bis mea præda boues.
Aruaque mugitu sancite boaria longo
Nobile erit romæ pascua uestra forum:
Dixerat: & sicco torret sitis ora palato
Terraq; non ullas fœta ministrat aquas:
Sed procul inclusas audit ridere puellas
Lucus ab umbroso fecerat orbe nemus:
Fœmineæ loca clausa deæ fonteq; piãdos
Impune & nullis sacra retecta uiris:

inquit ſacro herculis nō licet ītereſſe:quia herculi cū boues geryōis pitaliæ agros duceret:ſitiēti rñdit mulier aquā ſe nō poſſe pſtare:q; fœminar̄ celebraretur dies.nec ex eo apparatu uiris guſtare fas eēt: pp qđ hercules factur⁹ ſacrū deteſtat⁹ eſt pntiā fœminar̄ & potitio ac pinario ſacror̄ cuſtodib⁹ iuſſit ne mulierē ītereſſe pmitterēt.Hacten⁹ Macrobi⁹. Puniceæ uittæ.Purpurei coloris.a uitta uittat⁹ deriuatur: & ſacerdotes poetæ uittatos appellāt:& olim apud romanos un⁹ ex metellis cognominat⁹ eſt uittat⁹:qm̄ cum ulcus hr̄et in frōte uittā geſtabat ad deformitatē occultādā.Cui⁹ rei meminit Plutarch⁹ in coriolano.erāt

Deuia puniceæ uelabant limina uittæ:
Putris odorato luxerat igne caſa.
Populus & lōgis ornabat frōdibus ædem:
Multaque cātātes umbra tegebat aues.
Huc ruit inſiccā cōgeſto puluere barbā:
Et facit ante fores uerba minora deo.
Vos precor o lucri ſacro quæ luditis antro
Pandite deſeſſis hoſpita ueſtra uiris.
Fontis egēs erro circaq; ſonātia lymphis
Et caua ſuſcepto flumine palma ſat eſt.
Audiſtis ne aliquē tergo qui ſuſtulit orbē:
Ille ego ſum:alcidem terra recepta uocat.
Quis ſcā herculeæ nō audit fortia clauæ
Et nunq̄ ad uarias irrita tela feras.
Atq; uni ſtygias hominū luxiſſe tenebras.
Accipite:hæc feſſo uix mihi terra patet.
Quod ſi iunoni ſacrum faceretis amaræ
Non clauſiſſet aquas ipſa nouerca ſuas.
Sic aliquem uultuſq; meus ſetæq; leonis
Terrent & lybico ſole peruſta coma.
Idem ego ſidonia feci ſeruilia palla
Officia & lyda penſa diurna colo.
Mollis & hirſutū cepit mihi faſcia pectus
Et manibus duris apta puella fui.
Talibus alcides:at talibus alma ſacerdos

ſquit limina bonæ deæ uelata purpureis uittis:q; de uia appellat:qm̄ erāt a uia militari ſeq̄ſtrata:& in recessu auio poſita.Quid ſit deuia ſupra declarauim⁹.

Populus populi tria ſūt genera.alba & nigra. & q̄ libyca appellatur.Folia populi circunagunt̄ poſt ſolſticium:id qđ ulmo quoq; & tyliæ & oleæ & ſalici euenit:autor plini⁹ in.xvi.popul⁹ herculi dicata ē: ut ioui eſcul⁹ Apollini laurus.mineruæ olea.ueneri myrt⁹. Verba minora deo.hoc ē humilib⁹ uerbis neq; deo cōueniētib⁹ uſus eſt hercules:ut ſpetrabilior fieret apud puellas. Vos p̄cor.Verba herculis ſuppliciter dep̄cātis:ut ſibi ſitibundo pādāt hoſpitium puellæ ludibundæ: Caua palma.Sibi effecturum dicit tm̄ aq̄:quātum cōcaua manu poſſit hauri re.Olim diogenes cynic⁹:cum uidiſſet pueꝝ manu cōcaua bibēte:eliſiſſe fertur uaſculum ligneum quo ad potādum utebat dicens.Neſciebā q; natura hr̄et poculum:de hoc naturali poculo uer⁹ ē ille graphice nimis cōcinnat⁹ a calphurnio.Cōcauat ille man⁹ palmaſq; ī pocula ueriit. Alciden.Alciden cum p nunciam⁹:nomē ip̄m p magnitudīe uirtutis ei⁹ debemus extollere ut apud Vir.curioſe Donat⁹ obſeruauit.Nunc hercules ſe alcidē dum ait ī orbe terrar̄ uocitari cláculum ītelligi uult ſub eo nomīe fortiſſimum ſe atq; inuictiſſimum dici.Hercules dict⁹ ē alcides:ſiue ab alces mōte:ſiue ab alceo pr̄e âphytrionis ſiue apotis alcis.i.fortitudīe.Herculē ât appellauerūt q̄ſi heras cleō:hoc eſt iunonis gloriā:q; ei⁹ īperiis famā uirtutis ſit cōſequut⁹.ut ſcribit pb⁹ grāmaticus.Macrobi⁹ uero herculis nomē ad ioſē dicit eē referēdū:cui⁹ illumīatio gloria eſt iunonis:hoc ē aeris:ut dudū diximꝰ. Recepta.i.uirtute mea liberata.Virgi.Medioq; ex hoſte recepi. Quis ſcā herculeæ.Reſ ſuas geſtas adeo claras:adeo memorabiles dicit ut nulli ignotæ eē debeāt quēadmodū ſunt quis legendo uel fādo nō nouit erūnas herculeas:Quas uno epigrámate cōplex⁹ eſt Auſoni⁹:q̄s Qui. Seneca Diodorus copioſe.Hercules dicitur ab apuleo luſtrator orbis:purgator ferar̄.etiā domitor gentiū.

Luxiſſe tenebras.Quoniā.ſ.deſcendit ad inferos & eduxit cerberum. Ipſa nouerca. Pronomina ut inquit Donatus habent maximum pondus:ut apud Virgilium.Me ne incepto deſiſtere uictam. Et Aſt ego quæ diuum.Ipſa ego quæ ſemper mihi fuit in feſta.ipſa quæ priuignum uſquequaq; perſequitur:ipſa quæ meis gaudet incōmodis & angit̄ur fœlicitatibus. Setæq; leonis.Hercules geſtabat pellem leonis nemei pro tegumento:& clauam p telo:unde ait luculenter Apuleius in apollogia.hercules neq; una pelle ueſtitior fuit:neq; uno baculo comitatior:& præter hæc duo nihil aliud gerebat:nuduſq; peregrinabatur:quod ideo dictū eſt:quia aurum & argentū & ueſtem nihili faciebat:ut autor eſt Dion.pruſenſis in libro de regno. Si inquit aſpectus meus trux:& pellis ſetis horrenda:& capilli ſpexi aduſtiq; uos terrent.ſcitote me olim geſtaſſe ueſtimēta fœminea:& mulierib⁹ fuiſſe mancipatū. Sidonia palla.purpurea ueſte muliebri:de qua dictū eſt ſupra.Herculē induiſſe habitus fœmineos:quando omphalæ ſeruiebat: notiſſimum eſt:& ſupra memoratū. Lyda colo.Propter omphalē lydiā.cui ſeruiens Hercules nebat:& officia muliebria mulieris inſtar obibat:quod illi probro maximo dat uxor deianira apud Ouidium. Craſſaq; robuſto deducis pollice fila.Aequaq; formoſæ penſa rependis hære. Faſcia pectus. Strophium intelligit:quæ eſt faſcia pectoralis:de quo Catullus.Non tereti ſtrophio lactētes uincla papillas. Strophium ut inquit Nonius:cohibet uirginalem errorem papillarum.apud Martialem.Lemmata ſunt faſciæ pectoralis amictorii:& mānillaris.quæ omnia ſūt pectoribus fœmineis accōmodata.In alia ſignificatiōe ſtrophia dicūtur coronæ tenuiores:unde nata ſtrophiola.Autor Plini⁹ ī uigeſimoprimo.artifices ſtrophior̄ ſtrophiarios uocamus.Plaut⁹ in aulularia.Strophiarii adſtant.adſtant ſemizonarii. Alma ſacerdos.Scilicet bonæ deæ:cui⁹ ſacrificiū:ut ſupra ex Ciceronis autoritate recitauimus:fiebat p uirgines ueſtales.

Parce oculis. Quoniam uti iam docuimus ſacrificium bonæ deæ oculos uirorꝫ excludit nõ ſolũ curioſos: ſed etiam imprudentes: & opinio illius religionis é illũ uirꝫ oculos ꝓdituꝫ: qui ſciẽs ſacra illa ꝓſpexerit

Interdicta ui. Ara bonæ deæ & eius ſacra erãt interdicta uiris: neqꝫ fas erat uirꝫ ingredi illud ſacrariũ: ut ſupra diximꝰ. Admonet itaqꝫ ſacerdos Herculẽ ne uelit polluere cerimonias deæ égreſſu uirili: q̃ ſũmoto & ſeqſtrato loco ſe remouerat a cõmercio uirorꝫ. Magnã tyrheſias. Ab exẽplo ondit cõſpectũ deæ eé uiris exitialẽ. Tyrheſias. n. cũ pallada nudato corpe ſe lauãtẽ in undis aſpexiſſet. Dedit pœnas illiꝰ ſpeculationis. Nanqꝫ ipſius deæ indignatiõe luminibus orbatus é: & penitꝰ obcæcatꝰ: q̃ res apud græcos a callimacho cõmemoratꝫ. Apud nos ab uno proptio: qui uſqꝫ q̃qꝫ callimachũ emulatꝰ fabulã ab illo trãſtulit. Oui. & reliqui latini ſcriptores tyrheſiã ab irata iunone cæcatũ fuiſſe, pdiderũt: qui defũctus apud fontẽ tilphoſam. fuit honorificẽtiſſime ſepultꝰ: ut Diodo: & Stra. meminerũt. Hũc plantꝰ cõiectoré appellat. hũc apud íferos homerꝰ ait ſolũ ſape. Cæteros umbrarꝫ modo uagari: unde nũc uates dicíꝫ a poeta. Poſita gorgone. i. exuta egide. in qua pallas geſtat caput meduſeũ. Auia inacceſſa & ſemota. Lucre. Auia pieridũ pagro loca. Vicerat æſtũ ſedauerat ſitis ardorem epoto flumine. Maxima ara. hercules iterfecto caco arã ſibi ſtatuit: q̃ maxima ſemp dicẽt nobis: & erit q̃ maxima ſemp: ut inquit Maro. de q̃ ita Oui. Cõſtituitqꝫ ſibi quæ maxima dr̃ arã. hæc teſte Dionyſio ꝓxima erat foro boario: & ueneratione iter incolas ꝓcipua: ad quã hercules bouẽ decumas obtulit dixitqꝫ illos uitã beatiſſimã uicturos: qui ſibi bonorꝫ decumã dicauiſſent: Hic legimꝰ apud hiſtoricos ſyllam. Iuculũ. & M. craſſum illũ opulẽtũ decumas bonorꝫ herculi ſacrificaſſe: & decima herculanea ps nũcupatur. uñ eſt locus ille Plautiuus in truculento. De traxi parté herculaneã: & in bacchidibꝰ: herculẽ fecit ex pre decumam ptẽ ei dedit hercules ab hac ara mulieres ſequeſtrari uoluit: q̃ ut in Plutarchus: nihil neqꝫ attingunt: neqꝫ deguſtant: quod ſupra arã ímolatum ſit. Sancte pater. ſanctus dr̃ hercules ſabina lingua quẽ diũ fidium priſci uocitarũt. autor Varro apoſtropha eſt ad ipm Herculẽ quẽ rogat poeta: ut uelit dexter: hoc eſt, ppitiꝰ eé huic ſuo libello: qui nõ temere tanq̃ opitulator poetæ iploraꝫ: nã ut ſcribit Plutarchus: herculi ac muſis cõmunẽ æde ſtatuerũt q̃ dr̃ a trãquillo ædes herculis muſarꝫ: quia euãdrũ litteras docuit: & græci herculẽ appellãt muſageten hoc eſt ducẽ ſociũqꝫ muſarꝫ. Quies muſarꝫ ſicuti elegãter ſcribit Eumeuꝰ iuuari debet & ornari defenſione herculis: & uirtꝰ herculis uoce muſarꝫ. Hic eſt q̃ apud Papiniũ in ſyluis hercules appellatꝫ ſociꝰ muſæ calliopes illo uerſu: Dic age calliope ſociꝰ tibi grãde ſonabit Alcides. Senſerat orbẽ. Legẽdũ potiꝰ ſanxerat q̃ ſenſerat: tanquã a ſãciẽdo & ſactiõe ſanctꝰ deducatur a quo ſãctæ leges noíanꝫ: quãuis iuriſcõſultꝰ a ſagmibus deduci exiſtimauerit. Taciæ cures. Locus ſubobſcurꝰ eſt nec oĩbꝰ obuiꝰ. Tangit. n. hiſtoriã quæ ab Oui. referꝫ inferꝫ in. vi. faſtorꝫ: nã ſabini quorꝫ ciuitas eſt cures: quorꝫ rex fuit taciꝰ: ædẽ romæ in mõte quirinali cõſtituerũt deo trinomio: quẽ ſanctũ fidium & ſemipatré appellãt: qui hercules eé intelligitur: ut docuit Varro qui ét refert taciũ ſabinũ dedicaſſe romæ multa numina: q̃ olent ſabinã linguã: exponas ergo ſãctũ a ſabinis fuiſſe dicatũ romæ: & ita ſabina lingua fuiſſe uocitatũ: qui græca dictꝰ é hercules: de quo Siliꝰ in. viii. ps ſanctũ uoce canebãt Auctorẽ gẽtis.

Punicẽo canas ſtamine uicta comas. (do
Parce oculis hoſpes: lucoqꝫ abſcede uerẽ/
Cede: agedum & tuta limina linque fuga.
Interdicta uiris metuenda lege patur
Quæ ſe ſummota uindicat ara caſa.
Magnam tyrheſias aſpexit pallada uates
Fortia dum poſita gorgone mẽbra lauat:
Dii tibi dẽt alios fõtes: hæc lympha puellis
Auia ſecreti limitis una fuit.
Sic anus: ille hũeris poſtes cõcuſſit opacos
Nec tulit iratam ianua clauſa ſitim.
At poſtq̃ exhauſto iã flumíe uicerat æſtũ
Ponit uix ſiccis triſtia iura labris. (tẽ
Augulus hic mũdi nũc me mea fata trahen
Accipit: hæc feſſo uix mihi terra patet.
Maxima quæ gregibus deuota ẽ ara reptis:
Ara per has inquit maxima facta manus.
Hæc nullis unquã pateat uenerãda puellis
Herculis eximii ne ſit inulta ſitis.
Sancte pater ſalue cui iã fauet aſpera iuno
Sancte uelis libro dexter ineſſe meo.
Nũc quoniã manibꝰ purgatũ ſãxerat orbẽ
Sic ſanctum taciæ compoſuere cures.

Qualiter appellatꝫ iuppiter feretriꝰ.

VNc iouis incipiã cauſas aperire feretri.
Armaque de ducibus trina recepta tribus.

VNc iouis icipiã cãs apire feretri. Rõulus acrone duce ceninẽſiũ ĩ plio obtrũcato ſpolia ſuſpẽſa in ferculo gerẽs aſcẽdit ĩ capitoliũ: ibiqꝫ tẽplũ ioui dedicauit: quẽ feretriũ cognomiauit: & ĩ eo ſpolia regia collocauit. hæc tẽpli ẽ origo: qd̃ primũ oĩum rõæ ſacratũ ẽ. Autor Liuiꝰ ĩ prio: fuitqꝫ ſedes opimis ſpoliis: q̃ ita nũcupata ſũt ab opibꝰ ut ait Varro. Siue ut ſcribit Plutarchꝰ ab ope rei geſtæ: ſũt ãt opima ſpolia: q̃ regibꝰ ducibuſqꝫ hoſtiũ ĩ plio ſua manu ceſis detrahũt duces: & in tẽplo iouis feretrii ſuſpẽdũt. Trina uſqꝫ ad tpa plutarchi pta ſũt opima ſpolia: adeo rata eiꝰ fortuna decoris. fuit. Pria Romulus acrone iterẽpto. Scda Corneliꝰ coſſus tolũnio etruſco. Tertia Marcellus uirdomaro gallorꝫ rege ſuſpẽderũt: poſt marcellũ nullus. unde ãt iuppiter feretriꝰ ſit cognomiatꝰ icertũ ẽ. Alii a feriẽdo dcm̃ autumãt: alii a ferẽdo: utrũqꝫ ſignificat Prop. ĩ calce

carminis: a q̃uo hæc omnis hiſtoria eleganter explicatur. Magnum iter aſcendo. Metaphoricos ſignificat ſe grandem materiã meditati: quæ heroico carmini magis: q̃ elego cõuentret. Ceninũ acrona. Ceninẽſes duce acrone ĩpetum in agrũ romanũ fecerũt. ob captas uirgines: quibus ſit obuius Romulus cum exercitu. & hoſtes fundit fugatq; . Rege ipſum acronẽ in prælio obtruncat. obtruncatũ armis ſpoliat & ita duce hoſtiũ occiſo urbẽ primo ĩpetu capit. Mox ornatu triũphali conſpicabilis opima ſpolia acronis obtruncati Ioui ferettio cõſecrauit. Hiſtoria nota monumentis Liuii: Dionyſii: atq; Plutarchi. Herculeũ uocat acrona. uel quia herculem cecini uenerabantur. uel quia fortis. uel quia ab hercule erat oriũdus. Ipſe dedit. Senſus eſt. acron: qui ſua uirtute ſperabat ſe poſſe Romulum obtrũcare: & obtrũcatum ſpoliare: fuit ipſe a Romulo uictore ſpoliatus. & ita illi dedit ſua ſpolia ſuomet ipſius ſanguine madentia ex quo oſtendit acronta uulneribus confoſſum: ſanguinolentaq; arma illius extitiſſe. Votis ratis. Vota Romuli rata appellat. quoniam firma fuerunt: & impetrabilia: quæ ioui fecit. Iuppiter hæc. uerba Romuli uotum facientis. Qui tulit aprico. Laudat Romulum a præſtantia uirtutis: qui frigorũ caſtrenſium eſſet patiens: nec minus idoneus agricolationi: q̃ militiæ. Galea lupina Alludit ad lupã Romuli nutricẽ. cuius ſuluo tegmine: ut inquit maro utebatur. & multi antiquitus in militia geſtabant galeros ex pellibus lupinis conſutos. unde dixit Virgilius. Fuluoſq; lupi de more galeros. Tegmẽ habent capiti. Talem galerum nunc poeta uocat lupinã galeam: qui a ſilio dicitur codon ferinus. illo uerſu Caput hiſcodone ferinæ. Stat cautum. & ut ĩquit Vegetius: pileis antiquitus milites utebantur ex pellibus: quos pãnonicos uocant. Hirſuta iuba. Iubã appellat criſtas. quibus ornantur galeæ: quas antiqui de caudis animaliũ factitabant. Vnde eſt illud maronianũ. criſtaq; hirſutus equna. a quo iubæ etiã dicuntur: ut illic. graiarum errore iubarum: qui galeam comantem ob id ornamenti genus appellat. pennæ ſtrutio cameli maxime adornant conos bellicos: & galeas: ut ſcribit plinius in decimo. criſtas primi cares inuenerunt. Parma pyropo. Non erat inquit romuli clypeus gemmis fulgentibus diſtinctus: neq; pyropis flammantibus radioſus. eſt autem pyropus gemma quæ ut inquit Ouidius: flammas imitatur. Celi baltea lenta boues. Balteum cingulũ e corio habebãt bullatum. unde inſinuat Varro balteum deriuari. Ait poeta e corio ceſi bouis fuiſſe confectum romuli balteum militare nullo ornatu ꝓcioſo. Plautus in aſinaria. mortuos boues uocat uerbera ex pellib⁹ bubulis concinnata. Vbi mortui boues uiros incurſant homines. Coſſus at inſequit. Fidenates interfectis romanis legatis ad Iartem tolumniũ ueientum regem defecere. Romani ut hanc iniuriam ulciſcerentur bellum cum ſidenatibus ueientibuſq; ethruſcorum populis ſumpſerunt. Initũ eſt atrox utrinque certamẽ: in quo. Cor. Coſſus tribunus militũ eximia pulchritudine corpis animo ac uiribus par cũ cognouiſſet tolũnium regio habitu in ſignẽ tota acie uolitãtẽ infeſta cuſpide in illum cõcitauit equũ: quẽ uictum ex equo deiectum interfecit: & interfecto ſpolia detraxit. caputq; abſciſſum uictor ſpiculo gerẽs hoſtes fudit. Spolia opima in templo Iouis feretrii prope Romuli ſpolia cũ ſolẽni dedicatione dono fixit. Autor Liuius in quarto: apud quem diſputatio eſt: cõſul ne coſſus: an tribunus militum ſpolia conſecrauerit: cũ illa opima dicant: quæ dux duci detraxerit. Scribunt Plutarchus in marcello. & Seruius. numã Pompiliũ conſtituiſſe: ut ſecunda opima ſpolia marti. tertia quirino cõſecrarẽtur. cum prima Ioui feretrio Romulus dedicauiſſet. Vincere cum ueios. Vrbs ueioꝝ opulẽtiſſima fuit urbiũ ethruſcarum: quæ magnitudinem ſuam ultima clade indicauit. nam decem annos continuos a romanis circungeſſa plus cladiũ intulit q̃ accepit. Poſtremo operib⁹ nõ ui expugnata eſt a furio camillo. Nomẽtũ & coræ. Nomentũ & cora oppida ſunt in latio: ut ſcribit Plinius. & ut ait Virgilius. hæc tum nomina erãt nunc ſunt ſine nomine terræ. Corani a dardano orti ſunt. In agro nomentano balnea fuerunt: quæ Strabo labana appellat. Aurea ſella. Olim inqt tanta fuit eſtimatio ueientani nominis: ut in aurea ſella ſedens magiſtratus ius in foro diceret. Emenda illud. Tum præda. & lege. tũ regna fuiſtis. Alioquin non quadrat ſentẽtia

Magnũ iter aſcẽdo: ſ3 dat mihi gloria uirs
Non iuuat ex facili lecta corona iugo.
Induis exẽplũ primæ tu romulæ palmæ
Huius & eximio plenus ab hoſte redis.
Tẽpore quo portas ceninũ acrõta petẽtẽ
Victor in euerſum cuſpide fondis equũ
Acron herculeus cenina ductor ab arce
Roma tuis quõdam finibus horror erat.
Hic ſpolia ex humeris auſus ſperare qrini
Ipſe dedit: ſed non ſanguine ſicca ſuo.
Hũc uidet añ cauas uibrãtẽ ſpicula turres
Romulus: & uotis occupat ante ratis.
Iuppiter hec hodie tibi uictia corruet acrõ
Vouerat: & ſpolium corruit ille ioui.
Vrbis uirtutiſq; parens ſic uincere ſueuit
Qui tulit aprico frigida caſtra lare.
Idem eques & frenis: idẽ fuit aptus aratis:
Et galea hirſuta compta lupina iuba.
Picta nec inducto fulgebat parma pyropo
Præbebant cæſi balthea lenta boues.
Coſſus at inſequit ueientis cædi tolumni
Vincere cum ueios poſſe laboris erat.
Nec dũ ultra tyberi belli ſonus ultia ꝑda
Nomẽtum & raptæ iugera trita choræ.
Et ueii ueteres & uos tum regna fuiſtis
Et ueſtro poſita eſt aurea ſella foro:
Nunc intra muros paſtoris buccina lenti
Cantat: & in ueſtris oſſib⁹ arma metũt.

In ueſtris oſſib⁹. Tale eſt illud naſonis. Iã ſeges eſt ubi troia fuit. ita nũc ait poeta. Veios eſſe deſolatos adeo ut agricolatio exerceatur ubi ſepulta erãt cadauera ueientũ. Virg. Grandiaq; effoſſis mirabitur oſſa ſepulchris

Dux ueius. Tolumnius. Dumq; aries mur. In machinis muralibus aries est: qui inuentus esse memorat in oppugnatione gaditana. nã cũ ferramẽta deessent ad demolitionẽ: sumpserunt tignum. cuius capite murũ cõtinẽter pulsantes gradatim totam munitionẽ dissipauerũt. Postea faber tyrius nomine pephamenus hac inuentione ductus malo statuto ex eo alterũ trãsuersum suspẽdit. & in reducẽdo: & impellendo deiecit murũ gaditanorum. Autor uitruuius architectus in decimo. Scribit Plinius in septimo equum illum Troianum: quo capta est Troia fuisse machinam muralem: qui nunc aries appellatur. Ideo aries aut uocatus est a duritie frontis arietinæ: uel quia naturam arietis imitatur: q ut uehemẽtius feriat retrocedit. ut refert Vegetius: Ad quod alludens poeta caput arietis ferratum appellat Ahenum cornu. Vinea. Machina bellica est: sub qua milites cõsistentes præliabãtur. & tunc sub uitẽ præliari dicebãtur De qua Lucan⁹. Adopta leni succedit uinea terra. Vineæ militaris mẽtione scatent historici. Sistit uterq; cossus .s. & tolũnius. dicit poeta paulũ ab historiæ fide discedẽs cossum ꝓuocasse tolumniũ regem ueiẽtum ad singulare certamẽ. Defecta. Cesa est iquit tolũnii ceruix a cosso. Claudius a rheno. Claudius marcellus q dictus ẽ gladius romanorũ. qui docuit Annibalẽ uici posse ĩ bello gallico apud clastidiũ congressus est cõtra uirdomarũ gallorũ regẽ: quẽ Plutarchus britomarchũ appellat: q eximia corporatura armis auro argentoq; distinctis ĩter cæteros eminebat. Hunc hasta pfossum marcellus resupina & bis terq; uulnere repetitũ exanimat spoliatq;. Mox fusis profligatisq; hostibus mediolanũ capit. uictorq; curru triũphali urbẽ inuectus: tertia opima spolia ioui feretrio cõsecrauit. Quãuis Vir. ĩuat quirino fuisse suspẽsa iuxta legẽ nũmæ Põpilii: cuius supra meminimus. Nũc Propertius famã sequit uulgatioré. Belgica parma. Marcellus iquit fudit hostes cũ trucidasset ducẽ gallorũ: & illius arma retulisset parma belgicã uocat scotũ galli, cũ. belgas enim incolere tergiã galliæ partem notissimũ est uel unius Cæsaris testimonio de parma iã dictum est. Fundere gessa. Sicut pila sunt tela peculiaria romanorũ: sarisse macedonũ: frameæ germanorũ: ita gessa sunt gallorũ: de quibus ait maro. Duo q̃sq; alpina corrusçat Gessa manu: Scribit Plutarchus gessatas a gallis uocitari milites mercenarios: Festus ait gessam esse graue iactu. & uiros fortes teste Seruio gessos galli uocãt. Erectis rotis. Quoniã ex curru præliabantur. Virgatis bracchis. Galli uestes gestant intõsas uariisq; coloris quas braccas uocant. sagula gerunt uirgata hieme crassiora: æstatæ subtiliora. Autor Diodorus in sexto. & dixit maro. Virgatis lucent sagulis. quẽ locũ exponẽs. Seruius dixit Virgilium alludere ad gallicã linguã per quã uirga purpura dicitur. Virgatis ergo ac si diceret purpuratis. Tu expone uirgata sagula & uirgatas bracchas: qa quibusdã quasi uirgis cõtexta erãt & uersicoloria. Torquis unca. Galli brachia armillis aurei: exornãt. circa collum grãdes torques gestãt ex auro solido: thoraces auro cõdecorãt: ut refert Diodorus. gallos cũ auro pugnare solitos torquatus ĩdicio est. Romani auxiliares externos torquib⁹ aureis donauerũt. Ciues uero argẽteis: ut scribit Pli. in. xxxiii. a torque torquatos milites appellari: testis est Vegetius. mãlius torquati cognomẽ meruit a torquẽ: quẽ gallo ꝓuocatori detraxit. declinat masculino & fœminino genere: ut ĩ hoc loco: & apud Gelliũ ĩ octauo torquẽ detraxit: eamq; sanguinolẽtã sibi ĩ collũ ĩponit. Sẽsus ordinat sic. Ab ĩcisa gula uiridomari ab ĩguinibus iaculãtis ĩdutiq; bracchas uirgatas decidit torquis: quæ unca hoc ẽ flexibilis & obtorta bono epitheto cognominat. Nunc spolia. i. hoc meo tpe uisunt trina opima spolia in æde Iouis feretrii: quã autore Liuio Augustus Cæsar tẽploꝝ oĩum cõditor aut restitutor uetustate dilapsam refecit. Causa feretri. Iouẽ feretriũ scriptores qdã autumãt appellatũ eẽ ab eo q̃ fulmine feriat. Alii q̃ feretro hoc est ferculo ad id apte fabrĩcato suspẽsa opima spolia ferant. Alii a feriẽdo dici asserũt: qa dux ducẽ ĩ certamine ferit. Proptius sentire uidetur cognominatũ esse feretriũ ferẽdo: qa humeris ferebãt spolia ad tẽplũ ipsius dei. id. n. ĩtelligimus potissimũ ab eo ꝓbatũ q̃d ĩ ultimo posuit. Cui sniæ astipulari uidet Liui⁹ his uerbis: Iuppiter feretri inqt hæc tibi uictor Romulus rex regia arma fero. Græci scylophorõ uocãt: scylon. n. spoliũ nominatur. Omine certo. i. aspicio. nãq;: ut ait Liui⁹: ducẽ nõ nonimus nisi cuius auspicio bellũ gerit.

Fortæ super portæ dux ueius astitit arcem
Colloquiumq; sua fretus ab urbe dedit.
Dumq; aries mur̃ cornu pulsabat aheno
Vineaque indutum lõga tegebat opus.
Cossus ait forti melius concurrere campo
Nec mora fit plano sistit uterque gradu
Dii latias iuuere manus defecta tolumni
Ceruix: romanos sanguine lauit equos.
Claudius a rheno traiectos arcuit hostes
Belgica cum uasti parma relata ducis
Virdomari gen⁹ hic rhẽo iactabat ab ipso
Nobilis erectis fundere gessa rotis.
Illi uirgatis iaculantis ab inguine brachis
Torquis ab incisa decidit unca gula.
Nũc spolia i tẽplo tria cõdita causa feretri
Omine quod certo dux ferit ante ducem
Seu qa uicta fuis hũeris hæc arma ferebãt
Hic feretri dicta est ara superba iouis.

Cornelia ad Paulũ maritũ

Esine paule meum lachrymis urgere sepulchrum
Pãditur ad nullas ianua nigra præces.

Alia Elegia.

Esine paule meũ. Sub noĩe corneliæ defũctæ scriptaẽ epistola ad paulũ maritũ: quẽ admonet ut doloribus & lãmẽtationib⁹ supsedeat: utpote ineficacib⁹ & nihil ꝓfuturis: eiq; cões filios cõmẽdat: quos supstites reliquit defuncta primis iuuẽtæ annis. & dũ cõiugẽ ampliũ paulum

conſolatur: recenſet ſuos natales & ſtemmata maiorũ. præterea quibus nupſerit: & quot filios reliquerit enarrat & illorũ refert noĩa. Fuit aũt hæc cornelia filia ſcriboniæ: quæ nupſit auguſto: ut ĩfra copioſe explicabim⁹.

Ianua nigra. i. plutonia de qua ait maro. Patet atri ianua ditis. Non exorato adamãte. Leges orci ſunt inexorabiles & ubi ſemel homo extinctus occubuit & ſedes ĩfernas adiuit: fata amplius de tartaro ad ſuperos remeare nõ ſinũt: uiæq; irremeabiles coercẽt manes defunctorũ clauſtris adamãtinis: hoc ẽ iuictis & ĩexuperabilibus: poetæ finxerũt portã tartari atq; colũnas eſſe ex ſolido adamãte cõſtructas: ut ex hoc demõſtrarẽt: ĩſuperabiles eſſe leges mortis: & defunctis nullũ unq; ad ſupos exitũ inde pateſcere. eſt. n. adamãtis duritia inenarrabilis & duarũ uiolẽtiſſimæ naturæ rerũ ignis ferriq; cõtẽptrix. unde & nomẽ ĩdomita uis græca ĩterpretatione accepit. de tartarea urbe ait Virgilius. in. vi. Porta aduerſa ĩgens ſoli doq; adamãte colũnæ. Fuſcæ deus aulæ. i. pluto deus ĩferorũ: apud quos oĩa ſunt fuſca & nigrãtia. unũ ait Claudianus. o maxime noctis. Arbiter umbrarũq; potẽs: Plato nẽ antiq ditẽ. uediũ ueiouẽq; dixere: qui etiã ſummanus dicit quaſi ſũmus maniũ: ut ĩterpretat martianus. & romani recte Plinio nocturna fulmina ſũmano attribuerũt. locũ mẽdoſum emẽda apud Ciceronẽ ĩ primo de diuinatiõe. nãq; in oĩbus codicib⁹ ĩpreſſum eſt ſummanũ: quẽ fictilẽ ait olim e cœlo tactũ fuiſſe. ĩter ædẽ ſummani & iuuẽtutis canes uiui ĩ furca ſambucea arbore fixi ſupplicia ãnua apud romãos pẽdebãt: quoniam eos ſefelliſſent galli aſcẽdẽtes noctu in capitoliũ. de ſummani noĩe iocus eſt apd Plautũ ĩ curgulione. ſũmani meminit Ouid. in. vi. faſtorũ. Vota ſumẽt ſuperos. Catholica ſnĩa: qua oſtẽdit deos ſupos eẽ exorabiles. cũ ĩferi ſint ĩexorabiles: quã ab Homero mutuatus ẽ ita ſcribẽte. Sũt faciles ſupi p̃cibus flectunt & idẽ ſacrorũ nidore pio placãtur. & ipſis nimiorũ uotis hominũ. quæ ſiquis in illos Errarit uenią rogitãs cõcepit ĩ aris. Meminit & plato huius homericæ ſnĩæ lib. ii. de repu. Vbi portitor æra ſecepit. Ex ſuperſtitione ægyptiaca hoc trãſlatũ eſt: apud quos obolus dat portitori cui charõti nomẽ ẽ: q uectat cadauera defũctorũ ĩ cymba p paludẽ acheruſiã ad ſepulchra. hinc orpheus ad ĩferos hũc ritũ ſoluẽdi portorii tranſtuliſſe fert ut multa alia ſumpta ab ægyptiis traduxit. & apuleius ĩ vi. de aſino aureo ĩquit. Apud ĩferos charon eſt expetens portoriũ. ſic ad ripã ulteriorẽ ſutili cymba deducit cõmeãtes. & ĩter mortuos auaritia uiuit charõti ita naulũ ſiue amnica ſtipes dabatur: ut ipſe ſua manu de ore ſumeret accedentis. unde dictum eſt a Iuuenale: Nec habet quem porrigat ore trientem. ſenſus eſt. cum charon accepit naulũ ex ore defuncti clauditur ĩferna porta: quã luridã uocat: quoniã apud ĩferos oĩa ſunt nigra & pallentia. Vmbroſos. Ab umbris mortuorũ. Mœſtæ tubæ. Quæ. ſ. funerib⁹ adhibent: ut ſupra memorauimus. Fax. Qua cadauera cõburebantur. Lecto. funebri. Quid mihi coniugiũ. Oſtẽdit nihil ſibi p̃deſſe q̃ nupſerit Paulo clariſſimo uiro: utpote ex familia æmiliorũ aut dubie nobiliſſima cognitiſſimaq; teſtimoniis hiſtoricorũ. dicti ſunt æmilii a ſermonis lepiditate quã græci æmiliã uocãt. Quid currus auorũ. Nihil ĩquit mihi p̃fuerũt triũphi auorũ meorũ: q ſcipiões ĩtelligunt: cũ ipſa ſit ex gẽte cornelia. duorũ autẽ Scipionũ q ambo cognominati ſunt africani: duo clariſſimi extitere triũphi. lege polybiũ & Liuiũ. currus triũphales ĩtelligit. Nũ minus. ſ. q̃ ſi fuiſſem humili genẽ nata. & ſordido nupſiſſem. Et ſum qđ digitis. Significat ſe redactã eẽ ĩ cinerẽ & puluiſculũ puſilli põderis: q cineres ĩ urna cõditi una manu facillime leuabant. Dãnatæ noctes. Apoſtropha ẽ ad tenebras ĩfernas & ſtygiã paludẽ dicẽs ſe ĩnoxiã inſontẽq; periiſſe: q̃uis ĩmatura & adhuc puella perierit. petitq; a Platone iura mitiora umbræ ſuæ p̃beri. Nõ noxia. i. ĩ ſons & innoxia. Pater. Pluto. Sortita pila. Alluſit ad romanorũ iudiciũ cõſuetudinẽ. apd quos cauſæ p ſorte ordinabãtur. & ſortitio iudiciũ fiebat. q p̃erat iudicio q̃ſitor dicebat. ita Virg. apud ĩferos q̃ſitorẽ facit minoẽ dat ibi ſortitionẽ ubi urnã noĩat dat cognitionẽ facinorũ: cum dicit. Vitaſq; & crimĩa diſcit. pilã appellat tabellã iudicialẽ. qua dãnabãt. uel potius pilulã illã ſiue tabellã intelligit: qua in urnã ſortitio mittebat pro iudicibus eligẽdis: quorũ nomina in pilis ſcribebant. de qua re eleganter & docte ſcribit pedianus Aſconius. Aſſideant fratres. Minos & rhadamantus fratres eaci filii Iouis Siſyphe mole uaces. Petit cornelia: ut dum iudicium de ſe peragitur omnia quieſcant apud inferos & a cruciatibus paulũ interiũgant: ut nec ſiſyphus uoluat ſaxum: nec ixion rota circũagatur. & a tantalus ſitim liquore reſtinguat. Eumenidum. Scribit Virg. tiſyphonem unam eumenidum hoc eſt furiarum accintam flagello ſontes punire. uult cornelia: ut agmen furiarum aſſideat foro iudiciali. hinc enim forum accipitur pro loco quo iudicia fiunt: & forum agere dicitur prouinciæ præſes cum de controuerſiis prouincialium cognoſcit.

Cum ſemel infernas intrarũt funera leges
Non exorato ſtant adamante uiæ:
Te licet orantem fuſcæ deus audiat aulæ
Nẽpe tuas lachrymas littora ſurda bibẽt
Vota mouẽt ſupos: ubi portitor æra recepit
Obſerat ũbroſos lurida porta rogos
Sic mœſte cecinere tubæ cũ ſubdita nrm
Detraheret lecto fax inimica caput.
Q uid mihi ciugiũ pauli? qd currus auorũ
Profuit? aut famæ pignora tanta meæ?
Nõ minus ĩmites habuit cornelia parcas
Et ſum quod digitis quiſque leuat onus?
Dãnatæ noctes. & uos uada lẽta paludes
Et quecũque meos implicat unda pedes
Immatura licet tamẽ huc nõ noxia ueni.
Det pater hic umbræ mollia iura meæ:
Aut ſiqs polita iudex ſedet æacus urna
In mea ſortita iudicet oſſa pila.
Aſſideant fratres iuxta minoia ſella
Eumenidum intento turba ſeuera foro:
Siſyphe mole uaces taceant iſionis orbes
Fallax tantaleo corripiare liquor:

Ipſa loquor pro me. Mos erat: ut pro reo dicerent maximi oratores celeberrimiq; patroni: & unam cauſam non unus ſed plures agebãt. nunc cornelia innocentiæ ſuæ fidens dicit ſemetipſam ſine aduocato cauſam ſuã acturam citra omne mendacium. Pœna ſororũ. Belidum. ſcilicet quarum urna nunq; expleri poteſt. Si cui fama. Laudationes ex his locis ſumuntur: qui loci perſonis ſunt attributi, naturam autem imprimis attributam eſſe perſonis docent rhetoricæ diſciplinæ profeſſores: cuius partes ſunt multæ: & imprimis cognatio eſt: quæ cõſideratur in maioribus claris atq; conſanguineis. præterea inter extraneas re: genus & affinitas numerantur: nunc cornelia ſeipſam commendat a cognatione & a nobilitate generis tam materni q̃ paterni: ſi cui inquit gloria eſt & nomen ex auorum titulis & ornamẽtis: ego clariſſima ſum: utpote quæ in ſtemmate paterno auos habeo numantinos: in maternos ſcribonios libões & enim numantini cognomen in familia ſcipionum eſt illuſtriſſimum: quo africanus minor nomine uictæ a ſe numantiæ eſt nobilitatus: quæ ciuitas olim hiſpaniæ decus q̃is ſine: muris: ſine turribus eſſet: romanorum bella per annos multos ſola ſuſtinuit. nouiſſime numantini ab æmyliano Scipione uicti mox fame coacti ſe & patriam ferro ueneno & ſubiecto undiq; igne pemerunt. Scipio de ſolo nomine deletæ numantiæ triumphauit: cũ nec unus quidem uir numantinus fuerit: qui in triũphũ cathenatus duceretur. hiſtoria uulgatiſſima. Maternos libones. Cornelia matrem habuit ſcriboniam ex libonũ familia honorata & ſplendida: ex qua fuit is libro qui tribunal ſedemq; prætoris prope arcum fabianum colloca uit: quod ab eius nomine dictum eſt puteal libonis cui⁹ & poetæ & hiſtorici meminerũt. Domus utraq;. Hoc eſt paternum genus & meum & maternum nobile eſt: & ſuis titulis inſcriptionibuſq; ac monumentis ſubnixum. Titulos præter notam ſignificationem inſcriptiones laudeſq; magnorum uirorum nuncupamus: ut tituli pompeii dicuntur a Plinio & ipſe ait apud Lucanum. Te quoq; ſi ſuperi titulis accedere noſtris. Iuſſerunt. Ouidius. Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis. tituli milites appellantur quaſi tutuli: quod patriam tueantur: ſacerdotes dicti titulati: q; in ſacris capitibus habere ſolent ut metã id titulus appellatur: & matres familias: ut inquit Varro: crines conuolutos ad uerticem dicunt titulos. Ceſſit prætexta. ideſt locum dedit. nouæ nuptæ recta tunica ſimul cum toga pura induebantur: & ita prætexta ueſtis quæ in puerili ætatula geſtabatur cædebat facibus maritis: hoc eſt nupitali celebritati in qua quinque faces accendebantur: de quibus ante dictum eſt. prætextæ apud ethruſcos originẽ habuere. autores Pli. & Macro. unde prætextati pueri & prætextatæ puellæ dicuntur.

Cerberus & nullaſ hodie petat ĩprob⁹um
Et iaceat tacita lapſa cathena ſera. (bras
Ipſa loquor pro me, ſi fallor pœna ſororũ
Infœlix humeros urgeat urna meos.
Si cui fama fuit proauita trophea decori.
Vera numantinos regna loquũtur auos
Altera maternos exæquat turba libones:
Et domus eſt titulis utraq; fulta ſuis.
Mox ubi iã facibus ceſſit p̃teſta maritis:
Vincit & acceptas altera uitta comas.
Iungor paule tuo ſic diſceſſura cubili
In lapide hoc uni nupta fuiſſe legar.
Teſtor maiorũ cineres tibi roma colẽdos
Sub quorum titulis aphrica tonſa iaces.
Et perſeu proaui ſimulãtẽ pectus achillis
Quiq; tuas proaus fregit achille domoſ
Me neq; cenſuræ legem moliſſe; nec ulla
Labe mea noſtros erubuiſſe focos.
Non fuit exuuiis tantis cornelia damnum
Quæ & erat magnæ ps imitãda domus

Altera uitta. ideſt ubi depoſita uirginali uitta ſumpſi uittam nuptialem tibi ſoli nupſi: & ita oſtẽdit ſe fuiſſe monogamã. De uitta qua nubentes utebãtur iam abundanter enarrauimus. In lapides. ſ. ſepulchri: illic. n. ſcribebaẽ quot maritos fœmia habuiſſe: unde martia apud Lucanũ. Liceat tumulo ſcripſiſſe catonis Martia. & apud Iuuenalem. titulo res digna ſepulchri. & apud Martialem ſcriptum eſt. Inſcripſit tumulo ſeptem celebrata uirorum Se feciſſe doe. Africa tonſa. i. comminuta fracta lacerta. & hoc dictum accipe propter duos africanos: quorum alter carthaginem africamq; deuicit: & ſtipendiariam fecit romanorum, alter carthaginẽ funditus deleuit: ut ſupra memorauimus. Et perſem proaui. Paulus æmilius: ut notiſſimum eſt: & iã meratũ. uicit perſem regẽ macedonum: de quo triũphauit, is proauum habuit achillem: a quo maternum gen⁹ alexãdri regis macedonũ deducũt hiſtorici: a paulo æmylio cornelia trahit genus propter numantinum: quæ filius fuit legitimus æmylii. & per adoptionem inſertus familiæ Scipionũ. præterea nupſerat paulo: q erat gẽtis æmyliæ. quid ſi legas perſeu. ut ſit uocatiuus caſus tali ſenſu. teſtor te o perſeu ſtimulantem: hoc eſt imbellia tua & torpedine uexantem achillis pectus: qui. ſ. dolet & afficitur: ſi ullus eſt inferis ſenſus: propter tam ignauum ſucceſſorem: uel potius legas ſimulantem. ut dicat perſen ſimulaſſe achillis animoſitatem: ut illi⁹ uerus ſucceſſor & pro nepos uideretur. Quique. Scilicet paulus æmylius. Proauus. Legendum eſt proauo. teſtor' inquit cornelia me leges cenſorias a proauis meis conditas non iudicaſſe eſſe moliendas tanquam nimis rigidas auſteraſque: ſed tales comprobaſſe cuſtodiſſeque quales latæ fuerunt. nec ulla ſe macula dedecoraſſe familiam. & hoc imprimis dictum eſt propter paulum æmyliũ: qui fuit cenſor. & in cenſura ſenatu tres ſenatores mouit. poteſt & hoc referri ad cenſuram mariti pauli: quam infra ſignificat. cenſura autem ad morum emendationem maxime pertinet: & penes eam diſciplinæ romanæ ac morum regimen erat: quam Cicero pudoris & modeſtiæ magiſtram appellat. Decenſuræ origine & cenſoribus & cenſoria nota ſcripſerunt Liuius in quarto. Plutarchus in Catone ſeniore. in Pompeio. & æmylio: & Valerius maximus. Exuuiis. Spoliis prauorum. Pars imitanda. Ait cornelia ſe talem præſtitiſſe: ut eſſet imitanda ipſa a ſuis gentilibus:

uel in hoc loco accipitur cornelia soror huius corneliæ: quam dicit & ipsam fuisse probatissimam fœminam nec ullum dedecus, p brũ q; attulisse stẽmati sui generis: de cuius obitu loquitur paulopost. Inter utraq; facẽ Hoc est a die maritalis connubii usq; ad mortẽ. nã fax adhibet & matrimonio & rogo: quã Quintilianus, supremã facẽ uocat. Melior iudicis metu. Boni nõ peccãt amore uirtutis, mali a peccatis tempant formidine pœnæ: ut inquit Horatius. dicit se non magis metu iudicii: q̃ natura coluisse bonitatem. Quælibet auferas. Feratur inquit de me quodcunq; iudicium aufertaq; sortitio. tamen nulla fœmina probata commerciũ meum accessumq; imprababit: & nulli cõsuetudo mea erit dedecorosa & pœnitẽda: etiam si fuerint uirgines uestales. Vel tu quæ tardam. Historiam claudiæ omnes celebrant & imprimis Ouidius in quarto fastorum: & Silius in decimoseptimo. Claudia uirgo uestalis cum in suspitionem ueniisset stupri: & simulacrum matris ideæ in uado tyberis cum nauigio obhæreret ad comproban dam pudicitiam suã fertur cingulo duxisse nauem: quã multa milia hominum: ut inquit Hieronymus: trahere nequiuerãt. Turritæ deæ. Cybeles quæ turrita forma tur: de qua dictum est superius. Vel cui cõmissos. Significat emyliam uirginem uestalẽ: de qua hanc scribit historiam. Dionysius in secundo. Olim ignis in ara uestæ extinctus est: q̃ perpetuo custodiri debebat & solebat tũc emylia uirgo casta & mẽte & corpore p̃cata est deam uestam: ut sibi opem ferret: & scissa ueste carbasea fasciam foculo imposuit sup arã frigẽti nullãq; seruãti scyntillam. repente flãma ingens p carbasum emicuit: q̃ ad mirabile uisum est. meminit huius historiæ ét Valerius in primo. Cõmissos ignes. i. illius custodiæ traditos. nã uestaliũ uirginũ hoc erat officiũ peculiare: ut ignẽ inextinctũ conseruarẽt: qui si fuisset extinctus repari nõ poterat nisi ex igne cæleſti. Mater scribonia. Mr Corneliæ fuit illa scribonia: quã in matrimoniũ accepit Augustus: & ex ea Iuliã filiã suscepit: q̃ scribonia autore Tranquillo ante fuerat nupta duobus consularibus: & ex altero erat mater. ex his uerbis Trãquilli obseruauimus hanc corneliã fuisse illã scribõiæ filiã ex uiro cõsulari: ex quo fuit mater. unde nũc sororẽ suã appellat cornelia ipsam iuliã filiã Augusti: quoniam ambæ ex matre scribonia erant procreatæ: quod cæcutientibus oculis incuriosi pterierunt, ait Cornelia se in nullo matrẽ offendisse: q̃ cum filia fatum cuperet permutasse: & eius loco occubuisse.

Nec mea mutata ẽ ætas sine crimine tota:
Vinximus insignes inter utrãq; facem.
Mi natura dedit leges a sanguine ductas
Ne possim melior iudicis eẽ metu. Clas
Quælibet auferas d me ferat urna tabel
Turpior accessu non erit ulla meo.
Vel tu quæ tardã mouisti fune cybelem
Claudia turritæ rara ministra deæ.
Vel cui omissos cũ uesta reposceret ignes
Exhibuit uiuos carbasus alba focos.
Nec te dulce caput mater scribonia læsi.
In me mutatum quid nisi fata uelis.
Maternis laudor lachrymis: urbisq; q̃relis
Defleta & gemitu cæsaris ossa mea.
Ille sua nata dignam uixisse sororem
Increpat: & lachrymas uidimus ire deo.
Et tamẽ emerui generosos uestis honores
Nec mea de sterili facta rapina domo.
Te lepide & te paule meũ p9 fata leuamẽ
Condita sunt uestro lumina nostra sinu
Vidim9 & fratrẽ sellã geminasse curullẽ
Consule quo facto tempore rapta soror.
Filia tu speciem cẽsuræ nacta paternæ
Fac teneas unum nos imitata uirum.
Et ferie sulcite genus: mihi cymba uolẽti
Soluitur aucturis tot mea fata malis.
Hæc ẽ fœminei merces extrema triũphi
Laudat ubi emeritũ libera fama rogũ.
Nunc tibi cõmendo cõia pignora natos
Hæc cura & cineri spirat inusta meo.

Vrbisq; q̃relis defleta. Obitũ meum: inquit cornelia: defleuit totus populus romanus: & lamentationib9 me defunctã est prosequutus. se quoq; ab Augusto defletã fuisse gloriatur. Ille sua nata. Sẽsus ẽ august9 gemens dicebat me uixisse sororẽ dignam filia sua Iulia: quã tulerat ex scribonia mea genitrice. Deo. Augustum uidimus lachrymantẽ. cui ituẽti diuinos honores romani cõcesserũt. Vestis honores. Signare uidetur uestẽ matronalẽ: quæ. s. concedit mulieribus matronisq; fecundis: q̃ matres triũ liberorũ factæ sunt. ait enim se duos filios lepidũ & paulũ reliquisse & unã filiam. Sellam geminasse curullem. Bis gessisse curules magistrat9. marullis enim sella dicebatur a curru: quo soliti sunt senatores honoris gratia in curiam uehi: qui curullẽ magistratum gessissent: in quo curru scella esset: supra quam considerent. autor Gelli9 in tertio. erat hæc sella ebur nea: & a poetis dicitur ebur curulle. De consulari sella intellexit Ouidius illo uersu. Et noua conspicuum pondera sentit ebur. Curules ab Ethruscis: ut multa alia insignia magistratuum translatæ fuerunt: ut Dionysius & Macrobius tradiderunt. Scribit Silius a Vetulonia ciuitate Ethruriæ hæc ornamenta mutuatos esse Romanos. Hæc altas eboris decorauit honore curules. Nos imitata. Optat filiæ monogamiam ut ita uni soli nubat: sicut ipsa factitauerat. Cymba uolenti soluitur. Ait Cornelia se libenter mori: & cymbam charontis non inuitam conscendere: quoniam diu uiuendo mors sua efficeretur calamitosior cum cogeretur uidere funera filiorum. Emeritum rogum. Mulier quæ laudatur post mortem uere uixit in laude: & hic est quasi triumphus fœmineus laudari post obitum: cum fama liberior est: & linguæ liberrimæ

Spectat iniusta. Cura inqt filiorũ etiã uiget apud me defunctam. ex quo significat amorẽ quo mres filios prosequuntur, nec ipsa quidem morte aboleri posse. qua cuncta abolentur. Adiice mater. legendum est ma

tris. & eſt ſenſus. cum eo marite oſcula paterna dederis filiis addiſcito matris oſcula. hoc eſt implē utriuſq; parentis officium. Sine teſtibus illis. Hoc eſt cum dolori indulgere uolueris fac ne teſtes ſint filii lachrymarū: & coram illis dolorem ipſe compeſcito: ſicut ariam factitauiſſe legimus. Siccis genis. accipe pro tegumentis oculorum quæ alio nomīe palpebræ dicuntur. De genis ſupra dictum eſt. ſiccas appellat non lachrymoſas. Sat tibi ſunt noctes. Habes inquit noctes quibus poteris de obitu meo lamentari ſatis ac ſuper: filiis nō uidentibus: dies uero totos eſto lætus ſiue læto ſimillimus: & age obliuioſum. Somnia in faciem meam. Multos habet filios ſomnus ut poetæ fabulantur: inter quos eſt Morpheus artifex & ſimulator humanæ figuræ ſcientiſſimus: qui olim induta facie ceycis naufragi apparuit alcyone dormienti. dicit cornelia ſatis eſſe marito ſomnia quibus ipſam uidere ſe credet per morphea ſcilicet ipſius faciem induentem. & illi in ſomnis ſe ingerentem. Noſtra ad ſimulachra. Oſtendit imaginem ſuam fuiſſe in cubiculo maritali. & antiqui: ut iam diximus: habebant imagines in larario eorum: quos uenerabantur. Tace. melior lectio eſt iace: ut dicat iace: & dic uerba tanquam ad illa ego ipſa ſim reſponſura. Seu tamen aduerſum apoſtropha eſt ad filios: quos docet qua modeſtia uti debeant ſi pater ſuperdixerit nouercam. lectum aduerſum appellat nouercalem. Collata priori Nolite inquit nouercam mihi compare neq; me immodicis laudationib⁹ extollere: quoniā illa exiſtimabit meam laudationē eſſe ſuam offenſam & criminationem.

Fungere maternis uicibus pr̄: illā meorū
Omnis erit collo turba ferenda tuo.
Oſcula cū dderis tua flētib⁹ adiice matris
Tota domus cœpit nūc onus eē tuum:
Et ſi qd doliturus eris ſine teſtibus illis.
Cum uenient ſiccis oſcula falle genis.
Sat tibi ſunt noctes q̄s de me paule ſatiges
Somniaq; in faciē credita ſæpe meam.
Atq; ubi ſecreto noſtra ad ſimulacra loq̄ris
Vt reſponſuræ ſingula uerba iace.
Seu tamē aduerſum mutarit ianua lectū
Sederit & noſtro cauta nouerca toro.
Cōiugium puerī laudate & ferte paternū
Capta dabit ueſtris moribus illa manus
Nec matrem laudate nimis. collata priori
Vertet in offenſas libera uerba ſuas.
Seu memor illa mea cōtētus māſerit ūbra
Et tanti cineres duxerit eſſe meos.
Diſcite uenturā iā nūc ſentire ſenectam
Cælibis ad curas nec uacet ulla uia.
Q d mihi detractū ē uſos accedat ad ānos
Prole mea paulum ſic iuuet eſſe ſenem.
Et bene habet nunq̄ mater lugubria ſūpſi
Venit in exequias tota caterua meas.
Cauſa perorata ē. flentes me ſurgite teſtes
Dū preciū uitæ grata rependit humus

Priori. ſ. mihi q̄ prior nupſi paulo. Memor ille. ſ. pater ueſter. Tāti dux. i. tāti fecerit me defunctā ut uelit uiuere in celibatu. Cælibis ad curas. Nulla īgt uia nulla ratio. nullū officiū a uobis ptereat erga patrē cælibē curandum ac fouendum. & ita monet filios ut patris ſenectā foueāt & indulgētiſſime curēt. Celebs dr̄ qui nō habet uxorē: & opponit marito. unde dixit Quinti. maritus an celebs. Lubricia ſumptū. Hunc locū ita corrigendū cenſeo. lugubria ſumpſi. & ita exiſtimo ſcripſiſſe Proptiū: ut ſit ſenſus. ego ex quo mater fui nunq̄ indui lugubria: hoc ē ueſtes lugubres. & ita ſignificat ſe nunq̄ uidiſſe funus aliquod ſuoꝝ: ſed oēs ſuperſtitites reliquiſſe Lugubria aūt abſolute dici ueſtimēta luctui accōmodata teſtis eſt Ouidius: qui ſic ait ī undecimo. Surge age da lachrymas lugubriaq; idue. & a Quintilia. dictū eſt: triſtiora lugubria. Tota caterua. Oēs inquit mei ſuperſtites funus meū & exequias celebrarunt: talis fuit fortuna. Qu. Metelli macedonici: qui cum ſex liberos relinq̄ret undecim nepotes reliquit. nurus uero generoſoſq; & omnes: qui ſe patris appellatione ſalutarent. xxvii. qui illatus eſt rogo a quattuor filiis: uno prætore: tribus cōſularibus: duobus triumphalibus: uno cenſorio. Cauſa perorata eſt. tanquaꝫ ī iudicio cauſam egerit inſtar oratoris ſe poraſſe ſignificanter & ꝓprie dicit. enim peroratio una ex partibus orationis: in nouiſſimo loco collocata: quā: ut ſcribit Quintilian⁹ in ſexto: quidā cumulum: concluſionē alii uocant. in qua interdū q̄ breuiſſima rer̄ repetitio fit: quæ per capita decurrit: quæ græcæ dicit anacephaleoſis. ſi latine interptari uelis nō abſurde dicetur recapitulatio. & hac uſus ē Apuleius per quā ſcienter in poratione ſuæ apologiæ. quando cā una a pluribus defendebatur: perorationem Ciceroni omnes relinquebāt: tanq̄ in porando dominantē: ſicut & ipſe in oratore gloriatur. Flentes me ſurgite teſtes. Ex iudiciali romanoꝝ conſuetudine tranſlatū ē: apud quos: ubi omnia quæ dicenda fuerant in cauſa: dicta erant: teſtes dabantur: qui teſtimonium dicturi ſurgebāt ex ſubſelliis: in quibus ſedebant in iudicio: qui tunc ſuſpecti habebantur: quando ſedebant inter ſubſellia accuſatorum. unde eſt illud Ciceronis in oratione pro flacco. hoc uero quid eſt? teſtes una ſedēt ex accuſatorū ſubſelliis ſurgunt. & in oratiōe pro roſcio amerino ait. nemo utitur eo teſte qui ſurgit ex accuſatoris ſubſellio. ſcribit Aſconius ipſum accuſatorē ſuos etiam teſtes interrogare conſueuiſſe. Cicero acturus in uerrem hoc commentus eſt ut orationē perpetuam uſitatāq; accuſationē prætermitteret. ſed tantummodo ciraret teſtes ad unū quodq; crimen expoſitum: & eos hortenſio interrogandos daret: quo Ciceronis artificio ita ē fatigatus hortenſius: ut nihil contra quod diceret inueniret: ipſe etiā uerres deſpato patrocinio ſua ſpōte diſcederet in exiliū. Ait nunc cornelia. poſtq̄ poraui cām: uos teſtes ſurgite. ſ. ex ſubſelliis ad dicendum teſtimōium: ſed ita ut me ipſam defleatis. Dum ꝑcium uitæ. hoc eſt dū grati homines rependunt mihi ꝑcium uitæ: quā ſancte & pudice egi laudando. ſ. me poſt obitū: tanq̄ laudatio mortaliū ſit defunctis pro præmio q̄ bene uixerit. ueldicit

Morib9 & cœlũ patuit: sim digna merẽdo
Cuius honoratis ossa uehantur aquis

Eiusdẽ Philippi beroaldi endecasyllabon.

Quisquis carptor es & calumniator.
Quisquis liuidius, osor, obloquutor:
Et lolliginis oblitus cruore.
Quisquis rictibus improbus caninis
Adlatras decus eruditiorum
Sis quæso procul a meis libellis.
Non scribo criticisq; zoilisq;.
Non scripsi tibi, iure non uocatus
Conuiua eiicitur. quid impudenter
Te in cœna aspicio mea accubantem?
Quæ non est tibi cocta delicate.
Illi fercula nostra condiuntur:
Qui luxum altilium probat: nec idem
Fastidit tenuem tamen paratum:
Cui uel reliquiæ placere possunt.
Tu uero stomachose nauseator:
Tantis singula dente qui superbo:
Aut mensas mihi pone lautiores:
Nostra aut uescere cœnula libenter.
Nos hæc quantulacũq; sunt benigno
Lectori ingenuoq; candidoq;
Passim scribimus: & damus legenda.
Vni sed tibi mine dedicantur:
Quem non sors mihi iudicem parauit:
Sed quem pagina nostra nominatim
Delegit sine prouocatione.
At tu iudice gaudibunda tali
Esto pagina: qui tibi aduocatus
Iam iam ex iudice fiet & patronus
Multa præditus eruditione.
Pollens consilio: disertus ore.
Vnus qui merito potest uocari
Orator bonus & bonus senator.
Iam liuor uacet: improbiq; mussent.
Imperterritus exeas libelle.
Mino uindice nil tibi est timendum.

Finis.

terram sepulchralem sibi sepultæ esse leuem. Tunc enim humus dicitur ꝑcium rependere: quando nimio pondere non infestat cineres sepultorum. In hanc sententiam ẽ illud Martialis. Sit tibi terra leuis. Moribus & cœlũ patuit. Ob mores inquit sanctissimos meruerunt fœminæ probatissimæ in cœlo domicilium: quod ad eas referri potest quæ inter sydera collocatæ fuerunt ob probitatem: ut uirgo: ut astrea: uel ad eas heroidas: quarũ animæ habent in cœlo certum constitutum locũ: quæ morum sanctitate commendatæ & fama ad cœlum usq; peruectæ sunt: ut penelope: ut lucretia: & id genus q̃plurimæ. Sim digna merendo. Vtinam inquit beneficio morum & uitæ bene actæ merito digna existimet fœmineo post obitum triũpho. Elocutio est metaphorica. nã ut uictoribus dabatur triumphus ob rem bene gestam: & curru quadriiugo pompa triumphali in urbem inuehebantur: ita optat Cornelia sibi defunctæ ob merita decerni ornamẽta fœminei triumphi: & ossa sua uehi eqs honoratis: hoc est triumphalibus: tãq̃ primaria sit & fœminea uirtute præcellens in grege mulierum: sicut excellentissimus est imperator: cui ob uirtutem triumphalia insignia decernuntur. Habes magnifice senator litterarumq; patrone lucubratiunculas nostras in Propertiuꝫ: quas quantulæcunq; sunt boni consulas rogamus. Vos autem lectores omnis quæso ne prius nos uellicare uellitis: q̃ uellicatione dignos reperieritis: nec pri⁹ nostra obelisco confodere: q̃ uos asterisco illuminanda deprompseritis. Videor mihi meo more facturus si commentarios endecasyllabis clusero. Finis.

Impressum Venetiis per Ioannem de Tridino de Cereto alias Tacuinum. M.D. dieuero. xix. Maii Regnante inclyto Principe Augustino Barbadico.

Hieronymi Salii fauētini in iuidū carmē.

Inuide qd laceras facūdi ſcripta philippi?
Q uid laceras tātum liuide turpis opus?
Nō ſūt iſta qdē triuiali iudice digna:
Cōueniunt doctis ſcripta ſeuera uiris.
Iſta legant docti: tu liuide triſtis abito:
I: fuge (ni ſapias) zoil⁹ alter eris. (lippi.
At uos qui ſapitis uigilata hæc ſcripta phi
Sumite: q̄ uobis perplacitura puto:
Q uōdā dur⁹ erat: latuitq; pptius: at nunc
Lucidior uatum nullus in orbe uiget.
Coſtabūt uobis obſcura ænigmata centū
Non ulli noſtris cognita temporibus.
Carmina p̄terea ſubiunxit paucula: certe
Q uæ ſunt pieriis cuncta rigata uadis.
Tu fœlix igitur: totum diſcurre per orbē
Nec te detineat garrula turba liber.
Sit ſatis hoc: placeas dū paucis: oia nā: q̄
Cōueniūt raris auris⁹: illa ualēt. (exi:
Ne dubi tes: tibi docta choors fauet: ociuſ
Ne timeas: Mino uindice tutus eris.

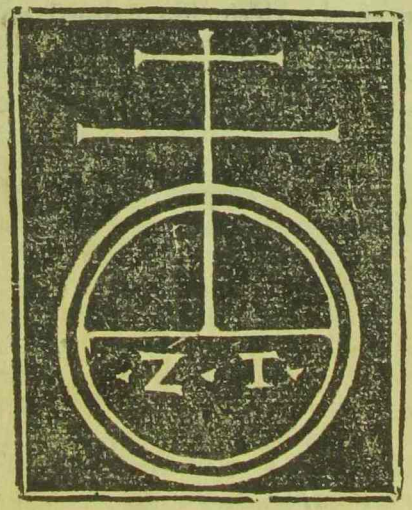

a
Tibullus cum
amatas mulier,
hoſtibus patriæ
res antequam
b
Aſper eram
orbe rota.
in ſtructura
cydnus ubi
c
Pellite ma.
tereti uerſabat
Pura tenent
qua hic
d
rum more
iii. Quod
Fœlices cantus
e
ueniret. Poſtea
cta domum
itineris æſtuatione
f
Antonius pat,
Palladius
Quoi dono
Aureolum malum
g
Cœnabis bene
Commendo tibi
apud Liuium
ui ſunt ut
h
ro condita
fuit cariæ
Lachrymis
Myrmice: tarde
i
Bononienſis
Soccum: ſoccus
Tardet ingenuus
Sordebant, ſor,
k
Sonipedibus.
Religatq; iuga
nutricum tenus
Hæc ueſtis
l
Prometheus.
Expers ter.
Ramnuſia
facit. Qualia
m
Ac ue. elegans
Falſiparens.
Pro aliis
n
Leſbia mi.
Gingiuas ueteris
Si quicquam ta.
o
Emendationum
iudicium noſtrum:
p
Ad magnificum
Valerius refert
Et arma manu
melæ toxica
q
tes externos.
conquerens de
Hæc certe
paſſus eſt hercules
r
dii illum perdant.
Non ita complebant
inquit Hora.
ratis a calcaneo
ſ
nec tetigit campi
incuruorum hominum
Cynthiæ quærelas
illa munera. ſ.
t
poetas. Martialis.
alis: quæ maiores
ait Pli. oſſa cæpta
peregrini amotoris
u
aquarum ſcaturientium
tenta tonant palmis
quæſtionum. Manus
ræ uentos quoq;
x
quæ inter præcioſa
Lucanus miſeranter
trabes ſine fulturis
ram qui arcum
y
buit quæ mox
tur: & pyreo
propter nemus
ſi adhibuiſſet
z
dicunt: corbulæ
monſtrati belga
Hornis agnis.
&
ſticolonia eſt
ludoſq; illic
corpus quod
ↄ
inquit ſacro
carminis: a
conſolatur: recenſet

